

Hof van cassatie - Cour de cassation

TRADCAS

2015

(Vertaalde) samenvattingen van arresten van het hof van cassatie, geordend volgens rolnummer.

Résumés (traduits) des arrêts de la Cour de cassation, classés en fonction de numéro de rôle.

C.10.0410.F

2 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151102.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Schorsing - Schuldvordering - Onmogelijke uitoefening van de vordering - Beletsel voortvloeiend uit de wet

De verjaring van een vordering loopt niet tegen diegene die in de onmogelijkheid verkeert die vordering uit te oefenen als gevolg van een beletsel dat voortvloeit uit de wet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Schorsing - Schuldvordering - Onmogelijke uitoefening van de vordering - Beletsel voortvloeiend uit de wet

- Artt. 2251 en 2257 Burgerlijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Genicot.

PRESCRIPTION - Matière civile - Suspension - Créance - Impossibilité d'en exercer l'action - Empêchement résultant de la loi

La prescription d'une action ne court pas contre celui qui est dans l'impossibilité d'exercer cette action par suite d'un empêchement résultant de la loi (1). (1) Voir les concl. du MP.

PRESCRIPTION - Matière civile - Suspension - Créance - Impossibilité d'en exercer l'action - Empêchement résultant de la loi

- Art. 2251 et 2257 Code civil

C.10.0597.F

19 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150319.9](#)

AC nr. ...

Artikel 87, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek is op zich niet strijdig met artikel 6, §1, EVRM, dat slechts geschonden kan worden wegens de concrete omstandigheden van de tussenkomst van een plaatsvervangende rechter in een bepaald geding.

RECHTBANKEN - Algemeen - Rechtbank van koophandel - Plaatsvervangende rechters - Tijdelijke vervanging van een lid van het openbaar ministerie - Rechten van de Mens - Artikel 6.1

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 87, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Rechtbank van koophandel - Plaatsvervangende rechters - Tijdelijke vervanging van een lid van het openbaar ministerie

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 87, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

L'article 87, alinéa 1er, du Code judiciaire n'est en soi pas contraire à l'article 6, § 1er, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, qui ne saurait se trouver violé qu'en raison des circonstances concrètes de l'intervention d'un juge suppléant dans une cause déterminée.

TRIBUNAUX - Généralités - Tribunal de commerce - Juges suppléants - Remplacement momentané d'un membre du ministère public - Droits de l'homme - Article 6, § 1er

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 87, al. 1er Code judiciaire

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Tribunal de commerce - Juges suppléants - Remplacement momentané d'un membre du ministère public

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 87, al. 1er Code judiciaire

De omstandigheid dat, voor de rechtbank van koophandel die kennisneemt van een vordering tot faillietverklaring ingesteld door de procureur des Konings, het openbaar ministerie vertegenwoordigd wordt door een advocaat die benoemd is tot plaatsvervangend rechter bij die rechtbank, heeft niet tot gevolg dat die rechtbank zich zou moeten uitspreken over een vordering die ingesteld of gepleit werd door één van zijn leden; die omstandigheid is niet van die aard dat zij de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechtbank en het eerlijke karakter van het proces aantast, aangezien het middel niet aanvoert dat de tussenkomst van die plaatsvervangende rechter in dat geding niet beperkt zou zijn tot de vervanging van een verhinderd lid van het openbaar ministerie.

RECHTBANKEN - Algemeen - Rechtbank van koophandel - Vordering tot faillietverklaring door de procureur des Konings - Plaatsvervangende rechter - Tijdelijke vervanging van een lid van het openbaar ministerie - Gevolg - Onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechtbank - Eerlijk karakter van het proces

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 87, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Rechtbank van koophandel - Plaatsvervangend rechter - Tijdelijke vervanging van een lid van het openbaar ministerie - Gevolg - Onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechtbank - Eerlijk karakter van het proces

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 87, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

La circonstance que, devant le tribunal de commerce saisi d'une demande en faillite formée par le procureur du Roi, le siège du ministère public soit occupé par un avocat nommé juge suppléant auprès de ce tribunal n'a pas pour effet que celui-ci serait appelé à statuer sur une demande introduite ou plaidée par un de ses membres et, dès lors que le moyen ne soutient pas que l'intervention de ce juge suppléant ne se serait pas limitée en la cause au remplacement d'un membre du ministère public empêché, n'est pas de nature à affecter l'indépendance et l'impartialité du tribunal et le caractère équitable du procès.

TRIBUNAUX - Généralités - Tribunal de commerce - Demande en faillite formée par le procureur du Roi - Juge suppléant - Remplacement momentané d'un membre du ministère public - Effet - Indépendance et impartialité du tribunal - Caractère équitable du procès

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 87, al. 1er Code judiciaire

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Tribunal de commerce - Juge suppléant - Remplacement momentané d'un membre du ministère public - Effet - Indépendance et impartialité du tribunal - Caractère équitable du procès

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 87, al. 1er Code judiciaire

De verplichting volgens welke een instelling voor collectieve belegging in effecten die haar rechten van deelneming verhandelt op het grondgebied van een andere lidstaat dan die waar zij zich bevindt, zorg moet dragen voor de uitkeringen aan de deelnemers in de lidstaat van verhandeling, moet aldus worden uitgelegd dat zij geen betrekking heeft op de afgifte aan de deelnemers van certificaten van deelbewijzen die op hun naam zijn ingeschreven in het door de emittent bijgehouden register van houders van deelbewijzen.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Algemeen - Gemeenschappelijk beleggingsfonds naar Luxemburgs recht - Bewarende bank - Vennootschap naar Luxemburgs recht - Aanwijzing in België van een instelling die instaat voor de uitkeringen aan de deelnemers - Begrip betaling aan de deelnemers

- Art. 45 Richtlijn 85/611/EEG van de Raad van 20 december 1985

Het middel, dat aanvoert dat de in dat artikel 138, tweede lid, van de wet van 4 december 1990 opgenomen uitkering van de deelbewijzen aan de deelnemers ook doelt op de levering van deelbewijzen, faalt naar recht.

EFFECTEN AAN TOONDER - Gemeenschappelijk beleggingsfonds naar Luxemburgs recht - Bewarende bank - Vennootschap naar Luxemburgs recht - Aanwijzing in België van een instelling die instaat voor de uitkeringen aan de deelnemers - Begrip betaling aan de deelnemers

- Art. 138, tweede lid Wet 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten

Wanneer voor het Hof van Cassatie de vraag rijst of artikel 45 van de richtlijn 85/611/EEG van de Raad van 20 december 1985 van de Raad tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende bepaalde instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe's) in die zin moet worden uitgelegd dat het begrip uitkeringen aan de deelnemers ook doelt op de levering aan deelnemers van certificaten van deelbewijzen op naam, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Europese Unie - Gemeenschappelijk beleggingsfonds naar Luxemburgs recht -

3/05/2023

L'obligation selon laquelle un organisme de placement collectif en valeurs mobilières qui commercialise ses parts sur le territoire d'un État membre autre que celui où il est situé est tenu d'assurer les paiements aux participants dans l'État membre de commercialisation, doit être interprétée en ce sens qu'elle n'inclut pas la livraison aux participants de certificats représentatifs de parts qui se trouvent inscrites à leur nom dans le registre des parts tenu par l'émetteur.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Généralités - Fonds commun de placement de droit luxembourgeois - Banque dépositaire - Société de droit luxembourgeois - Désignation en Belgique d'un organisme chargé d'assurer la distribution aux participants - Notion de paiement aux participants

- Art. 45 Directive 85/611/CEE du Conseil du 20 décembre 1985

Le moyen, qui soutient que la distribution des parts aux participants reprise à l'article 138, alinéa 2, de la loi 4 décembre 1990 vise aussi la livraison des certificats de parts, manque en droit.

TITRES; VOIR AUSSI: 180 EFFETS DE COMMERCE - Fonds commun de placement de droit luxembourgeois - Banque dépositaire - Société de droit luxembourgeois - Désignation en Belgique d'un organisme chargé d'assurer la distribution aux participants - Notion de paiement aux participants

- Art. 138, al. 2 L. du 4 décembre 1990

Lorsque devant la Cour de cassation la question se pose de savoir si l'article 45 de la directive 85/611/CEE du Conseil du 20 décembre 1985 portant coordination des dispositions législatives, réglementaires et administratives concernant certains organismes de placement collectif en valeurs mobilières (OPCVM) doit être interprété en ce sens que la notion de «paiements aux participants» vise aussi la livraison aux participants de certificats de parts nominatives, la Cour pose une question préjudicielle à la Cour de justice de l'Union européenne.

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Union européenne - Fonds commun de placement de droit

P. 4/843

Bewarende bank - Vennootschap naar Luxemburgs recht - Aanwijzing in België van een orgaan dat de uitkering aan de deelnemers moet verzekeren - Begrip uitkering aan de deelnemers

- Art. 45 Richtlijn 85/611/EEG van de Raad van 20 dec. 1985

- Art. 267 Verdrag van 25 maart 1957 tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap

luxembourgeois - Banque dépositaire - Société de droit luxembourgeois - Désignation en Belgique d'un organisme chargé d'assurer la distribution aux participants - Notion de distribution aux participants

- Art. 45 Directive 85/611/CEE du Conseil du 20 décembre 1985

- Art. 267 Traité du 25 mars 1957 instituant la Communauté Economique Européenne

C.12.0176.N

15 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150615.1](#)

AC nr. ...

Artikel 11 van de wet van 9 juli 1969 tot wijziging en aanvulling van de wetgeving betreffende de rust- en overlevingspensioenen van het personeel van de openbare sector, zoals in deze van toepassing, vindt toepassing wanneer een nieuwe bezoldigingsregeling in werking treedt in de loop van de laatste vijf jaar van de loopbaan of erna, tot de datum waarop het pensioen ingaat, en ertoe strekt het personeelslid ook te laten genieten van een uit de nieuwe bezoldigingsregeling voortvloeiende weddeschaalverhoging in het gedeelte van de referentieperiode dat voorafgaat aan de inwerkingtreding van de nieuwe bezoldigingsregeling; wanneer de bezoldigingsregeling die geldt op het tijdstip van de ingenottreding van het pensioen een overgangsregeling bevat die toeliet dat een personeelslid de weddeschaal van de vorige bezoldigingsregeling behield, dan maakt die behouden weddeschaal integraal deel uit van de op het tijdstip van de ingenottreding van het pensioen geldende bezoldigingsregeling in de zin van artikel 11 van de voormelde wet van 9 juli 1969 (1). (1) Artt. 11 en 12 van de wet van 9 juli 1969 tot wijziging en aanvulling van de wetgeving betreffende de rust- en overlevingspensioenen van het personeel van de openbare sector, zoals van toepassing voor de vervanging ervan door de wet van 25 april 2007 betreffende de pensioenen van de openbare sector

AMBTENAAR - Algemeen - Pensioen - Burgerlijk pensioen - Pensioen openbare sector - Berekeningsgrondslag

- Art. 156, eerste en tweede lid Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988

L'article 11 de la loi du 9 juillet 1969 modifiant et complétant la législation relative aux pensions de retraite et de survie des agents du secteur public, tel qu'applicable en l'espèce, s'applique lorsqu'un nouveau statut pécuniaire entre en vigueur au cours des cinq dernières années de la carrière ou après celles-ci, jusqu'au jour où prend cours la pension, et tend à faire également bénéficier l'agent d'une augmentation d'échelle barémique résultant du nouveau statut pécuniaire dans la partie de la période de référence qui précède l'entrée en vigueur du nouveau statut pécuniaire; lorsque le statut pécuniaire en vigueur au moment de l'entrée en jouissance de la pension contient une disposition transitoire qui permettait à un agent de conserver l'échelle barémique de l'ancien statut pécuniaire, cette échelle barémique conservée fait alors partie intégrante du statut pécuniaire en vigueur au moment de l'entrée en jouissance de la pension au sens de l'article 11 de la loi précitée du 9 juillet 1969 (1). (1) Artt. 11 et 12 de la loi du 9 juillet 1969 modifiant et complétant la législation relative aux pensions de retraite et de survie des agents du secteur public, tels qu'ils étaient applicables avant leur remplacement par la loi du 25 avril 2007 relative aux pensions du secteur public.

FONCTIONNAIRE - Généralités - Pension - Pension civile - Pension du secteur public - Base de calcul

- Art. 156, al. 1er et 2 Nouvelle L. communale du 24 juin 1988

- Art. 8, § 1, tweede lid Algemene wet 21 juli 1844 op de burgerlijke en kerkelijke pensioenen
- Artt. 11 en 12 Wet 9 juli 1969 tot wijziging en aanvulling van de wetgeving betreffende de rust- en overlevingspensioenen van het personeel van de openbare sector

PENSIOEN - Burgerlijk pensioen - Pensioen openbare sector - Berekeningsgrondslag

- Art. 156, eerste en tweede lid Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988
- Art. 8, § 1, tweede lid Algemene wet 21 juli 1844 op de burgerlijke en kerkelijke pensioenen
- Artt. 11 en 12 Wet 9 juli 1969 tot wijziging en aanvulling van de wetgeving betreffende de rust- en overlevingspensioenen van het personeel van de openbare sector

- Art. 8, § 1er, al. 2 L. général du 21 juillet 1844 sur les pensions civiles et ecclésiastiques
- Art. 11 et 12 L. du 9 juillet 1969 modifiant et complétant la législation relative aux pensions de retraite et de survie des agents du secteur public

PENSION - Pension civile - Pension du secteur public - Base de calcul

- Art. 156, al. 1er et 2 Nouvelle L. communale du 24 juin 1988
- Art. 8, § 1er, al. 2 L. général du 21 juillet 1844 sur les pensions civiles et ecclésiastiques
- Art. 11 et 12 L. du 9 juillet 1969 modifiant et complétant la législation relative aux pensions de retraite et de survie des agents du secteur public

C.12.0236.N

8 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150508.1](#)

AC nr. ...

Wanneer voor het Hof de vraag rijst of artikel 33, lid 1, van de Verordening (EG) nr. 2419/2001 van de Commissie van 11 december 2001 houdende uitvoeringsbepalingen inzake het bij Verordening (EEG) nr. 3508/92 van de Raad ingestelde geïntegreerde beheers- en controlesysteem voor bepaalde communautaire steunregelingen zo moet worden uitgelegd dat de weigering, voor het betrokken kalenderjaar, van "het op grond van de betrokken steunregeling toe te kennen steunbedrag waarop het bedrijfshoofd overeenkomstig artikel 31, lid 2, aanspraak zou kunnen maken", betrekking heeft op het steunbedrag dat in toepassing van de "betrokken steunregeling" zoals opgesomd in artikel 1, lid 1, van de Verordening (EEG) nr. 3508/92 van de Raad van 27 november 1992 tot instelling van een geïntegreerd beheers- en controlesysteem voor bepaalde communautaire steunregelingen, verschuldigd is, zodat niet enkel het steunbedrag voor de "betrokken gewasgroep" moet worden geweigerd, maar het volledige steunbedrag in toepassing van één van de aldaar opgesomde steunregelingen waarvan de betrokken gewasgroep deel uitmaakt, stelt het een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Allerlei - Landbouw - Akkerbouwgewassen - Premies - Steunaanvraag - Opzettelijke onregelmatigheid - Sanctie - Weigering van het steunbedrag -

Lorsque surgit devant la Cour la question de savoir si l'article 33, alinéa 1er, du Règlement (CE) n° 2419/2001 de la Commission du 11 décembre 2001 portant modalités d'application du système intégré de gestion et de contrôle relatif à certains régimes d'aides communautaires établis par le règlement (CEE) n° 3508/92 du Conseil, doit être interprété en ce sens que le refus pour l'année civile concernée 'de l'aide octroyée au titre du régime d'aide concerné à laquelle l'exploitant peut prétendre conformément à l'article 31, alinéa 2' concerne l'aide qui est due en application du 'régime d'aide concerné' tel qu'énuméré à l'article 1er, alinéa 1er, du Règlement (CEE) n° 3508/92 du Conseil du 27 novembre 1992 établissant un système intégré de gestion et de contrôle relatif à certains régimes d'aides communautaires de sorte que non seulement l'aide pour le 'groupe de cultures concerné' doit être refusée mais aussi la totalité de l'aide au titre d'un des régimes d'aide énumérés dont le groupe de cultures concerné fait partie, elle pose une question préjudicielle à la Cour de Justice de l'Union européenne.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Divers - Agriculture - Cultures arables - Primes - Demande d'aide - Irrégularité intentionnelle - Sanction - Refus de l'aide - Etendue - Question préjudicielle

Omvang - Prejudicieel geschil

- Art. 267, derde lid Verdrag 7 feb. 1992 betreffende de Europese Unie

PREJUDICIEEL GESCHIL - Europese Unie - Landbouw - Akkerbouwgewassen - Premies - Steunaanvraag - Opzettelijke onregelmatigheid - Sanctie - Weigering van het steunbedrag

- Art. 267, derde lid Verdrag 7 feb. 1992 betreffende de Europese Unie

Wanneer wordt vastgesteld dat bij een steunaanvraag "oppervlakten" sprake is van een opzettelijke onregelmatigheid, wordt het bedrijfshoofd alle steun ontzegt waarop hij aanspraak had kunnen maken in het kader van de steunregeling waarop deze aanvraag betrekking had en waarvoor de bij de onregelmatigheid betrokken gewasgroep in aanmerking kwam (1). (1) Zie, voor de prejudiciële vraagstelling aan het HvJ, Cass. 26 september 2013, AR C.12.0236.N, AC 2013, nr. 483.

EUROPESE UNIE - Allerlei - Landbouw - Akkerbouwgewassen - Premies - Steunaanvraag - Opzettelijke onregelmatigheid - Sanctie - Weigering van het steunbedrag

- Art. 33, eerste lid EEG-Verordening nr. 2419/2001 van de Commissie van 11 dec. 2001

LANDBOUW - Akkerbouwgewassen - Europese Unie - Premies - Steunaanvraag - Opzettelijke onregelmatigheid - Sanctie - Weigering van het steunbedrag

- Art. 33, eerste lid EEG-Verordening nr. 2419/2001 van de Commissie van 11 dec. 2001

- Art. 267, al. 3 Tr. du 7 février 1992 sur l'Union européenne

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Union européenne - Agriculture - Cultures arables - Primes - Demande d'aide - Irrégularité intentionnelle - Sanction - Refus de l'aide

- Art. 267, al. 3 Tr. du 7 février 1992 sur l'Union européenne

Lorsqu'il est constaté qu'il est question d'une irrégularité intentionnelle dans une demande d'aides "surfaces", l'exploitant se voit refuser toute aide à laquelle il aurait pu prétendre dans le cadre du régime d'aides qui fait l'objet de cette demande et pour lequel le groupe de cultures concerné par l'irrégularité était pris en considération (1). (1) Voir en ce qui concerne la question préjudicielle posée à la Cour de Justice, Cass. 26 septembre 2013, RG C.12.0236.N, Pas. 2013, n° 483.

UNION EUROPEENNE - Divers - Agriculture - Cultures arables - Primes - Demande d'aide - Irrégularité intentionnelle - Sanction - Refus de l'aide

- Art. 33, al. 1er Règlement C.E.E. n° 2419/2001 de la Commission du 11 décembre 2001

AGRICULTURE - Cultures arables - Union européenne - Primes - Demande d'aide - Irrégularité intentionnelle - Sanction - Refus de l'aide

- Art. 33, al. 1er Règlement C.E.E. n° 2419/2001 de la Commission du 11 décembre 2001

C.12.0533.N

10 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150910.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Substitutie van motieven - Ontvankelijkheid

EIGENDOM - Ontneming van eigendom - Geen uitdrukkelijke wettekst - Gevolg - Verkaveling - Verkavelingsvergunning - Last - Kosteloze grondafstand

EIGENDOM - Burgerlijk Wetboek - Artikel 544 - Aard

EIGENDOM - Bepaling die een aantasting van het eigendomsrecht tot gevolg heeft - Interpretatie - Particulier - Ontneming van eigendom

OPENBARE ORDE - Burgerlijk Wetboek - Artikel 544 - Aard

OPENBARE ORDE - Begrip

STEDENBOUW - Verkaveling - Verkavelingsvergunning - Last - Draagwijdte - Kosteloze grondafstand

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Substitution de motifs - Recevabilité

PROPRIETE - Privation de propriété - Pas de texte légal exprès - Conséquence - Lotissement - Permis de lotir - Charge - Cession gratuite de terrain

PROPRIETE - Code civil - Article 544 - Nature

PROPRIETE - Disposition dont résulte une atteinte portée au droit de propriété - Interprétation - Particulier - Privation de propriété

ORDRE PUBLIC - Code civil - Article 544 - Nature

ORDRE PUBLIC - Notion

URBANISME - Permis de lotir - Permis de lotir - Charge - Portée - Cession gratuite de terrain

STEDENBOUW - Verkaveling - Verkavelingsvergunning - Last - Kosteloze grondafstand - Ontneming van eigendom - Geen uitdrukkelijke wettekst

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Duur - Overeenkomst - Rechtsvordering tot nietigverklaring of tot vernietiging - Tienjarige verjaring - Toepassingsgebied

De wetsbepaling die voorziet dat de rechtsvordering tot nietigverklaring of tot vernietiging van een overeenkomst verjaart door verloop van tien jaar, tenzij een bijzondere wet een kortere termijn bepaalt, is alleen van toepassing op relatieve nietigheden (1). (1) Zie concl. OM.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Duur - Overeenkomst - Rechtsvordering tot nietigverklaring of tot vernietiging - Tienjarige verjaring - Toepassingsgebied

- Art. 1304 Burgerlijk Wetboek

De wetsbepaling die voorziet dat het college van burgemeester en schepenen of de gemeenteraad, alsmede de gemachtigde ambtenaar, aan de afdeling van de verkavelingsvergunning de lasten kunnen verbinden die zij aan de aanvragers menen te moeten opleggen, met name de uitvoering, op zijn kosten, van alle werken tot uitrusting van de aan te leggen straten en reservering van grond voor groene ruimten, openbare gebouwen en openbare nutsvoorziening, voorziet niet in de mogelijkheid om bij het verlenen van een verkavelingsvergunning een kosteloze grondafstand als last op te leggen (1). (1) Zie concl. OM. Artikel 58, eerste lid, Stedenbouwwet 1962, zoals van toepassing vóór de invoering van een nieuw lid bij decreet van 28 juni 1985.

STEDENBOUW - Verkaveling - Verkavelingsvergunning - Last - Draagwijdte - Kosteloze grondafstand

- Art. 58, eerste lid Wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw

URBANISME - Permis de lotir - Permis de lotir - Charge - Cession gratuite de terrain - Privation de propriété - Pas de texte légal exprès

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Durée - Convention - Action en annulation ou en rescision - Prescription décennale - Champ d'application

La disposition légale qui prévoit que l'action en nullité ou en rescision d'une convention se prescrit par dix ans, sauf si elle est limitée à un moindre temps par une loi particulière, ne s'applique qu'aux nullités relatives (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Durée - Convention - Action en annulation ou en rescision - Prescription décennale - Champ d'application

- Art. 1304 Code civil

La disposition légale qui prévoit que le collège des bourgmestre et échevins ou le conseil communal, ainsi que le fonctionnaire délégué, peuvent subordonner la délivrance du permis de lotir aux charges qu'ils jugent utiles d'imposer aux demandeurs, à savoir l'exécution, à leurs frais, de tous travaux d'équipement des rues à créer et la réservation de terrains pour des espaces verts, des bâtiments publics et des équipements publics, ne prévoit pas la possibilité de subordonner le permis de lotir à la cession gratuite de terrains à titre de charge (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC. Article 58, alinéa 1er, de la loi du 29 mars 1962, tel qu'il était applicable avant l'insertion d'un nouvel alinéa par le décret du 28 juin 1985.

URBANISME - Permis de lotir - Permis de lotir - Charge - Portée - Cession gratuite de terrain

- Art. 58, al. 1er L. du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme

De wetsbepaling krachtens dewelke eigendom het recht is om op de meest volstreckte wijze van een zaak het genot te hebben en daarover te beschikken, mits men er geen gebruik van maakt dat strijdig is met de wetten of met de verordeningen, is van openbare orde (1). (1) Zie concl. OM.

EIGENDOM - Burgerlijk Wetboek - Artikel 544 - Aard

- Art. 544 Burgerlijk Wetboek

OPENBARE ORDE - Burgerlijk Wetboek - Artikel 544 - Aard

- Art. 544 Burgerlijk Wetboek

La disposition légale suivant laquelle la propriété est le droit de jouir et disposer des choses de la manière la plus absolue, pourvu qu'on n'en fasse pas un usage prohibé par les lois ou par les règlements, est d'ordre public (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

PROPRIETE - Code civil - Article 544 - Nature

- Art. 544 Code civil

ORDRE PUBLIC - Code civil - Article 544 - Nature

- Art. 544 Code civil

Een wet is van openbare orde wanneer zij de wezenlijke belangen van de Staat of van de gemeenschap betreft of, in het privaatrecht, de juridische grondslagen vastlegt waarop de economische of morele orde van de samenleving berust (1). (1) Zie concl. OM.

OPENBARE ORDE - Begrip

Une loi est d'ordre public lorsqu'elle concerne les intérêts essentiels de l'Etat ou de la société ou, en droit privé, si elle fixe les bases juridiques sur lesquelles l'ordre économique ou moral de la société sont fondées (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ORDRE PUBLIC - Notion

Elke bepaling die een aantasting van het eigendomsrecht tot gevolg heeft moet restrictief geïnterpreteerd worden en een uitdrukkelijke tekst is vereist om een particulier zijn eigendom te ontnemen (1). (1) Zie concl. OM.

EIGENDOM - Bepaling die een aantasting van het eigendomsrecht tot gevolg heeft - Interpretatie - Particulier - Ontneming van eigendom

- Art. 16 Grondwet 1994

- Art. 544 Burgerlijk Wetboek

Toute disposition dont il résulte une atteinte au droit de propriété doit être interprétée de manière restrictive et un texte exprès est nécessaire pour priver un particulier de sa propriété (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

PROPRIETE - Disposition dont résulte une atteinte portée au droit de propriété - Interprétation - Particulier - Privation de propriété

- Art. 16 Constitution 1994

- Art. 544 Code civil

Niet ontvankelijk, bij gebrek aan belang, is het cassatiemiddel dat niet tot cassatie kan leiden doordat de bestreden beslissing op grond van een door het Hof in de plaats gestelde reden naar recht verantwoord is (1). (1) Zie concl. OM.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Substitutie van motieven - Ontvankelijkheid

Est irrecevable à défaut d'intérêt, le moyen de cassation qui ne saurait entraîner la cassation du fait que la décision attaquée est légalement justifiée sur la base d'un motif substitué par la Cour (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Substitution de motifs - Recevabilité

Wanneer geen uitdrukkelijke tekst, vereist om een particulier zijn eigendom te ontnemen, ten tijde van de ontneming voorhanden is, is de kosteloze grondafstand opgelegd als last van de verkavelingsvergunning in strijd met artikel 544 Burgerlijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM. Artikel 58, eerste lid, Stedenbouwwet 1962, zoals van toepassing vóór de invoering van een nieuw lid bij decreet van 28 juni 1985.

EIGENDOM - Ontneming van eigendom - Geen uitdrukkelijke wettekst - Gevolg - Verkaveling - Verkavelingsvergunning - Last - Kosteloze grondafstand

- Art. 544 Burgerlijk Wetboek
- Art. 58, eerste lid Wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw

STEDENBOUW - Verkaveling - Verkavelingsvergunning - Last - Kosteloze grondafstand - Ontneming van eigendom - Geen uitdrukkelijke wettekst

- Art. 544 Burgerlijk Wetboek
- Art. 58, eerste lid Wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw

Lorsqu'aucun texte exprès, requis pour priver un particulier de sa propriété, n'existe à l'époque de la privation de propriété, la cession gratuite de terrain est imposée à titre de charge du permis de lotir en violation de l'article 544 du Code civil (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC. Article 58, alinéa 1er, de la loi du 29 mars 1962, tel qu'il était applicable avant l'insertion d'un nouvel alinéa par le décret du 28 juin 1985.

PROPRIETE - Privation de propriété - Pas de texte légal exprès - Conséquence - Lotissement - Permis de lotir - Charge - Cession gratuite de terrain

- Art. 544 Code civil
- Art. 58, al. 1er L. du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme

URBANISME - Permis de lotir - Permis de lotir - Charge - Cession gratuite de terrain - Privation de propriété - Pas de texte légal exprès

- Art. 544 Code civil
- Art. 58, al. 1er L. du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme

C.12.0565.N

8 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151008.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Algemeen - Betekening aan de procureur des Konings - Geldigheid - Voorwaarden - Taak van de rechter

DAGVAARDING - Dagvaarding tot hervatting van het geding - Gedwongen hervatting van geding van rechtswege - Geldigheid - Voorwaarden - Taak van de rechter

De gedwongen hervatting van geding van rechtswege veronderstelt dat de betekening van de dagvaarding tot hervatting regelmatig is gebeurd en dat alle in redelijkheid mogelijke stappen zijn ondernomen om de erfgenaam regelmatig op te roepen en dat dit door de rechter wordt nagegaan, nadat hiertoe desgevallend bijkomende inlichtingen werden ingewonnen door het openbaar ministerie (1). (1) Zie concl. OM.

DAGVAARDING - Dagvaarding tot hervatting van het geding - Gedwongen hervatting van geding van rechtswege - Geldigheid - Voorwaarden - Taak van de rechter

Conclusions de l'avocat général Leclercq.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Généralités - Signification au procureur du Roi - Validité - Conditions - Mission du juge

CITATION - Citation en reprise d'instance - Reprise d'instance forcée de plein droit - Validité - Conditions - Mission du juge

La reprise d'instance forcée de plein droit suppose que la signification de la citation en reprise d'instance était régulière et que toutes les démarches raisonnablement possibles ont été entreprises pour citer régulièrement l'héritier et que le juge examine si cela a été fait après que, le cas échéant, des renseignements complémentaires ont été recueillis par le ministère public (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

CITATION - Citation en reprise d'instance - Reprise d'instance forcée de plein droit - Validité - Conditions - Mission du juge

- Artt. 815, 816, 817 en 818 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 815, 816, 817 et 818 Code judiciaire

De partij die tot een betekening van een beslissing aan het parket overgaat, moet alle in redelijkheid mogelijke stappen hebben ondernomen om de woon- of verblijfplaats of gekozen woonplaats van de verweerder te vinden en deze van de beslissing te informeren; één en ander wordt door de rechter nagegaan, onverminderd de eventuele meldingsplicht van de verweerder, en bij gebreke hieraan kan de betekening aan het parket geen termijn voor een rechtsmiddel doen lopen (1). (1) Zie concl. OM.

La partie qui signifie une décision au parquet doit avoir entrepris toutes les démarches raisonnablement possibles afin de découvrir le domicile ou la résidence ou le domicile élu du défendeur et l'informer de la décision; le juge examine si cela a été fait, sans préjudice de l'éventuel devoir d'information du défendeur, et à défaut, la signification au parquet ne peut faire courir un délai d'introduction d'un recours (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Algemeen - Betekening aan de procureur des Konings - Geldigheid - Voorwaarden - Taak van de rechter

- Art. 40, tweede en vierde lid Gerechtelijk Wetboek

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Généralités - Signification au procureur du Roi - Validité - Conditions - Mission du juge

- Art. 40, al. 2 et 4 Code judiciaire

C.12.0568.N

15 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150515.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Exploot - Betekening - Artikel 44 Ger. W. - Formaliteiten - Vermelding - Niet-naleving

GRONDWET - Art. 10 - Artikel 11 - Vermeende schending - Leemte in de wetgeving - Prejudiciële vraag door het Hof

GRONDWETTELIJK HOF - Vermeende schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet - Leemte in de wetgeving - Prejudiciële vraag door het Hof

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Betekening van een rechterlijke beslissing - Informatie over de rechtsmiddelen - Algemeen

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Exploit - Signification - Code judiciaire, article 44 - Formalités - Mention - Non-respect

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Article 11 - Violation prétendue - Lacune dans la législation - Question préjudicielle posée par la Cour

COUR CONSTITUTIONNELLE - Violation prétendue des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune dans la législation - Question préjudicielle posée par la Cour

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Signification d'une décision judiciaire - Information à propos des voies de recours - Généralités

De vermelding van de in artikel 44 Gerechtelijk Wetboek bepaalde formaliteiten is niet op straffe van nietigheid voorgeschreven, zodat de niet naleving ervan niet tot de nietigheid van de betekening kan leiden (1). (1) Zie concl. OM.

La mention des formalités prévues à l'article 44 du Code judiciaire n'est pas prescrite à peine de nullité de sorte que son non-respect ne peut entraîner la nullité de la signification (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Exploot - Betekening - Artikel 44 Ger. W. - Formaliteiten - Vermelding - Niet-naleving

- Art. 44, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Exploit - Signification - Code judiciaire, article 44 - Formalités - Mention - Non-respect

- Art. 44, al. 1er et 2 Code judiciaire

Uit het civiele luik van artikel 6.1 EVRM kan geen verplichting worden afgeleid om bij de betekening van een rechterlijke beslissing op het initiatief van één van de bij die beslissing betrokken procespartijen, informatie te verstrekken over de rechtsmiddelen die tegen die beslissing kunnen worden ingesteld (1). (1) Zie concl. OM.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Betekening van een rechterlijke beslissing - Informatie over de rechtsmiddelen - Algemeen

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Wanneer een vermeende schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet betrekking heeft op een leemte in de wetgeving, dient het Hof slechts een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof wanneer het vaststelt dat de rechter, in voorkomend geval, in staat is deze leemte te verhelpen zonder tussenkomst van de wetgever (1). (1) Zie concl. OM.

GRONDWET - Art. 10 - Artikel 11 - Vermeende schending - Leemte in de wetgeving - Prejudiciële vraag door het Hof

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

GRONDWETTELIJK HOF - Vermeende schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet - Leemte in de wetgeving - Prejudiciële vraag door het Hof

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

Du volet civil de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ne se déduit aucune obligation de donner dans la signification de la décision judiciaire à l'initiative d'une des parties au procès concernées par cette décision, des informations à propos des voies de recours qui peuvent être introduites à l'encontre de cette décision (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Signification d'une décision judiciaire - Information à propos des voies de recours - Généralités

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Lorsqu'une violation prétendue des articles 10 et 11 de la Constitution concerne une lacune dans la législation, la Cour ne doit poser une question préjudicielle à la Cour constitutionnelle que lorsqu'elle constate que, le cas échéant, le juge est à même de remédier à cette lacune sans intervention du législateur (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Article 11 - Violation prétendue - Lacune dans la législation - Question préjudicielle posée par la Cour

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

COUR CONSTITUTIONNELLE - Violation prétendue des articles 10 et 11 de la Constitution - Lacune dans la législation - Question préjudicielle posée par la Cour

- Art. 10 et 11 Constitution 1994

C.12.0577.N

19 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150619.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Algemeen - Overheid - Overheid-werkgever - Fout van een derde - Wettelijke of reglementaire verplichtingen - Betaling wedde en bijdragen - Betaling zonder arbeidsprestaties

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Europese Unie - Ambtenaar - Blijvende invaliditeit - Fout van een derde - Ambtshalve pensionering van het personeelslid - Betaling van een invaliditeitspensioen

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Publieke werkgever - Werknemer -

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Généralités - Pouvoirs publics - Employeur public - Faute d'un tiers - Obligations légales ou réglementaires - Paiement de la rémunération et des cotisations - Paiement sans prestations de travail

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Union européenne - Fonctionnaire - Invalidité permanente - Faute d'un tiers - Mise à la pension d'office d'un membre du personnel - Paiement d'une pension d'invalidité

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Employeur public - Travailleur - Incapacité permanente de travail - Faute d'un

P. 12/843

Bestendige arbeidsongeschiktheid - Fout van een derde - Vervroegde pensionering van het personeelslid - Betaling van een invaliditeitspensioen

EUROPESE UNIE - Allerlei - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Schade - Begrip. Vormen - Ambtenaar - Blijvende invaliditeit - Fout van een derde - Ambtshalve pensionering van het personeelslid - Betaling van een invaliditeitspensioen ingevolge het statuut

tiers - Mise à la pension anticipée d'un membre du personnel - Paiement d'une pension d'invalidité

UNION EUROPEENNE - Divers - Responsabilité hors contrat - Dommage - Notion. Formes - Fonctionnaire - Invalidité permanente - Faute d'un tiers - Mise à la pension d'office d'un membre du personnel - Paiement d'une pension d'invalidité en raison du statut

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Algemeen - Integrale schadevergoeding

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Généralités - Réparation intégrale

De overheid die ingevolge de fout van een derde, krachtens de op haar rustende wettelijke of reglementaire verplichtingen, de wedde en de op die wedde rustende bijdragen moet doorbetalen zonder arbeidsprestaties te ontvangen, is gerechtigd op schadevergoeding voor zover zij hierdoor schade lijdt (1). (1) Zie concl. OM.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Algemeen - Overheid - Overheid-werkgever - Fout van een derde - Wettelijke of reglementaire verplichtingen - Betaling wedde en bijdragen - Betaling zonder arbeidsprestaties

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Les pouvoirs publics qui, suite à la faute d'un tiers, doivent continuer à payer la rémunération et les charges grevant la rémunération en vertu d'obligations légales ou réglementaires qui leur incombent sans bénéficiaire de prestations de travail en contrepartie, ont droit à une indemnité dans la mesure où ils subissent ainsi un dommage (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Généralités - Pouvoirs publics - Employeur public - Faute d'un tiers - Obligations légales ou réglementaires - Paiement de la rémunération et des cotisations - Paiement sans prestations de travail

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Krachtens de artikelen 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek is degene die door zijn schuld aan een ander schade berokkent, verplicht deze schade integraal te vergoeden; dit impliceert dat de benadeelde teruggeplaatst wordt in de toestand waarin hij zich zou hebben bevonden indien de daad waarover hij zich klaagt, niet was gesteld (1). (1) Zie concl. OM.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Algemeen - Integrale schadevergoeding

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

En vertu des articles 1382 et 1383 du Code civil, celui qui cause à autrui un dommage par sa faute est tenu de réparer intégralement ce dommage; ceci implique le rétablissement du préjudicié dans l'état où il serait demeuré si l'acte dont il se plaint n'avait pas été commis (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Généralités - Réparation intégrale

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Wanneer de Europese Unie krachtens het statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen een invaliditeitspensioen dient uit te keren aan een personeelslid dat ambtshalve werd gepensioneerd wegens een blijvende invaliditeit ingevolge door de fout van een derde opgelopen letsels, dan vormt de betaling van dit pensioen dat geen tegenprestatie is voor de dienstprestaties die de Europese Unie zou hebben ontvangen indien het ongeval zich niet zou hebben voorgedaan, geen vergoedbare schade in de zin van de artikelen 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Europese Unie - Ambtenaar - Blijvende invaliditeit - Fout van een derde - Ambtshalve pensionering van het personeelslid - Betaling van een invaliditeitspensioen

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

EUROPESE UNIE - Allerlei - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Schade - Begrip. Vormen - Ambtenaar - Blijvende invaliditeit - Fout van een derde - Ambtshalve pensionering van het personeelslid - Betaling van een invaliditeitspensioen ingevolge het statuut

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Wanneer de publieke werkgever een werknemer die ingevolge de fout van een derde bestendige arbeidsongeschiktheid heeft opgelopen, vervroegd op pensioen stelt, dan is het invaliditeitspensioen dat hij zijn werknemer uitkeert, voor de pensioenschuldenaar geen schade; het invaliditeitspensioen is immers geen wedde betaald zonder de normale tegenprestatie, maar een socialezekerheidsuitkering die het risico van blijvende arbeidsongeschiktheid dekt en die de werkgever in de publieke sector ten laste neemt (1). (1) Zie concl. OM.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Publieke werkgever - Werknemer - Bestendige arbeidsongeschiktheid - Fout van een derde - Vervroegde pensionering van het personeelslid - Betaling van een invaliditeitspensioen

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Lorsque, en vertu du statut des fonctionnaires des Communautés européennes, l'Union européenne doit verser une pension d'invalidité à un membre du personnel qui a été mis à la pension d'office en raison d'une invalidité permanente dues aux lésions encourues à la suite de la faute d'un tiers, le paiement de cette pension qui n'est pas une contrepartie pour les prestations de service que l'Union européenne aurait perçues si l'accident n'était pas survenu, ne constitue pas un dommage indemnisable au sens des articles 1382 et 1383 du Code civil (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Union européenne - Fonctionnaire - Invalidité permanente - Faute d'un tiers - Mise à la pension d'office d'un membre du personnel - Paiement d'une pension d'invalidité

- Art. 1382 et 1383 Code civil

UNION EUROPEENNE - Divers - Responsabilité hors contrat - Dommage - Notion. Formes - Fonctionnaire - Invalidité permanente - Faute d'un tiers - Mise à la pension d'office d'un membre du personnel - Paiement d'une pension d'invalidité en raison du statut

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Lorsqu'un employeur public met anticipativement fin à la pension un travailleur en incapacité de travail permanente par la faute d'un tiers, la pension d'invalidité qu'il verse à son travailleur ne constitue pas un dommage pour le débiteur de la pension; la pension d'invalidité ne constitue, en effet, pas une rémunération payée sans contrepartie normale, mais une allocation de sécurité sociale qui couvre le risque d'incapacité de travail permanente et qui, dans le secteur public, est prise en charge par l'employeur (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Employeur public - Travailleur - Incapacité permanente de travail - Faute d'un tiers - Mise à la pension anticipée d'un membre du personnel - Paiement d'une pension d'invalidité

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Indien de verkoper in de verkoopprijs van een onroerend goed voor meer dan zeven twaalfden is benadeeld, heeft hij het recht om de vernietiging van de koop te eisen; om te weten of er benadeling voor meer dan zeven twaalfden is, dient men het onroerend goed te schatten volgens zijn staat en zijn waarde op het ogenblik van de koop; het bestaan van de benadeling blijkt uit een vergelijking tussen de verkoopprijs van een onroerend goed, enerzijds, en de waarde die is vastgesteld in functie van zijn staat en van de lasten die erop rusten, anderzijds.

KOOP - Vernietiging van de koop uit hoofde van benadeling - Benadeling van meer dan zeven twaalfden
- Artt. 1674 en 1675 Burgerlijk Wetboek

Le vendeur a le droit de demander la rescision de la vente s'il a été lésé de plus de sept douzièmes dans le prix d'un immeuble. Pour savoir s'il y a lésion de plus de sept douzièmes, il faut estimer l'immeuble suivant son état et sa valeur au moment de la vente. L'existence de la lésion résulte d'une comparaison entre, d'une part, le prix de vente de l'immeuble, et d'autre part, sa valeur déterminée en fonction de son état et des charges qui le grèvent.

VENTE - Rescision de la vente pour cause de lésion - Lésion de plus de sept douzièmes
- Art. 1674 et 1675 Code civil

C.12.0601.N

12 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150112.1](#)

AC nr. 26

Uit de wetsgeschiedenis, de doelstelling van de wetgever om het recht op huisvesting van de huurder beter te beschermen en het gegeven dat de tegenopzegging door de huurder slechts een accessorium is van de hoofdopzegging door de verhuurder waarbij de huurder de tegenopzegging niet kan betekenen wanneer de verhuurder geen opzegging heeft betekend, volgt dat de verhuurder de in artikel 3, §4, Woninghuurwet bepaalde vergoeding bij opzegging zonder motivering ook verschuldigd is wanneer de huurder een tegenopzegging geeft en de huur ingevolge deze tegenopzegging eindigt (1). (1) Met huidig arrest komt het Hof terug op het standpunt dat werd ingenomen in de vroegere rechtspraak (zie onder anderen Cass. 22 juni 1998, AR C.97.0355.N, AC 1998, nr. 328). Het Hof oordeelde in het verleden dat bij een tegenopzegging door de huurder deze laatste niet meer gerechtigd was op een vergoeding ten laste van de verhuurder. Dit was gegrond op de overweging dat de huurovereenkomst niet beëindigd werd door de opzegging van de verhuurder maar door de tegenopzegging van de huurder.

HUUR VAN GOEDEREN - Huishuur - Einde (opzegging, verlenging, enz.) - Opzegging door verhuurder - Recht van huurder op schadevergoeding - Tegenopzegging door

Il résulte des travaux préparatoires de la loi, de l'objectif du législateur de mieux protéger le droit au logement du preneur et du fait que le contre-préavis donné par le preneur n'est qu'un accessoire du congé principal donné par le bailleur, le preneur étant dans l'impossibilité de notifier le contre-préavis à défaut d'un congé notifié par le bailleur, que le bailleur est également redevable de l'indemnité prévue à l'article 3, § 4, de la loi du 20 février 1991 en cas de congé donné sans motifs lorsque le preneur donne un contre-préavis et que le bail prend fin à la suite de ce contre-préavis (1). (1) Par le présent arrêt, la Cour est revenue sur la position adoptée dans sa précédente jurisprudence (voir notamment Cass. 22 juin 1998, RG C.97.0355.N, Pas. 1998, n° 328). La Cour considérait par le passé qu'en cas de contre-préavis donné par le preneur, ce dernier n'avait plus droit à une indemnité à charge du bailleur. Cette solution se fondait sur la considération que le bail n'avait pas pris fin par l'effet du congé donné par le bailleur, mais par l'effet du contre-préavis donné par le preneur.

LOUAGE DE CHOSSES - Bail a loyer - Fin (congé, prolongation, etc.) - Congé donné par le bailleur - Preneur ayant droit à une indemnité - Contre-préavis donné par le preneur - Nature du

huurder - Aard van de tegenopzegging
- Artt. 3, § 4, eerste lid, en § 5, tweede en vierde lid Wet houdende wijziging van de bepalingen van het Burgerlijk wetboek inzake huishuur

contre-préavis
- Art. 3, § 4, al. 1er et, § 5, al. 2 et 4 L. du 20 février 1991 modifiant et complétant les dispositions du Code civil relatives aux baux à loyer

C.12.0636.F

22 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150122.9](#)

AC nr. ...

Het geschil dat veronderstelt dat de vraag over het bestaan van de verkoop van een onroerend goed ten aanzien van de verkopers en de vraag over de ontbinding ervan beslecht worden, is onsplitsbaar in de zin van de artikelen 31 en 1084 van het Gerechtelijk Wetboek.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Vordering tot ontbinding van de verkoop van een onroerend goed ten laste van de koper - Partijen in de rechtspleging - De koper en twee verkopers, waarvan de ene de bijzondere lasthebber is van de andere - Onsplitsbaar geschil

- Artt. 31 en 1084 Gerechtelijk Wetboek

Le litige, qui suppose que soient tranchées la question de l'existence d'une vente immobilière à l'égard des vendeurs et celle de sa résolution, est indivisible au sens des articles 31 et 1084 du Code judiciaire.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Demandeurs et défendeurs - Demande de résolution de la vente d'un immeuble aux torts de l'acquéreur - Parties à la procédure - L'acquéreur et deux vendeurs, dont l'un est le mandataire spécial de l'autre - Litige indivisible

- Art. 31 et 1084 Code judiciaire

Wanneer het geschil onsplitsbaar is, is de voorziening die niet gericht is tegen alle bij de bestreden beslissing betrokken partijen wier belang strijdig is met dat van de eiser, niet-ontvankelijk (1). (1) Zie Cass. 14 mei 2009, AR C.07.0322.F-C.07.0329.F, AC 2009, nr. 316.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Vordering tot ontbinding van de verkoop van een onroerend goed ten laste van de koper - Partijen in de rechtspleging - De koper en twee verkopers, waarvan de ene de bijzondere lasthebber is van de andere - Onsplitsbaar geschil - Cassatieberoep door koper niet betekend aan verkoper die hoedanigheid heeft van bijzondere lasthebber van andere verkoper - Ontvankelijkheid

Lorsque le litige est indivisible, est irrecevable le pourvoi qui n'est pas dirigé contre toutes les parties à la décision attaquée dont l'intérêt est opposé à celui du demandeur (1). (1) Voir Cass. 14 mai 2009, RG C.07.0322.F- C.07.0329.F, Pas. 2009, n° 316.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Demandeurs et défendeurs - Demande de résolution de la vente d'un immeuble aux torts de l'acquéreur - Parties à la procédure - L'acquéreur et deux vendeurs, dont l'un est le mandataire spécial de l'autre - Litige indivisible - Pourvoi non signifié par l'acquéreur au vendeur ayant qualité de mandataire spécial de l'autre vendeur - Recevabilité

C.12.0637.F

30 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150430.9](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Werquin.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Daad - Fout - Staat - Wetgevende macht - Norm die een gemeenschapsrechtelijke norm miskent
GEMEENSCHAP EN GEWEST - Lopende gerechtelijke procedures - Rechtsopvolging van de Staat door de gewesten en gemeenschappen - Juridische omschrijving
GEMEENSCHAP EN GEWEST - Lopende gerechtelijke procedures - Rechtsopvolging van de Staat door de gewesten en gemeenschappen - Juridische omschrijving - Gevolg op de

Conclusions de l'avocat général Werquin.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Etat - Pouvoir législatif - Norme méconnaissant une norme de droit communautaire
COMMUNAUTE ET REGION - Procédures judiciaires en cours - Succession des régions et communautés à l'Etat - Qualification juridique
COMMUNAUTE ET REGION - Procédures judiciaires en cours - Succession des régions et communautés à l'Etat - Qualification juridique - Effet sur la prescription

verjaring

MACHTEN - Wetgevende macht - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Daad - Fout - Staat - Wetgevende macht - Norm die een gemeenschapsrechtelijke norm miskent

ONDERWIJS - Universitair onderwijs - Ingezetene van een EU-Lidstaat - Bijkomend inschrijvingsgeld - Norm die een gemeenschapsrechtelijke norm miskent - Vordering tot terugbetaling - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Daad - Fout - Staat - Wetgevende macht

VERJARING - Burgerlijke zaken - Algemeen - Rechtsopvolging van de Staat door de gewesten en gemeenschappen - Lopende gerechtelijke procedures

In geval van rechtsopvolging van de Staat door de gewesten en de gemeenschappen in de lopende gerechtelijke procedures, die een schuldvernieuwing is door verandering van schuldenaar, wordt de verjaring geregeld volgens de beginselen die gelden voor de nieuwe verbintenis (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ***.

GEMEENSCHAP EN GEWEST - Lopende gerechtelijke procedures - Rechtsopvolging van de Staat door de gewesten en gemeenschappen - Juridische omschrijving - Gevolg op de verjaring

- Art. 61, § 1, eerste lid Bijzondere wet betreffende de financiering van de Gemeenschappen en Gewesten

VERJARING - Burgerlijke zaken - Algemeen - Rechtsopvolging van de Staat door de gewesten en gemeenschappen - Lopende gerechtelijke procedures

- Art. 61, § 1, eerste lid Bijzondere wet betreffende de financiering van de Gemeenschappen en Gewesten

De rechtsopvolging van de Staat door de gewesten en de gemeenschappen in de lopende gerechtelijke procedures is een wettelijke schuldvernieuwing door verandering van schuldenaar, ten gevolge waarvan de oude verbintenis verdwijnt en vervangen wordt door een nieuwe verbintenis (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ***.

GEMEENSCHAP EN GEWEST - Lopende gerechtelijke procedures - Rechtsopvolging van de Staat door de gewesten en gemeenschappen - Juridische omschrijving

- Art. 61, § 1, eerste lid Bijzondere wet betreffende de financiering van de Gemeenschappen en Gewesten

POUVOIRS - Pouvoir législatif - Responsabilité hors contrat - Fait - Faute - Etat - Pouvoir législatif - Norme méconnaissant une norme de droit communautaire

ENSEIGNEMENT - Enseignement universitaire - Ressortissant d'un Etat membre de l'UE - Droits d'inscription complémentaire - Norme méconnaissant une norme de droit communautaire - Demande de remboursement - Responsabilité hors contrat - Fait - Faute - Etat - Pouvoir législatif

PRESCRIPTION - Matière civile - Généralités - Succession des régions et communautés à l'Etat - Procédures judiciaires en cours

En cas de succession des régions et des communautés à l'État dans les procédures judiciaires en cours, qui est une novation par changement de débiteur, la prescription est réglée suivant les principes applicables à la nouvelle obligation (1). (1) Voir les concl. du MP.

COMMUNAUTE ET REGION - Procédures judiciaires en cours - Succession des régions et communautés à l'Etat - Qualification juridique - Effet sur la prescription

- Art. 61, § 1er, al. 1er Loi spéciale relative au financement des Communautés et des Régions

PRESCRIPTION - Matière civile - Généralités - Succession des régions et communautés à l'Etat - Procédures judiciaires en cours

- Art. 61, § 1er, al. 1er Loi spéciale relative au financement des Communautés et des Régions

La succession des régions et des communautés à l'État dans les procédures judiciaires en cours est une novation légale par changement de débiteur qui a pour effet de faire disparaître l'obligation ancienne et d'y substituer une obligation nouvelle (1). (1) Voir les concl. du MP.

COMMUNAUTE ET REGION - Procédures judiciaires en cours - Succession des régions et communautés à l'Etat - Qualification juridique

- Art. 61, § 1er, al. 1er Loi spéciale relative au financement des Communautés et des Régions

Onder voorbehoud van het bestaan van een onoverkomelijke dwaling of van een andere grond van vrijstelling van aansprakelijkheid begaat de wetgever een fout wanneer hij een reglementering uitvaardigt die indruist tegen een gemeenschapsrechtelijke norm die hem verplicht op een welbepaalde manier iets niet te doen, zodat, indien die fout schade veroorzaakt, de burgerlijke aansprakelijkheid van de wetgever in het gedrang komt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ***.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Daad - Fout - Staat - Wetgevende macht - Norm die een gemeenschapsrechtelijke norm miskent

- Art. 1382 Burgerlijk Wetboek

MACHTEN - Wetgevende macht - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Daad - Fout - Staat - Wetgevende macht - Norm die een gemeenschapsrechtelijke norm miskent

- Art. 1382 Burgerlijk Wetboek

ONDERWIJS - Universitair onderwijs - Ingezetene van een EU-Lidstaat - Bijkomend inschrijvingsgeld - Norm die een gemeenschapsrechtelijke norm miskent - Vordering tot terugbetaling - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Daad - Fout - Staat - Wetgevende macht

- Art. 1382 Burgerlijk Wetboek

Sous réserve de l'existence d'une erreur invincible ou d'une autre cause d'exonération de la responsabilité, le législateur commet une faute lorsqu'il prend une réglementation qui méconnaît une norme de droit communautaire lui imposant de s'abstenir d'agir de manière déterminée, de sorte qu'il engage sa responsabilité civile si cette faute est cause d'un dommage (1). (1) Voir les concl. du MP.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Etat - Pouvoir législatif - Norme méconnaissant une norme de droit communautaire

- Art. 1382 Code civil

POUVOIRS - Pouvoir législatif - Responsabilité hors contrat - Fait - Faute - Etat - Pouvoir législatif - Norme méconnaissant une norme de droit communautaire

- Art. 1382 Code civil

ENSEIGNEMENT - Enseignement universitaire - Ressortissant d'un Etat membre de l'UE - Droits d'inscription complémentaire - Norme méconnaissant une norme de droit communautaire - Demande de remboursement - Responsabilité hors contrat - Fait - Faute - Etat - Pouvoir législatif

- Art. 1382 Code civil

C.13.0016.N

10 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150910.3](#)

AC nr. ...

De op straffe van verval voorgeschreven termijn van dertig kalenderdagen geldt enkel voor de verplichting van de aannemer om de feiten en omstandigheden die de gang van het werk verstoren bekend te maken aan de aanbestedende overheid en niet voor de bondige beschrijving van de invloed die deze feiten en omstandigheden hebben of zouden kunnen hebben op de opdracht en de kosten van de aanneming (1), noch voor het indienen van een behoorlijk gerechtvaardigd en becijferd verzoek. (1) Cass. 25 maart 2011, AR C.10.0088.N, AC 2011, nr. 226.

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Aannemer - Feiten en omstandigheden die de gang van het werk verstoren - Bekendmaking aan de overheid - Termijn - Voorwerp

- Art. 16, § 3, eerste, tweede en derde lid, en §4, bijlage bij MB 10 aug. 1977

Le délai de trente jours prescrit à peine de déchéance ne concerne que l'obligation de dénonciation par l'adjudicataire au pouvoir adjudicateur des faits et circonstances qui perturbent l'exécution du marché et non la description sommaire de l'influence que ceux-ci ont ou pourraient avoir sur la marché et le coût de l'entreprise (1), ni l'introduction d'une requête dûment chiffrée. (1) Cass. 25 mars 2011, RG C.10.0088.N, Pas. 2011, n° 226.

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Adjudicataire - Faits et circonstances perturbant l'exécution normale du marché - Dénonciation à l'autorité - Délai - Objet

- Art. 16, § 3, al. 1er, 2, et 3, et § 4, annexe à l' A.M. du 10 août 1977

- Art. 16, § 3, eerste, tweede en vierde l., en §4, bijlage bij KB 26 sept. 1996 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten en van de concessies voor openbare werken

- Art. 16, § 3, al. 1er, 2 et 4, et § 4, annexe à l' A.R. du 26 septembre 1996

C.13.0032.F

30 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150430.8](#)

AC nr. ...

De artikelen 125, 7°, 126, § 1, en 126, § 3, van de op 7 augustus 1987 gecoördineerde wet op de ziekenhuizen zijn van dwingend recht voor de ziekenhuisgeneesheren en de schending ervan leidt tot de relatieve nietigheid van de uitgesproken afzetting (1). (1) Zie Cass. 24 januari 2005, AR C.03.0360.N, AC 2005, nr. 47; Cass. 9 februari 2009, AR C.07.0348.F, AC 2009, nr. 103.

ARTS - Ziekenhuisgeneesheer - Afzetting - Procedure - Aard van de bepalingen

- Artt. 125, 7°, 126, § 1, en 126, § 3 Gecoördineerde wet op de ziekenhuizen 7 aug. 1987

GENEESKUNDE - Algemeen - Ziekenhuisgeneesheer - Afzetting - Procedure - Aard van de bepalingen

- Artt. 125, 7°, 126, § 1, en 126, § 3 Gecoördineerde wet op de ziekenhuizen 7 aug. 1987

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Algemeen - Ziekenhuisgeneesheer - Afzetting - Procedure - Aard van de bepalingen

- Artt. 125, 7°, 126, § 1, en 126, § 3 Gecoördineerde wet op de ziekenhuizen 7 aug. 1987

Les articles 125, 7°, et 126, § 1er et 126, § 3, de la loi sur les hôpitaux coordonnée le 7 août 1987 sont impératives en faveur des médecins hospitaliers et leur violation entraîne la nullité relative de la révocation intervenue (1). (1) Voir Cass. 24 janvier 2005, RG C.03.0360.N, Pas. 2005, n° 47 ; Cass. 9 février 2009, RG C.07.0348.F, Pas. 2009, n°103.

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Médecin hospitalier - Révocation - Procédure - Nature des dispositions

- Art. 125, 7°, et 126, § 1er et 126, § 3 L. sur les hôpitaux coordonnée le 7 août 1987

ART DE GUERIR - Généralités - Médecin hospitalier - Révocation - Procédure - Nature des dispositions

- Art. 125, 7°, et 126, § 1er et 126, § 3 L. sur les hôpitaux coordonnée le 7 août 1987

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Généralités - Médecin hospitalier - Révocation - Procédure - Nature des dispositions

- Art. 125, 7°, et 126, § 1er et 126, § 3 L. sur les hôpitaux coordonnée le 7 août 1987

C.13.0035.N

3 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150403.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstel van plaats in de vorige staat - Herstelvordering - Ingeleid voor 16 december 2005 voor de strafrechter - Onbevoegdverklaring - Opnieuw ingeleid na 16 december 2005 voor de burgerlijke rechter - Voorwaarde - Hoge Raad voor het Herstelbeleid - Advies

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Remise en état des lieux - Demande de réparation - Introduite avant le 16 décembre 2005 devant le juge pénal - Déclaration d'incompétence - A nouveau introduite après le 16 décembre 2005 devant le juge civil - Condition - Conseil supérieur de la Politique de Réparation - Avis

Het voorafgaand eensluitend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid geldt van af 16 december 2005 als een ontvankelijkheidsvereiste voor de herstellvorderingen die worden ingeleid hetzij bij de burgerlijke rechter hetzij bij de strafrechter (1). (1) Artikel 149, §1, eerste lid, Stedenbouwdecreet 1999, zoals van toepassing voor de wijziging ervan bij artikel 53, 1°, van het Aanpassingsdecreet 2009; Artikel 198bis Stedenbouwdecreet, zoals van toepassing voor de opheffing ervan bij artikel 62 van het Aanpassingsdecreet 2009.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstel van de plaats in de vorige staat - Herstellvordering - Hoge Raad voor het Herstelbeleid - Advies

- Artt. 149, § 1, eerste lid, en 198bis, eerste lid Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

Indien de overheid voor 16 december 2005 eerst een herstellvordering heeft ingeleid, maar de strafrechter zich onbevoegd verklaarde en de overheid vervolgens na 16 december 2005 een herstellvordering inleidt bij de burgerlijke rechter, is op grond van artikel 198bis, eerste lid, Stedenbouwdecreet 1999 een voorafgaand eensluitend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid vereist; de omstandigheid dat de initiële herstellvordering een identiek voorwerp heeft als de nieuwe herstellvordering doet daaraan geen afbreuk (1) (2). (1) Zie de andersl. concl. OM. (2) Artikel 149, §1, eerste lid, Stedenbouwdecreet 1999, zoals van toepassing voor de wijziging ervan bij artikel 53, 1°, van het Aanpassingsdecreet 2009; Artikel 198bis Stedenbouwdecreet, zoals van toepassing voor de opheffing ervan bij artikel 62 van het Aanpassingsdecreet 2009.

L'avis conforme préalable du Conseil supérieur de la politique de réparation vaut à compter du 16 décembre 2005 comme une condition de recevabilité pour les demandes de réparation qui sont introduites soit devant le juge civil soit devant le juge pénal (1). (1) L'article 149, § 1er, al. 1er, du décret du 18 mai 1999, tel qu'il était applicable avant sa modification par l'article 53, 1° du décret du 27 mars 2009 adaptant et complétant la politique d'aménagement du territoire, des autorisations et du maintien; l'article 198bis, du décret du 18 mai 1999 tel qu'il était applicable avant son abrogation par l'article 62 du décret du 27 mars 2009 adaptant et complétant la politique d'aménagement du territoire, des autorisations et du maintien.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Remise des lieux en leur état initial - Demande de réparation - Conseil supérieur de la Politique de Réparation - Avis

- Art. 149, § al. 1er, et 198bis, § al. 1er Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

Si l'autorité a d'abord introduit une demande de réparation avant le 16 décembre 2005 mais que le juge pénal s'est déclaré incompétent et qu'elle a ensuite introduit une demande de réparation devant le juge civil après le 16 décembre 2005, un avis conforme préalable du Conseil supérieur de la politique de réparation est requis en vertu de l'article 198bis, alinéa 1er du décret du 18 mai 1999; la circonstance que l'objet de la demande de réparation initiale soit identique à celui de la nouvelle demande de réparation n'y change rien (1)(2). (1) Voir les concl. contraires du MP publiées à leur date dans AC. (2) L'article 149, § 1er, al. 1er, du décret du 18 mai 1999, tel qu'il était applicable avant sa modification par l'article 53, 1° du décret du 27 mars 2009 adaptant et complétant la politique d'aménagement du territoire, des autorisations et du maintien; l'article 198bis, du décret du 18 mai 1999 tel qu'il était applicable avant son abrogation par l'article 62 du décret du 27 mars 2009 adaptant et complétant la politique d'aménagement du territoire, des autorisations et du maintien.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstel van plaats in de vorige staat - Herstelvordering - Ingeleid voor 16 december 2005 voor de strafrechter - Onbevoegdverklaring - Opnieuw ingeleid na 16 december 2005 voor de burgerlijke rechter - Voorwaarde - Hoge Raad voor het Herstelbeleid - Advies

- Artt. 149, § 1, eerste lid, en 198bis, eerste lid Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Remise en état des lieux - Demande de réparation - Introduite avant le 16 décembre 2005 devant le juge pénal - Déclaration d'incompétence - A nouveau introduite après le 16 décembre 2005 devant le juge civil - Condition - Conseil supérieur de la Politique de Réparation - Avis

- Art. 149, § al. 1er, et 198bis, § al. 1er Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

Op de herstelvordering voor de burgerlijke rechter zijn de regels van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing, zodat de herstelvordering in de regel op grond van artikel 700 Gerechtelijk Wetboek bij de dagvaarding voor de burgerlijke rechter wordt ingeleid (1). (1) Artikel 149, §1, eerste en tweede lid, en §4, Stedenbouwdecreet 1999, zoals van toepassing voor de wijziging ervan bij artikel 53, 1°, 2° en 7°, van het Aanpassingsdecreet 2009; Artikel 151 Stedenbouwdecreet, zoals van toepassing voor de wijziging ervan bij artikel 54 van het Aanpassingsdecreet 2009.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstel van plaats in de vorige staat - Herstelvordering voor de burgerlijke rechter - Gerechtelijk Wetboek - Toepasselijkheid - Inleiding van de herstelvordering

- Artt. 149, § 1, eerste en tweede lid, §§ 2 en 4, en 151 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

- Art. 700 Gerechtelijk Wetboek

VORDERING IN RECHTE - Stedenbouw - Herstel van plaats in de vorige staat - Herstelvordering voor de burgerlijke rechter - Gerechtelijk Wetboek - Toepasselijkheid - Inleiding van de herstelvordering

- Artt. 149, § 1, eerste en tweede lid, §§ 2 en 4, en 151 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

- Art. 700 Gerechtelijk Wetboek

Les règles du Code judiciaire s'appliquent à la demande de réparation devant le juge civil de sorte qu'elle est, en principe, portée devant le juge civil au moyen d'une citation en vertu de l'article 700 du Code judiciaire par citation devant le juge civil (1). (1) L'article 149, § 1er, al. 1er et 2, et § 4 du décret du 18 mai 1999, tel qu'il était applicable avant sa modification par l'article 53, 1°, 2° et 7° du décret du 27 mars 2009 adaptant et complétant la politique d'aménagement du territoire, des autorisations et du maintien; l'article 151 du décret du 18 mai 1999 tel qu'il était applicable avant sa modification par l'article 54 du décret du 27 mars 2009 adaptant et complétant la politique d'aménagement du territoire, des autorisations et du maintien.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Remise en état des lieux - Demande de réparation devant le juge civil - Code judiciaire - Applicabilité - Introduction de la demande de réparation

- Art. 149, § 1er, al. 1er et 2, § 2 et 4, et 151 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

- Art. 700 Code judiciaire

DEMANDE EN JUSTICE - Urbanisme - Remise en état des lieux - Demande de réparation devant le juge civil - Code judiciaire - Applicabilité - Introduction de la demande de réparation

- Art. 149, § 1er, al. 1er et 2, § 2 et 4, et 151 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

- Art. 700 Code judiciaire

De lastgeving om in rechte op te treden, die de bevoegdheid inhoudt om de opeenvolgende proceshandelingen te verrichten die nodig zijn voor de uitvoering ervan, blijft t.a.v. de lastgever en de procespartijen gelden zolang de ontkenenis niet is aangetoond.

ADVOCaat - Lastgeving om in rechte op te treden - Begrip - Geldigheid

- Artt. 440, tweede lid en 848, eerste en derde lid Gerechtelijk Wetboek

Le mandat d'agir en justice, qui implique le pouvoir d'accomplir les actes de procédure successifs nécessaires à son exécution, est valable à l'égard du mandant et des parties litigantes tant que le désaveu n'est pas établi.

AVOCAT - Mandat d'agir en justice - Notion - Validité

- Art. 440, al. 2, et 848, al. 1er et 3 Code judiciaire

C.13.0157.N

23 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150123.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

HUWELIJK - Vreemdeling - Huwelijk met een Belg - Verklaring van nationaliteitskeuze - Verkrijgen van de Belgische nationaliteit - Voorwaarde - Schijnhuwelijk

NATIONALITEIT - Vreemdeling - Huwelijk met een Belg - Verklaring van nationaliteitskeuze - Verkrijgen van de Belgische nationaliteit - Voorwaarde - Schijnhuwelijk

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

MARIAGE - Etranger - Mariage avec un belge - Déclaration de choix de nationalité - Acquisition de la nationalité belge - Condition - Mariage de complaisance

NATIONALITE - Etranger - Mariage avec un belge - Déclaration de choix de nationalité - Acquisition de la nationalité belge - Condition - Mariage de complaisance

Het algemeen rechtsbeginsel "fraus omnia corrumpit" staat eraan in de weg dat het bedrog de dader voordeel verschaft.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - "Fraus omnia corrumpit"

Le principe général du droit "fraus omnia corrumpit" empêche que le dol bénéficie à l'auteur.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - "Fraus omnia corrumpit"]

Uit het algemeen rechtsbeginsel "fraus omnia corrumpit" volgt dat het huwelijk met een Belg een noodzakelijke voorwaarde uitmaakt voor de in artikel 16, §2, 1°, WBN bedoelde verklaring van nationaliteitskeuze en dat, wanneer vaststaat dat er ex tunc geen huwelijk is in de zin van artikel 146bis Burgerlijk Wetboek, er ook nooit aan de voorwaarde van artikel 16, §2, 1°, WBN werd voldaan (1). (1) Zie concl. OM.

HUWELIJK - Verklaring van nationaliteitskeuze - Verkrijgen van de Belgische nationaliteit - Voorwaarde - Schijnhuwelijk - Vreemdeling - Huwelijk met een Belg

- Art. 16, § 2, 1° Wetboek van de Belgische nationaliteit
- Art. 146bis Burgerlijk Wetboek

NATIONALITEIT - Vreemdeling - Huwelijk met een Belg - Verklaring van nationaliteitskeuze - Verkrijgen van de Belgische nationaliteit - Voorwaarde - Schijnhuwelijk

- Art. 16, § 2, 1° Wetboek van de Belgische nationaliteit
- Art. 146bis Burgerlijk Wetboek

Il ressort du principe général « fraus omnia corrumpit » que le mariage avec un Belge constitue une condition nécessaire à la déclaration de choix de nationalité visée à l'article 16, § 2, 1° du Code de la nationalité belge et que, lorsqu'il est établi ex tunc qu'il n'y a pas de mariage au sens de l'article 146bis du Code civil, la condition de l'article 16, § 2, 1° du Code de la nationalité belge n'est jamais remplie (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

MARIAGE - Déclaration de choix de nationalité - Acquisition de la nationalité belge - Condition - Mariage de complaisance - Etranger - Mariage avec un belge

- Art. 16, § 2, 1° Code de la nationalité belge
- Art. 146bis Code civil

NATIONALITE - Etranger - Mariage avec un belge - Déclaration de choix de nationalité - Acquisition de la nationalité belge - Condition - Mariage de complaisance

- Art. 16, § 2, 1° Code de la nationalité belge
- Art. 146bis Code civil

C.13.0176.N

6 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150206.1](#)

AC nr. 88

Onder een dagvaarding voor het gerecht in de zin van artikel 2244, §1, Burgerlijk Wetboek moet worden verstaan, het instellen van een rechtsvordering waarbij een schuldeiser het bedreigde recht dat aan verjaring is onderworpen, ten gronde wil laten erkennen (1); een dagvaarding in kort geding die strekt tot het nemen van bewarende maatregelen in spoedeisende gevallen of tot het bevelen van een onderzoek naar de oorzaken van een schade, leidt bijgevolg geen vordering in zoals bedoeld in artikel 2244, §1, Burgerlijk Wetboek. (1) Zie Cass. 7 juni 2012, AR C.11.0498.N, AC 2012, nr. 372.

DAGVAARDING - Dagvaarding voor het gerecht
- Art. 2244, § 1 Burgerlijk Wetboek

Il y a lieu d'entendre par une citation en justice au sens de l'article 2244, § 1er, du Code civil, l'introduction d'une action en justice par laquelle un créancier veut faire reconnaître au fond le droit menacé qui est soumis à prescription (1); une citation en référé qui tend à faire prendre des mesures conservatoires en urgence ou à ordonner une instruction quant aux causes d'un dommage, n'introduit, dès lors, pas une action comme prévu à l'article 2244, § 1er, du Code civil. (1) Cass. 7 juin 2012, RG C.11.0498.N, Pas. 2012, n° 372.

CITATION - Citation en justice
- Art. 2244, § 1er Code civil

C.13.0181.N

10 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151210.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Voorkooprecht - Uitoefening van het recht van voorkoop - Pachter - Aanvaarding van het bod - Gerechtsdeurwaardersexploot of bij ter post aangetekende brief - Eigenaar - Bescherming - Dwingend recht

De ongeldigheid van de kennisgeving bedoeld in artikel 48.1., tweede lid, Pachtwet die niet is geschied bij gerechtsdeurwaardersexploot of bij ter post aangetekende brief, strekt ertoe de eigenaar te beschermen; deze laatste is dan ook er toe gerechtigd de bescherming van deze regel van dwingend recht in te roepen (1). (1) Zie concl. OM.

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Voorkooprecht - Uitoefening van het recht van voorkoop - Pachter - Aanvaarding van het bod - Gerechtsdeurwaardersexploot of bij ter post aangetekende brief - Eigenaar - Bescherming - Dwingend recht

- Artt. 48.1, tweede lid, en 57 Wet van 4 nov. 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

Conclusions de l'avocat général Leclercq.

LOUAGE DE CHOSSES - Bail a ferme - Droit de préemption - Exercice du droit de préemption - Preneur - Acceptation de l'offre - Exploit d'huissier de justice ou lettre recommandée à la poste - Propriétaire - Protection - Droit impératif

Le défaut de validité de la notification visée à l'article 48.1, alinéa 2, de la loi du 4 novembre 1969 sur les baux à ferme qui n'a pas eu lieu par exploit d'huissier de justice ou par lettre recommandée à la poste, tend à la protection du propriétaire; ce dernier a dès lors le droit d'invoquer cette protection de cette règle de droit impératif (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

LOUAGE DE CHOSSES - Bail a ferme - Droit de préemption - Exercice du droit de préemption - Preneur - Acceptation de l'offre - Exploit d'huissier de justice ou lettre recommandée à la poste - Propriétaire - Protection - Droit impératif

- Art. 48.1, al. 2, et 57 L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

C.13.0182.N

6 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150206.2](#)

AC nr. 89

De enkele omstandigheid dat een handels- of ambachtsonderneming niet over een inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen beschikt, heeft niet tot gevolg dat de door haar gesloten overeenkomsten onrechtmatig zijn en geen grondslag kunnen bieden aan een rechtsvordering.

HANDELSPRAKTIJK - Handels- of ambachtsonderneming - Kruispuntbank van Ondernemingen - Niet-inschrijving

- Art. 14 Wet 16 jan. 2003 tot oprichting van een Kruispuntbank van Ondernemingen, tot modernisering van het handelsregister, tot oprichting van erkende ondernemingsloketten en houdende diverse bepalingen

OVEREENKOMST - Allerlei - Kruispuntbank van Ondernemingen - Niet-inschrijving - Handels- of ambachtsonderneming

- Art. 14 Wet 16 jan. 2003 tot oprichting van een Kruispuntbank van Ondernemingen, tot modernisering van het handelsregister, tot oprichting van erkende ondernemingsloketten en houdende diverse bepalingen

VORDERING IN RECHTE - Handels- of ambachtsonderneming - Kruispuntbank van Ondernemingen - Niet-inschrijving

- Art. 14 Wet 16 jan. 2003 tot oprichting van een Kruispuntbank van Ondernemingen, tot modernisering van het handelsregister, tot oprichting van erkende ondernemingsloketten en houdende diverse bepalingen

La seule circonstance qu'une entreprise commerciale ou artisanale ne dispose pas d'une inscription dans la Banque-Carrefour des Entreprises, n'a pas pour conséquence que les conventions qu'elle a conclues sont illicites et ne peuvent constituer le fondement d'une action.

PRATIQUES DU COMMERCE - Entreprise commerciale ou artisanale - Banque-Carrefour des entreprises - Défaut d'inscription

- Art. 14 L. du 16 janvier 2003

CONVENTION - Divers - Banque-Carrefour des entreprises - Défaut d'inscription - Entreprise commerciale ou artisanale

- Art. 14 L. du 16 janvier 2003

DEMANDE EN JUSTICE - Entreprise commerciale ou artisanale - Banque-Carrefour des entreprises - Défaut d'inscription

- Art. 14 L. du 16 janvier 2003

C.13.0193.F

12 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150312.11](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Henkes.

ERFENISSEN - Vervreemding aan een erfgerechtigde in de rechte lijn - Gift - Wettelijk vermoeden - Omkering

SCHENKINGEN EN TESTAMENTEN - Schenking - Vervreemding aan een erfgerechtigde in de rechte lijn - Gift - Wettelijk vermoeden - Omkering

Conclusions de l'avocat général Henkes.

SUCCESSION - Aliénation à un successible en ligne directe - Libéralité - Présomption légale - Renversement

DONATIONS ET TESTAMENTS - Donation - Aliénation à un successible en ligne directe - Libéralité - Présomption légale - Renversement

Artikel 918 van het Burgerlijk Wetboek steunt op het wettelijk vermoeden dat de daarin bedoelde vervreemdingen, die door de de cujus worden toegestaan aan een van zijn erfgeachtigen in de rechte lijn, niets meer en niets minder zijn dan giften die betrekking hebben op de volle eigendom van de vervreemde goederen, maar met vrijstelling van inbreng; dat wettelijk vermoeden kan bijgevolg enkel worden omgekeerd wanneer, overeenkomstig artikel 918, de andere reservataire erfgenamen hebben toegestemd in de vervreemding (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

...

SCHENKINGEN EN TESTAMENTEN - Schenking - Vervreemding aan een erfgeachtigde in de rechte lijn - Gift - Wettelijk vermoeden - Omkering

- Art. 918 Burgerlijk Wetboek

ERFENISSEN - Vervreemding aan een erfgeachtigde in de rechte lijn - Gift - Wettelijk vermoeden - Omkering

- Art. 918 Burgerlijk Wetboek

L'article 918 du Code civil repose sur la présomption légale que les aliénations qu'elle vise, consenties par le de cujus à l'un de ses successibles en ligne directe, sont des libéralités pures et simples, portant sur la pleine propriété des biens aliénés, mais avec dispense de rapport; il s'ensuit que cette présomption légale n'est susceptible d'être renversée que dans l'hypothèse, prévue à l'article 918, où les autres héritiers réservataires auraient consenti à l'aliénation (1). (1) Voir les concl. MP.

DONATIONS ET TESTAMENTS - Donation - Aliénation à un successible en ligne directe - Libéralité - Présomption légale - Renversement

- Art. 918 Code civil

SUCCESSION - Aliénation à un successible en ligne directe - Libéralité - Présomption légale - Renversement

- Art. 918 Code civil

C.13.0194.N

17 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151217.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Algemeen - Ontdoken belasting - Administratie der directe belastingen - Recht op herstel - Burgerlijke rechtsvordering - Beperking

INKOMSTENBELASTINGEN - Algemeen - Veroordeling wegens fiscale misdrijven - Burgerlijk gevolg - Ontdoken belasting - Hoofdelijke gehoudenheid

INKOMSTENBELASTINGEN - Algemeen - Veroordeling wegens fiscale misdrijven - Burgerlijk gevolg - Ontdoken belasting - Hoofdelijke gehoudenheid - Begrip "veroordeling"

Conclusions de l'avocat général Thijs.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Généralités - Impôt éludé - Administration des contributions directes - Droit à réparation - Action civile - Limitation

IMPOTS SUR LES REVENUS - Généralités - Condamnation du chef d'infractions fiscales - Conséquence civile - Impôt éludé - Responsabilité solidaire

IMPOTS SUR LES REVENUS - Généralités - Condamnation du chef d'infractions fiscales - Conséquence civile - Impôt éludé - Responsabilité solidaire - Notion de "condamnation"

De Staat, administratie der directe belastingen, heeft zoals iedere benadeelde het recht om een burgerlijke rechtsvordering in te stellen voor schade waarvoor de belastingwetgeving niet in een eigen mogelijkheid tot herstel voorziet; de voor de administratie krachtens artikel 458, eerste lid, WIB92 bestaande mogelijkheid tot herstel, nl. de hoofdelijkheid voortvloeiend uit een veroordeling, staat eraan in de weg dat de administratie lastens de dader of medeplichtige aan een van de misdrijven bedoeld in de artikelen 449 tot 453 WIB92 een burgerlijke rechtsvordering zou instellen strekkende tot vergoeding van de schade bestaande uit het equivalent van de ontdoken belasting (1). (1) Zie concl. OM.

L'État, administration des contributions directes, a comme toute personne préjudiciée le droit d'introduire une action civile du chef d'un dommage pour lequel la législation fiscale ne prévoit pas une possibilité propre de réparation; la possibilité de réparer existante pour l'administration, en vertu de l'article 458, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992, à savoir la solidarité résultant d'une condamnation, empêche que l'administration introduise, à charge de l'auteur ou du complice d'une des infractions visées aux articles 449 à 453 du Code des impôts sur les revenus 1992, une action civile tendant à l'indemnisation du dommage consistant en l'équivalent de l'impôt éludé (1). (1) Voir les concl. du MP publiés à leur date dans AC.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Algemeen - Ontdoken belasting - Administratie der directe belastingen - Recht op herstel - Burgerlijke rechtsvordering - Beperking

- Art. 458, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

INKOMSTENBELASTINGEN - Algemeen - Veroordeling wegens fiscale misdrijven - Burgerlijk gevolg - Ontdoken belasting - Hoofdelijke gehoudenheid

- Art. 458, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Généralités - Impôt éludé - Administration des contributions directes - Droit à réparation - Action civile - Limitation

- Art. 458, al. 1er Code des impôts sur les revenus 1992

IMPOTS SUR LES REVENUS - Généralités - Condamnation du chef d'infractions fiscales - Conséquence civile - Impôt éludé - Responsabilité solidaire

- Art. 458, al. 1er Code des impôts sur les revenus 1992

Tot de in artikel 458, eerste lid, WIB92 bedoelde veroordeling behoort ook de beslissing die, wegens het verlenen van opschorting op strafgebied, zich ertoe beperkt de bestanddelen van de fiscale misdrijven bewezen te verklaren (1). (1) Zie concl. OM.

Relève aussi de la condamnation visée à l'article 458, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992, la décision qui, en raison de l'octroi de la suspension en matière pénale, se limite à déclarer établis les éléments constitutifs des infractions fiscales (1). (1) Voir les concl. du MP publiés à leur date dans AC.

INKOMSTENBELASTINGEN - Algemeen - Veroordeling wegens fiscale misdrijven - Burgerlijk gevolg - Ontdoken belasting - Hoofdelijke gehoudenheid - Begrip "veroordeling"

- Art. 458, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

IMPOTS SUR LES REVENUS - Généralités - Condamnation du chef d'infractions fiscales - Conséquence civile - Impôt éludé - Responsabilité solidaire - Notion de "condamnation"

- Art. 458, al. 1er Code des impôts sur les revenus 1992

C.13.0218.F

19 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150319.10](#)

AC nr. ...

Rechtsmisbruik bestaat in het uitoefenen van een recht op een wijze die kennelijk de grenzen te buiten gaat van de normale uitoefening van dat recht door een voorzichtig en zorgvuldig persoon (1). (1) Cass. 21 maart 2013, AR C.12.0118.F, AC 2013, nr. 203.

L'abus de droit consiste à exercer un droit d'une manière qui excède manifestement les limites de l'exercice normal de ce droit par une personne prudente et diligente (1). (1) Cass. 21 mars 2013, RG C.12.0118.F, Pas. 2013, n° 203.

RECHTSMISBRUIK - Overeenkomst - Rechten en verplichtingen

3/05/2023

ABUS DE DROIT - Convention - Droits et obligations des parties -

P. 26/843

*van de partijen - Tussen partijen - Uitvoering te goeder trouw**Entre parties - Exécution de bonne foi*

De rechter moet de verhouding onderzoeken tussen het voordeel dat de houder van dat recht beoogt of verkregen heeft en de schade die aan de andere partij berokkend wordt; bij de beoordeling van de voorhanden zijnde belangen, moet de rechter rekening houden met alle omstandigheden van de zaak (1). (1) Cass. 12 februari 2014, AR P.13.1304.F, AC 2014, nr. 111. (2) Cass. 21 maart 2013, AR C.12.0118.F, AC 2013, nr. 203.

Le juge est tenu d'examiner la proportion entre l'avantage recherché ou obtenu par le titulaire du droit et le dommage causé à l'autre partie; dans l'appréciation des intérêts en présence, le juge doit tenir compte de toutes les circonstances de la cause (1) (2). (1) Cass. 12 février 2014, RG P.13.1304.F, Pas. 2014, n° 111. (2) Cass. 21 mars 2013, RG C.12.0118.F, Pas. 2013, n° 203.

*RECHTSMISBRUIK - Begrip - Bevoegdheden van de rechter
VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen -
Rechtsmisbruik - Begrip - Bevoegdheden van de rechter*

*ABUS DE DROIT - Notion - Pouvoirs du juge
JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Abus de
droit - Notion - Pouvoirs du juge*

Het beginsel van de uitvoering te goeder trouw van de overeenkomsten, dat vastgelegd is in artikel 1134, derde lid, Burgerlijk Wetboek, verbiedt een partij misbruik te maken van de rechten die de overeenkomst haar toekent (1). (1) Cass. 12 februari 2014, AR P.13.1304.F, AC 2014, nr. 111.

Le principe de l'exécution de bonne foi des conventions, consacré par l'article 1134, alinéa 3, du Code civil, interdit à une partie à un contrat d'abuser des droits que lui confère celui-ci (1). (1) Cass. 12 février 2014, RG P.13.1304.F, Pas. 2014, n° 111.

*OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen -
Tussen partijen - Uitvoering te goeder trouw - Rechtsmisbruik*

*CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties -
Exécution de bonne foi - Abus de droit*

- Art. 1134 Burgerlijk Wetboek

- Art. 1134 Code civil

*RECHTSMISBRUIK - Overeenkomst - Rechten en verplichtingen
van de partijen - Tussen partijen - Uitvoering te goeder trouw*

*ABUS DE DROIT - Convention - Droits et obligations des parties -
Entre parties - Exécution de bonne foi*

- Art. 1134 Burgerlijk Wetboek

- Art. 1134 Code civil

C.13.0247.N

3 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150903.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

Conclusions de l'avocat général Thijs.

*GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN -
Provinciebelastingen - Gelijkheidsbeginsel - Verschillende
behandeling - Wijze van verantwoording*

*TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes
provinciales - Principe d'égalité - Traitement différent - Mode de
justification*

*GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN -
Provinciebelastingen - Gelijkheidsbeginsel - Differentiatie in de
tariefstructuur - Wijze van verantwoording*

*TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes
provinciales - Principe d'égalité - Différenciation dans la structure
tarifaire - Mode de justification*

*GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN -
Provinciebelastingen - Gelijkheidsbeginsel - Differentiatie in de
tariefstructuur - Wijze van verantwoording - Taak van de
rechter*

*TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes
provinciales - Principe d'égalité - Différenciation dans la structure
tarifaire - Mode de justification - Mission du juge*

De objectieve en redelijke verantwoording voor de verschillende behandeling van belastingplichtigen in een provinciale belastingverordening kan worden afgeleid uit de aard zelf van de gemaakte differentiatie of uit de context van de belastingverordening of van het bijhorende dossier op grond waarvan de provincieraad besliste tot de invoering van de belasting; wanneer de verantwoording voor de verschillende behandeling van belastingplichtigen niet expliciet is vermeld in de aanhef of de tekst van de getoetste belastingverordening of in de stukken van het dossier dat werd voorgelegd aan de provincieraad, moet de rechter nagaan of de door de provinciale overheid tijdens de procedure aangevoerde verantwoording kan worden afgeleid uit de aard van de gemaakte differentiatie of gedragen wordt door de context van de belastingverordening of van het bijhorende dossier (1). (1) Zie concl. van het OM.

*GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN -
Provinciebelastingen - Gelijkheidsbeginsel - Verschillende
behandeling - Wijze van verantwoording*

- Artt. 10, 11 en 172 Grondwet 1994

La justification objective et raisonnable de la distinction faite entre les contribuables dans un règlement-taxe provincial peut se déduire de la nature même de la différenciation qui est faite ou du contexte du règlement-taxe ou du dossier afférent sur la base duquel le conseil provincial a décidé d'instaurer la taxe; lorsque la justification du traitement différencié des contribuables n'est pas explicitement mentionnée dans le préambule ou dans le texte du règlement-taxe contrôlé ou dans les pièces du dossier soumis au conseil provincial, le juge est tenu de contrôler si la justification avancée par l'autorité provinciale au cours de la procédure peut se déduire de la nature de la différenciation qui est faite ou repose sur le contexte du règlement-taxe ou du dossier afférent (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

*TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes
provinciales - Principe d'égalité - Traitement différent - Mode de
justification*

- Art. 10, 11 et 172 Constitution 1994

In het raam van de toetsing van een belastingverordening met een differentiatie in de tariefstructuur, aan het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel komt het de rechter niet toe de wenselijkheid of opportuniteit van de tariefstructuur van de belasting te beoordelen; de rechter kan een belastingverordening die in een verminderd tarief voorziet voor een bepaalde categorie van belastingplichtigen niet buiten toepassing laten omdat de overheid niet aantoont dat de verantwoording voor de toepassing van het verminderd tarief niet zou kunnen van toepassing zijn op een andere categorie van belastingplichtigen die onderworpen is aan het standaardtarief, maar moet onderzoeken of de belastingplichtige, die de strijdigheid van de tariefstructuur met het gelijkheidsbeginsel aanvoert, in concreto wordt gediscrimineerd door de toepassing van het standaardtarief omdat hij deel uitmaakt van een categorie die op gelijke gronden de toepassing van het verminderd tarief kan eisen (1). (1) Zie concl. van het OM.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Provinciebelastingen - Gelijkheidsbeginsel - Differentiatie in de tariefstructuur - Wijze van verantwoording - Taak van de rechter

- Artt. 10, 11 en 172 Grondwet 1994

Indien in een provinciale belastingverordening een verminderd tarief wordt bepaald voor een bepaalde categorie van belastingplichtigen, moet die differentiatie in redelijkheid kunnen worden verantwoord door het doel van de belasting; de objectieve en redelijke verantwoording voor een differentiatie in de tariefstructuur houdt niet in dat de overheid die een onderscheid maakt tussen belastingplichtigen het bewijs moet leveren dat dit onderscheid of de afwezigheid ervan noodzakelijk bepaalde gevolgen zou hebben: het volstaat om te kunnen beslissen of het maken van categorieën objectief en redelijk is, dat in redelijkheid blijkt dat er een objectieve verantwoording bestaat voor die categorieën en het verschil in tarief (1). (1) Zie concl. van het OM.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Provinciebelastingen - Gelijkheidsbeginsel - Differentiatie in de

3/05/2023

Dans le cadre du contrôle d'un règlement-taxe comportant une différenciation dans la structure tarifaire, à la lumière du principe constitutionnel d'égalité, il n'appartient pas au juge d'apprécier l'opportunité de la structure tarifaire de la taxe; le juge ne peut écarter un règlement-taxe qui prévoit un tarif réduit pour une catégorie déterminée de contribuables au motif que l'autorité ne démontre pas que la justification de l'application du tarif réduit ne pourrait pas s'appliquer à une autre catégorie de contribuables qui est soumise au tarif standard, mais doit examiner si le contribuable, qui invoque que la structure tarifaire est contraire au principe d'égalité, est concrètement discriminé par l'application du tarif standard parce qu'il fait partie d'une catégorie qui peut exiger l'application du tarif réduit pour des motifs identiques (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes provinciales - Principe d'égalité - Différenciation dans la structure tarifaire - Mode de justification - Mission du juge

- Art. 10, 11 et 172 Constitution 1994

Si un tarif réduit est prévu dans un règlement-taxe provincial pour une catégorie déterminée de contribuables, cette différenciation doit être raisonnablement justifiée par l'objectif de la taxe; la justification objective et raisonnable d'une différenciation dans la structure tarifaire n'implique pas que l'autorité qui fait une distinction entre les contribuables doit apporter la preuve que celle-ci ou son absence aurait nécessairement certaines conséquences: il suffit de pouvoir décider si le fait de faire des catégories est objectif et raisonnable, qu'il apparaisse raisonnablement qu'il existe une justification objective pour ces catégories et la différenciation dans les tarifs (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes provinciales - Principe d'égalité - Différenciation dans la structure

P. 29/843

C.13.0257.N

12 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151112.5](#)

AC nr. ...

De redenen om toepassing te maken van de uitzonderingsprocedure van de onteigening bij hoogdringende omstandigheden voorzien door de Onteigeningswet 1962, die een geringere rechtsbescherming biedt dan de gewone onteigeningsprocedure bij toepassing van de Onteigeningswet 1835 en de onteigeningswet van 27 mei 1870, moeten ingevolge de formele motiveringsplicht op grond van de Wet Motivering Bestuurshandelingen opgenomen zijn in de onteigeningsmachtiging zelf (1); de vraag of de onteigening het algemeen nut beoogt staat hierbij los van de vraag of de onteigening hoogdringend is; de onteigeningsmachtiging moet de gegevens vermelden die de noodzaak om de goederen onmiddellijk in bezit te nemen redelijk verantwoord (2). (1) RvS 15 april 2013, nr. 223.150, MIEKE WILLEMS e.a. t. VLAAMS GEWEST. (2) RvS 11 april 2012, nr. 218.855, N.V. GEYSEN HANDELSONDERNEMING en N.V. VEJOPIROX t. VLAAMS GEWEST.

ONTEIGENING TEN ALGEMENE NUTTE - Onteigening bij hoogdringende omstandigheden - Onteigeningsmachtiging - Motivering - Inhoud

- Art. 1 Wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake de onteigeningen ten algemene nutte

- Artt. 2 en 3 Wet 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen

Het staat aan de rechter te oordelen of de motivering afdoende is; hij mag daarbij evenwel het wettelijk begrip van de motiveringsplicht niet schenden (1). (1) Zie Cass. 11 september 2003, AR C.01.0114.N, AC 2003, nr. 426.

MACHTEN - Rechterlijke macht - Bestuurshandeling -

3/05/2023

Les motifs justifiant l'application de la procédure d'exception de la procédure d'extrême urgence en matière d'expropriation prévue par la loi du 26 juillet 1962 relative à la procédure d'extrême urgence en matière d'expropriation pour cause d'utilité publique qui offre une protection juridique plus restreinte que la procédure d'expropriation ordinaire en application de la loi du 17 avril 1935 sur l'expropriation pour cause d'utilité publique et de la loi du 27 mai 1870 portant simplification des formalités prescrites en matière d'expropriation pour cause d'utilité publique doivent, en application du devoir de motivation formelle fondé sur la loi du 29 juillet 1991 relative à la motivation formelle des actes administratifs, être repris dans le permis d'expropriation même (1) ; la question de savoir si l'expropriation est d'utilité publique est sans rapport avec la question de savoir si l'expropriation est urgente; le permis d'expropriation doit énoncer les éléments justifiant raisonnablement la nécessité de prendre possession immédiatement des biens (2). (1) C.E. 15 avril 2013, n° 233.150, MIEKE WILLEMS et crts c. REGION FLAMANDE. (2) C.E. 11 avril 2012, n° 218.855, S.A. GEYSEN HANDELSONDERNEMING et S.A. VEJOPIROX c. REGION FLAMANDE.

EXPROPRIATION POUR CAUSE D'UTILITE PUBLIQUE - Expropriation d'extrême urgence - Autorisation d'exproprier - Motivation - Contenu

- Art. 1er L. du 26 juillet 1962 relative à la procédure d'extrême urgence en matière d'expropriation pour cause d'utilité publique

- Art. 2 et 3 L. du 29 juillet 1991

Il appartient au juge d'apprécier si la motivation est adéquate; lors de ce contrôle, il ne peut toutefois violer la notion légale de l'obligation de motiver (1). (1) Voir Cass. 11 septembre 2003, RG C.01.0114.N, Pas. 2003, n° 426.

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Acte administratif - Motivation

P. 30/843

Uitdrukkelijke motivering - Afdoende motivering - Toetsing - Rechterlijke macht

- Art. 3 Wet 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen

formelle - Motivation adéquate - Contrôle - Pouvoir judiciaire

- Art. 3 L. du 29 juillet 1991

Het staat aan de rechter te oordelen of de motivering afdoende is; hij mag daarbij evenwel het wettelijk begrip van de motiveringsplicht niet schenden (1). (1) Zie Cass. 11 september 2003, AR C.01.0114.N, AC 2003, nr. 426.

MACHTEN - Scheiding der machten - Bestuurshandeling - Uitdrukkelijke motivering - Afdoende motivering - Toetsing - Rechterlijke macht

- Art. 3 Wet 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen

Il appartient au juge d'apprécier si la motivation est adéquate; lors de ce contrôle, il ne peut toutefois violer la notion légale de l'obligation de motiver (1). (1) Voir Cass. 11 septembre 2003, RG C.01.0114.N, Pas. 2003, n° 426.

POUVOIRS - Séparation des pouvoirs - Acte administratif - Motivation formelle - Motivation adéquate - Contrôle - Pouvoir judiciaire

- Art. 3 L. du 29 juillet 1991

Met afdoende motivering van de bestuurshandeling wordt bedoeld dat de beslissing door de motivering wordt gedragen (1). (1) Cass. 11 september 2003, AR C.01.0114.N, AC 2003, nr. 426.

MACHTEN - Uitvoerende macht - Bestuurshandeling - Motivering - Uitdrukkelijke motivering - Afdoende motivering

- Art. 3 Wet 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen

Il y a lieu d'entendre par une motivation adéquate de l'acte administratif, toute motivation qui fonde la décision (1). (1) Cass. 11 septembre 2003, RG C.01.0114.N, Pas. 2003, n° 426.

POUVOIRS - Pouvoir exécutif - Acte administratif - Motivation - Motivation formelle - Motivation adéquate

- Art. 3 L. du 29 juillet 1991

C.13.0267.F

8 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150108.2](#)

AC nr. 14

De bevoegdheid van de rechter op verwijzing strekt zich uit tot al datgene wat tot de bevoegdheid behoorde van de rechter aan wie de zaak is onttrokken (1). (1) Cass. 13 februari 2006, AR C.04.0454.F, AC 2006, nr. 92, met concl. eerste advocaat-generaal Leclercq.

VERWIJZING NA CASSATIE - Burgerlijke zaken - Rechter op verwijzing - Bevoegdheid

- Art. 1110 Gerechtelijk Wetboek

La compétence du juge de renvoi s'étend à tout ce qui tombait sous la compétence du juge dessaisi (1). (1) Cass. 13 février 2006, RG C.04.0454.F, Pas. 2006, n° 92, avec les concl. de Monsieur J.-Fr. Leclercq, alors premier avocat général.

RENOI APRES CASSATION - Matière civile - Juge de renvoi - Compétence

- Art. 1110 Code judiciaire

De grief waarbij het hof van beroep, dat uitspraak doet op verwijzing, verweten wordt dat het zijn kennisneming van de zaak niet heeft beperkt tot het onderzoek van een van de toepassingsvoorwaarden van artikel 2280 van het Burgerlijk Wetboek, houdt geen verband met de artikelen 23 tot 28 van het Gerechtelijk Wetboek en evenmin met de artikelen 1317, 1319, 1320 en 1322 van het Burgerlijk Wetboek (1). (1) Cass. 28 april 1988, AR 8022, AC 1987-88, nr. 523.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Burgerlijke zaken - Rechter op verwijzing - Grief afgeleid uit het feit dat het hof van beroep zijn kennisneming van de zaak niet heeft beperkt - Wettelijke bepalingen die geen verband houden met die kritiek - Ontvankelijkheid

- Artt. 1317, 1319, 1320 en 1322 Burgerlijk Wetboek
- Artt. 23 t.e.m. 28 Gerechtelijk Wetboek

Wanneer de vernietiging is uitgesproken en in zoverre zij is uitgesproken, worden de partijen voor de rechter naar wie de zaak wordt verwezen teruggeplaatst in de toestand waarin zij zich bevonden voor de rechter wiens beslissing is vernietigd (1). (1) Cass. 13 februari 2006, AR C.04.0454.F, AC 2006, nr. 92, met concl. eerste advocaat-generaal Leclercq.

VERWIJZING NA CASSATIE - Burgerlijke zaken - Rechter op verwijzing - Toestand van de partijen

- Art. 1110 Gerechtelijk Wetboek

Hoewel het Hof slechts kennisneemt van de punten van de beslissing die in het inleidende verzoekschrift zijn vermeld en de omvang van de vernietiging in de regel beperkt is tot de draagwijdte van het middel waarop deze gegrond is, raakt de vernietiging van een punt van het dictum evenwel het hele dictum, ongeacht de reden voor die vernietiging (1). (1) Cass. 30 september 2013, AR C.12.0345.F, AC 2013, nr. 490.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Burgerlijke zaken - Beginsel

Le grief fait à la cour d'appel, statuant comme juridiction de renvoi, de ne pas avoir limité sa saisine à l'examen d'une des conditions d'application de l'article 2280 du Code civil est étranger tant aux articles 23 à 28 du Code judiciaire qu'aux articles 1317, 1319, 1320 et 1322 du Code civil (1). (1) Cass. 28 avril 1988, RG 8022 (Bull. et Pas. 1988, I, n° 523).

CASSATION - Etendue - Matière civile - Juge de renvoi - Grief déduit de la non-limitation de sa saisine - Dispositions légales étrangères à cette critique - Recevabilité

- Art. 1317, 1319, 1320 et 1322 Code civil
- Art. 23 à 28 Code judiciaire

Lorsque la cassation est prononcée et dans la mesure où elle l'est, les parties sont remises devant le juge de renvoi dans la situation où elles se trouvaient devant le juge dont la décision a été cassée (1). (1) Cass. 13 février 2006, RG C.04.0454.F, Pas. 2006, n° 92, avec les concl. de Monsieur J.-Fr. Leclercq, alors premier avocat général.

RENOI APRES CASSATION - Matière civile - Juge de renvoi - Situation des parties

- Art. 1110 Code judiciaire

Si la Cour ne prend connaissance que des chefs de la décision indiqués dans la requête introductive et qu'en règle la cassation est limitée à la portée du moyen qui en est le fondement, la cassation qui atteint un chef du dispositif n'en laisse rien subsister, quel que soit le motif qui ait déterminé cette annulation (1). (1) Cass. 30 septembre 2013, RG C.12.0345.F, Pas. 2013, n° 490.

CASSATION - Etendue - Matière civile - Principe

Wanneer de appelrechters het hoger beroep van de verweerster grotendeels gegrond verklaren en het verweer van de eiser afwijzen, zonder uitspraak te doen over het verzoek tot heropening van het debat van de eiser, schenden zij artikel 773 Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Zie Cass. 5 oktober 2001, AR C.00.0199.F, AC 2001, nr. 525; Cass. 13 mei 2002, AR S.01.0161.F, AC 2002, nr. 292.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Verzoek tot heropening van het debat - Geen uitspraak over dit verzoek - Uitspraak over de gegrondheid van het hoger beroep

- Artt. 772 en 773 Gerechtelijk Wetboek

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Verzoek tot heropening van het debat - Opdracht van de rechter - Appelrechter - Geen uitspraak over dit verzoek - Uitspraak over de gegrondheid van het hoger beroep

- Artt. 772 en 773 Gerechtelijk Wetboek

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Verzoek tot heropening van het debat - Opdracht van de rechter - Appelrechter - Geen uitspraak over dit verzoek - Uitspraak over de gegrondheid van het hoger beroep

- Artt. 772 en 773 Gerechtelijk Wetboek

Lorsque les juges d'appel ont déclaré en grande partie fondé l'appel de la défenderesse et ont rejeté la défense du demandeur, sans statuer sur la demande de réouverture des débats introduite par le demandeur, ils violent l'article 773 du Code judiciaire (1). (1) Voir Cass. 5 octobre 2001, RG C.00.0199.F, Pas. 2001, n° 525; Cass. 13 mai 2002, RG S.01.0161.F, Pas. 2002, n° 292.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Procédure en degré d'appel - Demande en réouverture des débats - Pas de décision sur cette demande - Décision sur le caractère fondé de l'appel

- Art. 772 et 773 Code judiciaire

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Demande en réouverture des débats - Mission du juge - Juge d'appel - Pas de décision sur cette demande - Décision sur le caractère fondé de l'appel

- Art. 772 et 773 Code judiciaire

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Demande en réouverture des débats - Mission du juge - Juge d'appel - Pas de décision sur cette demande - Décision sur le caractère fondé de l'appel

- Art. 772 et 773 Code judiciaire

C.13.0301.N

8 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150508.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Verschoonbaarheid van de gefailleerde - Gevolg - Bevrijding van de echtgenoot of voormalige echtgenoot

De echtgenoot of voormalige echtgenoot van de verschoonbaar verklaarde gefailleerde is persoonlijk aansprakelijk in de zin van artikel 82, tweede lid, Faillissementswet, wanneer hij zich, samen met de gefailleerde, borg heeft gesteld voor een schuld van een vennootschap waarvan de gefailleerde zaakvoerder is (1). (1) Zie de concl. OM.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Verschoonbaarheid van de gefailleerde - Gevolg - Bevrijding van de echtgenoot of voormalige echtgenoot

- Art. 82, tweede lid Wet 8 aug. 1997

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) - Excusabilité du failli - Conséquence - Libération du conjoint ou de l'ex-conjoint

Le conjoint ou l'ex-conjoint du failli déclaré excusable est personnellement responsable au sens de l'article 82, alinéa 2, de la loi du 8 août 1997 sur les faillites, lorsqu'il s'est porté caution avec le failli pour une dette d'une société dont le failli est le gérant (1). (1) Voir les concl. du MP.

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) - Excusabilité du failli - Conséquence - Libération du conjoint ou de l'ex-conjoint

- Art. 82, al. 2 L. du 8 août 1997 sur les faillites

De omstandigheid dat de woonstvergoeding die een uitkeringsgerechtigde ex-echtgenoot op grond van artikel 577-2, §3 en §5, Burgerlijk Wetboek verschuldigd is vanaf het definitief worden van de echtscheiding, wegens de exclusieve bewoning van de nog onverdeelde voormalige echtelijke woonst, niet effectief maandelijks wordt betaald, maar een te verrekenen schuld is die bij de vereffening en verdeling in mindering zal worden gebracht op zijn aandeel in de onverdeeldheid, verhindert in beginsel niet dat de rechter de met de nog te verrekenen woonstvergoeding corresponderende woonlast in aanmerking neemt bij het beoordelen van de staat van behoefte van de uitkeringsgerechtigde ex-echtgenoot en het bepalen van de hem toekomende onderhoudsuitkering na echtscheiding; daardoor wordt geen rekening gehouden met een toekomstige en onzekere wijziging in de financiële toestand van de partijen; dat artikel 301, §7, tweede lid, Burgerlijk Wetboek de mogelijkheid biedt de uitkering tot levensonderhoud aan te passen indien de vereffening en verdeling aanleiding geeft tot een wijziging van de financiële toestand van de partijen die dit rechtvaardigt, doet daaraan niet af.

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de personen - Echtgenoten - Vereffening en verdeling - Woonstvergoeding - Staat van behoefte van de uitkeringsgerechtigde ex-echtgenoot - Onderhoudsuitkering na echtscheiding - Draagwijdte

- Artt. 301, § 7, tweede lid, en 577-2, §§ 3 en 5 Burgerlijk Wetboek

LEVENSONDERHOUD - Vereffening en verdeling - Woonstvergoeding - Staat van behoefte van de uitkeringsgerechtigde ex-echtgenoot - Onderhoudsuitkering na echtscheiding - Draagwijdte

- Artt. 301, § 7, tweede lid, en 577-2, §§ 3 en 5 Burgerlijk Wetboek

VERDELING - Vereffening en verdeling - Woonstvergoeding - Staat van behoefte van de uitkeringsgerechtigde ex-echtgenoot - Onderhoudsuitkering na echtscheiding - Draagwijdte

- Artt. 301, § 7, tweede lid, en 577-2, §§ 3 en 5 Burgerlijk Wetboek

La circonstance que l'indemnité d'occupation qui est due par l'ex-époux bénéficiaire de la pension en vertu de l'article 577-2, § 3 et 5, du Code civil à partir du moment où le divorce est devenu définitif, en raison de l'occupation exclusive de l'ancienne habitation conjugale encore indivise, ne soit pas effectivement payée mensuellement, mais constitue une dette à compenser qui lors de la liquidation-partage sera déduite de sa part dans l'indivision, n'empêche en principe pas que le juge prenne en considération les charges correspondant à l'indemnité d'occupation qui doit encore être compensée lors de l'appréciation de l'état de besoin de l'ex-époux bénéficiaire de la pension et de la détermination de la pension après divorce qui lui est due; il n'est ainsi pas tenu compte d'une modification future et incertaine de la situation financière des parties; le fait que l'article 301, § 7, alinéa 2, du Code civil offre la possibilité d'adapter la pension alimentaire si la liquidation et le partage entraînent une modification de la situation financière des parties qui le justifie, n'y déroge pas.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux personnes - Epoux - Liquidation et partage - Indemnité de logement - Etat de besoin de l'ex-époux bénéficiaire de la pension - Pension après divorce - Portée

- Art. 301, § 7, al. 2, et 577-2, § 3 et 5 Code civil

ALIMENTS - Liquidation et partage - Indemnité de logement - Etat de besoin de l'ex-époux bénéficiaire de la pension - Pension après divorce - Portée

- Art. 301, § 7, al. 2, et 577-2, § 3 et 5 Code civil

PARTAGE - Liquidation et partage - Indemnité de logement - Etat de besoin de l'ex-époux bénéficiaire de la pension - Pension après divorce - Portée

- Art. 301, § 7, al. 2, et 577-2, § 3 et 5 Code civil

Degene door wiens fout een ander schade is berokkend, moet die vergoeden en de getroffene heeft recht op de volledige vergoeding van de schade die hij geleden heeft (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Begrip - Herstel - Voorwerp
- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Conclusie van advocaat-generaal Werquin.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming - Blijvende huishoudelijke schade - Raming ex aequo et bono

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming - Ramingswijze - Beginselen

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Begrip - Herstel - Voorwerp

OVEREENKOMST - Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Vergoeding wegens tijdelijke arbeidsongeschiktheid - Toekenningsvoorwaarde - Salaris- of inkomstenderving

De rechter mag de schade ex æquo et bono ramen, mits hij de redenen aangeeft waarom hij de door de getroffene voorgestelde berekeningswijze niet kan aannemen en tevens vaststelt dat de schade onmogelijk anders kan worden bepaald (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming - Blijvende huishoudelijke schade - Raming ex aequo et bono

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

De rechter raamt in concreto de door een onrechtmatige daad veroorzaakte schade (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming - Ramingswijze - Beginselen

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Celui qui, par sa faute, a causé un dommage à autrui est tenu de le réparer et la victime a droit à la réparation intégrale du préjudice qu'elle a subi (1). (1) Voir les concl. du MP.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Notion - Réparation - Objet

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Conclusions de l'avocat général Werquin.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Préjudice ménager permanent - Evaluation en équité

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Mode d'évaluation - Principes

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Notion - Réparation - Objet

CONVENTION - Force obligatoire (inexécution) - Indemnité pour une incapacité de travail temporaire - Condition d'octroi - Perte de salaire ou de revenus

Il peut recourir à une évaluation en équité du dommage à la condition qu'il indique les motifs pour lesquels il ne peut admettre le mode de calcul proposé par la victime et qu'il constate l'impossibilité de déterminer autrement le dommage (1). (1) Voir les concl. du MP.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Préjudice ménager permanent - Evaluation en équité

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Le juge évalue in concreto le préjudice causé par un fait illicite (1). (1) Voir les concl. du MP.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Mode d'évaluation - Principes

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Het arrest miskent de verbindende kracht van een overeenkomst wanneer het, op grond van de bedingen die in die overeenkomst zijn vervat, weigert die bedingen het gevolg toe te kennen dat door de partijen was overeengekomen (1)(2). (1) Zie Cass. 15 juni 1998, AR S.97.0124.F, AC 1997-98, nr. 310. (2) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

OVEREENKOMST - Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Vergoeding wegens tijdelijke arbeidsongeschiktheid - Toekenningsvoorwaarde - Salaris- of inkomstenderving
- Art. 1134 Burgerlijk Wetboek

Méconnaît la force obligatoire d'une convention, l'arrêt qui, en se fondant sur des stipulations que ladite convention contient, refuse de donner à celle-ci l'effet convenu par les parties (1) (2). (1) Voir Cass. 15 juin 1998, RG S.97.0124.F, Pas. 1998, n° 310. (2) Voir les concl. du MP.

CONVENTION - Force obligatoire (inexécution) - Indemnité pour une incapacité de travail temporaire - Condition d'octroi - Perte de salaire ou de revenus
- Art. 1134 Code civil

C.13.0309.N

12 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151112.6](#)

AC nr. ...

De wetsbepaling die voorziet dat de beschikkingen in kort geding geen nadeel toebrengen aan de zaak zelf verbiedt de rechter in kort geding maatregelen te bevelen waardoor de rechten van partijen op een definitieve en onherroepelijke wijze worden aangetast.

KORT GEDING - Burgerlijke zaken - Rechter in kort geding - Bevoegdheid
- Art. 1039 Gerechtelijk Wetboek

La disposition légale qui prévoit que les ordonnances sur référé ne portent aucun préjudice au principal interdit au juge des référés d'ordonner des mesures portant atteinte de manière définitive et irrévocable aux droits des parties.

REFERE - Matière civile - Juge des référés - Compétence
- Art. 1039 Code judiciaire

De wetsbepaling die voorziet dat de rechter een beslissing enkel mag verbeteren in zover ze niet is bestreden, laat geen vordering tot verbetering toe zolang een hoger beroep of een voorziening in cassatie hangende is en hierop nog geen beslissing is gewezen.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Allerlei - Vordering tot verbetering - Tijdstip
- Art. 799 Gerechtelijk Wetboek

La disposition légale qui prévoit que le juge ne peut rectifier une décision que dans la mesure où la décision n'a pas été entreprise, ne permet pas qu'une demande de rectification soit introduite tant qu'un appel ou un pourvoi en cassation sont pendants et qu'ils n'ont encore fait l'objet d'aucune décision.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Divers - Demande de rectification - Moment
- Art. 799 Code judiciaire

Het voeren van de burgerlijke valsheidsprocedure is van aard de rechten van de partijen definitief en onherroepelijk aan te tasten; deze procedure is bijgevolg uitgesloten in kort geding.

BETICHTING VAN VALSHEID - Burgerlijke valsheidsprocedure - Aard - Gevolg - Kort geding
- Artt. 895 en 1039 Gerechtelijk Wetboek
KORT GEDING - Burgerlijke valsheidsprocedure
- Artt. 895 en 1039 Gerechtelijk Wetboek

La demande en faux civil est de nature à porter atteinte de manière définitive et irrévocable aux droits des parties; cette procédure est dès lors exclue en référé.

INSCRIPTION DE FAUX - Procédure en faux civil - Nature - Conséquence - Référé
- Art. 895 et 1039 Code judiciaire
REFERE - Procédure en faux civil
- Art. 895 et 1039 Code judiciaire

C.13.0320.F

12 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150212.8](#)

AC nr. 104

Noch uit artikel 3, 6°, a), noch uit enige andere bepaling van het besluit van 22 februari 1990 van de Waalse Gewestexecutieve blijkt dat de aanvrager van de premie de verbintenis moet onderschrijven dat hij de woning gedurende de gehele, in artikel 3, 6°, a), gepreciseerde periode, voor slechts een van de drie, daarin bepaalde bestemmingen zal gebruiken (1). (1) Het OM concludeerde dat uit artikel 3, 6°, a), van het besluit van 22 februari 1990 van de Waalse Gewestexecutieve volgt dat de verbintenis die de aanvrager van een premie tot rehabilitatie van ongezonde woningen gelegen in het Waalse Gewest moet onderschrijven op de datum van de premieaanvraag, gedurende een ononderbroken periode van 4 jaar en 6 maanden, betrekking heeft op een van de drie wijzen van bewoning die door de voormelde bepaling worden opgelegd; die bepaling machtigt de eiser niet om, tijdens die periode, de wijze van bewoning zoals zij was vastgesteld ten tijde van de premieaanvraag, te wijzigen.

HUISVESTING - Waals Gewest - Premie tot rehabilitatie van ongezonde woningen - Verbintenis van de aanvrager van de premie - Voorwerp

- Art. 3, 6°, a) Besluit van de Waalse Gewestexecutieve 22 februari 1990 tot instelling van een premie tot rehabilitatie van verbeterbare ongezonde woningen gelegen in het Waalse Gewest

Il ne ressort ni de l'article 3, 6°, a), ni d'aucune autre disposition de l'arrêté de l'exécutif régional wallon du 22 février 1990 que le demandeur de la prime doit souscrire l'engagement d'affecter le logement à une seule des trois destinations prévues par l'article 3, 6°, a), pour toute la période qu'il précise (1). (1) Le ministère public concluait qu'il suit de l'article 3, 6°, a), de l'arrêté de l'exécutif régional wallon du 22 février 1990 que l'engagement auquel souscrit le demandeur d'une prime à la réhabilitation de logements insalubres situés dans la Région wallonne, à la date de la demande de prime, pour une période ininterrompue de 4 ans et 6 mois, concerne l'un des trois modes d'occupation du logement qu'impose cette disposition; celle-ci n'autorise pas le demandeur à modifier, pendant cette période, le mode d'occupation du logement fixé lors de la demande de prime.

LOGEMENT - Région wallonne - Prime à la réhabilitation de logements insalubres - Engagement du demandeur de la prime - Objet

- Art. 3, 6°, a) Arrêté de l'Exécutif régional wallon du 22 février 1990 instaurant une prime à la réhabilitation de logements insalubres améliorables situés dans la Région wallonne

C.13.0324.F

26 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150226.2](#)

AC nr. 143

Conclusie van eerste advocaat-generaal Leclercq.

BETICHTING VAN VALSHEID - Burgerlijke zaken - Verplichting voor de rechter om de valsheidsprocedure toe te passen

Conclusions du premier avocat général Leclercq.

INSCRIPTION DE FAUX - Matière civile - Devoir du juge d'appliquer la procédure de faux civil

Wanneer bij de rechter een tussenvordering wegens valsheid in burgerlijke zaken regelmatig aanhangig is gemaakt, dient hij, in de regel, de uitspraak over het geschil zelf uit te stellen en de in het Gerechtelijk Wetboek bepaalde valsheidsprocedure toe te passen, voor zover geen uitspraak over de zaak zelf kan worden gedaan zonder rekening te houden met het van valsheid betichte stuk (1). (1) Zie (grotendeels gelijkl.) concl. OM in Pas. 2015, nr.

BETICHTING VAN VALSHEID - Burgerlijke zaken - Verplichting voor de rechter om de valsheidsprocedure toe te passen

- Artt. 897 en 898 Gerechtelijk Wetboek

Lorsqu'il est régulièrement saisi d'une demande incidente en faux civil, le juge est tenu, en règle, de surseoir à statuer sur le fond du litige et d'appliquer la procédure de faux civil prévue par le Code judiciaire, pour autant qu'il ne puisse être statué sur le fond sans tenir compte de la pièce arguée de faux (1). (1) Voir les concl. du MP (en grande partie conf.).

INSCRIPTION DE FAUX - Matière civile - Devoir du juge d'appliquer la procédure de faux civil

- Art. 897 et 898 Code judiciaire

C.13.0335.N

19 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151119.8](#)

AC nr. ...

De bepalingen van de artikelen 203, §1, en 203bis, §1, §2 en §3, Burgerlijk Wetboek en van artikel 1321, §1, 2° en 3°, en §2, 1°, Gerechtelijk Wetboek sluiten niet uit dat de rechter in bijzondere omstandigheden ook de bijdrage in de buitengewone kosten forfaitair bepaalt (1). (1) Het OM concludeerde tot de gegrondheid van het eerste middel tot cassatie, en derhalve tot vernietiging van de bestreden beslissing, op grond dat uit de redenen m.b.t. de vaststelling van de maandelijkse onderhoudsbijdrage, in het bijzonder uit de reden i.v.m. de behoeften van de kinderen, in deze volgt dat deze bijdrage werd vastgesteld op basis van het gebruikelijke budget voor het dagelijks onderhoud van de kinderen, maar dat de appelrechters – waar zij vervolgens evenwel oordelen dat die onderhoudsbijdrage ook de buitengewone kosten omvat – nalaten op basis van de gevestigde rechtsleer een duidelijk onderscheid te maken tussen de gewone- en de buitengewone kosten, en zij in werkelijkheid aldus de buitengewone kosten volledig ten laste van eiseres leggen.

LEVENSONDERHOUD - Onderhoudsbijdrage in het belang van het kind door elk van de ouders - Gewone- en buitengewone kosten - Bijdrage in de buitengewone kosten - Bepaling door de rechter

- Art. 203, § 1, en 203bis, §§ 1, 2 en 3 Burgerlijk Wetboek

- Art. 1321, § 1, 2° en 3°, en § 2, 1° Gerechtelijk Wetboek

Les dispositions des articles 203, § 1er, et 203bis, § 1er, 2 et 3 du code civil et de l'article 1321, § 1er, 2° et 3°, et § 2, 1° du Code judiciaire n'excluent pas que dans des circonstances particulières le juge déterminé aussi forfaitairement la contribution dans les frais extraordinaires (1). (1) Le MP a conclu au bien fondé du premier moyen en cassation et dès lors à la cassation de la décision attaquée au motif qu'il ressort des motifs relatifs à la détermination de la contribution alimentaire mensuelle, et particulièrement des motifs relatifs aux besoins des enfants, que cette contribution a été déterminée sur la base du budget habituel consacré à l'entretien journalier des enfants mais que les juges d'appel, alors qu'ils ont ensuite toutefois considéré que cette contribution alimentaire comprend aussi les frais extraordinaires, ont omis de faire une nette distinction, sur la base de la doctrine établie, entre les frais ordinaires et les frais extraordinaires et qu'en réalité ils ont laissé ainsi les frais extraordinaires entièrement à charge de la demanderesse.

ALIMENTS - Contribution alimentaire dans l'intérêt des enfants par chacun des père et mère - Frais ordinaires et extraordinaires - Contribution dans les frais extraordinaires - Détermination par le juge

- Art. 203, § 1er, et 203bis, § 1er, 2 et 3 Code civil

- Art. 1321, § 1er, 2° et 3°, et § 2, 1° Code judiciaire

C.13.0338.F

16 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150416.2](#)

AC nr. ...

Uit het feit dat het voorwerp en de oorzaak van een rechtsvordering waarover definitief is beslist, niet dezelfde zijn als die van een latere rechtsvordering tussen dezelfde partijen, volgt niet noodzakelijk dat die identiteit niet kan bestaan t.a.v. enige aanspraak of betwisting van een partij in de ene of de andere aanleg, noch dat de rechter, derhalve, een aanspraak kan aannemen waarvan de grondslag onverenigbaar is met het vroegere gewijsde (1). (1) Zie Cass. 14 december 2007, AR S.08.0145.N, AC 2009, nr. 742, met concl. van advocaat-generaal MORTIER.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Burgerlijke zaken - Voorwerp en oorzaak van een definitief berechte rechtsvordering - Voorwerp en oorzaak van een latere rechtsvordering - Identiteit - Zelfde partijen

- Artt. 23 tot 27 Gerechtelijk Wetboek

Het gezag van gewijsde is beperkt tot wat de rechter over een geschilpunt heeft beslist en tot wat, gelet op het geschil dat voor de rechter is gebracht en waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren, de noodzakelijke grondslag, zij het impliciet, van zijn beslissing vormt (1). (1) Cass. 29 januari 2007, AR C.04.0600.F, AC 2007, nr. 52.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Burgerlijke zaken - Gezag van gewijsde

- Art. 23 Gerechtelijk Wetboek

De ce qu'il n'y a pas identité entre l'objet et la cause d'une action définitivement jugée et ceux d'une autre action ultérieurement exercée entre les mêmes parties, il ne se déduit pas nécessairement que pareille identité n'existe à l'égard d'aucune prétention ou contestation élevée par une partie dans l'une ou l'autre instance ni, partant, que le juge puisse accueillir une prétention dont le fondement est inconciliable avec la chose antérieurement jugée (1). (1) Voir Cass. 14 décembre 2009, RG S.08.0145.N, Pas. 2009, n° 742, avec les concl. de Mme MORTIER, avocat général, publiées avant cet arrêt dans AC.

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière civile - Objet et cause d'une action définitivement jugée - Objet et cause d'une action exercée ultérieurement - Identité - Mêmes parties

- Art. 23 à 27 Code judiciaire

L'autorité de la chose jugée s'attache à ce que le juge a décidé sur un point litigieux et à ce qui, en raison de la contestation portée devant lui et soumise à la contradiction des parties, constitue, fût-ce implicitement, le fondement nécessaire de sa décision (1). (1) Cass. 29 janvier 2007, RG C.04.0600.F, Pas. 2007, n° 52.

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière civile - Autorité de chose jugée

- Art. 23 Code judiciaire

C.13.0358.F

5 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150305.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Werquin.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Beoordeling t.a.v. de bestreden beslissing en niet t.a.v. de beslissing van de rechter op verwijzing

VERWIJZING NA CASSATIE - Burgerlijke zaken - Toestand van de partijen

Het gebrek aan belang van een cassatiemiddel kan in de regel niet worden beoordeeld op grond van de beslissing die de rechter op verwijzing zal nemen (1). (1) Zie concl. OM.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang -

Conclusions de l'avocat général Werquin.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Appréciation par rapport à la décision attaquée et non par rapport à la décision du juge de renvoi

RENVOI APRES CASSATION - Matière civile - Situation des parties

Le défaut d'intérêt du moyen de cassation ne peut en règle être apprécié en fonction de la décision que prendra le juge de renvoi (1). (1) Voir les concl. du MP.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Appréciation par

Beoordeling t.a.v. de bestreden beslissing en niet t.a.v. de beslissing van de rechter op verwijzing

rapport à la décision attaquée et non par rapport à la décision du juge de renvoi

Wanneer de vernietiging wordt uitgesproken en in de mate waarin zij wordt uitgesproken, worden de partijen voor de rechter naar wie de zaak wordt verwezen teruggeplaatst in de toestand waarin zij zich bevonden voor de rechter wiens beslissing wordt vernietigd; zij kunnen, binnen de grenzen van de verwijzing, het geschil opnieuw bepleiten, nieuwe feiten aan het oordeel van de rechter op verwijzing voorleggen, nieuwe middelen aanvoeren of zelfs, indien zij dat nog op een ontvankelijke wijze kunnen doen, hoger beroep instellen tegen beschikkingen van het beroepen vonnis die zij vooralsnog niet hadden bekritiseerd (1). (1) Zie concl. OM.

Lorsque la cassation est prononcée et dans la mesure où elle l'est, les parties sont remises devant le juge de renvoi dans la situation où elles se trouvaient devant le juge dont la décision a été cassée; elles sont, dans les limites du renvoi, libres de plaider à nouveau le litige, peuvent soumettre à l'appréciation du juge de renvoi de nouveaux faits, faire valoir de nouveaux moyens, voire, si elles sont encore recevables à le faire, former appel de dispositions du jugement entrepris qu'elles n'avaient jusqu'alors pas critiquées (1). (1) Voir les concl. du MP.

VERWIJZING NA CASSATIE - Burgerlijke zaken - Toestand van de partijen

RENVOI APRES CASSATION - Matière civile - Situation des parties

Hoewel hoger beroep tegen een eindvonnis of tegen een vonnis alvorens recht te doen het geschil zelf bij de rechter in hoger beroep aanhangig maakt, staat het evenwel aan de partijen door het hoger beroep of het incidenteel beroep de grenzen te bepalen waarbinnen de appelrechter uitspraak moet doen over de betwisting die aan de eerste rechter is voorgelegd (1). (1) Cass. 17 november 2011, AR C.10.0453.N, AC 2011, nr. 620.

Si tout appel d'un jugement définitif ou d'avant dire droit saisit du fond du litige le juge d'appel, ce sont toutefois les parties elles-mêmes qui, par l'appel principal ou incident, fixent les limites dans lesquelles le juge d'appel doit statuer sur les contestations dont le premier juge a été saisi (1). (1) Cass. 17 novembre 2011, RG C.10.0453.N, Pas. 2011, n° 620.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Beoordeling t.a.v. de bestreden beslissing en niet t.a.v. de beslissing van de rechter op verwijzing

- Art. 1068, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Appréciation par rapport à la décision attaquée et non par rapport à la décision du juge de renvoi

- Art. 1068, al. 1er Code judiciaire

C.13.0369.N

23 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150123.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

HANDELSPRAKTIJK - Raad voor de Mededinging - Voorlopige maatregelen door de voorzitter - Restrictieve mededingingspraktijken die het voorwerp van het onderzoek uitmaken - Klachten en verzoeken betreffende de restrictieve mededingingspraktijken - Auditoraat - Onderzoek

HANDELSPRAKTIJK - Raad voor de Mededinging - Voorlopige maatregelen door de voorzitter - Aard van de maatregelen - Verstrijken van de geldigheidsduur van een bij een eerdere beslissing bevolen maatregel - Nieuwe beslissing die voor de

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

PRATIQUES DU COMMERCE - Conseil de la Concurrence - Mesures provisoires prises par le président - Pratiques restrictives de concurrence qui font l'objet de l'instruction - Plaintes et demandes relatives aux pratiques restrictives de concurrence - Auditorat - Instruction

PRATIQUES DU COMMERCE - Conseil de la Concurrence - Mesures provisoires prises par le président - Nature des mesures - Expiration du délai de validité d'une mesure ordonnée par une décision antérieure - Nouvelle décision qui sera applicable à

P. 40/843

toekomst zal gelden

l'avenir

De aard van de voorlopige maatregelen die de voorzitter van de Raad neemt op grond van artikel 62, §1, Wet Economische Mededinging 2006, zoals hier van toepassing, sluit niet uit dat hij voor de periode volgend op het verstrijken van de geldigheidsduur van een bij een eerdere beslissing bevolen maatregel, een nieuwe beslissing neemt die voor de toekomst zal gelden, indien de toestand na het verstrijken van de duur van de eerder bevolen maatregel zulks vergt en voor zover hij het voordeel van de vroegere beslissing niet ongedaan maakt (1). (1) Zie concl. OM.

La nature des mesures provisoires prises par le président du Conseil en vertu de l'article 62, § 1er, de la loi du 15 septembre 2006 sur la protection de la concurrence économique, tel qu'il est applicable en l'espèce, n'exclut pas que pour la période suivant l'expiration de la durée de validité d'une mesure prise par une décision antérieure, il prenne une nouvelle décision qui s'appliquera à l'avenir, si la situation postérieure à l'expiration de la durée de la mesure ordonnée antérieurement le requiert et pour autant qu'il n'annule pas l'avantage de la décision antérieure (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

HANDELSPRAKTIJK - Raad voor de Mededinging - Voorlopige maatregelen door de voorzitter - Aard van de maatregelen - Verstrijken van de geldigheidsduur van een bij een eerdere beslissing bevolen maatregel - Nieuwe beslissing die voor de toekomst zal gelden

- Art. 62, § 1 Wet tot bescherming van de economische mededinging, gecoördineerd op 15 sept. 2006

PRATIQUES DU COMMERCE - Conseil de la Concurrence - Mesures provisoires prises par le président - Nature des mesures - Expiration du délai de validité d'une mesure ordonnée par une décision antérieure - Nouvelle décision qui sera applicable à l'avenir

- Art. 62, § 1er L. sur la protection de la concurrence économique, coordonnée le 15 septembre 2006

Voor de toepassing van artikel 62, §1, Wet Economische Mededinging 2006 moet worden beschouwd dat er een onderzoek hangende is van zodra een klacht is ingediend bij het Auditoraat, waaromtrent het Auditoraat nog geen beslissing tot sepot heeft genomen (1). (1) Zie concl. OM.

Pour l'application de l'article 62, § 1er, de la loi du 15 septembre 2006 sur la protection de la concurrence économique, il faut considérer qu'une instruction est en cours dès qu'une plainte est déposée devant l'auditorat, et que l'auditorat n'a pas encore pris de décision de classement (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

HANDELSPRAKTIJK - Raad voor de Mededinging - Voorlopige maatregelen door de voorzitter - Restrictieve mededingingspraktijken die het voorwerp van het onderzoek uitmaken - Klachten en verzoeken betreffende de restrictieve mededingingspraktijken - Auditoraat - Onderzoek

- Artt. 45, §§ 1 en 2, en 62, § 1 Wet tot bescherming van de economische mededinging, gecoördineerd op 15 sept. 2006

PRATIQUES DU COMMERCE - Conseil de la Concurrence - Mesures provisoires prises par le président - Pratiques restrictives de concurrence qui font l'objet de l'instruction - Plaintes et demandes relatives aux pratiques restrictives de concurrence - Auditorat - Instruction

- Art. 45, §§ 1er et 2, et 62, § 1er L. sur la protection de la concurrence économique, coordonnée le 15 septembre 2006

C.13.0374.N

29 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151029.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

VORDERING IN RECHTE - Procespartij - Subjectief recht - Onderzoek - Aard - Burgerlijke zaken - Ontvankelijkheid - Hoedanigheid en belang

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

DEMANDE EN JUSTICE - Partie au procès - Droit subjectif - Examen - Nature - Matière civile - Recevabilité - Qualité et intérêt

De procespartij die beweert houder te zijn van een subjectief recht, heeft hoedanigheid en belang om de vordering in te stellen, ook al wordt dit recht betwist; het onderzoek naar het bestaan of de draagwijdte van het subjectief recht dat wordt ingeroepen betreft niet de ontvankelijkheid maar de gegrondheid van de vordering (1). (1) Zie concl. OM.

VORDERING IN RECHTE - Burgerlijke zaken - Ontvankelijkheid - Hoedanigheid en belang - Procespartij - Subjectief recht - Onderzoek - Aard
- Artt. 17 en 18 Gerechtelijk Wetboek

La partie au procès qui prétend être titulaire d'un droit subjectif a la qualité et l'intérêt pour introduire la demande, ce droit fut-il contesté; l'examen de l'existence ou de la portée du droit subjectif qui est invoqué ne concerne pas la recevabilité mais le caractère fondé de la demande (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

DEMANDE EN JUSTICE - Matière civile - Recevabilité - Qualité et intérêt - Partie au procès - Droit subjectif - Examen - Nature

- Art. 17 et 18 Code judiciaire

C.13.0385.F

5 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150105.1](#)

AC nr. 1

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

ARBEIDSONGEVAL - Vergoeding - Allerlei - Fonds voor Arbeidsongevallen - Tussenkost - Betalingen - Voorwaarde - Verzekeraar die in gebreke blijft

De arbeidsongevallenverzekeraar blijft niet in gebreke in de zin van artikel 58, §1, 3°, Arbeidsongevallenwet, in de versie die op de feiten van toepassing is, wanneer hij de toepassing van de Arbeidsongevallenwet op het ongeval betwijfelt of weigert het ongeval ten laste te nemen; in dat geval worden die bepaling en artikel 60 van dezelfde wet, waardoor het Fonds voor arbeidsongevallen de door hem betaalde vergoedingen ten laste van de in gebreke zijnde verzekeraar kan recupereren, niet toegepast (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015 nr.

ARBEIDSONGEVAL - Vergoeding - Allerlei - Fonds voor Arbeidsongevallen - Tussenkost - Betaling - Voorwaarde - Verzekeraar die in gebreke blijft

- Artt. 58, § 1, 3°, 60, eerste lid Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

- Art. 63, § 2, eerste tot derde lid Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

Conclusions de l'avocat général Genicot.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Réparation - Divers - Fonds des accidents du travail - Intervention - Paiements - Condition - Assureur en défaut de s'acquitter

Lorsqu'il doute de l'application de la loi du 10 avril 1971 à l'accident ou qu'il refuse de le prendre en charge, l'assureur contre les accidents du travail ne reste pas en défaut de s'acquitter au sens de l'article 58, § 1er, 3°, de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail dans sa rédaction applicable aux faits; dans ce cas, cette disposition et l'article 60 de la même loi, qui permet au Fonds des accidents du travail de récupérer à charge de l'assureur en défaut les indemnités qu'il a payées, ne trouvent pas à s'appliquer (1). (1) Voir les concl. du MP.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Réparation - Divers - Fonds des accidents du travail - Intervention - Paiements - Condition - Assureur en défaut de s'acquitter

- Art. 58, § 1er, 3°, 60, al. 1er L. du 10 avril 1971 sur les accidents du travail

- Art. 63, § 2, al. 1er à 3 L. du 10 avril 1971 sur les accidents du travail

C.13.0390.N

29 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150529.2](#)

AC nr. ...

De bepaling dat de opdrachtgever de aanneming tegen vaste prijs door zijn enkele wil kan verbreken, ook al is het werk reeds begonnen, mits hij de aannemer schadeloos stelt voor al zijn uitgaven, al zijn arbeid, en alles wat hij bij die aanneming had kunnen winnen, is uitsluitend van toepassing op de aanneming van een werk dat door zijn voorwerp of door een uitdrukkelijke tijdsduur bepaald is (1). (1) Zie Cass. 4 september 1980, AC 1980-81, nr. 8, met concl. van procureur-generaal E. KRINGS, toen advocaat-generaal, in Pas. 1981, 7.

AANNEMING VAN WERK - Schadeloosstelling van de aannemer - Toepassingsgebied - Aannemingsovereenkomst tegen vaste prijs - Opdrachtgever - Verbreking door zijn enkele wil

- Art. 1794 Burgerlijk Wetboek

HUUR VAN DIENSTEN - Aannemingsovereenkomst tegen vaste prijs - Opdrachtgever - Verbreking door zijn enkele wil - Schadeloosstelling van de aannemer - Toepassingsgebied

- Art. 1794 Burgerlijk Wetboek

De in het ongelijk gestelde partij dient een rechtsplegingsvergoeding te betalen aan de in het gelijk gestelde partij indien tussen deze partijen een daadwerkelijke procesverhouding bestaat (1) ; dit veronderstelt dat de ene partij een vordering in rechte instelt strekkende tot de veroordeling van de andere partij of tot het nemen van een rechterlijke beslissing tegen die partij (2). (1) Zie Cass. 8 december 2014, AR S.12.0029.N, AC 2014, nr. 761. (2) S. MOSSELMANS, Tussenvorderingen in het civiele geding, in APR, Mechelen, Kluwer 2007, 23-24.

GERECHTSKOSTEN - Burgerlijke zaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding - In het ongelijk gestelde partij - In het gelijk gestelde partij

- Artt. 1017, eerste lid, 1018, 6° en 1022, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1, tweede lid KB 26 okt. 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in art. 1022 Ger.Wb. en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artt. 1 tot 13 W. 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de

La disposition suivant laquelle le maître de l'ouvrage peut résilier, par sa seule volonté, le marché à forfait, quoique l'ouvrage soit déjà commencé, en dédommageant l'entrepreneur de toutes ses dépenses, de tous ses travaux et de tout ce qu'il aurait pu gagner dans cette entreprise, s'applique exclusivement à une entreprise de travaux qui est déterminée par son objet ou par un terme exprès (1). (1) Voir Cass. 4 septembre 1980, Pas. 1980, n° 8 et les conclusions de monsieur le procureur général E. Krings, alors avocat général.

ENTREPRISE DE TRAVAUX - Dédommagement de l'entrepreneur - Champ d'application - Contrat d'entreprise à forfait - Maître de l'ouvrage - Résiliation par sa seule volonté

- Art. 1794 Code civil

LOUAGE D'INDUSTRIE - Contrat d'entreprise à forfait - Maître de l'ouvrage - Résiliation par sa seule volonté - Dédommagement de l'entrepreneur - Champ d'application

- Art. 1794 Code civil

La partie qui a succombé est tenue de payer une indemnité de procédure à la partie qui a obtenu gain de cause s'il y a effectivement instance liée entre ces parties (1), cela suppose qu'une des parties introduit une action en justice tendant à la condamnation de l'autre partie ou à la prononciation d'une décision judiciaire à l'encontre de cette partie (2). (1) Voir Cass. 8 décembre 2014, RG S.12.0029.N, Pas. 2014, n° 761. (2) S. MOSSELMANS, Tussenvorderingen in het civiele geding, dans APR, Malines, Kluwer 2007, 23-24.

FRAIS ET DEPENS - Matière civile - Procédure devant le juge du fond - Indemnité de procédure - Partie ayant succombé - Partie ayant obtenu gain de cause

- Art. 1017, al. 1er, 1018, 6°, et 1022, al. 1er Code judiciaire

- Art. 1er, al. 2 A.R. du 26 octobre 2007

Er kan slechts van het basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding, zoals bepaald in het Tarief Rechtsplegingsvergoeding, worden afgeweken, indien een van de partijen hierom verzoekt (1). (1) Zie Cass. 22 april 2010, AR C.09.0270.N, AC 2010, nr. 274.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding - Basisbedrag - Afwijking

- Art. 1022, derde lid Gerechtelijk Wetboek

Het bedrag van de vordering stemt overeen met de vordering die in de gedinginleidende akte is geformuleerd of met het bedrag dat in de laatste conclusie is gevorderd (1). (1) Zie Cass. 7 januari 2009, AR P.08.0874.F, AC 2009, nr. 13; Cass. 17 november 2011, AR C.10.0497.N, AC 2011, nr. 621.

GERECHTSKOSTEN - Burgerlijke zaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding - Bepaling - Bedrag van de vordering

- Artt. 557 tot 562, 618, 1017, eerste lid, 1018, 6° Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1022, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 2, eerste en tweede lid KB 26 okt. 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in art. 1022 Ger.Wb. en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artt. 1 tot 13 W. 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de

Krachtens het algemeen rechtsbeginsel dat overeenkomsten van onbepaalde duur op elk ogenblik door elk van de partijen kunnen worden beëindigd, kan de opdrachtgever de aanneming die gesloten is voor een onbepaalde tijdsduur door zijn enkele wil verbreken, zonder schadeloosstelling van de aannemer voor al zijn uitgaven, al zijn arbeid en zijn gedeerde winst, behoudens bij andersluidend contractueel beding of bij een onrechtmatige beëindiging.

AANNEMING VAN WERK - Aannemingsovereenkomst - Voor onbepaalde tijdsduur - Opdrachtgever - Verbreking door zijn enkele wil - Zonder schadeloosstelling van de aannemer - Mogelijkheid

HUUR VAN DIENSTEN - Aannemingsovereenkomst - Voor onbepaalde tijdsduur - Opdrachtgever - Verbreking door zijn enkele wil - Zonder schadeloosstelling van de aannemer - Mogelijkheid

3/05/2023

Il ne peut être dérogé au montant de base de l'indemnité de procédure, tel qu'il est prévu par l'arrêté royal du 26 octobre 2007, que si une des parties le demande (1). (1) Voir Cass. 22 avril 2010, RG C.09.0270.N, Pas. 2010, n° 274.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Indemnité de procédure - Montant de base - Dérogation

- Art. 1022, al. 3 Code judiciaire

Le montant de la demande correspond à la demande formulée dans l'acte introductif d'instance ou au montant réclamé dans les dernières conclusions (1). (1) Voir Cass. 7 janvier 2009, RG P.08.0874.F, Pas. 2009, n° 13; Cass. 17 novembre 2011, RG C.10.0497.N, Pas. 2011, n° 621.

FRAIS ET DEPENS - Matière civile - Procédure devant le juge du fond - Indemnité de procédure - Détermination - Montant de la demande

- Art. 557 à 562, 618, 1017, al. 1er, 1018, 6° Code judiciaire

- Art. 1022, al. 1er Code judiciaire

- Art. 2, al. 1er et 2 A.R. du 26 octobre 2007

En vertu du principe général du droit suivant lequel les conventions à durée indéterminée peuvent être résiliées à tout moment par chacune des parties, le maître de l'ouvrage peut résilier par sa seule volonté le contrat d'entreprise qui a été conclu à durée indéterminée sans dédommager l'entrepreneur de toutes ses dépenses, de tous ses travaux et de tout ce qu'il aurait pu gagner dans cette entreprise, sauf en vertu d'une clause contractuelle contraire ou en cas de résiliation illicite.

ENTREPRISE DE TRAVAUX - Contrat d'entreprise - A durée indéterminée - Maître de l'ouvrage - Résiliation par sa seule volonté - Sans dédommagement de l'entrepreneur - Possibilité

LOUAGE D'INDUSTRIE - Contrat d'entreprise - A durée indéterminée - Maître de l'ouvrage - Résiliation par sa seule volonté - Sans dédommagement de l'entrepreneur - Possibilité

C.13.0402.N

10 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150910.4](#)

AC nr. ...

De behandeling van de zaak voor en na cassatie vormt een enkele aanleg (1); dienvolgens mag er slechts een rechtsplegingsvergoeding worden toegekend voor deze enkele aanleg (2). (1) Zie Cass. 7 november 2014, AR C.14.0122.N, AC 2014, nr. 683. (2) Het OM concludeerde eveneens tot gedeeltelijke vernietiging op het eerste onderdeel van het derde cassatiemiddel, doch zonder verwijzing.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Burgerlijke zaken - Verwijzing - Gevolg - Geding voor de verwijzingsrechter - Aard - Gevolg - Gerechtskosten - Rechtsplegingsvergoeding
- Artt. 1110, 1e en 2e lid, 1017, 1e lid, en 1022, 1e lid
Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1, tweede lid KB 26 okt. 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in art. 1022 Ger.Wb. en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artt. 1 tot 13 W. 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de

GERECHTSKOSTEN - Burgerlijke zaken - Procedure voor de feitenrechter - Cassatie - Vernietiging - Verwijzing - Gevolg - Geding voor de verwijzingsrechter - Aard - Gevolg - Rechtsplegingsvergoeding

- Artt. 1110, 1e en 2e lid, 1017, 1e lid, en 1022, 1e lid
Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1, tweede lid KB 26 okt. 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in art. 1022 Ger.Wb. en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artt. 1 tot 13 W. 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de

Le traitement de la cause avant et après la cassation constitue une seule instance (1); une seule indemnité de procédure peut, dès lors, être accordée pour cette instance unique (2). (1) Voir Cass. 7 novembre 2014, RG C.14.0122.N, Pas. 2014, nr. 683. (2) Le MP a aussi conclu à la cassation partielle sur le troisième moyen, en sa première branche, mais sans renvoi.

CASSATION - Etendue - Matière civile - Renvoi - Effet - Instance devant le juge de renvoi - Nature - Effet - Frais et dépens - Indemnité de procédure

- Art. 1110, al. 1er et 2, 1017, al. 1er, et 1022, al. 1er Code judiciaire

- Art. 1er, al. 2 A.R. du 26 octobre 2007

FRAIS ET DEPENS - Matière civile - Procédure devant le juge du fond - Cassation - Annulation - Renvoi - Effet - Instance devant le juge de renvoi - Nature - Effet - Indemnité de procédure

- Art. 1110, al. 1er et 2, 1017, al. 1er, et 1022, al. 1er Code judiciaire

- Art. 1er, al. 2 A.R. du 26 octobre 2007

De eiser in cassatie die in de kosten is veroordeeld door de appelrechters, heeft een voldoende belang om in cassatie te komen (1). (1) Cass. 3 januari 2008, AR C.06.0680.N, AC 2008, nr. 6.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Eiser in cassatie - Veroordeling in de kosten - Belang

- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek

Le demandeur en cassation condamné aux dépens par les juges d'appel présente un intérêt suffisant pour se pourvoir en cassation (1). (1) Cass. 3 janvier 2008, RG C.06.0680.N, Pas. 2008, n° 6.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Demandeurs et défendeurs - Demandeur en cassation - Condamnation aux frais - Intérêt

- Art. 17 Code judiciaire

Het regelmatig ingesteld hoger beroep heeft op zich niet tot gevolg dat de nietigheid waardoor de inleidende akte is aangetast, gedekt wordt, maar brengt het geschil met alle feitelijke en juridische vragen die daarmee samenhangen met inbegrip van de excepties betreffende de geldigheid van de dagvaarding voor de appelrechter (1). (1) Cass. 27 mei 1994, AR 8105, AC 1994, nr. 269, met concl. van procureur-generaal J. DU JARDIN, toen advocaat-generaal.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Nietigheid van de rechtsingang - Devolutive kracht van het hoger beroep

- Art. 1068, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

L'appel régulièrement formé n'a pas, en soi, pour effet de couvrir la nullité dont l'acte introductif est entaché mais saisit le juge d'appel du litige avec toutes les questions de fait et de droit qui y sont connexes y compris les exceptions relatives à la validité de la citation (1). (1) Cass. 27 mai 1994, RG 8105, Pas. 1994, n° 269 avec concl. de M. J. DU JARDIN procureur général, alors avocat général, publiées à leur date dans AC.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Nullité de l'introduction en justice - Effet dévolutif de l'appel

- Art. 1068, al. 1er Code judiciaire

C.13.0457.N

30 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150130.1](#)

AC nr. ...

Tussenkomst in een deskundigenonderzoek kan geschieden zolang geen afbreuk wordt gedaan aan het recht van verdediging van de partij die gedwongen tussenkomt; hieruit volgt dat een gedwongen tussenkomst in het deskundigenonderzoek niet is uitgesloten in geval dat de gerechtsdeskundige reeds een voorlopige mening heeft geformuleerd, wanneer blijkt dat het recht van verdediging van de in gedwongen tussenkomst gedaagde partij is geëerbiedigd.

DESKUNDIGENONDERZOEK - Gedwongen tussenkomst - Tijdstip

- Artt. 812 en 981 Gerechtelijk Wetboek

TUSSENKOMST - Gedwongen tussenkomst - Deskundigenonderzoek - Tijdstip

- Artt. 812 en 981 Gerechtelijk Wetboek

L'intervention dans une expertise peut avoir lieu tant qu'il n'est pas porté atteinte aux droits de la défense de la partie citée en intervention forcée; il s'ensuit qu'une intervention forcée dans l'expertise n'est pas exclue dans le cas où l'expert judiciaire a déjà formulé une opinion provisoire, lorsqu'il apparaît que les droits de la défense de la partie citée en intervention forcée sont respectés.

EXPERTISE - Intervention forcée - Moment

- Art. 812 et 981 Code judiciaire

INTERVENTION - Intervention forcée - Expertise - Moment

- Art. 812 et 981 Code judiciaire

C.13.0463.N

10 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151210.5](#)

AC nr. ...

De bepaling van de huurprijs bij huurhernieuwing vereist aldus, bij onenigheid, een actief optreden van de rechter, die, zo nodig, een deskundigenonderzoek gelast ter inzameling van de dienstige beoordelingselementen; de rechter vermag hierbij de door de verhuurder gevraagde aanpassing van de huurprijs niet te verwerpen op de enkele grond dat deze geen voldoende concrete elementen aanbrengt die de gevraagde aanpassing rechtvaardigen.

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Huurhernieuwing - Bepaling van de huurprijs - Optreden van de rechter

- Artt. 18 en 19, eerste lid Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

Uit de bepalingen van artikel 18 en 19, eerste lid, Handelshuurwet volgt dat het, binnen de perken van de aanspraken van partijen, aan de rechter behoort om, bij onenigheid tussen de huurder en de verhuurder omtrent de modaliteiten van de huur, deze modaliteiten in hun plaats naar billijkheid te bepalen en dat, wanneer de onenigheid de gevraagde huurprijs betreft, de rechter onder meer rekening dient te houden met de prijs die in de wijk, de agglomeratie of de streek gewoonlijk wordt gevraagd voor vergelijkbare onroerende goederen.

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Begrip - aard van wetgeving - Onenigheid tussen huurder en verhuurder omtrent de modaliteiten van de huur en de huurprijs - Beoordeling door de rechter

- Artt. 18 en 19, eerste lid Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

La détermination du loyer en cas de renouvellement du bail requiert ainsi, en cas de désaccord, une intervention active du juge qui, au besoin, ordonne une expertise afin de recueillir les éléments d'appréciation utiles; le juge ne peut rejeter l'adaptation du loyer réclamée par le bailleur au seul motif que celui-ci n'apporte pas suffisamment d'éléments concrets justifiant l'adaptation demandée.

LOUAGE DE CHOSES - Bail commercial - Fin (congé, renouvellement, etc) - Renouvellement du bail - Détermination du loyer - Intervention du juge

- Art. 18 et 19, al. 1er L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

Il résulte des dispositions des articles 18 et 19, alinéa 1er, de la loi du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux que, dans les limites des prétentions des parties, il appartient au juge, en cas de désaccord entre le preneur et le bailleur quant aux modalités du loyer, de déterminer ces modalités en équité à leur place et que, lorsque le désaccord porte sur le loyer réclamé, le juge doit notamment prendre en considération le prix communément demandé dans le quartier, l'agglomération ou la région pour des immeubles comparables.

LOUAGE DE CHOSES - Bail commercial - Notion. nature de la législation - Désaccord entre le preneur et le bailleur quant aux modalités du bail et du loyer - Appréciation par le juge

- Art. 18 et 19, al. 1er L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

C.13.0485.F

18 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150618.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Devolutieve kracht - Draagwijdte - Gevolg - Bevoegdheid van de appelrechter - Bevestiging van een onderzoeksmaatregel - Andere punten van de vordering

Conclusions de l'avocat général Leclercq.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Effet dévolutif - Etendue - Effet - Compétence du juge d'appel - Confirmation d'une mesure d'instruction - Autres points de la demande

Krachtens artikel 1068 van het Gerechtelijk Wetboek moet de appelrechter, binnen de grenzen van het door de partijen ingestelde hoger beroep, over de punten van de bij hem aanhangig gemaakte vordering een eindbeslissing nemen en voor zover zijn beslissing niet berust op de beoordeling van de resultaten van een door de eerste rechter bevolen onderzoeksmaatregel, die hij geheel of gedeeltelijk bevestigt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Devolutieve kracht - Draagwijdte - Gevolg - Bevoegdheid van de appelrechter - Bevestiging van een onderzoeksmaatregel - Andere punten van de vordering
- Art. 1068 Gerechtelijk Wetboek

En vertu de l'article 1068 du Code judiciaire, le juge d'appel doit prendre une décision définitive sur les chefs de la demande dont il est saisi, dans les limites de l'appel formé par les parties et dans la mesure où sa décision ne repose pas sur l'appréciation des résultats d'une mesure d'instruction ordonnée par le premier juge, qu'il confirme en tout ou en partie (1). (1) Voir les concl. du MP.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Effet dévolutif - Etendue - Effet - Compétence du juge d'appel - Confirmation d'une mesure d'instruction - Autres points de la demande
- Art. 1068 Code judiciaire

C.13.0487.F

18 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150918.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Huurhernieuwing - Weigering - Ongegrond verklaarde weigering - Recht van de verhuurder - Andere voorwaarden - Aanbod van een derde - Toepasselijkheid

Wanneer de rechter de weigering van de verhuurder om toe te stemmen in de huurhernieuwing ongegrond heeft verklaard, heeft die verhuurder steeds het recht om, binnen de maand na de betekening van het vonnis, aanspraak te maken op andere voorwaarden of zich te beroepen op het aanbod van een derde, ongeacht de reden van de weigering (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Huurhernieuwing - Weigering - Ongegrond verklaarde weigering - Recht van de verhuurder - Andere voorwaarden - Aanbod van een derde - Toepasselijkheid
- Art. 24 Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

Conclusions de l'avocat général Leclercq.

LOUAGE DE CHOSES - Bail commercial - Fin (congé. renouvellement. etc) - Renouvellement du bail - Refus - Déclaré injustifié - Droit du bailleur - Conditions différentes - Offre d'un tiers - Applicabilité

Le droit du bailleur, lorsque le juge déclare son refus de consentir au renouvellement du bail injustifié, de prétendre à des conditions différentes ou de se prévaloir de l'offre d'un tiers, dans le mois à partir de la signification du jugement, s'applique quel que soit le motif du refus (1). (1) Voir les concl. du MP.

LOUAGE DE CHOSES - Bail commercial - Fin (congé. renouvellement. etc) - Renouvellement du bail - Refus - Déclaré injustifié - Droit du bailleur - Conditions différentes - Offre d'un tiers - Applicabilité

- Art. 24 L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

C.13.0489.N

29 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150529.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

P. 48/843

STEDENBOUW - Sancties - Stakingsbevel - Doorbreking - Voortzetting van de handelingen, werken of wijzigingen - Administratieve geldboete - Toepassingsgebied

URBANISME - Sanctions - Ordre de cessation - Rupture - Actes, travaux ou modifications qui se perpétuent - Amende administrative - Champ d'application

Enkel de handelingen, werken of wijzigingen die worden voortgezet na de bekrachtiging van een bevel tot staking kunnen het voorwerp uitmaken van een administratieve geldboete (1). (1) Zie de andersluidende concl. van het OM.

Seuls les actes, les travaux ou les modifications qui se perpétuent après la ratification de l'ordre de cessation, peuvent faire l'objet d'une amende administrative (1). (1) Voir les concl. contraires du MP publiées à leur date dans AC.

STEDENBOUW - Sancties - Stakingsbevel - Doorbreking - Voortzetting van de handelingen, werken of wijzigingen - Administratieve geldboete - Toepassingsgebied

URBANISME - Sanctions - Ordre de cessation - Rupture - Actes, travaux ou modifications qui se perpétuent - Amende administrative - Champ d'application

- Art. 6.1.49, § 1 Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

- Art. 6.1.49, § 1er Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétable relative à l'aménagement du territoire

C.13.0492.F

18 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150918.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Rechtsmacht - Begrip - Uitlevering

UITLEVERING - Rechten van de mens - Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden - Rechtsmacht

Wanneer een persoon een verdragsluitende Staat verwijt dat hij een bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden gewaarborgd recht geschonden heeft, inzonderheid ingeval die Staat verzuimd heeft om zijn uitlevering te verzoeken, moet die persoon eerst aantonen dat hij onder de rechtsmacht van die Staat ressorteert voor de feiten ter zake waarvan hij die schending aanklaagt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Rechtsmacht - Begrip - Uitlevering

- Art. 1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

UITLEVERING - Rechten van de mens - Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden - Rechtsmacht

- Art. 1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Conclusions de l'avocat général Leclercq.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Généralités - Juridiction - Notion - Extradition

EXTRADITION - Droits de l'homme - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Juridiction

Lorsqu'une personne reproche à un Etat contractant la violation d'un droit garanti par la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, notamment en cas d'omission dudit Etat de demander l'extradition de la personne, cette dernière doit établir préalablement qu'elle relève de la juridiction de cet Etat pour les faits au sujet desquels elle dénonce cette violation (1). (1) Voir les concl. du MP.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Généralités - Juridiction - Notion - Extradition

- Art. 1 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

EXTRADITION - Droits de l'homme - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Juridiction

- Art. 1 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

C.13.0513.F

7 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150507.8](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Leclercq.

Conclusions du premier avocat général Leclercq.

BEZIT - Bezitter te goeder trouw - Eigenaar - Terugbetaling -
Verplichting - Ontstaan - Bijzaak - Opname

POSSESSION - Possesseur de bonne foi - Propriétaire -
Remboursement - Obligation - Naissance - Accessoire -
Incorporation

De verplichting van de eigenaar om de bezitter te goeder trouw de waarde van de werken te vergoeden tot beloop van ofwel de waarde van de materialen en het arbeidsloon ofwel de door het erf verkregen meerwaarde, ontstaat zodra de bijzaak is opgenomen in de hoofdzaak (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

L'obligation du propriétaire de rembourser au possesseur de bonne foi la valeur des ouvrages, jusqu'à concurrence, ou de la valeur des matériaux et du prix de la main-d'œuvre, ou de l'augmentation de valeur du fonds, naît dès que l'accessoire se trouve incorporé au principal (1). (1) Voir les concl. du MP.

BEZIT - Bezitter te goeder trouw - Eigenaar - Terugbetaling -
Verplichting - Ontstaan - Bijzaak - Opname

POSSESSION - Possesseur de bonne foi - Propriétaire -
Remboursement - Obligation - Naissance - Accessoire -
Incorporation

- Art. 555, derde lid Burgerlijk Wetboek

- Art. 555, al. 3 Code civil

C.13.0520.F

16 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151116.1](#)

AC nr. ...

De ontbinding van het huwelijksvermogensstelsel doet tussen de partijen een postcommunautaire onverdeeldheid ontstaan die zowel de goederen bevat die aanwezig waren op het ogenblik waarop de ontbinding van het huwelijk tussen de echtgenoten terugwerkt, als de vruchten die deze goederen nadien hebben opgebracht.

La dissolution du régime matrimonial donne naissance à une indivision post-communautaire entre les parties, qui porte tant sur les biens présents au moment auquel la dissolution du mariage rétroagit à l'égard des époux que sur les fruits ultérieurement produits par ces biens.

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED -
Gevolgen t.a.v. de goederen - Huwelijksvermogensstelsel met
gemeenschap van goederen - Ontbinding

- Art. 1278, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

HUWELIJSVERMOGENSSTELSLS - Algemeen -
Huwelijksvermogensstelsel met gemeenschap van goederen -
Ontbinding

- Art. 1278, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux
biens - Régime matrimonial de la communauté de biens -
Dissolution

- Art. 1278, al. 2 Code judiciaire

REGIMES MATRIMONIAUX - Généralités - Régime matrimonial de
la communauté de biens - Dissolution

- Art. 1278, al. 2 Code judiciaire

De deelgenoot die alleen het genot van een onverdeeld goed heeft gehad, is voor dit uitsluitend genot aan de andere deelgenoten een vergoeding verschuldigd; als de echtgenoot die in de gezinswoning mag blijven wonen de onderhoudsplichtige is, en de voorlopige onderhoudsbijdragen die hij aan de andere echtgenoot betaald heeft meer bedragen dan de helft van de onder de partijen te verdelen onverdeelde inkomsten, is de onderhoudsplichtige echtgenoot die de woning alleen betrokken heeft, geen enkele bezettingsvergoeding verschuldigd aangezien de voorlopige onderhoudsbijdragen een voorschot vormen op het deel van de onderhoudsvragende partij in de onverdeelde inkomsten.

HUWELIJKSVERMOGENSSTELSELS - Algemeen - Huwelijksgemeenschap - Mede-eigendom - Uitsluitend genot van een onverdeeld goed
- Art. 577-2, § 3 Burgerlijk Wetboek

L'indivisaire qui a bénéficié de la jouissance exclusive d'un bien indivis est tenu d'indemniser les autres indivisaires pour cette jouissance; si le conjoint qui a été autorisé à se maintenir dans le logement familial est le débiteur d'aliments, et si les allocations provisoirement alimentaires qu'il a versées à l'autre conjoint excèdent la moitié des revenus indivis à partager entre parties, le conjoint débiteur d'aliments qui a joui seul du logement ne sera redevable d'aucune indemnité d'occupation, les allocations provisoirement alimentaires constituant une avance sur la part du créancier d'aliments dans les revenus indivis.

REGIMES MATRIMONIAUX - Généralités - Communauté conjugale - Copropriété - Jouissance exclusive d'un bien indivis
- Art. 577-2, § 3 Code civil

C.13.0524.F

16 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150216.1](#)

AC nr. 115

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

ARTS - Hospitalisatie - Individuele kamer - Gemeenschappelijke kamer - Onderscheid - Forfaitaire honoraria - Supplementen - Wet 10 juli 2008 - Artikel 152, § 5

GENEESKUNDE - Algemeen - Geneesheer - Hospitalisatie - Individuele kamer - Gemeenschappelijke kamer - Onderscheid - Forfaitaire honoraria - Supplementen - Wet 10 juli 2008 - Artikel 152, § 5

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Algemeen - Uitleggingswet

Conclusions de l'avocat général Genicot.

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Hospitalisation - Chambre individuelle - Chambre commune - Distinction - Honoraires forfaitaires - Suppléments - L. du 10 juillet 2008 - Article 152, § 5

ART DE GUERIR - Généralités - Médecin - Hospitalisation - Chambre individuelle - Chambre commune - Distinction - Honoraires forfaitaires - Suppléments - L. du 10 juillet 2008 - Article 152, § 5

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Généralités - Loi interprétative

Het nieuwe artikel 152, § 5, van de Gecoördineerde wet op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen van 10 juli 2008, heeft vanaf 1 januari 2013 een onderscheid ingevoerd tussen de opname in een gemeenschappelijke kamer of tweepatiëntenkamer en een individuele kamer, door aan de bewoordingen "forfaitaire honoraria", die in het vroegere artikel 152, § 7, gebruikt zijn, een verschillende inhoud te geven volgens het type opname; bijgevolg kan artikel 26, wet 27 december 2012, dat het vroegere artikel 152, § 7 door artikel 152, § 5, heeft vervangen, geen uitleggende draagwijdte hebben betreffende het voornoemde oude artikel 157, § 7 (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

ARTS - Hospitalisatie - Individuele kamer - Gemeenschappelijke kamer - Onderscheid - Forfaitaire honoraria - Supplementen - Wet 10 juli 2008 - Artikel 152, § 5

- Artt. 152, § 7 oud en 152, § 5 Gecoördineerde Wet 10 juli 2008 op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen

- zoals ingevoegd bij art. 26 Wet 27 december 2012 houdende diverse bepalingen inzake de toegankelijkheid van de gezondheidszorg

- Art. 57, §§ 6 en 7 Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

- Art. 154 KB 3 juli 1996 tot uitvoering van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994

GENEESKUNDE - Algemeen - Geneesheer - Hospitalisatie - Individuele kamer - Gemeenschappelijke kamer - Onderscheid - Forfaitaire honoraria - Supplementen - Wet 10 juli 2008 - Artikel 152, § 5

- Artt. 152, § 7 oud en 152, § 5 Gecoördineerde Wet 10 juli 2008 op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen

- zoals ingevoegd bij art. 26 Wet 27 december 2012 houdende diverse bepalingen inzake de toegankelijkheid van de gezondheidszorg

- Art. 57, §§ 6 en 7 Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

- Art. 154 KB 3 juli 1996 tot uitvoering van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994

L'article 152, § 5, nouveau de la loi relative aux hôpitaux et à d'autres établissements de soins, coordonnée le 10 juillet 2008, a instauré à partir du 1er janvier 2013, une distinction entre l'admission en chambre commune ou à deux lits et l'admission en chambre individuelle en donnant aux termes « honoraires forfaitaires » utilisés dans l'article 152, § 7, ancien un contenu différent selon le type d'admission; dès lors, l'article 26 de la loi du 27 décembre 2012 qui a remplacé l'article 152, § 7 par l'article 152, § 5, ne peut avoir de portée interprétative en ce qui concerne ledit article 157, § 7, ancien (1). (1) Voir les concl. MP.

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Hospitalisation - Chambre individuelle - Chambre commune - Distinction - Honoraires forfaitaires - Suppléments - L. du 10 juillet 2008 - Article 152, § 5

- Art. 152, § 7 ancien et 152, § 5 L. coord. du 10 juillet 2008

- tel qu'inséré par l'art. 26 L. du 27 décembre 2012

- Art. 57, § 6 et 7 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

- Art. 154 A.R. du 3 juillet 1996

ART DE GUERIR - Généralités - Médecin - Hospitalisation - Chambre individuelle - Chambre commune - Distinction - Honoraires forfaitaires - Suppléments - L. du 10 juillet 2008 - Article 152, § 5

- Art. 152, § 7 ancien et 152, § 5 L. coord. du 10 juillet 2008

- tel qu'inséré par l'art. 26 L. du 27 décembre 2012

- Art. 57, § 6 et 7 Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

- Art. 154 A.R. du 3 juillet 1996

Een uitleggingswet is een wet die, op een punt waar de rechtsregel onzeker of omstreden is, een oplossing vastlegt die door de rechtspraak had kunnen zijn aangenomen (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN -
Algemeen - Uitleggingswet

Une loi interprétative est une loi qui, sur un point où la règle de droit est incertaine ou controversée, consacre une solution qui aurait pu être adoptée par la jurisprudence (1). (1) Voir les concl. MP.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Généralités - Loi interprétative

C.13.0529.N

10 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150910.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

DWANGSOM - Stedenbouw - Herstel van plaats in de vorige staat - Herstelmaatregel - Titel - Actualiteit - Duur - Later afgeleverde regularisatievergunning

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstel van plaats in de vorige toestand - Herstelmaatregel - Verbeurte van een dwangsom - Titel - Actualiteit - Duur - Later afgeleverde regularisatievergunning

De titel waarbij een herstelmaatregel werd bevolen onder verbeurte van een dwangsom wegens de wederrechtelijke uitvoering van werken blijft actueel zolang de voorwaarden van een later afgeleverde regularisatievergunning niet zijn nagekomen en de uitgevoerde werken niet volledig overeenkomen met de werken waarvoor deze regularisatievergunning werd afgeleverd (1). (1) Zie concl. OM.

DWANGSOM - Stedenbouw - Herstel van plaats in de vorige staat - Herstelmaatregel - Titel - Actualiteit - Duur - Later afgeleverde regularisatievergunning

- Art. 1385quater Gerechtelijk Wetboek
- Artt. 99, § 1, 149, § 1, eerste en vijfde lid, en 158 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstel van plaats in de vorige toestand - Herstelmaatregel - Verbeurte van een dwangsom - Titel - Actualiteit - Duur - Later afgeleverde regularisatievergunning

- Art. 1385quater Gerechtelijk Wetboek
- Artt. 99, § 1, 149, § 1, eerste en vijfde lid, en 158 Stedenbouwdecreet 1999 Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

ASTREINTE - Urbanisme - Remise en état des lieux - Mesure de réparation - Titre - Actualité - Durée - Permis de régularisation délivré ultérieurement

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Remise en état des lieux - Mesure de réparation - Prononciation d'une astreinte - Titre - Actualité - Durée - Permis de régularisation délivré ultérieurement

Le titre par lequel une mesure de réparation est ordonnée sous peine d'astreinte en raison de l'exécution illégale de travaux reste actuel tant que les conditions d'un permis de régularisation délivré ultérieurement n'ont pas été respectées et que les travaux exécutés ne correspondent pas complètement aux travaux pour lesquels ce permis de régularisation a été délivré (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ASTREINTE - Urbanisme - Remise en état des lieux - Mesure de réparation - Titre - Actualité - Durée - Permis de régularisation délivré ultérieurement

- Art. 1385quater Code judiciaire
- Art. 99, § 1er, 149, § 1er, al. 1er et 5, et 158 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Remise en état des lieux - Mesure de réparation - Prononciation d'une astreinte - Titre - Actualité - Durée - Permis de régularisation délivré ultérieurement

- Art. 1385quater Code judiciaire
- Art. 99, § 1er, 149, § 1er, al. 1er et 5, et 158 Décret de la Communauté flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Wet tot bescherming van de economische mededinging - Interpretatie - Prejudiciële vraag aan het Hof van Cassatie - Arrest van het Hof - Gezag - Artikelen 23 tot 28 van het Gerechtelijk Wetboek - Toepassing

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Eiser - Eiser die geen partij was bij de bestreden beslissing

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Kritiek geformuleerd in cassatie door een partij - Kritiek op een beslissing over de rechtspleging die in overeenstemming met haar conclusies is - Ontvankelijkheid

HANDELSPRAKTIJK - Wet tot bescherming van de economische mededinging - Interpretatie - Prejudiciële vraag aan het Hof van Cassatie - Arrest van het Hof - Gezag - Artikelen 23 tot 28 van het Gerechtelijk Wetboek - Toepassing

PREJUDICIEEL GESCHIL - Artikelen 23 tot 28 van het Gerechtelijk Wetboek - Toepassing - Handelspraktijken - Wet tot bescherming van de economische mededinging - Interpretatie - Prejudiciële vraag aan het Hof van Cassatie - Arrest van het Hof - Gezag

De artikelen 23 tot 28 van het Gerechtelijk Wetboek houden geen verband met het gezag van een arrest waarin het Hof, op grond van artikel 72 van de Wet Economische Mededinging 2006, zich uitspreekt bij wege van prejudicieel arrest over de kwesties met betrekking tot de interpretatie van die wet (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2015., nr. ...

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Wet tot bescherming van de economische mededinging - Interpretatie - Prejudiciële vraag aan het Hof van Cassatie - Arrest van het Hof - Gezag - Artikelen 23 tot 28 van het Gerechtelijk Wetboek - Toepassing

HANDELSPRAKTIJK - Wet tot bescherming van de economische mededinging - Interpretatie - Prejudiciële vraag aan het Hof van Cassatie - Arrest van het Hof - Gezag - Artikelen 23 tot 28 van het Gerechtelijk Wetboek - Toepassing

PREJUDICIEEL GESCHIL - Handelspraktijken - Wet tot bescherming van de economische mededinging - Interpretatie - Prejudiciële vraag aan het Hof van Cassatie - Arrest van het Hof - Gezag - Artikelen 23 tot 28 van het Gerechtelijk Wetboek - Toepassing

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Loi sur la protection de la concurrence économique - Interprétation - Question préjudicielle à la Cour de cassation - Arrêt de la Cour - Autorité - Articles 23 à 28 du Code judiciaire - Application

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Demandeurs et défendeurs - Demandeur - Demandeur n'étant pas partie à la décision attaquée

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Critique formulée en cassation par une partie - Critique d'une décision sur la procédure rendue conformément à ses conclusions - Recevabilité

PRATIQUES DU COMMERCE - Loi sur la protection de la concurrence économique - Interprétation - Question préjudicielle à la Cour de cassation - Arrêt de la Cour - Autorité - Articles 23 à 28 du Code judiciaire - Application

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Articles 23 à 28 du Code judiciaire - Application - Pratiques du commerce - Loi sur la protection de la concurrence économique - Interprétation - Question préjudicielle à la Cour de cassation - Arrêt de la Cour - Autorité

Les articles 23 à 28 du Code judiciaire sont étrangers à l'autorité d'un arrêt par lequel la Cour, sur la base de l'article 72 de la loi sur la protection de la concurrence économique, coordonnée le 15 septembre 2006, statue à titre préjudiciel sur des questions relatives à l'interprétation de cette loi (1). (1) Voir les concl. du MP.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Loi sur la protection de la concurrence économique - Interprétation - Question préjudicielle à la Cour de cassation - Arrêt de la Cour - Autorité - Articles 23 à 28 du Code judiciaire - Application

PRATIQUES DU COMMERCE - Loi sur la protection de la concurrence économique - Interprétation - Question préjudicielle à la Cour de cassation - Arrêt de la Cour - Autorité - Articles 23 à 28 du Code judiciaire - Application

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Pratiques du commerce - Loi sur la protection de la concurrence économique - Interprétation - Question préjudicielle à la Cour de cassation - Arrêt de la Cour - Autorité - Articles 23 à 28 du Code judiciaire - Application

Wanneer blijkt uit haar geschriften voor het hof van beroep dat een procespartij uitdrukkelijk de ontvankelijkheid van het beroep van een andere partij heeft aanvaard, heeft zij er geen belang bij om kritiek uit te oefenen op de beslissing van het bestreden arrest die, in overeenstemming met die geschriften, dat beroep ontvankelijk verklaart (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Kritiek geformuleerd in cassatie door een partij - Kritiek op een beslissing over de rechtspleging die in overeenstemming met haar conclusies is - Ontvankelijkheid

Lorsqu'il ressort de ses écritures devant la cour d'appel qu'une partie au procès a explicitement admis la recevabilité du recours d'une autre partie, elle est sans intérêt à critiquer la disposition de l'arrêt attaqué qui, conformément à ces écritures, reçoit ce recours (1). (1) Voir les concl. du MP.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Critique formulée en cassation par une partie - Critique d'une décision sur la procédure rendue conformément à ses conclusions - Recevabilité

In de regel kan niemand cassatieberoep instellen tegen een beslissing, als hij niet in het geding was voor de rechter die ze gewezen heeft (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Eiser - Eiser die geen partij was bij de bestreden beslissing

Nul ne peut, en règle, se pourvoir contre une décision s'il n'était pas à la cause devant le juge qui l'a rendue (1). (1) Voir les concl. du MP.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Demandeurs et défendeurs - Demandeur - Demandeur n'étant pas partie à la décision attaquée

C.13.0546.F

8 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150108.3](#)

AC nr. 15

Elk rechtsprekend orgaan heeft de bevoegdheid en de plicht om na te gaan of de beslissingen van de administratie waarvan de toepassing betwist wordt, overeenstemmen met de wet (1). (1) Cass. 4 oktober 2012, AR C.11.0620.F, AC 2012, nr. 511.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Rechterlijke macht - Opdracht

- Art. 159 Grondwet 1994

MACHTEN - Rechterlijke macht - Grondwet (1994) - Artikel 159 - Rechterlijke macht - Opdracht

- Art. 159 Grondwet 1994

Tout organe juridictionnel a le pouvoir et le devoir de vérifier si les décisions de l'administration dont l'application est en cause sont conformes à la loi (1). (1) Cass. 4 octobre 2012, RG C.11.0620.F, Pas. 2012, n° 511.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 - Pouvoir judiciaire - Mission

- Art. 159 Constitution 1994

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Constitution (1994) - Article 159 - Pouvoir judiciaire - Mission

- Art. 159 Constitution 1994

C.13.0550.N

17 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150417.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Beslechting van het geschil door de rechter - Opdracht van de rechter - Ambtshalve bepaling rechtsgrond

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Juge qui tranche le litige - Mission du juge - Juge déterminant d'office le fondement juridique

De rechter is gehouden het geschil te beslechten overeenkomstig de daarop van toepassing zijnde rechtsregels; hij moet de juridische aard van de door de partijen aangevoerde feiten en handelingen onderzoeken en dient, bij gebrek aan een tijdens de rechtspleging uitdrukkelijk vermelde rechtsgrond, ambtshalve de rechtsgrond te bepalen waarvan de toepassing is ingegeven door de feiten die de partijen aanvoeren (1). (1) Zie concl. OM.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Beslechting van het geschil door de rechter - Opdracht van de rechter - Ambtshalve bepaling rechtsgrond

Le juge est tenu de trancher le litige conformément aux règles de droit qui lui sont applicables; il doit examiner la nature juridique des faits et actes allégués par les parties et doit, à défaut de fondement juridique mentionné expressément au cours de la procédure, déterminer d'office le fondement juridique dont l'application s'impose au vu des faits invoqués par les parties (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Juge qui tranche le litige - Mission du juge - Juge déterminant d'office le fondement juridique

C.13.0558.N

10 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151210.6](#)

AC nr. ...

Hoewel de Staat een en ondeelbaar is en de onderscheiden departementen geen eigen van de Staat onderscheiden rechtspersoonlijkheid hebben, wordt de Staat, in zijn buitengerechtelijke of gerechtelijke verhoudingen met derden, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de minister van het departement waarop die verhoudingen betrekking hebben en voor zover die van belang zijn voor de begroting van dat departement; de aanwijzing van een onbevoegd departement als vertegenwoordiger van de Staat heeft evenwel tot gevolg dat dit departement het bevoegde departement in de plaats kan stellen (1). (1) Cass. 15 maart 2012, AR F.10.0143.N, AC 2012, nr. 170; zie ook Cass. 21 april 1988, AR nr. 6123, AC 1988-89, nr. 479, met concl. van advocaat-generaal D'Hoore.

STAAT - Vertegenwoordiging - Buitengerechtelijke of gerechtelijke verhoudingen met derden - Wijze - Aanwijzing van een onbevoegd departement
- Art. 705, eerste, tweede en derde lid Gerechtelijk Wetboek

Bien que l'Etat soit un et indivisible et que les différents départements n'aient pas une personnalité juridique propre distincte de celle de l'Etat, celui-ci est valablement représenté, dans ses relations judiciaires ou extra judiciaires avec les tiers, par le ministre du département intéressé par ces relations et pour autant qu'elles présentent un intérêt pour le budget de ce département; la désignation d'un département incompétent en tant que représentant de l'Etat a toutefois pour conséquence que ce département peut se substituer au département compétent (1). (1) Cass. 15 mars 2012, RG F.10.0143.N, Pas. 2012, n° 170, voir aussi Cass. 21 avril 1988, RG 6123, Pas. 1988, n° 479, avec concl. de M. D'Hoore, avocat général, publiées à leur date dans AC.

ETAT - Représentation - Relations judiciaires ou extrajudiciaires avec les tiers - Mode - Désignation d'un département incompétent

- Art. 705, al. 1er, 2 et 3 Code judiciaire

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de wetgever beoogde om de moeilijkheden voor de eiser te milderen bij de aanduiding van de bevoegde minister en ervan uitging dat de bevoegdheidsdiscussie tussen de departementen onderling kon worden geregeld door een indeplaatsstelling via conclusie, en bij gebreke hieraan, verder kon geprocedeerd worden zonder indeplaatsstelling, hetzij tegen het oorspronkelijk in het geding betrokken departement; het feit dat de indeplaatsstelling in de regel bij conclusie gebeurt, belet niet dat dit bij een andere proceshandeling geschiedt.

STAAT - Vertegenwoordiging - Aanduiding van de bevoegde minister - Bevoegdheidsdiscussie tussen de departementen - Wijze - Procedurele gevolgen

- Art. 705, eerste, tweede en derde lid Gerechtelijk Wetboek

Il ressort de la genèse de la loi que le législateur visait à atténuer les difficultés pour le demandeur lors de la désignation du ministre compétent et partait de l'hypothèse que la discussion à propos de la compétence pouvait être réglée entre ces départements par une substitution par conclusions et, à défaut, que la procédure pouvait être poursuivie sans substitution, soit contre le département mis en cause initialement; le fait que la substitution a, en principe, lieu par conclusions, n'empêche pas que cela ait lieu par un autre acte de procédure.

ETAT - Représentation - Désignation du ministre compétent - Discussion à propos de la compétence entre les départements - Mode - Conséquences procédurales

- Art. 705, al. 1er, 2 et 3 Code judiciaire

C.13.0561.N

22 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150522.3](#)

AC nr. ...

Bij het oordeel of een onroerend goed of een deel ervan hoofdzakelijk is bestemd voor de huisvesting van een gezin of een alleenstaande en dus een woning is in de zin van het besluit van de gemeenteraad van de stad Roeselare van 16 december 2008, mag de rechter de omschrijving in de kadastrale bescheiden slechts in aanmerking nemen als die niet afwijkt van de feitelijke bestemming van het onroerend goed.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Gemeentebelastingen - Stad Roeselare - Belasting op onbewoonde woningen - Toepassingsvoorwaarden

- Art. 1 Besluit van de Gemeenteraad stad Roeselare 16 dec. 2008 inzake directe belastingen op onbewoonde woningen en de gebouwen buiten gebruik

Lorsqu'il apprécie si un bien immeuble ou une partie de ce bien est principalement destiné au logement d'une famille ou d'une personne isolée et est donc une habitation au sens de la décision du conseil communal de la ville de Roulers du 16 décembre 2008, le juge ne peut tenir compte de la qualification figurant dans les documents cadastraux que si elle ne déroge pas à la destination de fait du bien immeuble.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes communales - Ville de Roulers - Taxes sur les habitations inoccupées - Conditions d'application

- Art. 1er Décision du conseil communal de la ville de Roulers du 16 décembre 2008 relatif aux taxes directes sur les habitations inoccupées et les bâtiments désaffectés

C.13.0571.N

9 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150209.1](#)

AC nr. 92

Uit artikel 6, §4 van het Decreet van 27 juni 1990 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de sociale integratie van personen met een handicap, zoals hier van toepassing, volgt dat het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap enkel voor het bedrag van de tegemoetkoming verleend aan de persoon met een handicap in diens rechten treedt tegenover derden die krachtens andere wetten, decreten, ordonnances of reglementaire bepalingen of krachtens het gemeen recht voor dezelfde schade vergoeding verschuldigd zijn; de indeplaatsstelling geldt bijgevolg niet voor tegemoetkomingen die het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap verleend heeft aan de werkgever van de persoon met een handicap, die niet strekken tot vergoeding van de schade van de persoon met een handicap (1). (1) Artikel 6, §4 van het Decreet van 27 juni 1990 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de sociale integratie van personen met een handicap, voor de opheffing ervan door artikel 32, 3° van het Decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap.

MINDERJARIGHEID - Sociale integratie - Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap - Bijstand - Subrogatie - Omvang

Il résulte de l'article 6, § 4 du décret du 27 juin 1990 portant création d'un Fonds flamand pour l'intégration sociale des personnes handicapées, tel qu'applicable en l'espèce, qu'à l'égard de tiers redevables, en vertu d'autres lois, décrets, ordonnances ou dispositions réglementaires ou en vertu du droit commun, d'une indemnisation du chef du même dommage, l'Agence flamande pour les Personnes handicapées n'est subrogée dans les droits de la personne handicapée qu'à concurrence du montant de l'intervention qui lui est accordée; la subrogation ne s'applique par conséquent pas aux interventions accordées par l'Agence flamande pour les Personnes handicapées à l'employeur de la personne handicapée, qui ne tendent pas à indemniser le dommage de la personne handicapée (1). (1) Article 6, § 4 du décret du 27 juin 1990 portant création d'un Fonds flamand pour l'intégration sociale des personnes handicapées, avant son abrogation par l'article 32, 3° du décret 7 mai 2004 portant création de l'agence autonomisée interne dotée de la personnalité juridique "Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap" (Agence flamande pour les Personnes handicapées).

HANDICAPES - Intégration sociale - Agence flamande pour les Personnes handicapées - Assistance - Subrogation - Etendue

C.13.0576.N

3 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151203.8](#)

AC nr. ...

Artikel 2277 Burgerlijk Wetboek is niet van toepassing op het gedeelte van de periodieke afbetalingen of van het na de opeisbaarstelling resterend schuldsaldo van een lening of krediet dat betrekking heeft op het initieel toegekende kapitaal (1). (1) Zie concl. OM.

BANKWEZEN - KREDIETWEZEN - SPAARWEZEN - Kredietinstellingen - Lening of krediet - Terugbetaling - Periodieke afbetalingen - Schuldsaldo - Kapitaalcomponent - Verjaring - Vijfjarige verjaring - Toepassingsgebied

- Art. 2277, vierde en vijfde lid Burgerlijk Wetboek

LENING - Krediet - Terugbetaling - Periodieke afbetalingen - Schuldsaldo - Kapitaalcomponent - Verjaring - Vijfjarige verjaring - Toepassingsgebied

L'article 2277 du Code civil ne s'applique pas à la partie des remboursements périodiques ou du solde restant dû après son exigibilité d'un prêt ou d'un crédit qui concerne le capital initialement accordé (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

BANQUE. CREDIT. EPARGNE - Institutions de crédit - Prêt ou crédit - Remboursement - Remboursements périodiques - Solde restant dû - Composante "capital initial" - Prescription - Prescription quinquennale - Champ d'application

- Art. 2277, al. 4 et 5 Code civil

PRET - Crédit - Remboursement - Remboursements périodiques - Solde restant dû - Composante "capital initial" - Prescription - Prescription quinquennale - Champ d'application

- Art. 2277, vierde en vijfde lid Burgerlijk Wetboek
VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Duur - Vijfjarige verjaring - Toepassingsgebied - Lening of krediet - Terugbetaling - Periodieke afbetalingen - Schuldsaldo - Kapitaalcomponent

- Art. 2277, vierde en vijfde lid Burgerlijk Wetboek

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

BANKWEZEN - KREDIETWEZEN - SPAARWEZEN - Kredietinstellingen - Periodieke afbetalingen - Schuldsaldo - Kapitaalcomponent - Verjaring - Vijfjarige verjaring - Toepassingsgebied - Lening of krediet - Terugbetaling

LENING - Krediet - Terugbetaling - Periodieke afbetalingen - Schuldsaldo - Kapitaalcomponent - Verjaring - Vijfjarige verjaring - Toepassingsgebied

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Duur - Vijfjarige verjaring - Toepassingsgebied - Lening of krediet - Terugbetaling - Periodieke afbetalingen - Schuldsaldo - Kapitaalcomponent

- Art. 2277, al. 4 et 5 Code civil
PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Durée - Prescription quinquennale - Champ d'application - Prêt ou crédit - Remboursement - Remboursements périodiques - Solde restant dû - Composante "capital initial"

- Art. 2277, al. 4 et 5 Code civil

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

BANQUE. CREDIT. EPARGNE - Institutions de crédit - Remboursements périodiques - Solde restant dû - Composante "capital initial" - Prescription - Prescription quinquennale - Champ d'application - Prêt ou crédit - Remboursement

PRET - Crédit - Remboursement - Remboursements périodiques - Solde restant dû - Composante "capital initial" - Prescription - Prescription quinquennale - Champ d'application

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Durée - Prescription quinquennale - Champ d'application - Prêt ou crédit - Remboursement - Remboursements périodiques - Solde restant dû - Composante "capital initial"

C.13.0579.N

23 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150123.3](#)

AC nr. ...

De bepaling van artikel 7 van het Decreet d' Allarde van 2-17 maart 1791, zoals te dezen van toepassing, die zich verzet tegen een ongeoorloofde beperking van de vrijheid van handel en nijverheid, is van openbare orde; het beding dat een onredelijke beperking van de concurrentie naar voorwerp, territorium of duur oplegt, is bijgevolg nietig.

HANDELSPRAKTIJK - Vrijheid van handel en nijverheid - Verzet tegen een ongeoorloofde beperking - Aard van de bepaling

- Art. 7 Decr. d'Allarde van 2-17 maart 1791

OVEREENKOMST - Bestanddelen - Voorwerp - Beding - Onredelijke beperking concurrentie

- Art. 7 Decr. d'Allarde van 2-17 maart 1791

La disposition de l'article 7 du Décret d'Allarde des 2-17 mars 1791, tel qu'il est applicable en l'espèce, qui s'oppose à une limitation illicite de la liberté du commerce et de l'industrie, est d'ordre public; la clause qui impose une limitation déraisonnable de la concurrence quant à l'objet, au territoire ou à la durée, est, dès lors, nulle.

PRATIQUES DU COMMERCE - Liberté du commerce et de l'industrie - Opposition à une limitation illicite - Nature de la disposition

- Art. 7 Décret d'Allarde des 2-17 mars 1791

CONVENTION - Eléments constitutifs - Objet - Clause - Limitation déraisonnable de la concurrence

- Art. 7 Décret d'Allarde des 2-17 mars 1791

Indien een overeenkomst of een beding strijdig is met een bepaling van openbare orde en bijgevolg nietig is, kan de rechter indien een partiële nietigheid mogelijk is, de nietigheid, behoudens de wet zulks verbiedt, beperken tot het met deze bepaling strijdig gedeelte van de overeenkomst of beding op voorwaarde dat het voortbestaan van de gedeeltelijk vernietigde overeenkomst of beding beantwoordt aan de partijbedoeling (1). (1) Het OM concludeerde tot de ongegrondheid van het middel en tot verwerping van het cassatieberoep op grond dat een beding dat een onredelijke beperking op basis van reeds eerder vermelde cumulatieve voorwaarden inzake concurrentie oplegt, absoluut nietig is, en dat het matigingsbeding dat daaraan toch rechtsgevolgen wil laten toekennen in de mate dat de nietigverklaring van een dergelijke nietige clausule daardoor wordt verhinderd ingevolge matiging ervan binnen de wettelijke grenzen, daaraan geen afbreuk kan doen en tot dezelfde consequenties dient te leiden, nu dit gelet op de inhoud en de strekking van de handeling in onverbreeklijk verband met het (absoluut) nietige deel staat. (Zie ook Cass. 3 februari 1971, AC 1971, 538)

OVEREENKOMST - Bestanddelen - Algemeen - Beperking - Nietigheid - Partiële nietigheid - Beoordeling door de rechter

- Artt. 6, 1156, 1234 en 1304 Burgerlijk Wetboek

Si une convention ou une clause est contraire à une disposition d'ordre public et qu'elle est, dès lors, nulle, le juge peut, si une nullité partielle est possible, limiter la nullité, sauf interdiction de la loi, à la partie de la convention ou de la clause contraire à cette disposition à condition que la poursuite de l'existence de la convention ou de la clause partiellement annulée réponde à l'intention des parties (1). (1) Le MP a conclu que le moyen était non fondé et au rejet du pourvoi en cassation au motif qu'une clause qui impose une limitation déraisonnable sur la base de conditions cumulatives énumérées auparavant en matière de concurrence, est entachée de nullité absolue, et que la clause de modération qui veut malgré tout y accorder des conséquences juridiques dans la mesure où il est fait obstacle à la déclaration de nullité d'une telle clause nulle en raison de sa modération dans les limites légales, ne peut y déroger et doit entraîner les mêmes conséquences, dès lors que, eu égard au contenu et à l'économie de l'acte, il existe un lien indissociable avec la partie entachée d'une nullité (absolue) (Voir aussi Cass. 3 février 1971, Pas. 1971, 511).

CONVENTION - Eléments constitutifs - Généralités - Limitation - Nullité - Nullité partielle - Appréciation par le juge

- Art. 6, 1156, 1234 et 1304 Code civil

C.13.0580.N

12 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150112.2](#)

AC nr. 27

Degene die de uitoefening van een conventioneel recht van overgang vordert op grond van een titel die ouder is dan dertig jaar moet, als hem de bevrijdende verjaring wordt tegengeworpen, het bewijs leveren dat de verjaring werd gestuit en het verval door onbruik werd vermeden, hetzij doordat de erfdiensbaarheid werd uitgeoefend sedert minder dan dertig jaar voorafgaand aan het instellen van de vordering, hetzij doordat het bestaan van de erfdiensbaarheid in deze periode werd erkend door de eigenaar van het dienstbare erf.

ERFDIENSTBAARHEID - Conventionele erfdiensbaarheid van
3/05/2023

Quiconque revendique l'exercice d'un droit conventionnel de passage sur la base d'un titre de plus de trente ans est tenu, s'il lui est opposé la prescription extinctive, d'apporter la preuve que la prescription a été interrompue et l'extinction par non-usage évitée, soit du fait que la servitude a été exercée depuis moins de trente ans avant l'introduction de l'action, soit du fait que l'existence de la servitude a été reconnue au cours de cette période par le propriétaire du fonds asservi.

SERVITUDE - Servitude conventionnelle de passage - Titre de plus

overgang - Titel ouder dan 30 jaar - Bevrijdende verjaring -
Tegenbewijs

- Artt. 695, 706 en 707 Burgerlijk Wetboek

de 30 ans - Prescription extinctive - Preuve contraire

- Art. 695, 706 et 707 Code civil

C.13.0585.F

25 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150625.7](#)

AC nr. ...

Wanneer de partijen een overeenkomst hebben gesloten die de aard van de buitengewone kosten, het deel van die kosten dat zowel de vader als de moeder voor zijn of haar rekening dient te nemen alsook de modaliteiten voor de aanwending van die kosten vermeldt, kan de rechter die overeenkomst alleen wijzigen wanneer zich een nieuwe omstandigheid betreffende de toestand van de ouders of van de kinderen voordoet waardoor het belang van die kinderen in het gedrang kan komen.

*ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED -
Echtscheidingsprocedure - Voorlopige maatregelen -
Buitengewone kosten - Overeenkomst tussen partijen -
Wijziging van de overeenkomst door de rechter*

- Artt. 203, § 1, 203bis, § 3, en 1134, eerste en tweede lid
Burgerlijk Wetboek

- Art. 1321, § 1, 3° Gerechtelijk Wetboek

*LEVENSONDERHOUD - Echtscheidingsprocedure - Voorlopige
maatregelen - Buitengewone kosten - Overeenkomst tussen
partijen - Wijziging van de overeenkomst door de rechter*

- Artt. 203, § 1, 203bis, § 3, en 1134, eerste en tweede lid
Burgerlijk Wetboek

- Art. 1321, § 1, 3° Gerechtelijk Wetboek

Lorsque les parties ont conclu une convention fixant la nature des frais extraordinaires, la proportion de ces frais à assumer par chacun des père et mère ainsi que les modalités de l'engagement de ces frais, le juge ne peut modifier cette convention qu'en cas de survenance de circonstance nouvelle relative à la situation des parents ou à celle des enfants de nature à porter atteinte à l'intérêt de ceux-ci.

*DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Procédure en divorce -
Mesures provisoires - Frais extraordinaires - Convention entre les
parties - Modification de la convention par le juge*

- Art. 203, § 1er, 203bis, § 3, et 1134, al. 1er et 2 Code civil

- Art. 1321, § 1er, 3° Code judiciaire

*ALIMENTS - Procédure en divorce - Mesures provisoires - Frais
extraordinaires - Convention entre les parties - Modification de la
convention par le juge*

- Art. 203, § 1er, 203bis, § 3, et 1134, al. 1er et 2 Code civil

- Art. 1321, § 1er, 3° Code judiciaire

C.13.0602.F

22 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150122.10](#)

AC nr. ...

De rechter moet de juridische aard onderzoeken van de voor hem gebrachte aanspraken en hij kan, ongeacht de omschrijving die de partijen eraan hebben gegeven, de aangevoerde redenen aanvullen, mits hij geen enkel geschil opwerpt waarvan de partijen het bestaan hebben uitgesloten, zijn beslissing uitsluitend grondt op feiten die hem regelmatig ter beoordeling zijn voorgelegd en noch het voorwerp noch de oorzaak van de vordering wijzigt (1). (1) Zie Cass. 27 september 2013, AR C.12.0381.F, AC 2013, nr. 487.

*RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid
van de rechter - Ambtshalve aangevulde reden - Aan het
voorwerp van de vordering gegeven juridische omschrijving*

Le juge est tenu d'examiner la nature juridique des prétentions formulées devant lui et, quelle que soit la qualification que les parties leur ont donnée, peut suppléer aux motifs invoqués, dès lors qu'il n'élève aucune contestation dont les parties ont exclu l'existence, qu'il se fonde uniquement sur des faits régulièrement soumis à son appréciation et qu'il ne modifie ni l'objet ni la cause de la demande (1). (1) Voir Cass. 27 septembre 2013, RG C.12.0381.F, Pas. 2013, n° 487.

*DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Pouvoir du juge - Motif
suppléé d'office - Qualification juridique donnée à l'objet de la
demande*

- Art. 774, tweede lid Gerechtelijk Wetboek
RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid van de rechter - Ambtshalve aangevulde reden - Aan het voorwerp van de vordering gegeven juridische omschrijving

- Art. 774, tweede lid Gerechtelijk Wetboek
VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Bevoegdheid van de rechter - Ambtshalve aangevulde reden - Aan het voorwerp van de vordering gegeven juridische omschrijving

- Art. 774, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

De veroordeling tot terugstorting van de helft van de kinderbijslag kan niet gepaard gaan met een dwangsom aangezien zij een veroordeling is tot betaling van een geldsom in de zin van artikel 1385bis, eerst lid van het Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Zie Cass. 28 oktober 2004, AR C.01.0432.F, AC 2004, nr. 514.

DWANGSOM - Uitspraak - Voorwaarde - Veroordeling tot het betalen van een geldsom

- Art. 1385bis, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 774, al. 2 Code judiciaire
PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Matière civile - Pouvoir du juge - Motif suppléé d'office - Qualification juridique donnée à l'objet de la demande

- Art. 774, al. 2 Code judiciaire
JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Pouvoir du juge - Motif suppléé d'office - Qualification juridique donnée à l'objet de la demande

- Art. 774, al. 2 Code judiciaire

Ne peut être assortie d'une astreinte la condamnation de reverser la moitié des allocations familiales dès lors qu'elle est une condamnation au paiement d'une somme d'argent au sens de l'article 1385bis, alinéa 1er, du Code judiciaire (1). (1) Voir Cass. 28 octobre 2004, RG C.01.0432.F, Pas. 2004, n° 514.

ASTREINTE - Prononciation - Condition - Condamnation au paiement d'une somme d'argent

- Art. 1385bis, al. 1er Code judiciaire

C.13.0612.N

6 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150206.3](#)

AC nr. 90

Uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 26 april 2007 volgt dat artikel 748bis Gerechtelijk Wetboek tot doel heeft het goede verloop van het geding te verbeteren en de rechtsgang te versnellen door het werk van de rechter te verlichten en nader te omschrijven; die bepaling is derhalve van openbare orde (1); dit houdt in dat de rechter in de regel enkel de laatste syntheseconclusie in aanmerking mag nemen. (1) Cass. 24 januari 2013, AR C.11.0371.F, AC 2013, nr. 57.

OPENBARE ORDE - Syntheseconclusie - Artikel 748bis, Gerechtelijk Wetboek - Aard van die bepaling

- Art. 748bis Gerechtelijk Wetboek

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Syntheseconclusie - Artikel 748bis, Gerechtelijk Wetboek - Aard van die bepaling

- Art. 748bis Gerechtelijk Wetboek

Il ressort des travaux parlementaires de la loi du 26 avril 2007 que l'article 748bis du Code judiciaire a pour but d'améliorer la bonne conduite du procès et d'accélérer le cours de la justice en allégeant et en précisant le travail du juge; cette disposition est, dès lors, d'ordre public (1); cela implique que le juge ne peut, en principe, tenir compte que des dernières conclusions de synthèse. (1) Cass. 24 janvier 2013, RG C.11.0371.F, Pas. 2013, n° 57.

ORDRE PUBLIC - Conclusions de synthèse - Article 748bis du Code judiciaire - Nature de cette disposition

- Art. 748bis Code judiciaire

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Conclusions de synthèse - Article 748bis du Code judiciaire - Nature de cette disposition

- Art. 748bis Code judiciaire

C.13.0615.N

29 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150529.4](#)

AC nr. ...

Aangezien het echtscheidingsrecht slechts een enkele echtscheidingsgrond kent, namelijk de onherstelbare ontwrichting van het huwelijk, en het uitspreken van de echtscheiding in beginsel geen weerslag heeft op de gevolgen ervan, wordt, van zodra de echtscheiding werd uitgesproken op vordering van een van de echtgenoten en deze beslissing in kracht van gewijsde is getreden, de vordering van de andere echtgenoot zonder voorwerp (1). (1) Zie de concl. OM.

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Echtscheidingsprocedure - Algemeen - Echtscheiding uitgesproken op vordering van een der echtgenoten - Beslissing in kracht van gewijsde getreden
- Art. 229, §§ 1, 2 en 3 Burgerlijk Wetboek

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Echtscheidingsprocedure - Algemeen - Echtscheiding uitgesproken op vordering van een der echtgenoten - Beslissing in kracht van gewijsde getreden

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de personen - Echtgenoten - Devolutieve kracht - Beperking van het hoger beroep - Draagwijdte

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Devolutieve kracht

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Devolutieve kracht - Beperking van het hoger beroep - Draagwijdte

VORDERING IN RECHTE - Belang - Beoordeling - Tijdstip - Duur - Wegvallen in de loop van het geding

De partij die hoger beroep aantekent, kan dit hoger beroep beperken, maar deze beperking kan enkel betrekking hebben op punten van de vordering waarover reeds werd geoordeeld door de eerste rechter. De punten van de vordering waarover nog niet werd geoordeeld worden krachtens het principe zelf van de verruimde devolutieve werking van het hoger beroep aanhangig gemaakt bij de rechter in hoger beroep (1). (1) Zie de concl. OM.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Devolutieve kracht - Beperking van het hoger beroep - Draagwijdte
- Art. 1068, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Dès lors que le droit du divorce ne connaît qu'une cause de divorce, à savoir la désunion irrémédiable entre les époux, et que la prononciation du divorce est, en principe, sans répercussion sur les conséquences de cette décision, dès que le divorce est prononcé à la demande d'un des époux et que cette décision est passée en force de chose jugée, la demande de l'autre époux devient sans objet (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Procédure en divorce - Généralités - Divorce prononcé à la demande d'un des époux - Décision passée en force de chose jugée
- Art. 229, § 1er, 2 et 3 Code civil

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Procédure en divorce - Généralités - Divorce prononcé à la demande d'un des époux - Décision passée en force de chose jugée

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux personnes - Epoux - Effet dévolutif - Limitation de l'appel - Portée

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Effet dévolutif

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Effet dévolutif - Limitation de l'appel - Portée

DEMANDE EN JUSTICE - Intérêt - Appréciation - Moment - Durée - Disparition au cours de l'instance

La partie qui interjette appel peut limiter cet appel mais cette limitation ne peut concerner que les chefs de la demande sur lesquels le premier juge a déjà statué. Les chefs de la demande sur lesquels il n'a pas encore été statué sont portés devant le juge d'appel en vertu du principe même de l'effet dévolutif étendu de l'appel (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Effet dévolutif - Limitation de l'appel - Portée

- Art. 1068, al. 1er Code judiciaire

Door het hoger beroep wordt in beginsel het volledig geschil met inbegrip van de punten van de vordering waarover nog niet werd geoordeeld, aan de eerste rechter onttrokken en aanhangig gemaakt bij de rechter in hoger beroep (1). (1) Zie de concl. OM.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Devolutieve kracht

- Art. 1068, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Het belang wordt beoordeeld op het tijdstip van het instellen van de vordering; het moet echter voorhanden blijven gedurende het gehele geding; valt het belang in de loop van het geding weg, dan moet de rechter vaststellen dat de vordering zonder voorwerp is geworden (1). (1) Zie de concl. OM.

VORDERING IN RECHTE - Duur - Wegvallen in de loop van het geding - Belang - Beoordeling - Tijdstip

- Artt. 17 en 18, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek

Het volstaat dat de beslissing tot echtscheiding niet meer voor verzet of hoger beroep vatbaar is opdat de echtscheiding ten aanzien van de persoon van de echtgenoten gevolgen heeft, ook al wordt het vonnis waarin deze beslissing is vervat op andere punten bestreden; niet vereist is dat de beslissing daarenboven op regelmatige wijze in de registers van de burgerlijke stand is overgeschreven (1). (1) Zie de concl. OM.

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de personen - Echtgenoten - Syntheseconclusie - Artikel 748bis, Gerechtelijk Wetboek - Aard van die bepaling

- Artt. 28 en 1278, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

En principe, l'appel dessaisit le premier juge de l'ensemble du litige y compris des chefs de la demande sur lesquels il n'a pas encore été statué et en saisit le juge d'appel (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Effet dévolutif

- Art. 1068, al. 1er Code judiciaire

L'intérêt est apprécié au moment de l'introduction de la demande; il doit toutefois subsister au cours de toute l'instance, s'il disparaît au cours de l'instance le juge est tenu de constater que la demande est devenue sans objet (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

DEMANDE EN JUSTICE - Durée - Disparition au cours de l'instance - Intérêt - Appréciation - Moment

- Art. 17 et 18, al. 1er et 2 Code judiciaire

Il suffit que la décision de divorce ne soit plus susceptible d'opposition ou d'appel pour que le divorce ait un effet à l'égard de la personne des époux même si le jugement contenant cette décision est contestée sur d'autres points; il n'est pas requis que la décision soit en outre transcrite de manière régulière dans les registres de l'état civil (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux personnes - Epoux - Conclusions de synthèse - Article 748bis du Code judiciaire - Nature de cette disposition

- Art. 28 et 1278, al. 1er Code judiciaire

C.13.0616.F

4 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151204.1](#)

AC nr. ...

De feitenrechter dient op grond van de feitelijke omstandigheden van de zaak te beoordelen of een handeling van de bouwheer een stilzwijgende oplevering van de werken vormt.

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Werken - Stilzwijgende definitieve oplevering - Handeling van de bouwheer - Beoordeling - Feitenrechter

Il appartient au juge du fond d'apprécier en fait, en se fondant sur les circonstances de la cause, si un acte du maître de l'ouvrage constitue une réception tacite des travaux.

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Travaux - Réception définitive tacite - Acte du maître de l'ouvrage - Appréciation - Juge du fond - Compétence

Bevoegdheid

Is geen substantieel vormvereiste dat niet kan worden vervangen door een stilzwijgende definitieve oplevering, de vaststelling van de definitieve oplevering bij schriftelijk proces-verbaal, zoals bepaald in artikel 43, § 3, van de algemene aannemingsvoorwaarden voor de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en voor de concessies voor openbare werken, gevoegd bij het koninklijk besluit van 26 september 1996 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten en van de concessies voor openbare werken.

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Werken - Stilzwijgende definitieve oplevering - Wettigheid

- Art. 43, § 3 Algemene aannemingsvoorwaarden voor de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en voor de concessies voor openbare werken

Ne constitue pas une formalité substantielle à laquelle ne pourrait se substituer une réception définitive tacite, la constatation de la réception définitive à l'aide d'un procès-verbal écrit prévue par l'article 43, § 3, du cahier général des charges des marchés publics de travaux, de fournitures et de services et des concessions de travaux publics, annexé à l'arrêté royal du 26 septembre 1996 établissant les règles générales d'exécution des marchés publics et des concessions de travaux publics.

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Travaux - Réception définitive tacite - Légalité

- Art. 43, § 3 Cahier général des charges des marchés publics de travaux, de fournitures et de services et des concessions de travaux publics

C.13.0622.N

30 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150130.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Handelsagentuurovereenkomst - Beëindiging zonder opzegging of voor het verstrijken van de termijn - Ernstige tekortkomingen - Kennisname van de feiten

OVEREENKOMST - Einde - Handelsagentuurovereenkomst - Beëindiging zonder opzegging of voor het verstrijken van de termijn - Ernstige tekortkomingen - Kennisname van de feiten

De termijn van zeven werkdagen gaat in wanneer het feit ter rechtvaardiging van de beëindiging zonder opzegging of voor het verstrijken van de termijn ter kennis is gekomen van de persoon die, of in het geval van een rechtspersoon, het orgaan dat bevoegd is om de handelsagentuurovereenkomst te beëindigen (1). (1) Zie concl. OM.

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Handelsagentuurovereenkomst - Beëindiging zonder opzegging of voor het verstrijken van de termijn - Ernstige tekortkomingen - Kennisname van de feiten

- Art. 19, eerste en tweede lid Wet 13 april 1995 betreffende de handelsagentuurovereenkomst

OVEREENKOMST - Einde - Handelsagentuurovereenkomst -

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

COMMERCE. COMMERCANT - Contrat d'agence commerciale - Résiliation sans préavis ou avant l'expiration du terme - Manquements graves - Connaissance des faits

CONVENTION - Fin - Contrat d'agence commerciale - Résiliation sans préavis ou avant l'expiration du terme - Manquements graves - Connaissance des faits

Le délai de sept jours ouvrables prend cours lorsque le fait justifiant la résiliation sans préavis ou avant l'expiration du terme est connu de la personne, ou dans le cas d'une personne morale, de l'organe investi du pouvoir de mettre fin au contrat d'agence commerciale (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

COMMERCE. COMMERCANT - Contrat d'agence commerciale - Résiliation sans préavis ou avant l'expiration du terme - Manquements graves - Connaissance des faits

- Art. 19, al. 1er et 2 L. du 13 avril 1995

CONVENTION - Fin - Contrat d'agence commerciale - Résiliation

P. 65/843

Beëindiging zonder opzegging of voor het verstrijken van de termijn - Ernstige tekortkomingen - Kennisname van de feiten

- Art. 19, eerste en tweede lid Wet 13 april 1995 betreffende de handelsagentuurovereenkomst

sans préavis ou avant l'expiration du terme - Manquements graves - Connaissance des faits

- Art. 19, al. 1er et 2 L. du 13 avril 1995

C.14.0008.F

25 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150625.11](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Werquin.

ECONOMIE - Vrijheid van handel en onderneming - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Buitensporige beperking van de concurrentie - Miskenning van de openbare orde - Bevoegdheid van de rechter

ECONOMIE - Vrijheid van handel en onderneming - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Buitensporige beperking van de concurrentie - Miskenning van de openbare orde

ECONOMIE - Vrijheid van handel en onderneming - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Openbare orde

KOOP - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Buitensporige beperking van de concurrentie - Miskenning van de openbare orde

KOOP - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Buitensporige beperking van de concurrentie - Miskenning van de openbare orde - Bevoegdheid van de rechter

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Vrijheid van handel en onderneming - Openbare orde

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Buitensporige beperking van de concurrentie - Miskenning van de openbare orde - Bevoegdheid van de rechter

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Buitensporige beperking van de concurrentie - Miskenning van de openbare orde

OPENBARE ORDE - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Vrijheid van handel en onderneming

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Buitensporige beperking van de concurrentie - Miskenning van de openbare orde

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Buitensporige beperking van de concurrentie - Miskenning van de openbare orde - Bevoegdheid van de rechter

Conclusions de l'avocat général Werquin.

ECONOMIE - Liberté du commerce et de l'industrie - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Limitation excessive de la concurrence - Violation de l'ordre public - Pouvoir du juge

ECONOMIE - Liberté du commerce et de l'industrie - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Limitation excessive de la concurrence - Violation de l'ordre public

ECONOMIE - Liberté du commerce et de l'industrie - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Ordre public

VENTE - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Limitation excessive de la concurrence - Violation de l'ordre public

VENTE - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Limitation excessive de la concurrence - Violation de l'ordre public - Pouvoir du juge

COMMERCE. COMMERCANT - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Liberté du commerce et de l'industrie - Ordre public

COMMERCE. COMMERCANT - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Limitation excessive de la concurrence - Violation de l'ordre public - Pouvoir du juge

COMMERCE. COMMERCANT - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Limitation excessive de la concurrence - Violation de l'ordre public

ORDRE PUBLIC - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Liberté du commerce et de l'industrie

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Limitation excessive de la concurrence - Violation de l'ordre public

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Limitation excessive de la concurrence - Violation de l'ordre public - Pouvoir du juge

Artikel 7 van het decreet van 2 en 17 maart 1791, dat zich verzet tegen een ongeoorloofde beperking van de vrijheid van handel en ondernemen, is van openbare orde (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

ECONOMIE - Vrijheid van handel en onderneming - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Openbare orde

- Art. 7 Decr. d'Allarde van 2-17 maart 1791

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Vrijheid van handel en onderneming - Openbare orde

- Art. 7 Decr. d'Allarde van 2-17 maart 1791

OPENBARE ORDE - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Vrijheid van handel en onderneming

- Art. 7 Decr. d'Allarde van 2-17 maart 1791

Het beding dat een buitensporige beperking van de concurrentie oplegt met betrekking tot het voorwerp, het grondgebied of de duur, is nietig (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ***

ECONOMIE - Vrijheid van handel en onderneming - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Buitensporige beperking van de concurrentie - Miskenning van de openbare orde

- Art. 7 Decr. d'Allarde van 2-17 maart 1791

KOOP - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Buitensporige beperking van de concurrentie - Miskenning van de openbare orde

- Art. 7 Decr. d'Allarde van 2-17 maart 1791

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Buitensporige beperking van de concurrentie - Miskenning van de openbare orde

- Art. 7 Decr. d'Allarde van 2-17 maart 1791

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Buitensporige beperking van de concurrentie - Miskenning van de openbare orde

- Art. 7 Decr. d'Allarde van 2-17 maart 1791

Indien de gedeeltelijke nietigheid van een concurrentiebeding mogelijk is, kan de rechter de nietigheid ervan beperken tot het gedeelte dat strijdig is met de openbare orde, voor zover het behoud van het gedeeltelijk vernietigde beding beantwoordt aan de bedoeling van de partijen (1). (1) Zie andersl. concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

L'article 7 du décret des 2 et 17 mars 1791, qui s'oppose à une limitation illicite de la liberté du commerce et de l'industrie, est d'ordre public (1). (1) Voir les concl. du MP.

ECONOMIE - Liberté du commerce et de l'industrie - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Ordre public

- Art. 7 Décret d'Allarde des 2-17 mars 1791

COMMERCE. COMMERCANT - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Liberté du commerce et de l'industrie - Ordre public

- Art. 7 Décret d'Allarde des 2-17 mars 1791

ORDRE PUBLIC - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Liberté du commerce et de l'industrie

- Art. 7 Décret d'Allarde des 2-17 mars 1791

La clause qui impose une limitation excessive de la concurrence quant à l'objet, au territoire ou à la durée est nulle (1). (1) Voir les concl. du MP.

ECONOMIE - Liberté du commerce et de l'industrie - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Limitation excessive de la concurrence - Violation de l'ordre public

- Art. 7 Décret d'Allarde des 2-17 mars 1791

VENTE - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Limitation excessive de la concurrence - Violation de l'ordre public

- Art. 7 Décret d'Allarde des 2-17 mars 1791

COMMERCE. COMMERCANT - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Limitation excessive de la concurrence - Violation de l'ordre public

- Art. 7 Décret d'Allarde des 2-17 mars 1791

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Limitation excessive de la concurrence - Violation de l'ordre public

- Art. 7 Décret d'Allarde des 2-17 mars 1791

Le juge peut, si une nullité partielle d'une clause de non-concurrence est possible, en limiter la nullité à la partie contraire à l'ordre public, pour autant que le maintien de la clause partiellement annulée réponde à l'intention des parties (1). (1) Voir les concl. contraires du MP.

ECONOMIE - Vrijheid van handel en onderneming - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Buitensporige beperking van de concurrentie - Miskenning van de openbare orde - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 7 Decr. d'Allarde van 2-17 maart 1791

KOOP - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Buitensporige beperking van de concurrentie - Miskenning van de openbare orde - Bevoegdheid van de rechter

KOOPHANDEL, KOOPMAN - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Buitensporige beperking van de concurrentie - Miskenning van de openbare orde - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 7 Decr. d'Allarde van 2-17 maart 1791

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Overdracht van aandelen van een vennootschap - Concurrentiebeding - Buitensporige beperking van de concurrentie - Miskenning van de openbare orde - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 7 Decr. d'Allarde van 2-17 maart 1791

ECONOMIE - Liberté du commerce et de l'industrie - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Limitation excessive de la concurrence - Violation de l'ordre public - Pouvoir du juge

- Art. 7 Décret d'Allarde des 2-17 mars 1791

VENTE - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Limitation excessive de la concurrence - Violation de l'ordre public - Pouvoir du juge

COMMERCE. COMMERCANT - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Limitation excessive de la concurrence - Violation de l'ordre public - Pouvoir du juge

- Art. 7 Décret d'Allarde des 2-17 mars 1791

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties - Cession d'actions d'une société - Clause de non-concurrence - Limitation excessive de la concurrence - Violation de l'ordre public - Pouvoir du juge

- Art. 7 Décret d'Allarde des 2-17 mars 1791

C.14.0011.F

7 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150507.9](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Leclercq.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Algemeen - Contractuele, wettelijke of reglementaire verplichting die aan de schade in de weg staat - Criterium - Beoordeling - Uitlegging - Riviervisserij

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Oorzaak - Begrip - Beoordeling door de rechter - Uitgaven - Oorzakelijk verband - Bewijslast - Voorwaarde - Riviervisserij

VISSERIJ - Riviervisserij - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Schade - Wettelijke of reglementaire verplichting die aan de schade in de weg staat - Criterium - Beoordeling - Uitlegging

Conclusions du premier avocat général Leclercq.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Généralités - Obligation contractuelle, légale ou réglementaire faisant obstacle au dommage - Critère - Appréciation - Interprétation - Pêche fluviale

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Cause - Notion. appréciation par le juge - Dépenses - Lien de causalité - Charge de la preuve - Condition - Pêche fluviale

PECHE - Peche fluviale - Responsabilité hors contrat - Dommage - Obligation légale ou réglementaire faisant obstacle au dommage - Critère - Appréciation - Interprétation

Het bestaan van een contractuele, wettelijke of reglementaire verplichting sluit niet uit dat schade in de zin van artikel 1382 Burgerlijk Wetboek ontstaat, tenzij wanneer blijkens de inhoud of de strekking van de overeenkomst, de wet of het reglement, de te verrichten uitgave of prestatie definitief voor rekening moet blijven van diegene die zich ertoe heeft verbonden of die ze ingevolge de wet of het reglement moet verrichten; de rechter dient te beoordelen, door middel van een uitlegging van de overeenkomst, de wet of het reglement, of de gedane uitgaven, m.n. die met betrekking tot de riviervisserij, al dan niet definitief voor rekening moeten blijven van diegene die ze heeft moeten doen en de partijen dienen dat niet aan te tonen (1). (1) Zie concl. OM.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Algemeen - Criterium - Beoordeling - Uitlegging - Riviervisserij - Contractuele, wettelijke of reglementaire verplichting die aan de schade in de weg staat

- Art. 1382 Burgerlijk Wetboek

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Oorzaak - Begrip - Beoordeling door de rechter - Uitgaven - Oorzakelijk verband - Bewijslast - Voorwaarde - Riviervisserij

- Art. 1382 Burgerlijk Wetboek

VISSERIJ - Riviervisserij - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Schade - Wettelijke of reglementaire verplichting die aan de schade in de weg staat - Criterium - Beoordeling - Uitlegging

- Art. 1382 Burgerlijk Wetboek

L'existence d'une obligation contractuelle, légale ou réglementaire n'exclut pas l'existence d'un dommage au sens de l'article 1382 du Code civil, sauf s'il résulte du contenu ou de la portée du contrat, de la loi ou du règlement que la dépense ou la prestation doit rester définitivement à charge de celui qui s'y est obligé ou qui doit l'exécuter en vertu de la loi ou du règlement; il appartient au juge d'apprécier si, en fonction de la teneur ou de la portée du contrat, de la loi ou du règlement, les dépenses, notamment celles relatives à la pêche fluviale, doivent rester définitivement à charge de celui qui les a supportées et il n'incombe pas aux parties de le prouver (1). (1) Voir les concl. du MP (concl. contr.).

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Généralités - Critère - Appréciation - Interprétation - Pêche fluviale - Obligation contractuelle, légale ou réglementaire faisant obstacle au dommage

- Art. 1382 Code civil

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Cause - Notion. appréciation par le juge - Dépenses - Lien de causalité - Charge de la preuve - Condition - Pêche fluviale

- Art. 1382 Code civil

PECHE - Peche fluviale - Responsabilité hors contrat - Dommage - Obligation légale ou réglementaire faisant obstacle au dommage - Critère - Appréciation - Interprétation

- Art. 1382 Code civil

C.14.0013.F

11 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150611.8](#)

AC nr. ...

Het Hof verwijst de zaak naar de arbeidsrechtbank Waals-Brabant wanneer blijkens het bestreden vonnis de maatschappelijke zetel van de verweerster gelegen is te Tubeke en de woonplaats van de eiseres zich te Tubeke bevindt.

VERWIJZING NA CASSATIE - Burgerlijke zaken - Vernietiging van een beslissing over de bevoegdheid

- Artt. 624 en 1109/1 Gerechtelijk Wetboek

La Cour renvoie la cause devant le tribunal du travail du Brabant wallon lorsque Le jugement attaqué renseigne que la défenderesse a son siège social à Tubize et que la demanderesse a son domicile à Tubize.

RENVOI APRES CASSATION - Matière civile - Cassation d'une décision rendue sur la compétence

- Art. 624 et 1109/1 Code judiciaire

De vordering tot terugbetaling van voorschotten op salaris die aan de werknemer zijn toegekend gedurende de uitvoering van de arbeidsovereenkomst, is een betwisting die niet onder het gemeen recht valt maar de arbeidsovereenkomst betreft.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Volstreckte bevoegdheid (materiële - persoonlijke) - Arbeidsovereenkomst - Vordering tot terugbetaling van voorschotten op salaris
- Artt. 578, 1°, en 590 Gerechtelijk Wetboek

La demande de remboursement d'avances sur rémunérations octroyées au travailleur durant l'exécution du contrat de travail est une contestation qui ne tombe pas sous le régime du droit commun mais est relative au contrat de travail.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Compétence d'attribution - Contrat de travail - Demande de remboursement d'avances sur rémunérations
- Art. 578, 1° et 590 Code judiciaire

C.14.0017.F

5 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150305.7](#)

AC nr. ...

De huishoudelijke schade van de overlevende echtgenoot bestaat in de derving van het voordeel dat laatstgenoemde zelf uit de huishoudelijke activiteit van het slachtoffer haalde; om te voorkomen dat niet-geleden schade vergoed wordt, moet bij het berekenen van die schade rekening worden gehouden met het aandeel "persoonlijk onderhoud" van het slachtoffer dat door het huishouden wordt uitgespaard.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Huishoudelijke schade van de overlevende echtgenoot
- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Le préjudice ménager subi par le conjoint survivant consiste dans la perte du profit que ce dernier tirait personnellement de l'activité ménagère de la victime; sous peine d'indemniser un dommage non subi, il y a lieu de tenir compte de la quote-part d'entretien personnel de la victime dont le ménage fait l'économie.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Dommage matériel. éléments et étendue - Préjudice ménager subi par le conjoint survivant
- Art. 1382 et 1383 Code civil

C.14.0023.N

26 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150326.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Algemeen - Arresten Raad van State - Afdeling bestuursrechtspraak - Uitspraak over de bevoegdheid of onbevoegdheid - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

CASSATIE - Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Opdracht van het Hof - Arresten Raad van State - Afdeling bestuursrechtspraak - Uitspraak over de bevoegdheid of onbevoegdheid - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

CASSATIEBEROEP - Arresten raad van state - Afdeling bestuursrechtspraak - Uitspraak over de bevoegdheid of onbevoegdheid - Ontvankelijkheid

CONFLICT VAN ATTRIBUTIE - Begrip - Arresten Raad van State - Afdeling bestuursrechtspraak - Uitspraak over de bevoegdheid of onbevoegdheid - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 158 - Cassatie - Bevoegdheid van het Hof - Arresten Raad van

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Généralités - Arrêts du Conseil d'Etat - Section du contentieux administratif - Décision sur la compétence ou sur l'incompétence - Pourvoi en cassation - Recevabilité

CASSATION - Généralités. mission et raison d'être de la cour de cassation. nature de l'instance en cassation - Mission de la Cour - Arrêts du Conseil d'Etat - Section du contentieux administratif - Décision sur la compétence ou sur l'incompétence - Pourvoi en cassation - Recevabilité

POURVOI EN CASSATION - Arrêts du conseil d'état - Section du contentieux administratif - Décision sur la compétence ou sur l'incompétence - Recevabilité

CONFLIT D'ATTRIBUTION - Notion - Arrêts du Conseil d'Etat - Section du contentieux administratif - Décision sur la compétence ou sur l'incompétence - Pourvoi en cassation - Recevabilité

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 158 - Cassation - Compétence de la Cour - Arrêts du Conseil d'Etat -

State - Afdeling bestuursrechtspraak - Uitspraak over de bevoegdheid of onbevoegdheid - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Arresten - Uitspraak over de bevoegdheid of onbevoegdheid - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

De arresten van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State die uitspraak doen over de bevoegdheid of onbevoegdheid van deze afdeling kunnen slechts voor het Hof van Cassatie worden aangevochten wanneer hierdoor een geschil van attributie ontstaat tussen de Raad van State en de rechterlijke overheid en het Hof aldus zijn regulerende opdracht in verband met de respectieve bevoegdheid van de rechterlijke orde en de Raad van State heeft te vervullen; het cassatieberoep dat gericht is tegen een arrest van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State waarbij deze zich onbevoegd verklaart om een andere reden dan dat het geschil tot de bevoegdheid van de rechterlijke orde behoort, zodat geen geschil van attributie hierdoor ontstaat, is niet ontvankelijk (1). (1) Zie de concl. van het OM.

CASSATIE - Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Opdracht van het Hof - Arresten Raad van State - Afdeling bestuursrechtspraak - Uitspraak over de bevoegdheid of onbevoegdheid - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Art. 158 Grondwet 1994

- Art. 33, eerste lid Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

- Art. 609, 2° Gerechtelijk Wetboek

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Algemeen - Arresten Raad van State - Afdeling bestuursrechtspraak - Uitspraak over de bevoegdheid of onbevoegdheid - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Art. 158 Grondwet 1994

- Art. 33, eerste lid Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

- Art. 609, 2° Gerechtelijk Wetboek

CASSATIEBEROEP - Arresten raad van state - Afdeling bestuursrechtspraak - Uitspraak over de bevoegdheid of onbevoegdheid - Ontvankelijkheid

- Art. 158 Grondwet 1994

- Art. 33, eerste lid Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

- Art. 609, 2° Gerechtelijk Wetboek

CONFLICT VAN ATTRIBUTIE - Begrip - Arresten Raad van State - Afdeling bestuursrechtspraak - Uitspraak over de

Section du contentieux administratif - Décision sur la compétence ou sur l'incompétence - Pourvoi en cassation - Recevabilité

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Arrêts - Décision sur la compétence ou sur l'incompétence - Pourvoi en cassation - Recevabilité

Les arrêts rendus par la section du contentieux administratif du Conseil d'État statuant sur la compétence ou l'incompétence de ladite section ne peuvent être contestés devant la Cour de cassation que lorsqu'il s'élève ainsi un conflit d'attribution entre le Conseil d'État et l'autorité judiciaire, et que la Cour doit ainsi remplir sa mission de régulation en ce qui concerne les compétences respectives de l'ordre judiciaire et du Conseil d'État; le pourvoi en cassation qui est dirigé contre un arrêt de la section du contentieux administratif du Conseil d'État par lequel celui-ci se déclare incompétent pour un motif autre que celui selon lequel la contestation relève de la compétence des juridictions de l'ordre judiciaire, de sorte qu'il ne naît pas ainsi de conflit d'attribution, est irrecevable (1). (1) Voir les concl. du MP.

CASSATION - Généralités. mission et raison d'être de la cour de cassation. nature de l'instance en cassation - Mission de la Cour - Arrêts du Conseil d'Etat - Section du contentieux administratif - Décision sur la compétence ou sur l'incompétence - Pourvoi en cassation - Recevabilité

- Art. 158 Constitution 1994

- Art. 33, al. 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

- Art. 609, 2° Code judiciaire

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Généralités - Arrêts du Conseil d'Etat - Section du contentieux administratif - Décision sur la compétence ou sur l'incompétence - Pourvoi en cassation - Recevabilité

- Art. 158 Constitution 1994

- Art. 33, al. 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

- Art. 609, 2° Code judiciaire

POURVOI EN CASSATION - Arrêts du conseil d'état - Section du contentieux administratif - Décision sur la compétence ou sur l'incompétence - Recevabilité

- Art. 158 Constitution 1994

- Art. 33, al. 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

- Art. 609, 2° Code judiciaire

CONFLIT D'ATTRIBUTION - Notion - Arrêts du Conseil d'Etat - Section du contentieux administratif - Décision sur la compétence

bevoegdheid of onbevoegdheid - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Art. 158 Grondwet 1994

- Art. 33, eerste lid Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

- Art. 609, 2° Gerechtelijk Wetboek

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 158 - Cassatie - Bevoegdheid van het Hof - Arresten Raad van State - Afdeling bestuursrechtspraak - Uitspraak over de bevoegdheid of onbevoegdheid - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Art. 158 Grondwet 1994

- Art. 33, eerste lid Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

- Art. 609, 2° Gerechtelijk Wetboek

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Arresten - Uitspraak over de bevoegdheid of onbevoegdheid - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Art. 158 Grondwet 1994

- Art. 33, eerste lid Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

- Art. 609, 2° Gerechtelijk Wetboek

ou sur l'incompétence - Pourvoi en cassation - Recevabilité

- Art. 158 Constitution 1994

- Art. 33, al. 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

- Art. 609, 2° Code judiciaire

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 158 - Cassation - Compétence de la Cour - Arrêts du Conseil d'Etat - Section du contentieux administratif - Décision sur la compétence ou sur l'incompétence - Pourvoi en cassation - Recevabilité

- Art. 158 Constitution 1994

- Art. 33, al. 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

- Art. 609, 2° Code judiciaire

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Arrêts - Décision sur la compétence ou sur l'incompétence - Pourvoi en cassation - Recevabilité

- Art. 158 Constitution 1994

- Art. 33, al. 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

- Art. 609, 2° Code judiciaire

C.14.0047.F

5 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150305.8](#)

AC nr. ...

De omstandigheid dat de vereniging van mede-eigenaars gemeenschappelijke gedeelten niet voor eigen rekening gebruikt of geniet, volstaat niet om haar de hoedanigheid van bewaarder van die gedeelten te ontnemen.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Gebouwen - Mede-eigendom - Bewaarder van de gemeenschappelijke gedeelten - Bepaling - Geen gebruik of genot

- Artt. 577-5, § 3 en 577-7, § 1, 1°, b) Burgerlijk Wetboek

EIGENDOM - Mede-eigendom - Bewaarder van de gemeenschappelijke gedeelten van het gebouw - Bepaling - Geen gebruik of genot

- Artt. 577-5, § 3 en 577-7, § 1, 1°, b) Burgerlijk Wetboek

La circonstance que l'association des copropriétaires n'use ou ne jouit pas pour son propre compte de parties communes ne suffit pas à lui ôter sa qualité de gardienne de celles-ci.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Bâtiments - Copropriété - Gardien des parties communes - Détermination - Absence d'usage ou de jouissance

- Art. 577-5, § 3 et 577-7, § 1er, 1°, b) Code civil

PROPRIETE - Copropriété - Gardien des parties communes de l'immeuble - Détermination - Absence d'usage ou de jouissance

- Art. 577-5, § 3 et 577-7, § 1er, 1°, b) Code civil

De artikelen 577-5, §3, en 577-7, §1, 1°, b), van het Burgerlijk Wetboek verlenen de vereniging van mede-eigenaars een bevoegdheid van toezicht, leiding en controle op de gemeenschappelijke gedeelten van het gebouw of van de groep van gebouwen, die zij bewaart en die zij bijgevolg voor eigen rekening beheert; de vereniging van mede-eigenaars heeft derhalve, in de regel, de bewaring van de gemeenschappelijke gedeelten in de zin van artikel 1384, eerste lid (1). (1) Cass. 28 mei 2010, AR C.09.0233.F, AC 2010, nr. 371, met concl. van advocaat-generaal WERQUIN in Pas. 2010, nr. 371.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Gebouwen - Mede-eigendom - Bewaarder van de gemeenschappelijke gedeelten - Bepaling
- Artt. 577-5, § 3 en 577-7, § 1, 1°, b) Burgerlijk Wetboek
EIGENDOM - Mede-eigendom - Bewaarder van de gemeenschappelijke gedeelten van het gebouw - Bepaling
- Artt. 577-5, § 3 en 577-7, § 1, 1°, b) Burgerlijk Wetboek

Een zaak is gebrekkig als zij een ongewoon kenmerkt vertoont, waardoor zij in sommige omstandigheden schade kan veroorzaken (1). (1) Cass. 17 januari 2014, AR C.12.0510.F, AC 2014, nr. 39, met concl. van procureur-generaal LECLERCQ.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Gebrekkige zaak - Begrip - Tuin - Stagnerend water
- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Les articles 577-5, § 3, et 577-7, § 1er, 1°, b), du Code civil confèrent à l'association des copropriétaires un pouvoir de surveillance, de direction et de contrôle des parties communes de l'immeuble ou du groupe d'immeubles, qu'elle conserve et qu'elle administre dès lors pour son propre compte; l'association des copropriétaires a, partant, en règle, la garde de ces parties communes au sens de l'article 1384, alinéa 1er (1). (1) Cass. 28 mai 2010, RG C.09.0233.F, Pas. 2010, n° 371, avec les concl. de M. l'avocat général Th. WERQUIN.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Bâtiments - Copropriété - Gardien des parties communes - Détermination
- Art. 577-5, § 3 et 577-7, § 1er, 1°, b) Code civil
PROPRIETE - Copropriété - Gardien des parties communes de l'immeuble - Détermination
- Art. 577-5, § 3 et 577-7, § 1er, 1°, b) Code civil

Une chose est affectée d'un vice lorsqu'elle présente une caractéristique anormale qui la rend, en certaines circonstances, susceptible de causer un préjudice (1). (1) Cass. 17 janvier 2014, RG C.12.0510.F, Pas. 2014, n° 39, avec les concl. de M. le procureur général J.-F. LECLERCQ.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Vice de la chose - Notion - Jardin - Eau stagnante
- Art. 1384, al. 1er Code civil

Het verbod voor een naamloze vennootschap om middelen voor te schieten, leningen toe te staan of zekerheden te stellen met het oog op de verkrijging van haar aandelen of van haar winstbewijzen door derden of met het oog op de verkrijging of de inschrijving door een derde van certificaten die betrekking hebben op aandelen of winstbewijzen, strekt tot de bescherming van het kapitaal van de vennootschap en waarborgt de schuldeisers van de vennootschap tegen insolventie-risico's die het gevolg kunnen zijn van het voorschieten van middelen, het toestaan van leningen of het stellen van zekerheden; met het voorschieten van middelen, het toestaan van leningen of het stellen van zekerheden worden handelingen bedoeld die de teruggave impliceren van het voorschot, de lening of de zekerheden.

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Naamloze vennootschappen - Verbod tot het voorschieten van middelen, het toestaan van leningen of het stellen van zekerheden - Oogmerk

- Art. 629, § 1 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

L'interdiction pour une société anonyme d'avancer des fonds, d'accorder des prêts ou des sûretés en vue de l'acquisition de ses actions ou de ses parts bénéficiaires par des tiers ou en vue de l'acquisition ou de la souscription par un tiers de certificats se rapportant à des actions ou des parts bénéficiaires, tend à la protection du capital de la société et à garantir les créanciers de la société contre les risques d'insolvabilité qui peuvent résulter de l'avance de fonds et de l'octroi de prêts ou de sûretés; l'avance de fonds et l'octroi de prêts et de sûretés visent des actes impliquant la restitution de l'avance, du prêt ou des sûretés.

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés anonymes - Interdiction d'avancer des fonds, d'accorder des prêts ou des sûretés - But

- Art. 629, § 1er Code des sociétés

C.14.0064.N

3 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150403.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

ONTEIGENING TEN ALGEMENE NUTTE - Herzieningsrechter - Vaststelling van onwettigheid van de onteigening - Gevolg - Eigendomsoverdracht - Wederinbezitstelling

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

EXPROPRIATION POUR CAUSE D'UTILITE PUBLIQUE - Juge statuant sur l'action en révision - Constatation de l'illégalité de l'expropriation - Conséquence - Transfert de propriété - Exproprié à nouveau envoyé en possession

De vaststelling van de onwettigheid van de onteigening door de herzieningsrechter heeft niet automatisch tot gevolg dat de eigendomsoverdracht die van rechtswege voortvloeit uit het vonnis waarin de vrederechter heeft vastgesteld dat alle door de wet voorgeschreven voorwaarden en vormvereisten in acht zijn genomen, als niet-bestaande of ongedaan moet worden beschouwd, wanneer de onteigende de wederinbezitstelling van het ten onrechte onteigende goed vordert; de herzieningsrechter kan de wederinbezitstelling immers weigeren indien deze onmogelijk is of de vordering hiertoe rechtsmisbruik zou uitmaken (1). (1) Zie concl. OM.

ONTEIGENING TEN ALGEMENE NUTTE - Herzieningsrechter - Vaststelling van onwettigheid van de onteigening - Gevolg - Eigendomsoverdracht - Wederinbezitstelling

- Artt. 7, tweede lid, 8, eerste en tweede lid Wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake de onteigeningen ten algemene nutte

- Artt. 14, tweede lid, en 16 Wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake de onteigeningen ten algemene nutte

La constatation de l'illégalité de l'expropriation par le juge statuant sur l'action en révision n'a pas automatiquement pour conséquence que le transfert de propriété qui résulte de plein droit du jugement dans lequel le juge de paix a constaté que toutes les conditions et formalités prescrites par la loi ont été respectées, doit être considéré comme étant nul ou non avenue, lorsque l'exproprié demande à être à nouveau envoyé en possession du bien exproprié à tort; le juge statuant sur l'action en révision peut, en effet, refuser si cet envoi en possession est impossible ou si la demande y afférente constituerait un abus de droit (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

EXPROPRIATION POUR CAUSE D'UTILITE PUBLIQUE - Juge statuant sur l'action en révision - Constatation de l'illégalité de l'expropriation - Conséquence - Transfert de propriété - Exproprié à nouveau envoyé en possession

- Art. 7, al. 2, 8, al. 1er et 2 L. du 26 juillet 1962 relative à la procédure d'extrême urgence en matière d'expropriation pour cause d'utilité publique

- Art. 14, al. 2, et 16 L. du 26 juillet 1962 relative à la procédure d'extrême urgence en matière d'expropriation pour cause d'utilité publique

C.14.0074.F

5 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150205.6](#)

AC nr. 86

Conclusie van eerste advocaat-generaal Leclercq.

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Huurhernieuwing - Weigering van de verhuurder - Recht van de huurder - Uitzettingsvergoeding

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Huurhernieuwing - Weigering van de verhuurder - Recht van de huurder - Uitzettingsvergoeding - Vermindering - Verlating of verval van de handel - Toepassingsgebied

Conclusions du premier avocat général Leclercq.

LOUAGE DE CHOSSES - Bail commercial - Fin (congé, renouvellement, etc) - Renouvellement du bail - Refus opposé par le bailleur - Droit du preneur - Indemnité d'éviction

LOUAGE DE CHOSSES - Bail commercial - Fin (congé, renouvellement, etc) - Renouvellement du bail - Refus opposé par le bailleur - Droit du preneur - Indemnité d'éviction - Réduction - Abandon ou déclin du commerce - Champ d'application

Artikel 25, vijfde lid, van de Handelshuurwet, krachtens hetwelk de verhuurder zich tot de rechter kan wenden indien de uitzettingsvergoeding klaarblijkelijk overdreven is, gelet op de verlaten of vervallen toestand van de handel op het tijdstip van de terugneming, is slechts van toepassing in de gevallen bedoeld in artikel 25, eerste lid, 2° en 5°, in de zin van het vierde lid, en niet in de gevallen bedoeld in artikel 25, eerste lid, 3° en 6°, van die wet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Einde (opzegging, huurhervorming, enz.) - Huurhervorming - Weigering van de verhuurder - Recht van de huurder - Uitzettingsvergoeding - Vermindering - Verlating of verval van de handel - Toepassingsgebied

- Art. 25, vijfde lid Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

Opdat de huurder, aan wie de hernieuwing van de huur geweigerd wordt, op een uitzettingsvergoeding aanspraak kan maken, is vereist dat de handelszaak waarvan hij eigenaar is en die hij in het gehuurde goed exploiteert, door de weigering verloren is gegaan (1) (Impliciete oplossing). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Einde (opzegging, huurhervorming, enz.) - Huurhervorming - Weigering van de verhuurder - Recht van de huurder - Uitzettingsvergoeding

- Art. 25 Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

L'article 25, alinéa 5, contenu dans la loi sur les baux commerciaux, en vertu duquel le bailleur peut se pourvoir devant le juge si l'indemnité d'éviction apparaît manifestement exagérée en raison de l'état d'abandon ou de déclin du commerce au moment de la reprise, n'est applicable que dans les cas visés par l'article 25, alinéa 1er, 2° et 5°, au sens de l'alinéa 4, et non dans les cas visés par l'article 25, alinéa 1er, 3° et 6°, contenu dans cette loi (1). (1) Voir les concl. du MP.

LOUAGE DE CHOSSES - Bail commercial - Fin (congé, renouvellement, etc) - Renouvellement du bail - Refus opposé par le bailleur - Droit du preneur - Indemnité d'éviction - Réduction - Abandon ou déclin du commerce - Champ d'application

- Art. 25, al. 5 L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

Pour que le preneur qui se voit refuser le renouvellement du bail puisse prétendre à une indemnité d'éviction, il est requis, en raison du refus, que le fonds de commerce dont il est le propriétaire et qu'il exploite dans le bien loué, soit perdu (1) (Solution implicite). (1) Voir les concl. du MP.

LOUAGE DE CHOSSES - Bail commercial - Fin (congé, renouvellement, etc) - Renouvellement du bail - Refus opposé par le bailleur - Droit du preneur - Indemnité d'éviction

- Art. 25 L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

C.14.0075.F

15 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150115.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Henkes.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Termijnen van cassatieberoep en betekening - Allerlei - Kruispuntbank van Ondernemingen - Akte van verweer tegen een rechtsvordering - Toepasselijke bepaling - Ambtshalve schrapping - Ontvankelijkheid van een cassatieberoep

Conclusions de l'avocat général Henkes.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Divers - Banque-Carrefour des entreprises - Acte de défense à une action - Disposition applicable - Radiation de l'inscription - Recevabilité d'un pourvoi

Artikel 14 van de wet van 16 januari 2003 tot oprichting van een Kruispuntbank van Ondernemingen, tot modernisering van het handelsregister, tot oprichting van erkende ondernemingsloketten en houdende diverse bepalingen, is niet van toepassing op de akten van verweer tegen een rechtsvordering, zelfs niet wanneer die akte een akte van hoger beroep of een cassatieberoep is; een vennootschap verkeert dus niet in de onmogelijkheid om een ontvankelijk cassatieberoep in te stellen tijdens de periode van ambtshalve schrapping van haar inschrijving bij de Kruispuntbank van Ondernemingen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Termijnen van cassatieberoep en betekening - Allerlei - Kruispuntbank van Ondernemingen - Akte van verweer tegen een rechtsvordering - Toepasselijke bepaling - Ambtshalve schrapping - Ontvankelijkheid van een cassatieberoep
- Art. 14 Wet 16 jan. 2003 tot oprichting van een Kruispuntbank van Ondernemingen, tot modernisering van het handelsregister, tot oprichting van erkende ondernemingsloketten en houdende diverse bepalingen

L'article 14 de la loi du 16 janvier 2003 portant création d'une banque-carrefour des entreprises, modernisation du registre de commerce, création de guichets-entreprises agréés et portant diverses dispositions ne s'applique pas aux actes de défense à une action, cet acte fût-il un acte d'appel ou un pourvoi en cassation; une société ne se trouve dès lors pas dans l'impossibilité de former un pourvoi en cassation recevable pendant la période de la radiation d'office de son inscription auprès de la banque-carrefour des entreprises (1). (1) Voir les concl. du MP.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Divers - Banque-Carrefour des entreprises - Acte de défense à une action - Disposition applicable - Radiation de l'inscription - Recevabilité d'un pourvoi

- Art. 14 L. du 16 janvier 2003

C.14.0090.N

3 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150403.3](#)

AC nr. ...

Het samenwerkingsgerecht, dat moet worden opgericht voor een samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 92bis, §2, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, is slechts bevoegd de geschillen te beslechten die met betrekking tot de interpretatie of de uitvoering van bedoeld akkoord ontstaan tussen de contracterende partijen; deze bevoegdheid kan niet worden uitgebreid tot de geschillen die desbetreffend ontstaan tussen personen of instellingen die geen contracterende partijen zijn bij het samenwerkingsakkoord.

GEMEENSCHAP EN GEWEST - Gewesten - Samenwerkingsakkoord - Geschillen - Samenwerkingsgerecht - Bevoegdheid
- Artt. 13, 144, 145 en 146 Grondwet 1994
- Artt. 92bis, § 1, eerste lid, §§ 2 en 5 Bijz. Wet tot hervorming der instellingen van 8 aug. 1980

La juridiction de coopération qui doit être constituée, pour un accord de coopération visé à l'article 92bis, § 2, de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980 est seulement compétente pour statuer sur les litiges nés de l'interprétation ou de l'exécution dudit accord conclu entre les parties contractantes; cette compétence ne peut être étendue aux litiges qui naissent à ce propos entre les personnes ou les institutions qui ne sont pas parties contractantes à l'accord de coopération.

COMMUNAUTE ET REGION - Régions - Accord dce coopération - Litiges - Juridiction de coopération - Compétence
- Art. 13, 144, 145 et 146 Constitution 1994
- Art. 92, § 1er, al. 1er, § 2 et 5 Loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles

- Art. 1 Wet 23 januari 1989 op het rechtscollege bedoeld bij artikel 92bis, § 5 en § 6, en artikel 94, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

- Art. 1er L. du 23 janvier 1989

C.14.0097.F

15 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150115.3](#)

AC nr. ...

Hoewel, luidens artikel 1068, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, hoger beroep tegen een eindvonnis of tegen een vonnis alvorens recht te doen het geschil zelf bij de rechter in hoger beroep aanhangig maakt, stellen de partijen zelf, door het hoofd- of incidenteel beroep, de grenzen vast waarbinnen de appelrechter uitspraak moet doen over de geschillen die bij de eerste rechter aanhangig zijn gemaakt (1). (1) Over de toepassing van de regel op gevallen van volstreekte bevoegdheid en van aanleg, zie Cass. 2 mei 2013, AR C.12.0534.F, AC 2013, nr. 275 en de conforme concl. van advocaat-generaal GENICOT in Pas. 2013; Cass. 3 maart 2008, AR C.05.0476.F, AC 2008, nr. 148 en de gedeeltelijk conforme concl. van advocaat-generaal GENICOT; contra Cass. 19 april 2002, AR C.01.0014.F, AC 2002, nr. 242 en de gedeeltelijk andersluidende concl. OM.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Betwisting die bij de eerste rechter aanhangig is gemaakt - Devolutieve kracht - Grenzen - Keuze van de partijen - Aanhangigmaking van de zaak bij de appelrechter

- Art. 1068, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Si, aux termes de l'article 1068, alinéa 1er, du Code judiciaire, tout appel d'un jugement définitif ou avant dire droit saisi du fond du litige le juge d'appel, ce sont les parties elles-mêmes qui, par l'appel principal ou incident, fixent les limites dans lesquelles le juge d'appel doit statuer sur les contestations dont le premier juge a été saisi (1). (1) Cass. 2 mai 2013, RG C.12.0534.F, Pas. 2013, n° 275 et les concl. conformes de M. GENICOT, avocat général; Cass. 3 mars 2008, RG C.05.0476.F, Pas. 2008, n° 148 et les concl. en partie conformes de M. GENICOT, avocat général; contra Cass. 19 avril 2002, RG C.01.0014.F, Pas. 2002, n° 242 et les concl. en partie non conformes du MP.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Contestation dont le premier juge a été saisi - Effet dévolutif - Limites - Choix des parties - Saisine du juge d'appel

- Art. 1068, al. 1er Code judiciaire

C.14.0098.F

12 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150312.12](#)

AC nr. ...

Het octrooi is een monopolie dat afwijkt van het beginsel van de ondernemingsvrijheid en moet dus beperkend worden uitgelegd; om de omvang van de door het octrooi geboden bescherming te bepalen, dient evenwel rekening te worden gehouden met elk element dat gelijkwaardig is aan een in de conclusies omschreven element.

UITVINGDSOCTROOI - Algemeen - Bescherming - Omvang - Uitlegging - Elementen

- Art. 26, eerste lid Wet 28 maart 1984 op de uitvindingsoctrooien

Le brevet étant un monopole qui déroge au principe de la liberté du commerce, il est d'interprétation restrictive; il doit cependant être tenu compte, pour déterminer l'étendue de la protection conférée par le brevet, de tout élément équivalent à un élément indiqué dans les revendications.

BREVET D'INVENTION - Généralités - Protection - Etendue - Interprétation - Eléments

- Art. 26, al. 1er L. du 28 mars 1984

C.14.0101.F

5 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150205.7](#)

AC nr. 87

Conclusie van eerste advocaat-generaal Leclercq.

Conclusions du premier avocat général Leclercq.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Te voegen stukken - Middel dat het Hof verplicht kennis te nemen van de inhoud van een akte van het gerecht - Neerlegging van een afschrift - Geen conformiteitsverklaring door de griffier - Ontvankelijkheid

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Pièces à joindre - Moyen obligeant la Cour à connaître du contenu d'un acte judiciaire - Dépôt d'une copie - Pas de déclaration de conformité par le greffier - Recevabilité

Het middel dat de miskennis aanvoert van de bewijskracht van de akten, van het gezag en de kracht van gewijsde van een gerechtelijke akte, is niet ontvankelijk wanneer bij het cassatieberoep enkel een afschrift van die akte is gevoegd dat door een advocaat bij het Hof is geparafeerd, maar niet door de griffier van het betrokken rechtscollege gelijkloidend is verklaard (1). (1) Zie gedeelt. gelijk. concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

Est irrecevable le moyen pris de la violation de la foi due aux actes, de l'autorité et de la force de la chose jugée attachée à un acte judiciaire, lorsque seule une copie de cet acte, paraphée par un avocat à la Cour mais dépourvue de la déclaration de conformité par le greffier de la juridiction concernée, est jointe au pourvoi en cassation (1). (1) Voir les concl. du MP. (en partie conf.).

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Te voegen stukken - Middel dat het Hof verplicht kennis te nemen van de inhoud van een akte van het gerecht - Neerlegging van een afschrift - Geen conformiteitsverklaring door de griffier - Ontvankelijkheid

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Pièces à joindre - Moyen obligeant la Cour à connaître du contenu d'un acte judiciaire - Dépôt d'une copie - Pas de déclaration de conformité par le greffier - Recevabilité

- Artt. 168, 790 en 791 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 168, 790 et 791 Code judiciaire

C.14.0123.F

12 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150312.13](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Henkes.

Conclusions de l'avocat général Henkes.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Eisers - Voorwaarde

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Demandeurs et défendeurs - Demandeurs - Condition

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Ondertekening van het vonnis door de rechters die het hebben gewezen - Geen ondertekening - Herstel op vordering van de procureur-generaal - Ondertekening na de uitspraak - Geldigheid

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Signatures du jugement par les juges qui l'ont rendu - Absence - Réparation sur réquisition du procureur général - Apposition après le prononcé - Validité

Het ontbreken van de handtekening van een rechter in een vonnis kan worden hersteld na de uitspraak van het vonnis, overeenkomstig artikel 788 van het Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

L'absence de la signature d'un juge dans un jugement peut être réparée après la prononciation du jugement conformément à l'article 788 du Code judiciaire (1). (1) Voir les concl. du MP.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Ondertekening van het vonnis door de rechters die het hebben gewezen - Geen ondertekening - Herstel op vordering van de procureur-generaal - Ondertekening na de uitspraak - Geldigheid

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Signatures du jugement par les juges qui l'ont rendu - Absence - Réparation sur réquisition du procureur général - Apposition après le prononcé - Validité

- Artt. 782, eerste lid, en 788, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 782, al. 1er, et 788, al. 1er Code judiciaire

In de regel kan niemand cassatieberoep instellen indien hij niet in dezelfde hoedanigheid in de zaak betrokken was voor de rechter die de bestreden beslissing heeft gewezen; de omstandigheid dat de rechten en verplichtingen uit de verzekeringsovereenkomst die de aansprakelijkheid dekt van een gefailleerde vennootschap, vóór de hervatting van het geding, van het Belgische filiaal van de vennootschap naar Zwitsers recht Z. zijn overgedragen naar het Belgische filiaal naar lers recht Z., geeft laatstgenoemde niet de hoedanigheid om cassatieberoep in te stellen tegen arresten die zijn gewezen in de zaak van een andere vennootschap Z. en van de vennootschap namens wie zij het geding heeft hervat (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Eisers - Voorwaarde

Nul ne peut, en règle, se pourvoir en cassation s'il n'était pas à la cause en la même qualité devant le juge qui a rendu la décision attaquée; la circonstance que les droits et obligations résultant du contrat d'assurance couvrant la responsabilité d'une société faillie aient, avant la reprise d'instance, été transférés de la succursale belge d'une société de droit suisse Z. à la succursale belge de la société de droit irlandais Z. ne donne pas qualité à celle-ci pour former un pourvoi en cassation contre des arrêts rendus en cause d'une autre société Z. et de la société dont cette dernière a repris l'instance (1). (1) Voir les concl. du MP.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Demandeurs et défendeurs - Demandeurs - Condition

C.14.0135.F

2 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150302.1](#)

AC nr. ...

Artikel 9, § 3, van de wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de Federale Overheidsdienst Financiën dat bepaalt dat de onderhoudsgerechtigde beroep kan aantekenen bij de beslagrechter tegen de beslissing die niet gunstig beschikt op zijn aanvraag door middel van een verzoekschrift dat ingediend is binnen een termijn van één maand vanaf de kennisgeving, is enkel van toepassing wanneer de bestreden beslissing van de DAVO uitspraak doet over een door de onderhoudsgerechtigde ingediende aanvraag tot tussenkomst van die dienst.

LEVENSONDERHOUD - Federale Overheidsdienst Financiën - Davo - Tussenkomst - Weigering - Beroep - Beslagrechter

- Art. 9, §§ 1, 2 en 3 Wet 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën

L'article 9, §3, de la loi du 21 février 2003 créant un service des créances alimentaires au sein du service public fédéral des Finances, disposant que le créancier d'aliments peut former un recours devant le juge des saisies contre la décision qui n'est pas favorable à sa demande par requête introduite dans le mois de la notification, n'est applicable que lorsque la décision critiquée du SECAL statue sur une demande d'intervention de ce service introduite par le créancier d'aliments.

ALIMENTS - Service Public Fédéral Finances - Secal - Intervention - Refus - Recours - Juge des saisies

- Art. 9, § 1er, 2 et 3 L. du 21 février 2003

Conclusie van eerste advocaat-generaal Leclercq.

VISSERIJ - Riviervisserij - Waterlopen - Onbevaarbare waterlopen - Werken - Buitengewone werken van verbetering - Buitengewone werken van wijziging - Machtiging - Visteelt

WATERLOPEN - Onbevaarbare waterlopen - Werken - Buitengewone werken van verbetering - Buitengewone werken van wijziging - Machtiging - Visteelt

WATERS - Onbevaarbare waterlopen - Werken - Buitengewone werken van verbetering - Buitengewone werken van wijziging - Machtiging - Visteelt

Noch uit artikel 23 van de wet van 7 mei 1877 op de politie van de niet-bevaarbare en niet-vlotbare waterlopen, noch uit de artikelen 32, 33 en 40 van het provinciaal reglement van 8 oktober 1954 op de niet-bevaarbare en niet-vlotbare waterlopen van de provincie Brabant, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 11 december 1954, noch uit de artikelen 10, 12 en 14 van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen volgt dat het verkrijgen door een viskweker of door diens rechtsvoorganger van een, in de reglementering betreffende het water bedoelde vergunning voor de bouw van vier schuiven op een tijdstip tussen 1932 en 31 augustus 2004, zou impliceren dat de bouw van bekkens of van broedinstallaties zelf onderworpen was aan de machtigingsplicht in de zin van de voornoemde wettelijke en verordenende bepalingen (1). (1) Zie grotendeels gelijk. concl. OM in Pas. 2015, nr.

VISSERIJ - Riviervisserij - Waterlopen - Onbevaarbare waterlopen - Werken - Buitengewone werken van verbetering - Buitengewone werken van wijziging - Machtiging - Visteelt

- Artt. 10, 12 en 14 Wet 28 dec. 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen

WATERLOPEN - Onbevaarbare waterlopen - Werken - Buitengewone werken van verbetering - Buitengewone werken van wijziging - Machtiging - Visteelt

- Artt. 10, 12 en 14 Wet 28 dec. 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen

WATERS - Onbevaarbare waterlopen - Werken - Buitengewone werken van verbetering - Buitengewone werken van wijziging - Machtiging - Visteelt

- Artt. 10, 12 en 14 Wet 28 dec. 1967 betreffende de

Conclusions du premier avocat général Leclercq.

PECHE - Peche fluviale - Cours d'eau - Cours d'eau non navigables - Ouvrage - Travaux extraordinaires d'amélioration - Travaux extraordinaires de modification - Autorisation - Pisciculture

COURS D'EAU - Cours d'eau non navigables - Ouvrage - Travaux extraordinaires d'amélioration - Travaux extraordinaires de modification - Autorisation - Pisciculture

EAUX - Cours d'eau non navigables - Ouvrage - Travaux extraordinaires d'amélioration - Travaux extraordinaires de modification - Autorisation - Pisciculture

Il ne se déduit pas de l'article 23 de la loi du 7 mai 1877 sur la police des cours d'eau non navigables ni flottables, des articles 32, 33 et 40 du règlement provincial du 8 octobre 1954 sur les cours d'eau non navigables ni flottables de la province de Brabant, approuvé par arrêté royal du 11 décembre 1954, et des articles 10, 12 et 14 de la loi du 28 décembre 1967 relative aux cours d'eau non navigables que l'obtention, par un pisciculteur ou son auteur, d'un permis de construire quatre vannes à une date comprise entre 1932 et le 31 août 2004, visé par la réglementation relative à l'eau, impliquerait que la construction de bassins ou de stations d'incubation était elle-même soumise à autorisation conformément aux dispositions légales et réglementaires précitées (1). (1) Voir les concl. du MP (en grande partie conf.).

PECHE - Peche fluviale - Cours d'eau - Cours d'eau non navigables - Ouvrage - Travaux extraordinaires d'amélioration - Travaux extraordinaires de modification - Autorisation - Pisciculture

- Art. 10, 12 et 14 L. du 28 décembre 1967

COURS D'EAU - Cours d'eau non navigables - Ouvrage - Travaux extraordinaires d'amélioration - Travaux extraordinaires de modification - Autorisation - Pisciculture

- Art. 10, 12 et 14 L. du 28 décembre 1967

EAUX - Cours d'eau non navigables - Ouvrage - Travaux extraordinaires d'amélioration - Travaux extraordinaires de modification - Autorisation - Pisciculture

- Art. 10, 12 et 14 L. du 28 décembre 1967

C.14.0150.N

19 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150619.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

VERZEKERING - WAM- verzekering - Verzekeraar - Vergoedingsplicht - Artikel 29bis WAM 1989

VERZEKERING - WAM- verzekering - Zwakke weggebruiker - Verzekeraar - Vergoeding op grond van artikel 29bis WAM 1989 - Contractueel recht van verhaal

VERZEKERING - WAM- verzekering - Zwakke weggebruiker - Verzekeraar - Recht van verhaal - Beding ten nadele van de verzekeringnemer

De vergoedingsplicht van de verzekeraar op grond van artikel 29bis WAM is geen verplichting van de verzekeraar die een tegenprestatie vormt ten aanzien van de verzekerde; zij rust alleen op de verzekeraar en staat buiten de wederzijdse verbintenissen van de contractspartijen (1). (1) Zie concl. OM.

VERZEKERING - WAM- verzekering - Artikel 29bis WAM 1989 - Verzekeraar - Vergoedingsplicht

- Art. 29bis Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

Een beding dat aan de verzekeraar een recht van verhaal toestaat voor bedragen waarvoor de verzekerde niet aansprakelijk is, wijkt af van de modelovereenkomst gevoegd bij het besluit van 14 december 1992 ten nadele van de verzekeringnemer en is bijgevolg op grond van artikel 1 van dit besluit niet toegelaten (1). (1) Zie concl. OM.

VERZEKERING - WAM- verzekering - Zwakke weggebruiker - Verzekeraar - Recht van verhaal - Beding ten nadele van de verzekeringnemer

- Art. 88, eerste lid Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

- Artt. 1, 24 en 25, 1°, a) KB 14 dec. 1992 betreffende de modelovereenkomst voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

- Art. 29bis, eerste en laatste lid Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Assureur - Obligation d'indemnisation - Article 29bis de la loi sur l'assurance automobile obligatoire

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Usager faible - Assureur - Indemnisation sur la base de l'article 29bis de la loi du 21 novembre 1989 - Droit contractuel de recours

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Usager faible - Assureur - Droit de recours - Clause défavorable au preneur d'assurance

L'obligation d'indemnisation de l'assureur sur la base de l'article 29bis de la loi du 21 novembre 1989 n'est pas une obligation lui incombant en guise de contrepartie à l'égard de l'assuré; elle incombe uniquement à l'assureur et se situe en dehors des obligations synallagmatiques des parties au contrat (1). (1) Voir les concl. du MP.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Article 29bis de la loi sur l'assurance automobile obligatoire - Assureur - Obligation d'indemnisation

- Art. 29bis L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

Une clause octroyant à l'assureur un droit de recours à concurrence de sommes dont l'assuré n'est pas responsable déroge au contrat type annexé à l'arrêté royal du 14 décembre 1992 au détriment du preneur d'assurance et, en conséquence, est interdite en vertu de l'article 1er du même arrêté royal (1). (1) Voir les concl. du MP.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Usager faible - Assureur - Droit de recours - Clause défavorable au preneur d'assurance

- Art. 88, al. 1er L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

- Art. 1er, 24 et 25, 1°, a) A.R. du 14 décembre 1992 relatif au contrat type d'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

- Art. 29bis, al. 1er et dernier L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

Het is de verzekeraar die de slachtoffers van een verkeersongeval heeft vergoed op grond van artikel 29bis WAM, toegelaten een contractueel recht van verhaal uit te oefenen op de verzekerde of de verzekeringnemer, zij het beperkt tot het bedrag waartoe de verzekeraar op grond van de aansprakelijkheid van zijn verzekerde zou zijn gehouden (1). (1) Zie concl. OM.

VERZEKERING - WAM- verzekering - Zwakke weggebruiker - Verzekeraar - Vergoeding op grond van artikel 29bis WAM 1989 - Contractueel recht van verhaal

- Art. 88, eerste lid Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst
- Artt. 1, 24 en 25, 1°, a) KB 14 dec. 1992 betreffende de modelovereenkomst voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen
- Art. 29bis, eerste en laatste lid Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

L'assureur qui a indemnisé les victimes d'un accident de la circulation en application de l'article 29bis de la loi du 21 novembre 1989 est habilité à exercer un droit contractuel de recours à l'égard de l'assuré ou du preneur d'assurance, dans les limites toutefois des sommes auxquelles l'assureur serait tenu en raison de la responsabilité de son assuré (1). (1) Voir les concl. du MP.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Usager faible - Assureur - Indemnisation sur la base de l'article 29bis de la loi du 21 novembre 1989 - Droit contractuel de recours

- Art. 88, al. 1er L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre
- Art. 1er, 24 et 25, 1°, a) A.R. du 14 décembre 1992 relatif au contrat type d'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs
- Art. 29bis, al. 1er et dernier L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

C.14.0152.N

24 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150924.9](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Douane - Invoerheffingen - Inning - Bevoegde instantie - Afschaffing van de CDCV

De bevoegdheid tot inning van rechten verschuldigd vóór 1 januari 1994 behoort, vanaf die datum, toe aan de Belgische Staat en, vanaf 1 juni 1995, aan het BIRB; na de opheffing van de CDCV, een orgaan van de Belgische Staat, en voordat het BIRB ter zake kon optreden, kon de Belgische Staat de bevoegdheid tot de inning van rechten uitoefenen, met dien verstande dat de aldus gestelde handelingen aan het BIRB worden toegerekend (1). (1) Zie concl. OM.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Douane - Invoerheffingen - Inning - Bevoegde instantie - Afschaffing van de CDCV

- Art. 4 Algemene Wet 18 juli 1977 inzake douane en accijnzen
- Art. 1, § 1, eerste lid KB 25 okt. 1971 tot uitvoering van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag

Conclusions de l'avocat général Thijs.

DOUANES ET ACCISES - Douanes - Droits à l'importation - Perception - Instance compétente - Suppression de l'Office Central des Contingents et Licences

Le compétence pour percevoir les droits dus avant le 1er janvier 1994 appartient, à compter de cette date, à l'Etat belge et, à compter du 1er juin 1995, au Bureau d'Intervention et de Restitution Belge; après la suppression de l'Office Central des Contingents et Licences, qui est un organe de l'Etat belge, et avant que le Bureau d'Intervention et de Restitution Belge pouvait agir en la matière, l'Etat belge pouvait exercer la compétence de perception des droits, étant entendu que les actes ainsi posés soient attribués au Bureau d'intervention et de restitution belge (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

DOUANES ET ACCISES - Douanes - Droits à l'importation - Perception - Instance compétente - Suppression de l'Office Central des Contingents et Licences

- Art. 4 L. générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises
- Art. 1er, § 1er, al. 1er A.R. du 25 octobre 1971 portant exécution de la loi du 20 juillet 1971 instituant des prestations familiales garanties

- Artt. 1, § 1, 15, 16 en 33 KB 30 december 1993 betreffende de toepassing van de handelingen uitgaande van de bevoegde instellingen der Europese Gemeenschappen in verband met de landbouw

- Artt. 3, § 3, en 6 KB 7 augustus 1995 houdende herstructurering van het Ministerie van Economische Zaken

- Artt. 1, tweede lid, 4 en 5 KB 11 december 1995 tot regeling van de overdracht van goederen, rechten en verplichtingen van de Centrale dienst voor contingenten en vergunningen van het Ministerie van Economische Zaken en van de sector "Industrieel bedrijfsleven" van de Belgische

- Art. 1er, § 1er, 15, 16 et 33 A.R. du 30 décembre 1993

- Art. 3, § 3 et 6 A.R. du 7 août 1995

- Art. 1er, al. 2, 4 et 5 A.R. 11 décembre 1995

C.14.0154.F

7 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150507.10](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Leclercq.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Vordering in rechte - Voorwerp van de vordering - Syntheseconclusie

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Vordering in rechte - Voorwerp van de vordering - Syntheseconclusie

VORDERING IN RECHTE - Vonnissen en arresten - Burgerlijke zaken - Voorwerp van de vordering - Syntheseconclusie

Conclusions du premier avocat général Leclercq.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Demande en justice - Objet de la demande - Conclusions de synthèse

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Demande en justice - Objet de la demande - Conclusions de synthèse

DEMANDE EN JUSTICE - Jugements et arrêts - Matière civile - Objet de la demande - Conclusions de synthèse

Hoewel het voorwerp van de vordering uitsluitend bepaald wordt door de laatste conclusie van een partij, veronderstelt de verplichting, voor de rechter, om enkel over de daarin vermelde punten uitspraak te doen, dat laatstgenoemd geschrift een conclusie vormt waarin de eisen van de auteur worden weergegeven en niet een observatienota waarin geen enkele eis wordt uiteengezet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Vordering in rechte - Voorwerp van de vordering - Syntheseconclusie

- Artt. 744, tweede lid, 748bis en 780, eerste lid, 3° Gerechtelijk Wetboek

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Vordering in rechte - Voorwerp van de vordering - Syntheseconclusie

- Artt. 744, tweede lid, 748bis en 780, eerste lid, 3° Gerechtelijk Wetboek

VORDERING IN RECHTE - Vonnissen en arresten - Burgerlijke zaken - Voorwerp van de vordering - Syntheseconclusie

Si, certes, l'objet de la demande est exclusivement déterminé par les dernières conclusions d'une partie, l'obligation pour le juge de ne statuer que sur les chefs de demande qui y sont repris suppose que le dernier écrit constitue des conclusions énonçant les prétentions de leur auteur, et non une note d'observation qui ne s'accompagne d'aucun chef de demande (1). (1) Voir les concl. du MP.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Demande en justice - Objet de la demande - Conclusions de synthèse

- Art. 744, al. 2, 748bis et 780, al. 1er, 3° Code judiciaire

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Demande en justice - Objet de la demande - Conclusions de synthèse

- Art. 744, al. 2, 748bis et 780, al. 1er, 3° Code judiciaire

DEMANDE EN JUSTICE - Jugements et arrêts - Matière civile - Objet de la demande - Conclusions de synthèse

C.14.0159.N

30 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150130.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

VERVOER - Goederenvervoer - Luchtvervoer - Verdrag van Warschau - Vervoerder - Aansprakelijkheid - Aanspraakgerechtigden - Afzender - Geadresseerde

Uit het systeem van het Verdrag van Warschau volgt dat zowel de afzender als de geadresseerde gerechtigd zijn om op grond van artikel 18 van dit Verdrag een aansprakelijkheidsvordering in te stellen tegen de vervoerder; zij dienen hiertoe niet het bestaan van schade in het eigen vermogen te bewijzen, behoudens ingeval de vervoerder door zowel de afzender als de geadresseerde wordt aangesproken (1). (1) Zie concl. OM.

VERVOER - Goederenvervoer - Luchtvervoer - Verdrag van Warschau - Vervoerder - Aansprakelijkheid - Aanspraakgerechtigden - Afzender - Geadresseerde

- Artt. 12, 13, 14 en 18 Internationaal Verdrag 12 okt. 1929 tot het brengen van eenheid in enige bepalinge inzake het internationaal luchtvervoer, getekend te Warschau

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

TRANSPORT - Transport de biens - Transport par air - Convention de Varsovie - Transporteur - Responsabilité - Personnes pouvant introduire une action en responsabilité - Expéditeur - Destinataire

Il ressort du système de la Convention de Varsovie que tant l'expéditeur que le destinataire ont le droit d'introduire une action en responsabilité contre le transporteur sur la base de l'article 18 de cette Convention; ils ne doivent pas, à cet égard, prouver l'existence d'un dommage dans leur patrimoine propre, sauf si le transporteur est interpellé tant par l'expéditeur que par le destinataire (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TRANSPORT - Transport de biens - Transport par air - Convention de Varsovie - Transporteur - Responsabilité - Personnes pouvant introduire une action en responsabilité - Expéditeur - Destinataire

- Art. 12, 13, 14 et 18 Convention international pour l'unification de certaines règles relatives au transport aérien international, signée à Varsovie, le 12 octobre 1929

C.14.0163.N

20 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150220.1](#)

AC nr. 133

Met de "ruil met het oog op het betalen van pachtgoederen" waarvan sprake in de artikelen 30, derde lid, en 52, 1°, tweede lid, Pachtwet wordt zowel de ruilpacht beoogd die de pachter afsluit met een andere pachter als de ruilpacht die hij afsluit met een andere eigenaar van landbouwgronden (1). (1) Het OM concludeerde tot verwerping; het was van mening dat het hier niet gepubliceerde tweede onderdeel, dat betrekking had op rechtsmisbruik, niet aangenomen kon worden en dat de in dit tweede onderdeel tevergeefs bekritiseerde zelfstandige reden de beslissing schraagde, zodat het eerste onderdeel bij gebrek aan belang niet ontvankelijk was. Het Hof besliste tot de gegrondheid van beide onderdelen.

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Allerlei - Ruilpacht

Les termes «échanges portant sur la culture des biens loués» figurant aux articles 30, alinéa 3, et 52, 1°, alinéa 2, de la loi du 4 novembre 1969 sur les baux à ferme visent tant l'échange conclu par le preneur avec un autre preneur que l'échange qu'il conclut avec un autre propriétaire des terres agricoles (1). (1) Le MP a conclu au rejet; il a estimé que la seconde branche du moyen qui n'est pas publiée ici, qui concernait l'abus de droit, ne pouvait être accueilli et que le motif indépendant critiqué en vain au moyen, en cette seconde branche, fondait la décision, de sorte que le moyen, en sa première branche, était irrecevable à défaut d'intérêt. La Cour a décidé que le moyen était fondé en ses deux branches.

LOUAGE DE CHOSSES - Bail a ferme - Divers - Echange

- Artt. 30, derde lid, en 52, 1°, tweede lid Wet van 4 nov. 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Onderverhuring en overdracht van huur - Ruilpacht

- Artt. 30, derde lid, en 52, 1°, tweede lid Wet van 4 nov. 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Voorkooprecht - Ruilpacht

- Artt. 30, derde lid, en 52, 1°, tweede lid Wet van 4 nov. 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

- Art. 30, al. 3, et 52, 1°, al. 2 L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

LOUAGE DE CHOSES - Bail a ferme - Souslocation et cession du bail - Echange

- Art. 30, al. 3, et 52, 1°, al. 2 L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

LOUAGE DE CHOSES - Bail a ferme - Droit de préemption - Echange

- Art. 30, al. 3, et 52, 1°, al. 2 L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

C.14.0169.N17 september 2015 [ECLI:BE:CASS::](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Verscheidene daders - Hoofdelijkheid - Samenlopende fouten - Aansprakelijke die het slachtoffer heeft vergoed - Subrogatie in de rechten van het slachtoffer

ARBEIDSONGEVAL - Aansprakelijkheid - Algemeen - Arbeidsongevallenverzekeraar gesubrogeerd in de rechten van de getroffene - Aansprakelijkheidsvordering tegen de werkgever, zijn lasthebbers en aangestelden - Toepassingsgebied

ARBEIDSONGEVAL - Aansprakelijkheid - Algemeen - Vergoeding van de arbeidsongevallenverzekeraar - Gevolg - Rechtsvordering tegen de medeaansprakelijke werkgever - Toepassingsgebied

De arbeidsongevallenverzekeraar die de getroffene heeft vergoed en gesubrogeerd is in zijn rechten, beschikt slechts over een rechtsvordering inzake burgerrechtelijke aansprakelijkheid tegen de werkgever, zijn lasthebbers en aangestelden in de gevallen bepaald in artikel 46, § 1, Arbeidsongevallenwet (1). (1) Zie concl. OM.

ARBEIDSONGEVAL - Aansprakelijkheid - Algemeen - Arbeidsongevallenverzekeraar gesubrogeerd in de rechten van de getroffene - Aansprakelijkheidsvordering tegen de werkgever, zijn lasthebbers en aangestelden - Toepassingsgebied

- Artt. 46 en 47 Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Pluralité d'auteurs. solidarité - Fautes concurrentes - Personne responsable ayant indemnisé la victime - Subrogation dans les droits de la victime

ACCIDENT DU TRAVAIL - Responsabilité - Généralités - Assureur-loi subrogé dans les droits de la victime - Action en responsabilité dirigée contre l'employeur, ses mandataires et préposés - Champ d'application

ACCIDENT DU TRAVAIL - Responsabilité - Généralités - Indemnisation de l'assureur-loi - Conséquence - Action dirigée contre l'employeur corresponsable - Champ d'application

L'assureur-loi qui a indemnisé la victime et qui est subrogé dans ses droits ne peut exercer une action en responsabilité civile contre l'employeur, ses mandataires et ses préposés que dans les cas prévus à l'article 46, § 1er de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Responsabilité - Généralités - Assureur-loi subrogé dans les droits de la victime - Action en responsabilité dirigée contre l'employeur, ses mandataires et préposés - Champ d'application

- Art. 46 et 47 L. du 10 avril 1971 sur les accidents du travail

Degene die aansprakelijk is voor een arbeidsongeval en de arbeidsongevallenverzekeraar heeft vergoed voor diens uitgaven aan de getroffene en zijn rechthebbenden, beschikt slechts over een rechtsvordering inzake burgerrechtelijke aansprakelijkheid tegen de medeaansprakelijke werkgever van de getroffene in de gevallen bepaald in artikel 46, § 1, Arbeidsongevallenwet (1). (1) Zie concl. OM.

ARBEIDSONGEVAL - Aansprakelijkheid - Algemeen - Vergoeding van de arbeidsongevallenverzekeraar - Gevolg - Rechtsvordering tegen de medeaansprakelijke werkgever - Toepassingsgebied

- Artt. 46 en 47 Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

Celui qui est responsable d'un accident du travail et qui a indemnisé l'assureur-loi de ses dépenses envers la victime et ses ayants-droits, ne dispose d'une action en responsabilité civile contre l'employeur coresponsable de la victime que dans les cas prévus par l'article 46, § 1er, de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Responsabilité - Généralités - Indemnisation de l'assureur-loi - Conséquence - Action dirigée contre l'employeur coresponsable - Champ d'application

- Art. 46 et 47 L. du 10 avril 1971 sur les accidents du travail

Wanneer schade veroorzaakt is door samenlopende fouten van verschillende personen, kan de aansprakelijke persoon die het slachtoffer heeft vergoed en hierdoor van rechtswege in de rechten van het slachtoffer tegen de medeaansprakelijken is gesubrogeerd, verhaal nemen op ieder van de medeaansprakelijke personen die met hem in solidum is of had kunnen worden veroordeeld (1). (1) Zie concl. OM.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Verscheidene daders - Hoofdelijkheid - Samenlopende fouten - Aansprakelijke die het slachtoffer heeft vergoed - Subrogatie in de rechten van het slachtoffer

Lorsqu'un dommage est causé par les fautes concurrentes de diverses personnes, la personne responsable qui a indemnisé la victime et est subrogée ainsi d'office dans les droits de cette dernière contre les coresponsables, peut exercer un recours à l'encontre de chacune des personnes coresponsables qui ont été ou auraient pu être condamnées in solidum avec elle (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Pluralité d'auteurs. solidarité - Fautes concurrentes - Personne responsable ayant indemnisé la victime - Subrogation dans les droits de la victime

C.14.0172.F

2 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151002.1](#)

AC nr. ...

Behoudens het geval waarin de wet een bijzondere lastgeving vereist, wordt de advocaat die een akte van rechtspleging verricht voor een rechtbank van de rechterlijke orde en alleen maar verklaart op te treden namens een rechtspersoon die naar behoren is geïdentificeerd door de opgave van zijn benaming, zijn rechtskarakter en zijn maatschappelijke zetel, wettelijk vermoed daartoe van het bevoegde orgaan van die rechtspersoon een regelmatige lastgeving te hebben ontvangen (1). (1) Cass. 12 november 2008, AR. P.08.0723.F, AC 2008, nr. 629.

ADVOCAAT - Vordering in rechte - Rechtspersoon -

3/05/2023

Hormis le cas où la loi exige un mandat spécial, l'avocat qui accomplit un acte de procédure devant une juridiction de l'ordre judiciaire et se limite à déclarer agir au nom d'une personne morale dûment identifiée par sa dénomination, sa nature juridique et son siège social, est légalement présumé avoir reçu à cette fin un mandat régulier de l'organe compétent de cette personne morale (1). (1) Cass.12 novembre 2008, RG P.08.0723.F, Pas. 2008, n° 629.

AVOCAT - Demande en justice - Personne morale - Représentation en justice - Acte de procédure accompli par un avocat - Mandat

P. 87/843

Vertegenwoordiging in rechte - Akte van rechtspleging verricht door een advocaat - Regelmatige lastgeving - Vermoeden

- Artt. 440, tweede lid, en 703 Gerechtelijk Wetboek
GEMEENSCHAP EN GEWEST - Waals Gewest - Rechtspersoon - Vertegenwoordiging in rechte - Akte van rechtspleging verricht door een advocaat - Regelmatige lastgeving - Vermoeden

- Artt. 440, tweede lid, en 703 Gerechtelijk Wetboek
VORDERING IN RECHTE - Rechtspersoon - Vertegenwoordiging in rechte - Akte van rechtspleging verricht door een advocaat - Regelmatige lastgeving - Vermoeden

- Artt. 440, tweede lid, en 703 Gerechtelijk Wetboek

Het wettelijk vermoeden krachtens hetwelk de advocaat die een akte van rechtspleging verricht voor een rechtbank van de rechterlijke orde, vermoed wordt daartoe van het bevoegde orgaan van die rechtspersoon een regelmatige lastgeving te hebben ontvangen, is niet onweerlegbaar; een partij kan aanvoeren dat de beslissing om een akte van rechtspleging te verrichten, niet werd goedgekeurd door de organen van de rechtspersoon en niet van laatstgenoemde uitgaat, maar de bewijslast berust bij die partij.

VORDERING IN RECHTE - Rechtspersoon - Vertegenwoordiging in rechte - Akte van rechtspleging verricht door een advocaat - Regelmatige lastgeving - Vermoeden - Aard van het vermoeden - Bewijslast

- Artt. 440, tweede lid, en 703 Gerechtelijk Wetboek
ADVOCAAT - Vordering in rechte - Rechtspersoon - Vertegenwoordiging in rechte - Akte van rechtspleging verricht door een advocaat - Regelmatige lastgeving - Vermoeden - Aard van het vermoeden - Bewijslast

- Artt. 440, tweede lid, en 703 Gerechtelijk Wetboek
GEMEENSCHAP EN GEWEST - Waals Gewest - Rechtspersoon - Vertegenwoordiging in rechte - Akte van rechtspleging verricht door een advocaat - Regelmatige lastgeving - Vermoeden - Aard van het vermoeden - Bewijslast

- Artt. 440, tweede lid, en 703 Gerechtelijk Wetboek

régulier - Présomption

- Art. 440, al. 2, et 703 Code judiciaire
COMMUNAUTE ET REGION - Région wallonne - Personne morale - Représentation en justice - Acte de procédure accompli par un avocat - Mandat régulier - Présomption

- Art. 440, al. 2, et 703 Code judiciaire
DEMANDE EN JUSTICE - Personne morale - Représentation en justice - Acte de procédure accompli par un avocat - Mandat régulier - Présomption

- Art. 440, al. 2, et 703 Code judiciaire

La présomption légale en vertu de laquelle l'avocat qui accomplit un acte de procédure devant une juridiction de l'ordre judiciaire a reçu un mandat régulier de l'organe compétent d'une personne morale n'est pas irréfragable; une partie peut alléguer que la décision d'accomplir un acte de procédure n'a pas été approuvée par les organes de la personne morale et n'émane pas de cette dernière mais la charge de la preuve incombe à cette partie.

DEMANDE EN JUSTICE - Personne morale - Représentation en justice - Acte de procédure accompli par un avocat - Mandat régulier - Présomption - Nature de la présomption - Charge de la preuve

- Art. 440, al. 2, et 703 Code judiciaire
AVOCAT - Demande en justice - Personne morale - Représentation en justice - Acte de procédure accompli par un avocat - Mandat régulier - Présomption - Nature de la présomption - Charge de la preuve

- Art. 440, al. 2, et 703 Code judiciaire
COMMUNAUTE ET REGION - Région wallonne - Personne morale - Représentation en justice - Acte de procédure accompli par un avocat - Mandat régulier - Présomption - Nature de la présomption - Charge de la preuve

- Art. 440, al. 2, et 703 Code judiciaire

Met betrekking tot de procedures die bij de Raad van State zijn ingeleid vóór 1 maart 2014, kan de partij die voor de Raad van State in het gelijk werd gesteld de vergoeding van haar verweerkosten voor dat rechtcollege slechts vorderen door een vordering in te stellen bij een rechtbank van de rechterlijke orde op grond van artikel 1382 Burgerlijk Wetboek; artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek is als dusdanig niet van toepassing op de voornoemde procedures (1). (1) 1 maart is de datum van inwerkingtreding van artikel 30/1, §1, Wet Raad van State, daar ingevoegd door de wet van 20 januari 2014 tot hervorming van de bevoegdheid, de procedureregeling en de organisatie van de Raad van State; art. 30, §§ 5 tot 9, Wet Raad van State, vóór de opheffing van die paragrafen door de wet van 20 januari 2014.

GERECHTSKOSTEN - Algemeen - Raad van State - Procedure ingeleid vóór 1 maart 2014 - Vergoeding van de verweerkosten - Toepasselijke regeling - Juridische grondslag

- Artt. 30, §§ 5 tot 9, en 30/1, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

S'agissant des procédures introduites devant le Conseil d'État avant le 1er mars 2014, la partie ayant obtenu gain de cause devant le Conseil d'État ne peut réclamer l'indemnisation de ses frais de défense engagés devant cette juridiction qu'en saisissant une juridiction de l'ordre judiciaire sur la base de l'article 1382 du Code civil; l'article 1022 du Code judiciaire n'est pas applicable comme tel auxdites procédures (1). (1) Le 1er mars 2014 est la date de l'entrée en vigueur de l'article 30/1, § 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, y inséré par la loi du 20 janvier 2014 portant réforme de la compétence, de la procédure et de l'organisation du Conseil d'État; l'article 30, § 5 à 9, des lois sur le Conseil d'État avant l'abrogation de ces paragraphes par la loi du 20 janvier 2014.

FRAIS ET DEPENS - Généralités - Conseil d'Etat - Procédure introduite avant le 1er mars 2014 - Indemnisation des frais de défense - Procédure applicable - Fondement juridique

- Art. 30, § 5 à 9, et 30/1, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

C.14.0179.F

19 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150319.12](#)

AC nr. ...

De uit de echt gescheiden echtgenoot dient in de eerste plaats de in artikel 301 Burgerlijk Wetboek bedoelde uitkering tot levensonderhoud te betalen als de andere echtgenoot behoeftig is; slechts in de tweede plaats dienen de ouders in het levensonderhoud van hun gescheiden kind te voorzien met toepassing van artikel 203, §1, Burgerlijk Wetboek (1). (1) Zie Cass. 20 april 2007, AR C.05.0153.N, AC 2007, nr. 197.

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de personen - Echtgenoten - Verzoek om een uitkering tot levensonderhoud na echtscheiding - Ouderlijke onderhoudsverplichting - Rangorde

- Artt. 203, § 1, en 301 Burgerlijk Wetboek

L'époux divorcé est tenu en premier ordre de payer la pension alimentaire visée à l'article 301 du Code civil si l'autre époux est dans le besoin; ce n'est qu'en second ordre que les parents sont tenus de pourvoir à l'entretien de leur enfant divorcé en application de l'article 203, § 1er, du même code (1). (1) Voir Cass. 20 avril 2007, RG C.05.0153.N, Pas. 2007, n° 197.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux personnes - Epoux - Demande de pension alimentaire après divorce - Obligation d'entretien des parents - Rang

- Art. 203, § 1er, et 301 Code civil

De artikelen 203, §1, en 301, §§2 en 3, Burgerlijk Wetboek beletten niet dat, om de relatieve staat van behoefte van de echtgenoot-schuldeiser te beoordelen, de rechtbank rekening houdt met de vrijwillige financiële hulp die zijn vader en moeder hem gaven tijdens het samenleven en die zij hem blijven geven.

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de personen - Echtgenoten - Verzoek om een uitkering tot levensonderhoud na echtscheiding - Ouderlijke onderhoudsverplichting - Staat van behoefte van de begunstigde - Beoordeling - Criteria

- Artt. 203, § 1, en 301, §§ 2 en 3 Burgerlijk Wetboek

Om de relatieve staat van behoefte van de uitkeringsgerechtigde echtgenoot te beoordelen, dient de rechter geen rekening te houden met de financiële situatie en de levensstijl van de echtgenoot-schuldenaar sinds de scheiding van de partijen.

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de personen - Echtgenoten - Verzoek om een uitkering tot levensonderhoud na echtscheiding - Staat van behoefte van de begunstigde - Beoordeling - Criteria

- Art. 301, § 3 Burgerlijk Wetboek

Les articles 203, § 1er et 301, § 2 et 3, du Code civil ne font pas obstacle à ce que, pour apprécier l'état de besoin relatif de l'époux créancier, le tribunal tienne compte de l'aide financière volontaire dont il disposait de la part de ses père et mère pendant la vie commune et dont il continue à disposer.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux personnes - Epoux - Demande de pension alimentaire après divorce - Obligation d'entretien des parents - Etat de besoin du bénéficiaire - Appréciation - Critères

- Art. 203, § 1er, et 301, §§ 2 et 3 Code civil

Pour apprécier l'état de besoin relatif de l'époux bénéficiaire de la pension, le juge n'est pas tenu de prendre en considération la situation financière et le train de vie de l'époux débiteur depuis la séparation des parties.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux personnes - Epoux - Demande de pension alimentaire après divorce - Etat de besoin du bénéficiaire - Appréciation - Critères

- Art. 301, § 3 Code civil

C.14.0181.N

6 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150206.4](#)

AC nr. 91

Uit artikel 138bis, §1, Gerechtelijk Wetboek volgt niet dat het openbaar ministerie ambtshalve een vordering kan instellen telkens als een bepaling van openbare orde of betreffende de openbare orde geschonden werd; de vereisten van de openbare orde die, in de zin van die bepaling, een dergelijk optreden kunnen verantwoorden, veronderstellen dat de openbare orde in gevaar wordt gebracht door een toestand die moet worden verholpen (1); dit is niet het geval wanneer het arrest zijn beslissing verantwoordt met de in het cassatieberoep bekritiseerde reden dat er in de schrijfwijze van de familienaam in de geboorteakte een materiële vergissing van linguïstische aard is gebeurd. (1) Cass. 7 februari 2013, AR C.12.0165.F – C.12.0229.F, AC 2013, nr. 92, met concl. advocaat-generaal Genicot.

Il ne résulte pas de l'article 138bis, § 1er, du Code judiciaire que l'action d'office appartienne au ministère public chaque fois qu'une disposition d'ordre public ou concernant l'ordre public a été violée; les exigences de l'ordre public qui, au sens de cette disposition, peuvent justifier pareille intervention supposent que l'ordre public soit mis en péril par un état de choses auquel il importe de remédier (1); cela n'est pas le cas lorsque l'arrêt justifie sa décision par le motif critiqué dans le pourvoi en cassation suivant lequel une erreur matérielle de nature linguistique s'est glissée dans l'orthographe du nom de famille dans l'acte de naissance. (1) Cass. 7 février 2013, RG C.12.0165.F – C.12.0229.F, Pas. 2014, n° 92 et concl. de M. Genicot, avocat général.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Openbaar ministerie - Rechtsvordering van ambtswege - Artikel 138bis, Gerechtelijk Wetboek - Voorwaarden - Openbare orde - Begrip - Ontvankelijkheid

- Art. 138bis, § 1 Gerechtelijk Wetboek

OPENBAAR MINISTERIE - Rechtsvordering van ambtswege - Artikel 138bis, Gerechtelijk Wetboek - Voorwaarden - Openbare orde

- Art. 138bis, § 1 Gerechtelijk Wetboek

OPENBARE ORDE - Openbaar ministerie - Rechtsvordering van ambtswege - Artikel 138bis, Gerechtelijk Wetboek - Voorwaarden

- Art. 138bis, § 1 Gerechtelijk Wetboek

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Demandeurs et défendeurs - Ministère public - Action d'office - Article 138bis du Code judiciaire - Conditions - Ordre public - Notion - Recevabilité

- Art. 138bis, § 1er Code judiciaire

MINISTERE PUBLIC - Action d'office - Article 138bis du Code judiciaire - Conditions - Ordre public

- Art. 138bis, § 1er Code judiciaire

ORDRE PUBLIC - Ministère public - Action d'office - Article 138bis du Code judiciaire - Conditions

- Art. 138bis, § 1er Code judiciaire

C.14.0182.F

16 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150416.3](#)

AC nr. ...

Wanneer een echtscheidingsprocedure werd ingeleid vóór de inwerkingtreding van de wet van 27 april 2007, blijven de vroegere, daarin vermelde bepalingen van het Burgerlijk Wetboek van toepassing op de volledige echtscheidingsprocedure en wanneer, in het kader van die procedure, de echtscheiding wordt uitgesproken op grond van die vroegere bepalingen, hetzij vóór hetzij na de inwerkingtreding van de wet van 27 april 2007, blijft het daaruit voortvloeiende recht op levensonderhoud na echtscheiding bepaald door de vroegere wet (1). (1) Zie Cass. 8 maart 2010, AR C.08.0550.F, AC 2010, nr. 160, met concl. van advocaat-generaal GÉNICOT in Pas.

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de personen - Algemeen - Nieuwe wet - Werking in de tijd - Echtscheiding - Onderhoudsuitkering na echtscheiding - Afwijking van de onmiddellijke toepassing

- Art. 42, § 2 Wet 27 april 2007

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Echtscheiding en scheiding van tafel en bed - Gevolgen van de echtscheiding t.a.v. de personen - Nieuwe wet - Echtscheiding - Onderhoudsuitkering na echtscheiding - Afwijking van de onmiddellijke toepassing

- Art. 42, § 2 Wet 27 april 2007

Lorsqu'une procédure de divorce a été introduite avant l'entrée en vigueur de la loi du 27 avril 2007, les anciennes dispositions du Code civil qui y sont mentionnées restent applicables à l'ensemble de la procédure en divorce et, lorsque, dans le cadre de cette procédure, le divorce est prononcé sur la base de ces anciennes dispositions, que ce soit avant ou après l'entrée en vigueur de la loi du 27 avril 2007, le droit à la pension alimentaire qui en est la suite reste déterminé par la loi ancienne (1). (1) Voir Cass. 8 mars 2010, RG C.08.0550.F, Pas. 2010, n° 160, avec les concl. de M. GENICOT, avocat général.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux personnes - Généralités - Loi nouvelle - Application dans le temps - Divorce - Pension alimentaire après divorce - Dérogation à l'application immédiate

- Art. 42, § 2 L. du 27 avril 2007

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Divorce et séparation de corps - Effets du divorce quant aux personnes - Loi nouvelle - Divorce - Pension alimentaire après divorce - Dérogation à l'application immédiate

- Art. 42, § 2 L. du 27 avril 2007

Wanneer de echtscheiding van de partijen enkel op grond van het nieuwe artikel 229, §1, Burgerlijk Wetboek werd uitgesproken door een vonnis dat in kracht van gewijsde is gegaan, moet het recht op levensonderhoud na echtscheiding worden bepaald door de bepalingen van het nieuwe artikel 301 Burgerlijk Wetboek.

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de personen - Algemeen - Nieuwe wet - Werking in de tijd - Echtscheiding - Onderhoudsuitkering na echtscheiding - Afwijking van de onmiddellijke toepassing - Grens

- Art. 42, § 2 Wet 27 april 2007

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Echtscheiding en scheiding van tafel en bed - Gevolgen van de echtscheiding t.a.v. de personen - Nieuwe wet - Echtscheiding - Onderhoudsuitkering na echtscheiding - Afwijking van de onmiddellijke toepassing - Grens

- Art. 42, § 2 Wet 27 april 2007

Lorsque le divorce des parties est prononcé par un jugement passé en force de chose jugée sur la base du seul article 229, § 1er, nouveau du Code civil, le droit à la pension alimentaire après divorce doit être déterminé par les dispositions du nouvel article 301 du Code civil.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux personnes - Généralités - Loi nouvelle - Application dans le temps - Divorce - Pension alimentaire après divorce - Dérogation à l'application immédiate - Limite

- Art. 42, § 2 L. du 27 avril 2007

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Divorce et séparation de corps - Effets du divorce quant aux personnes - Loi nouvelle - Divorce - Pension alimentaire après divorce - Dérogation à l'application immédiate - Limite

- Art. 42, § 2 L. du 27 avril 2007

Hoewel de wetgever, wat betreft de onderhoudsuitkering na een echtscheiding die is uitgesproken op grond van de vroegere artikelen 229, 231 en 232 van het Burgerlijk Wetboek, heeft willen afwijken van de regel van de onmiddellijke toepassing van de wet van 27 april 2007, om te voorkomen dat alle gescheiden echtgenoten een uitkering tot levensonderhoud zouden kunnen vorderen wanneer zij voldoen aan de in de nieuwe wet bepaalde economische voorwaarden voor de toekenning ervan, zelfs als zij schuldig zijn of het vermoeden van schuld van het vroegere artikel 306 Burgerlijk Wetboek niet hebben omgekeerd of als de gewezen echtgenoten met gedeelde schuld zijn gescheiden, geldt die afwijking niet voor een vordering van een uitkering tot levensonderhoud die wordt ingesteld na een echtscheiding die enkel op grond van de nieuwe wet werd uitgesproken, aangezien alle vorderingen tot echtscheiding en de daaruit voortvloeiende vorderingen tot toekenning van een uitkering tot levensonderhoud onderworpen moeten worden aan één enkel, coherent rechtsstelsel (1). (1) Zie Cass. 8 maart 2010, AR C.08.0550.F, AC 2010, nr. 160, met concl. van advocaat-generaal GÉNICOT in Pas.

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de personen - Algemeen - Nieuwe wet - Werking in de tijd - Echtscheiding - Onderhoudsuitkering na echtscheiding - Afwijking van de onmiddellijke toepassing

- Art. 42, § 2 Wet 27 april 2007

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Echtscheiding en scheiding van tafel en bed - Gevolgen van de echtscheiding t.a.v. de personen - Nieuwe wet - Echtscheiding - Onderhoudsuitkering na echtscheiding - Afwijking van de onmiddellijke toepassing

- Art. 42, § 2 Wet 27 april 2007

Si le législateur a entendu déroger, s'agissant de la pension après un divorce prononcé sur la base des anciens articles 229, 231 et 232 du Code civil, à la règle de l'application immédiate de la loi du 27 avril 2007 en vue d'éviter que tous les conjoints divorcés puissent solliciter une pension alimentaire s'ils satisfont aux conditions économiques de son octroi fixées par la nouvelle loi, alors même qu'ils sont fautifs ou n'ont pas renversé la présomption de culpabilité de l'ancien article 306 du Code civil ou que les ex-époux sont divorcés aux torts partagés, cette dérogation ne s'étend pas à une demande de pension alimentaire consécutive à un divorce prononcé sur la seule base de la loi nouvelle, toutes les demandes en divorce et les demandes en pension alimentaire qui en sont la suite devant relever d'un système juridique unique et cohérent (1). (1) Voir Cass. 8 mars 2010, RG C.08.0550.F, Pas. 2010, n° 160, avec les concl. de M. GENICOT, avocat général.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux personnes - Généralités - Loi nouvelle - Application dans le temps - Divorce - Pension alimentaire après divorce - Dérogation à l'application immédiate

- Art. 42, § 2 L. du 27 avril 2007

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Divorce et séparation de corps - Effets du divorce quant aux personnes - Loi nouvelle - Divorce - Pension alimentaire après divorce - Dérogation à l'application immédiate

- Art. 42, § 2 L. du 27 avril 2007

C.14.0185.F

18 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151218.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.

LUCHTVAART - Luchtvaartverzekering - Verzekering - Landverzekering - Klein personenvliegtuig

VERVOER - Personenvervoer - Luchtvaartverzekering - Verzekering - Landverzekering - Klein personenvliegtuig

Conclusions de l'avocat général Leclercq.

AVIATION - Assurances aériennes - Assurances - Assurances terrestres - Petit avion de plaisance

TRANSPORT - Transport de personnes - Assurances aériennes - Assurances - Assurances terrestres - Petit avion de plaisance

VERVOER - Goederenvervoer - Luchtvervoer -
Luchtvaartverzekering - Verzekering - Landverzekering -
Verzekering van goederenvervoer

VERZEKERING - Landverzekering - Luchtvaartverzekering -
Klein personenvliegtuig

De wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst is van toepassing op de luchtvaartverzekeringen, met uitzondering van de verzekeringen van goederenvervoer; zij is dus van toepassing op de verzekeringsovereenkomst voor kleine personenvliegtuigen (1). (1) Zie gedeeltelijk gelijklopende concl. OM in Pas. 2015, nr.

LUCHTVAART - Luchtvaartverzekering - Verzekering -
Landverzekering - Klein personenvliegtuig

- Art. 2, § 1 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

VERVOER - Personenvervoer - Luchtvaartverzekering -
Verzekering - Landverzekering - Klein personenvliegtuig

- Art. 2, § 1 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

VERVOER - Goederenvervoer - Luchtvervoer -
Luchtvaartverzekering - Verzekering - Landverzekering -
Verzekering van goederenvervoer

- Art. 2, § 1 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

VERZEKERING - Landverzekering - Luchtvaartverzekering -
Klein personenvliegtuig

- Art. 2, § 1 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

TRANSPORT - Transport de biens - Transport par air - Assurances
aériennes - Assurances - Assurances terrestres - Assurances des
transports de marchandises

ASSURANCES - Assurances terrestres - Assurances aériennes - Petit
avion de plaisance

La loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre s'applique aux assurances aériennes, à l'exception des assurances des transports de marchandises; elle s'applique, dès lors, au contrat d'assurance de petit avion de plaisance (1). (1) Voir les concl. du MP. (en partie conf.).

AVIATION - Assurances aériennes - Assurances - Assurances
terrestres - Petit avion de plaisance

- Art. 2, § 1er L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

TRANSPORT - Transport de personnes - Assurances aériennes -
Assurances - Assurances terrestres - Petit avion de plaisance

- Art. 2, § 1er L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

TRANSPORT - Transport de biens - Transport par air - Assurances
aériennes - Assurances - Assurances terrestres - Assurances des
transports de marchandises

- Art. 2, § 1er L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

ASSURANCES - Assurances terrestres - Assurances aériennes - Petit
avion de plaisance

- Art. 2, § 1er L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

C.14.0188.N

17 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150917.15](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen -
Tussen partijen - Commerciële samenwerkingsovereenkomst -
Nietigheid

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen -
Tussen partijen - Commerciële samenwerkingsovereenkomst -
Nietigheid - Termijn

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties -
Accord de partenariat commercial - Nullité

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties -
Accord de partenariat commercial - Nullité - Délai

Krachtens artikel 5 van de wet van 19 december 2005 betreffende de precontractuele informatie bij commerciële samenwerkingsovereenkomsten, zoals hier van toepassing, kan de persoon die het recht verkrijgt, de nietigheid van de commerciële samenwerkings- overeenkomst inroepen binnen twee jaar na het sluiten van de overeenkomst; uit deze bepaling volgt dat vóór het verstrijken van deze termijn geen bevestiging van de nietigheid kan worden afgeleid uit de loutere uitvoering van de overeenkomst met kennis van zaken (1). (1) Zie concl. OM.

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Commerciële samenwerkingsovereenkomst - Nietigheid - Termijn

- Art. 5 Wet 19 december 2005 betreffende de precontractuele informatie bij commerciële samenwerkingsovereenkomsten

Voormeld artikel 5 van de wet van 19 december 2005 vereist enkel dat de nietigheid van de commerciële samenwerkingsovereenkomst wordt ingeroepen binnen de bepaalde termijn en niet dat binnen die termijn een vordering in nietigverklaring wordt ingesteld (1). (1) Zie concl. OM.

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Commerciële samenwerkingsovereenkomst - Nietigheid

- Art. 5 Wet 19 december 2005 betreffende de precontractuele informatie bij commerciële samenwerkingsovereenkomsten

En vertu de l'article 5 de la loi du 19 décembre 2005 relative à l'information précontractuelle dans le cadre d'accords de partenariat commercial, tel qu'il est applicable en l'espèce, la personne qui obtient le droit peut invoquer la nullité de l'accord de partenariat commercial dans les deux ans de la conclusion de l'accord; il ressort de cette disposition qu'avant l'expiration de ce délai aucune confirmation de la nullité ne peut être déduite de la simple exécution de l'accord en connaissance de cause (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties - Accord de partenariat commercial - Nullité - Délai

- Art. 5 L. du 19 décembre 2005

Ledit article 5 de la loi du 19 décembre 2005 requiert uniquement que la nullité de l'accord de partenariat commercial soit invoquée dans le délai prescrit et non qu'une action en nullité soit intentée endéans ce délai (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties - Accord de partenariat commercial - Nullité

- Art. 5 L. du 19 décembre 2005

C.14.0195.F

29 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150129.2](#)

AC nr. ...

Aangezien noch uit het vonnis, noch uit enig stuk waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt dat de rechter die de kamer voorzat welke dat vonnis heeft gewezen, wettig verhinderd was dat vonnis uit te spreken, schendt dat vonnis artikel 782bis van het Gerechtelijk Wetboek.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Uitspraak - Rechter die de kamer voorzit - Wettige verhindering - Regelmatige vaststelling - Ontstentenis

- Art. 782bis Gerechtelijk Wetboek

Dès lors qu'il ne ressort ni du jugement ni d'aucune des pièces auxquelles la Cour peut avoir égard que le juge président la chambre qui a rendu ce jugement ait été légitimement empêché de le prononcer, celui-ci viole l'article 782bis du Code judiciaire.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Prononciation - Juge président la chambre - Empêchement légitime - Constataction régulière - Absence

- Art. 782bis Code judiciaire

De omstandigheid dat het bestreden vonnis, vóór de uitspraak ervan, werd ondertekend door de rechters die het hebben gewezen, sluit het belang van de eisers niet uit om tegen dat vonnis dat hen benadeelt een middel aan te voeren dat opkomt tegen de onwettigheid van de uitspraak ervan.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Vonnis - Regelmatig ondertekend - Niet regelmatig uitgesproken - Grief - Belang - Ontvankelijkheid

La circonstance que le jugement attaqué a, avant sa prononciation, été signé par les juges qui l'ont rendu n'exclut pas l'intérêt des demandeurs à élever contre ce jugement qui leur inflige grief un moyen dénonçant l'illégalité de sa prononciation.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Jugement - Régulièrement signé - Prononciation non régulière - Grief - Intérêt - Recevabilité

C.14.0197.F

5 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150305.9](#)

AC nr. ...

De werkgever uit de openbare sector die krachtens zijn wettelijke of reglementaire verplichtingen een loon moet betalen aan zijn personeelslid zonder daarvoor prestaties te ontvangen, heeft recht op een vergoeding wanneer hij aldus schade lijdt (1). (1) Cass. 24 januari 2013, AR C.12.0113.F, AC 2013, nr. 59, met concl. van advocaat-generaal WERQUIN in Pas. 2013, nr. 59; zie Cass. 7 november 2014, AR C.13.0199.N, AC 2014, nr.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Algemeen - Overheid - Werkgever - Instelling van het vrije gesubsidieerde net - Door een derde veroorzaakt ongeval op weg naar en van het werk - Wettelijke of reglementaire verplichtingen - Betaling van een loon
- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

L'employeur public qui, en vertu de ses obligations légales ou réglementaires, est tenu de verser une rémunération à son agent sans recevoir de prestations en contrepartie a droit à une indemnité lorsqu'il subit ainsi un dommage (1). (1) Cass. 24 janvier 2013, RG C.12.0113.F, Pas. 2013, n° 59, avec les concl. de M. l'avocat général Th. Werquin; voir Cass. 7 novembre 2014, RG C.13.0199.N, Pas. 2014, n° ...

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Généralités - Pouvoirs publics - Employeur - Etablissement du réseau libre subventionné - Accident sur le chemin du travail causé par un tiers - Obligations légales ou réglementaires - Payement d'une rémunération

- Art. 1382 et 1383 Code civil

C.14.0202.N

20 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150220.2](#)

AC nr. 134

Overeenkomstig het toepasselijk artikel 319bis Burgerlijk Wetboek zoals van kracht voor de vervanging ervan door de wet van 1 juli 2006, dient wanneer de vader gehuwd is en een kind erkent dat is verwekt bij een vrouw waarvan hij niet de echtgenoot is, de akte van erkenning tevens bij verzoekschrift ter homologatie voorgelegd te worden aan de rechtbank van eerste aanleg van de woonplaats van het kind en dient de echtgenoot of de echtgenote van de verzoeker in het geding betrokken te worden; deze bepaling strekt ertoe aan de echtgenote de mogelijkheid te bieden zich tegen de erkenning te verzetten; deze verplichting tot homologatie is niet meer aan de orde na de ontbinding van het huwelijk dat zonder gemeenschappelijke kinderen is gebleven (1). (1) Het OM concludeerde tot vernietiging van het enig middel op grond van het eerste onderdeel in de mate dat volgens de vaste rechtspraak van het Hof (o.a. Cass. 23 februari 2012, C.11.0259.N, AC 2012, nr. 130, met concl. van advocaat-generaal Vandewal) de procespartij die beweert houdster te zijn van een subjectief recht, ook al wordt dit recht betwist, het vereiste belang heeft opdat haar vordering ontvankelijk kan worden verklaard en het onderzoek van het bestaan en de omvang van het subjectief recht dat die partij aanvoert geen verband houdt met de ontvankelijkheid maar met de gegrondheid van de vordering.

AFSTAMMING - Natuurlijk kind - Akte van erkenning - Verplichting tot homologatie - Redenen

- Art. 319bis Burgerlijk Wetboek

KIND - Natuurlijk kind - Akte van erkenning - Verplichting tot homologatie - Redenen

- Art. 319bis Burgerlijk Wetboek

Conformément à l'article 319bis du Code civil applicable en l'espèce, tel qu'il était en vigueur avant son remplacement par la loi du 1er juillet 2006, si le père est marié et reconnaît un enfant conçu par une femme autre que son épouse, l'acte de reconnaissance doit en outre être présenté par requête pour homologation au tribunal de première instance du domicile de l'enfant et l'époux ou l'épouse du demandeur doit être appelé à la cause; cette disposition tend à offrir à l'épouse la possibilité de s'opposer à la reconnaissance; cette obligation d'homologation disparaît après la dissolution du mariage qui est resté sans enfants communs (1). (1) Le MP a conclu à la cassation du moyen unique sur la base de la première branche du moyen, dans la mesure où suivant la jurisprudence constante de la Cour (not. Cass. 23 février 2012, RG C.11.0259.N, Pas. 2012, n° 130); et les conclusions de M. l'avocat général Vandewal) la partie au procès qui prétend être titulaire d'un droit subjectif dispose, même si ce droit est contesté, de l'intérêt requis pour que son action puisse être déclarée recevable et la vérification de l'existence et de l'étendue du droit subjectif que cette partie invoque, ne concerne pas la recevabilité, mais le bien-fondé de l'action.

FILIATION - Enfant naturel - Acte de reconnaissance - Homologation obligatoire - Motifs

- Art. 319bis Code civil

ENFANT; VOIR AUSSI: 018 FILIATION; 313 ENLEVEMENT - Enfant naturel - Acte de reconnaissance - Homologation obligatoire - Motifs

- Art. 319bis Code civil

C.14.0209.F

7 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150907.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

VERZEKERING - WAM- verzekering - Ongeval - Betrokken rijtuigen - Verzekeraars - Dekking - Limieten - Bestuurder

Conclusions de l'avocat général Genicot.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Accident - Véhicules impliqués - Assureurs - Couverture - Limites - Conducteur

De bestuurder in de zin van artikel 29bis van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, is de persoon die het motorrijtuig bestuurt op het tijdstip van het ongeval, namelijk diegene die op dat tijdstip het meesterschap erover heeft (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

VERZEKERING - WAM- verzekering - Ongeval - Betrokken rijtuigen - Verzekeraars - Dekking - Limieten - Bestuurder

- Art. 29bis Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

Le conducteur au sens de l'article 29bis de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs, est la personne qui conduit le véhicule automoteur au moment de l'accident, c'est-à-dire celle qui, à ce moment en a la maîtrise (1). (1) Voir les concl. du MP.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Accident - Véhicules impliqués - Assureurs - Couverture - Limites - Conducteur

- Art. 29bis L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

C.14.0210.N

9 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150209.2](#)

AC nr. 93

Uit artikel 136, §2, vierde lid, ZIV-wet volgt dat de verzekeringsinstelling die aan het slachtoffer van schade voortvloeiend uit ziekte, letsel, functionele stoornissen of overlijden, de bij de verplichte verzekering bepaalde prestaties heeft verleend, in de rechten van het slachtoffer treedt voor het geheel van de door haar verleende prestaties, tot beloop van het bedrag dat de aansprakelijke derde of zijn verzekeraar in gemeen recht verschuldigd is ter vergoeding van die schade; voormelde subrogatie is niet beperkt tot het gedeelte van de verleende prestaties dat overeenstemt met het aandeel van de derde in de aansprakelijkheid voor de veroorzaakte schade (1). (1) Cass. 16 november 2009, AR C.09.0256.N, AC 2009, nr.667; Cass. 2 maart 2011, AR P.10.1652.F, AC 2011, nr. 176.

INDEPLAATSSTELLING - Verzekeringsinstelling - Prestaties - Terugbetaling - Omvang - Verdeling gemeenschappelijke aansprakelijkheid

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Algemeen - Verzekeringsinstelling - Prestaties - Terugbetaling - Omvang - Verdeling gemeenschappelijke aansprakelijkheid

De raad van de Orde van Architecten van Brussel-Hoofdstad en van Waals-Brabant dient zichzelf niet van de zaak te onttrekken en deze naar een andere raad te verwijzen.

SUBROGATION - Organisme assureur - Prestations - Remboursement - Etendue - Partage de responsabilité en droit commun

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Généralités - Organisme assureur - Prestations - Remboursement - Etendue - Partage de responsabilité en droit commun

C.14.0214.N

19 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150619.3](#)

AC nr. ...

Een berusting door een gedaagde in hoger beroep is slechts voorwaardelijk, indien ze plaatsvindt vooraleer de tegenpartij haar hoofdberoep heeft ingesteld.

BERUSTING - Gedaagde in hoger beroep -

Un acquiescement par une partie intimée n'est conditionnel que s'il a lieu avant que la partie adverse ait formé son appel principal.

ACQUIESCEMENT - Partie intimée - Caractère conditionnel -

Voorwaardelijkheid - Toepassingsgebied

- Artt. 1044, eerste lid, en 1054, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Gedaagde in hoger beroep - Berusting - Voorwaardelijkheid - Toepassingsgebied

- Artt. 1044, eerste lid, en 1054, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Wanneer een berusting door een gedaagde in hoger beroep plaatsvindt nadat de tegenpartij haar hoofdberoep heeft ingesteld, behoudt deze haar uitwerking en kan de gedaagde in hoger beroep, met betrekking tot de beschikkingen waarin hij heeft berust, bijgevolg geen incidenteel beroep meer instellen, ook niet tegen andere procespartijen, voor zover die zelf geen hoger beroep hebben ingesteld na de berusting.

BERUSTING - Gedaagde in hoger beroep - Na hoofdberoep van de tegenpartij - Gevolg - Incidenteel beroep

- Artt. 1044, eerste lid, en 1054, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Incidenteel beroep - Gedaagde in hoger beroep - Berusting - Na hoofdberoep van de tegenpartij

- Artt. 1044, eerste lid, en 1054, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Champ d'application

- Art. 1044, al. 1er, et 1054, al. 1er Code judiciaire

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Décisions et parties - Partie intimée - Acquiescement - Caractère conditionnel - Champ d'application

- Art. 1044, al. 1er, et 1054, al. 1er Code judiciaire

Lorsque l'acquiescement par une partie intimée a lieu après que la partie adverse a introduit son appel principal, il conserve ses effets et, par rapport aux considérations auxquelles elle a acquiescé la partie intimée ne peut, plus introduire d'appel incident même pas contre les autres parties au procès, dans la mesure où celles-ci n'ont pas elles-mêmes interjeté appel après l'acquiescement.

ACQUIESCEMENT - Partie intimée - Après un appel principal formé par la partie adverse - Conséquence - Appel incident

- Art. 1044, al. 1er, et 1054, al. 1er Code judiciaire

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Appel incident - Partie intimée - Acquiescement - Après un appel principal formé par la partie adverse

- Art. 1044, al. 1er, et 1054, al. 1er Code judiciaire

C.14.0219.N

20 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150220.3](#)

AC nr. 135

Artikel 1401.5 van het Burgerlijk Wetboek bevat een eigendomsregeling van de lidmaatschapsrechten verbonden aan gemeenschappelijke aandelen in vennootschappen waarin alle aandelen op naam zijn, indien die toebedeeld zijn aan of ingeschreven zijn op naam van één echtgenoot alleen.

HUWELIJKSVERMOGENSSTELSELS - Wettelijk stelsel - Eigen goederen - Aandelen in vennootschappen - Lidmaatschapsrechten - Toebedeeld aan of ingeschreven op naam van een echtgenoot alleen - Regeling - Aard - Ontbinding van het huwelijk

- Art. 1401.5 Burgerlijk Wetboek

VENNOOTSCHAPPEN - Algemeen - gemeenschappelijke regels - Huwelijksvermogensstelsels - Wettelijk stelsel - Eigen goederen - Aandelen in vennootschappen -

L'article 1401.5 du Code civil règle la propriété des droits résultant de la qualité d'associé liés à des parts communes dans des sociétés où toutes les parts sont nominatives, si celles-ci sont attribuées à un seul conjoint ou inscrites à son seul nom.

REGIMES MATRIMONIAUX - Régime legal - Biens propres - Parts dans des sociétés - Droits résultant de la qualité d'associé - Attribués à ou inscrits au nom d'un des époux seulement - Réglementation - Nature - Dissolution du mariage

- Art. 1401.5 Code civil

SOCIETES - Généralités. règles communes - Régimes matrimoniaux - Régime légal - Biens propres - Parts dans des sociétés - Droits résultant de la qualité d'associé - Attribués à ou

Lidmaatschapsrechten - Toebedeeld aan of ingeschreven op naam van een echtgenoot alleen - Regeling - Aard - Ontbinding van het huwelijk
- Art. 1401.5 Burgerlijk Wetboek

inscrits au nom d'un des époux seulement - Réglementation - Nature - Dissolution du mariage

- Art. 1401.5 Code civil

De waarde van de aandelen moet, in beginsel, worden geraamd op het tijdstip waarop de rechter de overdracht ervan beveelt, aangezien het recht op betaling van de prijs van de aandelen ontstaat op het tijdstip van de eigendomsoverdracht; bij die raming moet de rechter abstractie maken van zowel de omstandigheden die geleid hebben tot de vordering tot overname van de aandelen als van het gedrag van de partijen ten gevolge van de vordering (1); dit houdt in dat indien de rechter in concreto vaststelt dat deze omstandigheden of dit gedrag een invloed hebben gehad op de waarde van de aandelen zoals deze vastgesteld wordt op datum van overdracht, hij de invloed hiervan buiten beschouwing dient te laten; te dien einde is het de rechter ook toegestaan om als peildatum voor de waardering van de prijs een ander tijdstip in aanmerking te nemen. (1) Zie Cass. 5 oktober 2012, AR C.11.0398.N, AC 2012, nr. 514, met conclusie van advocaat-generaal met opdracht Van Ingelgem.

La valeur des parts doit, en principe, être évaluée au moment où le juge en ordonne la remise dès lors que le droit d'obtenir le paiement du prix des parts naît au moment du transfert de la propriété; lors de cette évaluation, le juge doit faire abstraction tant des circonstances qui ont donné lieu à la demande de remise des actions que du comportement des parties à la suite de cette demande (1); cela implique que si le juge constate in concreto que ces circonstances ou ce comportement ont eu une incidence sur la valeur des parts telle qu'elle est déterminée à la date de la remise, il ne doit pas tenir compte de leur incidence; à ces fins, le juge est autorisé à tenir compte d'un autre moment à titre de date repère pour évaluer le prix. (1) Voir Cass. 5 octobre 2012, RG C.11.0398.N, Pas. 2012, n° 514 et les concl. de M. l'avocat général délégué van Ingelgem publiées à leur date dans AC.

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid - Overname van aandelen om gegronde redenen - Waardebepaling van de aandelen - Tijdstip

- Artt. 340, eerste lid, en 341, eerste lid Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés privées à responsabilité limitée - Reprise des parts pour des motifs fondés - Détermination de la valeur des parts - Moment

- Art. 340, al. 1er, et 341, al. 1er Code des sociétés

C.14.0226.F

7 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150907.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Expertisemaatregel - Hoger beroep - Bevestiging

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Expertisemaatregel - Hoger beroep - Bevestiging

VERWIJZING NA CASSATIE - Burgerlijke zaken - Expertise - Hoger beroep - Bevestiging - Appellrecht die verzuimt de zaak naar de eerste rechter te verwijzen - Cassatie - Verwijzing

Conclusions de l'avocat général Genicot.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Mesure d'expertise - Appel - Confirmation

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Mesure d'expertise - Appel - Confirmation

RENVOI APRES CASSATION - Matière civile - Expertise - Appel - Confirmation - Omission du juge d'appel de renvoyer la cause au premier juge - Cassation - Renvoi

Het Hof dat de beslissing vernietigt waarbij het rechtscollege met schending van artikel 1068, Gerechtelijk Wetboek, beslist de zaak niet naar de eerste rechter te verwijzen, verwijst de zaak naar die rechter voor verdere behandeling (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

VERWIJZING NA CASSATIE - Burgerlijke zaken - Expertise - Hoger beroep - Bevestiging - Appelrechter die verzuimt de zaak naar de eerste rechter te verwijzen - Cassatie - Verwijzing

Het vonnis dat aldus een door de eerste rechter bevolen onderzoeksmaatregel bevestigt, ook al beweert het tegendeel, zonder daarbij enig geschilpunt anders te beslechten dan de eerste rechter maar toch beslist de zaak niet naar de eerste rechter te verwijzen, schendt artikel 1068, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Expertisemaatregel - Hoger beroep - Bevestiging

- Art. 1068 Gerechtelijk Wetboek

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Expertisemaatregel - Hoger beroep - Bevestiging

- Art. 1068 Gerechtelijk Wetboek

La Cour, qui casse la décision par laquelle la juridiction décide, en violation de l'article 1068 du Code judiciaire, de ne pas renvoyer la cause au premier juge, renvoie celle-ci à ce juge afin qu'il en poursuive le traitement (1). (1) Voir les concl. du MP.

RENOI APRES CASSATION - Matière civile - Expertise - Appel - Confirmation - Omission du juge d'appel de renvoyer la cause au premier juge - Cassation - Renvoi

Le jugement qui, même s'il affirme le contraire, revient ainsi à confirmer une mesure d'instruction ordonnée par le premier juge, sans trancher un élément du litige autrement que celui-ci mais qui décide de ne pas renvoyer la cause au premier juge, viole l'article 1068, alinéa 2, du Code judiciaire (1). (1) Voir les concl. du MP.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Mesure d'expertise - Appel - Confirmation

- Art. 1068 Code judiciaire

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Mesure d'expertise - Appel - Confirmation

- Art. 1068 Code judiciaire

C.14.0229.F

2 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150302.2](#)

AC nr. ...

Het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging wordt niet miskend wanneer de rechter zijn beslissing steunt op elementen waarvan de partijen, gelet op het verloop van het debat, mochten verwachten dat de rechter ze in zijn oordeel zou betrekken en waarover ze, bijgevolg, tegenspraak hebben kunnen voeren (1). (1) Cass. 29 september 2011, AR C.10.0349.N, AC 2011, nr. 514.

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Gerechtelijk recht - Procedure - Opdracht van de rechter - Beslissing - Ambtshalve aanvullen van redenen - Voorwaarde - Verwachting van de partijen - Mogelijkheid tot tegenspraak - Onderwerping aan tegenspraak

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Recht van verdediging - Opdracht van de rechter - Beslissing - Ambtshalve aanvullen van redenen - Voorwaarde - Verwachting van de partijen - Mogelijkheid tot tegenspraak - Onderwerping aan tegenspraak

Le principe général du droit relatif au respect des droits de la défense n'est pas violé lorsque le juge fonde sa décision sur des éléments dont les parties pouvaient s'attendre, au vu du déroulement des débats, qu'il les inclue dans son jugement et qu'elles ont dès lors pu contredire (1). (1) Cass. 29 septembre 2011, RG C.10.0349.N, Pas. 2011, n° 514.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Droit judiciaire - Procédure - Mission du juge - Décision - Suppléance d'office des motifs - Condition - Attente des parties - Possibilité de contradiction - Soumission à contradiction

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRESTS - Généralités - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Droits de la défense - Mission du juge - Décision - Suppléance d'office des motifs - Condition - Attente des parties - Possibilité de contradiction - Soumission à contradiction

C.14.0231.N

8 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150508.3](#)

AC nr. ...

Bruiklening is een overeenkomst, waarvan de geldigheid de toestemming vereist van beide partijen tot het sluiten van deze overeenkomst; tussen de partijen moet een wilsovereenstemming bestaan om daadwerkelijk rechtsgevolgen te doen ontstaan; de toestemming kan stilzwijgend zijn, indien zij volgt uit een gedraging die voor geen andere uitleg vatbaar is en derhalve de wil inhoudt om een overeenkomst te sluiten (1). (1) Het OM concludeerde tot vernietiging; het was van mening dat de appelrechters, die met hun overwegingen niet vaststellen dat de verweerster en de eiseres de wil hadden om daadwerkelijk een overeenkomst van bruikleen te sluiten, niet wettig de eiseres als bruiklener van de lift konden kwalificeren. Door op grond hiervan te oordelen dat de eiseres gehouden is de verweerster te vrijwaren, omdat zij als bruiklener van de lift geen bewijs levert van een vreemde oorzaak voor het niet kunnen teruggeven van de zaak, verantwoordden de appelrechters volgens het OM hun beslissing dus niet naar recht.

LENING - Bruikleen - Begrip - Geldigheid - Voorwaarde - Toestemming - Begrip - Vorm

- Art. 1875 Burgerlijk Wetboek

OVEREENKOMST - Bestanddelen - Toestemming - Begrip - Vorm

- Art. 1875 Burgerlijk Wetboek

Le prêt à usage est un contrat dont la validité requiert le consentement des deux parties pour conclure ce contrat; un accord de volonté doit exister entre les parties pour faire naître effectivement des effets juridiques; le consentement peut être tacite s'il ressort d'un comportement qui n'est susceptible d'aucune autre interprétation et implique, dès lors la volonté de conclure un contrat (1). (1) Le MP a conclu à la cassation; il a estimé que les juges d'appel qui n'ont pas constaté dans leurs considérations que la défenderesse et la demanderesse avaient la volonté de conclure effectivement une convention de prêt à usage, ne pouvaient qualifier légalement la demanderesse d'emprunteur du monte-charge. En décidant sur cette base que la demanderesse est tenue à la garantie de la défenderesse parce que, en tant qu'emprunteur du monte-charge elle n'apporte pas la preuve d'une cause étrangère pour ne pas pouvoir restituer la chose, les juges d'appel n'ont pas légalement justifié leur décision, selon le MP.

PRET - Prêt à usage - Notion - Validité - Condition - Consentement - Notion - Forme

- Art. 1875 Code civil

CONVENTION - Eléments constitutifs - Consentement - Notion - Forme

- Art. 1875 Code civil

De rechter is gehouden het geschil te beslechten overeenkomstig de daarop van toepassing zijnde rechtsregels; hij moet de juridische aard van de door partijen aangevoerde feiten en handelingen onderzoeken en mag, ongeacht de juridische omschrijving die de partijen daaraan hebben gegeven, de door hen aangevoerde redenen ambtshalve aanvullen op voorwaarde dat hij geen betwisting opwerpt waarvan de partijen bij conclusie het bestaan hebben uitgesloten, dat hij enkel steunt op elementen die hem regelmatig zijn voorgelegd, dat hij het voorwerp van de vordering niet wijzigt en dat hij daarbij het recht van verdediging van de partijen niet miskent (1). (1) Cass. 31 oktober 2013, AR C.13.0005.N, AC 2013, nr. 571, met concl. van advocaat-generaal A. VAN INGELGEM.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Beslechting van het geschil door de rechter - Ambtshalve aanvulling van de door partijen aangevoerde redenen

VORDERING IN RECHTE - Oorzaak van de vordering - Beslechting van het geschil door de rechter - Ambtshalve aanvulling van de door partijen aangevoerde redenen

Vrijwillige bewaargeving is een overeenkomst, waarvan de geldigheid de toestemming vereist van beide partijen tot het sluiten van deze overeenkomst; tussen de partijen moet een wilsovereenstemming bestaan om daadwerkelijk rechtsgevolgen te doen ontstaan; de toestemming kan stilzwijgend zijn, indien zij volgt uit een gedraging die voor geen andere uitleg vatbaar is en derhalve de wil inhoudt om een overeenkomst te sluiten (1). (1) Het OM was eveneens van mening dat de appelrechters, die met hun overwegingen evenmin vaststellen dat de N.V. ALHEEMBOUW en de verweerster de wil hadden om daadwerkelijk een overeenkomst van bewaargeving te sluiten, evenmin wettig konden oordelen dat er sprake was van bewaarneming met toelating om de lift uit te lenen.

BEWAARGEVING - Vrijwillige bewaargeving - Begrip - Geldigheid - Voorwaarde - Toestemming - Begrip - Vorm - Artt. 1915 en 1921 Burgerlijk Wetboek

Le juge est tenu de trancher le litige conformément aux règles de droit qui lui sont applicables; il doit examiner la nature juridique des faits et actes allégués par les parties et peut, quelle que soit la qualification juridique que les parties leur ont données, suppléer d'office aux motifs proposés par elles à condition de ne pas soulever de contestation dont les parties ont exclu l'existence dans leurs conclusions, de se fonder uniquement sur des éléments qui ont été régulièrement soumis à son appréciation, de ne pas modifier l'objet de la demande et, ce faisant, de ne pas violer les droits de la défense des parties (1). (1) Cass. 31 octobre 2013, RG C.13.0005.N, Pas. 2013, n° 571 et les concl. de M. Van Ingelgem, avocat général, publiées à leur date dans AC.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Juge qui tranche le litige - Suppléer d'office aux motifs invoqués par les parties

DEMANDE EN JUSTICE - Cause de la demande - Juge qui tranche le litige - Suppléer d'office aux motifs invoqués par les parties

Le dépôt volontaire est un contrat dont la validité requiert le consentement des deux parties pour conclure ce contrat; un accord de volonté doit exister entre les parties pour faire naître effectivement des effets juridiques; le consentement peut être tacite s'il ressort d'un comportement qui n'est susceptible d'aucune autre interprétation et implique, dès lors la volonté de conclure un contrat (1). (1) Le MP a aussi estimé que les juges d'appel qui, dans leurs considérations n'ont pas davantage constaté que la S.A. Alheembouw et la défenderesse avaient la volonté de conclure effectivement un contrat de dépôt, ne pouvaient pas davantage légalement décider qu'il était question de dépôt avec autorisation de donner le monte-charge en prêt.

DEPOT - Dépôt volontaire - Notion - Validité - Condition - Consentement - Notion - Forme - Art. 1915 et 1921 Code civil

OVEREENKOMST - Bestanddelen - Toestemming - Begrip - Vorm

- Artt. 1915 en 1921 Burgerlijk Wetboek

CONVENTION - Eléments constitutifs - Consentement - Notion - Forme

- Art. 1915 et 1921 Code civil

C.14.0247.N

13 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150313.2](#)

AC nr. ...

Wanneer samenhangende vorderingen vallen onder de territoriale bevoegdheid van verschillende Belgische rechtbanken van koophandel, kan de eisende partij kiezen om, via eenzelfde inleidende akte, alle vorderingen voor om het even welke van deze rechtbanken te brengen; deze keuzevrijheid geldt ook wanneer internationale bevoegdheidsbedingen meerdere Belgische rechtbanken van dezelfde rangorde en hen allen een "exclusieve" bevoegdheid toekennen en de eisende partij op grond van één van deze bedingen niet de plicht had, maar enkel de mogelijkheid om één van de vorderingen te brengen voor een rechtbank gevestigd in een andere lidstaat van de Europese Unie (1). (1) Het OM was van mening dat de betwistingen slechts konden worden opgelost door een uitlegging van artikel 23.1 van de Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, en concludeerde tot het stellen van een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie met betrekking tot de draagwijdte van dit artikel 23.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Plaatselijke bevoegdheid - Samenhangende vorderingen - Verschillende Belgische rechtbanken - Rechtbanken van koophandel - Eisende partij - Keuzevrijheid - Toepassingsgebied - Internationale bevoegdheidsbedingen

- Artt. 565, 5°, 566, eerste lid, 634 en 701 Gerechtelijk Wetboek

SAMENHANG - Samenhangende vorderingen - Territoriale bevoegdheid - Verschillende Belgische rechtbanken - Rechtbanken van koophandel - Eisende partij - Keuzevrijheid - Toepassingsgebied - Internationale bevoegdheidsbedingen

- Artt. 565, 5°, 566, eerste lid, 634 en 701 Gerechtelijk Wetboek

Lorsque des demandes connexes relèvent de la compétence territoriale de différents tribunaux de commerce belges la partie demanderesse peut décider d'introduire toutes les demandes par un même acte introductif devant n'importe lequel de ces tribunaux; cette liberté de choix vaut aussi lorsque des clauses de compétence internationales octroient à plusieurs tribunaux belges de même rang et à eux seuls une compétence « exclusive » et que, sur la base d'une de ces clauses, la partie demanderesse n'était pas tenue mais avait uniquement la faculté de porter une des demandes devant un tribunal établi dans un autre Etat-membre de l'Union européenne (1). (1) Le MP estimait que les litiges ne pouvaient être résolus que par une interprétation de l'article 23.1 du Règlement (CE) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale et a conclu qu'il fallait poser une question préjudicielle à la Cour de justice de l'Union européenne quant à la portée de cet article 23.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Compétence territoriale - Demandes connexes - Différents tribunaux belges - Tribunaux de commerce - Partie demanderesse - Liberté de choix - Champ d'application - Clauses de compétence internationales

- Art. 565, 5°, 566, al. 1er, 634 et 701 Code judiciaire

CONNEXITE - Demandes connexes - Compétence territoriale - Différents tribunaux belges - Tribunaux de commerce - Partie demanderesse - Liberté de choix - Champ d'application - Clauses de compétence internationales

- Art. 565, 5°, 566, al. 1er, 634 et 701 Code judiciaire

C.14.0248.N

8 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150508.4](#)

AC nr. ...

De akten onder levenden tot overdracht van onroerende zakelijke rechten, andere dan voorrechten en hypotheeken, kunnen bij gebrek aan overschrijving in het daartoe bestemde register op het kantoor van bewaring der hypotheeken niet worden tegengeworpen aan derden die zonder bedrog hebben gecontracteerd in die mate dat zij kunnen schaden hetzij aan de zakelijke rechten welke die derden bezitten op de goederen waarop bedoelde akten betrekking hebben, hetzij aan de verhaalsrechten welke die derden op de goederen hebben vervolgd tegen hun schuldenaar.

EIGENDOM - Onroerende zakelijke rechten - Andere dan voorrechten en hypotheeken - Akten onder levenden tot overdracht of aanwijzing - Gebrek aan overschrijving op het hypotheekkantoor

- Art. 1, eerste lid Hypotheekwet van 16 dec. 1851

ONROEREND EN ROEREND GOED - Onroerend goed - Onroerende zakelijke rechten - Andere dan voorrechten en hypotheeken - Akten onder levenden tot overdracht of aanwijzing - Gebrek aan overschrijving op het hypotheekkantoor

- Art. 1, eerste lid Hypotheekwet van 16 dec. 1851

VOORRECHTEN EN HYPOTHEKEN - Allerlei - Onroerende zakelijke rechten - Andere dan voorrechten en hypotheeken - Akten onder levenden tot overdracht of aanwijzing - Gebrek aan overschrijving op het hypotheekkantoor

- Art. 1, eerste lid Hypotheekwet van 16 dec. 1851

De overname door de vennootschap van een door de promotor in haar naam aangegane koopovereenkomst van een onroerend goed heeft tot gevolg dat de voordien door de promotor op het onroerend goed toegestane zakelijke rechten evenals de door de schuldeisers van de promotor op het goed gelegde beslagen komen te vervallen, op voorwaarde dat in de op het hypotheekkantoor overgeschreven aankoopakte uitdrukkelijk is vermeld dat de aankoop werd verricht in naam van de vennootschap in oprichting.

KOOP - Onroerend goed - Vennootschap in oprichting - In haar naam door de promotor aangegane koopovereenkomst - Onroerend goed - Overname van de koopovereenkomst door de vennootschap - Gevolg - Door de promotor toegestane

Les actes entre vifs translatifs de droits réels immobiliers autres que les privilèges et hypothèques, ne peuvent, à défaut de transcription dans le registre à ce destiné, au bureau de la conservation des hypothèques être opposés aux tiers qui ont contracté sans fraude dans la mesure où ils peuvent porter préjudice soit aux droits réels de ces tiers sur les biens concernés par lesdits actes soit aux droits de recours poursuivis par ces tiers sur les biens à l'encontre de leur débiteur.

PROPRIETE - Droits réels immobiliers - Autres que les privilèges et hypothèques - Actes entre vifs translatifs ou déclaratifs de droits - Défaut de transcription au bureau des hypothèques

- Art. 1er, al. 1er L. du 16 décembre 1851 sur les hypothèques

IMMEUBLE ET MEUBLE - Immeuble - Droits réels immobiliers - Autres que les privilèges et hypothèques - Actes entre vifs translatifs ou déclaratifs de droits - Défaut de transcription au bureau des hypothèques

- Art. 1er, al. 1er L. du 16 décembre 1851 sur les hypothèques

PRIVILEGES ET HYPOTHEQUES - Divers - Droits réels immobiliers - Autres que les privilèges et hypothèques - Actes entre vifs translatifs ou déclaratifs de droits - Défaut de transcription au bureau des hypothèques

- Art. 1er, al. 1er L. du 16 décembre 1851 sur les hypothèques

La reprise par la société d'un contrat de vente d'un bien immeuble conclu en son nom par le promoteur a pour conséquence que les droits réels accordés auparavant par le promoteur sur l'immeuble ainsi que les saisies pratiquées sur le bien par les créanciers du promoteur sont échus à la condition que l'acte d'achat transcrit dans les registres au bureau des hypothèques mentionne expressément que l'achat a été effectué au nom de la société en formation.

VENTE - Immeuble - Société en formation - Contrat de vente conclu au nom de la société par le promoteur - Immeuble - Reprise du contrat de vente par la société - Conséquence - Droits réels accordés par le promoteur - Saisies - Déchéance

zakelijke rechten - Beslagen - Verval

- Art. 60 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen
- Art. 1, eerste lid Hypotheekwet van 16 dec. 1851

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Algemeen - Vennootschap in oprichting - In haar naam door de promotor aangegane koopovereenkomst - Onroerend goed - Overname van de koopovereenkomst door de vennootschap - Gevolg - Door de promotor toegestane zakelijke rechten - Beslagen - Verval

- Art. 60 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen
- Art. 1, eerste lid Hypotheekwet van 16 dec. 1851

- Art. 60 Code des sociétés
- Art. 1er, al. 1er L. du 16 décembre 1851 sur les hypothèques

SOCIETES - Sociétés commerciales - Généralités - Société en formation - Contrat de vente conclu au nom de la société par le promoteur - Immeuble - Reprise du contrat de vente par la société - Conséquence - Droits réels accordés par le promoteur - Saisies - Déchéance

- Art. 60 Code des sociétés
- Art. 1er, al. 1er L. du 16 décembre 1851 sur les hypothèques

De overname van de verbintenis door de vennootschap geldt als bekrachtiging, waardoor de verbintenis evenals de nadien door de promotor in verband met die verbintenis gestelde rechtshandelingen worden geacht van het begin af door de vennootschap te zijn aangegaan en waardoor de goederen die door de promotor in naam van de vennootschap werden verworven worden geacht van het begin af eigendom te zijn geweest van de vennootschap; ten aanzien van de promotor geldt de overname als een ontbindende voorwaarde waardoor hij wordt bevrijd van de in naam van de vennootschap aangegane verbintenissen en wordt geacht nooit eigenaar te zijn geweest van de in naam van de vennootschap in oprichting verworven goederen; de vervulling van de ontbindende voorwaarde heeft zakelijke werking.

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Algemeen - Vennootschap in oprichting - Verbintenis - Promotor - Overname van de verbintenis door de vennootschap - Aard

- Art. 60 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

La reprise de l'engagement par la société valant ratification, l'engagement tout comme les actes juridiques effectués ultérieurement par le promoteur par rapport à cet engagement sont considérés dès le départ comme ayant été contractés par la société et les biens qui ont été acquis par le promoteur au nom de la société sont considérés avoir été la propriété de la société dès l'origine; à l'égard du promoteur la reprise a la valeur d'une condition résolutoire le libérant des engagements contractés au nom de la société et il est ainsi considéré n'avoir jamais été propriétaire des biens acquis au nom de la société en formation; la réalisation de la condition résolutoire a un effet réel.

SOCIETES - Sociétés commerciales - Généralités - Société en formation - Engagement - Promoteur - Reprise de l'engagement par la société - Nature

- Art. 60 Code des sociétés

C.14.0262.F

14 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151214.3](#)

AC nr. ...

Artikel 1, §1, eerste lid, Auteurswet 1994, sluit niet uit dat de rechtbank, in bepaalde omstandigheden, rekening mag houden met latere werken om de banaliteit van het litigieuze werk te beoordelen.

AUTEURSRECHT - Wet van 30 juni 1994 - Wettelijke bescherming

L'article 1er, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins n'exclut pas que, dans certaines circonstances, le tribunal puisse tenir compte d'œuvres postérieures pour apprécier la banalité de l'œuvre litigieuse.

DROITS D'AUTEUR - Loi du 30 juin 1994 - Protection légale

Om recht te hebben op de bescherming van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten, is het noodzakelijk maar volstaat het te bewijzen dat het werk oorspronkelijk is, dat wil zeggen een eigen intellectuele schepping van de auteur ervan; een intellectuele schepping is eigen aan zijn auteur wanneer zij het stempel van zijn persoonlijkheid draagt; dat is het geval wanneer de auteur zijn scheppende vaardigheden bij de verwezenlijking van het werk heeft uitgedrukt door het maken van vrije en creatieve keuzes; de verschillende delen van een werk worden door de voornoemde wet beschermd op voorwaarde dat zij bepaalde bestanddelen bevatten die de uitdrukking vormen van de eigen intellectuele schepping van de auteur van dit werk; ze hebben geen recht op die bescherming als ze banaal zijn.

AUTEURSRECHT - Wettelijke bescherming - Oorspronkelijk werk - Schepping

Pour qu'une œuvre puisse bénéficier de la protection de la loi du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins, il est nécessaire mais suffisant de prouver qu'elle est originale en ce sens qu'elle est une création intellectuelle propre à son auteur; une création intellectuelle est propre à son auteur lorsqu'elle reflète la personnalité de celui-ci; tel est le cas si l'auteur a exprimé ses capacités créatives lors de la réalisation de l'œuvre en effectuant des choix libres et créatifs; les différentes parties d'une œuvre bénéficient de la protection de la loi précitée à condition de contenir des éléments qui sont l'expression de la création intellectuelle propre à l'auteur de cette œuvre; elles ne bénéficient pas de cette protection si elles sont banales.

DROITS D'AUTEUR - Protection légale - Oeuvre originale - Création

C.14.0267.N

3 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150403.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

GEMEENSCHAP EN GEWEST - Vlaams Gewest - Stedenbouw - Herstel van plaats in de vorige staat - Herstelvordering - Tenuitvoerlegging - Dwangsom - Stedenbouwkundig inspecteur - Hoedanigheid

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstel van plaats in de vorige staat - Herstelvordering - Tenuitvoerlegging - Dwangsom - Stedenbouwkundig inspecteur - Hoedanigheid

De stedenbouwkundige inspecteur treedt, zowel bij het vorderen van een herstelmaatregel als bij het ten uitvoer leggen van de bevolen herstelmaatregel en van de verschuldigde dwangsommen, op in naam van het Vlaamse Gewest, zonder dat hij dit in het kader van een gedwongen tenuitvoerlegging uitdrukkelijk in zijn betekeningsexploot dient te vermelden (1). (1) Zie concl. OM.

GEMEENSCHAP EN GEWEST - Vlaams Gewest - Stedenbouw - Herstel van plaats in de vorige staat - Herstelvordering - Tenuitvoerlegging - Dwangsom - Stedenbouwkundig inspecteur - Hoedanigheid

- Artt. 6.1.41, § 1, eerste lid, §§ 3 en 4, en 6.1.46 Besluit van de

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

COMMUNAUTE ET REGION - Région flamande - Urbanisme - Remise en état des lieux - Demande de réparation - Exécution - Astreinte - Inspecteur urbaniste - Qualité

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Remise en état des lieux - Demande de réparation - Exécution - Astreinte - Inspecteur urbaniste - Qualité

L'inspecteur urbaniste agit au nom de la Région flamande tant lors de la demande d'une mesure de réparation que lorsque la mesure de réparation demandée et les astreintes dues sont exécutées, sans que, dans le cadre d'une exécution forcée, il doive expressément le mentionner dans son exploit de signification (1). (1) Voir les concl. du MP.

COMMUNAUTE ET REGION - Région flamande - Urbanisme - Remise en état des lieux - Demande en réparation - Exécution - Astreinte - Inspecteur urbaniste - Qualité

- Art. 6.1.41, § 1er, al. 1er, § 3 et 4, et 6.1.46 Arrêté du

P. 107/843

Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstel van plaats in de vorige staat - Herstelvordering - Tenuitvoerlegging - Dwangsom - Stedenbouwkundig inspecteur - Hoedanigheid

- Artt. 6.1.41, § 1, eerste lid, §§ 3 en 4, en 6.1.46 Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétole relative à l'aménagement du territoire

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Remise en état des lieux - Demande de réparation - Exécution - Astreinte - Inspecteur urbaniste - Qualité

- Art. 6.1.41, § 1er, al. 1er, § 3 et 4, et 6.1.46 Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétole relative à l'aménagement du territoire

C.14.0268.F

8 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150108.4](#)

AC nr. 16

De toepassing van de verjaring van een jaar, die gegrond is op een vermoeden van betaling, veronderstelt dat het bestaan van de schuldvordering niet in een geschrift is vastgesteld.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Rechtsvordering van kooplieden wegens de koopwaren die zij verkopen aan personen die geen koopman zijn - Termijn - Een jaar - Grondslag

- Art. 2272 Burgerlijk Wetboek

L'application de la prescription d'un an, qui est fondée sur une présomption de paiement, suppose que l'existence de la créance ne soit pas constatée par un écrit.

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Action des marchands pour les marchandises vendues à des particuliers non marchands - Délai - Un an - Fondement

- Art. 2272 Code civil

Wanneer het bestaan van de schuldvordering is vastgesteld in een geschrift en betaalbaar is bij het jaar of bij kortere termijnen, zullen de rentetermijnen verjaren door verloop van vijf jaar.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Rechtsvordering van kooplieden wegens de koopwaren die zij verkopen aan personen die geen koopman zijn - Termijn - Vijf jaar

- Art. 2277 Burgerlijk Wetboek

Si l'existence de la créance est constatée par un écrit et qu'elle soit payable par année ou à des termes périodiques plus courts, les arrérages s'en prescriront par cinq ans.

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Action des marchands pour les marchandises vendues à des particuliers non marchands - Délai - Cinq ans

- Art. 2277 Code civil

C.14.0269.N

15 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150515.2](#)

AC nr. ...

Bij vergoeding voor het verlies van een kans op het verwerven van een voordeel of het vermijden van een nadeel, komt enkel de economische waarde van de verloren gegane kans voor vergoeding in aanmerking; deze waarde kan niet bestaan uit het volledige bedrag van het uiteindelijk geleden nadeel of het verloren voordeel.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Waarde

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

En cas d'indemnisation de la perte d'une chance d'obtenir un avantage ou d'éviter un préjudice, seule la valeur économique de la chance perdue est prise en considération pour le calcul de l'indemnisation; cette valeur ne peut consister dans le montant total du préjudice finalement subi ou de l'avantage perdu.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Dommage matériel, éléments et étendue - Valeur

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Het bestaan van een kans vereist geen zekerheid op het verwerven van het verhoopte resultaat; de benadeelde kan aldus schadevergoeding verkrijgen voor het verlies van een kans ook al zou zonder de fout het verhoopte resultaat niet met zekerheid zijn verkregen (1). (1) Cass. 15 maart 2010, AR C.09.0433.N, AC 2010, nr. 182.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Bestaan van een kans - Begrip - Verlies van een kans - Schadevergoeding

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

L'existence d'une chance ne requiert aucune certitude quant à la réalisation du résultat espéré, de sorte que le préjudicié peut obtenir la réparation de la perte d'une chance, même s'il n'est pas certain que, sans la faute, le résultat espéré aurait été obtenu (1). (1) Cass. 15 mars 2010, RG C.09.0433.N, Pas. 2010, n° 182.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Existence d'une chance - Notion - Perte d'une chance - Dommages et intérêts

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Het verlies van een kans op het verwerven van een voordeel of het vermijden van een nadeel komt voor vergoeding in aanmerking indien tussen de fout en het verlies van deze kans een conditio sine qua non-verband bestaat (1). (1) Cass. 17 december 2009, AR C.08.0145.N en AR C.09.0190.N, AC 2009, nr. 757 en 760.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Begrip - Verlies van een kans - Vergoedbaarheid

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

La perte d'une chance d'obtenir un avantage ou d'éviter un préjudice est prise en considération pour l'indemnisation si la faute est la conditio sine qua non de la perte de cette chance (1). (1) Cass. 17 décembre 2009, RG C.08.0145.N et RG C.09.0190.N, Pas. 2009, n° 757 et 760.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Notion - Perte d'une chance - Caractère indemnisable

- Art. 1382 et 1383 Code civil

C.14.0270.N

30 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150130.5](#)

AC nr. ...

Derdenverzet is slechts niet ontvankelijk wegens gebrek aan belang wanneer het uitgaat van een persoon wiens rechtspositie door de beslissing niet kan worden aangetast (1). (1) Cass. 21 maart 2003, AR C.00.0634.N, AC 2003, nr. 188.

DERDENVERZET - Ontvankelijkheidsvereiste - Belang

- Artt. 1033 en 1122, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

VORDERING IN RECHTE - Ontvankelijkheidsvereiste - Belang

La tierce opposition n'est irrecevable à défaut d'intérêt que si elle émane d'une personne dont la position juridique n'est pas menacée par la décision attaquée (1). (1) Cass. 21 mars 2003, RG C.00.0634.N, Pas. 2003, n° 188.

TIERCE OPPOSITION - Condition de recevabilité - Intérêt

- Art. 1033 et 1122, al. 1er Code judiciaire

DEMANDE EN JUSTICE - Condition de recevabilité - Intérêt

C.14.0272.F

18 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150618.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Algemeen - Verschrijving in de bestreden beslissing - Verbetering door het Hof

Conclusions de l'avocat général Leclercq.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Généralités - Erreur matérielle dans la décision attaquée - Rectification par la Cour

Het Hof is bevoegd om een materiële vergissing in de bestreden beslissing, die blijkt uit de samenhang van de tekst, te verbeteren (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Algemeen - Verschrijving in de bestreden beslissing - Verbetering door het Hof

La Cour a le pouvoir de rectifier une erreur matérielle de la décision attaquée, qui ressort du contexte (1). (1) Voir les concl. du MP.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Généralités - Erreur matérielle dans la décision attaquée - Rectification par la Cour

C.14.0275.N

29 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150529.5](#)

AC nr. ...

Artikel 1287, eerste lid, Burgerlijk Wetboek luidens welk de kwijtschelding of ontslag bij overeenkomst aan de hoofdschuldenaar verleend, de borgen bevrijdt, is ook van toepassing op de zakelijke borg.

BORGTOCHT - Kwijtschelding of ontslag bij overeenkomst aan de hoofdschuldenaar - Gevolg - Bevrijding van de borgen - Toepassingsgebied - Zakelijke borg

- Art. 1287, eerste lid Burgerlijk Wetboek

L'article 1287, alinéa 1er, du Code civil aux termes duquel la remise ou décharge conventionnelle accordée au débiteur principal libère les cautions s'applique aussi à la caution réelle.

CAUTIONNEMENT - Remise ou décharge conventionnelle accordée au débiteur principal - Conséquence - Libération des cautions - Champ d'application - Caution réelle

- Art. 1287, al. 1er Code civil

De derde die tot zekerheid van andermans schuld aan de schuldeiser een zakelijke zekerheid verschaft, is anders dan de borg niet tot deze schuld gehouden met zijn gehele vermogen, maar heeft hiervoor slechts in te staan tot beloop van het zakelijk zekerheidsrecht.

BORGTOCHT - Derde die zakelijke zekerheid verschaft voor andermans schuld - Gevolg - Gehoudenheid

Le tiers qui fournit une sûreté réelle au créancier pour garantir la dette d'une autre personne n'est, contrairement à la caution, pas tenu de cette dette à concurrence de l'ensemble de son patrimoine, mais ne doit intervenir qu'à concurrence du droit de sûreté réelle.

CAUTIONNEMENT - Tiers qui fournit une sûreté réelle pour la dette d'une autre personne - Conséquence - Obligation

De regels inzake borgtocht zijn op de zakelijke borg enkel van toepassing in zoverre zij verenigbaar zijn met de aard ervan.

BORGTOCHT - Zakelijke borg - Toepasselijke rechtsregels

Les règles en matière de cautionnement ne s'appliquent à la caution réelle que dans la mesure où elles sont conciliables avec la nature de celle-ci.

CAUTIONNEMENT - Caution réelle - Règles de droit applicables

Een minnelijke aanzuiveringsregeling die voorziet in een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding heeft de bevrijding tot gevolg van de borgen overeenkomstig artikel 1287, eerste lid, Burgerlijk Wetboek; indien de schuldeiser tegen het ontwerp van minnelijke aanzuiveringsregeling bezwaar heeft aangetekend overeenkomstig artikel 1675/10, § 4, tweede lid, en de regeling door de rechtbank werd gehomologeerd niettegenstaande dit bezwaar, dan geldt de minnelijke aanzuiveringsregeling niet als kwijtschelding in de zin van artikel 1287, eerste lid, Burgerlijk wetboek.

BORGTOCHT - Collectieve schuldenregeling - Minnelijke aanzuiveringsregeling - Gevolg - Borgen - Schuldeiser - Bezwaar tegen het ontwerp - Homologatie door de rechtbank

- Art. 1675/10, § 4, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1287, eerste lid Burgerlijk Wetboek

COLLECTIEVE SCHULDENREGELING - Minnelijke aanzuiveringsregeling - Gevolg - Borgen - Schuldeiser - Bezwaar tegen het ontwerp - Homologatie door de rechtbank

- Art. 1675/10, § 4, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1287, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Un plan de règlement amiable qui prévoit une remise totale ou partielle entraîne la libération des cautions conformément à l'article 1287, alinéa 1er, du Code civil; si le créancier forme un contredit contre le projet de plan de règlement amiable conformément à l'article 1675/10, § 4, alinéa 2, et que le règlement est homologué par le tribunal nonobstant ce contredit, le plan de règlement amiable ne vaut pas comme remise au sens de l'article 1287, alinéa 1er, du Code civil.

CAUTIONNEMENT - Règlement collectif de dettes - Plan de règlement amiable - Conséquence - Cautions - Créancier - Contredit formé contre le projet - Homologation par le tribunal

- Art. 1675/10, § 4, al. 1er et 2 Code judiciaire

- Art. 1287, al. 1er Code civil

REGLEMENT COLLECTIF DE DETTES - Plan de règlement amiable - Conséquence - Cautions - Créancier - Contredit formé contre le projet - Homologation par le tribunal

- Art. 1675/10, § 4, al. 1er et 2 Code judiciaire

- Art. 1287, al. 1er Code civil

C.14.0276.N

30 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150130.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Overheidssector - Personeelslid - Getroffene - Ongeval veroorzaakt door een derde - Werkgever - Betaling zonder tegenprestatie - Omvang van de schade - Bewijs - Voorwerp

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Overheidssector - Personeelslid - Getroffene - Ongeval veroorzaakt door een derde - Eigen schade van de werkgever - Geschil tussen de werkgever en zijn verzekeraar en de verzekeraar van de voor het ongeval aansprakelijke persoon - Geneeskundige dienst - Vaststellingen - Bewijswaarde

ARBEIDSONGEVAL - Overheidspersoneel - Bijzondere regels - Personeelslid - Getroffene - Ongeval veroorzaakt door een derde - Eigen schade van de werkgever - Geschil tussen de werkgever en zijn verzekeraar en de verzekeraar van de voor het ongeval aansprakelijke persoon - Geneeskundige dienst - Vaststellingen - Bewijswaarde

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Dommage matériel. éléments et étendue - Secteur public - Membre du personnel - Victime - Accident causé par un tiers - Employeur - Paiement sans contre prestation - Etendue du dommage - Preuve - Objet

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. évaluation. date à considérer - Secteur public - Membre du personnel - Victime - Accident causé par un tiers - Dommage propre de l'employeur - Litige entre l'employeur et son assureur et l'assureur de la personne responsable de l'accident - Service médical - Constatations - Valeur probante

ACCIDENT DU TRAVAIL - Secteur public. règles particulières - Membre du personnel - Victime - Accident causé par un tiers - Dommage propre de l'employeur - Litige entre l'employeur et son assureur et l'assureur de la personne responsable de l'accident - Service médical - Constatations - Valeur probante

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Algemeen - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Overheidssector - Personeelslid - Getroffene - Ongeval veroorzaakt door een derde - Werkgever - Betaling zonder tegenprestatie - Omvang van de schade - Bewijs - Voorwerp

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Vermoedens - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Overheidssector - Personeelslid - Getroffene - Ongeval veroorzaakt door een derde - Eigen schade van de werkgever - Geschil tussen de werkgever en zijn verzekeraar en de verzekeraar van de voor het ongeval aansprakelijke persoon - Geneeskundige dienst - Vaststellingen - Bewijswaarde

PREUVE - Matière civile - Généralités - Responsabilité hors contrat - Secteur public - Membre du personnel - Victime - Accident causé par un tiers - Employeur - Paiement sans contre prestation - Etendue du dommage - Preuve - Objet

PREUVE - Matière civile - Présomptions - Responsabilité hors contrat - Secteur public - Membre du personnel - Victime - Accident causé par un tiers - Dommage propre de l'employeur - Litige entre l'employeur et son assureur et l'assureur de la personne responsable de l'accident - Service médical - Constatations - Valeur probante

De werkgever in de overheidssector die aanvoert schade te hebben geleden als gevolg van een door de fout van een derde veroorzaakt ongeval waarvan zijn personeelslid het slachtoffer werd, doordat hij de wedde en de daarop rustende lasten heeft moeten betalen zonder arbeidsprestaties te ontvangen, dient zijn schade in oorzakelijk verband met de fout te bewijzen; de werkgever dient derhalve niet alleen het bedrag van de betaalde wedde te bewijzen, maar ook dat die wedde betaald is voor een periode tijdens dewelke het personeelslid, als gevolg van het ongeval, arbeidsongeschikt was; hij kan daarvan het bewijs leveren met alle middelen (1). (1) Zie concl. OM.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Overheidssector - Personeelslid - Getroffene - Ongeval veroorzaakt door een derde - Werkgever - Betaling zonder tegenprestatie - Omvang van de schade - Bewijs - Voorwerp

- Artt. 1315, 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek
- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Algemeen - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Overheidssector - Personeelslid - Getroffene - Ongeval veroorzaakt door een derde - Werkgever - Betaling zonder tegenprestatie - Omvang van de schade - Bewijs - Voorwerp

- Artt. 1315, 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek
- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

L'employeur du secteur public qui invoque avoir subi un dommage ensuite d'un accident causé par la faute d'un tiers dont son membre du personnel a été victime, dès lors qu'il a dû payer les rémunérations et les charges y afférentes sans percevoir de prestations de travail, doit prouver le lien de causalité existant entre son dommage et la faute; l'employeur ne doit, dès lors, pas uniquement prouver le montant de la rémunération payée mais aussi que cette rémunération est payée pour la période au cours de laquelle le membre du personnel était incapable de travailler en raison de l'accident; il peut en apporter la preuve par toute voie de droit (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Dommage matériel. éléments et étendue - Secteur public - Membre du personnel - Victime - Accident causé par un tiers - Employeur - Paiement sans contre prestation - Etendue du dommage - Preuve - Objet

- Art. 1315, 1382 et 1383 Code civil
- Art. 870 Code judiciaire

PREUVE - Matière civile - Généralités - Responsabilité hors contrat - Secteur public - Membre du personnel - Victime - Accident causé par un tiers - Employeur - Paiement sans contre prestation - Etendue du dommage - Preuve - Objet

- Art. 1315, 1382 et 1383 Code civil
- Art. 870 Code judiciaire

Het optreden van de geneeskundige dienst is enkel bedoeld om de verplichtingen te bepalen die overeenkomstig de Arbeidsongevallenwet Overheidspersoneel aan de werkgever zijn opgelegd; in het geschil tussen de overheidswerkgever en zijn verzekeraar, enerzijds, en de verzekeraar van de voor het ongeval aansprakelijke persoon, anderzijds, over de schade van de werkgever, kunnen de vaststellingen van de geneeskundige dienst worden aangevoerd als een feitelijk vermoeden, waarvan de beoordeling aan de rechter is overgelaten (1). (1) Zie concl. OM.

L'intervention du service médical vise uniquement à déterminer les obligations imposées à l'employeur conformément à la loi du 3 juillet 1967 sur la prévention ou la réparation des dommages résultant des accidents du travail, des accidents survenus sur le chemin du travail et des maladies professionnelles dans le secteur public; dans le litige entre l'employeur public et son assureur, d'une part, et l'assureur de la personne responsable de l'accident, d'autre part, concernant le dommage subi par l'employeur, les constatations du service médical peuvent être invoquées à titre de présomption de fait dont l'appréciation est laissée au juge (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Overheidssector - Personeelslid - Getroffene - Ongeval veroorzaakt door een derde - Eigen schade van de werkgever - Geschil tussen de werkgever en zijn verzekeraar en de verzekeraar van de voor het ongeval aansprakelijke persoon - Geneeskundige dienst - Vaststellingen - Bewijswaarde

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Secteur public - Membre du personnel - Victime - Accident causé par un tiers - Dommage propre de l'employeur - Litige entre l'employeur et son assureur et l'assureur de la personne responsable de l'accident - Service médical - Constatations - Valeur probante

- Artt. 1349, 1353, 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek
- Art. 8 KB 24 jan. 1969 betreffende de schadevergoeding, ten gunste van de personeelsleden van de overheidssector, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk

- Art. 1349, 1353, 1382 et 1383 Code civil
- Art. 8 A.R. du 24 janvier 1969

ARBEIDSONGEVAL - Overheidspersoneel - Bijzondere regels - Personeelslid - Getroffene - Ongeval veroorzaakt door een derde - Eigen schade van de werkgever - Geschil tussen de werkgever en zijn verzekeraar en de verzekeraar van de voor het ongeval aansprakelijke persoon - Geneeskundige dienst - Vaststellingen - Bewijswaarde

ACCIDENT DU TRAVAIL - Secteur public. regles particulières - Membre du personnel - Victime - Accident causé par un tiers - Dommage propre de l'employeur - Litige entre l'employeur et son assureur et l'assureur de la personne responsable de l'accident - Service médical - Constatations - Valeur probante

- Artt. 1349, 1353, 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek
- Art. 8 KB 24 jan. 1969 betreffende de schadevergoeding, ten gunste van de personeelsleden van de overheidssector, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk

- Art. 1349, 1353, 1382 et 1383 Code civil
- Art. 8 A.R. du 24 janvier 1969

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Vermoedens - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Overheidssector - Personeelslid - Getroffene - Ongeval veroorzaakt door een derde - Eigen schade van de werkgever - Geschil tussen de werkgever en zijn verzekeraar en de verzekeraar van de voor het ongeval aansprakelijke persoon - Geneeskundige dienst - Vaststellingen - Bewijswaarde

PREUVE - Matière civile - Présomptions - Responsabilité hors contrat - Secteur public - Membre du personnel - Victime - Accident causé par un tiers - Dommage propre de l'employeur - Litige entre l'employeur et son assureur et l'assureur de la personne responsable de l'accident - Service médical - Constatations - Valeur probante

- Artt. 1349, 1353, 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

- Art. 1349, 1353, 1382 et 1383 Code civil

- Art. 8 KB 24 jan. 1969 betreffende de schadevergoeding, ten gunste van de personeelsleden van de overheidssector, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk

- Art. 8 A.R. du 24 janvier 1969

C.14.0278.F

11 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150911.1](#)

AC nr. ...

Wanneer een clause van een aannemingsovereenkomst, die een modaliteit is van artikel 1794 van het Burgerlijk Wetboek, kan worden uitgelegd als een contractueel beding dat voorziet in de betaling van een geldsom als tegenprestatie voor de mogelijkheid om de overeenkomst eenzijdig te beëindigen, kan de rechter, die het bestaan van een gezamenlijke fout van de bouwheer en van de aannemer vaststelt, de vergoeding niet wegens een gedeelde aansprakelijkheid verminderen.

OVEREENKOMST - Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Aannemingsovereenkomst - Overeengekomen vergoeding bij eenzijdige beëindiging - Gezamenlijke fout van de bouwheer en van de aannemer - Bevoegdheid van de rechter

- Artt. 1134, eerste lid, en 1794 Burgerlijk Wetboek

Lorsqu'une clause d'un contrat d'entreprise, qui est une modalité de l'article 1794 du Code civil, s'analyse en une stipulation conventionnelle d'une somme d'argent qui constitue la contrepartie d'une faculté de résiliation unilatérale, le juge, qui constate l'existence d'une faute commune au maître de l'ouvrage et à l'entrepreneur, ne peut réduire l'indemnité en raison d'un partage de responsabilité.

CONVENTION - Force obligatoire (inexécution) - Contrat d'entreprise - Indemnité conventionnelle en cas de résiliation unilatérale - Faute commune au maître de l'ouvrage et à l'entrepreneur - Pouvoir du juge

- Art. 1134, al. 1er, et 1794 Code civil

C.14.0281.F

2 april 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150402.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Leclercq.

RECHTSMISBRUIK - Naamloze vennootschap - Verlies van het maatschappelijk kapitaal - Belanghebbende - Rechtsvordering

RECHTSMISBRUIK - Naamloze vennootschap - Verlies van het maatschappelijk kapitaal - Belanghebbende - Rechtsvordering - Recht - Ontbinding - Uitoefening van dat recht voor een ander doeleinde

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Naamloze vennootschappen - Verlies van het maatschappelijk kapitaal - Belanghebbende - Rechtsvordering - Rechtsmisbruik

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Naamloze vennootschappen - Verlies van het maatschappelijk kapitaal - Belanghebbende - Rechtsvordering - Recht - Ontbinding - Uitoefening van dat recht voor een ander doeleinde - Rechtsmisbruik

VORDERING IN RECHTE - Rechtsvordering - Rechtsmisbruik - Naamloze vennootschap - Verlies van het maatschappelijk kapitaal - Belanghebbende - Belang

Conclusions du premier avocat général Leclercq.

ABUS DE DROIT - Société anonyme - Perte du capital social - Intéressé - Action en justice

ABUS DE DROIT - Société anonyme - Perte du capital social - Intéressé - Action en justice - Droit - Dissolution - Exercice de ce droit à une autre fin

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés anonymes - Perte du capital social - Intéressé - Action en justice - Abus de droit

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés anonymes - Perte du capital social - Intéressé - Action en justice - Droit - Dissolution - Exercice de ce droit à une autre fin - Abus de droit

DEMANDE EN JUSTICE - Action en justice - Abus de droit - Société anonyme - Perte du capital social - Intéressé - Intérêt

De aanwending van een recht voor een ander doeleinde dan dat waarvoor het werd ingevoerd, vormt een misbruik van recht; die regel is van toepassing op het recht om de ontbinding van een naamloze vennootschap wegens verlies van het maatschappelijk kapitaal te vorderen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

RECHTSMISBRUIK - Naamloze vennootschap - Verlies van het maatschappelijk kapitaal - Belanghebbende - Rechtsvordering - Recht - Ontbinding - Uitoefening van dat recht voor een ander doeleinde

- Art. 634 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Naamloze vennootschappen - Verlies van het maatschappelijk kapitaal - Belanghebbende - Rechtsvordering - Recht - Ontbinding - Uitoefening van dat recht voor een ander doeleinde - Rechtsmisbruik

- Art. 634 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

Zelfs wanneer voldaan is aan de voorwaarden van artikel 634, eerste zin, van het Wetboek van Vennootschappen, moet degene die op grond van die wetsbepaling de ontbinding van een naamloze vennootschap vordert wegens verlies van het maatschappelijk kapitaal, overeenkomstig de artikelen 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek belang hebben bij het instellen van een dergelijke vordering en mag zijn vordering geen rechtsmisbruik opleveren; er kan sprake zijn van rechtsmisbruik, zelfs als het bedoelde recht van openbare orde of van dwingend recht is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

VORDERING IN RECHTE - Rechtsvordering - Rechtsmisbruik - Naamloze vennootschap - Verlies van het maatschappelijk kapitaal - Belanghebbende - Belang

- Art. 634 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

- Artt. 17 en 18 Gerechtelijk Wetboek

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Naamloze vennootschappen - Verlies van het maatschappelijk kapitaal - Belanghebbende - Rechtsvordering - Rechtsmisbruik

- Art. 634 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

- Artt. 17 en 18 Gerechtelijk Wetboek

RECHTSMISBRUIK - Naamloze vennootschap - Verlies van het maatschappelijk kapitaal - Belanghebbende - Rechtsvordering

- Art. 634 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

- Artt. 17 en 18 Gerechtelijk Wetboek

Constitue un abus de droit l'utilisation d'un droit dans un but différent de celui pour lequel il a été créé; cette règle est applicable au droit de demander la dissolution d'une société anonyme pour perte du capital social (1). (1) Voir les concl. du MP.

ABUS DE DROIT - Société anonyme - Perte du capital social - Intéressé - Action en justice - Droit - Dissolution - Exercice de ce droit à une autre fin

- Art. 634 Code des sociétés

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés anonymes - Perte du capital social - Intéressé - Action en justice - Droit - Dissolution - Exercice de ce droit à une autre fin - Abus de droit

- Art. 634 Code des sociétés

Même lorsque les conditions de l'article 634, première phrase, du Code des sociétés sont réunies, celui qui demande la dissolution d'une société anonyme sur la base de cette disposition légale pour perte du capital social, doit, conformément aux articles 17 et 18 du Code judiciaire, justifier d'un intérêt à formuler une telle demande et sa demande ne peut constituer un abus de droit; il peut y avoir abus de droit, même si le droit visé est d'ordre public ou impératif (1). (1) Voir les concl. du MP.

DEMANDE EN JUSTICE - Action en justice - Abus de droit - Société anonyme - Perte du capital social - Intéressé - Intérêt

- Art. 634 Code des sociétés

- Art. 17 et 18 Code judiciaire

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés anonymes - Perte du capital social - Intéressé - Action en justice - Abus de droit

- Art. 634 Code des sociétés

- Art. 17 et 18 Code judiciaire

ABUS DE DROIT - Société anonyme - Perte du capital social - Intéressé - Action en justice

- Art. 634 Code des sociétés

- Art. 17 et 18 Code judiciaire

C.14.0283.F

16 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151016.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Duur - Bijzondere verjaringen - Vijfjarige verjaring - Periodiek betaalbare schulden - Commissielonen

De omstandigheid dat de schuld niet hernieuwd wordt zonder de tussenkomst van de partijen en de omstandigheid dat het de schuldenaar is die het verkoopoverzicht verzendt op basis waarvan de schuldeiser zijn commissielonen factureert, zijn criteria die geen verband houden met het periodieke karakter van de schuld dat vereist wordt door artikel 2277 Burgerlijk Wetboek, wanneer vastgesteld wordt dat de commissielonen waarvan de betaling gevorderd wordt, afkomstig zijn uit dezelfde rechtsverhouding (1). (1) Zie concl. OM.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Duur - Bijzondere verjaringen - Vijfjarige verjaring - Periodiek betaalbare schulden - Commissielonen

- Art. 2277 Burgerlijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Leclercq.

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Durée - Prescriptions spéciales - Prescription quinquennale - Dettes payables périodiquement - Commissions

La circonstance que la dette ne se renouvelle pas sans intervention des parties et la circonstance que c'est le débiteur qui transmet le relevé des ventes sur la base duquel le créancier facture ses commissions, sont des critères étrangers au caractère périodique de la dette requis par l'article 2277 du Code civil lorsqu'il est constaté que les commissions dont le paiement est réclamé sont issues du même rapport juridique (1). (1) Voir les concl. du MP.

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Durée - Prescriptions spéciales - Prescription quinquennale - Dettes payables périodiquement - Commissions

- Art. 2277 Code civil

C.14.0284.N

13 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150313.6](#)

AC nr. ...

Een zaak is gebrekkig in de zin van artikel 1384, eerste lid, Burgerlijk Wetboek wanneer zij een abnormaal kenmerk vertoont waardoor zij in bepaalde omstandigheden schade kan veroorzaken (1). (1) Cass. 31 oktober 2013, AR C.12.0628.N, AC 2013, nr. 570.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Gebrek van de zaak

- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Une chose est affectée d'un vice au sens de l'article 1384, alinéa 1er, du Code civil lorsqu'elle présente une caractéristique anormale qui la rend, en certaines circonstances, susceptible de causer un préjudice (1). (1) Cass. 31 octobre 2013, RG C.12.0628.N, Pas. 2013, n° 570.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Vice de la chose

- Art. 1384, al. 1er Code civil

Het is niet voldoende om een zaak als gebrekkig te beschouwen dat aan de zaak iets wordt toegevoegd waardoor schade ontstaat; vereist is dat de zaak in haar geheel een abnormaal kenmerk vertoont; het abnormaal kenmerk moet geen intrinsiek kenmerk betreffen of een blijvend element zijn dat inherent is aan de zaak (1). (1) Cass. 31 oktober 2013, AR C.12.0628.N, AC 2013, nr. 570.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST -
Herstelplicht - Zaken - Gebrek van de zaak
- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Il ne suffit pas pour qu'une chose soit considérée comme étant affectée d'un vice que quelque chose ait été ajouté à la chose causant ainsi un préjudice; il est requis que la chose dans son ensemble présente une caractéristique anormale; la caractéristique anormale ne doit pas concerner une qualité intrinsèque ou être un élément permanent inhérent à la chose (1). (1) Cass. 31 octobre 2013, RG C.12.0628.N, Pas. 2013, n° 570.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - *Obligation de réparer - Choses - Vice de la chose*
- Art. 1384, al. 1er Code civil

C.14.0285.N

30 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150130.7](#)

AC nr. ...

Behoudens andersluidende wettelijke bepalingen heeft de overtreding bij de totstandkoming van de overeenkomst van een regel die de openbare orde aanbelangt, in beginsel slechts de nietigheid van de overeenkomst tot gevolg wanneer deze overtreding tot gevolg heeft dat het voorwerp van de overeenkomst ongeoorloofd is.

OVEREENKOMST - *Bestanddelen - Allerlei - Totstandkoming - Overtreding van een regel van openbare orde - Gevolg - Nietigheid - Toepassingsgebied*
- Artt. 6 en 1108 Burgerlijk Wetboek

Sauf dispositions légales contraires, l'infraction à une règle d'ordre public commise lors de la naissance de la convention, entraîne, en principe, uniquement la nullité de la convention lorsqu'il résulte de cette infraction que l'objet de la convention est illicite.

CONVENTION - *Éléments constitutifs - Divers - Naissance - Contravention à une règle d'ordre public - Conséquence - Nullité - Champ d'application*
- Art. 6 et 1108 Code civil

Een overeenkomst heeft een ongeoorloofd voorwerp indien zij verplicht tot een prestatie die door een wet van openbare orde verboden is of in strijd is met de goede zeden.

OVEREENKOMST - *Bestanddelen - Voorwerp - Ongeoorloofd voorwerp*
- Artt. 6 en 1108 Burgerlijk Wetboek

L'objet d'une convention est illicite si elle oblige à une prestation interdite par une loi d'ordre public ou est contraire aux bonnes mœurs.

CONVENTION - *Éléments constitutifs - Objet - Objet illicite*
- Art. 6 et 1108 Code civil

C.14.0289.N

3 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150903.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.

KOOP - Zeerecht - Appelrechters - Bevoegdheid - Incoterm CFR - Cognossement - Clause Cash against documents

VERVOER - Goederenvervoer - Rivier- en zeevervoer - Zeevervoer - Koop - Appelrechters - Bevoegdheid - Incoterm CFR - Cognossement - Clause Cash against documents

Conclusions de l'avocat général Leclercq.

VENTE - Droit maritime - Juges d'appel - Compétence - Incoterm CFR - Connaissance - Clause Cash Against Documents

TRANSPORT - Transport de biens - Transport fluvial et maritime - Transport maritime - Vente - Juges d'appel - Compétence - Incoterm CFR - Connaissance - Clause Cash Against Documents

De appelrechters die hun bevoegdheid afwijzen omdat de goederen aan boord van het zeeschip werden gebracht te Busan in Zuid-Korea en dit de plaats van levering is overeenkomstig de Incoterm CFR Antwerp, zonder de overhandiging van het cognossement, noch de clause Cash against documents in hun oordeel te betrekken, verantwoord hun beslissing niet naar recht (Punt A.4, en Punt B.4, Incoterm Cost and Freight) (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

KOOP - Zeerecht - Appelrechters - Bevoegdheid - Incoterm CFR - Cognossement - Clause Cash against documents

- Art. 5, § 1, b, eerste streepje EEG-Verordening nr. 44/2001 van de Raad van 22 dec. 2000

VERVOER - Goederenvervoer - Rivier- en zeevervoer - Zeevervoer - Koop - Appelrechters - Bevoegdheid - Incoterm CFR - Cognossement - Clause Cash against documents

- Art. 5, § 1, b, eerste streepje EEG-Verordening nr. 44/2001 van de Raad van 22 dec. 2000

Les juges d'appel qui se sont déclarés incompetents dès lors que les marchandises ont été chargées à bord du navire à Busan en Corée du Sud qui est le lieu de livraison conformément au document Incoterm CFR Antwerp, sans tenir compte dans leur décision de la remise du connaissement ni de la clause Cash Against Documents, n'ont pas légalement justifié leur décision (Incoterm Cost and Freight point A.4 et Point B.4) (1). (1) Voir les concl. contraires du MP.

VENTE - Droit maritime - Juges d'appel - Compétence - Incoterm CFR - Connaissance - Clause Cash Against Documents

- Art. 5, § 1er, b, premier tiret Règlement (C.E.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000

TRANSPORT - Transport de biens - Transport fluvial et maritime - Transport maritime - Vente - Juges d'appel - Compétence - Incoterm CFR - Connaissance - Clause Cash Against Documents

- Art. 5, § 1er, b, premier tiret Règlement (C.E.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000

C.14.0294.N

16 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150116.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

OVEREENKOMST - Einde - Landverzekeringsovereenkomst - Uitlooprisico - Dekking - Termijn - Doel

VERZEKERING - Landverzekering - Verzekeringsovereenkomst - Einde - Uitlooprisico - Dekking - Termijn - Doel

De dekking van het uitlooprisico gedurende de termijn van 36 maanden na het einde van de verzekeringsovereenkomst heeft tot doel de verzekerde en de benadeelde te beschermen in afwachting van het afsluiten van een nieuwe verzekeringsovereenkomst bij een andere verzekeraar; hieruit volgt dat voor de verzekeringsovereenkomst waarin de dekking afhankelijk kan gemaakt worden van het instellen van de vordering tijdens de duur ervan, de verplichte dekking gedurende de termijn van 36 maanden na het einde van de verzekeringsovereenkomst geldt, tenzij een andere verzekeraar het schadegeval dekt (1). (1) Zie concl. OM.

OVEREENKOMST - Einde - Landverzekeringsovereenkomst - Uitlooprisico - Dekking - Termijn - Doel

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

CONVENTION - Fin - Contrat d'assurance terrestre - Risque de postériorité - Couverture - Délai - But

ASSURANCES - Assurances terrestres - Contrat d'assurance - Fin - Risque de postériorité - Couverture - Délai - But

La couverture du risque de postériorité au cours du délai de 36 mois après la fin du contrat d'assurance a pour but de protéger l'assuré et la personne lésée dans l'attente de la conclusion d'un nouveau contrat d'assurance auprès d'un autre assureur; il s'ensuit que pour le contrat d'assurance dans lequel la couverture peut être subordonnée à l'introduction de la demande au cours de sa durée, la couverture obligatoire pendant un délai de 36 mois après la fin du contrat d'assurance s'applique, à moins qu'un autre assureur couvre le dommage (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

CONVENTION - Fin - Contrat d'assurance terrestre - Risque de postériorité - Couverture - Délai - But

P. 118/843

- Art. 78 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

VERZEKERING - Landverzekering - Termijn - Doel - Verzekeringsovereenkomst - Einde - Uitlooprisico - Dekking

- Art. 78 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

- Art. 78 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

ASSURANCES - Assurances terrestres - Délai - But - Contrat d'assurance - Fin - Risque de postériorité - Couverture

- Art. 78 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

C.14.0295.N

15 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150515.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

HUWELIJK - Buitenlandse huwelijksakte - Voorwaarden nodig voor de erkenning in België - Niet-beantwoording aan de voorwaarden

Uit de omstandigheid dat krachtens artikel 29 Wetboek IPR het bestaan op zich van een buitenlandse huwelijksakte in België niet mag worden genegeerd, kan niet worden afgeleid dat de rechter, indien dit huwelijk niet beantwoordt aan de voorwaarden nodig voor de erkenning ervan in België, er in de Belgische rechtsorde enig gevolg kan aan geven (1). (1) Zie concl. OM

HUWELIJK - Buitenlandse huwelijksakte - Voorwaarden nodig voor de erkenning in België - Niet-beantwoording aan de voorwaarden

- Art. 29 Wet 16 juli 2004 houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

MARIAGE - Acte de mariage étranger - Conditions nécessaires à la reconnaissance en Belgique - Conditions non respectées

Il ne peut se déduire de la circonstance qu'en vertu de l'article 29 du Code de droit international privé l'existence d'un acte de mariage étranger ne peut être niée en Belgique, que le juge peut y attacher une quelconque conséquence dans l'ordre juridique belge, si ce mariage ne répond pas aux conditions nécessaires à sa reconnaissance en Belgique (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

MARIAGE - Acte de mariage étranger - Conditions nécessaires à la reconnaissance en Belgique - Conditions non respectées

- Art. 29 L. du 16 juillet 2004 portant le Code de droit international privé

C.14.0296.F

30 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151030.1](#)

AC nr. ...

Uit de artikelen 1147, 1610 en 1611 van het Burgerlijk Wetboek volgt dat de verkoper tot schadevergoeding is gehouden wegens de laattijdige uitvoering van zijn verplichting tot levering, in alle gevallen waarin niet is aangetoond dat de vertraging het gevolg is van een vreemde oorzaak die hem niet kan worden toegerekend.

OVEREENKOMST - Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Verkoper - Levering - Laattijdige uitvoering - Schadevergoeding

- Artt. 1147, 1610 en 1611 Burgerlijk Wetboek

Il suit des articles 1147, 1610 et 1611 du Code civil que le vendeur est tenu des dommages et intérêts à raison de l'exécution tardive de son obligation de délivrance, dans tous les cas où il n'est pas établi que le retard provient d'une cause étrangère qui ne peut lui être imputée.

CONVENTION - Force obligatoire (inexécution) - Vendeur - Délivrance - Exécution tardive - Dommages et intérêts

- Art. 1147, 1610 et 1611 Code civil

C.14.0298.N

20 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150320.1](#)

AC nr. ...

De door artikel 565, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, in zijn hier toepasselijke versie, opgelegde voorrang veronderstelt dat de vorderingen hangende zijn voor rechtscolleges van dezelfde rang; er is bijgevolg geen samenhang tussen vorderingen in verschillende aanleg; dit geldt ook wanneer de beide zaken voor hetzelfde rechtscollege aanhangig zijn (1). (1) Cass. 1 april 2010, AR C. 09.0131.N, AC 2010, nr. 242.

SAMENHANG - Burgerlijke zaken - Vorderingen hangende voor rechtscolleges van verschillende rang

- Artt. 30, 565, tweede lid, en 566, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

VORDERING IN RECHTE - Burgerlijke zaken - Vorderingen hangende voor rechtscolleges van verschillende rang

- Artt. 30, 565, tweede lid, en 566, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Uit artikel 1050, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek volgt dat tegen een vonnis waarbij de rechter zich enkel bevoegd of onbevoegd verklaart, geen onmiddellijk hoger beroep openstaat en een dergelijk beroep slechts mogelijk is nadat de rechter die zich bevoegd heeft verklaard, of de als bevoegd aangewezen rechter een eindvonnis heeft gewezen over de ontvankelijkheid of de gegrondheid (1). (1) Cass. 25 maart 2010, AR C.09.0554.N, AC 2010, nr. 221.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Beslissing inzake bevoegdheid - Hoger beroep - Ontvankelijkheid

- Artt. 1050, tweede lid, en 1055 Gerechtelijk Wetboek

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Beslissing inzake bevoegdheid - Hoger beroep - Ontvankelijkheid

- Artt. 1050, tweede lid, en 1055 Gerechtelijk Wetboek

L'ordre de préférence imposé par l'article 565, alinéa 2, du Code judiciaire, dans sa version applicable en l'espèce, suppose que les demandes soient pendantes devant des juridictions de même rang; il n'y a, dès lors, pas de connexité entre les demandes se trouvant en degré d'instances différents; cela vaut aussi lorsque les deux causes sont pendantes devant la même juridiction (1). (1) Cass. 1er avril 2010, RG C.09.0131.N, Pas. 2010, n° 242.

CONNEXITE - Matière civile - Demandes pendantes devant des juridictions de rang différent

- Art. 30, 565, al. 2, et 566, al. 1er Code judiciaire

DEMANDE EN JUSTICE - Matière civile - Demandes pendantes devant des juridictions de rang différent

- Art. 30, 565, al. 2, et 566, al. 1er Code judiciaire

Il ressort de l'article 1050, alinéa 2, du Code judiciaire que le jugement par lequel le juge se déclare uniquement compétent ou incompétent ne donne pas immédiatement ouverture à la voie de l'appel; cet appel n'est possible qu'après la prononciation d'un jugement définitif sur la recevabilité ou le bien-fondé de la demande par le juge qui s'est déclaré compétent ou par le juge désigné compétent (1). (1) Cass. 25 mars 2010, RG C.09.0554.N, Pas. 2010, n° 221.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Décisions et parties - Décision rendue sur la compétence - Appel - Recevabilité

- Art. 1050, al. 2, et 1055 Code judiciaire

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Décision rendue sur la compétence - Appel - Recevabilité

- Art. 1050, al. 2, et 1055 Code judiciaire

Het volstaat niet dat een vennootschap op het grondgebied van een andere Staat dan de Belgische werd opgericht om het recht van die Staat toe te passen; die toepassing vereist dat haar voornaamste vestiging zich bevindt op het grondgebied van die Staat vanaf haar oprichting; de rechter bepaalt in feite de plaats van de voornaamste vestiging van een rechtspersoon en moet, daartoe, rekening houden met de in artikel 4, § 3, Wetboek IPR, vermelde criteria.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de ruimte - Vennootschap - Voornaamste vestiging - Criteria

VENNOOTSCHAPPEN - Algemeen - gemeenschappelijke regels - Wetten. Decreten. Ordonnanties. Besluiten - Werking in de ruimte - Voornaamste vestiging - Criteria

Il ne suffit pas qu'une société ait été constituée sur le territoire d'un autre Etat que la Belgique pour que le droit de cet Etat lui soit applicable mais il faut que son établissement principal ait été situé sur le territoire de cet Etat dès sa constitution; le juge détermine en fait le lieu de l'établissement principal d'une personne morale et doit, pour ce faire, tenir compte des critères énoncés à l'article 4, § 3 du Code de droit international privé.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans l'espace - Société - Principal établissement - Critères

SOCIETES - Généralités. règles communes - Lois. Décrets. Ordonnances. Arrêtés - Application dans l'espace - Principal établissement - Critères

C.14.0305.N

29 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151029.9](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Richtlijn 2005/29/EG - Oneerlijke handelspraktijken - Handelspraktijkenwet 1991 - Artikel 53, § 1, eerste en derde lid, WHPC - Sperperiode - Aankondigingen en suggesties van prijsverminderingen - Toepassingsgebied

HANDELSPRAKTIJK - Handelspraktijkenwet 1991 - Artikel 53, § 1, eerste en derde lid, WHPC - Sperperiode - Aankondigingen en suggesties van prijsverminderingen - Doelstelling wetgever

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Directive 2005/29/CE - Pratiques commerciales déloyales - Loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur - Article 53, § 1er, alinéas 1er et 3, LPPC - Période d'attente - Annonces et suggestions de réductions de prix - Champ d'application

PRATIQUES DU COMMERCE - Loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur - Article 53, § 1er, alinéas 1er et 3, LPPC - Période d'attente - Annonces et suggestions de réductions de prix - Objectif du législateur

Uit de wetsgeschiedenis van artikel 53, §1, eerste en derde lid, van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, zoals te dezen van toepassing, blijkt dat de wetgever niet alleen formeel een dubbele doelstelling vooropstelde, maar ook daadwerkelijk en met opgave van redenen beoogde, naast de economische belangen van de concurrenten, de consument te beschermen en in te lichten door de doorzichtigheid en juistheid te verzekeren van de prijzen zoals die onmiddellijk vóór en tijdens de opruimingsperiodes worden toegepast; hieruit volgt dat artikel 53, §1, van deze wet tevens beoogt de consument te beschermen en dat de krachtens die bepaling verboden aankondigingen van prijsverminderingen en suggesties niet buiten het toepassingsgebied van de Richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2005 betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt en tot wijziging van Richtlijn 84/450/EEG van de Raad, richtlijnen 97/7/EG, 98/27/EG en 2002/65/EG van het Europees Parlement en de Raad vallen (1). (1) Zie concl. OM.

Il ressort de la genèse de l'article 53, § 1er, alinéas 1er et 3, de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur, tel qu'il est applicable en l'espèce, que le législateur n'a pas seulement envisagé formellement un double objectif, mais qu'il a également effectivement et de manière motivée visé, outre les intérêts économiques des concurrents, à protéger et informer le consommateur en assurant la transparence et la vérité des prix appliqués immédiatement avant et pendant les périodes de soldes; il s'ensuit que l'article 53, § 1er, de ladite loi vise aussi à protéger le consommateur et que les annonces et suggestions de réductions de prix interdites en vertu de cette disposition n'échappent pas au champ d'application de la directive 2005/29/CE du Parlement européen et du Conseil, du 11 mai 2005, relative aux pratiques commerciales déloyales des entreprises vis-à-vis des consommateurs dans le marché intérieur et modifiant la directive 84/450/CEE du Conseil et les directives 97/7/CE, 98/27/CE et 2002/65/CE du Parlement européen et du Conseil (1). (1) Voir les concl. du MP.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Richtlijn 2005/29/EG - Oneerlijke handelspraktijken - Handelspraktijkenwet 1991 - Artikel 53, § 1, eerste en derde lid, WHPC - Sperperiode - Aankondigingen en suggesties van prijsverminderingen - Toepassingsgebied

- Art. 2, sub d Richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2005 betreffende oneerlijke handelspraktijken

- Art. 53, § 1, eerste en derde lid Wet 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument

HANDELSPRAKTIJK - Handelspraktijkenwet 1991 - Artikel 53, § 1, eerste en derde lid, WHPC - Sperperiode - Aankondigingen en suggesties van prijsverminderingen - Doelstelling wetgever

- Art. 2, sub d Richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2005 betreffende oneerlijke handelspraktijken

- Art. 53, § 1, eerste en derde lid Wet 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Directive 2005/29/CE - Pratiques commerciales déloyales - Loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur - Article 53, § 1er, alinéas 1er et 3, LPPC - Période d'attente - Annonces et suggestions de réductions de prix - Champ d'application

- Art. 2, sous d) Directive 2005/29/CE du Parlement Européen et du Conseil du 11 mai 2005 relative aux pratiques commerciales déloyales

- Art. 53, § 1er, al. 1er et 3 L. du 14 juillet 1991

PRATIQUES DU COMMERCE - Loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur - Article 53, § 1er, alinéas 1er et 3, LPPC - Période d'attente - Annonces et suggestions de réductions de prix - Objectif du législateur

- Art. 2, sous d) Directive 2005/29/CE du Parlement Européen et du Conseil du 11 mai 2005 relative aux pratiques commerciales déloyales

- Art. 53, § 1er, al. 1er et 3 L. du 14 juillet 1991

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

CONFLICT VAN ATTRIBUTIE - Raad van State - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Akte van een administratieve overheid - Milieuvergunning - Beroep tot nietigverklaring - Beoordeling van de draagwijdte van verbintenissen - Gevolg - Rechtsmacht

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Beroep tot nietigverklaring - Akte van een administratieve overheid

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Akte van een administratieve overheid - Milieuvergunning - Beroep tot nietigverklaring - Beoordeling van de draagwijdte van verbintenissen - Gevolg - Rechtsmacht

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Beroep tot nietigverklaring - Akte van een administratieve overheid - Subjectief recht

De bevoegdheid van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt bepaald door het werkelijk en rechtstreeks voorwerp van het beroep tot nietigverklaring (1). (1) Zie concl. OM.

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Beroep tot nietigverklaring - Akte van een administratieve overheid

- Art. 144 Grondwet 1994

- Art. 14, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

De Raad van State is op grond van de artikelen 144 en 145 Grondwet zonder rechtsmacht wanneer de vordering strekt tot de nietigverklaring van een administratieve rechtshandeling waarbij een administratieve overheid weigert om een verplichting uit te voeren die overeenstemt met een subjectief recht van de verzoeker en het ingeroepen annulatiemiddel gebaseerd is op een regel van materieel recht die deze verplichting in het leven roept en het geschil inhoudelijk bepaalt (1). (1) Zie concl. OM.

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Beroep tot nietigverklaring - Akte van een administratieve overheid - Subjectief recht

- Artt. 144 en 145 Grondwet 1994

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

CONFLIT D'ATTRIBUTION - Conseil d'Etat - Section du contentieux administratif - Compétence - Acte d'une autorité administrative - Permis d'environnement - Recours en annulation - Appréciation de la portée des obligations - Conséquence - Juridiction

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Recours en annulation - Acte d'une autorité administrative

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Acte d'une autorité administrative - Permis d'environnement - Recours en annulation - Appréciation de la portée des obligations - Conséquence - Juridiction

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Recours en annulation - Acte d'une autorité administrative - Droit subjectif

La compétence de la section du contentieux administratif du Conseil d'État est déterminée par l'objet véritable et direct du recours en annulation (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Recours en annulation - Acte d'une autorité administrative

- Art. 144 Constitution 1994

- Art. 14, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

En vertu des articles 144 et 145 de la Constitution, le Conseil d'État est sans juridiction quand la demande tend à l'annulation d'un acte juridique administratif par lequel une autorité administrative refuse d'exécuter une obligation qui correspond à un droit subjectif du requérant et que le moyen d'annulation invoqué est basé sur une règle de droit matériel qui crée cette obligation et détermine le litige sur le plan du contenu (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Recours en annulation - Acte d'une autorité administrative - Droit subjectif

- Art. 144 et 145 Constitution 1994

Wanneer het werkelijk en rechtstreeks voorwerp van het beroep strekte tot nietigverklaring van de milieuvergunning en niet tot nietigverklaring van een administratieve rechtshandeling waarbij een administratieve overheid weigert om een verplichting uit te voeren die overeenstemt met een subjectief recht van de verzoeker, doet de omstandigheid dat de uitspraak over een aangevoerde miskenning van het onpartijdigheidsbeginsel vereist dat de Raad van State tevens oordeelt over de draagwijdte van de verbintenissen in het brownfieldconvenant tussen de vergunningverlenende overheid en de aanvrager van de vergunning, geen afbreuk aan de rechtsmacht van de Raad van State (1). (1) Zie concl. OM.

CONFLICT VAN ATTRIBUTIE - Raad van State - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Akte van een administratieve overheid - Milieuvergunning - Beroep tot nietigverklaring - Beoordeling van de draagwijdte van verbintenissen - Gevolg - Rechtsmacht

- Artt. 144 en 145 Grondwet 1994

- Art. 14, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Akte van een administratieve overheid - Milieuvergunning - Beroep tot nietigverklaring - Beoordeling van de draagwijdte van verbintenissen - Gevolg - Rechtsmacht

- Artt. 144 en 145 Grondwet 1994

- Art. 14, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

Lorsque l'objet véritable et direct du recours tendait à l'annulation du permis d'environnement et non à l'annulation d'un acte juridique administratif par laquelle une autorité administrative refuse d'exécuter une obligation qui correspond à un droit subjectif du requérant, la circonstance que la décision sur une violation invoquée du principe d'impartialité requiert que le Conseil d'État statue également sur la portée des obligations figurant dans la convention brownfield conclue entre l'autorité délivrant l'autorisation et le demandeur de l'autorisation, ne fait pas obstacle à la juridiction du Conseil d'Etat (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONFLIT D'ATTRIBUTION - Conseil d'Etat - Section du contentieux administratif - Compétence - Acte d'une autorité administrative - Permis d'environnement - Recours en annulation - Appréciation de la portée des obligations - Conséquence - Juridiction

- Art. 144 et 145 Constitution 1994

- Art. 14, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Acte d'une autorité administrative - Permis d'environnement - Recours en annulation - Appréciation de la portée des obligations - Conséquence - Juridiction

- Art. 144 et 145 Constitution 1994

- Art. 14, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

De beslissing waartegen geen hoger beroep is ingesteld en die de vrijwillige tussenkomsten van de schuldeisers van de onderneming waarvan de homologatie van het gerechtelijk reorganisatieplan gevorderd wordt, niet-ontvankelijk verklaart en de beslissing die de appelrechters moeten wijzen in het kader van het hoger beroep van een andere schuldeiser waarvan de vrijwillige tussenkomst aanvaard werd, zijn geen beslissingen waarvan de gezamenlijke tenuitvoerlegging materieel onmogelijk is (1). (1) Wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen, vóór de wijziging ervan bij de wet van 27 mei 2013.

CONTINUÏTEIT VAN DE ONDERNEMING - Gerechtelijk reorganisatieplan - Hoger beroep - Onsplitsbaar geschil

- Artt. 31 en 1053 Gerechtelijk Wetboek

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Onsplitsbaar geschil - Gerechtelijk reorganisatieplan - Beslissingen - Onsplitsbaar geschil - Continuïteit van de onderneming

- Artt. 31 en 1053 Gerechtelijk Wetboek

ONSPLITSBAARHEID (GESCHIL) - Continuïteit van de onderneming - Gerechtelijk reorganisatieplan - Beslissingen - Hoger beroep - Onsplitsbaar geschil

- Artt. 31 en 1053 Gerechtelijk Wetboek

Het vonnis dat zich niet ertoe beperkt het bedrag en de hoedanigheid waarvoor de betwiste schuldvordering voorlopig aanvaard zal worden in de werkzaamheden van de gerechtelijke reorganisatie te bepalen maar een eindbeslissing neemt inzake het bedrag of de hoedanigheid van die schuldvordering, is vatbaar voor verhaal overeenkomstig de bij het Gerechtelijk Wetboek bepaalde vormen en termijnen.

CONTINUÏTEIT VAN DE ONDERNEMING - Gerechtelijk reorganisatieplan - Beslissing van de rechtbank - Vonnis vatbaar voor verhaal

- Artt. 5 en 46 Wet 31 jan. 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Allerlei - Continuïteit van de onderneming - Gerechtelijk reorganisatieplan - Beslissing van de rechtbank - Vonnis vatbaar voor verhaal

- Artt. 5 en 46 Wet 31 jan. 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen

La décision, qui n'a pas fait l'objet d'un appel, déclarant irrecevable les interventions volontaires de créanciers de la société dont l'homologation du plan de réorganisation judiciaire est demandée et la décision à rendre par les juges d'appel dans le cadre de l'appel d'un autre créancier dont l'intervention volontaire a été reçue, ne constituent pas des décisions dont l'exécution conjointe est matériellement impossible.

CONTINUÏTE DES ENTREPRISES - Plan de réorganisation judiciaire - Appel - Litige indivisible

- Art. 31 et 1053 Code judiciaire

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Appel principal. forme. délai. litige indivisible - Plan de réorganisation judiciaire - Décisions - Litige indivisible - Continuité des entreprises

- Art. 31 et 1053 Code judiciaire

INDIVISIBILITE (LITIGE) - Continuité des entreprises - Plan de réorganisation judiciaire - Décisions - Appel - Litige indivisible

- Art. 31 et 1053 Code judiciaire

Le jugement, qui ne se limite pas à déterminer le montant et la qualité pour lesquels la créance contestée sera provisoirement admise dans les opérations de la réorganisation judiciaire mais statue définitivement sur le montant ou la qualité de cette créance, est susceptible de recours selon les modalités et dans les délais prévus par le Code judiciaire (1). (1) Loi du 31 janvier 2009 sur la continuité des entreprises avant sa modification par la loi du 27 mai 2013.

CONTINUÏTE DES ENTREPRISES - Plan de réorganisation judiciaire - Décision du tribunal - Jugement susceptible de recours

- Art. 5 et 46 L. du 31 janvier 2009 relative à la continuité des entreprises

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Divers - Continuité des entreprises - Plan de réorganisation judiciaire - Décision du tribunal - Jugement susceptible de recours

- Art. 5 et 46 L. du 31 janvier 2009 relative à la continuité des entreprises

C.14.0310.N

3 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150903.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.*BESLAG - Bewarend beslag - Bewarend beslag op zeeschepen - Zeevordering*

Is wettelijk de beslissing van de appelrechters die hun prima facie oordeel steunen dat de eiseres geen blijk geeft van een zekere en opeisbare zeevordering die een bewarend scheepsbeslag kan wettigen op de reden dat de door de eiseres ingestelde vordering door de bevoegde bodemrechter als ongegrond werd afgewezen (1). (1) Zie concl. OM.

BESLAG - Bewarend beslag - Bewarend beslag op zeeschepen - Zeevordering

- Artt. 1467 en 1468 Gerechtelijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Leclercq.*SAISIE - Saisie conservatoire - Saisie conservatoire de navires - Créance maritime*

Est légale la décision des juges d'appel qui ont fondé leur appréciation prima facie que la demanderesse n'apporte pas la preuve d'une créance maritime certaine et exigible susceptible de justifier une saisie conservatoire sur le motif que la demande formée par la demanderesse a été rejetée comme non fondée par le juge du fond (1). (1) Voir les concl. du MP.

SAISIE - Saisie conservatoire - Saisie conservatoire de navires - Créance maritime

- Art. 1467 et 1468 Code judiciaire

C.14.0322.F

23 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151023.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Werquin.*HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Partijen - Hoger beroep ingesteld bij conclusie**HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Partij - In eerste aanleg aanwezige, opgeroepen of vertegenwoordigde partij - Geen hoger beroep van die partij - Partij noch gedaagd noch opgeroepen in de zaak in hoger beroep - Neerlegging van een conclusie in hoger beroep**IMMUNITEIT - Immunité van de Staten - Immunité van rechtsmacht - Draagwijdte - Handeling verricht in de uitoefening van de publiekrechtelijke macht - Criteria**TUSSENKOMST - Tussenkost voor de rechter in tweede aanleg - Ontvankelijkheid*

Uit het feit dat een partij, die in eerste aanleg aanwezig, opgeroepen of vertegenwoordigd was maar geen hoger beroep heeft ingesteld en in hoger beroep noch gedaagd noch opgeroepen was, in de zaak in hoger beroep een conclusie heeft neergelegd, kan niet noodzakelijkerwijs worden afgeleid dat zij in hoger beroep partij in de zaak wordt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Partij - In eerste

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Werquin.*APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Décisions et parties - Parties - Appel formé par conclusions**APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Décisions et parties - Partie - Partie présente, appelée ou représentée en première instance - Pas d'appel de cette partie - Ni intimée ni partie appelée à la cause en degré d'appel - Dépôt de conclusions en degré d'appel**IMMUNITE - Immunité des Etats - Immunité de juridiction - Etendue - Acte accompli dans l'exercice de la puissance publique - Critères**INTERVENTION - Intervention devant le juge du second degré - Recevabilité*

De ce qu'une partie, qui était présente, appelée ou représentée en première instance mais n'a formé aucun appel et n'a été ni intimée ni appelée à la cause en degré d'appel, a déposé des conclusions en degré d'appel, il ne se déduit pas nécessairement que cette partie devient partie à la cause en degré d'appel (1). (1) Voir les concl. du MP.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Décisions et parties - Partie - Partie présente, appelée ou

P. 126/843

aanleg aanwezige, opgeroepen of vertegenwoordigde partij - Geen hoger beroep van die partij - Partij noch gedaagd noch opgeroepen in de zaak in hoger beroep - Neerlegging van een conclusie in hoger beroep

- Artt. 812, eerste lid, en 1056 Gerechtelijk Wetboek

représentée en première instance - Pas d'appel de cette partie - Ni intimée ni partie appelée à la cause en degré d'appel - Dépôt de conclusions en degré d'appel

- Art. 812, al. 1er, et 1056 Code judiciaire

Om te bepalen of de handelingen van een Staat of van een lichaam van een Staat zijn gesteld in de uitoefening van zijn publiekrechtelijke macht, moet acht worden geslagen op de aard van die handeling en op de hoedanigheid waarin die Staat of dat lichaam is opgetreden, waarbij rekening wordt gehouden met de context waarin de handeling werd verricht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

IMMUNITEIT - Immunité van de Staten - Immunité van rechtsmacht - Draagwijdte - Handeling verricht in de uitoefening van de publiekrechtelijke macht - Criteria

- Artt. 15, 24, § 1, en 27 Europese Overeenkomst inzake de immunité van Staten, gedaan te Basel op 16 mei 1972

Pour déterminer si les actes accomplis par un État ou une entité d'un État l'ont été dans l'exercice de la puissance publique, il convient d'avoir égard à la nature de cet acte et à la qualité en laquelle cet État ou cette entité est intervenu en tenant compte du contexte dans lequel l'acte a été accompli (1). (1) Voir les concl. du MP.

IMMUNITE - Immunité des Etats - Immunité de juridiction - Etendue - Acte accompli dans l'exercice de la puissance publique - Critères

- Art. 15, 24, § 1er, et 27 Convention européenne sur l'immunité des Etats, faite à Bâle le 16 mai 1972

Enkel de partijen die in de zaak in hoger beroep aanwezig of vertegenwoordigd zijn, kunnen hoger beroep instellen bij conclusie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Partijen - Hoger beroep ingesteld bij conclusie

- Art. 1056 Gerechtelijk Wetboek

Seules les parties présentes ou représentées à la cause en degré d'appel peuvent former appel par conclusions (1). (1) Voir les concl. du MP.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Décisions et parties - Parties - Appel formé par conclusions

- Art. 1056 Code judiciaire

Hoewel tussenkomst voor alle gerechten kan geschieden, kan een partij in de regel enkel als vrijwillige of gedwongen tussenkomende partij voor de rechter in tweede aanleg verschijnen indien zij in eerste aanleg aanwezig, opgeroepen of vertegenwoordigd was (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

TUSSENKOMST - Tussenkomst voor de rechter in tweede aanleg - Ontvankelijkheid

- Art. 812, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Si l'intervention peut avoir lieu devant toutes les juridictions, en règle, une partie ne peut être reçue comme intervenante, volontaire ou forcée, devant le juge du second degré, si elle a été présente, appelée ou représentée en première instance (1). (1) Voir les concl. du MP.

INTERVENTION - Intervention devant le juge du second degré - Recevabilité

- Art. 812, al. 1er Code judiciaire

Een schuld is alleen dan een boedelschuld, wanneer de curator verbintenissen heeft aangegaan met het oog op het beheer van de boedel, onder meer door de handelsactiviteiten van de gefailleerde voort te zetten, de door laatstgenoemde gesloten overeenkomsten uit te voeren of nog door de roerende of onroerende goederen te gebruiken met het oog op het passend beheer van de failliete boedel; de boedel is alleen in die omstandigheden gebonden door de verbintenissen die met dat beheer verband houden en moet de schulden die erop rusten, dragen (1); schulden die voortvloeien uit de saneringsplicht ten gevolge van inbreuken op de milieuwetgeving die werden begaan vóór de faillietverklaring waarvan de gevolgen nadien blijven voortduren en die vreemd zijn aan het beheer en de vereffening van de boedel, leveren in beginsel geen schuld van de boedel op (2). (1) Cass. 16 juni 1988, AR 8075, nr. 8136 en nr. 8209, AC 1987-88, nr. 642; Cass. 27 april 1992, AR nr. 9291, AC 1991-92, nr. 451 en Cass. 20 januari 1994, AR C.93.0184. F, AC 1994, nr. 37. (2) Zie Cass. 7 maart 2002, AR C 00.0187.N, AC 2002, nr. 167.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Faillissement - Boedelschuld - Begrip

- Artt. 16, 40 en 99 Wet 8 aug. 1997

Une dette n'est une dette de la masse que lorsque le curateur a contracté des engagements en vue de l'administration de la masse, notamment en poursuivant les activités commerciales du failli, en exécutant les conventions conclues par ce dernier ou encore en utilisant les biens meubles ou immeubles en vue d'une administration adéquate de la masse faillie; ce n'est que dans ces circonstances que la masse doit assumer les obligations résultant de cette administration et supporter les charges qui lui incombent (1); les dettes qui résultent de l'obligation d'assainissement résultant d'infractions à la législation sur l'environnement qui ont été commises avant la déclaration de faillite dont les conséquences perdurent par la suite et qui sont étrangères à l'administration et à la liquidation de la masse, ne constituent, en principe, pas une dette de la masse (2). (1) Cass. 16 juin 1988, RG 8075-8136-8209, Pas. 1988, n° 642; Cass. 27 avril 1992, RG 9291, Pas. 1992, n° 451 et Cass. 20 janvier 1994, RG C.93.0184.N, Pas. 1994, n° 37. (2) Voir Cass. 7 mars 2002, RG C.00.0187.N, Pas. 2002, n° 167.

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) - Faillite - Dette de la masse - Notion

- Art. 16, 40 et 99 L. du 8 août 1997 sur les faillites

C.14.0330.F

12 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150212.11](#)

AC nr. 105

Degene die beweert een dwaling te hebben begaan, moet die dwaling en het verschoonbaar karakter ervan bewijzen.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Overeenkomst - Bestanddelen - Toestemming - Geldigheid - Dwaling - Bewijs

- Art. 1315 Burgerlijk Wetboek

OVEREENKOMST - Bestanddelen - Toestemming - Geldigheid - Dwaling - Bewijs

- Art. 1315 Burgerlijk Wetboek

Il appartient à celui qui prétend avoir versé dans l'erreur de prouver celle-ci et qu'elle est excusable.

PREUVE - Matière civile - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Charge de la preuve - Convention - Eléments constitutifs - Consentement - Validité - Erreur - Preuve

- Art. 1315 Code civil

CONVENTION - Eléments constitutifs - Consentement - Validité - Erreur - Preuve

- Art. 1315 Code civil

De onverschoonbare dwaling is geen wilsgebrek in de zin van de artikelen 1109 en 1110 van het Burgerlijk Wetboek en kan niet als grondslag dienen voor de in artikel 1117 van dat wetboek bedoelde rechtsvordering tot nietigverklaring.

OVEREENKOMST - Bestanddelen - Toestemming - Geldigheid - Onverschoonbare dwaling

- Artt. 1109, 1110 en 1117 Burgerlijk Wetboek

L'erreur inexcusable n'est pas un vice de consentement au sens des articles 1109 et 1110 du Code civil et ne peut fonder l'action en nullité prévue par l'article 1117 du même code.

CONVENTION - Eléments constitutifs - Consentement - Validité - Erreur inexcusable

- Art. 1109, 1110 et 1117 Code civil

De zelfstandigheid van de zaak bestaat in elk gegeven dat een partij ervan heeft overtuigd de overeenkomst te sluiten, dat de medecontracterende partij moest kennen en waarzonder de overeenkomst niet zou zijn gesloten.

OVEREENKOMST - Bestanddelen - Toestemming - Geldigheid - Dwaling - Grond tot nietigverklaring - Zelfstandigheid van de zaak

- Artt. 1109 en 1110, eerste lid Burgerlijk Wetboek

La substance même de la chose consiste en tout élément qui a déterminé une partie à conclure la convention, que la partie cocontractante devait connaître et sans lequel la convention n'aurait pas été conclue.

CONVENTION - Eléments constitutifs - Consentement - Validité - Erreur - Cause de nullité - Substance même de la chose

- Art. 1109 et 1110, al. 1er Code civil

De voorwaarden van geldigheid van een overeenkomst worden weliswaar beoordeeld op het tijdstip dat zij wordt gesloten; bij die beoordeling kan de rechter evenwel rekening houden met bewijselementen die dagtekenen van na het sluiten van de overeenkomst (1). (1) Cass. 24 september 2007, AR C.06.0107.F, AC 2007, nr. 428.

OVEREENKOMST - Bestanddelen - Toestemming - Geldigheid - Beoordeling - Tijdstip

- Artt. 1108, 1109 en 1110 Burgerlijk Wetboek

Sans doute les conditions de validité d'un contrat s'apprécient-elles au moment de sa formation; toutefois, dans cette appréciation, le juge peut tenir compte d'éléments de preuve postérieurs à la conclusion du contrat (1). (1) Cass. 24 septembre 2007, RG C.06.0107.F, Pas. 2007, n°428.

CONVENTION - Eléments constitutifs - Consentement - Validité - Appréciation - Moment

- Art. 1108, 1109 et 1110 Code civil

C.14.0331.F

12 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150212.10](#)

AC nr. 106

Uit artikel 2, d) en h), van de wet van 31 januari 2009 volgt niet dat de schuldvordering in de opschorting waarover iemand beschikt, die gewaarborgd wordt door een bijzonder voorrecht of een hypotheek, slechts een buitengewone schuldvordering is tot beloop van de waarde van de tegeldemaking van de grondslag van het bijzondere voorrecht of van de hypotheek die ze waarborgt.

CONTINUITEIT VAN DE ONDERNEMING - Buitengewone schuldeiser in de opschorting - Omvang

- Art. 2, d) en h) Wet 31 jan. 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen

Il ne résulte pas de l'article 2, d) et h), de la loi du 31 janvier 2009 que la créance sursitaire garantie par un privilège spécial ou une hypothèque dont une personne est titulaire n'est extraordinaire que jusqu'à concurrence de la valeur de réalisation de l'assiette du privilège spécial ou de l'hypothèque qui la garantit.

CONTINUITE DES ENTREPRISES - Créancier sursitaire extraordinaire - Etendue

- Art. 2, d) et h) L. du 31 janvier 2009 relative à la continuité des entreprises

C.14.0332.N

17 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150917.16](#)

AC nr. ...

Een miskennis van het recht van een partij op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd kan in burgerlijke zaken dan ook niet aangenomen worden wanneer enkel een gebrek aan onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de eerste rechter wordt aangevoerd en blijkt dat de appelrechters, waarvan de onpartijdigheid en de onafhankelijkheid niet in vraag worden gesteld, het geschil algemeen opnieuw hebben beslecht (1). (1) Cass. 21 januari 1983, AR nr. 3621, AC 1982-83, nr. 294.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Burgerlijke zaken - Recht op een eerlijk proces - Onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de appelrechters

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Krachtens artikel 1068, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek maakt het hoger beroep tegen een eindvonnis of tegen een vonnis alvorens recht te doen het geschil zelf aanhangig bij de rechter in hoger beroep; hieruit volgt dat door het hoger beroep het geschil op de rechter in hoger beroep overgaat met alle feitelijke en juridische vragen die daarmee samenhangen (1). (1) Cass. 18 maart 1999, AR C.97.0444. F, AC 1999, nr. 163.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Devolutieve kracht - Begrip

- Art. 1068, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

La violation du droit d'une partie à un procès équitable pris dans son ensemble ne peut dès lors être admise en matière civile lorsque seul un défaut d'impartialité et d'indépendance du premier juge est invoqué et qu'il apparaît que les juges d'appel, dont l'impartialité et l'indépendance ne sont pas mises en cause, ont tranché à nouveau le litige de manière générale (1). (1) Cass. 21 janvier 1983, RG 3621, Pas. 1983, n° 294.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Matière civile - Droit à un procès équitable - Impartialité et indépendance des juges d'appel

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

En vertu de l'article 1068, alinéa 1er, du Code judiciaire tout appel d'un jugement définitif ou avant dire droit saisi du fond du litige le juge d'appel; il s'ensuit que l'appel défère au juge d'appel la connaissance du litige avec toutes les questions de fait ou de droit qu'il comporte (1). (1) Cass. 18 mars 1999, RG C.97.0444.F, Pas. 1999, n° 163.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Effet dévolutif - Notion

- Art. 1068, al. 1er Code judiciaire

C.14.0335.N

13 maart 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150313.7](#)

AC nr. ...

De bijstandsverplichting van de reisorganisator geldt eveneens wanneer de niet-uitvoering van de reisovereenkomst het gevolg is van overmacht (1). (1) Zie M. VERHOEVEN, "Rechten van vliegtuigpassagiers bij overmacht", TBBR 2012, (85) 103.

TESTAMENT [ZIE: 395 SCHENKINGEN EN TESTAMENTEN] - Reisorganisator - Bijstandsverplichting - Toepassingsgebied - Overmacht

L'obligation d'assistance de l'organisateur de voyages vaut également lorsque l'inexécution du contrat de voyage résulte de la force majeure (1). (1) Voir M. VERHOEVEN, "Rechten van vliegtuigpassagiers bij overmacht", TBBR 2012, (85) 103.

TESTAMENT [VOIR: 395 DONATIONS ET TESTAMENTS - Organisateur de voyages - Obligation d'assistance - Champ d'application - Force majeure

- Art. 15, eerste lid Wet 16 februari 1994 tot regeling van het contract tot reorganisatie en reisbemiddeling.

- Art. 15, al. 1er L. du 16 février 1994

C.14.0337.F

2 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150302.3](#)

AC nr. ...

Hoewel de rechter op grond van de omstandigheden van de zaak op onaantastbare wijze nagaat of er proceduremisbruik is, gaat het Hof na of hij uit die vaststellingen het bestaan van dergelijk misbruik rechtmatig heeft kunnen afleiden.

CASSATIE - Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Vaststelling van de feiten door de feitenrechter - Rechtsmisbruik - Proceduremisbruik - Toezicht door het Hof

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Rechtsmisbruik - Proceduremisbruik - Beoordeling van de rechter - Toezicht door het Hof

Een geding kan een tergend en roekeloos karakter hebben wanneer een partij de bedoeling heeft nadeel te berokkenen aan een andere of haar recht om in rechte op te treden uitoefent op een wijze die kennelijk de grenzen overschrijdt van de normale uitoefening van dat recht door een voorzichtig en zorgzaam persoon (1). (1) Cass. 19 februari 2010, AR C.09.0118.F – C.09.0132.F – C.09.0134.F., AC 2010, nr. 114; Cass. 16 maart 2012, AR C.08.0323.F en C.09.0590.F, AC 2012, nr. 175.

RECHTSMISBRUIK - Proceduremisbruik - Tergende en roekeloze procedure

Si le juge apprécie souverainement en fonction des circonstances de la cause l'existence d'un abus de procédure, la Cour vérifie si, de ses constatations, il a pu légalement déduire l'existence d'un tel abus.

CASSATION - Généralités. mission et raison d'être de la cour de cassation. nature de l'instance en cassation - Constatation des faits par le juge du fond - Abus de droit - Abus de procédure - Contrôle par la Cour

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Appréciation souveraine par le juge du fond - Abus de droit - Abus de procédure - Appréciation du juge - Contrôle par la Cour

Une procédure peut revêtir un caractère téméraire et vexatoire lorsqu'une partie est animée de l'intention de nuire à une autre ou exerce son droit d'agir en justice d'une manière qui excède manifestement les limites de l'exercice normal de ce droit par une personne prudente et diligente (1). (1) Cass. 19 février 2010, RG C.09.0118.F – C.09.0132.F – C.09.0134.F, Pas., 2010, n° 114; Cass. 16 mars 2012, RG C.08.0323.F et C.09.0590.F, Pas. 2012, n° 175.

ABUS DE DROIT - Abus de procédure - Procédure téméraire et vexatoire

C.14.0338.N

29 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151029.3](#)

AC nr. ...

Opdat een buitenlandse rechterlijke beslissing in toepassing van artikel 25, §1, 4°, Wetboek IPR niet wordt erkend of uitvoerbaar verklaard, is vereist dat de Belgische rechter onderzoekt of een buitenlandse rechterlijke beslissing overeenkomstig het recht van de Staat waar zij werd gewezen nog vatbaar is voor een gewoon rechtsmiddel.

UITVOERBAARVERKLARING - Buitenlandse rechterlijke beslissing - Weigeringsgrond - Beslissing vatbaar voor een gewoon rechtsmiddel - Taak van de rechter

- Art. 25, § 1, 4° Wet 16 juli 2004 houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht

Pour qu'une décision judiciaire étrangère ne soit ni reconnue ni déclarée exécutoire en application de l'article 25, § 1er, 4° du Code de droit international privé, il est requis que le juge belge examine si une décision judiciaire étrangère peut encore faire l'objet d'un recours ordinaire suivant le droit de l'Etat dans lequel elle a été rendue.

EXEQUATUR - Décision judiciaire étrangère - Motif de refus - Décision pouvant faire l'objet d'un recours ordinaire - Mission du juge

- Art. 25, § 1er, 4° L. du 16 juillet 2004 portant le Code de droit international privé

C.14.0339.F

18 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151218.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.

VORDERING IN RECHTE - Fatale termijn - Verjaringstermijn - Rechtspersoon - Onbevoegd orgaan - Initiatief - Bekrachtiging - Terugwerkende kracht

De rechtspersoon kan, vóór het verstrijken van de fatale termijn of van de verjaringstermijn die op de rechtsvordering of op het rechtsmiddel van toepassing is, het initiatief van zijn onbevoegd orgaan bekrachtigen; mits de bekrachtiging de door derden verkregen rechten niet benadeelt, heeft zij terugwerkende kracht op het ogenblik van het instellen van de rechtsvordering of van het rechtsmiddel, waardoor die ontvankelijk wordt (1). (1) Zie gedeeltelijk gelijklopende concl. OM in Pas. 2015, nr.

VORDERING IN RECHTE - Fatale termijn - Verjaringstermijn - Rechtspersoon - Onbevoegd orgaan - Initiatief - Bekrachtiging - Terugwerkende kracht

- Art. 1998, tweede lid Burgerlijk Wetboek
- Artt. 703, eerste lid, en 848, eerste en derde lid Gerechtelijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Leclercq.

DEMANDE EN JUSTICE - Délai préfix - Délai de prescription - Personne morale - Organe incompetent - Initiative - Ratification - Effet rétroactif

La personne morale peut, avant l'expiration du délai préfix ou du délai de prescription auquel sont sujets l'action ou le recours, ratifier l'initiative prise par son organe incompetent; sous réserve de ne pas préjudicier aux droits acquis par les tiers, la ratification rétroagit au moment de l'introduction de l'action ou du recours, qu'elle rend recevable (1). (1) Voir les concl. du MP (en partie conf.).

DEMANDE EN JUSTICE - Délai préfix - Délai de prescription - Personne morale - Organe incompetent - Initiative - Ratification - Effet rétroactif

- Art. 1998, al. 2 Code civil
- Art. 703, al. 1er, et 848, al. 1er et 3 Code judiciaire

C.14.0342.F

11 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150611.9](#)

AC nr. ...

De omstandigheid dat de aannemer wegens vertraging in de betaling van het saldo van de opdracht, welke recht geeft op verwijlinterest, met toepassing van artikel 1254 van het Burgerlijk Wetboek de betaling van het saldo van de opdracht bij voorrang aanrekenen op de verwijlinterest, heeft niet tot gevolg dat de termijn om een vordering tot betaling van die interest in te stellen, later begint te lopen.

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Rechtsvordering tot betaling van verwijlinterest - Termijn - Aanvang - Volledige voorlopige keuring van de gezamenlijke werken - Datum van betaling van het saldo van de opdracht - Vertraging in de betaling van het saldo van de opdracht - Aanrekening bij voorrang op de verwijlinterest

- Art. 1254 Burgerlijk Wetboek

La circonstance qu'en raison du retard apporté au paiement du solde du marché, lequel donne droit à un intérêt de retard, l'adjudicataire, en application de l'article 1254 du Code civil, impute prioritairement le paiement du solde du marché sur les intérêts de retard n'a pas pour effet de reporter le point de départ du délai pour introduire une action en paiement de ces intérêts.

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Action judiciaire en paiement d'intérêts de retard - Délai - Prise de cours - Réception provisoire complète de l'ensemble des travaux - Jour du paiement du solde du marché - Retard apporté au paiement du solde du marché - Imputation prioritaire sur les intérêts de retard

- Art. 1254 Code civil

- Artt. 15 D en 18 B MB 14 okt. 1964 aangaande de administratieve en technische contractuele bepalingen die het algemeen lastenkohier van de overeenkomsten van de Staat uitmaken

- Art. 15 D et 18 B A.M. 14 octobre 1964

Hoewel de termijn van een jaar waarbinnen de rechtsvordering moet worden ingesteld, daar het een vordering tot betaling van verwijlinterest betreft, niet vroeger kan ingaan dan de datum van betaling van het saldo van de opdracht, wanneer die betaling geschiedt na de volledige voorlopige keuring van de gezamenlijke werken, moet onder betaling van het saldo van de opdracht worden verstaan de betaling van het bedrag dat nog verschuldigd is op het totaalbedrag van de nominale bedragen van de aangiften van schuldvordering die de prijs van de opdracht vertegenwoordigen (1). (1) Artt. 15 D en 18 B MB 14 oktober 1964, zoals gewijzigd bij MB 19 april 1971.

Si le délai d'un an dans lequel l'action judiciaire doit être formée ne peut, s'agissant d'une action en paiement d'intérêts de retard, prendre cours au plus tôt que le jour du paiement du solde du marché lorsque celui-ci a lieu après la réception provisoire complète de l'ensemble des travaux, le paiement du solde du marché s'entend du paiement de ce qui reste dû sur le total des montants nominaux des déclarations de créance représentant le prix du marché (1). (1) A.M. du 14 octobre 1964, art. 15 D et 18 B tels que modifiés par l'A.M. du 29 avril 1971.

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN) - Rechtsvordering tot betaling van verwijlinterest - Termijn - Aanvang - Volledige voorlopige keuring van de gezamenlijke werken - Datum van betaling van het saldo van de opdracht

MARCHES PUBLICS (TRAVAUX. FOURNITURES. SERVICES) - Action judiciaire en paiement d'intérêts de retard - Délai - Prise de cours - Réception provisoire complète de l'ensemble des travaux - Jour du paiement du solde du marché

- Artt. 15 D en 18 B MB 14 okt. 1964 aangaande de administratieve en technische contractuele bepalingen die het algemeen lastenkohier van de overeenkomsten van de Staat uitmaken

- Art. 15 D et 18 B A.M. 14 octobre 1964

C.14.0343.N

17 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150917.17](#)

AC nr. ...

Huurhernieuwing als bedoeld in de artikelen 13 en volgende van de wet op de handelshuurovereenkomsten, die noodzakelijk de wil van de partijen vereist en dus niet alleen uit kracht van de wet geschiedt, doet een nieuwe huur ontstaan, waarvan de voorwaarden door deze partijen of in voorkomend geval door de rechter worden vastgesteld (1); de rechtsgeldigheid van de nieuwe huur kan bijgevolg niet worden aangetast door een beroep op gebreken waarmee de vorige overeenkomsten zouden zijn behept. (1) Cass. 11 februari 1972, AC 1972, 543.

Le renouvellement d'un bail, visé aux articles 13 et suivants de la loi du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, exigeant nécessairement l'intervention de la volonté des parties et ne résultant donc pas de la seule autorité de la loi, donne naissance à un nouveau bail dont les conditions sont à préciser par ces parties ou, le cas échéant, par le juge (1); il ne peut dès lors être porté atteinte à la légalité du nouveau bail en invoquant les vices qui entacheraient les contrats antérieurs. (1) Cass. 11 février 1972, Pas. 1972, 542.

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Huurhernieuwing - Begrip - Rechtsgeldigheid

LOUAGE DE CHOSSES - Bail commercial - Fin (congé. renouvellement. etc) - Renouvellement de bail - Notion - Légalité

- Art. 13 Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de

- Art. 13 L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

C.14.0344.N

27 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150227.3](#)

AC nr. 145

De bouwheer tegen wie een rechtstreekse vordering wordt ingesteld, kan aan de onderaannemer in de regel al de excepties tegenwerpen waarover hij beschikt op het ogenblik van het instellen van de rechtstreekse vordering (1); tot deze excepties behoort ook het recht een beroep te doen op schuldvergelijking met een schuldvordering, zoals te dezen de vordering tot schadevergoeding wegens wanprestatie, die gegrond is op de onderlinge afhankelijkheid van de wederzijdse verbintenissen van de partijen, welke exceptie behoort tot het wezen van de wederkerige overeenkomst, zodat zij bestaat vóór de wanprestatie en vóór de uitoefening van de rechtstreekse vordering (1). (1) Cass. 25 maart 2005, AR C.03.0318.N, AC 2005, nr. 188. (2) Cass. 15 mei 2014, AR C.13.0552. N, AC 2014, nr. 348.

HUUR VAN DIENSTEN - Aannemingsovereenkomst - Ondernemer - Rechtstreekse vordering tegen de bouwheer - Excepties - Tegenwerpelijheid

- Art. 1798, eerste lid Burgerlijk Wetboek

OVEREENKOMST - Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Wederkerige overeenkomst - Recht op schuldvergelijking

- Art. 1798, eerste lid Burgerlijk Wetboek

SCHULDVERGELIJKING - Wederkerige overeenkomst - Recht op schuldvergelijking

- Art. 1798, eerste lid Burgerlijk Wetboek

VERBINTENIS - Wederkerige overeenkomst - Recht op schuldvergelijking

- Art. 1798, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Le maître de l'ouvrage contre lequel une action directe est intentée peut, en principe, opposer au sous-traitant toutes les exceptions dont il dispose au moment de l'introduction de l'action directe (1); fait partie de ces exceptions, le droit à la compensation avec une créance, comme en l'espèce, la demande de dommages et intérêts pour inexécution, qui est fondée sur l'interdépendance des obligations réciproques des parties, cette exception relevant de l'essence même du contrat synallagmatique, de sorte qu'elle existe avant le manquement même et avant l'exercice de l'action directe (2). (1) Cass. 25 mars 2005, RG C.03.0318.N, Pas. 2005, n° 188. (2) Cass. 15 mai 2014, RG C.13.0552.N, Pas. 2014, n° 348.

LOUAGE D'INDUSTRIE - Contrat d'entreprise - Entrepreneur - Action directe contre le maître de l'ouvrage - Exceptions - Opposabilité

- Art. 1798, al. 1er Code civil

CONVENTION - Force obligatoire (inexécution) - Contrat synallagmatique - Droit à compensation

- Art. 1798, al. 1er Code civil

COMPENSATION - Contrat synallagmatique - Droit à compensation

- Art. 1798, al. 1er Code civil

OBLIGATION - Contrat synallagmatique - Droit à compensation

- Art. 1798, al. 1er Code civil

C.14.0346.N

20 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150320.2](#)

AC nr. ...

Uit de bepalingen van artikel 978, eerste lid, (oud) en 979, tweede lid, (oud) Gerechtelijk Wetboek volgt dat de gerechtsdeskundige gehouden is de opmerkingen van partijen op zijn voorverslag op te tekenen en te beantwoorden en dat zijn eindverslag op straffe van nietigheid moet worden voorzien van de eedformule en door hem moet worden ondertekend, maar niet dat de opmerkingen van partijen en het antwoord van de deskundige op straffe van nietigheid moeten worden opgenomen in het eindverslag zelf en niet als bijlage bij dit eindverslag mogen worden gevoegd.

DESKUNDIGENONDERZOEK - Gerechtsdeskundige - Voorverslag - Opmerkingen van de partijen - Eindverslag - Eedformule en ondertekening - Voorwaarden
- Artt. 978, eerste lid (oud), en 979, tweede lid (oud)
Gerechtelijk Wetboek

Il ressort des dispositions des articles 978, alinéa 1er, (ancien) et 979, alinéa 2 (ancien) du Code judiciaire que l'expert judiciaire est tenu d'acter les observations des parties dans son rapport préliminaire et d'y répondre et que son rapport final doit, à peine de nullité, être pourvu de la formule de serment et être signé par lui, mais pas que les observations des parties et la réponse de l'expert doivent être reprises, à peine de nullité, dans le rapport final lui-même et ne peuvent être joints comme annexe à ce rapport final.

EXPERTISE - Expert judiciaire - Rapport préliminaire - Observations des parties - Rapport final - Formule de serment et signature - Conditions
- Art. 978, al. 1er (ancien), et 979, al. 2 (ancien) Code judiciaire

C.14.0350.N

17 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150417.1](#)

AC nr. ...

Bij laattijdige betaling van de in deze verzekeringsovereenkomst bedongen vergoeding kan de verzekeraar veroordeeld worden tot betaling aan de verzekerde van moratoire interest op de vergoeding en niet van vergoedende interest op de schade die de verzekeringsovereenkomst dekt.

INTEREST - Moratoire interest - Verzekeringsovereenkomst - Laattijdige betaling bedongen vergoeding - Moratoire interest

- Artt. 1146, 1147 en 1153 Burgerlijk Wetboek

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Verzekeringsovereenkomst - Laattijdige betaling bedongen vergoeding - Moratoire interest

- Artt. 1146, 1147 en 1153 Burgerlijk Wetboek

De verzekeraar die een persoonsverzekering tegen lichamelijke ongevallen heeft afgesloten, is tot betaling van vergoedende interest aan de verzekerde gehouden wanneer de verzekeringsovereenkomst voorziet in dekking van deze interest.

INTEREST - Compensatoire interest - Persoonsverzekering tegen lichamelijke ongevallen - Vergoedende interest - Betaling

- Artt. 1146, 1147 en 1153 Burgerlijk Wetboek

En cas de paiement tardif de l'indemnité stipulée dans ce contrat d'assurance, l'assureur peut être condamné à payer à l'assuré les intérêts moratoires sur l'indemnité et pas les intérêts compensatoires sur le dommage couvert par le contrat d'assurance.

INTERETS - Intérêts moratoires - Contrat d'assurance - Paiement tardif de l'indemnité stipulée - Intérêts moratoires

- Art. 1146, 1147 et 1153 Code civil

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Entre parties - Contrat d'assurance - Paiement tardif de l'indemnité stipulée - Intérêts moratoires

- Art. 1146, 1147 et 1153 Code civil

L'assureur qui a conclu une assurance de personne contre les accidents corporels est tenu de payer des intérêts compensatoires à l'assuré lorsque le contrat d'assurance couvre le paiement de ces intérêts.

INTERETS - Intérêts compensatoires - Assurance de personne contre les accidents corporels - Intérêts compensatoires - Paiement

- Art. 1146, 1147 et 1153 Code civil

VERZEKERING - Landverzekering - Persoonsverzekering tegen lichamelijke ongevallen - Vergoedende interest - Betaling

- Artt. 1146, 1147 en 1153 Burgerlijk Wetboek

ASSURANCES - Assurances terrestres - Assurance de personne contre les accidents corporels - Intérêts compensatoires - Paiement

- Art. 1146, 1147 et 1153 Code civil

C.14.0354.N

5 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150605.1](#)

AC nr. ...

Het subsidiair karakter van de rechtsvordering die op verrijking zonder oorzaak steunt, belet dat deze vordering wordt aangenomen wanneer de eiser over een andere vordering beschikte, die hij heeft laten teloorgaan (1). (1) Cass. 25 maart 1994, AR nr. 8187, AC 1994, nr. 145.

VERRIJKING ZONDER OORZAAK - Rechtsvordering - Subsidiair karakter

- Artt. 1235, 1376 en 1377 Burgerlijk Wetboek

VORDERING IN RECHTE - Verrijking zonder oorzaak - Subsidiair karakter

- Artt. 1235, 1376 en 1377 Burgerlijk Wetboek

Le caractère subsidiaire de l'action, fondée sur l'enrichissement sans cause, s'oppose à ce qu'elle soit accueillie, lorsque la partie a disposé d'un autre recours, qu'elle a laissé déperir (1). (1) Cass. 25 mars 1994, RG n°8187, Pas. 1994, n° 145.

ENRICHISSEMENT SANS CAUSE - Action en justice - Caractère subsidiaire

- Art. 1235, 1376 et 1377 Code civil

DEMANDE EN JUSTICE - Enrichissement sans cause - Caractère subsidiaire

- Art. 1235, 1376 et 1377 Code civil

C.14.0355.N

27 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150227.4](#)

AC nr. 146

Uit de bepalingen van artikel 1582, vierde en vijfde lid, Gerechtelijk Wetboek volgt dat de rechter een nieuwe termijn kan bepalen voor de toewijzing zodra hij door de neerlegging van het proces-verbaal van de notaris ter griffie uitspraak moet doen over de geschillen en dat het wat dat betreft niet ter zake doet dat de oorspronkelijke termijn van zes maanden, bedoeld in artikel 1587 van hetzelfde wetboek, al dan niet verstreken is op het ogenblik waarop hij uitspraak doet (1). (1) Cass. 1 februari 2007, AR C.06.0254.F, AC 2007, nr. 61.

BESLAG - Gedwongen tenuitvoerlegging - Beslag op onroerend goed - Geschillen - Toewijzing - Termijn voor de toewijzing - Bevoegdheid van de rechter

- Artt. 1582, vierde en vijfde lid, en 1587 Gerechtelijk Wetboek

Il ressort des dispositions de l'article 1582, alinéas 4 et 5, du Code judiciaire que le juge peut fixer un nouveau délai pour l'adjudication dès qu'il a été saisi du règlement des contestations par le dépôt au greffe du procès-verbal du notaire, peu importe que le délai initial de six mois prévu par l'article 1587 du Code judiciaire soit ou non expiré au moment où il se prononce (1). (1) Cass. 1er février 2007, RG C.06.0254.F, Pas. 2007, n° 61.

SAISIE - Saisie exécution - Saisie immobilière - Contestations - Adjudication - Délai pour l'adjudication - Compétence du juge

- Art. 1582, al. 4 et 5, et 1587 Code judiciaire

C.14.0360.F

2 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150402.7](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Leclercq.

STAAT - Deposito- en Consignatiekas - Interest - Betaling - Rechthebbende

Conclusions du premier avocat général Leclercq.

ETAT - Caisse des dépôts et consignations - Intérêt - Paiement - Ayant droit

De Deposito- en Consignatiekas betaalt voor rekening van de Schatkist een interest uit aan de rechthebbenden van elk geconsigneerd bedrag; de rechthebbende, in de zin van die regel, is de persoon aan wie de geconsigneerde bedragen op grond van de voorgelegde stukken moeten worden gestort (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

STAAT - Deposito- en Consignatiekas - Interest - Betaling - Rechthebbende

- Artt. 11, eerste lid, en 16 KB nr. 150 van 18 maart 1935 tot samenschakeling van de wetten betreffende de inrichting en de werking van de Deposito- en Consignatiekas en tot aanbrenging van wijzigingen daarin krachtens de wet van 31 juli 1934

La Caisse des dépôts et consignations paye pour le compte du Trésor un intérêt aux ayants droit de chaque somme consignée; l'ayant droit, au sens de cette règle, est la personne à laquelle les sommes consignées doivent être versées sur la base des pièces requises qui sont produites (1). (1) Voir les concl. du MP.

ETAT - Caisse des dépôts et consignations - Intérêt - Payment - Ayant droit

- Art. 11, al. 1er, et 16 A.R. n° 150 du 18 mars 1935

C.14.0365.F

11 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150911.2](#)

AC nr. ...

De beslissing van de commissie die bij meerderheid van stemmen genomen wordt, bindt noch de beheersvennootschappen noch de organisaties van hen die de vergoeding verschuldigd zijn, zolang die beslissing niet bij koninklijk besluit bindend verklaard werd ten aanzien van derden.

AUTEURSRECHT - Uitvoerende kunstenaars en producenten - Billijke vergoeding - Bepaling - Commissie samengesteld uit vennootschappen voor het beheer van rechten en vertegenwoordigers van schuldenaren van vergoeding - Voorgezeten door de minister die bevoegd is voor het auteursrecht - Uitwerking van een beslissing genomen bij meerderheid van stemmen

- Artt. 42, eerste, derde, vierde, achtste en elfde lid, en 65 Wet 30 juni 1994 betreffende de auteursrechten en de naburige rechten

La décision de la commission prise à la majorité des voix ne lie ni les sociétés de gestion des droits ni les organisations représentant les débiteurs de la rémunération avant que cette décision n'ait été rendue obligatoire à l'égard des tiers par arrêté royal.

DROITS D'AUTEUR - Artistes-interprètes ou exécutants et producteurs - Rémunération équitable - Fixation - Commission composée des sociétés de gestion des droits et des représentants des débiteurs de la rémunération - Présidée par le ministre ayant le droit d'auteur dans ses attributions - Effet d'une décision prise à la majorité des voix

- Art. 42, al. 1er, 3, 4, 8 et 11, et 65 L. du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins

C.14.0367.F

18 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151218.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.

HUUR VAN GOEDEREN - Huishuur - Einde (opzegging, verlenging, enz.) - Opzegging - Opzegging door de huurder - Hoofdverblijfplaats van de huurder - Huurtijd - Huurovereenkomst van korte duur - Overeenkomst - Vervroegde beëindiging door de huurder

Conclusions de l'avocat général Leclercq.

LOUAGE DE CHOSSES - Bail a loyer - Fin (congé. prolongation. etc.) - Congé - Congé donné par le preneur - Résidence principale du preneur - Durée du bail - Contrat de bail de courte durée - Convention - Résiliation anticipée par le preneur

Noch uit de tekst van artikel 3, § 6, eerste en tweede lid, van de regels betreffende de huurovereenkomsten met betrekking tot de hoofdverblijfplaats van de huurder in het bijzonder, die vervat zijn in de wet van 20 februari 1991, noch uit het dwingend karakter van die bepaling volgt dat elk beding dat de huurder toestaat een huurovereenkomst m.b.t. zijn hoofdverblijfplaats, die gesloten werd voor een duur die korter is dan of gelijk is aan drie jaar, vervroegd te beëindigen, verboden is (1). (1) Zie grotendeels gelijklopende concl. OM in Pas. 2015.

HUUR VAN GOEDEREN - Huishuur - Einde (opzegging, verlenging, enz.) - Opzegging - Opzegging door de huurder - Hoofdverblijfplaats van de huurder - Huurtijd - Huurovereenkomst van korte duur - Overeenkomst - Vervroegde beëindiging door de huurder
- Artt. 3, § 6, en 12 Wet houdende wijziging van de bepalingen van het Burgerlijk wetboek inzake huishuur

Il ne résulte ni du texte de l'article 3, § 6, al. 1er et 2, des règles particulières aux baux relatifs à la résidence principale du preneur contenues dans la loi du 20 février 1991 ni du caractère impératif de cette disposition, qu'est prohibée toute clause autorisant le preneur à résilier anticipativement un bail relatif à sa résidence principale conclu pour une durée inférieure ou égale à trois ans (1). (1) Voir les concl. du MP (en grande partie conf.)

LOUAGE DE CHOSSES - Bail a loyer - Fin (congé. prolongation. etc) - Congé - Congé donné par le preneur - Résidence principale du preneur - Durée du bail - Contrat de bail de courte durée - Convention - Résiliation anticipée par le preneur

- Art. 3, § 6, et 12 L. du 20 février 1991 modifiant et complétant les dispositions du Code civil relatives aux baux à loyer

C.14.0369.N

19 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150219.9](#)

AC nr. 132

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

AMBTENAAR - Allerlei - Inspecteur van financiën - Anciënniteit - Berekening - Nuttige beroepservaring in een andere functie - Beoordeling - Bevoegdheid - Aard
BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Volstreekte bevoegdheid (materiële - persoonlijke) - Rechterlijke macht - Bevoegdheid
BURGERLIJKE RECHTEN - POLITIEKE RECHTEN - Rechterlijke macht - Bevoegdheid
GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 144 - Rechterlijke macht - Bevoegdheid
MACHTEN - Rechterlijke macht - Bevoegdheid - Criterium
MACHTEN - Uitvoerende macht - Ambtenaar - Inspecteur van financiën - Anciënniteit - Berekening - Nuttige beroepservaring in een andere functie - Beoordeling - Bevoegdheid - Aard

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Beroep tot nietigverklaring - Akte van een administratieve overheid
RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Beroep tot nietigverklaring - Akte van een administratieve overheid - Subjectief recht

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

FONCTIONNAIRE - Divers - Inspecteur des finances - Ancienneté - Calcul - Expérience professionnelle utile dans une autre fonction - Appréciation - Compétence - Nature
COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Compétence d'attribution - Pouvoir judiciaire - Compétence

DROITS CIVILS. DROITS POLITIQUES; VOIR AUSSI: 364/ - Pouvoir judiciaire - Compétence
CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 144 - Pouvoir judiciaire - Compétence
POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Compétence - Critère
POUVOIRS - Pouvoir exécutif - Fonctionnaire - Inspecteur des finances - Ancienneté - Calcul - Expérience professionnelle utile dans une autre fonction - Appréciation - Compétence - Nature

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Recours en annulation - Acte d'une autorité administrative
CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Recours en annulation - Acte d'une autorité administrative - Droit subjectif

De bevoegdheid van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt bepaald door het werkelijk en rechtstreeks voorwerp van het beroep tot nietigverklaring (1).
(1) Zie concl. OM.

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Beroep tot nietigverklaring - Akte van een administratieve overheid

- Art. 144 Grondwet 1994
- Art. 14, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 jan. 1973

De overheid die uitspraak doet over de vraag of de in een andere functie opgedane beroepservaring nuttig is voor de functie van inspecteur van financiën, oefent een discretionaire bevoegdheid uit, omdat zij beschikt over een beoordelingsvrijheid met betrekking tot de relevantie van de vorige beroepservaring, ook al is haar bevoegdheid op het vlak van de maximale valorisatie gebonden (1). (1) Zie concl. OM.

AMBTENAAR - Allerlei - Inspecteur van financiën - Anciënniteit - Berekening - Nuttige beroepservaring in een andere functie - Beoordeling - Bevoegdheid - Aard

- Art. 48, § 3, tweede lid, 2 KB 1 april 2003 tot vaststelling van het statuut van de leden van het interfederaal Korps van de Inspectie van financiën en tot wijziging van het KB 28 april 1998 tot organisatie van het interfederaal Korps van de Inspectie van financiën

MACHTEN - Uitvoerende macht - Ambtenaar - Inspecteur van financiën - Anciënniteit - Berekening - Nuttige beroepservaring in een andere functie - Beoordeling - Bevoegdheid - Aard

- Art. 48, § 3, tweede lid, 2 KB 1 april 2003 tot vaststelling van het statuut van de leden van het interfederaal Korps van de Inspectie van financiën en tot wijziging van het KB 28 april 1998 tot organisatie van het interfederaal Korps van de Inspectie van financiën

La compétence de la section du contentieux administratif du Conseil d'État est déterminée par l'objet réel et direct du recours en annulation (1).
(1) Voir les concl. du MP.

CONSEIL D'ÉTAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Recours en annulation - Acte d'une autorité administrative

- Art. 144 Constitution 1994
- Art. 14, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

L'autorité qui statue sur la question de savoir si l'expérience professionnelle acquise dans une autre fonction est utile pour la fonction d'inspecteur des finances exerce un pouvoir discrétionnaire, parce qu'elle dispose d'une liberté d'appréciation en ce qui concerne la pertinence de l'expérience professionnelle antérieure, même si sa compétence est liée sur le plan de la valorisation maximale (1).
(1) Voir les concl. du MP.

FONCTIONNAIRE - Divers - Inspecteur des finances - Ancienneté - Calcul - Expérience professionnelle utile dans une autre fonction - Appréciation - Compétence - Nature

- Art. 48, § 3, al. 2, 2 AR du 1er avril 2003

POUVOIRS - Pouvoir exécutif - Fonctionnaire - Inspecteur des finances - Ancienneté - Calcul - Expérience professionnelle utile dans une autre fonction - Appréciation - Compétence - Nature

- Art. 48, § 3, al. 2, 2 AR du 1er avril 2003

De Raad van State moet zijn bevoegdheid op grond van de artikelen 144 en 145 Grondwet afwijzen wanneer de vordering strekt tot nietigverklaring van een administratieve rechtshandeling waarbij een administratieve overheid weigert een verplichting uit te voeren die overeenstemt met een subjectief recht van de verzoeker en het ingeroepen annulatiemiddel gebaseerd is op een regel van materieel recht die de verplichting in het leven roept en het geschil inhoudelijk bepaalt; de Raad van State blijft bevoegd wanneer het ontstaan van het subjectief recht afhangt van een voorafgaande beslissing van de administratieve overheid, die wat die beslissing betreft over een discretionaire bevoegdheid beschikt, ook al is haar bevoegdheid op bepaalde vlakken gebonden (1). (1) Zie concl. OM.

RAAD VAN STATE - Afdeling bestuursrechtspraak - Bevoegdheid - Beroep tot nietigverklaring - Akte van een administratieve overheid - Subjectief recht
- Artt. 144 en 145 Grondwet 1994

Geschillen over subjectieve rechten behoren in de regel tot de bevoegdheid van de justitiële rechter (1). (1) Zie concl. OM.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Volstreekte bevoegdheid (materieële - persoonlijke) - Rechterlijke macht - Bevoegdheid
- Artt. 144 en 145 Grondwet 1994
BURGERLIJKE RECHTEN - POLITIEKE RECHTEN - Rechterlijke macht - Bevoegdheid
- Artt. 144 en 145 Grondwet 1994
GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 144 - Rechterlijke macht - Bevoegdheid
- Artt. 144 en 145 Grondwet 1994
MACHTEN - Rechterlijke macht - Bevoegdheid - Criterium
- Artt. 144 en 145 Grondwet 1994

Le Conseil d'État doit rejeter sa compétence sur la base des articles 144 et 145 de la Constitution lorsque la demande tend à l'annulation d'un acte juridique administratif par lequel une autorité administrative refuse d'exécuter une obligation qui correspond à un droit subjectif du requérant et que le moyen d'annulation invoqué est basé sur une règle de droit matériel qui crée cette obligation et détermine le litige sur le plan du contenu; le Conseil d'État demeure compétent lorsque la naissance du droit subjectif dépend d'une décision préalable de l'autorité administrative, qui dispose d'un pouvoir discrétionnaire, fût-il lié sur certains points, quant à cette décision (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONSEIL D'ETAT - Section du contentieux administratif - Compétence - Recours en annulation - Acte d'une autorité administrative - Droit subjectif
- Art. 144 et 145 Constitution 1994

Les contestations qui ont pour objet des droits subjectifs sont en règle du ressort du juge judiciaire (1). (1) Voir les concl. du MP.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Compétence d'attribution - Pouvoir judiciaire - Compétence
- Art. 144 et 145 Constitution 1994
DROITS CIVILS. DROITS POLITIQUES; VOIR AUSSI: 364/ - Pouvoir judiciaire - Compétence
- Art. 144 et 145 Constitution 1994
CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 144 - Pouvoir judiciaire - Compétence
- Art. 144 et 145 Constitution 1994
POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Compétence - Critère
- Art. 144 et 145 Constitution 1994

De beslissing tot verbeurdverklaring overeenkomstig artikel 505, derde lid, Strafwetboek, in zijn versie van vóór de wetwijzigingen bij wet van 10 mei 2007 houdende diverse maatregelen inzake de heling en de inbeslagneming, heeft in de regel een zakelijke werking, dit wil zeggen dat ze op de zaak zelf slaat; de eigendom daarvan wordt aan de Staat overgedragen van zodra de veroordeling tot verbeurdverklaring in kracht van gewijsde is gegaan (1); de tenuitvoerlegging van de verbeurdverklaring mag echter de omvang van het voordeel dat het oorspronkelijke misdrijf opleverde, niet overschrijden (2). (1) Zie Cass. 16 oktober 2007, AR P.07.1202.N, AC 2007, nr. 486. (2) Zie Cass. 21 oktober 2003, AR P.03.0757.N, AC 2003, nr. 515. (3) Art. 505, derde lid, Strafwetboek, in zijn versie van vóór de wetwijzigingen bij wet van 10 mei 2007 houdende diverse maatregelen inzake de heling en de inbeslagneming. (3) Art. 505, derde lid, Strafwetboek, in zijn versie van vóór de wetwijzigingen bij wet van 10 mei 2007 houdende diverse maatregelen inzake de heling en de inbeslagneming.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring - Aard van de straf - Gevolg - Tenuitvoerlegging - Omvang
- Art. 505, derde lid Strafwetboek

La décision de confiscation prévue par l'article 505, alinéa 3, du Code pénal, dans sa version antérieure aux modifications apportées par la loi du 10 mai 2007 portant diverses mesures en matière de recèlement et de saisie a, en principe, un effet réel, c'est-à-dire qu'elle porte sur la chose elle-même; sa propriété est transférée à l'Etat dès que le jugement prononçant la confiscation est passé en force de chose jugée (1); l'exécution de la confiscation ne peut, toutefois, dépasser l'étendue de l'avantage procuré par l'infraction initiale (2)(3). (1) Cass. 16 octobre 2007, RG P.07.1202.N, Pas. 2007, n° 486. (2) Cass. 21 octobre 2003, RG P.03.0757.N, Pas. 2003, n° 515. (3) L'article 505, al. 3, du Code pénal sans sa version antérieure aux modifications légales par la loi du 10 mai 2007 portant diverses mesures en matière de recèlement et de saisie.

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Confiscation spéciale - Nature de la peine - Conséquence - Exécution - Etendue

- Art. 505, al. 3 Code pénal

C.14.0382.F

25 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150625.8](#)

AC nr. ...

Uit de regels betreffende de bewijslast volgt dat de advocaat dient te bewijzen dat hij zich van zijn plicht heeft gekweten om zijn cliënt in te lichten, en niet dat laatstgenoemde het negatieve feit dient te bewijzen dat de vereiste informatie hem niet werd gegeven (1). (1) Zie Cass. 26 januari 1968, AC 1968, 708.

ADVOCAAT - Bewijs - Bewijslast - Advocaat - Naleving informatieplicht jegens cliënt

- Art. 1315, eerste lid Burgerlijk Wetboek
- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Advocaat - Naleving informatieplicht jegens cliënt

- Art. 1315, eerste lid Burgerlijk Wetboek
- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

Il résulte des règles relatives à la charge de la preuve que c'est à l'avocat qu'il incombe de prouver qu'il s'est conformé à son obligation d'informer son client, et non à ce dernier de prouver le fait négatif que l'information requise ne lui a pas été donnée (1). (1) Voir Cass. 26 janvier 1968, Bull. et Pasic., 1968, I, 661.

AVOCAT - Preuve - Charge de la preuve - Avocat - Respect de l'obligation d'information du client

- Art. 1315, al. 1er Code civil
- Art. 870 Code judiciaire

PREUVE - Matière civile - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Charge de la preuve - Avocat - Respect de l'obligation d'information du client

- Art. 1315, al. 1er Code civil
- Art. 870 Code judiciaire

C.14.0384.N

8 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151008.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

BESLAG - Gedwongen tenuitvoerlegging - Zwarigheden - Beslagrechter - Beoordeling - Maatstaf toetsing

DWANGSOM - Tenuitvoerlegging - Zwarigheden - Beslagrechter - Beoordeling - Maatstaf toetsing

In geval van zwarigheden bij de tenuitvoerlegging van een vonnis dat een veroordeling tot een dwangsom inhoudt, moet de beslagrechter, op grond van artikel 1498 Gerechtelijk Wetboek, bepalen of de voorwaarden waarbij de dwangsom verschuldigd is, al dan niet vervuld zijn; de beslagrechter moet daarbij als maatstaf van de toetsing van de ter uitvoering van de veroordeling verrichte handelingen, het doel en de strekking van de veroordeling als richtsnoer nemen, met dien verstande dat de veroordeling geacht wordt niet verder te strekken dan tot het bereiken van het daarmee beoogde doel; hij mag hierbij de ter uitvoering van de veroordeling te verrichten handelingen zoals bepaald in de titel niet wijzigen (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

BESLAG - Gedwongen tenuitvoerlegging - Zwarigheden - Beslagrechter - Beoordeling - Maatstaf toetsing

- Artt. 1385quater en 1498 Gerechtelijk Wetboek

DWANGSOM - Tenuitvoerlegging - Zwarigheden - Beslagrechter - Beoordeling - Maatstaf toetsing

- Artt. 1385quater en 1498 Gerechtelijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

SAISIE - Saisie exécution - Difficultés - Juge des saisies - Appréciation - Critère du contrôle

ASTREINTE - Exécution - Difficultés - Juge des saisies - Appréciation - Critère du contrôle

En cas de difficultés lors de l'exécution d'un jugement concernant une condamnation au paiement d'une astreinte, le juge des saisies est tenu, en vertu de l'article 1498 du Code judiciaire; de déterminer si les conditions requises pour l'astreinte sont réunies ou non; à cet égard, le juge des saisies est tenu d'apprécier les actes effectués en exécution de la condamnation à la lumière du but et de la portée de la condamnation, la condamnation étant toutefois réputée ne pas tendre au-delà de la réalisation du but qu'elle vise; à cet égard, il ne peut modifier les actes à accomplir en exécution de la condamnation comme prévu dans le titre (1). (1) Voir les concl. contraires du MP publiées à leur date dans AC.

SAISIE - Saisie exécution - Difficultés - Juge des saisies - Appréciation - Critère du contrôle

- Art. 1385quater et 1498 Code judiciaire

ASTREINTE - Exécution - Difficultés - Juge des saisies - Appréciation - Critère du contrôle

- Art. 1385quater et 1498 Code judiciaire

C.14.0386.N

29 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151029.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

DWANGSOM - Niet-nakoming van de hoofdveroordeling - Verbeurdverklaring in de Bondsrepubliek Duitsland - Erkenning en wederzijdse tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen - Bilaterale overeenkomst van 30 juni 1958 - Artikel 1 (1) - Artikel 6 (1) - EEX-Verordening - Artikel 33.1 - Artikel 38.1

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Erkenning en wederzijdse tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen - Dwangsom - Niet-nakoming van de hoofdveroordeling - Verbeurdverklaring in de Bondsrepubliek Duitsland - EEX-Verordening - Artikel 33.1 - Artikel 38.1

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Erkenning en wederzijdse

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

ASTREINTE - Défaut d'exécution de la condamnation principale - Confiscation en République fédérale d'Allemagne - Reconnaissance et exécution réciproque des décisions judiciaires - Convention bilatérale du 30 juin 1958 - Article 1 (1) - Article 6 (1) - Règlement (CE) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 - Article 33.1 - Article 38.1

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Reconnaissance et exécution réciproque des décisions judiciaires - Astreinte - Défaut d'exécution de la condamnation principale - Confiscation en République fédérale d'Allemagne - Règlement (CE) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 - Article 33.1 - Article 38.1

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: -

tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen - Dwangsom - Niet-nakoming van de hoofdveroordeling - Verbeurdverklaring in de Bondsrepubliek Duitsland - Bilaterale overeenkomst van 30 juni 1958 - Artikel 1 (1) - Artikel 6 (1)

UITVOERBAARVERKLARING - Dwangsom - Niet-nakoming van de hoofdveroordeling - Verbeurdverklaring in de Bondsrepubliek Duitsland - Erkenning en wederzijdse tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen - Bilaterale overeenkomst van 30 juni 1958 - Artikel 1 (1) - Artikel 6 (1) - EEX-Verordening - Artikel 33.1 - Artikel 38.1

Wanneer een hoofdveroordeling waaraan een dwangsom is verbonden gedeeltelijk in de Bondsrepubliek Duitsland moet worden voldaan, kan de dwangsom in die Staat enkel worden verbeurd wegens niet-nakoming van de hoofdveroordeling, indien de hoofdveroordeling er uitvoerbaar werd verklaard op grond van een exequaturprocedure (1). (1) Zie concl. OM.

DWANGSOM - Niet-nakoming van de hoofdveroordeling - Verbeurdverklaring in de Bondsrepubliek Duitsland - Erkenning en wederzijdse tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen - Bilaterale overeenkomst van 30 juni 1958 - Artikel 1 (1) - Artikel 6 (1) - EEX-Verordening - Artikel 33.1 - Artikel 38.1

- Art. 1385bis, eerste en derde lid Gerechtelijk Wetboek
- Artt. 1 (1) en 6 (1) Overeenkomst 30 juni 1958 tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland

- Artt. 33.1 en 38.1 EEG-Verordening nr. 44/2001 van de Raad van 22 dec. 2000

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Erkenning en wederzijdse tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen - Dwangsom - Niet-nakoming van de hoofdveroordeling - Verbeurdverklaring in de Bondsrepubliek Duitsland - EEX-Verordening - Artikel 33.1 - Artikel 38.1

- Art. 1385bis, eerste en derde lid Gerechtelijk Wetboek
- Artt. 1 (1) en 6 (1) Overeenkomst 30 juni 1958 tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland

- Artt. 33.1 en 38.1 EEG-Verordening nr. 44/2001 van de Raad van 22 dec. 2000

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Erkenning en wederzijdse tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen - Dwangsom - Niet-nakoming van de hoofdveroordeling - Verbeurdverklaring in de Bondsrepubliek Duitsland - Bilaterale overeenkomst van 30 juni 1958 - Artikel 1 (1) - Artikel 6 (1)

- Art. 1385bis, eerste en derde lid Gerechtelijk Wetboek

Reconnaissance et exécution réciproque des décisions judiciaires - Astreinte - Défaut d'exécution de la condamnation principale - Confiscation en République fédérale d'Allemagne - Convention bilatérale du 30 juin 1958 - Article 1 (1) - Article 6 (1)

EXEQUATUR - Astreinte - Défaut d'exécution de la condamnation principale - Confiscation en République fédérale d'Allemagne - Reconnaissance et exécution réciproque des décisions judiciaires - Convention bilatérale du 30 juin 1958 - Article 1 (1) - Article 6 (1) - Règlement (CE) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 - Article 33.1 - Article 38.1

Lorsqu'une condamnation principale assortie d'une astreinte doit être partiellement exécutée en République fédérale d'Allemagne, l'astreinte ne peut être encourue dans cet Etat en cas de défaut d'exécution de la condamnation principale que si la condamnation principale y est déclarée exécutoire ensuite d'une procédure d'exequatur (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ASTREINTE - Défaut d'exécution de la condamnation principale - Confiscation en République fédérale d'Allemagne - Reconnaissance et exécution réciproque des décisions judiciaires - Convention bilatérale du 30 juin 1958 - Article 1 (1) - Article 6 (1) - Règlement (CE) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 - Article 33.1 - Article 38.1

- Art. 1385bis, al. 1er et 3 Code judiciaire
- Art. 1er (1) et 6 (1) Convention du 30 juin 1958 entre le Royaume de Belgique et la République Fédérale d'Allemagne

- Art. 33.1 et 38.1 Règlement (C.E.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Reconnaissance et exécution réciproque des décisions judiciaires - Astreinte - Défaut d'exécution de la condamnation principale - Confiscation en République fédérale d'Allemagne - Règlement (CE) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 - Article 33.1 - Article 38.1

- Art. 1385bis, al. 1er et 3 Code judiciaire
- Art. 1er (1) et 6 (1) Convention du 30 juin 1958 entre le Royaume de Belgique et la République Fédérale d'Allemagne

- Art. 33.1 et 38.1 Règlement (C.E.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Reconnaissance et exécution réciproque des décisions judiciaires - Astreinte - Défaut d'exécution de la condamnation principale - Confiscation en République fédérale d'Allemagne - Convention bilatérale du 30 juin 1958 - Article 1 (1) - Article 6 (1)

- Art. 1385bis, al. 1er et 3 Code judiciaire

- Artt. 1 (1) en 6 (1) Overeenkomst 30 juni 1958 tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland

- Artt. 33.1 en 38.1 EEG-Verordening nr. 44/2001 van de Raad van 22 dec. 2000

UITVOERBAARVERKLARING - Dwangsom - Niet-nakoming van de hoofdveroordeling - Verbeurdverklaring in de Bondsrepubliek Duitsland - Erkenning en wederzijdse tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen - Bilaterale overeenkomst van 30 juni 1958 - Artikel 1 (1) - Artikel 6 (1) - EEX-Verordening - Artikel 33.1 - Artikel 38.1

- Art. 1385bis, eerste en derde lid Gerechtelijk Wetboek
- Artt. 1 (1) en 6 (1) Overeenkomst 30 juni 1958 tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland

- Artt. 33.1 en 38.1 EEG-Verordening nr. 44/2001 van de Raad van 22 dec. 2000

- Art. 1er (1) et 6 (1) Convention du 30 juin 1958 entre le Royaume de Belgique et la République Fédérale d'Allemagne

- Art. 33.1 et 38.1 Règlement (C.E.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000

EXEQUATUR - Astreinte - Défaut d'exécution de la condamnation principale - Confiscation en République fédérale d'Allemagne - Reconnaissance et exécution réciproque des décisions judiciaires - Convention bilatérale du 30 juin 1958 - Article 1 (1) - Article 6 (1) - Règlement (CE) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 - Article 33.1 - Article 38.1

- Art. 1385bis, al. 1er et 3 Code judiciaire
- Art. 1er (1) et 6 (1) Convention du 30 juin 1958 entre le Royaume de Belgique et la République Fédérale d'Allemagne

- Art. 33.1 et 38.1 Règlement (C.E.E.) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000

C.14.0387.F

16 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151016.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.

AFSTAND VAN RECHT - Afstand van een recht - Rechter - Beoordeling - Vermoedens - Toepasselijke wetsbepalingen
BEWIJS - Burgerlijke zaken - Vermoedens - Bewijsmiddel van een ongekend feit - Bewijs van de afstand van een recht - Beoordeling - Toepasselijke wetsbepalingen

Vermoedens zijn een middel om een ongekend feit te bewijzen; de artikelen 1349 en 1353 Burgerlijk Wetboek, die dat bewijsmiddel regelen, houden geen verband met het oordeel van de rechter over het bestaan van de afstand van een recht (1). (1) Zie concl. OM.

AFSTAND VAN RECHT - Afstand van een recht - Rechter - Beoordeling - Vermoedens - Toepasselijke wetsbepalingen
- Artt. 1349 en 1353 Burgerlijk Wetboek
BEWIJS - Burgerlijke zaken - Vermoedens - Bewijsmiddel van een ongekend feit - Bewijs van de afstand van een recht - Beoordeling - Toepasselijke wetsbepalingen
- Artt. 1349 en 1353 Burgerlijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Leclercq.

RENONCIATION - Renonciation à un droit - Juge - Appréciation - Présomptions - Dispositions légales applicables
PREUVE - Matière civile - Présomptions - Mode de preuve d'un fait inconnu - Preuve de la renonciation à un droit - Appréciation - Dispositions légales applicables

Les présomptions constituent un mode de preuve d'un fait inconnu; les articles 1349 et 1353 du Code civil, qui règlent ce mode de preuve, sont étrangers à l'appréciation que le juge porte sur l'existence de la renonciation à un droit (1). (1) Voir les concl. du MP.

RENONCIATION - Renonciation à un droit - Juge - Appréciation - Présomptions - Dispositions légales applicables
- Art. 1349 et 1353 Code civil
PREUVE - Matière civile - Présomptions - Mode de preuve d'un fait inconnu - Preuve de la renonciation à un droit - Appréciation - Dispositions légales applicables
- Art. 1349 et 1353 Code civil

C.14.0389.F

27 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151127.3](#)

AC nr. ...

De uitlegging van een overeenkomst is een feitelijke kwestie die valt onder de beoordeling door de bodemrechter.

OVEREENKOMST - Uitlegging - Omschrijving van het begrip - Bevoegdheid van de rechter

L'interprétation d'une convention est une question de fait qui relève de l'appréciation du juge du fond.

CONVENTION - Interprétation; voir aussi: 077/03 preuve - Qualification de la notion - Pouvoir du juge

De rechter die de gemeenschappelijke bedoeling van de partijen tracht te achterhalen, kan een beroep doen op extrinsieke elementen van de overeenkomst (1). (1) Cass. 25 november 2004, AR C.04.0004.F, AC 2004, nr. 567.

OVEREENKOMST - Uitlegging - Bevoegdheid van de rechter - Extrinsieke elementen

- Art. 1156 Burgerlijk Wetboek

Le juge qui recherche la commune intention des parties peut avoir recours à des éléments extrinsèques à la convention (1). (1) Cass. 25 novembre 2004, RG C.04.0004.F, Pas. 2004, n° 567.

CONVENTION - Interprétation; voir aussi: 077/03 preuve - Pouvoir du juge - Éléments extrinsèques

- Art. 1156 Code civil

C.14.0391.F

6 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151106.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.

VERZEKERING - WAM- verzekering - Zwakke weggebruiker - Rechthebbende

De beslissing schendt artikel 29bis, § 1, eerste lid, van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, wanneer ze ervan uitgaat dat enkel de verwanten van het slachtoffer rechthebbenden zijn in de zin van die wetsbepaling en van die laatste derhalve de werkgever uitsluit die persoonlijke schade lijdt, doordat hij het loon uitbetaalt van een werknemer die het slachtoffer is geworden van een verkeersongeval en daarom, t.g.v. zijn letsels, geen arbeidsprestaties meer kan verrichten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

VERZEKERING - WAM- verzekering - Zwakke weggebruiker - Rechthebbende

- Art. 29bis, § 1, eerste lid Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

Conclusions de l'avocat général Leclercq.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Usager faible - Ayant droit

Viole l'article 29bis, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs, la décision qui considère que seuls les proches de la victime sont les ayants droit visés par cette disposition légale et qui exclut dès lors de ces derniers l'employeur qui subit un préjudice personnel en servant la rémunération d'un travailleur qui, ayant été victime d'un accident de la circulation, ne peut plus, en raison de ses blessures, fournir ses prestations de travail (1). (1) Voir les concl. du MP.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Usager faible - Ayant droit

- Art. 29bis, § 1er, al. 1er L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

C.14.0395.F

25 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150625.9](#)

AC nr. ...

De vaststelling dat de onwettige daad gestopt is, staat de uitspraak van een bevel tot staking slechts in de weg indien het risico op herhaling van die daad, of van de onwettige praktijk die eraan ten grondslag ligt, uitgesloten is.

HANDELSPRAKTIJK - Onwettige daad - Einde van de onwettige daad - Verplichting van de stakingsrechter

- Art. 2, eerste lid Wet 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming

La constatation que l'acte illicite a pris fin ne fait obstacle au prononcé d'un ordre de cessation que si le risque de réitération de cet acte, ou de la pratique illicite qui en est à la base, est exclu.

PRATIQUES DU COMMERCE - Acte illicite - Fin de l'acte illicite - Obligation du juge des cessations

- Art. 2, al. 1er L. du 6 avril 2010 relative aux pratiques du marché et à la protection du consommateur

De stakingsrechter kan, in de regel, niet het bestaan van een inbreuk vaststellen zonder vervolgens de staking ervan uit te spreken.

HANDELSPRAKTIJK - Onrechtmatigheid - Verplichting van de stakingsrechter - Beginsel

- Art. 2, eerste lid Wet 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming

Vermoedens zijn een bewijsmiddel van een onbekend feit; de artikelen 1349 en 1353 van het Burgerlijk Wetboek, die dat bewijsmiddel regelen, houden geen verband met de beoordeling door de rechter, uitgaande van de feiten waarvan hij kennisnam, over het bestaan van een objectief risico op recidive van een onwettige praktijk (1). (1) Cass. 23 oktober 2014, AR C.14.0207.F, AC 2014, nr. 634.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Vermoedens - Begrip - Beoordeling door de rechter, uitgaande van de feiten waarvan hij kennisnam, over het bestaan van een objectief risico op recidive - Middel dat tegen die beoordeling opkomt

- Artt. 1349 en 1353 Burgerlijk Wetboek

Le juge des cessations ne peut, en règle, constater l'existence d'une infraction sans en prononcer ensuite la cessation.

PRATIQUES DU COMMERCE - Acte illicite - Obligation du juge des cessations - Principe

- Art. 2, al. 1er L. du 6 avril 2010 relative aux pratiques du marché et à la protection du consommateur

Les présomptions constituent un mode de preuve d'un fait inconnu; les articles 1349 et 1353 du Code civil, qui règlent ce mode de preuve, sont étrangers à l'appréciation que le juge porte, au départ des faits qui lui sont soumis, sur l'existence d'un risque objectif de récurrence d'une pratique illicite (1). (1) Cass. 23 octobre 2014, RG C.14.0207.F, Pas. 2014, n° 634.

PREUVE - Matière civile - Présomptions - Notion - Appréciation du juge, au départ des faits qui lui sont soumis, sur l'existence d'un risque objectif de récurrence - Moyen qui critique cette appréciation

- Art. 1349 et 1353 Code civil

C.14.0396.N

23 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150223.1](#)

AC nr. 136

Artikel 1398, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, dat een risicoaansprakelijkheid in het leven roept, moet beperkend worden uitgelegd en is niet van toepassing wanneer de uitvoering plaatsvindt op grond van een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing die na een cassatieberoep wordt vernietigd; in dat geval is de schuldeiser gehouden tot terugbetaling op grond van de regels van de onverschuldigde betaling; hieruit volgt dat wanneer de schuldeiser de betaling te goeder trouw heeft ontvangen, intrest verschuldigd is vanaf de datum van het cassatiearrest.

TERUGVORDERING VAN HET ONVERSCHULDIGD BETAALDE - Vonnissen en arresten - Burgerlijke zaken - Beslissing in laatste aanleg - Tenuitvoerlegging - Cassatie - Vernietiging - Verwijzing - Ongegrondheid van de vordering - Intrest

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Beslissing in laatste aanleg - Tenuitvoerlegging - Cassatie - Vernietiging - Verwijzing - Ongegrondheid van de vordering - Intrest

L'article 1398, alinéa 2, du Code judiciaire, qui crée une responsabilité pour risque, doit être interprété restrictivement et n'est pas applicable lorsque l'exécution a lieu sur la base d'une décision judiciaire passée en force de chose jugée qui est annulée après un pourvoi en cassation; dans ce cas, le créancier est tenu au remboursement sur la base des règles du paiement indu; il s'ensuit que, lorsque le créancier a reçu le paiement de bonne foi, les intérêts sont dus à partir de la date de l'arrêt de cassation.

REPETITION DE L'INDU - Jugements et arrêts - Matière civile - Décision en dernier ressort - Exécution - Cassation - Renvoi - Demande non fondée - Intérêts

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Décision en dernier ressort - Exécution - Cassation - Renvoi - Demande non fondée - Intérêts

C.14.0403.N

19 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150619.6](#)

AC nr. ...

De bestuurder, in de zin van artikel 29bis van de WAM 1989, is de persoon die het motorrijtuig bestuurt op het ogenblik van het ongeval, dat wil zeggen de persoon die, op dat ogenblik, het meesterschap over dat motorrijtuig heeft via mechanische middelen waardoor hij het voertuig in een bepaalde richting kan sturen en die zodoende het vermogen van de motor beheerst; de omstandigheid alleen dat een bestuurder van zijn voertuig wordt geworpen en de grond, een hindernis of een ander voertuig raakt tijdens het ongeval zelf, ontnemt hem niet de hoedanigheid van bestuurder; hij verliest die hoedanigheid pas wanneer hij, na van het voertuig te zijn geworpen, getroffen wordt door een verkeersongeval dat niet met het eerste ongeval samenvalt (1). (1) Cass. 18 mei 2012, AR C.11.0628.F-C.11.0791.F, AC 2012, nr. 314, met concl. van advocaat-generaal J.M. GENICOT in Pas. 2012, nr. 314.

VERZEKERING - WAM- verzekering - Artikel 29bis WAM 1989 - Niet beschermde persoon - Vergoeding - Uitsluiting - Bestuurder van het motorrijtuig

- Art. 29bis, § 1, eerste lid, en § 2 Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

Le conducteur au sens de l'article 29bis de la loi du 21 novembre 1989, est la personne qui conduit un véhicule automoteur au moment de l'accident, c'est-à-dire celle qui, à ce moment, en exerce le contrôle par l'utilisation des moyens mécaniques donnant la possibilité d'imprimer une direction au véhicule et qui maîtrise ainsi la puissance du moteur; la seule circonstance qu'un conducteur est éjecté de son véhicule et heurte le sol, un obstacle ou un autre véhicule dans le processus même de l'accident, ne lui fait pas perdre la qualité de conducteur; il ne perd cette qualité que si, après avoir été éjecté, elle est victime d'un accident de la circulation distinct du premier (1). (1) Cass. 18 mai 2012, RG C.11.0628.F-C.11.0791.F, Pas. 2012, n° 314 avec concl. de M. Genicot, avocat général.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Article 29bis de la loi sur l'assurance automobile obligatoire - Personne non protégée - Réparation - Exclusion - Conducteur du véhicule automoteur

- Art. 29bis, § 1er, al. 1er, et, § 2 L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

C.14.0415.N

13 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150313.4](#)

AC nr. ...

De curator kan opkomen tegen de handelingen of betalingen verricht met bedrieglijke benadeling van de rechten van de schuldeisers onverschillig op welke datum zij hebben plaatsgehad; deze vordering strekt in het belang van de boedel en komt ten goede aan alle schuldeisers ongeacht het tijdstip van het ontstaan van hun respectieve schuldvorderingen.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Handelingen of betalingen - Bedrieglijke benadeling van de rechten van de schuldeisers - Curator - Bevoegdheid - Vordering - Strekking

- Art. 20 Wet 8 aug. 1997

Le curateur peut contester les actes ou les paiements faits en fraude des droits des créanciers quelle que soit la date à laquelle ils ont eu lieu; cette action vise l'intérêt de la masse et profite à l'ensemble des créanciers quel que soit le moment de la naissance de leurs créances respectives.

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) - Actes ou paiements - Faits en fraude des droits des créanciers - Curateur - Compétence - Action - But

- Art. 20 L. du 8 août 1997 sur les faillites

De pauliaanse vordering strekt tot vergoeding van de schade die de bedrieglijke verarming van de schuldenaar aan de schuldeiser berokkent; betreft de bedrieglijke handeling de overdracht van een vermogensbestanddeel aan een derde, dan bestaat de vergoeding in beginsel hierin dat die overdracht aan de agerende schuldeiser niet tegenwerpelijk is, zodat hij tot executie op het overgedragen vermogensbestanddeel kan overgaan.

PAULIAANSE RECHTSVORDERING - Strekking - Bedrieglijke handeling - Overdracht van een vermogensbestanddeel aan een derde - Vergoeding - Aard

- Art. 1167 Burgerlijk Wetboek

Na het faillissement van de schuldenaar strekt een pauliaanse vordering tot de wedersamenstelling van de boedel; de omstandigheid dat de frauduleuze handeling niet alle schuldeisers voor het faillissement op dezelfde wijze heeft benadeeld, neemt niet weg dat de pauliaanse vordering na faillissement de vergoeding beoogt van collectieve schade waarvoor enkel de curator bevoegd is om op te treden; deze vordering komt dan ten goede van alle samenlopende schuldeisers ongeacht het tijdstip van het ontstaan van hun respectieve schuldvorderingen; een pauliaanse vordering kan bijgevolg tijdens het faillissement van de schuldenaar niet meer worden ingesteld of verdergezet door een individuele schuldeiser (1). (1) Het OM concludeerde tot vernietiging op het eerste onderdeel; het was immers van mening dat individuele schuldeisers na het faillissement van hun schuldenaar een pauliaanse rechtsvordering kunnen instellen of verderzetten indien de curator nalaat om op te treden tegen de derde-medeplichtige, en dat deze door een individuele schuldeiser na het faillissement ingestelde of voortgezette pauliaanse rechtsvordering dan strekt in het voordeel van al de samenlopende schuldeisers.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Pauliaanse rechtsvordering - Strekking - Bevoegdheid - Curator - Individuele schuldeiser

- Art. 1167 Burgerlijk Wetboek

- Art. 20 Wet 8 aug. 1997

PAULIAANSE RECHTSVORDERING - Strekking - Faillissement

L'action paulienne tend à l'indemnisation du dommage causé au créancier par l'appauvrissement frauduleux du débiteur; si l'action frauduleuse concerne le transfert d'un élément du patrimoine à un tiers, l'indemnisation consiste, en principe, dans le fait que le transfert n'est pas opposable au créancier agissant, de sorte qu'il peut procéder à l'exécution sur l'élément du patrimoniel transféré.

ACTION PAULIENNE - Portée - Acte frauduleux - Transfert d'un élément du patrimoine à un tiers - Indemnisation - Nature

- Art. 1167 Code civil

Après la faillite du débiteur l'action paulienne tend à la reconstitution de la masse; la circonstance que l'acte frauduleux n'a pas lésé de la même manière tous les créanciers existant avant la faillite, n'empêche pas que l'action paulienne exercée après la faillite vise l'indemnisation du dommage collectif pour lequel seul le curateur est compétent pour agir; cette action profite alors à tous les créanciers en concours quel que soit le moment où leurs créances respectives sont nées; l'action paulienne ne peut, dès lors, plus être introduite ou poursuivie par un créancier individuel au cours de la faillite du débiteur (1). (1) Le MP a conclu à la cassation sur le moyen en sa première branche; il a, en effet, estimé que les créanciers individuels peuvent introduire ou poursuivre une action paulienne après la faillite de leur débiteur si le curateur omet d'agir contre le tiers-complice et que cette action paulienne introduite ou poursuivie par un créancier individuel après la faillite vise alors à bénéficier à tous les créanciers en concours.

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) - Action paulienne - Portée - Compétence - Curateur - Créancier individuel

- Art. 1167 Code civil

- Art. 20 L. du 8 août 1997 sur les faillites

ACTION PAULIENNE - Portée - Faillite du débiteur - Conséquence -

van de schuldenaar - Gevolg - Curator - Individuele schuldeiser - Bevoegdheid

- Art. 1167 Burgerlijk Wetboek

- Art. 20 Wet 8 aug. 1997

Curateur - Créancier individuel - Compétence

- Art. 1167 Code civil

- Art. 20 L. du 8 août 1997 sur les faillites

C.14.0428.N

3 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151203.13](#)

AC nr. ...

Artikel 76 van het Decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004, dat met ingang van 1 januari 2004 artikel 32, §1, Wet Economische Expansie verving, strekt er, net zoals artikel 32, §1, Wet Economische Expansie, toe het gebruik of het verwerven van gronden afhankelijk te maken van de bestending van de economische bedrijvigheid die erop wordt uitgeoefend en voorziet daartoe onder meer in een eigen verplichte regeling van terugkoop die geenszins gelijkstaat met de privaatrechtelijke bepalingen in het Burgerlijk wetboek over het recht van wederinkoop; hieruit vloeit voort dat de termijn van vijf jaren tot dewelke artikel 1660 Burgerlijk Wetboek het recht van wederinkoop, bedoeld in artikel 1659 Burgerlijk Wetboek, beperkt, ook onder de gelding van artikel 76 van het Decreet van 19 december 2003, niet van toepassing is op het in artikel 76 van het Decreet van 19 december 2003 bedoelde terugkooprecht (1). (1) Zie concl. OM.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Uitlegging - Decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004 - Artikel 76 - Strekking en doelstelling - Eigen beperkte regeling van terugkoop

- Art. 76 Decreet 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004

- Artt. 1659 en 1660 Burgerlijk Wetboek

L'article 76 du Décret du 19 décembre 2003 contenant diverses mesures d'accompagnement du budget 2004, qui a remplacé l'article 32, § 1er, de la loi du 30 décembre 1970 sur l'expansion économique à partir du 1er janvier 2004, tend, tout comme cet article 32, § 1er, à subordonner l'usage ou l'acquisition de terrains au maintien de l'activité économique qui y est exercée et prévoit notamment, à cet effet, une réglementation obligatoire du rachat qui lui est propre et qui n'est nullement équivalente aux dispositions de droit privé du Code civil relative au droit de rachat; il s'ensuit que le délai de cinq ans auquel l'article 1660 du Code civil limite le droit de rachat visé à l'article 1659 de ce même code, ne s'applique pas davantage sous l'empire de l'article 76 du Décret du 19 décembre 2003, au droit de rachat visé à ce dernier article (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - Interprétation - Décret du 19 décembre 2003 contenant diverses mesures d'accompagnement du budget 2004 - Article 76 - Economie et but - Réglementation du rachat limitée qui lui est propre

- Art. 76 Décret du 19 décembre 2003

- Art. 1659 et 1660 Code civil

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

ECONOMIE - Wet economische expansie - Artikel 32, § 1 - Verplichte regeling van terugkoop - Verkoopovereenkomst - Terugkooprecht

KOOP - Wet economische expansie - Artikel 32, § 1 - Verplichte regeling van terugkoop - Verkoopovereenkomst - Terugkooprecht

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Uitlegging - Decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004 - Artikel 76 - Strekking en doelstelling - Eigen beperkte regeling van terugkoop

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

ECONOMIE - Loi du 30 décembre 1970 sur l'expansion économique - Article 32, § 1er - Réglementation obligatoire du rachat - Contrat de vente - Droit de rachat

VENTE - Loi du 30 décembre 1970 sur l'expansion économique - Article 32, § 1er - Réglementation obligatoire du rachat - Contrat de vente - Droit de rachat

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - Interprétation - Décret du 19 décembre 2003 contenant diverses mesures d'accompagnement du budget 2004 - Article 76 - Economie et but - Réglementation du rachat limitée qui lui est propre

De bepaling van artikel 32, §1, Wet Economische Expansie, die in een verplichte regeling van terugkoop voorziet, belet niet dat de partijen in de verkoopovereenkomst een termijn kunnen bedingen binnen dewelke het terugkooprecht kan worden uitgeoefend; bij gebrek aan een conventioneel bepaalde termijn, kan het terugkooprecht onbeperkt in de tijd worden uitgeoefend (1). (1) Zie concl. OM.

ECONOMIE - Wet economische expansie - Artikel 32, § 1 - Verplichte regeling van terugkoop - Verkoopovereenkomst - Terugkooprecht

- Art. 32, § 1 Wet 30 dec. 1970 betreffende de economische expansie

KOOP - Wet economische expansie - Artikel 32, § 1 - Verplichte regeling van terugkoop - Verkoopovereenkomst - Terugkooprecht

- Art. 32, § 1 Wet 30 dec. 1970 betreffende de economische expansie

La disposition de l'article 32, § 1er, de la loi du 30 décembre 1970 sur l'expansion économique, qui prévoit une réglementation obligatoire du rachat, n'empêche pas que les parties au contrat de vente puissent convenir d'un délai au cours duquel le droit de rachat peut être exercé; à défaut de délai fixé conventionnellement, le droit de rachat peut être exercé de manière illimitée dans le temps (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ECONOMIE - Loi du 30 décembre 1970 sur l'expansion économique - Article 32, § 1er - Réglementation obligatoire du rachat - Contrat de vente - Droit de rachat

- Art. 32, § 1er L. du 30 décembre 1970

VENTE - Loi du 30 décembre 1970 sur l'expansion économique - Article 32, § 1er - Réglementation obligatoire du rachat - Contrat de vente - Droit de rachat

- Art. 32, § 1er L. du 30 décembre 1970

C.14.0431.F

6 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151106.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Onderdeel van een middel

OVEREENKOMST - Uitlegging - Twijfel

Artikel 1162 van het Burgerlijk Wetboek is enkel van toepassing wanneer de rechter niet met zekerheid de zin of de draagwijdte van het verdrag kan vaststellen aan de hand van de gegevens binnen en buiten de akte die hem zijn voorgelegd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

OVEREENKOMST - Uitlegging - Twijfel

- Art. 1162 Burgerlijk Wetboek

Wanneer een middel of een onderdeel van een middel verschillende afzonderlijke grieven bevat, moet de eiser voor elk van die grieven de wettelijke bepalingen vermelden waarvan hij de schending aanvoert (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste

Conclusions de l'avocat général Leclercq.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Branche d'un moyen

CONVENTION - Interprétation; voir aussi: 077/03 preuve - Doute

L'article 1162 du Code civil ne s'applique que lorsque le juge est dans l'impossibilité de constater avec certitude le sens ou la portée de la convention à la lumière des éléments intrinsèques et extrinsèques à l'acte qui lui sont soumis (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONVENTION - Interprétation; voir aussi: 077/03 preuve - Doute

- Art. 1162 Code civil

Lorsqu'un moyen ou une branche d'un moyen comporte plusieurs griefs distincts, il incombe à la partie demanderesse de mentionner pour chacun de ces griefs les dispositions légales dont elle invoque la violation (1). (1) Voir les concl. du MP.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises -

vermeldingen - Onderdeel van een middel

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

Branche d'un moyen

- Art. 1080 Code judiciaire

C.14.0433.F

11 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150611.10](#)

AC nr. ...

De rechter mag, op vraag van een partij, een deloyale proceshouding bestraffen die het recht van verdediging aantast en op die grond een conclusie uit het debat weren (1). (1) Cass. 16 september 2013, AR C.12.0032.F, AC 2013, nr. 449.

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Artikel 747, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek - Laattijdige conclusie - Bevoegdheid van de rechter

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Artikel 747, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek - Laattijdige conclusie - Bevoegdheid van de rechter

Artikel 747, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek ontzegt de partij die nalaat binnen de aldus bepaalde termijn conclusie te nemen, niet noodzakelijkerwijs het recht een conclusie binnen een latere termijn neer te leggen (1). (1) Cass. 4 december 2008, AR C.07.0364.F, AC 2008, nr. 697.

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Artikel 747, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek - Opzet - Laattijdige conclusie

- Art. 747, § 2 Gerechtelijk Wetboek

À la demande d'une partie, le juge peut sanctionner un comportement procédural déloyal portant atteinte aux droits de la défense et, pour ce motif, écarter des conclusions des débats (1). (1) Cass. 16 septembre 2013, RG C.12.0032.F, Pas. 2013, n° 449.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Article 747, § 2, du Code judiciaire - Conclusions tardives - Pouvoir du juge

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Article 747, § 2, du Code judiciaire - Conclusions tardives - Pouvoir du juge

L'article 747, § 2, du Code judiciaire, ne prive pas nécessairement la partie qui néglige de déposer des conclusions dans le délai ainsi fixé du droit de déposer des conclusions dans un délai ultérieur (1). (1) Cass. 4 décembre 2008, RG C.07.0364.F, Pas. 2008, n° 697.

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Article 747, § 2, du Code judiciaire - Economie - Conclusions tardives

- Art. 747, § 2 Code judiciaire

C.14.0443.N

12 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151112.7](#)

AC nr. ...

De rechtsvordering wegens wegmaking of verberging van goederen van de nalatenschap kan gelijktijdig met de verdeling worden ingesteld, maar zij kan ook, hetzij vóór hetzij na de verdeling worden ingesteld, met dien verstande dat iedere erfgenaam dan slechts kan opkomen voor zijn herberekend eigen aandeel in de weggemaakte of verborgen gehouden zaak (1). (1) Zie Cass. 12 december 1996, AR C.96.0040.F, AC 1996, nr. 504.

ERFENISSEN - Wegmaking of verberging van goederen van de nalatenschap - Rechtsvordering wegens wegmaking of verberging - Instellen van de vordering - Tijdstip - Voorwerp

- Art. 792 Burgerlijk Wetboek

L'action née du divertissement ou du recel des effets de la succession peut être jointe au partage mais elle peut aussi être introduite soit avant soit après le partage, étant entendu que chaque héritier ne peut alors demander que sa part propre recalculée dans l'objet diverti ou recelé (1). (1) Voir Cass. 12 décembre 1996, RG C.96.0040.F, Pas. 1996, n° 504.

SUCCESSION - Divertissement ou recel des effets d'une succession - Action née du divertissement ou du recel - Introduction de l'action - Moment - Objet

- Art. 792 Code civil

Op grond van de wetsbepaling die, onder de in de wet bepaalde voorwaarden, voorziet in de hoofdelijke aansprakelijkheid van de testamentuitvoerders, kan slechts vergoeding worden gevorderd voor de schade die voortvloeit uit de slechte uitvoering van hun mandaat met betrekking tot de roerende goederen van de nalatenschap; hieruit volgt dat op grond van artikel 1033 Burgerlijk Wetboek lastens een testamentuitvoerder slechts een aansprakelijkheidsvordering kan worden ingesteld en dat een erfgerechtigde die, in geval van heling van roerende goederen van de nalatenschap door een testamentuitvoerder die ook zelf erfgerechtigd is, op grond van dit artikel geen aanspraak kan maken op het aandeel van de erfgerechtigde testamentuitvoerder in de weggemaakte of verborgen gehouden goederen, aangezien dergelijke vordering niet strekt tot vergoeding van schade.

ERFENISSEN - Testamentuitvoerders - Hoofdelijke aansprakelijkheid - Rechtsvordering tegen testamentuitvoerders - Voorwerp - Gevolg - Heling van goederen van de nalatenschap - Door erfgerechtigde testamentuitvoerder - Rechtsvordering wegens wegmaking of verberging
- Art. 1033 Burgerlijk Wetboek

Sur la base de la disposition légale qui, moyennant les conditions déterminées par la loi, prévoit la responsabilité solidaire des exécuteurs testamentaires, une indemnité ne peut être réclamée que du chef du dommage résultant de la mauvaise exécution du mandat quant aux biens mobiliers de la succession; il s'ensuit qu'en vertu de l'article 1033 du Code civil, seule une action en responsabilité peut être introduite à charge d'un exécuteur testamentaire et qu'un successible qui, en cas de recel de biens mobiliers de la succession par un exécuteur testamentaire qui est aussi successible, ne peut, en vertu de cet article, réclamer la part de l'exécuteur testamentaire héritier dans les objets divertis ou recelés, dès lors qu'une telle action ne tend pas à l'indemnisation du dommage.

SUCCESSION - Exécuteurs testamentaires - Responsabilité solidaire - Action dirigée contre les exécuteurs testamentaires - Objet - Conséquence - Recel des effets de la succession - Par un exécuteur testamentaire qui est aussi successible - Action née du divertissement ou du recel

- Art. 1033 Code civil

C.14.0445.F

19 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150319.13](#)

AC nr. ...

De rechter kan diegene die een contractuele fout begaat, slechts veroordelen tot het vergoeden van de schade wanneer hij vaststelt dat er een oorzakelijk verband tussen de fout en de schade bestaat; daarvoor is vereist dat de schade zich zonder die fout niet op dezelfde wijze zou hebben voorgedaan (1). (1) Cass. 6 december 2013, AR C.10.0245.F, AC 2013, nr. 662.

OVEREENKOMST - Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Contractuele aansprakelijkheid - Oorzakelijk verband
- Artt. 1147, 1149, 1150 en 1151 Burgerlijk Wetboek

Le juge ne peut condamner celui qui a commis une faute contractuelle à indemniser le dommage que lorsqu'il constate qu'il existe un lien de causalité entre la faute et le dommage, ce lien requérant que, sans cette faute, le dommage ne se serait pas produit tel qu'il s'est réalisé (1). (1) Cass. 6 décembre 2013, RG C.10.0245.F, Pas. 2013, n° 662.

CONVENTION - Force obligatoire (inexécution) - Responsabilité contractuelle - Lien de causalité
- Art. 1147, 1149, 1150 et 1151 Code civil

De aan de schuldeiser verschuldigde schadevergoeding dient alleen te omvatten hetgeen een noodzakelijk gevolg is van het niet uitvoeren van de overeenkomst (1). (1) Cass. 2 september 2004, AR C.01.0186.F, AC 2004, nr. 375.

OVEREENKOMST - *Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Contractuele aansprakelijkheid - Schadevergoeding*
- Art. 1151 Burgerlijk Wetboek

Les dommages et intérêts dus au créancier ne doivent comprendre que ce qui est une suite nécessaire de l'inexécution de la convention (1). (1) Cass. 2 septembre 2004, RG C.01.0186.F, Pas. 2004, n° 375.

CONVENTION - *Force obligatoire (inexécution) - Responsabilité contractuelle - Dommages et intérêts*
- Art. 1151 Code civil

C.14.0458.N

11 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150511.1](#)

AC nr. ...

Bevat 1452, tweede lid, 2°, Gerechtelijk Wetboek wat de te vermelden schulden betreft geen beperking in de tijd, dan komt de derde-beslagene niet tekort aan zijn verplichting door het niet-vermelden van schulden uit het verleden die ten tijde van het beslag waren uitgedoofd wanneer hij mocht veronderstellen dat de vermelding ervan niet meer dienstig was en de beslaglegger evenmin in het beslagexploot naar deze schulden heeft verwezen.

BESLAG - *Gedwongen tenuitvoerlegging - Derdenbeslag - Verklaring van derde-beslagene - Inhoud*

L'article 1452, alinéa 2, 2°, du Code judiciaire ne contenant pas de limitation dans le temps en ce qui concerne les dettes à énoncer, le tiers saisi ne manque pas à son obligation en n'énonçant pas des dettes du passé qui étaient éteintes au moment de la saisie lorsqu'il pouvait supposer que leur énonciation n'était plus utile et que le saisissant ne fait pas davantage référence à ces dettes dans l'exploit d'huissier.

SAISIE - *Saisie exécution - Saisie-arrêt - Déclaration du tiers saisi - Contenu*

C.14.0459.N

15 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150515.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

AFSTAND VAN RECHT - *Uitvoeringsimmunité vreemde Staten - Omvang*

BESLAG - *Bewarend beslag - Verzet - Derdenverzet - Grieven*

BESLAG - *Bewarend beslag - Verzet - Grieven*

IMMUNITEIT - *Uitvoeringsimmunité vreemde Staten - Omvang*

VERZET - *Beslag - Bewarend beslag - Grieven*

VERZET - *Beslag - Bewarend beslag - Derdenverzet - Grieven*

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

RENONCIATION - *Immunité d'exécution des Etats étrangers - Etendue*

SAISIE - *Saisie conservatoire - Opposition - Tierce opposition - Griefs*

SAISIE - *Saisie conservatoire - Opposition - Griefs*

IMMUNITE - *Immunité d'exécution des Etats étrangers - Etendue*

OPPOSITION - *Saisie - Saisie conservatoire - Griefs*

OPPOSITION - *Saisie - Saisie conservatoire - Tierce opposition - Griefs*

De immuniteit van tenuitvoerlegging die krachtens het internationaal gewoonterecht, een verdrag of de wet toekomt aan vreemde Staten is niet absoluut en is vatbaar voor afstand van recht; deze uitvoeringsimmunititeit staat niet eraan in de weg dat de betwistingen omtrent de beslagbaarheid van de goederen bij de rechter tijdig moeten worden aangebracht (1). (1) Zie concl. OM.

AFSTAND VAN RECHT - Uitvoeringsimmunititeit vreemde Staten - Omvang

IMMUNITEIT - Uitvoeringsimmunititeit vreemde Staten - Omvang

Grievens omtrent de beslagbaarheid van de bedragen en zaken die aan de beslagene verschuldigd zijn, dienen in het raam van het verzet tegen het beslag te worden aangevoerd; zij kunnen niet voor het eerst worden aangebracht in het raam van de procedure van evenredige verdeling (1). (1) Zie concl. OM.

BESLAG - Bewarend beslag - Verzet - Grievens

- Art. 1541 Gerechtelijk Wetboek

VERZET - Beslag - Bewarend beslag - Grievens

- Art. 1541 Gerechtelijk Wetboek

Het onderdeel dat ervan uitgaat dat de beslagene grievens kan opwerpen tegen het bewarend beslag overeenkomstig artikel 1124 Gerechtelijk Wetboek ongeacht het bepaalde in artikel 1419 Gerechtelijk Wetboek, berust op een verkeerde rechtsopvatting (1). (1) Zie concl. OM.

BESLAG - Bewarend beslag - Verzet - Derdenverzet - Grievens

- Artt. 1124 en 1419 Gerechtelijk Wetboek

VERZET - Beslag - Bewarend beslag - Derdenverzet - Grievens

- Artt. 1124 en 1419 Gerechtelijk Wetboek

L'immunité d'exécution qui est accordée aux Etats étrangers en vertu du droit coutumier international, d'une convention ou de la loi, n'est pas absolue et peut faire l'objet d'une renonciation; cette immunité d'exécution n'empêche pas que les litiges relatifs au caractère saisissable de biens doivent être introduits en temps utile devant le juge (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

RENONCIATION - Immunité d'exécution des Etats étrangers - Etendue

IMMUNITE - Immunité d'exécution des Etats étrangers - Etendue

Les griefs relatifs au caractère saisissable des sommes et choses qui sont dues au saisi doivent être invoqués dans le cadre de l'opposition dirigée contre la saisie; ils ne peuvent être invoqués pour la première fois dans le cadre de la procédure de distribution par contribution (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

SAISIE - Saisie conservatoire - Opposition - Grievens

- Art. 1541 Code judiciaire

OPPOSITION - Saisie - Saisie conservatoire - Grievens

- Art. 1541 Code judiciaire

Le moyen, en sa branche, qui est fondé sur la prémisse que le saisi peut soulever des griefs à l'encontre d'une saisie conservatoire conformément à l'article 1124 du Code judiciaire indépendamment de ce qui est prévu à l'article 1419 du même code, est fondé sur un soutènement juridique erroné (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

SAISIE - Saisie conservatoire - Opposition - Tierce opposition - Grievens

- Art. 1124 et 1419 Code judiciaire

OPPOSITION - Saisie - Saisie conservatoire - Tierce opposition - Grievens

- Art. 1124 et 1419 Code judiciaire

C.14.0461.F

18 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150618.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.

RECHTERLIJK GEWIJSD - Gezag van gewijsde - Burgerlijke zaken - Uitleggend vonnis - Bevoegdheid van de rechter

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Leclercq.

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière civile - Jugement interprétatif - Pouvoir du juge

P. 154/843

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen -
Uitleggend vonnis - Bevoegdheid van de rechter

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Jugement
interprétatif - Pouvoir du juge

Wanneer de rechter, in een uitleggend vonnis, de werkelijke betekenis van de gebruikte bewoordingen in de uit te leggen beslissing aan de hand van de context verduidelijkt, worden de rechten van de partijen, zoals ze in die beslissing zijn vastgelegd, door hem noch uitgebreid noch gewijzigd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

Le juge qui, dans un jugement interprétatif, dégage la signification réelle des termes employés dans la décision à interpréter en se fondant sur le contexte, n'étend ni ne modifie les droits des parties tels qu'ils sont consacrés par cette décision (1). (1) Voir les concl. du MP.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen -
Uitleggend vonnis - Bevoegdheid van de rechter

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Jugement
interprétatif - Pouvoir du juge

- Art. 793 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 793 Code judiciaire

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Burgerlijke
zaken - Uitleggend vonnis - Bevoegdheid van de rechter

CHOSE JUGÉE - Autorité de chose jugée - Matière civile - Jugement
interprétatif - Pouvoir du juge

- Art. 793 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 793 Code judiciaire

C.14.0463.N

26 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150626.3](#)

AC nr. ...

Artikel 1223 Gerechtelijk Wetboek, in zijn toepasselijke versie (1), verzet zich niet ertegen dat wanneer de notaris zich akkoord verklaart met een tegen de staat van vereffening ingebrachte zwaarigheid en de staat van vereffening daaraan aanpast, de rechtbank deze aangepaste staat kan homologeren. (1) Zoals van kracht vóór de vervanging ervan bij artikel 5 van de wet van 13 augustus 2011 houdende hervorming van de procedure van gerechtelijke vereffening – verdeling (BS 14 september 2011, 2de ed.), dat in werking is getreden op 1 april 2012 (art. 10).

L'article 1223 du Code judiciaire, dans sa version applicable (1) ne s'oppose pas à ce que, lorsque le notaire se déclare d'accord avec une difficulté soulevée contre l'état liquidatif et qu'il y adapte l'état liquidatif, le tribunal puisse homologuer cet état adapté. (1) Tel qu'il était en vigueur avant son remplacement par l'article 5 de la loi du 13 août 2011 réformant la procédure de liquidation-partage judiciaire (MB du 14 septembre 2011, 2e éd.) entré en vigueur le 1er avril 2012 (art. 10).

NOTARIS - Staat van vereffening - Zwaarigheid - Aanpassing
staat - Homologatie door de rechtbank

NOTAIRE - Etat liquidatif - Difficulté - Adaption de l'état -
Homologation par le tribunal

- Art. 1223 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1223 Code judiciaire

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Notaris -
Staat van vereffening - Zwaarigheid - Aanpassing staat -
Homologatie door de rechtbank

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Notaire - Etat
liquidatif - Difficulté - Adaption de l'état - Homologation par le
tribunal

- Art. 1223 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1223 Code judiciaire

Artikel 1278, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek staat niet eraan in de weg dat elk van de echtgenoten, ook na de vordering in echtscheiding, krachtens artikel 577-2, §3, Burgerlijk Wetboek recht heeft op zijn aandeel in de vruchten van de onverdeelde goederen.

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de goederen - Vordering in echtscheiding - Onverdeelde goederen - Vruchten - Echtgenoten - Aandeel

- Art. 1278, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 577-2, § 3 Burgerlijk Wetboek

EIGENDOM - Mede-eigenaar - Vordering in echtscheiding - Onverdeelde goederen - Vruchten - Echtgenoten - Aandeel

- Art. 1278, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 577-2, § 3 Burgerlijk Wetboek

L'article 1278, alinéa 2, du Code judiciaire n'empêche pas que chacun des époux, même après la demande de divorce, ait droit à sa part des fruits des biens indivis en vertu de l'article 577-2, § 3, du Code civil.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux biens - Demande de divorce - Bien indivis - Fruits - Epoux - Part

- Art. 1278, al. 2 Code judiciaire

- Art. 577-2, § 3 Code civil

PROPRIETE - Copropriétaire - Demande de divorce - Bien indivis - Fruits - Epoux - Part

- Art. 1278, al. 2 Code judiciaire

- Art. 577-2, § 3 Code civil

C.14.0466.F

16 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150416.4](#)

AC nr. ...

Het huwelijk is een grond tot schorsing van de verjaring van een schuldvordering van een echtgenoot op de andere.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Schorsing - Oorzaak - Huwelijk

- Artt. 2251 en 2253 Burgerlijk Wetboek

Le mariage est une cause de suspension de la prescription d'une créance d'un époux sur l'autre.

PRESCRIPTION - Matière civile - Suspension - Cause - Mariage

- Art. 2251 et 2253 Code civil

C.14.0468.N

12 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151112.4](#)

AC nr. ...

De bewaarder van de gebrekkige zaak is gehouden de door het gebrek van de zaak veroorzaakte schade te vergoeden en de schadelijder heeft, in de regel, recht op volledig herstel van de schade die hij heeft geleden; hierbij is vereist dat de schade zich zonder het gebrek van de zaak niet zou hebben voorgedaan, zoals zij zich in concreto heeft voorgedaan.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Gebrek van de zaak - Aansprakelijkheid van de bewaarder - Omvang - Gehoudenheid tot volledig herstel

- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Le gardien d'une chose viciée est tenu de réparer le dommage causé par le vice de la chose et la personne lésée a, en principe, le droit à la réparation intégrale du dommage qu'elle a subi; à cet égard, il est requis qu'en l'absence de vice de la chose, la dommage ne se serait pas produit comme il est survenu in concreto.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Vice de la chose - Responsabilité du gardien - Etendue - Obligation de réparer intégralement

- Art. 1384, al. 1er Code civil

Het vermoeden van aansprakelijkheid dat op de bewaarder van de zaak rust, kan alleen worden weerlegd als de bewaarder bewijst dat de schade niet aan het gebrek van de zaak, maar aan een vreemde oorzaak te wijten is (1). (1) Zie Cass. 26 april 2013, AR C.12.0286.N, AC 2013, nr. 260.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Gebrek van de zaak - Aansprakelijkheid van de bewaarder - Bewijs - Weerlegging vermoeden van aansprakelijkheid

- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Vermoedens - Gebrek van de zaak - Aansprakelijkheid van de bewaarder - Weerlegging vermoeden van aansprakelijkheid

- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Hij die op grond van artikel 1384, eerste lid, Burgerlijk Wetboek vergoeding vordert voor de schade die door een zaak werd veroorzaakt, moet enkel bewijzen dat de verweerder in het geding een gebrekkige zaak onder zijn bewaring heeft, dat hij schade heeft geleden en dat er tussen deze schade en het gebrek van de zaak een oorzakelijk verband bestaat (1). (1) Cass. 7 november 1980, AC 1980-81, nr. 154, met concl. van procureur-generaal DUMON.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Zaken - Gebrek van de zaak - Aansprakelijkheid van de bewaarder - Eiser - Bewijslast

- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Gebrek van de zaak - Eiser - Bewijslast

- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

La présomption de responsabilité qui pèse sur le gardien d'une chose ne peut être renversée que s'il prouve que le dommage n'est pas dû à un vice de la chose, mais à une cause étrangère (1). (1) Voir Cass. 26 avril 2013, RG C.12.0286.N, Pas. 2013, n° 260.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Vice de la chose - Responsabilité du gardien - Preuve - Renversement de la présomption de responsabilité

- Art. 1384, al. 1er Code civil

PREUVE - Matière civile - Présomptions - Vice de la chose - Responsabilité du gardien - Renversement de la présomption de responsabilité

- Art. 1384, al. 1er Code civil

Celui qui, en vertu de l'article 1384, alinéa 1er, du Code civil, réclame des dommages et intérêts en raison d'un dommage causé par le fait d'une chose doit uniquement prouver que le défendeur litigant avait sous sa garde une chose atteinte d'un vice, qu'il a subi un dommage et qu'il existe une relation de causalité entre le vice de la chose et le dommage (1). (1) Cass. 7 novembre 1980, Pas. 1980, n° 154 et les conclusions du procureur général Dumon.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Choses - Vice de la chose - Responsabilité du gardien - Demandeur - Charge de la preuve

- Art. 1384, al. 1er Code civil

PREUVE - Matière civile - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Vice de la chose - Demandeur - Charge de la preuve

- Art. 1384, al. 1er Code civil

Wanneer meerdere oorzaken eenzelfde schade hebben veroorzaakt, volstaat het, om tot volledig herstel gehouden te zijn, dat het gebrek van de zaak de omvang van de schade heeft vergroot, ook al zou het schadegeval zich zonder het gebrek van de zaak eveneens hebben voorgedaan, maar met mindere schade tot gevolg (1). (1) Het OM concludeerde tot gedeeltelijke vernietiging op het derde onderdeel van het enig cassatiemiddel in de zaak C.14.0469.N; het was van mening dat uit de motivering van de appelrechters bleek dat niet het ontstaan zelf van de schade, maar wel de omvang ervan door het bestaan van het gebrek werd beïnvloed. Uit de vaststelling van aansprakelijkheid volgde volgens het OM evenwel niet dat eiseres noodzakelijkerwijze gehouden is alle schade ten gevolge van de overstromingen te vergoeden. De bewaarder is immers slechts gehouden tot vergoeding van de schade ontstaan door het gebrek en niet voor deze die enkel het gevolg is van de overmatige regenval; voor deze laatste is immers geen causaal verband voorhanden. De schade die haar oorsprong vindt in de samenloop van de overvloedige regenval en het gebrek van het rioleringsstelsel, in die zin dat zonder één van deze oorzaken de schade, of de verergering ervan, zich niet zou hebben voorgedaan, komt daarentegen wel volledig ten laste van de bewaarder van de zaak. Het OM was aldus van oordeel dat de appelrechters die de eiseres, onder aftrek van de uitkeringen die de verweerders via het Rampenfonds en/of hun verzekeraars hebben ontvangen, veroordeelden tot vergoeding van alle schade die de verweerders ingevolge de overstroming van 13 en 14 september 1998 hebben geleden, hun beslissing niet naar recht hadden verantwoord.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Algemeen - Meerdere oorzaken - Eenzelfde schade - Gevolg - Gebrek van de zaak - Aansprakelijkheid van de bewaarder - Gehoudenheid tot volledig herstel

- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Oorzaak - Algemeen - Meerdere oorzaken - Eenzelfde schade - Gevolg - Gebrek van de zaak - Aansprakelijkheid van de bewaarder - Gehoudenheid tot volledig herstel

- Art. 1384, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Lorsque plusieurs causes sont à l'origine d'un même dommage il suffit, pour être tenu à une réparation intégrale, que le vice de la chose a aggravé l'étendue du dommage, même si le sinistre s'était aussi produit en l'absence du vice de la chose, mais dans une moindre mesure (1). (1) Le MP a conclu à la cassation partielle sur le moyen unique en sa troisième branche dans la cause C.14.0469.N; il a estimé qu'il ressortait de la motivation des juges d'appel que ce n'était pas la naissance du dommage mais son étendue qui était influencée par l'existence du vice. Selon le MP, il ne résultait toutefois pas de la détermination de la responsabilité que la demanderesse est nécessairement tenue de réparer tous les dommages causés par les inondations. Le gardien n'est, en effet, tenu que de réparer le dommage résultant du vice et pas celui qui est uniquement la conséquence d'une pluie abondante; il n'existe, en effet, pas de relation de causalité pour ce dernier. Le dommage qui trouve son origine dans la combinaison entre des pluies torrentielles et le manque d'égouts, en ce sens qu'en l'absence d'une de ces causes le dommage ou son aggravation ne se serait pas produit, incombe au contraire intégralement au gardien de la chose. Le MP a ainsi estimé que les juges d'appel qui ont condamné la demanderesse, déduction faite des allocations obtenues par les défendeurs par le biais du Fonds des calamités et/ou leurs assureurs, à la réparation de l'intégralité des dommages subis par les défendeurs ensuite des inondations des 13 et 14 septembre 1998, n'avaient pas légalement justifié leur décision.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Généralités - Pluralité de causes - Un même dommage - Conséquence - Vice de la chose - Responsabilité du gardien - Obligation de réparer intégralement

- Art. 1384, al. 1er Code civil

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Cause - Généralités - Pluralité de causes - Un même dommage - Conséquence - Vice de la chose - Responsabilité du gardien - Obligation de réparer intégralement

- Art. 1384, al. 1er Code civil

C.14.0471.F

5 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151005.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de personen - Echtgenoten - Onderhoudsuitkering - Levensstijl - Aanzienlijke terugval van de economische situatie - Behoefte echtgenoot - Inkomsten van de andere echtgenoot - Beoordeling

UITKERING TOT ONDERHOUD [ZIE: 246 LEVENSONDERHOUD] - Echtscheiding en scheiding van tafel en bed - Onderhoudsuitkering tussen echtgenoten - Levensstijl - Aanzienlijke terugval van de economische situatie - Behoefte echtgenoot - Inkomsten van de andere echtgenoot - Beoordeling

De onderhoudsuitkering die krachtens artikel 301, Burgerlijk Wetboek, verschuldigd is, wordt niet voornamelijk vastgesteld volgens de levensstijl van de echtgenoten tijdens hun samenleven, zodat de aanzienlijke terugval van de economische situatie van de behoeftige echtgenoot kan beoordeeld worden zonder precies het bedrag te kennen van de inkomsten van de andere echtgenoot tijdens hun samenleven (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015 nr. ...

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED - Gevolgen t.a.v. de personen - Echtgenoten - Onderhoudsuitkering - Levensstijl - Aanzienlijke terugval van de economische situatie - Behoefte echtgenoot - Inkomsten van de andere echtgenoot - Beoordeling

- Art. 301 Burgerlijk Wetboek

UITKERING TOT ONDERHOUD [ZIE: 246 LEVENSONDERHOUD] - Echtscheiding en scheiding van tafel en bed - Onderhoudsuitkering tussen echtgenoten - Levensstijl - Aanzienlijke terugval van de economische situatie - Behoefte echtgenoot - Inkomsten van de andere echtgenoot - Beoordeling

- Art. 301 Burgerlijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Genicot.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux personnes - Epoux - Pension alimentaire - Train de vie - Dégradation significative de la situation économique - Epoux dans le besoin - Revenus de l'autre époux - Appréciation

PENSION ALIMENTAIRE [VOIR: 246 ALIMENTS - Divorce et séparation de corps - Pension alimentaire entre époux - Train de vie - Dégradation significative de la situation économique - Epoux dans le besoin - Revenus de l'autre époux - Appréciation

La pension alimentaire due en vertu de l'article 301 du Code civil n'est pas fixée essentiellement en fonction du train de vie des époux durant la vie commune, de sorte qu'il est possible d'apprécier la dégradation significative de la situation économique de l'époux dans le besoin sans connaître avec précision le montant des revenus de l'autre époux pendant la vie commune (1). (1) Voir les concl. du MP.

DIVORCE ET SEPARATION DE CORPS - Effets du divorce quant aux personnes - Epoux - Pension alimentaire - Train de vie - Dégradation significative de la situation économique - Epoux dans le besoin - Revenus de l'autre époux - Appréciation

- Art. 301 Code civil

PENSION ALIMENTAIRE [VOIR: 246 ALIMENTS - Divorce et séparation de corps - Pension alimentaire entre époux - Train de vie - Dégradation significative de la situation économique - Epoux dans le besoin - Revenus de l'autre époux - Appréciation

- Art. 301 Code civil

C.14.0475.N

21 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151221.1](#)

AC nr. ...

De appelrechter kan zijn beslissing motiveren door verwijzing naar de redenen van het beroepen vonnis zonder deze te moeten weergeven, voor zover duidelijk is over welke redenen het gaat.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken)

3/05/2023

Le juge d'appel peut motiver sa décision par référence aux motifs du jugement dont appel sans devoir les reproduire, pour autant qu'il apparaisse clairement de quels motifs il s'agit.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRESTS - Généralités - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Obligation de motivation - Référence au jugement dont appel

P. 159/843

inbegrepen) - Motiveringsplicht - Verwijzing naar het beroepen vonnis

- Art. 149 Grondwet 1994

- Art. 149 Constitution 1994

C.14.0477.F 23 oktober 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151023.3](#) AC nr. ...

Het hoger beroep is een bij de wet bepaald rechtsmiddel.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Vonnissen - Wijze van vernietiging

- Art. 20 Gerechtelijk Wetboek

L'appel constitue une voie de recours prévue par la loi.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Jugements - Mode d'anéantissement

- Art. 20 Code judiciaire

Wanneer de appelrechter het beroepen vonnis vernietigt, leidt die vernietiging tot die van de door dit vonnis bevolen onderzoeksmaatregelen.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Vonnissen - Vernietiging - Onderzoeksmaatregelen

Lorsque le juge d'appel annule le jugement entrepris, son anéantissement entraîne celui des mesures d'instruction qu'il a ordonnées.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Jugements - Anéantissement - Mesures d'instruction

C.14.0479.F 4 juni 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150604.1](#) AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Verplichting van de partijen - Verboden gevolg

Conclusions du premier avocat général Henkes.

PREUVE - Matière civile - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Obligations des parties - Conséquence prohibée

De verplichting van de partijen om mee te werken aan de bewijsvoering kan de omkering van de bewijslast niet tot gevolg hebben (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Verplichting van de partijen - Verboden gevolg

- Art. 1315 Burgerlijk Wetboek

- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

L'obligation des parties de collaborer à l'administration de la preuve ne peut avoir pour conséquence de renverser la charge de la preuve (1). (1) Voir les concl. partiellement contraire du MP.

PREUVE - Matière civile - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Obligations des parties - Conséquence prohibée

- Art. 1315 Code civil

- Art. 870 Code judiciaire

C.14.0480.N 1 oktober 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151001.10](#) AC nr. ...

De vervulde voorwaarde werkt terug tot op de dag waarop de verbintenis is aangegaan; de ontbinding van een overeenkomst die opeenvolgende of voortdurende verbintenissen in het leven roept, geldt evenwel enkel voor de toekomst.

VERBINTENIS - Voorwaardelijke verbintenis - Vervulde

La condition accomplie a un effet rétroactif au jour auquel l'engagement a été contracté; la résolution de la convention qui a fait naître des obligations successives ou continues ne vaut toutefois que pour l'avenir.

OBLIGATION - Obligation conditionnelle - Condition accomplie - Effet dans le temps - Condition résolutoire - Convention faisant

voorwaarde - Werking in de tijd - Ontbindende voorwaarde -
Overeenkomst die opeenvolgende of voortdurende
verbintenissen in het leven roept - Ontbinding

- Art. 1179 Burgerlijk Wetboek

naître des obligations successives ou continues - Résolution

- Art. 1179 Code civil

C.14.0484.N

1 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151001.9](#)

AC nr. ...

De rechter oordeelt in feite of het gebruik van de
erfdienstbaarheid van natuurlijke afloop van water
van hoger gelegen erven op lager gelegen erven
buiten 's mensen toedoen door toedoen van de
eigenaar van het dienstbare erf al dan niet
belemmerd wordt (1). (1) Zie Cass. 6 maart 2003,
AR C.01.0420.F, AC 2003, nr. 153.

*ERFDIENSTBAARHEID - Hoger gelegen erven - Lager gelegen
erven - Natuurlijke afloop van water - Belemmering van het
gebruik - Beoordeling door de rechter*

- Artt. 640, eerste en tweede lid, en 701, eerste lid Burgerlijk
Wetboek

*ONAAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE
FEITENRECHTER - Erfdienstbaarheid - Hoger gelegen erven -
Lager gelegen erven - Natuurlijke afloop van water -
Belemmering van het gebruik*

- Artt. 640, eerste en tweede lid, en 701, eerste lid Burgerlijk
Wetboek

Le juge apprécie en fait s'il y a eu entrave ou non à
l'exercice de la servitude d'écoulement naturel des
eaux des fonds supérieurs sur les fonds inférieurs
sans que la main de l'homme y ait contribué par le
fait du propriétaire du fonds servant (1). (1) Voir
Cass. 6 mars 2003, RG C.01.0420.F, Pas. 2003, n°
153.

*SERVITUDE - Fonds supérieurs - Fonds inférieurs - Ecoulement
naturel des eaux - Entrave à l'exercice de la servitude -
Appréciation par le juge*

- Art. 640, al. 1er et 2, et 701, al. 1er Code civil

*APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR -
Servitude - Fonds supérieurs - Fonds inférieurs - Ecoulement
naturel des eaux - Entrave à l'exercice de la servitude*

- Art. 640, al. 1er et 2, et 701, al. 1er Code civil

C.14.0488.F

18 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150918.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.

*BEWIJS - Burgerlijke zaken - Geschriften - Bewijswaarde -
Begin van bewijs door geschrift - Waarschijnlijkheid van het
aangevoerde feit*

Opdat een feit waarschijnlijk is in de zin van artikel
1347 van het Burgerlijk Wetboek, is het niet
voldoende dat het mogelijk moet lijken; het moet
een schijn van waarheid bevatten (1). (1) Zie concl.
OM in Pas. 2015, nr.

*BEWIJS - Burgerlijke zaken - Geschriften - Bewijswaarde -
Begin van bewijs door geschrift - Waarschijnlijkheid van het
aangevoerde feit*

- Art. 1347 Burgerlijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Leclercq.

*PREUVE - Matière civile - Preuve littérale - Valeur probante -
Commencement de preuve par écrit - Vraisemblance du fait
allégué*

Pour qu'un fait soit vraisemblable au sens de
l'article 1347 du Code civil, il ne suffit pas qu'il
paraisse possible; il faut qu'il présente une
apparence de véracité (1). (1) Voir les concl. du MP.

*PREUVE - Matière civile - Preuve littérale - Valeur probante -
Commencement de preuve par écrit - Vraisemblance du fait
allégué*

- Art. 1347 Code civil

C.14.0491.F

18 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150618.7](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.

*VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen -
Zelfde zaak en zelfde partijen - Geschilpunt - Beslissing*

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Leclercq.

*JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Même
cause et mêmes parties - Question litigieuse - Décision épuisant la*

P. 161/843

waarbij de rechter zijn rechtsmacht volledig heeft uitgeoefend - Geen hoger beroep tegen die beslissing - Appelrechter die opnieuw uitspraak doet over het geschilpunt

juridiction du juge - Pas d'appel contre cette décision - Juge d'appel statuant à nouveau sur la question litigieuse

Het appelvonnis dat opnieuw uitspraak doet over een geschilpunt, waartegen geen hoger beroep is ingesteld en waarover de eerste rechter, in dezelfde zaak en tussen dezelfde partijen, zijn rechtsmacht volledig had uitgeoefend, schendt artikel 19, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

Violo l'article 19, alinéa 1er, du Code judiciaire, le jugement d'appel qui statue à nouveau sur une question litigieuse, qui ne fait pas l'objet de l'appel, au sujet de laquelle le premier juge, dans la même cause et entre les mêmes parties, avait épuisé sa juridiction (1). (1) Voir les concl. du MP.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Zelfde zaak en zelfde partijen - Geschilpunt - Beslissing waarbij de rechter zijn rechtsmacht volledig heeft uitgeoefend - Geen hoger beroep tegen die beslissing - Appelrechter die opnieuw uitspraak doet over het geschilpunt

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Même cause et mêmes parties - Question litigieuse - Décision épuisant la juridiction du juge - Pas d'appel contre cette décision - Juge d'appel statuant à nouveau sur la question litigieuse

- Art. 19, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 19, al. 1er Code judiciaire

C.14.0495.N

8 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151008.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Allerlei - Beslissing van de rechter op verwijzing - Overeenstemming met het cassatiearrest - Enig middel - Ontvankelijkheid
PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof - Geen uitlegging van de betrokken bepaling door het Hof

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Divers - Décision du juge statuant sur renvoi - Conformité à l'arrêt de cassation - Moyen unique - Recevabilité
QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Question préjudicielle posée à la Cour constitutionnelle - Pas d'interprétation de la disposition en question par la Cour

Er is geen aanleiding om een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof wanneer het Hof niet toekomt aan een uitlegging van de betrokken bepaling (1). (1) Zie concl. OM.

PREJUDICIEEL GESCHIL - Prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof - Geen uitlegging van de betrokken bepaling door het Hof

Il n'y a pas lieu de poser une question préjudicielle à la Cour constitutionnelle lorsque la Cour n'interprète pas la disposition en question (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Question préjudicielle posée à la Cour constitutionnelle - Pas d'interprétation de la disposition en question par la Cour

Het enige cassatiemiddel is niet ontvankelijk, in zoverre de beslissing van de rechter op verwijzing, na een cassatiearrest, overeenstemt met dat arrest (1). (1) Zie concl. OM.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Allerlei - Beslissing van de rechter op verwijzing - Overeenstemming met het cassatiearrest - Enig middel - Ontvankelijkheid
- Art. 1119, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

Le moyen unique de cassation est irrecevable en tant que la décision du juge statuant sur renvoi après cassation, est conforme à cet arrêt (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Divers - Décision du juge statuant sur renvoi - Conformité à l'arrêt de cassation - Moyen unique - Recevabilité
- Art. 1119, al. 2 Code judiciaire

C.14.0500.F

11 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151211.1](#)

AC nr. ...

Artikel 155, § 4, derde lid, Stedenbouwdecreet Wallonië 1984 bepaalt niet dat de veroordeelde eigenaar moet zijn op de dag van de tenuitvoerlegging.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstel van plaats in de vorige staat - Ontstentenis van herstel van de plaats in de vorige staat binnen de voorgeschreven termijn - Gemachtigd ambtenaar - Ambtshalve tenuitvoerlegging van het herstel van de plaats in de vorige staat - Terugbetaling van de tenuitvoerleggingskosten lastens de veroordeelde - Hoedanigheid van de veroordeelde

- Art. 155, § 4, eerste en derde lid Waals Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Patrimonium en Energie

L'article 155, § 4, alinéa 3, du Code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme, du patrimoine et de l'énergie ne prévoit pas que la personne condamnée doive être propriétaire au jour de l'exécution.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Remise en état des lieux - Absence de remise en état des lieux dans le délai prescrit - Fonctionnaire délégué - Exécution d'office de la remise en état des lieux - Remboursement des frais d'exécution à charge du condamné - Qualité du condamné

- Art. 155, § 4, al. 1er et 3 Arrêté de l'Exécutif régional wallon du 14 mai 1984, Code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme et du patrimoine et de l'énergie

C.14.0503.N

3 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151203.14](#)

AC nr. ...

In de beslissing waarbij hij de gedwongen overdracht uitspreekt, bepaalt de rechter wanneer de eigendomsoverdracht en de betaling van de effecten moeten plaatsvinden; de vastgestelde prijs wordt pas vanaf dan eisbaar en kan voordien geen interest opbrengen (1); wanneer de prijs reeds is vastgesteld in het vonnis waarbij de overdracht wordt bevolen, is in geval van vertraging in de betaling moratoire interest verschuldigd overeenkomstig artikel 1153 Burgerlijk Wetboek; wanneer de overdracht wordt bevolen tegen de betaling van een voorlopig bedrag en voor het overige een deskundige wordt aangesteld met het oog op de begroting van de waarde van de aandelen, vormt de verbintenis van de overnemer tot betaling van het verschil tussen het voorlopig bedrag en de waarde van de aandelen, voor de raming daarvan door de rechter, een waardeschuld waarop vergoedende interest kan worden toegekend (2). (1) Cass. 30 oktober 2003, AR C.02.0498.N, AC 2003, nr. 543. (2) Zie Cass. 14 maart 2008, AR C.06.0657.F, AC 2008, nr. 182, en Cass. 11 juni 2009, AR C.08.0196.F, AC 2009, nr. 396; zie ook Cass. 14 december 1989, AR nr. 8488, AC 1989-90, nr. 243.

Dans la décision par laquelle il prononce la reprise forcée, le juge détermine le moment où le transfert de propriété et le paiement des effets doit avoir lieu; le prix fixé ne devient exigible qu'à ce moment et ne peut produire des intérêts avant (1); lorsque le prix est déjà fixé dans le jugement ordonnant la reprise, en cas de retard dans le paiement, des intérêts moratoires sont dus conformément à l'article 1153 du Code civil; lorsque la reprise est ordonnée moyennant le paiement d'un montant provisoire et que pour le surplus un expert est désigné en vue d'évaluer la valeur des actions, l'obligation du reprenant de payer la différence entre le montant provisoire et la valeur des actions, avant son évaluation par le juge, constitue une dette de valeur sur laquelle des intérêts compensatoires peuvent être octroyés (2). (1) Cass. 30 octobre 2003, RG C.02.0498.N, Pas. 2003, n° 543. (2) Voir Cass. 14 mars 2008, RG C.06.0657.N, Pas., 2008, n° 182; Cass. 11 juin 2009, RG C.08.0196.F, Pas. 2009, n° 396; voir aussi Cass. 14 décembre 1989, RG n° 8488, Pas. 1990, n° 243.

INTEREST - Moratoire interest - Compensatoire interesten - Naamloze vennootschappen - Gedwongen overdracht aandelen - Betaling overnameprijs - Bepaling door de rechter - Eisbaarheid vastgestelde prijs - Interest

- Artt. 636 en 640 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

- Art. 1153 Burgerlijk Wetboek

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Naamloze vennootschappen - Gedwongen overdracht aandelen - Betaling overnameprijs - Bepaling door de rechter - Eisbaarheid vastgestelde prijs - Interest

- Artt. 636 en 640 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

- Art. 1153 Burgerlijk Wetboek

INTERETS - Intérêts moratoires - Intérêts compensatoires - Sociétés anonymes - Reprise forcée des actions - Paiement du prix de la remise - Détermination par le juge - Caractère exigible du prix fixé - Intérêt

- Art. 636 et 640 Code des sociétés

- Art. 1153 Code civil

SOCIETES - Sociétés commerciales - Sociétés anonymes - Reprise forcée des actions - Paiement du prix de la remise - Détermination par le juge - Caractère exigible du prix fixé - Intérêt

- Art. 636 et 640 Code des sociétés

- Art. 1153 Code civil

C.14.0504.N

8 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151008.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Burgerlijke zaken - Beslag inzake namaak - Beschikking tot beschrijvende maatregelen - Gezag van gewijsde

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Rechtsmacht

De beschikking tot beschrijvende maatregelen heeft een beperkt gezag van gewijsde ten aanzien van de partijen en de rechter die gevat is door een vordering tot toelating van zulke beschrijvende maatregelen, zolang de omstandigheden niet veranderen (1). (1) Zie concl. OM.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Burgerlijke zaken - Beslag inzake namaak - Beschikking tot beschrijvende maatregelen - Gezag van gewijsde

- Art. 1369bis/1, § 7, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

De rechter ten gronde die oordeelt dat het overeenkomstig artikel 19 neergelegde verzoek geen voorlopige maatregel beoogt, maar een uitvoeringsincident, en beslist dat hij het in dit kader gevorderde zoals het bij hem is aangebracht, niet kan toekennen, oordeelt omtrent zijn rechtsmacht op grond van artikel 19, derde lid, Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Rechtsmacht

- Art. 19, derde lid Gerechtelijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière civile - Saisie en matière de contrefaçon - Ordonnance accordant des mesures de description - Autorité de chose jugée

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Pouvoir de juridiction

L'ordonnance accordant des mesures de description a une autorité de chose jugée limitée à l'égard des parties et du juge qui est saisi d'une demande tendant à autoriser des telles mesures de description, tant que les circonstances ne changent pas (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière civile - Saisie en matière de contrefaçon - Ordonnance accordant des mesures de description - Autorité de chose jugée

- Art. 1369bis/1, § 7, al. 2 Code judiciaire

Le juge du fond qui considère que la demande déposée conformément à l'article 19 du Code judiciaire ne vise pas une mesure provisoire mais un incident d'exécution, et qui décide qu'il ne peut faire droit à ce qui lui est réclamé dans ce cadre tel que cela lui est présenté, se prononce sur son pouvoir de juridiction sur la base de l'article 19, alinéa 3, du Code judiciaire (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Pouvoir de juridiction

- Art. 19, al. 3 Code judiciaire

C.14.0510.F

9 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151009.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Werquin.

JACHT - Grof wild - Schade - Bepaling van de aansprakelijke

De artikelen 1, eerste en tweede lid, en 2, tweede lid, van de wet van 14 juli 1961 vereisen niet dat het bosperceel waarvan is aangetoond dat het grof wild dat de schade heeft aangericht daarvan afkomstig is, moet grenzen aan het bosperceel dat de schade heeft opgelopen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

JACHT - Grof wild - Schade - Bepaling van de aansprakelijke

- Artt. 1, eerste en tweede lid, en 2, tweede lid Wet 14 juli 1961 tot regeling van het herstel der door grof wild aangerichte schade

Conclusions de l'avocat général Werquin.

CHASSE - Gros gibier - Dégâts - Détermination de la personne responsable

Les articles 1er, alinéas 1er et 2, et 2, alinéa 2, de la loi du 14 juillet 1961 n'exigent pas que la parcelle boisée d'où il est établi que provient le gros gibier qui a causé les dégâts jouxte celle qui les a subis (1). (1) Voir les concl. du MP.

CHASSE - Gros gibier - Dégâts - Détermination de la personne responsable

- Art. 1er, al. 1er et 2, et 2, al. 2 L. du 14 juillet 1961

C.14.0512.F

16 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151016.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijsvoering - Overlegging van stukken - Gewichtige, bepaalde en met elkaar overeenstemmende vermoedens - Enig vermoeden

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijsvoering - Overlegging van stukken - Bewijs van een ter zake dienend feit - Ter zake dienend feit - Begrip - Beslissend feit

Voor de toepassing van artikel 877 Gerechtelijk Wetboek moeten de vermoedens niet meervoudig zijn (1). (1) Zie concl. OM. Het zij opgemerkt dat de conclusie van het OM geen melding maakt van het bestaan van een partij die opgeroepen werd tot bindendverklaring van het arrest. Volgens het OM had de nv DISCAR die hoedanigheid niet aangezien het cassatieverzoekschrift wel degelijk die vennootschap vermeldde op pagina 1 van voornoemd verzoekschrift, maar zonder te verduidelijken wat de eiseres vorderde ten aanzien van die vennootschap! Volgens het OM diende een dergelijke partij niet als een partij in de rechtspleging voor het Hof beschouwd te worden. Het was dus niet noodzakelijk om die rechtspersoon in het arrest van het Hof te vermelden.

Conclusions de l'avocat général Leclercq.

PREUVE - Matière civile - Administration de la preuve - Production de documents - Présomptions graves, précises et concordantes - Présomption unique

PREUVE - Matière civile - Administration de la preuve - Production de documents - Preuve d'un fait pertinent - Fait pertinent - Notion - Fait concluant

Pour l'application de l'article 877 du Code judiciaire, les présomptions ne doivent pas être multiples (1). (1) Voir les concl. du MP. On observera que les concl. du MP. ne font pas état de l'existence d'une partie appelée en déclaration d'arrêt commun. Selon le MP., la S.A. DISCAR n'avait pas cette qualité car la requête en cassation citait, certes, cette société, page 1 de ladite requête, mais sans préciser ce que la demanderesse demandait à l'égard de cette société ! Suivant le M.P., une telle partie ne devait pas être considérée comme une partie dans la procédure devant la Cour et il n'y avait donc pas lieu de mentionner cette personne morale dans l'arrêt de la Cour.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijsvoering - Overlegging van stukken - Gewichtige, bepaalde en met elkaar overeenstemmende vermoedens - Enig vermoeden
- Art. 877 Gerechtelijk Wetboek

PREUVE - Matière civile - Administration de la preuve - Production de documents - Présomptions graves, précises et concordantes - Présomption unique
- Art. 877 Code judiciaire

Een feit is ter zake dienend in de zin van artikel 877 Gerechtelijk Wetboek wanneer het verband houdt met het aan de rechter voorgelegde litigieuze feit; het is niet vereist dat het feit beslissend is (1). (1) Zie concl. OM.

Un fait est pertinent au sens de l'article 877 du Code judiciaire lorsqu'il est en rapport avec le fait litigieux soumis au juge; il n'est pas requis que le fait soit concluant (1). (1) Voir les concl. du MP.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijsvoering - Overlegging van stukken - Bewijs van een ter zake dienend feit - Ter zake dienend feit - Begrip - Beslissend feit
- Art. 877 Gerechtelijk Wetboek

PREUVE - Matière civile - Administration de la preuve - Production de documents - Preuve d'un fait pertinent - Fait pertinent - Notion - Fait concluant
- Art. 877 Code judiciaire

C.14.0513.F

28 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150528.12](#)

AC nr. ...

Wanneer de rechter het tijdsverloop van de rechtspleging bepaalde en daartoe de door de partijen afgesproken termijnen in een beschikking bekrachtigde en de conclusietermijnen niet werden nageleefd, kan de rechter de conclusies slechts uit de debatten weren als aan minstens één van de in artikel 747, §2, zesde lid bepaalde voorwaarden voldaan wordt; bijgevolg kunnen de conclusies die binnen de bepaalde termijn ter griffie worden neergelegd, slechts uit de debatten worden geweerd als zij na het verstrijken van die termijn aan de tegenpartij gezonden werden.

Lorsque le calendrier de la procédure a été fixé par le juge en consacrant par une ordonnance les délais convenus par les parties et que les délais pour conclure n'ont pas été respectés, les conclusions ne peuvent être écartées des débats par le juge que lorsqu'au moins l'une des conditions prévue à l'article 747, § 2, alinéa 6, est établie; dès lors, les conclusions remises au greffe dans le délai fixé ne peuvent être écartées des débats que lorsqu'elles ont été envoyées à la partie adverse après l'expiration de ce délai.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Tijdsverloop van de rechtspleging - Bepaling door de rechter - Niet-naleving van de conclusietermijnen
- Art. 747, §§ 1 en 2, derde en zesde lid Gerechtelijk Wetboek

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Calendrier de procédure - Fixation par le juge - Non-respect des délais pour conclure
- Art. 747, § 1er et 2, al. 3 et 6 Code judiciaire

C.14.0514.N

10 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150910.6](#)

AC nr. ...

De aanstelling van een voorlopig bewindvoerder met een algemene opdracht heeft tot gevolg dat de gewone bestuursorganen tijdens de duur van dit mandaat hun vertegenwoordigingsbevoegdheid verliezen.

La désignation d'une administrateur provisoire chargé d'une mission générale a pour conséquence que les organes d'administration ordinaires perdent leur pouvoir de représentation pendant la durée de ce mandat.

VENNOOTSCHAPPEN - Allerlei - Aanstelling van een voorlopig bewindvoerder - Algemene opdracht

SOCIETES - Divers - Désignation d'un administrateur provisoire - Mission générale

Wanneer in een vennootschap in vereffening een voorlopig bewindvoerder met algemene opdracht is aangesteld, kunnen betekeningen aan deze vennootschap, tijdens de duur van het mandaat van de voorlopig bewindvoerder, bij gebrek aan vertegenwoordigingsbevoegdheid in hun hoofde, niet meer rechtsgeldig aan de persoon of op de woonplaats van één van de vereffenaars worden gedaan.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Algemeen - Vennootschap in vereffening - Aanstelling van een voorlopig bewindvoerder - Algemene opdracht

- Art. 42, 7° Gerechtelijk Wetboek

VENNOOTSCHAPPEN - Allerlei - Aanstelling van een voorlopig bewindvoerder - Algemene opdracht - Gevolg - Betekening - Vennootschap in vereffening

- Art. 42, 7° Gerechtelijk Wetboek

Lorsqu'un administrateur provisoire ayant une mission générale est désigné dans une société en liquidation, les significations faites à cette société, pendant la durée du mandat de l'administrateur provisoire, ne peuvent être valablement faites à la personne ou au domicile d'un des liquidateurs, à défaut de pouvoir de représentation dans leur chef.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Généralités - Société en liquidation - Désignation d'un administrateur provisoire - Mission générale

- Art. 42, 7° Code judiciaire

SOCIETES - Divers - Désignation d'un administrateur provisoire - Mission générale - Conséquence - Signification - Société en liquidation

- Art. 42, 7° Code judiciaire

C.14.0559.F

11 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151211.2](#)

AC nr. ...

De rechter kan de voorrangsplichtige bestuurder alleen van alle aansprakelijkheid ontslaan door vast te stellen dat de gedragingen van de voorranghebbende bestuurder de voorrangsplichtige in zijn gerechtvaardigde verwachtingen hebben bedrogen (1). (1) Cass. 10 november 2008, AR C.07.0362.F, AC 2008, nr. 624.

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 12 - Art. 12.4 - Voorrangsplichtige bestuurder - Fout

- Art. 12.4 KB van 1 dec. 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer

De verplichting van artikel 12.4, Wegverkeersreglement, voor de bestuurder die een manoeuvre wil uitvoeren, om de andere weggebruikers te laten voorgaan, heeft een algemene strekking en houdt geen verband met de inachtneming van de verkeersregels door de andere weggebruikers, op voorwaarde evenwel dat hun komst niet onvoorzienbaar is (1). (1) Cass. 10 november 2008, AR C.07.0362.F, AC 2008, nr. 624.

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 12 - Art. 12.4 - Aard van de verplichting

- Art. 12.4 KB van 1 dec. 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer

Le juge ne peut décharger le conducteur débiteur de priorité de toute responsabilité qu'en constatant que le comportement du conducteur prioritaire a trompé les attentes légitimes du débiteur de priorité (1). (1) Cass. 10 novembre 2008, RG C.07.0362.F, Pas. 2008, n° 624.

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 12 - Article 12, # 4 - Conducteur débiteur de priorité - Faute

- Art. 12, § 4 A.R. du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière

L'obligation imposée par l'article 12.4 du code de la route au conducteur qui veut effectuer une manoeuvre de céder le passage aux autres usagers présente un caractère général et est indépendante du respect des prescriptions de ce code par les autres usagers, à condition cependant que leur survenance ne soit pas imprévisible (1). (1) Cass. 10 novembre 2008, RG C.07.0362.F, Pas. 2008, n° 624.

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 12 - Article 12, # 4 - Nature de l'obligation

- Art. 12, § 4 A.R. du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière

C.14.0568.N

5 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150605.2](#)

AC nr. ...

Onder het begrip lopende overeenkomsten dient verstaan te worden de overeenkomsten waarvan de karakteristieke prestatie door de schuldenaar nog niet werd uitgevoerd (1). (1) Zie E. Dirix, Faillissement en lopende overeenkomsten, RW 2003-2004, 202, nr. 5.

BETALING - Wet betreffende de betalingsachterstand bij handelstransacties - Lopende overeenkomsten

- Art. 14 Wet 2 aug. 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties

HANDELSPRAKTIJK - Wet betreffende de betalingsachterstand bij handelstransacties - Lopende overeenkomsten

- Art. 14 Wet 2 aug. 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties

OVEREENKOMST - Algemeen - Wet betreffende de betalingsachterstand bij handelstransacties - Lopende overeenkomsten

- Art. 14 Wet 2 aug. 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties

Il y a lieu d'entendre par contrats en cours les contrats dont la prestation caractéristique n'a pas encore été exécutée par le débiteur (1). (1) Voir E. Dirix, Faillissement en lopende overeenkomsten, RW 2003-2004, 202, n°5.

PAYEMENT - Loi du 2 août 2002 concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales - Contrats en cours

- Art. 14 L. du 2 août 2002

PRATIQUES DU COMMERCE - Loi du 2 août 2002 concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales - Contrats en cours

- Art. 14 L. du 2 août 2002

CONVENTION - Généralités - Loi du 2 août 2002 concernant la lutte contre le retard de paiement dans les transactions commerciales - Contrats en cours

- Art. 14 L. du 2 août 2002

C.14.0579.F

28 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150528.13](#)

AC nr. ...

Artikel 11 Wet Landverzekeringsovereenkomst, krachtens hetwelk in de verzekeringsovereenkomst geen geheel of gedeeltelijk verval van het recht op verzekeringsprestatie bedongen mag worden dan wegens niet-nakoming van een bepaalde, in de overeenkomst opgelegde verplichting, en mits er een oorzakelijk verband bestaat tussen de tekortkoming en het schadegeval, is niet van toepassing op het recht van verhaal van de verzekeraar op de verzekeringnemer in geval van opzettelijk verzwijgen of opzettelijk onjuist meedelen van gegevens betreffende het risico bij het sluiten van de overeenkomst (1). (1) Zie Cass. 13 september 2012, AR C.11.0751.F, AC 2012, nr. 466.

VERZEKERING - WAM- verzekering - Modelovereenkomst - Recht van verhaal van de verzekeraar - Mededeling van het risico bij het sluiten van de overeenkomst - Opzettelijke verzwijging of onjuistheid - Toepassingsvoorwaarde

- Artt. 5, eerste lid, en 11 Wet 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst

L'article 11 de la loi du 25 juin 1992, en vertu duquel le contrat d'assurance ne peut prévoir la déchéance partielle ou totale du droit à la prestation d'assurance qu'en raison de l'inexécution d'une obligation déterminée imposée par le contrat et à la condition que le manquement soit en relation causale avec la survenance du sinistre, n'est pas applicable au droit de recours de l'assureur contre le preneur d'assurance en cas d'omission ou d'inexactitude intentionnelles dans la déclaration du risque à la conclusion du contrat (1). (1) Voir Cass. 13 septembre 2012, RG C.11.0751.F, Pas. 2012, n°466.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Contrat-type - Droit de recours de l'assureur - Déclaration du risque à la conclusion du contrat - Omission ou inexactitude intentionnelles - Condition d'application

- Art. 5, al. 1er, et 11 L. du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre

- Artt. 9, eerste lid, 24, eerste zin, 25, 1°, eerste lid, b) KB 14 dec. 1992 betreffende de modelovereenkomst voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

- Art. 9, al. 1er, 24, première phrase, 25, 1°, al. 1er, b) A.R. du 14 décembre 1992 relatif au contrat type d'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

C.14.0581.F

11 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151211.3](#)

AC nr. ...

De oorzaak in de zin van artikel 23, Gerechtelijk Wetboek bestaat uit het feit en het recht dat toegepast wordt op het feit.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Burgerlijke zaken - Begrip van de oorzaak

- Art. 23 Gerechtelijk Wetboek

La cause au sens de l'article 23 du Code judiciaire comprend le fait et le droit appliqué au fait.

CHOSE JUGÉE - Autorité de chose jugée - Matière civile - Notion de cause

- Art. 23 Code judiciaire

Het middel van niet-ontvankelijkheid dat voortvloeit uit het gezag van gewijsde in burgerlijke zaken veronderstelt dat het voorwerp, de oorzaak en de partijen dezelfde zijn (1). (1) Zie Cass. 27 mei 2004, AR C.03.0069.N, AC 2004, nr. 290.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Burgerlijke zaken - Voorrangsplichtige bestuurder - Fout

- Art. 23 Gerechtelijk Wetboek

La fin de non-recevoir résultant de l'autorité de la chose jugée, en matière civile, suppose qu'il y ait identité d'objet, de cause et de parties (1). (1) Voir Cass. 27 mai 2004, RG C.03.0069.N, Pas. 2004, n° 290.

CHOSE JUGÉE - Autorité de chose jugée - Matière civile - Conducteur débiteur de priorité - Faute

- Art. 23 Code judiciaire

Als de feiten die geleid hebben tot een beslissing tijdens de eerste procedure, onderscheiden zijn van de feiten die aangevoerd worden tijdens de tweede procedure, is er geen gezag van gewijsde.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Burgerlijke zaken - Oorzaak - Onderscheiden feiten

- Art. 23 Gerechtelijk Wetboek

Si les faits ayant donné lieu à une décision dans la première procédure sont distincts de ceux invoqués dans la seconde procédure, il n'y pas d'autorité de chose jugée.

CHOSE JUGÉE - Autorité de chose jugée - Matière civile - Cause - Faits distincts

- Art. 23 Code judiciaire

C.14.0585.F

25 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150625.10](#)

AC nr. ...

De omstandigheid dat een partij een vordering of het resultaat een onderzoeksmaatregel niet betwist, vormt niet de uitdrukking van een overeenkomst tussen de partijen waarvan zij de rechter verzoeken akte te nemen (1). (1) Zie Cass. 7 mei 2004, AR C.03.0603.F, AC 2004, n° 244.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Geen betwisting van een vordering door een partij - Geen betwisting door een partij van het resultaat van een onderzoeksmaatregel - Ontvankelijkheid van het hoger beroep

- Art. 1043, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek

3/05/2023

L'absence de contestation d'une partie sur une demande ou sur le résultat d'une mesure d'instruction ne constitue pas l'expression d'un accord des parties dont elles demandent au juge de prendre acte (1). (1) Voir Cass. 7 mai 2004, RG C.03.0603.F, Pas. 2004, n° 244.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Décisions et parties - Absence de contestation d'une partie sur une demande - Absence de contestation d'une partie sur le résultat d'une mesure d'instruction - Recevabilité de l'appel

- Art. 1043, al. 1er et 2 Code judiciaire

P. 169/843

C.14.0586.N

9 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150109.7](#)

AC nr. 19

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE - Burgerlijke zaken - Verzoek tot onttrekking - Gewettigde verdenking - Ontvankelijkheidsvoorwaarden

De gewettigde verdenking veronderstelt dat de ingeroepen omstandigheden van die aard zijn dat er twijfel kan ontstaan omtrent de onpartijdigheid en de objectiviteit van de betrokken rechtbank in zijn geheel, en niet van een kamer of afdeling ervan; het verzoek tot onttrekking waarin niet wordt aangevoerd dat alle leden van de betrokken rechtbank, die thans meerdere afdelingen omvat, geen kennis kunnen nemen van de zaak, is derhalve kennelijk niet ontvankelijk (1). (1) Zie concl. OM.

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE - Burgerlijke zaken - Verzoek tot onttrekking - Gewettigde verdenking - Ontvankelijkheidsvoorwaarden

- Artt. 648, 650 en 658 Gerechtelijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Thijs.

RENOI D'UN TRIBUNAL A UN AUTRE - Matière civile - Demande de dessaisissement - Suspicion légitime - Conditions de recevabilité

La suspicion légitime suppose que les circonstances invoquées sont de nature à faire naître un doute quant à l'impartialité et l'objectivité de l'ensemble du tribunal saisi et non d'une chambre ou d'une division de celui-ci; la demande de dessaisissement qui n'invoque pas que l'ensemble des membres du tribunal saisi, qui comprend plusieurs divisions, ne peut prendre connaissance de la cause, est, dès lors, manifestement irrecevable (1). (1) Voir les conclusions du MP publiées à leur date dans AC.

RENOI D'UN TRIBUNAL A UN AUTRE - Matière civile - Demande de dessaisissement - Suspicion légitime - Conditions de recevabilité

- Art. 648, 650 et 658 Code judiciaire

C.14.0589.F

23 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151023.4](#)

AC nr. ...

Wanneer de geleden schade, die in een oorzakelijk verband staat tot de fout, bestaat in het verlies van een kans om een verhoopt voordeel te verkrijgen, kan de vergoeding van die schade niet bestaan in de toekenning van het voordeel dat die kans zou hebben opgeleverd indien ze zich had voorgedaan, maar moet ze worden afgewogen tegen de verloren kans (1). (1) Zie Cass. 21 oktober 2013, AR C.13.0124.N, AC 2013, nr. 537.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming - Verlies van een kans

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

Lorsque le dommage subi, en relation causale avec la faute, est la perte d'une chance d'obtenir un avantage espéré, sa réparation ne peut consister en l'octroi de l'avantage qu'aurait procuré cette chance si elle s'était réalisée mais doit être mesurée à la chance perdue (1). (1) Voir Cass. 21 octobre 2013, RG C.13.0124.N, Pas. 2013, n° 537.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Perte de chance

- Art. 1382 et 1383 Code civil

C.14.0591.N

3 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151203.9](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Huurhernieuwing - Verhuurder -

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

LOUAGE DE CHOSSES - Bail commercial - Fin (congé, renouvellement, etc) - Renouvellement de bail - Bailleur - Refus pour motif de reconstruction - Obligation de démolition et de

Weigering wegens wederopbouw - Verplichting tot afbraak en wederopbouw - Titularis - Mede-eigenaar

reconstruction - Titulaire - Copropriétaire

De verhuurder-eigenaar die overeenkomstig artikel 16, I, 3°, Handelshuurwet de hernieuwing van de huur weigert, verbindt zich ertoe de aangekondigde afbraak- en wederopbouwwerken voor eigen rekening uit te voeren; wanneer een verhuurder evenwel mede-eigenaar is van het onroerend goed dat het voorwerp uitmaakt van een handelshuurovereenkomst en hij overeenkomstig artikel 16, I, 3°, Handelshuurwet de hernieuwing van de huur weigert, kan de verplichting tot afbraak en wederopbouw worden uitgevoerd door eenieder die op het ogenblik van de weigering van de huurhernieuwing eveneens mede-eigenaar is (1). (1) Zie concl. OM.

Le bailleur propriétaire qui refuse le renouvellement du bail conformément à l'article 16, I, 3° de la loi du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, s'engage à effectuer les travaux de démolition et de reconstruction pour son propre compte; toutefois lorsqu'un bailleur est copropriétaire du bien immeuble qui fait l'objet d'un contrat de bail commercial et que, conformément à l'article 16, I, 3° de la loi du 30 avril 1951, il refuse le renouvellement du bail, l'obligation de démolition et de reconstruction peut être exécutée par quiconque est aussi copropriétaire au moment où le renouvellement du bail est refusé (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Titularis - Mede-eigenaar - Huurhernieuwing - Verhuurder - Weigering wegens wederopbouw - Verplichting tot afbraak en wederopbouw

- Art. 16, I, 3° Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

LOUAGE DE CHOSSES - Bail commercial - Fin (congé. renouvellement. etc) - Titulaire - Copropriétaire - Renouvellement de bail - Bailleur - Refus pour motif de reconstruction - Obligation de démolition et de reconstruction

- Art. 16, I, 3° L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

C.15.0006.F

11 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150911.3](#)

AC nr. ...

Aangezien de eiser in zijn conclusie die voorafgaat aan het bestreden arrest, het hof van beroep uitnodigt om het hoger beroep van de verweerster ontvankelijk te verklaren, heeft hij er geen belang bij kritiek uit te oefenen op het dictum van dat arrest dat door dat beroep ontvankelijk te verklaren, hem geen nadeel berokkent (1). (1) De rechtspraak van het Hof ligt in die zin vast dat de eiser in cassatie er geen belang bij heeft om kritiek uit te oefenen op een dictum dat hem niet benadeelt, zelfs als hij een bepaling van openbare orde of van dwingend recht inroept. De ontstentenis van een nadeel wordt afgeleid uit het feit dat de beslissing overeenstemt met wat de eiser in zijn conclusie heeft gevorderd. Aangezien het de beslissing zelf betreft, is het Hof van oordeel dat het principe dat het ontwaarde, toepassing vindt welk ook het voorwerp van die beslissing is. Of het nu om een beslissing gaat die uitspraak doet over een vraag van formeel recht (Cass. 22 oktober 2001, AR S.00.0118.F-S.00.0131.F, AC 2001, nr. 564; Cass. 7 februari 2014, AR C.12.0571.F, AC 2014, nr. 103; Cass. 22 januari 2015, AR C.13.0532.F, www.juridat.be, met de op dit punt tegenstrijdige concl. van het OM) of over een vraag van materieel recht (Cass. 4 oktober 2012, AR C.110686.F, AC 2012, nr. 512, met concl. OM; Cass. 29 januari 2015, AR F.14.0007.F), die rechtspraak is op dezelfde wijze van toepassing. Zij heeft niet uitsluitend betrekking op de beslissingen die uitspraak doen over een vraag van formeel recht, in tegenstelling tot wat men zou kunnen denken op basis van bepaalde arresten van het Hof, die door hun formulering verwarring doen ontstaan. (Cass. 1 maart 2012, AR C.10.0425.N, AC 2012, nr. 142; Cass. 16 maart 2012, AR C.08.0323.F, AC 2012, nr. 175, met concl. OM; voor een bespreking van die arresten zie de concl. van het OM bij Cass. 4 oktober 2012, AR C.11.0686.F, AC 2012, nr. 512). Th. W.

Dès lors que, dans ses conclusions précédant l'arrêt attaqué, il a invité la cour d'appel à dire l'appel de la défenderesse recevable, le demandeur est sans intérêt à critiquer la disposition de cet arrêt qui, recevant ce recours, ne lui inflige pas grief (1). (1) La jurisprudence de la Cour est fixée en ce sens que le demandeur en cassation est sans intérêt à critiquer un dispositif qui ne lui cause pas grief, même lorsqu'il invoque une disposition d'ordre public ou impérative. L'absence de grief est déduit de ce que la décision est conforme à ce que le demandeur a demandé dans ses conclusions. S'agissant de la décision elle-même, la Cour a considéré que le principe qu'elle a dégagé s'applique quel que soit l'objet de cette décision. Qu'il s'agisse d'une décision statuant sur une question de procédure (Cass. 22 octobre 2001, RG S.00.0118.F-S.00.0131.F, Pas. 2001, n° 564; Cass. 7 février 2014, RG C.12.0571.F, Pas. 2014, n° 103; Cass. 22 janvier 2015, RG C.13.0532.F, juridat, avec les concl. non conformes sur ce point du MP) ou sur une question de droit matériel (Cass. 4 octobre 2012, RG C.11.0686.F, Pas. 2012, n° 512, avec les concl. du MP; Cass. 29 janvier 2015, RG F.14.0007.F), cette jurisprudence s'applique de la même façon; elle ne concerne pas de manière limitative les décisions qui se prononcent sur une question de procédure, contrairement à ce que pourraient laisser penser certains arrêts de la Cour, lesquels, par leur formulation, créent la confusion. (Cass. 1er mars 2012, RG C.10.0425.N, Pas. 2012, n° 142; Cass. 16 mars 2012, RG C.08.0323.F, Pas. 2012, n° 175, avec les concl. du MP; pour une critique de ces arrêts, voir les concl. du MP précédant Cass. 4 octobre 2012, RG C.11.0686.F, Pas. 2012, n° 512). Th. W.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Beslissing die overeenstemt met de conclusie

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Décision conforme aux conclusions

Het bestreden arrest, dat niet vaststelt dat het openbaar ministerie de overtreder binnen de door de wet voorgeschreven termijn zou hebben kennis gegeven van zijn voornemen om de strafvordering in te stellen, kon de Staat niet naar recht veroordelen tot het terugbetalen van het bedrag dat het voorwerp was van de onmiddellijke inning om redenen waaruit afgeleid kan worden dat het arrest de inbreuk niet-bewezen acht.

VERVOER - Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Misdrijf - Inning van een geldsom - Verval van de strafvordering - Uitzondering - Kennisgeving door het openbaar ministerie van de uitoefening van de strafvordering

- Artt. 32, §§ 1 en 2 Wet 3 mei 1999 betreffende het vervoer van zaken over de weg.

Noot van advocaat-generaal Werquin.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Beslissing die overeenstemt met de conclusie

L'arrêt attaqué, qui ne constate pas que le ministère public aurait notifié à l'auteur de l'infraction, dans le délai prescrit par la loi, son intention d'exercer l'action publique, n'a pu légalement condamner l'Etat à rembourser la somme ayant fait l'objet de la perception immédiate pour des motifs d'où il se déduit que l'arrêt tient l'infraction pour non établie.

TRANSPORT - Transport de biens - Transport par terre. transport par route - Infraction - Perception d'une somme d'argent - Extinction de l'action publique - Exception - Notification par le ministère public de l'exercice de l'action publique

- Art. 32, § 1er et 2 L. du 3 mai 1999

Note de l'avocat général Werquin.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Décision conforme aux conclusions

C.15.0010.N

12 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151112.8](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

EUROPESE UNIE - Allerlei - Bescherming van de financiële belangen - Onregelmatigheden - Vervolging - Verjaringstermijn - Duur

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Duur - Bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen - Onregelmatigheden - Vervolging

Op grond van artikel 3, derde lid, van Verordening nr. 2988/95 van de Raad van 18 december 1995 betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen kan een langere verjaringstermijn dan die voorzien in artikel 3, eerste lid, van die Verordening voortvloeien uit de gemeenrechtelijke bepaling van artikel 2262bis, § 1, eerste lid, Burgerlijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM.

EUROPESE UNIE - Allerlei - Bescherming van de financiële belangen - Onregelmatigheden - Vervolging - Verjaringstermijn - Duur

- Art. 3, eerste en derde lid Verordening Raad EG nr. 2988/95 van 18 december 1995 betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

UNION EUROPEENNE - Divers - Protection des intérêts financiers - Irrégularités - Poursuite - Délai de prescription - Durée

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Durée - Protection des intérêts financiers des Communautés européennes - Irrégularités - Poursuite

Sur la base de l'article 3, alinéa 3, du règlement n° 2988/95 du Conseil du 18 décembre 1995 relatif à la protection des intérêts financiers des Communautés européennes, un délai de prescription plus long que celui prévu par l'article 3, alinéa 1er, de ce règlement peut résulter de la disposition de droit commun de l'article 2262bis, § 1er, alinéa 1er, du Code civil (1). (1) Voir les conclusions du MP publiées à leur date dans AC.

UNION EUROPEENNE - Divers - Protection des intérêts financiers - Irrégularités - Poursuite - Délai de prescription - Durée

- Art. 3, al. 1er et 3 Règlement CEE n° 2988/95 du Conseil du 18 décembre 1995 relatif à la protection des intérêts financiers des Communautés européennes

- Art. 2262bis, § 1, eerste lid Burgerlijk Wetboek
VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Duur - Bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen - Onregelmatigheden - Vervolging
- Art. 3, eerste en derde lid Verordening Raad EG nr. 2988/95 van 18 december 1995 betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen
- Art. 2262bis, § 1, eerste lid Burgerlijk Wetboek

- Art. 2262bis, § 1er, al. 1er Code civil
PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Durée - Protection des intérêts financiers des Communautés européennes - Irrégularités - Poursuite
- Art. 3, al. 1er et 3 Règlement CEE n° 2988/95 du Conseil du 18 décembre 1995 relatif à la protection des intérêts financiers des Communautés européennes
- Art. 2262bis, § 1er, al. 1er Code civil

C.15.0013.N

29 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151029.5](#)

AC nr. ...

Uit de samenhang van de artikelen 18, eerste en tweede lid, en 19, eerste en tweede lid, Handelshuurwet en uit de wetsgeschiedenis volgt dat wanneer bij huurhernieuwing onenigheid blijft bestaan over de huurprijs, de rechter naar billijkheid, rekening houdend met alle objectieve omstandigheden en onder meer met de in artikel 19, eerste lid opgesomde criteria, de normale huurwaarde van het goed op het ogenblik van de huurhernieuwing bepaalt; deze normale huurwaarde omvat in beginsel de door de huurder tijdens de vorige huurperiode aan het goed uitgevoerde werken; de rechter kan echter naar billijkheid, op grond van objectieve elementen die geen verband houden met de toestand van de partijen, oordelen dat bij het bepalen van de normale huurwaarde geen rekening dient te worden gehouden met bepaalde door de huurder aan het goed uitgevoerde werken (1). (1) Het OM concludeerde tot verwerping van het cassatieberoep op grond dat het middel dat aanvoert dat de appelrechters niet naar billijkheid hebben geoordeeld omtrent het verzoek van eiseres om bij de berekening van de nieuwe huurprijs geen rekening te houden met de investeringen en de werken die door haar in het gehuurde goed werden gedaan en waardoor de normale huurwaarde van het goed is gestegen, niet kan worden aangenomen.

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Huurhernieuwing - Huurprijs - Bepaling van de normale huurwaarde

- Artt. 18, eerste en tweede lid, en 19, eerste en tweede lid Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

Il ressort de la combinaison des articles 18, alinéas 1er et 2, et 19, alinéas 1er et 2 de la loi du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux ainsi que de la genèse de la loi que, si lors du renouvellement du bail, un désaccord persiste sur le loyer, le juge peut, en équité et en tenant compte de toutes les circonstances objectives et notamment des critères énumérés à l'article 19, alinéa 1er, fixer la valeur locative normale du bien au moment du renouvellement du bail; cette valeur locative normale comprend, en principe, les travaux effectués par le preneur au cours de la période locative antérieure; le juge peut, toutefois considérer en équité, sur la base des éléments objectifs sans rapport avec la situation des parties, qu'il ne doit pas être tenu compte de certains travaux effectués par le preneur au bien lors de la détermination de la valeur locative normale (1). (1) Le MP a conclu au rejet du pourvoi en cassation au motif que le moyen qui invoque que les juges d'appel n'ont pas statué en équité quant à la demande de la demanderesse de ne pas tenir compte dans le calcul du nouveau loyer des investissements et des travaux qu'elle a effectués dans le bien loué et qui ont entraîné une augmentation de la valeur locative normale du bien, ne peut être accueilli.

LOUAGE DE CHOSES - Bail commercial - Fin (congé, renouvellement, etc) - Renouvellement de bail - Loyer - Fixation de la valeur locative normale

- Art. 18, al. 1er et 2, et 19, al. 1er et 2 L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

C.15.0017.F

12 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150212.7](#)

AC nr. 107

Ten gevolge van de wijziging van artikel 838 van het Gerechtelijk Wetboek door de wet van 12 maart 1998 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en het Wetboek van Strafvordering inzake de procedure tot onttrekking van de zaak aan de rechter, behoort de beoordeling van de wrakingsgronden niet meer tot de rechtsinstantie waarvan een van de leden gewraakt wordt, maar tot de onmiddellijk hogere rechtsinstantie; die bepaling, die het recht van verdediging betreft, heeft een algemene strekking en is, in beginsel, van toepassing op alle tuchtprocedures (1). (1) Cass. 24 februari 2000, AR C.00.0064.N, AC 2000, nr. 141.

WRAKING - Bevoegdheid - Beginselen
- Art. 838 Gerechtelijk Wetboek

Het staat niet aan het Hof om, bij het beoordelen van een nieuwe vordering tot wraking, kennis te nemen van grieven tegen de arresten die het gewezen heeft op andere vorderingen tot wraking die al eerder zijn gericht tegen dezelfde magistraat in hetzelfde hoofdgeding.

WRAKING - Vordering tot wraking - Arrest van het Hof - Nieuwe vordering tot wraking - Zelfde magistraat - Zelfde hoofdgeschil - Grieven tegen het arrest van het Hof - Bevoegdheid

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Algemeen - Wraking - Vordering tot wraking - Arrest van het Hof - Nieuwe vordering tot wraking - Zelfde magistraat - Zelfde hoofdgeschil - Grieven tegen het arrest van het Hof - Bevoegdheid

Er bestaat geen grond tot wraking indien de rechter zich ertoe heeft beperkt de uitspraak van de beslissing te verwijzen naar een latere zitting, omdat de eiser een nieuwe vordering tot wraking tegen hem heeft ingesteld.

WRAKING - Verwijzing van de uitspraak van de beslissing naar een latere zitting - Wegens een nieuwe, door de eiser ingestelde vordering tot wraking

Ensuite de la modification apportée à l'article 838 du Code judiciaire par la loi du 12 mars 1998 modifiant le Code judiciaire et le Code d'instruction criminelle en ce qui concerne la procédure en dessaisissement, l'appréciation des causes de la récusation ne relève plus de la compétence de la juridiction dont un des membres est récusé mais de celle de la juridiction immédiatement supérieure; cette disposition, qui intéresse les droits de la défense, a une portée générale et s'applique, en principe, à toutes les procédures suivies en matière disciplinaire (1). (1) Cass. 24 février 2000, RG C.00.0064.N, Pas. 2000, n°141.

RECUSATION - Compétence - Principes
- Art. 838 Code judiciaire

Il n'appartient pas à la Cour, à l'examen d'une nouvelle demande en récusation, de connaître de griefs contre les arrêts qu'elle a rendus sur d'autres demandes en récusation antérieurement dirigées contre le même magistrat dans le même litige principal.

RECUSATION - Demande en récusation - Arrêt de la Cour - Nouvelle demande en récusation - Même magistrat - Même litige principal - Grievs contre l'arrêt rendu par la Cour - Compétence

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Généralités - Récusation - Demande en récusation - Arrêt de la Cour - Nouvelle demande en récusation - Même magistrat - Même litige principal - Grievs contre l'arrêt rendu par la Cour - Compétence

Il n'y a pas cause de récusation lorsque le juge s'est limité à renvoyer la prononciation de la sentence à une audience ultérieure en raison d'une nouvelle demande en récusation formée contre lui par le demandeur.

RECUSATION - Renvoi de la prononciation de la sentence à une audience ultérieure - En raison d'une nouvelle demande en récusation formée par le demandeur

Uit artikel 842 van het Gerechtelijk Wetboek, dat geen onderscheid maakt al naargelang de eerdere vordering niet-ontvankelijk dan wel ongegrond werd verklaard, volgt dat een nieuwe vordering tot wraking niet ontvankelijk is indien zij dezelfde feiten als de vorige vordering aanvoert.

WRAKING - Nieuwe vordering tot wraking - Ontvankelijkheid

- Art. 842 Gerechtelijk Wetboek

Il suit de l'article 842 du Code judiciaire, qui ne fait pas de distinction suivant que la demande antérieure a été déclarée irrecevable ou non fondée, qu'une nouvelle demande en récusation est irrecevable si elle invoque les mêmes faits que la précédente.

RECUSATION - Nouvelle demande en récusation - Recevabilité

- Art. 842 Code judiciaire

Artikel 1107 van het Gerechtelijk Wetboek laat aan het openbaar ministerie de beoordeling van de wenselijkheid van een schriftelijke dan wel mondelinge conclusie over.

CASSATIE - Allerlei - Openbaar ministerie - Conclusie - Modaliteiten - Beoordelingsvrijheid

- Art. 1107 Gerechtelijk Wetboek

OPENBAAR MINISTERIE - Conclusie - Modaliteiten - Beoordelingsvrijheid

- Art. 1107 Gerechtelijk Wetboek

L'article 1107 du Code judiciaire laisse au ministère public d'apprécier l'opportunité de prendre des conclusions écrites ou verbales.

CASSATION - Divers - Ministère public - Conclusions - Modalités - Liberté d'appréciation

- Art. 1107 Code judiciaire

MINISTERE PUBLIC - Conclusions - Modalités - Liberté d'appréciation

- Art. 1107 Code judiciaire

Artikel 836, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek sluit niet uit dat de schriftelijke verklaring van de gewraakte rechter gedaan wordt op een bij de wrakingsakte gevoegd stuk.

WRAKING - Schriftelijke verklaring van de gewraakte rechter - Vorm

- Art. 836, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

L'article 836, alinéa 2, du Code judiciaire n'exclut pas que la déclaration écrite du juge récusé trouve place sur un document joint à l'acte de récusation.

RECUSATION - Déclaration écrite du juge récusé - Forme

- Art. 836, al. 2 Code judiciaire

Het Hof van Cassatie is bevoegd om kennis te nemen van de wraking die gericht tegen een lid van een raad van beroep van de Orde van geneesheren.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Algemeen - Wraking - Lid van een raad van beroep van de Orde van geneesheren

- Art. 838 Gerechtelijk Wetboek

WRAKING - Bevoegdheid - Lid van een raad van beroep van de Orde van geneesheren

- Art. 838 Gerechtelijk Wetboek

La Cour de cassation est compétente pour connaître de la récusation dirigée contre un membre d'un conseil d'appel de l'Ordre des médecins.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Généralités - Récusation - Membre d'un conseil d'appel de l'Ordre des médecins

- Art. 838 Code judiciaire

RECUSATION - Compétence - Membre d'un conseil d'appel de l'Ordre des médecins

- Art. 838 Code judiciaire

De wrakingsprocedure wordt op tegenspraak gevoerd, zowel ten aanzien van de partij die de wraking vordert als ten aanzien van de andere partijen in het hoofdgeding, die op de zitting moeten worden opgeroepen om in hun opmerkingen te worden gehoord (1). (1) Cass. 28 oktober 2005, AR C.04.0264.F, AC 2005, nr. 548.

WRAKING - Tegensprekelijk karakter van de procedure
- Art. 838, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

De prejudiciële vraag die het daarin gelaakte onderscheid niet toeschrijft aan de wet maar aan de rechtspraak, dient niet aan het Grondwettelijk Hof te worden gesteld.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting
- Art. 26, § 1 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989
PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Hof van Cassatie - Verplichting
- Art. 26, § 1 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

De magistraat van wie een partij de wraking vordert en die zijn verklaring onderaan de wrakingsakte stelt, wordt geen partij bij de wrakingsprocedure in de zin van artikel 838, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek en dient dus geenszins te worden opgeroepen op de zitting waarop de wraking zal worden beoordeeld (1). (1) Cass. 15 juni 1999, AR P.99.0841.N, AC 1999, nr. 361.

WRAKING - Magistraat wiens wraking gevorderd wordt - Hoedanigheid
- Art. 838, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

La procédure en récusation est contradictoire tant à l'égard de la partie qui demande la récusation qu'à l'égard des autres parties au litige principal qui doivent être convoquées à l'audience pour être entendues en leurs observations (1). (1) Cass. 28 octobre 2005, RG C.04.0264.F, Pas. 2005, n°548.

RECUSATION - Caractère contradictoire de la procédure
- Art. 838, al. 2 Code judiciaire

La question préjudicielle, qui n'impute pas à la loi mais à la jurisprudence la distinction qu'elle dénonce, ne doit pas être posée à la Cour constitutionnelle.

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation
- Art. 26, § 1er Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage
QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Cour de cassation - Obligation
- Art. 26, § 1er Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

Le magistrat qu'une partie prétend récuser et qui donne sa déclaration au bas de l'acte de récusation ne devient pas par là partie à la procédure en récusation au sens de l'article 838, alinéa 2, du Code judiciaire et ne doit point, partant, être convoqué à l'audience où la récusation sera jugée (1). (1) Cass. 15 juin 1999, RG P.99.0841.N, Pas. 1999, n°361.

RECUSATION - Magistrat dont la récusation est requise - Qualité
- Art. 838, al. 2 Code judiciaire

C.15.0019.F18 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150918.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Verplichtingen van partijen - Driejarige herziening van de huur - Nieuwe omstandigheden - Verhoging of verlaging van de normale huurwaarde met ten minste 15 pct. - Vaststelling - Gehuurde oppervlakte - Criterium

Conclusions de l'avocat général Leclercq.

LOUAGE DE CHOSES - Bail commercial - Obligations entre parties - Revision triennale du loyer - Circonstances nouvelles - Valeur locative normale supérieure ou inférieure d'au moins 15 P.C. - Détermination - Surface louée - Critère

Aangezien de in artikel 6 van de wet op de handelshuurovereenkomsten bepaalde driejarige herziening van de huur geen verband houdt met het voordelige of dure karakter van de overeengekomen huurprijs maar met een verhoging of verlaging van de normale huurwaarde van het gehuurde goed met ten minste 15 pct., moet de rechter, die de totale normale huurwaarde van het gehuurde goed bepaalt met verwijzing naar een waarde per vierkante meter, rekening houden met de werkelijk gehuurde oppervlakte en niet met de in de huurovereenkomst bepaalde, lagere, oppervlakte (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Verplichtingen van partijen - Driejarige herziening van de huur - Nieuwe omstandigheden - Verhoging of verlaging van de normale huurwaarde met ten minste 15 pct. - Vaststelling - Gehuurde oppervlakte - Criterium

- Art. 6 Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

Dès lors que la revision triennale du loyer prévue par l'article 6 de la loi sur les baux commerciaux est liée non au caractère avantageux ou onéreux du loyer convenu mais à une augmentation ou à une diminution d'au moins 15 p.c. de la valeur locative normale du bien loué, le juge, qui détermine la valeur locative normale totale du bien loué par référence à une valeur au mètre carré, doit avoir égard à la surface réellement louée et non à celle, inférieure, stipulée dans le bail (1). (1) Voir les concl. du MP.

LOUAGE DE CHOSSES - Bail commercial - Obligations entre parties - Revision triennale du loyer - Circonstances nouvelles - Valeur locative normale supérieure ou inférieure d'au moins 15 P.C. - Détermination - Surface louée - Critère

- Art. 6 L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

C.15.0028.N

26 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151026.1](#)

AC nr. ...

De rechter die uitspraak doet over een geschilpunt dat bij hem niet meer aanhangig is omdat hij reeds vroeger in dezelfde zaak en tussen diezelfde partijen over dat geschilpunt een beslissing heeft gewezen en aldus zijn rechtsmacht daarover geheel heeft uitgeput, overschrijdt zijn rechtsmacht (1). (1) Zie Cass. 18 juni 2015, AR C.14.0491.F, AC 2015, nr.

MACHTSOVERSCHRIJDING - Geschilpunt - Beslissing waardoor de rechter zijn rechtsmacht ten volle uitoefent - Nieuwe beslissing van dezelfde rechter - Zelfde zaak en partijen

- Art. 19, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Geschilpunt - Beslissing waardoor de rechter zijn rechtsmacht ten volle uitoefent - Nieuwe beslissing van dezelfde rechter - Zelfde zaak en partijen

- Art. 19, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Le juge qui statue sur une question litigieuse dont il n'est plus saisi parce qu'il a déjà antérieurement rendu une décision sur celle-ci, dans la même cause et entre les mêmes parties, et a ainsi épuisé sa juridiction à ce propos, commet un excès de pouvoir (1). (1) Voir Cass. 18 juin 2015, RG C.14.0491.F, Pas. 2015, n°...

EXCES DE POUVOIR - Question litigieuse - Décision épuisant la juridiction du juge - Nouvelle décision du même juge - Cause et parties identiques

- Art. 19, al. 1er Code judiciaire

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Question litigieuse - Décision épuisant la juridiction du juge - Nouvelle décision du même juge - Cause et parties identiques

- Art. 19, al. 1er Code judiciaire

C.15.0030.N

29 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151029.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - 3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

FAILLITE ET CONCORDATS - Notions. conditions de la faillite -

Begrip - Vereisten van het faillissement - Faillissement - Vervulling van de faillissementsvoorwaarden - Beoordeling van de toestand van de koopman door de appelrechter - Tijdstip

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Faillissement - Vervulling van de faillissementsvoorwaarden - Beoordeling van de toestand van de koopman door de appelrechter - Tijdstip

Uit de samenlezing van artikel 2 en 6 Faillissementswet en artikel 1068, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek volgt dat in geval van hoger beroep tegen een vonnis dat de koopman failliet heeft verklaard, de appelrechter de vervulling van de faillissementsvoorwaarden dient te beoordelen naar het tijdstip van de uitspraak van de eerste rechter; met latere omstandigheden mag geen rekening worden gehouden, behoudens hieruit zou blijken dat de koopman ten tijde van het faillissementsvonnis niet aan de faillissementsvoorwaarden voldeed; neemt de appelrechter kennis van een hoger beroep tegen een vonnis dat de faillissementsvordering heeft afgewezen, dan dient de appelrechter de toestand van de koopman te beoordelen naar het ogenblik van zijn uitspraak (1). (1) Zie concl. OM.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTS-AKOORD EN GERECHTELIJ - Begrip - Vereisten van het faillissement - Faillissement - Vervulling van de faillissementsvoorwaarden - Beoordeling van de toestand van de koopman door de appelrechter - Tijdstip

- Artt. 2 en 6 Wet 8 aug. 1997
- Art. 1068, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Faillissement - Vervulling van de faillissementsvoorwaarden - Beoordeling van de toestand van de koopman door de appelrechter - Tijdstip

- Artt. 2 en 6 Wet 8 aug. 1997
- Art. 1068, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Faillite - Respect des conditions de la faillite - Appréciation de la situation du commerçant par le juge d'appel - Moment

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Faillite - Respect des conditions de la faillite - Appréciation de la situation du commerçant par le juge d'appel - Moment

Il ressort de la combinaison des articles 2 et 6 de la loi du 8 août 1997 sur les faillites et 1068, alinéa 1er, du Code judiciaire qu'en cas d'appel contre un jugement ayant déclaré le commerçant en faillite, le juge d'appel est tenu d'apprécier le respect des conditions de la faillite au moment où le premier juge prononce sa décision; il ne peut être tenu compte de circonstances subséquentes sauf s'il devait en ressortir qu'au moment du jugement déclaratif de la faillite le commerçant ne répondait pas aux conditions de la faillite; si le juge d'appel connaît d'un appel contre un jugement rejetant la demande de déclaration de faillite, le juge d'appel est tenu d'apprécier la situation du commerçant au moment où il prononce sa décision (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

FAILLITE ET CONCORDATS - Notions. conditions de la faillite - Faillite - Respect des conditions de la faillite - Appréciation de la situation du commerçant par le juge d'appel - Moment

- Art. 2 et 6 L. du 8 août 1997 sur les faillites
- Art. 1068, al. 1er Code judiciaire

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Effets. compétence du juge - Faillite - Respect des conditions de la faillite - Appréciation de la situation du commerçant par le juge d'appel - Moment

- Art. 2 et 6 L. du 8 août 1997 sur les faillites
- Art. 1068, al. 1er Code judiciaire

De enkele omstandigheid dat de thans aanhangig gemaakte pauliaanse vordering het bestaan van een aan de aangevochten rechtshandelingen voorafbestaande schuld impliceert en bepaalde raadsheren in een vroeger arrest mede hebben beslist over het bestaan van die schuld, maar niet over de anterioriteit ervan ten aanzien van de thans aangevochten rechtshandelingen, noch over de overige voorwaarden van de pauliaanse vordering, houdt niet in dat die magistraten reeds kennis hebben genomen van het thans aanhangig zijnde andere geschil in de zin van het artikel 828, 9°, Gerechtelijk Wetboek.

WRAKING - Wrakingsgronden - Eerdere kennisname van het geschil

- Art. 828, 1° en 9° Gerechtelijk Wetboek

La seule circonstance que l'action paulienne actuellement pendante implique l'existence d'une dette antérieure aux actes juridiques attaqués et que certains conseillers ont statué sur l'existence de cette dette dans un arrêt précédent, mais pas sur l'antériorité de cette dette par rapport aux actes juridiques actuellement attaqués ni sur les autres conditions d'exercice de l'action paulienne, ne signifie pas que ces magistrats ont précédemment connu de l'autre différend actuellement pendant au sens de l'article 828, 9°, du Code judiciaire.

RECUSATION - Causes de récusation - Juge ayant précédemment connu du différend

- Art. 828, 1° et 9° Code judiciaire

C.15.0047.N

24 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151224.3](#)

AC nr. ...

De omstandigheid dat een persoon de verbintenis om beherend vennoot te zijn aangaat en dit als dusdanig wordt vermeld in de oprichtingsakte, staat niet eraan in de weg dat de rechter nagaat of de betrokkene daadwerkelijk ten minste de helft van zijn arbeidstijd in de vennootschap verricht en de helft van zijn arbeidsinkomen uit de vennootschap haalt en dus of hij werkelijk als beherend vennoot kan gelden.

VENNOOTSCHAPPEN - Landbouwvennootschappen - Hoedanigheid van beherend vennoot - Beoordeling - Taak van de rechter

- Art. 791, eerste lid Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

La circonstance qu'une personne s'engage à être associé gérant et que cela est indiqué en tant que tel dans l'acte constitutif n'empêche pas que le juge examine si l'intéressé consacre effectivement au moins 50 % de son activité à l'exploitation de la société et qu'il en tire au moins 50 % de ses revenus de travail et donc s'il peut réellement être considéré comme un associé gérant.

SOCIETES - Sociétés agricoles - Qualité d'associé gérant - Appréciation - Mission du juge

- Art. 791, al. 1er Code des sociétés

De Pachtwet is niet van toepassing op een overeenkomst tot oprichting van een landbouwvennootschap, die werd gesloten tussen de eigenaar van een land- of tuinbouwbedrijf en de exploitant ervan voor een duur van ten minste 27 jaar; indien een pachter een overeenkomst tot oprichting van een landbouwvennootschap sluit met een derde, blijft de Pachtwet echter van toepassing op de bestaande pachtovereenkomst tussen de verpachter en de pachter.

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Begrip - Aard van

3/05/2023

La loi du 4 novembre 1969 sur les baux à ferme ne s'applique pas à la convention constitutive d'une société agricole qui a été conclue entre le propriétaire d'une entreprise agricole ou horticole et son exploitant pour une durée d'au moins 27 ans; si le preneur conclut une convention constitutive d'une société agricole avec un tiers, la loi du 4 novembre 1969 reste toutefois applicable au contrat de bail à ferme existant entre le bailleur et le preneur.

LOUAGE DE CHOSES - Bail à ferme - Notion. nature de la

P. 180/843

wetgeving - Pachtwet - Toepassingsgebied -
Landbouwvennootschap - Overeenkomst tot oprichting

- Art. 2, 5° Wet van 4 nov. 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

VENNOOTSCHAPPEN - Landbouwvennootschappen -
Oprichting - Pachtwet - Toepassingsgebied

- Art. 2, 5° Wet van 4 nov. 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

législation - Loi du 4 novembre 1969 sur les baux à ferme - Champ d'application - Société agricole - Convention constitutive

- Art. 2, 5° L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

SOCIETES - Sociétés agricoles - Constitution - Loi du 4 novembre 1969 sur les baux à ferme - Champ d'application

- Art. 2, 5° L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

Voor de toepassing van artikel 838, eerste lid, Wetboek van Vennootschappen, dient de betrokken natuurlijke persoon het land- of tuinbouwbedrijf daadwerkelijk te exploiteren als behorend vennoot, in overeenstemming met de voorwaarden van artikel 791, eerste lid, Wetboek van Vennootschappen.

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Begrip - Aard van wetgeving - Pachtwet - Toepassingsgebied - Landbouwvennootschappen - Persoonlijke exploitatie - Exploitatie als behorend vennoot

- Artt. 791, eerste lid, en 838, eerste lid Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

VENNOOTSCHAPPEN - Landbouwvennootschappen - Pachtwet - Toepassingsgebied - Persoonlijke exploitatie - Exploitatie als behorend vennoot

- Artt. 791, eerste lid, en 838, eerste lid Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

Pour l'application de l'article 838, alinéa 1er, du Code des sociétés, la personne physique concernée doit effectivement exploiter l'entreprise agricole ou horticole en tant qu'associé gérant, conformément aux conditions de l'article 791, alinéa 1er, du Code des sociétés.

LOUAGE DE CHOSES - Bail a ferme - Notion. nature de la législation - Loi du 4 novembre 1969 sur les baux à ferme - Champ d'application - Sociétés agricoles - Exploitation personnelle - Exploitation en tant qu'associé gérant

- Art. 791, al. 1er et 838, al. 1er Code des sociétés

SOCIETES - Sociétés agricoles - Loi du 4 novembre 1969 sur les baux à ferme - Champ d'application - Exploitation personnelle - Exploitation en tant qu'associé gérant

- Art. 791, al. 1er et 838, al. 1er Code des sociétés

C.15.0048.F

9 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151009.2](#)

AC nr. ...

De hervorming van een vonnis dat tussen twee of meer partijen op tegenspraak uitspraak doet, kan t.a.v. een in eerste aanleg aanwezige, opgeroepen of vertegenwoordigde partij enkel worden gevorderd bij een hoger beroep dat wordt ingesteld op een van de in artikel 1056 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalde wijzen en niet bij wege van een gedwongen tussenkomst.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Onsplitsbaar geschil - Vorm - Vonnis in eerste aanleg - Partij aanwezig in eigen naam en in de hoedanigheid van vereffenaar van een naamloze vennootschap - Hoger beroep van de andere partij tegen de partij die aanwezig is in de hoedanigheid van vereffenaar van een naamloze vennootschap - Dagvaarding tot gedwongen tussenkomst van

La réformation d'un jugement statuant contradictoirement entre deux ou plusieurs parties ne peut être sollicitée, à l'égard d'une partie présente, appelée ou représentée en première instance, que par la voie d'un appel formé selon un des modes énoncés à l'article 1056 du Code judiciaire et elle ne peut l'être par la voie d'une intervention forcée.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Appel principal. forme. délai. litige indivisible - Forme - Jugement en première instance - Partie présente à titre personnel et en qualité de liquidateur d'une société anonyme - Appel de l'autre partie contre la partie présente en qualité de liquidateur d'une société anonyme - Citation en intervention forcée de la partie présente à titre personnel - Recevabilité

de partij die aanwezig is in eigen naam - Ontvankelijkheid
- Artt. 15, 16, tweede lid, 20, 21, 813, 2de lid, 1056 en 1057
Gerechtelijk Wetboek

- Art. 15, 16, al. 2, 20, 21, 813, al. 2, 1056 et 1057 Code judiciaire

C.15.0051.F

30 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151030.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

*FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ -
Bevoorrechte en hypothecaire schuldeisers -
Boedelschuldeisers - Individuele vervolgingen tegen de
gezamenlijke schuldeisers - Samenloop*

*FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ -
Bevoorrechte en hypothecaire schuldeisers - Geen individuele
vervolgingen - Curator - Tegeldemaking van de goederen -
Verdeling van de opbrengsten*

*FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ -
Bevoorrechte en hypothecaire schuldeisers - Verdeling -
Tekort - Samenloop*

Wanneer de boedelschuldeisers geen individuele
vervolgingen instellen, gaat de curator over tot de
tegeldemaking van de goederen waar op die
schuldeisers hun rechten kunnen doen gelden, en
verdeelt hij de opbrengst onder die schuldeisers
(1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ***.

*FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ -
Bevoorrechte en hypothecaire schuldeisers - Geen individuele
vervolgingen - Curator - Tegeldemaking van de goederen -
Verdeling van de opbrengsten*

De ontoereikende gelden die de curator onder de
boedelschuldeisers verdeelt, doet een toestand van
samenloop ontstaan onder die schuldeisers; die
gelden moeten bijgevolg worden verdeeld met
inachtname van de eventuele gronden van
voorrang die de schuldvorderingen genieten (1).
(1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ***.

*FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ -
Bevoorrechte en hypothecaire schuldeisers - Verdeling -
Tekort - Samenloop*

Conclusions du premier avocat général Henkes.

*FAILLITE ET CONCORDATS - Créanciers privilégiés et
hypothécaires - Créanciers de la masse - Poursuites individuelles
contre la masse - Concours*

*FAILLITE ET CONCORDATS - Créanciers privilégiés et
hypothécaires - Absence de poursuites individuelles - Curateur -
Réalisation des biens - Répartition des produits*

*FAILLITE ET CONCORDATS - Créanciers privilégiés et
hypothécaires - Répartition - Insuffisance - Concours*

En l'absence de poursuite individuelle par les
créanciers de la masse, le curateur procède à la
réalisation des biens sur lesquels ces créanciers
peuvent faire valoir leurs droits et en répartit le
produit entre ces créanciers (1). (1) Voir les concl.
du MP.

*FAILLITE ET CONCORDATS - Créanciers privilégiés et
hypothécaires - Absence de poursuites individuelles - Curateur -
Réalisation des biens - Répartition des produits*

L'insuffisance des deniers que le curateur répartit
entre les créanciers de la masse fait naître une
situation de concours entre ces créanciers; ces
deniers doivent dès lors être répartis dans le
respect des éventuelles causes de préférence dont
bénéficient les créances (1). (1) Voir les concl. du
MP.

*FAILLITE ET CONCORDATS - Créanciers privilégiés et
hypothécaires - Répartition - Insuffisance - Concours*

Hoewel geen enkele wettelijke bepaling de boedelschuldeisers aan dezelfde regeling onderwerpt als de schuldeisers van de gefailleerde, noch hun rechten jegens de boedel beperkt, staat een toestand van samenloop tussen de boedelschuldeisers eraan in de weg dat die schuldeisers individuele vervolgingen instellen tegen de boedel (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ***.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Bevoorrechte en hypothecaire schuldeisers - Boedelschuldeisers - Individuele vervolgingen tegen de gezamenlijke schuldeisers - Samenloop

Si aucune disposition légale ne soumet les créanciers de la masse au même régime que les créanciers dans la masse et ne limite leurs droits à l'égard de celle-ci, une situation de concours entre les créanciers de la masse est de nature à empêcher l'exercice de poursuites individuelles de ces créanciers contre celle-ci (1). (1) Voir les concl. du MP.

FAILLITE ET CONCORDATS - Créanciers privilégiés et hypothécaires - Créanciers de la masse - Poursuites individuelles contre la masse - Concours

C.15.0054.N

3 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151203.10](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandewal.

BESLAG - Gedwongen tenuitvoerlegging - Beslagrechter - Bevoegdheid

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Volstreekte bevoegdheid (materiële - persoonlijke) - Beslagrechter - Gedwongen tenuitvoerlegging - Stedenbouw - Wederrechtelijk uitgevoerde werken - Stakingsbevel - Voortzetting - Administratieve boete - Dwangbevel - Geldigheid - Verzet - Beslagrechter - Bevoegdheid

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Volstreekte bevoegdheid (materiële - persoonlijke) - Beslagrechter - Gedwongen tenuitvoerlegging - Bevoegdheid

STEDENBOUW - Sancties - Wederrechtelijk uitgevoerde werken - Stakingsbevel - Voortzetting - Administratieve boete - Dwangbevel - Geldigheid - Verzet - Beslagrechter - Bevoegdheid

De beslagrechter die, krachtens de artikelen 1395, eerste lid, en 1498 Gerechtelijk Wetboek, kennisneemt van een vordering betreffende de middelen tot tenuitvoerlegging, beoordeelt de wettigheid en de regelmatigheid van de tenuitvoerlegging; hij kan geen uitspraak doen over andere geschillen betreffende de tenuitvoerlegging en kan behoudens de uitdrukkelijk in de wet bepaalde gevallen, geen uitspraak doen over de zaak zelf (1). (1) Zie concl. OM.

BESLAG - Gedwongen tenuitvoerlegging - Beslagrechter - Bevoegdheid

- Artt. 1395, eerste lid en 1498 Gerechtelijk Wetboek

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - 3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Vandewal.

SAISIE - Saisie exécution - Juge des saisies - Compétence

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Compétence d'attribution - Juge des saisies - Exécution forcée - Urbanisme - Travaux exécutés illégalement - Ordre de cessation - Poursuite - Amende administrative - Contrainte - Validité - Opposition - Juge des saisies - Compétence

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Compétence d'attribution - Juge des saisies - Exécution forcée - Compétence

URBANISME - Sanctions - Travaux exécutés illégalement - Ordre de cessation - Poursuite - Amende administrative - Contrainte - Validité - Opposition - Juge des saisies - Compétence

Le juge des saisies qui, en vertu des articles 1395, alinéa 1er et 1498 du Code judiciaire, connaît d'une demande qui a trait aux voies d'exécution, apprécie la légalité et la régularité de l'exécution; il ne peut statuer sur d'autres litiges relatifs à l'exécution et, sauf les cas prévus de manière expresse par la loi, ne peut se prononcer sur la cause elle-même (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

SAISIE - Saisie exécution - Juge des saisies - Compétence

- Art. 1395, al. 1er et 1498 Code judiciaire

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence -

Bevoegdheid - Volstreekte bevoegdheid (materiële - persoonlijke) - Beslagrechter - Gedwongen tenuitvoerlegging - Bevoegdheid

- Artt. 1395, eerste lid en 1498 Gerechtelijk Wetboek

Compétence d'attribution - Juge des saisies - Exécution forcée - Compétence

- Art. 1395, al. 1er et 1498 Code judiciaire

Het staat niet aan de beslagrechter, die kennisneemt van het verzet gedaan tegen het in artikel 6.1.50, § 1, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bedoelde dwangbevel, uitspraak te doen over de geldigheid van de bestuurshandeling die aan het dwangbevel ten grondslag ligt, noch over de geldigheid van de administratieve geldboete (1). (1) Zie concl. OM.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Volstreekte bevoegdheid (materiële - persoonlijke) - Beslagrechter - Gedwongen tenuitvoerlegging - Stedenbouw - Wederrechtelijk uitgevoerde werken - Stakingsbevel - Voortzetting - Administratieve boete - Dwangbevel - Geldigheid - Verzet - Beslagrechter - Bevoegdheid

- Art. 6.1.50, § 1 Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

STEDENBOUW - Sancties - Wederrechtelijk uitgevoerde werken - Stakingsbevel - Voortzetting - Administratieve boete - Dwangbevel - Geldigheid - Verzet - Beslagrechter - Bevoegdheid

- Art. 6.1.50, § 1 Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

Il n'appartient pas au juge des saisies qui connaît de l'opposition faite à la contrainte visée à l'article 6.1.50, § 1er, du Code flamand de l'aménagement du territoire, de statuer sur la validité d'un acte administratif qui sert de fondement à la contrainte, ni sur la validité de l'amende administrative (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Compétence d'attribution - Juge des saisies - Exécution forcée - Urbanisme - Travaux exécutés illégalement - Ordre de cessation - Poursuite - Amende administrative - Contrainte - Validité - Opposition - Juge des saisies - Compétence

- Art. 6.1.50, § 1er Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétales relative à l'aménagement du territoire

URBANISME - Sanctions - Travaux exécutés illégalement - Ordre de cessation - Poursuite - Amende administrative - Contrainte - Validité - Opposition - Juge des saisies - Compétence

- Art. 6.1.50, § 1er Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétales relative à l'aménagement du territoire

C.15.0060.N

29 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151029.7](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

ONSPLITSBAARHEID (GESCHIL) - Bedrieglijke verarming door de schuldenaar - Vergoeding schuldeiser - Niet-tegenwerpelijheid overdracht - Onsplitsbaarheid van het geschil

PAULIAANSE RECHTSVORDERING - Bedrieglijke verarming door de schuldenaar - Vergoeding schuldeiser - Niet-tegenwerpelijheid overdracht - Onsplitsbaarheid van het geschil

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

INDIVISIBILITE (LITIGE) - Appauvrissement frauduleux par le débiteur - Indemnisation du créancier - Cession non opposable - Indivisibilité du litige

ACTION PAULIENNE - Appauvrissement frauduleux par le débiteur - Indemnisation du créancier - Cession non opposable - Indivisibilité du litige

De vordering ingesteld door de schuldeiser op grond van artikel 1167 Burgerlijk Wetboek tegen de derde verkrijger, strekkende tot de niet-tegenwerpelijheid aan de schuldeiser van de overdracht van een onroerend goed, verricht door de schuldenaar aan de derde, betreft geen onsplitsbaar geschil; het is bijgevolg niet noodzakelijk om de schuldenaar of diens rechtsopvolgers in het geding te betrekken, opdat de pauliaanse vordering ontvankelijk zou zijn (1). (1) Zie concl. OM.

ONSPLITSBAARHEID (GESCHIL) - Bedrieglijke verarming door de schuldenaar - Vergoeding schuldeiser - Niet-tegenwerpelijheid overdracht - Onsplitsbaarheid van het geschil

- Art. 1167 Burgerlijk Wetboek

PAULIAANSE RECHTSVORDERING - Bedrieglijke verarming door de schuldenaar - Vergoeding schuldeiser - Niet-tegenwerpelijheid overdracht - Onsplitsbaarheid van het geschil

- Art. 1167 Burgerlijk Wetboek

L'action intentée par le créancier en vertu de l'article 1167 du Code civil contre le tiers acquéreur tendant à faire déclarer inopposable au créancier la cession d'un bien immeuble, effectuée par le débiteur au tiers, ne concerne pas un litige indivisible; il n'est, dès lors, pas nécessaire d'appeler le débiteur ou ses ayants cause à la cause pour que l'action paulienne soit recevable (1). (1) Voir les conclusions du MP publiées à leur date dans AC.

INDIVISIBILITE (LITIGE) - Appauvrissement frauduleux par le débiteur - Indemnisation du créancier - Cession non opposable - Indivisibilité du litige

- Art. 1167 Code civil

ACTION PAULIENNE - Appauvrissement frauduleux par le débiteur - Indemnisation du créancier - Cession non opposable - Indivisibilité du litige

- Art. 1167 Code civil

C.15.0061.N

3 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151203.11](#)

AC nr. ...

Bij de beoordeling of een gedeelte van een onroerend goed als een afzonderlijke woning kan worden beschouwd die belet dat de bewoner aanspraak kan maken op een tegemoetkoming in de kosten van renovatie, moet niet alleen worden nagegaan of dat gedeelte alle noodzakelijke woonfuncties bevat en derhalve in feite als een woning kan worden gebruikt, maar moet ook rekening worden gehouden met de wettelijke gebruiksmogelijkheden van het goed en bijgevolg onder meer met in de vergunning opgelegde stedenbouwkundige beperkingen.

HUISVESTING - Vlaams Gewest - Tegemoetkoming in de kosten van renovatie van een woning - Voorwaarde - Onroerend bezit - Woning - Begrip - Gedeelte van een onroerend goed - Afzonderlijke woning - Beoordeling - Criteria

- Art. 4 Besluit van de Vlaamse Regering 2 maart. 2007 tot instelling van een tegemoetkoming in de kosten bij de renovatie van een bestaande woning of bij het realiseren van een nieuwe woning

Lorsque l'on apprécie si une partie d'un bien immeuble peut être considérée comme une habitation distincte qui empêche que l'habitant puisse prétendre à une subvention aux frais de rénovation, il faut examiner non seulement si cette partie contient toutes les fonctions nécessaires à l'habitat et peut, dès lors, être utilisée, en fait, comme habitation, mais il faut aussi tenir compte des possibilités d'utilisation légales du bien et, dès lors, notamment des limitations urbanistiques imposées par le permis.

LOGEMENT - Région flamande - Subvention aux frais de rénovation d'une habitation - Condition - Possession d'un bien immeuble - Habitation - Notion - Partie d'un bien immeuble - Habitation distincte - Appréciation - Critères

- Art. 4 Arrêté du Gouvernement flamand du 2 mars 2007 instaurant une subvention aux frais de rénovation d'une habitation existante ou dans la réalisation d'une nouvelle habitation

C.15.0064.F

18 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151218.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Leclercq.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Pacht - Bestaan van de pachtovereenkomst - Schriftelijke overeenkomst omschreven als teeltovereenkomst

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Begrip - Aard van wetgeving - Bestaan van de pachtovereenkomst - Bewijslast - Schriftelijke overeenkomst omschreven als teeltovereenkomst

Wanneer de partijen hun schriftelijke overeenkomst als teeltovereenkomst hebben gekwalificeerd, moet degene die zich op een pachtovereenkomst beroept, aantonen dat die overeenkomst niet voldoet aan de voorwaarden van artikel 2, 2°, van de Pachtwet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Pacht - Bestaan van de pachtovereenkomst - Schriftelijke overeenkomst omschreven als teeltovereenkomst

- Artt. 2, 2°, en 3, 2° Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

- Art. 1315 Burgerlijk Wetboek
- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

HUUR VAN GOEDEREN - Pacht - Begrip - Aard van wetgeving - Bestaan van de pachtovereenkomst - Bewijslast - Schriftelijke overeenkomst omschreven als teeltovereenkomst

- Artt. 2, 2°, en 3, 2° Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

- Art. 1315 Burgerlijk Wetboek
- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Leclercq.

PREUVE - Matière civile - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Charge de la preuve - Bail à ferme - Existence du bail - Contrat écrit qualifié de contrat de culture

LOUAGE DE CHOSSES - Bail a ferme - Notion. nature de la législation - Existence du bail - Charge de la preuve - Contrat écrit qualifié de contrat de culture

Lorsque les parties ont qualifié leur contrat écrit de contrat de culture, il incombe à celui qui se prévaut d'un bail à ferme de prouver que ledit contrat ne satisfait pas aux conditions de l'article 2, 2°, de la loi sur les baux à ferme (1). (1) Voir les concl. du MP.

PREUVE - Matière civile - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Charge de la preuve - Bail à ferme - Existence du bail - Contrat écrit qualifié de contrat de culture

- Art. 2, 2°, et 3, 2° L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

- Art. 1315 Code civil
- Art. 870 Code judiciaire

LOUAGE DE CHOSSES - Bail a ferme - Notion. nature de la législation - Existence du bail - Charge de la preuve - Contrat écrit qualifié de contrat de culture

- Art. 2, 2°, et 3, 2° L. du 4 novembre 1969 modifiant la législation sur le bail à ferme et sur le droit de préemption en faveur des preneurs de biens ruraux

- Art. 1315 Code civil
- Art. 870 Code judiciaire

C.15.0067.N

28 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150928.1](#)

AC nr. ...

Artikel 1165 Burgerlijk Wetboek staat er niet aan in de weg dat een schuldenaar wordt aangesproken door een door de schuldeiser aangewezen partij die belast is met de invordering van de schuldvordering.

OVEREENKOMST - Rechten en verplichtingen van partijen - Voor derden - Verbintenissen uit overeenkomst - Schuldvordering - Invordering

L'article 1165 du Code civil ne s'oppose pas à ce qu'un débiteur puisse être contraint par une partie, désignée par le créancier, qui est chargée du recouvrement de la créance.

CONVENTION - Droits et obligations des parties - Envers les tiers - Obligations conventionnelles - Créance - Recouvrement

Uit artikel 51.5, tweede lid, Wegverkeersreglement volgt niet dat, op autowegen en autosnelwegen, enkel de bevoegde persoon het initiatief mag nemen voor de verplaatsing van het voertuig en de lading; het middel dat ervan uitgaat dat de bevoegde persoon altijd op eigen initiatief voor de verplaatsing moet zorgen, hetgeen het eigen optreden van de bestuurder, van zijn aansteller of van de eigenaar of de bezitter van het voertuig uitsluit, faalt naar recht.

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 51 - Autowegen en Autosnelwegen - Verplaatsing voertuig - Bevoegdheid - Initiatief

Il ne résulte pas de l'article 51.5, alinéa 2, du Code de la route que, sur les autoroutes et les routes pour automobiles, seul l'agent qualifié peut prendre l'initiative du déplacement du véhicule et de son chargement; le moyen qui suppose que l'agent qualifié doit toujours pourvoir de sa propre initiative au déplacement, ce qui exclut la propre intervention du conducteur, de son commettant ou du propriétaire ou du possesseur du véhicule, manque en droit.

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 51 - Routes pour automobiles et autoroutes - Déplacement du véhicule - Compétence - Initiative

Uit artikel 55 Wetboek van vennootschappen en artikel 1220 Burgerlijk Wetboek volgt dat de vennoten, na de ontbinding van een tijdelijke handelsvennootschap, slechts betaling kunnen vorderen van hun aandeel in de schuldvorderingen van de vennootschap.

VENNOOTSCHAPPEN - Algemeen - gemeenschappelijke regels - Ontbinding - Vereffening - Aandeel in de schuldvordering

Il résulte des 55 du Code des sociétés et 1220 du Code civil qu'après la dissolution d'une société momentanée, les associés ne peuvent demander que le paiement de leur part dans les créances de la société.

SOCIETES - Généralités. règles communes - Dissolution - Liquidation - Part dans la créance

C.15.0089.F

11 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150311.6](#)

AC nr. ...

De wet voorziet niet in de onttrekking van de zaak aan het Hof van Cassatie, noch in de verwijzing van de zaak van een kamer naar een andere of van een afdeling naar een andere van het Hof wegens wettige verdenking (1). (1) Cass. 23 maart 1988, AR 6617, Pas. 1988, nr. 464.

CASSATIE - Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Verwijzing van een rechtbank naar een andere - Hof van Cassatie - Wettige verdenking - Toepassing

- Art. 648 Gerechtelijk Wetboek

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE - Algemeen - Wettige verdenking - Hof van Cassatie - Toepassing

- Art. 648 Gerechtelijk Wetboek

La loi ne prévoit ni le dessaisissement de la Cour de cassation ni le renvoi de la cause d'une chambre à une autre ou d'une section à une autre de la Cour, pour cause de suspicion légitime (1). (1) Cass. 23 mars 1988, RG 6617, Pas. 1988, n° 464.

CASSATION - Généralités. mission et raison d'être de la cour de cassation. nature de l'instance en cassation - Renvoi d'un tribunal à un autre - Cour de cassation - Suspicion légitime - Application

- Art. 648 Code judiciaire

RENOI D'UN TRIBUNAL A UN AUTRE - Généralités - Suspicion légitime - Cour de cassation - Application

- Art. 648 Code judiciaire

C.15.0098.F

9 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151009.3](#)

AC nr. ...

Het middel, dat het arrest verwijt dat het de eiser opdraagt te bewijzen dat hij het bezit van de schulderkenning onvrijwillig heeft overgedragen, en enkel artikel 1282 van het Burgerlijk Wetboek, dat geen verband houdt met die grief, als geschonden opgeeft, is niet ontvankelijk (1). (1) Cass. 12 april 2013, AR C.12.0448.F, AC 2013, met concl. OM in Pas, nr. 248.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Verbintenissen uit overeenkomst - Schuldvordering - Invordering

Est irrecevable le moyen, qui fait grief à l'arrêt de mettre à charge du demandeur la preuve du caractère involontaire de la dépossession de la reconnaissance de dette et n'indique comme violé que l'article 1282 du Code civil, qui est étranger à ce grief (1). (1) Cass. 22 avril 2013, RG C.12.0448.F, Pas. 2013, n° 248, avec concl. du MP.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Obligations conventionnelles - Créance - Recouvrement

C.15.0108.F

23 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151023.5](#)

AC nr. ...

Het gezag van strafrechtelijk gewijsde kleeft alleen aan datgene wat de strafrechter zeker en noodzakelijkerwijs heeft geoordeeld m.b.t. het bestaan van de aan de beklaagde ten laste gelegde feiten, met inachtneming van de gronden waarop die beslissing noodzakelijkerwijs steunt (1). (1) Cass. 3 februari 2014, AR C.12.0474.F, AC 2014, nr. 88, met concl. OM in Pas. 2014, nr. 88.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Verbintenissen uit overeenkomst - Schuldvordering - Invordering

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Algemeen rechtsbeginsel van het gezag van gewijsde - Strafzaken

L'autorité de la chose jugée en matière répressive ne s'attache qu'à ce qui a été certainement et nécessairement jugé par le juge pénal concernant l'existence des faits mis à charge du prévenu, et en prenant en considération les motifs qui sont le soutien nécessaire de cette décision (1). (1) Cass. 3 février 2014, RG C.12.0474.F, Pas., 2014, n° 88, avec concl. MP.

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Obligations conventionnelles - Créance - Recouvrement

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Principe général du droit de l'autorité de la chose jugée - Matière répressive

De strafrechter, die vaststelt dat er twijfel blijft bestaan en dat die twijfel de beklaagde ten goede moet komen, beslist zeker en noodzakelijkerwijs dat de hem ten laste gelegde feiten niet bewezen zijn (1). (1) Zie Cass. 15 september 2003, AR C.02.0480.F, AC 2003, nr. 435.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Diefstal, misbruik van vertrouwen en oplichting - Vaststelling van het bestaan van twijfel - Draagwijdte - Gevolg voor het begrip dubbelzinnig bezit

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Algemeen rechtsbeginsel van het gezag van gewijsde - Strafzaken - Diefstal, misbruik van vertrouwen en oplichting - Vaststelling van het bestaan van twijfel - Draagwijdte - Gevolg voor het begrip dubbelzinnig bezit

Le juge pénal, qui constate qu'un doute subsiste et que ce doute doit profiter au prévenu, décide certainement et nécessairement que les faits mis à charge de celui-ci ne sont pas établis (1). (1) Voir Cass. 15 septembre 2003, RG C.02.0480.F, Pas. 2003, n° 435.

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Vol, abus de confiance et escroquerie - Constat de l'existence d'un doute - Portée - Effet sur la notion de possession équivoque

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Principe général du droit de l'autorité de la chose jugée - Matière répressive - Vol, abus de confiance et escroquerie - Constat de l'existence d'un doute - Portée - Effet sur la notion de possession équivoque

C.15.0114.F

16 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150316.1](#)

AC nr. ...

Aangezien een eerste verzoekschrift tot onttrekking van de zaak aan het Hof wegens gewettigde verdenking door het Hof verworpen werd op grond dat de wet noch voorziet in de onttrekking van de zaak aan het Hof van Cassatie, noch in de verwijzing van de zaak van één kamer naar een andere of van één afdeling naar een andere, heeft het nieuwe verzoekschrift met hetzelfde voorwerp slechts tot doel de rechtsgang te verlammen; het maakt rechtsmisbruik uit; het is bijgevolg niet-ontvankelijk.

RECHTSMISBRUIK - Misbruik van rechtspleging - Verzoekschrift tot onttrekking van de zaak aan het Hof van Cassatie - Gewettigde verdenking - Verwerping - Nieuw verzoekschrift - Rechtsmisbruik - Ontvankelijkheid

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE - Burgerlijke zaken - Verzoekschrift tot onttrekking van de zaak aan het Hof van Cassatie - Gewettigde verdenking - Verwerping - Nieuw verzoekschrift - Rechtsmisbruik - Ontvankelijkheid

Dès lors qu'une première requête en dessaisissement de la Cour pour cause de suspicion légitime a été rejetée par la Cour au motif que la loi ne prévoit ni le dessaisissement de la Cour de Cassation ni le renvoi de la cause d'une chambre à une autre ou d'une section à une autre, la nouvelle requête ayant le même objet, n'a d'autre but que de paralyser le cours de la justice; elle est constitutive d'abus de droit; elle est dès lors irrecevable.

ABUS DE DROIT - Abus de procédure - Requête en dessaisissement de la Cour de cassation - Suspicion légitime - Rejet - Nouvelle requête - Abus de droit - Recevabilité

RENVOI D'UN TRIBUNAL A UN AUTRE - Matière civile - Requête en dessaisissement de la Cour de cassation - Suspicion légitime - Rejet - Nouvelle requête - Abus de droit - Recevabilité

C.15.0143.N

17 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150917.18](#)

AC nr. ...

De aangifte van de schuldvordering zonder melding te maken van een voorbehoud voor de nadien te vervallen rente, sluit niet uit dat de schuldeisers die gewaarborgd zijn door een bijzonder voorrecht, een pand of een hypotheek, kunnen aanspraak maken op de betaling van de rente uit de opbrengst van bezwaarde goederen.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Bevoorrechte en hypothecaire schuldeisers - Schuldvordering - Aangifte zonder melding van een voorbehoud - Rente

- Art. 23, eerste en tweede lid Wet 8 aug. 1997

De opname van een schuldvordering in het passief van een faillissement, zonder enig voorbehoud of bezwaar dat binnen de voorgeschreven termijn wordt geformuleerd, is, in beginsel, een onherroepelijke rechtshandeling die belet dat de opgenomen schuldvordering nog kan worden betwist (1). (1) Cass. 18 september 2008, AR C 07.0098.F, AC 2008, nr. 483.

La déclaration d'une créance sans réserve pour un intérêt qui sera échu ultérieurement, n'exclut pas que les créanciers qui bénéficient d'un privilège spécial, d'un nantissement ou d'une hypothèque, puissent prétendre au paiement de l'intérêt sur les sommes provenant des biens affectés au privilège, au nantissement ou à l'hypothèque.

FAILLITE ET CONCORDATS - Créanciers privilégiés et hypothécaires - Créance - Déclaration sans mention de réserve - Intérêt

- Art. 23, al. 1er et 2 L. du 8 août 1997 sur les faillites

L'admission d'une créance au passif de la faillite, sans réserve ni contredit formulés dans le délai prescrit, constitue, en principe, un acte juridique irrévocable faisant obstacle à ce que la créance admise puisse encore être contestée (1). (1) Cass. 18 septembre 2008, RG C.07.0098.F, Pas. 2008, n° 483.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ -
Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) -
Schuldvordering - Opname in het passief - Wijze

- Art. 62 Wet 8 aug. 1997

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) -
Créance - Admission au passif - Mode

- Art. 62 L. du 8 août 1997 sur les faillites

C.15.0149.F

23 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151023.6](#)

AC nr. ...

De eiser tot terugvordering van het onverschuldigd betaalde moet aantonen dat hij de betaling zonder oorzaak heeft verricht (1). (1) Zie Cass. 22 januari 2009, AR C.06.0650.F, AC 2009, nr. 57.

*BEWIJS - Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid -
Bewijslast - Landverzekering - Diefstal - Uitbetaling van de
verzekerde - Geen oorzaak - Vordering van de verzekeraar tot
terugbetaling*

- Artt. 1235, eerste lid, en 1315, eerste lid Burgerlijk Wetboek

*TERUGVORDERING VAN HET ONVERSCHULDIGD BETAALDE -
Landverzekering - Diefstal - Uitbetaling van de verzekerde -
Geen oorzaak - Vordering van de verzekeraar tot
terugbetaling - Bewijslast*

- Artt. 1235, eerste lid, en 1315, eerste lid Burgerlijk Wetboek

*VERZEKERING - Landverzekering - Diefstal - Uitbetaling van
de verzekerde - Geen oorzaak - Vordering van de verzekeraar
tot terugbetaling - Bewijslast*

- Artt. 1235, eerste lid, en 1315, eerste lid Burgerlijk Wetboek

Il appartient au demandeur en restitution de l'indu d'établir que le paiement qu'il a effectué est dépourvu de cause (1). (1) Voir Cass. 22 janvier 2009, RG C.06.0650.F, Pas. 2009, n° 57.

*PREUVE - Matière civile - Charge de la preuve. liberté
d'appréciation - Charge de la preuve - Assurances terrestres - Vol -
Paiement à l'assuré - Absence de cause - Demande de
remboursement de l'assureur*

- Art. 1235, al. 1er, et 1315, al. 1er Code civil

*REPETITION DE L'INDU - Assurances terrestres - Vol - Paiement à
l'assuré - Absence de cause - Demande de remboursement de
l'assureur - Charge de la preuve*

- Art. 1235, al. 1er, et 1315, al. 1er Code civil

*ASSURANCES - Assurances terrestres - Vol - Paiement à l'assuré -
Absence de cause - Demande de remboursement de l'assureur -
Charge de la preuve*

- Art. 1235, al. 1er, et 1315, al. 1er Code civil

C.15.0152.N

7 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151207.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vanderlinden.

*BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken -
Bevoegdheid - Volstreekte bevoegdheid (materiële -
persoonlijke) - Ziekteverzekering - Gerechtigde - Subrogatie
door OCMW*

*MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) -
Bevoegdheid - Volstreekte bevoegdheid (Materiële.
Persoonlijke) - Ziekteverzekering - Gerechtigde - Subrogatie
door OCMW*

Conclusions de l'avocat général Vanderlinden.

*COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence -
Compétence d'attribution - Assurance maladie - Bénéficiaire -
Subrogation par le C.P.A.S.*

*AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Compétence - Compétence
d'attribution - Assurance maladie - Bénéficiaire - Subrogation par
le C.P.A.S.*

Ingevolge de subrogatie, voorzien in artikel 99, § 2, OCMW-wet, stelt het OCMW geen andere rechtsvordering in dan die van de gerechtigde, maar stelt het, bij afzonderlijke vordering, de rechtsvordering in tot betaling van vergoedingen van de gerechtigde zelf, in wiens rechten het is getreden; hieruit volgt dat de rechtbank bevoegd om kennis te nemen van deze vordering, wordt bepaald op grond van de bevoegdheidsregels inzake het onderwerp van de vordering van de gerechtigde (1). (1) Zie concl. OM.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Volstreekte bevoegdheid (materiële - persoonlijke) - Ziekteverzekering - Gerechtigde - Subrogatie door OCMW

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Bevoegdheid - Volstreekte bevoegdheid (Materiële. Persoonlijke) - Ziekteverzekering - Gerechtigde - Subrogatie door OCMW

Ensuite de la subrogation, prévue à l'article 99, § 2, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'action sociale, le Centre Public d'Action Sociale n'intente pas une action en justice autre que celle du bénéficiaire, mais il intente, par une action distincte, l'action en paiement des indemnités du bénéficiaire, dans les droits duquel il est subrogé; il s'ensuit que le tribunal compétent pour connaître de cette action est déterminé sur la base des règles de compétence relatives à l'objet de l'action du bénéficiaire (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Compétence d'attribution - Assurance maladie - Bénéficiaire - Subrogation par le C.P.A.S.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Compétence - Compétence d'attribution - Assurance maladie - Bénéficiaire - Subrogation par le C.P.A.S.

C.15.0172.N

24 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151224.5](#)

AC nr. ...

Onder nieuwe omstandigheden in de zin van artikel 6, eerste lid, Handelshuurwet moeten worden verstaan, objectieve omstandigheden die de huurwaarde van een handelspand duurzaam beïnvloeden, maar die niet voorhanden waren bij het bepalen van de huurprijs en die zich sedertdien hebben voorgedaan, zodat er geen rekening mee kon worden gehouden bij het bepalen van de huurprijs; een stijging van de huurprijzen levert op zich nog niet het bewijs op van nieuwe omstandigheden.

HUUR VAN GOEDEREN - Handelshuur - Verplichtingen van partijen - Huurprijs - Driejarige herziening - Nieuwe omstandigheden - Begrip - Stijging van de huurprijzen

- Art. 6, eerste lid Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de bescherming van het handelsfonds

Il y a lieu d'entendre par circonstances nouvelles au sens de l'article 6, alinéa 1er, de la loi du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, des circonstances objectives qui influencent durablement la valeur locative d'un fonds de commerce mais qui n'existaient pas lorsque le montant du loyer a été fixé et qui se sont produites depuis, de sorte qu'il ne pouvait en être tenu compte lors de la fixation du loyer; une augmentation des loyers n'apporte pas, en soi, la preuve de l'existence de circonstances nouvelles.

LOUAGE DE CHOSSES - Bail commercial - Obligations entre parties - Loyer - Revision triennale - Circonstances nouvelles - Notion - Augmentation des loyers

- Art. 6, al. 1er L. du 30 avril 1951 sur les baux commerciaux, en vue de la protection du fonds de commerce

C.15.0186.N

24 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151224.4](#)

AC nr. ...

Het recht op een eerlijke behandeling van de zaak houdt niet in dat de rechter alle stukken, die hem door een procespartij op regelmatige wijze zijn overgelegd, in zijn oordeel moet betrekken.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Draagwijdte - Regelmatig overgelegde stukken - Taak van de rechter

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Le droit à un traitement équitable de la cause n'implique pas que le juge doit tenir compte de toutes les pièces qui lui ont été régulièrement soumises par une partie litigante.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un traitement équitable de la cause - Portée - Pièces régulièrement produites - Mission du juge

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

C.15.0204.F

28 mei 2015

[ECLI:BE:CASS::](#)

AC nr. ...

Het verzoekschrift tot onttrekking wegens wettige verdenking dat uitsluitend strekt tot de onttrekking van de zaak aan de afdeling van een rechtbank van eerste aanleg, is kennelijk niet ontvankelijk (1). (1) Zie Cass. 9 januari 2015, AR C.14.0586.N, AC 2015, nr ...

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE - Burgerlijke zaken - Onttrekking - Wettige verdenking - Rechter - Rechtbank - Begrip - Afdeling van een rechtbank van eerste aanleg

- Artt. 648, 2° en 650 Gerechtelijk Wetboek

Est manifestement irrecevable la requête en dessaisissement pour cause de suspicion légitime qui tend exclusivement au dessaisissement de la division d'un tribunal de première instance (1). (1) Voir Cass. 9 janvier 2015, RG C.14.0586.N, Pas. 2015, n°...

RENOI D'UN TRIBUNAL A UN AUTRE - Matière civile - Dessaisissement - Suspicion légitime - Juge - Tribunal - Notion - Division d'un tribunal de première instance

- Art. 648, 2°, et 650 Code judiciaire

C.15.0210.N

3 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151203.12](#)

AC nr. ...

De rechter is gehouden het geschil te beslechten overeenkomstig de daarop van toepassing zijnde rechtsregels; hij moet de juridische aard van de door partijen aangevoerde feiten en handelingen onderzoeken, en mag, ongeacht de juridische omschrijving die de partijen daaraan hebben gegeven, de door hen aangevoerde redenen ambtshalve aanvullen op voorwaarde dat hij geen betwisting opwerpt waarvan de partijen bij conclusie het bestaan hebben uitgesloten, dat hij enkel steunt op elementen die hem regelmatig zijn voorgelegd, dat hij het voorwerp van de vordering niet wijzigt en dat hij daarbij het recht van verdediging van de partijen niet miskent (1). (1) Cass. 22 januari 2015, AR C.13.0602.F, AC 2015, nr. 55; Cass. 10 februari 2014, AR C.13.0381.N, AC 2014, nr. 105; Cass. 23 januari 2014, AR C.12.0467.N, AC 2014, nr. 58; Cass. 5 september 2013, AR C.12.0599.N, AC 2013, nr. 426; Cass. 14 december 2012, AR C.12.0018.N, AC 2012, nr. 690; Cass. 28 september 2012, AR C.12.0049.N, AC 2012, nr. 500, met concl. van advocaat-generaal C. VANDEWAL; Cass. 29 september 2011, AR C.10.0349.N, AC 2011, nr. 514, met concl. van advocaat-generaal C. VANDEWAL; Cass. 31 januari 2011, AR C.10.0123.F, AC 2011, nr. 88; Cass. 1 februari 2010, AR S.09.0064.N, AC 2010, nr. 77, met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; Cass. 28 september 2009, AR C.04.0253.F, AC 2009, nr. 529, met concl. van advocaat-generaal J.-M. GÉNICOT in Pas. 2009, nr. 529; Cass. 28 mei 2009, AR C.06.0248.F, AC 2009, nr. 355, met concl. van advocaat-generaal A. HENKES; Cass. 28 mei 2009, AR C.08.0066.F, AC 2009, nr. 356.

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Gerechtelijk recht - Rechtspleging - Taak van de rechter - Ambtshalve aanvullen van redenen

- Art. 774 Gerechtelijk Wetboek

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Recht van verdediging - Taak van de rechter - Ambtshalve aanvullen van redenen

- Art. 774 Gerechtelijk Wetboek

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Recht van verdediging - Taak van de rechter - Ambtshalve aanvullen van redenen

Le juge est tenu de trancher le litige conformément aux règles de droit qui lui sont applicables; il est tenu d'examiner la nature juridique des faits et actes présentés par les parties et, quelle que soit la qualification juridique que les parties leur ont donnée, peut suppléer d'office aux motifs invoqués par elles à condition qu'il ne soulève aucune contestation dont les parties ont exclu l'existence par conclusions, qu'il se fonde uniquement sur des éléments qui lui ont été régulièrement soumis, qu'il ne modifie pas l'objet de la demande et qu'il ne méconnaît pas ainsi les droits de la défense des parties (1). (1) Cass. 22 janvier 2015, RG C.13.0602, Pas. 2015, n° 55, Cass. 10 février 2014, RG C.13.0381.N, Pas. 2014, n° 105; Cass. 23 janvier 2014, RG C.12.0467.N, Pas. 2014, n° 58; Cass. 5 septembre 2013, RG C.12.0599.N, Pas. 2013, n° 426; Cass. 14 décembre 2012, RG C.12.0018.N, Pas. 2012, n° 690; Cass. 28 septembre 2012, RG C.12.0049.N, Pas. 2012, n° 500 et avec concl. de M. Vandewal, avocat général publiées à leur date dans AC; Cass. 29 septembre 2011, RG C.10.0349.N, Pas. 2011, n° 514 avec concl. de M. Vandewal, avocat général publiées à leur date dans AC; Cass. 31 janvier 2011, RG C.10.0123.F, Pas. 2011, n° 88; Cass. 1er février 2010, RG S.09.0064.N, Pas. 2010, n° 77 avec concl. de Mme Mortier, avocat général publiées à leur date dans AC; Cass. 28 septembre 2009, RG C.04.0253.F, Pas. 2009, n° 529 avec concl. de M. Genicot, avocat général; Cass. 28 mai 2009; RG C.06.0248.F, Pas. 2009, n° 355 avec concl. M. Henkes, avocat général; Cass. 28 mai 2009, RG C.08.0066.F, Pas. 2009, n° 356.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Droit judiciaire - Procédure - Mission du juge - Suppléer d'office les motifs

- Art. 774 Code judiciaire

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Droits de la défense - Mission du juge - Suppléer d'office les motifs

- Art. 774 Code judiciaire

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRESTS - Généralités - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Droits de la défense - Mission du juge - Suppléer d'office les motifs

- Art. 774 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 774 Code judiciaire

Het recht van opstal dat voor onbepaalde duur wordt bedongen, waardoor in werkelijkheid een zakelijk recht wordt gevestigd voor meer dan vijftig jaar, is niet nietig, maar dient herleid te worden tot deze wettelijk bepaalde maximumtermijn (1). (1) Cass. 15 december 2006, AR C.05.0558.N, AC 2006, nr. 654.

Le droit de superficie qui est stipulé pour une durée indéterminée, établissant en réalité un droit réel pour plus de cinquante ans, n'est pas nul, mais doit être réduit à ce délai maximal légalement déterminé (1). (1) Cass. 15 décembre 2006, RG C.05.0558.N, Pas. 2006, n° 654.

OPSTAL (RECHT VAN) - Onbepaalde duur

SUPERFICIE (DROIT DE) - Durée indéterminée

- Artt. 1 en 4 Wet 10 jan. 1824 over het recht van opstal

- Art. 1 et 4 L. du 10 janvier 1824 sur le droit de superficie

Wanneer zulks noodzakelijk is voor het beheer van de boedel, kan de curator een einde maken aan een door de failliet gesloten lopende overeenkomst, zelfs wanneer door die overeenkomst rechten worden verleend die aan de boedel tegenwerpelijk zijn (1); aldus kan de curator wanneer de voorwaarden hiertoe vervuld zijn een einde maken aan overeenkomsten inzake het gebruik en het genot van onroerende goederen ook al beantwoorden de aldus verleende rechten aan een zakelijk recht. (1) Cass. 10 april 2008, AR C.05.0527.N, AC 2008, nr. 215, met concl. van advocaat-generaal G. DUBRULLE.

Lorsque l'administration de la masse le requiert nécessairement, le curateur peut résilier un contrat en cours conclu par le failli, même si ce contrat octroie des droits qui sont opposables à la masse (1); ainsi, lorsque les conditions prévues à cet effet sont réunies, le curateur peut résilier les contrats en matière d'usage et de jouissance de biens immeubles même si les droits ainsi octroyés répondent à un droit réel. (1) Cass. 10 avril 2008, RG C.05.0527.N, Pas. 2008, n° 215 avec concl. de M. Dubrulle, avocat général publiées à leur date dans AC.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTS-AKOORD EN GERECHTELIJ - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Door de failliet gesloten lopende overeenkomst - Beëindiging door de curator - Overeenkomsten inzake gebruik en genot van onroerende goederen

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) - Contrat en cours conclu par le failli - Résiliation par le curateur - Contrats conclus en matière d'usage et de jouissance de biens immeubles

- Art. 46 Wet 8 aug. 1997

- Art. 46 L. du 8 août 1997 sur les faillites

OVEREENKOMST - Einde - Faillissement - Door de failliet gesloten lopende overeenkomst - Beëindiging door de curator - Overeenkomsten inzake gebruik en genot van onroerende goederen

CONVENTION - Fin - Faillite - Contrat en cours conclu par le failli - Résiliation par le curateur - Contrats conclus en matière d'usage et de jouissance de biens immeubles

- Art. 46 Wet 8 aug. 1997

- Art. 46 L. du 8 août 1997 sur les faillites

C.15.0255.F

11 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151211.4](https://ecli.be/cass/2015/ARR.20151211.4)

AC nr. ...

In zoverre het middel dat het arrest, dat de bewoordingen ervan niet herneemt, verwijt de bewijskracht te miskennen van een brief waarvan het afschrift dat aan het verzoekschrift tot cassatie werd gehecht, wel de vermelding van "eensluitend verklaard afschrift" draagt maar niet de vermelding van zijn eensluitendheid met het voor het hof van beroep overgelegde stuk, is het niet ontvankelijk (1). (1) Zie Cass. 11 september 2009, AR C.08.0274.F-C.08.0301.F, AC 2009, nr. 492 met concl. van advocaat-generaal WERQUIN in Pas. 2009, nr. 492.

BEWIJS - Burgerlijke zaken - Geschriften - Bewijskracht - Te voegen stukken - Middel afgeleid uit de miskennen van de bewijskracht van de akten - Ontvankelijkheid

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Te voegen stukken (bij cassatieberoep of memorie) - Middel afgeleid uit de miskennen van de bewijskracht van de akten

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Te voegen stukken - Middel afgeleid uit de miskennen van de bewijskracht van de akten - Ontvankelijkheid

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Te voegen stukken - Middel afgeleid uit de miskennen van de bewijskracht van de akten

Dans la mesure où il fait grief à l'arrêt, qui n'en reproduit pas les termes, de violer la foi due à une lettre dont la copie jointe à la requête en cassation porte la mention " copie certifiée " mais n'est pas revêtue de la mention de sa conformité à la pièce produite devant la cour d'appel, le moyen est irrecevable (1). (1) Voir Cass. 11 septembre 2009, RG C.08.0274.F-C.08.0301.F, Pas. 2009, n°492, avec les concl. de M. Werquin, avocat général.

PREUVE - Matière civile - Preuve littérale - Foi due aux actes - Pièces à joindre - Moyen pris de la violation de la foi due aux actes - Recevabilité

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Pièces à joindre (au pourvoi ou au mémoire) - Moyen pris de la violation de la foi due aux actes

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Pièces à joindre - Moyen pris de la violation de la foi due aux actes - Recevabilité

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Pièces à joindre - Moyen pris de la violation de la foi due aux actes

C.15.0256.N

29 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151029.8](#)

AC nr. ...

De bedoeling van de wet ervoor te zorgen dat het biedingsproces op een transparante en efficiënte wijze verloopt, staat er niet aan in de weg dat indien er moeilijkheden rijzen met de offertes, de rechtbank aan de gerechtsmandataris opdracht geeft om tot heronderhandeling over te gaan of tot het organiseren van een nieuwe biedingsprocedure tussen de oorspronkelijke bidders.

CONTINUITEIT VAN DE ONDERNEMING - Door de rechtbank bevolen overdracht van activa - Gerechtsmandataris - Offertes - Ratio legis

- Art. 62 Wet 31 jan. 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen

La ratio legis de la loi qui est de veiller à ce que la procédure d'offres se déroule de manière transparente et efficace ne fait pas obstacle au fait que s'il existe des difficultés avec les offres, le tribunal charge le mandataire de justice de renégocier ou d'organiser une nouvelle procédure d'offres entre les offrants originaires.

CONTINUE DES ENTREPRISES - Cession d'actifs ordonnée par le tribunal - Mandataire de justice - Offres - Ratio legis

- Art. 62 L. du 31 janvier 2009 relative à la continuité des entreprises

C.15.0276.F

27 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151127.1](#)

AC nr. ...

Rekening houdend met de opdracht van de cassatierechter en de specificiteit van de voor hem gevoerde rechtspleging, staat artikel 6.1 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, dat de toegang tot die rechter waarborgt, de toepassing niet in de weg van een nationale wet die het alleenrecht van de vertegenwoordiging van de partijen voor het Hof van Cassatie voorbehoudt aan gespecialiseerde advocaten (1). (1) Cass. 15 december 2014, AR S.13.0069.F, AC 2014, nr. 792.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Advocaat bij het Hof van Cassatie - Cassatieberoep - Alleenrecht van vertegenwoordiging van de partijen

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

ADVOCAAT BIJ HET HOF VAN CASSATIE - Cassatieberoep - Alleenrecht van vertegenwoordiging van de partijen - Bestaanbaarheid met het E.V.R.M.

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Aangezien het criterium voor de toepassing van de afwijking van de verplichting om een beroep te doen op de diensten van een advocaat bij het Hof van Cassatie niet beperkt is tot enkel de cassatieberoepen waarin vragen rijzen met betrekking tot fiscale bepalingen, dient de door de eiser voorgestelde prejudiciële vraag niet aan het Grondwettelijk Hof te worden gesteld.

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Verplichting

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

Door inzake belastingen af te wijken van de verplichting een beroep te doen op de diensten van een advocaat bij het Hof van Cassatie, heeft de wetgever kunnen menen, zonder de vereisten van voornoemd artikel 6.1 te miskennen, dat die afwijking beperkt moest worden tot louter de belastinggeschillen die door een gedingleidende akte gebracht worden voor de rechter die ervan moet kennisnemen.

Compte tenu de la mission du juge de cassation et de la spécificité de la procédure suivie devant lui, l'article 6, § 1er, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, qui garantit le droit d'accès à ce juge, ne s'oppose pas à l'application d'une loi nationale réservant à des avocats spécialisés le monopole de la représentation des parties devant la Cour de cassation (1). (1) Cass. 15 décembre 2014, RG S.13.0069.F, Pas. 2014, n° 792.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Avocat à la Cour de cassation - Pourvoi - Monopole de la représentation des parties

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

AVOCAT A LA COUR DE CASSATION - Pourvoi - Monopole de la représentation des parties - Compatibilité avec la C.E.D.H.

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Dès lors que le critère d'application de la dérogation à l'obligation de recourir au ministère d'un avocat à la Cour de cassation ne se limite pas aux seuls pourvois qui soulèvent des questions en rapport avec des dispositions fiscales, la question préjudicielle proposée par le demandeur ne doit pas être posée à la Cour constitutionnelle.

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Obligation

- Art. 26 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

En dérogeant en matière d'impôts à l'obligation de recourir au ministère d'un avocat à la Cour de cassation, le législateur a pu estimer, sans méconnaître les exigences de l'article 6, § 1er, précité, que cette dérogation devait être limitée aux seuls litiges fiscaux portés par un acte introductif d'instance devant le juge appelé à en connaître.

ADVOCAAT BIJ HET HOF VAN CASSATIE - Voorwaarden - Bestaanbaarheid met het E.V.R.M. - Cassatieberoep - Belastingzaken - Beginsel - Alleenrecht van vertegenwoordiging van de partijen - Afwijking inzake successierechten

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 142-1 en 142-4 Wetboek van Successierechten

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Beginsel - Alleenrecht van vertegenwoordiging van de partijen - Afwijking inzake successierechten - Voorwaarden - Bestaanbaarheid met het E.V.R.M. - Advocaat bij het Hof van Cassatie - Cassatieberoep - Belastingzaken

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 142-1 en 142-4 Wetboek van Successierechten

Artikel 142-4 van het Wetboek van Successierechten wijkt van die regel af door te bepalen dat het verzoekschrift waarbij het cassatieberoep wordt ingesteld, door een advocaat mag worden ondertekend.

CASSATIEBEROEP - Belastingzaken - Vormen - Algemeen - Beginsel - Afwijking inzake successierechten

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 142-4 Wetboek van Successierechten

De afwijking van artikel 1080 van het Gerechtelijk Wetboek, waarin artikel 142-4 van het Wetboek van Successierechten voorziet, is slechts van toepassing op het cassatieberoep tegen de in artikel 142-1 van dat wetboek bedoelde beslissingen over vervolgingen en gedingen die door de administratie of de belastingplichtige worden ingesteld om de betaling of de teruggaaf van rechten, interesten en boeten te verkrijgen; de toepassing ervan veronderstelt dat de voornoemde vervolgingen en gedingen ingesteld werden in de vorm van een gedinginleidende vordering en niet in die van een tussenvordering.

CASSATIEBEROEP - Belastingzaken - Vormen - Algemeen - Beginsel - Afwijking inzake successierechten

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 142-1 en 142-4 Wetboek van Successierechten

AVOCAT A LA COUR DE CASSATION - Conditions - Compatibilité avec la C.E.D.H. - Pourvoi - Matière fiscale - Principe - Monopole de la représentation des parties - Dérogation en matière de droits de succession

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 1080 Code judiciaire

- Art. 142-1 et 142-4 Code des droits de succession

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Principe - Monopole de la représentation des parties - Dérogation en matière de droits de succession - Conditions - Compatibilité avec la C.E.D.H. - Avocat à la Cour de cassation - Pourvoi - Matière fiscale

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 1080 Code judiciaire

- Art. 142-1 et 142-4 Code des droits de succession

L'article 142-4 du Code des droits de succession déroge à cette règle en disposant que la requête introduisant le pourvoi peut être signée par un avocat.

POURVOI EN CASSATION - Matière fiscale - Formes - Généralités - Principe - Dérogation en matière de droits de succession

- Art. 1080 Code judiciaire

- Art. 142-4 Code des droits de succession

La dérogation à l'article 1080 du Code judiciaire prévue par l'article 142-4 du Code des droits de succession ne s'applique qu'au pourvoi formé contre une décision rendue sur les poursuites et instances, visées à l'article 142-1 du même code, qui sont intentées par l'administration ou le contribuable pour obtenir le paiement ou la restitution des droits, intérêts et amendes; son application suppose que lesdites poursuites et instances aient été intentées sous la forme d'une demande introductive d'instance et non d'une demande incidente.

POURVOI EN CASSATION - Matière fiscale - Formes - Généralités - Principe - Dérogation en matière de droits de succession

- Art. 1080 Code judiciaire

- Art. 142-1 et 142-4 Code des droits de succession

Het verzoekschrift waarbij cassatieberoep wordt ingesteld, wordt, op straffe van nietigheid, zowel op het afschrift als op het origineel, door een advocaat bij het Hof van Cassatie ondertekend.

CASSATIEBEROEP - Belastingzaken - Vormen - Algemeen - Beginsel

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

La requête par laquelle est formé le pourvoi en cassation est, à peine de nullité, signée, tant sur la copie que sur l'original, par un avocat à la Cour de cassation.

POURVOI EN CASSATION - Matière fiscale - Formes - Généralités - Principe

- Art. 1080 Code judiciaire

D.13.0022.N

20 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150320.4](#)

AC nr. ...

Artikel 6.1 EVRM vereist niet dat de provinciale raad van de Orde van Geneesheren, die onder toezicht staat van hogere rechtsprekende organen, zelf aan de voorschriften van dat artikel voldoet; het is voldoende dat het rechtsprekend orgaan met volle rechtsmacht dat bevoegd is om de beslissingen van dat tuchtcollege in rechte en in feite te toetsen, die vereisten vervult (1). (1) Zie concl. OM.

ARTS - Tucht - Orde der geneesheren - Artikel 6, E.V.R.M. - Onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Tucht - Orde der geneesheren - Onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

ARTS - Tucht - Orde der geneesheren - Artikel 6, E.V.R.M. - Onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Tucht - Orde der geneesheren - Onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 10 - Vrijheid van meningsuiting - Beperking

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 10 - Vrijheid van meningsuiting - Beperking - Beoordeling door de rechter - Criteria

L'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ne requiert pas que le conseil provincial de l'Ordre des médecins, qui est soumis au contrôle des organes juridictionnels supérieurs, réponde lui-même aux prescriptions de cet article; il suffit que l'organe juridictionnel qui dispose d'un pouvoir de contrôle de pleine juridiction sur les décisions de ce collège disciplinaire en droit et en fait, remplisse ces conditions (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Discipline - Ordre des médecins - Conv. D.H., article 6 - Instance judiciaire indépendante et impartiale

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Discipline - Ordre des médecins - Instance judiciaire indépendante et impartiale

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Discipline - Ordre des médecins - Conv. D.H., article 6 - Instance judiciaire indépendante et impartiale

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Discipline - Ordre des médecins - Instance judiciaire indépendante et impartiale

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 10 - Liberté d'expression - Restriction

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 10 - Liberté d'expression - Restriction - Appréciation par le juge - Critères

Een beperking van de vrijheid van meningsuiting is nodig in een democratische samenleving wanneer zij beantwoordt aan een dwingende sociale noodwendigheid, op voorwaarde dat de evenredigheid wordt geëerbiedigd tussen het aangewende middel en het beoogde doel en de beperking verantwoord is op grond van relevante en toereikende motieven (1). (1) Zie concl. OM.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 10 - Vrijheid van meningsuiting - Beperking

- Art. 10 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Uit de beslissing van de rechter moet niet alleen blijken dat hij het recht op vrije meningsuiting heeft afgewogen tegen de andere rechten bedoeld in artikel 10.2 EVRM, zoals het recht op goede naam, maar ook dat de opgelegde beperking, in acht genomen de context waarin de mening werd geuit, de hoedanigheid van de partijen en de overige bijzondere omstandigheden van de zaak, beantwoordt aan een dwingende sociale noodwendigheid en pertinent is en dat door de opgelegde beperking de evenredigheid wordt geëerbiedigd tussen het aangewende middel en het beoogde doel (1). (1) Zie concl. OM.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 10 - Vrijheid van meningsuiting - Beperking - Beoordeling door de rechter - Criteria

- Art. 10.2 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Une restriction de la liberté d'expression est nécessaire dans une société démocratique lorsqu'elle répond à une nécessité sociale impérative, à condition qu'une proportion soit respectée entre le moyen utilisé et le but poursuivi et que la restriction soit justifiée sur la base de motifs pertinents et suffisants (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 10 - Liberté d'expression - Restriction

- Art. 10 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Il doit ressortir de la décision du juge non seulement qu'il a mis en balance le droit à la liberté d'expression par rapport aux autres droits visés à l'article 10.2 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, comme le droit à la bonne réputation, mais aussi que la restriction imposée, compte tenu du contexte dans lequel l'opinion a été exprimée, de la qualité des parties et des autres circonstances particulières de la cause, répond à une nécessité sociale impérative et soit pertinente et qu'elle respecte la proportion entre le moyen utilisé et le but poursuivi (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 10 - Liberté d'expression - Restriction - Appréciation par le juge - Critères

- Art. 10, § 2 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

D.13.0025.N

26 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150626.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

BEDRIJFSREVISOR - Strafrechtelijke veroordeling - Intrekking van de hoedanigheid - Maatregel

BEDRIJFSREVISOR - Tucht sanctie - Artikel 6, E.V.R.M. - Toetsingsrecht door de rechter - Wijze

BEDRIJFSREVISOR - Tucht - Hoedanigheid van bedrijfsrevisor - Beslissing tot intrekking - Beroep door de procureur-generaal bij het hof van beroep

HOGER BEROEP - Tuchtzaken - Hoedanigheid van

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

REVISEUR D'ENTREPRISE - Condamnation pénale - Retrait de la qualité - Mesure

REVISEUR D'ENTREPRISE - Sanction disciplinaire - Conv. D.H., article 6 - Droit de contrôle par le juge - Mode

REVISEUR D'ENTREPRISE - Discipline - Qualité de reviseur d'entreprises - Décision de retrait - Appel interjeté par le procureur-général près la cour d'appel

APPEL - Matière disciplinaire - Qualité de reviseur d'entreprises -

P. 199/843

bedrijfsrevisor - Beslissing tot intrekking - Beroep door de procureur-generaal bij het hof van beroep

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Bedrijfsrevisor - Tucht sanctie - Toetsingsrecht door de rechter - Wijze

De rechter aan wie gevraagd wordt een maatregel die met een tucht sanctie gelijkstaat te toetsen, moet op grond van artikel 6 EVRM de wettigheid van die sanctie onderzoeken en mag in het bijzonder nagaan of die sanctie verzoenbaar is met de dwingende eisen van internationale verdragen en van het interne recht, met inbegrip van de algemene rechtsbeginselen; dat toetsingsrecht moet de rechter in staat stellen na te gaan of de tucht sanctie niet onevenredig is met de overtreding, zodat de rechter mag onderzoeken of de tucht overheid naar redelijkheid kon overgaan tot het opleggen van een tucht sanctie met die omvang (1). (1) Zie concl. OM.

BEDRIJFSREVISOR - Tucht sanctie - Artikel 6, E.V.R.M. - Toetsingsrecht door de rechter - Wijze

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Bedrijfsrevisor - Tucht sanctie - Toetsingsrecht van de rechter - Wijze

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Uit de artikelen 8, §1, eerste en derde lid, en 64, §2, IBR-wet volgt dat de procureur-generaal bij het hof van beroep tegen elke beslissing inzake over de intrekking van een bedrijfsrevisor beroep kan instellen (1). (1) Zie concl. OM.

BEDRIJFSREVISOR - Tucht - Hoedanigheid van bedrijfsrevisor - Beslissing tot intrekking - Beroep door de procureur-generaal bij het hof van beroep

Décision de retrait - Appel interjeté par le procureur-général près la cour d'appel

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Réviseur d'entreprises - Sanction disciplinaire - Droit de contrôle par le juge - Mode

Le juge auquel on demande de contrôler une mesure qui équivaut à une sanction disciplinaire doit examiner la légalité de cette sanction sur la base de l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et peut, examiner plus particulièrement si cette sanction est conciliable avec les conditions impératives des conventions internationales et du droit interne, y compris les principes généraux du droit; ce droit de contrôle doit permettre au juge d'examiner si la sanction disciplinaire n'est pas disproportionnée par rapport à l'infraction, de sorte que le juge peut examiner si l'autorité disciplinaire pouvait raisonnablement infliger une sanction disciplinaire de cette étendue (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

REVISEUR D'ENTREPRISE - Sanction disciplinaire - Conv. D.H., article 6 - Droit de contrôle par le juge - Mode

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Réviseur d'entreprises - Sanction disciplinaire - Droit de contrôle du juge - Mode

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Il ressort des articles 8, § 1er, alinéas 1er et 3 et 64, § 2, de la loi du 22 juillet 1953 créant un Institut des Réviseurs d'Entreprises et organisant la supervision publique de la profession de réviseur d'entreprises que le procureur général près la cour d'appel peut interjeter appel contre toute décision de retrait de la qualité de réviseur d'entreprises (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

REVISEUR D'ENTREPRISE - Discipline - Qualité de réviseur d'entreprises - Décision de retrait - Appel interjeté par le procureur-général près la cour d'appel

- Artt. 8, § 1, eerste en derde lid, en 64, § 2 Wet 22 juli 1953 houdende oprichting van een instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor, gecoördineerd op 30 april 2007

HOGER BEROEP - Tuchtzaken - Hoedanigheid van bedrijfsrevisor - Beslissing tot intrekking - Beroep door de procureur-generaal bij het hof van beroep

- Artt. 8, § 1, eerste en derde lid, en 64, § 2 Wet 22 juli 1953 houdende oprichting van een instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor, gecoördineerd op 30 april 2007

- Art. 8, § 1er, al. 1er et 3, et 64, § 2 L. coord. du 30 avril 2007

APPEL - Matière disciplinaire - Qualité de reviseur d'entreprises - Décision de retrait - Appel interjeté par le procureur-général près la cour d'appel

- Art. 8, § 1er, al. 1er et 3, et 64, § 2 L. coord. du 30 avril 2007

Uit de samenhang van de artikelen 8, §1, eerste, tweede en derde lid, en 63 IBR-wet volgt dat de Raad die overgaat tot de intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor op grond van een voorafgaande strafrechtelijke veroordeling een maatregel oplegt die met een tuchtsanctie gelijkstaat (1). (1) Zie concl. OM.

BEDRIJFSREVISOR - Strafrechtelijke veroordeling - Intrekking van de hoedanigheid - Maatregel

- Artt. 8, § 1, eerste, tweede en derde lid, en 64, § 2 Wet 22 juli 1953 houdende oprichting van een instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor, gecoördineerd op 30 april 2007

Il ressort de la connexité des articles 8, § 1er, alinéas 1er, 2 et 3, et 63 de la loi du 22 juillet 1953 que le conseil qui décide de retirer la qualité de reviseur d'entreprises sur la base d'une condamnation pénale antérieure inflige une mesure qui équivaut à une sanction disciplinaire (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

REVISEUR D'ENTREPRISE - Condamnation pénale - Retrait de la qualité - Mesure

- Art. 8, § 1er, al. 1er, 2 et 3, et 64, § 2 L. coord. du 30 avril 2007

D.14.0006.N

17 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150417.2](#)

AC nr. ...

Waar dit orgaan geen uitspraak doet over de gegrondheid van de tuchtvervolging, is het in de regel niet onderworpen aan de waarborgen van artikel 6.1 EVRM of aan het algemeen rechtsbeginsel van de onpartijdigheid van de rechter; dit is evenwel anders wanneer het eerlijk karakter van het proces ernstig in het gedrang dreigt te komen door de niet-inachtneming van vereisten van voormelde bepaling vóór de aanhangigmaking van de zaak bij de tuchtrechter (1). (1) Cass. 24 oktober 1997, AR D.96.0016.F, AC 1997, nr. 427; zie in strafzaken en de twijfel bij onpartijdigheid van de onderzoeker Cass. 11 juni 2013, AR P.13.0428.N, AC 2013, nr. 357.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Stafhouder - Tuchtvervolging - Uitspraak over de gegrondheid - Waarborgen eerlijk proces of onpartijdigheid

3/05/2023

Si cet organe ne se prononce pas sur le bien-fondé des poursuites disciplinaires, il n'est, en principe, pas assujetti aux garanties de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ou au principe général du droit relatif à l'impartialité du juge; ce n'est toutefois pas le cas si l' inobservation des conditions de cette disposition avant la saisine du juge disciplinaire risque de compromettre gravement le caractère équitable du procès (1). (1) Cass. 24 octobre 1997, RG D.96.0016.F, Pas. 1997, n° 427; voir en matière répressive et en ce qui concerne le doute quant à l'impartialité du juge d'instruction, Cass. 11 juin 2013, RG P.13.0428.N, Pas. 2013, n° 357.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Bâtonnier - Poursuite disciplinaire - Décision sur le bien-fondé -

P. 201/843

van de rechter - Niet-inachtneming vereisten

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Onpartijdigheid van de rechter - Stafhouder - Tuchtvervolging - Uitspraak over de gegrondheid - Waarborgen eerlijk proces - Niet-inachtneming vereisten

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Wanneer de stafhouder aan de tuchtraad kennis geeft van een tuchtzaak, nadat hij een klacht tegen een advocaat van zijn Orde heeft ontvangen en onderzocht of daartoe een onderzoeker heeft aangesteld of nadat hij ambtshalve of op schriftelijke aangifte van de procureur-generaal een onderzoek heeft ingesteld en oordeelt dat er redenen bestaan om de betrokken advocaat te laten verschijnen voor de tuchtraad, treedt hij op als een orgaan van de Orde, maar is hij geen rechterlijke instantie zoals bedoeld in artikel 6 EVRM (1). (1) Cass. 5 april 2012, AR D.11.0009.N, AC 2012, nr. 220.

ADVOCAAT - Tuchtzaak - Tuchtraad - Aangifte - Stafhouder - Hoedanigheid - Rechterlijke instantie

- Artt. 458, §§ 1 en 2, 459, § 1 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Rechterlijke instantie - Advocaat - Tuchtzaak - Tuchtraad - Aangifte - Stafhouder - Hoedanigheid

- Artt. 458, §§ 1 en 2, 459, § 1 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Garanties d'un procès équitable ou de l'impartiable du juge - Non-respect des conditions

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Impartialité du juge - Bâtonnier - Poursuite disciplinaire - Décision sur le bien-fondé - Garanties d'un procès équitable - Non-respect des conditions

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Lorsque le bâtonnier saisit le conseil de discipline d'une affaire disciplinaire après avoir reçu et examiné une plainte concernant un avocat de son Ordre ou avoir désigné un enquêteur à cette fin ou après avoir procédé à une enquête d'office ou sur les dénonciations écrites du procureur général et estime qu'il existe des motifs de faire comparaître l'avocat en question devant le conseil de discipline, il agit en tant qu'organe de l'Ordre mais sans être une instance judiciaire au sens de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales (1). (1) Cass. 5 avril 2012, RG D.11.0009.N, Pas. 2012, n° 220.

AVOCAT - Matière disciplinaire - Conseil de discipline - Déclaration - Bâtonnier - Qualité - Instance judiciaire

- Art. 458, § 1er et 2, 459, § 1er Code judiciaire
- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Instance judiciaire - Avocat - Matière disciplinaire - Conseil de discipline - Dénonciation - Bâtonnier - Qualité

- Art. 458, § 1er et 2, 459, § 1er Code judiciaire
- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Uit de artikelen 458, §1, eerste en tweede lid, en 474 Gerechtelijk Wetboek en uit de voorbereidende werken van de wet van 21 juni 2006 wijzigende de tuchtprocedure van toepassing op de leden van de balie, volgt dat het onderzoek dient te worden geopend binnen de twaalf maanden na kennisname van de feiten door de bevoegde tuchtrechtelijke autoriteit, zijnde de stafhouder of desgevallend de voorzitter van de tuchtraad, en dat het openen van het onderzoek onder meer kan blijken uit het schriftelijke bericht waarbij de advocaat op de hoogte wordt gebracht van het instellen van het onderzoek.

ADVOCAAT - Tucht - Verjaring - Stafhouder - Termijn voor de opening van het tuchtonderzoek - Aanvang

- Artt. 458, § 1, eerste en tweede lid, en 474 Gerechtelijk Wetboek

VERJARING - Tuchtzaken - Termijnen (aard, duur, aanvang, einde) - Orde van advocaten - Stafhouder - Termijn voor de opening van het tuchtonderzoek - Aanvang

- Artt. 458, § 1, eerste en tweede lid, en 474 Gerechtelijk Wetboek

Il ressort des articles 458, § 1er, alinéas 1er et 2, et 474 du Code judiciaire et des travaux préparatoires de la loi du 21 juin 2006 modifiant certaines dispositions du Code judiciaire concernant le barreau et la procédure disciplinaire applicable aux membres de celui-ci, que l'enquête doit être ouverte dans les douze mois de la connaissance des faits par l'autorité disciplinaire compétente, soit le bâtonnier ou, le cas échéant, le président du conseil disciplinaire, et que l'ouverture de l'enquête peut ressortir notamment de l'avis écrit par lequel l'avocat est informé de l'ouverture de l'enquête.

AVOCAT - Discipline - Prescription - Bâtonnier - Délai d'ouverture de l'enquête disciplinaire - Point de départ

- Art. 458, § 1er, al. 1er et 2, et 474 Code judiciaire

PRESCRIPTION - Matière disciplinaire - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Ordre des avocats - Bâtonnier - Délai d'ouverture de l'enquête disciplinaire - Point de départ

- Art. 458, § 1er, al. 1er et 2, et 474 Code judiciaire

D.14.0008.N

15 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150515.5](#)

AC nr. ...

Noch het algemeen beginsel van het recht van verdediging, noch artikel 6.1 EVRM worden geschonden door de kamer van beroep van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars die de tuchtsanctie die door de Uitvoerende Kamer werd uitgesproken verzwart, zonder vooraf de betrokken beroepsbeoefenaar-appellant te hebben verwittigd, aangezien, ingevolge artikel 60 van het koninklijk besluit van 20 juli 2012 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars, de mogelijkheid om tot verzwaring van de sanctie over te gaan inherent is aan het instellen van het hoger beroep en derhalve voorzienbaar is.

MAKELAAR - Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars - Tuchtsanctie - Verzwaring zonder voorafgaande verwittiging beroepsbeoefenaar - Recht van verdediging - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Gevolg

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Ni le principe général du droit relatif au respect des droits de la défense ni l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales n'ont été violés par la chambre d'appel de l'Institut professionnel des agents immobiliers qui aggrave la sanction disciplinaire qui a été prononcée par la Chambre exécutive sans en avoir averti au préalable le professionnel-appellant concerné, dès lors qu'en application de l'article 60 de l'arrêté royal du 20 juillet 2012 déterminant les règles d'organisation et de fonctionnement de l'Institut professionnel des agents immobiliers, la possibilité d'aggraver la sanction est inhérente au fait d'interjeter appel et est, dès lors prévisible.

COURTIER - Institut professionnel des agents immobiliers - Sanction disciplinaire - Aggravation sans avertissement préalable du professionnel - Droits de la défense - Conv. D.H., article 6, § 1er - Conséquence

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 60 KB 20 juli 2012 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars

RECHT VAN VERDEDIGING - Tuchtzaken - Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars - Tucht sanctie - Verzwaring zonder voorafgaande verwittiging beroepsbeoefenaar - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Gevolg

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 60 KB 20 juli 2012 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars - Tucht sanctie - Verzwaring zonder voorafgaande verwittiging beroepsbeoefenaar - Gevolg

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 60 KB 20 juli 2012 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Recht van verdediging - Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars - Tucht sanctie - Verzwaring zonder voorafgaande verwittiging beroepsbeoefenaar - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Gevolg

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 60 KB 20 juli 2012 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars

- Art. 60 A.R. du 20 juillet 2012

DROITS DE LA DEFENSE - Matière disciplinaire - Institut professionnel des agents immobiliers - Sanction disciplinaire - Aggravation sans avertissement préalable du professionnel - Conv. D.H., article 6, § 1er - Conséquence

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 60 A.R. du 20 juillet 2012

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Institut professionnel des agents immobiliers - Sanction disciplinaire - Aggravation sans avertissement préalable du professionnel - Conséquence

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 60 A.R. du 20 juillet 2012

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Droits de la défense - Institut professionnel des agents immobiliers - Sanction disciplinaire - Aggravation sans avertissement préalable du professionnel - Conv. D.H., article 6, § 1er - Conséquence

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 60 A.R. du 20 juillet 2012

D.14.0010.N

10 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151210.7](#)

AC nr. ...

Door ambtshalve de niet-ontvankelijkheid van de vorderingen tot wraking op te werpen omdat zij in werkelijkheid dienen te worden aangezien als een vordering tot onttrekking, zonder dat de eiser de mogelijkheid had hierover standpunt in te nemen, miskennen de appelrechters het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging.

ARTS - Tucht - Vordering tot wraking - Ambtshalve opwerping niet-ontvankelijkheid vordering

- Art. 836, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

RECHT VAN VERDEDIGING - Tuchtzaken - Arts - Vordering tot wraking - Ambtshalve opwerping niet-ontvankelijkheid vordering

- Art. 836, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

En opposant d'office l'irrecevabilité des demandes de récusation dès lors qu'en réalité elles doivent être considérées comme des demandes de dessaisissement, sans que le demandeur ait eu la possibilité d'adopter un point de vue à ce propos, les juges d'appel ont violé le principe général du droit relatif au respect des droits de la défense.

MEDECIN; VOIR AUSSI: 163/03 ART DE GUERIR - Discipline - Demande de récusation - Fin de non-recevoir opposée d'office à la demande

- Art. 836, al. 2 Code judiciaire

DROITS DE LA DEFENSE - Matière disciplinaire - Médecin - Demande de récusation - Fin de non-recevoir opposée d'office à la demande

- Art. 836, al. 2 Code judiciaire

WRAKING - Arts - Tucht - Vordering tot wraking - Ambtshalve opwerping niet-ontvankelijkheid vordering
- Art. 836, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

RECUSATION - Médecin - Discipline - Demande de récusation - Fin de non-recevoir opposée d'office à la demande
- Art. 836, al. 2 Code judiciaire

D.14.0011.F

12 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150212.9](#)

AC nr. 108

Conclusie van advocaat-generaal Werquin.

ARCHITECT (TUCHT EN BESCHERMING VAN DE TITEL) -
Openbare instelling
OPENBARE INSTELLING - Openbare instelling

Het middel dat duidelijk genoeg aangeeft in welke mate de bestreden beslissing een bepaling schendt die, indien de grief gegrond was, zou volstaan om te leiden tot vernietiging van de bestreden beslissing, is ontvankelijk (1). (1) Zie Cass. 16 juni 2014, AR S.13.0131.F, AC 2014, nr. 431.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Onduidelijk middel - Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars - Tucht sanctie - Verzwaring zonder voorafgaande verwittiging beroepsbeoefenaar - Gevolg

De openbare instelling is een rechtspersoon van publiek recht of in een privaatrechtelijke vorm, die is opgericht, erkend of goedgekeurd door de federale overheid, de gemeenschappen of de gewesten, die een opdracht van openbare dienstverlening vervult, waarvan de werking bepaald en gecontroleerd wordt door de overheid en die over bevoegdheden van het openbaar gezag beschikt, met name die waarbij zij beslissingen kan nemen die derden binden; onder die voorwaarden is zij een administratieve overheid (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

OPENBARE INSTELLING - Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars - Tucht sanctie - Verzwaring zonder voorafgaande verwittiging beroepsbeoefenaar - Gevolg
ARCHITECT (TUCHT EN BESCHERMING VAN DE TITEL) -
Openbare instelling

Conclusions de l'avocat général Werquin.

ARCHITECTE (DISCIPLINE ET PROTECTION DU TITRE) -
Etablissement public
ETABLISSEMENT PUBLIC - Etablissement public

Est recevable le moyen qui indique avec une suffisante précision en quoi la décision attaquée méconnaît une disposition qui suffirait, si le grief était fondé, à entraîner la cassation de la décision attaquée (1). (1) Voir Cass., 16 juin 2014, RG S.13.0131.F, Pas. 2014, n° 431.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Moyen imprécis - Institut professionnel des agents immobiliers - Sanction disciplinaire - Aggravation sans avertissement préalable du professionnel - Conséquence

L'établissement public est une personne morale de droit public ou revêtant une forme de droit privé, créée, reconnue ou agréée par l'autorité fédérale, par les communautés ou les régions, chargée d'un service public, dont le fonctionnement est déterminé et contrôlé par l'autorité, et qui dispose de prérogatives de la puissance publique, dont celle de prendre des décisions obligatoires à l'égard des tiers; il est, dans ces conditions, une autorité administrative (1). (1) Voir les conclusions du MP.

ETABLISSEMENT PUBLIC - Institut professionnel des agents immobiliers - Sanction disciplinaire - Aggravation sans avertissement préalable du professionnel - Conséquence
ARCHITECTE (DISCIPLINE ET PROTECTION DU TITRE) -
Etablissement public

D.14.0014.N

24 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150924.11](#)

AC nr. ...

De raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren is gelast met het vooronderzoek in tuchtzaken, onverminderd de bevoegdheden van de kamer van verwijzing en instaatstelling, en maakt na afloop van dit onderzoek een verslag over aan de verwijzingskamer met verwijzing naar de toepasselijke wettelijke, reglementaire en tuchtrechtelijke bepalingen en waarin hij een voorstel tot sanctie kan doen, terwijl de kamer van verwijzing en instaatstelling beslist of de voorgelegde feiten dienen verwezen te worden naar de tuchtcommissie; de beslissing van de raad tot overmaking van het verslag aan de kamer van verwijzing en instaatstelling is aldus geen beslissing over de gegrondheid van de tuchtvervolgning, maar een louter voorbereidende handeling; het gebrek waarmee deze beslissing eventueel is aangetast kan slechts leiden tot het niet in overweging nemen van de tuchtvervolgning indien dit gebrek de beslissing van de tuchtcommissie of van de commissie van beroep kan beïnvloeden of bij de tuchtrechtelijk vervolgde aanleiding kan geven tot gereede twijfel over de geschiktheid van de tuchtcommissie of de commissie van beroep om zijn zaak eerlijk te behandelen (1). (1) Het OM concludeerde tot verwerping van het enig middel op grond van het tweede onderdeel in de mate dat de commissie van beroep in haar bestreden beslissing het hoger beroep van de raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren ongegrond verklaarde, nu in dat kader moeilijk kan gesteld worden dat de overmaking van voormeld verslag een louter voorbereidende beslissing is die geen invloed heeft op de beoordeling van de tuchtvervolgning als eerlijk proces, en het op grond van de niet-regelmatige samenstelling van het orgaan dat de instantie daartoe rechtsgeldig moet vatten derhalve niet uit te sluiten is dat het eerlijk karakter van het proces inderdaad ernstig in het gedrang dreigt te komen door de niet-inachtneming van de wettelijke vereisten voor de aanhangigmaking van de zaak bij de feitenrechter, en de appelrechters hun beslissing dan ook naar recht verantwoordden, waardoor het tweede onderdeel niet kan worden aangenomen.

Le Conseil de l'Institut des réviseurs d'entreprises est compétent pour l'instruction des affaires disciplinaires, sans préjudice des compétences de la Chambre de renvoi et de mise en état et à l'issue de cette instruction il soumet à la chambre de renvoi un rapport dans lequel il est fait référence aux dispositions légales, réglementaires et disciplinaires applicables et dans lequel il peut faire une proposition de sanction, alors que la chambre de renvoi et de mise en état juge si les faits soumis doivent être renvoyés devant la commission de discipline; la décision du conseil de renvoyer le rapport à la chambre de renvoi et de mise en état ne constitue dès lors pas une décision rendue sur le bien-fondé des poursuites disciplinaires mais un simple acte préparatoire; le vice entachant éventuellement cette décision peut uniquement donner lieu à ne pas prendre en compte l'action disciplinaire si ce vice peut influencer la décision de la commission disciplinaire ou de la commission d'appel ou peut faire naître dans le chef de la personne poursuivie disciplinairement un doute légitime quant à l'aptitude de la commission disciplinaire ou de la commission d'appel à examiner la cause de manière équitable (1). (1) Le MP a conclu au rejet du moyen unique sur la base de la seconde branche dans la mesure où dans sa décision attaquée, la commission d'appel a déclaré non fondé l'appel du conseil de l'Institut des réviseurs d'entreprises dès lors que l'on peut difficilement soutenir dans ce cadre que le transfert dudit rapport ne constitue qu'une simple décision préparatoire qui est sans influence sur l'appréciation du caractère équitable de l'action disciplinaire, et que sur la base de la composition irrégulière de l'organe que l'instance doit valablement saisir à cet effet il n'est pas à exclure que le caractère équitable du procès risque en effet d'être gravement ébranlé en raison du non-respect des conditions légales requises pour saisir le juge du fond, et que les juges d'appel ont dès lors légalement justifié leur décision, le moyen ne pouvant ainsi ne pas être accueilli en sa seconde branche.

BEDRIJFSREVISOR - Tucht - Vooronderzoek in tuchtzaken - Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren - Verslag van de raad aan de kamer van verwijzing en instaatstelling - Aard van de beslissing - Door gebrek aangetaste beslissing - Gevolg

- Artt. 52, 53, eerste en derde lid, 54 en 58, § 1 Wet 22 juli 1953 houdende oprichting van een instituut der bedrijfsrevisoren
- Artt. 8, § 1, en 13, §§ 2 en 3 KB 26 april 2007 tot organisatie van het toezicht en de kwaliteitscontrole en houdende het tuchtreglement voor de bedrijfsrevisoren

REVISEUR D'ENTREPRISE - Discipline - Instruction en matière disciplinaire - Conseil de l'Institut des réviseurs d'entreprises - Rapport du conseil à la chambre de renvoi et de mise en état - Nature de la décision - Décision entachée d'un vice - Conséquence

- Art. 52, 53, al. 1er et 3, 54 et 58, § 1er L. du 22 juillet 1953
- Art. 8, § 1er, et 13, § 2 et 3 A.R. du 26 avril 2007

D.14.0015.F

8 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150108.5](#)

AC nr. 17

De kennisgeving van de beslissing aan de betrokkene alleen doet de termijn van beroep ook ingaan t.a.v. de rechtskundige assessor die optreedt als vertegenwoordiger van dat instituut.

ACCOUNTANT - Beroepsinstituut van erkende boekhouders en fiscalisten - Uitvoerende kamers - Beslissing - Beroep - Rechtskundig assessor - Termijn - Aanvang

- Art. 45 Wet 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen
- Artt. 53, tweede lid, en 48, eerste en tweede lid KB 27 nov. 1985 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van de beroepsinstellingen die voor de dienstverlenende intellectuele beroepen zijn opgericht

La notification de la décision adressée au seul intéressé fait également courir le délai d'appel à l'égard de l'assesseur juridique agissant comme représentant de cet institut.

EXPERTCOMPTABLE; VOIR AUSSI: 706 COMPTABILITE - Institut professionnel des comptables et fiscalistes agréés - Chambres exécutives - Décision - Recours - Assesseur juridique - Délai - Prise de cours

- Art. 45 L. du 22 avril 1999 relative aux professions comptables et fiscales
- Art. 53, al. 2, et 48, al. 1er et 2 A.R. du 27 novembre 1985 déterminant les règles d'organisation et de fonctionnement des instituts professionnels créés pour les professions intellectuelles prestataires de services

Wanneer de rechtskundige assessor beroep instelt tegen een beslissing van een uitvoerende kamer, treedt hij op als vertegenwoordiger van het Beroepsinstituut van erkende boekhouders en fiscalisten.

ACCOUNTANT - Beroepsinstituut van erkende boekhouders en fiscalisten - Uitvoerende kamers - Beslissing - Beroep - Rechtskundig assessor - Hoedanigheid

- Art. 45/1, § 12 Wet 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen

Lorsqu'il interjette appel d'une décision d'une chambre exécutive, l'assesseur juridique agit comme représentant de l'Institut professionnel des comptables et fiscalistes agréés.

EXPERTCOMPTABLE; VOIR AUSSI: 706 COMPTABILITE - Institut professionnel des comptables et fiscalistes agréés - Chambres exécutives - Décision - Recours - Assesseur juridique - Qualité

- Art. 45/1, § 12 L. du 22 avril 1999 relative aux professions comptables et fiscales

D.14.0027.F

5 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150305.10](#)

AC nr. 18

De raad van de Orde van Architecten van Brussel-Hoofdstad en van Waals-Brabant dient zichzelf niet van de zaak te onttrekken en deze naar een andere raad te verwijzen.

ARCHITECT (TUCHT EN BESCHERMING VAN DE TITEL) - 3/05/2023

Il n'appartient pas au conseil de l'Ordre des architectes de Bruxelles-Capitale et du Brabant wallon de prononcer son propre dessaisissement en renvoyant la cause à un autre conseil.

ARCHITECTE (DISCIPLINE ET PROTECTION DU TITRE) - Règlement P. 207/843

Regeling van rechtsgebied - Tuchtprocedure - Raad van de Orde van Architecten van Brussel-Hoofdstad en van Waals-Brabant - Beslissing tot verwijzing van de zaak naar de raad van de Orde van Architecten van de provincie Henegouwen - Bevoegdheid

REGELING VAN RECHTSGEBIED - Burgerlijke zaken - Tuchtprocedure - Raad van de Orde van Architecten van Brussel-Hoofdstad en van Waals-Brabant - Beslissing tot verwijzing van de zaak naar de raad van de Orde van Architecten van de provincie Henegouwen - Bevoegdheid

Het naast elkaar bestaan van twee beslissingen van verschillende tuchtgerichten, die uitspraak doen over dezelfde vervolgingen, belemmert de rechtsgang en geeft aanleiding tot regeling van rechtsgebied.

REGELING VAN RECHTSGEBIED - Allerlei - Tuchtprocedure - Raad van de Orde van Architecten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en van Waals-Brabant - Verwijzing van de procedure naar de Raad van de Orde van Architecten van de provincie Henegouwen - Raad van de Orde van Architecten van de provincie Henegouwen - Onbevoegdverklaring om van de vervolgingen kennis te nemen

de juges - Procédure disciplinaire - Conseil de l'Ordre des architectes de Bruxelles-Capitale et du Brabant wallon - Décision de renvoi de la cause au conseil de l'Ordre des architectes de la province de Hainaut - Compétence

REGLEMENT DE JUGES - Matière civile - Procédure disciplinaire - Conseil de l'Ordre des architectes de Bruxelles-Capitale et du Brabant wallon - Décision de renvoi de la cause au conseil de l'Ordre des architectes de la province de Hainaut - Compétence

La coexistence de deux décisions rendues par des juridictions disciplinaires différentes et statuant sur de mêmes poursuites entrave le cours de la justice et donne lieu à règlement de juges.

REGLEMENT DE JUGES - Divers - Procédure disciplinaire - Conseil de l'Ordre des architectes de Bruxelles-Capitale et du Brabant wallon - Renvoi de la procédure au conseil de l'Ordre des architectes de la province de Hainaut - Conseil de l'Ordre des architectes de la province de Hainaut - Déclaration d'incompétence pour connaître des poursuites

D.14.0029.F

28 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150528.15](#)

AC nr. ...

De diploma's, certificaten of andere titels en de jaren beroepservaring die de artikelen 12 en 14 van het Franse decreet nr. 72-678 van 20 juli 1972 als voorwaarde stellen voor de toekenning van een beroepskaart die toelaat om de activiteit van bemiddeling en beheer van onroerende goederen en handelsfondsen in Frankrijk uit te oefenen, maken niet de opleidingstitel uit die vereist is in artikel 2, §1, d), van het koninklijk besluit van 30 augustus 2013 om het beroep van vastgoedmakelaar te mogen uitoefenen.

HUUR VAN DIENSTEN - Vastgoedmakelaar - Toegang tot het beroep in België - Opleidingstitel voorgeschreven door een andere lidstaat - Begrip - Frankrijk

- Art. 2, § 1, d) KB 30 augustus 2013 betreffende de toegang tot het beroep van vastgoedmakelaar
- Artt. 11, 12 en 14 Frans decreet nr. 72-678 van 20 juli 1972

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Algemeen - Vastgoedmakelaar - Toegang tot het beroep in België - Opleidingstitel voorgeschreven door een andere lidstaat - Begrip - Frankrijk

- Art. 2, § 1, d) KB 30 augustus 2013 betreffende de toegang tot het beroep van vastgoedmakelaar

Les diplômes, certificats ou autres titres et les années d'expérience professionnelle auxquels les articles 12 et 14 du décret français n° 72-678 du 20 juillet 1972 conditionnent l'octroi d'une carte professionnelle permettant d'exercer l'activité d'entremise et de gestion des immeubles et fonds de commerce en France ne constituent pas le titre de formation requis par l'article 2, § 1er, d), de l'arrêté royal du 30 août 2013 pour être autorisé à exercer la profession d'agent immobilier.

LOUAGE D'INDUSTRIE - Agent immobilier - Accès à la profession en Belgique - Titre de formation prescrit par un autre Etat membre - Notion - France

- Art. 2, § 1er, d) A.R. du 30 août 2013 relatif à l'accès à la profession d'agent immobilier
- Art. 11, 12 et 14 Décret français n° 72-678 du 20 juillet 1972

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Généralités - Agent immobilier - Accès à la profession en Belgique - Titre de formation prescrit par un autre Etat membre - Notion - France

- Art. 2, § 1er, d) A.R. du 30 août 2013 relatif à l'accès à la profession d'agent immobilier

- Artt. 11, 12 en 14 Frans decreet nr. 72-678 van 20 juli 1972

MAKELAAR - Vastgoedmakelaar - Toegang tot het beroep in België - Opleidingstitel voorgeschreven door een andere lidstaat - Begrip - Frankrijk

- Art. 2, § 1, d) KB 30 augustus 2013 betreffende de toegang tot het beroep van vastgoedmakelaar

- Artt. 11, 12 en 14 Frans decreet nr. 72-678 van 20 juli 1972

- Art. 11, 12 et 14 Décret français n° 72-678 du 20 juillet 1972

COURTIER - Agent immobilier - Accès à la profession en Belgique - Titre de formation prescrit par un autre Etat membre - Notion - France

- Art. 2, § 1er, d) A.R. du 30 août 2013 relatif à l'accès à la profession d'agent immobilier

- Art. 11, 12 et 14 Décret français n° 72-678 du 20 juillet 1972

D.15.0002.F

11 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150911.4](#)

AC nr. ...

Uit de samenhang tussen de artikelen 458, §2, tweede lid, 459, §2, en 467 van het Gerechtelijk Wetboek volgt dat ze niet uitsluiten dat de stafhouder voor de tuchtraad van beroep verslag uitbrengt over het onderzoek.

ADVOCAAT - Tuchtzaken - Tuchtraad in hoger beroep - Persoon die gemachtigd is verslag over het onderzoek uit te brengen

- Artt. 458, § 2, tweede lid, 459, § 2, en 467 Gerechtelijk Wetboek

Il résulte de la combinaison des articles 458, § 2, alinéa 2, 459, § 2, et 467 du Code judiciaire qu'ils n'excluent pas que le bâtonnier fasse rapport sur l'enquête devant le conseil de discipline d'appel.

AVOCAT - Matière disciplinaire - Conseil de discipline d'appel - Personne habilitée à faire rapport sur l'enquête

- Art. 458, § 2, al. 2, 459, § 2, et 467 Code judiciaire

Noot van advocaat-generaal Werquin.

ADVOCAAT - Tuchtzaken - Cassatieberoep tegen de Ordre des barreaux francophones et germanophone - Ontvankelijkheid

CASSATIEBEROEP - Tuchtzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Personen tegen wie cassatieberoep kan worden ingesteld - Cassatieberoep tegen de Ordre des barreaux francophones et germanophone - Ontvankelijkheid

Note de l'avocat général Werquin.

AVOCAT - Matière disciplinaire - Pourvoi en cassation dirigé contre l'Ordre des barreaux francophones et germanophone - Recevabilité

POURVOI EN CASSATION - Matière disciplinaire - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Personnes contre lesquels on peut se pourvoir - Pourvoi en cassation dirigé contre l'Ordre des barreaux francophones et germanophone - Recevabilité

Enkel de Orde van de balie waartoe de advocaat behoort die bij de tuchtprocedure is betrokken, is bevoegd om voor het Hof op te treden (1).

Seul l'Ordre du barreau auquel appartient l'avocat concerné par la procédure disciplinaire est habilité à agir devant la Cour (1). (1) 1. Dans le régime mis en place par la loi du 21 juin 2006, qui repose sur l'existence de conseils de discipline au sein de chaque cour d'appel (art. 456 C. jud.) et de deux conseils de discipline d'appel (art. 464 C. jud.), le bâtonnier de l'Ordre auquel appartient l'avocat concerné joue un rôle central puisque c'est lui qui reçoit et examine les plaintes (art. 458, § 1er, al. 1er, C. jud.), qui mène l'enquête ou désigne un enquêteur (art. 458, § 1er, al. 2, C. jud.) et qui, s'il estime qu'il y a lieu de faire comparaître l'avocat devant le conseil de discipline, transmet le dossier et sa décision motivée au président de ce conseil (art. 458, § 2, C. jud.). La sentence rendue par le conseil de discipline est notifiée à l'avocat concerné, à son bâtonnier et au procureur général (art. 461, § 2, al. 1er, C. jud.). Suivant l'article 463, alinéa 1er, du Code judiciaire, cette sentence est susceptible d'être frappée d'appel par l'avocat concerné, par le bâtonnier du barreau de l'avocat concerné ou par le procureur général. Par ailleurs, en cas d'appel, celui-ci est dénoncé au président du conseil de discipline et, selon le cas, à l'avocat concerné, au bâtonnier de l'ordre auquel il appartient ou au procureur général (art. 463, al. 3, C. jud.) et ces personnes peuvent introduire un appel incident dans un délai d'un mois à partir de la notification de l'appel principal (art. 463, al. 4, C. jud.). Dans ce système, lorsqu'il est entendu en son rapport en qualité d'enquêteur conformément à l'article 459, § 2, du Code judiciaire, le bâtonnier du barreau de l'avocat concerné n'est pas partie à la procédure (P. DEFOURNY, Eclairages et actualités sur le droit disciplinaire des avocats, in *Le droit disciplinaire*, 2009, p. 95.). Il ne devient partie que s'il forme un appel principal ou incident. En ce qui concerne la sentence rendue par le conseil de discipline d'appel, elle est, de façon identique, notifiée à l'avocat, au bâtonnier de l'Ordre auquel il appartient et au procureur général (article 468, § 1er, C. jud.). L'article 468, § 1er, ajoute que le secrétaire envoie copie de la sentence à l'Ordre des barreaux francophones et germanophone ou à l'Orde van Vlaamse balies. C'est l'avocat, le bâtonnier de l'Ordre auquel il appartient ou le procureur général, qui peuvent déférer la sentence

du conseil de discipline d'appel à la Cour (art. 468, § 3, C. jud.). Il résulte de ce régime que, si le bâtonnier n'a pas formé appel principal ou incident lors de la procédure d'appel, il n'est pas partie à cette procédure. Certes, le Code judiciaire lui reconnaît le pouvoir de former un pourvoi, alors même qu'il n'était pas partie, mais n'impose pas à l'avocat de diriger son pourvoi en cassation contre le bâtonnier qui n'était pas partie en degré d'appel. Dans un arrêt du 30 mai 2014 (Cass. 30 mai 2014, RG D.13.0010.F, Pas. 2014, n° 391.), la Cour a accueilli la fin de non-recevoir opposée par le bâtonnier de l'ordre auquel appartenait l'avocat et déduite de ce qu'il n'était pas partie à l'instance devant le conseil de discipline d'appel. Cet arrêt suit l'enseignement d'un précédent arrêt de la Cour du 9 juin 2011 (Cass. 9 juin 2011, RG D.10.0008.F, Pas. 2011, n° 394.) 2. La situation du procureur général est la même. Qu'il interjette appel principal ou incident, il devient partie. Par ailleurs, alors que le ministère public est absent de la procédure devant le conseil de discipline, l'article 465, § 3, du Code judiciaire dispose que le procureur général près la cour d'appel de Bruxelles ou l'avocat général qu'il désigne exerce les fonctions du ministère public. La place qui lui est ainsi assignée, et l'avis qu'il rend dans ce cadre, ne le rendent pas partie à la procédure (Cass. 10 avril 2003, RG C.02.0112.F, Pas. 2003, n° 240; Ph. GÉRARD, H. BOULARBAH et J-F VAN DROOGHENBROECK, Pourvoi en cassation en matière civile, p. 65.) 3. Il suit de ce qui précède que: -Tant les Ordres locaux, qui ont la personnalité juridique en vertu de l'article 431 du Code judiciaire, que l'Ordre des barreaux francophones et germanophone et l'Orde van Vlaamse balies, également dotés de la personnalité juridique suivant l'article 488, alinéa 3 du Code judiciaire, sont absents du déroulement de la procédure disciplinaire. -C'est le bâtonnier de l'Ordre auquel l'avocat appartient qui est, le cas échéant, partie à la procédure. -Dans les mêmes conditions, le procureur général peut également être une partie à la procédure. 4. La loi du 10 avril 2014 poursuit l'ambition d'harmoniser et de regrouper les différentes règles relatives au pourvoi en cassation dans le cadre du régime disciplinaire de certaines professions libérales. Le

Conseil d'Etat estimant "préférable de maintenir dans chaque réglementation particulière la mention de l'existence d'un pourvoi en cassation" et invitant dès lors à "modifier les réglementations particulières en y mentionnant la possibilité d'un pourvoi en cassation et en y renvoyant expressément au titre IVbis", la loi contient un chapitre 3 consacré à ces modifications des diverses lois particulières (par exemple, pour les médecins, l'article 23 de l'arrêté royal n° 79 du 10 novembre 1967 relatif à l'Ordre des médecins est remplacé comme suit: "les décisions rendues en dernier ressort par les conseils provinciaux ou les conseils d'appel peuvent faire l'objet d'un pourvoi en cassation conformément aux dispositions de la quatrième partie, livre III, titre IVbis, du Code judiciaire" - art. 37 de la loi du 10 avril 2014.). 5. Pour le surplus, une règle commune est désormais insérée quant à la qualité du demandeur en cassation à l'article 1121/3, § 1: "la personne concernée, l'Ordre, l'Institut ou la personne morale qui en vertu de la loi veille au respect des règles professionnelles peut déférer à la Cour de cassation les décisions rendues en dernier ressort par les juridictions disciplinaires visées à l'article 1121/1, §§ 1er à 3", tandis que, suivant le nouvel article 1121/2, l'Ordre, l'Institut ou, à défaut, la personne morale qui en vertu de la loi veille au respect des règles professionnelles agit dans la procédure devant la Cour de cassation tant en demandant qu'en défendant. Selon les travaux préparatoires, "bien que les différents ordres et instituts professionnels soient dotés de la personnalité juridique, ils agissent devant la Cour de cassation de manière fort disparate: par le conseil (supérieur) de l'institut ou de l'ordre concerné, représenté ou non par son président, parfois assisté de l'assesseur ou de l'assesseur juridique ou encore du vice-président. Ceci a suscité plusieurs fois d'inutiles discussions concernant la régularité des significations pratiquées à la requête ou à destination d'une telle partie" (Exposé des motifs, Doc. parl. Chbre, 53 3337/001, p. 30.) La volonté n'est donc pas de modifier la situation existante mais d'éviter les problèmes d'identification de l'organe compétent apte à intervenir: "l'ordre ou l'institut concerné agit comme tel dans la procédure devant la Cour"

(Doc. parl. Chbre, 53 3337/01, p. 30.). 6. En ce qui concerne les avocats, l'article 468, § 3, du Code judiciaire a été abrogé par l'article 4 de la loi du 10 avril 2014. Pour rappel, cette disposition prévoyait que "l'avocat, le bâtonnier de l'Ordre auquel il appartient ou le procureur général peuvent, dans le délai d'un mois à partir de la notification, déférer les sentences du conseil de discipline d'appel à la Cour de cassation selon les formes des pourvois en matière civile". Cette suppression n'a pas été accompagnée, à l'inverse des autres professions libérales, d'une nouvelle disposition renvoyant au titre IVbis. Par ailleurs, il semble bien que la spécificité de la procédure disciplinaire des avocats n'ait pas été perçue, lors de la modification de la loi, puisque l'éventuelle "partie" était le bâtonnier et non l'Ordre auquel l'avocat appartient. Il faut d'ailleurs souligner que l'article 463 (faculté pour le bâtonnier et le procureur général d'interjeter appel) ainsi que l'article 468, § 1er (dénonciation de la sentence d'appel au bâtonnier et au procureur général), n'ont pas été modifiés. 7. Il en résulte les incohérences suivantes: -Si le bâtonnier a interjeté appel et était partie devant le conseil de discipline d'appel, il ne peut plus, en tant que tel, en raison de l'article 1121/2, former un pourvoi; -C'est le bâtonnier – et non l'Ordre - qui continue à recevoir la notification de la décision, ce qui pose question quant à la computation du délai prévu par le nouvel article 1121/5, 1°; -L'article 1121/2, qui vise les personnes aptes à déférer à la Cour un pourvoi, ne reprend pas le procureur général alors que celui-ci peut être partie pour avoir interjeté appel principal ou incident de la décision rendue en première instance. 8. Quelles que soient ces difficultés, la notion d'"Ordre", appliqué aux avocats, ne peut correspondre qu'aux ordres dont l'avocat relève. En effet, le libellé même du nouvel article 1121/2 est clair: c'est "l'Ordre, l'Institut, la personne morale qui en vertu de la loi veille au respect des règles professionnelles" qui peut déférer la décision à la Cour et agir en défendant. Le rattachement à l'organe chargé du respect des règles professionnelles ne souffre donc pas de discussion. Il ne s'agit pas de l'Ordre des barreaux francophones et germanophone et de l'Orde van Vlaamse balies, qui ont des compétences réglementaires en matière disciplinaire (art. 495 C.

jud.), mais non des compétences d'application, lesquelles relèvent du bâtonnier, chef de l'Ordre local (Le conseil de l'Ordre n'intervient plus comme tel dans la procédure disciplinaire mais, selon l'art. 455 C. jud., il est "chargé de sauvegarder l'honneur de l'Ordre des avocats et de maintenir les principes de dignité, de probité et de délicatesse qui font la base de leur profession et doivent garantir un exercice adéquat de la profession"). Le législateur a voulu éviter les problèmes liés aux différents organes intervenant (conseil, président, ...), mais non modifier le système en tant que tel. Les compétences de l'Ordre des barreaux francophones et germanophone et de l'Orde van Vlaamse balies, telles qu'elles résultent de l'article 455 du Code judiciaire, n'ont pas non plus été modifiées. Dès lors que les articles 463 et 468, § 1er, du Code judiciaire n'ont pas été modifiés, l'Ordre dont question ne peut être, si l'on veut sauvegarder un minimum de cohérence, que celui qui "prolonge" en quelque sorte l'action du bâtonnier, et donc l'Ordre local (Ph. DE JAEGERE, Tuchtprocedure voor advocaten, in Handboek voor de advocaat-stagiair 2014-2015, Deontologie, p. 387.). 9. Le pourvoi en tant qu'il est dirigé contre l'Ordre des barreaux francophones et germanophone est dès lors irrecevable. Le pourvoi n'est cependant pas irrecevable comme tel. Pour donner un sens aux articles 1121/3, § 1er, et 1121/2, il faut considérer que l'Ordre local prend la place du bâtonnier au stade de la procédure en cassation et que la volonté du législateur n'a pas été d'aggraver la situation de l'avocat. Dès lors, si le bâtonnier n'était pas partie à la procédure pour ne pas avoir interjeté appel principal ou incident, l'avocat peut former un pourvoi sans être tenu de mettre à la cause l'Ordre concerné. Ce n'est que si le bâtonnier était partie à la procédure d'appel que l'avocat concerné doit diriger son pourvoi, eu égard à la formulation de l'article 1121/2 du Code judiciaire, contre l'Ordre duquel relève l'avocat concerné. Il en est de même en ce qui concerne le procureur général près la cour d'appel: s'il était partie en appel, le pourvoi doit être dirigé contre lui; s'il ne l'était pas, l'avocat concerné ne doit pas le mettre à la cause. 10. En l'espèce, ni le bâtonnier ni le procureur général n'ont formé appel principal ou incident en sorte qu'ils n'étaient pas parties à la

procédure. L'avocat concerné a dès lors valablement introduit un pourvoi sans mettre à la cause l'Ordre dont il relève et le procureur général. Th. W.

ADVOCAAT - Tuchtzaken - Cassatieberoep tegen de Ordre des barreaux francophones et germanophone - Ontvankelijkheid

- Art. 1121/2 Gerechtelijk Wetboek

CASSATIEBEROEP - Tuchtzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Personen tegen wie cassatieberoep kan worden ingesteld - Cassatieberoep tegen de Ordre des barreaux francophones et germanophone - Ontvankelijkheid

- Art. 1121/2 Gerechtelijk Wetboek

AVOCAT - Matière disciplinaire - Pourvoi en cassation dirigé contre l'Ordre des barreaux francophones et germanophone - Recevabilité

- Art. 1121/2 Code judiciaire

POURVOI EN CASSATION - Matière disciplinaire - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Personnes contre lesquels on peut se pourvoir - Pourvoi en cassation dirigé contre l'Ordre des barreaux francophones et germanophone - Recevabilité

- Art. 1121/2 Code judiciaire

D.15.0003.N

10 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151210.8](#)

AC nr. ...

Krachtens de artikelen 53, derde lid, en 61 van het koninklijk besluit van 20 juli 2012 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van vastgoedmakelaars, zijn de beslissingen van de kamers van beroep met redenen omkleed; dit houdt in dat de beslissing op de tuchtvordering melding maakt van de redenen die de rechter hebben overtuigd van het al dan niet bestaan van een tuchtrechtelijke inbreuk, ongeacht of een conclusie werd ingediend.

MAKELAAR - Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars - Organisatie en werking - Beslissing op de tuchtvordering - Wijze

- Artt. 53, derde lid, en 61 KB 20 juli 2012 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars - Organisatie en werking - Beslissing op de tuchtvordering - Wijze

- Artt. 53, derde lid, en 61 KB 20 juli 2012 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars

En vertu des articles 53, alinéa 3, et 61 de l'arrêté royal du 20 juillet 2012 déterminant les règles d'organisation et de fonctionnement de l'Institut professionnel des agents immobiliers, les décisions des chambres d'appel sont motivées; cela implique que la décision rendue sur l'action disciplinaire mentionne les motifs ayant convaincu le juge de l'existence ou non d'une infraction disciplinaire, que des conclusions aient été déposées ou non.

COURTIER - Institut professionnel des agents immobiliers - Organisation et fonctionnement - Décision rendue sur l'action disciplinaire - Mode

- Art. 53, al. 3, et 61 A.R. du 20 juillet 2012

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Généralités - Institut professionnel des agents immobiliers - Organisation et fonctionnement - Décision rendue sur l'action disciplinaire - Mode

- Art. 53, al. 3, et 61 A.R. du 20 juillet 2012

D.15.0011.F

27 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151127.2](#)

AC nr. ...

Artikel 1068, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek is van toepassing op de raad van beroep van de Orde der geneesheren (1). (1) Cass. 20 december 2001, AR C.01.0088.N, AC 2001, nr. 715.

GENEESKUNDE - Beroepsorden - Orde der geneesheren - 3/05/2023

L'article 1068, alinéa 1er, du Code judiciaire est applicable au conseil d'appel de l'Ordre des médecins (1). (1) Cass. 20 décembre 2001, RG C.01.0088.N, Pas. 2001, n° 715.

ART DE GUERIR - Ordres professionnels; voir aussi: 723 medecin -

P. 215/843

Tucht - Hoger beroep - Toepasselijke bepaling
- Artt. 2 en 1068 Gerechtelijk Wetboek

Ordre des médecins - Discipline - Appel - Disposition applicable
- Art. 2 et 1068 Code judiciaire

Wanneer de raad van beroep een beslissing van de eerste rechter vernietigt, dient die raad zelf uitspraak te doen over de gevolgen die moeten worden gegeven aan het geschil waarvan hij heeft kennisgenomen (1). (1) Zie Cass. 18 juni 1976, AC 1976, 1164.

Lorsque le conseil d'appel annule une décision du premier juge, il est tenu de statuer lui-même sur les suites à donner au litige dont il est saisi (1). (1) Voir Cass. 18 juin 1976 (Bull. et Pas. 1976, I, 1129).

GENEESKUNDE - Beroepsorden - Orde der geneesheren - Tucht - Hoger beroep - Vernietiging van een bestreden beslissing

- Artt. 2 en 1068 Gerechtelijk Wetboek

ART DE GUERIR - Ordres professionnels; voir aussi: 723 medecin - Ordre des médecins - Discipline - Appel - Annulation d'une décision attaquée

- Art. 2 et 1068 Code judiciaire

F.12.0029.N

27 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150327.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Verjaring - Verlengde termijn van 5 jaar - Vermoedens van belastingontduiking - Voorafgaande kennisgeving - Tijdstip van verzending

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Bewijsmiddelen - Proces-verbaal - Vertraging in de opstelling

Conclusions de l'avocat général Thijs.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Prescription - Délai prolongé de cinq ans - Indices de fraude fiscale - Notification préalable - Moment de l'envoi

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Moyens de preuve - Procès-verbal - Retard dans la rédaction du procès-verbal

Het verlopen van een relatief lange termijn alvorens de administratie overgaat tot de opstelling en toezending van het proces-verbaal houdt niet automatisch een miskening van het recht van verdediging in; het staat aan de rechter daarover in feite te oordelen terwijl het Hof toetst of de rechter uit de gedane feitelijke vaststellingen wettig kon afleiden dat het recht van verdediging van de belastingplichtige al dan niet werd miskend door de verlopen termijn tussen de gedane vaststellingen, de correctieopgave en het opstellen van het proces-verbaal (1). (1) Zie concl. OM.

L'écoulement d'un délai relativement long avant que l'administration procède à la rédaction et à l'envoi du procès-verbal n'implique pas automatiquement une violation des droits de la défense; il appartient au juge de statuer en fait sur ce chef alors que la Cour examine si le juge pouvait légalement déduire des constatations de fait qui ont été faites si les droits de la défense du contribuable ont ou non été violés en raison du délai écoulé entre les constatations faites, le relevé de régularisation et la rédaction du procès-verbal (1). (1) Voir les concl. du MP.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Bewijsmiddelen - Proces-verbaal - Vertraging in de opstelling

- Art. 59, § 1 Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Moyens de preuve - Procès-verbal - Retard dans la rédaction du procès-verbal

- Art. 59, § 1er Code de la taxe sur la valeur ajoutée

Wanneer de administratie zich wenst te beroepen op de verlengde verjaringstermijn van vijf jaar, moet de in artikel 84ter van het BTW-wetboek bedoelde kennisgeving van de vermoedens van belastingontduiking slechts worden verricht voorafgaandelijk aan de vordering van de belasting in de aanvullende termijn van twee jaar (1). (1) Zie concl. OM.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Verjaring - Verlengde termijn van 5 jaar - Vermoedens van belastingontduiking - Voorafgaande kennisgeving - Tijdstip van verzending

- Artt. 81bis, § 1, eerste en tweede lid (oud), en 84ter Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde - vóór de wijziging door Programmawet 22 december 2008

Lorsque l'administration souhaite invoquer le délai de prescription prolongé de cinq ans, la notification visée à l'article 84ter du Code de la taxe sur la valeur ajoutée des indices de fraude fiscale ne doit être faite que préalablement à la réclamation de la taxe dans un délai complémentaire de deux ans (1). (1) Voir les concl. du MP.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Prescription - Délai prolongé de cinq ans - Indices de fraude fiscale - Notification préalable - Moment de l'envoi

- Art. 81bis, § 1er, al. 1er et 2 (ancien), et 84ter Code de la taxe sur la valeur ajoutée
- avant sa modification par la Loi-programme du 22 décembre 2008

F.12.0051.N

9 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150109.1](#)

AC nr. 20

Artikel 132 WIB64 vereist dat het bestuur ten aanzien van vennootschappen het bewijs levert van het bestaan van een verborgen meerwinst, van het feit dat de meerwinst de vennootschap heeft verlaten en van het feit dat de meerwinst gediend heeft om een van de in artikel 47, §1, WIB64 of in artikel 101 WIB64 bedoelde uitgaven te dekken; uit de loutere omstandigheid dat de vennootschap niet aantoon op welke wijze en in wiens voordeel de meerwinst haar patrimonium heeft verlaten, kan niet worden afgeleid dat het evenzeer vaststaat dat deze meerwinst haar patrimonium heeft verlaten door kosten die dienden om een van de in artikel 47, §1, WIB64 of in artikel 101 WIB64 bedoelde uitgaven te dekken (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Afzonderlijke aanslagen - Allerlei - Verborgen meerwinsten - Op het bestuur rustende bewijslast

- Art. 132 Wetboek Inkomstenbelastingen 1964
- Art. 219 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Allerlei - Fiscale ambtenaren - Beroepsgeheim

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Afzonderlijke aanslagen - Allerlei - Verborgen meerwinsten - Op het bestuur rustende bewijslast

L'article 132 du Code des impôts sur les revenus 1964 requiert que l'administration apporte la preuve à l'égard des sociétés de l'existence d'une plus-value dissimulée, du fait que la plus-value a quitté la société et du fait que la plus-value a servi à couvrir une des dépenses visées aux articles 47, § 1er ou 101 du Code des impôts sur les revenus 1964; il ne peut se déduire de la seule circonstance que la société ne démontre pas de quelle manière et au profit de qui la plus-value a quitté son patrimoine, qu'il est aussi établi que cette plus-value a quitté son patrimoine en raison de frais servant à couvrir une des dépenses figurant aux articles 47, § 1er ou 101 du Code des impôts sur les revenus 1964 (1). (1) Voir les conclusions du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Impositions distinctes - Divers - Plus-values dissimulées - Charge de la preuve incombant à l'administration

- Art. 132 Code des Impôts sur les Revenus 1964
- Art. 219 Code des impôts sur les revenus 1992

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Divers - Agents de l'administration fiscale - Secret professionnel

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Impositions distinctes - Divers - Plus-values dissimulées - Charge de la preuve incombant à l'administration

Indien fiscale ambtenaren regelmatig, binnen het kader van de hen toegewezen bevoegdheden, gebruik maken van de wettelijke onderzoeks- en controlemiddelen blijven zij binnen de uitoefening van hun ambt; een fiscale ambtenaar maakt geen inbreuk op het beroepsgeheim indien hij op grond van artikel 243 WIB64, voor het opsporen van elke krachtens de belastingwetten verschuldigde som, gebruik maakt van een inlichting, een stuk, proces-verbaal of akte dat hij in de uitoefening van zijn functie heeft ontdekt of heeft verkregen, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenkomst van de in artikelen 235 en 236 WIB64 aangeduide diensten, besturen, vennootschappen, verenigingen, instellingen of organismen; die aldus regelmatig verworven fiscale informatie kan worden aangewend voor de taxatie van een derde (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Allerlei - Fiscale ambtenaren - Beroepsgeheim

- Art. 244, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1964
- Art. 337, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Les agents de l'administration fiscale qui, dans le cadre des compétences qui leur sont conférées, font usage de moyens d'instruction et de contrôle légaux, restent dans le cadre de l'exercice de leur fonction; un agent de l'administration fiscale ne viole pas le secret professionnel si, sur la base de l'article 243 du Code des impôts sur les revenus 1964, il fait usage de tout renseignement, pièce, procès-verbal ou acte découvert ou obtenu dans l'exercice de ses fonctions soit directement, soit par l'entremise d'un des services, administrations, sociétés, associations, établissements ou organismes désignés aux articles 235 et 236 du Code des impôts sur les revenus 1964 pour la recherche de toute somme due en vertu des lois d'impôts. Cette infraction fiscale régulièrement recueillie peut être utilisées en vue de la taxation d'un tiers (1). (1) Voir les conclusions du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Divers - Agents de l'administration fiscale - Secret professionnel

- Art. 244, al. 1er Code des Impôts sur les Revenus 1964
- Art. 337, al. 1er Code des impôts sur les revenus 1992

F.12.0087.N

24 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150424.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Inkomsten uit onroerende goederen - Erfpacht- of opstalvergoedingen - Gelijkaardige onroerende goederen

Met het in artikel 10, §2, van het WIB92 gebezigd begrip "gelijkaardige onroerende rechten" worden de rechten van gebruik op lange termijn van gebouwde onroerende goederen bedoeld, ongeacht hun persoonlijk of zakenrechtelijk karakter (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Inkomsten uit onroerende goederen - Erfpacht- of opstalvergoedingen - Gelijkaardige onroerende goederen

- Art. 10, § 2 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus de biens immeubles - Indemnités d'emphytéose et de surperficie - Droits immobiliers similaires

Il y a lieu d'entendre par la notion de "droits immobiliers similaires" figurant à l'article 10, § 2, du Code des impôts sur les revenus 1992, les droits d'usage à long terme de biens immobiliers bâtis, que leur caractère soit personnel ou réel (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus de biens immeubles - Indemnités d'emphytéose et de surperficie - Droits immobiliers similaires

- Art. 10, § 2 Code des impôts sur les revenus 1992

F.12.0098.F

4 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150604.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Verzet tegen dwangbevel - Verwerping - Beroep - Voorafgaande consignatie van de verschuldigde bedragen - Beoordelingsverplichting van de belastingadministratie - Criteria

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Verzet tegen dwangbevel - Verwerping - Beroep - Voorafgaande consignatie van de verschuldigde bedragen - Betwisting door de belastingplichtige - Hof van beroep - Toezicht op de vordering tot consignatie - Onderzoek van de gegrondheid van de grieven - Marginale toetsing

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Verzet tegen dwangbevel - Verwerping - Beroep - Voorafgaande consignatie van de verschuldigde bedragen

Het hof van beroep moet bij het toezicht op de vordering tot consignatie onderzoeken of de grieven die de belastingplichtige in hoger beroep aanvoert, op de datum waarop de consignatie van de bedragen door de bevoegde ambtenaar werd gevorderd, redelijkerwijs tot betwisting aanleiding konden geven; dat onderzoek houdt een marginale toetsing van de gegrondheid van die grieven in (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Verzet tegen dwangbevel - Verwerping - Beroep - Voorafgaande consignatie van de verschuldigde bedragen - Betwisting door de belastingplichtige - Hof van beroep - Toezicht op de vordering tot consignatie - Onderzoek van de gegrondheid van de grieven - Marginale toetsing

Artikel 92, tweede lid, van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde, dat de rechten van de Schatkist tegen dilatoire procedures moet beschermen, beperkt het recht van beroep van de belastingplichtige (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Verzet tegen dwangbevel - Verwerping - Beroep - Voorafgaande consignatie van de verschuldigde bedragen
- Art. 92, tweede lid Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

Conclusions du premier avocat général Henkes.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Opposition à contrainte - Rejet - Recours - Consignation préalable des sommes dues - Obligation d'appréciation de l'administration fiscale - Critères

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Opposition à contrainte - Rejet - Recours - Consignation préalable des sommes dues - Contestation par l'assujetti - Cour d'appel - Contrôle de la demande de consignation - Examen du bien-fondé des griefs - Appréciation marginale

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Opposition à contrainte - Rejet - Recours - Consignation préalable des sommes dues

Il incombe à la cour d'appel d'examiner, dans le cadre du contrôle exercé sur la demande de consignation, si les griefs invoqués par l'assujetti en degré d'appel, au jour où la consignation des fonds a été demandée par le fonctionnaire compétent, pouvaient raisonnablement donner lieu à contestation; cet examen implique une appréciation marginale du bien-fondé de ces griefs (1). (1) Voir les concl. du MP.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Opposition à contrainte - Rejet - Recours - Consignation préalable des sommes dues - Contestation par l'assujetti - Cour d'appel - Contrôle de la demande de consignation - Examen du bien-fondé des griefs - Appréciation marginale

L'article 92, alinéa 2, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, qui tend à protéger les droits du Trésor contre des procédures dilatoires, restreint le droit de recours de l'assujetti (1). (1) Voir les concl. du MP.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Opposition à contrainte - Rejet - Recours - Consignation préalable des sommes dues

- Art. 92, al. 2 Code de la taxe sur la valeur ajoutée

Op straffe van schending van artikel 6 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, moet de bevoegde administratie krachtens artikel 92, tweede lid, van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde, rekening houden met de concrete gegevens van elke zaak en dus ook met de financiële toestand van de belastingplichtige en met de gegrondheid van de middelen die tot staving van dat beroep worden aangevoerd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Verzet tegen dwangbevel - Verwerping - Beroep - Voorafgaande consignatie van de verschuldigde bedragen - Beoordelingsverplichting van de belastingadministratie - Criteria

- Art. 92, tweede lid Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

Sous peine de violer l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, l'article 92, alinéa 2, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée oblige l'administration compétente à tenir compte des éléments concrets de chaque cause, y compris la situation financière de l'assujetti et le sérieux des moyens invoqués à l'appui du recours (1). (1) Voir les concl. du MP.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Opposition à contrainte - Rejet - Recours - Consignation préalable des sommes dues - Obligation d'appréciation de l'administration fiscale - Critères

- Art. 92, al. 2 Code de la taxe sur la valeur ajoutée

F.12.0112.N

9 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150109.2](#)

AC nr. 21

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorheffingen en belastingkrediet - Bedrijfsvoorheffing - Inkomsten toegekend aan buitenlandse artiesten of sportbeoefenaars

De inkomsten die, zonder bemiddeling van Belgische inrichtingen, voortkomen uit een in België door een niet-inwonende podiumkunstenaar of sportbeoefenaar uitgeoefende activiteit zijn onderworpen aan bedrijfsvoorheffing, zelfs indien de inkomsten niet worden toegekend aan de betrokkene, maar aan een buitenlandse tussenpersoon; indien er een dubbelbelastingverdrag bestaat met de Staat waar de vennootschap is gevestigd, kan, gelet op de voorrang van dubbelbelastingverdragen op de Belgische interne wetgeving, louter op grond van artikel 228, §2, 8°, WIB92 niet worden aangenomen dat België heffingsbevoegd is indien een Belgische organisator vergoedingen betaalt aan de buitenlandse vennootschap voor prestaties van podiumkunstenaars of sportbeoefenaars (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorheffingen en

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Précomptes et crédit d'impôts - Précompte professionnel - Revenus attribués à des artistes ou sportifs étrangers

Les revenus qui, sans l'intervention d'établissements belges, proviennent d'activités exercées en Belgique par un artiste du spectacle ou un sportif ne résidant pas en Belgique, sont soumis au précompte professionnel, même si les revenus ne sont pas attribués à l'intéressé mais à un intermédiaire étranger; s'il existe une convention préventive de la double imposition avec l'Etat dans lequel la société est établie, il ne peut être admis, eu égard à la priorité des conventions de double imposition sur la législation interne belge, sur la seule base de l'article 228, § 2, 8° du Code des impôts sur les revenus 1992, que la Belgique peut lever l'impôt si un organisateur belge verse des rémunérations à une société étrangère pour des prestations effectuées par des artistes du spectacle ou des sportifs (1). (1) Voir les conclusions contraires du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Précomptes et crédit d'impôts - Précompte professionnel - Revenus attribués à des artistes ou

P. 220/843

belastingkrediet - Bedrijfsvoorheffing - Inkomsten toegekend aan buitenlandse artiesten of sportbeoefenaars

- Artt. 228, § 2, 8°, en 270, 3° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

sportifs étrangers

- Art. 228, § 2, 8°, et 270, 3° Code des impôts sur les revenus 1992

F.12.0117.N

9 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150109.3](#)

AC nr. 22

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorheffingen en belastingkrediet - Roerende voorheffing - Roerende inkomsten van Belgische oorsprong - Uitkering aan een aan de rechtspersonenbelasting onderworpen belastingplichtige - Gebrek aan inhouding van de roerende voorheffing

Indien een aan de rechtspersonenbelasting onderworpen belastingplichtige roerende inkomsten verkrijgt van Belgische oorsprong waarop overeenkomstig de vigerende wettelijke en reglementaire bepalingen roerende voorheffing verschuldigd is, zonder dat die voorheffing werd ingehouden of doorgestort aan de fiscus, wordt de verplichting tot betaling van de roerende voorheffing verlegd naar de genietter van de inkomsten, die in afwijking van artikel 261 WIB92, de enige schuldenaar wordt van de roerende voorheffing (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorheffingen en belastingkrediet - Roerende voorheffing - Roerende inkomsten van Belgische oorsprong - Uitkering aan een aan de rechtspersonenbelasting onderworpen belastingplichtige - Gebrek aan inhouding van de roerende voorheffing

- Artt. 261, 1°, en 262, 1°, a Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Précomptes et crédit d'impôts - Précompte mobilier - Revenus mobiliers d'origine belge - Versement à un contribuable soumis à l'impôt des personnes morales - Pas de retenue du précompte mobilier

Si un contribuable assujetti à l'impôt des personnes morales recueille des revenus mobiliers d'origine belge sur lesquels est dû un précompte mobilier en vertu des dispositions légales et réglementaires en vigueur, sans aucune retenue ou versement du précompte mobilier au fisc, l'obligation de payer le précompte mobilier se déplace vers le bénéficiaire des revenus qui, par dérogation à l'article 261 du Code des impôts sur les revenus 1992 devient le seul débiteur du précompte mobilier (1). (1) Voir les conclusions du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Précomptes et crédit d'impôts - Précompte mobilier - Revenus mobiliers d'origine belge - Versement à un contribuable soumis à l'impôt des personnes morales - Pas de retenue du précompte mobilier

- Art. 261, 1°, et 262, 1°, a Code des impôts sur les revenus 1992

F.12.0130.N

13 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150213.2](#)

AC nr. 111

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Douanerechten - Invordering - Bevoegde Lidstaat

DOUANE EN ACCIJNZEN - Douanerechten - Procedure tot navordering - Verjaringstermijn van drie jaar - Toepassingsvoorwaarden

Conclusions de l'avocat général Thijs.

DOUANES ET ACCISES - Droits de douane - Recouvrement - Etat membre compétent

DOUANES ET ACCISES - Droits de douane - Procédure de recouvrement a posteriori - Délai de prescription de trois ans - Conditions d'application

Om de bevoegdheid te toetsen van de lidstaat die is overgegaan tot invordering van de douanerechten, dient te worden bepaald of de plaats van de overtreding of de onregelmatigheid kon worden vastgesteld op het ogenblik waarop is gebleken dat de zending niet bij het kantoor van bestemming was aangebracht (1). (1) Zie concl. OM.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Douanerechten - Invordering - Bevoegde Lidstaat

- Art. 36, eerste en derde lid EEG-Verordening nr. 222/77 van de Raad van 13 dec. 1976

- Art. 378.1 EEG-Verordening nr. 2454/93 van de Commissie van 2 juli 1993

Voor toepassing van artikel 3, eerste lid, Verordening nr. 1697/79 is niet vereist dat de autoriteiten niet in staat waren om binnen de termijn van drie jaar het juiste bedrag van de wettelijk verschuldigde rechten bij invoer of bij uitvoer vast te stellen (1). (1) Zie concl. OM.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Douanerechten - Procedure tot navordering - Verjaringstermijn van drie jaar - Toepassingsvoorwaarden

- Artt. 2.1, eerste en tweede lid, en 3, eerste lid EEG-Verordening nr. 1697/79 van de Raad van 24 juli 1979 inzake navordering van de rechten bij invoer of bij uitvoer

Pour contrôler la compétence de l'Etat-membre qui a procédé au recouvrement des droits de douane, il y a lieu de déterminer si le lieu de l'infraction ou de l'irrégularité pouvait être établi au moment où il est apparu que l'envoi n'a pas été représenté au bureau de destination (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

DOUANES ET ACCISES - Droits de douane - Recouvrement - Etat membre compétent

- Art.36, al. 1er et 3 Règlement (CEE) n° 222/77 du Conseil du 13 décembre 1976 relatif au transit communautaire

- Art. 378.1 Règlement (C.E.E.) n° 2454/93 de la Commission du 2 juillet 1993

L'application de l'article 3, alinéa 1er, du Règlement n° 1697/79 ne requiert pas que les autorités n'étaient pas en état de déterminer dans le délai de trois ans le montant exact des droits à l'importation ou des droits à l'exportation légalement dus (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

DOUANES ET ACCISES - Droits de douane - Procédure de recouvrement a posteriori - Délai de prescription de trois ans - Conditions d'application

- Art. 2.1, al. 1er et 2, et 3, al. 1er Règlement C.E.E. n° 1697/79 du Conseil du 24 juillet 1979, concernant le recouvrement "a posteriori" des droits à l'exportation

F.12.0177.N

9 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150109.4](#)

AC nr. 23

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Douane - Douaneschuld - Tijdstip van ontstaan

De douaneschuld bij invoer die ontstaat doordat een voorwaarde voor de toekenning van een verlaagd tarief bij invoer niet in acht is genomen, ontstaat op het tijdstip waarop de goederen onder de betrokken douaneregeling werden geplaatst, wanneer achteraf blijkt dat aan deze voorwaarde niet is voldaan (1). (1) Zie concl. OM.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Douane - Douaneschuld - Tijdstip van ontstaan

- Artt. 204 en 221.3 EEG-Verordening nr. 2913/92 van de Raad van 12 okt. 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek

Conclusions de l'avocat général Thijs.

DOUANES ET ACCISES - Douanes - Dette douanière - Moment de la naissance des dettes

La dette douanière à l'importation qui naît parce qu'une condition d'attribution d'un tarif réduit à l'importation n'a pas été observée, naît au moment où les marchandises sont soumis au régime douanier en question, lorsqu'il apparaît ensuite que cette condition n'a pas été observée (1). (1) Voir les conclusions du MP publiées à leur date dans AC.

DOUANES ET ACCISES - Douanes - Dette douanière - Moment de la naissance des dettes

- Art. 204 et 221.3 Règlement (C.E.E.) n° 2913/92 du Conseil du 12 octobre 1992, établissant le code des douanes communautaire

- Art. 2.5 Verordening (EG) nr. 1502/95 van de Commissie van 29 juni 1995 tot vaststelling, voor het verkoopseizoen 1995/1996, van uitvoeringsbepalingen van Verordening (EEG) nr. 1766/92 van de Raad ten aanzien van de invoerrechten in de sector granen

- Art. 2.5 Règl. Comm. CE n° 1502/95 du 29 juin 1995

F.12.0195.N

9 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150109.5](#)AC nr. 24

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Vernietiging - Subsidiaire aanslag - Toepassingsvoorwaarden

Indien de oorspronkelijke aanslag vernietigd wordt wegens schending van de regels inzake verjaring of wanneer de oorspronkelijke aanslag werd gevestigd met opzettelijke schending van een wettelijke regel en met het doel om aan het verstrijken van de aanslagtermijn te ontsnappen, kan de administratie geen nieuwe subsidiaire aanslag meer vestigen; een subsidiaire aanslag kan bijgevolg niet wettig worden gevestigd wanneer de oorspronkelijke aanslag nietig is verklaard omdat de belasting onregelmatig werd geheven volgens de procedure van de aanslag van ambtswege, terwijl dit had moeten gebeuren onder de voorwaarden van artikel 346 WIB92, en blijkt dat de administratie de aanslag opzettelijk op die wijze heeft vastgesteld teneinde verval te vermijden en over een bijkomende aanslagtermijn te beschikken (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Vernietiging - Subsidiaire aanslag - Toepassingsvoorwaarden

- Art. 356, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Annulation - Cotisation subsidiaire - Conditions d'application

Si la cotisation primitive est annulée pour cause de violation des règles en matière de prescription ou si elle a été établie alors qu'une règle légale a été sciemment violée et que l'objectif était d'échapper à l'expiration du délai d'imposition, l'administration ne peut plus établir une nouvelle cotisation subsidiaire; en conséquence cotisation subsidiaire ne peut pas être établie légalement lorsque la cotisation primitive est déclarée nulle dès lors que l'imposition a été levée irrégulièrement suivant la procédure de la taxation d'office, alors qu'elle eut dû l'être dans les conditions prévues par l'article 346 du Code des impôts sur les revenus 1992, et qu'il s'avère que ce mode de taxation a été utilisé à dessein par l'administration dans le but d'éviter la forclusion et de se créer un délai d'imposition complémentaire (1). (1) Voir les conclusions du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Annulation - Cotisation subsidiaire - Conditions d'application

- Art. 356, al. 1er Cône des impôts sur les revenus 1992

F.13.0005.N

22 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150522.4](#)AC nr. ...

De overgangsbepaling waarin artikel 44bis, eerste lid, Leegstandsdecreet voorziet, verhindert niet dat geschillen met betrekking tot de heffingen in de Leegstandsbelasting die betrekking hebben op de heffingsjaren vóór 1 januari 2002 verder worden afgehandeld volgens de regelgeving die destijds van toepassing was tijdens het toepasselijke heffingsjaar; artikel 19bis van het besluit van de Vlaamse regering van 2 april 1996 heeft geen retroactieve werking, en laat de leegstandsheffingen die betrekking hebben op de periode vóór 1 januari 2002 onverlet.

La disposition transitoire prévue par l'article 44bis, alinéa 1er du décret du 22 décembre 1995 contenant diverses mesures d'accompagnement du budget 1996, n'empêche pas que les litiges relatifs aux redevances en matière de taxes sur les bâtiments désaffectés et/ou laissés à l'abandon et les habitations désaffectées, laissées à l'abandon, inadaptées et/ou inhabitables concernant les années d'exercice antérieures au 1er janvier 2002 soient instruits conformément à la réglementation qui était applicable à l'époque au cours de l'année d'exercice applicable; l'article 19bis de l'arrêté du Gouvernement flamand du 2 avril 1996 n'a pas d'effet rétroactif et ne modifie en rien les redevances dues sur les bâtiment désaffectés relatives à la période antérieure au 1er janvier 2002.

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING - Vlaams Gewest - Leegstandsheffing - Heffingsjaren vóór 1 januari 2002 - Toepasselijke regelgeving

- Art. 44bis, eerste en tweede lid Decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996
- Art. 19bis Besluit van de Vlaamse regering 2 april 1996 betreffende de heffing ter bestrijding van [...] verkrotting van gebouwen en/of woningen

IMPOTS COMMUNAUTAIRES ET REGIONAUX - Région flamande - Redevance sur les immeubles désaffectés - Années d'imposition antérieures au 1er janvier 2002 - Réglementation applicable

- Art. 44bis, al. 1er et 2 Décret contenant diverses mesures d'accompagnement du budget 1996
- Art. 19bis Arrêté du Gouvernement flamand du 2 avril 1996 relatif à la redevance visant à lutter contre [...] le délabrement de bâtiments et/ou d'habitations

F.13.0009.N

27 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150327.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Tarieven - Tarief van 6% - Omvorming van een onroerend goed tot privé-woning - Toepassingsvoorwaarden

Conclusions de l'avocat général Thijs.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Taux - Taux de 6% - Transformation d'un bien immeuble en habitation privée - Conditions d'application

Op een handeling die bestaat in de verbouwing van een uit zijn aard onroerend goed is het verminderd BTW-tarief van 6 procent van tabel A, rubriek XXXI van het KB nr. 20 van 20 juli 1970 van toepassing, zonder dat wordt vereist dat het gaat om de verbouwing van een onroerend goed dat reeds de bestemming had van privé-woning; aan de voorwaarde van de aanpassing van het gebouw aan de bestemming van privé-woning moet slechts voldaan zijn na de uitvoering van de werken en het is niet vereist dat het gebouw of ieder deel van het gebouw reeds deze bestemming had voor de uitvoering der werken (1). (1) Zie concl. OM.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Tarieven - Tarief van 6% - Omvorming van een onroerend goed tot privé-woning - Toepassingsvoorwaarden

- Art. 1, 1° KB nr. 20 van 20 juli 1970

- Tabel A, rubriek XXXI, §§ 1 en 3, 1°, van de bijlage bij KB nr. 20 van 20 juli 1970

Le taux réduit à 6 % de la taxe sur la valeur ajoutée figurant au tableau A, rubrique XXXI de l'arrêté royal n° 20 du 20 juillet 1970 s'applique à une opération qui consiste en la transformation d'un bien immeuble par nature sans qu'il soit requis qu'il s'agisse de la transformation d'un bien immeuble qui avait déjà la destination d'une habitation privée; la condition de l'adaptation de l'immeuble à la destination d'habitation privée ne doit être remplie qu'après l'exécution des travaux et il n'est pas requis que l'immeuble ou chaque partie de l'immeuble ait déjà eu cette destination avant l'exécution des travaux (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Taux - Taux de 6% - Transformation d'un bien immeuble en habitation privée - Conditions d'application

- Art. 1er, 1° A.R. n° 20 du 20 juillet 1970

- Tableau A, rubrique XXXI, § 1er et 3, 1°, de l'annexe à l' A.R. n° 20 du 20 juillet 1970

F.13.0056.N

19 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150619.4](#)

AC nr. ...

De Staat is geen enkele interest verschuldigd bij de terugbetaling van voorheffingen wanneer de schuldenaar spontaan meer betaald heeft dan hij verschuldigd was; bij de terugbetaling van niet-verschuldigde bedrijfsvoorheffing, die bij gebrek aan spontane betaling werd ingekohierd, is moratoriuminterest verschuldigd op grond van artikel 418 WIB. 92 (1). (1) Zie Cass. 16 februari 1984, AC 1983-84, n° 335.

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorheffingen en belastingkrediet - Aanrekening en terugbetaling van de voorheffingen - Moratoire interesten - Verschuldigdheid

- Artt. 418, eerste lid, 419, eerste lid, 1° en 365 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

INTEREST - Moratoire interest - Fiscale administratie - Niet verschuldigde voorheffingen - Terugbetaling

- Artt. 418, eerste lid, 419, eerste lid, 1° en 365 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

L'Etat ne doit allouer aucun intérêt moratoire lors du remboursement de précomptes lorsque le débiteur a payé spontanément plus que ce dont il était redevable; lors du remboursement d'un précompte professionnel non dû qui a été enrôlé à défaut de paiement spontané, les intérêts moratoires sont dus sur la base de l'article 418 du Code des impôts sur les revenus 1992 (1). (1) Voir Cass. 16 février 1984, Pas. 1984, n° 335.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Précomptes et crédit d'impôts - Imputation et restitution des précomptes - Intérêts moratoires - Caractère dû

- Art. 418, al. 1er, 419, al. 1er, 1° et 365 Code des impôts sur les revenus 1992

INTERETS - Intérêts moratoires - Administration fiscale - Précomptes indus - Remboursement

- Art. 418, al. 1er, 419, al. 1er, 1° et 365 Code des impôts sur les revenus 1992

F.13.0077.N

22 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150522.8](#)

AC nr. ...

De fiscale wetgeving bevat geen algemene bepaling die het gebruik verbiedt van onrechtmatig verkregen bewijs voor het vaststellen van een belastingschuld en zo, daartoe gronden aanwezig zijn, voor het opleggen van een verhoging of een boete. Het gebruik door de administratie van onrechtmatig verkregen bewijs dient te worden getoetst aan de beginselen van behoorlijk bestuur en het recht op een eerlijk proces: behoudens wanneer de wetgever ter zake in bijzondere sancties voorziet, kan het gebruik van onrechtmatig verkregen bewijs in fiscale zaken slechts worden geweerd indien de bewijsmiddelen verkregen zijn op een wijze die zozeer indruist tegen hetgeen van een behoorlijk handelende overheid mag worden verwacht dat dit gebruik onder alle omstandigheden als ontoelaatbaar moet worden geacht, of indien dit gebruik het recht van de belastingplichtige op een eerlijk proces in het gedrang brengt; de rechter kan bij die afweging onder meer rekening houden met één of meer van volgende omstandigheden: het zuiver formeel karakter van de onregelmatigheid, de weerslag ervan op het recht of de vrijheid die door de overschreden norm worden beschermd, het al dan niet opzettelijk karakter van de door de overheid begane onrechtmatigheid en de omstandigheid dat de ernst van de inbreuk veruit de begane onrechtmatigheid overstijgt.

BELASTING - Belastingenschuld - Bewijsmiddelen - Onrechtmatig verkregen bewijs - Toelaatbaarheidsvoorwaarden

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - BTW-schuld - Bewijs - Onrechtmatig verkregen bewijs - Toelaatbaarheidsvoorwaarden

BEWIJS - Belastingzaken - Bewijsvoering - Onrechtmatig verkregen bewijs - Toelaatbaarheidsvoorwaarden

La législation fiscale ne contient aucune disposition générale interdisant l'utilisation d'une preuve obtenue illégalement pour déterminer la dette d'impôt et s'il y a lieu, pour infliger un accroissement ou une amende. L'utilisation par l'administration d'une preuve obtenue illégalement doit être contrôlée à la lumière des principes de bonne administration et du droit à un procès équitable: sauf lorsque le législateur prévoit des sanctions particulières, l'utilisation d'une preuve obtenue illégalement en matière fiscale ne peut être écartée que si les moyens de preuve ont été obtenus d'une manière qui est tellement contraire à ce qui est raisonnablement attendu d'une autorité agissant correctement que cette utilisation doit en toutes circonstances être considérée comme étant inadmissible, ou si cette utilisation met en péril le droit du contribuable à un procès équitable; lors de ce contrôle, le juge peut notamment tenir compte d'une ou de plusieurs des circonstances suivantes: le caractère purement formel de l'irrégularité, sa répercussion sur le droit ou la liberté protégés par la norme transgressée, le caractère intentionnel ou non de l'illégalité commise par l'autorité et la circonstance que la gravité de l'infraction excède de manière importante l'illégalité commise.

IMPOT - Dette d'impôt - Moyens de preuve - Preuve obtenue illégalement - Conditions d'admissibilité

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Dette en matière de taxe sur la valeur ajoutée - Preuve - Preuve obtenue illégalement - Conditions d'admissibilité

PREUVE - Matière fiscale - Administration de la preuve - Preuve obtenue illégalement - Conditions d'admissibilité

F.13.0085.F

4 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150904.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van de eerste advocaat-generaal Henkes.

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Dubbelbelastingverdrag - Overeenkomst tussen België en Frankrijk - Artikelen 10.1 en 10.2 - Publiekrechtelijke rechtspersoon - Nijverheids- of handelsactiviteit
INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen -

3/05/2023

Conclusions du premier avocat général Henkes.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention préventive de doubles impositions - Convention entre la Belgique et la France - Articles 10.1 et 10.2 - Personne morale de droit public - Activité industrielle ou commerciale
IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales -

P. 226/843

Dubbelbelastingverdrag - Overeenkomst tussen België en Frankrijk - Artikelen 10.1 en 10.2 - Publiekrechtelijke rechtspersoon

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Dubbelbelastingverdrag - Overeenkomst tussen België en Frankrijk - Artikelen 10.1 en 10.2 - Toepassingsgebieden

Uit de artikelen 10.1 en 10.2 van de Overeenkomst van 10 maart 1964 tussen België en Frankrijk tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van wederzijdse administratieve en juridische bijstand inzake inkomstenbelastingen volgt dat de verdragsluitende Staten in onderlinge overeenstemming kunnen beslissen om de regel van artikel 10.1 toe te passen op publiekrechtelijke rechtspersonen die een nijverheids- of handelsactiviteit uitoefenen en dat, bij gebrek aan overeenstemming, artikel 10.1 van toepassing is op de in artikel 10.2 vermelde lichamen of instellingen die geen nijverheids- of handelsactiviteit uitoefenen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Dubbelbelastingverdrag - Overeenkomst tussen België en Frankrijk - Artikelen 10.1 en 10.2 - Toepassingsgebieden

- Artt. 10.1 en 10.2 Overeenkomst van 10 maart 1964 tussen België en Frankrijk

Uit de artikelen 23, § 1, 24, 27 en 30 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, die voor de toepassing van de inkomstenbelastingen een onderscheid maken tussen de activiteitensectoren, volgt dat een publiekrechtelijk rechtspersoon een nijverheids- of handelsactiviteit uitoefent in de zin van de artikelen 10.1 en 10.2 van de Overeenkomst van 10 maart 1964 wanneer die activiteit plaatsvindt in de nijverheids- of handelssector (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Dubbelbelastingverdrag - Overeenkomst tussen België en Frankrijk - Artikelen 10.1 en 10.2 - Publiekrechtelijke rechtspersoon - Nijverheids- of handelsactiviteit

- Artt. 10.1, 10.2 en 22 Overeenkomst van 10 maart 1964 tussen België en Frankrijk

Convention préventive de doubles impositions - Convention entre la Belgique et la France - Articles 10.1 et 10.2 - Personne morale de droit public

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention préventive de doubles impositions - Convention entre la Belgique et la France - Articles 10.1 et 10.2 - Champs d'applications

Il suit des articles 10.1 et 10.2 de la Convention du 10 mars 1964 entre la Belgique et la France tendant à éviter les doubles impositions et à établir des règles d'assistance administrative et juridique réciproque en matière d'impôts sur les revenus que les États contractants peuvent décider de commun accord d'appliquer la règle de l'article 10.1 à des personnes morales de droit public qui se livrent à une activité industrielle ou commerciale et qu'en l'absence d'accord, l'article 10.1 est applicable aux organismes ou établissements énumérés à l'article 10.2 qui ne se livrent pas à une activité industrielle ou commerciale (1). (1) Voir les concl. du MP.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention préventive de doubles impositions - Convention entre la Belgique et la France - Articles 10.1 et 10.2 - Champs d'applications

- Art. 10.1 et 10.2 Convention franco-belge du 10 mars 1964

Il suit des articles 23, § 1er, 24, 27 et 30 du Code des impôts sur les revenus 1992, qui distinguent les secteurs d'activité pour l'application des impôts sur les revenus, que l'activité d'une personne morale de droit public au sens des articles 10.1 et 10.2 de la Convention du 10 mars 1964 est industrielle ou commerciale lorsqu'elle a lieu dans le secteur de l'industrie ou du négoce (1). (1) Voir les concl. du MP.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention préventive de doubles impositions - Convention entre la Belgique et la France - Articles 10.1 et 10.2 - Personne morale de droit public - Activité industrielle ou commerciale

- Art. 10.1, 10.2 et 22 Convention franco-belge du 10 mars 1964

Een lichaam dat opgericht is of gecontroleerd wordt door de politieke onderdelen en dat tot een van de categorieën van lichamen of instellingen bedoeld in artikel 10.2 van de Overeenkomst van 10 maart 1964 behoort, kan beantwoorden aan het begrip publiekrechtelijke rechtspersoon van een van de verdragsluitende Staten in de zin van artikel 10.1 van die overeenkomst (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Dubbelbelastingverdrag - Overeenkomst tussen België en Frankrijk - Artikelen 10.1 en 10.2 - Publiekrechtelijke rechtspersoon

- Artt. 10.1 en 10.2 Overeenkomst van 10 maart 1964 tussen België en Frankrijk

Peut répondre à la notion de personne morale de droit public de l'un des États contractants au sens de l'article 10.1 de la Convention du 10 mars 1964 un organisme constitué ou contrôlé par des collectivités locales qui entre dans une des catégories d'organismes ou d'établissements visées à l'article 10.2 de la convention précitée (1). (1) Voir les concl. du MP.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention préventive de doubles impositions - Convention entre la Belgique et la France - Articles 10.1 et 10.2 - Personne morale de droit public

- Art. 10.1 et 10.2 Convention franco-belge du 10 mars 1964

F.13.0088.N

3 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150903.4](#)

AC nr. ...

De bevoegdheid om onbeperkt uitstel van de invordering van de ten laste van de belastingplichtige gevestigde inkomstenbelastingen te verlenen, komt toe aan de directeur der belastingen en niet aan de ontvanger.

INKOMSTENBELASTINGEN - Rechten - Tenuitvoerlegging en voorrechten van de schatkist - Invordering - Verlenen van onbeperkt uitstel - Bevoegde ambtenaar

- Art. 413bis Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

La compétence d'accorder la surséance indéfinie au recouvrement des impôts sur les revenus établis à charge du redevable appartient au directeur des contributions et pas au receveur.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Droits, exécution et privilèges du trésor public - Recouvrement - Octroi d'une surséance indéfinie - Fonctionnaire compétent

- Art. 413bis Code des impôts sur les revenus 1992

Door in betalingsfaciliteiten te voorzien, kan de rekenplichtige hoe dan ook geen afbreuk doen aan de wettelijke betalingstermijnen; de betalingsfaciliteiten betreffen een gedogen vanwege de rekenplichtige, waaraan de belastingschuldige geen enkel recht ontleent.

INKOMSTENBELASTINGEN - Rechten - Tenuitvoerlegging en voorrechten van de schatkist - Invordering - Verlenen van betalingsfaciliteiten - Draagwijdte van de maatregel

- Art. 413 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

En prévoyant des facilités de paiement, le comptable ne peut en aucun cas déroger aux délais de paiement légaux; les facilités de paiement concernent une tolérance de la part du comptable dans laquelle le redevable ne peut puiser aucun droit.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Droits, exécution et privilèges du trésor public - Recouvrement - Octroi de facilités de paiement - Portée de la mesure

- Art. 413 Code des impôts sur les revenus 1992

Geen enkele wettelijke bepaling verleent de rechter of rekenplichtige ontvanger de bevoegdheid van de wettelijke betalingstermijnen inzake inkomstenbelastingen af te wijken door bijkomende betalingstermijnen toe te staan voor vervallen belastingschulden; dit neemt niet weg dat de rekenplichtige de mogelijkheid heeft op autonome wijze en op zijn verantwoordelijkheid de invordering en de vervolging te organiseren en om in die optiek in betalingsfaciliteiten te voorzien.

INKOMSTENBELASTINGEN - Rechten - Tenuitvoerlegging en voorrechten van de schatkist - Invordering - Verlenen van betalingsfaciliteiten - Bevoegde ambtenaar
- Art. 413 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Noch de wet noch de algemene beginselen van behoorlijk bestuur verplichten de ontvanger de belastingschuldige te horen in het raam van een aanvraag tot betalingsfaciliteiten.

INKOMSTENBELASTINGEN - Rechten - Tenuitvoerlegging en voorrechten van de schatkist - Invordering - Aanvraag tot betalingsfaciliteiten - Rekenplichtige ontvanger - Hooplicht

- Art. 413 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Aucune disposition légale ne confère au juge ou au receveur comptable la compétence de déroger au délais de paiement légaux en matière d'impôts sur les revenus en accordant des délais de paiement supplémentaires pour des dettes d'impôt échues; cela n'empêche pas que le comptable a la possibilité d'organiser de manière autonome et sous sa responsabilité le recouvrement et les poursuites et de prévoir, dans cette optique, des facilités de paiement.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Droits, exécution et privilèges du trésor public - Recouvrement - Octroi de facilités de paiement - Fonctionnaire compétent

- Art. 413 Code des impôts sur les revenus 1992

Ni la loi ni les principes généraux de bonne administration n'obligent le receveur à entendre le redevable dans le cadre d'une demande de facilités de paiement.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Droits, exécution et privilèges du trésor public - Recouvrement - Demande de facilités de paiement - Receveur comptable - Devoir d'audition

- Art. 413 Code des impôts sur les revenus 1992

F.13.0108.N

12 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150612.1](#)

AC nr. ...

Aan de rechter die kennisneemt van een geschil op verwijzing na gedeeltelijke cassatie, komt slechts rechtsmacht toe binnen de grenzen van de verwijzing welke in beginsel beperkt is tot de omvang van de vernietiging, zij het met inbegrip van onafscheidbare beslissingen en beslissingen die van de vernietigde beslissingen het gevolg zijn; het staat in die stand van de rechtspleging aan de verwijzingsrechter over die omvang, welke in de regel beperkt is tot de draagwijdte van het middel dat ten grondslag ligt aan de vernietiging, te beslissen ongeacht de door het Hof gebruikte bewoordingen.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Belastingzaken - Gedeeltelijke cassatie - Geschil op verwijzing - Taak van de rechter

- Art. 1110, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Le juge qui connaît d'une contestation sur renvoi après cassation partielle n'est compétent que dans les limites du renvoi qui, en principe, est limité à l'étendue de la cassation, fût-ce en comprenant les décisions indissociables et les décisions qui résultent des décisions cassées; à ce stade de la procédure, il appartient au juge de renvoi de se prononcer sur cette étendue qui, en principe, est limitée à la portée du moyen sur lequel est fondé la cassation, quels que soient les termes utilisés par la Cour.

CASSATION - Etendue - Matière fiscale - Cassation partielle - Contestation sur renvoi - Mission du juge

- Art. 1110, al. 1er Code judiciaire

Volgens de geest en de algemeenheid van de bewoordingen van artikel 1110, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek, dat de verwijzing na cassatie regelt, mag het wettelijk gevolg van de verwijzing na cassatie niet worden beperkt tot het onderzoek van het vernietigde dictum, maar dient het gehele proces, in zoverre het nog moet worden beslecht, voor de rechter op verwijzing te komen.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Belastingzaken - Verwijzing na cassatie - Wettelijk gevolg
- Art. 1110, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Selon l'esprit et les termes généraux de l'article 1110, alinéa 1er, du Code judiciaire qui règle le renvoi après cassation, la conséquence légale du renvoi après cassation ne peut être limitée à l'examen du dispositif cassé, mais le juge de renvoi doit être saisi de l'entière du procès dans la mesure où il doit encore être tranché.

CASSATION - Etendue - Matière fiscale - Renvoi après cassation - Conséquence légale
- Art. 1110, al. 1er Code judiciaire

F.13.0114.N

22 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150522.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

BELASTING - Teruggave - Moratoriumintresten - Berekeningswijze

De moratoriuminterest bij de terugbetaling van belastingen wordt berekend op het bedrag van elke door de belastingplichtige verrichte betaling van onverschuldigde belastingen, ongeacht of die betaling betrekking had op meerdere aanslagjaren; de aldus berekende moratoriuminterest wordt getoetst aan het minimumbedrag (1). (1) Zie concl. OM.

BELASTING - Teruggave - Moratoriumintresten - Berekeningswijze
- Artt. 418, derde lid, en 419, tweede lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOT - Remboursement - Intérêts moratoires - Mode de calcul

Les intérêts moratoires dus en cas de remboursement d'impôts sont calculés sur le montant de chaque paiement d'impôts indus effectué par le contribuable indépendamment du fait que ce paiement concernait divers exercices d'imposition; l'intérêt moratoire ainsi calculé doit être vérifié à la lumière du montant minimum (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOT - Remboursement - Intérêts moratoires - Mode de calcul
- Art. 418, al. 3, et 419, al. 2 Code des impôts sur les revenus 1992

F.13.0119.N

13 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150213.1](#)

AC nr. 112

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Bewijsvoering - Allerlei - Forfaitaire minimumwinsten - Vorige beroepsverliezen - Mogelijkheid tot aanrekening

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Preuve - Divers - Montant forfaitaire du minimum des bénéficiaires - Pertes professionnelles antérieures - Possibilité de déduction

Overdraagbare beroepsverliezen van vorige belastbare tijdperken waarvan het bestaan is bewezen, kunnen in mindering worden gebracht overeenkomstig artikel 342, §3, WIB92 van de volgens artikel 182 KB WIB92 vastgestelde forfaitaire minimumwinst (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Bewijsvoering - Allerlei - Forfaitaire minimumwinsten - Vorige beroepsverliezen - Mogelijkheid tot aanrekening

- Artt. 206, § 1, en 342, § 3 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992
- Art. 182, §§ 1 en 2, eerste lid Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992

Conformément à l'article 342, § 3, du Code des impôts sur les revenus 1992, les pertes professionnelles transférables des périodes imposables antérieures dont l'existence est prouvée peuvent être déduites du montant forfaitaire du minimum des bénéficiaires en application de l'article 182, § 3, de l'arrêté royal d'exécution du Code des impôts sur les revenus 1992 (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Preuve - Divers - Montant forfaitaire du minimum des bénéficiaires - Pertes professionnelles antérieures - Possibilité de déduction

- Art. 206, § 1er, et 342, § 3 Code des impôts sur les revenus 1992
- Art. 182, § 1er et 2, al. 1er Arrêté Royal d'exécution du Code des Impôts sur les Revenus 1992

F.13.0120.N

15 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151015.12](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Belgisch-Deens dubbelbelastingverdrag - Lonen - Internationaal vrachtwagenvervoer - Heffingsrecht - Bevoegde Staat

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Belgisch-Deens dubbelbelastingverdrag - Lonen - Heffingsrecht - Bevoegde Staat

Ingeval van internationaal vrachtwagenvervoer is de Staat, waarin de transportonderneming is gevestigd, enkel heffingsbevoegd voor de dagen waarop de vrachtwagenbestuurder daadwerkelijk in die Staat heeft gewerkt (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Belgisch-Deens dubbelbelastingverdrag - Lonen - Internationaal vrachtwagenvervoer - Heffingsrecht - Bevoegde Staat

- Art. 15, § 1 Overeenkomst tussen België en Denemarken tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Brussel op 16 oktober 196

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention du 16 octobre 1969 entre la Belgique et le Danemark - Rémunérations - Transport international par camion - Pouvoir d'imposition - Etat compétent

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention du 16 octobre 1969 entre la Belgique et le Danemark - Rémunérations - Pouvoir d'imposition - Etat compétent

En cas de transport international par camion, l'Etat dans lequel l'entreprise de transport est établie n'a le pouvoir d'imposer les rémunérations que pour les jours pendant lesquels le chauffeur de camion a effectivement travaillé dans cet Etat (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention du 16 octobre 1969 entre la Belgique et le Danemark - Rémunérations - Transport international par camion - Pouvoir d'imposition - Etat compétent

- Art. 15, § 1er Convention du 16 octobre 1969

Op grond van artikel 15, § 1, van het Belgisch-Deens dubbelbelastingverdrag komt het heffingsrecht over lonen in eerste instantie toe aan de Staat waarvan de werknemer inwoner is; indien de dienstbetrekking echter in een andere Staat wordt uitgeoefend, hetgeen veronderstelt dat de werknemer aldaar fysiek aanwezig is voor het verrichten van werkzaamheden, komt het heffingsrecht in beginsel toe aan de werkstaat (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Belgisch-Deens dubbelbelastingverdrag - Lonen - Heffingsrecht - Bevoegde Staat

- Art. 15, § 1 Overeenkomst tussen België en Denemarken tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Brussel op 16 oktober 196

En vertu de l'article 15, § 1er, de la Convention du 16 octobre 1969 entre la Belgique et le Danemark en vue d'éviter les doubles impositions et de régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu et la fortune, le pouvoir d'imposer les rémunérations revient en premier lieu à l'Etat dont le travailleur est résident; si l'emploi est toutefois exercé dans un autre Etat, ce qui implique la présence physique du travailleur dans cet Etat pour exercer son activité, le pouvoir d'imposition est, en principe, attribué à l'Etat dans lequel l'emploi est exercé (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention du 16 octobre 1969 entre la Belgique et le Danemark - Rémunérations - Pouvoir d'imposition - Etat compétent

- Art. 15, § 1er Convention du 16 octobre 1969

F.13.0125.N

3 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150903.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Gemeentebelastingen - Gemeente Koksijde - Belasting op de tweede verblijven - Grondwettelijkheid

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 170 - Artikel 170, § 4 - Fiscale autonomie van de gemeenten

De door artikel 170, § 4, Grondwet gewaarborgde fiscale autonomie van de gemeenten houdt in dat de gemeenten, behalve voor de wettelijk vastgestelde uitzonderingen, en binnen de perken van de wet, vrij bepalen welke materie zij aan belastingen onderwerpen (1). (1) Zie concl. van het OM.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 170 - Artikel 170, § 4 - Fiscale autonomie van de gemeenten

- Art. 170, § 4 Grondwet 1994

Conclusions de l'avocat général Thijs.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes communales - Commune de Coxyde - Taxe sur les secondes résidences - Caractère constitutionnel

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 170 - Article 170, § 4 - Autonomie fiscale des communes

L'autonomie fiscale des communes garantie par l'article 170, § 4, de la Constitution implique que les communes, sauf les exceptions légalement prévues, et dans les limites de la loi, déterminent librement quelle matière sera soumise à la taxe (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 170 - Article 170, § 4 - Autonomie fiscale des communes

- Art. 170, § 4 Constitution 1994

Het verweer van de gemeente Koksijde dat de eigen inwoners van de gemeente bijdragen tot de financiering van de gemeente via de bedragen die de gemeente ontvangt uit het Gemeentefonds of op grond van het Decreet van 13 juli 2001, kan geen redelijke verantwoording uitmaken voor de verschillende behandeling van de eigenaars van een tweede verblijf en de eigen inwoners van de gemeente die niet onderworpen zijn aan een aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting, nu het de Vlaamse overheid is die bijdraagt tot deze vorm van financiering, en dus niet de eigen inwoners van de gemeente (1). (1) Zie concl. van het OM.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Gemeentebelastingen - Gemeente Koksijde - Belasting op de tweede verblijven - Grondwettelijkheid

- Artt. 2 en 4 Decreet Vlaamse Gemeenschap 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds

- Art. 19, §§ 1 en 2 Decreet Vlaamse Gemeenschap 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid

La défense de la commune de Coxyde suivant laquelle les propres habitants de la commune contribuent au financement de la commune par le biais des sommes que la commune perçoit du Fonds des communes ou en application du décret du 13 juillet 2001, ne peut constituer une justification raisonnable de la différence de traitement entre les propriétaires d'une seconde résidence et les propres habitants de la commune qui ne sont pas soumis à une taxe communale complémentaire à l'impôt des personnes physiques, dès lors que c'est l'autorité flamande qui contribue à cette forme de financement et donc pas les propres habitants de la commune (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes communales - Commune de Coxyde - Taxe sur les secondes résidences - Caractère constitutionnel

- Art. 2 et 4 Décr. Comm. fl. du 5 juillet 2002

- Art. 19, § 1er et 2 Décr. Comm. fl. du 13 juillet 2001

F.13.0146.N

12 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150612.2](#)

AC nr. ...

Art. 81bis, §1, tweede lid, 2°, dat voorziet in een verjaringstermijn van 7 jaar, vereist niet dat de rechtsvordering op zich het bewijs levert van de handelingen die ten onrechte werden vrijgesteld; het volstaat dat de rechtsvordering aan het licht brengt dat handelingen ten onrechte werden vrijgesteld en dat de administratie, vertrekkend van dit gegeven, aan de hand van een ander bewijsmiddel en zo nodig na verder onderzoek kan aantonen welke handelingen ten onrechte werden vrijgesteld en welk bedrag aan belastingen de belastingplichtige schuldig is (1). (1) Zie de concl. OM.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Verjaring - Rechtsvordering die uitwijst dat belastbare inkomsten niet werden aangegeven - Verjaringstermijn van 7 jaar - Toepassingsvoorwaarden

- Art. 81bis, § 1, tweede lid, 2° Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

L'article 81bis, § 1er, alinéa 2, 2° qui prévoit un délai de prescription de sept ans, ne requiert pas que l'action judiciaire en tant que telle apporte la preuve des opérations ayant été exemptées à tort; il suffit que l'action judiciaire fasse apparaître que des opérations ont été exemptées à tort et qu'au départ de cet élément, l'administration puisse établir à l'aide d'un autre moyen de preuve et, le cas échéant après un examen plus approfondi, quelles opérations ont été exemptées à tort et quel montant de taxes est dû par l'assujetti (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Prescription - Action judiciaire qui fait apparaître que des revenus imposables n'ont pas été déclarés - Délai de prescription de sept ans - Conditions d'application

- Art. 81bis, § 1er, al. 2, 2° Code de la taxe sur la valeur ajoutée

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Verjaring - Rechtsvordering die uitwijst dat belastbare inkomsten niet werden aangegeven - Verjaringstermijn van 7 jaar - Toepassingsvoorwaarden

Conclusions de l'avocat général Thijs.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Prescription - Action judiciaire qui fait apparaître que des revenus imposables n'ont pas été déclarés - Délai de prescription de sept ans - Conditions d'application

F.13.0149.F

4 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150904.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van de eerste advocaat-generaal Henkes.

VORDERING IN RECHTE - Belastingzaken - Rechtsvordering - Geen regelmatige lastgeving - Bekrachtiging - Voorwaarden

Krachtens artikel 1998, tweede lid, Burgerlijk Wetboek kan de verzoeker, bij gebrek aan regelmatige lastgeving, vóór het verstrijken van de vastgestelde termijn of van de verjaringstermijn waaraan de rechtsvordering is onderworpen, het initiatief van zijn onbevoegde lasthebber om in rechte op te treden, bekrachtigen; voor zover de bekrachtiging de door derden verkregen rechten niet schaadt, heeft de bekrachtiging terugwerkende kracht tot op het tijdstip van de indiening van de vordering, die daardoor ontvankelijk wordt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

VORDERING IN RECHTE - Belastingzaken - Rechtsvordering - Geen regelmatige lastgeving - Bekrachtiging - Voorwaarden

Conclusions du premier avocat général Henkes.

DEMANDE EN JUSTICE - Matière fiscale - Action en justice - Absence de mandat régulier - Ratification - Conditions

En vertu de l'article 1998, alinéa 2, du Code civil, en l'absence d'un mandat régulier, le requérant peut, avant l'expiration du délai préfix ou du délai de prescription auquel est sujette l'action, ratifier l'initiative d'agir prise par son mandataire incompetent; sous réserve de ne pas préjudicier aux droits acquis par les tiers, la ratification rétroagit au moment de l'introduction de la demande, qu'elle rend recevable (1). (1) Voir les concl. du MP.

DEMANDE EN JUSTICE - Matière fiscale - Action en justice - Absence de mandat régulier - Ratification - Conditions

F.13.0150.N

13 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150213.3](#)

AC nr. 113

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Subsidiaire aanslag - Toepassingsmodaliteiten

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Cotisation subsidiaire - Modalités d'application

Uit artikel 356 WIB92, dat ertoe strekt het voeren van een geheel nieuwe procedure te vermijden en door een versnelde procedure een uitspraak te verkrijgen over de verschuldigdheid van de belasting, volgt dat de bevoegdheid van de administratie beperkt is tot het vestigen van de subsidiaire aanslag zonder dat zij zich mag uitspreken over de uitvoerbaarverklaring ervan en het de rechter is die oordeelt over de wettigheid en de gegrondheid van de aanslag; daaruit volgt dat de administratie de onregelmatigheid niet dient te herstellen, noch de subsidiaire aanslag dient in te kohieren, maar ermee kan volstaan deze aanslag aan de rechter ter beoordeling voor te leggen.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Subsidiaire aanslag - Toepassingsmodaliteiten

- Art. 356 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Il ressort de l'article 356 du Code des impôts sur les revenus 1992 qui tend à éviter une toute nouvelle procédure et à obtenir une décision sur le caractère redevable de l'impôt par une procédure accélérée, que le pouvoir de l'administration se limite à l'établissement d'une cotisation subsidiaire, sans qu'elle puisse se prononcer sur l'exécutoire de celle-ci et que c'est le juge qui statue sur la légalité et le fondement de la cotisation; il s'ensuit que l'administration n'est pas tenue de réparer l'irrégularité ni d'enrôler la cotisation subsidiaire, mais elle peut se borner à soumettre cette cotisation à l'appréciation du juge.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Cotisation subsidiaire - Modalités d'application

- Art. 356 Code des impôts sur les revenus 1992

F.13.0153.N

24 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150424.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

STAAT - Schuldvorderingen op de Staat - Bijzondere verjaringstermijn van 5 jaar - Tijdstip van aanvang

STAAT - Onrechtmatige overheidsdaad - Benadeelde - Schuldvordering - Tijdstip van ontstaan

De bijzondere verjaringstermijn van vijf jaar voor schuldvorderingen op de Staat waarin artikel 100, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Rijkscomptabiliteit voorziet, neemt een aanvang op de eerste januari van het begrotingsjaar waarin de schuldvordering is ontstaan (1). (1) Zie concl. OM.

STAAT - Schuldvorderingen op de Staat - Bijzondere verjaringstermijn van 5 jaar - Tijdstip van aanvang

- Art. 100, eerste lid, 1° Gecoördineerde wetten 17 juli 1991 op de Rijkscomptabiliteit

Conclusions de l'avocat général Thijs.

ETAT - Créances sur l'Etat - Délai de prescription particulier de 5 ans - Point de départ

ETAT - Acte illicite des autorités - Personne lésée - Créance - Naissance

Le délai de prescription particulier de cinq ans s'appliquant aux créances sur l'Etat, prévu par l'article 100, alinéa 1er, 1°, des lois coordonnées sur la comptabilité de l'Etat du 17 juillet 1991, prend cours le premier janvier de l'année budgétaire au cours de laquelle la créance est née (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ETAT - Créances sur l'Etat - Délai de prescription particulier de 5 ans - Point de départ

- Art. 100, al. 1er, 1° Lois coordonnées du 17 juillet 1991 sur la comptabilité de l'Etat

In geval van een onrechtmatige overheidsdaad ontstaat de schuldvordering in de regel op het ogenblik waarop de schade ontstaat of waarop haar toekomstige verwezenlijking, naar redelijke verwachting, vaststaat; de omstandigheid dat de omvang van de schade op dat tijdstip nog niet precies kan worden bepaald, doet hieraan geen afbreuk (1). (1) Zie concl. OM.

STAAT - Tijdstip van ontstaan - Onrechtmatige overheidsdaad - Benadeelde - Schuldvordering

- Art. 100, eerste lid, 1° Gecoördineerde wetten 17 juli 1991 op de Rijkscomptabiliteit

Dans le cas d'un acte illicite des autorités, la créance naît, en règle, au moment où le dommage survient ou au moment où sa réalisation future est raisonnablement établie; la circonstance que l'étendue du dommage ne peut pas encore être fixée de manière certaine à ce moment-là n'y déroge pas (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ETAT - Naissance - Acte illicite des autorités - Personne lésée - Créance

- Art. 100, al. 1er, 1° Lois coordonnées du 17 juillet 1991 sur la comptabilité de l'Etat

F.13.0158.F

21 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150521.14](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Rechtspleging - Gemeentebelastingen - Reglement - Bekendmaking - Bewijs

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Algemeen - Verordening - Gemeenteverordening en - reglement - Bekendmaking - Bewijs

Uit de artikelen 112 en 114 van de Nieuwe Gemeentewet, gecombineerd met de artikelen 1 en 2 van het koninklijk besluit van 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteoverheden, volgt dat het enige toelaatbare bewijs van de bekendmaking van een gemeenteverordening of – reglement bestaat in de aantekening in het speciaal door de gemeentesecretaris daartoe gehouden register (1). (1) Zie andersluidende concl. OM in Pas. 2015, nr. Het Hof heeft dezelfde dag, in de zaak F.14.0098.F, over die aangelegenheid een arrest gewezen dat dezelfde regel stelt (andersluidende concl. OM).

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Rechtspleging - Gemeentebelastingen - Reglement - Bekendmaking - Bewijs

- Artt. 112 en 114 Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988
- Artt. 1 en 2 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteoverheden

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Algemeen - Verordening - Gemeenteverordening en -

Conclusions de l'avocat général Henkes.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Procédure - Taxes communales - Règlement - Publication - Preuve

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Généralités - Ordonnance - Ordonnance et règlement communal - Publication - Preuve

Il résulte des articles 112 et 114 de la nouvelle loi communale combinés aux articles 1er et 2 de l'arrêté royal du 14 octobre 1991 relatif aux annotations dans le registre des publications des règlements et ordonnances des autorités communales, que le seul mode de preuve admissible de la publication d'une ordonnance ou d'un règlement communal est l'annotation dans le registre spécial tenu par le secrétaire communal (1). (1) Voir les concl. contraires du MP. Le même jour la Cour a dans une cause F.14.0098.F rendu sur cette question un arrêt énonçant la même règle (concl. contraires du MP).

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Procédure - Taxes communales - Règlement - Publication - Preuve

- Art. 112 et 114 Nouvelle L. communale du 24 juin 1988
- Art. 1er et 2 A.R. du 14 octobre 1991 relatif aux annotations dans le registre de publication des règlements et ordonnances des autorités communales

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Généralités - Ordonnance - Ordonnance et règlement communal - Publication - Preuve - Modalités

reglement - Bekendmaking - Bewijs - Wijze

- Artt. 112 en 114 Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988
- Artt. 1 en 2 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteoverheden

- Art. 112 et 114 Nouvelle L. communale du 24 juin 1988
- Art. 1er et 2 A.R. du 14 octobre 1991 relatif aux annotations dans le registre de publication des règlements et ordonnances des autorités communales

F.13.0163.N

12 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150612.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Kosten m.b.t. obligatieverrichtingen - Aftrekbaarheid

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Aftrekbaarheidsvoorwaarden

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Charges professionnelles - Frais relatifs à des opérations boursières - Déductibilité

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Charges professionnelles - Conditions de déductibilité

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Winsten - Beroepsinkomsten

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Bénéfices - Revenus professionnels

De omstandigheden dat tussen een verrichting van een vennootschap en haar statutair doel geen verband bestaat en dat een verrichting uitsluitend werd gesteld met het oog op een belastingvoordeel, sluiten niet uit dat de inkomsten en opbrengsten die het resultaat zijn van deze verrichting als bedrijfsinkomsten worden aangemerkt nu alle inkomsten en opbrengsten van roerende goederen en kapitalen die door een handelsvennootschap worden gebruikt voor het uitoefenen van de beroepswerkzaamheid beroepsinkomsten zijn (1). (1) Zie de andersluidende concl. OM gesteund op de vroegere rechtspraak van het Hof waarop het Hof in het arrest terugkomt en dit ook expliciet zegt.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Winsten - Beroepsinkomsten

- Artt. 24 en 183 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Les circonstances suivant lesquelles il n'existe aucun lien entre une opération d'une société et son objet statutaire et qu'une opération a exclusivement été effectuée en vue d'obtenir un avantage fiscal, n'excluent pas que les revenus et bénéfices qui sont le résultat de cette opération sont qualifiés de revenus professionnels dès lors que tous les revenus et bénéfices de biens meubles et de capitaux utilisés par une société commerciale pour exercer son activité professionnelle constituent des revenus professionnels (1). (1) Voir les concl. contraires du MP fondées sur la jurisprudence antérieure de la Cour à laquelle se réfère la Cour dans le présent arrêt en le disant explicitement.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Bénéfices - Revenus professionnels

- Art. 24 et 183 Code des impôts sur les revenus 1992

Kosten die verband houden met de obligatieverrichtingen kunnen niet als beroepskosten verworpen worden op grond dat deze verrichtingen geen verband houden met de maatschappelijke activiteit van de vennootschap en zij bovendien uitsluitend werden uitgevoerd om door de verrekening van het forfaitair gedeelte van de buitenlandse belastingen een belastingvoordeel te doen (1). (1) Zie de andersluidende concl. OM gesteund op de vroegere rechtspraak van het Hof waarop het Hof in het arrest terugkomt en dit ook expliciet zegt.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Kosten m.b.t. obligatieverrichtingen - Aftrekbaarheid

- Artt. 44, eerste lid, en 96 Wetboek Inkomstenbelastingen 1964

- Artt. 49 en 183 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Uit artikel 44, eerste lid, WIB64 volgt niet dat de aftrek van bedrijfsuitgaven of bedrijfslasten afhankelijk is van de voorwaarde dat zij inherent zijn aan de maatschappelijke activiteit van de handelsvennootschap zoals die blijkt uit haar maatschappelijk doel; de omstandigheden dat tussen een verrichting van een vennootschap en haar maatschappelijke activiteit of statutair doel geen verband bestaat en dat een verrichting uitsluitend werd gesteld met het oog op een belastingvoordeel, sluiten als dusdanig niet uit dat de kosten die met zulke verrichtingen verband houden als aftrekbare beroepskosten kunnen worden aangemerkt (1). (1) Zie de andersluidende concl. OM gesteund op de vroegere rechtspraak van het Hof waarop het Hof in het arrest terugkomt en dit ook expliciet zegt.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Aftrekbaarheidsvoorwaarden

- Artt. 44, eerste lid, en 96 Wetboek Inkomstenbelastingen 1964

- Artt. 49 en 183 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Les frais relatifs à des opérations boursières ne peuvent être rejetés en tant que frais professionnels au motif que ces opérations n'ont aucun rapport avec l'activité sociale de la société et qu'en outre elles ont été exclusivement effectuées afin de réaliser un avantage fiscal en compensant la part forfaitaire des impôts étrangers (1). (1) Voir les concl. contraires du MP fondées sur la jurisprudence antérieure de la Cour à laquelle se réfère la Cour dans le présent arrêt en le disant explicitement.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Charges professionnelles - Frais relatifs à des opérations boursières - Déductibilité

- Art. 44, al. 1er, et 96 Code des Impôts sur les Revenus 1964

- Art. 49 et 183 Code des impôts sur les revenus 1992

Il ne ressort pas de l'article 44, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus 1964 que la déduction des dépenses ou charges professionnelles est subordonnée à la condition qu'elles soient inhérentes à l'activité sociale de la société commerciale telle qu'elle ressort de son objet social; les circonstances qu'il n'existe aucun lien entre une opération d'une société et son activité sociale ou son objet statuaire et qu'une opération a exclusivement été effectuée en vue d'obtenir un avantage fiscal, n'excluent pas en tant que telles que les frais concernant de telles opérations peuvent être qualifiés de frais professionnels déductibles (1). (1) Voir les concl. contraires du MP fondées sur la jurisprudence antérieure de la Cour à laquelle se réfère la Cour dans le présent arrêt en le disant explicitement.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Charges professionnelles - Conditions de déductibilité

- Art. 44, al. 1er, et 96 Code des Impôts sur les Revenus 1964

- Art. 49 et 183 Code des impôts sur les revenus 1992

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Algemeen - Simulatie

Van verboden simulatie voor de fiscus en dus belastingfraude is geen sprake als de partijen, met het oog op de meest voordelige belastingregeling, gebruikmaken van de vrijheid van overeenkomst, zonder evenwel enige wettelijke verplichting te schenden, en handelingen verrichten waarvan zij alle gevolgen aanvaarden, ook al worden die handelingen enkel en alleen verricht om de belastingen te verminderen (1). (1) Zie andersl. concl. OM in Pas. 2015, nr.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Algemeen - Simulatie

- Art. 1321 Burgerlijk Wetboek

Conclusions du premier avocat général Henkes.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Généralités - Simulation

Il n'y a ni simulation prohibée à l'égard du fisc ni, partant, fraude fiscale lorsque, en vue de bénéficier d'un régime fiscal plus favorable, les parties, usant de la liberté des conventions, sans toutefois violer aucune obligation légale, établissent des actes dont elles acceptent toutes les conséquences, même si ces actes sont accomplis à seule fin de réduire la charge fiscale (1). (1) Voir les concl. contraires du MP.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Généralités - Simulation

- Art. 1321 Code civil

F.13.0169.N

22 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150522.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Vernietigde aanslag - Subsidiaire aanslag - Toepassingsvoorwaarden

Een subsidiaire aanslag is slechts mogelijk wanneer de aanslag vernietigd wordt wegens de schending van een wettelijke procedureregeling, maar is niet mogelijk wanneer de aanslag geheel of ten dele nietig wordt verklaard omwille van verjaring; wanneer de oorspronkelijke aanslag wordt vernietigd wegens willekeur, is een nieuwe aanslag slechts mogelijk, indien die willekeur betrekking heeft op de wijze van vaststelling van de belastbare grondslag, en is een nieuwe aanslag niet mogelijk indien de willekeur betrekking heeft op het bestaan van de belastbare grondslag (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Vernietigde aanslag - Subsidiaire aanslag - Toepassingsvoorwaarden

- Art. 356, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Imposition annulée - Cotisation subsidiaire - Conditions d'application

Une cotisation subsidiaire n'est possible que lorsque l'imposition est annulée du chef de violation d'une règle légale de procédure mais pas en cas de nullité totale ou partielle de l'imposition en raison de la prescription; lorsque l'imposition initiale est arbitrairement annulée, une nouvelle cotisation n'est possible que si cet arbitraire concerne le mode de fixation de la base imposable, et une nouvelle cotisation n'est pas possible si l'arbitraire concerne l'existence de la base imposable (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Imposition annulée - Cotisation subsidiaire - Conditions d'application

- Art. 356, al. 1er Côté des impôts sur les revenus 1992

F.13.0178.N

22 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150522.7](#)

AC nr. ...

De mogelijkheid de registratie van een onroerend goed in de inventaris van de leegstaande bedrijfsruimten aan te vechten op grond van artikel 7 Leegstandsdecreet Bedrijfsruimten en artikel 569, eerste lid, 32°, Gerechtelijk Wetboek sluit uit dat wanneer de heffingsplichtige die mogelijkheid niet heeft benut of ze tevergeefs heeft uitgeput, de rechter die op grond van artikel 26, §4, Leegstandsdecreet Bedrijfsruimten en artikel 569, eerste lid, 32°, Gerechtelijk Wetboek kennis neemt van het tegen de heffing ingediende bezwaar, nog uitspraak doet over de wettigheid van de registratie op grond waarvan de heffing is vastgesteld (1). (1) Cass. 17 mei 2013, AR F.12.0093.N, met concl. OM, AC 2013, nr. 308.

La possibilité d'attaquer l'enregistrement d'un bien immobilier dans l'inventaire des sites d'activité économique désaffectés en vertu de l'article 7 du décret du 19 avril 1995 et de l'article 569, alinéa 1er, 32° du Code judiciaire exclut que lorsque le redevable de la redevance n'a pas fait usage de cette faculté ou l'a épuisée en vain, le juge qui connaît de la réclamation dirigée contre la redevance en vertu de l'article 26, § 4, du décret du 19 avril 1995 et de l'article 569, alinéa 1er, 32° du Code judiciaire, statue encore sur la légalité de l'enregistrement sur la base duquel la redevance est établie (1). (1) Cass. 17 mai 2013, RG F.12.0093.N Pas. 2013, n° 308 et les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING - Vlaams Gewest - Leegstandsheffing bedrijfsruimten - Inventaris van de leegstaande bedrijfsruimten - Registratie van een onroerend goed - Beroepsmogelijkheden

- Artt. 5, 7, en 26, §§ 3 en 7 Decreet 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten
- Artt. 569, eerste lid, 32°, en 1385undecies, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

IMPOTS COMMUNAUTAIRES ET REGIONAUX - Région flamande - Redevance sur les sites d'activité économique désaffectés - Inventaire des sites d'activité économique désaffectés - Enregistrement d'un bien immeuble - Possibilités de recours

- Art. 5, 7 et 26, § 3 et 7 Décret du 19 avril 1995 portant des mesures visant à lutter contre et à prévenir la désaffectation et l'abandon de sites d'activité économique
- Art. 569, al. 1er, 32°, et 1385undecies, al. 1er Code judiciaire

F.14.0001.F

21 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150521.18](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Inkomsten uit onroerende goederen - Recht van erfpacht - Erfpacht - Belastbare onroerende inkomsten - Termijnen en ermee gelijkgestelde lasten ten laste van de erfpachter - Aftrekbaarheid - Voorwaarden

Conclusions de l'avocat général Henkes.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus de biens immeubles - Droit d'emphytéose - Emphytéote - Revenus immobiliers imposables - Redevances et charges y assimilées à charge de l'emphytéote - Déductibilité - Conditions

Uit artikel 14, eerste lid, 2°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, gecombineerd met de artikelen 1, eerste lid, en 5, eerste en tweede lid, van de wet van 10 januari 1824 over het recht van erfpacht volgt dat de door de erfpachter betaalde of gedragen termijnen en ermee gelijkgestelde lasten slechts van zijn belastbare onroerende inkomsten aftrekbaar zijn in zoverre zij de tegenwaarde vertegenwoordigen van de daaruit voortvloeiende splitsing van het eigendomsrecht en het genot van het erf, met uitsluiting van de geldsommen die aan de eigenaar zijn betaald ter uitvoering van de afwijkende bepalingen van het wettelijk erfpachtstatuut, ongeacht of die geldsommen betrekking hebben op de terugbetaling van herstel- of onderhoudskosten die hij voor eigen rekening heeft gemaakt dan wel een tegenprestatie zijn voor de hem verleende diensten van beheer (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Inkomsten uit onroerende goederen - Recht van erfpacht - Erfpacht - Belastbare onroerende inkomsten - Termijnen en ermee gelijkgestelde lasten ten laste van de erfpachter - Aftrekbaarheid - Voorwaarden

- Artt. 14, eerste en tweede lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992
- Artt. 1, eerste lid, en 5, eerste en tweede lid Wet 10 jan. 1824 over het recht van erfpacht

Il suit de l'article 14, alinéa 1er, 2°, du Code des impôts sur les revenus 1992 combiné aux articles 1er, alinéa 1er, et 5, alinéa 1er et 2, de la loi du 10 janvier 1824 concernant le droit d'emphytéose, que les redevances et charges y assimilées payées ou supportées par l'emphytéote ne sont déductibles de ses revenus immobiliers imposables que dans la mesure où elles représentent la contrevaletur du démembrement du droit de propriété et de la jouissance du fonds qui en résulte, à l'exclusion des sommes payées au propriétaire en exécution de clauses dérogoatoires au statut légal de l'emphytéose, que ce soit en remboursement de frais de réparation ou d'entretien engagés pour son compte ou en contrepartie de services de gestion qui lui ont été rendus (1). (1) Voir les concl. du MP.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus de biens immeubles - Droit d'emphytéose - Emphytéote - Revenus immobiliers imposables - Redevances et charges y assimilées à charge de l'emphytéote - Déductibilité - Conditions

- Art. 14, al. 1er et 2 Côté des impôts sur les revenus 1992
- Art. 1er, al. 1er, et 5, al. 1er et 2 L. du 10 janvier 1824 sur le droit d'emphytéose

F.14.0004.N

5 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151105.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

SUCCESSIERECHTEN - Waardering van de erfgoederen - Schatting van de verkoopwaarde - Gerechtelijke procedure - Gerechtskosten - Tenlastelegging

Conclusions de l'avocat général Thijs.

DROITS DE SUCCESSION - Evaluation des biens successoraux - Estimation de la valeur vénale - Procédure judiciaire - Dépens - Prévention

De waardering, met het oog op het bepalen van de successierechten, van het geheel of een deel van de erfgoederen die zich in België bevinden en die voor hun verkoopwaarde moeten of kunnen aangegeven worden, vóór de aangifte en vóór het verstrijken van de indieningstermijn, geschiedt op kosten van de erfgenamen, algemene legatarissen en, in het algemeen, al wie gehouden is tot het indienen van een aangifte van nalatenschap, ook wanneer de schatting betwist wordt door het inleiden van een rechtsvordering, zodat de gemeenrechtelijke regels met betrekking tot het ten laste leggen van de gerechtskosten, met inbegrip van de kosten van het deskundigenonderzoek en de rechtsplegingsvergoeding, vervat in het Gerechtelijk Wetboek, niet van toepassing zijn (1). (1) Zie concl. OM.

SUCCESSIERECHTEN - Waardering van de erfgoederen - Schatting van de verkoopwaarde - Gerechtelijke procedure - Gerechtskosten - Tenlastelegging

- Art. 2 Burgerlijk Wetboek

- Artt. 20 en 120 Wetboek van Successierechten

L'évaluation, en vue de la détermination des droits de succession, de tout ou partie des biens successoraux se trouvant en Belgique et qui doivent ou peuvent être déclarés pour leur valeur vénale, avant déclaration et avant l'expiration du délai de dépôt, a lieu aux frais des héritiers, légataires universels et, en général, de toutes les personnes tenues au dépôt d'une déclaration de succession, même si l'évaluation est contestée par l'introduction d'une demande en justice, de sorte que les règles de droit commun relatives à la condamnation aux dépens, y compris les frais d'expertise et l'indemnité de procédure, contenues au Code judiciaire, ne s'appliquent pas (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

DROITS DE SUCCESSION - Evaluation des biens successoraux - Estimation de la valeur vénale - Procédure judiciaire - Dépens - Prévention

- Art. 2 Code civil

- Art. 20 et 120 Code des droits de succession

F.14.0005.F

29 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150129.3](#)

AC nr. ...

Het geschil, dat veronderstelt dat de kwestie van de wettigheid van de aanslagen in de personenbelasting wordt beslecht ten aanzien van de eisers in hun geheel, is onsplitsbaar in de zin van artikel 31 van het Gerechtelijk Wetboek, aangezien de rechtsvordering van de eisers strekt tot de nietigverklaring, of, althans, tot de ontheffing van sommige aanslagen in de personenbelasting, waarbij elke aanslag ten name van de toentertijd gehuwde eisers op één enkele belastbare grondslag werd vastgesteld; het cassatieverzoekschrift dat door de eiser regelmatig, maar te laat wat betreft de eiseres, werd ingesteld, komt haar ten goede.

CASSATIEBEROEP - Belastingzaken - Vormen - Onsplitsbare zaken - Begrip - Ontvankelijkheid

- Art. 31 Gerechtelijk Wetboek

Est indivisible au sens de l'article 31 du Code judiciaire, le litige qui suppose que soit tranchée la question de la légalité de cotisations à l'impôt des personnes physiques à l'égard des demandeurs dans leur ensemble, dès lors que l'action des demandeurs tend à l'annulation ou, à tout le moins, au dégrèvement de certaines cotisations à l'impôt des personnes physiques, chacune d'elles ayant été établie au nom des demandeurs, alors mariés, sur une base imposable unique; le pourvoi qui a été régulièrement introduit par le demandeur mais qui est tardif en ce qui concerne la demanderesse, profite à celle-ci.

POURVOI EN CASSATION - Matière fiscale - Formes - Causes indivisibles - Notion - Recevabilité

- Art. 31 Code judiciaire

De beslissing dat het ereloon dat betrekking heeft op het strafrechtelijk verweer van een notaris die vervolgd wordt voor misdrijven gepleegd in het raam van een met een kunstgalerie verband houdende handel van valse schilderijen en dat tot een arrest heeft geleid, geen fiscaal aftrekbare beroepskosten zijn, daar die feiten geen verband houden met de beroepsactiviteit van de notaris en daar de strafvervolgning, hoewel de erkenning van zijn schuld naderhand geleid heeft tot de stopzetting van zijn beroepsactiviteit, die geleid heeft tot het voornoemde arrest echter niet zijn afzetting uit het ambt van notaris als voorwerp had, is naar recht verantwoord.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bedrijfslasten - Notaris - Exploitatie van een kunstgalerie - Handel in valse schilderijen - Feiten die geen verband houden met de beroepsactiviteit - Strafvervolgning en veroordeling - Afzetting uit het ambt van notaris - Ereloon voor verweer - Beroepskosten - Aftrekbaarheid

- Artt. 49, eerste lid, en 53, 1° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

De beslissing dat een geldbedrag dat gediend had om, conform de notariële reglementering, het kapitaal van een notariskantoor te verhogen, om als waarborg te strekken voor de eventuele betaling van een betwiste belastingschuld die verband houdt met de beroepsactiviteit van de notaris, bestemd is voor de uitoefening van zijn beroepsactiviteit en dat de opbrengst van genoemd bedrag belastbaar is als beroepsinkomsten, is naar recht verantwoord.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Allerlei - Notariskantoor - Kapitaalverhoging - Waarborg van een betwiste belastingschuld - Beroepsinkomsten - Aanslag

- Art. 37, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Est légalement justifiée, la décision que des honoraires relatifs à la défense pénale d'un notaire poursuivis pour des infractions commises dans le cadre d'un commerce de faux tableaux lié à l'exploitation d'une galerie d'art et ayant abouti à un arrêt, ne sont pas des frais professionnels déductibles fiscalement, dès lors que ces faits sont étrangers à l'activité professionnelle du notaire et que si la reconnaissance de sa culpabilité a ultérieurement eu pour conséquence la cessation de son activité professionnelle, les poursuites pénales qui ont donné lieu à l'arrêt précité n'avaient toutefois pas pour objet sa destitution de sa charge de notaire.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Charges professionnelles - Notaire - Exploitation d'une galerie d'art - Commerce de faux tableaux - Faits étrangers à l'activité professionnelle - Poursuite pénale et condamnation - Destitution de la charge notariale - Honoraires de défense - Frais professionnels - Déductibilité

- Art. 49, al. 1er, et 53, 1° Code des impôts sur les revenus 1992

Est légalement justifiée, la décision qu'une somme d'argent ayant servi à augmenter le capital d'une étude notariale, conformément à une réglementation notariale, de manière à garantir le paiement éventuel d'une dette fiscale contestée liée à l'activité professionnelle du notaire, est affectée à l'exercice de l'activité professionnelle de celui-ci et les revenus de cette somme sont imposables à titre de revenus professionnels.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Divers - Etude notariale - Augmentation de capital - Garantie d'une dette fiscale contestée - Revenus professionnels - Imposition

- Art. 37, al. 1er Code des impôts sur les revenus 1992

Het middel dat opkomt tegen een beslissing die in overeenstemming is met de vordering die eiser in cassatie aan de rechter heeft voorgelegd, is niet ontvankelijk (1). (1) Cass., 1 maart 2012, AR C.10.1425.N, AC 2012, nr. 142, en Cass. 16 maart 2012, AR C.08.0323.F en C.09.0590.F, AC 2012, nr. 175 en concl. van advocaat-generaal Genicot in Pas. 2012 nr. 175.

CASSATIEMIDDELEN - Belastingzaken - Belang - Ontstentenis - In overeenstemming met de vordering bekritiseerde beslissing - Ontvankelijkheid

Est irrecevable le moyen qui critique une décision conforme à la demande soumise au juge par la partie demanderesse en cassation (1). (1) Cass. 1er mars 2012, RG C.10.1425.N, Pas. 2012, n° 142, et Cass. 16 mars 2012, RG C.08.0323.F et C.09.0590.F, Pas. 2012, n° 175 et les concl. de M. Genicot, avocat général.

MOYEN DE CASSATION - Matière fiscale - Intérêt - Défaut - Décision critiquée conforme à la demande - Recevabilité

Hoewel het in artikel 89 van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde bedoelde verzet van de belastingschuldige de rechter geen enkel ander geschil voorlegt dan het geschil betreffende de geldigheid en de gegrondheid van het door de met de invordering van de belasting belaste ambtenaar uitgevaardigde dwangbevel, sluit geen enkele wettelijke bepaling uit dat de mate waarin de zaak aanhangig is gemaakt bij de rechter bij wie dat beroep is ingesteld, wordt uitgebreid of gewijzigd door tussenvorderingen.

RECHTBANKEN - Belastingzaken - Btw-wetboek - Dwangbevel - Verzet - Aanhangigmaking bij de rechter - Omvang - Wijziging - Tussenvorderingen - Wettigheid - Art. 89 Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

Si l'opposition du redevable visée à l'article 89 du Code de la taxe sur la valeur ajoutée saisit le juge de la seule contestation de la validité et du bien-fondé de la contrainte décernée par le fonctionnaire chargé du recouvrement de la taxe, aucune disposition légale n'exclut que la saisine du juge devant qui est formé ce recours soit étendue ou modifiée par des demandes incidentes.

TRIBUNAUX - Force de chose jugée - Code de la T.V.A - Contrainte - Opposition - Saisine du juge - Etendue - Modification - Demandes incidentes - Légalité - Art. 89 Code de la taxe sur la valeur ajoutée

F.14.0012.N

5 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151105.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING - Vlaams Gewest - Leegstandsheffing - Vrijstellingen - Woningen getroffen door een ramp

De vrijstelling van de leegstandsheffing voor de gebouwen of de woningen die getroffen zijn door een ramp, is beperkt tot de heffingen die verschuldigd worden binnen de vrijstellingsperiode van twee jaar volgend op de datum van de ramp (1). (1) Zie concl. OM.

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING - Vlaams Gewest - Leegstandsheffing - Vrijstellingen - Woningen getroffen door een ramp

- Artt. 26, eerste en tweede lid, en 42, § 2, 3° Decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS COMMUNAUTAIRES ET REGIONAUX - Région flamande - Redevance d'inoccupation - Exemptions - Habitations ayant subi un sinistre

L'exemption de redevance d'inoccupation pour les bâtiments ou les habitations ayant subi un sinistre est limitée aux redevances dues au cours de la période d'exemption de deux ans à compter de la date du sinistre (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS COMMUNAUTAIRES ET REGIONAUX - Région flamande - Redevance d'inoccupation - Exemptions - Habitations ayant subi un sinistre

- Art. 26, al. 1er et 2, et 42, § 2, 3° Décret contenant diverses mesures d'accompagnement du budget 1996

F.14.0014.N

5 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151105.5](#)

AC nr. ...

De referentiedata waarop de leegstandsheffingen verschuldigd zijn en de referentiedata vanaf wanneer de aanslagen kunnen worden gevestigd zijn dezelfde, namelijk de inschrijving op de inventaris en vervolgens telkens nadat nieuwe perioden van twaalf maanden zijn verstreken sinds de datum van inschrijving en dit tot de schrapping uit de inventaris; daaruit volgt dat ongeacht het tijdstip waarop de aanslag wordt gevestigd binnen de door dit artikel bepaalde termijn, die steeds loopt tot 31 december van het kalenderjaar volgend op het jaar van de referentiedatum, het heffingsjaar en het aanslagjaar samenvallen.

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING - Vlaams Gewest - Leegstandsheffing - Heffingsjaar en aanslagjaar - Samenloop

- Art. 26 Decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996

Uit het samenvallen van het heffingsjaar en het aanslagjaar inzake leegstandsheffingen volgt dat aan de in artikel 39, § 1, vierde lid, Leegstandsdecreet, in de versie vóór de wijziging ervan bij het decreet van 7 mei 2004, bepaalde verplichting om op het aanslagbiljet op straffe van nietigheid het aanslagjaar te vermelden, is voldaan indien in de plaats van het aanslagjaar hetzelfde heffingsjaar is vermeld.

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING - Vlaams Gewest - Leegstandsheffing - Heffingsjaar en aanslagjaar - Samenloop

- Artt. 26 en 39, § 1, vierde lid Decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING - Vlaams Gewest - Leegstandsheffing - Aanslagbiljet - Verplichte vermeldingen - Toepasselijk aanslagjaar - Verzuim

- Artt. 26 en 39, § 1, vierde lid Decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996

Les dates de référence auxquelles les redevances d'inoccupation sont dues et les dates de référence à compter desquelles les redevances peuvent être établies sont identiques, à savoir la reprise dans l'inventaire et ensuite l'échéance de chaque nouvelle période de douze mois à compter de la date de la reprise dans l'inventaire et ce, jusqu'à la radiation de l'inventaire; il s'ensuit que quel que soit le moment où la redevance est établie dans le cours du délai prévu par cet article, qui court jusqu'au 31 décembre de l'année civile suivant l'année de la date de référence, l'année d'imposition et l'exercice d'imposition correspondent.

IMPOTS COMMUNAUTAIRES ET REGIONAUX - Région flamande - Redevance d'inoccupation - Année d'imposition et exercice d'imposition - Concours

- Art. 26 Décret contenant diverses mesures d'accompagnement du budget 1996

Il suit de la correspondance entre l'année d'imposition et l'exercice d'imposition en matière de redevances d'inoccupation que l'obligation prévue par l'article 39, § 1er, alinéa 4 du décret du 22 décembre 1995, dans sa version antérieure à sa modification par le décret du 7 mai 2004, de mentionner, à peine de nullité, l'année d'imposition sur la feuille d'imposition est remplie si l'exercice d'imposition est mentionné en lieu et place de l'année d'imposition.

IMPOTS COMMUNAUTAIRES ET REGIONAUX - Région flamande - Redevance d'inoccupation - Année d'imposition et exercice d'imposition - Concours

- Art. 26 et 39, § 1er, al. 4 Décret contenant diverses mesures d'accompagnement du budget 1996

IMPOTS COMMUNAUTAIRES ET REGIONAUX - Région flamande - Redevance d'inoccupation - Feuille d'imposition - Mentions obligatoires - Année d'imposition applicable - Omission

- Art. 26 et 39, § 1er, al. 4 Décret contenant diverses mesures d'accompagnement du budget 1996

F.14.0020.N

17 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151217.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Beslissing van de directeur - Verboden compensatie

De gewestelijke directeur verricht geen bij artikel 375, § 2, WIB92 verboden compensatie wanneer hij, op eigen gronden en rekening houdend met de door de belastingplichtige zelf voorgelegde elementen, de aanslag gedeeltelijk gehandhaafd op grond van dezelfde materiële elementen, namelijk de winst van de belastingplichtige, die de taxatieambtenaar in aanmerking had genomen (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Beslissing van de directeur - Verboden compensatie

- Art. 375, § 2 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

De rechter beoordeelt op onaantastbare wijze de bewijswaarde van de vermoedens waarop hij zijn beslissing steunt, terwijl het Hof enkel nagaat of de rechter het begrip "feitelijk vermoeden" niet heeft miskend en, meer bepaald, of hij uit de door hem vastgestelde feiten geen gevolgtrekkingen heeft afgeleid die op grond van die feiten niet kunnen worden verantwoord; het is daarbij niet vereist dat die vermoedens noodzakelijk uit die feiten volgen nu het voldoende is dat ze eruit kunnen volgen.

BEWIJS - Belastingzaken - Vermoedens - Taak van de rechter - Toetsing door het Hof

- Artt. 1349 en 1353 Burgerlijk Wetboek

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Bewijsvoering - Vermoedens - Taak van de rechter - Toetsing door het Hof

- Artt. 1349 en 1353 Burgerlijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Décision du directeur - Compensation interdite

Le directeur régional ne réalise pas de compensation interdite par l'article 375, § 2, du Code des impôts sur les revenus 1992 lorsque, par des motifs qui lui sont propres et compte tenu des éléments produits par le contribuable lui-même, l'imposition est partiellement maintenue sur la base des mêmes éléments matériels, à savoir le bénéfice du contribuable, que le fonctionnaire taxateur avait pris en considération (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Décision du directeur - Compensation interdite

- Art. 375, § 2 Cône des impôts sur les revenus 1992

Le juge apprécie de manière souveraine la valeur probante des présomptions sur lesquelles il fonde sa décision, alors que la Cour examine uniquement si le juge n'a pas méconnu la notion de "présomption de fait" et; plus particulièrement, s'il n'a pas déduit des faits qu'il a constatés des conséquences qui ne peuvent être justifiées sur la base de ces faits; à cet égard, il n'est pas requis que ces présomptions résultent nécessairement de ces faits dès lors qu'il suffit qu'elles puissent en être déduites.

PREUVE - Matière fiscale - Présomptions - Mission du juge - Contrôle par la Cour

- Art. 1349 et 1353 Code civil

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Preuve - Présomptions - Mission du juge - Contrôle par la Cour

- Art. 1349 et 1353 Code civil

In de gevallen waarin het bewijs door vermoedens wettelijk is toegelaten, stelt de rechter op onaantastbare wijze het bestaan vast van de feiten waarop hij steunt, hetgeen impliceert dat de feiten die de rechter als uitgangspunt van zijn redenering neemt, moeten vaststaan, dit wil zeggen bewezen moeten zijn; geen enkele wetsbepaling belet dat dit bewijs zelf het resultaat kan zijn van een bewijsvoering door vermoedens.

BEWIJS - Belastingzaken - Vermoedens - Bekend feit

- Artt. 1349 en 1353 Burgerlijk Wetboek

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure -

Bewijsvoering - Vermoedens - Bekend feit

- Artt. 1349 en 1353 Burgerlijk Wetboek

Dans les cas où la preuve par présomptions est légalement autorisée, le juge constate de manière souveraine l'existence des faits sur lesquels il se fonde, ce qui implique que les faits pris en considération par le juge en tant que point de départ de son raisonnement doivent être certains, c'est-à-dire qu'ils doivent être établis; aucune disposition légale n'empêche que cette preuve soit elle-même le résultat d'une administration de la preuve par présomptions.

PREUVE - Matière fiscale - Présomptions - Fait connu

- Art. 1349 et 1353 Code civil

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Preuve -

Présomptions - Fait connu

- Art. 1349 et 1353 Code civil

F.14.0021.N

6 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150306.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Belastingzaken - Inkomstenbelastingen - Betwisting van het kadastraal inkomen - Bevoegde rechter

INKOMSTENBELASTINGEN - Kadastraal inkomen - Betwisting - Bevoegde rechter

INKOMSTENBELASTINGEN - Kadastraal inkomen - Vaststelling - Bezwaarprocedure - Bij K.B. uitgewerkte regels - Grondwettelijkheid

RECHTBANKEN - Belastingzaken - Rechtbank van eerste aanleg - Bevoegdheid

De bevoegdheid van de rechtbank van eerste aanleg voor fiscale geschillen geldt niet indien de fiscale wet zelf in een bijzondere procedure van geschillenbeslechting voorziet zoals bij de betwisting van het bedrag van het kadastraal inkomen die gebeurt onder controle door de vrederechter (1). (1) Zie concl. OM.

RECHTBANKEN - Belastingzaken - Rechtbank van eerste aanleg - Bevoegdheid

- Art. 569, 32° Gerechtelijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Thijs.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière fiscale - Impôts sur les revenus - Contestation du revenu cadastral - Juge compétent

IMPOTS SUR LES REVENUS - Revenu cadastral - Litige - Juge compétent

IMPOTS SUR LES REVENUS - Revenu cadastral - Constatation - Procédure de réclamation - Règles élaborées par arrêté royal - Caractère constitutionnel

TRIBUNAUX - Force de chose jugée - Tribunal de première instance - Compétence

La compétence du tribunal de première instance pour connaître des litiges en matière fiscale ne vaut pas si la loi fiscale elle-même prévoit une procédure particulière de traitement des litiges comme dans le cas de la contestation du montant du revenu cadastral qui a lieu sous le contrôle du juge de paix (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TRIBUNAUX - Force de chose jugée - Tribunal de première instance - Compétence

- Art. 569, 32° Code judiciaire

De Koning heeft de door artikel 502, tweede lid, WIB92 verleende machtiging niet overschreden door te voorzien in een bepaling die tot gevolg heeft dat het kadastraal inkomen definitief wordt indien het proces-verbaal niet door de belastingplichtige wordt ondertekend en indien hij niet tijdig een verzoekschrift heeft ingeleid bij de vrederechter tot aanstelling van een scheidsrechter (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Kadastraal inkomen - Vaststelling - Bezwaarprocedure - Bij K.B. uitgewerkte regels - Grondwettelijkheid

- Art. 159 Grondwet 1994
- Art. 502, tweede lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

- Art. 10, § 2, tweede lid KB 10 okt. 1979 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen op het stuk van onroerende fiscaliteit

Het bezwaar tegen het kadastraal inkomen is een bijzondere geschillenprocedure die betrekking heeft op het bedrag van dat inkomen en bij gebrek aan akkoord tussen de onderzoekende ambtenaar en de bezwaarindiener, is hetzij de administratie, hetzij de bezwaarindiener verplicht is om een beroep te doen op de arbitrageprocedure; het bestaan van die specifieke procedure heeft tot gevolg dat de rechtbank van eerste aanleg niet bevoegd is om bij toepassing van artikel 569, 32°, Gerechtelijk Wetboek kennis te nemen van betwistingen in verband met de vaststelling van het bedrag van het kadastraal inkomen (1). (1) Zie concl. OM.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Belastingzaken - Inkomstenbelastingen - Betwisting van het kadastraal inkomen - Bevoegde rechter

- Artt. 497, 499, 502, eerste en tweede lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992
- Art. 569, 32° Gerechtelijk Wetboek

INKOMSTENBELASTINGEN - Kadastraal inkomen - Betwisting - Bevoegde rechter

- Artt. 497, 499, 502, eerste en tweede lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992
- Art. 569, 32° Gerechtelijk Wetboek

Le Roi n'a pas outrepassé l'autorisation octroyée par l'article 502, alinéa 2, du Code des impôts sur les revenus 1992 en prévoyant une disposition qui a pour conséquence que le revenu cadastral devient définitif si le procès-verbal n'a pas été signé par le contribuable et s'il n'a pas introduit en temps utile une requête devant le juge de paix afin de faire désigner un arbitre (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Revenu cadastral - Constatation - Procédure de réclamation - Règles élaborées par arrêté royal - Caractère constitutionnel

- Art. 159 Constitution 1994
- Art. 502, al. 2 Cône des impôts sur les revenus 1992

- Art. 10, § 2, al. 2 A.R. du 10 octobre 1979

La réclamation dirigée contre le revenu cadastral constitue une procédure de litige particulière relative au montant de ce revenu et en cas de désaccord entre l'agent enquêteur et le réclamant, soit l'administration, soit le réclamant est obligé de requérir un arbitrage; l'existence de cette procédure spécifique a pour conséquence que le tribunal de première instance est sans compétence pour connaître, en application de l'article 569, 32°, du Code judiciaire, des litiges concernant la détermination du montant du revenu cadastral (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière fiscale - Impôts sur les revenus - Contestation du revenu cadastral - Juge compétent

- Art. 497, 499, 502, al. 1er et 2 Cône des impôts sur les revenus 1992
 - Art. 569, 32° Code judiciaire
- IMPOTS SUR LES REVENUS - Revenu cadastral - Litige - Juge compétent*
- Art. 497, 499, 502, al. 1er et 2 Cône des impôts sur les revenus 1992
 - Art. 569, 32° Code judiciaire

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING - Vlaams Gewest - Leegstandsheffing Bedrijfsruimten - Overdracht van het goed - Nieuwe eigenaar - Opschorting van de heffing - Toepassingsvoorwaarden

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING - Vlaams Gewest - Leegstandsheffing Bedrijfsruimten - Beëindiging van de leegstand - Schraping uit de inventaris

De decreetgever heeft een welbepaalde procedure ingesteld om een geregistreerde bedrijfsruimte uit de inventaris te schrappen wanneer de verwaarlozing of leegstand is bevestigd; hoewel de eigenaar bij zijn aanvraag tot schrapping het bevestigen van de leegstand of verwaarlozing kan bewijzen met alle middelen van recht, gestaafd door een verklaring van de burgemeester die de bevestiging ervan bevestigt, heeft die bevestiging slechts rechtsgevolgen door de aanvaarding van de schrapping door de Administratie waarbij de schrapping uitwerking zal krijgen vanaf de datum van de betekening van de aangetekende brief waarin door de eigenaar om de schrapping werd verzocht (1). (1) Zie concl. OM.

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING - Vlaams Gewest - Leegstandsheffing Bedrijfsruimten - Beëindiging van de leegstand - Schraping uit de inventaris

- Artt. 11, 1°, 12, 13, § 1, 14 en 15, § 1 Decreet 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten

- Artt. 12 en 13 Besluit van de Vlaamse regering 1 juli 1997 tot uitvoering van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten.

In geval van overdracht van de bedrijfsruimte is de nieuwe eigenaar slechts vrijgesteld van de opgeschorte heffingen indien de leegstand na de overdracht werd beëindigd binnen de opschortingstermijn van 2 jaar te rekenen vanaf de datum van het verlijden van de authentieke akte van overdracht en indien de vraag tot schrapping bij aangetekende brief werd verzonden vóór het verstrijken van de opschortingstermijn en deze door de Administratie werd ingewilligd (1). (1) Zie concl. OM.

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS COMMUNAUTAIRES ET REGIONAUX - Région flamande - Redevance sur la désaffectation de sites d'activité économique - Cession du bien - Nouveau propriétaire - Suspension de la redevance - Conditions d'application

IMPOTS COMMUNAUTAIRES ET REGIONAUX - Région flamande - Redevance sur la désaffectation de sites d'activité économique - Cessation de l'abandon - Radiation de l'inventaire

Le pouvoir décretaal a instauré une procédure particulière de radiation de l'inventaire du site d'activité économique enregistré lors de la cessation de la désaffectation ou de l'abandon; bien que le propriétaire puisse prouver par toutes voies de droit lors de sa demande de radiation que la désaffectation ou l'abandon a cessé, appuyé en cela par une déclaration du bourgmestre qui confirme cette cessation, celle-ci n'a d'effets juridiques qu'en raison de l'acceptation de la radiation par l'administration, la radiation sortant ainsi ses effets à compter de la date de la signification de la lettre recommandée dans laquelle le propriétaire demandait la radiation (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS COMMUNAUTAIRES ET REGIONAUX - Région flamande - Redevance sur la désaffectation de sites d'activité économique - Cessation de l'abandon - Radiation de l'inventaire

- Art. 11, 1°, 12, 13, § 1er, 14 et 15, § 1er Décret du 19 avril 1995 portant des mesures visant à lutter contre et à prévenir la désaffectation et l'abandon de sites d'activité économique

- Art. 12 et 13 Arrêté du Gouvernement flamand du 1er juillet 1997 portant exécution du décret du 19 avril 1995 portant des mesures visant à lutter contre et à prévenir la désaffectation et l'abandon de sites d'activité économique

En cas de cession du site d'activité économique, le nouveau propriétaire n'est exempté des redevances suspendues que si la désaffectation cesse après la cession dans le délai de suspension de 2 ans à compter de la date de la passation de l'acte authentique de cession et si la demande de radiation a été envoyée par lettre recommandée avant l'expiration du délai de suspension et qu'elle a été acceptée par l'administration (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING - Vlaams Gewest - Leegstandsheffing Bedrijfsruimten - Overdracht van het goed - Nieuwe eigenaar - Opschorting van de heffing - Toepassingsvoorwaarden

- Artt. 11, 1°, 12, 13, § 1, 14 en 15, § 1 Décret 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten

- Artt. 12 en 13 Besluit van de Vlaamse regering 1 juli 1997 tot uitvoering van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten.

IMPOTS COMMUNAUTAIRES ET REGIONAUX - Région flamande - Redevance sur la désaffectation de sites d'activité économique - Cession du bien - Nouveau propriétaire - Suspension de la redevance - Conditions d'application

- Art. 11, 1°, 12, 13, § 1er, 14 et 15, § 1er Décret du 19 avril 1995 portant des mesures visant à lutter contre et à prévenir la désaffectation et l'abandon de sites d'activité économique

- Art. 12 et 13 Arrêté du Gouvernement flamand du 1er juillet 1997 portant exécution du décret du 19 avril 1995 portant des mesures visant à lutter contre et à prévenir la désaffectation et l'abandon de sites d'activité économique

F.14.0024.N

17 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151217.7](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Vennootschap - Niet doorstorten van de bedrijfsvoorheffing - Individuele schade fiscus

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Daad - Fout - Vennootschap - Niet doorstorten van de bedrijfsvoorheffing - Individuele schade fiscus

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Rechtspleging - Faillissement - Rente van schuldvorderingen - Stopzetting loop interesten - Voorwaarden

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Rechtspleging - Faillissement - Curator - Algemene opdracht

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Rechtspleging - Faillissement - Gemeenschappelijke rechten van de schuldeisers - Begrip

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Schuldenaar - Faillissement - Schuldeiser - Individuele schade - Vordering in rechte tegen derde

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Rechtspleging - Faillissement - Curator - Optreden namens de boedel

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorheffingen en belastingkrediet - Bedrijfsvoorheffing - Vennootschap - Niet doorstorten van de bedrijfsvoorheffing - Individuele schade fiscus

INTEREST - Algemeen - Faillissement - Rente van schuldvorderingen - Stopzetting loop interesten - Voorwaarden

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Algemeen - Vennootschap - Niet doorstorten van de bedrijfsvoorheffing - Individuele schade fiscus

VORDERING IN RECHTE - Schuldenaar - Faillissement - Schuldeiser - Individuele schade - Vordering in rechte tegen derde

Conclusions de l'avocat général Van Ingelgem.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Société - Défaut de versement du précompte professionnel - Dommage individuel du fisc

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Société - Défaut de versement du précompte professionnel - Dommage individuel du fisc

FAILLITE ET CONCORDATS - Procédure - Faillite - Intérêts des créances - Arrêt du cours des intérêts - Conditions

FAILLITE ET CONCORDATS - Procédure - Faillite - Curateur - Mission générale

FAILLITE ET CONCORDATS - Procédure - Faillite - Droits communs des créanciers - Notion

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) - Débiteur - Faillite - Créancier - Dommage individuel - Action en justice contre un tiers

FAILLITE ET CONCORDATS - Procédure - Faillite - Curateur - Action au nom de la masse

IMPOTS SUR LES REVENUS - Précomptes et crédit d'impôts - Précompte professionnel - Société - Défaut de versement du précompte professionnel - Dommage individuel du fisc

INTERETS - Généralités - Faillite - Intérêts des créances - Arrêt du cours des intérêts - Conditions

SOCIETES - Sociétés commerciales - Généralités - Société - Défaut de versement du précompte professionnel - Dommage individuel du fisc

DEMANDE EN JUSTICE - Débiteur - Faillite - Créancier - Dommage individuel - Action en justice contre un tiers

De algemene opdracht van de curator bestaat erin de activa van de gefailleerde te gelde te maken en het provendu te verdelen (1). (1) Zie concl. OM.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Rechtspleging - Faillissement - Curator - Algemene opdracht

La mission générale du curateur consiste à réaliser les actifs du failli et à partager le produit obtenu (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

FAILLITE ET CONCORDATS - Procédure - Faillite - Curateur - Mission générale

De fout van een bestuurder of zaakvoeder met betrekking tot het niet doorstorten van de bedrijfsvoorheffing door de vennootschap kan individuele schade opleveren voor de fiscus die erin bestaat dat de bedrijfsvoorheffing niet kan worden geïnd bij de vennootschap (1). (1) Zie concl. OM.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Begrip - Vormen - Vennootschap - Niet doorstorten van de bedrijfsvoorheffing - Individuele schade fiscus

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Daad - Fout - Vennootschap - Niet doorstorten van de bedrijfsvoorheffing - Individuele schade fiscus

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Algemeen - Vennootschap - Niet doorstorten van de bedrijfsvoorheffing - Individuele schade fiscus

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorheffingen en belastingkrediet - Bedrijfsvoorheffing - Vennootschap - Niet doorstorten van de bedrijfsvoorheffing - Individuele schade fiscus

La faute d'un administrateur ou d'un gérant concernant le défaut de versement du précompte professionnel par la société peut causer un dommage individuel au fisc qui consiste dans le fait que le précompte professionnel ne pouvait être perçu auprès de la société (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Société - Défaut de versement du précompte professionnel - Dommage individuel du fisc

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Société - Défaut de versement du précompte professionnel - Dommage individuel du fisc

SOCIETES - Sociétés commerciales - Généralités - Société - Défaut de versement du précompte professionnel - Dommage individuel du fisc

IMPOTS SUR LES REVENUS - Précomptes et crédit d'impôts - Précompte professionnel - Société - Défaut de versement du précompte professionnel - Dommage individuel du fisc

De gemeenschappelijke rechten van de schuldeisers zijn de rechten die voortvloeien uit de schade aan de boedel ten gevolge van de fout van wie ook, waardoor het passief van het faillissement wordt vermeerderd, het actief wordt verminderd, of het actief dat ter beschikking moest staan van de schuldeisers niet effectief voorhanden is in de boedel (1). (1) Zie concl. OM.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Rechtspleging - Faillissement - Gemeenschappelijke rechten van de schuldeisers - Begrip

Les droits communs des créanciers sont les droits qui résultent du dommage subi par la masse en raison de la faute de quiconque, le passif de la faillite étant ainsi augmenté, l'actif diminué ou l'actif qui devait être mis à la disposition des créanciers, pas effectivement disponible dans la masse (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

FAILLITE ET CONCORDATS - Procédure - Faillite - Droits communs des créanciers - Notion

Het faillissement van de schuldenaar staat er niet aan in de weg dat een schuldeiser vergoeding vordert van een derde door wiens fout schade ontstaan is die hem alleen treft (1). (1) Zie concl. OM.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Schuldenaar -

La faillite du débiteur n'empêche pas qu'un créancier réclame des dommages et intérêts à un tiers par la faute duquel est né le dommage qui ne touche que lui (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) - Débiteur - Faillite - Créancier - Dommage individuel - Action en

Faillissement - Schuldeiser - Individuele schade - Vordering in rechte tegen derde

VORDERING IN RECHTE - Schuldenaar - Faillissement - Schuldeiser - Individuele schade - Vordering in rechte tegen derde

justice contre un tiers

DEMANDE EN JUSTICE - Débiteur - Faillite - Créancier - Dommage individuel - Action en justice contre un tiers

Overeenkomstig artikel 23, eerste lid, Faillissementswet houdt de rente van schuldvorderingen die niet gewaarborgd zijn door een bijzonder voorrecht, pand of hypotheek, op te lopen vanaf het vonnis van faillietverklaring, doch alleen ten aanzien van de boedel; de stopzetting van de loop van de interesten geldt enkel ten aanzien van de boedel en niet ten aanzien van derden (1). (1) Zie concl. OM.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Rechtspleging - Faillissement - Rente van schuldvorderingen - Stopzetting loop interesten - Voorwaarden

- Art. 23, eerste lid Wet 8 aug. 1997

INTEREST - Algemeen - Faillissement - Rente van schuldvorderingen - Stopzetting loop interesten - Voorwaarden

- Art. 23, eerste lid Wet 8 aug. 1997

Conformément à l'article 23, alinéa 1er, de la loi du 8 août 1997 sur les faillites, à compter du jugement déclaratif de la faillite, le cours des intérêts de créances non garanties par un privilège spécial, par un nantissement ou par une hypothèque, est arrêté à l'égard de la masse seulement; l'arrêt du cours des intérêts ne vaut qu'à l'égard de la masse et non à l'égard de tiers (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

FAILLITE ET CONCORDATS - Procédure - Faillite - Intérêts des créances - Arrêt du cours des intérêts - Conditions

- Art. 23, al. 1er L. du 8 août 1997 sur les faillites

INTERETS - Généralités - Faillite - Intérêts des créances - Arrêt du cours des intérêts - Conditions

- Art. 23, al. 1er L. du 8 août 1997 sur les faillites

Wanneer de curator namens de boedel optreedt, oefent hij de gemeenschappelijke rechten van de schuldeisers uit (1). (1) Zie concl. OM.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Rechtspleging - Faillissement - Curator - Optreden namens de boedel

Lorsque le curateur agit au nom de la masse il exerce les droits communs des créanciers (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

FAILLITE ET CONCORDATS - Procédure - Faillite - Curateur - Action au nom de la masse

F.14.0038.N

6 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150306.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

SUCCESSIERECHTEN - Bewijsvoering - Onrechtmatig verkregen bewijs - Bewijsuitsluiting

Conclusions de l'avocat général Thijs.

DROITS DE SUCCESSION - Administration de la preuve - Preuve obtenue illégalement - Exclusion de la preuve

In geval wordt besloten tot bewijsuitsluiting van onrechtmatig verkregen bewijselementen, treft de bewijsuitsluiting ook de resultaten van alle volgende, regelmatig uitgevoerde onderzoeksmaatregelen die steunen op het eerder verkregen onrechtmatig verkregen bewijs; de enkele omstandigheid dat onrechtmatig verkregen bewijzen aanleiding waren tot het uitvoeren van een nieuwe onderzoeksmaatregel heeft niet tot gevolg dat de resultaten van deze nieuwe onderzoeksmaatregel die zelf niet steunen op de onrechtmatig verkregen bewijzen, niet in aanmerking mogen worden genomen (1). (1) Zie concl. OM.

SUCCESSIERECHTEN - Bewijsvoering - Onrechtmatig verkregen bewijs - Bewijsuitsluiting

S'il est conclu à l'exclusion d'éléments de preuve obtenus illégalement, cette exclusion concerne aussi les résultats de toutes les mesures d'instruction subséquentes, régulièrement exécutées, qui sont fondées sur la preuve obtenue illégalement auparavant; la seule circonstance que des preuves obtenues illégalement ont donné lieu à l'exécution d'une nouvelle mesure d'instruction n'a pas pour conséquence que les résultats de cette nouvelle mesure d'instruction qui, eux, ne sont pas fondés sur les preuves obtenues illégalement, ne puissent plus être pris en considération (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

DROITS DE SUCCESSION - Administration de la preuve - Preuve obtenue illégalement - Exclusion de la preuve

F.14.0042.F

13 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151113.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

GERECHTSKOSTEN - Belastingzaken - Procedure voor de feitenrechter - In het ongelijk gestelde partij - Belgische Staat - Verschillende behandeling

Noch uit artikel 392, § 2, WIB92, noch uit de artikelen 162 en 162bis Wetboek van Strafvordering volgt dat de uitgaven en kosten verschillend moeten worden geregeld naargelang de in het ongelijk gestelde partij een belastingplichtige of de Belgische Staat is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

GERECHTSKOSTEN - Belastingzaken - Procedure voor de feitenrechter - In het ongelijk gestelde partij - Belgische Staat - Verschillende behandeling

- Art. 392, § 2 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992
- Artt. 162 en 162bis Wetboek van Strafvordering

Conclusions du premier avocat général Henkes.

FRAIS ET DEPENS - Matière fiscale - Procédure devant le juge du fond - Partie succombante - Etat belge - Traitement différent

Il ne résulte ni de l'article 392, § 2, du Code des impôts sur les revenus 1992 ni des articles 162 et 162bis du Code d'instruction criminelle que les frais et dépens doivent être réglés différemment selon que c'est le contribuable ou l'État belge qui succombe (1). (1) Voir les concl. écrites du MP.

FRAIS ET DEPENS - Matière fiscale - Procédure devant le juge du fond - Partie succombante - Etat belge - Traitement différent

- Art. 392, § 2 CÔde des impôts sur les revenus 1992
- Art. 162 et 162bis Code d'Instruction criminelle

F.14.0043.N

12 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150612.4](#)

AC nr. ...

Artikel 356 WIB92, dat de bevoegdheden van de administratie regelt in geval van gehele of gedeeltelijke nietigverklaring van een aanslag en ertoe strekt de vestiging van een subsidiaire aanslag mogelijk te maken met als doel de werkelijk verschuldigde belastingen alsnog te kunnen innen, laat niet toe om een onderscheid te maken tussen het geval waarin de oorspronkelijke aanslag volledig werd vernietigd en het geval waarin de aanslag slechts gedeeltelijk werd vernietigd wegens een vermindering van de belastbare basis; in beide gevallen moet de administratie over de mogelijkheid beschikken tot het vestigen van een subsidiaire aanslag (1). (1) Zie de andersluidende concl. van het OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Vernietigde aanslag - Subsidiaire aanslag - Mogelijkheid

- Art. 356 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Vernietigde aanslag - Taak van de rechter

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Vernietigde aanslag - Subsidiaire aanslag - Mogelijkheid

Indien de rechter vaststelt dat de aanslag ten dele gewettigd is omdat de belastbare grondslag behouden kan blijven, er enkel een ander tarief moet worden toegepast en alle rechten met betrekking tot de bestreden aanslag beslecht en geregeld zijn, is hij op grond van artikel 356 WIB92 niet verplicht om over te gaan tot vernietiging van de aanslag om een subsidiaire aanslag mogelijk te maken, maar vermag hij te oordelen dat de aanslag slechts wordt ontheven in de mate dat een hoger tarief werd opgelegd dan het wettelijk verschuldigd tarief (1). (1) Zie de andersluidende concl. van het OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Vernietigde aanslag - Taak van de rechter

- Art. 356 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

L'article 356 du Code des impôts sur les revenus 1992 qui règle les compétences de l'administration en cas de nullité totale ou partielle d'une imposition et qui tend à permettre l'établissement d'une cotisation subsidiaire afin de pouvoir encore percevoir les impôts réellement dus, ne permet pas de faire une distinction entre le cas dans lequel la cotisation initiale a été totalement annulée et le cas dans lequel la cotisation n'a été annulée que partiellement en raison d'une réduction de la base imposable; dans les deux cas, l'administration doit avoir la possibilité d'établir une cotisation subsidiaire (1). (1) Voir les concl. contraires du MP.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Cotisation annulée - Cotisation subsidiaire - Possibilité

- Art. 356 Code des impôts sur les revenus 1992

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Cotisation annulée - Mission du juge

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Cotisation annulée - Cotisation subsidiaire - Possibilité

Si le juge constate que la cotisation est partiellement légitime dès lors que la base imposable peut être maintenue, que seul un autre taux doit être appliqué et que tous les droits relatifs à la cotisation attaquée sont tranchés et réglés, il n'est pas tenu, en vertu de l'article 356 du Code des impôts sur les revenus 1992, d'annuler la cotisation afin de permettre l'établissement d'une cotisation subsidiaire mais il peut décider que la cotisation ne peut être levée que dans la mesure où un taux supérieur au taux légalement dû a été imposé (1). (1) Voir les concl. contraires du MP.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Cotisation annulée - Mission du juge

- Art. 356 Code des impôts sur les revenus 1992

F.14.0044.N

5 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151105.6](#)

AC nr. ...

De belastingplichtige moet in beginsel het bewijs van de echtheid en het bedrag van de beroepskosten leveren aan de hand van bewijsstukken; alleen wanneer het niet mogelijk is om bewijsstukken voor te leggen, hetzij omdat deze onvrijwillig zijn vernietigd, gestolen of verloren, hetzij omdat het gaat om kosten waarvoor het niet gebruikelijk is bewijsstukken te eisen of te krijgen, is het de belastingplichtige toegestaan om het bewijs van de echtheid en het bedrag van de beroepskosten te leveren door alle andere middelen van gemeen recht, met uitzondering van de eed.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Bewijsmiddelen

- Art. 49 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Le contribuable doit en principe justifier la réalité et le montant des frais professionnels au moyen de documents probants; uniquement lorsqu'il n'est pas possible de produire des documents probants soit parce qu'ils ont été détruits involontairement, volés ou perdus, soit parce qu'il s'agit de frais pour lesquels il n'est pas d'usage de demander ou de recevoir des documents probants, il est permis au contribuable d'apporter la preuve de la réalité et du montant des frais professionnels par tous autres moyens de preuve admis par le droit commun, sauf le serment.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Charges professionnelles - Moyens de preuve

- Art. 49 Code des impôts sur les revenus 1992

F.14.0045.N

24 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150424.3](#)

AC nr. ...

Artikel 4.1 Zevende Aanvullende Protocol EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, houdt in dat een tweede vervolging verboden is wegens identieke feiten of substantieel dezelfde feiten die na een eerste vervolging hebben geleid tot een onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak; onder identieke of substantieel dezelfde feiten moet worden verstaan een geheel van concrete feitelijke omstandigheden met betrekking tot eenzelfde verdachte welke onlosmakelijk in tijd en ruimte met elkaar verbonden zijn.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Zevende Aanvullend Protocol - Artikel 4.1 - "Non bis in idem"

- Art. 4.1 Zevende Aanvullend Protocol EVRM

L'article 4, § 1er du septième Protocole additionnel à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, tel qu'il a été interprété par la Cour européenne des droits de l'homme, implique qu'une seconde poursuite est interdite du chef de faits identiques ou substantiellement identiques qui, après une première poursuite, ont donné lieu à une décision définitive de condamnation ou d'acquiescement; il y a lieu d'entendre par des faits identiques ou substantiellement identiques un ensemble de circonstances de fait concrètes relatives à un même suspect qui sont indissociablement liées en temps et en lieu.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Généralités - Septième Protocole additionnel - Article 4, § 1er - "Non bis in idem"

- Art. 4, § 1er Septième Protocole additionnel à la Conv. D.H.

Het algemeen rechtsbeginsel "non bis in idem" heeft dezelfde draagwijdte als artikel 4.1 Zevende Aanvullende Protocol EVRM, welke bepaling inhoudt dat een tweede vervolging verboden is wegens identieke feiten of substantieel dezelfde feiten die na een eerste vervolging hebben geleid tot een onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak; onder identieke of substantieel dezelfde feiten moet worden verstaan een geheel van concrete feitelijke omstandigheden met betrekking tot eenzelfde verdachte welke onlosmakelijk in tijd en ruimte met elkaar verbonden zijn.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Fiscale zaken - "Non bis in idem"

- Art. 4.1 Zevende Aanvullend Protocol EVRM

In het kader van de toetsing van het algemeen rechtsbeginsel "non bis in idem" oordeelt de rechter onaantastbaar of de feiten die het voorwerp uitmaken van de vervolgingen identiek of substantieel dezelfde zijn; het Hof gaat evenwel na of de rechter uit de vastgestelde feiten geen gevolgen trekt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Fiscale zaken - "Non bis in idem" - Taak van de rechter

- Art. 4.1 Zevende Aanvullend Protocol EVRM

Le principe général du droit "non bis in idem" a une portée identique à celle de l'article 4, § 1er du septième Protocole additionnel à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, cette disposition impliquant qu'une seconde poursuite est interdite du chef de faits identiques ou substantiellement identiques qui, après une première poursuite, ont donné lieu à une décision définitive de condamnation ou d'acquiescement; il y a lieu d'entendre par des faits identiques ou substantiellement identiques, un ensemble de circonstances de fait concrètes relatives à un même suspect qui sont indissociablement liées en temps et en lieu.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Matière fiscale - "Non bis in idem"]

- Art. 4, § 1er Septième Protocole additionnel à la Conv. D.H.

Dans le cadre du contrôle du principe général du droit "non bis in idem", le juge décide souverainement si les faits qui font l'objet des poursuites sont identiques ou substantiellement identiques; la Cour examine toutefois si le juge ne tire pas des faits constatés des conséquences qui y sont étrangères ou qu'ils ne peuvent justifier.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Matière fiscale - "Non bis in idem" - Mission du juge

- Art. 4, § 1er Septième Protocole additionnel à la Conv. D.H.

Het dwangbevel inzake registratierechten is een bestuurshandeling waarop de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen van toepassing is; die motivering moet m.n. adequaat zijn; dat is het geval wanneer zij de geadresseerde in staat stelt kennis te nemen van de redenen van de beslissing die hem betreft en zich rekenschap te geven van de gegrondheid ervan; zij staat er niet aan in de weg dat de auteur van dat dwangbevel de daarin aangevoerde wettelijke grondslag verduidelijkt op een later tijdstip.

REGISTRATIE (RECHT VAN) - Dwangbevel - Administratieve handeling - Wet 29 juli 1991 - Toepassing - Motivering - Adequaat - Inhoud - Verduidelijking van de wettelijke grondslag op een later tijdstip

- Artt. 2 en 3 Wet 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen

La contrainte délivrée en matière de droits d'enregistrement est un acte administratif auquel s'applique la loi du 29 juillet 1991 relative à la motivation formelle des actes administratifs; celle-ci doit, notamment, être adéquate; elle l'est, lorsqu'elle permet au destinataire de connaître les motifs de la décision le concernant et d'en apprécier le bien-fondé; elle ne fait pas obstacle à ce que son auteur précise ultérieurement le fondement légal invoqué dans la contrainte.

ENREGISTREMENT (DROIT D') - Contrainte - Acte administratif - L. du 29 juillet 1991 - Application - Motivation - Adéquate - Contenu - Précision ultérieure du fondement légal

- Art. 2 et 3 L. du 29 juillet 1991

F.14.0056.N

9 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150109.6](#)

AC nr. 25

Het verzoekschrift in cassatie van de belastingplichtige in een procedure waarin hij een hem opgelegde provinciebelasting betwist, moet niet noodzakelijk door een advocaat bij het Hof van Cassatie, maar in elk geval door een advocaat worden ondertekend en neergelegd (1). (1) Zie Cass. 12 december 2008, AR F.07.0035.N, AC 2008, nr. 727, met concl. OM; Cass. 19 oktober 2012, AR F.11.0121.N, arrest niet gepubliceerd.

CASSATIEBEROEP - Belastingzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Ondertekening - Provinciebelastingen

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 378 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992
- Art. 11 Wet 24 dec. 1996 betreffende de vestiging en de invordering van de provincie- en gemeentebelastingen

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Provinciebelastingen - Cassatieberoep - Vorm van het cassatieberoep - Ondertekening

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 378 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992
- Art. 11 Wet 24 dec. 1996 betreffende de vestiging en de invordering van de provincie- en gemeentebelastingen

La requête introduisant le pourvoi en cassation du contribuable dans une procédure dans laquelle il conteste une taxe provinciale qui lui est infligée, ne doit pas être signée et déposée par un avocat à la Cour de cassation, mais doit l'être en tout cas par un avocat (1). (1) Voir Cass. 12 décembre 2008, RG F.07.0035.N, Pas. 2008, n° 727 et les concl. du MP; Cass. 19 octobre 2012, RG F.11.0121.N, inédit.

POURVOI EN CASSATION - Matière fiscale - Formes - Formes du pourvoi et indications - Signature - Taxes provinciales

- Art. 1080 Code judiciaire
- Art. 378 Code des impôts sur les revenus 1992
- Art. 11 L. du 24 décembre 1996

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes provinciales - Pourvoi en cassation - Forme du pourvoi - Signature

- Art. 1080 Code judiciaire
- Art. 378 Code des impôts sur les revenus 1992
- Art. 11 L. du 24 décembre 1996

F.14.0058.F

23 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150423.3](#)

AC nr. ...

Uit de artikelen 27 en 40, eerste lid, Taalwet Gerechtszaken volgt dat, als de bestreden beslissing in het Frans werd gewezen, het cassatieberoep op straffe van nietigheid volledig in die taal opgesteld moet zijn; wanneer dat cassatieberoep, in de uiteenzetting van een middel, een citaat in het Nederlands bevat dat een afzonderlijke grief vormt of dat noodzakelijk is voor het begrip van een grief, moet dat beroep om het als volledig in het Frans opgesteld te kunnen beschouwen, een vertaling van dat citaat geven of er de inhoud van weergeven in die taal (1). (1) Zie Cass. 8 juni 2000, AR P.97.0047.N, AC 2000, nr. 351; Cass. 15 januari 1990, Bull. en Pas., I, nr. 296; a contrario: Cass. 15 februari 1993, Bull. en Pas., I, nr. 91, over de toelichting bij een middel.

CASSATIEBEROEP - Algemeen - Cassatieberoep in het belang van de wet - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Middel van niet-ontvankelijkheid - Taal - Eentaligheid van de akte - Citaat in een andere taal in het middel - Draagwijdte

- Artt. 27 en 40, eerste lid Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In cassatie - Algemeen - Eentaligheid van de akte - Citaat in een andere taal in het middel - Draagwijdte

- Artt. 27 en 40, eerste lid Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

Il suit des articles 27 et 40, alinéa 1er, de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire que si la décision attaquée a été rendue en langue française, le pourvoi doit, à peine de nullité, être entièrement rédigé en cette langue; lorsqu'il comporte, dans l'exposé d'un moyen, une citation en langue néerlandaise qui constitue un grief distinct ou qui est nécessaire à la compréhension d'un grief, le pourvoi doit, pour pouvoir être considéré comme entièrement rédigé en langue française, en donner une traduction ou en indiquer la teneur en cette langue (1). (1) Voir Cass. 8 juin 2000, RG. P.97.0047.N, Pas. 2000, n° 351; Cass. 15 janvier 1990, Bull. et Pas., I, n° 296; a contrario: Cass. 15 février 1993, Bull. et Pas., I, n° 91, à propos des développements d'un moyen.

POURVOI EN CASSATION - Généralités - Formes - Forme du pourvoi et indications - Fin de non-recevoir - Langue - Acte unilingue - Citation dans une autre langue énoncée dans le moyen - Portée

- Art. 27 et 40, al. 1er L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En cassation - Généralités - Acte unilingue - Citation dans une autre langue énoncée dans le moyen - Portée

- Art. 27 et 40, al. 1er L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

F.14.0060.F

19 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150219.4](#)

AC nr. ...

Inzake inkomstenbelastingen vallen de cassatieberoepen tegen de arresten die gewezen zijn op de beroepen die vóór 1 maart 1999 bij het hof van beroep ingesteld werden, helemaal onder toepassing van de artikelen 386 tot 391 WIB92, zoals ze van toepassing waren vóór de opheffing ervan bij artikel 34 van de wet van 15 maart 1999 (1). (1) Cass. volt. zit., 21 juni 1999, AR F.99.0049.N, Bull. en Pas. 1999, I, nr. 381 met concl. van advocaat-generaal Leclercq; Cass. 22 november 1999, AR F.99.0048.F, Pas. 1999, nr. 618; Cass. 10 april 2000, AR F.99.0052.F, Pas. 2000, nr. 241; Cass. 14 juni 2007, AR F.06.0050.F, Pas. 2007, nr. 329, alsook Cass. 20 december 2012, AR F.12.0039.F, arrest niet gepubliceerd.

En matière d'impôts sur les revenus, les pourvois en cassation contre les arrêts rendus sur des recours introduits devant la cour d'appel avant le 1er mars 1999 sont intégralement régis par les articles 386 à 391 du Code des impôts sur les revenus 1992, applicables avant leur abrogation par l'article 34 de la loi du 15 mars 1999 (1). (1) Cass. aud. plén., 21 juin 1999, RG F.99.0049.N, Bull. et Pas. 1999, I, n° 381, avec les concl. de M. Leclercq, avocat général; Cass. 22 novembre 1999, RG F.99.0048.F, Pas. 1999, n° 618; Cass. 10 avril 2000, RG F.99.0052.F, Pas. 2000, n° 241; Cass. 14 juin 2007, RG F.06.0050.F, Pas. 2007, n° 329, ainsi que Cass. 20 décembre 2012, RG F.12.0039.F, inédit.

CASSATIEBEROEP - Belastingzaken - Algemeen - Inkomstenbelastingen - Wetboek van de Inkomstenbelastingen (1992) - Werking in de tijd - Verzoekschrift - Bevoegde griffie

- Art. 388, tweede lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

POURVOI EN CASSATION - Matière fiscale - Généralités - Impôts sur les revenus - Code des impôts sur les revenus (1992) - Application dans le temps - Requête - Greffe compétent

- Art. 388, al. 2 Côté des impôts sur les revenus 1992

De neerlegging op de griffie van het hof van beroep, op straffe van verval, van het voorafgaandelijk aan de verweerder betekende verzoekschrift en het exploit van de betekening, waardoor de zaak aanhangig gemaakt wordt bij het Hof, is een regel van rechterlijke organisatie, waarop de artikelen 860 en volgende Gerechtelijk Wetboek niet van toepassing zijn; die regel belemmert het door artikel 6 EVRM gewaarborgde recht op toegang tot een rechter niet.

CASSATIEBEROEP - Belastingzaken - Algemeen - Inkomstenbelastingen - Wetboek van de Inkomstenbelastingen (1992) - Werking in de tijd - Verzoekschrift - Bevoegde griffie - Regel van rechterlijke organisatie - Gevolg - Recht op toegang tot een rechter - Belemmering

- Art. 860 e.v. Gerechtelijk Wetboek
- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

La remise au greffe de la cour d'appel, à peine de déchéance, de la requête préalablement signifiée au défendeur et l'exploit de signification, qui détermine la saisine de la Cour, est une règle d'organisation judiciaire à laquelle les articles 860 et suivants du Code judiciaire ne sont pas applicables; elle ne constitue pas une entrave au droit d'accès à un tribunal garanti par l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales.

POURVOI EN CASSATION - Matière fiscale - Généralités - Impôts sur les revenus - Code des impôts sur les revenus (1992) - Application dans le temps - Requête - Greffe compétent - Règle d'organisation judiciaire - Conséquence - Droit d'accès à un tribunal - Entrave

- Art. 860 et s. Code judiciaire
- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

F.14.0061.F

19 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150219.5](#)

AC nr. ...

Artikel 788, tweede lid, Burgerlijk Wetboek, dat een toepassing is van de regel vervat in artikel 1167 Burgerlijk Wetboek, vereist voor de vernietiging van de handeling van verwerping door een erfgenaam met benadeling van de rechten van zijn schuldeisers, het bewijs dat die handeling abnormaal was en dat de schuldenaar gehandeld heeft met de wetenschap dat de schuldeisers zouden worden benadeeld.

ERFENISSEN - Erfgenaam - Verwerping - Benadeling van de schuldeisers - Vernietiging

L'article 788, second alinéa, du Code civil, qui est une application de la règle contenue dans l'article 1167 du Code civil, requiert pour l'annulation de l'acte de renonciation d'un héritier au préjudice des droits de ses créanciers la preuve que cet acte avait un caractère anormal et que le débiteur a agi sachant que les créanciers seraient préjudiciés.

SUCCESSION - Héritier - Renonciation - Préjudice des créanciers - Annulation

F.14.0073.N

17 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151217.8](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Winsten - Vrijstellingen - Voorzieningen

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Bénéfices - Exonérations - Provisions pour risques et charges - Conditions - Relevé 204.3 - Moment de la

P. 259/843

voor risico's of kosten - Voorwaarden - Opgave 204.3 - Tijdstip van overlegging

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Winsten - Vrijstellingen - Voorzieningen voor risico's of kosten - Voorwaarden - Boeking op afzonderlijke rekeningen

De in artikel 22, § 1, 4°, KB WIB92 gestelde termijn is niet voorgeschreven op straffe van verval, zodat de staat, dit is de opgave 204.3, ook kan worden overgelegd na het verstrijken van de termijn die gesteld is voor het overleggen van de aangifte in de inkomstenbelastingen (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Winsten - Vrijstellingen - Voorzieningen voor risico's of kosten - Voorwaarden - Opgave 204.3 - Tijdstip van overlegging

- Art. 48, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992
- Artt. 22, § 1, 3° en 4°, en 24, 2° Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992

Een belastingplichtige die niet gehouden is tot het voeren van een dubbele boekhouding en om die reden niet kan voldoen aan de voorwaarde dat de voorzieningen voor risico's en kosten bij de afsluiting van het belastbare tijdperk geboekt zijn en dat hun bedrag in één of meer afzonderlijke rekeningen moet voorkomen, kan volstaan, met het oog op de uitsluiting uit de winst van die voorzieningen en risico's, met een opgave 204.3, op voorwaarde dat de voorzieningen op controleerbare wijze ertoe strekken het hoofd te bieden aan scherp omschreven verliezen of kosten die volgens de aan de gang zijnde gebeurtenissen waarschijnlijk waren gedurende het volledige, betrokken boekjaar (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Winsten - Vrijstellingen - Voorzieningen voor risico's of kosten - Voorwaarden - Boeking op afzonderlijke rekeningen

- Art. 48, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992
- Artt. 22, § 1, 3° en 4°, en 24, 2° Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992

remise

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Bénéfices - Exonérations - Provisions pour risques et charges - Conditions - Comptabilisation sur des comptes distincts

Le délai prévu à l'article 22, § 1er, 4°, de l'arrêté royal d'exécution du Code des impôts sur les revenus 1992 n'est pas prescrit à peine de déchéance, de sorte que l'état, c'est-à-dire le relevé 204-3 peut aussi être remis après l'expiration du délai qui est fixé pour la remise de la déclaration à l'impôt des personnes physiques (1). (1) Voir les concl. du MP publiés à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Bénéfices - Exonérations - Provisions pour risques et charges - Conditions - Relevé 204.3 - Moment de la remise

- Art. 48, al. 1er Code des impôts sur les revenus 1992
- Art. 22, § 1er, 3° et 4°, et 24, 2° Arrêté Royal d'exécution du Code des Impôts sur les Revenus 1992

Un contribuable qui n'est pas tenu d'avoir une comptabilité en partie double et qui, pour cette raison, ne peut respecter la condition que les provisions pour risques et charges soient comptabilisées à la clôture des écritures de la période imposable et que leur montant apparaisse à un ou plusieurs comptes distincts, peut se borner à introduire un relevé 204.3 en vue d'exclure du bénéficiaire ces provisions et risques, à condition que ces provisions tendent, de manière contrôlable, à faire face à des pertes ou charges nettement précisées que les événements en cours rendent probables au cours de toute l'année comptable en question (1). (1) Voir les concl. du MP publiés à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des personnes physiques - Revenus professionnels - Bénéfices - Exonérations - Provisions pour risques et charges - Conditions - Comptabilisation sur des comptes distincts

- Art. 48, al. 1er Code des impôts sur les revenus 1992
- Art. 22, § 1er, 3° et 4°, et 24, 2° Arrêté Royal d'exécution du Code des Impôts sur les Revenus 1992

F.14.0077.N

26 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151126.6](#)

AC nr. ...

Uit artikel 356 WIB92, dat ertoe strekt het voeren van een geheel nieuwe procedure te vermijden en door een versnelde procedure een uitspraak te verkrijgen over de verschuldigheid van de belasting, volgt dat de bevoegdheid van de administratie beperkt is tot het vestigen van de subsidiaire aanslag zonder dat zij zich mag uitspreken over de uitvoerbaarverklaring ervan en het de rechter is die oordeelt over de wettigheid en de gegrondheid van de aanslag; daaruit volgt dat de administratie niet verplicht is deze aanslag in te kohieren of de taxatieprocedure te hernemen, maar zich ertoe mag beperken om overeenkomstig artikel 356 WIB92 de subsidiaire aanslag aan de rechter ter beoordeling voor te leggen, hetgeen een voldoende waarborg biedt voor het recht van verdediging van de belastingplichtige (1). (1) Zie Cass. 10 oktober 2014, AR F.12.0179.N, AC 2014, nr. 593; Cass. 13 februari 2015, AR F.13.0150.N, AC 2015, nr. 113.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Subsidiaire aanslag - Toepassingsmodaliteiten

- Art. 356 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Il ressort de l'article 356 du Code des impôts sur les revenus 1992 qui tend à éviter d'introduire une procédure tout à fait nouvelle et à obtenir au moyen d'une procédure accélérée une décision sur le caractère dû de l'impôt, que la compétence de l'administration est limitée à établir la cotisation subsidiaire sans qu'elle puisse se prononcer sur son caractère exécutoire et que c'est le juge qui se prononce sur la légalité et le bien-fondé de la cotisation; il s'ensuit que l'administration n'est pas tenue d'enrôler cette cotisation ou de reprendre la procédure de taxation mais peut se limiter à soumettre la cotisation subsidiaire à l'appréciation du juge conformément à l'article 356 du Code des impôts sur les revenus 1992, ce qui garantit suffisamment les droits de la défense du contribuable (1). (1) Voir Cass. 10 octobre 2014, RG F.12.0179.N, Pas. 2014, n° 593; Cass. 13 février 2015, RG F.13.0150.N, Pas. 2015, n° 113.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Cotisation subsidiaire - Modalités d'application

- Art. 356 Cône des impôts sur les revenus 1992

F.14.0080.N

12 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150612.5](#)

AC nr. ...

Aangezien het Dubbelbelastingverdrag België-Korea, België verplicht tot het verlenen van de in artikel 22, §1, (b), van het verdrag voorziene belastingvermindering wanneer een inwoner van België interest verkrijgt als bedoeld in artikel 11, §2, van dat verdrag, kan, gelet op het algemeen rechtsbeginsel inzake de primauteit van het internationaal recht op het nationale recht, geen gevolg worden gegeven aan interne Belgische regels die deze vermindering aan bijkomende voorwaarden onderwerpen, zoals het in artikel 187 WIB64 gestelde beroepsmogelijkheidsvereiste.

Dès lors qu'en vertu de la Convention entre le Royaume de Belgique et la République de Corée tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, signée à Bruxelles le 29 août 1977 la Belgique est obligée d'accorder la réduction d'impôt prévue par l'article 22, § 1er, (b) de la Convention lorsqu'un résident de la Belgique reçoit des intérêts conformément à l'article 11, § 2, de cette même convention, il ne peut être donné suite, eu égard au principe général du droit de la primauté du droit international sur le droit national, à des règles de droit interne belge qui subordonnent cette réduction à des conditions supplémentaires, comme la condition de l'exercice d'une activité professionnelle prévue à l'article 187 du Code des impôts sur les revenus 1964.

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Dubbelbelastingverdrag België-Korea - Inwoner van België - Belastbaarheid van interest - Door het verdrag verleende belastingvermindering

- Artt. 11, §§ 1 en 2, en 22, § 1, (b) Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Korea tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting met betrekking tot belastingen naar het inkomen, ondertekend te Brussel op 29 augustus 1977

- Art. 187 Wetboek Inkomstenbelastingen 1964

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention du 29 août 1977 - Résident de la Belgique - Caractère imposable des intérêts - Réduction d'impôt octroyée par la convention

- Art. 11, § 1er et 2, et 22, § 1er, (b) Convention du 29 août 1977 entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et la Gouvernement de la République de Corée, tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôt sur les revenus

- Art. 187 Code des Impôts sur les Revenus 1964

F.14.0084.N

6 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150306.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING - Vlaams Gewest - Leegstandsheffing bedrijfsruimten - Inventaris van de leegstaande bedrijfsruimten - Registratie van een onroerend goed - Beroepsmogelijkheden

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS COMMUNAUTAIRES ET REGIONAUX - Région flamande - Redevance sur les sites d'activité économique désaffectés - Inventaire des sites d'activité économique désaffectés - Enregistrement d'un bien immeuble - Possibilités de recours

De mogelijkheid de registratie van een onroerend goed in de inventaris van de leegstaande bedrijfsruimten aan te vechten op grond van artikel 7 Leegstandsdecreet Bedrijfsruimten en artikel 569, eerste lid, 32°, Gerechtelijk Wetboek sluit uit dat wanneer de heffingsplichtige die mogelijkheid niet heeft benut of ze tevergeefs heeft uitgeput, de rechter die op grond van artikel 26, § 3 (voorheen § 4), Leegstandsdecreet Bedrijfsruimten en artikel 569, eerste lid, 32°, Gerechtelijk Wetboek kennis neemt van het tegen de heffing ingediende bezwaar, nog uitspraak doet over de wettigheid van de registratie op grond waarvan de heffing is vastgesteld (1). (1) Zie de concl. OM.

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING - Vlaams Gewest - Leegstandsheffing bedrijfsruimten - Inventaris van de leegstaande bedrijfsruimten - Registratie van een onroerend goed - Beroepsmogelijkheden

- Artt. 5, 7, en 26, §§ 3 en 7 Decreet 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten

- Artt. 569, eerste lid, 32° en 1385undecies, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

La possibilité d'attaquer l'enregistrement d'un bien immobilier dans un inventaire des sites d'activité économique désaffectés en vertu de l'article 7 du décret du 19 avril 1995 portant des mesures visant à lutter contre et à prévenir la désaffectation et l'abandon de sites d'activité économique et de l'article 569, alinéa 1er, 32° du Code judiciaire exclut que lorsque le redevable de la redevance n'a pas fait usage de cette faculté ou l'a épuisée en vain, le juge qui connaît de la réclamation dirigée contre la redevance en vertu de l'article 26, § 3, (anciennement § 4) du décret du 19 avril 1995 et de l'article 569, alinéa 1er, 32° du Code judiciaire, statue encore sur la légalité de l'enregistrement sur la base duquel la redevance est établie (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS COMMUNAUTAIRES ET REGIONAUX - Région flamande - Redevance sur les sites d'activité économique désaffectés - Inventaire des sites d'activité économique désaffectés - Enregistrement d'un bien immeuble - Possibilités de recours

- Art. 5, 7, 26, § 3 et 7 Décret du 19 avril 1995 portant des mesures visant à lutter contre et à prévenir la désaffectation et l'abandon de sites d'activité économique

- Art. 569, al. 1er, 32° et 1385undecies, al. 1er Code judiciaire

F.14.0086.N

27 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150327.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Niet-betaling - Hoofdelijke aansprakelijkheid van de bestuurders - Vermoeden van fout - Uitzondering

Indien de procedure van gerechtelijk akkoord wordt beëindigd en deze beëindiging leidt tot de faillietverklaring van de vennootschap, dan geldt de in artikel 93undecies C, § 3, van het BTW-wetboek bedoelde uitzondering op het vermoeden van fout in de zin van §2, eerste lid, van dat artikel, zonder discontinuïteit tot aan de faillietverklaring (1). (1) Zie concl. OM.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Niet-betaling - Hoofdelijke aansprakelijkheid van de bestuurders - Vermoeden van fout - Uitzondering

- Art. 93undecies C, §§ 1, 2, 3 en 5 Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

Conclusions de l'avocat général Thijs.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Défaut de paiement - Responsabilité solidaire des dirigeants - Présomption de faute - Exception

S'il est mis fin à la procédure de concordat judiciaire et que la société est ainsi déclarée en faillite, l'exception, visée à l'article 93undecies C, § 3 du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, à la présomption de faute au sens du § 2, alinéa 1er, de cet article, s'applique sans discontinuité jusqu'à la déclaration de faillite (1). (1) Voir les concl. du MP.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Défaut de paiement - Responsabilité solidaire des dirigeants - Présomption de faute - Exception

- Art. 93undecies C, § 1er, 2, 3 et 5 Code de la taxe sur la valeur ajoutée

F.14.0087.F

19 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150219.7](#)

AC nr. 129

Uit de artikelen 307, 308, §1, 346 en 351, eerste lid, eerste onderafdeling, WIB 1992 volgt dat de administratie, wanneer een belastingplichtige natuurlijke persoon binnen de voorgeschreven termijn aan de bevoegde dienst een aangifteformulier toestuurt dat hij niet heeft ingevuld, gedagtekend, noch ondertekend, om een belasting te zijnen name vast te stellen, de door artikel 351 WIB92 ingestelde procedure van ambtshalve aanslag moet volgen (1). (1) Zie Cass. 16 september 1994, Bull. en Pas., I, 734; Cass. 17 november 1959, Bull. en Pas., 1960, I, 335.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag van ambtswege en forfaitaire aanslag - Aanslag van ambtswege - Onvolledig, niet gedagtekend en niet ondertekend aangifteformulier - Aanslag - Verplichting van de administratie

- Art. 351 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Il suit des articles 307, 308, § 1er, 346 et 351, alinéa 1er, première subdivision, du Code des impôts sur les revenus 1992, que lorsqu'un contribuable personne physique adresse au service compétent, dans le délai prescrit, une formule de déclaration qu'il s'est abstenu de compléter, de dater et de signer, l'administration doit, pour établir un impôt à sa charge, respecter la procédure de taxation d'office organisée par l'article 351 du même code (1). (1) Voir Cass. 16 septembre 1994, Bull. et Pas. I, 734; Cass. 17 novembre 1959, Bull. et Pas. 1960, I, 335.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Taxation d'office ou forfaitaire - Taxation d'office - Formule de déclaration incomplète, non datée et non signée - Imposition - Obligation de l'administration

- Art. 351 Code des impôts sur les revenus 1992

F.14.0092.F

30 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151030.3](#)

AC nr. ...

Uit de artikelen 2, 3, § 1, c), en 8, §§1 en 2, van de ordonnantie van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad van 23 juli 1992 betreffende de gewestbelasting ten laste van bezetters van bebouwde eigendommen en houders van een zakelijk recht op sommige onroerende goederen volgt dat de vloeroppervlakten die gemeten moeten worden overeenkomstig artikel 8, § 2, die zijn welke voor eender welk gedeelte van de eigendom, bestemd zijn, doordat ze als onderbouw ervan dienen, voor industriële of ambachtelijke activiteiten of, meer in het algemeen, voor een ander gebruik dan bewoning.

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING - Brussels Hoofdstedelijk Gewest - Niet-residentiële bebouwde eigendommen - Bezetters en houders van zakelijke rechten - Belasting - Grondslag - Vloeroppervlakte - Opmeting - Bestemming

- Artt. 2, 3, § 1, c), en 8, §§ 1 en 2 Ordonnantie Brussels hoofdstedelijk gewest van 23 juli 1992 betreffende de gewestbelasting ten laste van bezetters van bebouwde eigendommen en houders van een zakelijk recht op sommige goederen

Il suit des articles 2, 3, § 1er, c), et 8, § 1er et 2, de l'ordonnance du 23 juillet 1992 relative à la taxe régionale de la Région de Bruxelles-Capitale à charge des occupants d'immeubles bâtis et de titulaires de droits réels sur certains immeubles que les surfaces plancher à mesurer conformément à l'article 8, § 2, sont celles qui, pour quelque partie que ce soit de l'immeuble, sont affectées, en leur servant d'assise, à des activités industrielles ou artisanales ou, plus généralement, à un usage autre que la résidence.

IMPOTS COMMUNAUTAIRES ET REGIONAUX - Région de Bruxelles-Capitale - Immeubles bâtis non résidentiels - Occupants et titulaires de droits réels - Taxe - Assiette - Surface plancher - Mesurage - Affectation

- Art. 2, 3, § 1er, c), et 8, § 1er et 2 Ordonnance du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale du 23 juillet 1992 relative à la taxe régionale à charge des occupants d'immeubles bâtis et de titulaires de droits réels sur certains immeubles

De overmacht die de bewoning van het gebouw belet in de zin van artikel 6 van het gemeentereglement van de gemeente Oudergem van 23 oktober 2003, dat vanaf 1 januari 2004 een belasting op de totaal of gedeeltelijk onbewoonde gebouwen invoert, veronderstelt een omstandigheid buiten de menselijke wil die deze niet kon voorzien of voorkomen (1). (1) Merk op dat het Hof in die belastingaangelegenheid de omschrijving van overmacht overneemt zoals die uit zijn rechtspraak inzake gemeen recht voortvloeit (Cass. 7 maart 2008, AR C.06.0379.F en C.07.0244.F, AC 2008, nr. 160; Cass. 18 september 2000, AR S.00.0016.N, AC 2000, nr. 476; Cass. 28 november 1984, AC 1984-85, nr. 198, en de vermelde referenties. Raadpl. P. VAN OMMESLAGHE, Droit des obligations, dl. II, nr. 970; P. WERY, Droit des obligations, vol. 1, nr. 564 ; D. PHILIPPE, Les clauses de force majeure, d'imprévision et de transfert de risques, in Les clauses applicables en cas d'inexécution des obligations contractuelles, p. 3 e.v.). Dat wordt helemaal duidelijk in het licht van het arrest van het Hof van 26 september 2008, waarin het m.b.t. artikel 39, § 2, van het decreet van de Vlaamse Raad van 22 december 1995, zoals vervangen door artikel 6 van het decreet van 7 juli 1998, oordeelt dat de decreetgever "onbillijke toestanden" wou vermijden en beslist dat "het begrip overmacht, bedoeld in artikel 39, § 2, in een van het gemeen recht afwijkende uitleg dient te worden begrepen waarbij als overmacht reeds kan gelden de leegstand te wijten aan redenen buiten de wil van de houder van het zakelijk recht, van wie redelijkerwijze niet kan verwacht worden dat hij een einde stelt aan de leegstand" (Cass. 26 september 2008, AR C.06.0442.N, AC 2008, nr. 508, met eensluitende conclusie van advocaat-generaal D. Thys). Advocaat-generaal Thys legt de nadruk op de wil van de wetgever, zoals deze uit de parlementaire voorbereiding blijkt: "als voorbeeld van dergelijke gevallen van flagrante onbillijkheid die als overmacht kunnen worden beschouwd, wordt in de memorie van toelichting verwezen naar onverwacht langdurig verblijf in een rusthuis of in het buitenland ingevolge een zending, bouwvergunningen die op zich laten wachten, langlopende gerechtelijke procedures waardoor

La force majeure empêchant l'occupation de l'immeuble au sens de l'article 6 du règlement communal de la Commune d'Auderghem du 23 octobre 2003 instaurant à partir du 1er janvier 2004 une taxe sur les immeubles bâtis totalement ou partiellement inoccupés suppose une circonstance indépendante de la volonté humaine que celle-ci n'a pu ni prévoir ni conjurer (1). (1) L'on observera que la Cour reprend en cette matière fiscale la définition de la force majeure telle qu'elle résulte de sa jurisprudence en droit commun (Cass. 7 mars 2008, RG C.06.0379.F et C.07.0244.F, Pas. 2008, n° 160; Cass. 18 septembre 2000, RG S.00.0016.N, Pas. 2000, n° 476; Cass. 28 novembre 1984, Bull. et Pas. 1985, I, 390 et les références citées. Cons. P. VAN OMMESLAGHE, Droit des obligations, T. II, n° 970; P. WERY, Droit des obligations, Vol. 1, n° 564; D. PHILIPPE, Les clauses de force majeure, d'imprévision et de transfert de risques, in Les clauses applicables en cas d'inexécution des obligations contractuelles, p. 3 et s.). Cela prend tout son relief au regard de l'arrêt de la Cour du 26 septembre 2008, où elle considère à propos de l'article 39, § 2, du décret du Conseil flamand du 22 décembre 1995, tel que remplacé par l'article 6 du décret du 7 juillet 1998, que le législateur décretaal visait à éviter des "situations inéquitables", et elle décide que "la notion de force majeure, visée à l'article 39, § 2, doit [...] être comprise dans un sens dérogeant au droit commun, suivant lequel peut être considéré comme cas de force majeure la désaffectation due à des motifs étrangers à la volonté du détenteur du droit réel, dont il ne peut être raisonnablement espéré qu'il mette fin à la désaffectation" (Cass. 26 septembre 2008, RG C.06.0442.N, Pas. 2008, 2067, et les concl. conformes de M. THijs, avocat général). M. l'avocat général THijs insiste sur la volonté du législateur telle qu'elle apparaît des travaux préparatoires: "als voorbeeld van dergelijke gevallen van flagrante onbillijkheid die als overmacht kunnen worden beschouwd, wordt in de memorie van toelichting verwezen naar onverwacht langdurig verblijf in een rusthuis of in het buitenland ingevolge een zending, bouwvergunningen die op zich laten wachten, langlopende gerechtelijke procedure waardoor het houderschap van het zakelijk recht lange tijd

het houderschap van het zakelijk recht lange tijd precair is (...). Uit de memorie van toelichting blijkt dat deze flagrante onbillijkheden als overmacht worden gekwalificeerd, ofschoon zij vaak geen overmacht uitmaken in de strikt gemeenrechtelijke betekenis ervan (cfr. de artt. 1147 en 1148 B.W.)". De Nederlandstalige rechtsleer haalt dat arrest aan wanneer ze ervan uitgaat dat overmacht zodoende moet worden beoordeeld op een wijze die van het gemeen recht afwijkt, in de zin "dat de administratie de overmacht alleen mag beoordelen aan de hand van het criterium of de leegstand vrijwillig of onvrijwillig is" (S. Huyghe, "De hoven en rechtbanken vernietigen de leegstandsheffingen in geval van leegstand om redenen onafhankelijk van de wil", TFR 2007, p. 169. Zie ook Ph. Haagdorens, "Leegstandsheffing: ontvankelijkheid van een bezwaarschrift en aanwezigheid van overmacht inzake leegstand, getoetst en aanvaard", TFR 2012, p. 320; Th. Lauwers, Regionale belastingen en fiscus, nr. 3.1.6; F. Jacobs, Courrier Fiscal 2011, 345; A. De Visscher, "Overmacht inzake leegstandsheffing voor woningen en gebouwen", TFR 2007, p. 3 e.v.; CB, "La 'force majeure' au sens strict parfois atténuée", Fiscologue 2008/1138, p. 1 e.v.).

precair is (...). Uit de memorie van toelichting blijkt dat deze flagrante onbillijkheden als overmacht worden gekwalificeerd, ofschoon zij vaak geen overmacht uitmaken in de strikt gemeenrechtelijke betekenis ervan (cfr. artt. 1147 en 1148 BW)". Invoquant cet arrêt, la doctrine néerlandophone considère que la force majeure doit ainsi être appréciée de manière dérogatoire au droit commun, en ce sens "dat de administratie de overmacht alleen mag beoordelen aan de hand van het criterium of de leegstand vrijwillig of onvrijwillig is" (S. HUYGHE, "De hoven en rechtbanken vernietigen de leegstandsheffingen in geval van leegstand om redenen onafhankelijk van de wil", TFR 2007, p. 169. Voir également Ph. HAAGDORENS, "Leegstandsheffing: ontvankelijkheid van een bezwaarschrift en aanwezigheid van overmacht inzake leegstand, getoetst en aanvaard", TFR 2012, p. 320; Th. LAUWERS, Regionale belastingen en fiscus, n° 3.1.6; F. JACOBS, Courrier Fiscal 2011, 345; A. DE VISSCHER, "Overmacht inzake leegstandheffing voor woningen en gebouwen", TFR 2007, p. 3 et s.; CB, "La 'force majeure' au sens strict parfois atténuée", Fiscologue 2008/1138, p. 1 et s.).

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Gemeentebelastingen - Belasting op de totaal of gedeeltelijk onbewoonde gebouwen - Overmacht die bewoning belet

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes communales - Taxe sur les immeubles bâtis totalement ou partiellement inoccupés - Force majeure empêchant l'occupation

F.14.0098.F

21 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150521.15](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Algemeen - Gemeenteverordeningen en -reglementen - Aantekening in het bekendmakingsregister - Koninklijk besluit van 14 oktober 1991 - Wettelijke grondslag

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Algemeen - Gemeenteverordeningen en -reglementen - Bekendmaking - Bewijs - Aantekening in het bekendmakingsregister

Conclusions de l'avocat général Henkes.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Généralités - Ordonnances et règlements communaux - Annotation dans le registre de publication - Arrêté royal du 14 octobre 1991 - Base légale

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Généralités - Ordonnances et règlements communaux - Publication - Preuve - Annotation dans le registre de publication

De aantekening in het register bepaald in artikel L1133-2 van het Wetboek van de van de plaatselijke democratie en decentralisatie, is het enige toelaatbare bewijs van de bekendmaking van een gemeenteverordening of –reglement (1). (1) Zie andersluidende concl. OM in Pas. 2015, nr. ..., over het enige bewijsmiddel van de bekendmaking. Het Hof heeft dezelfde dag, in de zaak F.14.0158.F, over die aangelegenheid een arrest gewezen dat dezelfde regel stelt (andersluidende concl. OM).

*WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN -
Algemeen - Gemeenteverordeningen en -reglementen -
Bekendmaking - Bewijs - Aantekening in het
bekendmakingsregister*

- Art. L1133-2 Waals Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie

Artikel 112 van de Nieuwe Gemeentewet, thans artikel L1133-1 van het Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie, en artikel 114 van die wet, thans artikel L-1133-2 van dat wetboek, dienen als wettelijke grondslag voor het koninklijk besluit van 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteoverheden, dat is aangenomen ter uitvoering van de daarin opgenomen bepalingen (1). (1) Zie andersluidende concl. OM in Pas. 2015, nr. ..., over het enige bewijsmiddel van de bekendmaking. Het Hof heeft dezelfde dag, in de zaak F.14.0158.F, over die aangelegenheid een arrest gewezen dat dezelfde regel stelt (andersluidende concl. OM).

*WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN -
Algemeen - Gemeenteverordeningen en -reglementen -
Aantekening in het bekendmakingsregister - Koninklijk besluit
van 14 oktober 1991 - Wettelijke grondslag*

- Artt. 1 en 2 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteoverheden

- Artt. 112 en 114 Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988
- Artt. L1133-1 en L1133-2 Waals Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie

L'annotation dans un registre prescrite par l'article L1133-2 du Code de la démocratie locale et de la décentralisation constitue le seul mode de preuve admissible de la publication d'un règlement ou d'une ordonnance communale (1). (1) Voir les concl. du MP, contraires sur le mode de preuve exclusif de la publication. Le même jour la Cour a dans une cause F.13.0158.F rendu sur cette question un arrêt énonçant la même règle (concl. contraires du MP).

*LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - Généralités -
Ordonnances et règlements communaux - Publication - Preuve -
Annotation dans le registre de publication*

- Art. L1133-2 Code de la démocratie locale et de la décentralisation

Servent de base légale à l'arrêté royal du 14 octobre 1991 relatif aux annotations dans le registre de publication des règlements et ordonnances des autorités communales, qui a été adopté en exécution des dispositions qu'il reprend, l'article 112 de la nouvelle loi communale, qui est devenu l'article L1133-1 du Code de la démocratie locale et de la décentralisation, et l'article 114 de cette loi, qui est devenu l'article L1133-2 de ce code (1). (1) Voir les concl. du MP, contraires sur le mode de preuve exclusif de la publication. Le même jour la Cour a dans une cause F.13.0158.F rendu sur cette question un arrêt énonçant la même règle (concl. contraires du MP).

*LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - Généralités -
Ordonnances et règlements communaux - Annotation dans le
registre de publication - Arrêté royal du 14 octobre 1991 - Base
légale*

- Art. 1er et 2 A.R. du 14 octobre 1991 relatif aux annotations dans le registre de publication des règlements et ordonnances des autorités communales

- Art. 112 et 114 Nouvelle L. communale du 24 juin 1988
- Art. L1133-1 en L1133-2 Code de la démocratie locale et de la décentralisation

Artikel 64, §1, van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde regelt enkel de bewijslast en onderwerpt dezelfde handelingen van levering van goederen niet twee maal aan de belasting.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Levering van goederen - Belasting - Bewijslast

- Art. 64, § 1 Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

L'article 64, § 1er, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, qui ne régit que la charge de la preuve, ne soumet pas deux fois à la taxe les mêmes opérations de livraison de biens.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Livraison de biens - Taxe - Charge de la preuve

- Art. 64, § 1er Code de la taxe sur la valeur ajoutée

F.14.0112.F

19 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150219.6](#)

AC nr. 130

Noch uit artikel 305, vijfde lid, WIB 1992, noch uit de artikelen 307 en 308 van datzelfde wetboek volgt dat de administratie in het bezit gesteld moet worden van het bewijs van de lastgeving vóór het verstrijken van de termijn waarbinnen de aangifte haar moet bereiken en dat zij, bij ontstentenis daarvan, die aangifte als onbestaande zou kunnen beschouwen.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Belastingaangifte - Lastgeving - Bewijs - Tijdstip

Il ne suit ni de l'article 305, alinéa 5, du Code des impôts sur les revenus 1992 ni des articles 307 et 308 du même code que l'administration doit être mise en possession de la preuve du mandat avant l'expiration du délai dans lequel doit lui parvenir la déclaration et que, à défaut, elle pourrait tenir celle-ci pour inexistante.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Déclaration - Mandat - Preuve - Moment

F.14.0113.N

26 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151126.7](#)

AC nr. ...

Uit de tekst van artikel 84ter Btw-wetboek, de opname van deze bepaling in hoofdstuk XIV "Vervolgingen en gedingen, rechten en voorrechten van de schatkist" en uit de afwezigheid van de notie "onderzoekstermijn" in het btw-recht, volgt dat de administratie de kennisgeving van de vermoedens van belastingontduiking slechts dient te verrichten voorafgaandelijk aan de vordering van de belasting in de aanvullende termijn van vier jaar; die kennisgeving dient niet te geschieden voorafgaandelijk aan het stellen van onderzoeksdaden door de administratie (1). (1) Zie Cass. 27 maart 2015, AR F.12.0029.N, AC 2015, nr....., met concl. OM.

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Verjaring - Verlengde termijn van 5 jaar - Vermoedens van belastingontduiking - Voorafgaande kennisgeving - Tijdstip van verzending

- Art. 84ter Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

Il ressort du texte de l'article 84ter du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, de la reprise de cette disposition dans le chapitre XIV "Poursuites et instances. – Sûretés données au Trésor" et de l'absence de la notion de "délai d'instruction" dans le droit relatif à la taxe sur la valeur ajoutée, que l'administration ne doit notifier les indices de fraude fiscale que préalablement à la réclamation de la taxe au cours du délai complémentaire de quatre ans; cette notification ne doit pas avoir lieu préalablement aux actes d'instruction posés par l'administration (1). (1) Voir Cass. 27 mars 2015, RG F.12.0029.N Pas. 2015, n°..... avec concl. MP.

TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Prescription - Délai prolongé de cinq ans - Indices de fraude fiscale - Notification préalable - Moment de l'envoi

- Art. 84ter Code de la taxe sur la valeur ajoutée

F.14.0115.N

26 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151126.8](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Nietig verklaarde aanslag - Subsidiaire aanslag - Toepassingsmodaliteiten

Voor de vestiging van een subsidiaire aanslag in de zin van artikel 356, eerste lid, WIB92 is niet vereist dat de nietig verklaarde aanslag en de nieuwe aanslag betrekking hebben op hetzelfde aanslagjaar; de nieuwe aanslag kan ook gevestigd worden voor een vroeger of later aanslagjaar dan dat van de vernietigde aanslag, voor zover op het ogenblik dat de oorspronkelijke aanslag gevestigd werd, het aanslagjaar waaraan de nieuwe aanslag verbonden is, door de administratie had kunnen belast worden rekening houdend met de wettelijke verjaringstermijnen (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Nietig verklaarde aanslag - Subsidiaire aanslag - Toepassingsmodaliteiten

- Art. 356, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Cotisation déclarée nulle - Cotisation subsidiaire - Modalités d'application

L'établissement d'une cotisation subsidiaire au sens de l'article 356, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992 ne requiert pas que la cotisation déclarée nulle et la nouvelle cotisation concernent la même année d'imposition; la nouvelle cotisation peut aussi être établie pour une année d'imposition antérieure ou postérieure à celle de la cotisation annulée, dans la mesure où au moment de l'établissement de la cotisation originaire, l'année d'imposition concernée par la nouvelle cotisation, aurait pu être imposée par l'administration compte tenu des délais de prescription légaux (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Cotisation déclarée nulle - Cotisation subsidiaire - Modalités d'application

- Art. 356, al. 1er Code des impôts sur les revenus 1992

F.14.0119.F

13 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151113.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Sancties - verhogingen - administratieve boeten - straffen - Belastingverhoging - Rechter - Uitstel

Enkel als er een vordering tot uitstel bij hem aanhangig is gemaakt, moet de rechter in zijn beslissing, waarin hij artikel 444 WIB92 toepast, vaststellen dat er geen reden zou zijn om uitstel te verlenen zelfs indien de wet in die maatregel had voorzien (1). (1) Zie andersluidende concl. OM in Pas. 2015, nr. ... Het Hof heeft op dezelfde dag gelijkaardige uitspraken gedaan in de zaken F.14.0158.F en F.14.0180.F.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Sancties - verhogingen - administratieve boeten - straffen - Belastingverhoging - Rechter - Uitstel

- Art. 444 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Conclusions du premier avocat général Henkes.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Sanctions. accroissement d'impôt. amendes administratives. peines - Accroissement d'impôt - Juge - Sursis

Si le juge est tenu de constater, dans sa décision qui fait application de l'article 444 du Code des impôts sur les revenus 1992, qu'il n'y aurait pas eu lieu d'accorder le sursis même si cette mesure avait été prévue par la loi, c'est à la condition qu'il ait été saisi d'une demande de sursis (1). (1) Voir les concl. écrites contraires du MP. La Cour a le même jour statué en ce sens dans les cause inscrites au rôle général sous les numéros F.14.0158.F et F.14.0180.F.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Sanctions. accroissement d'impôt. amendes administratives. peines - Accroissement d'impôt - Juge - Sursis

- Art. 444 Code des impôts sur les revenus 1992

F.14.0121.N

24 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150424.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorheffingen en belastingkrediet - Algemeen - Vrijstelling - Vestiging van weldadigheidsinstelling - Soortgelijke weldadigheidsinstelling

Met "soortgelijke weldadigheidsinstellingen" in de zin van artikel 12, §1, van het WIB92, worden de instellingen bedoeld die op eender welke wijze fysieke of geestelijke zorg verstrekken; een sociale werkplaats verschaft tewerkstelling in een beschermde arbeidsomgeving aan bepaalde doelgroepen en heeft bijgevolg een activiteit die verschilt van een instelling die fysieke of geestelijke zorg verstrekt in de zin van voormeld artikel (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Voorheffingen en belastingkrediet - Algemeen - Vrijstelling - Vestiging van weldadigheidsinstelling - Soortgelijke weldadigheidsinstelling

- Artt. 12, § 1 en 253, 1°, zoals van toep. in het VI. Gewest Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Précomptes et crédit d'impôts - Généralités - Dégrèvement - Installation d'une oeuvre de bienfaisance - Oeuvres analogues de bienfaisance

Il y a lieu d'entendre par "œuvres analogues de bienfaisance" au sens de l'article 12, § 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992, les institutions qui fournissent des soins physiques ou psychiques de toutes les manières possibles; un atelier social fournit un travail dans un environnement de travail protégé à certains groupes-cibles et son activité diffère donc de celle d'une oeuvre fournissant des soins physiques ou psychiques au sens de l'article précité (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Précomptes et crédit d'impôts - Généralités - Dégrèvement - Installation d'une oeuvre de bienfaisance - Oeuvres analogues de bienfaisance

- Art. 12, § 1er et 253, 1°, tels qu'applicables en Région fl. Côte des impôts sur les revenus 1992

F.14.0124.F

25 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150925.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Henkes.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Belastingaangifte - Artikel 313, eerste lid, WIB92

Artikel 313, eerste lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, in de versie ervan die van toepassing is op het aanslagjaar 2003, stelt de belastbare aard van de inkomsten niet vast en voert evenmin een belastingvrijstelling in, maar regelt enkel een optionele vrijstelling van belastingaangifte van natuurlijke personen voor inkomsten van kapitalen en roerende goederen die onderworpen werden aan de regeling van de roerende voorheffing die voor hen van toepassing is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ***.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Belastingaangifte - Artikel 313, eerste lid, WIB92

Conclusions du premier avocat général Henkes.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Déclaration - Article 313, alinéa 1er, C.I.R. 1992

L'article 313, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992, dans sa version applicable à l'exercice d'imposition 2003, ne détermine pas le caractère imposable des revenus ni n'instaure une exonération d'impôt mais se borne à organiser une dispense optionnelle de déclaration à l'impôt des personnes physiques pour des revenus de capitaux et biens mobiliers qui ont subi le régime de précompte mobilier qui leur est propre (1). (1) Voir les concl. du MP.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Déclaration - Article 313, alinéa 1er, C.I.R. 1992

F.14.0126.F

13 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151113.1](#)

AC nr. ...

Het arrest dat oordeelt dat het materieel en de outillage die gebruikt worden voor de werkzaamheden of handelingen in meerdere laboratoria of onderzoekscentra die geheel deel uitmaken van een industrieel bedrijf, beschouwd moeten worden als materieel en outillage dienstig voor een nijverheids- of handelsbedrijf in de zin van artikel 471, WIB92, is naar recht verantwoord aangezien de activiteiten een geheel vormen dat strekt tot de industriële, commerciële of ambachtelijke exploitatie van het bedrijf.

INKOMSTENBELASTINGEN - Kadastraal inkomen - Bedrijf - Laboratoria en onderzoekscentra - Nijverheids-, handels- of ambachtsbedrijf - Dienstig materieel en outillage - Begrip

- Art. 471 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Est légalement justifié l'arrêt qui considère que le matériel et l'outillage utilisés pour les travaux ou opérations réalisés dans plusieurs laboratoires ou centres de recherche faisant partie intégrante d'une entreprise industrielle sont à considérer comme du matériel et de l'outillage utile à une exploitation industrielle ou commerciale au sens de l'article 471 du Code des impôts sur les revenus 1992, dès lors que les activités forment un tout tendant à l'exploitation industrielle, commerciale ou artisanale de l'entreprise.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Revenu cadastral - Entreprise - Laboratoires et centres de recherche - Exploitation industrielle, commerciale ou artisanale - Matériel et outillage utile - Notion

- Art. 471 C de des impôts sur les revenus 1992

F.14.0128.F

4 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150904.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van de eerste advocaat-generaal Henkes.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Bezwaar - Termijn - Aanvang - Leemte in de wetgeving - Verhelpen van de leemte - Bevoegdheid van de wetgever

Conclusie van de eerste advocaat-generaal Henkes.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Bezwaar - Termijn - Aanvang - Leemte in de wetgeving - Bevoegdheid van de rechter

Conclusions du premier avocat général Henkes.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Réclamations - Délai - Point de départ - Lacune législative - Réparation - Pouvoir du législateur

Conclusions du premier avocat général Henkes.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Réclamations - Délai - Point de départ - Lacune législative - Pouvoir du juge

Enkel op initiatief van de wetgever, die ervoor zou zorgen dat de bezwaartermijn ingaat op een datum die verenigbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, kan de leemte in de wetgeving worden verholpen die het gevolg is van de door het Grondwettelijk Hof vastgestelde ongrondwettigheid van artikel 371 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, zoals het van toepassing was vóór de wijziging ervan bij de wet van 19 mei 2010 (1). (1) Zie andersl. concl. OM in Pas. 2015, nr. ... ; vlg. Cass. 12 november 2009, AR F.08.0049.N, AC 2009, nr. 660 met concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Bezwaar - Termijn - Aanvang - Leemte in de wetgeving - Verhelpen van de leemte - Bevoegdheid van de wetgever

- Art. 371 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Hoewel de rechter gehouden is elke leemte in de wet waarvan het Grondwettelijk Hof de ongrondwettigheid heeft vastgesteld of elke leemte die het gevolg is van de ongrondwettigverklaring van een wetsbepaling, voor zover mogelijk te verhelpen, kan hij dat slechts doen binnen het kader van de bestaande wettelijke bepalingen (1). (1) Over het begrip leemte in de wetgeving, zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Bezwaar - Termijn - Aanvang - Leemte in de wetgeving - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 371 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Seule une intervention du législateur permettrait, par le choix d'une date de prise de cours du délai de réclamation qui soit compatible avec les articles 10 et 11 de la Constitution, de remédier à la lacune législative qui résulte de l'inconstitutionnalité de l'article 371 du Code des impôts sur les revenus 1992 dans sa version applicable avant sa modification par la loi du 19 mai 2010 constatée par la Cour constitutionnelle (1). (1) Voir les concl. contraires du MP; comp. Cass. 12 novembre 2009, RG F.08.0049.N, Pas. 2009, n° 660 avec concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Réclamations - Délai - Point de départ - Lacune législative - Réparation - Pouvoir du législateur

- Art. 371 Code des impôts sur les revenus 1992

Si le juge est tenu de remédier dans la mesure du possible à toute lacune de la loi dont la Cour constitutionnelle a constaté l'inconstitutionnalité, ou à celle qui résulte de ce qu'une disposition de la loi est jugée inconstitutionnelle, il ne peut suppléer à cette insuffisance que dans le cadre des dispositions légales existantes (1). (1) Sur la notion de lacune législative, v. les concl. du MP.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Réclamations - Délai - Point de départ - Lacune législative - Pouvoir du juge

- Art. 371 Code des impôts sur les revenus 1992

F.14.0129.N

5 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151105.7](#)

AC nr. ...

Uit de enkele omstandigheid dat de administratie in de voorafgaande procedure tot vestiging van een aanslag een onwettige handeling heeft gesteld, volgt niet dat die aanslag nietig is indien de aanslag op geen enkele wijze op die onwettige handeling is gesteund; dit houdt geen schending in van de artikelen 105 en 170, § 1, Grondwet.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 170 - Artikel 170, § 1

- Artt. 105 en 170, § 1 Grondwet 1994

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 105 - Aanslag - Voorafgaande procedure - Onwettige

Il ne ressort pas de la seule circonstance que l'administration a posé un acte illégal au cours de la procédure préalable d'établissement de l'impôt que cet impôt est nul s'il n'est en aucune façon fondé sur cet acte illégal; cela n'implique pas une violation des articles 105 et 170, § 1er, de la Constitution.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 170 - Article 170, § 1er

- Art. 105 et 170, § 1er Constitution 1994

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 105 - Cotisation - Procédure préalable - Acte illégal

handeling

- Artt. 105 en 170, § 1 Grondwet 1994

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Aanslag - Voorafgaande procedure - Onwettige handeling

- Artt. 105 en 170, § 1 Grondwet 1994

- Art. 105 et 170, § 1er Constitution 1994

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Cotisation - Procédure préalable - Acte illégal

- Art. 105 et 170, § 1er Constitution 1994

F.14.0133.N

24 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150924.10](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

SUCCESSIERECHTEN - Dwangbevel - Motiveringsvereiste

Het dwangbevel inzake successierechten is een taxatietitel waarin de belastingschuld geconcretiseerd wordt, wat betekent dat daarin melding moet worden gemaakt van het belastbare feit, het bedrag en de hoedanigheid van de schuldenaar; dat dwangbevel is een bestuurshandeling waarop de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen van toepassing is, zodat die akte de juridische en feitelijke overwegingen moet vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen en de motivering afdoende moet zijn, hetgeen impliceert dat de motivering een redelijke grondslag voor de beslissing vormt (1). (1) Zie concl. OM.

SUCCESSIERECHTEN - Dwangbevel - Motiveringsvereiste

- Art. 3 Wet 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen

- Art. 47 Wetboek van Successierechten

Conclusions de l'avocat général Thijs.

DROITS DE SUCCESSION - Contrainte - Devoir de motivation

La contrainte en matière de droits de succession est un titre de taxation concrétisant la dette d'impôt, ce qui signifie qu'il doit y être fait mention du fait imposable, du montant et de la qualité du débiteur; cette contrainte est un acte administratif auquel s'applique la loi du 29 juillet 1991 relative à la motivation des actes administratifs, de sorte que cet acte doit mentionner les considérations de droit et de fait qui constituent le fondement de la décision et que la motivation doit être suffisante, ce qui implique que la motivation constitue un fondement raisonnable pour la décision (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

DROITS DE SUCCESSION - Contrainte - Devoir de motivation

- Art. 3 L. du 29 juillet 1991

- Art. 47 Code des droits de succession

F.14.0135.N

15 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151015.13](#)

AC nr. ...

Het bankgeheim is van toepassing wanneer bij een leasingmaatschappij inlichtingen worden ingezameld met het oog op het belasten van de leasingnemer, de cliënt van de leasingmaatschappij, ook wanneer deze inlichtingen verband houden met de verkoop aan een derde van het geleasede goed (1). (1) Cass. 22 mei 2014, AR F.12.0091.N AC 2014, nr.370; met concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Allerlei - Onderzoeksbevoegdheden van de administratie - Bepkeringen - Fiscaal bankgeheim - Leasingmaatschappijen

Le secret bancaire s'applique lorsque des renseignements sont recueillis auprès d'une société de leasing en vue de l'imposition du preneur de leasing, le client de la société de leasing, aussi lorsque ces renseignements concernent la vente à un tiers du bien donné en leasing (1). (1) Cass. 22 mai 2014, RG F.12.0091.N, Pas. 2014, n° 370 et les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Divers - Pouvoirs d'enquête de l'administration - Limites - Secret bancaire fiscal - Sociétés de leasing

- Art. 318, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

- Art. 318, al. 1er Côte des impôts sur les revenus 1992

F.14.0136.F

26 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150326.4](#)

AC nr. ...

Verdoken meerwinsten, in de zin van artikel 219, eerste lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, zijn de nettowinsten die een vennootschap verbergt door ze, op grond van valse inkomende facturen, in de resultatenrekening te boeken als lasten en daarvan aangifte te doen als aftrekbare beroepskosten.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Afzonderlijke aanslagen - Allerlei - Verdoken meerwinsten
- Art. 219, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Constituent des bénéfices dissimulés au sens de l'article 219, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992, les bénéfices nets qu'une société cèle sous le couvert de charges qu'elle enregistre en compte de résultats sur la base de fausses factures d'entrée et qu'elle déclare à titre de frais professionnels déductibles.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Impositions distinctes - Divers - Bénéfices dissimulés
- Art. 219, al. 1er Côte des impôts sur les revenus 1992

F.14.0141.N

27 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150327.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

CONTINUITEIT VAN DE ONDERNEMING - Boedelschulden
CONTINUITEIT VAN DE ONDERNEMING - Boedelschulden - Verschuldigde bedrijfsvoorheffing
CONTINUITEIT VAN DE ONDERNEMING - Schulden aangegaan tijdens de procedure van gerechtelijke reorganisatie - Erkenning als boedelschulden

De erkenning van de schulden aangegaan tijdens de procedure van gerechtelijke reorganisatie als boedelschulden in de daaropvolgende vereffening of faillissement dient beperkt te blijven tot schulden voor prestaties die voortvloeien uit contracten met de onderneming in moeilijkheden (1). (1) Zie concl. OM.; het Hof heeft op dezelfde zitting in de zaak F.14.0157.N uitspraak gedaan in dezelfde zin wat de verschuldigde bedrijfsvoorheffing betreft en de verschuldigde BTW.

CONTINUITEIT VAN DE ONDERNEMING - Schulden aangegaan tijdens de procedure van gerechtelijke reorganisatie - Erkenning als boedelschulden
- Art. 37, eerste lid Wet 31 jan. 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen

Conclusions de l'avocat général Thijs.

CONTINUITE DES ENTREPRISES - Dettes de la masse
CONTINUITE DES ENTREPRISES - Dettes de la masse - Précompte professionnel dû
CONTINUITE DES ENTREPRISES - Dettes contractées pendant la procédure de réorganisation judiciaire - Reconnaissance en tant que dettes de la masse

La reconnaissance des dettes contractées pendant la procédure de réorganisation judiciaire en tant que dettes de la masse au cours de la liquidation ou de la faillite subséquentes doit être limitée aux dettes pour les prestations résultant de contrats conclus avec l'entreprise en difficulté (1). (1) Voir les concl. du MP ; au cours de la même audience la Cour a statué dans le même sens dans la cause F.14.0157.N en ce qui concerne le précompte professionnel dû et la taxe sur la valeur ajoutée due.

CONTINUITE DES ENTREPRISES - Dettes contractées pendant la procédure de réorganisation judiciaire - Reconnaissance en tant que dettes de la masse
- Art. 37, al. 1er L. du 31 janvier 2009 relative à la continuité des entreprises

De fiscus is ter zake van de verschuldigde bedrijfsvoorheffing niet te aanzien als een schuldeiser aan wie zekerheid moet worden verschaft met het oog op het verderzetten van de prestaties tijdens de procedure van gerechtelijke reorganisatie; deze schuldvorderingen zijn derhalve geen boedelschulden krachtens artikel 37, eerste lid, Wet Continuïteit Ondernemingen (1). (1) Zie concl. OM.; het Hof heeft op dezelfde zitting in de zaak F.14.0157.N uitspraak gedaan in dezelfde zin wat de verschuldigde bedrijfsvoorheffing betreft en de verschuldigde BTW.

CONTINUITEIT VAN DE ONDERNEMING - Boedelschulden - Verschuldigde bedrijfsvoorheffing

- Art. 37, eerste lid Wet 31 jan. 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen
- Artt. 2, 1°, 3bis, en 23, 1° Wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers

Een schuld is alleen dan een boedelschuld, wanneer de curator verbintenissen heeft aangegaan met het oog op het beheer van de boedel, onder meer door de handelsactiviteit van de gefailleerde voort te zetten, de door laatstgenoemde gesloten overeenkomsten uit te voeren of nog door de roerende of onroerende goederen te gebruiken met het oog op het passend beheer van de failliete boedel; aangezien boedelschulden afbreuk doen aan het beginsel van de gelijkheid van schuldeisers dat aan de Faillissementswet ten grondslag ligt, dienen zij beperkend te worden uitgelegd (1). (1) Zie concl. OM.; het Hof heeft op dezelfde zitting in de zaak F.14.0157.N uitspraak gedaan in dezelfde zin wat de verschuldigde bedrijfsvoorheffing betreft en de verschuldigde BTW.

CONTINUITEIT VAN DE ONDERNEMING - Boedelschulden

- Art. 37, eerste lid Wet 31 jan. 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen

En matière de précompte professionnel dû le fisc ne doit pas être considéré comme un créancier auquel une sûreté doit être accordée en vue de la poursuite des prestations pendant la procédure de réorganisation judiciaire; ces créances ne sont, dès lors, pas des dettes de la masse en vertu de l'article 37, alinéa 1er, de la loi du 31 janvier 2009 (1). (1) Voir les concl. du MP ; au cours de la même audience la Cour a statué dans le même sens dans la cause F.14.0157.N en ce qui concerne le précompte professionnel dû et la taxe sur la valeur ajoutée due.

CONTINUITE DES ENTREPRISES - Dettes de la masse - Précompte professionnel dû

- Art. 37, al. 1er L. du 31 janvier 2009 relative à la continuité des entreprises
- Art. 2, 1°, 3bis, et 23, 1° L. du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs

Une dette n'est une dette de la masse que si le curateur a contracté des obligations en vue de l'administration de la masse, notamment en poursuivant l'activité commerciale du failli en exécutant les conventions conclues par ce dernier ou encore en utilisant les biens mobiliers ou immobiliers en vue d'administrer de manière adéquate la masse faillie; dès lors que les dettes de la masse dérogent au principe de l'égalité des créanciers qui sert de fondement à la loi du 8 août 1997 sur les faillites, il y a lieu de les interpréter de manière restrictive (1). (1) Voir les concl. du MP ; au cours de la même audience la Cour a statué dans le même sens dans la cause F.14.0157.N en ce qui concerne le précompte professionnel dû et la taxe sur la valeur ajoutée due.

CONTINUITE DES ENTREPRISES - Dettes de la masse

- Art. 37, al. 1er L. du 31 janvier 2009 relative à la continuité des entreprises

F.14.0143.F

21 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150521.16](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Overeenkomst tussen België en Canada tot het vermijden van

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Henkes.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention Belgo-Canadienne préventive de double imposition -

P. 276/843

dubbele belasting - Artikel 17 - Draagwijdte

Article 17 - Portée

Uit artikel 17, §1 tot 3, van Overeenkomst tussen België en Canada tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van enige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen volgt dat, wanneer de artiest of de sportbeoefenaar, overeenkomstig paragraaf 3, aantoonde dat de aan een andere persoon toegekende inkomsten niet kunnen worden belast krachtens paragraaf 2, het gedeelte van die inkomsten dat hem toekomt vooralsnog op grond van paragraaf 1 belastbaar is in de overeenkomstsluitende Staat waar de werkzaamheden zijn verricht die de inkomsten hebben opgeleverd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

Il suit de l'article 17, § 1er à § 3, de la convention entre la Belgique et le Canada tendant à éviter les doubles impositions et à régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu, que, lorsque l'artiste ou le sportif établit, conformément au paragraphe 3, que les revenus attribués à une autre personne ne peuvent être imposés en vertu du paragraphe 2, la part de ces revenus qui lui revient n'en est pas moins imposable, sur la base du paragraphe 1er, dans l'État contractant où ont été exercées les activités d'où proviennent lesdits revenus (1). (1) Voir les concl. du MP.

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Overeenkomst tussen België en Canada tot het vermijden van dubbele belasting - Artikel 17 - Draagwijdte

- Art. 17 Overeenkomst tussen België en Canada tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van enige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Ottawa op 29 mei 1975

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention Belgo-Canadienne préventive de double imposition - Article 17 - Portée

- Art. 17 Convention entre la Belgique et le Canada tendant à éviter les doubles impositions et à régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu, signée à Ottawa le 29 mai 1975

F.14.0149.N

3 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150903.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Gemeentebelastingen - Stad Brussel - Belasting op verwaarloosde gebouwen - Verwaarlozing

Voor de toepassing van het belastingreglement van de stad Brussel op de verwaarloosde gebouwen van 17 oktober 2001 volstaat het dat een gebouw geheel of gedeeltelijk niet bewoond of niet uitgebaat is en is het daarbij onverschillig of het gebouw het voorwerp heeft uitgemaakt van een verklaring van onbewoonbaarheid, als ongezond werd beschouwd of het voorwerp uitmaakt van een bevel tot afbraak (1). (1) Zie concl. OM.

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN - Gemeentebelastingen - Stad Brussel - Belasting op verwaarloosde gebouwen - Verwaarlozing

- Art. 1 Belastingreglement van de Stad Brussel 17 oktober 2001

Conclusions de l'avocat général Thijs.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes communales - Ville de Bruxelles - Taxe sur les immeubles abandonnés - Abandon

Pour l'application du règlement-taxe de la ville de Bruxelles du 17 octobre 2001 sur les immeubles abandonnés, il suffit qu'un immeuble soit totalement ou partiellement inhabité ou inexploité qu'il ait fait ou non l'objet d'une déclaration d'inhabitabilité ou qu'il ait été ou non reconnu insalubre ou qu'il ait fait l'objet ou non d'un ordre de démolition (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

TAXES COMMUNALES, PROVINCIALES ET LOCALES - Taxes communales - Ville de Bruxelles - Taxe sur les immeubles abandonnés - Abandon

- Art. 1er Règlement-taxe de la Ville de Bruxelles du 17 octobre 2001

Krachtens artikel 1092, tweede en vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek dient de memorie van antwoord, voorafgaand aan de indiening ter griffie, enkel aan de advocaat van de eiser of, indien hij geen advocaat heeft, aan de eiser zelf worden betekend wanneer hij een middel van niet-ontvankelijkheid van het cassatieberoep opwerpt; aangezien het tegen het cassatieberoep opgeworpen middel van niet-ontvankelijkheid niet kan worden aangenomen, zal de verweerster worden veroordeeld tot de kosten van de betekening van de memorie van antwoord.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Belastingzaken - Memorie van antwoord - Betekening - Tegen het cassatieberoep opgeworpen middel van niet-ontvankelijkheid - Verwerping - Kosten van betekening

- Art. 1092, tweede en vierde lid Gerechtelijk Wetboek

En vertu de l'article 1092, alinéas 2 et 4, du Code judiciaire, le mémoire en réponse ne doit être signifié à l'avocat du demandeur ou au demandeur lui-même, s'il n'a pas d'avocat, préalablement à sa remise au greffe, que lorsqu'il oppose une fin de non-recevoir au pourvoi en cassation; dès lors que la fin de non-recevoir opposée au pourvoi ne peut être accueillie, la partie défenderesse sera condamnée aux dépens de la signification du mémoire en réponse.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Matière fiscale - Mémoire en réponse - Signification - Fin de non-recevoir opposée au pourvoi - Rejet - Dépens de la signification

- Art. 1092, al. 2 et 4 Code judiciaire

Hoewel de toelichting bij het middel een onduidelijkheid in dat middel kan ophelderen door een gegeven dat er reeds in staat duidelijker naar voren te brengen, kan ze geen leemte in de tekst ervan verhelpen; een middel waarvan de tekst onvolledig is, is niet ontvankelijk (1). (1) Cass. 18 december 2014, AR F.14.0022.F, AC 2014, nr. 807. Krachtens artikel 1080 van het Gerechtelijk Wetboek bevat het cassatieverzoekschrift de uiteenzetting van de middelen van de eiser, zijn conclusie en de vermelding van de wettelijke bepalingen waarvan de schending wordt aangevoerd, een en ander op straffe van nietigheid. Krachtens artikel 1087 van dat wetboek kan de eiser, samen met zijn verzoekschrift, of, op straffe van verval, binnen vijftien dagen na de betekening ervan, een aanvullende memorie overleggen die vooraf aan de verweerder is betekend en waarin de feiten worden uiteengezet en de cassatiemiddelen worden ontwikkeld. Die bepalingen zijn van toepassing op het cassatieberoep in belastingzaken. Volgens de vaste rechtspraak van het Hof kunnen de overwegingen die gemaakt worden onder de titel "toelichting" in het cassatieverzoekschrift weliswaar een onduidelijkheid in het middel ophelderen door een gegeven dat er reeds in staat duidelijker naar voren te brengen, maar kunnen ze evenwel geen leemte in de tekst van dat middel verhelpen door er een gegeven, dat er niet al in substantie was vervat, aan toe te voegen. De belangrijkste reden hiervoor is dat, wanneer een en dezelfde akte – het cassatieberoep – "middelen" van cassatie en een "toelichting" bevat, de "middelen" in een dergelijke indeling het eigenlijke "cassatieverzoekschrift" vormen en de "toelichting" de aanvullende memorie vormt die, in dat geval, samen met het verzoekschrift wordt overgelegd. En net zoals de aanvullende memorie geen leemten in het verzoekschrift kan verhelpen, kan de "toelichting" die zelfde leemten niet verhelpen. (zie Cass. 16 mei 1938, Bull. en Pas., 169, en noot 1; over de voorgeschiedenis van de redenen waarop die regel berust, zie noot 2 onder Cass. 31 oktober 1935, *ibid.*, 22).

S'ils peuvent dissiper une équivoque du moyen en faisant apparaître plus clairement un élément qui s'y trouve déjà, ses développements ne peuvent suppléer à une lacune de son libellé; le moyen dont le libellé est lacunaire est irrecevable (1). (1) Cass. 18 décembre 2014, RG F.14.0022.F, Pas. 2014, n° 807. En vertu de l'article 1080 du Code judiciaire, la requête en cassation contient, à peine de nullité, l'exposé des moyens de la partie demanderesse, ses conclusions et l'indication des dispositions légales dont la violation est invoquée. En vertu de l'article 1087 du même code, le demandeur peut joindre à sa requête, ou produire dans les quinze jours de la signification de celle-ci, à peine de déchéance, un mémoire ampliatif, préalablement signifié à la partie défenderesse, et contenant un exposé des faits et le développement des moyens de cassation. Ces dispositions sont applicables au pourvoi en matière fiscale. Il est de jurisprudence constante de la Cour que si les considérations faites sous l'intitulé "développements" contenus dans la requête en cassation peuvent dissiper une équivoque du moyen en faisant apparaître plus clairement un élément qui s'y trouve déjà, elles ne peuvent toutefois suppléer aux lacunes de l'exposé en y ajoutant ce qui ne s'y trouve pas déjà en substance. La raison en est, pour l'essentiel, que lorsque un seul acte - la requête en cassation - contient les "moyens" de cassation et des "développements", dans cet agencement les "moyens" constituent la "requête en cassation" à proprement parler et les "développements" constituent le mémoire ampliatif produit, dans cette hypothèse, en même temps que la requête. Et, de même que le mémoire ampliatif est impuissant à combler les lacunes de la requête, les "développements" sont impuissants à combler ces mêmes lacunes (v. Cass. 16 mai 1938, Bull. et Pas., 169, et note n° 1; sur les motifs historiques qui fondent cette règle, v. note n° 2 sous Cass. 31 octobre 1935, *ibid.*, 22).

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Belastingzaken - Tekst van het middel en zijn toelichting - Onderscheid - Onvolledige tekst

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Forme du pourvoi et indications - Matière fiscale - Libellé du moyen et ses développements - Distinction - Libellé lacunaire

- Artt. 1080 en 1087 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1080 et 1087 Code judiciaire

F.14.0160.F

30 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151030.4](#)

AC nr. ...

Uit de artikelen 6, 23, § 2, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, uit artikel 3, eerste lid, van het Additioneel Protocol van 6 juli 1970 bij het Internationale Verdrag tot samenwerking in het belang van de veiligheid van de luchtvaart "Eurocontrol" van 13 december 1960, gewijzigd door artikel 1 van het Protocol van 21 november 1978 en uit artikel 155, van het voornoemde wetboek, tweede lid, in samenhang gelezen met het eerste lid, in de versie ervan die van toepassing is vanaf het aanslagjaar 2006, volgt dat, hoewel de salarissen en lonen die door de internationale organisatie Eurocontrol worden betaald aan een personeelslid dat rijksinwoner is, vrijgesteld moeten worden van de Belgische personenbelasting, die vrijstelling, zoals artikel 23, § 2, van dat wetboek bepaalt, voor beroepsinkomsten die worden vrijgesteld zonder voorbehoud betreffende de berekening van de belasting inzake overige inkomsten, niet wordt toegepast door een uitsluiting van die beroepsinkomsten uit de belastbare grondslag van de betrokkene, maar wel, wegens het met die vrijstelling gepaard gaand progressievoorbehoud, door de toekenning aan laatstgenoemde van een belastingvermindering.

Il suit des articles 6, 23, § 2, du Code des impôts sur les revenus 1992, de l'article 3, alinéa 1er, du Protocole additionnel du 6 juillet 1970 à la Convention internationale de coopération pour la sécurité de la navigation aérienne "Eurocontrol" du 13 décembre 1960, modifié par l'article 1er du Protocole du 21 novembre 1978 et de l'article 155 du code précité, alinéa 2, combiné avec l'alinéa 1er, dans sa version applicable à partir de l'exercice d'imposition 2006, que, si les traitements et salaires payés par l'organisation internationale Eurocontrol à un membre de son personnel qui est habitant du royaume doivent être exonérés de l'impôt belge des personnes physiques, cette exonération n'est pas mise en œuvre, comme le prévoit l'article 23, § 2, du même code pour des revenus professionnels qui sont exonérés sans réserve liée au calcul de l'impôt afférent à d'autres revenus, par une exclusion de ceux-ci de la base imposable de l'intéressé mais, en raison de la réserve de progressivité assortissant ladite exonération, par l'octroi à ce dernier d'une réduction d'impôt.

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Eurocontrol-verdrag - Personeel - Rijksinwoner - Salarissen en lonen - Personenbelasting - Belastingvrijstelling - Grondslag - Toepassing

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention Eurocontrol - Personnel - Habitant du royaume - Traitements et salaires - Impôts des personnes physiques - Exonération d'impôt - Fondement - Mise en oeuvre

De wijze van vrijstelling die wordt toegepast door de toekenning van een belastingvermindering wegens het met die vrijstelling gepaard gaand progressievoorbehoud, impliceert dat, voor de bepaling van de personenbelasting, de door Eurocontrol betaalde salarissen en lonen in een eerste fase beschouwd worden als belastbare beroepsinkomsten van hun verkrijger van inkomsten in de zin van de bepalingen van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 die op die belasting van toepassing zijn en dat de belastingvermindering pas nadien, wanneer de belasting die op die grond is vastgesteld, zal worden toegepast naar rata van de vrijgestelde salarissen en lonen.

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Eurocontrol-verdrag - Personeel - Rijksinwoner - Salarissen en lonen - Personenbelasting - Belastingvrijstelling - Berekening

Le mode d'exonération qui est mis en œuvre par l'octroi d'une réduction d'impôt en raison de la réserve de progressivité assortissant l'exonération implique que pour la détermination de l'impôt des personnes physiques les salaires et traitements payés par Eurocontrol soient, dans un premier temps, considérés comme des revenus professionnels imposables de leur bénéficiaire au sens des dispositions du Code des impôts sur les revenus 1992 régissant cet impôt et qu'ensuite seulement, une fois l'impôt déterminé sur cette base, la réduction d'impôt soit appliquée au prorata des salaires et traitements exonérés.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention Eurocontrol - Personnel - Habitant du royaume - Traitements et salaires - Impôts des personnes physiques - Exonération d'impôt - Calcul

F.14.0161.N

15 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151015.14](#)

AC nr. ...

Artikel 49, eerste lid, WIB92, waarin de algemene aftrekbaarheidsvoorwaarden worden geformuleerd, laat in beginsel niet toe kosten af te trekken die niet aan werkelijke prestaties beantwoorden, zodat de belastingplichtige het bewijs moet leveren dat de kosten waarvan hij de aftrek vraagt, beantwoorden aan werkelijk geleverde prestaties; het bestaan van een niet-gesimuleerde overeenkomst houdt op zich niet het bewijs in dat de kosten die worden aangerekend door de medecontractant van de belastingplichtige, effectief steunen op werkelijk geleverde prestaties, nu het buiten ieder geval van simulatie om mogelijk is dat een kost in uitvoering van een dergelijke overeenkomst die wordt aangerekend aan de belastingplichtige niet in aanmerking komt voor aftrek omdat aan de voorwaarden van artikel 49 WIB92 niet is voldaan (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Aftrekbaarheidsvoorwaarden - Art. 49, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

L'article 49, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992 formulant les conditions générales de déductibilité, ne permet, en principe, pas de déduire des frais qui ne correspondent pas à des prestations réelles de sorte que le redevable doit apporter la preuve que les frais dont il demande la déduction correspondent à des prestations réellement fournies; l'existence d'une convention non simulée n'implique pas en soi la preuve que les frais qui ont été facturés par le cocontractant du redevable sont effectivement fondés sur des prestations réellement fournies, dès lors qu'en-dehors de tout cas de simulation il est possible que des frais exposés en exécution d'une telle convention qui sont facturés au redevable ne sont pas susceptibles d'être déduits parce que les conditions de l'article 49 du Code des impôts sur les revenus 1992 ne sont pas remplies (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Charges professionnelles - Conditions de déductibilité - Art. 49, al. 1er Code des impôts sur les revenus 1992

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Aftrekbaarheidsvoorwaarden

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Charges professionnelles - Conditions de déductibilité

F.14.0164.F

4 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150604.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Belgisch-Koreaanse overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting - Artikel 11 - Artikel 22 - Belastingkrediet - Werkelijke genierter die in België verblijft - Winst

Conclusions du premier avocat général Henkes.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention belgo-coréenne préventive de double imposition - Article 11 - Article 22 - Crédit d'impôt - Bénéficiaire effectif résidant en Belgique - Bénéfice

Uit artikel 11, § 1 en 2, gecombineerd met artikel 22, § 1, b), van de Overeenkomst van 29 augustus 1977 tussen België en Korea tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, die tot doel hebben, enerzijds, de bevoegdheid inzake het belasting van de interest van Koreaanse bron tussen de twee Staten te verdelen en, anderzijds, te vermijden dat dit tot een dubbele belasting aanleiding zou kunnen geven, volgt dat het belastingkrediet, al werd het berekend op het brutobedrag van de interest van Koreaanse bron tegen een gunstig tarief van 20 pct., slechts wordt toegekend aan de werkelijke genierter ervan die in België verblijft, op voorwaarde dat die interest daadwerkelijk in Korea werd belast (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

Il suit de l'article 11, § 1er et 2, combiné avec l'article 22, § 1er, b), de la Convention du 29 août 1977 entre le Royaume de Belgique et la République de Corée tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, qui ont pour objet, d'une part, de répartir entre les deux États le pouvoir d'imposer les intérêts de source coréenne, d'autre part, de prévenir la double imposition qui pourrait en résulter, que le crédit d'impôt, fût-il calculé sur le montant brut des intérêts de source coréenne à un taux favorable de 20 p.c., n'est accordé à leur bénéficiaire effectif résidant en Belgique qu'à la condition que ces intérêts aient effectivement subi un impôt en Corée (1). (1) Voir les concl. du MP.

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Belgisch-Koreaanse overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting - Artikel 11 - Artikel 22 - Belastingkrediet - Werkelijke genierter die in België verblijft - Winst

- Artt. 11, §§ 1 en 2, en 22, § 1, (b) Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Korea tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting met betrekking tot belastingen naar het inkomen, ondertekend te Brussel op 29 augustus 1977

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention belgo-coréenne préventive de double imposition - Article 11 - Article 22 - Crédit d'impôt - Bénéficiaire effectif résidant en Belgique - Bénéfice

- Art. 11, § 1er et 2, et 22, § 1er, (b) Convention du 29 août 1977 entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et la Gouvernement de la République de Corée, tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôt sur les revenus

F.14.0165.F

4 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150604.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.**Conclusions du premier avocat général Henkes.**

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Aftrekbaarheid

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Charges professionnelles - Déductibilité

Uit artikel 44, eerste lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (1964), dat krachtens artikel 96 van toepassing is op vennootschappen, blijkt niet dat de aftrek van de beroepskosten van een vennootschap zou afhangen van de voorwaarde dat ze inherent moeten zijn aan haar activiteit, zoals deze uit haar statutair doel volgt (1)(2). (1) Dit arrest bevestigt uitdrukkelijk een belangrijke ommekeer in de rechtspraak van het Hof in die aangelegenheid, die was ingezet met zijn arrest van 11 september 2014 (AR F.13.0053.F, AC 2014, nr. 512). Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. (2) Het Hof heeft die zelfde dag een ander arrest in die zin gewezen (F.14.0185.F).

Il ne ressort pas de l'article 44, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus (1964), applicable aux sociétés en vertu de l'article 96, que la déduction des dépenses professionnelles d'une société serait subordonnée à la condition qu'elles soient inhérentes à son activité sociale telle qu'elle résulte de son objet statutaire (1)(2). (1) Cet arrêt confirme explicitement un revirement important de la jurisprudence de la Cour en la matière engagé par son arrêt du 11 septembre 2014 (RG F.13.0053.F, Pas. 2014, n° 512). Voyez les concl. du MP. (2) La Cour a le même jour rendu un autre arrêt en ce sens (RG F.14.0185.F). Voyez les concl. du MP.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Aftrekbaarheid
- Art. 44, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1964

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Charges professionnelles - Déductibilité
- Art. 44, al. 1er Code des Impôts sur les Revenus 1964

F.14.0173.F

25 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150925.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Henkes.

CASSATIEBEROEP - Belastingzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Betekening - Bevoegde adressaat
ERFENISSEN - Schuldvordering - Waardevermindering - Wederroepelijkheid van de titel

Conclusions du premier avocat général Henkes.

POURVOI EN CASSATION - Matière fiscale - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Signification - Destinataire compétent
SUCCESSION - Créance - Dépréciation - Précarité du titre

Uit de samenhang van artikelen 19 en 21, II, van het Wetboek van Successierechten volgt dat de wederroepelijkheid van de titel van de schuldvordering geen oorzaak van waardevermindering ervan is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ***.

Il suit du rapprochement des articles 19 et 21, II, du Code des droits de succession que la précarité du titre de la créance ne constitue pas une cause de dépréciation de celle-ci (1). (1) Voir les concl. du MP.

ERFENISSEN - Schuldvordering - Waardevermindering - Wederroepelijkheid van de titel
- Artt. 19 en 21, II Wetboek van Successierechten

SUCCESSION - Créance - Dépréciation - Précarité du titre
- Art. 19 et 21, II Code des droits de succession

Artikel 42, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek zegt niet dat de betekening moet gebeuren aan het kantoor van de door de bevoegde minister aangewezen ambtenaar (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ***.

L'article 42, 1°, du Code judiciaire, n'impose pas la signification au bureau du fonctionnaire désigné par le ministre compétent (1). (1) Voir les concl. du MP.

CASSATIEBEROEP - Belastingzaken - Vormen - Vorm en
3/05/2023

POURVOI EN CASSATION - Matière fiscale - Formes - Forme et

termijn van betekening en/of neerlegging - Betekening -
Bevoegde adressaat

- Art. 42, 1° Gerechtelijk Wetboek

délai de signification et ou de dépôt - Signification - Destinataire
compétent

- Art. 42, 1° Code judiciaire

F.14.0175.N

26 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151126.10](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

*BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Recht op
aftrek - Toevallige belastingplichtige - Nieuw opgericht
gebouw - Verkoop van het recht van opstal*

Wanneer een opstalhouder als toevallige belastingplichtige een nieuw gebouw opricht en nadien het opstalrecht overdraagt aan een derde, kan hij in de regel de belasting over de toegevoegde waarde die hij voor de oprichting van het gebouw betaald heeft, in aftrek brengen; indien de verkoopprijs niet overeenstemt met de oprichtingsprijs van de gebouwen omwille van het feit dat slechts het recht van opstal wordt verkocht, dan is de aftrek van de betaalde belasting over de toegevoegde waarde beperkt volgens de verhouding van de prijs van het opstalrecht tot de oprichtingsprijs van de gebouwen in volle eigendom (1). (1) Zie concl. OM.

*BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE - Recht op
aftrek - Toevallige belastingplichtige - Nieuw opgericht
gebouw - Verkoop van het recht van opstal*

- Art. 45, § 1 Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

- Art. 4 KB nr. 14 van 3 juni 1970

Conclusions de l'avocat général Thijs.

*TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Droit à déduction - Assujetti
occasionnel - Bâtiment nouvellement construit - Vente du droit de
superficie*

Lorsque le titulaire d'un droit de superficie construit un nouveau bâtiment à titre d'assujetti occasionnel et cède ensuite le droit de superficie à un tiers, il peut, en principe, déduire la taxe sur la valeur ajoutée qu'il a payée pour la construction du bâtiment; si le prix de vente ne correspond pas au prix de construction des bâtiments du fait que seul le droit de superficie a été vendu, la déduction de la taxe sur la valeur ajoutée payée est limitée dans la proportion qui existe entre le prix du droit de superficie et le prix de la construction des bâtiments en pleine propriété (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

*TAXE SUR LA VALEUR AJOUTEE - Droit à déduction - Assujetti
occasionnel - Bâtiment nouvellement construit - Vente du droit de
superficie*

- Art. 45, § 1er Code de la taxe sur la valeur ajoutée

- Art. 4 A.R. n° 14 du 3 juin 1970

F.14.0177.F

4 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150904.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van de eerste advocaat-generaal Henkes.

*INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen -
Dubbelbelastingverdrag - Overeenkomst tussen België en
Frankrijk - Artikelen 10.1 en 10.2 - Toepassingsgebieden*

*INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen -
Dubbelbelastingverdrag - Overeenkomst tussen België en
Frankrijk - Artikelen 10.1 en 10.2 - Publiekrechtelijke
rechtspersoon*

*INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen -
Dubbelbelastingverdrag - Overeenkomst tussen België en
Frankrijk - Artikel 10.1 - Belgisch publiekrechtelijke
rechtspersoon - Frans inwoner - Belastingbevoegdheid van
België - Voorwaarde*

Conclusions du premier avocat général Henkes.

*IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales -
Convention préventive de doubles impositions - Convention entre
la Belgique et la France - Articles 10.1 et 10.2 - Champs
d'applications*

*IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales -
Convention préventive de doubles impositions - Convention entre
la Belgique et la France - Articles 10.1 et 10.2 - Personne morale
de droit public*

*IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales -
Convention préventive de doubles impositions - Convention entre
la Belgique et la France - Article 10.1 - Personne morale de droit
public belge - Résidant Français - Pouvoir d'imposition de la
Belgique - Condition*

Uit de artikelen 10.1 en 10.2 van de Overeenkomst van 10 maart 1964 tussen België en Frankrijk tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van wederzijdse administratieve en juridische bijstand inzake inkomstenbelastingen volgt dat de verdragsluitende Staten, in onderlinge overeenstemming, kunnen beslissen om de regel van artikel 10.1 toe te passen op publiekrechtelijke rechtspersonen die een nijverheids- of handelsactiviteit uitoefenen en dat, bij gebrek aan overeenstemming, artikel 10.1 van toepassing is op de in artikel 10.2 vermelde lichamen of instellingen die geen nijverheids- of handelsactiviteit uitoefenen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. Het Hof heeft op dezelfde datum een zelfde arrest gewezen over de regels 1° en 2° (AR F.13.0085.F).

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Dubbelbelastingverdrag - Overeenkomst tussen België en Frankrijk - Artikelen 10.1 en 10.2 - Toepassingsgebieden

- Artt. 10.1 en 10.2 Overeenkomst van 10 maart 1964 tussen België en Frankrijk

België ontleent aan artikel 10.1 van de Overeenkomst van 10 maart 1964 de exclusieve bevoegdheid om de bezoldigingen te belasten die aan een Frans fiscaal inwoner worden toegekend door een Belgisch publiekrechtelijk rechtspersoon, mits laatstgenoemde geen nijverheids- of handelsactiviteit uitoefent; uit die bepaling volgt niet dat ze enkel van toepassing is op de publiekrechtelijke rechtspersoon indien die rechtspersoon geen enkele verrichting doet die het karakter van een nijverheids- of handelsactiviteit vertoont (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. Het Hof heeft op dezelfde datum een zelfde arrest gewezen over de regels 1° en 2° (AR F.13.0085.F).

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Dubbelbelastingverdrag - Overeenkomst tussen België en Frankrijk - Artikel 10.1 - Belgisch publiekrechtelijke rechtspersoon - Frans inwoner - Belastingbevoegdheid van België - Voorwaarde

- Art. 10.1 Overeenkomst van 10 maart 1964 tussen België en Frankrijk

Il suit des articles 10.1 et 10.2 de la Convention du 10 mars 1964 entre la Belgique et la France tendant à éviter les doubles impositions et à établir des règles d'assistance administrative et juridique réciproque en matière d'impôts sur les revenus que les États contractants peuvent décider de commun accord d'appliquer la règle de l'article 10.1 à des personnes morales de droit public qui se livrent à une activité industrielle ou commerciale et qu'en l'absence d'accord, l'article 10.1 est applicable aux organismes ou établissements énumérés à l'article 10.2 qui ne se livrent pas à une activité industrielle ou commerciale (1). (1) Voir les concl. du MP. Le même jour la Cour a rendu un arrêt identique sur les règles 1° et 2° (RG. F.13.0085.F).

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention préventive de doubles impositions - Convention entre la Belgique et la France - Articles 10.1 et 10.2 - Champs d'applications

- Art. 10.1 et 10.2 Convention franco-belge du 10 mars 1964

La Belgique tire de l'article 10.1. de la Convention du 10 mars 1964 le pouvoir exclusif d'imposer les rémunérations allouées à un résident fiscal français par une personne morale de droit public belge à la condition que celle-ci ne se livre pas à une activité industrielle ou commerciale; il ne suit pas de cette disposition que, pour relever de son champ d'application, la personne morale de droit public ne puisse faire aucune opération de nature industrielle ou commerciale (1). (1) Voir les concl. du MP. Le même jour la Cour a rendu un arrêt identique sur les règles 1° et 2° (RG. F.13.0085.F).

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention préventive de doubles impositions - Convention entre la Belgique et la France - Article 10.1 - Personne morale de droit public belge - Résident Français - Pouvoir d'imposition de la Belgique - Condition

- Art.10.1 Convention franco-belge du 10 mars 1964

Een lichaam dat opgericht is of gecontroleerd wordt door de politieke onderdelen en dat tot een van de categorieën van lichamen of instellingen bedoeld in artikel 10.2 van de Overeenkomst van 10 maart 1964 behoort, kan beantwoorden aan het begrip publiekrechtelijke rechtspersoon van een van de verdragsluitende Staten in de zin van artikel 10.1 van die overeenkomst (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. Het Hof heeft op dezelfde datum een zelfde arrest gewezen over de regels 1° en 2° (AR F.13.0085.F).

INKOMSTENBELASTINGEN - Internationale verdragen - Dubbelbelastingverdrag - Overeenkomst tussen België en Frankrijk - Artikelen 10.1 en 10.2 - Publiekrechtelijke rechtspersoon

- Artt. 10.1 en 10.2 Overeenkomst van 10 maart 1964 tussen België en Frankrijk

Peut répondre à la notion de personne morale de droit public de l'un des États contractants au sens de l'article 10.1 de la Convention du 10 mars 1964 un organisme constitué ou contrôlé par des collectivités locales qui entre dans une des catégories d'organismes ou d'établissements visées à l'article 10.2 de la convention précitée (1). (1) Voir les concl. du MP. Le même jour la Cour a rendu un arrêt identique sur les règles 1° et 2° (RG. F.13.0085.F).

IMPOTS SUR LES REVENUS - Conventions internationales - Convention préventive de doubles impositions - Convention entre la Belgique et la France - Articles 10.1 et 10.2 - Personne morale de droit public

- Art. 10.1 et 10.2 Convention franco-belge du 10 mars 1964

F.14.0181.N

26 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151126.11](#)

AC nr. ...

Artikel 356 WIB92 sluit niet uit dat het bij de subsidiaire aanslag toegepaste tarief omwille van een herkwalificatie van de belastingelementen hoger is dan het tarief dat bij de initiële aanslag werd gehanteerd (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Nietig verklaarde aanslag - Subsidiaire aanslag - Toepasselijk tarief

- Art. 356 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

L'article 356 du Code des impôts sur les revenus 1992 n'exclut pas que le tarif appliqué à la cotisation subsidiaire en raison de la requalification des éléments fiscaux soit supérieur au tarif appliqué lors de la cotisation initiale (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Cotisation déclarée nulle - Cotisation subsidiaire - Tarif applicable

- Art. 356 Code des impôts sur les revenus 1992

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Nietig verklaarde aanslag - Subsidiaire aanslag - Toepasselijk tarief

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Nietig verklaarde aanslag - Subsidiaire aanslag - Bevoegdheid van de administratie

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Cotisation déclarée nulle - Cotisation subsidiaire - Tarif applicable

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Cotisation déclarée nulle - Cotisation subsidiaire - Compétence de l'administration

Uit artikel 356 WIB92, dat ertoe strekt het voeren van een geheel nieuwe procedure te vermijden en door een versnelde procedure een uitspraak te verkrijgen over de verschuldigdheid van de belasting, volgt dat de bevoegdheid van de administratie beperkt is tot het vestigen van de subsidiaire aanslag zonder dat zij zich mag uitspreken over de uitvoerbaarverklaring ervan en het de rechter is die oordeelt over de wettigheid en de gegrondheid van de aanslag; daaruit volgt dat de administratie niet verplicht is deze aanslag in te kohieren, maar zich ertoe mag beperken om overeenkomstig artikel 356 WIB92 de aanslag aan de rechter ter beoordeling voor te leggen (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Nietig verklaarde aanslag - Subsidiaire aanslag - Bevoegdheid van de administratie

- Art. 356 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Il ressort de l'article 356 du Code des impôts sur les revenus 1992 qui tend à éviter d'introduire une procédure tout à fait nouvelle et à obtenir au moyen d'une procédure accélérée une décision sur le caractère dû de l'impôt, que la compétence de l'administration est limitée à établir la cotisation subsidiaire sans qu'elle puisse se prononcer sur son caractère exécutoire et que c'est le juge qui se prononce sur la légalité et le bien-fondé de la cotisation; il s'ensuit que l'administration n'est pas tenue d'enrôler cette cotisation mais peut se limiter à soumettre la cotisation à l'appréciation du juge conformément à l'article 356 du Code des impôts sur les revenus 1992 (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt - Cotisation et enrôlement - Cotisation déclarée nulle - Cotisation subsidiaire - Compétence de l'administration

- Art. 356 Code des impôts sur les revenus 1992

F.14.0185.F

4 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150604.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Aftrekbaarheid

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Aftrekbaarheid

Uit artikel 44, eerste lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (1964), dat krachtens artikel 96 van toepassing is op vennootschappen, blijkt niet dat de aftrek van de beroepskosten van een vennootschap zou afhangen van de voorwaarde dat ze inherent moeten zijn aan haar activiteit, zoals deze uit haar statutair doel volgt (1). (1) Dit arrest bevestigt uitdrukkelijk een belangrijke ommekeer in de rechtspraak van het Hof in die aangelegenheid, die was ingezet met zijn arrest van 11 september 2014 (AR F.13.0053.F, AC 2014, nr 512). Het Hof heeft die zelfde dag een ander arrest in die zin gewezen (AR F.14.0165.F). Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting -

3/05/2023

Conclusions du premier avocat général Henkes.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Charges professionnelles - Déductibilité

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Charges professionnelles - Déductibilité

Il ne ressort pas de l'article 44, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus (1964), applicable aux sociétés en vertu de l'article 96, que la déduction des dépenses professionnelles d'une société serait subordonnée à la condition qu'elles soient inhérentes à son activité sociale telle qu'elle résulte de son objet statutaire (1). (1) Cet arrêt confirme explicitement un revirement important de la jurisprudence de la Cour en la matière engagé par son arrêt du 11 septembre 2014 (RG F.13.0053.F, Pas. 2014 n° 512). La Cour a le même jour rendu un autre arrêt en ce sens (RG F.14.0165.F). Voyez les concl. du MP.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du

P. 287/843

*Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen -
Bedrijfslasten - Aftrekbaarheid*

- Art. 44, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1964

*revenu global net imposable - Charges professionnelles -
Déductibilité*

- Art. 44, al. 1er Code des Impôts sur les Revenus 1964

Het arrest is niet naar recht verantwoord wanneer het vaststelt dat de belastingplichtige kosten heeft gemaakt, inkomsten heeft verkregen en minderwaarden heeft geleden die allemaal in haar boekhouding zijn opgenomen in het kader van de verrichtingen op haar aangekochte schuldvorderingen in de vorm van bankdeposito's, dat de belastingambtenaar een samenvattende opgave heeft gemaakt van de inkomsten en de uitgaven die de voormelde verrichtingen hebben teweeggebracht, welke resulteerde in een negatief saldo, dat de belastingadministratie de fiscale navordering heeft verantwoord op grond dat de financiële verrichtingen opzettelijk uitmonden in een verlies, dat het zoeken naar een belastingbesparing niet voldoet aan de intentievoorwaarde bepaald in artikel 44 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (1964) (artikel 49 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992) en dat de gehele verrichting – gelet op het unieke karakter ervan – en dus ook elk gegeven dat tot het verlieslatend resultaat heeft bijgedragen, buiten de beroepssfeer valt, en vervolgens beslist dat die kosten geen aftrekbare beroepsuitgaven of -kosten zijn in de zin van het voormelde artikel, terwijl uit die vermeldingen blijkt dat de litigieuze kosten werden gemaakt om belastbare inkomsten te verkrijgen (1). (1) Dit arrest bevestigt uitdrukkelijk een belangrijke ommekeer in de rechtspraak van het Hof in die aangelegenheid, die was ingezet met zijn arrest van 11 september 2014 (AR F.13.0053.F, AC 2014, nr 512). Het Hof heeft die zelfde dag een ander arrest in die zin gewezen (AR F.14.0165.F). Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

*INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting -
Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen -
Bedrijfslasten - Aftrekbaarheid*

- Art. 44, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1964

N'est pas légalement justifié l'arrêt qui, après avoir constaté que la contribuable a engagé des frais, perçu des revenus et subi des moins-values qui ont toutes été exprimées dans sa comptabilité dans le cadre des opérations sur créances de dépôts bancaires qu'elle a achetée, que le fonctionnaire taxateur a effectué un récapitulatif des revenus et des dépenses engendrées par les opérations, ce récapitulatif aboutissant à un solde négatif, que l'administration fiscale a justifié le redressement d'impôt par le fait que les opérations financières aboutissent délibérément à une perte, que la recherche d'une économie d'impôt ne répond pas à la condition d'intention prévue par l'article 44 du Code des impôts sur les revenus (1964) (article 49 du Code des impôts sur les revenus 1992) et que c'est l'ensemble de l'opération – vu son unicité – qui se trouve en dehors du champ professionnel et partant également chaque élément qui concourt au résultat déficitaire, décide que lesdits frais ne sont pas des dépenses ou frais professionnels déductibles au sens de l'article précité, alors qu'il ressort de ces énonciations que les frais litigieux ont été engagés en vue d'acquérir des revenus imposables (1). (1) Cet arrêt confirme explicitement un revirement important de la jurisprudence de la Cour en la matière engagé par son arrêt du 11 septembre 2014 (RG F.13.0053.F, Pas. 2014 n° 512). La Cour a le même jour rendu un autre arrêt en ce sens (RG F.14.0165.F). Voyez les concl. du MP.

*IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du
revenu global net imposable - Charges professionnelles -
Déductibilité*

- Art. 44, al. 1er Code des Impôts sur les Revenus 1964

Onder verdoken meerwinsten, waarop een bijzondere aanslag in de vennootschapsbelasting kan worden gevestigd krachtens artikel 219, eerste lid, WIB92, dient te worden verstaan de door de administratie vastgestelde, verzwegen of verborgen gehouden winsten die niet begrepen zijn in het boekhoudkundig resultaat van de vennootschap; verdoken meerwinsten kunnen bijgevolg ook voortvloeien uit het opnemen in de boekhouding van facturen die niet beantwoorden aan werkelijk ontvangen prestaties met de bedoeling om het boekhoudkundig resultaat en derhalve de belastbare winst te verminderen (1). (1) Zie Cass. 20 februari 2014, AR F.12.0132.N, AC 2014, nr. 132, concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Afzonderlijke aanslagen - Allerlei - Verdoken meerwinst - Art. 219, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Il y a lieu d'entendre par bénéfiques dissimulés sur lesquels peut être établie une cotisation spéciale à l'impôt des sociétés en vertu de l'article 219, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992, les bénéfiques constatés par l'administration qui ont été dissimulés et qui n'ont pas été compris dans le résultat comptable de la société; les bénéfiques dissimulés peuvent, dès lors, aussi résulter de la reprise dans la comptabilité de factures qui ne répondent pas à des prestations réellement perçues en vue de diminuer le résultat comptable et ainsi le bénéfice imposable (1). (1) Voir Cass. 20 février 2014, RG F.12.0132.N, Pas. 2014, n° 132 avec concl. de M. Thijs, avocat général.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Impositions distinctes - Divers - Bénéfiques dissimulés - Art. 219, al. 1er Code des impôts sur les revenus 1992

F.14.0187.N

15 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151015.15](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Thijs.

INKOMSTENBELASTINGEN - Rechten - Tenuitvoerlegging en voorrechten van de schatkist - Invordering - Kohier - Tenuitvoerlegging

INKOMSTENBELASTINGEN - Rechten - Tenuitvoerlegging en voorrechten van de schatkist - Invordering - Aanslag ten name van een GCV - Tenuitvoerlegging tegen de beherende vennoten - Mogelijkheid

Een aanslag gevestigd ten name van een gewone commanditaire vennootschap kan tegen de beherende vennoten ten uitvoer worden gelegd nu de beherende vennoten van de gewone commanditaire vennootschap persoonlijk hoofdelijk gehouden zijn tot de belastingen verschuldigd door de gewone commanditaire vennootschap en gelden als belastingschuldigen die gerechtigd zijn om een bezwaarschrift in te dienen tegen deze aanslag, opcentiemen, verhogingen en boeten inbegrepen (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Rechten - Tenuitvoerlegging en voorrechten van de schatkist - Invordering - Aanslag ten name van een GCV - Tenuitvoerlegging tegen de beherende vennoten - Mogelijkheid

- Art. 393, § 2 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Thijs.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Droits, exécution et privilèges du trésor public - Recouvrement - Rôle - Exécution

IMPOTS SUR LES REVENUS - Droits, exécution et privilèges du trésor public - Recouvrement - Imposition au nom d'une société en commandite simple - Exécution contre des associés commandités - Possibilité

Un impôt établi au nom d'une société en commandite simple peut être exécuté à l'encontre des associés commandités dès lors que les associés commandités de la société en commandite simple sont personnellement solidairement tenus des impôts dus par celle-ci et sont des contribuables qui ont le droit d'introduire une réclamation contre cette imposition, y compris les décimes additionnels, les majorations et les amendes (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Droits, exécution et privilèges du trésor public - Recouvrement - Imposition au nom d'une société en commandite simple - Exécution contre des associés commandités - Possibilité

- Art. 393, § 2 Code des impôts sur les revenus 1992

P. 289/843

Indien een uitvoerbaar verklaard kohier in de regel slechts ten uitvoer kan worden gelegd tegen de bij name in dat kohier vermelde belastingschuldige of belastingschuldigen, dan is de tenuitvoerlegging van het kohier tegen andere personen mogelijk wanneer zulks voortvloeit uit het systeem van de wet (1). (1) Zie concl. OM.

INKOMSTENBELASTINGEN - Rechten - Tenuitvoerlegging en voorrechten van de schatkist - Invordering - Kohier - Tenuitvoerlegging

- Art. 393, § 2 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992
- Art. 133 Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992

Si un rôle déclaré exécutoire ne peut en principe être exécuté que à l'encontre du ou des contribuable(s) mentionné(s) dans ce rôle, l'exécution du rôle à l'encontre d'autres personnes est possible si cela résulte du système de la loi (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Droits, exécution et privilèges du trésor public - Recouvrement - Rôle - Exécution

- Art. 393, § 2 Code des impôts sur les revenus 1992
- Art. 133 Arrêté Royal d'exécution du Code des Impôts sur les Revenus 1992

F.14.0212.N

12 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150612.6](#)

AC nr. ...

De appelrechter die de realiteit van de verwerving van obligaties door de vennootschap, van de uitbetaling van de winst en van de bronheffing niet in vraag stelt, vermag op grond van de enkele vaststelling dat de operatie niet valt binnen het statutair doel van de vennootschap, niet te oordelen dat de verwerving van deze obligaties geen verband houdt met de beroepswerkzaamheid zodat niet voldaan is aan de vereisten voor de aftrekbaarheid van het forfaitair gedeelte van de buitenlandse belasting, nu uit de aard van een handelsvennootschap voortvloeit dat al haar activa noodzakelijk voor haar uitgevoerde bedrijvigheid worden aangewend.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Allerlei - Inkomsten uit buitenlandse obligaties - FBB - Mogelijkheid tot verrekening

- Art. 285 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992
- INKOMSTENBELASTINGEN - Voorheffingen en belastingkrediet - Bedrijfsvoorheffing - Inkomsten uit buitenlandse obligaties - FBB - Mogelijkheid tot verrekening*

- Art. 285 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

Le juge d'appel qui ne remet pas en question la réalité de l'acquisition d'obligations par la société, de la distribution des bénéfices et du prélèvement à la source, ne peut décider sur la base de la seule constatation que l'opération ne s'inscrit pas dans l'objet statutaire de la société, que l'acquisition de ces obligations est étrangère à l'activité professionnelle de sorte qu'il n'est pas satisfait aux conditions de déductibilité de la quotité forfaitaire d'impôt étranger, dès lors qu'il ressort de la nature d'une société commerciale que tous ses actifs sont nécessairement affectés à l'exercice de son activité.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Détermination du revenu global net imposable - Divers - Revenus d'obligations étrangères - Quotité forfaitaire d'impôt étranger - Possibilité d'imputation

- Art. 285 Code des impôts sur les revenus 1992
- IMPOTS SUR LES REVENUS - Précomptes et crédit d'impôts - Précompte professionnel - Revenus d'obligations étrangères - Quotité forfaitaire d'impôt étranger - Possibilité d'imputation*

- Art. 285 Code des impôts sur les revenus 1992

G.15.0017.N

12 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150212.6](#)

AC nr. 109

Een handelsvennootschap, die haar activiteiten verderzet buiten het kader van één van de collectieve procedures van insolventie, kan slechts aanspraak maken op rechtsbijstand zo zij aantoonde dat de activabestanden waarover zij beschikt haar niet toelaten de kosten van de in te stellen procedure te dragen; de omstandigheid dat de handelsactiviteiten verlieslatend zijn of dat het kapitaal onder het wettelijk minimum is gedaald, hetgeen desgevallend de ontbinding van de vennootschap zou wettigen, volstaat hiertoe niet.

RECHTSBIJSTAND - Handelsvennootschap - Activiteiten buiten het kader van een van de collectieve procedures van insolventie - Aanspraak op rechtsbijstand

VENNOOTSCHAPPEN - Handelsvennootschappen - Algemeen - Activiteiten buiten het kader van een van de collectieve procedures van insolventie - Aanspraak op rechtsbijstand

Uit artikel 666 Gerechtelijk Wetboek volgt dat niet enkel de inkomsten maar ook het actief van een rechtspersoon in aanmerking moet worden genomen bij de beoordeling van de aanspraak van de rechtspersoon op rechtsbijstand (1). (1) Cass. 17 november 2011, AR G.11.0239.N, AC 2011, nr. 624.

RECHTSBIJSTAND - Rechtspersoon - Aanspraak op rechtsbijstand - Onvermogen

- Art. 666 Gerechtelijk Wetboek

Une société commerciale, qui poursuit ses activités en dehors du cadre d'une des procédures collectives d'insolvabilité, ne peut prétendre à l'assistance judiciaire que si elle démontre que les éléments d'actif dont elle dispose ne lui permettent pas de supporter les frais de la procédure à engager; la circonstance que les activités commerciales sont déficitaires ou que le capital est descendu sous le minimum légal, ce qui justifierait, le cas échéant, la dissolution de la société, ne suffit pas à cet effet.

ASSISTANCE JUDICIAIRE - Société commerciale - Activités en dehors du cadre d'une des procédures collectives d'insolvabilité - Prétention à l'assistance judiciaire

SOCIÉTÉS - Sociétés commerciales - Généralités - Activités en dehors du cadre d'une des procédures collectives d'insolvabilité - Prétention à l'assistance judiciaire

Il ressort de l'article 666 du Code judiciaire que ce ne sont pas seulement les revenus mais aussi l'actif d'une personne morale qui doivent être pris en considération lors de l'appréciation du droit de cette personne morale à prétendre au bénéfice de l'assistance judiciaire (1). (1) Cass. 17 novembre 2011, RG G.11.0239.N, AC 2011, n° 624.

ASSISTANCE JUDICIAIRE - Personne morale - Prétention à l'assistance judiciaire - Insolvabilité

- Art. 666 Code judiciaire

G.15.0027.N

12 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150312.10](#)

AC nr. ...

Uit artikel 747, §2, vierde lid, Gerechtelijk Wetboek volgt dat geen ontvankelijk cassatieberoep kan worden ingesteld tegen een beschikking die met toepassing van artikel 747 van dat wetboek uitspraak doet over het in staat stellen en de bepaling van rechtsdag; hieraan wordt geen afbreuk gedaan doordat daarin tevens toepassing wordt gemaakt van artikel 758, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Beslissingen uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Bepaling van conclusietermijnen en rechtsdag - Beschikking

- Artt. 747, § 2, vierde lid, en 758, tweede lid Gerechtelijk

3/05/2023

Il résulte de l'article 747, §2, alinéa 4, du Code judiciaire qu'une ordonnance qui, en application de l'article 747 dudit code, statue sur la mise en état et la fixation n'est pas susceptible de faire l'objet d'un pourvoi en cassation recevable; le fait qu'il y soit également fait application de l'article 758, alinéa 2, du Code judiciaire est sans incidence à cet égard.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Décisions contre lesquelles on ne peut pas se pourvoir en raison de leur nature - Fixation de délais pour conclure et fixation de cause - Ordonnance

- Art. 747, § 2, al. 4, et 758, al. 2 Code judiciaire

P. 291/843

Wetboek

*RECHTSBIJSTAND - Bepaling van conclusietermijnen en rechtsdag - Beschikking - Cassatieberoep**- Artt. 747, § 2, vierde lid, en 758, tweede lid Gerechtelijk Wetboek**ASSISTANCE JUDICIAIRE - Fixation de délais pour conclure et fixation de cause - Ordonnance - Pourvoi en cassation**- Art. 747, § 2, al. 4, et 758, al. 2 Code judiciaire***G.15.0075.F**

27 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150427.2](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 427, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, zoals gewijzigd bij wet van 14 februari 2014, in werking getreden op 1 februari 2015, moet de partij die cassatieberoep instelt het cassatieberoep laten betekenen aan de partij tegen wie het gericht is; de vervolgte persoon is daartoe evenwel enkel verplicht in zoverre zijn cassatieberoep gericht is tegen de beslissing over de tegen hem ingestelde burgerlijke rechtsvordering; vermits geen enkele van de door het hof van assisen van de provincie Luik gewezen arresten waartegen de verzoeker cassatieberoep heeft ingesteld, een beslissing wijst over de burgerlijke rechtsvorderingen, hoeven de cassatieberoepen van de verzoeker op grond van het nieuwe artikel 427 Wetboek van Strafvordering niet te worden betekend.

RECHTSBIJSTAND - Cassatieberoep - Betekening aan de partij tegen wie het gericht is - Vervolgde persoon - Verplichting

- Art. 427 Wetboek van Strafvordering

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Burgerlijke partij - Rechtsbijstand - Betekening aan de partij tegen wie het gericht is - Vervolgde persoon - Verplichting

- Art. 427 Wetboek van Strafvordering

En vertu de l'article 427, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, tel que modifié par la loi du 14 février 2014, entré en vigueur le 1er février 2015, la partie qui se pourvoit en cassation doit faire signifier son pourvoi à la partie contre laquelle il est dirigé; toutefois, la personne poursuivie n'y est tenue qu'en tant qu'elle se pourvoit contre la décision rendue sur l'action civile exercée contre elle; aucun des arrêts rendus par la cour d'assises de la province de Liège contre lesquels le requérant s'est pourvu en cassation ne rendant une décision sur les actions civiles, les pourvois du requérant ne doivent pas être signifiés sur la base de l'article 427 nouveau du Code d'instruction criminelle.

ASSISTANCE JUDICIAIRE - Pourvoi en cassation - Signification à la partie contre laquelle il est dirigé - Personne poursuivie - Obligation

- Art. 427 Code d'Instruction criminelle

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Partie civile - Assistance judiciaire - Signification à la partie contre laquelle il est dirigé - Personne poursuivie - Obligation

*- Art. 427 Code d'Instruction criminelle***G.15.0228.F**

22 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151222.5](#)

AC nr. ...

Luidens artikel 427, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering, zoals gewijzigd bij de wet van 14 februari 2014, die op 1 februari 2015 in werking is getreden, moet de partij die cassatieberoep instelt haar cassatieberoep doen betekenen aan de partij tegen wie het gericht is; de vervolgte persoon is daartoe evenwel enkel verplicht in zoverre zijn cassatieberoep gericht is tegen de beslissing over de tegen hem ingestelde burgerlijke rechtsvordering. het hoger beroep van de Belgische Staat, dat ertoe strekt de hechtenis van een vreemdeling te handhaven, is geen burgerlijke rechtsvordering in de zin van die bepaling; het cassatieberoep dient derhalve niet aan de Belgische Staat of aan het openbaar ministerie te worden betekend.

RECHTSBIJSTAND - Cassatieberoep - Betekening aan de partij tegen wie het gericht is - Vervolgde persoon - Verplichting - Voorwaarde

- Art. 427, eerste lid Wetboek van Strafvordering

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Burgerlijke partij - Rechtsbijstand - Betekening aan de partij tegen wie het gericht is - Vervolgde persoon - Verplichting - Voorwaarde

- Art. 427, eerste lid Wetboek van Strafvordering

Aux termes de l'article 427, alinéa 1er, du Code d' instruction criminelle, tel que modifié par la loi du 14 février 2014, entré en vigueur le 1er février 2015, la partie qui se pourvoit en cassation doit faire signifier son pourvoi à la partie contre laquelle il est dirigé; toutefois, la personne poursuivie n' y est tenue qu' en tant qu'elle se pourvoit contre la décision rendue sur l' action civile exercée contre elle; l' appel de l' Etat belge tendant à maintenir un étranger en état de détention ne constitue pas une action civile au sens de cette disposition; le pourvoi en cassation ne doit dès lors pas être signifié à l' Etat belge ni au ministère public.

ASSISTANCE JUDICIAIRE - Pourvoi en cassation - Signification à la partie contre laquelle il est dirigé - Personne poursuivie - Obligation - Condition

- Art. 427, al. 1er Code d'Instruction criminelle

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Partie civile - Assistance judiciaire - Signification à la partie contre laquelle il est dirigé - Personne poursuivie - Obligation - Condition

- Art. 427, al. 1er Code d'Instruction criminelle

P.12.1249.N

14 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150414.1](#)

AC nr. ...

Artikel 13 EVRM houdt niet in dat wanneer de rechter vaststelt dat de in artikel 6.1. EVRM bedoelde redelijke termijn is overschreden, het herstel noodzakelijk bestaat in het verval van de vordering tot herstel in de vorige staat (1). (1) Cass. 6 januari 2009, AR P.08.0674.N, AC 2009, nr. 7

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Stedenbouw - Vordering tot herstel in de vorige staat - Vaststelling van de overschrijding van de redelijke termijn

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Stedenbouw - Vordering tot herstel in de vorige staat - Vaststelling van de overschrijding van de redelijke termijn

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - 3/05/2023

L'article 13 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales n'implique pas que, lorsque le juge constate le dépassement du délai raisonnable prévu à l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, la compensation consiste obligatoirement en l'extinction de l'action tendant à la remise en état des lieux (1). (1) Cass. 6 janvier 2009, RG P.08.0674.N, Pas. 2009, n° 7.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Urbanisme - Demande de remise en état des lieux - Constatation du dépassement du délai raisonnable

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 13 - Urbanisme - Demande de remise en état des lieux - Constatation du dépassement du délai raisonnable

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue -

Betaling van een meerwaarde - Vordering tot herstel in de vorige staat - Vaststelling van de overschrijding van de redelijke termijn

Demande de remise en état des lieux - Constatation du dépassement du délai raisonnable

De niet-betekening door een eiser op derdenverzet van zijn cassatieberoep aan de partijen tegen wie het is gericht, kan niet worden gesanctioneerd met de niet-ontvankelijkheid van dit cassatieberoep (1). (1) GwH 17 juli 2014, nr. 108/2014.

Le défaut de notification par un demandeur tiers opposant de son pourvoi aux parties contre lesquelles il est dirigé ne peut être sanctionné par l'irrecevabilité dudit pourvoi (1). (1) C. const. 17 juillet 2014, n° 108/2014.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Allerlei - Derdenverzet - Cassatieberoep door eiser op derdenverzet - Niet-betekening - Ontvankelijkheid

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Divers - Tierce opposition - Pourvoi en cassation introduit par un demandeur tiers opposant - Défaut de notification - Recevabilité

De vaststelling dat een herstel in de oorspronkelijke toestand een straf is in de zin van artikel 6.1. EVRM, brengt enkel met zich mee dat de waarborgen van die bepaling moeten worden in acht genomen zodat het voor de rechter mogelijk blijft, ook wanneer hij vaststelt dat de redelijke termijn is overschreden, dit herstel te bevelen teneinde de gevolgen van het stedenbouwmisdrijf te doen ophouden en te voorkomen dat verder voordeel wordt behaald uit het gepleegde misdrijf (1). (1) Cass. 6 januari 2009, AR P.08.0674.N, AC 2009, nr. 7.

La constatation qu'une remise en état des lieux constitue une peine au sens des articles 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, a seulement pour effet que les garanties offertes par cette disposition doivent être observées, de sorte que, même s'il constate le dépassement du délai raisonnable, le juge pénal peut toujours ordonner cette remise en état dans le but de mettre fin aux conséquences de l'infraction en matière d'urbanisme et d'éviter qu'un avantage puisse encore être tiré de l'infraction commise (1). (1) Cass. 6 janvier 2009, RG P.08.0674.N, Pas. 2009, n° 7.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Stedenbouw - Herstel van de plaats in de vorige staat - Straf - Gevolg - Toepassing bij overschrijding van de redelijke termijn

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Urbanisme - Remise des lieux en leur état initial - Peine - Conséquence - Application en cas de dépassement du délai raisonnable

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstel in de vorige staat - Kwalificatie als straf in de zin van artikel 6.1 E.V.R.M. - Gevolg - Toepassing bij overschrijding van de redelijke termijn

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Remise en état des lieux - Qualification de peine au sens de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Conséquence - Application en cas de dépassement du délai raisonnable

Noch uit de tekst van artikel 4.2.14, § 2, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening noch uit de ontstaansgeschiedenis van die bepaling volgt dat de decreetgever de bedoeling had om als datum van eerste inwerkingtreding van het gewestplan in de zin van deze bepaling een andere datum in aanmerking te nemen dan de vijftiende dag na de publicatie van het koninklijk besluit tot definitieve vaststelling van het gewestplan.

Il ne résulte ni du texte de l'article 4.2.14, § 2, du Code flamand de l'aménagement du territoire, ni de la genèse de cette disposition que le pouvoir décrétoal avait l'intention de prendre en considération comme première date d'entrée en vigueur du plan régional au sens de cette disposition une date autre que le quinzième jour suivant la publication de l'arrêté royal établissant définitivement le plan régional.

STEDENBOUW - Bouwvergunning - Vlaamse Codex
Ruimtelijke Ordening - Toepassingsgebied - Constructies die
geacht worden vergund te zijn - Datum eerste
inwerkingtreding gewestplan

URBANISME - Permis de bâtir - Code flamand de l'aménagement
du territoire - Champ d'application - Constructions réputées
autorisées - Première date de l'entrée en vigueur du plan régional

P.13.0619.N

6 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150106.1](#)

AC nr. 5

Niet naar recht verantwoord is de beslissing van de appelrechters, waarbij de beklagde in hoger beroep veroordeeld wordt tot de betaling van een rechtsplegingsvergoeding aan de burgerlijke partij, wanneer het beroepen vonnis de burgerlijke partij medeverantwoordelijk achtte voor het ontstaan en de gevolgen van het ongeval, enkel de burgerlijke partij hoger beroep instelde tegen dit vonnis, de beklagde tegen het beroepen vonnis evenmin incidenteel beroep instelde en de appelrechters, die aldus enkel uitspraak hoefden te doen op burgerrechtelijk gebied, het beroepen vonnis in al zijn schikkingen bevestigen (1). (1) Zie Cass. 26 september 1983, AC 1983-84, p. 72; Cass. 25 juni 1992, AC 1991-92, p. 1033.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen
inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter -
Gevolgen - Vonnis waarbij beklagde en burgerlijke partij
medeverantwoordelijk geacht worden voor een ongeval -
Hoger beroep van de burgerlijke partij alleen - Bevestiging van
het beroepen vonnis op burgerlijk gebied - Veroordeling van de
beklaagde tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding aan
de burgerlijke partij - Wettigheid

RECHTSPLEGINGSVERGOEDING - Vonnis waarbij beklagde
en burgerlijke partij medeverantwoordelijk geacht worden voor
een ongeval - Hoger beroep van de burgerlijke partij alleen -
Bevestiging van het beroepen vonnis op burgerlijk gebied -
Veroordeling van de beklagde tot betaling van een
rechtsplegingsvergoeding aan de burgerlijke partij - Wettigheid

N'est pas légalement justifiée la décision des juges d'appel par laquelle le prévenu est condamné en appel au paiement d'une indemnité de procédure à la partie civile, lorsque le jugement dont appel a considéré la partie civile co-responsable de la survenance et des conséquences de l'accident, que seule la partie civile a interjeté appel de ce jugement, que le prévenu n'a pas davantage interjeté appel incident du jugement dont appel et que les juges d'appel uniquement appelés ainsi à se prononcer au civil, ont confirmé le jugement dont appel en toutes ses dispositions (1). (1) Voir Cass. 26 septembre 1983, Pas. 1984, RG 3874, n° 46; Cass. 25 juin 1992, RG 9364, Pas. 1992, n° 564.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets.
compétence du juge - Effets - Jugement qui considère le prévenu
et la partie civile co-responsables d'un accident - Appel de la seule
partie civile - Confirmation du jugement dont appel au civil -
Condamnation du prévenu au paiement d'une indemnité de
procédure à la partie civile - Légalité

INDEMNITE DE PROCEDURE - Jugement qui considère le prévenu
et la partie civile co-responsables d'un accident - Appel de la seule
partie civile - Confirmation du jugement dont appel au civil -
Condamnation du prévenu au paiement d'une indemnité de
procédure à la partie civile - Légalité

P.13.0754.N

13 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150113.1](#)

AC nr. 28

De valsheid is "intellectueel" wanneer zij erin bestaat dat in een materieel onaangeroerd instrumentum, feiten en akten in strijd met de waarheid worden vastgesteld; wanneer een geschrift de vaststelling inhoudt van een wilsverklaring die op bedrieglijke wijze in strijd is met de waarheid, dan heeft de omstandigheid dat die wilsverklaring ook werkelijk is gedaan, niet tot gevolg dat dit geschrift niet intellectueel vals is of kan zijn (1). (1) Cass. 21 juni 1994, AR P.93.1033.N, AC 1994, nr. 324.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Intellectuele valsheid

- Art. 196 Strafwetboek

Le faux est «intellectuel» lorsque l'instrumentum, qui n'a pas subi de modifications matérielles, constate des faits et des actes contraires à la vérité; lorsqu'un écrit comporte la constatation d'une déclaration de volonté qui, de manière frauduleuse, est contraire à la vérité, alors la circonstance que cette déclaration de volonté ait été réellement faite n'a pas pour conséquence que cet écrit n'est pas ou ne puisse pas être intellectuellement faux (1). (1) Cass. 21 juin 1994, RG P.93.1033.N, Pas. 1994, n° 324.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Faux intellectuel

- Art. 196 Code pénal

P.13.0830.N

13 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150113.2](#)

AC nr. 29

Artikel 15, §1, Monumentendecreet beoogt de schadelijke gevolgen van de bij artikel 13 van het decreet bepaalde misdrijven te doen ophouden; de herstelplicht blijft bestaan wanneer de gevolgen mede werden veroorzaakt door andere feiten, waarvoor geen strafvervolging werd ingesteld (1). (1) Cass. 23 november 1999, AR P.97.0945.N, AC 1999, nr. 623.

MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN (BEHOUD VAN) - Monumentendecreet - Herstelplicht

L'article 15, § 1er, du décret du Conseil flamand du 3 mars 1976 réglant la protection des monuments et des sites urbains et ruraux vise à faire cesser les conséquences dommageables des infractions prévues par l'article 13 dudit décret; l'obligation de réparer continue d'exister lorsque ces conséquences sont causées aussi par d'autres faits, pour lesquels aucune poursuite pénale n'a été engagée (1). (1) Cass. 23 novembre 1999, RG P.97.0945.N, Pas. 1999, n° 623.

MONUMENTS ET SITES (CONSERVATION DES) - Décret du Conseil flamand du 3 mars 1976 réglant la protection des monuments et des sites urbains et ruraux - Obligation de réparer

Artikel 15, §1, Monumentendecreet bepaalt dat de rechtbank onverminderd de straf en de eventuele schadeloosstelling, op vordering van de door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren, beveelt de plaats in de oorspronkelijke toestand te herstellen; de aldus bevolen herstelmaatregel is geen straf volgens het interne recht (1). (1) Cass. 23 november 1999, AR P.97.0945.N, AC 1999, nr. 623.

MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN (BEHOUD VAN) - Monumentendecreet - Herstelmaatregel - Aard

L'article 15, § 1er, du décret du Conseil flamand du 3 mars 1976 réglant la protection des monuments et des sites urbains et ruraux prévoit que, sans préjudice de la pénalité et du dédommagement éventuel, le tribunal ordonne, sur demande des fonctionnaires désignés par le Gouvernement flamand, de réparer les lieux dans leur état original; la mesure de réparation ainsi ordonnée ne constitue pas une peine selon le droit interne (1). (1) Cass. 23 novembre 1999, RG P.97.0945.N, Pas. 1999, n° 623.

MONUMENTS ET SITES (CONSERVATION DES) - Décret du Conseil flamand du 3 mars 1976 réglant la protection des monuments et des sites urbains et ruraux - Mesure de réparation - Nature

Artikel 205 Wetboek van Strafvordering regelt het instellen van hoger beroep door het openbaar ministerie bij het appelgerecht door middel van een aan de beklaagde te betekenen dagvaarding; deze bepaling is vreemd aan de betekening van de als dagstelling geldende dagvaarding ingeval hoger beroep werd ingesteld door het afleggen van een verklaring ter griffie van het gerecht dat de bestreden beslissing heeft gewezen.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Hoger beroep door het openbaar ministerie bij het appelgerecht - Vorm

L'article 205 du Code d'instruction criminelle régit l'instruction de l'appel par le ministère public près la juridiction d'appel par le biais d'une citation à signifier au prévenu; cette disposition est étrangère à la notification de la citation valable en tant que fixation lorsqu'appel a été interjeté par le dépôt d'une déclaration au greffe du tribunal qui a rendu la décision attaquée.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Appel introduit par le ministère public devant la juridiction d'appel - Forme

In strafzaken wordt de inhoudelijke geldigheid van de dagvaarding geregeld door de artikelen 145, 182, 184 en 211 Wetboek van Strafvordering, die geen nietigheidssanctie inhouden; een dagvaarding kan in strafzaken slechts nietig worden verklaard wanneer een wezenlijk bestanddeel van de akte ontbreekt of wanneer vaststaat dat het recht van verdediging door die onregelmatigheid is miskend (1). (1) Cass. 31 maart 2009, AR P.08.1929.N, AC 2009, nr. 223.

DAGVAARDING - Strafzaken - Inhoudelijke geldigheid - Nietigheid

En matière répressive, la validité substantielle de la citation est régie par les articles 145, 182, 184 et 211 du Code d'instruction criminelle, qui ne comportent pas de sanction de nullité; en matière répressive, une citation est frappée de nullité uniquement si un élément essentiel de cet acte fait défaut ou s'il est établi que cette irrégularité a porté atteinte aux droits de la défense (1). (1) Cass. 31 mars 2009, RG P.08.1929.N, Pas. 2009, n° 223.

CITATION - Matière répressive - Validité substantielle - Nullité

Ingebrekestellingen door bestuurlijke overheden wegens de niet-naleving van zelfs strafrechtelijk gesanctioneerde bestuurlijke voorschriften vormen als dusdanig geen daden waardoor de in gebreke gestelde persoon onder de dreiging van een strafvervolgung leeft en de redelijke termijn een aanvang neemt.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Aanvang - Ingebrekestelling door bestuurlijke overheden

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Les mises en demeure par des autorités administratives en raison de l'inobservation des prescriptions administratives même sanctionnées pénalement ne constituent pas en tant que telles des actes par lesquels la personne mise en demeure est sous le coup de poursuites pénales et par lesquels le délai raisonnable commence à courir.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Délai raisonnable - Point de départ - Mise en demeure par des autorités administratives

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Uit eensdeels de bedoeling van de wetgever en anderdeels het feit dat de bijdrage bedoeld in artikel 29, tweede lid, van de Wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen geen straf is, volgt dat noch artikel 2 Burgerlijk Wetboek, noch artikel 2 Strafwetboek, noch artikel 7 EVRM op die bijdrage toepasselijk is, zodat ze moet worden opgelegd zoals bepaald op de dag van de veroordeling, ongeacht de datum waarop het bestrafte misdrijf werd gepleegd, en moet worden verhoogd met de opdecimen die op de dag van de veroordeling van kracht zijn, dit is te dezen met 50 decimen ingevolge de artikelen 2 en 3 van de wet van 28 december 2011 houdende diverse bepalingen inzake justitie (II) (1). (1) Cass. 4 december 2012, AR P.12.0844.N, AC 2012, nr. 661.

RECHTBANKEN - Strafzaken - Allerlei - Bijdrage tot financiering van het Slachtofferfonds - Aard

STRAF - Allerlei - Bijdrage tot financiering van het Slachtofferfonds - Aard

STRAF - Geldboete en opdecimen - Opdecimen - Bijdrage tot financiering van het Slachtofferfonds - Aard - Verhoging van de opdecimen - Toepasselijkheid

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Wet waarbij de opdecimen worden verhoogd - Bijdrage tot financiering van het Slachtofferfonds - Toepasselijkheid

Il résulte, d'une part, de l'intention du législateur et, d'autre part, du fait que la contribution visée à l'article 29, alinéa 2, de la loi du 1er août 1985 portant des mesures fiscales et autres ne constitue pas une peine, que ni l'article 2 du Code civil, ni l'article 2 du Code pénal, ni l'article 7 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ne sont applicables à cette contribution, de sorte qu'il y lieu de l'imposer ainsi qu'elle est fixée à la date de la condamnation, indépendamment de la date de commission de l'infraction sanctionnée, et doit être majorée des décimes additionnels en vigueur à la date de la condamnation, à savoir, en l'espèce, des 50 décimes additionnels prévus ensuite des articles 2 et 3 de la loi du 28 décembre 2011 portant des dispositions diverses en matière de justice (II) (1). (1) Cass. 4 décembre 2012, RG P.12.0844.N, Pas. 2012, n° 661.

TRIBUNAUX - Matière répressive - Divers - Contribution au Fonds spécial pour l'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence - Nature

PEINE - Divers - Contribution au Fonds spécial pour l'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence - Nature

PEINE - Amende et décimes additionnels - Décimes additionnels - Contribution au Fonds spécial pour l'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence - Nature - Majoration des décimes additionnels - Applicabilité

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Loi augmentant les décimes additionnels - Contribution au Fonds spécial pour l'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence - Applicabilité

Een partij heeft geen rechtmatig belang om een schending van de Taalwet Gerechtszaken aan te voeren die erin bestaat dat een bestreden beslissing citeert uit een in een vreemde taal gesteld stuk, indien dat stuk door die partij zelf werd overgelegd tot staving van haar verweer en zijzelf geen vertaling van dit stuk heeft bijgevoegd of aangevraagd noch aanvoert dat de bewijskracht ervan wordt miskend (1). (1) Zie R. Hayoit de Termicourt, Beschouwingen over de wet van 15 juni 1935, redevoering gehouden door de procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel in de plechtige openingszitting van 16 september 1935, RW 1935-1936, 33.

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - Vonnissen en arresten - nietigheden - Strafzaken - Beslissing die citeert uit een in een vreemde taal gesteld stuk - Stuk door partij zelf overlegd tot staving van haar verweer - Geen vertaling bijgevoegd of aangevraagd - Geen aanvoering van miskening van bewijskracht ervan - Aanvoering van schending van Taalwet Gerechtszaken - Rechtmatig belang

Niet ontvankelijk bij gebrek aan belang is het cassatieberoep van de beklagde na het eindarrest tegen de beslissing van niet ontvankelijkheid over zijn hoger beroep tegen de verwijzingsbeschikking van de raadkamer, nu dit hoger beroep enkel betrekking had op de bezwaren, de bewijskracht van de gegevens van het strafonderzoek en het verzoek tot het verlenen van opschorting (1). (1) Cass 7 november 2006, AR P.06.1003.N, AC 2006, nr. 542; zie Cass. 31 oktober 2006, AR P.06.0614.N, AC 2006, nr. 527 met concl. van advocaat-generaal Timperman.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Gemis aan belang of bestaansreden - Gemis aan belang - Verwijzingsbeschikking van de raadkamer - Hoger beroep van de beklagde - Hoger beroep betreffende de bezwaren, de bewijskracht van de gegevens van het strafonderzoek en het verzoek tot opschorting - Kamer van inbeschuldigingstelling - Beslissing van niet ontvankelijk hoger beroep - Eindarrest - Cassatieberoep tegen beslissing van niet ontvankelijk hoger beroep - Ontvankelijkheid

Une partie n'a pas d'intérêt légitime à invoquer une violation de la loi du 15 mars 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, consistant en ce qu'une décision attaquée comporte une citation d'une pièce rédigée dans une langue étrangère, lorsque ladite pièce a été présentée par cette même partie à l'appui de sa défense et que cette dernière n'a elle-même ni joint ni sollicité la traduction de cette pièce, et qu'elle n'invoque pas davantage la violation de la foi qui lui est due (1). (1) Voir R. Hayoit de Termicourt, Commentaire de la loi du 15 juin 1935, discours prononcé par le procureur général près la cour d'appel de Bruxelles à l'audience solennelle de rentrée du 16 septembre 1935, RW 1935-1936, 33.

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - Jugements et arrêts. nullités - Matière répressive - Décision qui comporte une citation d'une pièce rédigée dans une langue étrangère - Pièce présentée par la partie même à l'appui de sa défense - Pas de traduction jointe ni sollicitée - Violation non invoquée de la foi qui lui est due - Violation invoquée de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire - Intérêt légitime

Est irrecevable, à défaut d'intérêt, le pourvoi en cassation formé par le prévenu, après l'arrêt définitif, contre la décision d'irrecevabilité de son appel formé contre l'ordonnance de renvoi de la chambre du conseil, dès lors que ledit appel concernait uniquement les charges, la foi due aux éléments de l'instruction pénale et la demande d'obtention de la suspension (1). (1) Cass. 7 novembre 2006, RG P.06.1003.N, Pas. 2006, n° 542; voir Cass. 31 octobre 2006, RG P.06.0614.N, Pas. 2006, n° 527, avec les concl. de M. Timperman, avocat général.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Défaut d'intérêt. défaut d'objet - Défaut d'intérêt - Ordonnance de renvoi de la chambre du conseil - Appel du prévenu - Appel concernant les charges, la foi due aux éléments de l'instruction pénale et la demande de suspension - Chambre des mises en accusation - Décision d'irrecevabilité de l'appel - Arrêt définitif - Pourvoi en cassation formé contre la décision d'irrecevabilité de l'appel - Recevabilité

Niet ontvankelijk bij gebrek aan belang is het cassatieberoep van de beklaagde na het eindarrest tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat uitspraak doet over het verzoek op grond van artikel 61quinquies Wetboek van Strafvordering.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Gemis aan belang of bestaansreden - Gemis aan belang - Kamer van inbeschuldigingstelling - Verzoek van beklaagde op grond van artikel 61quinquies Wetboek van Strafvordering - Beslissing - Cassatieberoep na eindarrest - Gevolg - Ontvankelijkheid

Est irrecevable, à défaut d'intérêt, le pourvoi en cassation formé par le prévenu, après l'arrêt définitif, contre l'arrêt de la chambre des mises en accusation statuant sur la requête fondée sur l'article 61quinquies du Code d'instruction criminelle.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Défaut d'intérêt. défaut d'objet - Défaut d'intérêt - Chambre des mises en accusation - Requête du prévenu fondée sur l'article 61quinquies du Code d'instruction criminelle - Décision - Pourvoi en cassation formé après l'arrêt définitif - Conséquence - Recevabilité

P.13.0869.N

31 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150331.1](#)

AC nr. ...

Artikel 66 Strafwetboek stelt deelneming aan een misdaad of wanbedrijf onder meer strafbaar, wanneer de beklaagde de misdaad of het wanbedrijf rechtstreeks heeft uitgelokt door giften, beloften, bedreigingen, misbruik van gezag of van macht, misdadige kuiperijen of arglistigheden; misdadige kuiperijen en arglistigheden zijn vormen van bedrog, list of vermomming van de waarheid, waardoor men de werkelijkheid zo voorstelt dat de dader tot het plegen van het misdrijf wordt verleid (1). (1) Zie Cass. 14 februari 1949, Arr. Verbr. 1949, 122, Pas. 136.

MISDRIJF - Deelneming - Misdadige kuiperijen en arglistigheden

L'article 66 du Code pénal punit notamment la participation à un crime ou à un délit lorsque le prévenu aura directement provoqué ce crime ou ce délit par dons, promesses, menaces, abus d'autorité ou de pouvoir, machinations ou artifices coupables; les machinations ou artifices coupables constituent des formes de ruse, de tromperie ou de déguisement de la vérité par lesquelles la réalité est présentée de telle sorte que l'auteur est tenté de commettre l'infraction (1). (1) Cass. 14 février 1949 (Bull. et Pas., 1949, I, 136).

INFRACTION - Participation - Machinations et artifices coupables

P.13.0874.N

20 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150120.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Timperman.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Recht op bijstand van een advocaat - Artikelen 6.1 en 6.3 E.V.R.M. - Artikelen 14.1 en 14.3.d I.V.B.P.R. - Horizontale werking - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.1 - Artikel 14.3.d - Recht van verdediging - Recht op bijstand van een advocaat - Horizontale werking - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht van verdediging - Recht op bijstand van een advocaat - Horizontale werking - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Recht op bijstand van een advocaat - Horizontale werking - Toepassing

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Timperman.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Droit à l'assistance d'un avocat - Conv. D.H., article 6, § 1er et 3 - Articles 14, § 1er et 14, § 3, d du Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Applicabilité horizontale - Application

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 1er - Article 14, § 3, d - Droits de la défense - Droit à l'assistance d'un avocat - Applicabilité horizontale - Application

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Droits de la défense - Droit à l'assistance d'un avocat - Applicabilité horizontale - Application

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Droit à l'assistance d'un avocat -

P. 300/843

Noch artikel 6.1 en 6.3.c EVRM of artikel 14.1 en 14.3.d IVBPR, noch het recht op een eerlijk proces of het recht van verdediging verlenen een recht op bijstand van een advocaat aan een persoon die, voorafgaand aan enige vervolging, met betrekking tot strafbare feiten die hij zou hebben gepleegd, een verklaring aflegt tegenover een benadeelde van die feiten (1). (1) Zie concl. OM.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Recht op bijstand van een advocaat - Artikelen 6.1 en 6.3 E.V.R.M. - Artikelen 14.1 en 14.3.d I.V.B.P.R. - Horizontale werking - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Recht op bijstand van een advocaat - Horizontale werking - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - Internationaal verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.1 - Artikel 14.3.d - Recht van verdediging - Recht op bijstand van een advocaat - Horizontale werking - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht van verdediging - Recht op bijstand van een advocaat - Horizontale werking - Toepassing

Ni les articles 6.1 et 6.3.c de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, ni les articles 14.1 et 14.3.d du Pacte international relatif aux droits civils et politiques, ni le droit à un procès équitable ou les droits de la défense n'accordent le droit à l'assistance d'un avocat à une personne qui, préalablement à toute poursuite, fait une déclaration concernant des faits punissables qu'il aurait commis à une personne lésée par ces faits (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Droit à l'assistance d'un avocat - Conv. D.H., article 6, § 1er et 3 - Articles 14, § 1er et 14, § 3, d du Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Applicabilité horizontale - Application

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Droit à l'assistance d'un avocat - Applicabilité horizontale - Application

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 1er - Article 14, § 3, d - Droits de la défense - Droit à l'assistance d'un avocat - Applicabilité horizontale - Application

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Droits de la défense - Droit à l'assistance d'un avocat - Applicabilité horizontale - Application

P.13.0875.N

3 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150203.8](#)

AC nr. 77

Artikel 5 Strafwetboek, ingevoegd bij de wet van 4 mei 1999, voert een eigen strafrechtelijke verantwoordelijkheid voor rechtspersonen in, onderscheiden en autonoom ten opzichte van de natuurlijke personen die voor de rechtspersoon hebben gehandeld of dit hebben nagelaten; deze bepaling heeft voor gevolg dat artikel 67ter Wegverkeerswet impliciet is gewijzigd in die zin dat de erin bepaalde overtreding ten laste kan worden gelegd van de rechtspersoon, de natuurlijke persoon of beiden (1). (1) Cass. 11 juni 2013, AR P.12.1362.N, AC 2013, nr. 352.

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Wegverkeerswet - Artikel 67ter - Overtreding ten laste van de rechtspersoon, de natuurlijke persoon of beiden
WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 67ter - Overtreding ten

L'article 5 du Code pénal, inséré par la loi du 4 mai 1999, instaure une responsabilité pénale propre des personnes morales, distincte et autonome de celle des personnes physiques qui ont agi pour la personne morale ou qui ont omis de le faire; cette disposition a pour conséquence que l'article 67ter de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière est implicitement modifié en ce sens que l'infraction qu'il prévoit peut être mise à charge de la personne morale et/ou de la personne physique (1). (1) Cass. 11 juin 2013, RG P.12.1362.N., Pas. 2013, n° 352.

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Loi relative à la police de la circulation routière - Article 67ter - Infraction à charge de la personne morale et/ou de la personne physique
ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière -

P.13.0908.N

3 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150203.4](#)

AC nr. 78

Conclusie van plaatsvervangend advocaat-generaal De Swaef.

ARBEIDSVoorziening - Arbeidsbemiddeling - Private arbeidsbemiddeling - Strafbare activiteiten

ARBEIDSVoorziening - Arbeidsbemiddeling - Private arbeidsbemiddeling - Commissieloon voor de bemiddelaar van de betaalde sportbeoefenaar - Berekeningswijze

RECHTERLIJK GEWIJSD E - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Private arbeidsbemiddeling - Commissieloon voor de bemiddelaar van de betaalde sportbeoefenaar - Berekeningswijze

De activiteiten die erop gericht zijn werknemers bij te staan bij het zoeken van een nieuwe tewerkstelling of werkgevers bij het zoeken van werknemers, zijn strafbaar indien niet aan de wettelijke vereisten daartoe is voldaan, ook wanneer die activiteiten slechts resulteren in de bijstand aan een enkele werknemer of een enkele werkgever (1). (1) Zie concl. OM.

ARBEIDSVoorziening - Arbeidsbemiddeling - Private arbeidsbemiddeling - Strafbare activiteiten

- Art. 2, 1°, a) Decr.VI. 13 april 1999 met betrekking tot de private arbeidsbemiddeling in het Vlaamse Gewest

- thans opgeheven door het Decr. VI. 10 dec. 2010 betreffende de private arbeidsbemiddeling

Krachtens artikel 8, § 3, van het decreet van 10 december 2010 betreffende de private arbeidsbemiddeling, wordt het commissieloon voor de bemiddeling van de betaalde sportbeoefenaar berekend op het voorziene totale brutojaarincome van de betaalde sportbeoefenaar voor de totale duur van het contract; met het begrip 'contract' in artikel 8, § 3, van voormeld decreet wordt bedoeld het contract dat de betaalde sportbeoefenaar afsluit ten gevolge van de welbepaalde bemiddelingsopdracht en niet het contract dat de werknemer afsluit met de bemiddelaar (1). (1) Zie concl. OM.

ARBEIDSVoorziening - Arbeidsbemiddeling - Private arbeidsbemiddeling - Commissieloon voor de bemiddelaar van de betaalde sportbeoefenaar - Berekeningswijze

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général suppléant De Swaef.

EMPLOI - Placement - Placement privé - Activités punissables

EMPLOI - Placement - Placement privé - Commission pour le placement du sportif rémunéré - Mode de calcul

CHOSE JUGÉE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Placement privé - Commission pour le placement du sportif rémunéré - Mode de calcul

Les activités exercées afin d'aider des travailleurs à trouver un nouvel emploi ou des employeurs à chercher de la main d'œuvre sont punissables si les conditions légales ne sont pas observées, même lorsque ces activités ne consistent qu'en l'assistance prêtée à un seul travailleur ou à un seul employeur (1). (1) Voir les conclusions du MP publiées à leur date dans AC.

EMPLOI - Placement - Placement privé - Activités punissables

- Art. 2, 1°, a) Décr. C. fl. du 13 avril 1999 relatif au placement privé en Région flamande

- actuellement abrogé par le Décr. C. fl. du 10 décembre 2010 relatif au placement privé

En vertu de l'article 8, § 3, du décret du 10 décembre 2010 relatif au placement privé, la commission pour le placement du sportif rémunéré est calculée sur le revenu brut total prévu du sportif rémunéré pour la durée totale du contrat; la notion de 'contrat' figurant à l'article 8, § 3, du décret précité vise le contrat que le sportif rémunéré conclut ensuite d'une mission de placement déterminée et non le contrat que le travailleur conclut avec l'intermédiaire (1). (1) Voir les conclusions du MP publiées à leur date dans AC.

EMPLOI - Placement - Placement privé - Commission pour le placement du sportif rémunéré - Mode de calcul

P. 302/843

Overeenkomstig artikel 23 Gerechtelijk Wetboek is het gezag van het rechterlijk gewijsde beperkt tot wat de rechter over een geschilpunt heeft beslist, en tot wat, om reden van het geschil dat voor hem is gebracht en waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren, de noodzakelijke grondslag, al weze het impliciet, van zijn beslissing uitmaakt; vereist wordt dat de gevorderde zaak dezelfde is, dat de vordering op dezelfde oorzaak berust, dat de vordering tussen dezelfde partijen bestaat en door hen en tegen hen in dezelfde hoedanigheid gedaan is (1). (1) Zie concl. OM.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Artikel 12.3.2.

Conformément à l'article 23 du Code judiciaire, l'autorité de la chose jugée n'a lieu qu'à l'égard de ce que le juge a décidé sur un point litigieux et de ce qui, en raison du litige porté à sa connaissance et soumis à la contradiction des parties, constitue le fondement nécessaire, même implicite, de sa décision; il faut que la chose demandée soit la même, que la demande soit fondée sur la même cause, que la demande soit entre les mêmes parties, et formée par elles et contre elles en la même qualité (1). (1) Voir les conclusions du MP publiées à leur date dans AC.

CHOSE JUGÉE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Article 12, § 3, 2

P.13.0951.N

3 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150203.5](#)

AC nr. 79

Conclusie van plaatsvervangend advocaat-generaal De Swaef.

ARBEID - Arbeidstijden en rusttijden - Controleapparaat in het wegvervoer - Controle van de door de apparaten en tachograafkaarten geregistreeerde gegevens - Apparatuur aangewend door de bevoegde ambtenaren

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Bevoegdheid van de arbeidsgerechten - Arbeidsreglementering - Overtredingen die geen betrekking hebben op de controle van arbeids- en rusttijden van een werknemer

De bepalingen van appendix 10 en 11 van bijlage 1B van de Verordening (EG) 3821/85 van de Raad zijn niet van toepassing op de apparatuur die aangewend wordt door de bevoegde ambtenaren om de controle op de toepassing van de bepalingen van de verordening te controleren (1). (1) Zie concl. OM.

ARBEID - Arbeidstijden en rusttijden - Controleapparaat in het wegvervoer - Controle van de door de apparaten en tachograafkaarten geregistreeerde gegevens - Apparatuur aangewend door de bevoegde ambtenaren

Conclusions de l'avocat général suppléant De Swaef.

TRAVAIL - Durée du travail et repos - Appareil de contrôle dans le domaine des transports par route - Contrôle des données enregistrées par les appareils et les cartes tachygraphiques - Appareil utilisé par les agents compétents

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Compétence des juridictions du travail - Réglementation en matière de travail - Infractions qui ne concernent pas le contrôle des temps de travail et de repos d'un travailleur

Les dispositions des appendices 10 et 11 de l'annexe 1B au Règlement (CE) 3221/85 du Conseil ne sont pas applicables à l'appareil utilisé par les agents compétents pour vérifier le contrôle sur l'application des dispositions du règlement (1). (1) Voir les conclusions du MP publiées à leur date dans AC.

TRAVAIL - Durée du travail et repos - Appareil de contrôle dans le domaine des transports par route - Contrôle des données enregistrées par les appareils et les cartes tachygraphiques - Appareil utilisé par les agents compétents

Overtredingen die geen betrekking hebben op de controle van arbeids- en rusttijden van een werknemer betreffen niet de arbeidsreglementering, zodat de artikelen 76, zesde lid en 78, vijfde lid, Gerechtelijk Wetboek betreffende de gespecialiseerde correctionele kamer geen toepassing vinden (1). (1) Zie concl. OM.

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Bevoegdheid van de arbeidsgerechten - Arbeidsreglementering - Overtredingen die geen betrekking hebben op de controle van arbeids- en rusttijden van een werknemer

Les infractions qui ne concernent pas le contrôle des temps de travail et de repos d'un travailleur ne relèvent pas de la réglementation sur le travail, de sorte que les articles 76, alinéa 6, et 78, alinéa 5, du Code judiciaire concernant la chambre correctionnelle spécialisée ne sont pas applicables (1). (1) Voir les conclusions du MP publiées à leur date dans AC.

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Compétence des juridictions du travail - Réglementation en matière de travail - Infractions qui ne concernent pas le contrôle des temps de travail et de repos d'un travailleur

P.13.0954.N

21 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150421.1](#)

AC nr. ...

Een voorafgaande ingebrekestelling van de schuldenaar die er zich via een voorafgaande overeenkomst strekkende tot echtscheiding bij wederzijdse toestemming, gehomologeerd bij rechterlijke beslissing, uitdrukkelijk toe verbond een maandelijkse onderhoudsbijdrage te betalen, is geen noodzakelijke voorwaarde om hem schuldig te verklaren aan familieverlating, zoals bepaald in artikel 391bis Strafwetboek, ook al betreft het een haalschuld (1). (1) Zie: Cass. 3 november 2009, AR P.09.0884.N, AC 2009, nr. 634; Cass. 7 maart 1966, Pas. 1966, I, 870

VERLATING VAN FAMILIE - Voorafgaande overeenkomst tot echtscheiding bij wederzijdse toestemming - Homologatie bij rechterlijke beslissing - Verbintenis tot betaling van een maandelijkse onderhoudsbijdrage - Haalschuld - Schuldigverklaring aan het misdrijf van familieverlating - Voorwaarde - Voorafgaande ingebrekestelling van de schuldenaar

Une mise en demeure préalable du débiteur qui, par le biais d'une convention préalable de divorce par consentement mutuel, homologué par une décision judiciaire, a été expressément contraint de verser une pension alimentaire mensuelle, ne constitue pas une condition nécessaire pour le reconnaître coupable du chef d'abandon de famille, tel que prévu à l'article 391bis du Code pénal, même s'il s'agit d'une dette quérable (1). (1) Voir Cass. 7 mars 1966 (Bull. et Pas., 1966, I, 870); Cass. 3 novembre 2009, RG P.09.0884.N, Pas. 2009, n° 634.

ABANDON DE FAMILLE - Convention préalable de divorce par consentement mutuel - Homologation par décision judiciaire - Obligation de paiement d'une pension alimentaire mensuelle - Dette quérable - Déclaration de culpabilité du chef de l'infraction d'abandon de famille - Condition - Mise en demeure préalable du débiteur

P.13.0982.N

10 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151110.2](#)

AC nr. ...

De zeer precieze bevoegdheden die artikel 10, eerste lid, Wet van 31 maart 1898 aan de beroepsverenigingen heeft toegekend om in rechte op te treden, komen alleen toe aan de beroepsverenigingen in de strikte zin, namelijk diegene die werden opgericht overeenkomstig deze wet; dit is niet het geval voor de Orde van advocaten te Kortrijk.

ADVOCAAT - Orde van advocaten - Burgerlijke

Les compétences très précises que l'article 10, alinéa 1er, de la loi du 31 mars 1898 sur les unions professionnelles confère aux unions professionnelles d'ester en justice, appartiennent uniquement aux unions professionnelles au sens strict du terme, à savoir celles qui ont été instituées conformément à cette loi; tel n'est pas le cas de l'Ordre des avocats de Courtrai.

AVOCAT - Ordre des avocats - Action civile - Droit d'ester en

rechtsvordering - Optreden in rechte - Wet 31 maart 1898 - Draagwijdte - Toepassing

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Optreden in rechte van een beroepsvereniging - Wet 31 maart 1898 - Draagwijdte - Toepassing

Uit artikel 455 Gerechtelijk Wetboek, dat bepaalt dat de raad van de Orde de opdracht heeft "om de eer van de Orde van advocaten op te houden en de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen en een behoorlijke beroepsuitoefening moeten waarborgen", kan geen recht worden afgeleid om door middel van burgerlijke partijstelling een rechtsvordering wegens miskenning door een niet-advocaat van de beroepsbelangen van een advocaat in te stellen.

ADVOCAAT - Beroepsbelangen van een advocaat - Miskening door een niet-advocaat - Orde van advocaten - Recht om door een burgerlijke partijstelling een rechtsvordering in te stellen - Artikel 455 Gerechtelijk Wetboek - Toepasselijkheid

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke partijstelling - Advocaat - Beroepsbelangen van een advocaat - Miskening door een niet-advocaat - Orde van advocaten - Recht om door een burgerlijke partijstelling een rechtsvordering in te stellen - Artikel 455 Gerechtelijk Wetboek - Toepasselijkheid

STRAFVORDERING - Burgerlijke partijstelling - Advocaat - Beroepsbelangen van een advocaat - Miskening door een niet-advocaat - Orde van advocaten - Recht om door een burgerlijke partijstelling een rechtsvordering in te stellen - Artikel 455 Gerechtelijk Wetboek - Toepasselijkheid

Het overlijden van de beklaagde, eiser in cassatie, vooraleer de bestreden beslissing op de strafvordering in kracht van gewijsde is gegaan, heeft het verval van de strafvordering tot gevolg waardoor die beslissing zonder uitwerking blijft en het cassatieberoep in zoverre geen bestaansreden meer heeft; het cassatieberoep van de beklaagde behoudt een bestaansreden in zoverre het gericht is tegen de beslissing over de burgerlijke rechtsvordering (1). (1) Cass. 9 oktober 2007, AR P.07.0381.N, AC 2007, nr. 463; Cass. 3 november 2015, AR P.14.1158.N, AC 2015, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Burgerlijke

justice - L. du 31 mars 1898 - Portée - Application

ACTION CIVILE - Droit d'ester en justice d'une union professionnelle - L. du 31 mars 1898 - Portée - Application

De l'article 455 du Code judiciaire, lequel dispose que le conseil de l'Ordre " est chargé de sauvegarder l'honneur de l'Ordre des avocats et de maintenir les principes de dignité, de probité et de délicatesse qui font la base de leur profession et doivent garantir un exercice adéquat de la profession ", ne peut être déduit le droit d'introduire une action par le biais de la constitution de partie civile en raison de la violation des intérêts professionnels d'un avocat par une personne qui n'exerce pas la profession d'avocat.

AVOCAT - Intérêts professionnels d'un avocat - Violation par une personne qui n'exerce pas la profession d'avocat - Ordre des avocats - Droit d'introduire une action par le biais de la constitution de partie civile - Article 455 du Code judiciaire - Applicabilité

ACTION CIVILE - Constitution de partie civile - Avocat - Intérêts professionnels d'un avocat - Violation par une personne qui n'exerce pas la profession d'avocat - Ordre des avocats - Droit d'introduire une action par le biais de la constitution de partie civile - Article 455 du Code judiciaire - Applicabilité

ACTION PUBLIQUE - Constitution de partie civile - Avocat - Intérêts professionnels d'un avocat - Violation par une personne qui n'exerce pas la profession d'avocat - Ordre des avocats - Droit d'introduire une action par le biais de la constitution de partie civile - Article 455 du Code judiciaire - Applicabilité

Le décès du prévenu, demandeur en cassation, survenu avant que la décision attaquée rendue sur l'action publique ne passe en force de chose jugée, entraîne l'extinction de l'action publique, laissant sans effet cette décision et rendant sans objet le pourvoi en cette mesure; le pourvoi du prévenu conserve un objet, en tant qu'il est dirigé contre la décision rendue sur l'action civile (1). (1) Cass. 9 octobre 2007, RG P.07.0381.N, Pas. 2007, n° 463; Cass. 3 novembre 2015, RG P.14.1158.N, Pas. 2015, n° ...

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se

rechtsvordering - Beklaagde - Overlijden van de beklagde, eiser in cassatie

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Overlijden van de beklagde, eiser in cassatie

pourvoir - Action civile - Prévenu - Décès du prévenu, demandeur en cassation

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Prévenu et inculpé - Décès du prévenu, demandeur en cassation

P.13.1010.N

28 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150428.1](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 47, eerste lid, Arbeidsongevallenwet 1971 kan de arbeidsongevallenverzekeraar tegen de aansprakelijke derde, binnen de perken van de door hem naar gemeen recht en voor diezelfde schade verschuldigde vergoeding, een rechtsvordering tot terugbetaling instellen tot beloop van de gevestigde kapitalen; deze rechtsvordering heeft betrekking op de gehele kapitalen en niet enkel op het gedeelte ervan dat overeenkomt met de waarschijnlijke winstgevende overlevingsduur van de getroffen(e) (1). (1) Cass. 2 november 1994, AR P.93.1493.F, AC 1994, nr. 464.

ARBEIDSONGEVAL - Aansprakelijkheid - Derde - Verzekering - Arbeidsongevallenverzekeraar - Aansprakelijke derde - Vordering tot terugbetaling

ARBEIDSONGEVAL - Verzekering - Arbeidsongevallenverzekeraar - Aansprakelijke derde - Vordering tot terugbetaling

En vertu de l'article 47, alinéa 1er, de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail, l'assureur-loi peut exercer une action en remboursement contre le tiers responsable, dans les limites de l'indemnisation dont il est redevable selon le droit commun et pour ce même dommage, jusqu'à concurrence des capitaux constitués; cette action a pour objet la totalité de ce capital et pas seulement la partie de celui-ci correspondant à la survie lucrative probable de la victime (1). (1) Cass. 2 novembre 1994, RG P.93.1493.F, Pas. 1994, n° 464.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Responsabilité - Tiers - Assurance - Assureur-loi - Tiers responsable - Action en remboursement

ACCIDENT DU TRAVAIL - Assurance - Assureur-loi - Tiers responsable - Action en remboursement

Om te bepalen of de op basis van het gemeen recht toe te kennen schadeloosstelling meer bedraagt dan de door de arbeidsongevallenverzekeraar verschuldigde uitkeringen, moet het bedrag van de arbeidsongevallenuitkeringen inclusief de sociale bijdragen vergeleken worden met het bedrag van de gemeenrechtelijke vergoedingen (1). (1) Cass. 1 december 1997, AR S.96.0333.N, AC 1997, nr. 520.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Arbeidsongeval - Wettelijke vergoedingen - Materiële beroepsschade - Cumulatieverbod - Sociale bijdragen - Burgerlijke vordering - Het surplus - Berekeningsbasis

- Artt. 43 en 46, § 2, tweede lid Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

ARBEIDSONGEVAL - Vergoeding - Cumulatie en verbod - Materiële schade - Elementen en grootte - Sociale bijdragen -

Pour déterminer si l'indemnité à allouer en vertu du droit commun excède les allocations dues par l'assureur-loi, il y a lieu de comparer le montant des allocations légales, cotisations sociales incluses, et le montant des indemnités de droit commun (1). (1) Cass. 1er décembre 1997, RG S.96.0333.N, Pas. 1997, n° 520.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Dommage matériel. éléments et étendue - Accident du travail - Indemnités légales - Dommage professionnel matériel - Interdiction de cumul - Cotisations sociales - Action civile - Surplus - Base de calcul

- Art. 43 et 46, § 2, al. 2 L. du 10 avril 1971 sur les accidents du travail

- Art. 1382 et 1383 Code civil

ACCIDENT DU TRAVAIL - Réparation - Cumul et interdiction - Dommage matériel - Eléments et étendue - Cotisations sociales - Indemnité de droit commun - Action civile - Surplus - Base de calcul

Gemeenrechtelijke vergoeding - Burgerlijke vordering - Het surplus - Berekeningsbasis

- Artt. 43 en 46, § 2, tweede lid Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

- Art. 43 et 46, § 2, al. 2 L. du 10 avril 1971 sur les accidents du travail

- Art. 1382 et 1383 Code civil

P.13.1017.N

26 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150526.3](#)

AC nr. ...

Vluchtmisdrijf is een ogenblikkelijk misdrijf en er is sprake van vluchtmisdrijf indien de bestuurder zich niet als bestuurder van het voertuig dat oorzaak dan wel aanleiding was van een ongeval op een openbare plaats, kenbaar maakt om zich aan de dienstige vaststellingen te onttrekken, ongeacht of hij ter plaatse blijft; de dienstige vaststellingen zijn niet alleen de vaststellingen die nodig zijn om de verantwoordelijkheid voor het gebeurde verkeersongeval te kunnen bepalen, maar ook de vaststellingen betreffende onder meer dronkenschap of alcoholintoxicatie (1). (1) Zie Cass. 28 november 1995, AR P.95.0276.N, AC 1995, nr. 511.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 33 - Art. 33.1 - Vluchtmisdrijf - Dienstige vaststellingen

- Art. 33, § 1, 1° Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 33 - Art. 33.1 - Vluchtmisdrijf

- Art. 33, § 1, 1° Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

Le délit de fuite est une infraction instantanée et il est question de délit de fuite si le conducteur qui ne signale pas avoir conduit le véhicule qui vient de causer ou d'occasionner un accident dans un lieu public, afin de se soustraire aux constatations utiles, même s'il reste sur les lieux; les constatations utiles sont non seulement les constatations nécessaires pour déterminer la responsabilité de l'accident de roulage qui s'est produit, mais également les constatations relatives notamment à l'état d'ébriété ou d'intoxication alcoolique (1). (1) Voir Cass. 28 novembre 1995, RG P.95.0276.N, Pas. 1995, n° 511.

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 33 - Article 33, # 1er - Délit de fuite - Constatations utiles

- Art. 33, § 1er, 1° Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 33 - Article 33, # 1er - Délit de fuite

- Art. 33, § 1er, 1° Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

P.13.1040.N

3 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150303.1](#)

AC nr. ...

Met achterlaten van afvalstoffen wordt niet alleen het storten zelf, maar ook het verzuim om de gedeponeerde afval te verwijderen bedoeld; niet vereist is dat de beklaagde strafrechtelijk verantwoordelijk is zowel voor het storten als voor het verzuim de afvalstoffen te verwijderen (1). (1) Cass. 11 januari 2011, AR P.10.1276.N, AC 2011, nr. 26; Cass. 22 februari 2005, AR P.04.1346.N, AC 2005, nr. 109 met concl. OM.

MILIEURECHT - Achterlaten van afvalstoffen

L'abandon de déchets vise non seulement le déversement, mais également le défaut d'élimination des déchets déposés; il n'est pas requis que le prévenu soit pénalement responsable tant du déversement que du défaut d'élimination des déchets (1). (1) Cass. 11 janvier 2011, RG P.10.1276.N, Pas. 2011, n° 26; Cass. 22 février 2005, RG P.04.1346.N, AC 2005, n° 109, avec les conclusions du M.P.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Abandon de déchets

- Art. 12 Decr. VI. R. 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen
- Art. 12 Decr. VI. Overheid 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

- Art. 12 Décr. Comm. fl. du 2 juillet 1981
- Art. 12 Déc. Rég. fl. du 23 décembre 2011

Zo partijen in beginsel een overeenkomst kunnen sluiten over de schadelijke gevolgen van een misdrijf, kan een bevrijdingsbeding de aansprakelijke evenwel niet bevrijden van aansprakelijkheid voor zijn opzettelijke fout (1). (1) A. Van Oevelen, "Exoneratiebedingen en vrijwaringsbedingen", in V. SAGAERT e.a. (eds.), Actuele ontwikkelingen inzake verbintenissenrecht, Antwerpen, Intersentia, 2009, 15.

Les parties ayant la possibilité, en principe, de conclure un accord sur les conséquences préjudiciables d'une infraction, une clause libératoire n'exempte toutefois pas le responsable de la responsabilité de sa faute intentionnelle (1). (1) A. Van Oevelen, « Exoneratiebedingen en vrijwaringsbedingen », dans V. SAGAERT et crts (éd.), Actuele ontwikkelingen inzake verbintenissenrecht, Anvers, Intersentia, 2009, 15.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Daad - Misdrijf - Bevrijdingsbeding tussen partijen - Aansprakelijkheid voor opzettelijke fout

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Infraction - Clause libératoire entre parties - Responsabilité de la faute intentionnelle

P.13.1066.N

10 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150310.5](#)

AC nr. ...

De vernietiging van de beslissing op de door de burgerlijke partij tegen de verzekeraar, waarmee een op artikel 8 WAM-wet gegronde bijzondere verzekering burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de organisatoren van een snelheids-, regelmatigheids- of behendigheidsrit of -wedstrijd voor motorrijtuigen werd afgesloten, ingestelde burgerlijke rechtsvordering, brengt de vernietiging mee van de beslissing op de door de burgerlijke partij tegen de verzekeraar "burgerlijke aansprakelijkheid" van de beklagde, bestuurder van het in het ongeval betrokken voertuig, en tegen het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds ingestelde burgerlijke rechtsvordering, welke beslissing daarmee een niet-onderscheiden dictum vormt (1). (1) Zie Cass. 11 oktober 2000, AR P.00.0576.F, AC 2000, nr. 538.

La cassation de la décision rendue sur l'action civile dirigée par la partie civile contre l'assureur avec lequel a été contractée une assurance spéciale fondée sur l'article 8 de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs, qui couvre la responsabilité civile des organisateurs de courses de vitesse, de régularité ou d'adresse au moyen de véhicules automoteurs, entraîne la cassation de la décision rendue sur l'action civile dirigée par la partie civile contre l'assureur « en responsabilité civile » du prévenu, conducteur du véhicule impliqué dans l'accident, et contre le Fonds commun de garantie automobile, cette décision ne constituant ainsi pas, dès lors, un dispositif distinct (1). (1) Voir Cass. 11 octobre 2000, RG P.00.0576.F, Pas. 2000, n° 538.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Burgerlijke partij - Beslissing op de burgerlijke rechtsvordering van de verzekeraar ex art. 8 Wam-wet - Vernietiging

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action civile - Partie civile - Décision sur l'action civile de l'assureur fondée sur l'article 8 de la l. du 21 novembre 1989 en matière de véhicules automoteurs - Cassation

P.13.1108.N

14 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150414.2](#)

AC nr. ...

De appelrechters die de bepaling van de opgelegde straf gronden op een uitgewiste veroordeling, verantwoorden hun beslissing niet naar recht.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Straf - Redengeving gegrond op een uitgewiste veroordeling

- Artt. 619, eerste lid, 620 en 634 Wetboek van Strafvordering

Wanneer de appelrechters bij de beoordeling van de op te leggen straf verwijzen naar het strafrechtelijk verleden van de eiser en het middel aanvoert dat uit het uittreksel uit het strafregister van de eiser blijkt dat hij enkel veroordeeld werd tot politiestrafen door een vonnis dat op het ogenblik van de uitspraak uitgewist was, vermag het Hof op deze stukken acht te slaan (1). (1) contra: Cass. 19 oktober 2005, AR P.05.1041.F, AC 2005, nr. 523 met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Strafzaken - Feitenrechter - Motivering van de straf - Gerechtig verleden - Vaststelling - Uittreksel uit het strafregister

STRAF - Allerlei - Redengeving - Gerechtig verleden - Vaststelling - Bevoegdheid van het Hof

Les juges d'appel qui ont fondé la fixation de la peine infligée sur une condamnation effacée n'ont pas justifié légalement leur décision.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Peine - Motivation fondée sur une condamnation effacée

- Art. 619, al. 1er, 620 et 634 Code d'Instruction criminelle

Lorsque, pour apprécier la peine à infliger, les juges d'appel se réfèrent aux antécédents pénaux du demandeur et que le moyen invoque que l'extrait du casier judiciaire du demandeur révèle qu'il n'a été condamné qu'à des peines de police par un jugement effacé à l'heure du prononcé, la Cour peut avoir égard à ces pièces (1). (1) contra: Cass. 19 octobre 2005, RG P.05.1041.F, Pas. 2005, n° 523, avec concl. de M. Vandermeersch, l'avocat général.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Matière répressive - Juge du fond - Motivation de la peine - Antécédents judiciaires - Constatation - Extrait du casier judiciaire

PEINE - Divers - Motivation - Antécédents judiciaires - Constatation - Compétence de la Cour

P.13.1129.N

31 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150331.2](#)

AC nr. ...

De rechters mogen hun overtuiging laten steunen op elk gegeven van het strafdossier, waaronder de overtuigingsstukken, waarover de partijen vrij tegenspraak hebben kunnen voeren; dergelijke stukken, onverschillig of ze neergelegd zijn ter griffie, maken deel uit van het strafdossier dat de partijen en de rechter kunnen inzien en zijn aan de tegenspraak onderworpen; zodat de rechter die zijn beslissing laat steunen op dergelijke regelmatig aan zijn beoordeling overgelegde gegevens, noch het recht van verdediging noch het recht op een eerlijk proces miskent (1). (1) Cass. 18 juli 2000, AR P.00.0742.N, AC 2000, nr. 428.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Strafdossier - Overtuigingsstukken - Bewijswaarde

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Strafdossier -

3/05/2023

Les juges d'appel peuvent asseoir leur conviction sur tout élément du dossier répressif, dont les pièces à conviction, que les parties peuvent librement contredire; de telles pièces, indépendamment du fait qu'elles ont été déposées au greffe, font partie du dossier répressif dont les parties et le juge peuvent prendre connaissance et sont soumises à la contradiction des parties, de sorte que le juge qui fonde sa décision sur de tels éléments régulièrement soumis à son appréciation ne viole ni les droits de la défense, ni le droit à un procès équitable (1). (1) Cass. 18 juillet 2000, RG P.00.0742.N, Pas. 2000, n° 428.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Dossier répressif - Pièces à conviction - Valeur probante

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Dossier répressif -

P. 309/843

Overtuigingsstukken - Bewijswaarde
RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Strafdossier -
Overtuigingsstukken - Bewijswaarde

Pièces à conviction - Valeur probante
TRIBUNAUDX - Matière répressive - Action publique - Dossier
répressif - Pièces à conviction - Valeur probante

P.13.1134.N

24 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150324.4](#)

AC nr. ...

De legaliteit van een strafbepaling vereist dat ze voldoende toegankelijk is en als dusdanig of in samenhang met andere bepalingen gelezen, op voldoende precieze wijze de als strafbaar gestelde gedraging omschrijft, zodat de draagwijdte ervan redelijk voorzienbaar is en het gegeven dat de rechter over een zekere beoordelingsvrijheid beschikt, is als dusdanig niet strijdig met die vereiste van redelijke voorzienbaarheid; aan de vereiste van de redelijke voorzienbaarheid is voldaan als het voor de persoon op wie de strafbepaling van toepassing is, mogelijk is om op grond van de strafbepaling en, zo nodig, met behulp van de uitlegging ervan gegeven door de rechtspraak, de handelingen en verzuimen te kennen die zijn strafrechtelijke verantwoordelijkheid kunnen meebrengen (1). (1) Cass. 29 november 2011, AR P.10.1766.N, AC 2011, nr. 650 met concl. van advocaat-generaal TIMPERMAN; Cass. 22 mei 2012, AR P.11.1723.N, AC 2012, nr. 317 (ro 12) met concl. van eerste advocaat-generaal DE SWAEF; J. ROZIE, "Beklaagde Alwetend. Over het criterium van de redelijke voorzienbaarheid als maatstaf van het lex certa-principe in strafzaken", RW 2013, 802-817.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Legaliteit van de strafbepaling - Vereisten

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Strafbaar gestelde gedraging - Redelijke voorzienbaarheid - Vereiste

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Algemeen - Legaliteit van de strafbepaling - Vereisten

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Algemeen - Strafbaar gestelde gedraging - Redelijke voorzienbaarheid - Vereiste

La légalité d'une disposition pénale requiert qu'elle soit suffisamment accessible et, lue en tant que telle ou en combinaison avec d'autres dispositions, qu'elle décrive de manière suffisamment précise le comportement qualifié de punissable, de sorte que sa portée soit raisonnablement prévisible, et le fait que le juge dispose d'une certaine liberté d'appréciation n'est pas, en soi, contraire à cette condition de prévisibilité raisonnable; la condition de la prévisibilité raisonnable est remplie lorsqu'il est permis à la personne à laquelle s'applique la disposition pénale, de connaître, sur la base de la disposition pénale et, pour autant que de besoin, à la lumière de son interprétation par la jurisprudence, les agissements et omissions pouvant entraîner cette responsabilité pénale (1). (1) Cass. 29 novembre 2011, RG P.10.1766.N, Pas. 2011, n° 650, avec concl. de M. TIMPERMAN, avocat général, publiées à leur date dans AC; Cass. 22 mai 2012, RG P.11.1723.N, Pas. 2012, n° 317 (n° 12), avec concl. de M. DE SWAEF, premier avocat général, publiées à leur date dans AC; J. ROZIE, "Beklaagde Alwetend. Over het criterium van de redelijke voorzienbaarheid als maatstaf van het lex certa-principe in strafzaken", R.W.F 2013, 802-817.

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Légalité de la disposition pénale - Conditions

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Agissement qualifié de punissable - Prévisibilité raisonnable - Condition

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Généralités - Légalité de la disposition pénale - Conditions

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Généralités - Agissement qualifié de punissable - Prévisibilité raisonnable - Condition

P.13.1170.N

10 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150310.1](#)

AC nr. ...

Ingeval van samenloop van fouten oordeelt de rechter onaantastbaar in welke mate ieders fout heeft bijgedragen tot het veroorzaken van de schade en bepaalt hij op grond daarvan ieders aandeel in de schadeloosstelling in hun onderlinge verhouding (1). (1) Cass. 29 januari 1988, AR 5630, AC 1987-88, nr. 327; Cass. 4 februari 2008, AR C.06.0236.F, AC 2008, nr. 81; Cass. 21 oktober 2008, AR P.08.0561.N, AC 2008, nr. 567; Cass. 9 oktober 2009, AR C.07.0080.F – C.07.0370.F, AC 2009, nr. 567.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming - Samenlopende fouten - Respectievelijke bijdrage in het veroorzaken van de schade - Bepaling van het respectievelijk nadeel in de schadeloosstelling - Opdracht van de rechter

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming - Samenlopende fouten - Respectievelijke bijdrage in het veroorzaken van de schade - Bepaling van het respectievelijk nadeel in de schadeloosstelling - Onaantastbare beoordeling

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Schade - Samenlopende fouten - Respectievelijke bijdrage in het veroorzaken van de schade - Bepaling van het respectievelijk nadeel in de schadeloosstelling

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

S'il y a concours de fautes, le juge apprécie souverainement dans quelle mesure la faute de chacun a contribué à causer le dommage et il détermine, sur ce fondement, la part de dommages et intérêts due par chacun, dans leurs rapports respectifs (1). (1) Cass. 29 janvier 1988, RG5630, Pas. 1988, n° 327; Cass. 4 février 2008, RG C.06.0236.F, Pas. 2008, n° 81; Cass. 21 octobre 2008, RG P.08.0561.N, Pas. 2008, n° 567; Cass. 9 octobre 2009, RG C.07.0080.F – C.07.0370.F, Pas. 2009, n° 567.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Concours de fautes - Fait de contribuer respectivement à causer le dommage - Détermination du préjudice respectif dans les dommages et intérêts - Mission du juge

- Art. 1382 et 1383 Code civil

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Evaluation - Concours de fautes - Fait de contribuer respectivement à causer le dommage - Détermination du préjudice respectif dans les dommages et intérêts - Appréciation souveraine

- Art. 1382 et 1383 Code civil

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Dommage - Concours de fautes - Fait de contribuer respectivement à causer le dommage - Détermination du préjudice respectif dans les dommages et intérêts

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Het bewust niet bezorgen van informatiedragers die sociale gegevens of overeenkomstig de wet op te maken, bij te houden of te bewaren gegevens bevatten, aan een sociaal inspecteur die daarom heeft verzocht, kan het misdrijf van het verhinderen van toezicht opleveren; het is daarbij zonder belang of de sociaal inspecteur gebruik heeft gemaakt van de hem door artikel 4, § 1, 2°, c) Arbeidsinspectiewet, thans artikel 28, § 3, Sociaal Strafwetboek toegekende opsporingsbevoegdheden en deze strafrechtelijk gesanctioneerde verplichting houdt geen miskenning in van het in artikel 6.2 EVRM en artikel 14.2 IVBPR vervatte vermoeden van onschuld (1). (1) Zie M. GRATIA en G. VAN DE MOSSCHELAER, "La loi concernant l'inspection du travail: après 2006, avant un code de droit pénal social (Partie I)", Ors. 2009, nr. 8, (17) 25; W. van EECKHOUTTE en S. BOUZOUMITA, "Opsporing van sociaalrechtelijke misdrijven", NJW 2009, (698) 709; A. DE NAUW, "Het misdrijf van verhindering van toezicht, de wettelijke verplichting bepaalde documenten op te maken, bij te houden en te bewaren in het sociaal strafrecht en het gebruik ervan in een strafvervolging" in X. Liber Amicorum Henri-D. Bosly, Loyauté, justice et vérité, Bruxelles, La Charte, 2009, 123-140; K. SALOMEZ, "Sociaal Strafrecht", Brussel, Die Keure, 2010, 94.

Le fait de ne pas fournir délibérément à l'inspecteur social qui les a demandés des supports d'information qui contiennent soit des données sociales, soit des données dont l'établissement, la tenue ou la conservation sont prescrits par la loi, peut constituer l'infraction d'obstacle à la surveillance; à cet égard, il est sans importance que l'inspecteur social ait eu recours aux compétences de recherche que lui confère l'article 4, § 1er, 2°, c) de la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail, actuellement article 28, § 3, du Code pénal social, et cette obligation sanctionnée pénalement n'implique pas la violation de la présomption d'innocence garantie par les articles 6.2 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et 14.2 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques (1). (1) Voir M. GRATIA et G. VAN DE MOSSCHELAER, « La loi concernant l'inspection du travail: après 2006, avant un code de droit pénal social (Partie I) », Ors. 2009, n° 8, (17) 25; W. van EECKHOUTTE et S. BOUZOUMITA, « Opsporing van sociaalrechtelijke misdrijven », N.J.W. 2009, (698) 709; A. DE NAUW, « Het misdrijf van verhindering van toezicht, de wettelijke verplichting bepaalde documenten op te maken, bij te houden en te bewaren in het sociaal strafrecht en het gebruik ervan in een strafvervolging » dans X. Liber Amicorum Henri-D. Bosly, Loyauté, justice et vérité, Bruxelles, La Charte, 2009, 123-140; K. SALOMEZ, « Sociaal Strafrecht », Bruxelles, Die Keure, 2010, 94.

ARBEID - Allerlei - Sociaal inspecteur - Verzoek om informatiedragers te bezorgen - Vermoeden van onschuld - Bestaanbaarheid

ARBEID - Algemeen - Sociaal inspecteur - Verhinderen van toezicht

ARBEID - Algemeen - Arbeidsinspectiewet - Opsporingsbevoegdheden sociaal inspecteur - Verzoek om informatiedragers te bezorgen

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.2 - Vermoeden van onschuld - Sociaal inspecteur - Verhinderen van toezicht - Bestaanbaarheid

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Sociaal inspecteur -

TRAVAIL - Divers - Inspecteur social - Demande de fournir les supports d'information - Présomption d'innocence - Compatibilité

TRAVAIL - Généralités - Inspecteur social - Obstacle à la surveillance

TRAVAIL - Généralités - L. du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail - Compétences de recherche de l'inspecteur social - Demande de fournir les supports d'information

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 2 - Présomption d'innocence - Inspecteur social - Obstacle à la surveillance - Compatibilité

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.2 - Présomption d'innocence - Inspecteur social - Obstacle à la

Verhinderen van toezicht - Bestaanbaarheid
RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Vermoeden van onschuld -
Sociaal inspecteur - Verzoek om informatiedragers te
bezorgen - Toepassing

surveillance - Compatibilité
PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS -
Présomption d'innocence - Inspecteur social - Demande de fournir
les supports d'information - Application

P.13.1261.N

3 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150303.2](#)

AC nr. ...

Uit artikel 5, eerste lid, Strafwetboek volgt dat, behoudens de in het vierde lid van deze bepaling vermelde publiekrechtelijke rechtspersonen, elke rechtspersoon en dus ook een eenmans-bvba strafrechtelijk verantwoordelijk kan worden gesteld voor misdrijven die hetzij een intrinsiek verband hebben met de verwezenlijking van zijn doel of de waarneming van zijn belangen, of die, naar blijkt uit de concrete omstandigheden, voor zijn rekening zijn gepleegd; in hoofde van een eenmans-bvba kan wel degelijk een eigen schuldpatroon worden vastgesteld en de omstandigheid dat voor het doen van die vaststelling rekening wordt gehouden met de gedragingen of verzuimen van de enige vennoot of zaakvoerder belet zulks niet (1). (1) Zie Cass. 20 april 2011, AR P.10.2026.F, AC 2011, nr. 269 en Cass. 30 april 2013, AR P.12.1290.N, AC 2013, nr. 270.

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Eenmans-
bvba - Eigen schuldpatroon

Il résulte de l'article 5, alinéa 1er, du Code pénal, que, hormis les personnes morales de droit public énoncées à l'alinéa 4 de cette disposition, toute personne morale, et donc également une société privée à responsabilité limitée unipersonnelle, peut être tenue pénalement responsable des infractions qui sont intrinsèquement liées à la réalisation de son objet ou à la défense de ses intérêts, ou de celles dont les faits concrets démontrent qu'elles ont été commises pour son compte; le propre comportement fautif dans le chef d'une société privée à responsabilité limitée unipersonnelle peut effectivement être établi, même s'il est tenu compte uniquement des agissements ou omissions de l'associé ou du gérant (1). (1) Voir Cass. 20 avril 2011, RG P.10.2026.F, Pas. 2011, n° 269; Cass. 30 avril 2013, RG P.12.1290.N, Pas. 2013, n° 270.

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Société privée à
responsabilité limitée unipersonnelle - Comportement fautif propre

P.13.1277.N

24 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150324.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Decreus.
VALSE NAAM - Verleiding van een getuige

Conclusions de l'avocat général Decreus.
FAUX TEMOIGNAGE - Subornation d'un témoin

Het misdrijf bepaald in artikel 223 Strafwetboek is een bijzondere vorm van deelname aan het misdrijf valse getuigenis en wordt om die reden op dezelfde wijze bestraft waaruit volgt dat er slechts sprake is van dit misdrijf, wanneer er een valse getuigenis is, dit is wanneer de getuige een valse getuigenis aflegt onder eed of voor de rechter opgeroepen, valse inlichtingen verstrekt; de getuigen die enkel door de politie verhoord worden tijdens een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek, zijn niet dergelijke getuigen (1). (1) Zie concl. OM.

VALSE NAAM - Verleiding van een getuige

L'infraction prévue à l'article 223 du Code pénal est une forme particulière de participation à l'infraction de faux témoignage et, par ce motif, est sanctionnée de la même manière; il en résulte qu'il est uniquement question de cette infraction lorsqu'il y a faux témoignage, à savoir lorsque le témoin fait un faux témoignage sous serment ou qu'il fournit de fausses informations au juge qui l'a convoqué; les témoins qui n'ont été entendus que par la police au cours de l'information ou de l'instruction judiciaire ne sont pas de tels témoins (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

FAUX TEMOIGNAGE - Subornation d'un témoin

P.13.1281.N

21 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150421.3](#)

AC nr. ...

Zonder op enigerlei wijze te onderzoeken op welke data bepaalde telastleggingen, voor zo ver bewezen, zouden gepleegd zijn, verklaren de appelrechters de strafvordering voor die telastleggingen, waarvoor zij te kennen geven dat zij mogelijk met hetzelfde opzet gepleegd werden als de feiten van een andere telastlegging waaraan de beklaagde schuldig wordt verklaard, vervallen door verjaring op grond van een stuitingsdaad die zich situeert vóór de mogelijk laatste datum van deze feiten, zoals omschreven, en verklaren zij dienvolgens de burgerlijke rechtsvorderingen, in zoverre zij gesteund zijn op de telastleggingen niet ontvankelijk; het Hof kan aldus niet nagaan of de strafvordering voor de telastleggingen wel of niet was verjaard op de dag waarop het arrest is uitgesproken en of de burgerlijke rechtsvorderingen die op deze telastleggingen werden gesteund, werden ingesteld nadat de strafvordering vervallen was door verjaring en vernietigt de bestreden beslissing in zoverre die uitspraak doet over die burgerlijke rechtsvorderingen, in de mate zij gesteund zijn op die telastleggingen, met verwijzing (1). (1) Zie Cass. 6 september 2000, AR P.00.0310.F, AC 2000, nr. 443; Cass. 7 november 2000, AR P.99.0048.N, AC 2000, nr. 604; Cass. 2 mei 2006, AR P.06.0125.N, AC 2006, nr. 252.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Algemeen -

Sans examiner d'aucune manière à quelles dates auraient été commises certaines préventions, pour autant qu'elles sont établies, les juges d'appel ont déclaré l'action publique exercée du chef de ces préventions, pour lesquelles ils ont indiqué qu'elles n'avaient pu être commises avec la même intention délictueuse que les faits d'une autre prévention du chef de laquelle le prévenu a été déclaré coupable, prescrite sur la base d'un acte interruptif antérieur à la dernière date possible de ces faits, tels que qualifiés, et, par conséquent, ils ont déclaré irrecevables les actions civiles, en tant qu'elles sont fondées sur les préventions; la Cour ne peut ainsi vérifier si l'action publique exercée du chef des préventions est ou non prescrite à la date du prononcé de l'arrêt ni si les actions publiques fondées sur ces préventions ont été introduites postérieurement à la prescription de l'action publique et elle casse la décision attaquée, avec renvoi, dans la mesure où elle se prononce sur ces actions civiles, en tant qu'elles sont fondées sur ces préventions (1). (1) Voir Cass. 6 septembre 2000, RG P.00.0310.F, Pas. 2000, n° 443; Cass. 7 novembre 2000, RG P.99.0048.N, Pas. 2000, n° 604; Cass. 2 mai 2006, RG P.06.0125.N, Pas. 2006, n° 252.

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Généralités - Infractions commises à des moments indéterminés

Misdrijven gepleegd op niet bepaalde tijdstippen tussen twee data - Toetsing door het Hof - Onmogelijkheid

- Art. 149 Grondwet 1994

- Artt. 21 tot 24 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

VERWIJZING NA CASSATIE - Strafzaken - Burgerlijke vordering - Misdrijven gepleegd op niet bepaalde tijdstippen tussen twee data - Verjaring - Toetsing door het Hof - Onmogelijkheid

- Art. 149 Grondwet 1994

- Artt. 21 tot 24 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

VERWIJZING NA CASSATIE - Strafzaken - Strafvordering - Misdrijven gepleegd op niet bepaalde tijdstippen tussen twee data - Verjaring - Toetsing door het Hof - Onmogelijkheid

- Art. 149 Grondwet 1994

- Artt. 21 tot 24 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

entre deux dates - Contrôle par la Cour - Impossibilité

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 21 à 24 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

RENVOI APRES CASSATION - Matière répressive - Action civile - Infractions commises à des moments indéterminés entre deux dates - Prescription - Contrôle par la Cour - Impossibilité

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 21 à 24 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

RENVOI APRES CASSATION - Matière répressive - Action publique - Infractions commises à des moments indéterminés entre deux dates - Prescription - Contrôle par la Cour - Impossibilité

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 21 à 24 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

P.13.1344.N

2 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150602.1](#)

AC nr. ...

Artikel 52.2, tweede lid, Wegverkeersreglement dat inhoudt, dat zo een partij die schade geleden heeft niet aanwezig is, de bij het ongeval betrokken personen zoveel mogelijk ter plaatse hun naam en adres moeten opgeven en, in elk geval, deze inlichtingen zo haast mogelijk rechtstreeks of door tussenkomst van de politie moeten mededelen, is niet van toepassing op degene die de plaats van het ongeval verlaat met de bedoeling zich aan dienstige vaststellingen te onttrekken.

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 52 - Artikel 52.2 - Toepassingsgebied

- Art. 33 Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 52.2.2° KB van 1 dec. 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer

L'article 52.2, alinéa 2, du code de la route, qui implique que, si une partie qui a subi un dommage n'est pas présente, les personnes impliquées dans l'accident doivent, autant que possible, fournir sur place, l'indication de leurs nom et adresse, et en tout cas, produire ces renseignements au plus tôt, directement ou par l'intermédiaire de la police, n'est pas applicable à celui qui quitte les lieux de l'accident dans l'intention de se soustraire aux constatations utiles.

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 52 - Article 52, § 2 - Champ d'application

- Art. 33 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

- Art. 52.2.2° A.R. du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière

Vluchtmisdrijf bestaat vanaf het ogenblik dat de bestuurder van een voertuig weet dat dit voertuig oorzaak van dan wel aanleiding tot een wegverkeersongeval is geweest, en de vlucht neemt om zich aan de dienstige vaststellingen te onttrekken; dit vereiste opzet moet op het ogenblik van de vlucht aanwezig zijn.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 33 - Art. 33.1 -

3/05/2023

Il y a délit de fuite dès l'instant où le conducteur d'un véhicule sait que ledit véhicule vient de causer un accident et prend la fuite afin de se soustraire aux constatations utiles; cette condition d'intention doit être observée au moment de la fuite.

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière -

P. 315/843

Bestanddelen - Opzet - Ogenblik waarop het opzet moet aanwezig zijn - Vluchtmisdrijf

- Art. 33, § 1, 1° Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

Dispositions légales - Article 33 - Article 33, # 1er - Eléments constitutifs - Intention - Moment où il doit y avoir intention - Délit de fuite

- Art. 33, § 1er, 1° Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

P.13.1399.N

12 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150512.2](#)

AC nr. ...

De naleving van het loyaliteitsbeginsel door het openbaar ministerie, dat inhoudt dat alle door het parket verzamelde gegevens bij het strafdossier worden gevoegd, inzonderheid de gegevens à décharge, wordt vermoed en om dat vermoeden te weerleggen zijn nauwkeurige en objectieve gegevens vereist (1). (1) Zie: Cass. 19 december 2012, AR P.12.1310.F, AC 2012, nr. 701

OPENBAAR MINISTERIE - Strafzaken - Strafvordering - Loyaliteitsbeginsel - Begrip - Vermoeden van loyaliteit - Weerlegging

Ofschoon het aan het openbaar ministerie staat elk gegeven mee te delen dat invloed kan hebben op de regelmatigheid van het bewijsmateriaal of het bestaan van het misdrijf, kan uit het feit alleen dat andere dossiers waarvan de inverdenkinggestelde beweert dat ze relevant zouden zijn, niet werden gevoegd, niet worden afgeleid dat die verplichting niet werd nageleefd; het feit dat het openbaar ministerie, dat de bewijslast draagt en instaat voor het geheim van het onderzoek, de keuze van die stukken maakt, kan jegens die partij geen vermoeden van de loyaliteit doen ontstaan (1). (1) Zie: Cass. 3 oktober 2012, AR P.12.0758.F, AC 2012, nr. 509

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Openbaar ministerie - Loyaliteitsbeginsel - Geen voeging van andere dossiers die relevant zouden zijn - Keuze van stukken door het openbaar ministerie - Vermoeden van loyaliteit

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Loyaliteitsbeginsel - Geen voeging van andere dossiers die relevant zouden zijn - Keuze van stukken door het openbaar ministerie - Vermoeden van loyaliteit

Le respect du principe de loyauté par le ministère public, qui implique que tous les éléments recueillis par le parquet soient versés au dossier répressif, particulièrement les éléments à décharge, est présumé et des éléments précis et objectifs sont requis pour renverser cette présomption (1). (1) Voir Cass. 19 décembre 2012, RG P.12.1310.F, Pas. 2012, n° 701.

MINISTERE PUBLIC - Matière répressive - Action publique - Principe de loyauté - Notion - Présomption de loyauté - Renversement

S'il incombe au ministère public de communiquer tout élément pouvant affecter la régularité de la preuve ou l'existence de l'infraction, une méconnaissance de cette obligation ne saurait se déduire du seul fait que d'autres dossiers dont l'inculpé prétend qu'ils seraient pertinents n'ont pas été joints; la sélection de ces pièces par le ministère public, qui a la charge de la preuve et est le gardien du secret de l'instruction, ne saurait engendrer une présomption de déloyauté dans son chef (1). (1) Voir Cass. 3 octobre 2012, RG P.12.0758.F, Pas. 2012, n° 509.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Ministère public - Principe de loyauté - Pas de jonction d'autres dossiers qui seraient pertinents - Choix des pièces par le ministère public - Présomption de loyauté

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un traitement équitable de la cause - Principe de loyauté - Pas de jonction d'autres dossiers qui seraient pertinents - Choix des pièces par le ministère public - Présomption de loyauté

Uit artikel 46bis, §1, eerste en tweede lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat uit de motivering van de schriftelijke beslissing van de onderzoeksrechter strekkende tot identificatie van de correspondenten van een bepaald telefoonnummer moet blijken dat die beslissing is genomen, rekening houdend met de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit zonder dat die bepalingen vereisen dat de onderzoeksrechter het voldoen aan de voorwaarden van proportionaliteit en subsidiariteit concreet en met verwijzing naar de feitelijke elementen van het opsporings- of gerechtelijk onderzoek motiveert; een dergelijke wijze van motivering verhindert niet dat de rechter oordeelt over de wettigheid van een door de onderzoeksrechter bij toepassing van artikel 46bis Wetboek van Strafvordering genomen beslissing (1). (1) Zie: Cass. 17 december 2013, AR P.13.1438.N, AC 2013, nr. 691

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Opsporen van telecommunicatie - Lokaliseren van de oorsprong of de bestemming van telecommunicatie - Beslissing strekkende tot identificatie van de correspondenten van een telefoonnummer - Beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit - Motivering - Wijze

- Artt. 46bis, § 1, eerste en tweede lid, en 88bis Wetboek van Strafvordering

Il résulte de l'article 46bis, § 1er, alinéas 1er et 2, du Code d'instruction criminelle qu'il doit apparaître de la motivation de la décision écrite du juge d'instruction tendant à l'identification des correspondants d'un certain numéro de téléphone, que cette décision est prise compte tenu des principes de proportionnalité et de subsidiarité, sans qu'il soit requis que le juge d'instruction motive concrètement et en référence aux éléments de fait de l'enquête ou de l'instruction judiciaire, le respect des conditions de proportionnalité et de subsidiarité; un tel mode de motivation n'empêche pas que le juge se prononce sur la légalité d'une décision prise par le juge d'instruction en application de l'article 46bis du Code d'instruction criminelle (1). (1) Voir Cass. 17 décembre 2013, RG P.13.1438.N, Pas. 2013, n° 691.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Repérage de télécommunications - Localisation de l'origine ou de la destination de télécommunications - Décision tendant à l'identification des correspondants de numéros de téléphone - Principes de proportionnalité et subsidiarité - Motivation - Mode

- Art. 46bis, § 1er, al. 1er et 2, et 88bis Code d'Instruction criminelle

P.13.1451.F

23 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150923.7](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Aangifte door de Cel voor financiële informatieverwerking - Bewijswaarde - Waarde van gewone inlichtingen

HELING - Witwassen - Bewijs - Aangifte door de Cel voor financiële informatieverwerking - Bewijswaarde - Waarde van gewone inlichtingen

HELING - Witwassen - Grondslag van het witwassen - Vermogensvoordeel rechtstreeks uit misdrijf verkregen - Begrip - Strafbare ontduiking van een belastingschuld

HELING - Witwassen - Grondslag van het witwassen - Vermogensvoordeel rechtstreeks uit misdrijf verkregen - Begrip - Strafbare ontduiking van een belastingschuld - Voordeel kan in het vermogen van de dader worden aangetroffen

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring -

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

PREUVE - Matière répressive - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Dénonciation de la cellule de traitement des informations financières - Valeur probante - Valeur à titre de simples renseignements

RECEL - Blanchiment - Preuve - Dénonciation de la cellule de traitement des informations financières - Valeur probante - Valeur à titre de simples renseignements

RECEL - Blanchiment - Assiette du blanchiment - Avantage patrimonial tiré directement d'une infraction - Notion - Evitement punissable d'une dette d'impôts

RECEL - Blanchiment - Assiette du blanchiment - Avantage patrimonial tiré directement d'une infraction - Notion - Evitement punissable d'une dette d'impôts - Avantage identifiable dans le patrimoine de l'auteur

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Avantage patrimonial tiré

P. 317/843

Vermogensvoordeel rechtstreeks uit misdrijf verkregen - Begrip - Strafbare ontduiking van een belastingschuld

directement d'une infraction - Notion - Evitement punissable d'une dette d'impôts

De strafbare ontduiking van een belastingschuld kan onder de toepassing vallen van artikel 42, 3°, Strafwetboek; in dat geval komt het vermogensvoordeel voort uit een vermindering van de geldelijke kosten met gevolgen voor het totaalvermogen van de schuldenaar (1). (1) Zie de concl. van het OM in Pas. 2015, nr.

L'évitement punissable d'une dette d'impôt peut entrer dans le champ d'application de l'article 42, 3°, du Code pénal; en ce cas, l'avantage patrimonial résulte d'une diminution des charges pécuniaires qui se répercute sur l'ensemble de la fortune du débiteur (1). (1) Voir les concl. du MP.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vermogensvoordeel rechtstreeks uit misdrijf verkregen - Begrip - Strafbare ontduiking van een belastingschuld
HELING - Witwassen - Grondslag van het witwassen - Vermogensvoordeel rechtstreeks uit misdrijf verkregen - Begrip - Strafbare ontduiking van een belastingschuld

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Avantage patrimonial tiré directement d'une infraction - Notion - Evitement punissable d'une dette d'impôts

RECEL - Blanchiment - Assiette du blanchiment - Avantage patrimonial tiré directement d'une infraction - Notion - Evitement punissable d'une dette d'impôts

De zaken die met toepassing van artikel 42, 2°, Strafwetboek kunnen worden verbeurdverklaard, zijn die welke materieel door het misdrijf werden voortgebracht, met andere woorden die door de dader onrechtmatig zijn voortgebracht.

Les choses confiscables en application de l'article 42, 2°, du Code pénal sont celles qui ont été matériellement créées par l'infraction, c'est-à-dire illégalement fabriquées par son auteur.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Artikel 42, 2°, Strafwetboek - Zaak die door het misdrijf is voortgebracht

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Article 42, 2°, du Code pénal - Chose produite par l'infraction

De door de Cel voor financiële informatieverwerking (CFI) vergaarde informatie die aan het openbaar ministerie wordt meegedeeld overeenkomstig de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, heeft slechts de waarde van gewone inlichtingen die door het gerechtelijk onderzoek moeten worden nagegaan (1). (1) Zie de concl. van het OM in Pas. 2015, nr.

Les informations recueillies par la cellule de traitement des informations financières (CTIF) et transmises au ministère public conformément à la loi du 11 janvier 1993 relative à la prévention de l'utilisation des systèmes financiers aux fins de blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme, ont seulement la valeur de simples renseignements qui doivent être vérifiés par l'enquête judiciaire (1). (1) Voir les concl. du MP.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Aangifte door de Cel voor financiële informatieverwerking - Bewijswaarde - Waarde van gewone inlichtingen

PREUVE - Matière répressive - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Dénonciation de la cellule de traitement des informations financières - Valeur probante - Valeur à titre de simples renseignements

HELING - Witwassen - Bewijs - Aangifte door de Cel voor financiële informatieverwerking - Bewijswaarde - Waarde van gewone inlichtingen

RECEL - Blanchiment - Preuve - Dénonciation de la cellule de traitement des informations financières - Valeur probante - Valeur à titre de simples renseignements

Wanneer de facturen zijn opgemaakt ten gevolge van weeggegevens bestemd om bewijs op te leveren tussen partijen en die facturen zich zonder enige mogelijke controle aan het openbaar vertrouwen opdringen, kunnen de bedrieglijke onjuistheden ervan als handelsgeschriften worden aangemerkt waarvan de vervalsing strafbaar is.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Geschrift dat kan worden vervalst - Handelsgeschrift - Begrip - Factuur opgemaakt op basis van onjuiste gegevens

Wanneer het bedrag van de ontdoken belasting niet specifiek in het totaalvermogen van de dader van het misdrijf kan worden aangetroffen, kan het niet het als een daad van witwassen worden aangemerkt; dat is echter niet het geval wanneer het uit de belastingfraude verkregen voordeel nog steeds kan worden aangetroffen (1). (1) Zie de concl. van het OM in Pas. 2015, nr. ...

HELING - Witwassen - Grondslag van het witwassen - Vermogensvoordeel rechtstreeks uit misdrijf verkregen - Begrip - Strafbare ontduiking van een belastingschuld - Voordeel kan in het vermogen van de dader worden aangetroffen

Lorsque des factures sont rédigées ensuite de données de pesage destinées à faire preuve entre parties et qu'elles s'imposent sans autre contrôle possible à la confiance du public, leurs inexactitudes frauduleuses sont susceptibles de constituer des écritures de commerce dont la falsification est punissable.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Ecrit susceptible de falsification - Ecriture de commerce - Notion - Facture rédigée sur la base de données inexactes

Lorsque le montant de l'impôt éludé ne peut être spécifiquement retrouvé dans l'ensemble du patrimoine de l'auteur de l'infraction, il ne peut faire l'objet d'un acte de blanchiment; tel n'est toutefois pas le cas lorsque l'avantage tiré de la fraude fiscale reste identifiable (1). (1) Voir les concl. du MP.

RECEL - Blanchiment - Assiette du blanchiment - Avantage patrimonial tiré directement d'une infraction - Notion - Evitement punissable d'une dette d'impôts - Avantage identifiable dans le patrimoine de l'auteur

P.13.1452.N

2 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150602.2](#)

AC nr. ...

De enkele omstandigheid dat de natuurlijke persoon handelt voor de rechtspersoon, houdt niet noodzakelijk in dat er tussen de beide personen een samenlopende strafrechtelijke verantwoordelijkheid bestaat.

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Natuurlijk persoon die handelt voor de rechtspersoon - Samenlopende strafrechtelijke verantwoordelijkheid met de rechtspersoon

- Art. 5, tweede lid Strafwetboek

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Natuurlijke personen - Natuurlijk persoon die handelt voor de rechtspersoon - Samenlopende strafrechtelijke verantwoordelijkheid

- Art. 5, tweede lid Strafwetboek

La seule circonstance que la personne physique agit pour la personne morale n'implique pas nécessairement qu'il existe une responsabilité pénale concomitante entre ces deux personnes.

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Personne physique qui agit pour la personne morale - Responsabilité pénale concomitante à celle de la personne morale

- Art. 5, al. 2 Code pénal

INFRACTION - Imputabilité - Personnes physiques - Personne physique qui agit pour la personne morale - Responsabilité pénale concomitante

- Art. 5, al. 2 Code pénal

Het staat de rechter onaantastbaar te oordelen of de toepassingsvoorwaarden van artikel 5, eerste lid, Strafwetboek vervuld zijn, meer bepaald of de rechtspersoon betrokken was bij de ten laste gelegde feiten en daarvoor verantwoordelijk is; de omstandigheid dat de rechter oordeelt dat dit niet het geval is, heeft voor gevolg dat er geen samenlopende strafrechtelijke verantwoordelijkheid is waardoor artikel 5, tweede lid, Strafwetboek geen toepassing vindt en niets belet de rechter dan te oordelen dat de natuurlijke persoon wel verantwoordelijk is voor het ten laste gelegde misdrijf.

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Artikel 5, eerste lid, Strafwetboek - Toepassingsvoorwaarden - Beoordeling door de rechter - Aard - Oordeel dat aan de toepassingsvoorwaarden niet voldaan is

- Art. 5, eerste en tweede lid Strafwetboek

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE

FEITENRECHTER - Misdrijf - Toerekenbaarheid -

Rechtspersonen - Artikel 5, eerste lid, Strafwetboek -

Toepassingsvoorwaarden

- Art. 5, eerste en tweede lid Strafwetboek

Il appartient au juge de décider souverainement si les conditions d'application de l'article 5, alinéa 1er, du Code pénal sont remplies, plus précisément si la personne morale était impliquée dans les faits mis à charge et en est responsable; la circonstance que le juge décide que tel n'est pas le cas a pour conséquence qu'il n'y a pas de responsabilité pénale concomitante, l'article 5, alinéa 2, du Code pénal n'étant, de ce fait, pas applicable et le juge n'étant alors nullement empêché de décider que la personne physique est bien responsable de l'infraction mise à charge.

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Article 5, alinéa 1er, du Code pénal - Conditions d'application - Appréciation par le juge - Nature - Décision selon laquelle les conditions d'application ne sont pas remplies

- Art. 5, al. 1er et 2 Code pénal

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR -

Infraction - Imputabilité - Personnes morales - Article 5, alinéa 1er, du Code pénal - Conditions d'application

- Art. 5, al. 1er et 2 Code pénal

P.13.1644.N

13 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150113.3](#)

AC nr. 30

In strafzaken oordeelt de rechter onaantastbaar of een verzoek tot heropening van het debat al dan niet moet worden ingewilligd; ook al is artikel 772 Gerechtelijk Wetboek niet van toepassing in strafzaken, zelfs indien de strafrechter enkel uitspraak doet over de burgerlijke belangen, kan hij dat verzoek afwijzen op grond van redenen die ook als voorwaarden voor de heropening van het debat worden bepaald in artikel 772 Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Zie Cass. 14 februari 2001, AR P.00.1350.F, P.00.1353.F, P.00.1363.F, AC 2001, nr. 91.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE

FEITENRECHTER - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering -

Verzoek tot heropening van het debat - Beoordeling

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Burgerlijke

rechtsvordering - Verzoek tot heropening van het debat -

Beoordeling door de rechter

En matière répressive, le juge apprécie souverainement si la demande de réouverture des débats doit ou non être accueillie; bien que l'article 772 du Code judiciaire ne soit pas applicable en matière répressive, même si le juge pénal se prononce uniquement sur les intérêts civils, il peut rejeter cette demande sur la base des motifs également prévus à l'article 772 du Code judiciaire en tant que conditions de la réouverture des débats (1). (1) Voir Cass. 14 février 2001, RG P.00.1350.F – P.00.1353.F - P.00.1363.F, Pas. 2001, n° 91.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR -

Matière répressive - Action civile - Demande en réouverture des débats - Appréciation

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action civile -

Demande en réouverture des débats - Appréciation par le juge

P.13.1661.N

16 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150616.1](#)

AC nr. ...

Artikel 190 Burgerlijk Wetboek heeft betrekking op de rechtspleging tot nietigverklaring van een huwelijk dat is aangegaan met overtreding van artikel 146bis Burgerlijk Wetboek, maar niet op de rechtspleging voor de strafrechter die in het kader van de beoordeling van een misdrijf of een burgerlijke rechtsvordering die gesteund is op een aan hem ter beoordeling voorgelegd misdrijf, dient te oordelen over het feit of een huwelijk in werkelijkheid een schijnhuwelijk is; de strafrechter oordeelt hierover op autonome wijze, onafgezien of een vordering tot nietigverklaring van het huwelijk voor de burgerlijke rechter werd ingeleid of nog kan worden ingeleid; zijn oordeel dat het om een schijnhuwelijk gaat, heeft niet de nietigverklaring van het huwelijk tot gevolg.

HUWELIJK - Nietigverklaring - Artikel 190 Burgerlijk Wetboek - Draagwijdte - Beperking

HUWELIJK - Strafvordering - Strafrechter - Beoordeling van een misdrijf of een hierop gesteunde burgerlijke rechtsvordering - Noodzaak om te beoordelen of een huwelijk in werkelijkheid een schijnhuwelijk is - Oordeel dat het een schijnhuwelijk is

STRAFVORDERING - Strafrechter - Beoordeling van een misdrijf of een hierop gesteunde burgerlijke rechtsvordering - Noodzaak om te beoordelen of een huwelijk in werkelijkheid een schijnhuwelijk is - Toepasselijke criteria

STRAFVORDERING - Strafrechter - Beoordeling van een misdrijf of een hierop gesteunde burgerlijke rechtsvordering - Noodzaak om te beoordelen of een huwelijk in werkelijkheid een schijnhuwelijk is - Bevoegdheid van de rechter

L'article 190 du Code civil concerne la procédure en nullité de mariage contracté en infraction à l'article 146bis du Code civil, mais non la procédure devant le juge pénal à l'égard de laquelle, dans le cadre de l'examen d'une infraction ou d'une action civile fondée sur une infraction soumise à son appréciation, il est appelé à décider si un mariage constitue en réalité un mariage de complaisance; le juge pénal se prononce de manière autonome à cet égard, indépendamment du fait qu'une action en nullité de mariage ait été introduite ou puisse encore être introduite devant la juridiction civile; la décision selon laquelle il s'agit d'un mariage de complaisance n'entraîne pas la nullité du mariage.

MARIAGE - Nullité - Article 190 du Code civil - Portée - Limitation

MARIAGE - Action publique - Juge pénal - Appréciation d'une infraction ou d'une action civile qu'elle fonde - Nécessité de décider si un mariage constitue en réalité un mariage de complaisance - Décision selon laquelle il s'agit d'un mariage de complaisance

ACTION PUBLIQUE - Juge pénal - Appréciation d'une infraction ou d'une action civile qu'elle fonde - Nécessité de décider si un mariage constitue en réalité un mariage de complaisance - Critères applicables

ACTION PUBLIQUE - Juge pénal - Appréciation d'une infraction ou d'une action civile qu'elle fonde - Nécessité de décider si un mariage constitue en réalité un mariage de complaisance - Compétence du juge

P.13.1745.N

13 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150113.4](#)

AC nr. 31

Conclusie van plaatsvervangend advocaat-generaal De Swaef.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Beslissing op tegenspraak

Conclusions de l'avocat général suppléant De Swaef.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Décision rendue contradictoirement

Wanneer in strafzaken een beklaagde ter rechtszitting tijdens de vordering van het openbaar ministerie en het pleidooi van de burgerlijke partij aanwezig is of er door zijn raadsman wordt vertegenwoordigd en de gelegenheid heeft zijn excepties en verweermiddelen aan te voeren, is de beslissing op tegenspraak gewezen (1). (1) Zie concl. OM.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Beslissing op tegenspraak

Lorsqu'en matière répressive, un prévenu est présent à l'audience lors du réquisitoire du ministère public ou de la plaidoirie de la partie civile ou qu'il y est représenté par son conseil et a l'opportunité de faire valoir ses exceptions et moyens de défense, la décision est rendue contradictoirement (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Décision rendue contradictoirement

P.13.1755.F

13 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150513.2](#)

AC nr. ...

Wanneer geen kritiek wordt uitgeoefend op de houding van de politieagenten tijdens de verhoren van de beklaagde noch op de inhoud van de processen-verbaal, kan uit de omstandigheid dat, toen de speurders werden gehoord in het kader van een daaropvolgend onderzoek door het Comité van toezicht op de politiediensten en zij ten aanzien van de beklaagde kwetsende en beledigende woorden hebben gebruikt, niet worden afgeleid dat de tijdens het gerechtelijk onderzoek verrichte handelingen als onregelmatig moeten worden beschouwd of dat de strafvordering niet-ontvankelijk moet worden verklaard.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regelmatigheid van de procedure - Verhoren van de beklaagde door politieagenten - Geen kritiek op de houding van de politieagenten - Daaropvolgend onderzoek door het Comité van toezicht op de politiediensten - Kwetsende en beledigende woorden van de speurders ten aanzien van de beklaagde - Gevolg - Regelmatigheid van de tijdens het gerechtelijk onderzoek verrichte handelingen

POLITIE - Onderzoek in strafzaken - Verhoren van de beklaagde door politieagenten - Geen kritiek op de houding van de politieagenten - Daaropvolgend onderzoek door het Comité van toezicht op de politiediensten - Kwetsende en beledigende woorden van de speurders ten aanzien van de beklaagde - Gevolg - Regelmatigheid van de tijdens het gerechtelijk onderzoek verrichte handelingen

Dès lors que ni l'attitude des policiers lors des auditions du prévenu ni le contenu des procès-verbaux ne sont critiqués, de la circonstance que, lorsqu'ils ont été entendus dans le cadre d'une enquête subséquente par le comité de contrôle des services de police, les enquêteurs ont tenu des propos désobligeants et outrageants à l'égard du prévenu, il ne se déduit pas que les actes accomplis pendant l'instruction doivent être tenus pour irréguliers ni que les poursuites doivent être déclarées irrecevables.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Régularité de la procédure - Auditions du prévenu par des policiers - Attitude des policiers non critiquée - Enquête subséquente par le comité de contrôle des services de police - Enquêteurs tenant des propos désobligeants et outrageants à l'égard du prévenu - Conséquence - Régularité des actes accomplis pendant l'instruction

POLICE - Instruction en matière répressive - Auditions du prévenu par des policiers - Attitude des policiers non critiquée - Enquête subséquente par le comité de contrôle des services de police - Enquêteurs tenant des propos désobligeants et outrageants à l'égard du prévenu - Conséquence - Régularité des actes accomplis pendant l'instruction

De strafwet is niet opgeheven omdat ze in onbruik is geraakt en rechtsdwaling is enkel onoverkomelijk en wordt enkel als rechtvaardigingsgrond beschouwd voor zoverre ieder redelijk en voorzichtig persoon die zich in dezelfde feitelijke en juridische toestand bevindt dezelfde vergissing zou hebben begaan (1). (1) Zie F. TULKENS en M. VAN DE KERCHOVE, Introduction au droit pénal, Kluwer, 2007, p. 404-409.

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Onoverkomelijke rechtsdwaling - Rechtvaardigingsgrond

- Art. 71 Strafwetboek

De rechter beoordeelt in feite of een onoverkomelijke dwaling al dan niet aanwezig is en het Hof gaat hierbij na of hij uit zijn onaantastbare vaststellingen naar recht zijn beslissing heeft kunnen afleiden.

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Bestaan van onoverkomelijke dwaling - Onaantastbare beoordeling door de rechter

- Art. 71 Strafwetboek

De rechter beoordeelt in feite of een onoverkomelijke dwaling al dan niet aanwezig is en het Hof gaat hierbij na of hij uit zijn onaantastbare vaststellingen naar recht zijn beslissing heeft kunnen afleiden.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Misdrijf - Rechtvaardigingsgrond - Bestaan van onoverkomelijke dwaling - Feitelijke beoordeling

- Art. 71 Strafwetboek

Aangezien artikel 6.1 en 6.2 EVRM niet vermeldt welke straf op het niet-naleven van het vermoeden van onschuld staat, staat het aan de rechter om de gevolgen daarvan te beoordelen.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Niet-naleving van het vermoeden van onschuld - Gevolgen - Beoordeling door de rechter

La loi pénale ne s'abroge pas par désuétude et l'erreur de droit n'est invincible et ne constitue une cause de justification que pour autant qu'elle soit de nature telle que toute personne raisonnable et prudente, placée dans les mêmes circonstances de fait et de droit, l'eût commise (1). (1) Voir F. TULKENS et M. VAN DE KERCHOVE, Introduction au droit pénal, Kluwer, 2007, pp. 404-409.

INFRACTION - Justification et excuse - Justification - Erreur de droit invincible - Cause de justification

- Art. 71 Code pénal

Le juge apprécie en fait l'existence d'une erreur invincible, la Cour vérifiant si, de ces constatations souveraines, il a pu légalement déduire sa décision.

INFRACTION - Justification et excuse - Justification - Existence d'une erreur invincible - Appréciation souveraine par le juge

- Art. 71 Code pénal

Le juge apprécie en fait l'existence d'une erreur invincible, la Cour vérifiant si, de ces constatations souveraines, il a pu légalement déduire sa décision.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Matière répressive - Infraction - Cause de justification - Existence d'une erreur invincible - Appréciation en fait

- Art. 71 Code pénal

Les articles 6.1 et 6.2 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ne précisant pas la sanction du non-respect de la présomption d'innocence, il appartient au juge d'en apprécier les conséquences.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Non-respect de la présomption d'innocence - Conséquences - Appréciation par le juge

Aangezien artikel 6.1 en 6.2 EVRM niet vermeldt welke straf op het niet-naleven van het vermoeden van onschuld staat, staat het aan de rechter om de gevolgen daarvan te beoordelen.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Verdrag Rechten van de Mens - Artikelen 6.1 en 6.2 - Niet-naleving van het vermoeden van onschuld - Gevolgen - Beoordeling door de rechter

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Niet-naleving van het vermoeden van onschuld - Gevolgen - Beoordeling door de rechter

Les articles 6.1 et 6.2 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ne précisant pas la sanction du non-respect de la présomption d'innocence, il appartient au juge d'en apprécier les conséquences.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Matière répressive - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6, § 1er et 2 - Non-respect de la présomption d'innocence - Conséquences - Appréciation par le juge

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.2 - Non-respect de la présomption d'innocence - Conséquences - Appréciation par le juge

P.13.1758.N

10 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150210.1](#)

AC nr. 94

Conclusie van procureur-generaal Duinslaeger.

HOGER BEROEP - Algemeen - Tussenvonnis - Beslissing die een feitelijke kwestie of rechtskwestie beslecht - Vatbaarheid voor hoger beroep - Afwezigheid van hoger beroep

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Voorwerp van het hoger beroep

Het hoger beroep strekt zich uit tot elk vonnis dat in dezelfde zaak is geweest en waartegen geen hoger beroep openstond; elk tussenvonnis dat een feitelijke kwestie of een rechtskwestie beslecht, is vatbaar voor hoger beroep; wanneer de rechter in een tussenvonnis een rechtskwestie heeft beslecht en tegen dit vonnis geen hoger beroep werd ingesteld binnen de wettelijke termijn, is het recht op hoger beroep tegen deze beslissing vervallen en is de inhoud van dit tussenvonnis niet onderworpen aan het oordeel van de rechter in hoger beroep (1)(2). (1) Andersluidende concl. OM (2) Zie Cass. 26 mei 2003, AR S.02.0118.F, AC 2003, nr. 320.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Voorwerp van het hoger beroep

HOGER BEROEP - Algemeen - Tussenvonnis - Beslissing die een feitelijke kwestie of rechtskwestie beslecht - Vatbaarheid voor hoger beroep - Afwezigheid van hoger beroep

- Art. 1068 Gerechtelijk Wetboek

Conclusions du procureur général Duinslaeger.

APPEL - Généralités - Jugement interlocutoire - Décision qui tranche une question de fait ou une question juridique - Décisions susceptibles d'appel - Absence d'appel

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Objet de l'appel

L'effet de l'appel porte sur chaque jugement rendu en la même cause et n'ayant pas fait l'objet d'un appel; tout jugement interlocutoire qui tranche une question de fait ou une question juridique est susceptible d'appel; lorsque le juge a tranché une question juridique par un jugement interlocutoire et que ce jugement n'a pas fait l'objet d'un appel dans le délai légal, le droit d'appel contre cette décision est éteint et le contenu de ce jugement interlocutoire n'est pas soumis à l'appréciation du juge en degré d'appel (1)(2). (1) Concl. contraires du MP. (2) Voir Cass. 26 mai 2003, RG S.02.0118.F, Pas. 2003, n° 320.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Objet de l'appel

APPEL - Généralités - Jugement interlocutoire - Décision qui tranche une question de fait ou une question juridique - Décisions susceptibles d'appel - Absence d'appel

P.13.1834.F

7 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150107.4](#)

AC nr. 10

Het staat niet aan het onderzoeksgerecht om de strafvordering en de burgerlijke rechtsvordering niet-ontvankelijk te verklaren wanneer de abnormaal lange duur van de rechtspleging niet belet dat het recht van verdediging ten volle kan worden uitgeoefend, aangezien geen bewijsmateriaal à charge of à décharge door het tijdsverloop is gewijzigd of is teloorgegaan; in dergelijk geval systematisch te beletten dat de zaak wordt berecht, komt er eigenlijk op neer dat verschillende partijen en, meer bepaald, de burgerlijke partijen, het geding wordt ontzegd waarop zij wachten, terwijl ook zij slachtoffers zijn van de overschrijding van de redelijke termijn en dat, wat hen betreft, een billijke vergoeding enkel kan worden gevonden in een versnelling van de rechtspleging en niet in de beslissing om er voorbarig een einde aan te stellen (1). (1) Zie Cass. 7 september 2011, AR P.10.1319.F, AC 2011, nr. 455; Cass. 5 juni 2012, AR P.12.0018.N, AC 2012, nr. 364.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Overschrijding van de redelijke termijn - Sanctie - Niet-ontvankelijkheid van de strafvordering en van de burgerlijke rechtsvordering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Onderzoek binnen een redelijke termijn - Regeling van de rechtspleging - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Overschrijding van de redelijke termijn - Sanctie - Niet-ontvankelijkheid van de strafvordering en van de burgerlijke rechtsvordering

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Overschrijding van de redelijke termijn - Sanctie - Niet-ontvankelijkheid van de strafvordering en van de burgerlijke rechtsvordering

Een voortgezet misdrijf verliest dat karakter niet, louter omdat het door de dader beoogde doel als zodanig niet strafbaar is.

MISDRIJF - Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend misdrijf - Voortgezet misdrijf - Eenheid van opzet - Beoogd doel

STRAF - Samenloop - Eendaadse - Voortgezet misdrijf - Eenheid van opzet - Beoogd doel

Il n'appartient pas à la juridiction d'instruction de dire les actions publique et civiles irrecevables lorsque la durée anormale de la procédure n'empêche pas les droits de la défense de s'exercer pleinement, aucune des preuves à charge ou à décharge n'ayant été altérée ou perdue par l'écoulement du temps; empêcher systématiquement le jugement de la cause en pareil cas, reviendrait à priver plusieurs parties, notamment civiles, du procès qu'elles attendent, alors qu'elles sont également victimes du dépassement du délai raisonnable et qu'une réparation équitable ne peut être trouvée, en ce qui les concerne, que dans une accélération de la procédure et non dans la décision d'y mettre prématurément un terme (1). (1) Voir Cass. 7 septembre 2011, RG P.10.1319.F, Pas. 2011, n° 455; Cass. 5 juin 2012, RG P.12.0018.N, Pas. 2012, n° 364.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Appel - Chambre des mises en accusation - Dépassement du délai raisonnable - Sanction - Irrecevabilité des actions publique et civile

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Examen dans un délai raisonnable - Règlement de la procédure - Appel - Chambre des mises en accusation - Dépassement du délai raisonnable - Sanction - Irrecevabilité des actions publique et civile

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Appel - Chambre des mises en accusation - Dépassement du délai raisonnable - Sanction - Irrecevabilité des actions publique et civile

Une infraction continuée ne perd pas ce caractère du seul fait que l'objectif poursuivi par l'auteur n'est pas, comme tel, punissable.

INFRACTION - Espèces - Infraction instantanée. infraction continuée. infraction continue - Infraction continuée - Unité d'intention - Objectif poursuivi

PEINE - Concours - Concours idéal - Infraction continuée - Unité d'intention - Objectif poursuivi

P.13.1961.N

23 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150623.5](#)

AC nr. ...

Bij de interpretatie van een door een wettelijke of reglementaire bepaling niet nader omschreven begrip, dient te worden gekeken naar de bedoeling van de regelgever, waarbij een definitie van hetzelfde begrip die in een andere wetgeving of reglementering voorkomt, een hulpmiddel kan zijn in zoverre zij niet in strijd is met de bedoeling van de te interpreteren bepaling.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Strafzaken - Wettelijke of reglementaire bepaling - Niet nader omschreven begrip - Interpretatie

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Strafvordering - Wettelijke of reglementaire bepaling - Niet nader omschreven begrip - Interpretatie

Nu artikel 49.2.4°, Wegverkeersreglement niet bepaalt wat onder het begrip "toeristische centra" moet worden verstaan, dient dit begrip te worden uitgelegd aan de hand van artikel 17 van de wet van 10 november 2006 betreffende de openingsuren in handel, ambacht en dienstverlening en artikel 2 van het koninklijk besluit van 16 juni 2009 tot uitvoering van artikel 17, tweede lid van voornoemde wet van 10 november 2006.

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 49 - Miniatuurslepen die binnen toeristische centra rijden - Niet nader omschreven begrip - Interpretatie

Pour interpréter une notion non précisément définie dans une disposition légale ou réglementaire, il faut observer l'intention du législateur réglementaire, là où une définition de la même notion présente dans une autre législation ou réglementation peut s'avérer utile, en tant qu'elle n'est pas contraire à l'esprit de la disposition à interpréter.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Généralités - Matière répressive - Disposition légale ou réglementaire - Notion non précisément définie - Interprétation

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action publique - Disposition légale ou réglementaire - Notion non précisément définie - Interprétation

Dès lors que l'article 49.2.4° du code de la route ne précise pas ce qu'il y a lieu d'entendre par la notion de « localités touristiques », cette notion doit être interprétée à la lumière des articles 17 de la loi du 10 novembre 2006 relative aux heures d'ouverture dans le commerce, l'artisanat et les services et 2 de l'arrêté royal du 16 juin 2009 exécutant l'article 17, deuxième alinéa, de la loi susmentionnée du 10 novembre 2006.

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 49 - Trains miniatures circulant à l'intérieur des localités touristiques - Notion non précisément définie - Interprétation

P.13.2027.N

17 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150217.4](#)

AC nr. 118

Het verstrijken van de termijn voor het onderzoek of de analyse van de goederen die op grond van artikel 6, §1 van het koninklijk besluit van 22 februari 2001 juncto artikel 1 van het ministerieel besluit van 18 december 2002 bij administratieve maatregel onder bewarend beslag werden geplaatst, leidt tot het beëindigen van dit bewarend beslag; het verstrijken van die termijn heeft niet de nietigheid tot gevolg van het uit dit bewarend beslag voortvloeiende onderzoek.

BESLAG - Bewarend beslag - Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen - Bewarend beslag op goederen - Aard - Doel - Termijn - Verstrijken van de termijn

- Art. 6, § 1 KB 22 feb. 2001 houdende organisatie van de controles die worden verricht door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen

- Art. 1 MB 18 december 2002 genomen in uitvoering van artikel 6, §1 van het KB van 22 februari 2001 houdende organisatie van de controles die worden verricht door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en tot wijziging van diverse wetteli

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen - Bewarend beslag op goederen - Aard - Doel - Termijn - Verstrijken van de termijn

- Art. 6, § 1 KB 22 feb. 2001 houdende organisatie van de controles die worden verricht door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen

- Art. 1 MB 18 december 2002 genomen in uitvoering van artikel 6, §1 van het KB van 22 februari 2001 houdende organisatie van de controles die worden verricht door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en tot wijziging van diverse wetteli

L'expiration du délai dévolu à l'examen ou à l'analyse des marchandises ayant été saisies à titre conservatoire sur la base de l'article 6, § 1er, de l'arrêté royal du 22 février 2001 organisant les contrôles effectués par l'Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire et modifiant diverses dispositions légales, combiné à l'article 1er de l'arrêté ministériel du 18 décembre 2002 pris en exécution de l'article 6, § 1er, précité, entraîne la levée de cette saisie conservatoire; l'expiration de ce délai n'a pas pour conséquence la nullité de l'enquête découlant de cette saisie conservatoire

SAISIE - Saisie conservatoire - Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire - Saisie conservatoire de marchandises - Nature - Objectif - Délai - Expiration du délai

- Art. 6, § 1er A.R. du 22 février 2001 organisant les contrôles effectués par l'Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire et modifiant diverses dispositions légales

- Art. 1er A.M. du 18 décembre 2002

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Actes d'information - Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire - Saisie conservatoire de marchandises - Nature - Objectif - Délai - Expiration du délai

- Art. 6, § 1er A.R. du 22 février 2001 organisant les contrôles effectués par l'Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire et modifiant diverses dispositions légales

- Art. 1er A.M. du 18 décembre 2002

P.13.2046.N

20 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150120.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Timperman.

JACHT - Veldwetboek - Bijzondere veldwachters - Dienstuitoefening - Wapendracht

LANDBOUW - Veldwetboek - Bijzondere veldwachters - Dienstuitoefening - Wapendracht

WAPENS - Veldwetboek - Bijzondere veldwachters - Wapendracht

Conclusions de l'avocat général Timperman.

CHASSE - Code rural - Gardes-champêtres particuliers - Exercice de son service - Port d'arme

AGRICULTURE - Code rural - Gardes-champêtres particuliers - Exercice de son service - Port d'arme

ARMES - Code rural - Gardes-champêtres particuliers - Port d'arme

De bijzondere veldwachter oefent zijn dienst uit en mag zijn geweer slechts dragen binnen het gebied waarover hij werd aangesteld (1). (1) Zie concl. OM.

LANDBOUW - Veldwetboek - Bijzondere veldwachters - Dienstuioefening - Wapendracht

- Art. 61 Veldwetboek
- Art. 14 KB 8 jan. 2006 tot regeling van het staat van de bijzondere verldwachters

De bijzondere veldwachter oefent zijn dienst uit en mag zijn geweer slechts dragen binnen het gebied waarover hij werd aangesteld (1). (1) Zie concl. OM.

JACHT - Veldwetboek - Bijzondere veldwachters - Dienstuioefening - Wapendracht

- Art. 61 Veldwetboek
- Art. 14 KB 8 jan. 2006 tot regeling van het staat van de bijzondere verldwachters

WAPENS - Veldwetboek - Bijzondere veldwachters - Wapendracht

- Art. 61 Veldwetboek
- Art. 14 KB 8 jan. 2006 tot regeling van het staat van de bijzondere verldwachters

Le garde champêtre particulier exerce son service et ne peut porter son fusil que sur le territoire où il a été désigné (1). (1) Voir les concl. du MP.

AGRICULTURE - Code rural - Gardes-champêtres particuliers - Exercice de son service - Port d'arme

- Art. 61 Code rural
- Art. 14 A.R. du 8 janvier 2006

Le garde champêtre particulier exerce son service et ne peut porter son fusil que sur le territoire où il a été désigné (1). (1) Voir les concl. du MP.

CHASSE - Code rural - Gardes-champêtres particuliers - Exercice de son service - Port d'arme

- Art. 61 Code rural
- Art. 14 A.R. du 8 janvier 2006

ARMES - Code rural - Gardes-champêtres particuliers - Port d'arme

- Art. 61 Code rural
- Art. 14 A.R. du 8 janvier 2006

P.13.2051.F

1 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150401.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Daad - Misdrijf - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Voorwerp - Herstel van de door een misdrijf veroorzaakte schade - Titularis van de vordering

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Daad - Misdrijf - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Door een misdrijf veroorzaakte schade - Verzekeringsinstelling - Ten gunste van het slachtoffer verrichte uitbetalingen - Contractuele verplichting - Tegenprestatie voor de verzekeringspremies

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Voorwerp - Herstel van de door een misdrijf veroorzaakte schade - Titularis van de vordering

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Door een misdrijf veroorzaakte schade - Verzekeringsinstelling - Ten gunste van het slachtoffer verrichte uitbetalingen - Contractuele verplichting - Tegenprestatie voor de verzekeringspremies

VERZEKERING - Algemeen - Aanvullende vrije onderlinge verzekering - Door een misdrijf veroorzaakte schade - Ten gunste van het slachtoffer verrichte uitbetalingen - Contractuele verplichting - Tegenprestatie voor de

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Infraction - Action civile portée devant le juge pénal - Objet - Réparation du dommage causé par une infraction - Titulaire de l'action

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Infraction - Action civile portée devant le juge pénal - Dommage causé par une infraction - Organisme assureur - Décaissements opérés en faveur de la victime - Obligation contractuelle - Contrepartie des primes d'assurance

ACTION CIVILE - Action civile portée devant le juge pénal - Objet - Réparation du dommage causé par une infraction - Titulaire de l'action

ACTION CIVILE - Action civile portée devant le juge pénal - Dommage causé par une infraction - Organisme assureur - Décaissements opérés en faveur de la victime - Obligation contractuelle - Contrepartie des primes d'assurance

ASSURANCES - Généralités - Assurance mutualiste libre complémentaire - Dommage causé par une infraction - Décaissements opérés en faveur de la victime - Obligation contractuelle - Contrepartie des primes d'assurance

P. 328/843

Door aan haar verzekerde, die het slachtoffer is van een misdrijf, prestaties toe te kennen tot vergoeding van de geleden materiële economische schade, lijdt de verzekeringsinstelling geen schade die door een misdrijf is veroorzaakt maar voert ze een contractuele verplichting uit; bijgevolg verantwoordt de rechter zijn beslissing naar recht wanneer hij de vordering van een verzekeringsmaatschappij van onderlinge bijstand strekkende tot terugvordering van de ten gunste van het slachtoffer verrichte uitbetalingen in het kader van een vrije onderlinge en aanvullende verzekering afwijst, op grond dat zij, in haar hoedanigheid van verzekeraar, haar waarborg heeft gebruikt als tegenprestatie voor de door haar ontvangen verzekeringspremies en zij geen enkele schade heeft geleden in de zin van de artikelen 1382 e.v. Burgerlijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Daad - Misdrijf - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Door een misdrijf veroorzaakte schade - Verzekeringsinstelling - Ten gunste van het slachtoffer verrichte uitbetalingen - Contractuele verplichting - Tegenprestatie voor de verzekeringspremies
BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Door een misdrijf veroorzaakte schade - Verzekeringsinstelling - Ten gunste van het slachtoffer verrichte uitbetalingen - Contractuele verplichting - Tegenprestatie voor de verzekeringspremies
VERZEKERING - Algemeen - Aanvullende vrije onderlinge verzekering - Door een misdrijf veroorzaakte schade - Ten gunste van het slachtoffer verrichte uitbetalingen - Contractuele verplichting - Tegenprestatie voor de verzekeringspremies

De burgerlijke rechtsvordering, die naar luid van artikel 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, terzelfdertijd en voor dezelfde rechters vervolgd kan worden als de strafvordering, is de rechtsvordering tot herstel van de schade die door een misdrijf is veroorzaakt en die volgens artikel 3 van die wet behoort aan hen die de schade hebben geleden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Daad - Misdrijf - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter -

En accordant à son assuré victime d'une infraction des prestations en réparation du dommage matériel économique subi, l'organisme assureur ne subit pas un dommage causé par une infraction mais exécute une obligation contractuelle; dès lors, le juge justifie légalement sa décision de rejeter la demande d'une société mutualiste d'assurances tendant à récupérer des décaissements opérés en faveur de la victime dans le cadre d'une assurance mutualiste libre complémentaire au motif qu'elle a servi, en sa qualité d'assureur, sa garantie en contrepartie des primes d'assurance qu'elle a perçues et qu'elle n'a subi aucun dommage au sens des articles 1382 et suivants du Code civil (1). (1) Voir les concl. du MP.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Infraction - Action civile portée devant le juge pénal - Dommage causé par une infraction - Organisme assureur - Décaissements opérés en faveur de la victime - Obligation contractuelle - Contrepartie des primes d'assurance

ACTION CIVILE - Action civile portée devant le juge pénal - Dommage causé par une infraction - Organisme assureur - Décaissements opérés en faveur de la victime - Obligation contractuelle - Contrepartie des primes d'assurance

ASSURANCES - Généralités - Assurance mutualiste libre complémentaire - Dommage causé par une infraction - Décaissements opérés en faveur de la victime - Obligation contractuelle - Contrepartie des primes d'assurance

L'action civile qui, aux termes de l'article 4 du titre préliminaire du Code de procédure pénale, peut être poursuivie en même temps et devant les mêmes juges que l'action publique, est l'action pour la réparation du dommage causé par une infraction, laquelle appartient suivant l'article 3 de la même loi, à ceux qui ont souffert de ce dommage (1). (1) Voir les concl. du MP.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Infraction - Action civile portée devant le juge pénal - Objet - Réparation du dommage

Voorwerp - Herstel van de door een misdrijf veroorzaakte schade - Titularis van de vordering

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Voorwerp - Herstel van de door een misdrijf veroorzaakte schade - Titularis van de vordering

causé par une infraction - Titulaire de l'action

ACTION CIVILE - Action civile portée devant le juge pénal - Objet - Réparation du dommage causé par une infraction - Titulaire de l'action

P.13.2070.N

3 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150203.6](#)

AC nr. 80

Het bezit van beelden met pornografisch karakter waarbij minderjarigen betrokken zijn of worden voorgesteld, dat bij wet wordt gestraft, vereist niet dat de computergebruiker een afbeelding kan manipuleren door ze op te slaan of uit te printen; het feit dat de betrokkene wetens een webstek bezoekt en de beelden bekijkt, volstaat (1). (1) Cass. 20 april 2011, AR P.10.2006.F, AC 2011, nr. 267.

INFORMATICA - Openbare zedenschennis - Beelden met pornografisch karakter waarbij minderjarigen betrokken zijn of worden voorgesteld - Bezoeken van webstek - Strafbaarheid

- Art. 383bis, § 2 Strafwetboek

OPENBARE SCHENNIS VAN DE GOEDE ZEDEN - Beelden met pornografisch karakter waarbij minderjarigen betrokken zijn of worden voorgesteld - Bezoeken van webstek - Strafbaarheid

- Art. 383bis, § 2 Strafwetboek

La possession d'images à caractère pornographique impliquant ou présentant des mineurs sanctionnée par la loi ne requiert pas que l'utilisateur d'un ordinateur manifeste sa maîtrise d'une image par le téléchargement ou l'impression de celle-ci; il suffit que la personne concernée visite sciemment un site web et visionne des images (1). (1) Cass. 20 avril 2011, RG P.10.2006.F, Pas. 2011, n° 267.

INFORMATIQUE - Outrage public au moeurs - Images à caractère pornographique impliquant ou présentant des mineurs - Visites de site web - Caractère punissable

- Art. 383bis, § 2 Code pénal

OUTRAGE PUBLIC AUX MOEURS - Images à caractère pornographique impliquant ou présentant des mineurs - Visites de site web - Caractère punissable

- Art. 383bis, § 2 Code pénal

P.13.2082.N

1 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151201.1](#)

AC nr. ...

Artikel 46bis, § 2, vierde lid, Wetboek van Strafvordering vermeldt dat de weigering de bedoelde gegevens mee te delen, wordt gestraft met een geldboete; deze strafsanctie strekt ertoe de op de bedoelde operatoren en verstrekkers rustende medewerkingsverplichting af te dwingen en geeft in zoverre aan artikel 46bis, § 2, Wetboek van Strafvordering het karakter van een dwangmaatregel.

INFORMATICA - Operator van een elektronisch communicatienetwerk of verstrekker van een elektronische communicatiedienst - Onderzoek in strafzaken - Medewerkingsverplichting - Weigering - Strafsanctie - Aard

INFORMATICA - Operator van een elektronisch communicatienetwerk of verstrekker van een elektronische communicatiedienst - Onderzoek in strafzaken - Medewerkingsverplichting - Weigering - Strafsanctie - Doel

STRAF - Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid

L'article 46bis, § 2, alinéa 4, du Code d'instruction criminelle énonce que le refus de communiquer les données visées est puni d'une amende; cette sanction pénale vise à imposer l'obligation de concours incombant aux opérateurs et fournisseurs visés et confère, dans cette mesure, à l'article 46bis, § 2, du Code d'instruction criminelle le caractère d'une mesure coercitive.

INFORMATIQUE - Opérateur d'un réseau de communication électronique ou fournisseur d'un service de communication électronique - Instruction en matière répressive - Obligation de concours - Refus - Sanction pénale - Nature

INFORMATIQUE - Opérateur d'un réseau de communication électronique ou fournisseur d'un service de communication électronique - Instruction en matière répressive - Obligation de concours - Refus - Sanction pénale - Objectif

PEINE - Généralités. peines et mesures. légalité - Opérateur d'un

Operator van een elektronisch communicatienetwerk of verstrekker van een elektronische communicatiedienst - Onderzoek in strafzaken - Medewerkingsverplichting - Weigering - Strafsanctie - Aard

STRAF - Algemeen - Strafen maatregel - Wettigheid - Operator van een elektronisch communicatienetwerk of verstrekker van een elektronische communicatiedienst - Onderzoek in strafzaken - Medewerkingsverplichting - Weigering - Strafsanctie - Doel

De in artikel 46bis, § 2, vierde lid, Wetboek van Strafvordering bepaalde strafsanctie strekt enkel ertoe vanwege in België actieve operatoren en verstrekkers, een maatregel af te dwingen die tot doel heeft loutere identificatiegegevens te verkrijgen naar aanleiding van een misdrijf waarvan de opsporing behoort tot de bevoegdheid van de Belgische strafrechtsmachten; die maatregel vereist geen aanwezigheid in het buitenland van Belgische politieambtenaren of magistraten noch van personen die voor hen optreden noch het stellen van enige materiële handeling in het buitenland zodat het derhalve een dwangmaatregel met een beperkte draagwijdte betreft, waarvan de uitvoering geen interventie buiten het Belgische grondgebied vereist.

INFORMATICA - Operator van een elektronisch communicatienetwerk of verstrekker van een elektronische communicatiedienst - In het buitenland gevestigde operator of verstrekker met activiteit in België - Onderzoek in strafzaken - Medewerkingsverplichting - Weigering - Strafsanctie - Doel

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Operator van een elektronisch communicatienetwerk of verstrekker van een elektronische communicatiedienst - In het buitenland gevestigde operator of verstrekker met activiteit in België - Medewerkingsverplichting - Weigering - Strafsanctie - Doel

STRAF - Algemeen - Strafen maatregel - Wettigheid - Operator van een elektronisch communicatienetwerk of verstrekker van een elektronische communicatiedienst - In het buitenland gevestigde operator of verstrekker met activiteit in België - Onderzoek in strafzaken - Medewerkingsverplichting - Weigering - Sanctie - Aard

STRAF - Algemeen - Strafen maatregel - Wettigheid - Operator van een elektronisch communicatienetwerk of verstrekker van een elektronische communicatiedienst - In het buitenland gevestigde operator of verstrekker met activiteit in België - Onderzoek in strafzaken - Medewerkingsverplichting - Weigering - Strafsanctie - Doel

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Operator van een elektronisch communicatienetwerk of verstrekker van een elektronische

réseau de communication électronique ou fournisseur d'un service de communication électronique - Instruction en matière répressive - Obligation de concours - Refus - Sanction pénale - Nature

PEINE - Généralités. peines et mesures. légalité - Opérateur d'un réseau de communication électronique ou fournisseur d'un service de communication électronique - Instruction en matière répressive - Obligation de concours - Refus - Sanction pénale - Objectif

La sanction pénale prévue à l'article 46bis, § 2, alinéa 4, du Code d'instruction criminelle vise uniquement à imposer aux opérateurs et fournisseurs actifs depuis la Belgique une mesure ayant pour objectif d'obtenir de simples éléments d'identification ensuite d'une infraction dont l'enquête relève de la compétence des juridictions répressives belges; cette mesure ne requiert pas de présence à l'étranger des fonctionnaires de police ou magistrats belges, ni de personnes agissant pour leur compte, ni la commission d'aucun acte matériel à l'étranger, de sorte qu'elle concerne, par conséquent, une mesure coercitive dont la portée est limitée et dont l'exécution ne requiert aucune intervention en dehors du territoire belge.

INFORMATIQUE - Opérateur d'un réseau de communication électronique ou fournisseur d'un service de communication électronique - Opérateur ou fournisseur établi à l'étranger ayant des activités en Belgique - Instruction en matière répressive - Obligation de concours - Refus - Sanction pénale - Objectif

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Actes d'information - Opérateur d'un réseau de communication électronique ou fournisseur d'un service de communication électronique - Opérateur ou fournisseur établi à l'étranger ayant des activités en Belgique - Obligation de concours - Refus - Sanction pénale - Objectif

PEINE - Généralités. peines et mesures. légalité - Opérateur d'un réseau de communication électronique ou fournisseur d'un service de communication électronique - Opérateur ou fournisseur établi à l'étranger ayant des activités en Belgique - Instruction en matière répressive - Obligation de concours - Refus - Sanction - Nature

PEINE - Généralités. peines et mesures. légalité - Opérateur d'un réseau de communication électronique ou fournisseur d'un service de communication électronique - Opérateur ou fournisseur établi à l'étranger ayant des activités en Belgique - Instruction en matière répressive - Obligation de concours - Refus - Sanction pénale - Objectif

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Opérateur d'un réseau de communication électronique ou fournisseur d'un service de communication

communicatiedienst - In het buitenland gevestigde operator of verstrekker met activiteit in België - Onderzoek in strafzaken - Medewerkingsverplichting - Vereisten

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Operator van een elektronisch communicatienetwerk of verstrekker van een elektronische communicatiedienst - In het buitenland gevestigde operator of verstrekker met activiteit in België - Onderzoek in strafzaken - Medewerkingsverplichting - Weigering - Strafsanctie - Doel

électronique - Opérateur ou fournisseur établi à l'étranger ayant des activités en Belgique - Instruction en matière répressive - Obligation de concours - Conditions

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Opérateur d'un réseau de communication électronique ou fournisseur d'un service de communication électronique - Opérateur ou fournisseur établi à l'étranger ayant des activités en Belgique - Instruction en matière répressive - Obligation de concours - Refus - Sanction pénale - Objectif

Het misdrijf, bepaald in artikel 46bis, § 2, vierde lid, Wetboek van Strafvordering, wordt gepleegd op de plaats waar de gevorderde gegevens moeten worden ontvangen; bijgevolg is de operator of de verstrekker die weigert deze gegevens mee te delen, in België strafbaar ongeacht zijn plaats van vestiging waaruit volgt, eensdeels, dat de maatregel die bestaat in de verplichting de hier bedoelde gegevens te verstrekken, wordt genomen op het Belgische grondgebied ten aanzien van elke operator of verstrekker die zijn economische activiteit actief op consumenten in België richt, anderdeels, dat de Belgische rechter die een in het buitenland gevestigde operator of verstrekker veroordeelt wegens het miskennen van deze verplichting en die aldus de naleving van een in België genomen maatregel afdwingt, geen extraterritoriale rechtsmacht uitoefent (1). (1) Zie Cass. 18 januari 2011, AR P.10.1347.N, AC 2011, nr. 52 met concl. eerste advocaat-generaal De Swaef; Cass. 4 september 2012, AR P.11.1906.N, AC 2012, nr. 441; Antwerpen, 20 november 2013, T.Straf. 2014/1, 73, noot G.S.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Operator van een elektronisch communicatienetwerk of verstrekker van een elektronische communicatiedienst - In het buitenland gevestigde operator of verstrekker met activiteit in België - Onderzoek in strafzaken - Medewerkingsverplichting - Weigering - Misdrijf - Bevoegdheid van de nationale rechter

- Art. 3 Strafwetboek

INFORMATICA - Operator van een elektronisch communicatienetwerk of verstrekker van een elektronische communicatiedienst - In het buitenland gevestigde operator of verstrekker met activiteit in België - Onderzoek in strafzaken - Medewerkingsverplichting - Weigering - Misdrijf - Plaatsbepaling - Toepassing

- Art. 3 Strafwetboek

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Algemeen - Operator van een

L'infraction prévue à l'article 46bis, § 2, alinéa 4, du Code d'instruction criminelle est commise en un lieu où les données requises doivent être reçues; par conséquent, l'opérateur ou le fournisseur qui refuse de communiquer ces données est passible d'une peine en Belgique, quel que soit le lieu où il est établi, avec pour conséquence, d'une part, que la mesure consistant en l'obligation de fournir les données visées en l'espèce est prise sur le territoire belge à l'égard de chaque opérateur ou fournisseur qui oriente activement ses activités économiques vers des consommateurs en Belgique et, d'autre part, que la juridiction belge qui condamne un opérateur ou fournisseur établi à l'étranger en raison de l'inobservation de cette obligation et impose ainsi le respect d'une mesure prise en Belgique, n'exerce pas de pouvoir de juridiction extraterritoriale (1). (1) Voir Cass. 18 janvier 2011, RG P.10.1347.N, Pas. 2011, n° 52, avec concl. de M. De Swaef, premier avocat général, publiées à leur date dans AC; Cass. 4 septembre 2012, RG P.11.1906.N, Pas. 2012, n° 441; Anvers, 20 novembre 2013, T.Straf. 2014/1, 73, note G.S.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Opérateur d'un réseau de communication électronique ou fournisseur d'un service de communication électronique - Opérateur ou fournisseur établi à l'étranger ayant des activités en Belgique - Instruction en matière répressive - Obligation de concours - Refus - Infraction - Compétence de la juridiction nationale

- Art. 3 Code pénal

INFORMATIQUE - Opérateur d'un réseau de communication électronique ou fournisseur d'un service de communication électronique - Opérateur ou fournisseur établi à l'étranger ayant des activités en Belgique - Instruction en matière répressive - Obligation de concours - Refus - Infraction - Détermination du lieu - Application

- Art. 3 Code pénal

INFRACTION - Imputabilité - Généralités - Opérateur d'un réseau

elektronisch communicatienetwerk of verstrekker van een elektronische communicatiedienst - In het buitenland gevestigde operator of verstrekker met activiteit in België - Onderzoek in strafzaken - Medewerkingsverplichting - Weigering - Plaatsbepaling - Toepassing

- Art. 3 Strafwetboek

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Operator van een elektronisch communicatienetwerk of verstrekker van een elektronische communicatiedienst - In het buitenland gevestigde operator of verstrekker met activiteit in België - Onderzoek in strafzaken - Medewerkingsverplichting - Weigering - Misdrijf - Bevoegdheid van de nationale rechter

- Art. 3 Strafwetboek

STRAF - Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Operator van een elektronisch communicatienetwerk of verstrekker van een elektronische communicatiedienst - In het buitenland gevestigde operator of verstrekker met activiteit in België - Onderzoek in strafzaken - Medewerkingsverplichting - Weigering - Misdrijf - Strafbaarheid - Plaatsbepaling - Toepassing

- Art. 3 Strafwetboek

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Operator van een elektronisch communicatienetwerk of verstrekker van een elektronische communicatiedienst - In het buitenland gevestigde operator of verstrekker met activiteit in België - Onderzoek in strafzaken - Medewerkingsverplichting - Weigering - Misdrijf - Plaatsbepaling - Toepassing

- Art. 3 Strafwetboek

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Operator van een elektronisch communicatienetwerk of verstrekker van een elektronische communicatiedienst - In het buitenland gevestigde operator of verstrekker met activiteit in België - Onderzoek in strafzaken - Medewerkingsverplichting - Weigering - Misdrijf - Bevoegdheid van de nationale rechter

- Art. 3 Strafwetboek

de communication électronique ou fournisseur d'un service de communication électronique - Opérateur ou fournisseur établi à l'étranger ayant des activités en Belgique - Instruction en matière répressive - Obligation de concours - Refus - Détermination du lieu - Application

- Art. 3 Code pénal

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Opérateur d'un réseau de communication électronique ou fournisseur d'un service de communication électronique - Opérateur ou fournisseur établi à l'étranger ayant des activités en Belgique - Instruction en matière répressive - Obligation de concours - Refus - Infraction - Compétence de la juridiction nationale

- Art. 3 Code pénal

PEINE - Généralités. peines et mesures. légalité - Opérateur d'un réseau de communication électronique ou fournisseur d'un service de communication électronique - Opérateur ou fournisseur établi à l'étranger ayant des activités en Belgique - Instruction en matière répressive - Obligation de concours - Refus - Infraction - Caractère répréhensible - Détermination du lieu - Application

- Art. 3 Code pénal

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Opérateur d'un réseau de communication électronique ou fournisseur d'un service de communication électronique - Opérateur ou fournisseur établi à l'étranger ayant des activités en Belgique - Instruction en matière répressive - Obligation de concours - Refus - Infraction - Détermination du lieu - Application

- Art. 3 Code pénal

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Opérateur d'un réseau de communication électronique ou fournisseur d'un service de communication électronique - Opérateur ou fournisseur établi à l'étranger ayant des activités en Belgique - Instruction en matière répressive - Obligation de concours - Refus - Infraction - Compétence de la juridiction nationale

- Art. 3 Code pénal

P.13.2086.N

16 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150616.2](#)

AC nr. ...

Aan de verplichting van de artikelen 195, eerste lid, en 211 Wetboek van Strafvordering wordt voldaan door de uitspraak in hoger beroep die de aanwijzing van de toepasselijke wetsartikelen, vermeld in het beroepen vonnis, overneemt; geen wetsbepaling vereist dat de voor de bestraffing noodzakelijke aanwijzing van wetsartikelen vervolgens nogmaals in de uitspraak in hoger beroep zelf worden vermeld (1). (1) Cass. 15 oktober 2008, AR P.08.0421.F, AC 2008, nr. 548.

La décision d'appel satisfait à l'obligation prévue aux articles 195, alinéa 1er, et 211 du Code d'instruction criminelle en s'appropriant l'indication dans le jugement dont appel des articles de loi applicables; aucune disposition légale ne requiert que soit à nouveau mentionnée dans la décision d'appel l'indication des articles de loi nécessaire à la répression (1). (1) Cass. 15 octobre 2008, RG P.08.0421.F, Pas. 2008, n° 548.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Strafvordering - Verplichting de wetsartikelen die het strafbaar feit omschrijven en de straf bepalen te vermelden - Wijze waarop aan deze verplichting kan worden voldaan - Overname van de aanwijzing van de toepasselijke wetsartikelen uit het beroepen vonnis

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action publique - Obligation de mentionner les articles de loi qui qualifient le fait punissable et fixent la peine - Manière de satisfaire à cette obligation - Adoption de l'indication des articles de loi applicables dans le jugement dont appel

Geen wetsbepaling vereist dat de wetsartikelen die het strafbaar feit omschrijven en de straf bepalen, ook in de telastlegging zelf worden vermeld (1). (1) Cass. 27 november 2012, AR P.11.1433.N, AC 2012, nr. 641.

Aucune disposition légale ne requiert que les articles de loi qui qualifient le fait punissable et fixent la peine soient également mentionnés sous la prévention même (1). (1) Cass. 27 novembre 2012, RG P.11.1433.N, Pas. 2012, n° 641.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Strafvordering - Verplichting de wetsartikelen die het strafbaar feit omschrijven en de straf bepalen te vermelden - Draagwijdte

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action publique - Obligation de mentionner les articles de loi qui qualifient le fait punissable et fixent la peine - Portée

Voor het misdrijf van valsheid in geschrifte volstaat een mogelijk nadeel en is niet vereist dat daadwerkelijk schade werd berokkend aan personen of goederen; het feit dat slechts één persoon zich burgerlijke partij stelt, belet niet dat ook aan anderen mogelijk nadeel kon worden berokkend (1). (1) Cass. 3 december 1973, AC 1973-74, p. 376; Cass. 21 juni 2005, AR P.05.0073.N, AC 2005, nr. 360.

Un éventuel préjudice suffit à l'infraction de faux en écritures sans qu'il soit requis qu'un dommage ait effectivement été causé aux personnes ou aux biens; le fait qu'une seule personne se constitue partie civile n'empêche pas qu'un préjudice ait éventuellement pu être causé à d'autres également (1). (1) Cass. 3 décembre 1973 (Bull. et Pas., I, 1974, 358); Cass. 21 juin 2005, RG P.05.0073.N, Pas. 2005, n° 360.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Valsheid in geschrifte - Constitutief bestanddeel - Materieel bestanddeel - Mogelijk nadeel

FAUX ET USAGE DE FAUX - Faux en écritures - Élément constitutif - Élément matériel - Préjudice éventuel

P.13.2087.F

25 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150225.5](#)

AC nr. 141

De straf van afzetting, als bepaald bij artikel 6 van het Militair Strafwetboek, die in de gevallen bepaald door dat wetboek een verplichte aanvulling is van de hoofdstraf, heeft tot doel de waardigheid van het ambt te waarborgen, ongeacht of de houder van het ambt nog deel uitmaakt van het leger.

Complément obligatoire de la peine principale dans les cas prévus par le Code pénal militaire, la peine de destitution prévue par l'article 6 du même code a vocation à sauvegarder la dignité de la fonction, abstraction faite du point de savoir si son titulaire fait encore partie de l'armée.

MILITAIR - Militair Strafwetboek - Straf van afzetting - Finaliteit

MILITAIRE - Code pénal militaire - Peine de destitution - Finalité

- Art. 6 Militair Strafwetboek

- Art. 6 Code pénal militaire

STRAF - Andere Straffen - Allerlei - Straf van afzetting - Militair Strafwetboek - Finaliteit

PEINE - Divers - Peine de destitution - Code pénal militaire - Finalité

- Art. 6 Militair Strafwetboek

- Art. 6 Code pénal militaire

De straf van afzetting, als bepaald bij artikel 6 van het Militair Strafwetboek, hangt niet af van de voorwaarde dat de veroordeelde op het ogenblik dat de straf wordt uitgesproken nog steeds de hoedanigheid van militair bezit, zodat de omstandigheid dat hij op dat ogenblik met definitief verlof is daarop geen invloed heeft.

MILITAIR - Militair Strafwetboek - Straf van afzetting - Voorwaarde - Hoedanigheid van militair op het ogenblik dat de straf wordt uitgesproken

- Art. 6 Militair Strafwetboek

STRAF - Andere Straffen - Allerlei - Straf van afzetting - Militair Strafwetboek - Voorwaarde - Hoedanigheid van militair op het ogenblik dat de straf wordt uitgesproken

- Art. 6 Militair Strafwetboek

La peine de destitution prévue par l'article 6 du Code pénal militaire n'est pas subordonnée à la condition que le condamné ait encore la qualité de militaire au moment où elle est prononcée, de sorte que la circonstance que celui-ci est en congé définitif à ce moment est sans incidence.

MILITAIRE - Code pénal militaire - Peine de destitution - Condition - Qualité de militaire au moment où la peine est prononcée

- Art. 6 Code pénal militaire

PEINE - Divers - Peine de destitution - Code pénal militaire - Condition - Qualité de militaire au moment où la peine est prononcée

- Art. 6 Code pénal militaire

P.14.0021.N

15 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150915.1](#)

AC nr. ...

Artikel 17 Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat een rechtsvordering niet kan worden toegelaten indien de eiser geen hoedanigheid en geen belang heeft om ze in te dienen en krachtens artikel 18 Gerechtelijk Wetboek moet dat belang reeds verkregen en dadelijk zijn; wanneer een partij een rechtsmiddel instelt en de rechter dit rechtsmiddel geheel of deels ontvankelijk verklaart, heeft die partij er geen belang bij om tegen die beslissing, in de mate het rechtsmiddel ontvankelijk wordt verklaard, een nieuw rechtsmiddel aan te wenden vermits die beslissing tot ontvankelijkverklaring haar geen schade kan berokkenen (1). (1) Cass. 19 juni 1991, AR nr. 8787, AC 1990-1991, nr. 540; Cass. 25 november 1997, AR P.95.1479.N, AC 1997, nr. 501.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Beroepen beslissing - Beslissing op verzet - Verzet ontvankelijk verklaard - Hoger beroep van de beklaagde - Belang

VORDERING IN RECHTE - Nieuw rechtsmiddel ingesteld tegen een beslissing die een rechtsmiddel ontvankelijk verklaart - Belang

L'article 17 du Code judiciaire dispose que l'action ne peut être admise si le demandeur n'a pas qualité et intérêt pour la former et, en vertu de l'article 18 de ce même code, cet intérêt doit être né et actuel; lorsqu'une partie forme un recours et que le juge déclare ce recours totalement ou partiellement recevable, cette partie n'a pas intérêt à user d'un nouveau recours contre cette décision, dans la mesure où le recours est déclaré recevable, dès lors que cette décision déclarant le recours recevable ne peut pas lui porter préjudice (1). (1) Cass. 19 juin 1991, RG 8787, Pas. 1991, n° 540; Cass. 25 novembre 1997, RG P.15.1479.N, Pas. 1997, n° 501.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Décisions et parties - Décision dont appel - Décision rendue sur opposition - Opposition déclarée recevable - Appel du prévenu - Intérêt

DEMANDE EN JUSTICE - Nouveau recours introduit contre une décision qui déclare un recours recevable - Intérêt

P.14.0028.N

24 november 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151124.2](#)

AC nr. ...

De woorden "het beheer of het toezicht" in artikel 245 Strafwetboek hebben betrekking op activiteiten van een persoon die een openbaar ambt uitoefent en dit uit hoofde van zijn bediening; ook voorbereidingshandelingen die voormelde persoon krachtens zijn functie stelt voor het nemen van beslissingen door derden, waardoor hij enig belang neemt of aanvaardt, welke het ook zij, in de met zijn ambt of zijn bediening onverenigbare zaken, zijn strafbaar (1). (1) Zie Cass. 1 februari 1978, AC 1978, 656; Cass. 22 november 2005, AR P.05.0717.N, AC 2005, nr. 613 met concl. van procureur-generaal M. De Swaef; F. Van Volsem en D. Van Heuven, Belangenneming, Comm. Straf., nr. 32.

GRIFFIE - GRIFFIER - Belangenneming - Hoofdgriffier - Beheer of toezicht op verrichting - Voorbereidingshandelingen - Strafbaarheid

MISDRIJF - Allerlei - Belangenneming - Hoofdgriffier - Beheer of toezicht op verrichting - Voorbereidingshandelingen - Strafbaarheid

Les mots "l'administration ou la surveillance" figurant à l'article 245 du Code pénal ont trait aux activités d'une personne qui exerce une fonction publique et ce dans le cadre de son emploi; même les actes préparatoires que ladite personne pose, en vertu de sa fonction, dans la prise de décisions pour des tiers, prenant ou recevant de ce fait quelque intérêt que ce soit dans des affaires incompatibles avec sa fonction ou son emploi, sont punissables (1). (1) Voir Cass. 1er février 1978 (Bull. et Pas. 1978, I, 636); Cass. 22 novembre 2005, RG P.05.0717.N, Pas. 2005, n° 613, avec concl. de M. De Swaef, procureur général; F. Van Volsem et D. Van Heuven, Belangenneming, Commentaar Strafrecht, n° 32.

GREFFE. GREFFIER - Prise d'intérêt - Greffier en chef - Administration ou surveillance d'un acte - Actes préparatoires - Caractère répréhensible

INFRACTION - Divers - Prise d'intérêt - Greffier en chef - Administration ou surveillance d'un acte - Actes préparatoires - Caractère répréhensible

P.14.0032.N

3 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150303.3](#)

AC nr. ...

De boedelbeschrijving die wordt opgesteld met het oog op de vereffening en verdeling van een gemeenschap, heeft tot doel de inventaris van de boedel vast te stellen, maar niet de oorsprong of de eigendom van de goederen te bepalen; wat met de werkelijkheid dient overeen te stemmen, zijn aldus de vermeldingen die nuttig zijn voor het vaststellen van de omvang van de boedel; de boedelbeschrijving is geen door de wet beschermd geschrift in de mate hij opinies bevat omtrent de oorsprong of de eigendom van bepaalde goederen (1). (1) Zie Cass. 29 oktober 1973, AC 1974, 237.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Boedelbeschrijving - Doel - Draagwijdte - Door de wet beschermd geschrift

- Art. 1175 Gerechtelijk Wetboek

L'inventaire dressé en vue de la liquidation et du partage de la communauté vise à établir l'inventaire du patrimoine, mais non à déterminer l'origine ou la propriété des biens; ce qui doit correspondre à la réalité sont ainsi les indications nécessaires pour déterminer la consistance du patrimoine; l'inventaire n'est pas un écrit protégé par la loi, dans la mesure où il comporte des opinions concernant l'origine ou la propriété de certains biens (1). (1) Voir Cass. 29 octobre 1973, Pas. 1974, 221.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Inventaire - Objectif - Portée - Écrit protégé par la loi

- Art. 1175 Code judiciaire

De eed die bij de boedelbeschrijving wordt afgelegd, heeft betrekking op de vermeldingen die nuttig zijn voor het vaststellen van de omvang van de boedel, niet op verklaringen omtrent de oorsprong of de eigendom van de goederen waarover de strafrechter niet bevoegd is te oordelen, maar die aan bod zullen komen ter gelegenheid van de vereffening en verdeling (1). (1) Cass. 28 februari 2012, AR P.11.0925.N, AC 2012, nr. 137.

EED - Eed bij boedelbeschrijving

- Art. 226 Strafwetboek

Le serment prêté à l'inventaire concerne les indications nécessaires à la détermination de la consistance du patrimoine, et non les déclarations concernant l'origine ou la propriété des biens que le juge pénal n'a pas la compétence d'apprécier, mais qui entreront en ligne de compte dans la liquidation et le partage (1). (1) Cass. 28 février 2012, RG P.11.0925.N, Pas. 2012, n° 137.

SERMENT; VOIR AUSSI: 077 PREUVE - Serment prêté à l'inventaire

- Art. 226 Code pénal

P.14.0037.N

9 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150609.3](#)

AC nr. ...

Krachtens de artikelen 3 en 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan de strafrechter slechts schadevergoeding aan een burgerlijke partij toekennen in zoverre hij vaststelt dat de door haar gevorderde schade voortvloeit uit een als misdrijf omschreven feit dat hij bewezen verklaart.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Daad - Misdrijf - Burgerlijke partij - Schadevergoeding

Op grond van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2004 is Waterwegen en Zeekanaal NV niet strafrechtelijk verantwoordelijk voor eventuele misdrijven die vóór haar ontstaan zouden zijn gepleegd door het Vlaams Gewest en waarvoor dit Gewest overeenkomstig artikel 5, vierde lid, Strafwetboek niet strafrechtelijk verantwoordelijk kan worden gesteld (1). (1) Zie P. Waeterinckx, De strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de rechtspersonen en zijn leidinggevenden, Intersentia 2011, nr. 75.

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Vlaams Gewest - Rechtsopvolging - Waterwegen en Zeekanaal - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid voor misdrijven - Artikel 5, vierde lijn, Strafwetboek

En vertu des articles 3 et 4 du Titre préliminaire du Code de procédure pénale, le juge pénal ne peut accorder des dommages et intérêts à une partie civile qu'en tant qu'il constate que le dommage qu'elle réclame résulte d'un fait qualifié infraction qu'il déclare établi.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Infraction - Partie civile - Dommages et intérêts

Sur la base de l'article 4 de l'arrêté du Gouvernement flamand du 19 novembre 2004, la S.A. Waterwegen en Zeekanaal n'est pas pénalement responsable des éventuelles infractions qui auraient été commises avant sa création par la Région flamande et pour lesquelles cette Région ne peut être tenue pénalement responsable, conformément à l'article 5, alinéa 4, du Code pénal (1). (1) Voir P. Waeterinckx, De strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de rechtspersonen en zijn leidinggevenden, Intersentia 2011, n° 75.

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Région flamande - Succession en droit - Voies navigables et Canal maritime - Responsabilité pénale pour les infractions - Article 5, alinéa 4, du Code Pénal

P.14.0048.N

3 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150303.5](#)

AC nr. ...

Het feit dat geschriften die ter gelegenheid van de wilsverklaring tot burgerlijkepartijstelling aan de onderzoeksrechter werden overhandigd, anderstalige passages bevatten, doet geen afbreuk aan de regelmatigheid van het door de onderzoeksrechter opgestelde proces-verbaal van burgerlijkepartijstelling dat zelf aan de taalvereisten voldoet (1). (1) Zie Cass. 12 november 2013, AR P.13.0976.N, AC 2013, nr. 599.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Strafzaken - Burgerlijke partijstelling bij de onderzoeksrechter - Proces-verbaal van burgerlijke partijstelling - Taalgebruik - Stavingsstukken die de klacht toelichten - Anderstalige passages

- Art. 12 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

ONDERZOEKSRECHTER - Burgerlijke partijstelling bij de onderzoeksrechter - Proces-verbaal van burgerlijke partijstelling - Taalgebruik - Stavingsstukken die de klacht toelichten - Anderstalige passages

- Art. 12 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - Burgerlijke partijstelling bij de onderzoeksrechter - Proces-verbaal van burgerlijke partijstelling - Stavingsstukken die de klacht toelichten - Anderstalige passages

- Art. 12 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

Le fait que des écrits ayant été transmis au juge d'instruction dans le cadre de la déclaration de volonté de se constituer partie civile, comportent des passages en une autre langue, ne fait pas obstacle à la régularité du procès-verbal de la constitution de partie civile rédigé par le juge d'instruction, qui, lui, répond aux exigences linguistiques (1). (1) Voir Cass. 12 novembre 2013, RG P.13.0976.N, Pas. 2013, n° 599.

ACTION CIVILE - Matière répressive - Constitution de partie civile devant le juge d'instruction - Procès-verbal de la constitution de partie civile - Emploi des langues - Pièces justificatives à l'appui de la plainte - Passages en une autre langue

- Art. 12 L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

JUGE D'INSTRUCTION - Constitution de partie civile devant le juge d'instruction - Procès-verbal de la constitution de partie civile - Emploi des langues - Pièces justificatives à l'appui de la plainte - Passages en une autre langue

- Art. 12 L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En première instance - Matière répressive - Constitution de partie civile devant le juge d'instruction - Procès-verbal de la constitution de partie civile - Pièces justificatives à l'appui de la plainte - Passages en une autre langue

- Art. 12 L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire

Artikel 17 Wet Bescherming Persoonlijke Levenssfeer legt aan de verantwoordelijke van geautomatiseerde verwerking van gegevens de verplichting op daarvan voorafgaandelijk aangifte te doen bij de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer; noch het gegeven dat de politiediensten op grond van artikel 44/1 Wet Politieambt persoonsgegevens mogen verwerken noch de aan de politiediensten door het koninklijk besluit van 4 juni 2003 houdende afwijking van de machtiging bedoeld in artikel 36bis van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, ten gunste van de algemene nationale gegevensbank van de geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, verleende vrijstelling van machtiging van het sectoraal comité voor de federale overheid voor het verrichten van elektronische mededelingen hebben tot gevolg dat er geen voorafgaande aangifte moet worden gedaan van verwerkingen als bedoeld door artikel 17 Wet Bescherming Persoonlijke Levenssfeer.

POLITIE - Bescherming van privéleven - Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer - Aangifteplicht voor de verantwoordelijke van geautomatiseerde verwerking van gegevens - Politiediensten - Toepassing

PRIVÉLEVEN (BESCHERMING VAN) - Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer - Aangifteplicht voor de verantwoordelijke van geautomatiseerde verwerking van gegevens - Politiediensten - Toepassing

L'article 17 de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel impose au responsable du traitement automatisé de données l'obligation d'en faire la déclaration préalable auprès de la Commission de la protection de la vie privée; ni le fait que les services de police puissent, sur la base de l'article 44/1 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police, traiter des informations à caractère personnel, ni la dispense d'autorisation pour effectuer des communications électroniques fournie par le comité sectoriel pour l'autorité fédérale par l'arrêté royal du 4 juin 2003 fixant dérogation à l'autorisation visée à l'article 36bis de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel au profit de la banque de données nationale générale de la police intégrée structurée à deux niveaux, n'ont pour conséquence qu'il ne doit pas y avoir de déclaration préalable des traitements, ainsi qu'il est prévu à l'article 17 de la loi du 8 décembre 1992.

POLICE - Protection de la vie privée - Commission de la protection de la vie privée - Obligation de déclaration du responsable du traitement automatisé de données - Services de police - Application

VIE PRIVÉ (PROTECTION) - Commission de la protection de la vie privée - Obligation de déclaration du responsable du traitement automatisé de données - Services de police - Application

In strafzaken moeten veroordelende beslissingen, om naar recht met redenen omkleed te zijn, opgave doen van de wettelijke bepalingen waarbij de bestanddelen van het ten laste gelegde misdrijf worden vastgesteld, alsook van de wetsbepalingen waarbij de straf wordt bepaald; wanneer de veroordeling wordt uitgesproken wegens een overtreding van het Wegverkeersreglement, moet de rechter niet bovendien de bepaling vermelden van het koninklijk besluit van 30 september 2005 tot aanwijzing van de overtredingen per graad in de zin van artikel 29 Wegverkeerswet (1). (1) Zie Cass. 16 februari 2000, AR P.99.1526.F, AC 2000, nr. 126.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Veroordeling - Aanwijzing van de wettelijke bepalingen - Wegverkeer - Overtredingen per graad

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 29 - Veroordeling - Aanwijzing van de wettelijke bepalingen - Overtredingen per graad

En matière répressive, pour être motivées en droit, les décisions de condamnation doivent mentionner les dispositions légales qui énoncent les éléments constitutifs de l'infraction déclarée établie et la peine; lorsque la condamnation est prononcée du chef d'une infraction au règlement général sur la police de la circulation routière, le juge n'est pas tenu de mentionner en outre la disposition de l'arrêté royal du 30 septembre 2005 désignant les infractions par degré au sens de l'article 29 de la loi relative à la police de la circulation routière (1). (1) Cass. 16 février 2000, RG P.99.1526.F, Pas. 2000, n° 126.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Condamnation - Indication des dispositions légales - Roulage - Infractions par degré

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 29 - Condamnation - Indication des dispositions légales - Infractions par degré

P.14.0092.F

14 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150114.1](#)

AC nr. ...

Artikel 6.3.a, E.V.R.M., dat eenieder tegen wie een vervolging is ingesteld het recht waarborgt om op de hoogte te worden gesteld, heeft betrekking op het recht van verdediging voor een vonnisgerecht; het is niet van toepassing op de tussenkomst van politieagenten in de loop van een strafrechtelijk vooronderzoek, met name wanneer zij een huiszoeking verrichten (1). (1) Het OM was van mening dat het tweede middel opkwam tegen de feitelijke beoordeling van het bestreden arrest en dat het bijgevolg niet ontvankelijk was.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Persoon tegen wie een vervolging is ingesteld - Recht om op de hoogte te worden gesteld - Toepassingsgebied - Strafrechtelijk vooronderzoek - Tussenkomst van politieagenten - Huiszoeking - Art. 6.3, a Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Tussenkomst van politieagenten - Huiszoeking - Rechten van de Mens - E.V.R.M. - Artikel 6.3 - Persoon tegen wie een vervolging is ingesteld - Recht om op de

L'article 6.3, a, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, qui garantit à tout accusé le droit d'être informé, concerne les droits de la défense devant une juridiction de jugement; il ne s'applique pas à l'intervention de policiers au cours d'une information répressive, notamment lorsqu'ils procèdent à une visite domiciliaire (1). (1) Le MP était d'avis que le second moyen critiquait l'appréciation en fait de l'arrêt attaqué et qu'il était, dès lors, irrecevable.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Accusé - Droit d'être informé - Champ d'application - Information répressive - Intervention de policiers - Visite domiciliaire

- Art. 6, § 3, a Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Actes d'information - Intervention de policiers - Visite domiciliaire - Droits de l'homme - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6, § 3 - Accusé - Droit d'être informé - Champ d'application

hoogte te worden gesteld - Toepassingsgebied

- Art. 6.3, a Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 6, § 3, a Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

P.14.0130.N

3 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150303.4](#)

AC nr. ...

Het verval van het recht tot het besturen van een voertuig wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid kan door de rechter slechts voorgoed worden uitgesproken wanneer wordt vastgesteld dat de ongeschiktheid blijvend is (1). (1) Cass. 15 maart 1989, AR nr. 7306, AC 1988-89, nr. 402.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 42 - Verval van het recht tot sturen - Lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid - Duur van het verval

- Art. 42 Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

La déchéance du droit de conduire un véhicule pour incapacité physique ou psychique ne peut être prononcée à titre définitif par le juge que s'il est démontré que l'incapacité est permanente (1). (1) Cass. 15 mars 1989, RG7306, Pas. 1989, n° 402.

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 42 - Déchéance du droit de conduire - Incapacité physique ou psychique - Durée de la déchéance

- Art. 42 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

P.14.0177.F

14 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150114.2](#)

AC nr. ...

Morele dwang veronderstelt dat de dader psychologisch op onweerstaanbare wijze tot het plegen van een misdrijf werd gedreven, uit vrees voor een ernstig, dreigend en wederrechtelijk kwaad (1). (1) Zie M. van de Kerchove en F. Tulkens, Introduction au droit pénal, 2007, p. 410.

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Onweerstaanbare dwang - Morele dwang

- Art. 71 Strafwetboek

La contrainte morale implique le fait que l'agent a été psychologiquement poussé d'une manière irrésistible à commettre une infraction, en raison d'une crainte d'un mal à la fois grave, imminent et injuste (1). (1) Voir M. van de Kerchove et F. Tulkens, Introduction au droit pénal, 2007, p. 410.

INFRACTION - Justification et excuse - Justification - Contrainte irrésistible - Contrainte morale

- Art. 71 Code pénal

P.14.0184.N

10 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150310.2](#)

AC nr. ...

Ontvankelijk is het onmiddellijk cassatieberoep dat gericht is tegen de beslissing die uitspraak doet over het subrogatierecht van het gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds en over de invloed van de tussenkomst van de ongevallenverzekeraar op de tussenkomst van de aansprakelijkheidsverzekeraar, zelfs wanneer die beslissing geen eindbeslissing is (impliciet) (1). (1) Het Hof oordeelde eerder dat het cassatieberoep dat gericht is tegen de beslissing omtrent de vraag of de in gedwongen tussenkomst gedaagde verzekeraar, krachtens de met zijn verzekerde gesloten verzekeringsovereenkomst, gehouden is een bepaald risico te dekken, wanneer die beslissing geen eindbeslissing is, voorbarig en derhalve niet ontvankelijk was aangezien dergelijke vraag beschouwd werd als betrekking hebbende op de inhoud van die overeenkomst, maar als vreemd aan het door artikel 416, tweede lid, Wetboek van Strafvordering bedoelde beginsel van aansprakelijkheid (Cass. 27 januari 2004, AR P.03.0839.N, AC 2004, nr. 46). Later oordeelde het Hof dat krachtens het tweede lid van artikel 416 Wetboek van Strafvordering, onmiddellijk cassatieberoep tegen de beslissing omtrent zowel het beginsel van aansprakelijkheid als omtrent het beginsel van de verplichting voor de aansprakelijkheidsverzekeraar om de slachtoffers van een ongeval te vergoeden, ontvankelijk is (Cass., 14 december 2005, AR P.04.1578.F, AC 2005, nr. 672 met concl. adv.-gen. Genicot): dit houdt in dat de beslissing over de tussenkomst van de verzekeraar beschouwd wordt als in het verlengde liggende van de uitspraak over het beginsel van aansprakelijkheid. Het hier geannoteerde arrest had betrekking op een beslissing die enkel uitspraak deed over het subrogatierecht van het gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds (gelet op het niet-verzekerd zijn van de beklagde en de toepassing van art. 19bis-11, § 1, 8° WAM-wet), over de invloed van de tussenkomst van de ongevallenverzekeraar op de tussenkomst van de aansprakelijkheidsverzekeraar en op de omvang van de schade. Door de middelen te beantwoorden neemt het Hof aan dat het onmiddellijk cassatieberoep ontvankelijk is, ook al doet de bestreden beslissing geen uitspraak over het beginsel van aansprakelijkheid in de strikte zin, met

Est recevable le pourvoi en cassation immédiat dirigé contre la décision rendue sur le droit de subrogation du Fonds commun de garantie automobile et sur l'incidence de l'intervention de l'assureur en matière d'accidents sur l'intervention de l'assureur en matière de responsabilité, même lorsque cette décision n'est pas définitive (implicite) (1). (1) La Cour a précédemment conclu au caractère prématuré et, par conséquent, irrecevable du pourvoi dirigé contre la décision relative à la question de savoir si l'assureur cité en intervention forcée, en vertu du contrat d'assurance conclu avec son assuré, est tenu de couvrir un certain risque, lorsque cette décision n'est pas définitive, dès lors qu'il a été considéré qu'une telle question concerne le contenu de ce contrat, mais est étrangère au principe d'une responsabilité visé à l'article 416, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle (Cass. 27 janvier 2004, RG P.03.0839.N, Pas. 2004, n° 46). Plus tard, la Cour a décidé qu'en vertu de l'alinéa 2 de l'article 416 du Code d'instruction criminelle, le pourvoi immédiat est recevable contre la décision rendue à la fois sur le principe d'une responsabilité et sur le principe de l'obligation qui en découle pour l'assureur en responsabilité d'indemniser les victimes d'un accident (Cass. 14 décembre 2005, RG P.04.1578.F, Pas. 2005, n° 672, avec les conclusions de M. l'avocat général Genicot): cela implique que la décision rendue sur l'intervention de l'assureur est considérée comme étant dans la continuité de la décision rendue sur le principe d'une responsabilité. L'arrêt annoté en l'espèce concernait une décision uniquement rendue sur le droit de subrogation du Fonds commun de garantie automobile (compte tenu du défaut d'assurance du prévenu et de l'application de l'article 19bis-11, § 1er, 8°, de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs), sur l'incidence de l'intervention de l'assureur en accidents sur l'intervention de l'assureur en responsabilité et sur l'étendue du dommage. En répondant aux moyens, la Cour admet que le pourvoi en cassation immédiat est recevable, bien que la décision attaquée ne se prononce pas sur le principe d'une responsabilité au sens strict, à savoir sur la faute, le dommage et

name over de fout, de schade en het oorzakelijk verband tussen beide. Het Hof bevestigt aldus het standpunt dat het eerder in zijn hiervoor aangehaald arrest van 14 december 2005 aannam.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Burgerlijke rechtsvordering - Geen eindbeslissing, wel onmiddellijk vatbaar voor cassatieberoep - Beslissing die betrekking heeft op de toepassing van het verzekeringsrecht - Ontvankelijkheid

- Art. 416, tweede lid Wetboek van Strafvordering

Uit de samenhang tussen de artikelen 3 en 4, eerste lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en de artikelen 19bis-11, § 1, 8°, 19bis-14, § 1 en 19bis-17, eerste lid, WAM volgt dat het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds zich voor de strafrechter als gesubrogeerde in de rechten van de benadeelde die het heeft vergoed wegens niet-verzekering, burgerlijke partij kan stellen tegen de voor het ongeval aansprakelijke; niet vereist is dat de aansprakelijke tevens wordt vervolgd en veroordeeld voor het besturen van een niet-verzekerd voertuig.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Overeenkomsten en regres - Verzekering - Indeplaatsstelling - WAM-verzekering - Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds - Niet-verzekerde aansprakelijke - Vergoeding van de benadeelde - Subrogatie - Burgerlijke partijstelling - Mogelijkheid

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - WAM-verzekering - Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds - Niet-verzekerde aansprakelijke - Vergoeding van de benadeelde - Subrogatie - Burgerlijke partijstelling - Mogelijkheid

VERZEKERING - WAM- verzekering - Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds - Niet-verzekerde aansprakelijke - Vergoeding van de benadeelde - Subrogatie - Burgerlijke partijstelling - Mogelijkheid

le lien de causalité entre les deux. La Cour confirme ainsi le point de vue qu'elle a précédemment adopté dans l'arrêt susmentionné du 14 décembre 2005.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action civile - Décision non définitive, mais contre laquelle on peut se pourvoir immédiatement - Décision concernant l'application du droit en matière d'assurance - Recevabilité

- Art. 416, al. 2 Code d'Instruction criminelle

Il résulte d'une lecture conjointe les articles 3 et 4, alinéa 1er, de la loi du 17 avril 1878 contentant le Titre préliminaire du Code de procédure pénale et des articles 19bis-11, § 1er, 8°, 19bis-14, § 1er, et 19bis-17, alinéa 1er, de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs que le Fonds commun de garantie automobile peut se constituer partie civile devant le juge pénal contre le responsable de l'accident, en tant que subrogé dans les droits de la personne lésée qu'il a indemnisée en raison d'un défaut d'assurance; il n'est pas requis que le responsable soit également poursuivi et condamné du chef de conduite d'un véhicule en défaut d'assurance.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Conventions. recours - Assurances. subrogation - Assurance automobile obligatoire - Fonds commun de garantie automobile - Responsable en défaut d'assurance - Indemnisation du prévenu - Subrogation - Constitution de partie civile - Possibilité

ACTION CIVILE - Assurance automobile obligatoire - Fonds commun de garantie automobile - Responsable en défaut d'assurance - Indemnisation du prévenu - Subrogation - Constitution de partie civile - Possibilité

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Fonds commun de garantie automobile - Responsable en défaut d'assurance - Indemnisation du prévenu - Subrogation - Constitution de partie civile - Possibilité

Er is sprake van een strafvervolgning wanneer deze vervolging beantwoordt aan een strafrechtelijke kwalificatie volgens het interne recht, de inbreuk volgens haar aard geldt voor alle burgers of de sanctie op de inbreuk volgens haar aard en haar ernst een repressief of preventief oogmerk heeft zonder dat het vereist is dat de veroordeling of de vrijspraak waardoor deze strafvervolgning wordt beëindigd, door een strafrechter zou worden uitgesproken (1). (1) Zie Cass. 29 januari 2013, AR P.12.0402.N, AC 2013, nr. 67 met concl. van plaatsvervangend advocaat-generaal De Swaef.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - "Non bis in idem" -
Strafvervolgning

Het algemeen rechtsbeginsel "non bis in idem" heeft dezelfde draagwijdte als artikel 4.1 Zevende Aanvullend Protocol EVRM en artikel 14.7 IVBPR (1). (1) Zie Cass. 29 januari 2013, AR P.12.0402.N, AC 2013, nr. 67 met concl. van plaatsvervangend advocaat-generaal De Swaef

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - "Non bis in idem"

Il est question de poursuite pénale lorsque celle-ci répond à une qualification pénale selon le droit interne, que, selon sa nature, l'infraction vaut pour l'ensemble des citoyens ou que, selon sa nature et sa gravité, la sanction de l'infraction poursuit un but répressif ou préventif, sans qu'il soit requis que la condamnation ou l'acquittement mettant un terme à cette poursuite pénale soit prononcé(e) par un juge pénal (1). (1) Cass. 29 janvier 2013, RG P.12.0402.N, Pas. 2013, n° 67, avec concl. de M. De Swaef, avocat général suppléant, publiées à leur date dans AC.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - "Non bis in idem" - Poursuite pénale

Le principe général du droit « non bis in idem » a la même portée que l'article 4.1 du Protocole additionnel n° 7 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et que l'article 14.7 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques (1). (1) Cass. 29 janvier 2013, RG P.12.0402.N, Pas. 2013, n° 67, avec concl. de M. De Swaef, avocat général suppléant, publiées à leur date dans AC.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - "Non bis in idem"

P.14.0213.N

16 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150616.3](#)

AC nr. ...

Uit artikel 5, § 1, eerste lid, a) en k), Wet Welzijn Werknemers in hun onderlinge samenhang volgt dat teneinde het welzijn van de werknemers te verzekeren, waarvan het voorkomen van arbeidsongevallen deel uitmaakt, de werkgever het risico tot een arbeidsongeval kan voorkomen door als preventiemaatregel aan de werknemers passende instructies te verschaffen; in dat geval is vereist dat de werkgever tevens de begeleidingsmaatregelen vaststelt om de naleving van die instructies te waarborgen.

ARBEID - Arbeidsbescherming - Welzijn op het werk - Artikel 5, § 1, eerste lid, a) en k), Wet Welzijn Werknemers - Voorkomen van arbeidsongevallen - Verplichting van de werkgever - Preventiemaatregel - Instructies aan de werknemers - Noodzaak van begeleidingsmaatregelen om de naleving van

Il résulte de l'article 5, § 1er, alinéa 1er, a) et k) lus conjointement, de la loi du 5 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail qu'afin d'assurer le bien-être des travailleurs, englobant la prévention des accidents du travail, l'employeur peut éviter le risque d'un accident du travail en donnant, à titre de mesure de prévention, des instructions appropriées aux travailleurs; dans ce cas, il est requis que l'employeur établisse également les mesures d'accompagnement afin de garantir l'observation de ces instructions.

TRAVAIL - Protection du travail - Bien-être au travail - Article 5, § 1er, alinéa 1er, a) et k), de la loi du 4 août 1996 - Eviter les accidents du travail - Obligation de l'employeur - Mesure de prévention - Instructions aux travailleurs - Mesures d'accompagnement nécessaires afin de garantir l'observation des instructions

de instructies te waarborgen

Uit artikel 5, § 1, eerste lid, Wet Welzijn Werknemers, dat bepaalt dat de werkgever de nodige maatregelen treft ter bevordering van het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en daartoe de in die bepaling opgesomde algemene beginselen toepast, volgt dat de werkgever de erin bedoelde maatregelen moet nemen ter bevordering van het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, maar niet ter bevordering van zijn eigen welzijn of van het welzijn van een zelfstandige medewerker bij de uitvoering van hun werk.

ARBEID - Arbeidsbescherming - Welzijn op het werk - Artikel 5, § 1, eerste lid, Wet Welzijn Werknemers - Bevordering van het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk - Verplichting van de werkgever de nodige maatregelen te treffen - Bevordering van eigen welzijn of welzijn van een zelfstandige medewerker - Toepasselijkheid

Il résulte de l'article 5, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 5 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, qui dispose que l'employeur prend les mesures nécessaires afin de promouvoir le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et, à cette fin, applique les principes généraux de prévention énoncés par cette disposition, que l'employeur doit prendre les mesures qui y sont visées afin de promouvoir le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, mais pas pour promouvoir son propre bien-être ou celui d'un collaborateur indépendant lors de l'exécution de leur travail.

TRAVAIL - Protection du travail - Bien-être au travail - Article 5, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail - Favoriser le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail - Obligation de l'employeur de prendre les mesures nécessaires - Favoriser son propre bien-être ou celui d'un collaborateur indépendant - Applicabilité

P.14.0238.F

23 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150923.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

ARBEID - Algemeen - Arbeidsinspectie - Werkplaatsbezoek - Werkplaats in een bewoonde ruimte - Mensenhandel - Huiszoekingsbevel moet door de onderzoeksrechter worden verleend

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Toelaatbaarheid - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Aanwending in strijd met het recht op een eerlijk proces - Verschoonbaar karakter van de onregelmatigheid - Toezicht

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Toelaatbaarheid - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Toepassingsgebied - Miskenning van een substantiële regel betreffende de organisatie van hoven en rechtbanken

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Toelaatbaarheid - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Werking in de tijd

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Regels inzake de toelaatbaarheid van het onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Nieuwe wet - Onmiddellijke toepassing - Artikel 6 EVRM - Recht van verdediging - Miskenning

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Regels inzake de

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

TRAVAIL - Généralités - Inspection du travail - Visite de lieux de travail - Lieux de travail situés dans des locaux habités - Traite des êtres humains - Exigence d'un mandat de perquisition délivré par le juge d'instruction

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Preuves irrégulières - Admissibilité - Article 32 du titre préliminaire du Code de procédure pénale - Usage contraire au droit à un procès équitable - Caractère excusable de l'irrégularité - Contrôle

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Preuves irrégulières - Admissibilité - Article 32 du titre préliminaire du Code de procédure pénale - Champ d'application - Violation d'une règle substantielle touchant à l'organisation des cours et tribunaux

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Preuves irrégulières - Admissibilité - Article 32 du titre préliminaire du Code de procédure pénale - Application dans le temps

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Règles d'admissibilité des preuves irrégulières - Loi nouvelle - Application immédiate - Article 6 C.E.D.H. - Droits de la défense - Violation

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Règles

P. 345/843

toelaatbaarheid van het onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Nieuwe wet - Werking in de tijd

GRONDWETTELIIK HOF - Prejudiciële vraag - Verplichting om een prejudiciële vraag te stellen - Onderscheid gemaakt door de wet tussen personen die zich in dezelfde juridische toestand bevinden

PREJUDICIEEL GESCHIL - Vraag aan het Grondwettelijk Hof - Verplichting om een prejudiciële vraag te stellen - Onderscheid gemaakt door de wet tussen personen die zich in dezelfde juridische toestand bevinden

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Bewijsvoering - Regels inzake de toelaatbaarheid van het onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Nieuwe wet - Onmiddellijke toepassing - Miskenning van het recht van verdediging

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Bewijsvoering - Regels inzake de toelaatbaarheid van het onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Nieuwe wet - Onmiddellijke toepassing - Schending artikel 6 E.V.R.M.

VREEMDELINGEN - Mensenhandel - Toegang tot een bewoonde ruimte zonder toestemming van de bewoner - Sociale inspecteurs - Huiszoekingsbevel moet door de onderzoeksrechter worden verleend

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Nieuwe wet - Werking in de tijd - Bewijs in strafzaken - Regels inzake de toelaatbaarheid van het onregelmatig verkregen bewijsmateriaal

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Bewijs in strafzaken - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Toelaatbaarheid - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Bewijs in strafzaken - Regels inzake de toelaatbaarheid van het onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Nieuwe wet - Onmiddellijke toepassing - Artikel 6 EVRM - Recht van verdediging - Miskenning

WOONPLAATS - Toegang tot een bewoonde ruimte zonder toestemming van de bewoner - Sociale inspecteurs - Mensenhandel - Huiszoekingsbevel moet door de onderzoeksrechter worden verleend

Overeenkomstig de artikelen 2 en 3 Gerechtelijk Wetboek is artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering van toepassing op de hangende rechtsgedingen; het is bijgevolg onmiddellijk van toepassing op alle, vóór zijn inwerkingtreding op 22 november 2013, gepleegde misdrijven die nog niet definitief zijn berecht of verjaard (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

d'admissibilité des preuves irrégulières - Loi nouvelle - Application dans le temps

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Obligation de poser la question - Distinction opérée par la loi entre des personnes se trouvant dans la même situation juridique

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Question à la Cour constitutionnelle - Obligation de poser la question - Distinction opérée par la loi entre des personnes se trouvant dans la même situation juridique

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Administration de la preuve - Règles d'admissibilité des preuves irrégulières - Loi nouvelle - Application immédiate - Violation des droits de la défense

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Matière répressive - Administration de la preuve - Règles d'admissibilité des preuves irrégulières - Loi nouvelle - Application immédiate - Violation de l'article 6 Conv. D.H.

ETRANGERS - Traite des êtres humains - Pénétration dans un lieu habité sans le consentement de l'occupant - Inspecteurs sociaux - Exigence d'un mandat de perquisition délivré par le juge d'instruction

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Loi nouvelle - Application dans le temps - Preuve en matière répressive - Règles d'admissibilité des preuves irrégulières

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Preuve en matière répressive - Preuves irrégulières - Admissibilité - Article 32 du titre préliminaire du Code de procédure pénale

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Preuve en matière répressive - Règles d'admissibilité des preuves irrégulières - Loi nouvelle - Application immédiate - Article 6 C.E.D.H. - Droits de la défense - Violation

DOMICILE - Pénétration dans un lieu habité sans le consentement de l'occupant - Inspecteurs sociaux - Traite des êtres humains - Exigence d'un mandat de perquisition délivré par le juge d'instruction

Conformément aux articles 2 et 3 du Code judiciaire, l'article 32 du titre préliminaire du Code de procédure pénale est applicable aux procès en cours; il s'applique dès lors immédiatement à toutes les infractions commises avant son entrée en vigueur, le 22 novembre 2013, et non encore jugées définitivement ou prescrites (1). (1) Voir les concl. du MP.

bewijsmateriaal - Toelaatbaarheid - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Werking in de tijd

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Bewijs in strafzaken - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Toelaatbaarheid - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

Aangezien een huisbezoek strekt tot vaststelling van gemeenrechtelijke en sociaalrechtelijke misdrijven, is een bevel tot huiszoeking van de onderzoeksrechter nodig voor de vaststelling van de misdrijven die zowel tot de eerste als tot de tweede categorie behoren (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

ARBEID - Algemeen - Arbeidsinspectie - Werkplaatsbezoek - Werkplaats in een bewoonde ruimte - Mensenhandel - Huiszoekingsbevel moet door de onderzoeksrechter worden verleend

VREEMDELINGEN - Mensenhandel - Toegang tot een bewoonde ruimte zonder toestemming van de bewoner - Sociale inspecteurs - Huiszoekingsbevel moet door de onderzoeksrechter worden verleend

WOONPLAATS - Toegang tot een bewoonde ruimte zonder toestemming van de bewoner - Sociale inspecteurs - Mensenhandel - Huiszoekingsbevel moet door de onderzoeksrechter worden verleend

Uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 24 oktober 2013 tot wijziging van de Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering wat betreft de nietigheden, blijkt dat de nietigheid van een onregelmatig verkregen bewijselement, bedoeld in artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, dat betrekking heeft op de eerbiediging van de op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvoorschriften, geen miskenning inhoudt van een substantiële regel betreffende de organisatie van de hoven en rechtbanken (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Toelaatbaarheid - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Toepassingsgebied - Miskenning van een substantiële regel betreffende de

Preuves irrégulières - Admissibilité - Article 32 du titre préliminaire du Code de procédure pénale - Application dans le temps

- Art. 32 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Preuve en matière répressive - Preuves irrégulières - Admissibilité - Article 32 du titre préliminaire du Code de procédure pénale

- Art. 32 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

Dès lors qu'une visite domiciliaire a pour objet de constater des infractions de droit commun et de droit pénal social, un mandat de perquisition délivré par un juge d'instruction est nécessaire pour la constatation des infractions relevant tant de la première que de la seconde catégorie (1). (1) Voir les concl. du MP.

TRAVAIL - Généralités - Inspection du travail - Visite de lieux de travail - Lieux de travail situés dans des locaux habités - Traite des êtres humains - Exigence d'un mandat de perquisition délivré par le juge d'instruction

ETRANGERS - Traite des êtres humains - Pénétration dans un lieu habité sans le consentement de l'occupant - Inspecteurs sociaux - Exigence d'un mandat de perquisition délivré par le juge d'instruction

DOMICILE - Pénétration dans un lieu habité sans le consentement de l'occupant - Inspecteurs sociaux - Traite des êtres humains - Exigence d'un mandat de perquisition délivré par le juge d'instruction

Il résulte des travaux préparatoires de la loi du 24 octobre 2013 modifiant le titre préliminaire du Code de procédure pénale en ce qui concerne les nullités que la nullité d'un élément de preuve obtenu irrégulièrement, visée à l'article 32 du titre préliminaire du Code de procédure pénale et relative au respect des conditions formelles prescrites à peine de nullité, n'inclut pas la violation d'une règle substantielle touchant à l'organisation des cours et tribunaux (1). (1) Voir les concl. du MP.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Preuves irrégulières - Admissibilité - Article 32 du titre préliminaire du Code de procédure pénale - Champ d'application - Violation d'une règle substantielle touchant à l'organisation des cours et

organisatie van hoven en rechtbanken

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

De onmiddellijke toepassing van de regels inzake de toelaatbaarheid van het onregelmatig verkregen bewijsmateriaal is niet in strijd met artikel 6 EVRM en miskent evenmin het recht van verdediging, welke de toelaatbaarheid van het onrechtmatig of onregelmatig verkregen bewijsmateriaal niet regelen als dusdanig, aangezien de eerbiediging van het recht op een eerlijk proces, waaronder de wijze waarop de bewijselementen werden vergaard, door de rechter moet worden beoordeeld in het licht van de gehele rechtspleging (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Bewijs in strafzaken - Regels inzake de toelaatbaarheid van het onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Nieuwe wet - Onmiddellijke toepassing - Artikel 6 EVRM - Recht van verdediging - Miskenning

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Bewijsvoering - Regels inzake de toelaatbaarheid van het onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Nieuwe wet - Onmiddellijke toepassing - Schending artikel 6 E.V.R.M.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Bewijsvoering - Regels inzake de toelaatbaarheid van het onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Nieuwe wet - Onmiddellijke toepassing - Miskenning van het recht van verdediging

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Regels inzake de toelaatbaarheid van het onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Nieuwe wet - Onmiddellijke toepassing - Artikel 6 EVRM - Recht van verdediging - Miskenning

De rechter beoordeelt in feite of de bij de bewijsverkrijging begane onregelmatigheid verschoonbaar is, maar het Hof gaat na of hij uit zijn vaststellingen die beslissing naar recht heeft kunnen afleiden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Toelaatbaarheid - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Aanwending in strijd met het recht op een eerlijk proces - Verschoonbaar karakter van de onregelmatigheid - Toezicht

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

tribunaux

- Art. 32 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

L'application immédiate des règles qui gouvernent l'admissibilité des preuves irrégulières n'est contraire ni à l'article 6 de la Convention ni aux droits de la défense, lesquels ne réglementent pas l'admissibilité des preuves illégales ou irrégulières en tant que telle, dès lors que le respect du droit à un procès équitable, y compris dans la manière dont les éléments de preuve ont été recueillis, doit être apprécié par le juge au regard de l'ensemble de la procédure (1). (1) Voir les concl. du MP.

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Preuve en matière répressive - Règles d'admissibilité des preuves irrégulières - Loi nouvelle - Application immédiate - Article 6 C.E.D.H. - Droits de la défense - Violation

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Matière répressive - Administration de la preuve - Règles d'admissibilité des preuves irrégulières - Loi nouvelle - Application immédiate - Violation de l'article 6 Conv. D.H.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Administration de la preuve - Règles d'admissibilité des preuves irrégulières - Loi nouvelle - Application immédiate - Violation des droits de la défense

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Règles d'admissibilité des preuves irrégulières - Loi nouvelle - Application immédiate - Article 6 C.E.D.H. - Droits de la défense - Violation

Le juge apprécie en fait le caractère excusable de l'irrégularité commise dans l'obtention de la preuve, la Cour contrôlant cependant si, de ses constatations, il a pu légalement déduire cette décision (1). (1) Voir les concl. du MP.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Preuves irrégulières - Admissibilité - Article 32 du titre préliminaire du Code de procédure pénale - Usage contraire au droit à un procès équitable - Caractère excusable de l'irrégularité - Contrôle

- Art. 32 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

De regels inzake de toelaatbaarheid van onregelmatig verkregen bewijsmateriaal maken geen deel uit van die welke het misdrijf omschrijven en de straf bepalen, als bedoeld in de artikelen 7 EVRM, 15.1 IVBPR en 2 Strafwetboek (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Regels inzake de toelaatbaarheid van het onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Nieuwe wet - Werking in de tijd

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Bewijs in strafzaken - Regels inzake de toelaatbaarheid van het onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Nieuwe wet

Les règles qui gouvernent l'admissibilité des preuves irrégulières ne font pas partie de celles qui définissent l'infraction et déterminent la peine, visées aux articles 7 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, 15.1 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques et 2 du Code pénal (1). (1) Voir les concl. du MP.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Règles d'admissibilité des preuves irrégulières - Loi nouvelle - Application dans le temps

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Preuve en matière répressive - Règles d'admissibilité des preuves irrégulières - Loi nouvelle

Wanneer de prejudiciële vraag geen door de wet gemaakt onderscheid aanklaagt tussen personen die zich in dezelfde juridische toestand bevinden maar op wie verschillende regels van toepassing zouden zijn, hoeft die vraag niet te worden gesteld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Verplichting om een prejudiciële vraag te stellen - Onderscheid gemaakt door de wet tussen personen die zich in dezelfde juridische toestand bevinden

PREJUDICIEEL GESCHIL - Vraag aan het Grondwettelijk Hof - Verplichting om een prejudiciële vraag te stellen - Onderscheid gemaakt door de wet tussen personen die zich in dezelfde juridische toestand bevinden

Lorsqu'elle ne dénonce pas une distinction opérée par la loi entre des personnes se trouvant dans la même situation juridique et auxquelles s'appliqueraient des règles différentes, il n'y a pas lieu de poser à la Cour constitutionnelle la question préjudicielle (1). (1) Voir les concl. du MP.

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Obligation de poser la question - Distinction opérée par la loi entre des personnes se trouvant dans la même situation juridique

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Question à la Cour constitutionnelle - Obligation de poser la question - Distinction opérée par la loi entre des personnes se trouvant dans la même situation juridique

De rechter kan voor wat betreft het criterium van de betrouwbaarheid van het bewijs slechts tot bewijsuitsluiting overgaan, indien hij vaststelt dat de onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs daadwerkelijk heeft aangetast; de miskenning van de tussentijd bepaald in punt 3.6 van bijlage 2 van het koninklijk besluit van 21 april 2007 betreffende de ademtesttoestellen en de ademanalysetoestellen kan de betrouwbaarheid van het bewijs aantasten, indien mondalcohol de resultaten van de tweede analyse zou hebben beïnvloed waarbij dient te worden vastgesteld dat mondalcohol het bewijs effectief heeft aangetast.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Wegverkeerswet - Artikel 34 - Ademanalyse - Mondalcohol - Miskenning tussentijd tussen eerste en tweede analyse - Betrouwbaarheid van het bewijs - Toepassing

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 34 - Ademanalyse - Mondalcohol - Miskenning tussentijd tussen eerste en tweede analyse - Betrouwbaarheid van het bewijs - Toepassing

En ce qui concerne le critère de la fiabilité de la preuve, le juge ne peut écarter un élément de preuve que s'il constate que l'irrégularité a effectivement porté atteinte à la fiabilité de la preuve; le non-respect de l'intervalle prévu à l'article 3.6 de l'annexe 2 de l'arrêté royal du 21 avril 2007 relatif aux appareils de test et aux appareils d'analyse de l'haleine peut porter atteinte à la fiabilité de la preuve, si l'alcool dans la bouche devait avoir influencé les résultats de la deuxième analyse, et s'il est constaté que l'alcool dans la bouche a effectivement porté atteinte à la preuve.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Loi relative à la police de la circulation routière - Article 34 - Analyse de l'haleine - Alcool dans la bouche - Non-respect de l'intervalle entre la première et la deuxième analyse - Fiabilité de la preuve - Application

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 34 - Analyse de l'haleine - Alcool dans la bouche - Non-respect de l'intervalle entre la première et la deuxième analyse - Fiabilité de la preuve - Application

P.14.0275.N

24 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150224.1](#)

AC nr. 138

De rechter oordeelt onaantastbaar in feite over de noodzaak, het nut of de raadzaamheid van een door een partij gedaan verzoek tot het laten voegen bij het dossier van het dossier van een andere strafzaak (1). (1) Zie Cass. 1 april 2014, AR P.13.1957.N, AC 2014, nr. 255.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Strafvordering - Voeging van een ander strafdossier - Beoordeling door de rechter - Wijze - Rechtsmacht

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Voeging van een ander strafdossier - Beoordeling door de rechter - Wijze - Rechtsmacht

Le juge apprécie souverainement en fait le caractère nécessaire, adéquat et opportun de la demande d'une partie de joindre au dossier le dossier d'une autre affaire pénale (1). (1) Voir Cass. 1er avril 2014, RG P.13.1957.N, Pas. 2014, n° 255.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Action publique - Jonction d'un autre dossier pénal - Appréciation par le juge - Mode - Compétence

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Jonction d'un autre dossier pénal - Appréciation par le juge - Mode - Compétence

Geschillen over verplichtingen in belastingzaken zijn geen betwistingen die verband houden met de vaststelling van burgerlijke rechten of verplichtingen noch met de bepaling van de gegrondheid van de strafvordering; de vordering van de Belgische Staat tot betaling van ontdoken rechten vloeit niet voort uit het aan een beklagde ten laste gelegde misdrijf, maar vindt haar rechtstreekse grondslag in de fiscale wet die de betaling van die rechten oplegt; op de vordering tot betaling van ontdoken accijnzen, bijzondere accijnzen en energiebijdragen zijn de artikelen 6.1 en 13 EVRM dan ook niet van toepassing (1). (1) Zie Cass. 21 november 1997, AR F.97.0048.F, AC 1997, nr. 498; Cass. 14 januari 1999, AR F.98.0047.F, AC 1999, nr. 24; Cass. 15 mei 2012, AR P.11.0679.N, AC 2012, nr. 303.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Vordering tot betaling van ontdoken rechten - Grondslag

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Douane en accijnzen - Vordering tot betaling van ontdoken accijnzen, bijzondere accijnzen en energiebijdragen - Toepasselijkheid

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Douane en accijnzen - Vordering tot betaling van ontdoken accijnzen, bijzondere accijnzen en energiebijdragen - Toepasselijkheid

Uit de bepaling van artikel 267 AWDA volgt niet dat er voor het opstellen van een proces-verbaal een vervaltermijn bestaat, maar het laattijdig opstellen van een proces-verbaal kan niettemin tot nietigheid ervan aanleiding geven indien daardoor het recht van verdediging van de geverbaliseerden werd miskend; de rechter oordeelt onaantastbaar in feite of het laattijdig opstellen van een proces-verbaal daadwerkelijk het recht van verdediging van een geverbaliseerde heeft miskend (1). (1) Zie Cass. 1 oktober 2008, AR P.08.0288.F, AC 2008, nr. 514.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Opstellen van proces-verbaal - Laattijdigheid - Beoordeling door de rechter

DOUANE EN ACCIJNZEN - Opstellen van proces-verbaal - Vervaltermijn

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Douane en

Les contestations sur des obligations en matière fiscale constituent des litiges qui ne concernent ni les contestations des droits et obligations de caractère civil ni le bien-fondé de l'action publique; l'action de l'État belge en recouvrement des droits éludés ne découle pas d'une infraction mise à charge d'un prévenu, mais trouve directement son fondement dans la loi fiscale qui impose le paiement de ces droits; les articles 6, §1er et 13 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ne sont ainsi pas davantage applicables à l'action en recouvrement des droits d'accises, des droits d'accises spéciaux et des cotisations sur l'énergie éludés (1). (1) Voir Cass. 21 novembre 1997, RG F.97.0048.F, Pas. 1997, n° 498; Cass. 14 janvier 1999, RG F.98.0047.F, Pas. 1999, n° 24; Cass. 15 mai 2012, RG P.11.0679.N, Pas. 2012, n° 303.

DOUANES ET ACCISES - Action en paiement des droits éludés - Fondement

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 13 - Douanes et accises - Action en paiement des droits d'accises, des droits d'accises spéciaux et des cotisations sur l'énergie éludés - Applicabilité

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Douanes et accises - Action en paiement des droits d'accises, des droits d'accises spéciaux et des cotisations sur l'énergie éludés - Applicabilité

Il ne résulte pas de la disposition de l'article 267 de la loi générale sur les douanes et accises, coordonnée par l'arrêté royal du 18 juillet 1977, qu'il existe une échéance pour la rédaction d'un procès-verbal, mais dresser tardivement un procès-verbal peut néanmoins entraîner sa nullité si les droits de défense des personnes verbalisées s'en trouvent violés; le juge apprécie souverainement en fait si le caractère tardif de la rédaction d'un procès-verbal a effectivement violé les droits de défense de la personne verbalisée (1). (1) Voir Cass. 1er octobre 2008, RG P.08.0288.F, Pas. 2008, n° 514.

DOUANES ET ACCISES - Rédaction d'un procès-verbal - Tardiveté - Appréciation par le juge

DOUANES ET ACCISES - Rédaction d'un procès-verbal - Échéance

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Douanes et accises -

accijnzen - Opstellen van proces-verbaal - Laattijdigheid - Beoordeling door de rechter

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Douane en accijnzen - Opstellen van proces-verbaal - Vervaltermijn

RECHT VAN VERDEDIGING - Belastingzaken - Douane en accijnzen - Opstellen van proces-verbaal - Vervaltermijn

RECHT VAN VERDEDIGING - Belastingzaken - Douane en accijnzen - Opstellen van proces-verbaal - Laattijdigheid - Beoordeling door de rechter

Rédaction d'un procès-verbal - Tardiveté - Appréciation par le juge

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Douanes et accises - Rédaction d'un procès-verbal - Échéance

DROITS DE LA DEFENSE - Matière fiscale - Douanes et accises - Rédaction d'un procès-verbal - Échéance

DROITS DE LA DEFENSE - Matière fiscale - Douanes et accises - Rédaction d'un procès-verbal - Tardiveté - Appréciation par le juge

P.14.0293.N

31 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150331.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van plaatsvervangend advocaat-generaal De Swaef.

AANRANDING VAN DE EERBAARHEID EN VERKRACHTING - Aanranding van de eerbaarheid met geweld of bedreigingen - Heimelijk filmen van een naakte persoon - Strafbaarheid

Het heimelijk filmen van een naakte persoon, dit is zonder diens toestemming en medeweten en zonder dat daarbij enige fysieke of morele dwang wordt aangewend, kan het misdrijf aanranding van de eerbaarheid met geweld of bedreiging niet opleveren, ook al wordt het slachtoffer in zijn verwachtingen verschalkt (1). (1) Zie concl. OM.

AANRANDING VAN DE EERBAARHEID EN VERKRACHTING - Aanranding van de eerbaarheid met geweld of bedreigingen - Heimelijk filmen van een naakte persoon - Strafbaarheid

- Artt. 372, 373 en 374 Strafwetboek

Conclusions de l'avocat général suppléant De Swaef.

ATTENTAT A LA PUDEUR ET VIOL - Attentat à la pudeur commis avec violences ou menaces - Fait de filmer secrètement une personne dénudée - Caractère répréhensible

Le fait de filmer secrètement une personne dénudée, à savoir sans son consentement et à son insu et sans qu'aucune contrainte physique ou morale ne soit exercée, ne peut donner lieu à l'infraction d'attentat à la pudeur, commis avec violences ou menaces, même si la confiance de la victime est trahie (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ATTENTAT A LA PUDEUR ET VIOL - Attentat à la pudeur commis avec violences ou menaces - Fait de filmer secrètement une personne dénudée - Caractère répréhensible

- Art. 372, 373 et 374 Code pénal

P.14.0311.N

6 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150106.2](#)

AC nr. 6

Er is slechts sprake van een verzwarening van het risico in de zin van artikel 26, § 1, eerste lid, Wet Landverzekeringsovereenkomst, in de versie vóór de wijziging bij wet van 4 april 2014, wanneer deze blijvend is; een tijdelijke risicoverzwarening is geen risicoverzwarening in de zin van die wetsbepaling.

VERZEKERING - Landverzekering - Verzwarening van het risico - Mededelingsplicht

Il n'est question d'aggravation du risque au sens de l'article 26, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre, dans sa version antérieure à la modification par la loi du 4 avril 2014, que lorsque celui-ci est permanent; une aggravation du risque temporaire ne constitue pas une aggravation du risque au sens de cette disposition légale.

ASSURANCES - Assurances terrestres - Aggravation du risque - Obligation de déclaration

Uit de artikelen 2, § 1, eerste lid en 22, § 1, eerste lid WAM volgt dat enkel strafbaar is het in het verkeer brengen of het toelaten in het verkeer van een motorrijtuig waarvoor geen verzekeringsovereenkomst werd gesloten die beantwoordt aan de bepalingen van de WAM of waarvan de WAM-verzekering werd geschorst; de inschrijving van het motorrijtuig voor een bepaald gebruik houdt niet in dat een ander gebruik op zich leidt tot het in het verkeer brengen of toelaten tot het verkeer van het motorrijtuig zonder verzekering overeenkomstig de WAM.

VERZEKERING - WAM- verzekering - Voertuig ingeschreven voor een bepaald gebruik - Voertuig dat voor andere doeleinden wordt gebruikt

Uit de omstandigheid dat een voertuig ten onrechte werd ingeschreven als een "landbouw- of bosbouwtrekker" in de zin van artikel 1, § 2.59, KB Technische Eisen Auto's volgt niet dat de bestuurder van dit voertuig, voor zover het voldoet aan de omschrijving van een "voertuig voor traag vervoer" in de zin van artikel 1, § 2.75, KB Technische Eisen Auto's, niet zou kunnen genieten van de in artikel 4, 12°, KB Rijbewijs bedoelde vrijstelling voor zover de bestuurder vóór 1 oktober 1982 is geboren.

VERVOER - Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Voertuig ingeschreven als landbouw- of bosbouwtrekker - Voertuig dat voldoet aan de omschrijving van een voertuig voor traag vervoer - Rijbewijs - Vrijstelling

WEGVERKEER - Inschrijving van voertuigen - Inschrijving als landbouw- of bosbouwtrekker - Voertuig dat voldoet aan de omschrijving van een voertuig voor traag vervoer - Rijbewijs - Vrijstelling

Il résulte des articles 2, § 1er, alinéa 1er, et 22, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs que le caractère punissable frappe uniquement la mise en circulation ou le fait de tolérer la mise en circulation d'un véhicule non couvert par un contrat d'assurance répondant aux dispositions de ladite loi ou dont les effets sont suspendus; l'immatriculation du véhicule à moteur à usage spécifique n'implique pas qu'un autre usage donne en soi lieu à une mise en circulation du véhicule ou à une tolérance de cette mise en circulation sans l'assurance conforme à la loi du 21 novembre 1989.

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Véhicule immatriculé pour un usage spécifique - Véhicule utilisé à d'autres fins

Il ne résulte pas de la circonstance qu'un véhicule a été, à tort, immatriculé en tant que "tracteur agricole ou forestier" au sens de l'article 1er, § 2.59, de l'arrêté royal du 15 mars 1968 portant règlement général sur les conditions techniques auxquelles doivent répondre les véhicules automobiles et leurs remorques, leurs éléments ainsi que les accessoires de sécurité, que le conducteur de ce véhicule, en tant qu'il répond à la description d'un "véhicule lent" au sens de l'article 1er, § 2.75, dudit arrêté royal du 15 mars 1968, ne pourrait bénéficier de la dispense visée à l'article 4, 12°, de l'arrêté royal du 23 mars 1998 relatif au permis de conduire, pour autant que le conducteur soit né avant le 1er octobre 1982.

TRANSPORT - Transport de biens - Transport par terre. transport par route - Immatriculation en tant que tracteur agricole ou forestier - Véhicule qui répond à la description d'un véhicule lent - Permis de conduire - Dispense

ROULAGE - Immatriculation des véhicules - Immatriculation en tant que tracteur agricole ou forestier - Véhicule qui répond à la description d'un véhicule lent - Permis de conduire - Dispense

Uit de omstandigheid dat een voertuig ten onrechte werd ingeschreven als een "landbouw- of bosbouwtrekker" in de zin van artikel 1, § 2.59, KB Technische Eisen Auto's volgt niet dat dit voertuig, voor zover het voldoet aan de omschrijving van een "voertuig voor traag vervoer" in de zin van artikel 1, § 2.75, KB Technische Eisen Auto's, niet zou kunnen genieten van de vrijstelling van periodieke keuring waarin de artikelen 23sexies, § 1, 5° en 23ter, § 1, 7°, KB Technische Eisen Auto's voorzien.

Il ne résulte pas de la circonstance qu'un véhicule a été, à tort, immatriculé en tant que "tracteur agricole ou forestier" au sens de l'article 1er, § 2.59, de l'arrêté royal du 15 mars 1968 portant règlement général sur les conditions techniques auxquelles doivent répondre les véhicules automobiles et leurs remorques, leurs éléments ainsi que les accessoires de sécurité, que ce véhicule, en tant qu'il répond à la description d'un "véhicule lent" au sens de l'article 1er, § 2.75, dudit arrêté royal du 15 mars 1968, ne pourrait bénéficier de l'exemption du contrôle périodique prévu aux articles 23sexies, § 1er, 5°, et 23ter, § 1er, 7°, de ce même arrêté royal.

VERVOER - Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Voertuig ingeschreven als landbouw-of bosbouwtrekker - Voertuig dat voldoet aan de omschrijving van een voertuig voor traag vervoer - Periodieke keuring - Toepassing

WEGVERKEER - Inschrijving van voertuigen - Inschrijving als landbouw- of bosbouwtrekker - Voertuig dat voldoet aan de omschrijving van een voertuig voor traag vervoer - Periodieke keuring - Toepassing

TRANSPORT - Transport de biens - Transport par terre. transport par route - Immatriculation en tant que tracteur agricole ou forestier - Véhicule qui répond à la description d'un véhicule lent - Contrôle périodique - Application

ROULAGE - Immatriculation des véhicules - Immatriculation en tant que tracteur agricole ou forestier - Véhicule qui répond à la description d'un véhicule lent - Contrôle périodique - Application

P.14.0337.N

14 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150414.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Timperman.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Aanhoudingsbevel gesteund op een veroordeling bij verstek - Betekening van het arrest niet aan persoon - Kennisname van die betekening door de betekening van het aanhoudingsbevel - Gevolg - Invrijheidstelling in het buitenland

VERZET - Betekening van het verstekarrest niet aan persoon - Kennisname van die betekening door de betekening van het Europees aanhoudingsbevel - Bijkomende termijn van verzet - Invrijheidstelling in het buitenland

Conclusions de l'avocat général Timperman.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Mandat d'arrêt fondé sur une condamnation prononcée par défaut - Signification de l'arrêt n'ayant pas été faite à personne - Connaissance de cette signification par la signification du mandat d'arrêt - Conséquence - Remise en liberté à l'étranger

OPPOSITION - Signification de l'arrêt rendu par défaut n'ayant pas été faite à personne - Connaissance de cette signification par la signification du mandat d'arrêt européen - Délai d'opposition supplémentaire - Remise en liberté à l'étranger

De omstandigheid dat een bij verstek veroordeelde aan wie de betekening van het arrest niet aan persoon is gedaan, en die van die betekening kennis heeft gekregen door de betekening van een Europees aanhoudingsbevel, overeenkomstig artikel 187, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, nog in verzet kan komen binnen een termijn van vijftien dagen na de dag waarop hij in het buitenland in vrijheid werd gesteld, heeft slechts betrekking op de invrijheidstelling na de eindbeslissing over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel (1). (1) Zie concl. OM.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Aanhoudingsbevel gesteund op een veroordeling bij verstek - Betekening van het arrest niet aan persoon - Kennisname van die betekening door de betekening van het aanhoudingsbevel - Gevolg - Invrijheidstelling in het buitenland

VERZET - Betekening van het verstekarrest niet aan persoon - Kennisname van die betekening door de betekening van het Europees aanhoudingsbevel - Bijkomende termijn van verzet - Invrijheidstelling in het buitenland

Conformément à l'article 187, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle, la circonstance qu'un condamné par défaut auquel la signification de l'arrêt n'a pas été faite à sa personne et qui a eu connaissance de cette signification par la signification du mandat d'arrêt européen peut encore former opposition dans les quinze jours qui suivent celui de sa remise en liberté à l'étranger, concerne uniquement la remise en liberté après la décision définitive rendue sur l'exécution du mandat d'arrêt européen (1). (1) Voir les concl. du MP.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Mandat d'arrêt fondé sur une condamnation prononcée par défaut - Signification de l'arrêt n'ayant pas été faite à personne - Connaissance de cette signification par la signification du mandat d'arrêt - Conséquence - Remise en liberté à l'étranger

OPPOSITION - Signification de l'arrêt rendu par défaut n'ayant pas été faite à personne - Connaissance de cette signification par la signification du mandat d'arrêt européen - Délai d'opposition supplémentaire - Remise en liberté à l'étranger

P.14.0355.N

13 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151013.1](#)

AC nr. ...

Artikel 2bis Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering heeft tot doel om, ingeval van gelijktijdige vervolging van een rechtspersoon en van de natuurlijke personen die bevoegd zijn om hem te vertegenwoordigen, een onafhankelijke verdediging van de rechtspersoon te waarborgen door de aanstelling van een lasthebber ad hoc (1). (1) Cass. 26 september 2006, AR P.05.1663.N, AC 2006, nr. 435 en concl. van advocaat-generaal Vandewal; Cass. 9 juni 2009, AR P.09.0446.N, AC 2009, nr. 388; Cass. 4 oktober 2011, AR P.11.0203.N, AC 2011, nr. 519.

STRAFVORDERING - Gelijktijdige vervolging van een rechtspersoon en een natuurlijke persoon - Onafhankelijke verdediging van de rechtspersoon - Aanstelling van een lasthebber ad hoc

L'article 2bis du Titre préliminaire du Code de procédure pénale tend, en cas de poursuites concomitantes contre une personne morale et contre les personnes physiques compétentes pour la représenter, à garantir à la personne morale une défense indépendante par la désignation d'un mandataire ad hoc (1). (1) Cass. 26 septembre 2006, RG P.05.1663.N, Pas. 2006, n° 435, avec les concl. de M. Vandewal, avocat général; Cass. 9 juin 2009, RG P.09.0446.N, Pas. 2009, n° 388; Cass. 4 octobre 2011, RG P.11.0203.N, Pas. 2011, n° 519.

ACTION PUBLIQUE - Poursuites concomitantes contre une personne morale et contre une personne physique - Défense indépendante de la personne morale - Désignation d'un mandataire ad hoc

Ingeval de strafvordering tegen een rechtspersoon en tegen degene die bevoegd is om de rechtspersoon te vertegenwoordigen, wordt ingesteld en een lasthebber ad hoc voor de rechtspersoon is aangewezen, kiest de lasthebber ad hoc vrij de raadsman van de rechtspersoon; hij kan, zo hij oordeelt dat er geen gevaar is voor tegenstrijdigheid van belangen, een beroep doen op dezelfde advocaat als de natuurlijke persoon die de rechtspersoon vertegenwoordigt, maar indien een beroep wordt gedaan op eenzelfde advocaat voor de rechtspersoon en voor de natuurlijke persoon die de rechtspersoon vertegenwoordigt, moet die keuze blijken uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan (1). (1) Cass. 4 oktober 2011, AR P.11.0203.N, AC 2011, nr. 519.

ADVOCAAT - Gelijkijdige vervolging van een rechtspersoon en een natuurlijke persoon - Onafhankelijke verdediging van de rechtspersoon - Lasthebber ad hoc - Keuze van raadsman

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Rechtspersoon - Vertegenwoordiging - Lasthebber ad hoc - Eenzelfde advocaat voor vervolgte rechtspersoon en natuurlijke persoon

Niet-ontvankelijk is de memorie, door eenzelfde advocaat neergelegd namens een natuurlijke persoon en een rechtspersoon voor wie een lasthebber ad hoc is aangewezen, indien uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, niet blijkt dat de raadsman werd aangesteld door de lasthebber ad hoc (1). (1) Cass. 4 oktober 2011, AR P.11.0203.N, AC 2011, nr. 519.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Vereiste vermeldingen - Memorie neergelegd door eenzelfde advocaat namens een vervolgte rechtspersoon en een natuurlijke persoon - Aanstelling van de raadsman door de lasthebber ad hoc - Ontvankelijkheid van de memorie

Lorsque les poursuites contre une personne morale et contre la personne habilitée à la représenter sont engagées et qu'un mandataire ad hoc a été désigné pour la personne morale, le mandataire ad hoc choisit librement le conseil de la personne morale; il peut, s'il estime qu'il n'y a aucun risque de contradiction d'intérêts, faire appel au même avocat que la personne physique qui représente la personne morale, mais s'il est fait appel au même avocat pour la personne morale et pour la personne physique qui représente la personne morale, ce choix doit ressortir des pièces auxquelles la Cour peut avoir égard (1). (1) Cass. 4 octobre 2011, RG P.11.0203.N, Pas. 2011, n° 519.

AVOCAT - Poursuites concomitantes contre une personne morale et contre une personne physique - Défense indépendante de la personne morale - Mandataire ad hoc - Choix d'un conseil

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Prévenu et inculpé - Personne morale - Représentation - Mandataire ad hoc - Un même avocat pour la personne morale faisant l'objet de poursuites et pour la personne physique

Est irrecevable le mémoire déposé par un même avocat au nom d'une personne physique et d'une personne morale pour laquelle un mandataire ad hoc a été désigné, s'il ne ressort pas des pièces auxquelles la Cour peut avoir égard que le conseil a été désigné par le mandataire ad hoc (1). (1) Cass. 4 octobre 2011, RG P.11.0203.N, Pas. 2011, n° 519.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Indications requises - Mémoire déposé par un même avocat au nom d'une personne morale faisant l'objet de poursuites et d'une personne physique - Désignation du conseil par le mandataire ad hoc - Recevabilité du mémoire

De in artikel 46, § 1, Arbeidsongevallenwet bedoelde immuniteit van de werkgever, zijn lasthebber of aangestelde geldt slechts ten aanzien van de getroffene van het arbeidsongeval of zijn rechthebbenden; het begrip "rechthebbenden" heeft enkel betrekking op de personen die de vergoedingen kunnen genieten waarin die wet voorziet, maar geldt niet ten aanzien van personen die niet kunnen genieten van de vergoedingen krachtens de Arbeidsongevallenwet (1). (1) Cass. 21 mei 2002, AR P.00.1635.N, AC 2002, nr. 307 met concl. van procureur-generaal du Jardin.

ARBEIDSONGEVAL - Aansprakelijkheid - Algemeen - Werkgever - Werknemer - Onopzettelijk veroorzaakt arbeidsongeval - Getroffene of rechthebbende - Verhaal - Immuniteit van de werkgever - Begrip "rechthebbende"

L'immunité de l'employeur, de son mandataire ou de son préposé, visée à l'article 46, § 1er, de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail ne vaut qu'à l'égard de la victime ou de ses ayants droit; la notion de « ayants droit » concerne uniquement les personnes qui peuvent prétendre aux indemnités que cette loi prévoit, mais ne vaut pas à l'égard de personnes qui ne peuvent pas bénéficier des indemnités en vertu de ladite loi du 10 avril 1971 (1). (1) Cass. 21 mai 2002, RG P.00.1635.N, Pas. 2002, n° 307, avec concl. de M. du Jardin, procureur général.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Responsabilité - Généralités - Employeur - Travailleur - Accident du travail causé non intentionnellement - Victime ou ayant droit - Recours - Immunité de l'employeur - Notion de "ayant droit"

P.14.0385.N

9 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150609.1](#)

AC nr. ...

De schriftelijke vordering tot verbeurdverklaring van vermogensvoordelen dient enkel voorafgaand aan het vonnis of arrest aan de rechtspleging te zijn toegevoegd, zodanig dat de beklaagde ervan kennis kan nemen en er zich tegen kan verdedigen; artikel 43bis Strafwetboek vereist niet dat de schriftelijke vordering van de procureur des Konings in elke aanleg wordt genomen en het is evenmin vereist dat een nieuwe vordering wordt genomen na een herkwalificatie van de feiten (1). (1) Cass. 17 juni 2003, AR P.03.0611.N, AC 2003, nr. 357; Cass. 23 november 2010, AR P.10.1371.N, AC 2010, nr. 689. J. Rozie, Voordeelsontneming, Intersentia 2005, nrs. 88 e.v.

OPENBAAR MINISTERIE - Vermogensvoordelen - Schriftelijke vordering tot verbeurdverklaring

- Art. 43bis Strafwetboek

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen - Openbaar ministerie - Schriftelijke vordering tot verbeurdverklaring

- Art. 43bis Strafwetboek

Les réquisitions écrites tendant à la confiscation d'avantages patrimoniaux doivent uniquement être jointes à la procédure préalablement au jugement ou à l'arrêt, de telle sorte que le prévenu peut en prendre connaissance et y opposer sa défense; l'article 43bis du Code pénal ne requiert pas que les réquisitions écrites du procureur du Roi soient prises en chaque instance et il n'est pas davantage requis que de nouvelles réquisitions soient produites après une requalification des faits (1). (1) Cass. 17 juin 2003, RG P.03.0611.N, Pas. 2003, n° 357; Cass. 23 novembre 2010, RG P.10.1371.N, Pas. 2010, n° 689. J. Rozie, Voordeelsontneming, Intersentia 2005, nos 88 s.

MINISTERE PUBLIC - Avantages patrimoniaux - Réquisitions écrites tendant à la confiscation

- Art. 43bis Code pénal

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Avantages patrimoniaux - Ministère public - Réquisitions écrites tendant à la confiscation

- Art. 43bis Code pénal

P.14.0390.F

28 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150128.2](#)

AC nr. ...

Het hoger beroep van de beklaagde komt de in de zaak betrokken of vrijwillig tussengekomen verzekeraar van diens burgerlijke aansprakelijkheid niet ten goede wanneer krachtens artikel 14 van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, het beroepen vonnis laatstgenoemde hoofdelijk of in solidum met de beklaagde heeft veroordeeld tot het betalen van schadevergoeding aan de benadeelde en de verzekeraar tegen dat vonnis geen ontvankelijk hoger beroep heeft ingesteld; in dat geval regelt het beroepen vonnis, dat ten aanzien van de verzekeraar van de aansprakelijk gestelde persoon in kracht van gewijsde is gegaan, onherroepelijk de verhoudingen tussen het slachtoffer en de verzekeraar, zodat deze gehouden blijft de schade te vergoeden die in dat vonnis is bepaald (1). (1) Zie Cass. 21 december 2005, AR P.05.0485.F, AC 2005, nr. 686.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Hoger beroep van de beklaagde - Gevolg van dat hoger beroep ten aanzien van de vrijwillig voor de beklaagde tussengekomen verzekeraar

L'appel du prévenu ne profite pas à l'assureur de sa responsabilité civile, appelé à la cause ou intervenu volontairement lorsqu'en vertu de l'article 14 de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicule automoteurs, le jugement entrepris a condamné celui-ci, solidairement ou in solidum avec le prévenu, à payer des dommages et intérêts à la personne lésée et que l'assureur n'a pas interjeté un appel recevable contre ce jugement; dans ce cas, le jugement entrepris, passé en force de chose jugée à l'égard de l'assureur de la personne déclarée responsable, règle irrévocablement les relations existantes entre la victime et l'assureur, de sorte que celui-ci demeure tenu de réparer le dommage défini par ce jugement (1). (1) Voir Cass. 21 décembre 2005, RG P.05.0485.F, Pas. 2005, n° 686.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Appel du prévenu - Effet de cet appel à l'égard de l'assureur intervenu volontairement pour le prévenu

P.14.0392.N

31 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150331.4](#)

AC nr. ...

Bij de beoordeling van de wettigheid van een door de herstellende overheid gevorderde maatregel van het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand, moet de strafrechter die heeft vastgesteld dat een beklagde zich schuldig heeft gemaakt aan een door de artikelen 99, § 1, 1°, en 146, 1°, Stedenbouwdecreet 1999, thans de artikelen 4.2.1, 1°, en 6.1.1, 1°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bedoeld misdrijf, op grond van artikel 6.1.41, § 1, eerste lid, 1°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening onder meer nagaan of dat misdrijf niet bestaat uit het verrichten van handelingen in strijd met een stakingsbevel; de omstandigheid dat de door artikel 6.1.50, § 4, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bedoelde verzetsprocedure werd ingesteld tegen de op grond van artikel 6.1.49 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening opgelegde administratieve geldboete wegens het voortzetten van de handelingen, werken of wijzigingen in strijd met een door de stedenbouwkundige inspecteur bekrachtigd bevel tot staking, en die procedure nog niet definitief is beslecht, verhindert de strafrechter niet onaantastbaar te oordelen of het misdrijf waaraan hij heeft schuldig verklaard, al dan niet bestaat uit het verrichten van handelingen in strijd met een stakingsbevel in de zin van artikel 6.1.41, § 1, eerste lid, 1°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (1). (1) Zie concl. OM.

*STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand -
Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering -
Strafrechter - Beoordeling van de wettigheid*

Conclusie van plaatsvervangend advocaat-generaal
De Swaef.

*STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand -
Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering*

*STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand -
Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering -
Strafrechter - Beoordeling van de wettigheid*

Pour apprécier la légalité d'une mesure de remise en état des lieux en leur état initial requise par l'autorité demanderesse en réparation, le juge pénal qui a constaté qu'un prévenu s'est rendu coupable d'un délit visé aux articles 99, § 1er, 1°, et 146, 1°, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire, actuellement articles 4.2.1, 1°, et 6.1.1, alinéa 1er, 1°, du Code flamand de l'aménagement du territoire, doit notamment vérifier, sur la base de l'article 6.1.41, § 1er, alinéa 1er, 1°, de ce même code, si ce délit n'est pas constitué d'actes contraires à un ordre de cessation; la circonstance que la procédure d'opposition visée à l'article 6.1.50, § 4, du Code flamand de l'aménagement du territoire a été introduite contre l'amende administrative imposée sur la base de l'article 6.1.49 de ce même code en raison de la perpétuation des actes, des travaux ou des modifications contraires à un ordre de cessation ratifié par l'inspecteur urbaniste et que cette procédure n'est toujours pas définitivement tranchée, n'empêche pas le juge pénal d'apprécier souverainement si le délit du chef duquel il est déclaré coupable est constitué ou non d'actes contraires à un ordre de cessation au sens de l'article 6.1.41, § 1er, alinéa 1er, 1°, du Code flamand de l'aménagement du territoire (1). (1) Voir les concl. du MP.

*URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue -
Action en réparation - Juge pénal - Appréciation de la légalité*

Conclusions de l'avocat général suppléant De
Swaef.

*URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue -
Action en réparation*

*URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue -
Action en réparation - Juge pénal - Appréciation de la légalité*

De strafrechter kan in geval van een strafvervolgung wegens een inbreuk op artikel 146, eerste lid, 1°, Stedenbouwdecreet, thans artikel 6.1.1, eerste lid, 1°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, kennis nemen van de herstellvordering die mede steunt op het gegeven dat dit misdrijf bestaat of onder meer bestaat uit het verrichten van handelingen in strijd met het stakingsbevel of in strijd met de stedenbouwkundige voorschriften aangaande voor het gebied toegelaten bestemmingen, voor zover daarvan niet op geldige wijze is afgeweken, als bedoeld in artikel 6.1.41, § 1, eerste lid, 1°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, zelfs indien voor die strafrechter geen strafvervolgung is ingesteld wegens een inbreuk op artikel 146, eerste lid, 5°, en 6°, Stedenbouwdecreet 1999, thans artikel 6.1.1, eerste lid, 5° en 6°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening; de beoordeling van de herstellvordering gegrond op een bewezen verklaard misdrijf als bedoeld door artikel 146, eerste lid, 1°, Stedenbouwdecreet 1999, thans artikel 6.1.1, eerste lid, 1°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, vereist immers geen strafrechtelijke veroordeling van de beklaagde voor de misdrijven bedoeld door artikel 146, eerste lid, 5°, en 6°, Stedenbouwdecreet 1999, thans artikel 6.1.1, eerste lid, 5° en 6°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (1). (1) Zie concl. OM.

Dans le cadre de poursuites pénales exercées du chef d'infraction à l'article 146, alinéa 1er, 1°, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire, actuellement article 6.1.1, alinéa 1er, 1°, du Code flamand de l'aménagement du territoire, le juge pénal peut prendre connaissance de l'action en réparation qui s'appuie également sur le fait que ce délit est constitué, ou constitué entre autres, d'actes contraires à un ordre de cessation ou contraires aux prescriptions urbanistiques relatives aux affectations autorisées pour la zone, pour autant qu'il n'en ait pas été dérogé de manière valable, comme le prévoit l'article 6.1.41, § 1er, alinéa 1er, 1°, du Code flamand de l'aménagement du territoire, même si des poursuites pénales n'ont pas été engagées devant ledit juge pénal du chef d'infraction à l'article 146, alinéa 1er, 5° et 6°, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 susmentionné, actuellement article 6.1.1, alinéa 1er, 5° et 6°, du Code flamand de l'aménagement du territoire; l'examen de l'action en réparation fondée sur un délit déclaré établi tel que visé à l'article 146, alinéa 1er, 1°, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999, actuellement article 6.1.1, alinéa 1er, 1°, du Code flamand de l'aménagement du territoire, ne requiert en effet aucune condamnation pénale du prévenu du chef des délits visés à l'article 146, alinéa 1er, 5° et 6°, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999, actuellement article 6.1.1, alinéa 1er, 5° et 6°, du Code flamand de l'aménagement du territoire (1). (1) Voir les concl. du MP.

*STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand -
Betaling van een meerwaarde - Herstellvordering*

*URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue -
Action en réparation*

P.14.0406.N

23 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150623.6](#)

AC nr. ...

Het recht getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen, gewaarborgd door artikel 6.3.d EVRM, alsmede het recht van verdediging en het recht op een eerlijk proces houden in dat de beklaagde alle bewijsmiddelen in openbare rechtszitting tegensprekelijk moet kunnen betwisten; die rechten worden in de regel miskend wanneer een veroordeling op beslissende wijze steunt op de verklaring van een anonieme getuige die de beklaagde niet heeft kunnen doen ondervragen en waarvan hij de geloofwaardigheid niet heeft kunnen toetsen maar diezelfde rechten zijn evenwel niet miskend wanneer de schuldigverklaring gesteund is op de regelmatig aan de rechter voorgelegde gegevens die de partijen hebben kunnen tegenspreken en de anonieme getuigenis slechts een steunbewijs is die niet beslissend bijdraagt tot de vorming van de overtuiging van de rechter (1). (1) Zie Cass. 23 maart 2005, AR P.04.1528.F, AC 2005, nr. 180, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH; S. VANDROMME "Anonieme inlichtingen in de strafprocedure", (noot onder Cass. 23 maart 2005), RW 2006-07, 829.

BEWIJS - Strafzaken - Getuigen - Anonieme getuigenissen verkregen buiten het toepassingsgebied van de artt. 47decies, 75bis, 75ter en 86bis tot 86quinquies Sv. - Bewijswaarde

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Recht getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen - Anonieme getuigenissen verkregen buiten het toepassingsgebied van de artt. 47decies, 75bis, 75ter en 86bis tot 86quinquies Sv. - Bewijswaarde

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen - Anonieme getuigenissen verkregen buiten het toepassingsgebied van de artt. 47decies, 75bis, 75ter en 86bis tot 86quinquies Sv. - Bewijswaarde

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Recht op een eerlijk proces - Recht getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen - Anonieme getuigenissen verkregen buiten het toepassingsgebied van de artt. 47decies, 75bis, 75ter en 86bis tot 86quinquies Sv. - Bewijswaarde

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Strafzaken - Getuigen - Anonieme getuigenissen verkregen buiten het toepassingsgebied van de artt. 47decies, 75bis, 75ter en 86bis tot 86quinquies Sv. - Bewijswaarde

Le droit d'interroger ou de faire interroger des témoins à charge, garanti par l'article 6.3.d de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, ainsi que les droits de la défense et le droit à un procès équitable impliquent que le prévenu doit pouvoir critiquer contradictoirement tous les éléments de preuve en audience publique; ces droits sont, en principe, méconnus lorsque la condamnation se fonde de manière déterminante sur les déclarations d'un témoin anonyme que le prévenu n'a pas pu faire interroger et dont il n'a pu examiner la crédibilité mais ces mêmes droits ne sont toutefois pas violés lorsque la déclaration de culpabilité se fonde sur des éléments régulièrement soumis au juge que les parties ont pu contredire et que le témoignage anonyme ne constitue qu'un élément de preuve accessoire qui ne contribue pas de manière déterminante à forger la conviction du juge (1). (1) Voir Cass. 23 mars 2005, RG P.04.1528.F, Pas. 2005, n° 180, avec les concl. de M. l'avocat général D. VANDERMEERSCH; S. VANDROMME "Anonieme inlichtingen in de strafprocedure", (note sous Cass. 23 mars 2005), RW 2006-07, 829.

PREUVE - Matière répressive - Preuve testimoniale - Déclarations anonymes recueillies en dehors de l'application des articles 47decies, 75bis, 75ter et 86bis à 86quinquies C.I.cr. - Valeur probante

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Droit d'interroger ou de faire interroger des témoins à charge - Déclarations anonymes recueillies en dehors de l'application des articles 47decies, 75bis, 75ter et 86bis à 86quinquies C.I.cr. - Valeur probante

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Droit d'interroger ou de faire interroger des témoins à charge - Déclarations anonymes recueillies en dehors de l'application des articles 47decies, 75bis, 75ter et 86bis à 86quinquies C.I.cr. - Valeur probante

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Droit à un procès équitable - Droit d'interroger ou de faire interroger des témoins à charge - Déclarations anonymes recueillies en dehors de l'application des articles 47decies, 75bis, 75ter et 86bis à 86quinquies C.I.cr. - Valeur probante

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRESTS - Généralités - Matière répressive - Témoins - Déclarations anonymes recueillies en dehors de l'application des articles 47decies, 75bis, 75ter et 86bis à 86quinquies C.I.cr. - Valeur probante

P.14.0408.N

17 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150317.1](#)

AC nr. ...

Het gebruik van de goederen of het krediet van een rechtspersoon in de omstandigheden en door de personen in artikel 492bis Strafwetboek vermeld, kan niet enkel bestaan uit een positieve daad, maar ook uit een onthouding, wanneer die onthouding de uiting is van de doelgerichte wil om een bepaald resultaat te bereiken; er kan sprake zijn van een dergelijke onthouding wanneer de bestuurder van een handelsvennootschap een bedrag niet opeist waarop die vennootschap recht heeft, teneinde zichzelf een voordeel te verschaffen.

MISBRUIK VAN VERTROUWEN - Misbruik van vennootschapsgoederen - Materieel bestanddeel - Begrip - Oneigenlijk omissiedelict - Voorwaarde - Toepassing

L'usage fait des biens ou du crédit d'une personne morale dans les circonstances et par les personnes énoncées à l'article 492bis du Code pénal peut résulter non seulement d'un acte positif, mais également d'une omission, lorsque celle-ci est la manifestation de la volonté délibérée d'atteindre un résultat déterminé; il peut être question d'une telle omission lorsque l'administrateur d'une société commerciale ne réclame pas un montant auquel cette société a droit, afin d'en tirer lui-même profit.

ABUS DE CONFIANCE - Abus de biens sociaux - Élément matériel - Notion - Quasi-délit d'omission - Condition - Application

P.14.0414.N

26 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150526.1](#)

AC nr. ...

Artikel 6.3.a EVRM is in de regel van toepassing op de vonnisgerechten en niet op de onderzoeksgerechten, tenzij de niet-inachtneming ervan het eerlijk karakter van het proces ernstig in het gedrang brengt (1). (1) Zie Cass. 10 december 2002, AR P.02.1146.N, AC 2002, nr. 664.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Verdrag Rechten van de Mens - Artikel 6.3 - Recht op een eerlijk proces - Toepasselijkheid

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Onderzoeksgerechten - Recht op een eerlijk proces - Toepasselijkheid

L'article 6.3.a de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales s'applique, en principe, aux juridictions de jugement et non aux juridictions d'instruction, sauf si le non-respect de cette disposition met gravement en péril le caractère équitable du procès (1). (1) Voir Cass. 10 décembre 2002, RG P.02.1146.N, Pas. 2002, n° 664.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6, § 3 - Droit à un procès équitable - Applicabilité

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Juridictions d'instruction - Droit à un procès équitable - Applicabilité

Bij de beoordeling of een zaak eerlijk is behandeld in de zin van artikel 6.1 EVRM, moet worden nagegaan of de zaak in haar geheel op een eerlijke wijze is behandeld, dit is onder meer of bij de beoordeling van de zaak ten gronde de beklagde kennis heeft gekregen van wat hem ten laste wordt gelegd en de kans heeft gekregen om vrij tegenspraak te voeren over de door het openbaar ministerie tegen hem ingebrachte gegevens; wanneer het onderzoeksgerecht oordeelt dat de omschrijving van een bepaald feit in de vordering tot verwijzing onvoldoende nauwkeurig is, dient het daarvan kennis te geven aan de partijen met het oog op een mogelijke precisering (1). (1) Zie de concl. van het O.M.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsvordering van het openbaar ministerie - Onvoldoende nauwkeurige omschrijving feit - Gevolg - Taak van het onderzoeksgerecht

ONDERZOEKSGERECHTEN - Inlichten van de inverdenkinggestelde over de hem ten laste gelegde feiten - Vordering tot verwijzing of verwijzingsbeslissing - Precisering - Toepassing

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsvordering van het openbaar ministerie - Onvoldoende nauwkeurige omschrijving feit - Gevolg - Taak van het onderzoeksgerecht

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Inlichten van de inverdenkinggestelde over de hem ten laste gelegde feiten - Precisering - Toepassing

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Onderzoek in strafzaken - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsvordering van het openbaar ministerie - Onvoldoende nauwkeurige omschrijving feit - Gevolg - Taak van het onderzoeksgerecht

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsvordering van het openbaar ministerie - Onvoldoende nauwkeurige omschrijving feit - Gevolg - Taak van het onderzoeksgerecht

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Onderzoeksgerechten - Inlichten van de inverdenkinggestelde over de hem ten laste gelegde feiten - Vordering tot verwijzing of verwijzingsbeslissing - Precisering - Toepassing

Pour apprécier si une cause a été traitée équitablement au sens de l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, il y lieu de vérifier si la cause a été traitée de manière équitable dans son ensemble, à savoir notamment si, lors de l'appréciation de la cause au fond, le prévenu a eu connaissance de ce qui lui est mis à charge et a eu l'opportunité de contredire librement les éléments présentés à sa charge par le ministère public; lorsque la juridiction d'instruction estime que la qualification d'un certain fait est insuffisamment précis dans la demande de renvoi, elle est tenue d'en informer les parties en vue d'éventuelles précisions (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Réquisitoire de renvoi du ministère public - Qualification du fait insuffisamment précise - Conséquence - Mission de la juridiction d'instruction

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Information donnée à l'inculpé des faits mis à sa charge - Réquisitoire de renvoi ou décision de renvoi - Précision - Application

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Réquisitoire de renvoi du ministère public - Qualification du fait insuffisamment précise - Conséquence - Mission de la juridiction d'instruction

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Information donnée à l'inculpé des faits mis à sa charge - Précision - Application

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Instruction en matière répressive - Règlement de la procédure - Réquisitoire de renvoi du ministère public - Qualification du fait insuffisamment précise - Conséquence - Mission de la juridiction d'instruction

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit au traitement équitable de sa cause - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Réquisitoire de renvoi du ministère public - Qualification du fait insuffisamment précise - Conséquence - Mission de la juridiction d'instruction

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit au traitement équitable de sa cause - Juridictions d'instruction - Information donnée à l'inculpé des faits mis à sa charge - Réquisitoire de renvoi ou décision de renvoi - Précision - Application

Conclusie van advocaat-generaal Decreus.

Conclusions de l'avocat général Decreus.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsvordering van het openbaar ministerie - Onvoldoende nauwkeurige omschrijving feit - Gevolg - Taak van het onderzoeksgerecht

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsvordering van het openbaar ministerie - Onvoldoende nauwkeurige omschrijving feit - Gevolg - Taak van het onderzoeksgerecht

ONDERZOEKSGERECHTEN - Inlichten van de inverdenkinggestelde over de hem ten laste gelegde feiten - Vordering tot verwijzing of verwijzingsbeslissing - Precisering - Toepassing

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Onderzoek in strafzaken - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsvordering van het openbaar ministerie - Onvoldoende nauwkeurige omschrijving feit - Gevolg - Taak van het onderzoeksgerecht

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Inlichten van de inverdenkinggestelde over de hem ten laste gelegde feiten - Precisering - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsvordering van het openbaar ministerie - Onvoldoende nauwkeurige omschrijving feit - Gevolg - Taak van het onderzoeksgerecht

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Onderzoeksgerechten - Inlichten van de inverdenkinggestelde over de hem ten laste gelegde feiten - Vordering tot verwijzing of verwijzingsbeslissing - Precisering - Toepassing

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Réquisitoire de renvoi du ministère public - Qualification du fait insuffisamment précise - Conséquence - Mission de la juridiction d'instruction

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Réquisitoire de renvoi du ministère public - Qualification du fait insuffisamment précise - Conséquence - Mission de la juridiction d'instruction

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Information donnée à l'inculpé des faits mis à sa charge - Réquisitoire de renvoi ou décision de renvoi - Précision - Application

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Instruction en matière répressive - Règlement de la procédure - Réquisitoire de renvoi du ministère public - Qualification du fait insuffisamment précise - Conséquence - Mission de la juridiction d'instruction

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Information donnée à l'inculpé des faits mis à sa charge - Précision - Application

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit au traitement équitable de sa cause - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Réquisitoire de renvoi du ministère public - Qualification du fait insuffisamment précise - Conséquence - Mission de la juridiction d'instruction

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit au traitement équitable de sa cause - Juridictions d'instruction - Information donnée à l'inculpé des faits mis à sa charge - Réquisitoire de renvoi ou décision de renvoi - Précision - Application

De artikelen 47decies, § 6, en 56bis, vijfde lid, Wetboek van Strafvordering regelen de toegang tot het vertrouwelijk dossier dat wordt bijgehouden in het kader van de informantenwerking en uit deze bepalingen volgt dat de inhoud van dit dossier in de regel onder het beroepsgeheim valt; deze bepalingen staan er evenwel niet aan in de weg dat bij een huiszoeking in het kader van een gerechtelijk onderzoek kennis kan worden genomen van de stukken uit het vertrouwelijk dossier betreffende een ander onderzoek indien deze stukken elementen kunnen bevatten van mogelijke misdrijven, gepleegd door de opstellers ervan, waardoor deze stukken hun vertrouwelijk karakter verliezen.

BEROEPSGEHEIM - Gerechtelijk onderzoek - Huiszoeking - Toegang tot vertrouwelijk dossier bijgehouden in het kader van de informantenwerking - Toegang tot stukken uit vertrouwelijk

Les articles 47decies, § 6, et 56bis, alinéa 5, du Code d'instruction criminelle régissent l'accès au dossier confidentiel tenu dans le cadre de la gestion des indicateurs et il résulte de ces dispositions que le contenu de ce dossier est, en principe, couvert par le secret professionnel; toutefois, ces dispositions n'empêchent pas que, lors d'une perquisition pratiquée dans le cadre d'une instruction judiciaire, il puisse être pris connaissance des pièces du dossier confidentiel concernant une autre instruction si ces pièces peuvent contenir des éléments d'éventuelles infractions commises par leurs rédacteurs, ces pièces perdant ainsi leur caractère confidentiel.

SECRET PROFESSIONNEL - Instruction judiciaire - Perquisition - Accès au dossier confidentiel tenu dans le cadre de la gestion des indicateurs - Accès au pièces du dossier confidentiel d'une autre instruction - Compatibilité

dossier van een ander onderzoek - Bestaanbaarheid
ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek -
Onderzoeksverrichtingen - Huiszoeking - Toegang tot
vertrouwelijk dossier bijgehouden in het kader van de
informantenwerking - Toegang tot stukken uit vertrouwelijk
dossier van een ander onderzoek

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek -
Bijzondere opsporingsmethoden - Huiszoeking - Toegang tot
vertrouwelijk dossier bijgehouden in het kader van de
informantenwerking - Toegang tot stukken uit vertrouwelijk
dossier van een ander onderzoek

De miskennis van de bewijskracht van een akte betreft de uitlegging van de bewoording daarvan, eventueel in samenhang met de stukken naar dewelke die akte verwijst; ze betreft niet de juridische of feitelijke gevolgtrekking die de rechter uit de door hem uitgelegde akte maakt (1). (1) Cass. 26 april 2011, AR P.10.1972.N, AC 2011, nr. 278.

BEWIJS - Strafzaken - Geschriften - Bewijskracht - Miskennis
van de bewijskracht van een akte

Hoewel het recht van verdediging vereist dat een inverdenkinggestelde voldoende wordt ingelicht over de hem ten laste gelegde feiten, volgt uit geen enkele bepaling noch uit enig algemeen rechtsbeginsel dat die inlichting alleen kan voortvloeien uit de vordering tot verwijzing vanwege het openbaar ministerie; die inlichting kan mede blijken uit de stukken van het strafdossier, zoals onder meer een verhoor dat van de inverdenkinggestelde werd afgenomen in de loop van het onderzoek, waarvan hij heeft kunnen kennisnemen en waarover hij zijn recht van verdediging voor het onderzoeksgerecht vrij heeft kunnen uitoefenen (1). (1) Cass. 30 september 2014, AR P.14.0800.N, AC 2014, nr. 564.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek -
Regeling van de rechtspleging - Inlichten van de
inverdenkinggestelde over de hem ten laste gelegde feiten -
Vordering tot verwijzing vanwege het openbaar ministerie

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging -
Inlichten van de inverdenkinggestelde over de hem ten laste
gelegde feiten - Vordering tot verwijzing vanwege het
openbaar ministerie

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Inlichten van de
inverdenkinggestelde over de hem ten laste gelegde feiten
RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Inlichten van de

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes
d'instruction - Perquisition - Accès au dossier confidentiel tenu
dans le cadre de la gestion des indicateurs - Accès au pièces du
dossier confidentiel d'une autre instruction

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Méthodes
particulières de recherche - Perquisition - Accès au dossier
confidentiel tenu dans le cadre de la gestion des indicateurs -
Accès au pièces du dossier confidentiel d'une autre instruction

La violation de la foi due à un acte porte sur l'interprétation des termes de cet acte, le cas échéant, conjointement avec les pièces auxquelles l'acte fait référence; elle ne porte pas sur les déductions de droit ou de fait que le juge tire de l'acte qu'il interprète (1). (1) Cass. 26 avril 2011, RG P.10.1972.N, Pas. 2011, n° 278.

PREUVE - Matière répressive - Preuve littérale - Foi due aux actes -
Violation de la foi due à un acte

Bien que les droits de la défense requièrent qu'un inculpé soit suffisamment informé des faits mis à sa charge, il ne résulte d'aucune disposition ni d'aucun principe général du droit que ces informations puissent uniquement résulter des réquisitions de renvoi émanant du ministère public; ces informations peuvent aussi ressortir de pièces du dossier répressif, telle que notamment une audition faite de l'inculpé en cours d'instruction, dont il a pu prendre connaissance et à l'égard de laquelle il a pu librement exercer ses droits de défense devant la juridiction d'instruction (1). (1) Cass. 30 septembre 2014, RG P.14.0800.N, Pas. 2014, n° 564.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement
de la procédure - Information donnée à l'inculpé des faits mis à sa
charge - Réquisitoire de renvoi émanant du ministère public

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure -
Information donnée à l'inculpé des faits mis à sa charge -
Réquisitoire de renvoi émanant du ministère public

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Information donnée
à l'inculpé des faits mis à sa charge

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Information donnée
à l'inculpé des faits mis à sa charge - Réquisitoire de renvoi

*inverdenkinggestelde over de hem ten laste gelegde feiten -
Vordering tot verwijzing vanwege het openbaar ministerie*

émanant du ministère public

Noch uit artikel 22.3, noch uit artikel 40 Verdrag Diplomatiek Verkeer vloeit een vrijwaring tegen onderzoek of beslag voort voor een vervoermiddel van een diplomatieke zending die niet in België is geaccrediteerd.

Ni l'article 22.3, ni l'article 40 de la Convention de Vienne du 18 avril 1961 sur les relations diplomatiques n'offrent à un moyen de transport d'une mission diplomatique non accréditée en Belgique la garantie de ne pas faire l'objet d'une perquisition ou d'une saisie.

DIPLOMATEN EN CONSULS - Vervoermiddel van een diplomatieke zending die niet in België is geaccrediteerd - Onderzoek of beslag - Vrijwaring - Toepassing

DIPLOMATES ET CONSULS; VOIR AUSSI: 559 IMMUNITE - Moyen de transport d'une mission diplomatique non accréditée en Belgique - Perquisition ou saisie - Garantie - Application

IMMUNITEIT - Vervoermiddel van een diplomatieke zending die niet in België is geaccrediteerd - Onderzoek of beslag - Vrijwaring - Toepassing

IMMUNITE - Moyen de transport d'une mission diplomatique non accréditée en Belgique - Perquisition ou saisie - Garantie - Application

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Verdrag Diplomatiek Verkeer - Vervoermiddel van een diplomatieke zending die niet in België is geaccrediteerd - Onderzoek of beslag - Vrijwaring - Toepassing

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Convention de Vienne du 18 avril 1961 sur les relations diplomatiques - Moyen de transport d'une mission diplomatique non accréditée en Belgique - Perquisition ou saisie - Garantie - Application

P.14.0439.N

16 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150616.4](#)

AC nr. ...

Gelet op het verplichte karakter van de in artikel 505, zesde lid, Strafwetboek bedoelde verbeurdverklaring, is de motiveringsverplichting van artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering daarop niet van toepassing en motiveert de rechter zijn desbetreffende beslissing naar recht door vast te stellen dat de wettelijke voorwaarden zijn vervuld; de omstandigheid dat de rechter in geval hij overgaat tot verbeurdverklaring per equivalent, die straf kan matigen om de veroordeelde geen onredelijk zware straf op te leggen, doet daaraan geen afbreuk (1). (1) Zie Cass. 24 juni 1998, AR P.97.1120.F, AC 1998, nr. 333; Cass. 1 maart 2000, AR P.99.1604.F, AC 2000, nr. 149; Cass. 21 maart 2006, AR P.06.0034.N, AC 2006, nr. 165.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring - Witgewassen vermogensvoordelen - Artikel 505, zesde lid, Sw. - Verplichte verbeurdverklaring - Motiveringsplicht

Eu égard au caractère obligatoire de la confiscation visée à l'article 505, alinéa 6, du Code pénal, le devoir de motivation prévu à l'article 195, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle ne s'y applique pas et le juge motive légalement sa décision à cet égard en constatant que les conditions légales sont remplies; la circonstance que le juge peut, lorsqu'il prononce la confiscation par équivalent, atténuer cette peine afin de ne pas infliger au condamné une peine déraisonnablement lourde, n'y fait pas obstacle (1). (1) Voir Cass. 24 juin 1998, RG P.97.1120.F, Pas. 1998, n° 333; Cass. 1er mars 2000, RG P.99.1604.F, Pas. 2000, n° 149; Cass. 21 mars 2006, RG P.06.0034.N, Pas. 2006, n° 165.

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Confiscation spéciale - Avantages patrimoniaux blanchis - Article 505, alinéa 6, du Code pénal - Confiscation obligatoire - Devoir de motivation

Gelet op het verplichte karakter van de in artikel 505, zesde lid, Strafwetboek die bepaling bedoelde verbeurdverklaring, is de motiveringsverplichting van artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering daarop niet van toepassing en motiveert de rechter zijn desbetreffende beslissing naar recht door vast te stellen dat de wettelijke voorwaarden zijn vervuld; de omstandigheid dat de rechter in geval hij overgaat tot verbeurdverklaring per equivalent, die straf kan matigen om de veroordeelde geen onredelijk zware straf op te leggen, doet daaraan geen afbreuk (1). (1) Zie Cass. 24 juni 1998, AR P.97.1120.F, AC 1998, nr. 333; Cass. 1 maart 2000, AR P.99.1604.F, AC 2000, nr. 149; Cass. 21 maart 2006, AR P.06.0034.N, AC 2006, nr. 165.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Bijzondere verbeurdverklaring - Witgewassen vermogensvoordelen - Artikel 505, zesde lid, Sw. - Verplichte verbeurdverklaring - Bijzondere motiveringsplicht - Artikel 195, tweede lid, Sv. - Toepasselijkheid

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Bijzondere verbeurdverklaring - Witgewassen vermogensvoordelen - Artikel 505, zesde lid, Sw. - Verplichte verbeurdverklaring

Eu égard au caractère obligatoire de la confiscation visée à l'article 505, alinéa 6, du Code pénal, le devoir de motivation prévu à l'article 195, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle ne s'y applique pas et le juge motive légalement sa décision à cet égard en constatant que les conditions légales sont remplies; la circonstance que le juge peut, lorsqu'il prononce la confiscation par équivalent, atténuer cette peine afin de ne pas infliger au condamné une peine déraisonnablement lourde, n'y fait pas obstacle (1). (1) Voir Cass. 24 juin 1998, RG P.97.1120.F, Pas. 1998, n° 333; Cass. 1er mars 2000, RG P.99.1604.F, Pas. 2000, n° 149; Cass. 21 mars 2006, RG P.06.0034.N, Pas. 2006, n° 165.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Confiscation spéciale - Avantages patrimoniaux blanchis - Article 505, alinéa 6, du Code pénal - Confiscation obligatoire - Devoir de motivation particulier - C.I.cr., article 195, al. 2 - Applicabilité

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Confiscation spéciale - Avantages patrimoniaux blanchis - Article 505, alinéa 6, du Code pénal - Confiscation obligatoire

P.14.0440.N

19 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150519.3](#)

AC nr. ...

Niet ontvankelijk bij gebrek aan belang is het cassatiemiddel dat enkel de schuldigverklaring aan enkele telastleggingen aanvecht, dan wanneer de beslissing van opschorting van de uitspraak naar recht verantwoord is wegens de schuldigverklaring aan de andere telastleggingen (1). (1) Cass. 22 maart 2005, AR P.04.1414.N, AC 2005, nr. 176.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Belang - Beslissing van opschorting van de uitspraak - Middel dat enkel de schuldigverklaring aan enkele telastleggingen aanvecht - Naar recht verantwoorde beslissing voor de andere telastleggingen - Gevolg - Ontvankelijkheid

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER - Gewone opschorting - Cassatiemiddel dat enkel de schuldigverklaring aan enkele telastleggingen aanvecht - Naar recht verantwoorde beslissing voor de andere telastleggingen

Est irrecevable, à défaut d'intérêt, le moyen de cassation qui ne conteste la déclaration de culpabilité que du chef de quelques préventions, la décision de suspension du prononcé de la condamnation étant ainsi justifiée légalement en raison de la déclaration de culpabilité du chef des autres préventions (1). (1) Cass. 22 mars 2005, RG P.04.1414.N, Pas. 2005, n° 176.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Intérêt - Décision de suspension du prononcé - Moyen qui ne conteste la déclaration de culpabilité que du chef de quelques préventions - Décision justifiée légalement du chef des autres préventions - Conséquence - Recevabilité

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE - Suspension simple - Moyen de cassation qui ne conteste la déclaration de culpabilité que du chef de quelques préventions - Décision justifiée légalement du chef des autres préventions

P.14.0474.F

30 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150930.2](#)

AC nr. ...

Artikel 1384, derde lid, Burgerlijk Wetboek voorziet in een onweerlegbaar vermoeden van aansprakelijkheid ten laste van de aansteller voor de schade die door de fout van de aangestelde veroorzaakt werd in de bediening waartoe de aansteller hem gebezigd heeft; de aansteller van de dader van een opzettelijk misdrijf, dat zijn burgerrechtelijke aansprakelijkheid in het gedrang brengt, kan bijgevolg geen aanspraak maken op een vermindering van de aan het slachtoffer van dat misdrijf verschuldigde vergoedingen wegens de onvoorzichtigheden of nalatigheden die dat slachtoffer zou hebben begaan.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Medeaansprakelijkheid van getroffene - Beklaagde - Aangestelde - Opzettelijk misdrijf - Getroffene - Onvoorzichtigheid of nalatigheid - Algemeen rechtsbeginsel - "Fraus omnia corruptit" - Aansteller

- Artt. 1382, 1383 en 1384, derde lid Burgerlijk Wetboek

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Meesters - Aangestelden - Aangestelde - Opzettelijk misdrijf - Getroffene - Onvoorzichtigheid of nalatigheid - Algemeen rechtsbeginsel - Aansteller

- Artt. 1382, 1383 en 1384, derde lid Burgerlijk Wetboek

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Herstelplicht - Medeaansprakelijkheid van getroffene - Beklaagde - Aangestelde - Opzettelijk misdrijf - Getroffene - Onvoorzichtigheid of nalatigheid - Aansteller - "Fraus omnia corruptit" - Begrip

- Artt. 1382, 1383 en 1384, derde lid Burgerlijk Wetboek

De rechter beoordeelt onaantastbaar de feiten waaruit hij het bestaan van een band van ondergeschiktheid afleidt, terwijl Het Hof nagaat of hij die beslissing wettig heeft kunnen afleiden uit zijn vaststellingen (1). (1) Zie Cass. 29 april 2003, AR P.02.1459.N-P.02.1578.N, AC 2003, nr. 268.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Bijzondere aansprakelijkheid - Allerlei - Fout - Burgerlijke aansprakelijkheid - Aangestelde - Wettelijke aansprakelijkheid van de aansteller - Voorwaarde - Band van ondergeschiktheid - Beoordeling door de rechter - Toepassing

- Artt. 1382, 1383 en 1384, derde lid Burgerlijk Wetboek
CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Onaantastbare beoordeling

3/05/2023

L'article 1384, alinéa 3, du Code civil prévoit une présomption irréfragable de responsabilité à charge du commettant pour le dommage causé par la faute du préposé dans les fonctions auxquelles il l'a employé; le commettant de l'auteur d'une infraction intentionnelle engageant sa responsabilité ne peut dès lors pas prétendre à une réduction des réparations dues à la victime de cette infraction en raison des imprudences ou des négligences que celle-ci aurait commises.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Victime coresponsable - Prévenu - Préposé - Infraction intentionnelle - Victime - Imprudence ou négligence - Principe général du droit - "Fraus omnia corruptit" - Commettant

- Art. 1382, 1383 et 1384, al. 3 Code civil

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Maîtres. préposés - Préposé - Infraction intentionnelle - Victime - Imprudence ou négligence - Principe général du droit - Commettant

- Art. 1382, 1383 et 1384, al. 3 Code civil

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Responsabilité hors contrat - Obligation de réparer - Victime coresponsable - Prévenu - Préposé - Infraction intentionnelle - Victime - Imprudence ou négligence - Commettant - "Fraus omnia corruptit" - Notion

- Art. 1382, 1383 et 1384, al. 3 Code civil

Le juge apprécie souverainement les faits dont il déduit l'existence d'un lien de subordination, la Cour vérifiant si, de ses constatations, il a pu légalement déduire cette décision (1). (1) Voir Cass. 29 avril 2003, RG P.02.1459.N- P.02.1578.N, Pas. 2003, n° 268.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Responsabilités particulières - Divers - Faute - Responsabilité civile - Préposé - Responsabilité légale du commettant - Condition - Lien de subordination - Appréciation par le juge - Application

- Art. 1382, 1383 et 1384, al. 3 Code civil

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Appréciation

P. 368/843

door feitenrechter - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Fout - Burgerlijke aansprakelijkheid - Aangestelde - Wettelijke aansprakelijkheid van de aansteller - Voorwaarde - Band van ondergeschiktheid - Beoordeling door de rechter - Toepassing

- Artt. 1382, 1383 en 1384, derde lid Burgerlijk Wetboek
ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Fout - Burgerlijke aansprakelijkheid - Aangestelde - Wettelijke aansprakelijkheid van de aansteller - Voorwaarde - Band van ondergeschiktheid - Toepassing

- Artt. 1382, 1383 en 1384, derde lid Burgerlijk Wetboek

De band van ondergeschiktheid die het begrip aangestelde veronderstelt, bestaat zodra een persoon zijn gezag of toezicht in feite voor eigen rekening kan uitoefenen op de daden van een derde (1). (1) Zie Cass. 21 februari 2006, AR P.05.1473.N, AC 2006, nr. 102.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Meesters - Aangestelden - Aangestelde - Voorwaarde - Band van ondergeschiktheid - Wettelijke aansprakelijkheid van de aansteller

- Artt. 1382, 1383 en 1384, derde lid Burgerlijk Wetboek

- Artt. 1, 2 en 3 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

Het algemene rechtsbeginsel *fraus omnia corrumpit*, dat verbiedt bedrog of oneerlijkheid aan te wenden om schade te berokkenen of winst te behalen, sluit uit dat de dader van een opzettelijk misdrijf, dat zijn burgerrechtelijke aansprakelijkheid in het gedrang brengt, aanspraak kan maken op een vermindering van de aan het slachtoffer van dat misdrijf verschuldigde vergoedingen wegens de onvoorzichtigheden of nalatigheden die dat slachtoffer zou hebben begaan (1). (1) Cass. 6 november 2002, AR P.01.1108.F, AC 2002, nr. 584 met conclusie van dhr. Spreutels, toenmalig advocaat-generaal.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Medeaansprakelijkheid van getroffene - Beklaagde - Opzettelijk misdrijf - Getroffene - Onvoorzichtigheid of nalatigheid - Algemeen rechtsbeginsel - "Fraus omnia corrumpit"

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - "Fraus omnia corrumpit" - Begrip - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Herstelplicht - Medeaansprakelijkheid van getroffene - Beklaagde - Opzettelijk misdrijf - Getroffene -

souveraine par le juge du fond - Responsabilité hors contrat - Faute - Responsabilité civile - Préposé - Responsabilité légale du commettant - Condition - Lien de subordination - Appréciation par le juge - Application

- Art. 1382, 1383 et 1384, al. 3 Code civil
APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Responsabilité hors contrat - Faute - Responsabilité civile - Préposé - Responsabilité légale du commettant - Condition - Lien de subordination - Application

- Art. 1382, 1383 et 1384, al. 3 Code civil

Le lien de subordination que suppose la notion de préposé existe dès qu'une personne peut, en fait, exercer, pour son propre compte, son autorité et sa surveillance sur les actes d'un tiers (1). (1) Voir Cass. 21 février 2006, RG P.05.1473.N, Pas. 2006, n° 102.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Maîtres. préposés - Préposé - Condition - Lien de subordination - Responsabilité légale du commettant

- Art. 1382, 1383 et 1384, al. 3 Code civil

- Art. 1er, 2 et 3 L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

Le principe général du droit *Fraus omnia corrumpit*, qui prohibe toute tromperie ou déloyauté dans le but de nuire ou de réaliser un gain, exclut que l'auteur d'une infraction intentionnelle engageant sa responsabilité civile puisse prétendre à une réduction des réparations dues à la victime de cette infraction en raison des imprudences ou des négligences que celle-ci aurait commises (1). (1) Cass. 6 novembre 2002, RG P.01.1108.F, Pas. 2002, n° 584, avec concl. de M. Spreutels, alors avocat général.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Victime coresponsable - Prévenu - Infraction intentionnelle - Victime - Imprudence ou négligence - Principe général du droit - "Fraus omnia corrumpit"

- Art. 1382 et 1383 Code civil

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - "Fraus omnia corrumpit" - Notion - Responsabilité hors contrat - Obligation de réparer - Victime coresponsable - Prévenu - Infraction intentionnelle - Victime - Imprudence ou négligence

Onvoorzichtigheid of nalatigheid

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Wanneer schade veroorzaakt wordt door de samenlopende fouten van het slachtoffer en de beklaagde, kan laatstgenoemde, in de regel, jegens het slachtoffer niet worden veroordeeld tot de volledige vergoeding van de schade (1). (1) Cass. 6 november 2002, AR P.01.1108.F, AC 2002, nr. 584 met conclusie van dhr. Spreutels, toenmalig advocaat-generaal.

Lorsqu'un dommage a été causé par les fautes concurrentes de la victime et du prévenu, celui-ci ne peut, en règle, être condamné envers la victime à la réparation entière du dommage (1). (1) Cass. 6 novembre 2002, RG P.01.1108.F, Pas. 2002, n° 584, avec concl. de M. Spreutels, alors avocat général.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Medeaansprakelijkheid van getroffen - Beklaagde - Opzettelijk misdrijf - Getroffene - Onvoorzichtigheid of nalatigheid

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Victime coresponsable - Prévenu - Infraction intentionnelle - Victime - Imprudence ou négligence

- Art. 1382 et 1383 Code civil

P.14.0493.N

12 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150512.3](#)

AC nr. ...

De door artikel 1385quinquies, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek bedoelde onmogelijkheid voor de veroordeelde om aan de hoofdveroordeling te voldoen, is geen absolute, maar wel een relatieve onmogelijkheid die moet worden afgemeten volgens de maatstaf van wat redelijkerwijze onmogelijk is.

DWANGSOM - Opheffing, opschorting of vermindering - Hoofdveroordeling - Onmogelijkheid te voldoen - Aard - Beoordelingscriterium

- Art. 1385quinquies, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

L'impossibilité pour le condamné de satisfaire à la condamnation principale, visée à l'article 1385quinquies, alinéa 1er, du Code judiciaire n'est pas une impossibilité absolue, mais bien une impossibilité relative qu'il faut mesurer sur l'échelle de l'impossibilité raisonnable.

ASTREINTE - Suppression, suspension ou réduction - Condamnation principale - Impossibilité d'y satisfaire - Nature - Critère d'appréciation

- Art. 1385quinquies, al. 1er Code judiciaire

De feitenrechter oordeelt onaantastbaar over het bestaan, de aard en de gevolgen van een onmogelijkheid voor de veroordeelde om aan de hoofdveroordeling te voldoen; het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Dwangsom - Opheffing, opschorting of vermindering - Hoofdveroordeling - Onmogelijkheid te voldoen - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Omvang - Toezicht door het Hof

- Art. 1385quinquies, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

DWANGSOM - Opheffing, opschorting of vermindering - Hoofdveroordeling - Onmogelijkheid te voldoen - Beoordeling door de rechter - Aard

- Art. 1385quinquies, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE

3/05/2023

Le juge du fond apprécie souverainement l'existence, la nature et les conséquences d'une impossibilité pour le condamné de satisfaire à la condamnation principale; la Cour vérifie uniquement si le juge ne tire pas de ses constatations des conséquences sans lien avec celles-ci ou qu'elles ne sauraient justifier.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Astreinte - Suppression, suspension ou réduction - Condamnation principale - Impossibilité d'y satisfaire - Appréciation souveraine par le juge du fond - Etendue - Contrôle par la Cour

- Art. 1385quinquies, al. 1er Code judiciaire

ASTREINTE - Suppression, suspension ou réduction - Condamnation principale - Impossibilité d'y satisfaire - Appréciation par le juge - Nature

- Art. 1385quinquies, al. 1er Code judiciaire

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR -

P. 370/843

FEITENRECHTER - Dwangsom - Opheffing, opschorting of vermindering - Hoofdveroordeling - Onmogelijkheid te voldoen - Beoordeling - Aard

- Art. 1385quinquies, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Astreinte - Suppression, suspension ou réduction - Condamnation principale - Impossibilité d'y satisfaire - Appréciation - Nature

- Art. 1385quinquies, al. 1er Code judiciaire

Er is sprake van een gehele of gedeeltelijke onmogelijkheid voor de veroordeelde om aan de hoofdveroordeling te voldoen in de zin van artikel 1385quinquies, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek indien zich een toestand voordoet waarin de dwangsom haar zin als dwangmiddel, dit wil zeggen als geldelijke prikkel om nakoming van de veroordeling zoveel mogelijk te verzekeren, verliest, wat het geval is indien het onredelijk zou zijn om van de veroordeelde meer inspanning en zorgvuldigheid te vergen dan hij heeft betracht (1). (1) Zie: Cass. 30 mei 2002, AR C.99.0298.N, AC 2002, nr. 329

Il est question d'une impossibilité totale ou partielle pour le condamné de satisfaire à la condamnation principale au sens de l'article 1385quinquies, alinéa 1er, du Code judiciaire, s'il se produit une situation dans laquelle l'astreinte, en tant que moyen de coercition, c'est-à-dire en tant qu'incitation financière afin de garantir autant que possible le respect de la condamnation, perd sa raison d'être, ce qui est le cas lorsqu'il est déraisonnable d'exiger du condamné plus d'efforts et de diligence qu'il n'a montrés (1). (1) Voir Cass. 30 mai 2002, RG C.99.0298.N, Pas. 2002, n° 329.

DWANGSOM - Opheffing, opschorting of vermindering - Hoofdveroordeling - Onmogelijkheid te voldoen - Voorwaarden - Toepassing

- Art. 1385quinquies, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

ASTREINTE - Suppression, suspension ou réduction - Condamnation principale - Impossibilité d'y satisfaire - Conditions - Application

- Art. 1385quinquies, al. 1er Code judiciaire

P.14.0527.N

22 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151222.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van plaatsvervangend advocaat-generaal De Swaef.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Douanegebied van de Unie - Binnenbrengen van goederen - Te vervullen formaliteiten - Eerste douanekantoor in het douanegebied - Geografische omschrijving van het eerste douanekantoor - Bepaling door de rechter

Conclusions de l'avocat général suppléant De Swaef.

DOUANES ET ACCISES - Territoire douanier de l'Union - Introduction de marchandises - Formalités à remplir - Premier bureau de douane sur le territoire douanier - Désignation géographique du premier bureau de douane - Définition par le juge

Het staat, aan de rechter om rekening houdend met de concrete omstandigheden waarin de goederen in het douanegebied van de Unie zijn binnengebracht en de in dat verband tegenover de autoriteiten te vervullen formaliteiten, te bepalen welke het eerste douanekantoor in het douanegebied van de Unie is en welke de zone is van dat kantoor; de rechter is daarbij niet gebonden door de wijze waarop de minister van Financiën op grond van artikel 5, 2°, AWDA de geografische omschrijving van de door hem opgerichte kantoren en hulpkantoren heeft bepaald (1). (1) Zie concl. OM.

Il appartient au juge de définir, en tenant compte des circonstances concrètes dans lesquelles les marchandises ont été introduites dans le territoire douanier de l'Union et des formalités à remplir dans ce cadre à l'égard des autorités, quel est le premier bureau de douane sur le territoire douanier de l'Union et quelle en est la zone; à ce propos, le juge n'est pas lié par la manière dont le ministre des Finances a déterminé, sur la base de l'article 5, 2°, de la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises, la désignation géographique des bureaux et succursales d'aide qu'il a créés (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Douanegebied van de Unie -

3/05/2023

DOUANES ET ACCISES - Territoire douanier de l'Union -

P. 371/843

Binnenbrengen van goederen - Te vervullen formaliteiten - Eerste douanekantoor in het douanegebied - Geografische omschrijving van het eerste douanekantoor - Bepaling door de rechter

Introduction de marchandises - Formalités à remplir - Premier bureau de douane sur le territoire douanier - Désignation géographique du premier bureau de douane - Définition par le juge

P.14.0545.N

23 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150623.2](#)

AC nr. ...

Artikel 37ter, § 3, tweede lid, Strafwetboek bepaalt dat de rechter die weigert een werkstraf uit te spreken zijn beslissing met redenen moet omkleden; de weigering een werkstraf op te leggen, na een daartoe tot de rechter gericht verzoek, kan met redenen zijn omkleed door opgave van de redenen om een andere straf of straffen dan de werkstraf op te leggen (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Allerlei - Werkstraf - Verzoek door beklaagde - Weigering door de rechter - Motivering

STRAF - Andere straffen - Werkstraf - Verzoek door beklaagde - Weigering door de rechter - Motivering

Conclusie van advocaat-generaal Decreus.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Allerlei - Werkstraf - Verzoek door beklaagde - Weigering door de rechter - Motivering

STRAF - Andere straffen - Werkstraf - Verzoek door beklaagde - Weigering door de rechter - Motivering

L'article 37ter, § 3, alinéa 2, du Code pénal dispose que le juge qui refuse de prononcer une peine de travail doit motiver sa décision; le refus de prononcer une peine de travail, malgré une requête en ce sens adressée au juge, peut être motivé par l'énonciation des raisons d'infliger une peine, voire plusieurs, autre(s) que la peine de travail (1). (1) Voir les concl. contraires du MP.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Divers - Peine de travail - Requête du prévenu - Refus du juge - Motivation

PEINE - Autres Peines - Peine de Travail - Requête du prévenu - Refus du juge - Motivation

Conclusions de l'avocat général Decreus.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Divers - Peine de travail - Requête du prévenu - Refus du juge - Motivation

PEINE - Autres Peines - Peine de Travail - Requête du prévenu - Refus du juge - Motivation

P.14.0561.N

15 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150915.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal m.o. Winants.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Ontvankelijkheid - Rechtmatig belang

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Belang - Wapenwet - Verbeurdverklaring - Bijkomende straf bepaald onder de oude en de nieuwe wet - Wettigheid van de beslissing - Ontvankelijkheid van het middel

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Recht op bijstand van een advocaat - Draagwijdte - Miskenning

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Recht op bijstand van een advocaat - Draagwijdte - Miskenning

RECHTEN VAN DE MENS - Internationaal verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 15 - Artikel 15.1 - Minst zware strafwet - Verbeurdverklaring - Bijkomende straf bepaald onder de oude en de nieuwe wet - Wettigheid van de beslissing - Ontvankelijkheid van het middel

Conclusions de l'avocat général délégué Winants.

ACTION CIVILE - Recevabilité - Intérêt légitime

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Intérêt - Loi sur les armes - Confiscation - Peine complémentaire fixée sous l'ancienne et la nouvelle loi - Légalité de la décision - Recevabilité du moyen

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Droit à l'assistance d'un avocat - Portée - Violation

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Droit à l'assistance d'un avocat - Portée - Violation

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 15 - Article 15, § 1er - Loi pénale la moins lourde - Confiscation - Peine complémentaire fixée sous l'ancienne et la nouvelle loi - Légalité de la décision - Recevabilité du moyen

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.c - Recht van verdediging - Recht op bijstand van een advocaat - Draagwijdte - Miskenning

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Wapenwet - Bijkomende straf bepaald onder de oude en de nieuwe wet - Wettigheid van de beslissing - Ontvankelijkheid van het middel

WAPENS - Wapenwet - Verbeurdverklaring - Bijkomende straf bepaald onder de oude en de nieuwe wet - Wettigheid van de beslissing - Ontvankelijkheid van het middel

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3, c - Droits de la défense - Droit à l'assistance d'un avocat - Portée - Violation

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Loi sur les armes - Peine complémentaire fixée sous l'ancienne et la nouvelle loi - Légalité de la décision - Recevabilité du moyen

ARMES - Loi sur les armes - Confiscation - Peine complémentaire fixée sous l'ancienne et la nouvelle loi - Légalité de la décision - Recevabilité du moyen

De strafrechter kan slechts schadevergoeding toekennen aan een burgerlijke partij in zoverre de door die partij ingestelde rechtsvordering strekt tot de vergoeding van de door een misdrijf veroorzaakte schade en voor zover de benadeelde, krachtens artikel 17 Gerechtelijk Wetboek, een belang heeft om ze in te dienen; de krenking van een belang kan slechts tot een vordering leiden als het om een rechtmatig belang gaat, maar de omstandigheid dat de benadeelde zich in een onrechtmatige toestand bevindt sluit niet uit dat hij kan bogen op de krenking van een rechtmatig belang (1). (1) Zie concl. OM.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Ontvankelijkheid - Rechtmatig belang

Le juge pénal ne peut accorder de dommages et intérêts à une partie civile que dans la mesure où l'action introduite par cette partie vise l'indemnisation du dommage causé par une infraction et que dans la mesure où la personne lésée a, en vertu de l'article 17 du Code judiciaire, un intérêt pour la former; l'atteinte portée à un intérêt ne peut donner lieu à une action que s'il s'agit d'un intérêt légitime, mais la circonstance que la personne lésée se trouve dans une situation illégitime n'exclut pas qu'elle puisse se prévaloir de l'atteinte portée à un intérêt légitime (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ACTION CIVILE - Recevabilité - Intérêt légitime

Het recht van verdediging en het recht op een eerlijk proces zijn in de regel geschaad wanneer een van zijn vrijheid beroofde verdachte verklaringen aflegt tijdens een politieverhoor zonder mogelijkheid van bijstand van een advocaat, maar deze omstandigheid heeft nochtans niet automatisch voor gevolg dat het definitief onmogelijk is om de zaak van een verdachte op eerlijke wijze te behandelen, zodat wanneer er kennelijk geen misbruik of dwang is gebruikt en de beklaagde zich op het ogenblik van het verhoor en tijdens het onderzoek niet in een bijzonder kwetsbare positie bevond, of aan die positie op een daadwerkelijke en passende wijze is geredieerd, het eerlijke karakter van het proces gevrijwaard blijft; het feit dat de Belgische wetgeving ten tijde van het gerechtelijk onderzoek niet voorzag in de bijstand van een advocaat tijdens het verhoor door de politiediensten en de onderzoeksrechter voorafgaand aan de vrijheidsberoving, dient te worden beoordeeld in het licht van het geheel der wettelijke waarborgen die diezelfde wetgeving de beklaagde of de beschuldigde biedt ter vrijwaring van zijn recht van verdediging en zijn recht op een eerlijk proces, waarbij de korte duur van de grondwettelijke termijn van de vrijheidsberoving, de vormvereisten die bij artikel 47bis Wetboek van Strafvordering voor het verhoor van de verdachte zijn opgelegd, de onmiddellijke overhandiging aan de verdachte, op het ogenblik van de betekening van het bevel tot aanhouding, van alle in de artikelen 16, §7, en 18, §2, Voorlopige Hechteniswet bedoelde stukken, het recht van de verdachte om daarop onmiddellijk vrij verkeer te hebben met zijn advocaat overeenkomstig artikel 20, §§1 en 5, van de voormelde wet, de inzage van het dossier alvorens voor het onderzoeksgerecht te verschijnen, zoals dat in artikel 21, §3, is geregeld, alsook de rechten die met name in de artikelen 61ter, 61quater, 61quinquies, 127, 135, 136 en 235bis Wetboek van Strafvordering zijn bedoeld, de inzage van het dossier en het vrij verkeer van de beklaagde met zijn advocaat tijdens de procedure voor de vonnisrechter, in hun geheel daadwerkelijke en passende remedies zijn op de afwezigheid van bijstand van een advocaat tijdens het politieverhoor, aangezien zij de beklaagde of de

Les droits de la défense et le droit à un procès équitable sont, en principe, violés lorsqu'un suspect privé de liberté fait des déclarations au cours d'une audition par la police, sans avoir la possibilité d'être assisté d'un avocat, mais de cette circonstance ne résulte toutefois pas automatiquement l'impossibilité définitive d'examiner de manière équitable la cause d'un suspect, de sorte que, lorsqu'il n'a manifestement pas été fait usage d'abus ou de contrainte et que le prévenu ou l'accusé ne s'est pas trouvé dans une position vulnérable au moment de l'audition et durant l'instruction ou qu'un remède effectif et adapté a été apporté à cette position, le caractère équitable du procès reste garanti; le fait qu'au moment de l'instruction judiciaire, la législation belge ne prévoyait pas l'assistance d'un avocat pendant l'audition par les services de police et par le juge d'instruction préalablement à la privation de liberté, doit s'apprécier à la lumière de l'ensemble des garanties légales que cette même législation offre au prévenu ou à l'accusé pour préserver ses droits de défense et son droit à un procès équitable, la brièveté du délai constitutionnel de la privation de liberté, les formalités imposées pour l'audition du suspect par l'article 47bis du Code d'instruction criminelle, la remise immédiate au suspect, au moment de la signification du mandat d'arrêt, de toutes les pièces visées aux articles 16, § 7, et 18, § 2, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, le droit du suspect de communiquer sur-le-champ avec son avocat conformément à l'article 20, § 1er et 5, de ladite loi, l'accès au dossier avant la comparution devant la juridiction d'instruction tel qu'il est organisé par l'article 21, § 3, ainsi que les droits visés notamment aux articles 61ter, 61quater, 61quinquies, 127, 135, 136 et 235bis du Code d'instruction criminelle, l'accès au dossier et la possibilité du prévenu de communiquer librement avec son avocat au cours de la procédure devant la juridiction de jugement, constituant, dans leur ensemble, des remèdes effectifs et adaptés au défaut d'assistance d'un avocat au cours de l'audition par la police, dès lors qu'ils permettent effectivement au prévenu ou à l'accusé d'exercer pleinement ses droits de défense tout au long de la procédure pénale et, par

beschuldigde immers toelaten zijn recht van verdediging over het hele verloop van het strafproces ten volle uit te oefenen en ze derhalve zijn recht op een eerlijk proces waarborgen (1). (1) Zie concl. OM.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Recht op bijstand van een advocaat - Draagwijdte - Miskenning

- Artt. 6.1 en 6.3.c Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Recht op bijstand van een advocaat - Draagwijdte - Miskenning

- Artt. 6.1 en 6.3.c Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.c - Recht van verdediging - Recht op bijstand van een advocaat - Draagwijdte - Miskenning

- Artt. 6.1 en 6.3.c Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Wanneer de verbeurdverklaring zowel krachtens de oude Wapenwet 1933 als de nieuwe Wapenwet 2006 is bepaald, is de beslissing daartoe wettig verantwoord en is het middel bij gebrek aan belang niet ontvankelijk (1). (1) Zie concl. OM nopens de minst zware strafwet.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Belang - Wapenwet - Verbeurdverklaring - Bijkomende straf bepaald onder de oude en de nieuwe wet - Wettigheid van de beslissing - Ontvankelijkheid van het middel

RECHTEN VAN DE MENS - Internationaal verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 15 - Artikel 15.1 - Minst zware strafwet - Verbeurdverklaring - Bijkomende straf bepaald onder de oude en de nieuwe wet - Wettigheid van de beslissing - Ontvankelijkheid van het middel

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Wapenwet - Bijkomende straf bepaald onder de oude en de nieuwe wet - Wettigheid van de beslissing - Ontvankelijkheid van het middel

WAPENS - Wapenwet - Verbeurdverklaring - Bijkomende straf bepaald onder de oude en de nieuwe wet - Wettigheid van de beslissing - Ontvankelijkheid van het middel

conséquent, de garantir son droit à un procès équitable (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Droit à l'assistance d'un avocat - Portée - Violation

- Art. 6, § 1er et 3, c Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Droit à l'assistance d'un avocat - Portée - Violation

- Art. 6, § 1er et 3, c Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3, c - Droits de la défense - Droit à l'assistance d'un avocat - Portée - Violation

- Art. 6, § 1er et 3, c Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Lorsque la confiscation est prévue tant en vertu de l'ancienne loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions qu'en vertu de la nouvelle loi du 8 juin 2006 réglant des activités économiques et individuelles avec des armes, la décision rendue à cet égard est légalement justifiée et le moyen est irrecevable, à défaut d'intérêt (1). (1) Voir les concl. du MP au sujet de la loi pénale la moins lourde, publiées à leur date dans AC.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Intérêt - Loi sur les armes - Confiscation - Peine complémentaire fixée sous l'ancienne et la nouvelle loi - Légalité de la décision - Recevabilité du moyen

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 15 - Article 15, § 1er - Loi pénale la moins lourde - Confiscation - Peine complémentaire fixée sous l'ancienne et la nouvelle loi - Légalité de la décision - Recevabilité du moyen

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Loi sur les armes - Peine complémentaire fixée sous l'ancienne et la nouvelle loi - Légalité de la décision - Recevabilité du moyen

ARMES - Loi sur les armes - Confiscation - Peine complémentaire fixée sous l'ancienne et la nouvelle loi - Légalité de la décision - Recevabilité du moyen

P.14.0564.N

13 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150113.5](#)

AC nr. 32

Het is de bedrijfsrevisoren toegelaten private expertises uit te voeren als bedoeld in artikel 34, 2°, van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen en wanneer zij die activiteit uitoefenen handelen zij als een expert waarvan de toegang tot het beroep door de wet is geregeld als bedoeld bij artikel 1, 1°, KB Bedrijfsrevisor (1). (1) Zie B. De Klerck, Het beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor, ICCL, 2009, nr. 2, p. 22 (nr. 45).

BEDRIJFSREVISOR - Uitvoeren van private expertises - Geldigheid

Il appartient aux réviseurs d'entreprise d'exécuter des expertises privées, telles que prévues à l'article 34, 2°, de la loi du 22 avril 1999 relative aux professions comptables et fiscales, et, lorsqu'ils exercent cette activité, ils agissent en qualité d'expert dont l'accès à la profession est régi par la loi visée à l'article 1er, 1°, de l'arrêté royal du 10 janvier 1994 relatif aux obligations des réviseurs d'entreprises (1). (1) Voir B. De Klerck, Het beroepsgeheim van de bedrijfsrevisor, ICCL, 2009, n° 2, p. 22 (n° 45).

REVISEUR D'ENTREPRISE - Exécution d'expertises privées - Validité

P.14.0580.N

9 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150609.2](#)

AC nr. ...

De vaststellingen over het verloop van de rechtszitting die de griffier opneemt in het proces-verbaal van de rechtszitting, hebben een authentieke bewijswaarde die enkel door het instellen van een ontvankelijke valsheidsvordering kan worden ontkracht; loutere beweringen van een partij volstaan daartoe niet (1). (1) Zie Cass. 9 oktober 2001, AR P.00.0104.N, AC 2001, nr. 536.

BEWIJS - Strafzaken - Geschriften - Bewijswaarde - Proces-verbaal van de rechtszitting - Vaststellingen over het verloop van de rechtszitting - Authentieke bewijswaarde

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Proces-verbaal van de rechtszitting - Bewijswaarde

Les constatations sur le déroulement de l'audience que le greffier consigne au procès-verbal de l'audience, ont une valeur probante authentique dont elles ne peuvent se départir que par l'introduction d'une action en faux recevable; de simples allégations d'une partie n'y suffisent pas (1). (1) Voir Cass. 9 octobre 2001, RG P.00.0104.N, Pas. 2001, n° 536.

PREUVE - Matière répressive - Preuve littérale - Valeur probante - Procès-verbal de l'audience - Constatations sur le déroulement de l'audience - Valeur probante authentique

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Procès-verbal de l'audience - Valeur probante

Krachtens artikel 907, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, dat van toepassing is in strafzaken, kunnen in het cassatiegeding alleen die stukken van valsheid worden beticht, waartegen zulke betichting niet mogelijk is geweest voor het gerecht in hoogste feitelijke aanleg (1). (1) Cass. 15 december 2004, AR P.04.1590.F, AC 2004, nr. 613. F. Swennen, De incidentele valsheidsvordering in strafzaken voor het Hof van Cassatie, T. Straf. 2003, 13.

BETICHTING VAN VALSHEID - In cassatiegeding - Ontvankelijkheid

En vertu de l'article 907, alinéa 2, du Code judiciaire, applicable en matière répressive, seules peuvent être arguées de faux dans l'instance en cassation les pièces qui n'ont pu l'être devant la juridiction souveraine (1). (1) Cass. 15 décembre 2004, RG P.04.1590.F, Pas. 2004, n° 613; F. Swennen, De incidentele valsheidsvordering in strafzaken voor het Hof van Cassatie, T. Straf. 2003, 13.

INSCRIPTION DE FAUX - Instance en cassation - Recevabilité

Gelet op de doelstelling van de ruimtelijke ordening als omschreven in artikel 1.1.4 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en de spraakgebruikelijke betekenis van het woord "implicatie", laat het begrip "werkzaamheden, wijzigingen of activiteiten met ruimtelijke implicaties" eenieder voldoende toe te weten welke handelingen of welke verzuimen tot zijn strafrechtelijke aansprakelijkheid op grond van artikel 6.1.1, eerste lid, 1°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening kunnen leiden.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Stedenbouw - Strafbaar gestelde gedraging - Redelijke voorzienbaarheid - Werkzaamheden, wijzigingen of activiteiten met ruimtelijke implicaties

STEDENBOUW - Sancties - Strafbaar gestelde gedraging - Redelijke voorzienbaarheid - Werkzaamheden, wijzigingen of activiteiten met ruimtelijke implicaties

Het in artikel 12, tweede lid, en artikel 14 Grondwet vervatte legaliteitsbeginsel in strafzaken is een grondrecht dat op geheel of gedeeltelijk analoge wijze wordt gewaarborgd door artikel 7.1 EVRM en artikel 15.1 IVBPR; het Hof kan overeenkomstig artikel 26, §4, tweede lid, 2°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof onderzoeken of artikel 6.1.1, eerste lid, 1°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, de artikelen 12, tweede lid, en 14 Grondwet klaarblijkelijk niet schendt.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Bevoegdheid - Stedenbouw - Toepassing - Legaliteitsbeginsel

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Hof van Cassatie - Bevoegdheid - Stedenbouw - Draagwijdte - Legaliteitsbeginsel

STEDENBOUW - Sancties - Prejudicieel geschil - Grondwettelijk Hof - Hof van Cassatie - Bevoegdheid - Toepassing - Legaliteitsbeginsel

Eu égard à l'objectif de l'aménagement du territoire tel que décrit à l'article 1.1.4 du Code flamand de l'aménagement du territoire et à la signification usuelle du terme « implication », la notion de « travaux, modifications ou activités ayant des implications spatiales » permet à quiconque de savoir quels actes ou omissions peuvent conduire à une responsabilité pénale sur la base de l'article 6.1.1, alinéa 1er, 1°, du Code flamand de l'aménagement du territoire.

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Urbanisme - Comportement punissable - Caractère raisonnablement prévisible - Travaux, modifications ou activités ayant des implications spatiales

URBANISME - Sanctions - Comportement punissable - Caractère raisonnablement prévisible - Travaux, modifications ou activités ayant des implications spatiales

Le principe de légalité en matière répressive figurant aux articles 12, alinéa 2, et 14 de la Constitution est un droit fondamental garanti de manière totalement ou partiellement analogue par les articles 7.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et 15.1 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques; conformément à l'article 26, § 4, alinéa 2, 2°, de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour constitutionnelle, la Cour peut examiner si l'article 6.1.1, alinéa 1er, 1°, du Code flamand de l'aménagement du territoire ne viole manifestement pas les articles 12, alinéa 2, et 14 de la Constitution.

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Compétence - Urbanisme - Application - Principe de légalité

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Cour de cassation - Compétence - Urbanisme - Portée - Principe de légalité

URBANISME - Sanctions - Question préjudicielle - Cour constitutionnelle - Cour de cassation - Compétence - Application - Principe de légalité

Artikel 99, §2, Stedenbouwdecreet 1999 bepaalde dat de Vlaamse regering de lijst kon vaststellen van de werken, handelingen of wijzigingen waarvoor, wegens hun aard of omvang, geen stedenbouwkundige vergunning was vereist en artikel 4.2.3 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bepaalt dat de Vlaamse regering de lijst bepaalt van de handelingen met een tijdelijk of occasioneel karakter of met een geringe ruimtelijke impact waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning is vereist; noch uit deze decretale wijziging noch uit de wetsgeschiedenis ervan kan het inzicht van de decreetgever worden afgeleid om de voorwaarden voor strafbaarheid van handelingen, eertijds strafbaar gesteld door artikel 146, eerste lid, 1°, Stedenbouwdecreet 1999 en thans door artikel 6.1.1, eerste lid, 1°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, te milderen en een dergelijk inzicht kan evenmin worden afgeleid uit het gebruik van het generieke begrip van "handelingen" in artikel 6.1.1, eerste lid, 1°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en de omschrijving ervan als "werkzaamheden, wijzigingen of activiteiten met ruimtelijke implicaties" in artikel 1.1.2, 7°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening in plaats van het gebruik van de begrippen "handelingen, werken of wijzigingen" in artikel 146, eerste lid, 1°, Stedenbouwdecreet 1999, of uit de invoering van een categorie van meldingsplichtige handelingen, naast de categorieën van de vergunningsplichtige en de vrijgestelde handelingen.

STEDENBOUW - Sancties - Artikelen 1.1.2, 7°, 4.2.3 en 6.1.1, eerste lid, 1°, VCRO - Strafbaarheid van handelingen - Wijzigingen in de strafbaarstelling

L'article 99, § 2, du décret de la Région flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire prévoyait que le Gouvernement flamand pouvait déterminer la liste des travaux, opérations et modifications qui ne nécessitent pas d'autorisation urbanistique en raison de leur nature ou de leur ampleur et l'article 4.2.3 du Code flamand de l'aménagement du territoire dispose que le Gouvernement flamand détermine la liste des actes à caractère temporaire ou occasionnel ou à impact spatial limité pour lesquels une autorisation urbanistique n'est pas requise; de cette modification décrétale ou de la genèse dudit décret ne peut être déduite l'intention du législateur décrétal d'atténuer les conditions de la répression des actes, autrefois punis par l'article 146, alinéa 1er, 1°, du décret de la Région flamande du 18 mai 1999 et actuellement par l'article 6.1.1, alinéa 1er, 1°, du Code flamand de l'aménagement du territoire et une telle intention ne peut davantage être déduite de l'emploi de la notion générique des « actes » à l'article 6.1.1, alinéa 1er, 1°, du Code flamand de l'aménagement du territoire et la définition qui en est donnée à l'article 1.1.2, 7°, dudit Code comme « travaux, modifications ou activités ayant des implications spatiales » au lieu de l'usage des notions de « opérations, travaux ou modifications » figurant à l'article 146, alinéa 1er, 1°, du décret de la Région flamande du 18 mai 1999, ni de l'instauration d'une catégorie d'actes soumis à l'obligation de déclaration, en sus des catégories des actes soumis à l'obligation d'autorisation et ceux exemptés de l'obligation de déclaration.

URBANISME - Sanctions - Articles 1.1.2, 7°, 4.2.3 et 6.1.1, alinéa 1er, 1°, du Code flamand de l'aménagement du territoire - Répression des actes - Modifications du caractère répréhensible

De artikelen 31 en 1084 Gerechtelijk Wetboek zijn niet van toepassing in strafzaken, ook niet als de strafgerechten uitspraak doen over de herstellvorderingen krachtens artikel 6.1.41 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van de in die bepaling vermelde overheden; de niet-ontvankelijkheid van het cassatieberoep van een eiser tot herstel tegen de beslissing op de herstellvordering met betrekking tot een beklagde heeft niet de niet-ontvankelijkheid tot gevolg van dit cassatieberoep in zoverre gericht tegen een andere beklagde.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Onsplitsbare zaken - Stedenbouw - Artikelen 31 en 1084 Ger.W. - Ontvankelijkheid

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstellvordering - Cassatieberoep - Onsplitsbare zaken - Artikelen 31 en 1084 Ger.W. - Ontvankelijkheid

De in artikelen 7.1 EVRM, 15.1 IVBPR en 2 Strafwetboek vervatte regel en het algemeen rechtsbeginsel van de toepassing van de mildere strafwet zijn enkel van toepassing indien de wet ten tijde van de rechterlijke beslissing verschilt van de wet ten tijde van het misdrijf en die regel is niet van toepassing wanneer een uitvoeringsbesluit wordt vervangen door een ander uitvoeringsbesluit, zonder dat de wet zelf wordt gewijzigd; de feiten die ingevolge het eerste uitvoeringsbesluit strafbaar waren op het ogenblik van het plegen ervan, blijven strafbaar zelfs indien ze ingevolge een later uitvoeringsbesluit van dezelfde ongewijzigd gebleven wet, ten tijde van de rechterlijke beslissing geen strafbaar feit meer opleveren want uit het ongewijzigd blijven van de strafbepaling blijkt het ongewijzigd inzicht van de wetgever op het vlak van bestraffing en een wijziging van een uitvoeringsbesluit dat door zijn aard tijdelijk en veranderlijk is, doet daaraan niets af (1). (1) Zie Cass. 20 november 2007, AR P.07.1109.N, AC 2007, nr. 567.

MISDRIJF - Allerlei - Strafwet - Uitvoeringsbesluit - Wijziging - Terugwerkende kracht

Les articles 31 et 1084 du Code judiciaire ne sont pas applicables en matière pénale, même si les juridictions répressives se prononcent sur les actions en réparation introduites en vertu de l'article 6.1.41 du Code flamand de l'aménagement du territoire par les autorités mentionnées à cette disposition; l'irrecevabilité du pourvoi introduit par un demandeur en réparation contre la décision rendue sur cette action en réparation en ce qui concerne un prévenu, n'entraîne pas l'irrecevabilité dudit pourvoi en tant qu'il est dirigé contre un autre prévenu.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Causes indivisibles - Urbanisme - Articles 31 et 1084 du Code judiciaire - Recevabilité

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Pourvoi en cassation - Causes indivisibles - Articles 31 et 1084 du Code judiciaire - Recevabilité

La règle consacrée aux articles 7.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, 15.1 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques et 2 du Code pénal et le principe général du droit relatif à l'application de la loi pénale plus favorable ne sont applicables que si la loi en vigueur au moment de la décision judiciaire diffère de la loi en vigueur au moment de l'infraction et cette règle n'est pas applicable lorsqu'un arrêté d'exécution est remplacé par un autre, sans que la loi même s'en voit modifiée; les faits qui, ensuite du premier arrêté d'exécution, étaient punissables au moment de leur commission, le restent, même si, ensuite d'un arrêté d'exécution ultérieur de la même loi restée inchangée, les faits ne sont plus punissables au moment de la décision judiciaire, parce que l'absence de changement de la disposition pénale révèle une intention inchangée du législateur quant à la répression, sans qu'y fasse obstacle une modification d'un arrêté d'exécution qui est, par nature, temporaire et changeant (1). (1) Voir Cass. 20 novembre 2007, RG P.07.1109.N, Pas. 2007, n° 567.

INFRACTION - Divers - Loi pénale - Arrêté d'exécution - Modification - Effet rétroactif

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 7 - Strafwet - Uitvoeringsbesluit - Wijziging - Terugwerkende kracht

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 15.1 - Strafwet - Uitvoeringsbesluit - Wijziging - Terugwerkende kracht

STRAF - Allerlei - Strafwet - Uitvoeringsbesluit - Wijziging - Terugwerkende kracht

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Strafwet - Uitvoeringsbesluit - Wijziging - Terugwerkende kracht

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 7 - Loi pénale - Arrêté d'exécution - Modification - Effet rétroactif

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 15, § 1er - Loi pénale - Arrêté d'exécution - Modification - Effet rétroactif

PEINE - Divers - Loi pénale - Arrêté d'exécution - Modification - Effet rétroactif

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Loi pénale - Arrêté d'exécution - Modification - Effet rétroactif

Uit de tekst van artikel 2bis Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en de doelstelling van die bepaling een onafhankelijke verdediging van de rechtspersoon te waarborgen vloeit voort dat vanaf zijn aanstelling enkel de lasthebber ad hoc bevoegd is om de rechtspersoon in het strafproces te vertegenwoordigen; daaruit volgt niet alleen dat de aangestelde lasthebber ad hoc als enige bevoegd is om namens de rechtspersoon te beslissen over het aanwenden van rechtsmiddelen, maar ook dat de betekening van een cassatieberoep aan een rechtspersoon voor wie een lasthebber ad hoc is aangesteld, slechts regelmatig is als die betekening gebeurde aan deze lasthebber ad hoc (1). (1) Zie Cass. 9 juni 2009, AR P.09.446.N, AC 2009, nr. 388; Cass. 4 oktober 2011, AR P.11.0203.N, AC 2011, nr. 519.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Rechtspersoon - Vertegenwoordiging - Lasthebber ad hoc - Betekening

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Rechtspersoon - Vertegenwoordiging - Lasthebber ad hoc - Bevoegdheid - Betekening

Il ressort du texte de l'article 2bis du Titre préliminaire du Code de procédure pénale et de l'objectif de cette disposition de garantir une défense indépendante à la personne morale qu'à partir du moment où il est désigné, seul le mandataire ad hoc est compétent pour représenter la personne morale dans le procès pénal; il en résulte non seulement que le mandataire ad hoc désigné est seul compétent pour prendre une décision au nom de la personne morale quant à l'exercice des voies de recours, mais également que la signification d'un pourvoi en cassation à une personne morale au nom de laquelle un mandataire ad hoc a été désigné, n'est régulière que si elle est notifiée à ce mandataire ad hoc (1). (1) Voir Cass. 9 juin 2009, RG P.09.0446.N, Pas. 2009, n° 388; Cass. 4 octobre 2011, RG P.11.0203.N, Pas. 2011, n° 519.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification et ou de dépôt - Personne morale - Représentation - Mandataire ad hoc - Signification

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Prévenu et inculpé - Personne morale - Représentation - Mandataire ad hoc - Compétence - Signification

Uit de wetsgeschiedenis en de doelstelling van artikel 5, tweede lid, Strafwetboek volgt dat indien de rechter bij de beoordeling van de door die bepaling ingevoerde strafuitsluitingsgrond vaststelt dat de geïdentificeerde natuurlijke persoon de fout wetens en willens heeft gepleegd, hij zowel de rechtspersoon als die natuurlijke persoon moet veroordelen; artikel 5, tweede lid, Strafwetboek laat immers niet toe dat in dat geval de rechter naar eigen inzicht oordeelt of hij zowel de rechtspersoon als de natuurlijke persoon dan wel één van hen zal veroordelen.

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Natuurlijke personen - Geïdentificeerde natuurlijke persoon - Vaststelling door rechter van wetens en willens gepleegde fout

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Geïdentificeerde natuurlijke persoon - Vaststelling door rechter van wetens en willens gepleegde fout

Volgens artikel 149, §1, eerste lid, Stedenbouwdecreet 1999 vereist de herstellvordering het eensluidend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid, thans Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid; dit voorafgaand advies is een ontvankelijkheidsvereiste van de herstellvordering en de herstellvorderende overheid kan haar vordering bij het parket slechts op ontvankelijke wijze inleiden na dit advies te hebben ingewonnen (1). (1) Zie Cass. 25 oktober 2011, AR P.11.0386.N, AC 2011, nr. 570; Cass. 14 oktober 2014, AR P.13.0354.N, arrest niet gepubliceerd.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meenwaarde - Herstellvordering - Vordering herstellvorderende overheid - Ontvankelijkheid

Il résulte de la genèse légale et de l'objectif de l'article 5, alinéa 2, du Code pénal que, si le juge constate, dans son appréciation de la cause exclusive de peine insérée par cette disposition, que la personne physique identifiée a commis la faute sciemment et volontairement, il est tenu de condamner tant la personne morale que cette personne physique; en effet, l'article 5, alinéa 2, du Code pénal ne permet pas qu'en pareille occurrence, le juge puisse librement décider s'il va condamner tant la personne morale que la personne physique ou seulement l'une d'elle.

INFRACTION - Imputabilité - Personnes physiques - Personne physique identifiée - Constatation par le juge d'une faute commise sciemment et volontairement

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Personne physique identifiée - Constatation par le juge d'une faute commise sciemment et volontairement

Selon l'article 149, § 1er, alinéa 1er, du décret de la Région flamande du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire, l'action en réparation requiert l'avis conforme du Conseil supérieur de la Politique de Réparation, actuellement Conseil supérieur de la Politique de Maintien; cet avis préalable est une condition à la recevabilité de l'action en réparation et l'autorité demanderesse en réparation ne peut introduire sa demande au parquet de manière recevable qu'après avoir reçu cet avis (1). (1) Voir Cass. 25 octobre 2011, RG P.11.0368.N, Pas. 2011, n° 570; Cass. 14 octobre 2014, RG P.13.0354.N, arrêt non publié.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Action de l'autorité demanderesse en réparation - Recevabilité

De rechter schendt artikel 6 EVRM zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de rechten van de mens niet wanneer hij de beoordeling van de schuld van een beklaagde steunt op belastende verklaringen die een derde met miskenning van het recht op bijstand van een advocaat lastens hem heeft afgelegd, wanneer hij de schuld van de beklaagde niet enkel afleidt uit die verklaring (1). (1) EHRM 11 februari 2014, Sirey/Turkije.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Eerlijk proces - Strafzaken - Belastende verklaring van een derde - Verklaring afgelegd met miskenning van het recht op bijstand van een advocaat - Strafrechtelijke veroordeling - Veroordeling mede gesteund op die verklaring - Schuld niet enkel afgeleid uit die verklaring

Le juge ne viole pas l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, tel qu'interprété par la Cour européenne des droits de l'homme en fondant l'appréciation de la culpabilité d'un prévenu sur des déclarations incriminantes faites à son encontre par un tiers, en violation du droit à l'assistance d'un avocat, lorsqu'il ne déduit pas la culpabilité du prévenu de ces seules déclarations (1). (1) Cour eur. D.H. 11 février 2014, Sirey c/ Turquie.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Procès équitable - Matière répressive - Déclaration incriminante d'un tiers - Déclaration faite en violation du droit à l'assistance d'un avocat - Condamnation pénale - Condamnation fondée également sur cette déclaration - Culpabilité non exclusivement déduite de cette déclaration

P.14.0632.N

6 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151006.3](#)

AC nr. ...

De appelrechter is zoals elke rechter verplicht aan het bij hem aanhangige feit de juiste kwalificatie te geven en hij kan spijs een door de eerste rechter aangenomen heromschrijving de beklaagde veroordelen voor het feit zoals oorspronkelijk omschreven in de akte van aanhangigmaking bij de eerste rechter; aangezien de beklaagde kennis heeft van deze oorspronkelijke omschrijving moet de appelrechter hem daarover niet verwittigen en aangezien het aanhangig gemaakte feit niet werd heromschreven, moet de appelrechter niet vaststellen dat na heromschrijving nog steeds hetzelfde feit wordt beoordeeld; dit alles miskent niet de devolutieve werking van het hoger beroep (1). (1) Zie Cass. 28 oktober 1963, Pas. 1964, I, 220; Cass. 20 januari 1964, Pas. 1964, I, 541; R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Antwerpen, Maklu, 2012, 921, nr. 1836.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Devolutieve werking - Eerste rechter - Akte van aanhangigmaking - Heromschrijving van het feit - Appelrechter - Veroordeling voor feit zoals oorspronkelijk omschreven

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Eerste rechter - Akte van aanhangigmaking - Heromschrijving van

Comme tout juge, le juge d'appel est obligé de donner au fait dont il est saisi la qualification exacte et il peut, nonobstant une requalification admise par le juge du fond, condamner le prévenu du chef du fait initialement qualifié dans l'acte de saisine du juge du fond; dès lors que le prévenu connaît cette qualification initiale, le juge d'appel ne doit pas l'en avertir et, dès lors que le fait dont il est saisi n'a pas fait l'objet d'une requalification, le juge d'appel n'est pas tenu de constater que, après requalification, le même fait est toujours soumis à appréciation; tout ceci ne viole pas l'effet dévolutif de l'appel (1). (1) Voir Cass. 28 octobre 1963 (Bull. et Pas. 1964, I, 220); Cass. 20 janvier 1964 (Bull. et Pas. 1964, I, 541); R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Anvers, Maklu, 921, n° 1836.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Effet dévolutif - Premier juge - Acte de saisine - Requalification du fait - Juge d'appel - Condamnation du chef du fait tel qu'initialement qualifié

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Premier juge - Acte de saisine - Requalification du fait - Juge d'appel - Condamnation du chef du

het feit - Appelrechter - Veroordeling voor feit zoals oorspronkelijk omschreven

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Heromschrijving feit door eerste rechter - Hoger beroep - Veroordeling door appelrechter voor feit zoals oorspronkelijk omschreven in de akte van aanhangigmaking bij eerste rechter

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Heromschrijving feit door eerste rechter - Hoger beroep - Veroordeling door appelrechter voor feit zoals oorspronkelijk omschreven in de akte van aanhangigmaking bij eerste rechter

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Heromschrijving feit door eerste rechter - Hoger beroep - Veroordeling door appelrechter voor feit zoals oorspronkelijk omschreven in de akte van aanhangigmaking bij eerste rechter

STRAFVORDERING - Heromschrijving feit door eerste rechter - Hoger beroep - Veroordeling door appelrechter voor feit zoals oorspronkelijk omschreven in de akte van aanhangigmaking bij eerste rechter

fait tel qu'initialement qualifié

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Requalification du fait par le juge du fond - Appel - Condamnation par le juge d'appel du chef du fait tel qu'initialement qualifié dans l'acte de saisine du juge du fond

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Requalification du fait par le juge du fond - Appel - Condamnation par le juge d'appel du chef du fait tel qu'initialement qualifié dans l'acte de saisine du juge du fond

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Requalification du fait par le juge du fond - Appel - Condamnation par le juge d'appel du chef du fait tel qu'initialement qualifié dans l'acte de saisine du juge du fond

ACTION PUBLIQUE - Requalification du fait par le juge du fond - Appel - Condamnation par le juge d'appel du chef du fait tel qu'initialement qualifié dans l'acte de saisine du juge du fond

P.14.0681.N

29 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150929.2](#)

AC nr. ...

Door het instellen van verhaal tegen de beslissing van de directeur van een werkloosheidsbureau die een sanctie oplegt, wordt niet enkel de omvang van die sanctie, maar ook de wettigheid ervan aan het oordeel van de rechter voorgelegd (1). (1) Zie Cass. 10 mei 2004, AR S.02.0076.F, AC 2004, nr. 246, met concl. van eerste advocaat-generaal Leclercq.

WERKLOOSHEID - Allerlei - Opgelegde sanctie - Verhaal

Le recours formé contre la décision du directeur d'un bureau de chômage qui inflige une sanction soumet non seulement l'ampleur de cette sanction, mais également sa légalité à l'appréciation du juge (1). (1) Voir Cass. 10 mai 2004, RG S.02.0076.F, Pas. 2004, n° 246, avec concl. de M. Leclercq, premier avocat général.

CHOMAGE - Divers - Sanction infligée - Recours

Krachtens artikel 14.7 IVBPR en artikel 4.1. Zevende Aanvullend Protocol EVRM mag niemand voor een tweede keer worden berecht of gestraft voor een strafbaar feit waarvoor hij reeds overeenkomstig de wet en het procesrecht van elk land bij einduitspraak is veroordeeld of waarvan hij is vrijgesproken; een administratieve sanctie is niet definitief of onherroepelijk en dus geen einduitspraak, zolang niet werd beslist over het verhaal dat tegen de beslissing die deze sanctie oplegt is ingesteld (1). (1) Zie Cass. 25 mei 2011, AR P.11.0199.F, AC 2011, nr. 351, met concl. van advocaat-generaal Genicot in Pas. 2011.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Artikel 4.1 - Zevende Aanvullend Protocol EVRM -

En vertu des articles 14.7 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques et 4.1 du Protocol additionnel n° 7 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, nul ne peut être poursuivi ou puni en raison d'une infraction pour laquelle il a déjà été acquitté ou condamné par un jugement définitif conformément à la loi et à la procédure pénale de chaque pays; une sanction administrative n'est ni définitive ni irrévocable et ne constitue donc pas une décision définitive, tant que le recours dirigé contre la décision qui inflige cette sanction n'est pas tranché (1). (1) Voir Cass. 25 mai 2011, RG P.11.0199.F, Pas. 2011, n° 351, avec concl. de M. Genicot, avocat général.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Divers - Article 4, § 1er - Protocole additionnel n° 7 à la Convention de sauvegarde des

"Non bis in idem" - Niet definitieve administratieve sanctie

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.7, I.V.B.P.R. - "Non bis in idem" - Niet definitieve administratieve sanctie

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - "Non bis in idem" - Niet definitieve administratieve sanctie

droits de l'homme et des libertés fondamentales - "Non bis in idem" - Sanction administrative non définitive

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - P.I.D.C.P., article 14, § 7 - "Non bis in idem" - Sanction administrative non définitive

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - "Non bis in idem" - Sanction administrative non définitive

P.14.0695.N

14 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150414.4](#)

AC nr. ...

Er is slechts een beslissing inzake bevoegdheid in de zin van het hier toepasselijke artikel 416 Wetboek van Strafvordering wanneer de rechter zich de bevoegdheid van een andere rechter heeft toegeëigend zodat daaruit een conflict van rechtsmacht ontstaat waaraan enkel door een regeling van rechtsgebied een einde kan worden gesteld; een arrest dat oordeelt dat een rechtstreekse dagvaarding mogelijk is van een persoon die niet het voorrecht van rechtsmacht geniet, in het geval dat na een gerechtelijk onderzoek aan een plaatsvervangend magistrat een minnelijke schikking werd voorgesteld waarop deze inging, heeft betrekking op de aanhangigmaking van de zaak bij de rechter en dus op de ontvankelijkheid van de strafvordering zodat een dergelijke beslissing geen beslissing is inzake bevoegdheid (1). (1) Zie: Cass. 21 maart 2006, AR P.05.1701.N, AC 2006, nr. 164.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Geschil inzake bevoegdheid - Begrip - Toepassing

Krachtens artikel 416 Wetboek van Strafvordering, zoals van toepassing vóór de wijziging ervan door artikel 16 van de wet van 14 februari 2014, moet een vonnis of een arrest, in de regel, het geschil daadwerkelijk beëindigen en is het noodzakelijk dat er niets meer te beslechten valt vooraleer het aan het Hof kan worden voorgelegd zodat het cassatieberoep tegen beslissingen over een tussengeschied voorbarig is; in afwijking van die regel staat het tweede lid van het hier toepasselijke artikel 416 Wetboek van Strafvordering onmiddellijk cassatieberoep onder meer toe tegen de vonnissen of arresten inzake bevoegdheid.

Il n'y a de décision rendue sur la compétence au sens de l'article 416 du Code d'instruction criminelle, applicable en l'espère, que lorsque le juge empiète sur les attributions d'un autre juge, de manière telle qu'il peut en résulter un conflit de juridiction auquel seul un règlement de juges peut mettre fin; un arrêt qui décide que la citation directe d'une personne qui ne jouit pas du privilège de juridiction est possible, dans le cas où, au terme d'une instruction judiciaire, un magistrat suppléant s'est vu proposer une transaction qu'il a acceptée, concerne la saisine du juge et donc la recevabilité de l'action publique, de sorte qu'une telle décision n'est pas une décision rendue sur la compétence (1). (1) Voir: Cass. 21 mars 2006, RG P.05.1701.N, Pas. 2006, n° 164.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Contestations relatives à la compétence; voir aussi: 376 règlement de juges - Notion - Application

En vertu de l'article 416 du Code d'instruction criminelle, tel qu'applicable avant sa modification par l'article 16 de la loi du 14 février 2014, un jugement ou un arrêt doit, en principe, mettre un terme effectif à la contestation et il est nécessaire qu'il n'y ait plus rien à trancher avant qu'il puisse être soumis à la Cour, de sorte que le pourvoi formé contre les décisions rendu sur une question avant dire droit est prématuré; par dérogation à cette règle, le second alinéa de l'article 416 du Code d'instruction criminelle applicable en l'espèce ouvre la voie d'un pourvoi en cassation immédiat notamment contre les jugements ou arrêts rendus sur la compétence.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Eindbeslissing - Begrip

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Voorbarig cassatieberoep (geen eindbeslissing) - Eindbeslissing - Begrip - Gevolg - Uitzondering

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Décision définitive - Notion

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Pourvoi prématuré (pas de décision définitive) - Décision définitive - Notion - Conséquence - Exception

P.14.0719.N

16 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150616.5](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 betreffende de inschrijving van voertuigen moeten de personen die in België verblijven, dit zijn onder meer de personen die ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van een Belgische gemeente, de voertuigen die zij wensen in het verkeer te brengen, inschrijven in het repertorium van de voertuigen, zelfs indien deze voertuigen reeds in het buitenland zijn ingeschreven; de vrijstelling bedoeld in artikel 4, § 1, eerste lid, van dat koninklijk besluit, dat bepaalt dat de personen die in het buitenland verblijven, in België een voertuig in het verkeer mogen brengen dat ingeschreven is in het buitenland, op voorwaarde dat die voertuigen ingeschreven zijn in een lidstaat van de Europese Unie of in een staat die partij is bij één der verdragen inzake het wegverkeer en voor zover zij de nummerplaten dragen voorgeschreven door de wetgeving van de staat waar zij zijn ingeschreven, is niet van toepassing op personen die in België verblijven; de omstandigheden dat het voertuig ook in onverdeelde eigendom toebehoort aan een rechtspersoon uit een lidstaat van de Europese Unie en in deze lidstaat is ingeschreven en dat de persoon die het voertuig in het verkeer bracht in diezelfde lidstaat ook een verblijfplaats heeft, zijn daarbij zonder belang.

VERVOER - Allerlei - Personenvoertuig - In het verkeer gebracht voertuig - Verplichte inschrijving in het repertorium van voertuigen - In het buitenland ingeschreven voertuig - Voertuig dat in onverdeelde mede-eigendom toebehoort aan een rechtspersoon uit een lidstaat van de Europese Unie - In België verblijvend persoon die tevens verblijft houdt in diezelfde lidstaat - Vrijstelling van de verplichting tot inschrijving - Toepasselijkheid

Conformément à l'article 3, § 1er, de l'arrêté royal du 20 juillet 2001 relatif à l'immatriculation de véhicules, les personnes résidant en Belgique, à savoir notamment les personnes inscrites dans les registres de la population d'une commune belge, doivent immatriculer les véhicules qu'elles souhaitent mettre en circulation en Belgique au répertoire des véhicules, même si ces véhicules sont déjà immatriculés à l'étranger; la dispense accordée à l'article 4, § 1er, alinéa 1er, dudit arrêté royal, aux termes duquel les personnes résidant à l'étranger peuvent mettre en circulation en Belgique des véhicules immatriculés à l'étranger, pourvu que les véhicules soient immatriculés dans un État membre de l'Union européenne ou dans un État partie aux conventions sur la circulation routière et qu'ils portent les plaques d'immatriculation prescrites par la législation de l'État où ils sont immatriculés, n'est pas applicable aux personnes résidant en Belgique; les circonstances selon lesquelles, d'une part, le véhicule est également la propriété indivise d'une personne morale issue d'un État membre de l'Union européenne et est immatriculé dans cet État membre, et, d'autre part, que la personne ayant mis le véhicule en circulation a également un lieu de résidence dans ce même État membre, sont sans pertinence à cet égard.

TRANSPORT - Divers - Véhicule de personnes - Véhicule mis en circulation - Immatriculation obligatoire au répertoire des véhicules - Véhicule immatriculé à l'étranger - Véhicule étant la co-propriété indivise d'une personne morale issue d'un Etat membre de l'Union européenne - Personne résidant en Belgique qui réside également dans ce même Etat membre - Dispense de l'obligation d'immatriculation - Applicabilité

Conclusie van plaatsvervangend advocaat-generaal De Swaef.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Vonnisgerecht - Bijkomende onderzoekshandelingen - Bevel tot persoonlijke verschijning - Geen rechtsgeldige kennisgeving

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Vonnisgerecht - Bijkomende onderzoekshandelingen - Bevel tot persoonlijke verschijning - Bevel tot medebrenging

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Algemeen - Belang

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Vonnisgerecht - Bijkomende onderzoekshandelingen - Meerdere bevelen tot persoonlijke verschijning

De verjaring van de strafvordering loopt niet enkel in het belang van de beklaagde, maar bestaat in het algemeen belang (1). (1) Zie concl. OM.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Algemeen - Belang

De verjaring van de strafvordering wordt geschorst door het uitstellen van de zaak door het vonnisgerecht met het oog op de uitvoering van een bevel tot persoonlijke verschijning, zelfs indien dit bevel niet rechtsgeldig ter kennis werd gebracht van de betrokkene (1). (1) Zie concl. OM.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Vonnisgerecht - Bijkomende onderzoekshandelingen - Bevel tot persoonlijke verschijning - Geen rechtsgeldige kennisgeving

Conclusions de l'avocat général suppléant De Swaef.

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Juridiction de jugement - Actes d'instruction complémentaires - Mandat de comparution en personne - Signification non valable

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Juridiction de jugement - Actes d'instruction complémentaires - Mandat de comparution en personne - Mandat d'amener

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Généralités - Intérêt

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Juridiction de jugement - Actes d'instruction complémentaires - Plusieurs mandats de comparution en personne

La prescription de l'action publique ne court pas uniquement dans l'intérêt du prévenu, mais dans l'intérêt général (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Généralités - Intérêt

La prescription de l'action publique est suspendue lorsque la juridiction de jugement sursoit à l'instruction de l'affaire en vue d'accomplir un mandat de comparution en personne, même si ce mandat n'a pas été valablement signifié à la personne concernée (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Juridiction de jugement - Actes d'instruction complémentaires - Mandat de comparution en personne - Signification non valable

Onderzoekshandelingen in de zin van artikel 24, vierde lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering zijn alle door een bevoegd persoon gestelde daden van onderzoek die ertoe strekken gegevens te verzamelen of het dossier op de gebruikelijke wijze samen te stellen en de zaak in staat van wijzen te brengen; de rechter oordeelt onaantastbaar over de noodzaak, de raadzaamheid en de gepastheid van bijkomende onderzoekshandelingen zoals het persoonlijk horen van de beklaagde en daartoe kan hij krachtens de artikelen 152, § 2 en § 3, en 185, § 2 en § 3, Wetboek van Strafvordering diens persoonlijke verschijning bevelen of in voorkomend geval een bevel tot medebrenging uitvaardigen; zulke bevelen uitgaande van de rechtbank die oordeelt over een lastens een beklaagde ingestelde strafvordering zijn bijkomende onderzoekshandelingen in de zin van artikel 24, vierde lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering zodat het uitstel van behandeling van de zaak door het vonnisgerecht met het oog op de uitvoering daarvan de verjaring van de strafvordering schorst (1). (1) Zie concl. OM.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Vonnisgerecht - Bijkomende onderzoekshandelingen - Bevel tot persoonlijke verschijning - Bevel tot medebrenging

Waar artikelen 152, § 2, en 185, § 2, Wetboek van Strafvordering bepalen dat de rechtbank in elke stand van het geding de persoonlijke verschijning kan bevelen, beletten deze bepalingen, noch enige andere bepaling de rechtbank om meermaals een bevel tot persoonlijke verschijning te geven met betrekking tot dezelfde persoon; uitstel van de behandeling van de zaak met het oog op de uitvoering van elk van die daden van onderzoek schorst de verjaring van de strafvordering, zonder dat de schorsing langer mag zijn dan één jaar (1). (1) Zie concl. OM.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Vonnisgerecht - Bijkomende onderzoekshandelingen - Meerdere bevelen tot persoonlijke verschijning

Les actes d'instruction, au sens de l'article 24, alinéa 4, de la loi du 17 avril 1878 contenant le Titre préliminaire du Code de procédure pénale, représentent tous les actes d'instruction posés par une personne compétente en vue de recueillir des éléments ou de constituer le dossier et de permettre que la cause soit en état d'être jugée; le juge apprécie souverainement le caractère nécessaire, opportun et adéquat d'actes d'instruction complémentaires telle l'audition en personne du prévenu et, à cette fin, il peut, en vertu des articles 152, § 2 et 3, et 185, § 2 et 3, du Code d'instruction criminelle, ordonner sa comparution en personne ou, le cas échéant, décerner un mandat d'amener; de tels mandats émanant du tribunal appelé à se prononcer sur l'action publique exercée à charge d'un prévenu représentent des actes d'instruction complémentaires au sens de l'article 24, alinéa 4, susmentionné, de sorte que la prescription de l'action publique est suspendue lorsque la juridiction de jugement sursoit à l'instruction de l'affaire en vue de les accomplir (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Juridiction de jugement - Actes d'instruction complémentaires - Mandat de comparution en personne - Mandat d'amener

Si les articles 152, § 2, et 185, § 2, du Code d'instruction criminelle prévoient que le tribunal pourra, en tout état de cause, ordonner la comparution en personne, ces dispositions, ni aucune autre, n'empêchent pas le tribunal de décerner à plusieurs reprises un mandat de comparution en personne à l'égard de la même personne; le fait de surseoir au traitement de l'affaire en vue d'accomplir chacun de ces actes d'instruction implique que la prescription de l'action publique est suspendue, sans que la suspension puisse dépasser un an (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Juridiction de jugement - Actes d'instruction complémentaires - Plusieurs mandats de comparution en personne

Na beslissing tot seponering door het parket van het opsporingsonderzoek dat voor het tenlastegelegde feit werd geopend, beoordeelt de rechter bij wie de vordering wegens laster is aangebracht op onaantastbare wijze de valsheid van de lasterlijke aangifte; het Hof gaat alleen na of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten geen gevolgtrekkingen maakt die daarmee geen verband houden of die op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

LASTER EN EERROOF - Lasterlijke aangifte - Strafvervolgning - Beslissing van het parket tot seponering van het opsporingsonderzoek dat voor het aangegeven feit werd geopend - Hervatting van de vordering wegens laster - Valsheid van het aangegeven feit - Onaantastbare beoordeling van de rechter die kennisneemt van de vordering wegens laster

- Artt. 445, eerste en tweede lid, en 447, derde en vijfde lid Strafwetboek

Conclusie van advocaat-generaal Loop.

LASTER EN EERROOF - Lasterlijke aangifte - Bestanddelen

LASTER EN EERROOF - Lasterlijke aangifte - Strafvervolgning - Beslissing van het parket tot seponering van het opsporingsonderzoek dat voor het aangegeven feit werd geopend - Hervatting van de vordering wegens laster - Valsheid van het aangegeven feit - Onaantastbare beoordeling van de rechter die kennisneemt van de vordering wegens laster

LASTER EN EERROOF - Lasterlijke aangifte - Strafvervolgning - Voorwaarde - Vaststelling van de valsheid van het aangegeven feit - Tenlastegelegde feit maakt het voorwerp uit van een opsporingsonderzoek vanwege het parket - Gevolg - Schorsing van de vordering wegens laster - Beslissing tot seponering - Hervatting van de vordering wegens laster - Valsheid van het aangegeven feit - Bevoegdheid van de rechter die kennisneemt van de vordering wegens laster

Lasterlijke aangifte is de kwaadwillige en spontane aantijging, in een aan een willekeurige overheid bezorgd geschrift, van een feit dat de daarin bedoelde persoon schade kan berokkenen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

LASTER EN EERROOF - Lasterlijke aangifte - Bestanddelen

Après décision de classement sans suite par le parquet de l'information ouverte sur le fait imputé, le juge saisi de l'action en calomnie apprécie souverainement la fausseté de la dénonciation calomnieuse; la Cour vérifie uniquement si le juge ne tire pas, des faits qu'il a constatés, des conséquences qui seraient sans lien avec ceux-ci ou qui ne seraient susceptibles sur leur fondement d'aucune justification (1). (1) Voir les concl. du MP.

CALOMNIE ET DIFFAMATION - Dénonciation calomnieuse - Poursuites - Décision du parquet de classer sans suite l'information ouverte sur le fait dénoncé - Reprise de l'action en calomnie - Fausseté du fait dénoncé - Appréciation souveraine du juge saisi de l'action en calomnie

- Art. 445, al. 1er et 2, et 447, al. 3 et 5 Code pénal

Conclusions de l'avocat général Loop.

CALOMNIE ET DIFFAMATION - Dénonciation calomnieuse - Eléments constitutifs

CALOMNIE ET DIFFAMATION - Dénonciation calomnieuse - Poursuites - Décision du parquet de classer sans suite l'information ouverte sur le fait dénoncé - Reprise de l'action en calomnie - Fausseté du fait dénoncé - Appréciation souveraine du juge saisi de l'action en calomnie

CALOMNIE ET DIFFAMATION - Dénonciation calomnieuse - Poursuites - Condition - Constat de la fausseté du fait dénoncé - Fait imputé faisant l'objet d'une information ouverte par le parquet - Effet - Suspension de l'action en calomnie - Décision de classement sans suite - Reprise de l'action en calomnie - Fausseté du fait dénoncé - Compétence du juge saisi de l'action en calomnie

La dénonciation calomnieuse est l'imputation méchante et spontanée, dans un écrit remis à une autorité quelconque, d'un fait qui pourrait causer préjudice à la personne visée (1). (1) Voir les concl. du MP.

CALOMNIE ET DIFFAMATION - Dénonciation calomnieuse - Eléments constitutifs

- Art. 445, eerste en tweede lid Strafwetboek

- Art. 445, al. 1er et 2 Code pénal

Lasterlijke aangifte veronderstelt met name de vaststelling van de valsheid van het aangegeven feit of van de onschuld van de persoon aan wie het is ten laste gelegd; indien het ten laste gelegde feit het voorwerp is van een strafvervolging of een aangifte waarover geen uitspraak is gedaan, wordt de vordering wegens laster geschorst tot de eindbeslissing van de bevoegde overheid; ingeval het parket een opsporingsonderzoek heeft geopend, laat de beslissing van seponering toe dat de vordering wegens laster wordt hervat; aangezien een dergelijke beslissing op zich niet inhoudt dat de aangegeven feiten vals zijn, staat het in dat geval aan de rechter bij wie die vordering is aangebracht om uitspraak te doen over de waarachtigheid ervan (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

LAGSTER EN EERROOF - Lasterlijke aangifte - Strafvervolging - Voorwaarde - Vaststelling van de valsheid van het aangegeven feit - Tenlastegelegde feit maakt het voorwerp uit van een opsporingsonderzoek vanwege het parket - Gevolg - Schorsing van de vordering wegens laster - Beslissing tot seponering - Hervatting van de vordering wegens laster - Valsheid van het aangegeven feit - Bevoegdheid van de rechter die kennisneemt van de vordering wegens laster

- Artt. 445, eerste en tweede lid, en 447, derde en vijfde lid Strafwetboek

La dénonciation calomnieuse suppose notamment le constat de la fausseté du fait dénoncé ou de l'innocence de la personne à qui il est imputé; si le fait imputé est l'objet d'une poursuite répressive ou d'une dénonciation sur laquelle il n'a pas été statué, l'action en calomnie est suspendue jusqu'à la décision définitive de l'autorité compétente; en cas d'information ouverte par le parquet, la décision de classement sans suite permet la reprise de l'action en calomnie; une telle décision n'impliquant pas, par elle-même, la fausseté des faits dénoncés, il revient dans ce cas au juge saisi de cette action de statuer sur leur véracité (1). (1) Voir les concl. du MP.

CALOMNIE ET DIFFAMATION - Dénonciation calomnieuse - Poursuites - Condition - Constat de la fausseté du fait dénoncé - Fait imputé faisant l'objet d'une information ouverte par le parquet - Effet - Suspension de l'action en calomnie - Décision de classement sans suite - Reprise de l'action en calomnie - Fausseté du fait dénoncé - Compétence du juge saisi de l'action en calomnie

- Art. 445, al. 1er et 2, et 447, al. 3 et 5 Code pénal

P.14.0748.N

16 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150616.6](https://ecli.be/cass/2015/arr/20150616.6)

AC nr. ...

Behoudens in bijzondere gevallen die te maken hebben met de concrete omstandigheden waarin de feiten plaatsvinden of met de persoon van het slachtoffer, is er geen bedreiging in de zin van de artikelen 470 en 483, tweede lid, Strafwetboek, wanneer het vermeende slachtoffer een beroep kan doen op wettelijke middelen om de dreiging te doen ophouden of af te wenden, wat het geval is wanneer hij zich kan verdedigen voor de rechters voor wie de vermeende afperser dreigt rechtsvorderingen in te stellen; het enkele feit dat die rechtsvorderingen overdreven of ongerechtvaardigd zouden zijn, doet daaraan geen afbreuk (1). (1) MERCKX, D. en LOQUET, Th., Afpersing, Comm. Straf., 2014, p. 13 en p. 15; HUYBRECHTS, L., Afpersing en eigenrichting, T. Straf., 2005, p. 54.

DIEFSTAL EN AFPERSING - Afpersing - Bedreiging - Dreiging met een overdreven of ongerechtvaardigde rechtsvordering - Toepassing

DIEFSTAL EN AFPERSING - Afpersing - Bedreiging

Hormis dans des cas particuliers concernant les circonstances concrètes dans lesquelles les faits se sont produits ou la personne de la victime, il n'y a pas menaces au sens des articles 470 et 483, alinéa 2, du Code pénal, lorsque la prétendue victime peut recourir aux moyens légaux afin de faire cesser ou empêcher ces menaces, ce qui est le cas lorsqu'elle peut assurer sa défense devant les juges devant lesquels le prétendu coupable d'extorsion menace d'intenter des actions; le simple fait que ces actions soient abusives ou injustifiées n'y fait pas obstacle (1). (1) MERCKX, D. et LOQUET, Th., Afpersing, Comm. Straf., 2014, pp. 13 et 15; HUYBRECHTS, L., Afpersing en eigenrichting, T. Straf., 2005, p. 54.

VOL ET EXTORSION - Extorsion - Menace - Menace d'une action abusive ou injustifiée - Application

VOL ET EXTORSION - Extorsion - Menace

P.14.0763.N

20 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151020.1](#)

AC nr. ...

De rechter kan de beklaagde uit hoofde van onopzettelijke doding slechts dan veroordelen wanneer hij met zekerheid vaststelt dat zonder het aan de beklaagde ten laste gelegde gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid, de dood zich niet zou hebben voorgedaan zoals zij zich concreet heeft voorgedaan; de rechter oordeelt onaantastbaar over het al dan niet bestaan van het oorzakelijk verband tussen de fout en de dood., maar het staat aan het Hof om na te gaan of hij uit de door hem vastgestelde feiten wettig heeft afgeleid dat er al dan niet een oorzakelijk verband bestaat (1). (1) Vgl. inzake onopzettelijke slagen en verwondingen Cass. 1 februari 2011, AR P.10.1354.N, AC 2011, nr. 96; Cass. 4 februari 2009, AR P.08.1466.F, AC 2009, nr. 91.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Onopzettelijke doding - Oorzakelijk verband tussen het gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid en de dood

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Onopzettelijk toebrengen van verwondingen en onopzettelijk doden - Onopzettelijke doding - Veroordeling - Vereiste

3/05/2023

Le juge ne peut condamner le prévenu du chef d'homicide involontaire que s'il constate avec certitude que, sans le défaut de prévoyance ou de précaution imputé au prévenu, il n'y aurait pas eu de mort tel qu'elle s'est produite in concreto; le juge apprécie souverainement l'existence ou l'inexistence d'un lien de causalité entre la faute et le dommage, mais il appartient à la Cour de contrôler s'il a légalement déduit des faits qu'il a constatés l'existence ou l'inexistence d'un lien de causalité (1). (1) Comp. en matière de coups et blessures involontaires Cass. 1er février 2011, RG P.10.1354.N, Pas 2011, n° 96; Cass. 4 février 2009, RG P.08.1466.F, Pas 2009, n° 91.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Matière répressive - Homicide involontaire - Lien de causalité entre le défaut de prévoyance ou de précaution et la mort

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Involontaires - Homicide involontaire - Condamnation - Condition

P. 390/843

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Onopzettelijk toebrengen van verwondingen en onopzettelijk doden - Onopzettelijke doding - Oorzakelijk verband tussen het gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid en de dood

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Involontaires - Homicide involontaire - Lien de causalité entre le défaut de prévoyance ou de précaution et la mort

P.14.0765.N

15 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150915.8](#)

AC nr. ...

De omschrijving van het begrip "best beschikbare technieken" in artikel 1, 29°, Vlarem I en in het bijzonder van het begrip "beste" als "het meest doeltreffend voor het bereiken van een hoog algemeen niveau van bescherming voor het milieu in zijn geheel", verplicht de rechter die moet oordelen over een inbreuk op artikel 4.1.2.1, § 1, Vlarem II, niet uitdrukkelijk aan te geven welke het vereiste beschermingsniveau dient te zijn of belet hem niet het criterium van de abnormale hinder of de bestemmingsligging in aanmerking te nemen; het begrip "best beschikbare technieken" moet worden beoordeeld rekening houdend met de concrete gegevens van de zaak.

MILIEURECHT - Vlarem I en II - Best beschikbare technieken - Beoordeling inbreuk - Motivering

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Milieurecht - Vlarem I en II - Best beschikbare technieken - Motivering

La définition de la notion de "meilleures techniques disponibles" à l'article 1er, 29°, du Vlarem I et, particulièrement, de la notion de "meilleures" en tant que "les plus efficaces pour atteindre un niveau général élevé de protection de l'environnement dans son ensemble", n'impose pas au juge appelé à se prononcer sur une infraction à l'article 4.1.2.1, § 1er, du Vlarem II, d'indiquer expressément quel doit être le niveau de protection requis ni ne l'empêche de prendre en considération le critère des nuisances anormales ou le lieu d'affectation; la notion de "meilleures techniques disponibles" doit être appréciée en tenant compte des éléments concrets de la cause.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Vlarem I et II - Meilleures techniques disponibles - Appréciation de l'infraction - Motivation

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Généralités - Droit de l'environnement - Vlarem I et II - Meilleures techniques disponibles - Motivation

De omstandigheid dat de rechter bij de beoordeling van de door de artikelen 4.1.2.1, § 1 en 4.1.3.2 Vlarem II en artikel 43, § 2, Vlarem I voorgeschreven plichten rekening houdt met de concrete omstandigheden van de zaak, heeft niet tot gevolg dat het op voorhand onmogelijk is om te achterhalen welke precieze gedragingen al dan niet strafbaar zijn en is geen schending van die bepalingen en miskenning van het wettigheidsbeginsel; een dergelijke toetsing in concreto houdt evenmin een miskenning in van het gelijkheidsbeginsel, maar laat integendeel toe gelijke zaken gelijk en ongelijke zaken ongelijk te behandelen.

MILIEURECHT - Vlarem I en II - Beoordeling zorgplichten - Toetsing in concreto - Gelijkheidsbeginsel - Bestaanbaarheid

MILIEURECHT - Vlarem I en II - Beoordeling zorgplichten - Toetsing in concreto - Wettigheidsbeginsel - Bestaanbaarheid

3/05/2023

La circonstance que le juge tienne compte, pour apprécier les obligations prescrites aux articles 4.1.2.1, § 1er, et 4.1.3.2 du Vlarem II et à l'article 43, § 2, du Vlarem I, des circonstances concrètes de la cause, n'a pas pour conséquence qu'il soit d'avance impossible de préciser quels agissements sont punissables ou non et ne constitue pas une violation de ces dispositions ni une méconnaissance du principe de légalité; un tel contrôle in concreto n'implique pas davantage une méconnaissance du principe d'égalité mais, au contraire, permet de traiter de manière similaire des affaires similaires et de manière différente des affaires différentes.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Vlarem I et II - Appréciation des obligations de soin - Contrôle in concreto - Principe d'égalité - Compatibilité

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Vlarem I et II - Appréciation des obligations de soin - Contrôle in

P. 391/843

Geen enkele wettelijke bepaling of algemeen rechtsbeginsel verbiedt de rechter om bij de beoordeling of een inbreuk is gepleegd op artikel 4.1.2.1, § 1, Vlarem II, rekening te houden met adviezen en standpunten van de milieu-inspectie of van door de exploitant aangestelde en betaalde technische raadgevers.

MILIEURECHT - Vlarem II - Beoordeling inbreuk - Adviezen en standpunten - Toepassing

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Milieurecht - Vlarem II - Beoordeling inbreuk - Adviezen en standpunten - Toepassing

Aucune disposition légale ni aucun principe général du droit n'impose au juge qui apprécie s'il y a infraction à l'article 4.1.2.1, § 1er, du Vlarem II, de tenir compte d'avis et de points de vue de l'inspection de l'environnement ou de conseillers techniques engagés et rémunérés par l'exploitant.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Vlarem II - Appréciation de l'infraction - Avis et points de vue - Application

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Généralités - Droit de l'environnement - Vlarem II - Appréciation de l'infraction - Avis et points de vue - Application

Geen enkele wettelijke bepaling of algemeen rechtsbeginsel verplicht de rechter om bij de beoordeling of een inbreuk werd gepleegd op artikel 4.1.2.1, § 1, Vlarem II, uitdrukkelijk melding te maken van elk deelaspect van het begrip "best beschikbare technieken" zoals gedefinieerd in artikel 1, 29°, Vlarem I en uitdrukkelijk aan te geven waarom al dan niet aan elk deelaspect van die omschrijving is voldaan.

MILIEURECHT - Vlarem I en II - Best beschikbare technieken - Beoordeling inbreuk - Vermelding deelaspecten van de omschrijving

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Milieurecht - Vlarem I en II - Best beschikbare technieken - Beoordeling inbreuk - Vermelding deelaspecten van de omschrijving

Aucune disposition légale ni aucun principe général du droit n'impose au juge qui apprécie s'il y a infraction à l'article 4.1.2.1, § 1er, du Vlarem II, de mentionner expressément chaque aspect de la notion de "meilleures techniques disponibles" telle qu'elle est définie à l'article 1er, 29°, du Vlarem I et d'indiquer explicitement pourquoi il est ou non satisfait à chaque aspect de cette définition.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Vlarem I et II - Meilleures techniques disponibles - Appréciation de l'infraction - Indication des divers aspects de la qualification

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Généralités - Droit de l'environnement - Vlarem I et II - Meilleures techniques disponibles - Appréciation de l'infraction - Indication des divers aspects de la qualification

Het is de rechter niet verboden bij de beoordeling van de door artikel 4.1.3.2 Vlarem II en artikel 43, § 2, Vlarem I voorgeschreven zorgplichten aan de begrippen "hinderen" en "schade en hinder" hun gebruikelijke betekenis te geven door het gebruiken van niet in deze bepalingen voorkomende criteria, zoals "abnormale hinder", "ligging ten opzichte van de inrichting" en "tolerantiedrempel"; het gebruik van dergelijke criteria heeft niet tot gevolg dat het op voorhand onmogelijk is om te achterhalen welke precieze gedragingen al dan niet strafbaar zijn, zoals vereist door het wettigheidsbeginsel (1). (1) Zie Cass. 17 juni 2008, AR P.06.1348.N, AC 2008, nr. 375; Cass. 1 februari 2011, AR P.10.0616.N, AC 2011, nr. 91.

MILIEURECHT - Vlarem I en II - Beoordeling zorgplichten - Schade en hinder - Begrippen - Gebruikelijke betekenis - Gebruik van niet in toepasselijke bepalingen voorkomende criteria

MILIEURECHT - Vlarem I en II - Beoordeling zorgplichten - Schade en hinder - Begrippen - Gebruikelijke betekenis - Gebruik van niet in toepasselijke bepalingen voorkomende criteria - Wettigheidsbeginsel - Bestaanbaarheid

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Milieurecht - Vlarem I en II - Beoordeling zorgplichten - Schade en hinder - Begrippen - Gebruikelijke betekenis - Gebruik van niet in toepasselijke bepalingen voorkomende criteria

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Milieurecht - Vlarem I en II - Beoordeling zorgplichten - Schade en hinder - Begrippen - Gebruikelijke betekenis - Gebruik van niet in toepasselijke bepalingen voorkomende criteria

Niets belet de rechter bij het beoordelen van de betekenis die aan de begrippen "hinderen" en "schade en hinder" moet worden gegeven en gelet op de concrete omstandigheden van de zaak, te verwijzen naar in andere verwante regelgeving gehanteerde criteria of naar daarmee verband houdende rechtspraak van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

MILIEURECHT - Vlarem I en II - Beoordeling zorgplichten - Schade en hinder - Begrippen - Gebruikelijke betekenis door verwijzing naar wetgeving of rechtspraak - Toepassing

- Art. 4.1.3.2 Besluit van de Vlaamse regering 1 juni 1195 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne

3/05/2023

Il n'est pas défendu au juge qui apprécie les obligations de soin prescrites aux articles 4.1.3.2 du Vlarem II et 43, § 2, du Vlarem I de donner aux notions de "nuisances" et de "dommages et nuisances" leur signification courante en utilisant des critères ne figurant pas dans ces dispositions, tels que "nuisances anormales", "situation par rapport à l'établissement" et "seuil de tolérance"; faire usage de tels critères n'a pas pour conséquence qu'il soit d'avance impossible de préciser quels agissements sont punissables ou non, comme le requiert le principe de légalité (1). (1) Voir Cass. 17 juin 2008, RG P.06.1348.N, Pas. 2008, n° 375; Cass. 1er février 2011, RG P.10.0616.N, Pas. 2011, n° 91.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Vlarem I et II - Appréciation des obligations de soin - Dommages et nuisances - Notions - Signification courante - Usage de critères ne figurant pas dans les dispositions applicables

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Vlarem I et II - Appréciation des obligations de soin - Dommages et nuisances - Notions - Signification courante - Usage de critères ne figurant pas dans les dispositions applicables - Principe de légalité - Compatibilité

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Généralités - Droit de l'environnement - Vlarem I et II - Appréciation des obligations de soin - Dommages et nuisances - Notions - Signification courante - Usage de critères ne figurant pas dans les dispositions applicables

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Généralités - Droit de l'environnement - Vlarem I et II - Appréciation des obligations de soin - Dommages et nuisances - Notions - Signification courante - Usage de critères ne figurant pas dans les dispositions applicables

Rien n'empêche le juge, dans l'appréciation de la signification qui doit être donnée aux notions de "nuisances" et de "dommages et nuisances" et compte tenu des circonstances concrètes de la cause, de faire référence à des critères utilisés dans une autre réglementation apparentée ou à la jurisprudence y afférente de la section du contentieux administratif du Conseil d'État.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Vlarem I et II - Appréciation des obligations de soin - Dommages et nuisances - Notions - Signification courante en référence à la législation ou à la jurisprudence - Application

- Art. 4.1.3.2 Arrêté du Gouvernement flamand du 1er juin 1995 fixant les dispositions générales et sectorielles en matière d'hygiène de l'environnement

P. 393/843

- Art. 43, § 2 Besluit van de Vlaamse Executive 6 feb. 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning

- Art. 43, § 2 Arrêté de l'Exécutif flamand du 6 février 1991 fixant le règlement flamand relatif à l'autorisation écologique

P.14.0769.F

7 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150107.2](#)

AC nr. 11

In strafzaken hebben alleen de onherroepelijke beslissingen van de rechter die ten gronde over het voorwerp van de strafvordering uitspraak doen, gezag van gewijsde (1). (1) Cass. 3 oktober 2001, AR P.01.0537.F, AC 2001, nr. 519, R.D.P.C. 2002, p. 337, met noot G.F. Raneri.

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Trekker met aanhangwagen - Trekker ingeschreven op naam van een natuurlijke persoon - Aanhangwagen ingeschreven op naam van een rechtspersoon - Toepassing

En matière répressive, seules les décisions irrévocables du juge qui statuent au fond sur l'objet de l'action publique sont revêtues de l'autorité de la chose jugée (1). (1) Cass. 3 octobre 2001, RG P.01.0537.F, Pas. 2001, n° 519, R.D.P.C. 2002, p. 337, avec note G.F. Raneri.

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Tracteur avec semi-remorque - Tracteur immatriculé au nom d'une personne physique - Semi-remorque immatriculé au nom d'une personne morale - Application

Buiten de gevallen waarin de onderzoeksgerechten uitspraak doen als vonnisgerecht, hebben hun beslissingen alleen gezag van gewijsde in zoverre zij, met aanneming van verzachtende omstandigheden of van een verschoningsgrond, de aard van het misdrijf wijzigen en aldus de bevoegdheid bepalen van het gerecht op verwijzing (1). (1) Zie Cass. 2 april 2003, AR P.03.0040.F, AC 2003, nr. 221, R.D.P.C. 2003, p. 1171, J.T. 2004, p. 47; Cass., 16 februari 2005, AR P.04.1428.F, AC 2005, nr. 95.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Beslissing tot verwijzing - Gezag van gewijsde

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Onderzoeksgerechten - Beslissing tot verwijzing

- 23 Gerechtelijk wetboek

Hors les cas où les juridictions d'instruction statuent comme juridiction de jugement, leur décision n'ont l'autorité de la chose jugée que dans la mesure où, par admission de circonstances atténuantes ou d'une cause d'excuse, elles dénaturent l'infraction et déterminent ainsi la compétence de la juridiction de renvoi (1). (1) Voir Cass. 2 avril 2003, RG P.03.0040.F, Pas. 2003, n° 221, R.D.P.C. 2003, p. 1171, J.T. 2004, p. 47 ; Cass. 16 février 2005, RG P.04.1428.F, Pas. 2005, n° 95.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Décision de renvoi - Autorité de chose jugée

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Juridictions d'instruction - Décision de renvoi

De verschoningsgrond uitlokking wordt alleen aangenomen wanneer degene die de feiten heeft uitgelokt zware gewelddaden heeft begaan; daarentegen, wanneer schade is veroorzaakt door de samenlopende fouten van de dader en van het slachtoffer van het misdrijf, volstaat de minst zware fout van het slachtoffer om de aansprakelijkheid te verdelen; daaruit volgt dat de afwijzing van de verschoningsgrond uitlokking niet belet na te gaan of het slachtoffer een andere fout heeft begaan dan die beschreven in artikel 411 van het Strafwetboek en die verantwoordt dat het slachtoffer een deel van de schade op zich neemt.

L'excuse de provocation n'est admise que si le provocateur a commis des violences graves; par contre, lorsqu'un dommage est causé par les fautes concurrentes de l'auteur de l'infraction et de sa victime, la faute la plus légère de celle-ci suffit pour entraîner un partage de responsabilité; il en résulte que le rejet de l'excuse de provocation n'empêche pas de vérifier si la victime a commis une faute, autre que celle décrite à l'article 411 du Code pénal, de nature à justifier qu'elle supporte une partie de son dommage.

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Verschoning - Uitlokking - Voorwaarde - Zware gewelddaden - Afwijzing van de verschoningsgrond uitlokking - Gevolg - Slachtoffer medeaansprakelijk voor de schade - Wettigheid

- Art. 411 Strafwetboek
- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Medeaansprakelijkheid van getroffene - Verschoningsgrond uitlokking - Voorwaarde - Zware gewelddaden - Afwijzing van de verschoningsgrond uitlokking - Gevolg - Slachtoffer medeaansprakelijk voor de schade - Wettigheid

- Art. 411 Strafwetboek
- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08 peine - Provocation - Condition - Violences graves - Rejet de l'excuse de provocation - Conséquence - Victime coresponsable du dommage - Légalité

- Art. 411 Code pénal
 - Art. 1382 et 1383 Code civil
- RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Victime coresponsable - Excuse de provocation - Condition - Violences graves - Rejet de l'excuse de provocation - Conséquence - Victime coresponsable du dommage - Légalité*

- Art. 411 Code pénal
- Art. 1382 et 1383 Code civil

De strafrechter, bij wie regelmatig een feit aanhangig is gemaakt waarvoor hij bevoegd is, heeft het recht en de plicht daaraan de juiste juridische omschrijving te geven en alle omstandigheden te onderzoeken die eigen zijn aan de zaak en die de beoordeling van de straf kunnen beïnvloeden; in dat geval is hij noch door de voorlopige kwalificatie gebonden, noch door de verschoningsgrond die door het onderzoeksgerecht is weerhouden; artikel 3, eerste lid, van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden verbiedt de correctionele rechtbank immers niet om bij de regeling van de rechtspleging de aanneming te betwisten van een dergelijke verschoningsgrond, buiten het geval waarin de correctionalisering van de naar haar verwezen misdaad daarop is gegrond (1). (1) Raoul Declercq, 'Procedurale aspecten van de strafverminderende verschoningsgrond', Liber Amicorum Hermann Bekaert, Gent, 1977, 59; Lieven Dupont & Raf Verstraeten, Handboek Belgisch Strafrecht, Acco Leuven/Amersfoort, p. 474, nr. 862.

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Verschoning - Onderzoeksgerecht - Regeling van de rechtspleging - Beslissing tot verwijzing - Voorlopige kwalificatie - Door het onderzoeksgerecht weerhouden verschoningsgrond - Correctionele rechtbank - Betwisting van de verschoningsgrond

- Art. 3, eerste lid Wet 4 okt. 1867 op de verzachtende omstandigheden

Régulièrement saisi d'un fait qu'il a la compétence de juger, le juge pénal a le droit et le devoir de lui donner sa qualification juridique exacte et de rechercher toutes les circonstances propres à la cause susceptibles d'influencer l'appréciation de la peine; en ce cas, il n'est lié ni par la qualification provisoire ni par la cause d'excuse relevée par la juridiction d'instruction; en effet, l'article 3, alinéa 1er, de la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes n'interdit pas au tribunal correctionnel de contester l'admission d'une telle excuse lors du règlement de la procédure, hors le cas où elle fonde la correctionnalisation du crime qui lui est envoyé (1). (1) Raoul Declercq, 'Procedurale aspecten van de strafverminderende verschoningsgrond', Liber Amicorum Hermann Bekaert, Gent, 1977, 59; Lieven Dupont & Raf Verstraeten, Handboek Belgisch Strafrecht, Acco Leuven/Amersfoort, p. 474, n° 862;

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08 peine - Juridiction d'instruction - Règlement de la procédure - Décision de renvoi - Qualification provisoire - Cause d'excuse relevée par la juridiction d'instruction - Tribunal correctionnel - Contestation de la cause d'excuse

- Art. 3, al. 1er L. du 4 octobre 1867

De omstandigheid dat de strafrechter die te oordelen heeft over een strafbaar feit bedoeld in de artikelen 489, 489bis en 489ter Strafwetboek, bij afwezigheid van een faillietverklarende beslissing van het handelsgerecht autonoom moet onderzoeken of de betrokken handelaar of handelsvennootschap zich in een toestand van faillissement bevond gelet op de staking van betaling en het wankelen van krediet, alsook de datum van die toestand moet bepalen, miskent niet het recht op een eerlijk proces van de beklaagde; de beklaagde kan immers voor het strafgerecht, net als voor het handelsgerecht, alle verweermiddelen aanvoeren met betrekking de voorwaarden vereist voor een toestand van faillissement en tegen de daarover gewezen beslissing de bij de wet bepaalde rechtsmiddelen aanwenden.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Begrip - Vereisten van het faillissement - Afwezigheid van een faillietverklarende beslissing van het handelsgerecht - Strafrechter - Bevoegdheid

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Strafrechter - Autonoom onderzoek naar toestand faillissement - Recht op een eerlijk proces - Bestaanbaarheid

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Strafrechter - Autonoom onderzoek naar toestand faillissement - Bestaanbaarheid

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Recht op een eerlijk proces - Strafrechter - Autonoom onderzoek naar toestand faillissement - Bestaanbaarheid

Uit artikel 489quater Strafwetboek volgt dat de vaststelling van de ontbinding en vereffening van een vennootschap door het handelsgerecht, die geen vaststelling van de staat van faillissement inhoudt, niet belet dat de strafrechter die te oordelen heeft over een strafbaar feit bedoeld in de artikelen 489, 489bis en 489ter Strafwetboek, autonoom dient vast te stellen of en sinds wanneer de staat van faillissement bestaat.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Begrip - Vereisten van het faillissement - Vaststelling van de ontbinding en vereffening van een vennootschap door het handelsgerecht - Geen vaststelling van de staat van faillissement - Strafrechter - Bevoegdheid

La circonstance que le juge pénal appelé à se prononcer sur un fait punissable visé aux articles 489, 489bis et 489ter du Code pénal, doive, à défaut d'une déclaration de faillite prononcée par le tribunal de commerce, examiner si le commerçant ou la société commerciale impliqué(e) se trouvait en état de faillite, compte tenu de la cessation de paiement et du crédit ébranlé, et doive également déterminer la date de cet état, ne viole pas le droit à un procès équitable du prévenu; en effet, ce dernier peut faire valoir devant la juridiction répressive, tout comme devant le tribunal de commerce, tous les moyens de défense concernant les conditions requises pour un état de faillite et user des voies de recours légalement prévues contre la décision rendue à cet égard.

FAILLITE ET CONCORDATS - Notions. conditions de la faillite - Défaut de déclaration de faillite prononcée par le tribunal de commerce - Juge pénal - Compétence

FAILLITE ET CONCORDATS - Infractions en relation avec la faillite. insolvabilité frauduleuse - Juge pénal - Examen autonome de l'état de faillite - Droit à un procès équitable - Compatibilité

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Juge pénal - Examen autonome de l'état de faillite - Compatibilité

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Droit à un procès équitable - Juge pénal - Examen autonome de l'état de faillite - Compatibilité

Il résulte de l'article 489quater du Code pénal que la constatation de la dissolution et de la liquidation d'une société par le tribunal de commerce, qui n'implique pas la constatation de l'état de faillite, n'empêche pas que le juge pénal appelé à se prononcer sur un fait punissable visé aux articles 489, 489bis et 489ter du Code pénal, est tenu de constater, de manière autonome, s'il y a état de faillite, et depuis quand.

FAILLITE ET CONCORDATS - Notions. conditions de la faillite - Constatation de la dissolution et de la liquidation d'une société par le tribunal de commerce - Pas de constatation de l'état de faillite - Juge pénal - Compétence

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Vaststelling van de ontbinding en vereffening van een vennootschap door het handelsgerecht - Geen vaststelling van de staat van faillissement - Strafrechter - Bevoegdheid

FAILLITE ET CONCORDATS - Infractions en relation avec la faillite. insolvabilité frauduleuse - Constatation de la dissolution et de la liquidation d'une société par le tribunal de commerce - Pas de constatation de l'état de faillite - Juge pénal - Compétence

Uit eensdeels de bedoeling van de wetgever en anderdeels het feit dat de bijdrage, bedoeld in artikel 29, tweede lid, van de Wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen, geen straf is, volgt dat noch artikel 2 Burgerlijk Wetboek, noch artikel 2 Strafwetboek op die bijdrage toepasselijk is, zodat ze moet worden opgelegd zoals bepaald op de dag van de veroordeling, ongeacht de datum waarop het bestrafte misdrijf werd gepleegd, en moet worden verhoogd met de opdecimen die op de dag van de veroordeling van kracht zijn (1). (1) Zie Cass. 24 februari 2015, AR P.13.0845.N, AC 2015, nr. ...

Il résulte, d'une part, de l'intention du législateur et, d'autre part, du fait que la contribution visée à l'article 29, alinéa 2, de la loi du 1er août 1985 portant des mesures fiscales et autres ne constitue pas une peine, que ni l'article 2 du Code civil ni l'article 2 du Code pénal ne sont applicables à cette contribution, de sorte qu'il y lieu de l'imposer ainsi qu'elle est fixée à la date de la condamnation, indépendamment de la date de commission de l'infraction sanctionnée, et doit être majorée des décimes additionnels en vigueur à la date de la condamnation (1). (1) Voir Cass. 24 février 2015, RG P.13.0845.N, Pas. 2015, n° ...

RECHTBANKEN - Strafzaken - Allerlei - Bijdrage tot financiering van het Slachtofferfonds - Aard

TRIBUNAUX - Matière répressive - Divers - Contribution au Fonds spécial pour l'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence - Nature

STRAF - Geldboete en opdecimen - Opdecimen - Bijdrage tot financiering van het Slachtofferfonds - Aard - Verhoging van de opdecimen - Toepasselijkheid

PEINE - Amende et décimes additionnels - Décimes additionnels - Contribution au Fonds spécial pour l'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence - Nature - Majoration des décimes additionnels - Applicabilité

STRAF - Allerlei - Bijdrage tot financiering van het Slachtofferfonds - Aard

PEINE - Divers - Contribution au Fonds spécial pour l'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence - Nature

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Wet waarbij de opdecimen worden verhoogd - Bijdrage tot financiering van het Slachtofferfonds - Toepasselijkheid

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Loi majorant les décimes additionnels - Contribution au Fonds spécial pour l'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence - Applicabilité

P.14.0797.N

8 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150908.4](#)

AC nr. ...

Uit de bepaling van artikel 234 KB Geneesmiddelen volgt dat eens de farmaceutische vorm van een geneesmiddel wordt gewijzigd, er geen sprake is van toegelaten fractioneren.

Il résulte de la disposition de l'article 234 de l'arrêté royal du 14 décembre 2006 relatif aux médicaments à usage humain et vétérinaire que, dès que la forme pharmaceutique du médicament est modifiée, il ne peut être question de fractionnement autorisé.

GENEESKUNDE - Geneesmiddelen (verdoevende middelen inbegrepen) - Fractioneren van geneesmiddelen - Wijziging farmaceutische vorm van een geneesmiddel

ART DE GUERIR - Médicaments (y compris stupefiants) - Fractionnement de médicaments - Modification de la forme pharmaceutique d'un médicament

Teneinde artikel 42, 1°, Strafwetboek toe te passen, dient de rechter enkel vast te stellen dat de verbeurdverkleerde zaken hetzij het voorwerp van het misdrijf uitmaken, hetzij gediend hebben of bestemd waren tot het plegen van het misdrijf of beide; bij ontstentenis van daartoe strekkende conclusie dient hij niet nader te bepalen of die zaken hetzij voorwerp uitmaken van het misdrijf, hetzij gediend hebben of bestemd waren tot het plegen ervan.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Zaken die het voorwerp uitmaken van het misdrijf of gediend hebben of bestemd waren tot het plegen van het misdrijf - Precisering - Taak van de rechter

Afin d'appliquer l'article 42, 1°, du Code pénal, le juge est uniquement tenu de constater que les choses confisquées soit forment l'objet de l'infraction, soit ont servi ou ont été destinées à la commettre, voire les deux; à défaut de conclusions en ce sens, il n'est pas tenu de préciser davantage si ces choses soit forment l'objet de l'infraction, soit ont servi ou ont été destinées à la commettre.

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Choses formant l'objet de l'infraction ou ayant servi ou ayant été destinées à la commettre - Précision - Mission du juge

P.14.0834.F

3 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150603.4](#)

AC nr. ...

Naar luid van artikel 2 Faillissementswet bevindt de koopman die op duurzame wijze heeft opgehouden te betalen en wiens krediet geschokt is, zich in staat van faillissement; de staking van betaling tijdens de verdachte periode betekent niet in dat tijdens die periode geen betalingen zijn verricht.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Verzuim om aangifte te doen van het faillissement - Faillissement - Begrip - Staking van betaling

- Art. 2 Wet 8 aug. 1997
- Art. 489bis, 4° Strafwetboek

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Begrip - Vereisten van het faillissement - Staking van betaling

- Art. 2 Wet 8 aug. 1997
- Art. 489bis, 4° Strafwetboek

Artikel 489bis, 4°, Strafwetboek, straft het verzuim om binnen de wettelijke termijn aangifte te doen van het faillissement, met het oogmerk om de faillietverklaring uit te stellen; dat misdrijf, dat een aflopend karakter heeft, vereist niet dat de voorwaarden voor de staat van faillissement nog steeds aanwezig zijn na de datum waarop de aangifte diende te gebeuren.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk

3/05/2023

Aux termes de l'article 2 de la loi du 8 août 1997 sur les faillites, tout commerçant qui a cessé ses paiements de manière persistante et dont le crédit se trouve ébranlé est en état de faillite; la cessation des paiements pendant la période suspecte n'implique pas l'absence de tout paiement pendant cette période.

FAILLITE ET CONCORDATS - Infractions en relation avec la faillite. insolvabilité frauduleuse - Omission de faire l'aveu de la faillite - Faillite - Notion - Cessation des paiements

- Art. 2 L. du 8 août 1997 sur les faillites
- Art. 489bis, 4° Code pénal

FAILLITE ET CONCORDATS - Notions. conditions de la faillite - Cessation des paiements

- Art. 2 L. du 8 août 1997 sur les faillites
- Art. 489bis, 4° Code pénal

L'article 489bis, 4°, du Code pénal punit l'omission de faire l'aveu de la faillite dans le délai légal, dans l'intention de retarder la déclaration de celle-ci; cette infraction, de caractère instantané, ne requiert pas que les conditions de l'état de faillite subsistent après la date à laquelle l'aveu devait être fait.

FAILLITE ET CONCORDATS - Infractions en relation avec la faillite. insolvabilité frauduleuse - Omission de faire l'aveu de la faillite -

P. 399/843

onvermogen - Verzuim om aangifte te doen van het faillissement - Aflopend misdrijf

- Art. 489bis, 4° Strafwetboek

Infraction instantanée

- Art. 489bis, 4° Code pénal

Het misdrijf verduistering van activa vereist niet dat de verrichte onttrekkingen de gefailleerde vennootschap op aanzienlijke wijze hebben geschaad.

MISBRUIK VAN VERTROUWEN - Verduistering van activa - Bestanddelen

- Art. 489ter, eerste lid, 1° Strafwetboek

L'infraction de détournement d'actifs ne requiert pas que les prélèvements opérés soient significativement préjudiciables à la société faillie.

ABUS DE CONFIANCE - Détournement d'actifs - Eléments constitutifs

- Art. 489ter, al. 1er, 1° Code pénal

Het misdrijf verduistering van activa vereist niet dat de verrichte onttrekkingen de gefailleerde vennootschap op aanzienlijke wijze hebben geschaad.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Verduistering van activa - Bestanddelen

- Art. 489ter, eerste lid, 1° Strafwetboek

L'infraction de détournement d'actifs ne requiert pas que les prélèvements opérés soient significativement préjudiciables à la société faillie.

FAILLITE ET CONCORDATS - Infractions en relation avec la faillite. insolvabilité frauduleuse - Détournement d'actifs - Eléments constitutifs

- Art. 489ter, al. 1er, 1° Code pénal

De rechter beoordeelt in concreto de staking van betaling en het geschokt krediet en, bijgevolg, de datum waarop hij de staat van faillissement vaststelt.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Verzuim om aangifte te doen van het faillissement - Vereisten van het faillissement - Staking van betaling en geschokt krediet - Datum van het faillissement - Feitelijke beoordeling door de rechter

- Art. 2 Wet 8 aug. 1997

- Art. 489bis, 4° Strafwetboek

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Begrip - Vereisten van het faillissement - Staking van betaling en geschokt krediet - Datum van het faillissement - Feitelijke beoordeling door de rechter

- Art. 2 Wet 8 aug. 1997

- Art. 489bis, 4° Strafwetboek

Le juge apprécie en fait la cessation des paiements ainsi que l'ébranlement du crédit et, partant, la date à laquelle il constate l'état de faillite.

FAILLITE ET CONCORDATS - Infractions en relation avec la faillite. insolvabilité frauduleuse - Omission de faire l'aveu de la faillite - Conditions de la faillite - Cessation des paiements et ébranlement du crédit - Date de la faillite - Appréciation en fait du juge du fond

- Art. 2 L. du 8 août 1997 sur les faillites

- Art. 489bis, 4° Code pénal

FAILLITE ET CONCORDATS - Notions. conditions de la faillite - Cessation des paiements et ébranlement du crédit - Date de la faillite - Appréciation en fait du juge du fond

- Art. 2 L. du 8 août 1997 sur les faillites

- Art. 489bis, 4° Code pénal

De rechter leidt het oogmerk om de faillietverklaring uit te stellen af uit daaraan voorafgaande, daarmee samengaande en zelfs uit daaropvolgende feiten.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Verzuim om aangifte te doen van het faillissement - Opzettelijk bestanddeel - Bewijs

- Art. 489bis, 4° Strafwetboek

Le juge déduit l'intention de retarder la déclaration de faillite de faits qui lui sont antérieurs, concomitants, voire postérieurs.

FAILLITE ET CONCORDATS - Infractions en relation avec la faillite. insolvabilité frauduleuse - Omission de faire l'aveu de la faillite - Élément intentionnel - Preuve

- Art. 489bis, 4° Code pénal

P.14.0900.N

29 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150929.3](#)

AC nr. ...

De rechter oordeelt onaantastbaar in feite of de titularis van de nummerplaat van het voertuig waarmee de overtreding werd begaan, slaagt in de weerlegging van het op hem rustende vermoeden van schuld; uit de enkele omstandigheid dat de natuurlijke persoon op wiens naam het motorvoertuig is ingeschreven het met het proces-verbaal van overtreding toegestuurde antwoordformulier heeft ingevuld en ondertekend heeft teruggestuurd en een verklaring van de vermeende bestuurder heeft bezorgd, volgt niet dat de rechter moet aannemen dat het vermoeden van schuld is weerlegd (1). (1) Cass. 22 oktober 2013, AR P.13.0040.N, AC 2013, nr. 539.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 67bis - Vermoeden van schuld - Weerlegging - Onaantastbare beoordeling in feite door de rechter

- Art. 67bis Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

Le juge apprécie souverainement en fait si le titulaire de la plaque d'immatriculation du véhicule avec lequel l'infraction a été commise parvient à renverser la présomption de culpabilité qui pèse sur lui; la seule circonstance que la personne physique au nom de laquelle est immatriculé le véhicule a rempli, signé et renvoyé le formulaire de réponse annexé au procès-verbal de contravention et a joint une déclaration du conducteur présumé, n'impose pas au juge d'admettre que la présomption de culpabilité a été renversée (1). (1) Cass. 22 octobre 2013, RG P.13.0040.N, Pas. 2013, n° 539.

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 67bis - Présomption de culpabilité - Renversement - Appréciation souveraine en fait par le juge

- Art. 67bis Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

P.14.0919.F

11 maart 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150311.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Bestreden vonnis - Niet eensluidend verklaard afschrift van het vonnis

Wanneer het beroepen vonnis slechts als niet eensluidend verklaard afschrift opgenomen was in het dossier op het ogenblik van de verzending ervan aan de griffie van het hof van beroep maar dat een eensluidend verklaard afschrift van het vonnis in kwestie, dat op alle punten gelijk is aan dat afschrift, opgenomen was in het dossier dat werd voorgelegd aan het Hof, is het Hof in staat om het volledige toezicht op de rechtspleging uit te oefenen zonder dat in dat opzicht de uitoefening van het recht van verdediging aan de partijen ontnomen wordt (1). (1) Zie concl. OM.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Bestreden vonnis - Niet eensluidend verklaard afschrift van het vonnis

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Décisions et parties - Jugement attaqué - Copie non certifiée conforme du jugement

Lorsque le jugement dont appel ne figurait qu'en copie, non certifiée conforme, dans le dossier lors de l'envoi de celui-ci au greffe de la cour d'appel mais qu'une copie certifiée conforme du jugement, en tous points identique à cette copie, figure dans le dossier soumis à la Cour, celle-ci est en mesure d'exercer le contrôle complet de la procédure, sans que les parties soient privées à cet égard de leurs droits de défense (1). (1) Voir les concl. du MP

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Décisions et parties - Jugement attaqué - Copie non certifiée conforme du jugement

P.14.0921.N

19 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150519.1](#)

AC nr. ...

Artikel 962 Gerechtelijk Wetboek is niet van toepassing op het door de onderzoeksrechter bevolen deskundigenonderzoek dat betrekking heeft op de strafvordering (1). (1) Cass. 12 april 2000, AR P.00.0136.F, AC 2000, nr. 249.

DESKUNDIGENONDERZOEK - Strafzaken - Strafvordering - Door de onderzoeksrechter bevolen deskundigenonderzoek - Artikel 962 Gerechtelijk Wetboek - Toepassing

L'article 962 du Code judiciaire n'est pas applicable à l'expertise ordonnée par le juge d'instruction qui concerne l'action publique (1). (1) Cass. 12 avril 2000, RG P.00.0136.F, Pas. 2000, n° 249.

EXPERTISE - Matière répressive - Action publique - Expertise ordonnée par le juge d'instruction - Article 962 du Code judiciaire - Application

De kamer van inbeschuldigingstelling die uitspraak doet bij toepassing van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering, kan een stuk dat voortspuit uit een niet op straffe van nietigheid bepaalde onregelmatigheid enkel nietig verklaren en van het bewijs uitsluiten, wanneer ze oordeelt dat die onregelmatigheid het recht op een eerlijk proces van een partij miskent (1). (1) Cass. 3 april 2012, AR P.11.2095.N, AC 2012, nr. 214, met concl. van advocaat-generaal Duinslaeger.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Kamer van inbeschuldigingstelling - Artikel 235bis Wetboek van Strafvordering - Stuk voortspuitend uit niet op straffe van nietigheid bepaalde onregelmatigheid - Nietigverklaring en bewijsuitsluiting

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Artikel 235bis Wetboek van Strafvordering - Stuk voortspuitend uit niet op straffe van nietigheid bepaalde onregelmatigheid - Nietigverklaring en bewijsuitsluiting

La chambre des mises en accusation qui se prononce en application de l'article 235bis du Code d'instruction criminelle, ne peut déclarer nulle une pièce issue d'une irrégularité non prévue à peine de nullité et prononcer l'exclusion de la preuve que lorsqu'elle décide que cette irrégularité viole le droit au procès équitable d'une partie (1). (1) Cass. 3 avril 2012, RG P.11.2095.N, Pas. 2012, n° 214, avec les conclusions de M. le procureur général Duinslaeger, alors avocat général.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Chambre des mises en accusation - Article 235bis du Code d'instruction criminelle - Pièce issue d'une irrégularité non prévue à peine de nullité - Pièce déclarée nulle et exclusion de la preuve

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Article 235bis du Code d'instruction criminelle - Pièce issue d'une irrégularité non prévue à peine de nullité - Pièce déclarée nulle et exclusion de la preuve

De raadkamer oordeelt bij de regeling van de rechtspleging onaantastbaar of er voor het feit zoals zij dat omschrijft naar plaats, datum en strafrechtelijke kwalificatie, voldoende bezwaren bestaan om de inverdenkinggestelde naar de feitenrechter te verwijzen; het oordeel van het onderzoeksgerecht over het bestaan van bezwaren, ongeacht of het een invloed heeft op de beoordeling van de verjaring als grond van het verval van de strafvordering betreffende een bepaald feit kan niet worden vergeleken met het oordeel van dat gerecht over de gronden van niet-ontvankelijkheid of verval van de strafvordering die niet afhangen van het vaststellen van het bestaan van bezwaren.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Verwijzing naar de feitenrechter - Bestaan van voldoende bezwaren - Onaantastbare beoordeling

- Art. 135, § 2 Wetboek van Strafvordering

Een gerechtsdeskundige mag zich voor de verwerking van louter uitvoerende en administratieve verrichtingen laten bijstaan door derden, op voorwaarde dat hij noch de leiding noch de opdracht geheel of gedeeltelijk aan derden delegeert (1). (1) Zie B. De Smet, Deskundigenonderzoek in strafzaken, Comm. Straf.

DESKUNDIGENONDERZOEK - Bijstand door derden

Er bestaat geen algemeen rechtsbeginsel houdende het verbod van delegatie van de deskundigenopdracht aan derden (1). (1) Zie B. De Smet, Deskundigenonderzoek in strafzaken, Comm. Straf.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Verbod van delegatie van deskundigenopdracht aan derden

Het enkele feit dat de gerechtsdeskundige in zijn verslag tot het besluit komt dat de inverdenkinggestelde een bepaald technisch voorschrift heeft overtreden en dat dit een misdrijf inhoudt, levert geen miskenning op van de plicht tot onpartijdigheid van die deskundige (1). (1) Zie B. De Smet, Deskundigenonderzoek in strafzaken, Comm. Straf.

Lors du règlement de la procédure, la chambre du conseil décide souverainement s'il existe, pour le fait tel qu'elle le décrit selon les lieux, date et qualification pénale, des charges suffisantes pour renvoyer l'inculpé au juge du fond; la décision rendue par la juridiction d'instruction sur l'existence de charges, indépendamment de l'influence sur l'examen de la prescription en tant que cause d'extinction de l'action publique relative à un fait déterminé, ne peut être comparée à celle rendue par cette juridiction sur les causes d'irrecevabilité ou d'extinction de l'action publique qui ne sont pas subordonnées à la constatation de l'existence de charges.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Règlement de la procédure - Renvoi devant le juge du fond - Existence de charges suffisantes - Appréciation souveraine

- Art. 135, § 2 Code d'Instruction criminelle

Un expert judiciaire peut se faire assister par des tiers dans la réalisation d'actes purement exécutifs et administratifs, sous réserve qu'il ne délègue totalement ou partiellement ni la direction ni la mission à autrui (1). (1) Voir B. De Smet, Deskundigenonderzoek in strafzaken, Comm. Straf.

EXPERTISE - Assistance par autrui

Il n'existe pas de principe général du droit portant interdiction de déléguer la mission d'expertise à autrui (1). (1) Voir B. De Smet, Deskundigenonderzoek in strafzaken, Comm. Straf.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Interdiction de délégué la mission d'expertise à autrui

Le simple fait que l'expert arrive à la conclusion, dans son rapport, que l'inculpé a enfreint une prescription technique déterminée et que cela implique une infraction, ne donne pas lieu à la violation du devoir d'impartialité de cet expert (1). (1) Voir B. De Smet, Deskundigenonderzoek in strafzaken, Comm. Straf.

*DESKUNDIGENONDERZOEK - Plicht tot onpartijdigheid**EXPERTISE - Obligation d'impartialité*

Het onderzoeksgerecht oordeelt onaantastbaar in feite voor welke precieze feiten de onderzoeksrechter door de akte van aanhangigmaking is gevat en het Hof gaat enkel na of het onderzoeksgerecht uit zijn vaststellingen geen gevolgen trekt die daarmee onverenigbaar zijn of ermee geen verband houden (1). (1) Cass. 26 maart 2002, AR P.01.1642.N, AC 2002, nr. 204.

La juridiction d'instruction décide souverainement en fait quels faits précis sont portés à la connaissance du juge d'instruction par l'acte de saisine, et la Cour vérifie uniquement si la juridiction d'instruction ne tire pas de ses constatations des conséquences incompatibles ou sans lien avec elles (1). (1) Cass. 26 mars 2002, RG P.01.1642.N, Pas. 2002, n° 204.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Feiten waarvoor de onderzoeksrechter is gevat - Onaantastbare beoordeling - Artt. 55 en 56 Wetboek van Strafvordering

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Faits portés à la connaissance du juge d'instruction - Appréciation souveraine - Art. 55 et 56 Code d'Instruction criminelle

Het openbaar ministerie bevindt zich met betrekking tot de mogelijkheid tot het instellen van hoger beroep tegen een beschikking van de raadkamer tot regeling van de rechtspleging, niet in een vergelijkbare rechtstoestand als een inverdenkinggestelde (1). (1) Arbitragehof 30 mei 2001, nr. 69/2001, BS 11 september 2001, 30540; GwH 14 december 2005, nr. 191/2005, B.S., 6 februari 2006, 6174.

Concernant la possibilité d'interjeter appel d'une ordonnance de règlement de la procédure rendue par la chambre du conseil, le ministère public ne se trouve pas dans une situation juridique comparable à celle d'un inculpé (1). (1) C.A. 30 mai 2011, n° 69/2001, MB 11 septembre 2001, 30542; C.C. 14 décembre 2005, n° 191/2005, MB 6 février 2006, 6176.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Mogelijkheid tot instellen van hoger beroep - Openbaar ministerie - Inverdenkinggestelde

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Décisions et parties - Chambre du conseil - Règlement de la procédure - Possibilité d'interjeter appel - Ministère public - Inculpé

- Art. 135, § 1 Wetboek van Strafvordering
ONDERZOEKSGERECHTEN - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Mogelijkheid tot instellen van hoger beroep - Openbaar ministerie - Inverdenkinggestelde
- Art. 135, § 1 Wetboek van Strafvordering
OPENBAAR MINISTERIE - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Mogelijkheid tot instellen van hoger beroep
- Art. 135, § 1 Wetboek van Strafvordering

- Art. 135, § 1er Code d'Instruction criminelle
JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Règlement de la procédure - Possibilité d'interjeter appel - Ministère public - Inculpé
- Art. 135, § 1er Code d'Instruction criminelle
MINISTERE PUBLIC - Chambre du conseil - Règlement de la procédure - Possibilité d'interjeter appel
- Art. 135, § 1er Code d'Instruction criminelle

Krachtens artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, die ook van toepassing is op verslagen van gerechtsdeskundigen, worden onregelmatigheden waardoor geen op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvoorwaarde wordt overtreden en die evenmin voldoen aan de andere erin vermelde voorwaarden, niet nietig verklaard of uit het debat geweerd; deze regel geldt voor alle onregelmatigheden, ongeacht of zij een inbreuk inhouden op een bepaling van openbare orde dan wel betrekking hebben op een regel van rechterlijke organisatie.

DESKUNDIGENONDERZOEK - Onregelmatigheden - Niet op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvoorwaarde

En vertu de l'article 32 de la loi du 17 avril 1878 contenant le Titre préliminaire du Code de procédure pénale, lequel est également applicable aux rapports d'expertise, les irrégularité par lesquelles aucune condition formelle prescrite à peine de nullité n'est enfreinte et qui ne satisfont pas davantage aux autres conditions qui y sont énoncées, ne sont pas déclarées nulles ni écartées des débats; cette règle vaut pour toutes les irrégularités, qu'elles impliquent ou non une infraction à une disposition d'ordre public ou qu'elles concernent une règle d'organisation judiciaire.

EXPERTISE - Irrégularités - Condition formelle non prescrite à peine de nullité

Krachtens artikel 55 Wetboek van Strafvordering kan de onderzoeksrechter alle relevante onderzoeken doen of laten doen, waarvan hij oordeelt dat zij de vonnisrechter in staat zullen stellen om met kennis van zaken de aard en de omvang van de onderzochte feiten en de persoon van de in verdenking gestelde te beoordelen (1). (1) Zie Cass. 9 september 2008, AR P.08.0008.N, AC 2008, nr. 457.

ONDERZOEKSRECHTER - Onderzoeksdaden

En vertu de l'article 55 du Code d'instruction criminelle, le juge d'instruction peut procéder ou faire procéder à toutes les recherches pertinentes dont il estime qu'elles permettront à la juridiction de jugement d'apprécier, en connaissance de cause, la nature et l'étendue des faits examinés et la personne de l'inculpé (1). (1) Voir Cass. 9 septembre 2008, RG P.08.0008.N, Pas. 2008, n° 457.

JUGE D'INSTRUCTION - Actes d'instruction

P.14.0990.N

22 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150922.5](#)

AC nr. ...

Geen enkele bepaling schrijft voor dat de inlichtingen over het aan de beklagde telastgelegde feit, die de redenen van de beschuldiging uitmaken, alleen kunnen blijken uit de verwijzingsbeschikking of de dagvaarding; ze kunnen dan ook worden gegeven door de stukken van het strafdossier waarop de beschuldiging steunt, waarvan de beklagde kennis heeft kunnen nemen en waarop hij zich heeft kunnen verdedigen (1). (1) Cass 16 oktober 2012, AR P.12.0487.N, AC 2012, nr.534.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Omschrijving van de telastlegging - Draagwijdte

Aucune disposition ne prescrit que les informations relatives au fait mis à charge qui constituent les motifs de l'inculpation, peuvent uniquement ressortir de l'ordonnance de renvoi ou de la citation; elles peuvent également être données au moyen des pièces du dossier répressif sur lesquelles se fonde l'inculpation, dont le demandeur a pu prendre connaissance et au sujet desquelles il a pu librement exercer ses droits de défense (1). (1) Cass. 16 octobre 2012, RG P.12.0487.N, Pas. 2012, n° 534.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Qualification de la prévention - Portée

Het gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg van het door de artikelen 418 en 419 Strafwetboek bedoelde misdrijf van onopzettelijke doding houdt alle fouten in, hoe licht ook, die tot de onopzettelijke doding van het slachtoffer hebben kunnen leiden en de rechter kan alle fouten in aanmerking nemen die dat gebrek kunnen opleveren; de beklaagde dient zich te verdedigen op het geheel van die fouten zoals ze blijken uit het strafdossier en het debat op de rechtszittingen, waarbij niet is vereist dat in de omschrijving van de telastlegging in de verwijzingsbeschikking of in de dagvaarding melding wordt gemaakt van die elementen die het aan de beklaagde verweten gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg kunnen opleveren of dat het openbaar ministerie of de rechter die elementen aanwijst, zodat er geen schending is van artikel 6.1 en 6.3.a EVRM noch een miskennis van het recht op eerlijk proces en het recht van verdediging (1). (1) Cass. 16 oktober 2012, AR P.12.0487.N, AC 2012, nr. 534.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Omschrijving van de telastlegging - Draagwijdte - Gevolg - Misdrijf van onopzettelijke doding

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.a - Recht van verdediging - Omschrijving van de telastlegging - Draagwijdte - Gevolg - Misdrijf van onopzettelijke doding

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Onopzettelijk toebrengen van verwondingen en onopzettelijk doden - Omschrijving van de telastlegging - Draagwijdte

Le défaut de prévoyance ou de précaution de l'infraction d'homicide involontaire visée aux articles 418 et 419 du Code pénal implique toutes les fautes, aussi légères soient-elles, qui ont pu causer l'homicide involontaire de la victime et le juge peut prendre en considération toutes les fautes susceptibles de la constituer; le prévenu est tenu d'exercer sa défense sur l'ensemble de ces fautes, telles qu'elles ressortent des éléments du dossier répressif et des débats aux audiences, sans qu'il soit nécessaire que la qualification de la prévention dans l'ordonnance de renvoi ou dans la citation mentionne les éléments susceptibles de constituer le défaut de prévoyance ou de précaution reproché au prévenu ou que le ministère public ou le juge indique ces éléments, de sorte qu'il y a n'a ni violation des articles 6.1 et 6.3.a CEDH, ni du droit à un procès équitable et des droits de la défense (1). (1) Cass. 16 octobre 2012, RG P.12.0487.N, Pas. 2012, n° 534.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Qualification de la prévention - Portée - Conséquence - Infraction d'homicide involontaire

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3, a - Droits de la défense - Qualification de la prévention - Portée - Conséquence - Infraction d'homicide involontaire

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Involontaires - Qualification de la prévention - Portée

Het openbaar ministerie bij het Hof is niet verplicht een schriftelijke conclusie te nemen en geen enkele wetsbepaling of algemeen rechtsbeginsel verleent aan partijen het recht op een kopie van de schriftelijke voorbereiding van het openbaar ministerie dat mondeling concludeert; geen miskenning van het recht van verdediging met in begrip van het recht op tegenspraak kan worden afgeleid uit de omstandigheid dat het openbaar ministerie bij het Hof bij het mondeling concluderen een geschreven tekst bevattende juridische argumenten gebald en snel zou hebben voorgelezen aangezien deze omstandigheid, zo zij zich zou hebben voorgedaan, immers voor alle partijen en ook voor het Hof geldt en de partijen bovendien niet belet kennis te nemen van het standpunt van het openbaar ministerie en daarover opmerkingen te formuleren (1). (1) Zie EHRM 9 december 2004, Stevens t/ België, no.56936/00.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Recht op tegenspraak - Mondelinge conclusie van het openbaar ministerie - Schriftelijke voorbereiding van het openbaar ministerie - Geen recht op kopie voor partijen - Draagwijzde

Uit artikel 6.3.c EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, volgt dat de handelingen en de beslissingen van een advocaat in beginsel de aansprakelijkheid van de overheid niet in het gedrang kunnen brengen en dat de wijze van verdediging een zaak is van de beklagde en zijn raadsman en dit ongeacht of de advocaat door de beklagde zelf dan wel door de overheid wordt betaald; de overheid heeft wel de verplichting tussen te komen ingeval van manifeste tekortkomingen door de ambtshalve aangestelde advocaat of in uitzonderlijke gevallen door de zelf gekozen en betaalde advocaat en ingeval van dergelijke manifeste tekortkoming moet worden onderzocht of die de eerlijkheid van het proces van de betrokkene in zijn geheel en onherstelbaar heeft aangetast (1). (1) EHRM 28 november 2013, Dvorski t/ Kroatië, no. 25703/11 ro 90; EHRM 20 januari 2009, Güveç t/ Turkije, no.70337/01, ro 130.

ADVOCAAT - Handelsonwijze van de advocaat van de
3/05/2023

Le ministère public près la Cour n'est obligé de prendre des conclusions écrites et aucune disposition légale ni aucun principe général du droit ne confèrent aux parties le droit à une copie de la préparation écrite du ministère public qui conclut oralement; il ne peut être déduit de violation des droits de la défense, y compris du droit au contradictoire, de la circonstance que le ministère public près la Cour aurait, lors des conclusions orales, lu de façon condensée et accélérée, un texte écrit comportant des arguments juridiques, étant donné que cette circonstance, si elle s'était produite, s'applique en effet à toutes les parties et également à la Cour, tout en n'empêchant pas en outre les parties de prendre connaissance de la position du ministère public et de formuler des remarques à ce sujet (1). (1) Voir CEDH 9 décembre 2004, Stevens c/Belgique, n° 56936/00.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Droit au contradictoire - Conclusions orales du ministère public - Préparation écrite du ministère public - Pas de droit à une copie pour les parties - Portée

Il résulte de l'article 6.3.c CEDH, tel qu'interprété par la Cour européenne des droits de l'homme, que les actes et les décisions d'un avocat ne peuvent en principe pas mettre en péril la responsabilité de l'autorité et que le mode de défense est l'affaire du prévenu et de son conseil, et ce, que l'avocat soit rétribué par le prévenu lui-même ou par l'autorité; l'autorité a l'obligation d'intervenir en cas de manquements manifestes de l'avocat commis d'office ou dans des cas exceptionnels de l'avocat rétribué et choisi personnellement et, dans le cas de pareil manquement manifeste, il y a lieu d'examiner si ce manque a porté atteinte dans son ensemble et irrémédiablement au caractère équitable du procès de l'intéressé (1). (1) CEDH 28 novembre 2013, Dvorski c/Croatie, n° 25703/11 point 90; Cour EDH 20 janvier 2009, Güveç c/ Turquie, n° 70337/01, point 130.

AVOCAT - Comportement de l'avocat du prévenu - Responsabilité

beklaagde - Aansprakelijkheid van de overheid - Draagwijdte

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Handelswijze van de advocaat van de beklaagde - Aansprakelijkheid van de overheid - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Handelswijze van de advocaat van de beklaagde - Aansprakelijkheid van de overheid - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.c - Recht van verdediging - Handelswijze van de advocaat van de beklaagde - Aansprakelijkheid van de overheid - Draagwijdte

de l'autorité - Portée

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Comportement de l'avocat du prévenu - Responsabilité de l'autorité - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Comportement de l'avocat du prévenu - Responsabilité de l'autorité - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3, c - Droits de la défense - Comportement de l'avocat du prévenu - Responsabilité de l'autorité - Portée

P.14.0991.F

22 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150422.1](#)

AC nr. ...

De devolutieve werking van het hoger beroep wordt miskend door het arrest dat, na te hebben vastgesteld dat de eerste rechter, op burgerlijk gebied, gebonden was door zijn beslissing tot vrijspraak, geen uitspraak doet over de feiten die de beklaagde ten laste zijn gelegd en die als grondslag dienen voor de burgerlijke rechtsvordering (1). (1) Cass. 19 september 2001, AR P.01.0535.F, AC 2001, nr. 472.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Vonnis gewezen op de strafvordering - Vrijspraak - Burgerlijke partij - Hoger beroep - Devolutieve werking

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Burgerlijke rechtsvordering (bijzondere regels) - Vonnis gewezen op de strafvordering - Vrijspraak - Burgerlijke partij - Hoger beroep - Devolutieve werking

Méconnaît l'effet dévolutif de l'appel, l'arrêt qui, après avoir constaté que le premier juge était, au civil, lié par sa décision d'acquiescement, ne se prononce pas sur les faits qui, imputés au prévenu, servent de base à l'action civile (1). (1) Cass. 19 septembre 2001, RG P.01.0535.F, Pas. 2001, n° 472.

ACTION CIVILE - Action civile portée devant le juge répressif - Jugement rendu sur l'action publique - Acquiescement - Partie civile - Appel - Effet dévolutif

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Action civile (règles particulières) - Jugement rendu sur l'action publique - Acquiescement - Partie civile - Appel - Effet dévolutif

Aangezien de burgerlijke partij geen hoger beroep kan instellen tegen een beslissing op de strafvordering, dient zij daartoe de beslissing van de strafrechter over haar belangen af te wachten; de omstandigheid dat die rechter, na een beslissing tot vrijspraak, het onderzoek van de ontvankelijkheid en van de gegrondheid van de burgerlijke rechtsvordering uitstelt, is wat dat betreft irrelevant (1). (1) Cass. 25 september 2013, AR P.13.0608.F, AC 2013, nr. 477.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Vonnis gewezen op de strafvordering - Vonnis houdt de uitspraak aan over de ontvankelijkheid en de gegrondheid van de burgerlijke rechtsvordering - Burgerlijke partij - Hoger beroep -

Ne pouvant relever appel d'une décision rendue sur l'action publique, la partie civile est tenue d'attendre, pour former son recours, la décision du juge pénal quant à ses intérêts; la circonstance qu'après une décision d'acquiescement, ce juge reporte l'examen de la recevabilité et du fondement de l'action civile est sans incidence à cet égard (1). (1) Cass. 25 septembre 2013, RG P.13.0608.F, Pas. 2013, n° 477.

ACTION CIVILE - Action civile portée devant le juge répressif - Jugement rendu sur l'action publique - Jugement réservant à statuer sur la recevabilité et le fondement de l'action civile - Partie civile - Appel - Recevabilité

Ontvankelijkheid

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Burgerlijke rechtsvordering (bijzondere regels) - Vonnis gewezen op de strafvordering - Vonnis houdt de uitspraak aan over de ontvankelijkheid en de gegrondheid van de burgerlijke rechtsvordering - Burgerlijke partij - Hoger beroep - Ontvankelijkheid

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Action civile (règles particulières) - Jugement rendu sur l'action publique - Jugement réservant à statuer sur la recevabilité et le fondement de l'action civile - Partie civile - Appel - Recevabilité

Op het enkele hoger beroep van de burgerlijke partij dient de appelrechter, ingevolge de devolutieve werking van het hoger beroep, met betrekking tot de burgerlijke rechtsvordering na te gaan of het aan die vordering ten grondslag liggend feit bewezen is en of het die partij schade heeft berokkend; het gezag van gewijsde van de beslissing die, op de strafvordering, de beklagde vrijspreekt, strekt zich niet uit tot de burgerlijke rechtsvordering die door de burgerlijke partij voor de appelrechter is gebracht (1). (1) Cass. 19 september 2001, AR P.01.0535.F, AC 2001, nr. 472.

Sur le seul appel de la partie civile, le juge d'appel doit, en vertu de l'effet dévolutif de l'appel, rechercher en ce qui concerne l'action civile si le fait servant de base à cette action est établi et s'il a causé un dommage à cette partie; l'autorité de la chose jugée attachée à la décision qui, rendue sur l'action publique, acquitte le prévenu, ne s'étend pas à l'action civile portée devant le juge d'appel par la partie civile (1). (1) Cass. 19 septembre 2001, RG P.01.0535.F, Pas. 2001, n° 472.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Burgerlijke rechtsvordering (bijzondere regels) - Vonnis gewezen op de strafvordering - Vrijspraak - Burgerlijke partij - Hoger beroep - Devolutieve werking - Opdracht van de rechter in hoger beroep

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Action civile (règles particulières) - Jugement rendu sur l'action publique - Acquittement - Partie civile - Appel - Effet dévolutif - Mission du juge d'appel

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Vonnis gewezen op de strafvordering - Vrijspraak - Burgerlijke partij - Hoger beroep - Devolutieve werking - Gezag van gewijsde van de beslissing tot vrijspraak - Uitbreiding tot de burgerlijke rechtsvordering

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Matière répressive - Action civile portée devant le juge répressif - Jugement rendu sur l'action publique - Acquittement - Partie civile - Appel - Effet dévolutif - Autorité de la chose jugée attachée à la décision d'acquittement - Extension à l'action civile

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Vonnis gewezen op de strafvordering - Vrijspraak - Burgerlijke partij - Hoger beroep - Devolutieve werking - Opdracht van de rechter in hoger beroep

ACTION CIVILE - Action civile portée devant le juge répressif - Jugement rendu sur l'action publique - Acquittement - Partie civile - Appel - Effet dévolutif - Mission du juge d'appel

In alle zaken kan de kamer van inbeschuldigingstelling, zolang zij niet beslist heeft of de inbeschuldigingstelling dient te worden uitgesproken, ongeacht of de eerste rechters al dan niet een onderzoek hebben ingesteld, op discretionaire wijze gebruik maken van haar bevoegdheid om ambtshalve vervolgingen te gelasten, zich de stukken te doen overleggen, de zaak te onderzoeken of te doen onderzoeken, en daarna te beschikken zoals het behoort; aangezien de partijen haar niet kunnen verplichten tot de uitoefening van die bevoegdheid, hoeft de kamer van inbeschuldigingstelling niet te beslissen over een door een partij gevorderde toepassing van artikel 235 Wetboek van Strafvordering en hoeft evenmin de redenen van haar weigering te vermelden (1). (1) Zie Cass. 22 december 2009, AR P.09.1121.N, AC 2009, nr. 782.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bevoegdheid om ambtshalve vervolgingen te gelasten - Beoordeling
- Art. 235 Wetboek van Strafvordering

Uit de omstandigheid dat het onderzoeksgerecht weigert een onderzoek voort te zetten omdat de door de burgerlijke partij gevraagde onderzoekshandelingen kennelijk geen verband houden met de feiten die zij aanklaagt in haar oorspronkelijke klacht, kan geen miskennis van het recht op een eerlijk proces afgeleid worden.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Burgerlijke partij - Verzoek om bijkomende onderzoekshandelingen te verrichten - Onderzoekshandelingen die kennelijk geen verband houden met de aangeklaagde feiten - Onderzoeksgerecht - Weigering om het onderzoek voort te zetten - Recht op een eerlijk proces - Miskennis

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Burgerlijke partij - Verzoek om bijkomende onderzoekshandelingen te verrichten - Onderzoekshandelingen die kennelijk geen verband houden met de aangeklaagde feiten - Onderzoeksgerecht - Weigering om het onderzoek voort te zetten - Recht op een eerlijk proces - Miskennis

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Dans toutes les affaires, tant qu'elle n'aura pas décidé s'il y a lieu de prononcer la mise en accusation, la chambre des mises en accusation peut d'office, soit qu'il y ait ou non une instruction commencée par les premiers juges, user de manière discrétionnaire de sa compétence d'ordonner des poursuites, de se faire apporter les pièces, d'informer ou de faire informer, et de statuer ensuite ce qu'il appartiendra; les parties ne pouvant lui imposer l'exercice de cette compétence, il s'ensuit que la chambre des mises en accusation n'est pas tenue de se prononcer sur l'application de l'article 235 du Code d'instruction criminelle à la demande d'une partie, et ne doit pas davantage préciser les motifs qui fondent son refus d'y faire droit (1). (1) Voir Cass. 22 décembre 2009, RG P.09.1121.N, Pas. 2009, n° 782.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Compétence d'ordonner d'office des poursuites - Appréciation

- Art. 235 Code d'Instruction criminelle

De la circonstance que la juridiction d'instruction refuse de poursuivre une enquête au motif que les devoirs demandés par la partie civile sont manifestement étrangers aux faits qu'elle a dénoncés dans sa plainte originaire, il ne saurait se déduire une violation du droit à un procès équitable.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Partie civile - Demande de devoirs complémentaires - Devoirs manifestement étrangers aux faits dénoncés - Juridiction d'instruction - Refus de poursuivre l'enquête - Droit à un procès équitable - Violation

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Matière répressive - Partie civile - Demande de devoirs complémentaires - Devoirs manifestement étrangers aux faits dénoncés - Juridiction d'instruction - Refus de poursuivre l'enquête - Droit à un procès équitable - Violation

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

De omstandigheid dat een andere persoon dan diegene die het voorwerp uitmaakt van de burgerlijke partijstelling niet vervolgd wordt, terwijl het gerechtelijk onderzoek aanwijzingen van misdrijf tegen deze persoon aan het licht zou hebben gebracht, vormt geen onregelmatigheid van de procedure in de zin van artikel 235bis van het Wetboek van Strafvordering.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regelmatigheid van de procedure - Kamer van inbeschuldigingstelling - Toezicht - Onregelmatigheid van de procedure

- Art. 235bis Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Regelmatigheid van de procedure - Toezicht - Onregelmatigheid van de procedure

- Art. 235bis Wetboek van Strafvordering

Gedurende vijftien dagen voorafgaande aan de rechtszitting die voor de regeling van de rechtspleging is vastgesteld, hebben de partijen het recht te verzoeken dat bijkomende onderzoekshandelingen zouden worden verricht; dat recht kan slechts éénmaal binnen de voornoemde termijn uitgeoefend worden (1). (1) Zie Cass. 26 september 2007, AR P.07.0487.F, AC 2007, nr. 436.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Voltooiing van het gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Inverdenkinggestelde en burgerlijke partij - Verzoek om bijkomende onderzoekshandelingen te verrichten - Beperking van de verzoeken

- Artt. 61quinquies en 127, §§ 2 en 3 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Inverdenkinggestelde en burgerlijke partij - Verzoek om bijkomende onderzoekshandelingen te verrichten - Beperking van de verzoeken

- Artt. 61quinquies en 127, §§ 2 en 3 Wetboek van Strafvordering

La circonstance qu'une personne distincte de celle qui fait l'objet de la constitution de partie civile n'est pas poursuivie alors que l'instruction aurait fait apparaître des indices d'infraction à charge de cette personne, ne constitue pas une irrégularité de la procédure au sens de l'article 235bis du Code d'instruction criminelle.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Régularité de la procédure - Chambre des mises en accusation - Contrôle - Irrégularité de la procédure

- Art. 235bis Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Régularité de la procédure - Contrôle - Irrégularité de la procédure

- Art. 235bis Code d'Instruction criminelle

Pendant les quinze jours précédant l'audience fixée pour le règlement de la procédure, les parties ont le droit de solliciter l'accomplissement de devoirs complémentaires; ce droit ne peut s'exercer qu'une seule fois dans le délai précité (1). (1) Voir Cass. 26 septembre 2007, RG P.07.0487.F, Pas. 2007, n° 436.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Achèvement de l'instruction - Règlement de la procédure - Inculpé et partie civile - Demande de devoirs complémentaires - Limitation des demandes

- Art. 61quinquies et 127, § 2 et 3 Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Règlement de la procédure - Inculpé et partie civile - Demande de devoirs complémentaires - Limitation des demandes

- Art. 61quinquies et 127, § 2 et 3 Code d'Instruction criminelle

Geen enkele wetsbepaling bepaalt een termijn waarbinnen een vordering tot verbetering van een rechterlijke beslissing moet worden ingesteld; de vordering tot verbetering van een in kracht van gewijsde getreden rechterlijke beslissing kan worden ingesteld zolang de tenuitvoerlegging van die beslissing mogelijk is (1). (1) G. GILLIAMS en T. GILLIAMS, "Interpreteren en rectificeren zonder te bezeren: de microchirurgie van de uitleggende en verbeterende vonnissen", Soc.Kron. 2001, (169) 173-174; A. FRY, "L'interprétation et la rectification des jugements", JT 2013, (451) 453-454; A. FRY, "Interprétation, rectification et réparation des décisions judiciaires", JT 2015, (161) 162.

VERJARING - Algemeen - Vordering tot verbetering van een rechterlijke beslissing - Instelling - Termijn

- Artt. 793 - 801bis Gerechtelijk Wetboek

VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Vordering tot verbetering van een rechterlijke beslissing - Instelling - Termijn

- Artt. 793 - 801bis Gerechtelijk Wetboek

Aucune disposition légale ne prévoit un délai pour l'introduction d'une action en rectification d'une décision judiciaire; l'action en rectification d'une décision judiciaire passée en force de chose jugée peut être introduite tant que l'exécution de cette décision est possible (1). (1) G. GILLIAMS et T. GILLIAMS, « Interpreteren en rectificeren zonder te bezeren: de microchirurgie van de uitleggende en verbeterende vonnissen », Soc.Kron. 2001, (169) 173-174; A. FRY, "L'interprétation et la rectification des jugements", J.T. 2013, (451) 453-454; A. FRY, « Interprétation, rectification et réparation des décisions judiciaires », J.T. 2015, (161) 162.

PRESCRIPTION - Généralités - Action en rectification d'une décision judiciaire - Introduction - Délai

- Art. 793 - 801bis Code judiciaire

JUGEMENTS ET ARRETS - Généralités - Action en rectification d'une décision judiciaire - Introduction - Délai

- Art. 793 - 801bis Code judiciaire

P.14.1024.N

1 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151201.2](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 1119, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek wordt tegen een arrest gewezen op verwijzing, dat in overeenstemming is met het eerste cassatiearrest, geen voorziening toegelaten (1). (1) Zie Cass. 6 juni 2005, AR S.04.0181.F, AC 2005, nr. 322, met concl. van eerste advocaat-generaal Leclercq; Cass. 12 oktober 2006, AR C.04.0138.F, AC 2006, nr. 482.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Allerlei - Beslissing van de rechter op verwijzing - Overeenstemming met het cassatiearrest - Voorziening - Ontvankelijkheid

En vertu de l'article 1119, alinéa 2, du Code judiciaire, aucun recours en cassation n'est admis contre un arrêt de renvoi conforme au premier arrêt de cassation (1). (1) Voir Cass. 6 juin 2005, RG S.04.0181.F, Pas. 2005, n° 322, avec concl. de M. Leclercq, premier avocat général; Cass. 12 octobre 2006, RG C.04.0138.F, Pas. 2006, n° 482.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Divers - Décision du juge de renvoi - Caractère conforme à l'arrêt de cassation - Pourvoi - Recevabilité

P.14.1033.N

3 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151103.2](#)

AC nr. ...

De onderzoeksrechter stelt van de burgerlijkepartijstelling een proces-verbaal op waaruit onder meer blijkt wie zich bij hem burgerlijke partij heeft gesteld en wie degene die verschenen is, heeft vertegenwoordigd; uit de samenhang van de artikelen 63 en 66 Wetboek van Strafvordering volgt dat indien ter gelegenheid van de burgerlijkepartijstelling voor de onderzoeksrechter een schriftelijke klacht werd neergelegd waarvan de inhoud niet of niet geheel overeenstemt met de vermeldingen van het door de onderzoeksrechter opgestelde proces-verbaal van burgerlijkepartijstelling, dit proces-verbaal de draagwijdte bepaalt van de burgerlijkepartijstelling (1). (1) Cass. 12 november 2013, AR P.13.0976.N, AC 2013, nr. 599.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijkepartijstelling bij de onderzoeksrechter - Proces-verbaal van burgerlijkepartijstelling

ONDERZOEKSRECHTER - Burgerlijkepartijstelling bij de onderzoeksrechter - Proces-verbaal van burgerlijkepartijstelling

Uit artikel 235bis Wetboek van Strafvordering volgt dat de kamer van inbeschuldigingstelling de regelmatigheid van de haar voorgelegde procedure kan onderzoeken niet alleen bij de regeling van de rechtspleging, maar ook in de andere gevallen waarin ze kennis neemt van de zaak; dit is het geval wanneer de zaak bij haar aanhangig wordt gemaakt in hoger beroep tegen een beschikking van de onderzoeksrechter genomen met toepassing van artikel 61quinquies Wetboek van Strafvordering (1). (1) Cass. 12 november 2013, AR P.13.0976.N, AC 2013, nr. 599.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Regelmatigheid van de procedure - Onderzoek - Kamer van inbeschuldigingstelling

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Onderzoek van de regelmatigheid van de rechtspleging

Le juge d'instruction rédige un procès-verbal de la constitution de partie civile dans lequel il mentionne notamment l'identité de la partie qui s'est constituée partie civile devant lui et l'identité de la partie qui a comparu ou s'est fait représenter; il résulte de la lecture conjointe des articles 63 et 66 du Code d'instruction criminelle que, si une plainte écrite a été déposée dans le cadre de la constitution de partie civile devant le juge d'instruction dont le contenu ne correspond pas ou pas totalement aux indications du procès-verbal de constitution de partie civile rédigé par le juge d'instruction, ce procès-verbal détermine la portée de la constitution de partie civile (1). (1) Cass. 12 novembre 2013, RG P.13.0976.N, Pas. 2013, n° 599.

ACTION CIVILE - Constitution de partie civile devant le juge d'instruction - Procès-verbal de la constitution de partie civile

JUGE D'INSTRUCTION - Constitution de partie civile devant le juge d'instruction - Procès-verbal de la constitution de partie civile

Il résulte de l'article 235bis du Code d'instruction criminelle que la chambre des mises en accusation peut examiner la régularité de la procédure qui lui est soumise non seulement lors du règlement de la procédure, mais également dans les autres cas de sa saisine; tel est le cas lorsqu'une cause est portée à sa connaissance ensuite de l'appel formé contre une ordonnance prise par le juge d'instruction en application de l'article 61quinquies du Code d'instruction criminelle (1). (1) Cass. 12 novembre 2013, RG P.13.0976.N, Pas. 2013, n° 599.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Régularité de la procédure - Examen - Chambre des mises en accusation

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Examen de la régularité de la procédure

Het aanwenden van listige kunstgrepen tegen een derde kan worden bestraft als oplichting indien deze handelingen de oorzaak waren dat een van de in artikel 496 Strafwetboek bedoelde zaken door het slachtoffer worden afgegeven; de rechter oordeelt onaantastbaar of dit het geval is.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Oplichting - Listige kunstgrepen tegen een derde - Bestanddeel van oplichting

- Art. 496 Strafwetboek

OPLICHTING - Listige kunstgrepen tegen een derde - Bestanddeel van oplichting - Voorwaarde - Beoordeling door de rechter - Aard

- Art. 496 Strafwetboek

Miskennen het recht van verdediging de appelrechters die de strafmaat mede bepalen op redenen die de wijze bestraffen waarop een beklaagde zich heeft verdedigd tegen de telastleggingen.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Motivering van de strafmaat - Redenen die de wijze van verdediging bestraffen

- Art. 6.3 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Miskennen het recht van verdediging de appelrechters die de strafmaat mede bepalen op redenen die de wijze bestraffen waarop een beklaagde zich heeft verdedigd tegen de telastleggingen.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht van verdediging - Motivering van de strafmaat - Redenen die de wijze van verdediging bestraffen

- Art. 6.3 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Employer des manœuvres frauduleuses à l'encontre d'un tiers peut être puni à titre d'escroquerie si ces actes ont donné lieu à la remise, par la victime, des choses visées à l'article 496 du Code pénal, ce que le juge apprécie souverainement.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Matière répressive - Escroquerie - Manœuvres frauduleuses à l'encontre d'un tiers - Élément constitutif de l'escroquerie

- Art. 496 Code pénal

ESCROQUERIE - Manœuvres frauduleuses à l'encontre d'un tiers - Élément constitutif de l'escroquerie - Condition - Appréciation par le juge - Nature

- Art. 496 Code pénal

Les juges qui fixent le taux de la peine en se fondant également sur des motifs qui punissent le mode de défense d'un prévenu à l'égard des préventions violent les droits de la défense.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Motivation du taux de la peine - Motifs qui punissent le mode de défense

- Art. 6, § 3 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Les juges qui fixent le taux de la peine en se fondant également sur des motifs qui punissent le mode de défense d'un prévenu à l'égard des préventions violent les droits de la défense.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Droits de la défense - Motivation du taux de la peine - Motifs qui punissent le mode de défense

- Art. 6, § 3 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Artikel 35 van de gecoördineerde wetten van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer verbiedt niet dat de staat van dronkenschap wordt vastgesteld nadat de betrokken persoon een voertuig heeft bestuurd; in dat geval is het noodzakelijk doch voldoende dat de rechter, op grond van de hem regelmatig voorgelegde gegevens, vaststelt dat de beklagde op een openbare plaats een voertuig heeft bestuurd terwijl hij in staat van dronkenschap of in een soortgelijke staat verkeerde (1). (1) Zie Cass. 20 september 2011, AR P.11.0182.N, AC 2011, nr. 481.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 35 - Besturen van een voertuig op de openbare weg in staat van dronkenschap - Vaststelling van de staat van dronkenschap nadat de bestuurder een voertuig heeft bestuurd - Veroordeling

- Art. 149 Grondwet 1994
- Art. 195 Wetboek van Strafvordering
- Art. 35 Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

Het feit dat de bestuurder zijn voertuig tot stilstand heeft kunnen brengen en het heeft kunnen parkeren, sluit diens dronkenschap niet uit, wanneer de feitenrechter vaststelt dat die bestuurder zijn voertuig niet meer bestendig onder controle had.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 35 - Besturen van een voertuig op de openbare weg in staat van dronkenschap - Vaststelling van de staat van dronkenschap - Staat van dronkenschap - Begrip - Voertuig niet meer bestendig onder controle

- Art. 35 Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

De strafrechter kan, zonder zichzelf tegen te spreken, erop wijzen dat het alcoholgehalte op het ogenblik van de feiten niet noodzakelijk de wettelijke grens had overschreden en tegelijk vaststellen dat de beklagde op dat ogenblik zijn daden niet meer bestendig onder controle had.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 35 - Besturen van een voertuig op de openbare weg in staat van dronkenschap - Alcoholgehalte dat niet noodzakelijk de wettelijke grens heeft overschreden - Vaststelling van de staat van dronkenschap - Regelmatigheid

3/05/2023

L'article 35 des lois coordonnées du 16 mars 1968 relatives à la police de la circulation routière n'interdit pas que l'état d'ivresse soit constaté après que la personne concernée a conduit un véhicule; dans ce cas, il est nécessaire mais suffisant que le juge constate, sur la base des éléments qui lui sont régulièrement soumis, que le prévenu a conduit, dans un lieu public, un véhicule alors qu'il se trouvait en état d'ivresse ou dans un état analogue (1). (1) Voir Cass. 20 septembre 2011, RG P.11.0182.N, Pas. 2011, n° 481.

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 35 - Conduite, dans un lieu public, d'un véhicule en état d'ivresse - Constatation de l'état d'ivresse après que le conducteur a conduit un véhicule - Condamnation

- Art. 149 Constitution 1994
- Art. 195 Code d'Instruction criminelle
- Art. 35 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

Le fait de pouvoir s'arrêter et ranger son véhicule n'est pas élisif de l'ivresse de son conducteur lorsque le juge du fond constate que celui-ci n'en avait plus le contrôle permanent.

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 35 - Conduite, dans un lieu public, d'un véhicule en état d'ivresse - Constatation de l'état d'ivresse - Etat d'ivresse - Notion - Perte du contrôle permanent du véhicule

- Art. 35 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

Le juge pénal peut, sans se contredire, relever que le taux d'alcool au moment des faits n'avait pas nécessairement dépassé la limite légale tout en constatant qu'à ce moment, le prévenu avait déjà perdu le contrôle permanent de ses actes.

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 35 - Conduite, dans un lieu public, d'un véhicule en état d'ivresse - Taux d'alcool n'ayant pas nécessairement dépassé la limite légale - Constatation de l'état d'ivresse - Régularité

P. 415/843

- Art. 35 Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 35 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

P.14.1114.F

4 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151104.1](#)

AC nr. ...

Wanneer, met toepassing van artikel 301, derde lid, Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO), de verrichtingen van opsporing en vaststelling de kenmerken van een huiszoeking dragen, mogen ze door de ambtenaren en gezagsdragers enkel worden uitgevoerd indien er aanwijzingen zijn voor het bestaan van een misdrijf en de persoon die ter plaatse aanwezig is daarvoor de toestemming heeft gegeven of op voorwaarde dat de politierechter hen daartoe heeft gemachtigd; die bepaling schrijft niet voor dat het proces-verbaal dat na een huiszoeking wordt opgemaakt, de aanwijzingen vermeldt van een vóór het opstellen daarvan bestaand misdrijf en de toestemming van de personen die ter plaatse aanwezig zijn.

STEDENBOUW - Algemeen - Brussels Gewest - Opsporing en vaststelling van overtredingen - Huiszoeking

WOONPLAATS - Bescherming van de woonplaats - Stedenbouw - Brussels Gewest - Opsporing en vaststelling van overtredingen - Huiszoeking

En application de l'article 301, alinéa 3, du Code bruxellois de l'aménagement du territoire (CoBAT), lorsque les opérations de recherche et de constatation revêtent le caractère de visites domiciliaires, les fonctionnaires et agents ne peuvent y procéder que s'il y a des indices d'infraction et que la personne présente sur place y a consenti ou à condition d'y être autorisés par le juge de police; cette disposition n'impose pas que le procès-verbal établi à la suite d'une visite domiciliaire mentionne les indices d'infraction existant préalablement à son établissement et le consentement des personnes présentes sur place.

URBANISME - Généralités - Région bruxelloise - Recherche et constatation d'infractions - Visite domiciliaire

DOMICILE - Protection du domicile - Urbanisme - Région bruxelloise - Recherche et constatation d'infractions - Visite domiciliaire

Krachtens artikel 98, § 1, 5°, Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO) mag niemand zonder voorafgaande vergunning de bestemming van een goed geheel of gedeeltelijk wijzigen, zelfs als deze wijziging geen werken vereist; dat artikel omschrijft de bestemming als "de bestemming van een onbebouwd goed of van één of meer vertrekken van een bebouwd goed, zoals aangegeven in de bouw- of stedenbouwkundige vergunning of, bij gebrek aan dergelijke vergunning of aanduiding in die vergunning, de bestemming aangegeven in de bestemmingsplannen" zodat, wanneer een gedeelte van een goed bestemd wordt voor huisvesting, terwijl dat eerst niet het geval was, de bestemming van dat gedeelte van het goed daardoor wordt gewijzigd.

STEDENBOUW - Bouwvergunning - Brussels Gewest - Overtreding - Wijziging van de bestemming van een goed zonder voorafgaande vergunning

En vertu de de l'article 98, § 1er, 5°, du Code bruxellois de l'aménagement du territoire (CoBAT), nul ne peut, sans un permis préalable, modifier la destination de tout ou partie d'un bien même si cette modification ne nécessite pas de travaux; cet article définit la destination comme " la destination d'un bien non bâti ou d'un ou de plusieurs locaux d'un bien bâti, indiquée dans le permis de bâtir ou d'urbanisme, ou à défaut d'un tel permis ou de précision dans ce permis, l'affectation indiquée dans les plans d'affectation du sol " en telle sorte que, lorsqu'une partie d'un bien est affectée au logement alors qu'elle ne l'était pas, la destination de cette partie de bien s'en trouve modifiée.

URBANISME - Permis de bâtir - Région bruxelloise - Infraction - Modification de la destination d'un bien sans permis préalable

P.14.1118.N

22 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150922.4](#)

AC nr. ...

De artikelen 6.1 en 6.3.d EVRM en de algemene rechtsbeginselen van het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging houden voor de rechter die bepaalde gevolgen afleidt uit tijdens het onderzoek afgelegde verklaringen, geen verplichting in steeds gevolg te geven aan het verzoek van een door die verklaringen gegriefde partij om de persoon die deze verklaringen heeft afgelegd als getuige ter rechtszitting te horen telkens wanneer dit feitelijk of wettelijk mogelijk is.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Partij gegriefd door verklaringen afgelegd tijdens het vooronderzoek - Rechter die gevolgen afleidt uit die verklaringen - Verhoor ter zitting van de persoon die de verklaringen heeft afgelegd - Verplichting

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Partij gegriefd door verklaringen afgelegd tijdens het vooronderzoek - Rechter die gevolgen afleidt uit die verklaringen - Verhoor ter zitting van de persoon die de verklaringen heeft afgelegd - Verplichting

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Partij gegriefd door verklaringen afgelegd tijdens het vooronderzoek - Rechter die gevolgen afleidt uit die verklaringen - Verhoor ter zitting van de persoon die de verklaringen heeft afgelegd - Verplichting

De rechter kan een verschrijving in een akte rechtzetten wanneer hij op grond van de context van de aan zijn beoordeling onderworpen stukken oordeelt dat zij zonder twijfel een materiële vergissing uitmaakt; hij mag evenwel niet onder het voorwendsel van de rechtzetting van een verschrijving, het aan zijn beoordeling onderworpen feit en zodoende het voorwerp van de vervolging wijzigen door een vermelding die geen louter materiële vergissing uitmaakt, te verbeteren.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Strafvordering - Verschrijving in een akte - Rechtzetting - Voorwaarde

Les articles 6.1 et 6.3.d CEDH et les principes généraux du droit relatifs au droit à un procès équitable et au respect des droits de la défense ne contiennent pas l'obligation, pour le juge qui déduit certaines conséquences des déclarations faites au cours de l'instruction, de toujours donner suite à la demande d'une partie lésée par ces déclarations d'entendre la personne qui a fait ces déclarations comme témoin à l'audience chaque fois que les faits ou la loi le permettent.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Partie lésée par des déclarations faites au cours de l'information - Juge déduisant des conséquences de ces déclarations - Audition à l'audience de la personne qui a fait les déclarations - Obligation

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3, d - Partie lésée par des déclarations faites au cours de l'information - Juge déduisant des conséquences de ces déclarations - Audition à l'audience de la personne qui a fait les déclarations - Obligation

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Partie lésée par des déclarations faites au cours de l'information - Juge déduisant des conséquences de ces déclarations - Audition à l'audience de la personne qui a fait les déclarations - Obligation

Le juge peut rectifier une erreur matérielle dans un acte lorsqu'il considère, en raison du contexte des pièces soumises à son appréciation, qu'il ne fait aucun doute qu'il s'agit de pareille erreur; il ne peut toutefois pas, sous prétexte de rectifier une telle erreur, corriger le fait soumis à son appréciation et, ce faisant, modifier l'objet de la poursuite par une mention ne constituant pas une erreur purement matérielle.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action publique - Erreur matérielle dans un acte - Rectification - Condition

De rechter oordeelt onaantastbaar op grond van de feiten die hij even onaantastbaar vaststelt, of een onjuiste vermelding in een akte voortspuit uit een materiële verschrijving die hij kan rechtzetten en hij kan dat oordeel onder meer afleiden uit de omstandigheid dat de vastgestelde vergissing van die aard is dat zij enkel het gevolg kan zijn van een louter materiële verschrijving; het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen trekt die ermee geen verband houden of die met het begrip materiële verschrijving onverenigbaar zijn.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Strafzaken - Onjuiste vermelding in een akte - Materiële verschrijving - Rechtzetting - Marginale toetsing

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Strafvordering - Onjuiste vermelding in een akte - Materiële verschrijving

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Strafvordering - Onjuiste vermelding in een akte - Beoordeling - Aard - Materiële verschrijving - Voorwaarde - Gevolg - Marginale toetsing

Het recht van eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd om de getuigen à charge te ondervragen of doen ondervragen en om het oproepen en de ondervraging van getuigen à décharge te doen geschieden op dezelfde voorwaarden als dit het geval is met de getuigen à charge, is niet onbeperkt: mits eerbiediging van het recht van verdediging oordeelt de rechter onaantastbaar of een getuige dient te worden gehoord en of dit verhoor noodzakelijk is voor het achterhalen van de waarheid.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Recht om getuigen à charge te ondervragen - Grens

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Recht om getuigen à charge te ondervragen - Grens - Beoordeling door de rechter - Aard

Le juge apprécie souverainement, sur la base des faits qu'il constate souverainement, si une mention inexacte dans un acte découle d'une erreur matérielle qu'il peut rectifier et il peut déduire notamment cette appréciation de la circonstance que l'erreur constatée est telle qu'elle ne peut que résulter d'une erreur purement matérielle; la Cour vérifie si, de ses constatations, le juge ne tire par des conséquences qui y sont étrangères ou qui sont inconciliables avec la notion d'erreur matérielle.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Matière répressive - Mention inexacte dans un acte - Erreur matérielle - Rectification - Contrôle marginal

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Matière répressive - Action publique - Mention inexacte dans un acte - Erreur matérielle

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action publique - Mention inexacte dans un acte - Appréciation - Nature - Erreur matérielle - Condition - Conséquence - Contrôle marginal

Le droit de tout accusé d'interroger ou de faire interroger les témoins à charge et d'obtenir la convocation et l'interrogation des témoins à décharge dans les mêmes conditions que les témoins à charge n'est pas illimité: le juge apprécie, moyennant le respect des droits de la défense, s'il y a lieu d'entendre un témoin et si cette audition est nécessaire à la manifestation de la vérité.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Matière répressive - Droit d'interroger les témoins à charge - Limite

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Droit d'interroger les témoins à charge - Limite - Appréciation par le juge - Nature

Het staat de rechter in politiezaken en in correctionele zaken te bepalen welk het feit is dat voor hem aanhangig is gemaakt en dat het voorwerp van de vervolging uitmaakt; indien dat feit niet passend is omschreven in de akte die de zaak bij hem aanhangig maakt, dient hij die omschrijving met eerbiediging van het recht van verdediging te verbeteren, aan te vullen of te vervangen (1). (1) Zie: Cass. 18 oktober 2011, AR P.11.0481.N, AC 2011, nr. 553 en Cass. 23 december 2014, AR P.13.1892.N, AC 2014, nr. 808.

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Correctionele- of politierechtbank - Voorwerp van de vervolging - Taak van de rechter - Aanhangig gemaakt feit niet passend omschreven

- Artt. 145 en 182 Wetboek van Strafvordering

STRAFVORDERING - Voorwerp van de vervolging - Taak van de rechter - Aanhangig gemaakt feit niet passend omschreven

- Artt. 145 en 182 Wetboek van Strafvordering

Il appartient au juge de police et en matière correctionnelle de déterminer quel est le fait dont ils ont été saisis et qui fait l'objet de la poursuite; si ce fait n'a pas été qualifié convenablement dans l'acte qui est à l'origine de sa saisine, il est tenu de corriger, de compléter ou de suppléer à cette qualification dans le respect des droits de la défense (1). (1) Voir: Cass. 18 octobre 2011, RG P.11.0481.N, Pas. 2011, n° 553 et Cass. 23 décembre 2014, RG P.13.1892.N, Pas. 2014, n° 808.

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Tribunal correctionnel ou de police - Objet de la poursuite - Mission du juge - Saisine d'un fait non libellé convenablement

- Art. 145 et 182 Code d'Instruction criminelle

ACTION PUBLIQUE - Objet de la poursuite - Mission du juge - Saisine d'un fait non libellé convenablement

- Art. 145 et 182 Code d'Instruction criminelle

P.14.1144.F

17 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150617.3](#)

AC nr. ...

Artikel 1 van het Waals decreet van 10 mei 2012 tot omzetting van de richtlijn 2008/98/EG van het Europees parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen preciseert dat die omzetting slechts gedeeltelijk is; in artikel 4 van dat decreet heeft de regionale wetgever met name de in artikel 2, § 1, b) van richtlijn 2008/98/EG bepaalde uitsluitingen niet omgezet, dat wil zeggen bodem (in situ) met inbegrip van niet-uitgegraven verontreinigde grond en duurzaam met de bodem verbonden gebouwen.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Allerlei - Milieurecht - Richtlijn 2008/98/EG - Waals Gewest - Gedeeltelijke omzetting - De uitsluiting van bodem werd niet omgezet

MILIEURECHT - Waals Gewest - Afvalstoffen - Europese richtlijn - Richtlijn 2008/98/EG - Gedeeltelijke omzetting - De uitsluiting van bodem werd niet omgezet

L'article 1er du décret wallon du 10 mai 2012 transposant la directive 2008/98/CE du Parlement européen et du Conseil du 19 novembre 2008 relative aux déchets et abrogeant certaines directives précise que cette transposition n'est que partielle; dans l'article 4 dudit décret, le législateur régional n'a notamment pas transposé les exclusions prévues par la directive 2008/98/CE en son article 2, § 1er, b), c'est-à-dire les sols (in situ), y compris les sols pollués non excavés et les bâtiments reliés au sol de manière permanente.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Divers - Droit de l'environnement - Directive 2008/98/CE - Région wallonne - Transposition partielle - Absence de transposition de l'exclusion des sols

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Région wallonne - Déchets - Directive européenne - Directive 2008/98/CE - Transposition partielle - Absence de transposition de l'exclusion des sols

Artikel 2, § 1, b), van de richtlijn 2008/98/EG van het Europees parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen, sluit van zijn toepassingsgebied uit "bodem (in situ) met inbegrip van niet-uitgegraven verontreinigde grond en duurzaam met de bodem verbonden gebouwen"; die richtlijn legt minimumnormen op en verbiedt de Lidstaten niet om preventie- of beheersmaatregelen te nemen voor afvalstoffen, zoals koolwaterstoffen, waarmee de bodem is vermengd.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Allerlei - Milieurecht - Richtlijn 2008/98/EG - Toepassingsgebied - Uitsluiting van bodem

MILIEURECHT - Afvalstoffen - Europese richtlijn - Richtlijn 2008/98/EG - Toepassingsgebied - Uitsluiting van bodem

L'article 2, § 1er, b), de la directive 2008/98/CE du Parlement européen et du Conseil du 19 novembre 2008 relative aux déchets et abrogeant certaines directives, exclut de son champ d'application "les sols (in situ), y compris les sols pollués non excavés et les bâtiments reliés au sol de manière permanente"; cette directive impose des normes minimales et n'interdit pas aux Etats membres de prévoir des mesures de prévention ou de gestion des déchets, tels les hydrocarbures, incorporés dans les sols.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Divers - Droit de l'environnement - Directive 2008/98/CE - Champ d'application - Exclusion des sols

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Déchets - Directive européenne - Directive 2008/98/CE - Champ d'application - Exclusion des sols

P.14.1146.N

14 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150414.5](#)

AC nr. ...

Uit de artikelen 6 en 13 EVRM volgt niet dat een ter gelegenheid van de regeling van de rechtspleging vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn, die niet heeft geleid tot een onherstelbare miskening van het recht van verdediging van de in verdenking gestelde of het teloor gaan van bewijsmateriaal, moet worden gesanctioneerd met een verval van de strafvordering of een buitenvervolginstelling; het rechtsherstel waarop de in verdenking gestelde ingevolge deze verdragsbepalingen is gerechtigd, kan bestaan in een voor de burgerlijke rechtbank te vorderen schadevergoeding of de vaststelling door het onderzoeksgerecht van die overschrijding, waarmee de vonnisrechter in het licht van de gehele rechtspleging rekening moet houden en waaruit hij de bij de wet bepaalde gevolgen moet afleiden (1). (1) Zie: Cass. 7 januari 2015, AR P.13.1834.F, AC 2015, nr. ...

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Redelijke termijn - Overschrijding - Overschrijding die niet heeft geleid tot onherstelbare miskening van recht van verdediging of teloor gaan bewijsmateriaal - Vaststelling - Sanctie - Rechtsherstel

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging -

Il ne résulte pas des articles 6 et 13 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales que le dépassement du délai raisonnable constaté dans le cadre du règlement de la procédure, qui n'a pas donné lieu à une violation irréparable des droits de la défense ni à la déperdition des preuves à charge ou à décharge, doit être sanctionné par l'extinction de l'action publique ou par un non-lieu; la réparation en droit auquel l'inculpé peut prétendre ensuite de ces dispositions conventionnelles peut consister en des dommages et intérêts à demander devant le tribunal civil ou en la constatation de ce dépassement par la juridiction d'instruction, dont la juridiction de jugement peut tenir compte à la lumière de l'ensemble de la procédure et dont elle doit déduire les conséquences légalement prévues (1). (1) Voir Cass. 7 janvier 2015, RG P.13.1834.F, Pas. 2015, n° ...

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Délai raisonnable - Dépassement - Dépassement n'ayant pas donné lieu à la violation irréparable des droits de la défense ou à la déperdition des preuves - Constatation - Sanction - Réparation en droit

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 13 - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Délai raisonnable -

Redelijke termijn - Overschrijding - Overschrijding die niet heeft geleid tot onherstelbare miskenning van recht van verdediging of teloorgaan bewijsmateriaal - Vaststelling - Sanctie - Rechtsherstel

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Redelijke termijn - Overschrijding - Overschrijding die niet heeft geleid tot onherstelbare miskenning van recht van verdediging of teloorgaan bewijsmateriaal - Vaststelling - Sanctie - Rechtsherstel

Dépassement - Dépassement n'ayant pas donné lieu à la violation irréparable des droits de la défense ou à la déperdition des preuves - Constatation - Sanction - Réparation en droit

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Délai raisonnable - Dépassement - Dépassement n'ayant pas donné lieu à la violation irréparable des droits de la défense ou à la déperdition des preuves - Constatation - Sanction - Réparation en droit

P.14.1148.F

4 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150204.3](#)

AC nr. 84

Ter bepaling van de mate waarin de zaak bij de onderzoeksrechter aanhangig is gemaakt, dient de burgerlijke partij aan de onderzoeksrechter op nauwkeurige wijze, in een proces-verbaal met authentieke waarde, de strafbare feiten te vermelden waarvoor zij zich burgerlijke partij wil stellen (1). (1) Zie M.-A. Beernaert, H. Bosly en D. Vandermeersch, *Droit de la procédure pénale*, dl. 1, Brugge, Die Keure, 2014, p. 613.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Burgerlijke partijstelling in handen van de onderzoeksrechter - Aanhangigmaking van de zaak bij de onderzoeksrechter - Proces-verbaal van burgerlijke partijstelling - Mate waarin de zaak aanhangig is gemaakt

- Artt. 63 en 66 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Algemeen - Aanhangigmaking van de zaak bij de onderzoeksrechter - Burgerlijke partijstelling - Proces-verbaal van burgerlijke partijstelling - Mate waarin de zaak aanhangig is gemaakt

- Artt. 63 en 66 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSRECHTER - Aanhangigmaking van de zaak bij de onderzoeksrechter - Burgerlijke partijstelling - Proces-verbaal van burgerlijke partijstelling - Mate waarin de zaak aanhangig is gemaakt

- Artt. 63 en 66 Wetboek van Strafvordering

En vue de déterminer l'étendue de la saisine du juge d'instruction, la partie civile est tenue d'indiquer avec précision au juge d'instruction, dans un procès-verbal qui a valeur authentique, les faits infractionnels pour lesquels elle entend se constituer (1). (1) Voir M.-A. Beernaert, H. Bosly et D. Vandermeersch, *Droit de la procédure pénale*, t. 1, Bruges, La Charte, 2014, p. 613.

ACTION CIVILE - Action civile portée devant le juge répressif - Constitution de partie civile entre les mains du juge d'instruction - Saisine du juge d'instruction - Procès-verbal de constitution - Etendue de la saisine

- Art. 63 et 66 Code d'Instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Généralités - Saisine du juge d'instruction - Constitution de partie civile - Procès-verbal de constitution - Etendue de la saisine

- Art. 63 et 66 Code d'Instruction criminelle

JUGE D'INSTRUCTION - Saisine du juge d'instruction - Constitution de partie civile - Procès-verbal de constitution - Etendue de la saisine

- Art. 63 et 66 Code d'Instruction criminelle

Uit de samenlezing van de artikelen 63 en 66 van het Wetboek van Strafvordering volgt dat wanneer een strafvordering op gang wordt gebracht door een klacht met burgerlijke partijstelling waarvan de inhoud niet overeenstemt met de vermeldingen van het proces-verbaal dat door de onderzoeksrechter is opgesteld, dat proces-verbaal de draagwijdte van de burgerlijke partijstelling bepaalt (1). (1) Cass. 12 november 2013, AR P.13.0976.N, AC 2013, nr. 599.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Algemeen - Aanhangigmaking van de zaak bij de onderzoeksrechter - Burgerlijke partijstelling - Klacht - Proces-verbaal van burgerlijke partijstelling

- Artt. 63 en 66 Wetboek van Strafvordering

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Burgerlijke partijstelling in handen van de onderzoeksrechter - Aanhangigmaking van de zaak bij de onderzoeksrechter - Klacht - Proces-verbaal van burgerlijke partijstelling

- Artt. 63 en 66 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSRECHTER - Aanhangigmaking van de zaak bij de onderzoeksrechter - Burgerlijke partijstelling - Klacht - Proces-verbaal van burgerlijke partijstelling

- Artt. 63 en 66 Wetboek van Strafvordering

Wanneer de burgerlijke partij na haar burgerlijke partijstelling stukken neerlegt bij de politie opdat de onderzoeksrechter de mate waarin hij kennisneemt van de zaak zou uitbreiden tot andere feiten, zijn die feiten, ook al zijn ze samenhangend, behoudens nieuwe burgerlijke partijstelling of aanvullende vordering van het openbaar ministerie, niet rechtsgeldig bij die rechter aanhangig gemaakt (1). (1) Cass. 18 juni 1973, AC 1973, p. 1020; R. Verstraeten, De burgerlijke partij en het gerechtelijk onderzoek, Antwerpen, Maklu, 1990, nr. 154.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Burgerlijke partijstelling in handen van de onderzoeksrechter - Aanhangigmaking van de zaak bij de onderzoeksrechter - Naderhand neerleggen van stukken strekkende tot het verruimen van de mate waarin de rechter kennisneemt van de zaak

- Artt. 63 en 66 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Algemeen - Aanhangigmaking van de zaak bij de onderzoeksrechter - Burgerlijke partijstelling - Naderhand

Il résulte de la combinaison des articles 63 et 66 du Code d'instruction criminelle que, si une action publique est engagée par une plainte avec constitution de partie civile dont le contenu diffère des indications du procès-verbal établi par le juge d'instruction, ce procès-verbal détermine la portée de la constitution de partie civile (1). (1) Cass. 12 novembre 2013, RG P.13.0976.N, Pas. 2013, n° 599.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Généralités - Saisine du juge d'instruction - Constitution de partie civile - Plainte - Procès-verbal de constitution

- Art. 63 et 66 Code d'Instruction criminelle

ACTION CIVILE - Action civile portée devant le juge répressif - Constitution de partie civile entre les mains du juge d'instruction - Saisine du juge d'instruction - Plainte - Procès-verbal de constitution

- Art. 63 et 66 Code d'Instruction criminelle

JUGE D'INSTRUCTION - Saisine du juge d'instruction - Constitution de partie civile - Plainte - Procès-verbal de constitution

- Art. 63 et 66 Code d'Instruction criminelle

Lorsque postérieurement à sa constitution, la partie civile dépose des pièces à la police pour inviter le juge d'instruction à élargir sa saisine à d'autres faits, fussent-ils connexes, ce juge n'est pas valablement saisi de ces faits sauf nouvelle constitution de partie civile ou réquisition complémentaire du ministère public (1). (1) Cass. 18 juin 1973, Pas. I, 1973, p. 973; R. Verstraeten, De burgerlijke partij en het gerechtelijk onderzoek, Antwerpen, Maklu, 1990, n° 154

ACTION CIVILE - Action civile portée devant le juge répressif - Constitution de partie civile entre les mains du juge d'instruction - Saisine du juge d'instruction - Dépôt ultérieur de pièces tendant à l'extension de la saisine

- Art. 63 et 66 Code d'Instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Généralités - Saisine du juge d'instruction - Constitution de partie civile - Dépôt ultérieur de pièces tendant à l'extension de la saisine

neerleggen van stukken strekkende tot het verruimen van de mate waarin de rechter kennisneemt van de zaak

- Artt. 63 en 66 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSRECHTER - Aanhangigmaking van de zaak bij de onderzoeksrechter - Burgerlijke partijstelling - Naderhand neerleggen van stukken strekkende tot het verruimen van de mate waarin de rechter kennisneemt van de zaak

- Artt. 63 en 66 Wetboek van Strafvordering

Hoewel het aangaan van de verplichte verzekering een geldigheidsvoorwaarde is voor de uitoefening van het beroep van architect, volgt uit de artikelen 2, § 4, en 11, vierde lid, van de wet van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en van het beroep van architect, zoals gewijzigd bij de wet van 15 februari 2006 betreffende de uitoefening van het beroep van architect in het kader van een rechtspersoon, niet dat, gesteld dat de niet-verzekering bewezen is, dit van rechtswege tot valsheid van de architectuurovereenkomst leidt.

ARCHITECT (TUCHT EN BESCHERMING VAN DE TITEL) - Uitoefening van het beroep - Voorwaarde - Aangaan van een verplichte verzekering - Niet-verzekerd - Gevolgen voor de architectuurovereenkomst

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Architectuurovereenkomst - Uitoefening van het beroep van architect - Ontstentenis van verplichte verzekering

- Art. 63 et 66 Code d'Instruction criminelle

JUGE D'INSTRUCTION - Saisine du juge d'instruction - Constitution de partie civile - Dépôt ultérieur de pièces tendant à l'extension de la saisine

- Art. 63 et 66 Code d'Instruction criminelle

Si la souscription de l'assurance obligatoire est une condition de validité de l'exercice de la profession d'architecte, il ne suit pas des articles 2, § 4, et 11, alinéa 4, de la loi du 20 février 1939 sur la protection du titre et de la profession d'architecte, telle que modifiée par celle du 15 février 2006 relative à l'exercice de la profession d'architecte dans le cadre d'une personne morale qu'à la supposer avérée, l'absence d'assurance entraîne, de plein droit, la fausseté de la convention d'architecture.

ARCHITECTE (DISCIPLINE ET PROTECTION DU TITRE) - Exercice de la profession - Condition - Souscription d'une assurance obligatoire - Défaut d'assurance - Incidence sur la convention d'architecture

FAUX ET USAGE DE FAUX - Convention d'architecture - Exercice de la profession d'architecte - Défaut de souscription de l'assurance obligatoire

P.14.1158.N

3 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151103.3](#)

AC nr. ...

Het overlijden van de beklaagde vooraleer de bestreden beslissing op de strafvordering in kracht van gewijsde is gegaan, heeft het verval van de strafvordering tot gevolg zodat bijgevolg die beslissing zonder uitwerking blijft; in zoverre het cassatieberoep gericht is tegen de beslissing op de strafvordering, heeft het geen bestaansreden meer (1). (1) Cass. 9 oktober 2007, AR P.07.0381.N, AC 2007, nr. 463; R. DECLERCQ, *Beginselen van strafrechtspleging*, Mechelen, Kluwer, 2014, 86, nr. 155.

CASSATIEBEROEP - Strafvordering - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Overlijden van de beklaagde, eiser in cassatie

- Art. 20 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

Le décès du prévenu survenu avant que la décision attaquée rendue sur l'action publique ne passe en force de chose jugée entraîne l'extinction de l'action publique, cette décision demeurant, par conséquent, sans effet; dans la mesure où il est dirigé contre la décision rendue sur l'action publique, le pourvoi n'a plus d'objet (1). (1) Cass. 9 octobre 2007, RG P.07.0381.N, Pas. 2007, n° 463; R. DECLERCQ, *Beginselen van strafrechtspleging*, Malines, Kluwer, 2014, 86, n° 155.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Prévenu et inculpé - Décès du prévenu, demandeur en cassation

- Art. 20 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

P.14.1159.N

16 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150616.7](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 65, eerste lid, Strafwetboek, kan de rechter die oordeelt dat meerdere misdrijven de uitvoering zijn van eenzelfde misdadig opzet, slechts één straf opleggen, namelijk de zwaarste; de toepassing van deze regel verplicht de rechter ertoe de voor de lichtere misdrijven voorgeschreven straffen buiten beschouwing te laten, zelfs als die straffen voorzien in een zwaardere vervangende sanctie dan die, welke samen met de zwaarste hoofdstraf kan worden opgelegd (1). (1) Cass. 13 januari 1999, AR P.98.1521.F, AC 1999, nr. 21.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Eenheid van opzet - Verschillende misdrijven

STRAF - Samenloop - Eendaadse - Verschillende misdrijven - Eenheid van misdadig opzet

Wanneer het Hof vaststelt dat de beslissing tot het opleggen van een vervangend rijverbod de artikelen 40, eerste lid en 65, Strafwetboek, evenals artikel 69bis Wegverkeerswet schendt, vernietigt het enkel de veroordeling tot dit vervangend rijverbod en laat het de beslissing over de schuld, de geldboete, het uitstel van tenuitvoerlegging en de bijdrage voor de financiering van het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden onaangetast; dergelijke vernietiging geschiedt met verwijzing (1). (1) Cass. 10 september 2013, AR P.13.1166.N, AC 2013, nr. 435.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Vervangend rijverbod - Onwettigheid

En vertu de l'article 65, alinéa 1er, du Code pénal, le juge qui décide que différentes infractions constituent la manifestation d'une même intention délictueuse, ne peut prononcer qu'une seule peine, à savoir la plus forte; l'application de cette règle impose au juge d'écarter le régime répressif prévu pour les incriminations moins sévères, quand bien même ce régime comprendrait une sanction subsidiaire plus rigoureuse que celle pouvant accompagner la peine la plus forte (1). (1) Cass. 13 janvier 1999, RG P.98.1521.F, Pas. 1999, n° 21.

INFRACTION - Généralités. notion. élément matériel. élément moral. unité d'intention - Unité d'intention - Différentes infractions

PEINE - Concours - Concours idéal - Différentes infractions - Unité d'intention délictueuse

Lorsque la Cour constate que la décision d'infliger une déchéance du droit de conduire subsidiaire viole les articles 40, alinéa 1er, et 65 du Code pénal, ainsi que l'article 69bis de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière, elle annule uniquement la condamnation à cette déchéance du droit de conduire subsidiaire, et maintient la décision rendue sur la culpabilité, l'amende, le sursis à l'exécution et la contribution au Fonds spécial pour l'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence; une telle annulation donne lieu au renvoi (1). (1) Cass. 10 septembre 2013, RG P.13.1166.N, Pas. 2013, n° 435.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Prévenu et inculpé - Interdiction de conduire subsidiaire - Illégalité

P.14.1161.N

15 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151215.5](#)

AC nr. ...

Het verrichten of laten verrichten van vervoer met een transporteenheid van gevaarlijke goederen zoals opgenomen in de bijlagen van het Europees verdrag betreffende het internationaal vervoer van gevaarlijke goederen over de weg van 30 september 1957, goedgekeurd bij wet van 10 augustus 1960 en uitgevoerd bij koninklijk besluit van 28 juni 2009, zonder te hebben voldaan aan de verplichtingen van bijlage A aan dat Verdrag, is strafbaar overeenkomstig artikel 2, § 1, van de wet van 18 februari 1969 betreffende de maatregelen ter uitvoering van de internationale verdragen en akten inzake vervoer over zee, over de weg, de spoorweg of de waterweg (1). (1) 1. In deze zaak is de vraag aan de orde naar de strafbaarstelling van het verzuim om op een voertuig de stouwing van gevaarlijke goederen te vergemakkelijken of vast te zetten. 2. Eiseres werd vervolgd om (tenlastelegging C) met een transporteenheid vervoer van gevaarlijke goederen van de klasse opgenomen in de bijlagen van lager vermeld ADR-Verdrag over de weg te hebben verricht of laten verrichten, verzuimd te hebben het voertuig of container te voorzien van geschikte inrichtingen om de stouwing en manipulatie van de gevaarlijke goederen te vergemakkelijken en/of de colli die gevaarlijke goederen bevatten en/of de niet verpakte gevaarlijke voorwerpen niet te hebben vastgezet met behulp van middelen die in staat zijn om de goederen in het voertuig of de container zodanig tegen te houden dat gedurende het vervoer elke verplaatsing verhinderd wordt, die de oriëntatie van de colli kan veranderen of kan beschadigen en/of gevaarlijke goederen samen met andere goederen vervoerd te hebben zonder alle goederen in de voertuigen of de containers stevig te stouwen of vast te zetten en/of bevestigingsinrichtingen zoals spanbanden of riemen gebruikt te hebben en deze in die mate te hebben aangespannen dat de colli beschadigd of vervormd werden. (deel 7, hoofdstuk 5, afdeling 7, onderafdeling 1 (nr. 7.5.7.1) van het Europees Verdrag betreffende het internationaal vervoer van gevaarlijke goederen over de weg (ADR) van 30 september 1957, goedgekeurd bij de Wet van 10 augustus 1960, in uitvoering van het KB van 28 juni 2009 bestraft met artikel 29 van de Wet betreffende de politie over het wegverkeer,

Effectuer ou faire effectuer des transports avec une unité de transport de marchandises dangereuses figurant dans les annexes de l'Accord européen relatif au transport international des marchandises dangereuses par route du 30 septembre 1957, approuvé par la loi du 10 août 1960 et exécuté par l'arrêté royal du 28 juin 2009, sans avoir satisfait aux obligations de l'annexe A audit Accord, est punissable conformément à l'article 2, § 1er, de la loi du 18 février 1969 relative aux mesures d'exécution des traités et actes internationaux en matière de transport par mer, par route, par chemin de fer ou par voie navigable (1). (1) 1. La présente affaire porte sur la question de savoir si le fait de ne pas faciliter ou fixer sur un véhicule l'arrimage de marchandises dangereuses est punissable. 2. La demanderesse était poursuivie pour avoir (prévention C) effectué ou fait effectuer par route, avec une unité de transport, un transport de marchandises dangereuses de la classe reprise dans les annexes de l'Accord ADR mentionné ci-dessous, ne pas avoir muni le véhicule ou conteneur de dispositifs propres à faciliter l'arrimage et la manutention des marchandises dangereuses et/ou ne pas avoir arrimé les colis contenant des marchandises dangereuses et/ou les objets dangereux non emballés par des moyens capables de retenir les marchandises dans le véhicule ou conteneur de manière à empêcher, pendant le transport, tout mouvement susceptible de modifier l'orientation des colis ou d'endommager ceux-ci et/ou avoir transporté des marchandises dangereuses en même temps que d'autres marchandises sans avoir solidement assujetti ou calé toutes les marchandises à l'intérieur des véhicules ou conteneurs et/ou avoir utilisé des dispositifs d'arrimage tels que des bandes de cerclage ou des sangles et les avoir trop serrées au point d'endommager ou de déformer le colis (partie 7, chapitre 5, section 7, sous-section 1 (n° 7.5.7.1) de l'Accord européen relatif au transport international des marchandises dangereuses par route (ADR) du 30 septembre 1957, approuvé par la loi du 10 août 1960, en exécution de l'arrêté royal du 28 juin 2009 punie par l'article 29 de la loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée le 16 mars 1968) et pour avoir (prévention D) étant expéditeur,

gecoördineerd op 16 maart 1968) en om (tenlastelegging D) verzender, commissionair-expediteur, vervoerscommissieair, vervoerder of bestuurder van het voertuig zijnde, gevaarlijke goederen te hebben geladen, vervoerd, te doen laden of doen vervoeren, wanneer het vervoer niet voldeed aan de bepalingen van het RID en/of het ADR en/of van dit besluit (artikel 16, alinea 1 van het KB van 28 juni 2009, artikel 29 van het KB van 16 maart 1968). 3. Met eenparigheid van stemmen hervormde het bestreden vonnis de beslissing van de politierechtbank en veroordeelde eiseres voor de vermengde feiten C en D tot een geldboete van 500 euro, vermeerderd met 50 opdecimen en gebracht op 3.000 euro (tenuitvoerlegging uitgesteld voor 3 jaar voor een gedeelte van 250 euro, vermeerderd met 50 opdecimen en gebracht op 1.500 euro). 4. In zijn enige middel voerde de eiseres de onwettigheid van de straf aan (schending artikel 41bis, §1, Strafwetboek juncto artikel 29 Wegverkeerswet): de als geschonden aangevoerde wetsbepalingen zouden immers voor de feiten waar de eiseres schuldig aan bevonden werd slechts strafbaar zijn met een geldboete van 10 euro tot 250 euro, meer de opdecimen. 5. De ten laste gelegde inbreuk sub C valt echter onder de bijlage A van het Europees Verdrag betreffende het internationaal vervoer van gevaarlijke goederen over de weg. Gelet op artikel 2.2.a van dat Verdrag is het vervoer van bepaalde gevaarlijke goederen toegelaten mits het naleven van de voorwaarden bepaald in bijlage A van dat verdrag die betrekking hebben op die goederen, in het bijzonder op hun verpakking en etikettering en gelet op deel 7, hoofdstuk 7.5 van bijlage A, ook op het laden, uitladen en behandelen ervan en dergelijke inbreuk is niet strafbaar ingevolge artikel 29 Wegverkeerswet maar wel ingevolge artikel 2 van de Wet van 18 februari 1969 betreffende maatregelen ter uitvoering van de internationale verdragen en akten inzake vervoer over zee, over de weg, de spoorweg of de waterweg. 6. Volledigheidshalve weze aangemerkt dat de ten laste gelegde feit C niet strafbaar is met de straffen bepaald in de Wet van 21 juni 1985 betreffende de technische eisen (zie: Cass. 10 september 2013, AR P.12.0913.N, AC 2013, nr. 433) vermits het in casu niet ging over de naleving van een technisch

commissionnaire-expéditeur, commissaire de transport, transporteur ou conducteur du véhicule, chargé transporté, fait charger ou fait transporter des marchandises dangereuses si le transport ne satisfaisait pas aux dispositions du RID et/ou de l'ADR et/ou de cet arrêté (article 16, alinéa 1er, de l'arrêté royal du 28 juin 2009, article 29 de l'arrêté royal du 16 mars 1968). 3. Statuant à l'unanimité, le jugement attaqué a réformé la décision du tribunal de police et condamné la demanderesse pour les faits confondus C et D à une amende de 500 euros, majorée de 50 décimes additionnels et portée à 3.000 euros (avec un sursis à l'exécution pour une durée de 3 ans pour une part de 250 euros, majorée de 50 décimes additionnels et portée à 1.500 euros). 4. Dans son moyen unique, la demanderesse invoquait l'illégalité de la peine (violation de l'article 41bis, § 1er, du Code pénal, combiné à l'article 29 de la loi relative à la police de la circulation routière) : les dispositions légales dont la violation est invoquée ne seraient en effet que punissables pour les faits dont la demanderesse a été déclarée coupable d'une demande de 10 à 250 euros, majorée des décimes additionnels. 5. La prévention C tombe toutefois dans le champ d'application de l'annexe A de l'Accord Européen relatif au transport international des marchandises dangereuses par route. Vu l'article 2.2.a de cet Accord, le transport de certaines marchandises dangereuses est autorisé moyennant le respect des conditions prévues à l'annexe A de cet accord en ce qui concerne ces marchandises, en particulier leur emballage et leur étiquetage, et vu la partie 7, chapitre 7.5 de l'annexe A, en ce qui concerne aussi leur chargement, leur déchargement et leur manutention, et pareille infraction est punissable non pas en vertu de l'article 29 de la loi relative à la police de la circulation routière, mais bien en vertu de l'article 2 de la loi du 18 février 1969 relative aux mesures d'exécution des traités et actes internationaux en matière de transport par mer, par route, par chemin de fer ou par voie navigable. 6. Dans un souci d'exhaustivité, il convient d'observer que le fait C reproché n'est pas passible des peines prévues par la loi du 21 juin 1985 relative aux conditions techniques (voir : Cass. 10 septembre 2013, RG P.12.0913.N, Pas. 2013, n°

voorschrift waaraan het voertuig moet beantwoorden, maar wel over de verplichting om bij het laden en behandelen de vervoerde goederen op een bepaalde wijze te stouwen. (MT)

VERVOER - Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Verrichten van vervoer van gevaarlijke goederen - ADR-Verdrag - Verzuim te voldoen aan de verplichtingen van bijlage A aan dat Verdrag - Strafbaarstelling

433) étant donné qu'en l'espèce, il ne s'agissait pas du respect d'une norme technique à laquelle le véhicule doit satisfaire, mais bien de l'obligation d'arrimer d'une certaine façon les marchandises transportées lors de leur chargement et de leur manutention. (MT)

TRANSPORT - Transport de biens - Transport par terre. transport par route - Opérations de transport de marchandises dangereuses - Accord ADR - Non-respect des obligations de l'annexe A audit Accord - Incrimination

P.14.1163.N

13 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150113.6](#)

AC nr. 33

De kamer van inbeschuldigingstelling is krachtens de artikelen 159, 191 en 212 Wetboek van Strafvordering bevoegd om kennis te nemen van de vordering tot schadevergoeding van een buiten vervolging gestelde inverdenkinggestelde wegens een tergend en roekeloos hoger beroep door een burgerlijke partij; het instellen van hoger beroep door een burgerlijke partij tegen een beschikking van de raadkamer tot buitenvervolginstelling kan tergend en roekeloos zijn, niet alleen wanneer die partij de bedoeling heeft schade te berokkenen, maar ook wanneer zij het recht om dit rechtsmiddel aan te wenden uitoefent op een wijze die kennelijk de grenzen van de normale uitoefening ervan door een bedachtzaam en zorgvuldig persoon overschrijdt (1). (1) Cass. 28 september 2011, AR P.11.0711.F, AC 2011, nr. 506. Jurisprudentiefiche

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke partijstelling bij de onderzoeksrechter - Onderzoeksgerechten - Buitenvervolginstelling - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Bevestiging van de buitenvervolginstelling - Vergoeding wegens roekeloos en tergend hoger beroep - Roekeloos en tergend karakter

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Burgerlijke rechtsvordering (bijzondere regels) - Onderzoeksgerechten - Buitenvervolginstelling - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Bevestiging van de buitenvervolginstelling - Vergoeding wegens roekeloos en tergend hoger beroep - Roekeloos en tergend karakter

ONDERZOEKSGERECHTEN - Buitenvervolginstelling - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Bevestiging van de buitenvervolginstelling - Vergoeding wegens roekeloos en tergend hoger beroep - Roekeloos en tergend karakter
RECHTSMISBRUIK - Burgerlijke partijstelling bij de

En vertu des articles 159, 191 et 212 du Code d'instruction criminelle, la chambre des mises en accusation est compétente pour connaître de la demande en dommages-intérêts introduite par un inculpé ayant bénéficié d'un non-lieu, en raison de l'appel téméraire et vexatoire interjeté par une partie civile; l'introduction de l'appel par une partie civile contre une ordonnance de non-lieu de la chambre du conseil peut revêtir un caractère téméraire et vexatoire, non seulement lorsque cette partie était animée de l'intention de nuire, mais aussi lorsqu'elle exerce son droit d'agir en droit d'une manière qui excède manifestement les limites de l'exercice normal de ce droit par une personne prudente et diligente (1). (1) Cass. 28 septembre 2011, RG P.11.0711.F, Pas. 2011, n° 506.

ACTION CIVILE - Constitution de partie civile devant le juge d'instruction - Juridictions d'instruction - Non-lieu - Appel de la partie civile - Confirmation du non-lieu - Indemnisation en raison de l'appel téméraire et vexatoire - Caractère téméraire et vexatoire

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Action civile (règles particulières) - Juridictions d'instruction - Non-lieu - Appel de la partie civile - Confirmation du non-lieu - Indemnisation en raison de l'appel téméraire et vexatoire - Caractère téméraire et vexatoire

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Non-lieu - Appel de la partie civile - Confirmation du non-lieu - Indemnisation en raison de l'appel téméraire et vexatoire - Caractère téméraire et vexatoire

ABUS DE DROIT - Constitution de partie civile devant le juge

*onderzoeksrechter - Onderzoeksgerechten -
Buitenvervolginstelling - Hoger beroep van de burgerlijke
partij - Bevestiging van de buitenvervolginstelling -
Vergoeding wegens roekeloos en tergend hoger beroep -
Roekeloos en tergend karakter*

*d'instruction - Juridictions d'instruction - Non-lieu - Appel de la
partie civile - Confirmation du non-lieu - Indemnisation en raison
de l'appel téméraire et vexatoire - Caractère téméraire et vexatoire*

P.14.1169.N

29 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150929.9](#)

AC nr. ...

De translatieve werking van eigendom die verbonden is aan een verbruiklening als bedoeld in de artikelen 1892 en 1893 Burgerlijk Wetboek, sluit uit dat de lener zich schuldig kan maken aan het wanbedrijf misbruik van vertrouwen, dat alleen gepleegd wordt door verduistering of verspilling van andermans zaken.

MISBRUIK VAN VERTROUWEN - Verbruiklening - Translatieve werking van de eigendom

L'effet translatif de propriété attaché au prêt de consommation, visé aux articles 1892 et 1893 du Code civil, exclut que l'emprunteur puisse se rendre coupable du délit d'abus de confiance, lequel ne se commet que par le détournement ou la dissipation de la chose d'autrui.

ABUS DE CONFIANCE - Prêt de consommation - Effet translatif de propriété

De schuldeiser aan wie een lichamelijke roerende zaak in pand is gegeven, kan zich zoals elke bezitter beroepen op artikel 2279 Burgerlijk Wetboek, krachtens hetwelk bezit geldt als titel; dit geldt ook wanneer de pandgever niet de eigenaar is van het in pand gegeven goed, voor zover de pandhoudende schuldeiser te goeder trouw is, dit wil zeggen dat hij kan geloven in de wettigheid van de rechten van de overdrager (1). (1) Zie: Cass. 10 oktober 2007, AR P.07.0210.F, AC 2007, nr. 469 met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

PAND - Pandhoudende schuldeiser - Zakelijk bezitsrecht - Tegenstelbaarheid - Pandgever geen eigenaar van het in pand gegeven goed - Toepasselijkheid

Le créancier auquel un bien meuble corporel a été donné en gage, peut, comme tout possesseur, invoquer l'article 2279 du Code civil, en vertu duquel la possession vaut titre; cela est également valable lorsque le constituant du gage n'est pas le propriétaire du bien donné en gage, pour autant que le créancier gagiste soit de bonne foi, c'est-à-dire qu'il peut croire en la légalité des droits du cédant (1). (1) Voir Cass. 10 octobre 2007, RG P.07.0210.F, Pas. 2007, n° 469, avec concl. de M. VANDERMEERSCH, avocat général.

GAGE - Créancier gagiste - Droit réel de possession - Opposabilité - Constituant du gage non propriétaire du bien donné en gage - Applicabilité

Een onthouding kan strafbare deelneming uitmaken wanneer op de betrokkene een positieve rechtsplicht rust om een bepaalde handeling te doen verrichten of te voorkomen en zijn onthouding opzettelijk is en hierdoor het plegen van het strafbare feit wordt bevorderd; de rechter die het bestaan vaststelt van een dergelijke strafbare deelneming, oordeelt daarmee reeds dat die onthouding een aansporing betekent om het strafbare feit te plegen of verder te plegen zodat hij het bestaan van die aansporing niet bijkomend vast dient te stellen (1). (1) Cass. 15 december 2009, AR P.07.1543.N, AC 2009, nr. 744; Cass. 28 september 2010, AR P.10.0099.N, AC 2010, nr. 554 met concl. van eerste advocaat-generaal DE SWAEF

MISDRIJF - Deelneming - Strafbare deelneming - Onthouding - Toepassing - Strafbare deelneming door onthouding door de rechter vastgesteld

Het autonome karakter van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de rechtspersoon belet niet dat de rechter rekening kan houden met het gedrag van de natuurlijke personen die handelen voor of namens de rechtspersoon om in hoofde van deze laatste het bestaan van het voor het misdrijf vereiste moreel bestanddeel vast te stellen.

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Vaststelling van het moreel bestanddeel van het misdrijf in hoofde van de rechtspersoon - Gedrag van de natuurlijke persoon die handelt namens de rechtspersoon

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Rechtspersoon - Vaststelling van het moreel bestanddeel

Strafbare deelneming in de zin van artikel 66 Strafwetboek vereist dat de mededader een door de wet bepaalde vorm van medewerking aan een misdrijf of wanbedrijf verleent, weet dat hij zijn medewerking aan een bepaalde misdaad of wanbedrijf verleent en het opzet heeft aan die misdaad of dat wanbedrijf zijn medewerking te verlenen (1). (1) Zie: Cass. 29 november 2011, AR P.11.1250.N, AC 2011, nr. 656.

MISDRIJF - Deelneming - Vereisten

Une abstention peut constituer une participation punissable lorsque la personne concernée a l'obligation légale positive de faire exécuter ou prévenir un certain agissement et que son abstention est volontaire et qu'elle favorise ainsi la commission du fait punissable; le juge qui constate l'existence d'une telle participation punissable décide de ce fait déjà que cette abstention signifie une incitation à perpétrer le fait punissable ou à le perpétuer, de sorte qu'il n'est pas tenu de constater accessoirement l'existence de cette incitation (1). (1) Cass. 15 décembre 2009, RG P.07.1543.N, Pas. 2009, n° 744; Cass. 28 septembre 2010, RG P.10.0099.N, Pas. 2010, n° 554, les concl. de M. DE SWAEF, premier avocat général, publiées à leur date dans AC.

INFRACTION - Participation - Participation punissable - Abstention - Application - Participation punissable par abstention constatée par le juge

Le caractère autonome de la responsabilité pénale de la personne morale n'empêche pas le juge de tenir compte du comportement des personnes physiques qui agissent pour le compte ou au nom de la personne morale afin de constater, dans le chef de la personne morale, l'existence de l'élément moral requis pour l'infraction.

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Constatation de l'élément moral de l'infraction dans le chef de la personne morale - Comportement de la personne physique qui agit au nom de la personne morale

INFRACTION - Généralités. notion. élément matériel. élément moral. unité d'intention - Personne morale - Constatation de l'élément moral

La participation punissable au sens de l'article 66 du Code pénal requiert que le co-auteur coopère d'une certaine manière prévue par la loi à l'exécution d'une infraction ou d'un délit, qu'il coopère sciemment à un certain crime ou délit et qu'il ait l'intention d'y coopérer (1). (1) Voir Cass. 29 novembre 2011, RG P.11.1250.N, Pas. 2011, n° 656.

INFRACTION - Participation - Conditions

Uit artikel 5 Strafwetboek volgt dat de rechter een rechtspersoon enkel strafrechtelijk verantwoordelijk kan stellen voor een misdrijf wanneer hij in hoofde van die rechtspersoon de aanwezigheid van het voor dat misdrijf vereiste materieel en moreel bestanddeel vaststelt zodat de schuldigverklaring van een rechtspersoon als deelnemer aan een misdrijf in de zin van artikel 66 Strafwetboek dan ook vereist dat de rechter in hoofde van die rechtspersoon vaststelt dat hij een positieve daad van deelneming aan dat misdrijf of een als dusdanig geldend verzuim heeft gepleegd, als materieel misdrijfbestanddeel en dat hij heeft gehandeld met het vereiste deelnemingsopzet of onachtzaam is geweest, als moreel misdrijfbestanddeel.

MISDRIJF - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Rechtspersoon - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Voorwaarden - Schuldigverklaring van een rechtspersoon als deelnemer aan een misdrijf

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Schuldigverklaring van een rechtspersoon als deelnemer aan een misdrijf

Il résulte de l'article 5 du Code pénal que le juge ne peut établir une responsabilité pénale du chef d'une infraction dans le chef d'une personne morale qu'en tant qu'il établisse, dans son chef, l'existence de l'élément matériel et moral requis pour cette infraction, de sorte que la déclaration de culpabilité d'une personne morale du chef de participation à une infraction au sens de l'article 66 du Code pénal requiert aussi que le juge établisse, dans le chef de cette personne morale, un acte positif de participation à cette infraction ou une omission ayant valeur comme tel, en tant qu'élément matériel de l'infraction, et qu'elle a agi avec l'intention requise d'y participer ou par négligence, en tant qu'élément moral de l'infraction.

INFRACTION - Généralités. notion. element matériel. element moral. unite d'intention - Personne morale - Responsabilité pénale - Conditions - Déclaration de culpabilité d'une personne morale du chef de participation à une infraction

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Déclaration de culpabilité d'une personne morale du chef de participation à une infraction

P.14.1174.N

10 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151110.3](#)

AC nr. ...

Als appelrechter van de beslissingen van de raadkamer over de regeling van de rechtspleging binnen de perken van artikel 135, § 2, Wetboek van Strafvordering, kan de kamer van inbeschuldigingstelling elke beslissing nemen die de raadkamer zelf kon nemen; indien het onderzoeksgerecht in hoger beroep de beroepen verwijzingsbeschikking vernietigt en de zaak aan zich trekt, houdt dit niet in dat het onderzoeksgerecht hierbij de procedure moet volgen die voor de regeling van de rechtspleging van toepassing is voor de raadkamer.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Vernietiging van de verwijzingsbeschikking

ONDERZOEKSGERECHTEN - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Rechtsmacht - Omvang - Vernietiging van de verwijzingsbeschikking

3/05/2023

En tant que juridiction d'appel des décisions rendues par la chambre du conseil sur le règlement de la procédure, dans les limites de l'article 135, § 2, du Code d'instruction criminelle, la chambre des mises en accusation peut prendre toute décision que la chambre du conseil pouvait elle-même prendre; le fait que la juridiction d'instruction annule en appel l'ordonnance de renvoi entreprise et qu'elle évoque la cause, n'implique pas qu'elle doit, en outre, suivre la procédure de règlement de la procédure applicable devant la chambre du conseil.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Chambre du conseil - Règlement de la procédure - Appel - Chambre des mises en accusation - Annulation de l'ordonnance de renvoi

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Règlement de la procédure - Appel - Chambre des mises en accusation - Pouvoir de juridiction - Etendue - Annulation de l'ordonnance de renvoi

P. 430/843

Artikel 135, § 2, Wetboek van Strafvordering, dat de mogelijkheid biedt in hoger beroep op te komen tegen een onregelmatige verwijzingsbeschikking, beoogt dat de onregelmatigheden kunnen worden hersteld en niet doorwerken in de verdere rechtspleging (1). (1) Zie: Cass. 15 oktober 2002, AR P.02.0885.N, AC 2002, nr. 542.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Onregelmatige verwijzingsbeschikking - Hoger beroep - Doel

L'article 135, § 2, du Code d'instruction criminelle, qui permet d'interjeter appel d'une ordonnance de renvoi irrégulière, vise à remédier aux irrégularités, sans qu'elles ne se répercutent dans la procédure ultérieure (1). (1) Voir Cass. 15 octobre 2002, RG P.02.0885.N, Pas. 2002, n° 542.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi irrégulière - Appel - Objectif

Artikel 2, § 1, Zevende Aanvullend Protocol EVRM dat bepaalt dat iedereen die door een gerecht is veroordeeld wegens een strafbaar feit, het recht heeft zijn schuldigverklaring of veroordeling opnieuw te doen beoordelen door een hoger gerecht en dat de uitoefening van dit recht, met inbegrip van de gronden waarop het kan worden uitgeoefend, bij de wet wordt geregeld, is niet van toepassing op de beslissingen die enkel oordelen over de regeling van de rechtspleging, maar geen veroordeling uitspreken wegens een strafbaar feit.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Zevende Aanvullend Protocol - Artikel 2, § 1 - Recht op een dubbele aanleg - Regeling van de rechtspleging - Toepasselijkheid

L'article 2, § 1er, du Protocole additionnel n°7 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, qui dispose que toute personne déclarée coupable d'une infraction pénale par un tribunal a le droit de faire examiner par une juridiction supérieure la déclaration de culpabilité ou la condamnation et que l'exercice de ce droit, y compris les motifs pour lesquels il peut être exercé, sont régis par la loi, ne s'applique pas aux décisions qui statuent uniquement sur le règlement de la procédure mais ne prononcent pas de condamnation du chef d'un fait punissable.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Divers - Protocole additionnel n° 7 - Article 2, § 1er - Droit à une double instance - Règlement de la procédure - Applicabilité

Artikel 6 EVRM noch het algemeen rechtsbeginsel houdende eerbiediging van het recht van verdediging verlenen aan de inverdenkinggestelde het recht op een behandeling van de regeling van de rechtspleging in een tweede aanleg.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Inverdenkinggestelde - Regeling van de rechtspleging - Recht op een dubbele aanleg

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Inverdenkinggestelde - Regeling van de rechtspleging - Recht op een dubbele aanleg

Ni l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ni le principe général du droit relatif au respect des droits de la défense ne donnent à l'inculpé le droit au traitement du règlement de la procédure en deuxième instance.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Inculpé - Règlement de la procédure - Droit à une double instance

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Inculpé - Règlement de la procédure - Droit à une double instance

Artikel 91, derde en vierde lid, Gerechtelijk Wetboek is enkel van toepassing op de oproeping om te verschijnen voor de raadkamer zodat wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling uitspraak doet overeenkomstig artikel 135, § 2, Wetboek van Strafvordering, de partijen worden opgeroepen conform het bepaalde in paragraaf drie, derde lid, van dat artikel; de omstandigheid dat de mogelijkheid bestaat dat de kamer van inbeschuldigingstelling opnieuw uitspraak doet over de regeling van de rechtspleging nadat zij de verwijzingsbeschikking van de raadkamer vernietigt en de zaak aan zich trekt, doet hieraan geen afbreuk.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de procedure - Verzoek tot verwijzing naar een kamer met drie rechters - Kamer van inbeschuldigingstelling - Artikel 91, derde en vierde lid, Gerechtelijk Wetboek - Toepasselijkheid - Vernietiging van de verwijzingsbeschikking - Evocatie

Een akte moet worden geacht geheel in de voor de rechtspleging vereiste taal te zijn gesteld, wanneer alle vermeldingen vereist voor de processuele regelmatigheid van de akte in die taal zijn gesteld.

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In hoger beroep - Strafzaken - Akte geheel in de vereiste taal gesteld

Overeenkomstig artikel 127, § 1, tweede lid, Wetboek van Strafvordering wordt de zaak voor de regeling van de rechtspleging bij de raadkamer aanhangig gemaakt door de vordering van de procureur des Konings en niet door de oproeping bedoeld in de tweede paragraaf van dat artikel (1). (1) Zie: Cass. 4 april 2006, AR P.06.0120.N, AC 2006, nr. 198; Cass. 26 augustus 2003, AR P.03.1009.Nbis, AC 2003, nr. 406.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Wijze van aanhangigmaking

L'article 91, alinéas 3 et 4, du Code judiciaire n'est applicable qu'à la citation à comparaître devant la chambre du conseil, de sorte que, lorsque la chambre des mises en accusation se prononce conformément à l'article 135, § 2, du Code d'instruction criminelle, les parties sont citées conformément au prescrit du paragraphe 3, alinéa 3, dudit article; l'éventualité que la chambre des mises en accusation se prononce à nouveau sur le règlement de procédure après avoir annulé l'ordonnance de renvoi de la chambre du conseil et avoir évoqué la cause, n'y fait pas obstacle.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Demande de renvoi à une chambre composée de trois juges - Chambre des mises en accusation - Article 91, alinéas 3 et 4, du Code judiciaire - Applicabilité - Annulation de l'ordonnance de renvoi - Evocation

Un acte est censé être intégralement rédigé dans la langue requise pour la procédure, lorsque toutes les indications requises pour la régularité procédurale de l'acte sont rédigées dans cette langue.

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En appel - Matière répressive - Acte intégralement rédigé dans la langue requise

Conformément à l'article 127, § 1er, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle, la cause est portée à la connaissance de la chambre du conseil en vue du règlement de la procédure sur les réquisitions du procureur du Roi et non par la convocation visée au deuxième paragraphe dudit article (1). (1) Voir Cass. 4 avril 2006, RG P.06.0120.N, Pas. 2006, n° 198; Cass. 26 août 2003, RG P.03.1009.Nbis, Pas. 2003, n° 406.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Règlement de la procédure - Mode de saisine

Wanneer de inverdenkinggestelde voor de kamer van inbeschuldigingstelling de nietigheid aanvoert van de beschikking die hem naar de correctionele rechtbank verwijst, en de appelrechters die nietigheid uitspreken, moeten zij de zaak aan zich trekken overeenkomstig artikel 215 Wetboek van Strafvordering, mits de vernietiging niet is gegrond op de onbevoegdheid van de eerste rechter of het niet wettelijk geadieerd zijn (1). (1) Zie: Cass. 29 januari 2003, AR P.02.1368.F, AC 2003, nr. 64; Cass. 3 september 2013, AR P.12.1645.N, AC 2013, nr. 416.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Raadkamer - Verwijzingsbeschikking - Nietigheid - Kamer van inbeschuldigingstelling - Evocatie

ONDERZOEKSGERECHTEN - Raadkamer - Verwijzingsbeschikking - Nietigheid - Kamer van inbeschuldigingstelling - Evocatie

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling de verwijzingsbeschikking van de raadkamer vernietigt en de zaak aan zich trekt om te oordelen over de verwijzingsvordering, is zij niet gehouden door wat de partijen voor de raadkamer hebben gevorderd zodat het de inverdenkinggestelde wiens verwijzing naar de correctionele rechtbank door het openbaar ministerie wordt gevorderd, behoort alle nuttige verweermiddelen aan te voeren en verzoeken te doen en, zo nodig, zijn voor de raadkamer aangevoerde verweermiddelen en gedane vorderingen te herhalen; dit levert geen miskenning van het recht van verdediging op.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Raadkamer - Verwijzingsbeschikking - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Vernietiging van de verwijzingsbeschikking - Evocatie - Kamer van inbeschuldigingstelling niet gehouden door wat partijen voor de raadkamer hebben gevorderd - Gevolg - Bestaanbaarheid met het recht van verdediging

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Raadkamer - Verwijzingsbeschikking - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Vernietiging van de verwijzingsbeschikking - Evocatie - Kamer van inbeschuldigingstelling niet gehouden door wat partijen voor de raadkamer hebben gevorderd

Lorsque l'inculpé invoque devant la chambre des mises en accusation la nullité de l'ordonnance le renvoyant au tribunal correctionnel et que les juges d'appel prononcent cette nullité, ils sont tenus d'évoquer la cause, conformément à l'article 215 du Code d'instruction criminelle, sauf si l'annulation n'est pas fondée sur l'incompétence du juge du fond ou sur l'illégalité de la saisine (1). (1) Voir Cass. 29 janvier 2003, RG P.02.1368.F, Pas. 2003, n° 64; Cass. 3 septembre 2013, RG P.12.1645.N, Pas. 2013, n°416.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Chambre du conseil - Ordonnance de renvoi - Nullité - Chambre des mises en accusation - Evocation

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Ordonnance de renvoi - Nullité - Chambre des mises en accusation - Evocation

Lorsque la chambre des mises en accusation annule l'ordonnance de renvoi de la chambre du conseil et évoque la cause afin de statuer sur la demande de renvoi, elle n'est pas tenue par ce que les parties ont requis devant la chambre du conseil, de sorte qu'il appartient à l'inculpé dont le renvoi au tribunal correctionnel a été requis par le ministère public, d'invoquer tous les moyens de défense et adresser toutes les demandes nécessaires et, pour autant que de besoin, de répéter ses moyens de défense invoqués devant la chambre du conseil et réitérer les demandes formulées; cela ne constitue pas une violation des droits de la défense.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Ordonnance de renvoi - Appel - Chambre des mises en accusation - Annulation de l'ordonnance de renvoi - Evocation - Chambre des mises en accusation non tenue par ce que des parties ont demandé devant la chambre du conseil - Conséquence - Compatibilité avec les droits de la défense

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Chambre du conseil - Ordonnance de renvoi - Appel - Chambre des mises en accusation - Annulation de l'ordonnance de renvoi - Evocation - Chambre des mises en accusation non tenue par ce que des parties ont demandé devant la chambre du conseil

P.14.1176.N

20 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150120.5](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 7 Strafwetboek is de bijzondere verbeurdverklaring zoals bedoeld in de artikelen 42, 3°, 43 en 43bis Strafwetboek, een straf; deze bepalingen en het algemeen rechtsbeginsel dat de straf persoonlijk is, laten de rechter niet toe verschillende personen hoofdelijk tot deze straf te veroordelen (1). (1) Cass. 9 april 2013, AR P.12.0783.N, AC 2013, nr. 223; Cass. 15 januari 2013, AR P.12.0284.N, AC 2013, nr. 29; Cass. 5 oktober 2010, RW 2010-2011, 1095 en noot; Cass. 27 mei 2009, AR P.09.0240.F, Pas. 2009, nr. 352, met concl. van advocaat-generaal D. Vandermeersch; zie T. VANDROMME, "Geen verbeurdverklaring van onroerende goederen als voorwerp of instrument van het misdrijf zonder specifieke bepaling?" noot onder Cass. 27 mei 2009, RW 2010-11, 570; J. ROZIE, "Over de hoofdelijkheid bij de voordeelsontneming.", noot onder Cass. 27 mei 2009, NC 2010, 180-184.

STRAF - Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Verschillende veroordeelden - Hoofdelijke veroordeling tot eenzelfde straf - Wettigheid

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Uit het misdrijf verkregen vermogensvoordelen - Verschillende veroordeelden - Hoofdelijke veroordeling tot eenzelfde straf - Wettigheid

En vertu de l'article 7 du Code pénal, la confiscation spéciale, telle que visée aux articles 42, 3°, 43 et 43bis du Code pénal, constitue une peine; ces dispositions et le principe général du droit de la personnalité des peines n'autorisent pas le juge à condamner solidairement différentes personnes à cette peine (1). (1) Cass. 27 mai 2009, RG P.09.0240.F, Pas. 2009, n° 352, avec les concl. de M. Vandermeersch, avocat général; Cass. 5 octobre 2010, RW 2010-2011, 1095 et la note; Cass. 15 janvier 2013, RG P.12.0284.N, Pas. 2013, n° 29; Cass. 9 avril 2013, RG P.12.0783.N, Pas. 2013, n° 223; voir T. Vandromme, "Geen verbeurdverklaring van onroerende goederen als voorwerp of instrument van het misdrijf zonder specifieke bepaling?", note sous Cass. 27 mai 2009, RW 2010-11, 570; J. Rozie, "Over de hoofdelijkheid bij de voordeelsontneming", note sous Cass. 27 mai 2009, NC 2010, 180-184.

PEINE - Généralités. peines et mesures. légalité - Pluralité de condamnés - Condamnation solidaire à une même peine - Légalité

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Avantages patrimoniaux tirés de l'infraction - Pluralité de condamnés - Condamnation solidaire à une même peine - Légalité

P.14.1189.N

15 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150915.3](#)

AC nr. ...

Artikel 66 Strafwetboek stelt deelneming strafbaar, met name wanneer de beklaagde de misdaad of het wanbedrijf heeft uitgevoerd, aan de uitvoering ervan rechtstreeks heeft meegewerkt of, door enige daad tot de uitvoering zodanige hulp heeft verleend dat de misdaad of het wanbedrijf zonder zijn bijstand niet had kunnen worden gepleegd en in de regel kan alleen een positieve daad die aan de uitvoering van de misdaad of het wanbedrijf voorafgaat of ermee samenvalt deelneming aan de misdaad of het wanbedrijf opleveren; het verzuim om te handelen kan evenwel een dergelijke positieve daad van deelneming zijn wanneer, wegens de ermee gepaard gaande omstandigheden, het bewuste en opzettelijke verzuim om te handelen ondubbelzinnig een aansporing betekent tot het plegen van de misdaad of het wanbedrijf op een van de door de artikelen 66 en 67 Strafwetboek bepaalde wijzen, zodat het passief bijwonen van de uitvoering van een misdaad of een wanbedrijf strafbare deelneming kan opleveren wanneer het zich onthouden van enige reactie de uiting is van het opzet om rechtstreeks aan de uitvoering mee te werken door bij te dragen tot het mogelijk maken of vergemakkelijken van die misdaad of dat wanbedrijf (1). (1) Zie concl. OM.

MISDRIJF - Deelneming - Positieve daad van deelneming - Verzuim om te handelen - Begrip

Conclusie van advocaat-generaal m.o. Winants.

MISDRIJF - Deelneming - Positieve daad van deelneming - Verzuim om te handelen - Begrip

STRAFVORDERING - Verjaring - Schorsing - Toepassing van de wet in de tijd

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Toepassing van de wet in de tijd

L'article 66 du Code pénal punit la participation, à savoir lorsque le prévenu aura exécuté un crime ou un délit ou aura coopéré directement à son exécution ou lorsque, par un fait quelconque, il aura prêté pour l'exécution une aide telle que, sans son assistance, le crime ou le délit n'eût pu être commis et, en principe, seul un acte positif, préalable ou concomitant à l'exécution du crime ou du délit, peut constituer la participation au crime ou au délit; toutefois, l'omission d'agir peut constituer un tel acte positif de participation lorsque, en raison des circonstances qui l'accompagnent, l'inaction consciente et volontaire constitue sans équivoque un encouragement à la perpétration du crime ou du délit suivant l'un des modes prévus aux articles 66 et 67 du Code pénal, de sorte que le fait d'assister passivement à l'exécution d'un crime ou d'un délit peut constituer une participation punissable lorsque l'abstention de toute réaction traduit l'intention de coopérer directement à cette exécution en contribuant à la permettre ou à la faciliter (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

INFRACTION - Participation - Acte positif de participation - Omission d'agir - Notion

Conclusions de l'avocat général délégué Winants.

INFRACTION - Participation - Acte positif de participation - Omission d'agir - Notion

ACTION PUBLIQUE - Prescription - Suspension - Application de la loi dans le temps

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Application de la loi dans le temps

Uit de samenhang van artikel 24 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering – versie 2002 dat van toepassing is op feiten gepleegd vanaf 2 september 2003, artikel 24 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering – versie 1998 dat ingevolge artikel 33 van de programmawet van 5 augustus 2003 van toepassing is gebleven op de vóór 2 september 2003 gepleegde feiten, artikel 7 van de wet van 14 januari 2013 houdende fiscale en andere bepalingen betreffende justitie waardoor artikel 24 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering – versie 2013 werd ingevoerd en het arrest van 11 juni 2015 van het Grondwettelijk Hof houdende gedeeltelijke vernietiging van voormeld artikel 7 van de wet van 14 januari 2013 en handhaving van de gevolgen van de vernietigde beslissing tot de inwerkingtreding van een nieuwe wetsbepaling en uiterlijk tot 31 december 2016, volgt dat op vóór 2 september 2003 gepleegde feiten uitsluitend de schorsingsgrond van artikel 24 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering – versie 1998 van toepassing is (1). (1) Zie concl. OM.

STRAFVORDERING - Verjaring - Schorsing - Toepassing van de wet in de tijd

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Toepassing van de wet in de tijd

Il résulte de la combinaison de l'article 24 du Titre préliminaire du Code de procédure pénale – version 2002 applicable aux faits commis à compter du 2 septembre 2003 -, de l'article 24 du Titre préliminaire du Code de procédure pénale – version 1998 restée en application, ensuite de l'article 33 de la loi-programme du 5 août 2003, aux faits commis avant le 2 septembre 2003 -, de l'article 7 de la loi du 14 janvier 2013 portant des dispositions fiscales et autres en matière de justice, ayant inséré l'article 24 du Titre préliminaire du Code de procédure pénale – version 2013 -, de l'arrêt du 11 juin 2015 de la Cour constitutionnelle ayant décidé d'annuler ledit article 7 de la loi du 14 janvier 2013 et de maintenir les effets de la disposition annulée jusqu'à l'entrée en vigueur d'une nouvelle disposition législative et au plus tard jusqu'au 31 décembre 2016, que seule la cause suspensive de l'article 24 du Titre préliminaire du Code de procédure pénale – version 1998 – est applicable aux faits commis avant le 2 septembre 2003 (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

ACTION PUBLIQUE - Prescription - Suspension - Application de la loi dans le temps

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Application de la loi dans le temps

P.14.1192.N

24 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151124.4](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 210 Wetboek van Strafvordering wordt de beklaagde in hoger beroep gehoord over de nauwkeurig bepaalde grieven die tegen het beroepen vonnis worden ingebracht; de enkele herneming van een in eerste aanleg gevoerd verweer vormt geen nauwkeurig bepaalde grief in de zin van de vermelde bepaling en de appelrechters dienen een dergelijk verweer dan ook niet te beantwoorden, ook niet in het geval de eerste rechter een beklaagde voor bepaalde telastleggingen heeft vrijgesproken (1). (1) Zie Cass. 25 november 2003, AR P.03.0549.N, AC 2003, nr. 595.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Beklaagde -

3/05/2023

En vertu de l'article 210 du Code d'instruction criminelle, le prévenu est entendu, en degré d'appel, sur les griefs précis élevés contre le jugement entrepris; la simple reproduction de la défense invoquée en première instance ne constitue pas un grief précis au sens de la disposition précitée et les juges d'appel ne sont ainsi pas tenus d'y répondre, même lorsque le premier juge a prononcé l'acquittement à l'égard d'un prévenu du chef de certaines préventions (1). (1) Voir Cass. 25 novembre 2003, RG P.03.0549.N, AC 2003, n° 595.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Prévenu - Griefs précis élevés contre

P. 436/843

Nauwkeurig bepaalde grieven tegen het beroepen vonnis -
Herneming van in eerste aanleg gevoerd verweer

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op
conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en
accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep -
Beklaagde - Nauwkeurig bepaalde grieven tegen het beroepen
vonnis - Herneming van in eerste aanleg gevoerd verweer

le jugement entrepris - Reproduction de la défense invoquée en
première instance

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de
conclusions - Matière répressive (y compris les boissons
spiritueuses et les douanes et accises) - Procédure en degré
d'appel - Prévenu - Griefs précis élevés contre le jugement
entrepris - Reproduction de la défense invoquée en première
instance

P.14.1221.F

4 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150304.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal met opdracht
Palumbo.

ARBEID - Arbeidsbescherming - Strafrechtelijke
verantwoordelijkheid - Werkgever - Aangestelden -
Bevoegdheid van de rechter

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Omzetting
van de vrijheidsstraf - Vrijheidsstraf van minder dan één
maand - Minimumgeldboete

STRAF - Vrijheidsstraffen - Rechtspersonen - Omzetting van de
vrijheidsstraf - Vrijheidsstraf van minder dan één maand -
Minimumgeldboete

De overdracht van de strafrechtelijke
verantwoordelijkheid van de werkgever op zijn
aangestelden of lasthebbers belet de rechter
evenwel niet om vast te stellen dat de werkgever,
in het kader van de effectieve controle op de
arbeids- en de beschermingsmiddelen en de
controle van de verdeling van de taken, in concreto
een fout heeft begaan die zijn strafrechtelijke
verantwoordelijkheid in het gedrang kan brengen
(1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

ARBEID - Arbeidsbescherming - Strafrechtelijke
verantwoordelijkheid - Werkgever - Aangestelden -
Bevoegdheid van de rechter

- Art. 81, 1° Wet 4 aug. 1996 betreffende het welzijn van de
werknemers bij de uitvoering van hun werk

- Art. 13, 3° en 5° KB 27 maart 1998 betreffende het beleid
inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van
hun werk

Conclusions de l'avocat général délégué Palumbo.

TRAVAIL - Protection du travail - Responsabilité pénale -
Employeur - Préposés - Pouvoir du juge

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Conversion de la
peine privative de liberté - Peine privative de liberté inférieure à
un mois - Minimum de l'amende

PEINE - Peines privatives de liberté - Personnes morales -
Conversion de la peine privative de liberté - Peine privative de
liberté inférieure à un mois - Minimum de l'amende

Le transfert de la responsabilité pénale de
l'employeur sur ses préposés ou mandataires ne
prive toutefois pas le juge du pouvoir de constater
que, concrètement, l'employeur a commis, dans le
cadre du contrôle effectif des équipements de
travail et de protection et dans le contrôle de la
répartition des tâches, une faute susceptible
d'engager sa responsabilité (1). (1) Voir les concl.
MP.

TRAVAIL - Protection du travail - Responsabilité pénale -
Employeur - Préposés - Pouvoir du juge

- Art. 81, 1° L. du 4 août 1996 relative au bien-être des
travailleurs lors de l'exécution de leur travail

- Art. 13, 3° et 5° A.R. du 27 mars 1998

Wanneer de vrijheidsstraf minder dan een maand bedraagt en in dagen wordt uitgedrukt, voorziet artikel 41bis van het Strafwetboek, ten aanzien van de rechtspersoon, niet in een vermenigvuldiging van de minimumgeldboete van 500 euro, zodat in dat geval de toegepaste straf het voormelde minimum bedraagt, dat nooit lager mag zijn dan de minimumgeldboete die op het feit is gesteld (1) (2). (1) Cass. 28 juni 2005, AR P.04.1628.N, AC 2005, nr. 378. (2) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Minimumgeldboete - Omzetting van de vrijheidsstraf - Vrijheidsstraf van minder dan één maand

- Art. 41bis Strafwetboek

STRAF - Vrijheidsstraffen - Rechtspersonen - Omzetting van de vrijheidsstraf - Vrijheidsstraf van minder dan één maand - Minimumgeldboete

- Art. 41bis Strafwetboek

Lorsque la peine privative de la liberté est de moins d'un mois et s'exprime en jours, l'article 41 bis du Code pénal ne prévoit, à l'égard de la personne morale, aucune multiplication du minimum de l'amende de 500 euros, de sorte qu'en pareil cas, la peine appliquée est ce minimum, sans qu'il puisse être inférieur au minimum de l'amende prévue pour le fait (1)(2). (1) Cass. 28 juin 2005, RG P.04.1628.N, Pas. 2005, n° 378. (2) Voir les concl. MP.

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Minimum de l'amende - Conversion de la peine privative de liberté - Peine privative de liberté inférieure à un mois

- Art. 41bis Code pénal

PEINE - Peines privatives de liberté - Personnes morales - Conversion de la peine privative de liberté - Peine privative de liberté inférieure à un mois - Minimum de l'amende

- Art. 41bis Code pénal

P.14.1229.N

6 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150106.3](#)

AC nr. 7

De hoge commissie tot bescherming van de maatschappij is geen administratieve overheid op wie krachtens artikel 1, eerste lid, Wet Openbaarheid Bestuur, deze wet van toepassing is.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Hoge commissie - Aard - Wet Openbaarheid Bestuur - Toepasselijkheid

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Allerlei - Wet Openbaarheid Bestuur - Hoge Commissie tot Bescherming van de Maatschappij - Aard - Toepasselijkheid

Geen enkele wettelijke bepaling noch algemeen rechtsbeginsel schrijft voor dat de beslissing van de hoge commissie, voor wie de geïnterneerde krachtens artikel 28 Wet Bescherming Maatschappij verplicht wordt bijgestaan door een advocaat, de termijn en de modaliteiten van het cassatieberoep dient te vermelden; de advocaat van de geïnterneerde, die krachtens artikel 19ter Wet Bescherming Maatschappij namens de geïnterneerde als enige cassatieberoep kan instellen tegen de beslissing van de hoge commissie, wordt geacht die termijn en modaliteiten te kennen.

La commission supérieure de défense sociale n'est pas une autorité administrative à laquelle s'applique la loi du 11 avril 1994 relative à la publicité de l'administration, en vertu de son article 1er, alinéa 1er.

DEFENSE SOCIALE - Commission supérieure - Nature - L. du 11 avril 1994 relative à la publicité de l'administration - Applicabilité

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - Divers - L. du 11 avril 1994 relative à la publicité de l'administration - Commission Supérieure de Défense Sociale - Nature - Applicabilité

Aucune disposition légale ni aucun principe général du droit ne prescrit que la décision de la commission supérieure, devant laquelle l'interné, en vertu de l'article 28 de la loi du 9 avril 1930 de défense sociale à l'égard des anormaux, des délinquants d'habitude et des auteurs de certains délits sexuels, doit être assisté par un avocat, mentionne les délai et modalités du pourvoi en cassation; l'avocat de l'interné, qui, en vertu de l'article 19ter de ladite loi du 9 avril 1930, peut seul introduire, au nom de l'interné, un pourvoi en cassation contre la décision de la commission supérieure, est censé connaître ces délai et modalités.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Hoge commissie - Beslissing - Vermelding van termijn en modaliteiten van het cassatieberoep - Verplichting

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Allerlei - Hoge Commissie tot Bescherming van de Maatschappij - Beslissing - Vermelding van termijn en modaliteiten van het cassatieberoep - Verplichting

DEFENSE SOCIALE - Commission supérieure - Décision - Indication des délai et modalités du pourvoi en cassation - Obligation

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Divers - Commission Supérieure de Défense Sociale - Décision - Indication des délai et modalités du pourvoi en cassation - Obligation

P.14.1257.N

10 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151110.4](#)

AC nr. ...

De rechtsvordering van de administratie tot invordering van de rechten ontdoken door een overtreding, fraude of misdrijf bedoeld in de artikelen 281 en 282 AWDA, is een burgerlijke rechtsvordering die samengaat met de strafvordering en die rechtstreeks haar grondslag vindt in de wet die de verplichting tot betaling van rechten oplegt zodat de strafrechter, ook in geval van vrijspraak of verval van de strafvordering door verjaring, uitspraak moet doen over deze rechtsvordering en zodoende, wanneer hij vaststelt dat rechten werden ontdoken naar aanleiding van de hiervoor vermelde misdrijven, de ontduikers krachtens artikel 266, § 1, AWDA solidair met de medeplichtigen en de voor het misdrijf aansprakelijke personen moet veroordelen tot betaling van de ontdoken rechten; hierdoor miskent de strafrechter noch het legaliteitsbeginsel noch het algemeen rechtsbeginsel van het persoonlijk karakter van de straf (1). (1) Zie: Cass. 23 september 1987, AR 5857, AC 1987-1988, nr. 50; Cass. 28 september 1993, AR 6312, AC 1993, nr. 379; Cass. 25 juni 1997, AR P.97.0187.F, AC 1997, nr. 301; Cass. 27 maart 2001, AR P.00.1517.N, AC 2001, nr. 167; Cass. 28 september 2010, AR P.10.0099.N, AC 2010, nr. 554.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Rechtsvordering tot invordering van rechten ontdoken door overtreding, fraude of misdrijf - Aard - Grondslag - Gevolg - Bestaanbaarheid met het legaliteitsbeginsel en het algemeen rechtsbeginsel van het persoonlijk karakter van de straf

L'action en recouvrement des droits éludés introduite par l'administration du chef de contravention, fraude ou délit, visée aux articles 281 et 282 de la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises, est une action civile concomitante de l'action publique qui trouve directement son fondement dans la loi imposant l'obligation de paiement des droits, de sorte que le juge pénal, même en cas d'acquiescement ou d'extinction de l'action publique par la prescription, est appelé à se prononcer sur cette action et, partant, lorsqu'il constate que des droits ont été éludés dans le cadre des délits susmentionnés, il doit, en vertu de l'article 266, § 1er, de la loi générale sur les douanes et accises, condamner solidairement les délinquants et leurs complices et les personnes responsables de l'infraction au paiement des droits éludés; de ce fait, le juge pénal ne viole ni le principe de légalité ni le principe général du droit relatif à la personnalité des peines (1). (1) Voir: Cass. 23 septembre 1987, RG 5857, Pas. 1987, n° 50; Cass. 28 septembre 1993, RG 6312, Pas. 1993, n° 379; Cass. 25 juin 1997, RG P.97.0187.F, Pas. 1997, n° 301; Cass. 27 mars 2001, RG P.00.1517.N, Pas. 2001, n° 167; Cass. 28 septembre 2010, RG P.10.0099.N, Pas. 2010, n° 554.

DOUANES ET ACCISES - Action en recouvrement des droits éludés par contravention, fraude ou délit - Nature - Fondement - Conséquence - Compatibilité avec le principe de légalité et le principe général du droit relatif à la personnalité des peines

De veroordeling tot betaling van de rechten ontdoken door een overtreding, fraude of misdrijf bedoeld in de artikelen 281 en 282 AWDA, heeft geen preventief of repressief karakter en is bijgevolg geen straf naar Belgisch recht of in de zin van het EVRM, maar beoogt enkel de rechten van de Schatkist te vrijwaren; de omstandigheid dat een dergelijke veroordeling een grote impact kan hebben op het vermogen van de ontduiker, doet daaraan geen afbreuk.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Veroordeling tot betaling van rechten ontdoken door overtreding, fraude of misdrijf - Aard - Doel

La condamnation au paiement des droits éludés du chef de contravention, fraude ou délit, visée aux articles 281 et 282 de la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises, ne revêt pas un caractère préventif et répressif et, par conséquent, ne constitue pas une peine selon le droit belge ou au sens de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, mais tend uniquement à préserver les droits du Trésor; la circonstance qu'une telle condamnation affecte lourdement le patrimoine du délinquant n'y fait pas obstacle.

DOUANES ET ACCISES - Condamnation au paiement des droits éludés par contravention, fraude ou délit - Nature - Objectif

P.14.1274.N

17 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151117.3](#)

AC nr. ...

De bepaling van artikel 14.5 IVBPR belet niet dat de appelrechter de omschrijving van een strafbaar feit, waarover een eerste rechter zich heeft uitgesproken, aanvult door toevoeging van een verzwarende omstandigheid en vervolgens veroordeelt voor de aangevulde omschrijving van dit strafbaar feit (1). (1) Zie Cass. 22 november 1988, AR nr. 1971, AC 1988-89, nr. 171; Cass. 18 november 1986, AR nr. 186, AC 1986-87, I, nr. 173.

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14 - Artikel 14.5 - Dubbele aanleg

La disposition de l'article 14.5 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques n'interdit pas au juge d'appel de compléter la qualification d'un fait punissable, sur laquelle un premier juge s'est prononcé, par l'ajout d'une circonstance aggravante et de le condamner ensuite en raison de la qualification complétée dudit fait punissable (1). (1) Voir Cass. 22 novembre 1988, RG n° 1971, Pas. 1988-89, n° 171; Cass. 18 novembre 1986, RG n° 186, Pas. 1986-87, I, n° 173.

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14 - Article 14, § 5 - Double degré de juridiction

De bepaling van artikel 211bis, eerste en tweede zin, Wetboek van Strafvordering, vereist niet dat de appelrechter die de omschrijving van een strafbaar feit wijzigt door aanvulling met een verzwarende omstandigheid en de beklagde aan het aldus heromschreven feit schuldig verklaart zonder de door de eerste rechter opgelegde straf te verhogen, dit met eenparige stemmen doet (1). (1) Cass. 3 augustus 1917, Pas. 1917, I, 326; Cass. 10 mei 1954, AC 1954, 586; Cass. 3 januari 1955, AC 1955, 317; Cass. 20 januari 1964, Pas. 1964, I, 541; Cass. 16 november 1971, AC 1972, 261; Cass. 30 november 2005, AR P.05.1143.F, AC 2005, nr. 636 ; zie A. LORENT, " La règle de l'unanimité des juges d'appel", RPDC 1981, 413, nr. 12.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Strafvordering - Wijziging van de omschrijving van het strafbaar feit - Aanvulling van de omschrijving met een verzwarende omstandigheid - Geen eenparigheid

De bepalingen van artikel 6.3.a) en 6.3.b) EVRM beletten de appelrechter niet een beklagde te ondervragen over het eventueel voorhanden zijn van een verzwarende omstandigheid; zij beletten de appelrechter evenmin om, indien hij van oordeel is dat de door de eerste rechter aangenomen omschrijving van een strafbaar feit moet worden aangevuld met een verzwarende omstandigheid, die omschrijving aan te vullen en de partijen de gelegenheid te geven daarover verweer te voeren (1). (1) Zie EHRM 25 maart 1999, Pélissier & Sassi t/ Frankrijk, n° 25444/94.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Strafvordering - Wijziging van de omschrijving van het strafbaar feit - Recht op een eerlijk proces - Artikel 6.3, a en b - Kennis van de beschuldiging - Voorbereiding van de verdediging - Draagwijdte - Ondervraging over een verzwarende omstandigheid - Aanvulling met een verzwarende omstandigheid

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht op een eerlijk proces - Artikel 6.3, a en b - Kennis van de beschuldiging - Voorbereiding van de verdediging - Draagwijdte - Wijziging van de omschrijving van het strafbaar feit - Ondervraging over een verzwarende omstandigheid - Aanvulling van de omschrijving met een verzwarende omstandigheid

La disposition de l'article 211bis, première et deuxième phrases, du Code d'instruction criminelle, ne requiert pas que le juge d'appel qui modifie la qualification d'un fait punissable en la complétant par une circonstance aggravante et déclare le prévenu coupable du fait ainsi requalifié sans augmenter la peine infligée par le premier juge le fasse à l'unanimité des voix (1). (1) Cass. 3 août 1917, Pas. 1917, I, 326; Cass. 10 mai 1954, Pas. 1954, 771; Cass. 3 janvier 1955, Pas. 1955, 438; Cass. 20 janvier 1964, Pas. 1964, I, 541; Cass. 16 novembre 1971, Pas. 1972, 245; Cass. 30 novembre 2005, RG P.05.1143.F, Pas. 2005, n° 636 ; voir A. LORENT, « La règle de l'unanimité des juges d'appel », RPDC 1981, 413, n° 12.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Action publique - Modification de la qualification du fait punissable - Qualification complétée par une circonstance aggravante - Pas d'unanimité

Les dispositions des articles 6.3.a) et 6.3.b) CEDH n'interdisent pas au juge d'appel d'interroger un prévenu sur la présence éventuelle d'une circonstance aggravante; elles n'interdisent pas davantage au juge d'appel, s'il estime que la qualification d'un fait punissable admise par le premier juge doit être complétée par une circonstance aggravante, de compléter cette qualification et de donner aux parties la possibilité de présenter leur défense à ce propos (1). (1) Voir Cour eur. D. H. 25 mars 1999, Pélissier & Sassi c/France, n° 25444/94.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Action publique - Modification de la qualification du fait punissable - Droit à un procès équitable - Article 6, § 3, a et b - Connaissance de l'accusation - Préparation de la défense - Portée - Interrogatoire sur une circonstance aggravante - Complément sous forme d'une circonstance aggravante

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Droit à un procès équitable - Article 6, § 3, a et b - Connaissance de l'accusation - Préparation de la défense - Portée - Modification de la qualification du fait punissable - Interrogatoire sur une circonstance aggravante - Qualification complétée par une circonstance aggravante

De maatregel van het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand strekt ertoe de gevolgen van een met de wet strijdige en voor het openbaar belang schadelijke toestand integraal te doen verdwijnen en daaruit vloeit voort dat de illegale constructies integraal moeten worden verwijderd met inbegrip van het verwijderen van de afbraakmaterialen van het terrein en het opvullen van eventuele bouwputten of het herstellen van het maaiveld; bij de beoordeling van een aangevoerde kennelijke onredelijkheid van de gevorderde maatregel van het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand dient de rechter onder meer na te gaan of het gevorderde herstel evenredig is met de in concreto vastgestelde aantasting van de ruimtelijke ordening en de omstandigheid dat reeds gedeeltelijk vrijwillig uitvoering werd gegeven aan het gevorderde herstel van de plaats in zijn oorspronkelijke toestand, belet niet dat de rechter bij de beoordeling van de aangevoerde onredelijkheid van de herstellvordering, welke strekt tot integraal herstel van alle illegale constructies, de impact van die gehele illegale constructie in aanmerking neemt (1). (1) Cass. 18 december 2001, AR P.99.1548.N, AC 2001, nr. 709; Cass. 27 september 2011, AR P.10.2020.N, AC 2011, nr. 500.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand -
Betaling van een meerwaarde - Herstellvordering - Draagwijdte

La mesure de remise des lieux en leur pristin état tend à faire intégralement disparaître les conséquences d'une situation contraire à la loi et nuisible à l'intérêt public et il en découle que les constructions illégales doivent être éliminées intégralement, en ce compris l'élimination des déblais du terrain et le remblaiement de puits éventuels ou la remise en état du sol; lorsqu'il apprécie une allégation du caractère manifestement déraisonnable de la mesure demandée de remise en état des lieux en leur pristin état, le juge est tenu notamment de vérifier si la réparation demandée est proportionnée à l'atteinte portée à l'aménagement du territoire constatée in concreto et la circonstance que la remise demandée des lieux en leur pristin état a déjà en partie fait l'objet d'une exécution volontaire ne fait pas obstacle à ce que, lorsqu'il apprécie l'allégation du caractère manifestement déraisonnable de l'action en réparation, qui tend à la remise en état intégrale de toutes les constructions illégales, il prenne en considération l'impact de l'ensemble de cette construction illégale (1). (1) Cass. 18 décembre 2001, RG P.99.1548.N, Pas. 2001, n° 709; Cass. 27 septembre 2011, RG P.10.2020.N, AC 2011, n° 500.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue -
Action en réparation - Portée

Elke rechter, ook de appelrechter, is ertoe gehouden om aan de bij hem aanhangig gemaakte feiten een juiste omschrijving te geven en hij moet indien daartoe grond bestaat de omschrijving wijzigen, voor zover daardoor geen andere feiten worden aanhangig gemaakt dan bedoeld in de akte van aanhangigmaking en hij het recht van verdediging van partijen niet miskent, zonder dat een vrijwillige verschijning of een nieuwe akte van aanhangigmaking daartoe vereist zijn; die verplichting houdt ook in dat elke rechter, ook de appelrechter, ingeval van het voorhanden zijn van een verzwarende omstandigheid, de omschrijving van de telastlegging moet aanvullen met die verzwarende omstandigheid, mits het recht van verdediging van de partijen te eerbiedigen door hen de gelegenheid te geven over die aanvulling verweer te voeren en door aldus te handelen spreekt de rechter zich niet uit over bij hem niet aanhangige feiten en overschrijdt hij evenmin zijn rechtsmacht (1). (1) Cass. 13 september 2005, AR P.05.0657.N, AC 2005, nr. 430.

Tout juge, même le juge d'appel, est tenu de donner aux faits dont il est saisi une qualification exacte et, s'il y a lieu, la modifier, pour autant que sa saisine ne porte pas ainsi sur des faits autres que ceux visés dans l'acte de saisine et qu'il ne viole pas les droits de la défense des parties, sans qu'une comparution volontaire ou un nouvel acte de saisine soient requis à cette fin; cette obligation implique également que, lorsqu'il se présente une circonstance aggravante, tout juge, même le juge d'appel doit compléter la qualification de la prévention par cette circonstance aggravante, à condition de respecter les droits de la défense des parties en leur donnant la possibilité de présenter leur défense à propos de ce complément et en agissant de la sorte, le juge ne statue pas sur les faits dont il n'a pas été saisi et n'excède pas davantage son pouvoir (1). (1) Cass. 13 septembre 2005, RG P.05.0657.N, Pas. 2005, n° 430.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Strafvordering - Omschrijving van de feiten - Verplichting voor de rechter - Wijziging van de omschrijving van het strafbaar feit - Aanvulling met een verzwarende omstandigheid

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Hof van beroep - Omschrijving van de feiten - Verplichting voor de rechter - Wijziging van de omschrijving van het strafbaar feit - Aanvulling met een verzwarende omstandigheid

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Action publique - Qualification des faits - Obligation du juge - Modification de la qualification du fait punissable - Complément sous forme d'une circonstance aggravante

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Cour d'appel - Qualification des faits - Obligation du juge - Modification de la qualification du fait punissable - Complément sous forme d'une circonstance aggravante

Het recht op bijstand van een advocaat, het zwijgrecht en het feit dat niemand kan worden verplicht zichzelf te incrimineren, zijn verbonden met de cautieplicht; de bijstand door een raadsman aan de beklaagde ter gelegenheid van zijn verschijning voor een vonnisrechter en ondervraging door die rechter houdt in dat die raadsman de beklaagde kan wijzen op zijn zwijgrecht, laat die beklaagde toe zijn recht van verdediging ten volle uit te oefenen en waarborgt zijn recht op een eerlijk proces, zodat niet is vereist dat de rechter vóór de ondervraging de door een raadsman bijgestane beklaagde zou wijzen op zijn zwijgrecht (1). (1) Cass. 14 oktober 2014, AR P.14.0682.N, AC 2014, nr. 608 (m.b.t. hof van assisen).

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Recht op bijstand van een advocaat - Zwijgrecht - Cautieplicht

Le droit à l'assistance d'un avocat, le droit au silence et le fait que nul ne peut être obligé de s'auto-incriminer sont liés au devoir d'information; l'assistance d'un avocat pour le prévenu à l'occasion de sa comparution devant une juridiction de jugement et l'interrogatoire par cette juridiction implique que ce conseil peut signaler au prévenu son droit au silence, permet audit prévenu d'exercer pleinement ses droits de défense et garantit son droit à un procès équitable, de sorte qu'il n'est pas requis que le juge signale avant l'interrogatoire son droit au silence au prévenu assisté par un conseil (1). (1) Cass. 14 octobre 2014, RG P.14.0682.N, Pas. 2014, n° 608 (concernant la cour d'assises).

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Droit à l'assistance d'un avocat - Droit au silence - Devoir d'information

Uit de samenhang tussen artikel 149, § 2, Stedenbouwdecreet 1999, thans artikel 6.1.41, § 4, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, artikel 148/2 Stedenbouwdecreet 1999, zoals gewijzigd door artikel 52 Aanpassingsdecreet 2009, thans artikel 6.1.7 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, artikel 149, § 4, Stedenbouwdecreet 1999, zoals gewijzigd door artikel 53 Aanpassingsdecreet 2009, thans artikel 6.1.41, § 6, eerste lid, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en artikel 148/6 Stedenbouwdecreet 1999, zoals gewijzigd door artikel 52 Aanpassingsdecreet 2009, thans artikel 6.1.11, tweede lid, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en uit de doelstelling van de vereiste van het positief advies van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid (HRHB), namelijk het bereiken van een grotere coherentie in de beleidsbeslissingen van het bestuur om herstel te vorderen, volgt dat de herstellvordering slechts op ontvankelijke wijze bij het parket kan worden ingeleid indien op de datum van de brief waarmee de vordering bij het parket wordt ingeleid het positief advies van de HRHB niet ouder is dan twee jaar; uit die bepalingen volgt niet dat de herstellvordering slechts bij de strafrechter op ontvankelijke wijze samen met de strafvordering kan aanhangig worden gemaakt indien op de datum van de aanhangigmaking het positief advies van de HRHB minder dan twee jaar oud is.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Inleiden van de herstellvordering - Advies van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid - Ontvankelijkheid

Il résulte de la combinaison des articles 149, § 2, du décret du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire, actuellement 6.1.41, § 4, du Code flamand de l'aménagement du territoire, 148/2 du décret du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire, modifié par l'article 52 du décret du 27 mars 2009 adaptant et complétant la politique d'aménagement du territoire, actuellement 6.1.7 du Code flamand de l'aménagement du territoire, 149, § 4, du décret du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire, modifié par l'article 53 du décret du 27 mars 2009 adaptant et complétant la politique d'aménagement du territoire, actuellement 6.1.41, § 6, alinéa 1er, du Code flamand de l'aménagement du territoire et 148/6 du décret du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire, modifié par l'article 52 du décret du 27 mars 2009 adaptant et complétant la politique d'aménagement du territoire, actuellement 6.1.11, alinéa 2, du Code flamand de l'aménagement du territoire et de l'objectif poursuivi par l'exigence de l'avis positif du Conseil supérieur de la politique de maintien (CSPM), notamment l'établissement d'une plus grande cohérence des politiques suivies par l'administration pour demander réparation, que l'action en réparation ne peut être introduite au parquet de manière recevable que si, à la date du courrier par lequel l'action est introduite au parquet, l'avis positif du CSPM n'a pas plus de deux ans; il ne résulte pas de ces dispositions que seul le juge répressif peut être saisi de manière recevable de l'action en réparation ainsi que de l'action publique si, à la date de la saisine, l'avis positif du CSPM a moins de deux ans.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Introduction de l'action en réparation - Avis du Conseil supérieur de la Politique de maintien - Recevabilité

De bepalingen van artikel 16, eerste lid, 24 en 82 Faillissementswet hebben niet tot gevolg dat tijdens het faillissement ontstane schulden niet opeisbaar zijn of blijven ten aanzien van de gefailleerde, maar enkel dat met betrekking tot die schulden de concrete rechtsvorderingen en middelen van tenuitvoerlegging van de individuele schuldeisers tegen de gefailleerde in de regel zijn opgeschort tot aan de sluiting van het faillissement, zodat na deze sluiting en behoudens zo de gefailleerde verschoonbaar is verklaard, die schuldeisers voor het onbetaalde gedeelte hun rechtsvorderingen of de gedwongen tenuitvoerlegging van hun schuldvorderingen tegen de betrokkene kunnen aanvatten of hernemen.

FAILLISEMENT, FAILLISEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Opschorting rechtsvorderingen en middelen van tenuitvoerlegging

Les dispositions des articles 16, alinéa 1er, 24 et 82 de la loi du 8 août 1997 sur les faillites n'ont pas pour conséquence que les dettes nées pendant la faillite ne soient pas ou ne demeurent pas exigibles à l'égard du failli, mais uniquement qu'en ce qui concerne ces créances, les actions et moyens concrets d'exécution des créanciers individuels à l'encontre du failli sont, en principe, suspendus jusqu'à la clôture de la faillite, de sorte qu'après cette clôture et hormis si le failli est déclaré excusable, ces créanciers peuvent entamer ou reprendre, pour la partie impayée, toutes leurs actions ou l'exécution forcée de leurs actions en recouvrement contre la personne concernée.

FAILLITE ET CONCORDATS - Effets (personnes, biens, obligations) - Suspension des actions et moyens d'exécution

De gedongen tenuitvoerlegging kan belemmerd worden door het feit dat de schuldenaar tijdens zijn faillissement zijn bezit feitelijk of juridisch onttrekt aan die tenuitvoerlegging, waardoor de schuldeisers kunnen worden benadeeld zodat zij een rechtmatig belang hebben om ook tijdens de periode van het faillissement tegen de gefailleerde klacht met burgerlijke partijstelling te doen wegens bedrieglijk onvermogen en de rechter die klacht kan ontvankelijk verklaren wanneer de schuldeisers hun beweringen over de schade die zij door dit misdrijf zouden hebben geleden aannemelijk maken; het middel dat aanvoert dat tijdens het faillissement enkel de curator een ontvankelijke klacht met burgerlijke partijstelling wegens bedrieglijk onvermogen kan doen, faalt naar recht.

BANKBREUK EN BEDRIEGLIJK ONVERMOGEN - Bedrieglijk onvermogen - Gedwongen tenuitvoerlegging - Belemmering - Schade - Burgerlijke partijstelling door de schuldeisers - Ontvankelijkheid - Bevoegdheid van de curator

FAILLISEMENT, FAILLISEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Gedwongen tenuitvoerlegging - Belemmering - Schade - Burgerlijke partijstelling door de schuldeisers - Ontvankelijkheid - Bevoegdheid van de curator

L'exécution forcée peut être entravée par le fait que le débiteur soustrait, pendant sa faillite, ce qu'il possède, en fait ou juridiquement, à cette exécution, les créanciers pouvant de ce fait être lésés, de sorte qu'ils ont un intérêt légitime à se constituer partie civile contre le failli même au cours de la période de la faillite en raison de l'insolvabilité frauduleuse et le juge peut déclarer cette plainte recevable lorsque les créanciers rendent plausibles leurs allégations sur le dommage qu'ils auraient subi en raison de cette infraction; le moyen qui invoque qu'au cours de la faillite, seul le curateur peut se constituer partie civile en raison de l'insolvabilité frauduleuse, manque en droit.

BANQUEROUTE ET INSOLVABILITE FRAUDULEUSE - Insolvabilité frauduleuse - Exécution forcée - Entrave - Dommage - Constitution de partie civile par les créanciers - Recevabilité - Compétence du curateur

FAILLITE ET CONCORDATS - Infractions en relation avec la faillite. insolvabilité frauduleuse - Exécution forcée - Entrave - Dommage - Constitution de partie civile par les créanciers - Recevabilité - Compétence du curateur

Het in artikel 490bis Strafwetboek bepaalde misdrijf van bedrieglijk onvermogen is geen faillissementsmisdrijf, maar deze bepaling is van toepassing op elke schuldenaar die op enig moment de constitutieve bestanddelen van die bepaling verenigt, te weten het bedrieglijk organiseren van zijn onvermogen om zijn bezit feitelijk of juridisch te onttrekken aan ge- dwongen tenuitvoerlegging van zijn schuldeisers en het zich onttrekken aan zijn verplichting tot het betalen van een voldoende vaststaande, vervallen en opeisbare schuld, ongeacht welke van die bestanddelen het andere in de tijd voorafgaat (1). (1) Cass. 8 juni 1988, AR 6644, AC 1987-1988, nr. 615; Cass. 17 april 1991, AR 8761, AC 1990-1991, nr. 428; Cass. 5 december 2000, AR P.99.0189.N, AC 2000, nr. 667; zie Cass. 30 april 1991, AR 3130, AC 1990-1991, nr. 453, waar een zelfde redenering wordt toegepast inzake bankbreuk; I. DELBROUCK, "Bedrieglijk bewerken van onvermogen", Memorialis Postal, 35/6; B. DE SMET, "Bedrieglijk onvermogen. Het strafrecht als druk op de ketel voor burgerlijke verplichtingen." In Liber Amicorum Alain De Nauw, 184-189; C. DE VALCKENEER, "Des infractions liées à l'état de faillite", in Les infractions contre les biens, Larcier, 2008, 199-200; N. BAUWENS, "Bedrieglijk onvermogen", RW 1989-1990, 286-289; M. GELDERS, "Bedrieglijk onvermogen", noot onder Antwerpen 27 oktober 1995, RW 1996-1997, 54.

L'infraction d'insolvabilité frauduleuse prévue à l'article 490bis du Code pénal n'est pas une infraction en matière de faillite, mais cette disposition est applicable à tout débiteur qui, à tout moment, réunit les éléments constitutifs de cette disposition, à savoir l'organisation frauduleuse de son insolvabilité afin de soustraire ce qu'il possède, en fait ou juridiquement, à l'exécution forcée de la part de ses créanciers et afin de se soustraire à son obligation de paiement d'une créance suffisamment certaine, échue et exigible, quel que soit l'ordre chronologique de ces éléments (1). (1) Cass. 8 juin 1988, RG 6644, Pas. 1988, n° 615; Cass. 17 avril 1991, RG 8761, Pas. 1991, n° 428; Cass. 5 décembre 2000, RG P.99.0189.N, Pas. 2009, n° 667; Voir Cass. 30 avril 1991, RG 3130, Pas. 1991, n° 453, où un même raisonnement est appliqué en matière de banqueroute; I. DELBROUCK, « Bedrieglijk bewerken van onvermogen », Memorialis Postal, 35/6; B. DE SMET, « Bedrieglijk onvermogen. Het strafrecht als druk op de ketel voor burgerlijke verplichtingen » dans Liber Amicorum Alain De Nauw, 184-189; C. DE VALCKENEER, « Des infractions liées à l'état de faillite », dans Les infractions contre les biens, Larcier, 2008, 199-200; N. BAUWENS, « Bedrieglijk onvermogen » R.W. 1989-1990, 286-289; M. GELDERS, « Bedrieglijk onvermogen », note sous Anvers 27 octobre 1995, R.W. 1996-1997, 54.

BANKBREUK EN BEDRIEGLIJK ONVERMOGEN - Bedrieglijk onvermogen - Constitutieve bestanddelen

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTS-AKOORD EN GERECHTELIJ - Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Bedrieglijk onvermogen - Constitutieve bestanddelen

BANQUEROUTE ET INSOLVABILITE FRAUDULEUSE - Insolvabilité frauduleuse - Eléments constitutifs

FAILLITE ET CONCORDATS - Infractions en relation avec la faillite. insolvabilité frauduleuse - Insolvabilité frauduleuse - Eléments constitutifs

Het misdrijf van bedrieglijk onvermogen kan aanleiding geven zowel tot morele schade als tot specifieke materiële schade die voortspuit uit de krenking van het rechtmatige belang op spoedige betaling, waardoor bijzondere kosten zijn ontstaan en degene die beweert dergelijke schade als gevolg van dat misdrijf te hebben geleden kan klacht met burgerlijke partijstelling doen en moet daarbij, wil zijn klacht ontvankelijk zijn, zijn vermelde bewering aannemelijk maken (1). (1) Cass. 2 september 2008, AR P. 08.0125.N, AC 2008, nr.438 ; Cass., 23 februari 2005, AR P.04.1517.F, AC 2005, nr. 112.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke partij - Burgerlijke partijstelling in strafzaken - Bedrieglijk onvermogen - Schade

Krachtens artikel 63 Wetboek van Strafvordering volstaat het voor een ontvankelijke burgerlijke partijstelling te kunnen beweren door het misdrijf benadeeld te zijn geweest, dat wil zeggen dat de bewering omtrent de schade aannemelijk wordt gemaakt, zodat bijgevolg voor de ontvankelijkheid van de burgerlijke partijstelling het rechtmatige karakter van die schade niet moet worden bewezen.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke partij - Burgerlijke partijstelling in strafzaken - Voorwaarden van ontvankelijkheid

Opdat het misdrijf van bedrieglijk onvermogen bestaat en schade kan veroorzaken, is niet vereist dat de schuldeiser gepoogd heeft een titel ten uitvoer te leggen of dat hij zelfs maar beschikt over een uitvoerbare titel en evenmin heeft de tijdelijke onmogelijkheid voor de schuldeiser om met betrekking tot zijn schuldvordering een concreet middel van tenuitvoerlegging te laten gelden een invloed op het bestaan van het misdrijf.

BANKBREUK EN BEDRIEGLIJK ONVERMOGEN - Bedrieglijk onvermogen - Vereisten - Uitvoerbare titel - Tenuitvoerlegging

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAAKOORD EN GERECHTELIJ - Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Bedrieglijk onvermogen - Vereisten - Uitvoerbare titel - Tenuitvoerlegging

L'infraction d'insolvabilité frauduleuse peut donner lieu tant à un dommage moral qu'à un dommage matériel spécifique résultant de l'atteinte de l'intérêt légitime au paiement rapide entraînant des frais spéciaux supplémentaires et celui qui prétend avoir subi un tel dommage ensuite de cette infraction peut porter plainte avec constitution de partie civile et doit, en outre, rendre son allégation précitée plausible pour que sa plainte soit recevable (1). (1) Cass. 2 septembre 2008, RG P.08.0125.N, Pas. 2008, n° 438; Cass. 23 février 2005, RG P.04.1517.F, Pas. 2005, n° 112.

ACTION CIVILE - Partie civile - Constitution de partie civile en matière répressive - Insolvabilité frauduleuse - Dommage

En vertu de l'article 63 du Code d'instruction criminelle, il suffit, pour une constitution de partie civile recevable, de pouvoir prétendre avoir été lésé par l'infraction, c'est-à-dire que l'allégation concernant le dommage est rendue plausible, le caractère juste de ce dommage ne devant, par conséquent, pas être établi pour se constituer partie civile de manière recevable.

ACTION CIVILE - Partie civile - Constitution de partie civile en matière répressive - Conditions de recevabilité

Pour que l'infraction d'insolvabilité frauduleuse puisse exister et causer un dommage, il n'est pas requis que le créancier ait tenté d'exécuter un titre ni même qu'il ne dispose que d'un titre exécutoire et l'impossibilité temporaire du créancier de faire valoir un moyen concret d'exécution en ce qui concerne sa créance n'a pas davantage d'incidence sur l'existence de l'infraction.

BANQUEROUTE ET INSOLVABILITE FRAUDULEUSE - Insolvabilité frauduleuse - Conditions - Titre exécutoire - Exécution

FAILLITE ET CONCORDATS - Infractions en relation avec la faillite. insolvabilité frauduleuse - Insolvabilité frauduleuse - Conditions - Titre exécutoire - Exécution

P.14.1293.N

27 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150127.1](#)

AC nr. ...

Het misdrijf niet-verlenen van bijstand aan een persoon in gevaar, als bedoeld in artikel 422bis Strafwetboek, veronderstelt, naast het feit op de hoogte te zijn van het groot en ogenblikkelijk gevaar waarin het slachtoffer verkeert, de opzettelijke weigering het slacht-offer de hulp te verschaffen waardoor dat gevaar in de mate van het mogelijke wordt afgewend; op grond van voormeld misdrijf straft de wet de bewuste en opzettelijke onverschilligheid, de egoïstische weigering om hulp te bieden en niet de ondoeltreffendheid, onhandigheid of ontoereikendheid van de hulp die op grond van een beoordelingsfout of een verkeerde diagnose is verleend (1). (1) Cass. 7 november 2012, AR P.12.0905.F, AC 2012, nr. 599; zie I. DE LA SERNA, "Les abstentions coupables", in Les infractions contre les personnes, Brussel, Larcier, p. 557 tot 560 en 567 tot 569.

SCHULDIG VERZUIM - Bedrieglijk onvermogen - Gedwongen tenuitvoerlegging - Belemmering - Schade - Burgerlijke partijstelling door de schuldeisers - Ontvankelijkheid - Bevoegdheid van de curator

Le délit de non-assistance à personne en danger, prévu à l'article 422bis du Code pénal, suppose, outre la connaissance du péril grave et actuel auquel la victime est exposée, le refus intentionnel de lui apporter l'aide apte à conjurer ce danger dans la mesure du possible; au titre de cette infraction, la loi punit l'inertie consciente et volontaire, le refus égoïste de porter secours, et non l'inefficacité, la maladresse ou l'inadéquation de l'aide procurée sur la base d'une erreur d'appréciation ou de diagnostic (1). (1) Cass. 7 novembre 2012, RG P.12.0905.F, Pas. 2012, n° 599; Voir I. DE LA SERNA, « Les abstentions coupables », dans Les infractions contre les personnes, Bruxelles, Larcier, p. 557 à 560 et 567 à 569.

ABSTENTION COUPABLE - Insolvabilité frauduleuse - Exécution forcée - Entrave - Dommage - Constitution de partie civile par les créanciers - Recevabilité - Compétence du curateur

P.14.1296.N

10 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151110.5](#)

AC nr. ...

De rechter mag het verzoek om taalwijziging als bedoeld in artikel 23 Taalwet Gerechtzaken afwijzen indien er objectiveerbare omstandigheden zijn eigen aan de zaak die maken dat het aangewezen is dat hijzelf de zaak beoordeelt; de rechter oordeelt onaantastbaar over het voorhanden zijn van dergelijke omstandigheden maar het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (1). (1) Cass. 10 november 2015, AR P.15.0714.N, AC 2015, nr. ...; Zie: Cass. 15 november 2011, AR P.11.0563.N, AC 2011, nr. 618; Cass. 3 maart 1999, AR P.99.0148.F, AC 1999, nr. 128.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Taalgebruik gerechtzaken - Strafzaken - Verzoek tot verwijzing naar een andere rechtscollege van dezelfde rang - Objectiveerbare

Le juge peut rejeter la demande de changement de langue telle que prévue à l'article 23 de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, s'il existe des circonstances objectives propres à la cause préconisant qu'il statue lui-même; le juge apprécie souverainement l'existence de telles circonstances mais la Cour examine si le juge ne déduit pas de ses constatations des conséquences qu'elles ne peuvent justifier (1). (1) Cass. 10 novembre 2015, RG P.15.0714.N, Pas. 2015, n° ...; Voir: Cass. 3 mars 1999, RG P.99.0148.F, Pas. 1999, n° 128; Cass. 15 novembre 2011, RG P.11.0563.N, Pas. 2011, n° 618.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Langues (Emploi des) en matière judiciaire - Matière répressive - Demande de renvoi à une autre juridiction de même ordre

omstandigheden van de zaak - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Taalgebruik gerechtszaken - Strafzaken - Verzoek tot verwijzing naar een andere rechtscollege van dezelfde rang - Objectieveerbare omstandigheden van de zaak

TAAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In hoger beroep - Strafzaken - Verzoek tot verwijzing naar een andere rechtscollege van dezelfde rang - Omstandigheden van de zaak - Aard - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof

Circonstances objectives de la cause - Appréciation souveraine par le juge du fond - Examen par la Cour

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Langues (Emploi des) en matière judiciaire - Matière répressive - Demande de renvoi à une autre juridiction de même ordre - Circonstances objectives de la cause

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En appel - Matière répressive - Demande de renvoi à une autre juridiction de même ordre - Circonstances de la cause - Nature - Appréciation souveraine par le juge du fond - Examen par la Cour

Verantwoordt de afwijzing van het verzoek om verwijzing naar een ander rechtscollege overeenkomstig artikel 23, tweede en vierde lid, Taalwet Gerechtszaken niet naar recht, de rechter die geen objectiveerbare omstandigheden eigen aan de zaak in aanmerking neemt die maken dat het aangewezen is dat de rechtbank de zaak zelf dient te beoordelen, namelijk dat de verzoeker in essentie de feiten niet heeft betwist gelet op een deels betaalde minnelijke schikking, er voldoende Franse tolken ter beschikking staan van de rechtbank waarop desgewenst een beroep kan worden gedaan en een taalwijziging in een dergelijke vrij eenvoudige zaak de berechting volkomen nodeloos zou vertragen en geenszins bevorderlijk is voor de goede rechtsbedeling (1). (1) Zie: Cass. 10 november 2015, AR P.15.0714.N, AC 2015, nr. ...

TAAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In hoger beroep - Strafzaken - Verzoek tot verwijzing naar een andere rechtscollege van dezelfde rang - Afwijzing op grond van niet objectiveerbare omstandigheden eigen aan de zaak - Wettigheid - Toepassing

Ne justifie pas légalement le rejet de la demande de renvoi à une autre juridiction de même ordre, conformément à l'article 23, alinéas 2 et 4, de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, le juge qui ne prend pas en considération des circonstances objectives propres à la cause préconisant que le tribunal doit statuer lui-même, à savoir que le demandeur n'a pas essentiellement contesté les faits compte tenu d'une transaction partiellement versée, qu'un nombre suffisant d'interprètes francophones, auxquels il peut, au besoin, être fait appel, est à la disposition du tribunal et qu'un changement de langue en une telle cause relativement simple entraverait tout à fait inutilement le cours de la justice et ne serait aucunement favorable à une bonne administration de la justice (1). (1) Voir: Cass. 10 novembre 2015, RG P.15.0714.N, Pas. 2015, n° ...

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En appel - Matière répressive - Demande de renvoi à une autre juridiction de même ordre - Rejet non fondé sur des circonstances objectives propres à la cause - Légalité - Application

De aan artikel 3 EVRM door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens ontleende procedurele verplichting voor de Staat om een officieel onderzoek te voeren dat effectief moet zijn, in die zin dat het moet kunnen leiden tot de identificatie en de bestraffing van de verantwoordelijken, is een middelen- en geen resultaatsverplichting; slechts die onderzoekshandelingen moeten worden gesteld die redelijkerwijze tot de identificatie en de bestraffing van de verantwoordelijken kunnen leiden (1). (1) Zie EHRM, 24 maart 2011, Giuliani en Gaggio t. Italië, §301.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Algemeen - Niet-gerechtvaardigd politiegeweld bij arrestatie of detentie - Procedurele verplichting voor de Staat om een officieel onderzoek te voeren - Aard van de verplichting

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Algemeen - Niet-gerechtvaardigd politiegeweld bij arrestatie of detentie - Procedurele verplichting voor de Staat om een officieel onderzoek te voeren - Onderzoekshandelingen

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Algemeen - Niet-gerechtvaardigd politiegeweld bij arrestatie of detentie - Procedurele verplichting voor de Staat om een officieel onderzoek te voeren

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Niet-gerechtvaardigd politiegeweld bij arrestatie of detentie - Procedurele verplichting voor de Staat om een officieel onderzoek te voeren - Onderzoekshandelingen

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Niet-gerechtvaardigd politiegeweld bij arrestatie of detentie - Procedurele verplichting voor de Staat om een officieel onderzoek te voeren - Aard van de verplichting

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Niet-gerechtvaardigd politiegeweld bij arrestatie of detentie - Procedurele verplichting voor de Staat om een officieel onderzoek te voeren

L'obligation procédurale pour l'État, déduite de l'article 3 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales par la Cour européenne des Droits de l'Homme, de procéder à une enquête officielle qui doit être effective, en ce sens qu'elle doit pouvoir mener à identifier et à punir les responsables, est une obligation de moyen mais non de résultats; seuls doivent être accomplis les actes d'instruction permettant raisonnablement d'identifier et de punir les responsables (1). (1) Voir C.E.D.H. 24 mars 2011, Giuliani et Gaggio c/ Italie, § 301.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Généralités - Violence policière injustifiée lors de l'arrestation ou de la détention - Obligation procédurale de l'Etat de procéder à une enquête officielle - Nature de l'obligation

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Généralités - Violence policière injustifiée lors de l'arrestation ou de la détention - Obligation procédurale de l'Etat de procéder à une enquête officielle - Actes d'instruction

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Généralités - Violence policière injustifiée lors de l'arrestation ou de la détention - Obligation procédurale de l'Etat de procéder à une enquête officielle

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Violence policière injustifiée lors de l'arrestation ou de la détention - Obligation procédurale de l'Etat de procéder à une enquête officielle - Actes d'instruction

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Violence policière injustifiée lors de l'arrestation ou de la détention - Obligation procédurale de l'Etat de procéder à une enquête officielle - Nature de l'obligation

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Violence policière injustifiée lors de l'arrestation ou de la détention - Obligation procédurale de l'Etat de procéder à une enquête officielle

Het door artikel 6.1 EVRM en artikel 14.1 IVBPR gewaarborgde recht op een eerlijke behandeling van de zaak vereist dat de beslissing die ter gelegenheid van de regeling van de rechtspleging een einde stelt aan de strafvordering, de voornaamste redenen vermeldt tot staving van die beslissing en dit ongeacht of er een conclusie is ingediend; niet is vereist dat de rechter een gedetailleerd antwoord verstrekt over elk mogelijk twistpunt: het volstaat dat de rechter de redenen vermeldt die de burgerlijke partij in staat stellen de beslissing te begrijpen; de omstandigheid dat een burgerlijke partij het niet eens is met de beslissing van het onderzoeksgerecht tot buitenvervolginstelling houdt geen miskenning in van de uit artikel 6.1 EVRM en artikel 14.1 IVBPR afgeleide motiveringsverplichting (1). (1) Zie Cass. 12 september 2012, AR P.12.0544.F, AC 2012, nr. 458; Cass. 16 april 2013, AR P.12.0858.N, AC 2013, nr. 238; Cass. 10 december 2013, AR P.13.1348.N, AC 2013, nr. 670; Cass. 14 januari 2014, AR P.13.1213.N, AC 2014, nr. 26.

Le droit à un examen équitable de la cause garanti par les articles 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et 14.1 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques, requiert que la décision qui met un terme à l'action publique dans le cadre du règlement de la procédure, indique les principales raisons qui soutiennent cette décision et cela, nonobstant le dépôt de conclusions; il n'est pas requis que le juge fournisse une réponse détaillée sur chaque point éventuellement litigieux: il suffit que le juge indique les raisons permettant à la partie civile de comprendre la décision; la circonstance qu'une partie civile ne soit pas d'accord avec la décision de non lieu rendue par la juridiction d'instruction n'implique pas la violation du devoir de motivation déduit des articles 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et 14.1 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques (1). (1) Voir Cass. 12 septembre 2012, RG P.12.0544.F, Pas. 2012, n° 458; Cass. 16 avril 2013, RG P.12.0858.N, Pas. 2013, n° 238; Cass. 10 décembre 2013, RG P.13.1348.N, Pas. 2013, n° 670; Cass. 14 janvier 2014, RG P.13.1213.N, Pas. 2014, n° 26.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Regeling van de rechtspleging - Beslissing die een einde stelt aan de strafvordering - Burgerlijke partij - Redenen van de beslissing - Motiveringsplicht

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Droit à un examen équitable de la cause - Règlement de la procédure - Décision qui met un terme à l'action publique - Partie civile - Motifs de la décision - Devoir de motivation

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Onderzoeksgerecht - Regeling van de rechtspleging - Beslissing die een einde stelt aan de strafvordering - Burgerlijke partij - Redenen van de beslissing - Motiveringsplicht

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un examen équitable de la cause - Juridiction d'instruction - Règlement de la procédure - Décision qui met un terme à l'action publique - Partie civile - Motifs de la décision - Devoir de motivation

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Onderzoeksgerecht - Regeling van de rechtspleging - Beslissing die een einde stelt aan de strafvordering - Burgerlijke partij - Redenen van de beslissing - Motiveringsplicht

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 1er - Droit à un examen équitable de la cause - Juridiction d'instruction - Règlement de la procédure - Décision qui met un terme à l'action publique - Partie civile - Motifs de la décision - Devoir de motivation

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Onderzoeksgerecht - Regeling van de rechtspleging - Beslissing die een einde stelt aan de strafvordering - Burgerlijke partij - Redenen van de beslissing - Motiveringsplicht

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Juridiction d'instruction - Règlement de la procédure - Décision qui met un terme à l'action publique - Partie civile - Motifs de la décision - Devoir de motivation

Uit artikel 3 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, volgt dat indien een persoon het slachtoffer werd van geweld terwijl hij werd gearresteerd of tijdens zijn detentie, er een sterk feitelijk vermoeden bestaat dat de autoriteiten daarvoor verantwoordelijk zijn, het de Staat toekomt om daarvoor een overtuigende verklaring te geven en dat indien hij daarin niet slaagt, een verdragsrechtelijke inbreuk van de Staat vaststaat (1); uit deze bepaling volgt evenwel niet dat de nationale rechter die moet oordelen over de aanwezigheid van voldoende bezwaren in hoofde van wegens het gebruik van niet-gerechtigd geweld verdachte politieambtenaren, ertoe gehouden is de verklaringen van slachtoffers als geloofwaardig aan te nemen en de verklaringen van de verdachten als niet geloofwaardig te verwerpen wat een schending zou uitmaken van het door artikel 6.2 EVRM gewaarborgde vermoeden van onschuld, waarvan ook politieambtenaren verdacht van niet-gerechtigd geweld genieten (1). (1) Zie EHRM, 28 oktober 1998, Assenov e.a. t. Bulgarije, §92-102; EHRM, 1 juli 2004, Bakbak t. Turkije, §47; EHRM, 23 februari 2006, Ognyanova en Choban t. Bulgarije, § 94-95; EHRM, 10 maart 2009, Turan Cakir t. België, §54; EHRM, 4 november 2010, Darraj t. Frankrijk, § 36; EHRM, 9 oktober 2012, Mikiashvili t. Georgië, § 69-71.

Il résulte de l'article 3 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, tel qu'interprété par la Cour européenne des Droits de l'Homme, que si une personne a été victime de violences alors qu'elle se trouvait en garde à vue ou au cours de sa détention, il y a une forte présomption de fait que les autorités en sont responsables; il appartient à l'État de fournir une explication plausible à cet égard et s'il n'y parvient pas, une infraction conventionnelle est établie dans le chef de l'État (1); il ne résulte toutefois pas de cette disposition que le juge national appelé à se prononcer sur l'existence de charges suffisantes dans le chef des agents de police suspectés d'avoir eu recours à une violence injustifiée, est tenu d'admettre comme étant crédibles les déclarations des victimes et de rejeter comme n'étant pas crédibles les déclarations des suspects, ce qui constituerait une violation de la présomption d'innocence garantie par l'article 6.2 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, dont bénéficient les agents de police suspectés de violence injustifiée. (1) Voir C.E.D.H. 28 octobre 1998, Assenov et autres c/ Bulgarie, § 92-102; C.E.D.H. 1er juillet 2004, Bakbak c/ Turquie, § 47; C.E.D.H. 23 février 2006, Ognyanova et Choban c/ Bulgarie, § 94-95; C.E.D.H. 10 mars 2009, Turan Cakir c/ Belgique, § 54; C.E.D.H. 4 novembre 2010, Darraj c/ France, § 36; C.E.D.H. 9 octobre 2012, Mikiashvili c/ Géorgie, § 69-71.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Niet-gerechtigd politiegeweld bij arrestatie of detentie - Sterk feitelijk vermoeden van verantwoordelijkheid van de autoriteiten - Taak van de Staat - Taak van de nationale rechter

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Niet-gerechtigd politiegeweld bij arrestatie of detentie - Sterk feitelijk vermoeden van verantwoordelijkheid van de autoriteiten - Taak van de Staat - Taak van de nationale rechter - Vermoeden van onschuld

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Niet-gerechtigd politiegeweld bij arrestatie of detentie - Sterk feitelijk vermoeden van verantwoordelijkheid van de autoriteiten - Taak van de Staat - Taak van de nationale rechter

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Vermoeden van onschuld -

PREUVE - Matière répressive - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Violence policière injustifiée lors de l'arrestation ou de la détention - Forte présomption de fait de la responsabilité des autorités - Mission de l'Etat - Mission du juge national

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.2 - Violence policière injustifiée lors de l'arrestation ou de la détention - Forte présomption de fait de la responsabilité des autorités - Mission de l'Etat - Mission du juge national - Présomption d'innocence

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Violence policière injustifiée lors de l'arrestation ou de la détention - Forte présomption de fait de la responsabilité des autorités - Mission de l'Etat - Mission du juge national

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS -

Niet-gerechvaardigd politiegeweld bij arrestatie of detentie - Sterk feitelijk vermoeden van verantwoordelijkheid van de autoriteiten - Taak van de Staat - Taak van de nationale rechter

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Vermoeden van onschuld - Niet-gerechvaardigd politiegeweld bij arrestatie of detentie - Sterk feitelijk vermoeden van verantwoordelijkheid van de autoriteiten - Taak van de Staat - Taak van de nationale rechter - Toepassing

Présomption d'innocence - Violence policière injustifiée lors de l'arrestation ou de la détention - Forte présomption de fait de la responsabilité des autorités - Mission de l'Etat - Mission du juge national

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Présomption d'innocence - Violence policière injustifiée lors de l'arrestation ou de la détention - Forte présomption de fait de la responsabilité des autorités - Mission de l'Etat - Mission du juge national - Application

P.14.1306.N

22 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151222.2](#)

AC nr. ...

Het feit dat de rechter bij toepassing van de artikelen 42, 3° en 43bis Strafwetboek de geldwaarde van de vermogensvoordelen ex aequo et bono kan ramen en die waarde kan verbeurdverklaren, verplicht hem niet over te gaan tot de verbeurdverklaring van vermogensvoordelen waarvan hij onaantastbaar oordeelt dat zij, hoewel zij bestaan, onvoldoende te begroten zijn; ook een begroting ex aequo et bono van vermogensvoordelen vereist, om niet willekeurig te zijn, dat het strafdossier voldoende gegevens bevat om zo nauwkeurig mogelijk de omvang van die voordelen te bepalen, maar bij de beoordeling of het strafdossier voldoende gegevens bevat om zo nauwkeurig mogelijk de omvang van de vermogensvoordelen te bepalen, mag de rechter zich niet beperken tot de gegevens opgenomen in de door artikel 43bis, eerste lid, Strafwetboek bedoelde vordering van het openbaar ministerie, maar dient hij rekening te houden met alle elementen van het strafdossier (1). (1) Zie Cass. 14 december 1994, AR P.94.1033.F, AC 1994, nr. 555; Cass. 13 november 2007, AR P.07.0929.N, AC 2007, nr. 547.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Raming van de geldwaarde - Raming ex aequo et bono

Le fait qu'en application des articles 42, 3°, et 43bis du Code pénal, le juge puisse procéder à l'évaluation ex aequo et bono de la valeur monétaire des avantages patrimoniaux et à la confiscation de cette valeur, ne l'oblige pas à procéder à la confiscation des avantages patrimoniaux dont il décide souverainement que, bien qu'ils existent, leur estimation est lacunaire; de même, une évaluation ex aequo et bono des avantages patrimoniaux requiert, pour ne pas être arbitraire, que le dossier répressif comporte des éléments suffisants permettant de déterminer aussi précisément que possible l'ampleur de ces avantages, mais, pour apprécier si le dossier répressif comporte des éléments suffisants pour déterminer aussi précisément que possible l'ampleur des avantages patrimoniaux, le juge ne peut se limiter aux éléments énoncés dans la requête du ministère public visée à l'article 43bis, alinéa 1er, du Code pénal, mais doit également tenir compte de tous les éléments du dossier répressif (1). (1) Voir Cass. 14 décembre 1994, RG P.94.1033.F, Pas. 1994, n° 555; Cass. 13 novembre 2007, RG P.07.0929.N, Pas. 2007, n° 547.

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Confiscation d'avantages patrimoniaux - Evaluation de la valeur monétaire - Evaluation ex aequo et bono

P.14.1339.N

10 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150310.4](#)

AC nr. ...

Artikel 6.3.a EVRM dat bepaalt dat eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd het recht heeft onverwijld, in een taal die hij verstaat en in bijzonderheden, op de hoogte te worden gesteld van de aard en de reden van de tegen hem ingestelde beschuldigingen, bedoelt met de "redenen" van de ingestelde beschuldiging de strafbare feiten die ten laste worden gelegd, maar niet de gedetailleerde omschrijving van de materiële feiten waaruit het ten laste gelegde gebruik van de valse stukken bestaat, en met de "aard" van die beschuldiging de juridische kwalificatie ervan (1). (1) Cass. 4 maart 2008, AR P.08.0332.N, AC 2008, nr. 15; Cass. 21 januari 2014, AR P.12.1642.N, AC 2014, nr. 46. In vergelijking met de hiervoor aangehaalde arresten verduidelijkt het Hof ingevolge de mondelinge conclusie van het openbaar ministerie in het thans geannoteerde arrest zijn standpunt met betrekking tot de precieze draagwijdte van artikel 6.3.a EVRM.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.a - Kennisgeving van de aard en de redenen van de beschuldiging

De omstandigheid dat de eiser het niet eens is met het verslag van de door de onderzoeksrechter aangestelde deskundige en dat hij de weerlegging van dat verslag zal moeten betrekken in zijn verweer voor de vonnisrechter, houdt geen omkering van de bewijslast noch miskenning van het vermoeden van onschuld in; voor de vonnisrechter beschikt de eiser immers over de waarborgen tot eerbiediging van het recht van verdediging en kan hij het bedoelde verslag, dat enkel de waarde heeft van een advies, vrij betwisten en tegenspreken.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Betwisting van een deskundigenverslag - Omkering van de bewijslast

L'article 6.3.a de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, aux termes duquel tout accusé a droit à être informé, dans le plus court délai, dans une langue qu'il comprend et d'une manière détaillée, de la nature et de la cause de l'accusation portée contre lui, vise par « cause » de l'accusation portée les faits punissables mis à charge, mais pas la description circonstanciée des faits matériels constitutifs de la prévention d'usage de faux, et par « nature » de cette accusation, sa qualification juridique (1). (1) Cass. 4 mars 2008, RG P.08.0332.N, Pas. 2008, n° 15; Cass. 21 janvier 2014, RG P.12.1642.N, Pas. 2014, n° 46. En comparaison avec les arrêts susmentionnés, la Cour précise dans l'arrêt annoté en l'espèce, ensuite des conclusions orales du ministère public, son point de vue concernant la portée exacte de l'article 6.3.a de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3, a - Information de la nature et de la cause de l'accusation

La circonstance que le demandeur soit en désaccord avec le rapport de l'expert désigné par le juge d'instruction et qu'il devra associer la réfutation de ce rapport à sa défense développée devant la juridiction de jugement, n'implique pas le renversement de la charge de la preuve ni la violation de la présomption d'innocence; en effet, le demandeur bénéficie, devant la juridiction de jugement, des garanties du respect de ses droits de défense et peut librement contester et contredire ledit rapport, qui a uniquement valeur d'avis.

PREUVE - Matière répressive - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Charge de la preuve - Contestation du rapport d'expertise - renversement de la charge de la preuve

De omstandigheid dat een partij niet kan deelnemen aan een door de onderzoeksrechter bevolen deskundigenonderzoek, behoudens wanneer en in zoverre deze laatste zulks gepast vindt voor de waarheidsvinding, houdt geen schending van artikel 6 EVRM noch miskenning van het recht van verdediging in; de eerbiediging van die bepaling en dat recht wordt immers gewaarborgd bij de behandeling van de zaak voor de vonnisrechter, die onaantastbaar de bewijswaarde van het verslag van de door de onderzoeksrechter aangestelde deskundige beoordeelt en voor wie de partijen dat verslag vrij kunnen betwisten en tegenspreken en die ook de door de onderzoeksrechter aangestelde deskundige of de door de partijen aangebrachte technische raadslieden kan horen en zelf deskundigen kan aanstellen (1). (1) Cass. 26 oktober 2010, AR P.10.1029.N, AC 2010, nr. 637; Cass. 13 november 2012, AR P.12.1082.N, AC 2012, nr. 610 met concl. OM; Cass. 22 oktober 2014, AR P.13.0764.F, AC 2014, nr. ...

DESKUNDIGENONDERZOEK - Strafzaken - Door de onderzoeksrechter bevolen deskundigenonderzoek - Niet-tegensprekelijk karakter - Compenserende waarborgen
ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Door de onderzoeksrechter bevolen deskundigenonderzoek - Niet-tegensprekelijk karakter - Compenserende waarborgen
RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Door de onderzoeksrechter bevolen deskundigenonderzoek - Niet-tegensprekelijk karakter - Compenserende waarborgen
RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Door de onderzoeksrechter bevolen deskundigenonderzoek - Niet-tegensprekelijk karakter - Compenserende waarborgen

La circonstance qu'une partie ne peut pas prendre part à une expertise ordonnée par le juge d'instruction, hormis lorsque et pour autant que ce dernier l'estime judicieux, n'implique la violation ni de l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, ni des droits de la défense; le respect de cette disposition et de ces droits est, en effet, garanti lors de l'examen de la cause devant la juridiction de jugement, qui apprécie souverainement la valeur probante du rapport de l'expert désigné par le juge d'instruction, devant laquelle les parties peuvent librement critiquer ou contredire ce rapport et devant laquelle peuvent également être entendus l'expert désigné par le juge d'instruction ou les conseillers techniques présentés par les parties, des experts pouvant même être désignés (1). (1) Cass. 26 octobre 2010, RG P.10.1029.N, Pas. 2010, n° 637; Cass. 13 novembre 2012, RG P.12.1082.N, Pas. 2012, n° 610, avec concl. MP, publiées à leur date dans AC; Cass. 22 octobre 2014, RG P.13.0764.F, Pas. 2014, n° ...

EXPERTISE - Matière répressive - Expertise ordonnée par le juge d'instruction - Caractère non contradictoire - Garanties compensatoires

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Expertise ordonnée par le juge d'instruction - Caractère non contradictoire - Garanties compensatoires

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Expertise ordonnée par le juge d'instruction - Caractère non contradictoire - Garanties compensatoires

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Expertise ordonnée par le juge d'instruction - Caractère non contradictoire - Garanties compensatoires

De onderzoeksrechter die het deskundigenonderzoek beveelt en de kamer van inbeschuldigingstelling voor wie nadien de eenzijdigheid van dat onderzoek wordt betwist, oordelen onaantastbaar of het geheim van het onderzoek een obstakel vormt voor het verlenen van tegenspraak bij de uitvoering van dat onderzoek; weliswaar kan de kamer van inbeschuldigingstelling binnen het kader van haar beoordeling en rekening houdend met het verweer van de partijen, nieuw of bijkomend onderzoek bevelen, maar zij is daartoe niet verplicht en kan verwijzen naar de waarborgen waarover de partijen beschikken voor de vonnisrechter of naar diens nog onzekere beoordeling van de bewijswaarde van het deskundigenverslag of van het belang van dat verslag in het geheel van de door het onderzoek opgeleverde bewijselementen (1). (1) Cass. 13 november 2012, AR P.12.1082.N, AC 2012, nr. 610 met concl. OM.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regelmaticheid van de procedure - Door de onderzoeksrechter bevolen eenzijdig deskundigenonderzoek - Verwijzing door de raadkamer - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Betwisting van de eenzijdigheid van het deskundigenonderzoek - Onaantastbare beoordeling

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Betwisting van de eenzijdigheid van een door de onderzoeksrechter bevolen deskundigenonderzoek - Onaantastbare beoordeling

ONDERZOEKSRECHTER - Deskundigenonderzoek - Beoordeling of het geheim van het onderzoek zich verzet tegen het verlenen van tegenspraak - Onaantastbare beoordeling

De verplichting voor de onderzoeksrechter het gerechtelijk onderzoek ook à décharge te voeren, verplicht hem niet het door hem bevolen deskundigenonderzoek op tegenspraak te doen verlopen.

DESKUNDIGENONDERZOEK - Door de onderzoeksrechter bevolen deskundigenonderzoek - Verplichting te onderzoeken à charge en à décharge - Onderzoek à décharge

ONDERZOEKSRECHTER - Verplichting te onderzoeken à charge en à décharge - Onderzoek à décharge - Deskundigenonderzoek

Le juge d'instruction ayant ordonné l'expertise et la chambre des mises en accusation devant laquelle le caractère unilatéral de cette expertise est ensuite contesté, décident de manière souveraine si le secret de l'instruction constitue un obstacle pour consentir à l'exécution contradictoire de cette expertise; certes, la chambre des mises en accusation peut, dans le cadre de son appréciation et compte tenu de la défense des parties, ordonner une nouvelle expertise ou une expertise complémentaire, sans toutefois y être tenue, et elle peut se référer aux garanties offertes aux parties devant la juridiction de jugement, à son appréciation encore incertaine de la valeur probante du rapport d'expertise ou à l'importance dudit rapport parmi l'ensemble des éléments de preuve recueillis au cours de l'instruction (1). (1) Cass. 13 novembre 2012, RG P.12.1082.N, Pas. 2012, n° 610, avec concl. MP, publiées à leur date dans AC.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Régularité de la procédure - Expertise unilatérale ordonnée par le juge d'instruction - Renvoi par la chambre du conseil - Appel - Chambre des mises en accusation - Contestation du caractère unilatéral de l'expertise - Appréciation souveraine

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contestation du caractère unilatéral d'une expertise ordonnée par le juge d'instruction - Appréciation souveraine

JUGE D'INSTRUCTION - Expertise - Décision rendue sur la question de savoir si le secret de l'instruction constitue un obstacle à l'exécution contradictoire - Appréciation souveraine

L'obligation pour le juge d'instruction d'instruire tant à charge qu'à décharge ne lui impose pas l'exécution contradictoire de l'expertise qu'il a ordonnée.

EXPERTISE - Expertise ordonnée par le juge d'instruction - Obligation d'instruire à charge et à décharge - Instruction à décharge

JUGE D'INSTRUCTION - Obligation d'instruire à charge et à décharge - Instruction à décharge - Expertise

Hoewel het recht van verdediging vereist dat een inverdenkinggestelde voldoende wordt ingelicht over de hem ten laste gelegde feiten, schrijft geen enkele bepaling voor dat die inlichting alleen kan voortvloeien uit de vordering tot verwijzing; die inlichting kan mede gegeven worden aan de hand van de stukken van het strafdossier, waarvan de inverdenkinggestelde heeft kunnen kennisnemen en waarover hij voor het onderzoeksgerecht zijn recht van verdediging vrij heeft kunnen uitoefenen (1). (1) Cass. 21 januari 2014, AR P.12.1642.N, AC 2014, nr. 46.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Verplichte onverwijfde gedetailleerde kennisgeving van de aard en de redenen van de beschuldiging - Wijze waarop aan deze verplichting kan worden voldaan

Bien que les droits de la défense requièrent qu'un inculpé soit suffisamment informé des faits mis à sa charge, aucune disposition ne prescrit que ces informations puissent uniquement résulter de la demande de renvoi; ces informations peuvent aussi résulter des pièces du dossier répressif dont l'inculpé a pu prendre connaissance et à propos desquelles il a pu librement exercer ses droits de la défense (1). (1) Cass. 21 janvier 2014, RG P.12.1642.N, Pas. 2014, n° 46.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Information obligatoire, dans le plus court délai et d'une manière détaillée, de la nature et de la cause de l'accusation - Manière dont cette obligation peut être observée

P.14.1341.N

28 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150428.4](#)

AC nr. ...

De in een bijzonder reglement van een rechtbank van eerste aanleg op grond van artikel 88, §1, tweede lid, laatste zin, Gerechtelijk Wetboek bepaalde regeling van de verdeling van de zaken onder de onderzoeksrechters beoogt als maatregel van inwendige orde enkel een efficiënte behandeling van de gerechtelijke onderzoeken binnen eenzelfde rechtbank, zonder aan de bij de gerechtelijke onderzoeken betrokken partijen rechten te verlenen; uit het loutere gegeven dat een gerechtelijk onderzoek niet werd toegewezen overeenkomstig de in het bijzonder reglement van de rechtbank van eerste aanleg uitgewerkte regeling kan als dusdanig geen miskening van de rechten van de bij het gerechtelijk onderzoek betrokken partijen worden afgeleid (1). (1) Zie Cass. 14 november 1979, AC 1979-80, nr. 182.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regelmaticheid van de procedure - Bijzonder reglement van de rechtbank van eerste aanleg - Regeling van de verdeling van de zaken onder de onderzoeksrechters - Toewijzing onderzoeksrechter niet overeenkomstig reglement

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Algemeen - Bijzonder reglement van de rechtbank van eerste aanleg - Regeling van de verdeling van de zaken onder de onderzoeksrechters - Toewijzing onderzoeksrechter niet

Le règlement de répartition des affaires entre les juges d'instruction prévu dans le règlement particulier d'un tribunal de première instance sur la base de l'article 88, § 1er, alinéa 2, dernière phrase, du Code judiciaire vise uniquement, en tant que mesure d'ordre intérieur, un traitement efficace des instructions judiciaires au sein d'un même tribunal, sans conférer de droits aux parties concernées par les instructions judiciaires; du simple fait qu'une instruction judiciaire n'a pas été attribuée conformément à la réglementation élaborée dans le règlement particulier du tribunal de première instance, ne peut être déduite, en tant que telle, une violation des droits des parties concernées par l'instruction judiciaire (1). (1) Voir Cass. 14 novembre 1979 (Bull. et Pas. 1980, I, 354).

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Régularité de la procédure - Règlement particulier du tribunal de première instance - Règlement de répartition des affaires entre les juges d'instruction - Désignation d'un juge d'instruction non conforme au règlement

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Généralités - Règlement particulier du tribunal de première instance - Règlement de répartition des affaires entre les juges d'instruction - Désignation d'un juge d'instruction non conforme au règlement

overeenkomstig reglement

RECHTBANKEN - Strafzaken - Algemeen - Gerechtelijk onderzoek - Bijzonder reglement van de rechtbank van eerste aanleg - Regeling van de verdeling van de zaken onder de onderzoeksrechters - Toewijzing onderzoeksrechter niet overeenkomstig reglement

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Bijzonder reglement van de rechtbank van eerste aanleg - Regeling van de verdeling van de zaken onder de onderzoeksrechters - Toepassing

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Bijzonder reglement van de rechtbank van eerste aanleg - Regeling van de verdeling van de zaken onder de onderzoeksrechters

TRIBUNAUDX - Matière répressive - Généralités - Instruction judiciaire - Règlement particulier du tribunal de première instance - Règlement de répartition des affaires entre les juges d'instruction - Désignation d'un juge d'instruction non conforme au règlement

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Règlement particulier du tribunal de première instance - Règlement de répartition des affaires entre les juges d'instruction - Application

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Règlement particulier du tribunal de première instance - Règlement de répartition des affaires entre les juges d'instruction

De omstandigheid dat de onderzoeksrechter bij wie de klacht met burgerlijke partijstelling werd ingediend, het dossier heeft meegedeeld aan de procureur des Konings overeenkomstig artikel 70 Wetboek van Strafvordering en het gegeven dat de procureur des Konings een vordering heeft genomen teneinde de raadkamer over de ingestelde strafvordering te laten beslissen, hebben niet tot gevolg dat het gerechtelijk onderzoek niet langer bij die onderzoeksrechter aanhangig is.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Onderzoeksrechter - Mededeling dossier aan de procureur des Konings - Vordering procureur des Konings teneinde de raadkamer over de ingestelde strafvordering te laten beslissen

ONDERZOEKSGERECHTEN - Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksrechter - Mededeling dossier aan de procureur des Konings - Vordering procureur des Konings teneinde de raadkamer over de ingestelde strafvordering te laten beslissen

ONDERZOEKSRECHTER - Gerechtelijk onderzoek - Mededeling dossier aan de procureur des Konings - Vordering procureur des Konings teneinde de raadkamer over de ingestelde strafvordering te laten beslissen

OPENBAAR MINISTERIE - Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksrechter - Mededeling dossier aan de procureur des Konings - Vordering procureur des Konings teneinde de raadkamer over de ingestelde strafvordering te laten beslissen

La circonstance que le juge d'instruction devant lequel la plainte avec constitution de partie civile a été déposée a communiqué le dossier au procureur du Roi conformément à l'article 70 du Code d'instruction criminelle et le fait que le procureur du Roi a requis afin de laisser la chambre du conseil statuer sur l'action publique exercée, n'ont pas pour conséquence que l'instruction judiciaire ne soit plus pendante devant le juge d'instruction.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Juge d'instruction - Communication du dossier au procureur du Roi - Réquisition du procureur du Roi afin de laisser la chambre du conseil statuer sur l'action publique exercée

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Instruction judiciaire - Juge d'instruction - Communication du dossier au procureur du Roi - Réquisition du procureur du Roi afin de laisser la chambre du conseil statuer sur l'action publique exercée

JUGE D'INSTRUCTION - Instruction judiciaire - Communication du dossier au procureur du Roi - Réquisition du procureur du Roi afin de laisser la chambre du conseil statuer sur l'action publique exercée

MINISTERE PUBLIC - Instruction judiciaire - Juge d'instruction - Communication du dossier au procureur du Roi - Réquisition du procureur du Roi afin de laisser la chambre du conseil statuer sur l'action publique exercée

Uit de samenlezing van de bepalingen van de artikelen 63, eerste lid, en 70, Wetboek van Strafvordering en artikel 88, §1, tweede lid, laatste zin, Gerechtelijk Wetboek, volgt dat indien bij een onderzoeksrechter een klacht met burgerlijke partijstelling werd ingediend, deze onderzoeksrechter gelast blijft met dit gerechtelijk onderzoek totdat de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg overeenkomstig het bijzonder reglement van de rechtbank desgevallend een andere onderzoeksrechter heeft aangewezen.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Algemeen - Klacht met burgerlijke partijstelling - Bijzonder reglement van de rechtbank - Aanwijzing andere onderzoeksrechter

ONDERZOEKSRECHTER - Klacht met burgerlijke partijstelling - Gerechtelijk onderzoek - Bijzonder reglement van de rechtbank - Aanwijzing andere onderzoeksrechter

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Klacht met burgerlijke partijstelling - Gerechtelijk onderzoek - Bijzonder reglement van de rechtbank - Aanwijzing andere onderzoeksrechter

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Bijzonder reglement van de rechtbank - Klacht met burgerlijke partijstelling - Gerechtelijk onderzoek - Aanwijzing andere onderzoeksrechter

Il résulte de la lecture conjointe des dispositions des articles 63, alinéa 1er, et 70 du Code d'instruction criminelle et de l'article 88, § 1er, alinéa 2, dernière phrase, du Code judiciaire, que, lorsqu'une plainte avec constitution de partie civile est introduite devant le juge d'instruction, ce dernier reste chargé de cette instruction judiciaire jusqu'à ce que le président du tribunal de première instance ait désigné, le cas échéant, un autre juge d'instruction conformément au règlement particulier du tribunal.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Généralités - Plainte avec constitution de partie civile - Règlement particulier du tribunal - Désignation d'un autre juge d'instruction

JUGE D'INSTRUCTION - Plainte avec constitution de partie civile - Instruction judiciaire - Règlement particulier du tribunal - Désignation d'un autre juge d'instruction

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Plainte avec constitution de partie civile - Instruction judiciaire - Règlement particulier du tribunal - Désignation d'un autre juge d'instruction

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Règlement particulier du tribunal - Plainte avec constitution de partie civile - Instruction judiciaire - Désignation d'un autre juge d'instruction

P.14.1344.N

3 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150203.9](#)

AC nr. ...

De verbeurdverklaring is geen bestanddeel van de hoofdstraf, zodat de vastgestelde onwettigheid enkel de verbeurdverklaring van de vermogensvoordelen zelf aantast, maar de overige beslissingen van het arrest onverlet laat (1). (1) Cass. 27 februari 2013, AR P.12.1698.F, AC 2013, nr. 134.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Onwettigheid - Verbeurdverklaring van vermogensvoordelen

La confiscation n'est pas un élément constitutif de la peine principale, de sorte que l'illégalité constatée entache uniquement la confiscation des avantages patrimoniaux, mais n'atteint pas les autres décisions de l'arrêt (1). (1) Cass. 27 février 2013, RG P.12.1698.F, Pas. 2013, n° 134.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Prévenu et inculpé - Illégalité - Confiscation d'avantages patrimoniaux

Krachtens artikel 42, 3°, Strafwetboek wordt bijzondere verbeurdverklaring toegepast op de vermogensvoordelen die rechtstreeks uit het misdrijf zijn verkregen, op de goederen en waarden die in de plaats ervan zijn gesteld en op de inkomsten uit de belegde voordelen en die verbeurdverklaring is een straf die overeenkomstig artikel 43bis, eerste lid, Strafwetboek facultatief is; indien de wet de straf en de strafmaat aan de vrije beoordeling van de rechter overlaat, is hij overeenkomstig artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering ertoe gehouden nauwkeurig, maar op een wijze die beknopt mag zijn, de redenen te vermelden die de keuze voor die straf en de maat ervan rechtvaardigen en die bepaling geldt krachtens artikel 211 Wetboek van Strafvordering eveneens voor de vonnissen gewezen in hoger beroep, zodat het arrest dat vermogensvoordelen verbeurd verklaart zonder de redenen te geven waarom die bijkomende straf is gekozen niet naar recht verantwoord is.

STRAF - Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Verbeurdverklaring - Uit het misdrijf verkregen vermogensvoordelen - Motivering van de straf en de strafmaat

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Uit het misdrijf verkregen vermogensvoordelen - Motivering van de straf en de strafmaat

En vertu de l'article 42, 3°, du Code pénal, la confiscation spéciale s'applique aux avantages patrimoniaux tirés directement de l'infraction, aux biens et valeurs qui leur ont été substitués et aux revenus de ces avantages investis et cette confiscation constitue une peine facultative, conformément à l'article 43bis, alinéa 1er, de ce même code; si la loi laisse la peine et le degré de celle-ci à la souveraine appréciation du juge, il est tenu, conformément à l'article 195, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle, d'indiquer d'une manière précise, mais qui peut être succincte, les raisons du choix qu'il fait de telle peine et justifier le degré de celle-ci, cette disposition étant également valable, en vertu de l'article 211 du Code d'instruction criminelle, pour les jugements rendus sur l'appel, de sorte que l'arrêt qui prononce la confiscation d'avantages patrimoniaux sans indiquer les raisons du choix de cette peine accessoire, n'est pas légalement justifié.

PEINE - Généralités. peines et mesures. légalité - Confiscation - Avantages patrimoniaux tirés de l'infraction - Motivation de la peine et du degré de celle-ci

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Avantages patrimoniaux tirés de l'infraction - Motivation de la peine et du degré de celle-ci

P.14.1392.F

21 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150121.5](#)

AC nr. ...

De vernietiging, op het cassatieberoep van de beklagde, van de beslissing over de lichamelijke schade, strekt zich uit tot de beslissing waarbij de vrijwillig tussengekomen partij samen met de beklagde in solidum wordt veroordeeld, indien de vrijwillig tussengekomen partij tegen die beslissing regelmatig cassatieberoep heeft ingesteld (1). (1) Cass. 4 maart 1998, AR P.97.1515.F, AC 1998, nr. 119.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Tussengekomen partij - Cassatieberoep van de beklagde - Vernietiging van de beslissing op de burgerlijke rechtsvordering - Regelmatig cassatieberoep van de tussengekomen partij - Veroordeling samen met de beklagde - Uitbreiding

La cassation, sur le pourvoi du prévenu, de la décision relative au préjudice corporel, s'étend à la décision condamnant in solidum avec lui, la partie intervenue volontairement lorsque celle-ci s'est pourvue régulièrement contre cette décision (1). (1) Cass. 4 mars 1998, RG P.97.1515.F, Pas. 1998, n° 119.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action civile - Partie intervenante - Pourvoi du prévenu - Cassation de la décision rendue sur l'action civile - Pourvoi régulier de la partie intervenante - Condamnation avec le prévenu - Extension

P.14.1394.N

17 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150217.2](#)

AC nr. 120

De beklaagde die wegens een gecorrectionaliseerde misdaad naar de correctionele rechtbank werd verwezen en de beschuldigde die wegens een niet-correctionaliseerbare misdaad naar het hof van assisen is verwezen, bevinden zich niet in gelijke rechtstoestanden; het feit dat het hof van assisen tijdens de behandeling ten gronde deze niet-correctionaliseerbare misdaad herkwalificeert in een correctionaliseerbare misdaad, doet hieraan geen afbreuk.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Gelijkheidsbeginsel - Gelijke rechtstoestanden - Beklaagde verwezen naar de rechtbank wegens een gecorrectionaliseerde misdaad - Beschuldigde verwezen naar het hof van assisen wegens een niet-correctionaliseerbare misdaad

Het hof van assisen oordeelt in feite, mitsdien onaantastbaar of er al dan niet verzachtende omstandigheden kunnen worden aangenomen en bepaalt in functie daarvan de op te leggen straf binnen de perken van de wet; het feit dat deze straf hoger kan zijn dan deze die de correctionele rechtbank voor zelfde feiten kan uitspreken, levert geen miskennis van het legaliteitsbeginsel op.

HOF VAN ASSISEN - Algemeen - Verzachtende omstandigheden - Beoordeling - Aard - Straftoemeting - Uitspreken van een hogere straf voor eenzelfde feit dan de correctionele rechtbank - Bestaanbaarheid met het legaliteitsbeginsel

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Hof van assisen - Straftoemeting - Verzachtende omstandigheden

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Legaliteitsbeginsel - Hof van assisen - Verzachtende omstandigheden - Beoordeling - Aard - Straftoemeting - Uitspreken van een hogere straf voor eenzelfde feit dan de correctionele rechtbank

STRAF - Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Hof van assisen - Straftoemeting - Onaantastbare beoordeling

Le prévenu renvoyé au tribunal correctionnel du chef d'un crime correctionnalisé et l'accusé renvoyé devant la cour d'assises du chef d'un crime non correctionnalisé ne se trouvent pas dans des situations juridiques similaires; le fait qu'au cours de l'instruction au fond, la cour d'assises procède à la requalification de ce crime non correctionnalisé en crime correctionnalisé, n'y fait pas obstacle.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Principe d'égalité - Situations juridiques similaires - Prévenu renvoyé au tribunal du chef d'un crime correctionnalisé - Accusé renvoyé devant la cour d'assises du chef d'un crime non correctionnalisé

La cour d'assises apprécie en fait, partant souverainement, si des circonstances atténuantes peuvent être admises et fixe, en fonction de cela, la peine à infliger dans les limites de la loi; le fait que cette peine puisse être plus élevée que celle pouvant être infligée par le tribunal correctionnel du chef des mêmes faits ne donne pas lieu à la méconnaissance du principe de légalité.

COUR D'ASSISES - Généralités - Circonstances atténuantes - Appréciation - Nature - Taux de la peine - Prononciation du chef d'un même fait d'une peine plus élevée que celle infligée par le tribunal correctionnel - Compatibilité avec le principe de légalité

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Cour d'assises - Taux de la peine - Circonstances atténuantes

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Principe de légalité - Cour d'assises - Circonstances atténuantes - Appréciation - Nature - Taux de la peine - Prononciation du chef d'un même fait d'une peine plus élevée que celle infligée par le tribunal correctionnel

PEINE - Circonstances atténuantes. causes d'excuse; voir aussi: 276/05 infraction - Cour d'assises - Taux de la peine - Appréciation souveraine

P.14.1418.F

21 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150121.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen)

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel

P. 462/843

inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Aanvang van de termijn - Op tegenspraak gewezen beslissing - Begrip - Beklaagde laat verstek gaan na de vordering van het openbaar ministerie

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Strafvordering - Bij verstek of op tegenspraak gewezen beslissing - Omschrijving door de rechter - Gevolg

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Strafvordering - Bij verstek gewezen beslissing - Begrip - Beklaagde laat verstek gaan na de vordering van het openbaar ministerie

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Strafvordering - Op tegenspraak gewezen beslissing - Begrip - Beklaagde laat verstek gaan na de vordering van het openbaar ministerie

principal. forme. délai - Point de départ du délai - Décision rendue de manière contradictoire - Notion - Prévenu faisant défaut après les réquisitions du ministère public

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action publique - Décision rendue par défaut ou de manière contradictoire - Qualification par le juge - Incidence

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action publique - Décision rendue par défaut - Notion - Prévenu faisant défaut après les réquisitions du ministère public

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action publique - Décision rendue de manière contradictoire - Notion - Prévenu faisant défaut après les réquisitions du ministère public

Of een vonnis op tegenspraak dan wel bij verstek is geweest, hangt af van de wet; daaruit volgt dat de omschrijving als op tegenspraak of op verzet geweest vonnis, die de rechter aan zijn beslissing heeft gegeven, de aard ervan niet kan wijzigen (1).

(1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Strafvordering - Bij verstek of op tegenspraak gewezen beslissing - Omschrijving door de rechter - Gevolg

La nature contradictoire ou par défaut d'un jugement dépend de la loi; il s'ensuit que la qualification de jugement contradictoire ou par défaut donnée par le juge à sa décision ne saurait modifier cette nature (1). (1) Voir les concl. du MP.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action publique - Décision rendue par défaut ou de manière contradictoire - Qualification par le juge - Incidence

Een vonnis is ten aanzien van een beklaagde op tegenspraak geweest wanneer laatstgenoemde persoonlijk of vertegenwoordigd door een advocaat op de rechtszitting is verschenen en er zijn verweermiddelen heeft voorgedragen; de omstandigheid dat de beslissing in zijn afwezigheid wordt uitgesproken is wat dat betreft irrelevant (1).

(1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Aanvang van de termijn - Op tegenspraak gewezen beslissing - Begrip - Beklaagde laat verstek gaan na de vordering van het openbaar ministerie

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Strafvordering - Op tegenspraak gewezen beslissing - Begrip - Beklaagde laat verstek gaan na de vordering van het openbaar ministerie

Un jugement est rendu de manière contradictoire à l'égard d'un prévenu lorsque celui-ci a comparu en personne ou par avocat à l'audience et y a présenté ses moyens de défense ; la circonstance que la décision est prononcée en son absence est sans incidence à cet égard (1). (1) Voir les concl. du MP.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Point de départ du délai - Décision rendue de manière contradictoire - Notion - Prévenu faisant défaut après les réquisitions du ministère public

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action publique - Décision rendue de manière contradictoire - Notion - Prévenu faisant défaut après les réquisitions du ministère public

Een vonnis is ten aanzien van de vervolgte persoon op verstek gewezen wanneer laatstgenoemde niet heeft geantwoord op de tegen hem op de rechtszitting genomen vordering of op enig ander verweer vergend element dat vervolgens door het openbaar ministerie tegen hem werd ingebracht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Strafvordering - Bij verstek gewezen beslissing - Begrip - Beklaagde laat verstek gaan na de vordering van het openbaar ministerie

Un jugement est rendu par défaut à l'égard de la personne poursuivie lorsque celle-ci n'a pas répondu aux réquisitions prises contre elle à l'audience ou à tout autre élément suscitant une défense qui lui a été opposé ensuite par le ministère public (1). (1) Voir les concl. du MP.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action publique - Décision rendue par défaut - Notion - Prévenu faisant défaut après les réquisitions du ministère public

P.14.1426.F

14 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150114.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van eerste advocaat-generaal Leclercq.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Beklaagde - Veroordeling - Onwettige geldboete - Onwettig verval van het recht tot sturen - Cassatie bij wijze van inkorting - Vernietiging zonder verwijzing

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Gevolgen - Verstekvonnis zonder hoger beroep van het openbaar ministerie - Verzet van de beklaagde - Vonnis op dat verzet - Hoger beroep van de beklaagde - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Verzwaring van de bij verstek uitgesproken straf

VERWIJZING NA CASSATIE - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde - Veroordeling - Onwettige geldboete - Onwettig verval van het recht tot sturen - Cassatie bij wijze van inkorting - Vernietiging zonder verwijzing

VERZET - Strafvordering - Verstekvonnis zonder hoger beroep van het openbaar ministerie - Verzet van de beklaagde - Vonnis op dat verzet - Hoger beroep van de beklaagde - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Strafzaken - Verzwaring van de bij verstek uitgesproken straf

Wanneer het Hof, enerzijds, het bestreden vonnis vernietigt in zoverre het, bij de uitspraak over de straf, de beklaagde een geldboete oplegt die hoger is dan het wettelijk mogelijke bedrag en hem tot een verval van het recht tot sturen veroordeelt dat wettelijk niet mogelijk is, en, anderzijds, het cassatieberoep verwerpt voor het overige, verklaart het dat er geen grond is tot verwijzing (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. (gedeeltelijk andersluidende conclusie).

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken -

3/05/2023

Conclusions du premier avocat général Leclercq.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Prévenu et inculpé - Prévenu - Condamnation - Amende illégale - Déchéance du droit de conduire illégale - Cassation par retranchement - Cassation sans renvoi

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets, compétence du juge - Effets - Jugement par défaut non frappé d'appel par le ministère public - Opposition du prévenu - Jugement sur cette opposition - Appel du prévenu - Appel du ministère public - Aggravation de la peine prononcée par défaut

RENOI APRES CASSATION - Matière répressive - Action publique - Prévenu - Condamnation - Amende illégale - Déchéance du droit de conduire illégale - Cassation par retranchement - Cassation sans renvoi

OPPOSITION - Action publique - Jugement par défaut non frappé d'appel par le ministère public - Opposition du prévenu - Jugement sur cette opposition - Appel du prévenu - Appel du ministère public - Matière répressive - Aggravation de la peine prononcée par défaut

Lorsque, d'une part, la Cour casse le jugement attaqué en tant que, statuant sur la peine, il inflige au prévenu une peine d'amende supérieure au montant légalement possible et il le condamne à une déchéance du droit de conduire qui n'est pas légalement possible, et que, d'autre part, elle rejette le pourvoi pour le surplus, elle dit n'y avoir lieu à renvoi (1). (1) Voir les concl. du MP (concl. en partie contr.).

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique -

P. 464/843

Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Beklaagde - Veroordeling - Onwettige geldboete - Onwettig verval van het recht tot sturen - Cassatie bij wijze van inkorting - Vernietiging zonder verwijzing

VERWIJZING NA CASSATIE - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde - Veroordeling - Onwettige geldboete - Onwettig verval van het recht tot sturen - Cassatie bij wijze van inkorting - Vernietiging zonder verwijzing

Wanneer het openbaar ministerie geen hoger beroep heeft ingesteld tegen een verstekvonnis, kan de appelrechter, op de hogere beroepen van de beklagde en van het openbaar ministerie tegen het vonnis op verzet, de straf die door het verstekvonnis is uitgesproken niet verzwaren (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. (gedeeltelijk andersluidende conclusie) .

VERZET - Strafzaken - Strafvordering - Verstekvonnis zonder hoger beroep van het openbaar ministerie - Verzet van de beklagde - Vonnis op dat verzet - Hoger beroep van de beklagde - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Verzwaring van de bij verstek uitgesproken straf

- Artt. 187, 188, 202, 203 en 410 Wetboek van Strafvordering

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Gevolgen - Verstekvonnis zonder hoger beroep vanwege het openbaar ministerie - Verzet van de beklagde - Vonnis op dat verzet - Hoger beroep van de beklagde - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Verzwaring van de bij verstek uitgesproken straf

- Artt. 187, 188, 202, 203 en 410 Wetboek van Strafvordering

Prévenu et inculpé - Prévenu - Condamnation - Amende illégale - Déchéance du droit de conduire illégale - Cassation par retranchement - Cassation sans renvoi

RENOI APRES CASSATION - Matière répressive - Action publique - Prévenu - Condamnation - Amende illégale - Déchéance du droit de conduire illégale - Cassation par retranchement - Cassation sans renvoi

Lorsqu'un jugement par défaut n'a pas été frappé d'appel par le ministère public, le juge d'appel, statuant sur les appels interjetés par le prévenu et par le ministère public contre le jugement rendu sur opposition, ne peut aggraver la peine prononcée par le jugement par défaut (1). (1) Voir les concl. du MP (concl. en partie contr.).

OPPOSITION - Matière répressive - Action publique - Jugement par défaut non frappé d'appel par le ministère public - Opposition du prévenu - Jugement sur cette opposition - Appel du prévenu - Appel du ministère public - Aggravation de la peine prononcée par défaut

- Art. 187, 188, 202, 203 et 410 Code d'Instruction criminelle

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Effets - Jugement par défaut non frappé d'appel par le ministère public - Opposition du prévenu - Jugement sur cette opposition - Appel du prévenu - Appel du ministère public - Aggravation de la peine prononcée par défaut

- Art. 187, 188, 202, 203 et 410 Code d'Instruction criminelle

P.14.1462.F

22 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150422.2](#)

AC nr. ...

Geen enkele wetsbepaling belet dat de inhoud van een elektronisch bericht dat door de geadresseerde op regelmatige wijze is ontvangen en aan het gerecht is meegedeeld, door de rechter als bewijs wordt toegelaten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Elektronisch bericht - Toelaatbaarheid

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Elektronisch bericht - Toelaatbaarheid

Aucune disposition légale ne s'oppose à ce que le contenu d'un courrier électronique régulièrement reçu par son destinataire et communiqué à la justice soit admis au titre de preuve par le juge (1). (1) Voir les concl. du MP.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Courrier électronique - Admissibilité

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Courrier électronique - Admissibilité

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Aantasting van de betrouwbaarheid van het bewijs - Afwijzing van het bewijs

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Atteinte à la fiabilité de la preuve - Ecartement de la preuve

De aantasting van de betrouwbaarheid van het bewijs is slechts een grond tot afwijzing daarvan als die aantasting te wijten is aan de onwettigheid of onregelmatigheid van de daad die de bewijsverkrijging mogelijk heeft gemaakt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

L'atteinte à la fiabilité de la preuve n'est une cause d'écartement de celle-ci que si elle est imputable à l'illégalité ou à l'irrégularité de l'acte qui en a permis l'obtention (1). (1) Voir les concl. du MP.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Aantasting van de betrouwbaarheid van het bewijs - Afwijzing van het bewijs

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Atteinte à la fiabilité de la preuve - Ecartement de la preuve

P.14.1463.F

28 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150128.1](#)

AC nr. ...

Het bestaan van aanwijzingen van schuld die de verwijzing van de in verdenking gestelde naar het vonnisgerecht verantwoordt, wordt door het onderzoeksgerecht in feite beoordeeld.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Bestaan van voldoende bezwaren - Feitelijke beoordeling

- Artt. 128 en 229 Wetboek van Strafvordering

L'existence des charges de culpabilité justifiant le renvoi de l'inculpé devant la juridiction de jugement relève d'une appréciation en fait de la juridiction d'instruction.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Existence de charges suffisantes - Appréciation en fait

- Art. 128 et 229 Code d'Instruction criminelle

Het Hof van Cassatie is niet gehouden het Grondwettelijk Hof een door een partij voorgestelde prejudiciële vraag te stellen wanneer het door de eiser aangevoerde verschil in behandeling zijn grondslag vindt in de respectieve draagwijdten van artikel 6 EVRM en van artikel 149 van de Grondwet, ten opzichte waarvan het Grondwettelijk Hof niet bevoegd is.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Verplichting - Grenzen - Aangevoerd verschil in behandeling vindt zijn grondslag in de respectieve draagwijdten van art. 6 EVRM en van art. 149 Grondwet

- Art. 26, § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Hof van Cassatie - Verplichting - Grenzen - Aangevoerd verschil in behandeling vindt zijn grondslag in de respectieve draagwijdten van art. 6 EVRM en van art. 149 Grondwet

- Art. 26, § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

La Cour de cassation ne doit pas poser à la Cour constitutionnelle une question préjudicielle proposée par une partie lorsque la différence de traitement alléguée par le demandeur trouve son fondement dans les portées respectives de l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et de l'article 149 de la Constitution à l'égard duquel la Cour constitutionnelle n'est pas compétente.

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation - Limites - Différence de traitement alléguée trouvant son fondement dans les portées respectives de l'art. 6 Conv. et l'art. 149 Const.

- Art. 26, § 2 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Cour de cassation - Obligation - Limites - Différence de traitement alléguée trouvant son fondement dans les portées respectives de l'art. 6 Conv. et l'art. 149 Const.

- Art. 26, § 2 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

Het recht, voor een burgerlijke partij, om een conclusie neer te leggen voor het onderzoeksgerecht houdt in dat het onderzoeksgerecht daarop antwoordt en, zo het van mening is dat het haar vordering dient af te wijzen, de voornaamste redenen aangeeft die de voormelde partij in staat stellen de beslissing te begrijpen (1). (1) Cass. 16 mei 2012, AR P.12.0112.F, AC 2012, nr. 310.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Redenen van het arrest - Burgerlijke partij - Conclusie - Rechten van de Mens - Verdrag Rechten van de Mens - Eerlijke behandeling van de zaak

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Eerlijke behandeling van de zaak - Onderzoeksgerechten - Redenen van het arrest - Burgerlijke partij - Conclusie

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

De eerbiediging van het recht op een eerlijke behandeling van de zaak wordt niet afgemeten naar de omvang van de motivering van de beslissing van de rechter in antwoord op het betoog van een partij.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Eerlijke behandeling van de zaak - Vonnissen en arresten - Antwoord op de conclusie - Omvang van de motivering

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

De eerbiediging van het recht op een eerlijke behandeling van de zaak wordt niet afgemeten naar de omvang van de motivering van de beslissing van de rechter in antwoord op het betoog van een partij.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Rechten van de Mens - Verdrag Rechten van de Mens - Eerlijke behandeling van de zaak - Antwoord op de conclusie - Omvang van de motivering

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Le droit, pour une partie civile, de déposer des conclusions devant la juridiction d'instruction implique que celle-ci y réponde et qu'elle mette en avant, si elle estime devoir la débouter de son action, les principales raisons permettant à ladite partie de comprendre la décision (1). (1) Cass. 16 mai 2012, RG P.12.0112.F, Pas. 2012, n° 310.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Motifs de l'arrêt - Partie civile - Conclusions - Droits de l'homme - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Procès équitable

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Matière répressive - Procès équitable - Juridictions d'instruction - Motifs de l'arrêt - Partie civile - Conclusion

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Le respect du droit à un procès équitable ne se mesure pas à l'étendue de la motivation de la décision du juge en réponse à l'argumentation d'une partie.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Matière répressive - Procès équitable - Jugements et arrêts - Réponse aux conclusions - Etendue de la motivation

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Le respect du droit à un procès équitable ne se mesure pas à l'étendue de la motivation de la décision du juge en réponse à l'argumentation d'une partie.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRESTS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Droits de l'homme - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Procès équitable - Réponse aux conclusions - Etendue de la motivation

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Onder aanwijzingen van schuld die de verwijzing van de inverdenkinggestelde naar het vonnisgerecht verantwoorden, worden de gegevens verstaan die, nadat ze op het einde van het gerechtelijk onderzoek zijn vergaard en getoetst, voldoende ernstig blijken zodat een veroordeling waarschijnlijk lijkt (1). (1) Zie Cass. 27 juni 2007, AR P.05.1685.F, AC 2007, nr. 360.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Aanwijzingen van schuld

- Artt. 128 en 229 Wetboek van Strafvordering

Wanneer het voorwerp van de door de eiser voorgestelde vraag geen verband houdt met de door hem aangevoerde grondwettelijke bepalingen, is dit geen prejudiciële vraag in de zin van artikel 26 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof en hoeft zij niet te worden gesteld.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Verplichting - Grenzen - Voorwerp van de vraag houdt geen verband met de aangevoerde grondwettelijke bepalingen

- Art. 26, § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Hof van Cassatie - Verplichting - Grenzen - Voorwerp van de vraag houdt geen verband met de aangevoerde grondwettelijke bepalingen

- Art. 26, § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

Les charges de culpabilité justifiant le renvoi de l'inculpé devant la juridiction de jugement s'entendent des éléments qui, recueillis et contrôlés au terme de l'instruction, s'avèrent suffisamment sérieux pour qu'une condamnation apparaisse vraisemblable (1). (1) Voir Cass. 27 juin 2007, RG P.05.1685.F, Pas. 2007, n° 360.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Charges de culpabilité

- Art. 128 et 229 Code d'Instruction criminelle

Lorsque l'objet de la question proposée par le demandeur est étranger aux dispositions constitutionnelles invoquées par lui, cette question n'est pas préjudicielle au sens de l'article 26 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour constitutionnelle et ne doit pas être posée.

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation - Limites - Objet de la question étranger aux dispositions constitutionnelles invoquées

- Art. 26, § 2 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Cour de cassation - Obligation - Limites - Objet de la question étranger aux dispositions constitutionnelles invoquées

- Art. 26, § 2 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

P.14.1509.N

17 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150217.5](#)

AC nr. 122

De rechter oordeelt onaantastbaar of de feiten die het voorwerp uitmaken van de vervolgingen identiek of substantieel dezelfde zijn; het Hof gaat evenwel na of de rechter uit de vastgestelde feiten geen gevolgen trekt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Non bis in idem-beginsel - Verbod tweede vervolging wegens identieke of substantieel dezelfde feiten na eerste vervolging - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Cassatieberoep - Bevoegdheid - Marginale toetsing - Strafzaken - Strafvordering

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Strafvordering - Non bis in idem-beginsel - Verbod tweede vervolging wegens identieke of

Le juge apprécie souverainement si les faits concernés par les poursuites sont identiques ou substantiellement les mêmes; la Cour vérifie toutefois si le juge ne tire pas des faits constatés des conséquences sans lien avec ceux-ci ou qu'ils ne sauraient justifier.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Principe non bis in idem - Seconde poursuite interdite du chef de faits identiques ou substantiellement les mêmes, après une première poursuite - Appréciation souveraine par le juge du fond - Pourvoi en cassation - Compétence - Contrôle marginal - Matière répressive - Action publique

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Matière répressive - Action publique - Principe non bis in idem - Seconde poursuite interdite du chef de faits identiques ou substantiellement les mêmes, après une première poursuite -

*substantieel dezelfde feiten na eerste vervolging -
Beoordeling - Bevoegdheid van het Hof - Marginale toetsing*

Appréciation - Compétence de la Cour - Contrôle marginal

De verplichting een aangifte te doen in de vennootschapsbelasting rust op de belastingsplichtige en op de natuurlijke personen door wie deze handelt en die verplichting is te onderscheiden van de verplichting welke op de bestuurders-natuurlijke personen van een dergelijke belastingsplichtige rust om een correcte aangifte in te dienen in de personenbelasting, aangezien de te respecteren formaliteiten, tijdstip van indiening en op te geven informatie verschillend zijn voor beide aangiften; de beslissing die oordeelt dat de belastingverhoging die was opgelegd aan de bestuurders – natuurlijke personen wegens het niet vermelden van bepaalde inkomsten in hun aangiften in de personenbelasting ook gedeeltelijk betrekking heeft op de feiten van niet – indienen van een aangifte in de vennootschapsbelasting voor hun vennootschap, is dan ook niet naar recht verantwoord (1). (1) Zie EHRM 20 mei 2014, nr. 35235/11, Pirttimäki/Finland; zie ook S. GNEDASJ en H. VANHULLE, " Not even God judges twice for the same act...and tax offence. Draagwijdte van het ne bis in idem-beginsel", TFR 2014, afl 466, 643-686 ; zie ook S. GNEDASJ, " EHRM over ne bis in idem en lis pëndens in fiscaal strafrecht. Strafsanctie vs. Fiscale sanctie: wie eerst komt, eerst maalt?"; Fisc.Act. 2014, afl. 20, 7-11.

L'obligation de déclarer à l'impôt des sociétés incombe à la société qui y est assujettie et aux personnes physiques agissant pour son compte et cette obligation se distingue de l'obligation incombant aux personnes physiques en leur qualité d'administrateur d'une telle société assujettie à l'impôt, d'introduire une déclaration correcte à l'impôt des personnes physiques, dès lors que les formalités à respecter, le délai d'introduction et les informations à fournir sont différents pour les deux déclarations; la décision selon laquelle la majoration d'impôt infligée aux personnes physiques en leur qualité d'administrateur en raison du défaut de déclaration de certains revenus à l'impôt des personnes physiques concerne aussi partiellement les faits de défaut pour leur société de déclaration à l'impôt des sociétés n'est ainsi pas légalement justifiée (1). (1) Voir C.E.D.H. 20 mai 2014, n° 35235/11, Pirttimäki c/ Finlande; voir également S. GNEDASJ et H. VANHULLE, "Not even God judges twice for the same act... and tax offence. Draagwijdte en grenzen van het ne bis in idem-beginsel", T.F.R. 2014, n° 466, 643-686; voir également S. GNEDASJ, "EHRM over ne bis in idem en lis pëndens in fiscaal strafrecht. Strafsanctie vs. fiscale sanctie: wie eerst komt, eerst maalt ?", Fisc.Act. 2014, n° 20, 7-11.

*INKOMSTENBELASTINGEN - Aanslagprocedure -
Belastingaangifte - Vennootschapsbelasting -
Aangifteverplichting - Draagwijdte - Onderscheid met de
aangifteverplichting in de personenbelasting door bestuurders-
natuurlijke personen - Belastingverhoging wegens niet-
vermelden van inkomsten in de personenbelasting - Gevolg -
Geen toepassing van het non bis in idem-beginsel*

*IMPOTS SUR LES REVENUS - Etablissement de l'impôt -
Déclaration - Impôt des sociétés - Obligation de déclarer - Portée -
Différence avec l'obligation de déclarer à l'impôt des personnes
physiques par les administrateurs-personnes physiques -
Majoration d'impôt en raison du défaut de déclaration de revenus
à l'impôt des personnes physiques - Conséquence - Pas
d'application du principe non bis in idem*

Een vereniging zonder winstoogmerk die bij toepassing van de artikelen 2, § 1, 5°, a), en 179 WIB92 onderworpen is aan de vennootschapsbelasting, is ertoe gehouden om overeenkomstig artikel 305 WIB92 jaarlijks een aangifte in te dienen en het niet-indienen van die aangifte, zo werd gehandeld met bedrieglijk opzet of het oogmerk om te schaden, is strafbaar op grond van artikel 449 WIB92 en dit feit kan worden toegerekend aan de vereniging zonder winstoogmerk zelf en aan de natuurlijke personen door wie de vereniging handelt; de omstandigheid dat inkomsten van een vereniging zonder winstoogmerk werden uitgekeerd aan haar bestuurders en dat die bestuurders in het raam van een fiscale regularisatieprocedure op die inkomsten in de personenbelasting werden belast en de aldus verschuldigde belasting met inbegrip van een belastingverhoging hebben betaald, doet de op de vereniging zonder winstoogmerk rustende aangifteplicht in de vennootschapsbelasting en de daaruit voortvloeiende strafbaarheid van de vereniging zonder winstoogmerk en de natuurlijke personen door wie de vereniging handelt, niet verdwijnen.

INKOMSTENBELASTINGEN - Vennootschapsbelasting - Algemeen - Niet-indienen van de aangifte - Strafbaar feit toerekenbaar aan de vennootschap of de natuurlijke personen - Uitkering van inkomsten aan de bestuurders - Fiscale regularisatieprocedure in de personenbelasting - Invloed op de aangifteplicht in de vennootschapsbelasting

Une association sans but lucratif, assujettie à l'impôt des sociétés en application des articles 2, § 1er, 5°, a), et 179 du Code des Impôts sur les revenus 1992, est tenue, conformément à l'article 305 de ce même code, de remettre, chaque année, une déclaration; le défaut de déclaration, dans une intention frauduleuse ou à dessein de nuire, est puni sur la base de l'article 449 du Code des Impôts sur les revenus 1992 et ce fait peut être imputé à la société sans but lucratif même et aux personnes physiques par lesquelles agit la société; la circonstance que les revenus d'une société sans but lucratif ont été versés à ses administrateurs et que ces derniers ont fait l'objet d'une imposition sur les personnes physiques sur ces revenus dans le cadre d'une procédure de régularisation fiscale et que l'impôt ainsi dû a été payé, en ce compris la majoration d'impôt, n'exempte pas la société sans but lucratif de son obligation de déclarer à l'impôt des sociétés ni ne supprime la peine qui en découle pour la société sans but lucratif et les personnes physiques agissant pour son compte.

IMPOTS SUR LES REVENUS - Impôt des sociétés - Généralités - Défaut de déclaration - Fait punissable imputable à la société ou aux personnes physiques - Versement de revenus aux administrateurs - Procédure de régularisation fiscale à l'impôt des personnes physiques - Incidence sur l'obligation de déclarer à l'impôt des sociétés

Uit de bepalingen van artikel 14.7 IVBPR en artikel 4.1 Zevende Aanvullend Protocol EVRM alsmede uit het algemene rechtsbeginsel non bis in idem volgt dat een tweede vervolging verboden is wegens identieke feiten of substantieel dezelfde feiten die na een eerste vervolging hebben geleid tot een onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak en voor zover die vervolgingen betrekking hebben op dezelfde persoon, waarbij onder identieke of substantieel dezelfde feiten moet worden verstaan een geheel van concrete feitelijke omstandigheden welke onlosmakelijk in tijd en ruimte met elkaar verbonden zijn (1). (1) Cass. 24 juni 2014, AR P.13.1747.N, AC 2014, nr. 452 zie H. VAN BAVEL, "Idem" betekent niet altijd hetzelfde', noot onder Cass. 24 juni 2014, T.Strafr. 2014/5, 314-318; Cass. 20 mei 2014, AR P.13.0026.N, AC 2014, nr. 357; Cass. 27 maart 2013, AR P.12.1945.F, AC 2014, nr. 213; Cass. 12 november 2010, AR F.09.0101.N, AC 2010, nr.669 met concl. van advocaat-generaal D.Thijs; zie EHRM (Grote Kamer) 10 februari 2009 , nr.14939/03, Zolotukin/Rusland.

Il résulte des dispositions des articles 14, §7 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques et 4, §1er du Protocole additionnel n° 7 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, ainsi que du principe général du droit non bis in idem qu'une seconde poursuite est interdite du chef de faits identiques ou substantiellement les mêmes qui, après une première poursuite, ont déjà donné lieu à une décision irrévocable de condamnation ou d'acquiescement et pour autant que ces poursuites concernent une même personne, étant entendu par faits identiques ou substantiellement les mêmes un ensemble de circonstances de fait concrètes indissociablement liées entre elles dans le temps et dans l'espace (1). (1) Cass. 12 novembre 2010, RG F.09.0101.N, Pas. 2010, n° 669, avec concl. de M. Thijs, avocat général, publiées à leur date dans AC; Cass. 27 mars 2013, RG P.12.1945.F, Pas. 2013, n° 213; Cass. 20 mai 2014, RG P.13.0026.N, Pas. 2014, n° 357; Cass. 24 juin 2014, RG P.13.1747.N, Pas. 2014, n° 452; voir H. VAN BAVEL, « 'Idem' signifie pas toujours la même chose », note sous Cass. 24 juin 2014, T.Strafr. 2014/5, 314-318; voir C.E.D.H. (Grande Chambre), 10 février 2009, n° 14939/03, Zolotoukhine c/ Russie.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Zevende Aanvullend Protocol EVRM - Artikel 4.1 - Non bis in idem-beginsel - Verbod tweede vervolging wegens identieke of substantieel dezelfde feiten na eerste vervolging

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14 - Artikel 14.7 - Non bis in idem-beginsel - Verbod tweede vervolging wegens identieke of substantieel dezelfde feiten na eerste vervolging

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Strafzaken - Algemeen rechtsbeginsel "non bis in idem" - Verbod tweede vervolging wegens identieke of substantieel dezelfde feiten na eerste vervolging

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Divers - Protocole additionnel n° 7 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 4, § 1er - Principe non bis in idem - Seconde poursuite interdite du chef de faits identiques ou substantiellement les mêmes, après une première poursuite

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14 - Article 14, § 7 - Principe non bis in idem - Seconde poursuite interdite du chef de faits identiques ou substantiellement les mêmes, après une première poursuite

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Matière répressive - Principe général du droit "non bis in idem" - Seconde poursuite interdite du chef de faits identiques ou substantiellement les mêmes, après une première poursuite

De borgsom wordt aan de Staat toegewezen wanneer de veroordeelde, zonder wettige reden van verschoning, niet is verschenen bij enige proceshandeling of voor de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf; er is sprake van niet-verschijning ter tenuitvoerlegging van de veroordeling wanneer de veroordeelde geen gevolg geeft aan het opsluitingsbriefje dat hem daartoe is verstrekt of wanneer hij zich onrechtmatig aan de tenuitvoerlegging van de straf onttrekt volgens een van de bij wet bepaalde modaliteiten (1). (1) Zie Cass. 24 september 2008, AR P.08.0639.F, AC 2008, nr. 501, met concl. advocaat-generaal Vandermeersch.

BORGTOCHT - Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder borgsom - Toewijzing aan de Staat - Niet-verschijning ter tenuitvoerlegging van de veroordeling

- Art. 35, § 4, vijfde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Borgsom - Toewijzing aan de Staat - Niet-verschijning ter tenuitvoerlegging van de veroordeling

- Art. 35, § 4, vijfde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Wanneer uit de stukken van de rechtspleging niet blijkt dat hij de persoonlijke verschijning van de beklaagde heeft bevolen, kan de rechter niet, wanneer bij de beklaagde tot een gevangenisstraf veroordeelt, beslissen het bedrag van de door de veroordeelde gestorte borgsom toen hij voorlopig was aangehouden, aan de Staat toe te wijzen, op grond dat hij, niettegenstaande het feit dat hij zich door een advocaat had doen vertegenwoordigen, door zijn handelwijze de tenuitvoerlegging van de straf had belet, wat die borgsom moet garanderen.

BORGTOCHT - Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder borgsom - Vervolging van de beklaagde - Verschijning in de persoon van een advocaat - De rechter heeft de persoonlijke verschijning van de beklaagde niet bevolen - Veroordeling tot een gevangenisstraf - Toewijzing van de borgsom aan de Staat - Wettigheid

- Art. 35, § 4, vijfde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Borgsom - Vervolging van de beklaagde - Verschijning in de persoon van een advocaat - De rechter heeft de persoonlijke verschijning van de beklaagde niet bevolen -

3/05/2023

Le cautionnement est attribué à l'Etat lorsque le condamné, sans motif légitime d'excuse, est resté en défaut de se présenter à un acte quelconque de la procédure ou pour l'exécution de la peine privative de liberté; il y a défaut de se présenter pour l'exécution de la condamnation lorsque le condamné n'obtempère pas au billet d'écrou qui lui est délivré à cette fin ou lorsqu'il se dérobe fautivement à l'exécution de la peine selon une des modalités fixées par la loi (1). (1) Voir Cass. 24 septembre 2008, RG P.08.0639.F, Pas. 2008, n° 501, avec concl. de M. Vandermeersch, avocat général.

CAUTIONNEMENT - Détention préventive - Mise en liberté sous caution - Attribution à l'Etat - Défaut de se présenter pour l'exécution de la condamnation

- Art. 35, § 4, al. 5 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - (Mise en) liberté sous conditions - Cautionnement - Attribution à l'Etat - Défaut de se présenter pour l'exécution de la condamnation

- Art. 35, § 4, al. 5 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

Lorsqu'il n'apparaît pas des pièces de la procédure qu'il a ordonné la comparution en personne du prévenu, le juge ne peut, en le condamnant à une peine d'emprisonnement, décider d'attribuer à l'État le montant du cautionnement versé par le condamné lorsqu'il était détenu préventivement, au motif que, nonobstant le fait qu'il s'était fait représenter par un avocat, il empêchait, par sa façon de procéder, l'exécution de la peine que doit garantir ledit cautionnement.

CAUTIONNEMENT - Détention préventive - Mise en liberté sous caution - Poursuites du prévenu - Comparution par avocat - Juge n'ayant pas ordonné la comparution du prévenu en personne - Condamnation à une peine d'emprisonnement - Attribution du cautionnement à l'Etat - Légalité

- Art. 35, § 4, al. 5 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - (Mise en) liberté sous conditions - Cautionnement - Poursuites du prévenu - Comparution par avocat - Juge n'ayant pas ordonné la comparution du prévenu en personne - Condamnation à une peine d'emprisonnement -

P. 472/843

Veroordeling tot een gevangenisstraf - Toewijzing van de borgsom aan de Staat - Wettigheid

- Art. 35, § 4, vijfde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Attribution du cautionnement à l'Etat - Légalité

- Art. 35, § 4, al. 5 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

P.14.1526.N

17 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150217.6](#)

AC nr. 123

Aangezien de bedrieglijke middelen determinerend dienen te zijn voor de afgifte of de levering, gaan zij in de regel eraan vooraf, maar dergelijke bedrieglijke middelen kunnen ook worden opgeleverd door een geheel van geënceneerde feiten die gedeeltelijk vóór en gedeeltelijk volgend op de afgifte of levering van de zaak kunnen plaatsvinden, hetgeen onder meer het geval is wanneer een persoon die een valse hoedanigheid gebruikt of een leugenachtige belofte doet om een derde te overtuigen hem gelden af te geven, volgend op die afgifte aan deze derde een geschrift overhandigt dat aan die hoedanigheid of die belofte bijkomende geloofwaardigheid verleent, aangezien die gedragingen deel uitmaken van eenzelfde encenering; daarentegen kunnen middelen die, hoewel bedrieglijk, niet bedoeld zijn om de zaak te doen afgeven of leveren, maar enkel om de reeds afgegeven of geleverde zaak te behouden, niet het misdrijf van oplichting opleveren (1). (1) Cass. 9 december 1997, AR P.95.0610.N, AC 1997, nr. 540; zie L. HUYBRECHTS, 'Oplichting', Comm.Straf., nrs. 10-16; zie A. DE NAUW, Inleiding tot het bijzonder strafrecht, Kluwer, 2010, nr. 460.

OPLICHTING - Constitutieve bestanddelen - Listige kunstgrepen - Valse hoedanigheden - Bedrieglijke middelen determinerend voor de afgifte of levering - Tijdstip van de aanwending van de bedrieglijke middelen

Dès lors qu'ils doivent être déterminants pour sa réalisation, les moyens frauduleux précèdent, en principe, la remise ou la livraison, mais de tels moyens frauduleux peuvent également se composer d'un ensemble de faits mis en scène pouvant partiellement précéder ou partiellement suivre la remise ou la livraison de la chose, ce qui est notamment le cas lorsqu'une personne usant d'une fausse qualité ou faisant une promesse mensongère afin de convaincre un tiers de lui remettre des fonds, donne à ce tiers, après cette remise, un écrit accédant davantage cette qualité ou promesse, dès lors que ces agissements relèvent d'une même mise en scène; par contre, les moyens qui, même frauduleux, ne visent pas la remise ou la livraison de la chose, mais uniquement la conservation de la chose déjà remise ou livrée, ne peuvent constituer l'infraction d'escroquerie (1). (1) Cass. 9 décembre 1997, RG P.95.0610.N, Pas. 1997, n° 540; voir L. HUYBRECHTS, 'Oplichting', Comm.Straf., nos 10-16; voir A. DE NAUW, Inleiding tot het bijzonder strafrecht, Kluwer, 2010, n° 460.

ESCROQUERIE - Éléments constitutifs - Manoeuvres frauduleuses - Fausses qualités - Moyens frauduleux déterminants pour la remise ou la livraison - Moment du recours aux moyens frauduleux

Oplichting bestaat in het zich doen afgeven of leveren van een door artikel 496 Strafwetboek bedoelde zaak die een ander toebehoort door gebruik te maken van valse namen of valse hoedanigheden hetzij door het aanwenden van listige kunstgrepen, met het oogmerk zich die zaak toe te eigenen; listige kunstgrepen zijn misleidende middelen die bestaan in of gepaard gaan met uitwendige handelingen met het oog op de afgifte of de levering van de zaak, terwijl het gebruik maken van een valse hoedanigheid ertoe strekt, met hetzelfde oogmerk, een derde te misleiden en hem het vertrouwen in te boezemen dat aan die hoedanigheid is verbonden (1). (1) Cass. 4 december 2012, AR P.12.0781.N, AC 2012, nr. 660 (listige kunstgrepen); Cass. 6 februari 2001, AR P.99.0612.N, AC 2001, nr. 69 (valse hoedanigheden).

OPLICHTING - Constitutieve bestanddelen - Listige kunstgrepen - Valse hoedanigheden

L'escroquerie consiste à se faire remettre ou délivrer une des choses appartenant à autrui visées à l'article 496 du Code pénal, soit en faisant usage de faux noms ou de fausses qualités, soit en employant des manœuvres frauduleuses, dans le but de se l'approprier; les manœuvres frauduleuses sont des moyens trompeurs assimilés ou associés à des agissements extrinsèques en vue de la remise ou de la livraison de la chose, alors que l'usage d'une fausse qualité tend, dans le même but, à tromper autrui et à lui inspirer la confiance afférente à cette qualité (1). (1) Cass. 6 février 2001, RG P.99.0612.N, Pas. 2001, n° 69 (fausses qualités); Cass. 4 décembre 2012, RG P.12.0781.N, Pas. 2012, n° 660 (manœuvres frauduleuses).

ESCROQUERIE - Eléments constitutifs - Manœuvres frauduleuses - Fausses qualités

P.14.1532.N

2 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150602.4](#)

AC nr. ...

De aan de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid toevertrouwde adviesbevoegdheid laat de beoordelingsbevoegdheid van de rechter over de herstellvordering volledig vrij.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstellvordering - Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid - Adviesbevoegdheid - Beoordelingsbevoegdheid van de rechter

- Artt. 6.1.6 en 6.1.7 Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

De rechter vermog een op grond van artikel 6.1.7 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening door de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid verleend advies met betrekking tot het inleiden van een herstellvordering bij toepassing van artikel 159 Grondwet op zijn wettigheid te toetsen en ingeval van onwettigheid dit advies buiten toepassing te laten zodat dit onwettig verklaard advies tussen de partijen en met betrekking tot de door de rechter te beslechten betwisting geen rechtsgevolgen heeft.

La compétence d'émettre un avis conférée au Conseil supérieur de la Politique de Maintien n'affecte nullement le pouvoir du juge d'apprécier souverainement l'action en réparation.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Conseil supérieur de la Politique de Maintien - Compétence d'émettre un avis - Pouvoir d'appréciation du juge

- Art. 6.1.6 et 6.1.7 Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétole relative à l'aménagement du territoire

Le juge peut examiner la légalité d'un avis rendu par le Conseil supérieur de la Politique de Maintien sur la base de l'article 6.1.7 du Code flamand de l'aménagement du territoire, concernant l'introduction d'une action en réparation en application de l'article 159 de la Constitution, et, en cas d'illégalité, frapper cet avis d'inapplicabilité, de sorte que ledit avis déclaré illégal n'a pas de conséquences juridiques entre les parties et sur le litige que le juge doit trancher.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Stedenbouw - Herstelvordering - Advies Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid - Toetsing door de rechter

- Art. 159 Grondwet 1994
- Artt. 6.1.6 en 6.1.7 Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

MACHTEN - Rechterlijke macht - Stedenbouw - Herstelvordering - Advies Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid - Toetsing door de rechter - Aard

- Art. 159 Grondwet 1994
- Artt. 6.1.6 en 6.1.7 Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Advies Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid - Toetsing door de rechter - Aard

- Art. 159 Grondwet 1994
- Artt. 6.1.6 en 6.1.7 Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

De rechter vermag een op grond van artikel 6.1.7 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening met betrekking tot het inleiden van een herstellvordering door de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid verleende advies bij toepassing van artikel 159 Grondwet onwettig en buiten toepassing te laten indien dit advies is gegrond op een stedenbouwkundige vergunning die de rechter zelf bij toepassing van artikel 159 Grondwet onwettig en buiten toepassing laat; de omstandigheid dat het de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid als orgaan van het actief bestuur niet zou zijn toegelaten de wettigheid te beoordelen van een stedenbouwkundige vergunning doet daaraan geen afbreuk.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Advies Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid - Wettigheidstoetsing door de rechter - Beslissing het advies buiten toepassing te laten - Toepassing

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 - Urbanisme - Action en réparation - Avis du Conseil supérieur de la Politique de Maintien - Contrôle par le juge

- Art. 159 Constitution 1994
- Art. 6.1.6 et 6.1.7 Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétable relative à l'aménagement du territoire
POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Urbanisme - Action en réparation - Avis du Conseil supérieur de la Politique de Maintien - Contrôle par le juge - Nature

- Art. 159 Constitution 1994
- Art. 6.1.6 et 6.1.7 Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétable relative à l'aménagement du territoire
URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Avis du Conseil supérieur de la Politique de Maintien - Contrôle par le juge - Nature

- Art. 159 Constitution 1994
- Art. 6.1.6 et 6.1.7 Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétable relative à l'aménagement du territoire

Le juge peut déclarer un avis rendu par le Conseil supérieur de la Politique de Maintien sur la base de l'article 6.1.7 du Code flamand de l'aménagement du territoire, concernant l'introduction d'une action en réparation en application de l'article 159 de la Constitution, illégal et le frapper d'inapplicabilité, lorsque ledit avis se fonde sur une autorisation urbanistique que le juge même déclare illégale et inapplicable en application de l'article 159 de la Constitution; la circonstance que le Conseil supérieur de la Politique de Maintien, en tant qu'organe administratif actif, ne soit pas autorisé à apprécier une autorisation urbanistique n'y fait pas obstacle.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Avis du Conseil supérieur de la Politique de Maintien - Contrôle de la légalité par le juge - Décision de rendre l'avis inapplicable - Application

Uit de beslissing om op grond van artikel 159 Grondwet een door de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid verleend advies buiten toepassing te laten, volgt dat in die zaak geen rechtsgeldig advies werd verleend binnen de door artikel 6.1.10, eerste lid, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bedoelde termijn en dat de herstellvorderende overheid aan dit onwettig bevonden advies mag voorbijgaan in welk geval het dan aan de rechter toekomt de wettigheid van de door de herstellvorderende overheid bij het parket ingeleide herstellvordering te beoordelen.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstellvordering - Advies Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid - Wettigheidstoetsing door de rechter - Beslissing het advies buiten toepassing te laten - Gevolg voor de herstellvorderende overheid - Opdracht van de rechter

Il résulte de la décision de rendre inapplicable, sur la base de l'article 159 de la Constitution, un avis rendu par le Conseil supérieur de la Politique de Maintien, qu'en cette cause, aucun avis valable n'a été rendu dans le délai visé à l'article 6.1.10, alinéa 1er, du Code flamand de l'aménagement du territoire et que l'autorité demanderesse en réparation n'est pas tenue par cet avis déclaré illégal, le juge étant, dans ce cas, appelé à apprécier la légalité de l'action en réparation introduite auprès du parquet par l'autorité demanderesse en réparation.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Avis du Conseil supérieur de la Politique de Maintien - Contrôle de la légalité par le juge - Décision de rendre l'avis inapplicable - Conséquence pour l'autorité demanderesse en réparation - Mission du juge

P.14.1543.N

3 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150203.7](#)

AC nr. 81

De onwettigheid van de beslissing tot uitstel als maatregel die de tenuitvoerlegging van een hoofdstraf treft, brengt de vernietiging mee van de beslissingen over de straf en de strafmaat, gelet op het verband tussen de strafmaat en deze maatregel (1). (1) Cass. 15 maart 2000, AR P.99.1419.F, AC 2000, nr. 178.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Probatieuitstel voor een hoofdstraf - Duur van het uitstel niet bepaald - Vernietiging van de beslissingen over de straf en de strafmaat

La possession d'images à caractère pornographique impliquant ou présentant des mineurs sanctionnée par la loi ne requiert pas que l'utilisateur d'un ordinateur manifeste sa maîtrise d'une image par le téléchargement ou l'impression de celle-ci; il suffit que la personne concernée visite sciemment un site web et visionne des images (1). (1) Cass. 20 avril 2011, RG P.10.2006.F, Pas. 2011, n° 267.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Prévenu et inculqué - Sursis probatoire pour une peine principale - Durée du sursis indéterminée - Annulation des décisions rendues sur la peine et le taux de celle-ci

Een veroordeling met uitstel van tenuitvoerlegging is onwettig wanneer de beslissing de duur van dat uitstel niet bepaalt (1). (1) Cass. 15 maart 2000, AR P.99.1419.F, AC 2000, nr. 178.

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER - Probatieuitstel - Duur van het uitstel niet bepaald - Onwettigheid

La possession d'images à caractère pornographique impliquant ou présentant des mineurs sanctionnée par la loi ne requiert pas que l'utilisateur d'un ordinateur manifeste sa maîtrise d'une image par le téléchargement ou l'impression de celle-ci; il suffit que la personne concernée visite sciemment un site web et visionne des images (1). (1) Cass. 20 avril 2011, RG P.10.2006.F, Pas. 2011, n° 267.

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE - Sursis probatoire - Durée du sursis indéterminée - Illégalité

- Art. 8, §§ 1 en 2 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Art. 8, §§ 1 et 2 L. du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation

P.14.1546.F

21 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150121.4](#)

AC nr. ...

Aangezien de rechter meteen uitspraak moet doen over zijn bevoegdheid en over de ontvankelijkheid van de aan zijn onderzoek voorgelegde vorderingen, beoordeelt hij, ambtshalve, de aard van het misdrijf dat de feiten zouden opleveren die bij hem aanhangig zijn gemaakt, in de veronderstelling dat ze bewezen zouden zijn; wanneer hij de omschrijving niet wijzigt waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren, hoeft hij hun geen kennis te geven van de gegevens eigen aan de zaak die hij in aanmerking zal nemen, vermits ze die kennen (1). (1) Zie Cass. 3 december 2014, AR P.14.1198.F, AC 2014, nr.

MISDRIJF - Soorten - Algemeen - Wanbedrijf - Contraventionalisering - Vonnisgerecht - Ambtshalve aanneming van de verzachtende omstandigheden - Kennisgeving aan de partijen - Verplichting

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Ontvankelijkheid van de burgerlijke rechtsvordering - Verjaring van de strafvordering - Contraventionalisering van een wanbedrijf - Ambtshalve aanneming van de verzachtende omstandigheden - Kennisgeving aan de partijen - Verplichting

STRAF - Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Verzachtende omstandigheden - Contraventionalisering van een wanbedrijf - Vonnisgerecht - Ambtshalve aanneming van de verzachtende omstandigheden - Kennisgeving aan de partijen - Verplichting

Door een wanbedrijf met toepassing van artikel 1 van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden en van artikel 85, eerste lid, van het Strafwetboek te contraventionaliseren, wijzigt het vonnisgerecht de aard van het misdrijf zonder de omschrijving van de feiten te wijzigen (1). (1) Zie Cass. 3 december 2014, AR P.14.1198.F, AC 2014, nr.

MISDRIJF - Soorten - Algemeen - Wanbedrijf - Contraventionalisering

STRAF - Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Verzachtende omstandigheden -

3/05/2023

Dès lors qu'il doit statuer d'emblée sur sa compétence et sur la recevabilité des actions soumises à son examen, le juge apprécie, d'office, la nature de l'infraction que constitueraient les faits dont il est saisi, à les supposer établis; lorsqu'il ne change pas la qualification que les parties ont pu contredire, il n'est pas tenu de les avertir des éléments propres à la cause qu'il prendra en considération, puisqu'elles en ont connaissance (1). (1) Voir Cass. 3 décembre 2014, RG P.14.1198.F, Pas. 2014, n°....

INFRACTION - Espèces - Généralités - Délit - Contraventionnalisation - Juridiction de jugement - Admission d'office des circonstances atténuantes - Avertissement des parties - Obligation

ACTION CIVILE - Action civile portée devant le juge répressif - Recevabilité de l'action civile - Prescription de l'action publique - Contraventionnalisation d'un délit - Admission d'office des circonstances atténuantes - Avertissement des parties - Obligation

PEINE - Circonstances atténuantes. causes d'excuse; voir aussi: 276/05 infraction - Circonstances atténuantes - Contraventionnalisation d'un délit - Juridiction de jugement - Admission d'office des circonstances atténuantes - Avertissement des parties - Obligation

En contraventionnalisant un délit en application de l'article 1er de la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes et de l'article 85, alinéa 1er, du Code pénal, la juridiction de jugement dénature l'infraction sans modifier la qualification des faits (1). (1) Voir Cass. 3 décembre 2014, RG P.14.1198.F, Pas. 2014, n°

INFRACTION - Espèces - Généralités - Délit - Contraventionnalisation

PEINE - Circonstances atténuantes. causes d'excuse; voir aussi: 276/05 infraction - Circonstances atténuantes -

P. 477/843

P.14.1571.F

4 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150304.1](#)

AC nr. ...

De veroordeling van een beklaagde, van een inverdenkinggestelde of van een burgerlijke partij tot de kosten van het hoger beroep kan enkel beschouwd worden als een veroordeling tot de kosten van de strafvordering als die kosten ook die van het hoger beroep van het openbaar ministerie inhouden.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Algemeen - Veroordeling tot de kosten van het hoger beroep - Veroordeling tot de kosten van de strafvordering

- Artt. 162 en 194 Wetboek van Strafvordering

De artikelen 162 en 194 van het Wetboek van Strafvordering, krachtens welke het tegen de beklaagde uitgesproken veroordelend vonnis laatstgenoemde in de kosten moet verwijzen, houden geen verband met de regeling van de rechtspleging.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Algemeen - Veroordeling van de beklaagde tot de kosten - Regeling van de rechtspleging - Toepassing

- Artt. 162 en 194 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Veroordeling van de beklaagde tot de kosten - Toepassing

- Artt. 162 en 194 Wetboek van Strafvordering

De onderzoeksgerechten beoordelen in feite of en in hoeverre er grond is om de nietigheid waardoor een handeling van het voorbereidend onderzoek om welke reden dan ook is aangetast, uit te breiden tot de erop volgende ambtsverrichtingen.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Nietigheidsgrond die een onderzoeksverrichting aantast - Uitbreiding van de nietigheid tot de erop volgende ambtsverrichtingen - Onderzoeksgerechten - Feitelijke beoordeling

- Artt. 131, § 1, en 235bis, § 6 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Nietigheidsgrond die een onderzoeksverrichting aantast - Uitbreiding van de nietigheid tot de erop volgende ambtsverrichtingen - Feitelijke beoordeling

- Artt. 131, § 1, en 235bis, § 6 Wetboek van Strafvordering

La condamnation d'un prévenu, d'un inculpé ou d'une partie civile aux frais d'appel ne constitue une condamnation aux frais de l'action publique que si ces frais comprennent ceux de l'appel du ministère public.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Généralités - Condamnation aux frais d'appel - Condamnation aux frais de l'action publique

- Art. 162 et 194 Code d'Instruction criminelle

Les articles 162 et 194 du Code d'instruction criminelle, en vertu desquels le jugement de condamnation rendu contre le prévenu doit condamner celui-ci aux frais, sont étrangers au règlement de la procédure.

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Généralités - Condamnation du prévenu aux frais - Règlement de la procédure - Application

- Art. 162 et 194 Code d'Instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Condamnation du prévenu aux frais - Application

- Art. 162 et 194 Code d'Instruction criminelle

Les juridictions d'instruction apprécient en fait si, et dans quelle mesure, il y a lieu d'étendre, aux devoirs subséquents, la nullité entachant, pour quelque motif que ce soit, un acte de l'instruction préparatoire.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Cause de nullité affectant un acte d'instruction - Extension de la nullité aux devoirs subséquents - Juridictions d'instruction - Appréciation en fait

- Art. 131, § 1er, et 235bis, § 6 Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Cause de nullité affectant un acte d'instruction - Extension de la nullité aux devoirs subséquents - Appréciation en fait

- Art. 131, § 1er, et 235bis, § 6 Code d'Instruction criminelle

Krachtens de artikelen 443, eerste lid, 2°, en 444, eerste lid, 1°, Wetboek van Strafvordering kan de veroordeelde herziening aanvragen van zijn in kracht van gewijsde gegane veroordeling in criminele of correctionele zaken, onder meer wanneer een getuige die op de rechtszitting gehoord is, naderhand een in kracht van gewijsde gegane veroordeling heeft ondergaan wegens valse getuigenis tegen de veroordeelde.

HERZIENING - Algemeen - Strafzaken - Definitieve veroordeling van een valse getuige - Vernietiging van de beslissing

En vertu des articles 443, alinéa 1er, 2°, et 444, alinéa 1er, 1°, du Code d'instruction criminelle, le condamné peut demander la révision de sa condamnation passée en force de chose jugée en matière criminelle ou correctionnelle, notamment lorsqu'un témoin, entendu à l'audience, a subi ultérieurement, pour faux témoignage contre le condamné, une condamnation passée en force de chose jugée.

REVISION - Généralités - Matière répressive - Condamnation définitive d'un faux témoin - Annulation de la décision

Wanneer de vernietigde beslissing uitgaat van een correctionele rechtbank, rechtsprekend in hoger beroep, verwijst het Hof van Cassatie de zaak naar een correctionele rechtbank, rechtszitting houdende in hoger beroep (1). (1) Het belang van dit arrest resideert niet zozeer in de beslissing tot herziening, die gebaseerd is op de omstandigheid dat een getuige definitief werd veroordeeld wegens valse getuigenis, dan wel in beslissing nopens de bevoegde rechter na verwijzing door het Hof van Cassatie. Artikel 445, tweede lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt inderdaad dat het Hof van Cassatie in dit geval de veroordeling vernietigt en de zaak verwijst "naar een hof van beroep of een hof van assisen, zoals in het eerste lid van dit artikel bepaald is". De tekst van artikel 445 Sv. lijkt duidelijk en de verwijzing naar een hof van assisen of een hof van beroep, ook wanneer de vernietigde beslissing een vonnis is van de correctionele rechtbank, was constante rechtspraak van het Hof van Cassatie (R. DECLERCQ, 'Herziening', Comm.Straf., nrs. 76 en 103 en de aldaar vermelde rechtspraak). In de rechtsleer wordt de verwijzing naar een hof van beroep als de regel vooropgesteld door Ph. TRAEST ('De herziening in strafzaken aan herziening toe?', in *Amicus Curiae Liber Amicorum Marc De Swaef*, p. 393, voetnoot 45) ook wanneer de vernietigde beslissing werd genomen door een correctionele rechtbank en door M. MAHIEU en J. VAN MEERBEECK ('Procédure de révision en matière pénale', in *Droit pénal et procédure pénale*, pp. 66-67, nr. 94), alsmede door A. SAINT-REMY ('La révision des condamnations pénales', *Les Nouvelles, Procédure pénale*, II, 1, Brussel, 1948, p. 565, nr. 209). Anderzijds maken H.-D. BOSLY, D. VANDERMEERSCH en M.-A. BEERNAERT gewag van een verwijzing naar 'la juridiction de fond compétente' (*Droit de la procédure pénale, La Charte*, 2010, 6e editie, p. 1295). Ondanks de duidelijke tekst van artikel 445 Sv. is het ook constante rechtspraak van het Hof van Cassatie dat indien de vernietigde beslissing uitgaat van een militaire rechtsmacht, de verwijzing diende te geschieden naar het militair gerechtshof en niet naar het hof van beroep of het hof van assisen (Cass. 5 mei 1952, AC 1952, 486 en de aldaar geciteerde rechtspraak; Pas. 1952, I, 558; zie ook R.

Lorsque la décision annulée émane d'un tribunal correctionnel, statuant en degré d'appel, la Cour de cassation renvoie la cause devant un tribunal correctionnel, siégeant en degré d'appel (1). (1) L'intérêt de cet arrêt ne réside pas tant dans la décision de révision, fondée sur la circonstance qu'un témoin a été définitivement condamné du chef de faux témoignage que dans la décision sur le juge compétent après renvoi par la Cour de cassation. En effet, l'article 445, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle prévoit que la Cour de cassation, en l'occurrence, annule la condamnation et renvoie l'affaire «devant une cour d'appel ou une cour d'assises, ainsi qu'il est dit au premier alinéa du présent article». Le texte de l'article 445 du Code d'instruction criminelle semble clair et le renvoi devant la cour d'assises ou une cour d'appel, même lorsque la décision annulée est un jugement du tribunal correctionnel, était une jurisprudence constante de la Cour de cassation (R. DECLERCQ, 'Herziening', *Comm.Straf.*, nos 76 et 103 et la jurisprudence qui y est mentionnée). Dans la doctrine, le renvoi devant une cour d'appel est proposé comme la règle par PH. TRAEST ('De herziening in strafzaken aan herziening toe?', dans *Amicus Curiae Liber Amicorum Marc De Swaef*, p. 393, note de bas de page 45) même lorsque la décision annulée a été prise par un tribunal correctionnel, et par M. MAHIEU et J. VAN MEERBEECK ('Procédure de révision en matière pénale', dans *Droit pénal et procédure pénale*, p. 66-67, n° 94), ainsi que par A. SAINT-REMY ('La révision des condamnations pénales', *Les Nouvelles, Procédure pénale*, II, 1, Bruxelles, 1948, p. 565, n° 209). D'autre part, H.-D. BOSLY, D. VANDERMEERSCH et M.-A. BEERNAERT font mention d'une référence à 'la juridiction de fond compétente' (*Droit de la procédure pénale, La Charte*, 2010, 6ème édition, p. 1295). Malgré la clarté du texte de l'article 445 du Code d'instruction criminelle, la jurisprudence de la Cour de cassation également constante est telle que lorsque la décision annulée émane d'une juridiction militaire, le renvoi devait être fait devant la cour militaire et non devant la cour d'appel ou la cour d'assises (Cass. 5 mai 1952 (Bull. et Pas. 1952, I, 558) et la jurisprudence qui y est citée; voir également R. DECLERCQ, o.c., n° 105 et la

DECLERCQ, o.c., nr. 105 en de in voetnoot 5 aangehaalde rechtspraak), dit zowel wanneer de vernietigde beslissing uitging van een krijgsraad als van het militair gerechtshof. Eén van de overwegingen uit het arrest van 5 mei 1952 lijkt ons van belang voor de discussie en luidt als volgt: 'Overwegende dat, door als rechtsmacht op verwijzing het hof van beroep aan te duiden en door zodoende gedeeltelijk af te wijken van de regel van verwijzing naar een rechtsmacht van dezelfde aard als degene die de vernietigde beslissing heeft gewezen (Wetboek van strafvordering, artikel 427), de wetgever van 1894 de wil heeft uitgedrukt de zaak te verwijzen naar de hoogste rechtsmacht van wijzen die er kennis kan van nemen, en die, dienvolgens, in laatste aanleg zou beslissen' (in het Frans luidt de tekst als volgt: la juridiction de jugement la plus élevée qui eût pu être appelée à en connaître et qui, partant, statuerait en dernier ressort). Men mag inderdaad niet uit het oog verliezen dat de huidige regeling inzake herziening in strafzaken het resultaat is van de wet van 18 juni 1894 (BS 24 juni 1894) en sindsdien onveranderd is gebleven, terwijl de bevoegdheid *ratione materiae* van de hoven en rechtbanken wel een grondige evolutie heeft doorgemaakt, met name inzake het toevertrouwen van het verkeerscontentieux aan de politierechtbanken. Op basis van de hierboven aangehaalde overweging uit het arrest van 5 mei 1952 staat onbetwistbaar vast dat, inzake de berechting van verkeersinbreuken, de correctionele rechtbank, zetelend in hoger beroep, de 'hoogste rechtsmacht van wijzen is die er kennis van kan nemen en in laatste aanleg zou beslissen', zodat de beslissing van het Hof van Cassatie een teleologische interpretatie geeft aan het artikel 445 Sv. die overeenstemt met de wil van de wetgever.

jurisprudence énoncée à la note de bas de page 5), et ce, tant lorsque la décision annulée émanait d'un conseil de guerre que de la cour militaire. L'une des considérations de l'arrêt du 5 mai 1952 nous semble importante à la discussion et était libellée comme suit: 'Attendu que, en désignant comme juridiction de renvoi la cour d'appel et en dérogeant partiellement ainsi à la règle du renvoi à une juridiction de même qualité que celle qui a rendu la décision annulée (Code d'instr. crim., art. 427), le législateur de 1894 a marqué la volonté que la cause fût renvoyée à la juridiction de jugement la plus élevée qui eût pu être appelée à en connaître et qui, partant, statuerait en dernier ressort'. On ne peut en effet perdre de vue que la règle actuelle en matière de révision en matière répressive est le résultat de la loi du 18 juin 1894 (M.B. 24 juin 1894) et restée inchangée depuis lors, alors que la compétence *ratione materiae* des cours et tribunaux a connu une profonde évolution, à savoir concernant l'attribution du contentieux en matière de roulage aux tribunaux de police. Sur la base de la considération susmentionnée de l'arrêt du 5 mai 1952, il est incontestablement établi qu'en matière de jugement des infractions de roulage, le tribunal correctionnel, siégeant en degré d'appel, est la juridiction de jugement la plus élevée qui eût pu être appelée à en connaître et qui statuerait en dernier ressort', de sorte que la décision de la Cour de cassation donne une interprétation téléologique à l'article 445 du Code d'instruction criminelle qui correspond à la volonté du législateur.

HERZIENING - Allerlei - Strafzaken - Definitieve veroordeling van een valse getuige - Vernietiging van de beslissing - Verwijzing na vernietiging - Beslissing uitgaand van een correctionele rechtbank zetelend in hoger beroep - Verwijzing naar een correctionele rechtbank rechtszitting houdende in hoger beroep

- Art. 445, tweede lid Wetboek van Strafvordering

REVISION - Divers - Matière répressive - Condamnation définitive d'un faux témoin - Annulation de la décision - Renvoi après annulation - Décision émanant d'un tribunal correctionnel statuant en degré d'appel - Renvoi au tribunal correctionnel siégeant en degré d'appel

- Art. 445, al. 2 Code d'Instruction criminelle

P.14.1623.N

28 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150428.2](#)

AC nr. ...

Het enkele feit dat de onderzoeksrechter een deskundige opdraagt hem voor te lichten over de aard en de omstandigheden van een misdrijf, daarin begrepen de oorzaken van het overlijden van het slachtoffer, houdt niet in dat hij zijn rechtsmacht aan deze deskundige overdraagt; krachtens de artikelen 43 en 44 Wetboek van Strafvordering kan de onderzoeksrechter de deskundige immers met een dergelijke opdracht belasten (1). (1) Zie Cass. 15 november 2012, AR C.11.0579.F, AC 2012, nr. 616.

DESKUNDIGENONDERZOEK - Strafzaken - Deskundige - Opdracht door onderzoeksrechter - Voorlichten over aard en omstandigheden van misdrijf - Draagwijdte - Overdracht van rechtsmacht

- Art. 11, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

Le simple fait que le juge d'instruction désigne un expert afin de l'informer de la nature et des circonstances d'une infraction, y compris les causes de la mort de la victime, n'implique pas qu'il délègue sa juridiction à cet expert; en vertu des articles 43 et 44 du Code d'instruction criminelle, le juge d'instruction peut, en effet, charger un expert d'une telle mission (1). (1) Voir Cass. 15 novembre 2012, RG C.11.0579.F, Pas. 2012, n° 616.

EXPERTISE - Matière répressive - Expert - Mission confiée par le juge d'instruction - Information sur la nature et les circonstances de l'infraction - Portée - Délégation de juridiction

- Art. 11, al. 1er Code judiciaire

P.14.1624.F

24 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150624.1](#)

AC nr. ...

Uit artikel 6 EVRM volgt niet dat het recht op een eerlijk proces is miskend enkel omdat de beklaagde niet door een advocaat werd bijgestaan tijdens een verhoor dat is afgenomen na de tijdens de vrijheidsberoving afgenomen verhoren.

ADVOCAAT - Strafzaken - Verhoor van de beklaagde zonder bijstand van een advocaat - Verhoor afgenomen na de vrijheidsberoving - Recht op een eerlijk proces - Miskenning

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Verhoor van de beklaagde zonder bijstand van een advocaat - Verhoor afgenomen na de vrijheidsberoving - Miskenning

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Il ne résulte pas de l'article 6 de la Conventions de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales que le droit à un procès équitable est violé au seul motif que le prévenu n'a pas été assisté par un avocat à une audition postérieure à celles réalisées en garde à vue.

AVOCAT - Matière répressive - Audition du prévenu sans l'assistance d'un avocat - Audition postérieure à la garde à vue - Droit à un procès équitable - Violation

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Audition du prévenu sans l'assistance d'un avocat - Audition postérieure à la garde à vue - Violation

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

De afwezigheid van de advocaat bij een verhoor door de politie tijdens de termijn van vrijheidsberoving kan aan een eventuele schuldigverklaring in de weg staan in zoverre deze zou steunen op tijdens dergelijk verhoor afgelegde zelfincriminerende verklaringen, zonder dat de verhoorde persoon afstand heeft gedaan van de bijstand van een raadsman of vrijwillig daarvoor gekozen heeft (1). (1) Zie Cass. 10 april 2012, AR P.12.0604.F, AC 2012, nr. 222; Cass. 14 oktober 2014, AR P.14.0507.N, AC 2014, nr. 606.

BEWIJS - Strafzaken - Getuigen - Aanhouding - Duur van de vrijheidsberoving - Recht op bijstand van een advocaat - Verhoor door de politie - Geen advocaat aanwezig - Gevolg - Strafvervolgning - Schuldigverklaring - Onwettigheid

- Art. 47bis Wetboek van Strafvordering
- Art. 2bis, §§ 1 en 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

ADVOCAAT - Strafzaken - Aanhouding - Duur van de vrijheidsberoving - Recht op bijstand van een advocaat - Verhoor door de politie - Geen advocaat aanwezig - Gevolg - Strafvervolgning - Schuldigverklaring - Onwettigheid

- Art. 47bis Wetboek van Strafvordering
- Art. 2bis, §§ 1 en 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Aanhouding - Duur van de vrijheidsberoving - Recht op bijstand van een advocaat - Verhoor door de politie - Geen advocaat aanwezig - Gevolg - Strafvervolgning - Bewijzen - Schuldigverklaring - Onwettigheid

- Art. 47bis Wetboek van Strafvordering
- Art. 2bis, §§ 1 en 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

De onregelmatigheid van de oproeping van de in verdenking gestelde voor de raadkamer, met het oog op de regeling van de rechtspleging, is geen grond van nietigheid of niet-ontvankelijkheid van de strafvordering die kan worden opgeworpen door het vonnisgerecht waar de zaak door verwijzing op geldige wijze aanhangig is gemaakt (1). (1) Cass. 29 september 2010, AR P.10.0566.F, AC 2010, nr. 559.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Onregelmatige oproeping van de in verdenking gestelde - Beschikking tot verwijzing - Vonnisgerecht - Strafvordering - Ontvankelijkheid

L'absence de l'avocat à une audition de police effectuée pendant le délai de garde à vue peut faire obstacle à une éventuelle déclaration de culpabilité dans la mesure où celle-ci se fonderait sur des déclarations auto-accusatrices obtenues à la faveur d'une telle audition, sans que la personne entendue ait renoncé à l'assistance d'un conseil ou librement choisi de s'en passer (1). (1) Voir Cass. 10 avril 2012, RG P.12.0604.F, Pas. 2012, n° 222; Cass. 14 octobre 2014, RG P.14.0507.N, Pas. 2014, n° 606.

PREUVE - Matière répressive - Preuve testimoniale - Arrestation - Délai de garde à vue - Droit à l'assistance d'un avocat - Audition de police - Absence de l'avocat - Conséquence - Poursuites - Déclaration de culpabilité - Illégalité

- Art. 47bis Code d'Instruction criminelle
- Art. 2bis, § 1er et 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

AVOCAT - Matière répressive - Arrestation - Délai de garde à vue - Droit à l'assistance d'un avocat - Audition de police - Absence de l'avocat - Conséquence - Poursuites - Déclaration de culpabilité - Illégalité

- Art. 47bis Code d'Instruction criminelle
- Art. 2bis, § 1er et 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Arrestation - Délai de garde à vue - Droit à l'assistance d'un avocat - Audition de police - Absence de l'avocat - Conséquence - Poursuites - Preuves - Déclaration de culpabilité - Illégalité

- Art. 47bis Code d'Instruction criminelle
- Art. 2bis, § 1er et 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

L'irrégularité de la convocation de l'inculpé en chambre du conseil pour le règlement de la procédure ne constitue pas une cause de nullité ou d'irrecevabilité de l'action publique pouvant être soulevée par la juridiction de jugement valablement saisie par le renvoi (1). (1) Cass. 29 septembre 2010, RG P.10.0566.F, Pas. 2010, n° 559.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Règlement de la procédure - Irrégularité de la convocation de l'inculpé - Ordonnance de renvoi - Juridiction de jugement - Action publique - Recevabilité

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Onregelmatige oproeping van de in verdenking gestelde - Beschikking tot verwijzing - Vonnisgerecht - Ontvankelijkheid van de strafvordering

STRAFVORDERING - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Onregelmatige oproeping van de in verdenking gestelde - Beschikking tot verwijzing - Vonnisgerecht - Ontvankelijkheid van de strafvordering

De wet maakt de vonnisgerechten niet bevoegd om uitspraak te doen over de wettigheid van de beslissingen van de onderzoeksgerechten (1). (1) Cass. 29 september 2010, AR P.10.0566.F, AC 2010, nr. 559.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Beschikking of arrest van verwijzing - Zaak aanhangig gemaakt bij het vonnisgerecht - Wettigheid van de beslissing van het onderzoeksgerecht - Bevoegdheid

Wanneer de beklaagde uit het bevolkingsregister is geschrapt na te hebben verklaard dat hij België verlaat om zich, zonder verdere uitleg, in een andere Staat te vestigen, hoeft het openbaar ministerie zijn nieuw adres in het buitenland niet op te zoeken, ter betekening van het jegens hem bij verstek gewezen vonnis (1). (1) Zie Cass. 4 maart 2008, AR P.07.1782.N, AC 2008, nr. 154.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - In het buitenland - Strafzaken - Verstekvonnis - Beklaagde uit het bevolkingsregister geschrapt - Beklaagde heeft verklaard België te verlaten om zich in een andere Staat te vestigen - Zonder opgave van adres - Betekening van het vonnis aan de procureur des Konings - Geldigheid

- Art. 40, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

OPENBAAR MINISTERIE - Strafzaken - Verstekvonnis - Beklaagde uit het bevolkingsregister geschrapt - Beklaagde heeft verklaard België te verlaten om zich in een andere Staat te vestigen - Zonder opgave van adres - Betekening van het vonnis aan de procureur des Konings - Geldigheid

- Art. 40, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Verstekvonnis - Beklaagde uit het bevolkingsregister geschrapt - Beklaagde heeft verklaard België te verlaten om zich in een andere Staat te vestigen - Zonder opgave van adres - Betekening van het vonnis aan de procureur des Konings - Geldigheid

- Art. 40, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Chambre du conseil - Règlement de la procédure - Irrégularité de la convocation de l'inculpé - Ordonnance de renvoi - Jurisdiction de jugement - Recevabilité de l'action publique

ACTION PUBLIQUE - Chambre du conseil - Règlement de la procédure - Irrégularité de la convocation de l'inculpé - Ordonnance de renvoi - Jurisdiction de jugement - Recevabilité de l'action publique

La loi ne donne pas aux juridictions de jugement le pouvoir de se prononcer sur la légalité des décisions des juridictions d'instruction (1). (1) Cass. 29 septembre 2010, RG P.10.0566.F, Pas. 2010, n° 559.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Ordonnance ou arrêt de renvoi - Jurisdiction de jugement saisie - Légalité de la décision de la juridiction d'instruction - Pouvoir

Lorsque le prévenu a été radié du registre communal après avoir déclaré quitter la Belgique pour s'installer, sans autre précision, dans un autre État, le ministère public n'est pas tenu de rechercher sa nouvelle adresse à l'étranger pour la signification du jugement rendu par défaut à son égard (1). (1) Voir Cass. 4 mars 2008, RG P.07.1782.N, Pas. 2008, n° 154.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Etranger - Matière répressive - Jugement par défaut - Prévenu radié du registre communal - Prévenu ayant déclaré quitter la Belgique pour s'installer dans un autre État - Défaut de précision de son adresse - Signification du jugement au procureur du Roi - Validité

- Art. 40, al. 2 Code judiciaire

MINISTERE PUBLIC - Matière répressive - Jugement par défaut - Prévenu radié du registre communal - Prévenu ayant déclaré quitter la Belgique pour s'installer dans un autre État - Défaut de précision de son adresse - Signification du jugement au procureur du Roi - Validité

- Art. 40, al. 2 Code judiciaire

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Jugement par défaut - Prévenu radié du registre communal - Prévenu ayant déclaré quitter la Belgique pour s'installer dans un autre État - Défaut de précision de son adresse - Signification du jugement au procureur du Roi - Validité

- Art. 40, al. 2 Code judiciaire

Een beschikking tot verwijzing maakt de grond van de zaak aanhangig bij de feitenrechter, voor zover zij geen onwettigheid bevat inzake bevoegdheid; zij behoudt haar uitwerking zolang zij door het Hof van Cassatie niet is vernietigd (1). (1) Cass. 29 september 2010, AR P.10.0566.F, AC 2010, nr. 559.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Raadkamer - Beschikking tot verwijzing - Uitwerking - Bevoegdheden van het vonnisgerecht

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Beschikking tot verwijzing - Uitwerking - Bevoegdheid

Une ordonnance de renvoi saisit le juge du fond de la cause, pour autant qu'elle ne contienne pas d'illégalité quant à la compétence; elle conserve ses effets tant qu'elle n'est annulée par la Cour de cassation (1). (1) Cass. 29 septembre 2010, RG P.10.0566.F, Pas. 2010, n° 559.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Ordonnance de renvoi - Effets - Pouvoirs de la juridiction de jugement

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Ordonnance de renvoi - Effets - Pouvoir

P.14.1637.F

11 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150211.6](#)

AC nr. 100

De vernietiging, op het cassatieberoep van het openbaar ministerie, van het arrest houdende de verklaring van de jury en de motivering ervan, strekt zich uit tot het gehele debat alsook tot de verklaring van de jury; zij brengt de vernietiging met zich mee van de daarop volgende beschikking van vrijspraak van de beschuldigde en het daaruit voortvloeiende arrest over de burgerlijke belangen.

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Vrijspraak - Arrest houdende de verklaring van de jury en de motivering ervan - Gebrek aan motivering - Onregelmatigheid - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Cassatie

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Openbaar ministerie en vervolgende partij - Hof van assisen - Eindarrest - Vrijspraak - Arrest houdende de verklaring van de jury en de motivering ervan - Gebrek aan motivering - Onregelmatigheid - Cassatieberoep van het openbaar ministerie

De burgerlijke partij kan alleen cassatieberoep instellen tegen de beschikkingen die op haar burgerlijke belangen betrekking hebben en, in geen geval, de vernietiging vorderen van een beslissing van vrijspraak door het hof van assisen (1). (1) Zie Cass. 17 maart 2010, AR P.09.1741.F, AC 2010, nr. 191, met concl. OM in Pas.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Burgerlijke partij - Hof van assisen - Vrijspraak - Burgerlijke partij - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Artt. 409 en 412 Wetboek van Strafvordering
HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Vrijspraak - Burgerlijke

3/05/2023

La cassation, sur le pourvoi du ministère public, de l'arrêt de motivation de la déclaration du jury s'étend à l'ensemble des débats ainsi qu'à la déclaration du jury; elle entraîne l'annulation de l'ordonnance d'acquiescement rendue en cause de l'accusé qui en est la suite et de l'arrêt rendu sur les intérêts civils qui en est la conséquence.

COUR D'ASSISES - Arrêt définitif - Acquiescement - Arrêt de motivation de la déclaration du jury - Défaut de motivation - Irrégularité - Pourvoi du ministère public - Cassation

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Ministère public et partie poursuivante - Cour d'assises - Arrêt définitif - Acquiescement - Arrêt de motivation de la déclaration du jury - Défaut de motivation - Irrégularité - Pourvoi du ministère public

La partie civile ne peut se pourvoir que quant aux dispositions relatives à ses intérêts civils mais ne peut, en aucun cas, poursuivre l'annulation d'une décision d'acquiescement rendue par la cour d'assises (1). (1) Voir Cass. 17 mars 2010, RG P.09.1741.F, Pas. 2010, n° 191, avec concl. MP.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Partie civile - Cour d'assises - Décision d'acquiescement - Partie civile - Pourvoi en cassation - Recevabilité

- Art. 409 et 412 Code d'Instruction criminelle
COUR D'ASSISES - Arrêt définitif - Décision d'acquiescement - Partie

P. 485/843

partij - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid
- Artt. 409 en 412 Wetboek van Strafvordering

civile - Pourvoi en cassation - Recevabilité
- Art. 409 et 412 Code d'Instruction criminelle

De gezworenen, samen met het hof van assisen en nadat zij hun verklaring hebben afgegeven en ondertekend, formuleren de voornaamste redenen van het verdict; het recht op een eerlijk proces houdt in dat die redenen niet op abstracte wijze geformuleerd worden; daaruit volgt dat de vereiste motivering de redenen bevat die de jury van de schuld of onschuld van de beschuldigde hebben overtuigd, met vermelding van de redenen, eigen aan de zaak, waarom op elke aan de gezworenen voorgelegde vraag ja of neen is geantwoord (1). (1) Zie Cass. 29 september 2010, AR P.10.0705.F, AC 2010, nr. 562.

Les jurés, réunis avec la cour d'assises après remise et signature de leur déclaration, formulent les principales raisons du verdict; le droit à un procès équitable implique que ces raisons ne soient pas formulées de manière abstraite; il s'ensuit que la motivation requise doit mettre en avant les considérations qui ont convaincu le jury de la culpabilité ou de l'innocence de l'accusé, par l'indication des raisons propres à la cause pour lesquelles il a été répondu positivement ou négativement à chacune des questions soumises aux jurés (1). (1) Voir Cass. 29 septembre 2010, RG P.10.0705.F, Pas. 2010, n° 562.

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Beslissing van de jury - Motiveringsplicht

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 334 Wetboek van Strafvordering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Hof van assisen - Eindarrest - Beslissing van de jury - Motiveringsplicht

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 334 Wetboek van Strafvordering

COUR D'ASSISES - Arrêt définitif - Décision du jury - Obligation de motivation

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 334 Code d'Instruction criminelle

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Cour d'assises - Arrêt définitif - Décision du jury - Obligation de motivation

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 334 Code d'Instruction criminelle

P.14.1641.N

2 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150602.5](#)

AC nr. ...

Artikel 322, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek, beoogt niet de aanwijzing van een rechter, die zelf geen onderzoeksrechter is, ter vervanging van een verhinderde onderzoeksrechter (1). (1) Art. 322, eerste lid, Ger.W. zoals van toepassing vóór de wijziging bij Wet van 1 december 2013, art. 84, 1°.

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Vervanging van een onderzoeksrechter door een rechter die zelf geen onderzoeksrechter is - Artikel 322, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek - Toepasselijkheid

- Art. 322, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

ONDERZOEKSRECHTER - Vervanging van een onderzoeksrechter door een rechter die zelf geen onderzoeksrechter is - Artikel 322, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek - Toepasselijkheid

L'article 322, alinéa 1er, du Code judiciaire, ne vise pas la désignation d'un juge qui n'est pas lui-même juge d'instruction, en remplacement d'un juge d'instruction empêché (1). (1) Art. 322, alinéa 1er, du Code judiciaire, tel qu'applicable avant sa modification par la loi du 1er décembre 2013, art. 84, 1°.

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Remplacement d'un juge d'instruction par un juge qui n'est pas lui-même juge d'instruction - Article 322, alinéa 1er, du Code judiciaire - Applicabilité

- Art. 322, al. 1er Code judiciaire

JUGE D'INSTRUCTION - Remplacement d'un juge d'instruction par un juge qui n'est pas lui-même juge d'instruction - Article 322, alinéa 1er, du Code judiciaire - Applicabilité

- Art. 322, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 322, al. 1er Code judiciaire

De aanwijzing van een werkend rechter door de voorzitter van de rechtbank bij toepassing van artikel 80, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, houdt de vaststelling in dat de aangewezen rechter voldoet aan de door die bepaling vereiste voorwaarden, zonder dat de voorzitter dit uitdrukkelijk in zijn aanwijzing moet vermelden (1). (1) Art. 80, tweede lid, Ger.W. zoals van toepassing vóór de wijziging bij Wet van 30 juli 2013, art. 105, 2°.

ONDERZOEKSRECHTER - Verhinderung - Behoeften van de dienst - Voorzitter van de rechtbank - Aanwijzing van een werkend rechter

- Art. 80, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Onderzoeksrechter - Verhinderung - Behoeften van de dienst - Voorzitter van de rechtbank - Aanwijzing van een werkend rechter

- Art. 80, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

La désignation d'un juge effectif par le président du tribunal, en application de l'article 80, alinéa 2, du Code judiciaire, implique la constatation que le juge désigné satisfait aux conditions requises par cette disposition, sans que le président soit tenu de le mentionner explicitement dans sa décision de désignation (1). (1) Art. 80, alinéa 2, du Code judiciaire, tel qu'applicable avant sa modification par la loi du 30 juillet 2013, art. 105, 2°.

JUGE D'INSTRUCTION - Empêchement - Nécessités du service - Président du tribunal - Désignation d'un juge effectif

- Art. 80, al. 2 Code judiciaire

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Juge d'instruction - Empêchement - Nécessités du service - Président du tribunal - Désignation d'un juge effectif

- Art. 80, al. 2 Code judiciaire

P.14.1655.N

28 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150428.3](#)

AC nr. ...

Uit de artikelen 179 en 182 Wetboek van Strafvordering volgt dat een burgerlijke partij bij de correctionele rechtbank slechts een wanbedrijf kan aanhangig maken met een rechtstreekse dagvaarding en de correctionele rechtbank en in hoger beroep het hof van beroep dienen op zicht van de rechtstreekse dagvaarding en volgens de daarin vervatte kwalificatie na te gaan of zij bevoegd zijn om kennis te nemen van het aanhangig gemaakte feit; bij deze drempelcontrole, die een onderzoek van het feit zelf uitsluit, dient de rechter zich niet te beperken tot de door de burgerlijke partij in de rechtstreekse dagvaarding zelf gegeven wettelijke omschrijving van het misdrijf, maar mag hij om te bepalen onder welke omschrijving het feit met de rechtstreekse dagvaarding is aanhangig gemaakt, ook rekening houden met alle overige in de dagvaarding vermelde gegevens (1). (1) Zie Cass. 8 september 1998, AR P.98.1078.N, AC 1998, nr. 394; R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Antwerpen, Maklu, 2012, 831-832, nr. 1663-1664; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Mechelen, Kluwer, 2014, 670-671, nr. 1577 en 924, nr. 2169.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Rechtstreekse dagvaarding - Burgerlijke partij - Omschrijving van het misdrijf - Drempelcontrole door rechter - Toepassing

DAGVAARDING - Rechtstreekse dagvaarding - Burgerlijke partij - Omschrijving van het misdrijf - Drempelcontrole door rechter - Toepassing

RECHTBANKEN - Strafzaken - Algemeen - Aanhangigmaking - Rechtstreekse dagvaarding - Burgerlijke partij - Omschrijving van het misdrijf

Il résulte des articles 179 et 182 du Code d'instruction criminelle qu'une partie civile ne peut saisir le tribunal correctionnel par citation directe que d'un délit, le tribunal correctionnel et, en degré d'appel, la cour d'appel sont tenus de vérifier, du point de vue de la citation directe et selon la qualification qu'elle contient, s'ils sont compétents pour connaître le fait, objet de la saisine; lors de ce contrôle de prime abord, qui exclut tout examen du fait même, le juge ne doit pas se limiter à la qualification légale de l'infraction donnée par la partie civile dans la citation directe, mais il peut, pour déterminer sous quelle qualification il a été saisi du fait par la citation directe, tenir compte également de tous les autres éléments énoncés dans la citation (1). (1) Voir Cass. 8 septembre 1998, RG P.98.1078.N, Pas. 1998, n° 394; R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Anvers, Maklu, 2012, 831-832, n°s 1663-1664; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Malines, Kluwer, 2014, 670-671, n°s 1577 et 924, n° 2169.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Citation directe - Partie civile - Qualification de l'infraction - Contrôle de prime abord par le juge - Application

CITATION - Citation directe - Partie civile - Qualification de l'infraction - Contrôle de prime abord par le juge - Application

TRIBUNAUX - Matière répressive - Généralités - Saisine - Citation directe - Partie civile - Qualification de l'infraction

Uit de samenlezing van de bepalingen van artikel 2, tweede en derde lid, en 3 Wet Verzachtende Omstandigheden, zoals gewijzigd door artikel 9 van de wet van 8 juni 2008, en de wetgeschiedenis ervan volgt dat artikel 3, derde lid, Wet Verzachtende Omstandigheden niet inhoudt dat de rechter zich, ingeval van een rechtstreekse dagvaarding door een burgerlijke partij voor een misdaad, bevoegd kan verklaren door verzachtende omstandigheden aan te nemen (1). (1) Zie Wetsontwerp houdende diverse bepalingen (II), Parl. St. Kamer 2007-08, nr. 52K1013/001, 11-12; A. JACOBS en O. MICHIELS, «Les innovations apportées par la loi du 8 juin 2008 à la correctionnalisation des crimes et des contraventionnalisations des délits», JLMB 2008, 1415; G. RANERI, «Du nouveau en matière de circonstances atténuantes et de règlement de juges», JT 2008, 736, nr. 17.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Misdaad - Rechtstreekse dagvaarding - Burgerlijke partij - Aanvaarding verzachtende omstandigheden - Toepassing
RECHTBANKEN - Strafzaken - Algemeen - Bevoegdheid - Misdaad - Rechtstreekse dagvaarding - Burgerlijke partij - Aanvaarding verzachtende omstandigheden - Toepassing

Il résulte de la lecture combinée des dispositions des articles 2, alinéas 2 et 3, et 3, de la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes, tel que modifié par l'article 9 de la loi du 8 juin 2008, et de sa genèse légale, que l'article 3, alinéa 3, de ladite loi n'implique pas que le juge peut, en cas de citation directe pour un crime par une partie civile, se déclarer compétent en admettant les circonstances atténuantes (1). (1) Voir Projet de loi portant des dispositions diverses (II), Doc. parl., Chambre, 2007-2008, n° 52K1013/001, 11-12; A. JACOBS et O. MICHIELS, "Les innovations apportées par la loi du 8 juin 2008 à la correctionnalisation des crimes et des contraventionnalisations des délits", J.L.M.B. 2008, 1415; G. RANERI, "Du nouveau en matière de circonstances atténuantes et de règlement de juges", J.T., 2008, 736, n° 17.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Crime - Citation directe - Partie civile - Admission de circonstances atténuantes - Application
TRIBUNAUX - Matière répressive - Généralités - Compétence - Crime - Citation directe - Partie civile - Admission de circonstances atténuantes - Application

Uit de wil van de wetgever om een zo groot mogelijk parallellisme te realiseren bij de vervolging en bestraffing van rechtspersonen en van natuurlijke personen en uit de samenlezing van de artikelen 1, 7, 7bis, 41bis, §1, en 41bis, §2, Strafwetboek volgt dat voor de toepassing van de regels inzake bevoegdheid en verzachtende omstandigheden de aard van een aan een rechtspersoon verweten misdrijf een misdaad is, indien de wet dit misdrijf, zo gepleegd door een natuurlijke persoon, strafbaar stelt met een criminele vrijheidsstraf; de overeenkomstig artikel 41bis Strafwetboek toe te passen conversie wijzigt de aard van het misdrijf niet (1). (1) Zie A. DE NAUW en F. DE RUYCK, "De strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen", RW 1999-00, (897) 914; P. TRAEST, "De wet van 4 mei 1999 tot invoering van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen", TRV 1999, (451) 473-474; S. VAN DYCK, V. FRANSEN en F. PARREIN, "De rechtspersoon als strafbare dader: een grondige analyse van tien jaar wetgeving, rechtspraak en rechtsleer (deel 2)", TRV 2009, 3-63; R. VERSTRAETEN en B. SPRIET, "De rechtspersoon en zijn geldboete" in Y. POULLET en H. VUYE (eds.), Liber Amicorum Jean du Jardin, Deurne, Kluwer, 2001, 321-340; H. VAN BAVEL, "De wet van 4 mei 1999 tot invoering van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen", AJT 1999-2000, 225.

Il résulte de la volonté du législateur de réaliser le parallèle le plus important possible dans les poursuites et la répression des personnes morales et des personnes physiques et de la lecture combinée des articles 1er, 7, 7bis, 41bis, §§ 1er et 2, du Code pénal, que, pour l'application des règles en matière de compétence et des circonstances atténuantes, la nature d'une infraction imputable à une personne morale constitue un crime si la loi punit cette infraction, ainsi commise par une personne physique, d'une peine criminelle privative de liberté; la conversion à appliquer conformément à l'article 41bis du Code pénal ne modifie pas la nature de l'infraction (1). (1) Voir A. DE NAUW et F. DE RUYCK, "De strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen", R.W. 1999-2000, (897) 914; P. TRAEST, "De wet van 4 mei 1999 tot invoering van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen", T.R.V. 1999, (451) 473-474; S. VAN DYCK, V. FRANSEN et F. PARREIN, "De rechtspersoon als strafbare dader: een grondige analyse van tien jaar wetgeving, rechtspraak en rechtsleer (deel 2)", T.R.V. 2009, 3-63; R. VERSTRAETEN et B. SPRIET, "De rechtspersoon en zijn geldboete" dans Y. POULLET et H. VUYE (éd.), Liber Amicorum Jean du Jardin, Deurne, Kluwer, 2001, 321-340; H. VAN BAVEL, "De wet van 4 mei 1999 tot invoering van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen", A.J.T. 1999-2000, 225.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Rechtspersonen - Misdaden - Criminele vrijheidsstraf - Conversie van de vrijheidsstraf - Aard van het misdrijf

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Misdaden - Criminele vrijheidsstraf - Conversie van de vrijheidsstraf - Aard van het misdrijf

STRAF - Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Rechtspersonen - Misdaden - Criminele vrijheidsstraf - Conversie van de vrijheidsstraf - Aard van het misdrijf

STRAF - Vrijheidsstraffen - Rechtspersonen - Misdaden - Criminele vrijheidsstraf - Conversie van de vrijheidsstraf - Aard van het misdrijf

STRAF - Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Rechtspersonen - Misdaden - Criminele vrijheidsstraf - Conversie van de vrijheidsstraf - Aard van het misdrijf

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Personnes morales - Crimes - Peine criminelle privative de liberté - Conversion de la peine privative de liberté - Nature de l'infraction

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Crimes - Peine criminelle privative de liberté - Conversion de la peine privative de liberté - Nature de l'infraction

PEINE - Circonstances atténuantes. causes d'excuse; voir aussi: 276/05 infraction - Personnes morales - Crimes - Peine criminelle privative de liberté - Conversion de la peine privative de liberté - Nature de l'infraction

PEINE - Peines privatives de liberté - Personnes morales - Crimes - Peine criminelle privative de liberté - Conversion de la peine privative de liberté - Nature de l'infraction

PEINE - Généralités. peines et mesures. légalité - Personnes morales - Crimes - Peine criminelle privative de liberté - Conversion de la peine privative de liberté - Nature de l'infraction

P.14.1656.F

18 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150218.2](#)

AC nr. 125

Wanneer het verzet ongedaan wordt verklaard omdat de eiser in verzet niet op de wettig vastgestelde rechtszitting is verschenen, kan de rechter niet onderzoeken of de verjaring was ingetreden op het ogenblik van de uitspraak van de verstekbeslissing, dan wel of dat het geval zou zijn geweest zo het verzet niet ongedaan was verklaard.

VERZET - Strafzaken - Verzet ongedaan verklaard - Verjaring - Bevoegdheid van de rechter

Lorsque l'opposition est déclarée non avenue faute de l'opposant à l'audience légalement fixée, le juge ne peut examiner si la prescription était atteinte au moment de la prononciation de la décision rendue par défaut, ou si elle l'eût été au cas où l'opposition n'aurait pas été déclarée non avenue.

OPPOSITION - Matière répressive - Opposition non avenue - Prescription - Pouvoir du juge

P.14.1664.F

28 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150128.4](#)

AC nr. ...

Artikel 259bis, § 2, van het Strafwetboek straft ieder openbaar officier of ambtenaar, drager of agent van de openbare macht die, naar aanleiding van de uitoefening van zijn bediening, buiten de gevallen die de wet bepaalt of zonder inachtneming van de vormen die zij voorschrijft, met bedrieglijk opzet of met het oogmerk te schaden, gebruik maakt van een wettig gemaakte opname van privé-communicatie of -telecommunicatie; gebruik maken van, in de zin van dat artikel, houdt de aanwending of het gebruik in van een opname en niet het enkele feit van die opname in bezit te hebben (1). (1) Christian De Valkeneer, Les infractions, dl. 5, Les infractions contre l'ordre public, Larcier, 2013, p. 404-405.

COMMUNICATIE TELECOMMUNICATIE - Openbaar officier of ambtenaar - Opnemen van privé-communicatie of -telecommunicatie - Gebruik met bedrieglijk opzet of met het oogmerk te schaden - Gebruik maken van
- Art. 259bis, § 2 Strafwetboek

L'article 259bis, § 2, du Code pénal sanctionne tout officier ou fonctionnaire public, dépositaire ou agent de la force publique qui, à l'occasion de l'exercice de ses fonctions, hors les cas prévus par la loi ou sans respecter les formalités qu'elle prescrit, avec une intention frauduleuse ou à dessein de nuire, utilise un enregistrement, légalement effectué, de communications ou de télécommunications privées; l'utilisation au sens de cet article implique l'emploi ou l'usage d'un enregistrement et non sa seule détention (1). (1) Christian De Valkeneer, Les Infractions, Vol. 5, Les infractions contre l'ordre public, Larcier 2013, pp. 404-405.

COMMUNICATION TELECOMMUNICATION - Officier ou fonctionnaire public - Enregistrement de communications ou télécommunications privées - Utilisation avec une intention frauduleuse ou à dessein de nuire - Utilisation
- Art. 259bis, § 2 Code pénal

Het enkele feit van aan een derde het bestaan te onthullen van een inlichting onder embargo kan een schending van het beroepsgeheim opleveren.

BEROEPSGEHEIM - Persoon die uit hoofde van zijn staat of beroep kennis draagt van een inlichting onder embargo - Onthulling aan een derde van het bestaan van de inlichting - Schending van het beroepsgeheim
- Art. 458 Strafwetboek

La seule révélation à un tiers de l'existence d'une information sous embargo peut constituer une violation du secret professionnel.

SECRET PROFESSIONNEL - Personne dépositaire par état ou par profession d'une information sous embargo - Révélation à un tiers de l'existence de l'information - Violation du secret professionnel
- Art. 458 Code pénal

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - In het buitenland - Strafzaken - Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lid-Staten van de Europese Unie - Afgifte van akten van rechtspleging en rechterlijke beslissingen - Betekening van een verstekvonnis - Vormvoorschriften

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Algemeen - Betekening van een akte

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Hof van Justitie van de Europese Unie - Nationaal rechtscollege - Verplichting om de vraag te stellen

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Bevoegdheid - Toetsing van de verenigbaarheid van een gemeenschapsnorm met de Grondwet

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lid-Staten van de Europese Unie - Afgifte van akten van rechtspleging en rechterlijke beslissingen - Betekening van een verstekvonnis - Vormvoorschriften

PREJUDICIEEL GESCHIL - Europese Unie - Hof van Justitie van de Europese Unie - Nationaal rechtscollege - Verplichting om de vraag te stellen

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Bevoegdheid - Toetsing van de verenigbaarheid van een gemeenschapsnorm met de Grondwet

VERZET - Strafzaken - Verstekvonnis - Betekening - In het buitenland - Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lid-Staten van de Europese Unie - Betekening van een verstekvonnis - Vormvoorschriften

VERZET - Strafzaken - Verstekvonnis - Betekening

Artikel 267 VWEU verplicht een nationaal rechtscollege niet om een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie wanneer de interpretatie van de akte duidelijk is, als de vraag niet relevant is voor de zaak waarvan het kennisneemt, als de in het geding zijnde gemeenschapsbepaling reeds geïnterpreteerd werd door het Hof van Justitie of wanneer de correcte toepassing van het recht van de Europese Unie zo voor de hand ligt dat zij geen ruimte laat voor redelijke twijfel (1). (1) Zie concl. OM

EUROPESE UNIE - Prejudiciële geschillen - Hof van Justitie van

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Etranger - Matière répressive - Convention relative à l'entraide judiciaire en matière pénale entre les Etats membres de l'Union européenne - Remise d'actes de procédure et de décisions judiciaires - Signification d'un jugement par défaut - Formes

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Généralités - Signification d'un acte

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Cour de Justice de l'Union européenne - Jurisdiction nationale - Obligation de poser la question

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Compétence - Contrôle de la compatibilité d'une norme communautaire à la Constitution

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Convention relative à l'entraide judiciaire en matière pénale entre les Etats membres de l'Union européenne - Remise d'actes de procédure et de décisions judiciaires - Signification d'un jugement par défaut - Formes

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Union européenne - Cour de Justice de l'Union européenne - Jurisdiction nationale - Obligation de poser la question

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Compétence - Contrôle de la compatibilité d'une norme communautaire à la Constitution

OPPOSITION - Matière répressive - Jugement par défaut - Signification - Etranger - Convention relative à l'entraide judiciaire en matière pénale entre les Etats membres de l'Union européenne - Signification d'un jugement par défaut - Formes

OPPOSITION - Matière répressive - Jugement par défaut - Signification

L'article 267 du Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne n'impose pas à une juridiction nationale de poser une question préjudicielle à la Cour de justice de l'Union européenne lorsque l'interprétation de l'acte est claire, si la question n'est pas pertinente au regard de l'affaire dont elle est saisie, si la disposition communautaire en cause a déjà fait l'objet d'une interprétation de la part de la Cour de justice ou encore lorsque l'application correcte du droit de l'Union européenne s'impose avec une telle évidence qu'elle ne laisse place à aucun doute raisonnable (1). (1) Voir les concl. du MP.

UNION EUROPEENNE - Questions préjudicielles - Cour de Justice

de Europese Unie - Nationaal rechtscollege - Verplichting om de vraag te stellen

PREJUDICIEEL GESCHIL - Europese Unie - Hof van Justitie van de Europese Unie - Nationaal rechtscollege - Verplichting om de vraag te stellen

Het Grondwettelijk Hof is niet bevoegd om de verenigbaarheid van een gemeenschapsnorm met de Grondwet rechtstreeks te toetsen (1). (1) Zie concl. OM

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Bevoegdheid - Toetsing van de verenigbaarheid van een gemeenschapsnorm met de Grondwet

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Bevoegdheid - Toetsing van de verenigbaarheid van een gemeenschapsnorm met de Grondwet

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

Onder betekening van een akte moet worden verstaan de afgifte van het origineel of het afschrift ervan, op welke wijze dan ook, mits die bij wet is bepaald (1). (1) Zie concl. OM

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Algemeen - Betekening van een akte

VERZET - Strafzaken - Verstekvonnis - Betekening

Opdat de betekening van een verstekvonnis met toepassing van artikel 5 van de Overeenkomst van 29 mei 2000 betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lid-Staten van de Europese Unie regelmatig is, volstaat het dat de gerechtelijke overheid de akte bij een ter post aangetekende brief met ontvangstbewijs toezendt aan de woon- of verblijfplaats van de geadresseerde in het buitenland volgens de in die bepaling vastgelegde modaliteiten (1). (1) Zie concl. OM

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lid-Staten van de Europese Unie - Afgifte van akten van rechtspleging en rechterlijke beslissingen - Betekening van een verstekvonnis - Vormvoorschriften

VERZET - Strafzaken - Verstekvonnis - Betekening - In het buitenland - Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lid-Staten van de Europese Unie - Betekening van een verstekvonnis - Vormvoorschriften

de l'Union européenne - Juridiction nationale - Obligation de poser la question

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Union européenne - Cour de Justice de l'Union européenne - Juridiction nationale - Obligation de poser la question

La Cour constitutionnelle n'est pas compétente pour contrôler directement la compatibilité d'une norme communautaire à la Constitution (1). (1) Voir les concl. du MP.

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Compétence - Contrôle de la compatibilité d'une norme communautaire à la Constitution

- Art. 26 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Compétence - Contrôle de la compatibilité d'une norme communautaire à la Constitution

- Art. 26 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

La signification d'un acte s'entend de la remise de son original ou de sa copie, quelle que soit la forme de cette remise du moment qu'elle soit prévue par la loi (1). (1) Voir les concl. du MP.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Généralités - Signification d'un acte

OPPOSITION - Matière répressive - Jugement par défaut - Signification

Pour que la signification d'un jugement par défaut en application de l'article 5 de la Convention du 29 mai 2000 relative à l'entraide judiciaire en matière pénale entre les Etats membres de l'Union européenne soit régulière, il suffit que l'autorité judiciaire adresse l'acte par lettre recommandée à la poste avec accusé de réception au domicile ou à la résidence du destinataire à l'étranger, selon les modalités prévues par cette disposition (1). (1) Voir les concl. du MP.

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Convention relative à l'entraide judiciaire en matière pénale entre les Etats membres de l'Union européenne - Remise d'actes de procédure et de décisions judiciaires - Signification d'un jugement par défaut - Formes

OPPOSITION - Matière répressive - Jugement par défaut - Signification - Etranger - Convention relative à l'entraide judiciaire en matière pénale entre les Etats membres de l'Union européenne - Signification d'un jugement par défaut - Formes

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - In het buitenland - Afgifte van akten van rechtspleging en rechterlijke beslissingen - Betekening van een verstekvonnis - Vormvoorschriften - Strafzaken - Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lid-Staten van de Europese Unie

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Etranger - Remise d'actes de procédure et de décisions judiciaires - Signification d'un jugement par défaut - Formes - Matière répressive - Convention relative à l'entraide judiciaire en matière pénale entre les Etats membres de l'Union européenne

P.14.1692.N

2 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150602.6](#)

AC nr. ...

Het hoger beroep van een beklagde tegen een vonnis waarbij zijn verzet tegen een verstekvonnis ongedaan wordt verklaard, maakt de grond van de zaak aanhangig voor de appelrechter zodat in geval van hoger beroep tegen een dergelijk vonnis, de appelrechter verplicht is over de zaak zelf uitspraak te doen (1). (1) Cass. 26 maart 2002, AR P.00.1497.N, AC 2002, nr. 202.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Vonnis waarbij het verzet ongedaan werd verklaard - Hoger beroep - Bevoegdheid van de rechter

- Artt. 150, 188, 202 en 203 Wetboek van Strafvordering
VERZET - Strafzaken - Vonnis waarbij het verzet ongedaan werd verklaard - Hoger beroep - Bevoegdheid van de rechter

- Artt. 150, 188, 202 en 203 Wetboek van Strafvordering

L'appel formé par un prévenu contre un jugement ayant déclaré non avenue son opposition à un jugement rendu par défaut saisit le juge d'appel du fond de la cause, de sorte que, saisi de l'appel interjeté contre un tel jugement, le juge d'appel est tenu de se prononcer sur la cause même (1). (1) Cass. 26 mars 2002, RG P.00.1497.N, Pas. 2002, n° 202.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Jugement qui déclare l'opposition non avenue - Appel - Compétence du juge

- Art. 150, 188, 202 et 203 Code d'Instruction criminelle
OPPOSITION - Matière répressive - Jugement déclarant l'opposition non avenue - Appel - Compétence du juge

- Art. 150, 188, 202 et 203 Code d'Instruction criminelle

P.14.1704.F

25 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151125.1](#)

AC nr. ...

Door te oordelen dat de beklagde bij het formuleren van zijn verzoek tot bijkomende onderzoekshandelingen op de hoogte was van de gevolgen die dat verzoek kon hebben op de verjaring, bestraft het vonnis niet de manier waarop hij zich verdedigd heeft maar stelt enkel het wettelijke gevolg vast van het inwilligen van een dergelijk verzoek.

STRAFVORDERING - Verjaring - Schorsing - Schorsingsgrond - Verzoek om bijkomende onderzoekshandelingen - Recht van verdediging

- Art. 24, vierde lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Schorsingsgrond - Verzoek om bijkomende onderzoekshandelingen - Recht van verdediging

- Art. 24, vierde lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

En considérant que, lorsqu'il a formulé sa demande de devoirs complémentaires, le prévenu était informé des effets qu'elle pouvait entraîner sur la prescription, le jugement ne sanctionne pas la manière dont il s'est défendu mais se borne à constater la conséquence légale que l'accueil d'une telle demande impliquait.

ACTION PUBLIQUE - Prescription - Suspension - Cause de suspension - Demande de devoirs complémentaires - Droits de la défense

- Art. 24, al. 4 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Cause de suspension - Demande de devoirs complémentaires - Droits de la défense

- Art. 24, al. 4 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

Aangezien de regels met betrekking tot de verjaring van de strafvordering van openbare orde zijn, is de rechter verplicht om de door de wet voorziene schorsingsgronden van de verjaring vast te stellen.

STRAFVORDERING - Verjaring - Schorsing - Schorsingsgrond - Toepassing door de rechter - Verplichting

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Schorsingsgrond - Toepassing door de rechter - Verplichting

Wanneer, sinds het instellen van het cassatieberoep, de norm waarover de eiser het Grondwettelijk Hof wenst te ondervragen, vernietigd werd maar dat Hof de gevolgen van de vernietigde bepaling heeft gehandhaafd tot de inwerkingtreding van een nieuwe wetsbepaling, verhindert die handhaving van de gevolgen dat de grondwettigheid van die norm betwist kan worden door middel van een prejudiciële vraag, aangezien het erga omnes karakter van die beslissing elk nuttig gevolg aan een dergelijke vraag ontnemt (1). (1) Zie G. Rosoux, "Le maintien des "effets" des dispositions annulées par la Cour d'arbitrage: théorie et pratique", in Liber amicorum Paul Martens, 2007, nr. 24, pp. 454-455.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Vraag over een ondertussen vernietigde norm - Handhaving van de gevolgen van de vernietigde norm

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Vraag over een ondertussen vernietigde norm - Handhaving van de gevolgen van de vernietigde norm tot een bepaalde datum

Les règles qui gouvernent la prescription de l'action publique étant d'ordre public, le juge est tenu d'appliquer les causes de suspension de la prescription prévues par la loi.

ACTION PUBLIQUE - Prescription - Suspension - Cause de suspension - Application par le juge - Obligation

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Cause de suspension - Application par le juge - Obligation

Lorsque, depuis l'introduction du pourvoi, la norme à propos de laquelle le demandeur propose d'interroger la Cour constitutionnelle a été annulée mais que cette Cour a maintenu les effets de la disposition annulée jusqu'à l'entrée en vigueur d'une nouvelle disposition législative, ce maintien des effets empêche que la constitutionnalité de cette norme puisse être remise en cause par le biais d'une question préjudicielle, le caractère erga omnes de cette décision privant d'effet utile une telle question (1). (1) Voir G. Rosoux, "Le maintien des "effets" des dispositions annulées par la Cour d'arbitrage: théorie et pratique", in Liber amicorum Paul Martens, 2007, n° 24, pp. 454-455.

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Question portant sur une norme entre-temps annulée - Maintien des effets de la norme annulée

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Question portant sur une norme entre-temps annulée - Maintien des effets de la norme annulée jusqu'à une certaine date

P.14.1706.F

11 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150211.4](#)

AC nr. 101

Om voor het eerst in hoger beroep vast te stellen dat het collectieve misdrijf dat de beklaagde wordt ten laste gelegd, in staat van wettelijke herhaling gepleegd werd, dient het arrest niet te vermelden dat het met eenparigheid van stemmen werd gewezen, aangezien de appelrechters voor het overige de gehele door de eerste rechter opgelegde straf hebben bevestigd (1). (1) Zie Cass. 12 mei 1998, AR P.98.0485.N, AC 1998, nr. 246.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen)

3/05/2023

Afin de constater pour la première fois en degré d'appel que l'infraction collective imputée au prévenu a été commise en état de récidive légale, l'arrêt ne doit pas indiquer qu'il a été rendu à l'unanimité, dès lors que, pour le surplus, les juges d'appel ont confirmé l'ensemble de la peine infligée par le premier juge (1). (1) Voir Cass. 12 mai 1998, RG P.98.0485.N, Pas. 1998, n° 246.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) -

P. 495/843

inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Strafvordering - Eenstemmigheid - Toepassing

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

In zoverre het van toepassing is op het vonnisgerecht, heeft artikel 211bis van het Wetboek van Strafvordering betrekking op het geval waarin dat gerecht, uitspraak doende in hoger beroep, de toestand van de beklagde verergert hetzij door de in eerste aanleg gewezen beslissing van vrijspraak te hervormen hetzij door de straf te verzwaren; in dat laatste geval houdt die bepaling in dat de straf zelf verzwwaard wordt zonder inachtneming van de tenuitvoerlegging van de straf en de andere gevolgen ervan, aangezien de rechter voor geen van beide bevoegd is en zich beperkt tot de vaststelling van de straf.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Strafvordering - Verergering van de toestand van de beklagde - Eenstemmigheid - Verzwaring van de straf

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

Volgend uit de devolutieve werking van het rechtsmiddel, verbiedt de relatieve werking van het hoger beroep de appelrechters om de toestand van de beklagde te verergeren wanneer zij kennis nemen van het enkele hoger beroep van de beklagde maar niet wanneer zij ook het hoger beroep van het openbaar ministerie ontvankelijk hebben verklaard (1). (1) Zie Cass. 3 maart 2009, AR P.08.1842.N, Pas. 2009, nr. 168.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Strafvordering - Relatieve werking van het hoger beroep - Begrip - Verergering van de toestand van de beklagde

- Artt. 199 en 202 Wetboek van Strafvordering

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Relatieve werking van het hoger beroep - Begrip - Verergering van de toestand van de beklagde

- Artt. 199 en 202 Wetboek van Strafvordering

Procédure en degré d'appel - Action publique - Unanimité - Application

- Art. 211bis Code d'Instruction criminelle

Dans la mesure où il s'applique à la juridiction de jugement, l'article 211bis du Code d'instruction criminelle concerne le cas où, statuant en degré d'appel, elle aggrave la situation du prévenu soit en réformant la décision d'acquiescement rendue en première instance soit en alourdissant la peine; en ce dernier cas, cette disposition implique une aggravation de la peine elle-même, sans égard à l'exécution de celle-ci et à ses autres suites, dès lors que l'une et les autres échappent au pouvoir du juge qui se limite à fixer cette peine.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Action publique - Aggravation de la situation du prévenu - Unanimité - Aggravation de la peine

- Art. 211bis Code d'Instruction criminelle

Déduit de l'effet dévolutif du recours, l'effet relatif de l'appel interdit aux juges d'appel d'aggraver la situation du prévenu lorsqu'ils sont saisis de son seul recours mais non lorsqu'ils ont également déclaré recevable l'appel du ministère public (1). (1) Voir Cass. 3 mars 2009, RG P.08.1842.N, Pas. 2009, n° 168.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Action publique - Effet relatif de l'appel - Notion - Aggravation de la situation du prévenu

- Art. 199 et 202 Code d'Instruction criminelle

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Effet relatif de l'appel - Notion - Aggravation de la situation du prévenu

- Art. 199 et 202 Code d'Instruction criminelle

Wettelijke herhaling is geen bestanddeel van de telastlegging waarop de strafvordering betrekking heeft maar is alleen een persoonlijke omstandigheid die eigen is aan de dader van het misdrijf en die alleen invloed heeft op de straf of de uitvoering ervan (1). (1) Cass. 25 april 2012, AR P.12.0178.F, Pas. 2012, nr. 255.

HERHALING - Wettelijke herhaling - Begrip - Persoonlijke omstandigheid eigen aan de dader

- Art. 54 tot 57 Strafwetboek

De feitenrechter oordeelt op onaantastbare wijze over de samenhang en de wenselijkheid om zaken samen te voegen met het oog op een goede rechtsbedeling, onder voorbehoud van het recht van verdediging (1). (1) Zie Cass. 9 juni 1999, AR P.99.0231.F, AC 1999, nr. 340.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Samenhang - Samenvoeging van zaken

- Artt. 226 en 227 Wetboek van Strafvordering

SAMENHANG - Strafzaken - Samenvoeging van zaken - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

- Artt. 226 en 227 Wetboek van Strafvordering

SAMENLOOP VAN MISDRIJVEN [ZIE: 419/07 STRAF] - Strafzaken - Samenhang - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

- Artt. 226 en 227 Wetboek van Strafvordering

Noch artikel 149 van de Grondwet, noch artikel 195 van het Wetboek van Strafvordering, noch artikel 6 van het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden vereisen dat de rechter, wanneer bij hem geen betwisting over de samenhangende aard van de misdrijven aanhangig is gemaakt, de concrete elementen vermeldt die de samenvoeging van aparte zaken omwille van hun samenhang rechtvaardigt.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 - Strafzaken - Samenhang - Geen betwisting over de samenhangende aard van de misdrijven - Samenvoeging van zaken - Beslissing - Motivering

- Art. 149 Grondwet 1994

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 195, 226 en 227 Wetboek van Strafvordering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Strafzaken -

La récidive légale n'est pas un élément de la prévention formant l'objet de l'action publique mais seulement une circonstance personnelle propre à l'auteur de l'infraction qui ne peut influencer que la peine ou son exécution (1). (1) Cass. 25 avril 2012, RG P.12.0178.F, Pas. 2012, n° 255.

RECIDIVE - Récidive légale - Notion - Circonstance personnelle propre à l'auteur

- Art. 54 à 57 Code pénal

Le juge du fond apprécie souverainement la connexité et l'opportunité de joindre des causes en vue d'une bonne administration de la justice, sous réserve des droits de la défense (1). (1) Voir Cass. 9 juin 1999, RG P.99.0231.F, Pas. 1999, n° 340.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Matière répressive - Connexité - Jonction de causes

- Art. 226 et 227 Code d'Instruction criminelle

CONNEXITE - Matière répressive - Jonction de causes - Appréciation souveraine par le juge du fond

- Art. 226 et 227 Code d'Instruction criminelle

CONCOURS D'INFRACTIONS [VOIR: 419/07 PEINE - Matière répressive - Connexité - Appréciation souveraine par le juge du fond

- Art. 226 et 227 Code d'Instruction criminelle

Ni l'article 149 de la Constitution, ni l'article 195 du Code d'instruction criminelle, ni l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ne requièrent que, lorsqu'il n'est pas saisi d'une contestation quant au caractère connexe des infractions, le juge énonce les éléments concrets justifiant la jonction de causes distinctes en raison de leur connexité.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 149 - Matière répressive - Connexité - Pas de contestation quant au caractère connexe des infractions - Jonction de causes - Décision - Motivation

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 195, 226 et 227 Code d'Instruction criminelle

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 -

Samenhang - Geen betwisting over de samenhangende aard van de misdrijven - Samenvoeging van zaken - Beslissing - Motivering

- Art. 149 Grondwet 1994

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 195, 226 en 227 Wetboek van Strafvordering
REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Samenhang - Geen betwisting over de samenhangende aard van de misdrijven - Samenvoeging van zaken - Beslissing - Motivering

- Art. 149 Grondwet 1994

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 195, 226 en 227 Wetboek van Strafvordering
SAMENHANG - Strafzaken - Geen betwisting over de samenhangende aard van de misdrijven - Samenvoeging van zaken - Beslissing - Motivering

- Art. 149 Grondwet 1994

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 195, 226 en 227 Wetboek van Strafvordering
SAMENLOOP VAN MISDRIJVEN [ZIE: 419/07 STRAF] - Strafzaken - Samenhang - Geen betwisting over de samenhangende aard van de misdrijven - Beslissing - Motivering

- Art. 149 Grondwet 1994

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 195, 226 en 227 Wetboek van Strafvordering

Droit à un procès équitable - Matière répressive - Connexité - Pas de contestation quant au caractère connexe des infractions - Jonction de causes - Décision - Motivation

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 195, 226 et 227 Code d'Instruction criminelle
MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Connexité - Pas de contestation quant au caractère connexe des infractions - Jonction de causes - Décision - Motivation

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 195, 226 et 227 Code d'Instruction criminelle
CONNEXITE - Matière répressive - Pas de contestation quant au caractère connexe des infractions - Jonction de causes - Décision - Motivation

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 195, 226 et 227 Code d'Instruction criminelle
CONCOURS D'INFRACTIONS [VOIR: 419/07 PEINE - Matière répressive - Connexité - Pas de contestation quant au caractère connexe des infractions - Décision - Motivation

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 195, 226 et 227 Code d'Instruction criminelle

P.14.1709.F

11 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150311.4](#)

AC nr. ...

Luidens artikel 1, 4°, Vreemdelingenwet moet onder illegaal verblijf worden verstaan de aanwezigheid op het grondgebied van een vreemdeling die niet of niet langer voldoet aan de voorwaarden voor de toegang tot of het verblijf op het grondgebied; met toepassing van artikel 7, eerste lid, 1° en 2°, Vreemdelingenwet is dat het geval voor de vreemdeling die in het Rijk verblijft zonder houder te zijn van de vereiste documenten of langer verblijft dan de toegestane termijn (1). (1) zie concl. OM

VREEMDELINGEN - Illegaal verblijf

- Artt. 1, 4°, 7, eerste lid, 1° en 2°, en 75 Wet van 15 dec. 1980

3/05/2023

Aux termes de l'article 1er, 4°, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, le séjour illégal s'entend de la présence sur le territoire d'un étranger qui ne remplit pas ou ne remplit plus les conditions d'accès au territoire ou de séjour; en application de l'article 7, alinéa 1er, 1° et 2°, de ladite loi tel est le cas de l'étranger qui demeure dans le Royaume sans être porteur des documents requis ou au-delà du délai autorisé (1). (1) Voir les concl. du MP.

ETRANGERS - Séjour illégal

- Art. 1er, 4°, 7, al. 1er, 1° et 2°, et 75 L. du 15 décembre 1980

P. 498/843

betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Strafrechter - Incidentele vraag - Vraag van administratief recht

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Juge pénal - Question incidente - Question de droit administratif

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Wettigheid van besluiten en verordeningen - Hoven en rechtbanken - Controle - Vreemdelingen - Vreemdelingenwet - Betwistingen met betrekking tot de individuele beslissingen

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 - Légalité des arrêtés et règlements - Cours et tribunaux - Contrôle - Etrangers - Loi du 15 décembre 1980 - Contestations relatives aux décisions individuelles

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Wettigheid van besluiten en verordeningen - Hoven en rechtbanken - Controle - Betwisting met betrekking tot een politiek recht

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 - Légalité des arrêtés et règlements - Cours et tribunaux - Contrôle - Contestation relative à un droit politique

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Verplichting om de vraag te stellen - Hof van Cassatie

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Obligation de poser la question - Cour de cassation

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Verplichting om de vraag te stellen - Hof van Cassatie

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Obligation de poser la question - Cour de cassation

VREEMDELINGEN - Vreemdelingenwet - Betwistingen met betrekking tot de individuele beslissingen - Bevoegdheid van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

ETRANGERS - Loi du 15 décembre 1980 - Contestations relatives aux décisions individuelles - Compétence du Conseil du contentieux des étrangers

VREEMDELINGEN - Illegaal verblijf - Begrip - Noodzaak van een verwijderingsmaatregel

ETRANGERS - Séjour illégal - Notion - Nécessité d'une mesure d'éloignement

VREEMDELINGEN - Illegaal verblijf

ETRANGERS - Séjour illégal

Aangezien de wet de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen de betwistingen met betrekking tot de individuele beslissingen die genomen worden met toepassing van de Vreemdelingenwet, heeft toevertrouwd, is de rechter niet gehouden om de in artikel 159 Grondwet bepaalde wettigheidscontrole uit te voeren (1). (1) zie concl. OM

Dès lors que la loi a confié au Conseil du contentieux des étrangers les contestations relatives aux décisions individuelles prises en application de la loi du 15 décembre 1980, le juge n'est pas tenu d'effectuer le contrôle de légalité prévu par l'article 159 de la Constitution (1). (1) Voir les concl. du MP.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Wettigheid van besluiten en verordeningen - Hoven en rechtbanken - Controle - Vreemdelingen - Vreemdelingenwet - Betwistingen met betrekking tot de individuele beslissingen

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 - Légalité des arrêtés et règlements - Cours et tribunaux - Contrôle - Etrangers - Loi du 15 décembre 1980 - Contestations relatives aux décisions individuelles

- Artt. 145 en 159 Grondwet 1994

- Art. 145 et 159 Constitution 1994

- Art. 39/1 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 39/1 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

VREEMDELINGEN - Vreemdelingenwet - Betwistingen met betrekking tot de individuele beslissingen - Bevoegdheid van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

ETRANGERS - Loi du 15 décembre 1980 - Contestations relatives aux décisions individuelles - Compétence du Conseil du contentieux des étrangers

- Artt. 145 en 159 Grondwet 1994

- Art. 145 et 159 Constitution 1994

- Art. 39/1 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 39/1 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

Met toepassing van artikel 15 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering is de rechter bevoegd om uitspraak te doen over een vraag van administratief recht die incidenteel voor hem wordt opgeworpen, in zoverre een dergelijke vraag geen deel uitmaakt van de bij de wet bepaalde uitzonderingen (1). (1) zie concl. OM

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Strafrechter - Incidentele vraag - Vraag van administratief recht

- Art. 15 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

En application de l'article 15 du titre préliminaire du Code de procédure pénale, le juge est compétent pour statuer sur une question de droit administratif soulevée incidemment devant lui, pour autant qu'une telle question ne fait pas partie des exceptions établies par la loi (1). (1) Voir les concl. du MP.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Juge pénal - Question incidente - Question de droit administratif

- Art. 15 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

Het misdrijf van illegaal verblijf kan los van een verwijderingsmaatregel bestaan (1). (1) zie concl. OM

VREEMDELINGEN - Illegaal verblijf - Begrip - Noodzaak van een verwijderingsmaatregel

- Artt. 1, 4°, 7, eerste lid, 1° en 2°, en 75 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

L'infraction de séjour illégal peut exister indépendamment d'une mesure d'éloignement (1). (1) Voir les concl. du MP.

ETRANGERS - Séjour illégal - Notion - Nécessité d'une mesure d'éloignement

- Art. 1er, 4°, 7, al. 1er, 1° et 2°, et 75 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

Het Hof van Cassatie is niet gehouden om een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof die geen verband houdt met de oplossing van het cassatieberoep (1). (1) zie concl. OM

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Verplichting om de vraag te stellen - Hof van Cassatie

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Verplichting om de vraag te stellen - Hof van Cassatie

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

La Cour de cassation n'est pas tenue de poser à la Cour constitutionnelle une question préjudicielle étrangère à la solution du pourvoi (1). (1) Voir les concl. du MP.

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Obligation de poser la question - Cour de cassation

- Art. 26 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Obligation de poser la question - Cour de cassation

- Art. 26 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

Hoewel artikel 159 Grondwet toepasselijk is op de zelfs niet-verordenende bepalingen van het bestuur en op de administratieve handelingen, zelfs al zijn deze van individuele aard, is dat niet zo wanneer de rechter kennisneemt van een betwisting met betrekking tot een politiek recht waarvan de wetgever de kennisneming aan een ander rechtscollege heeft toegewezen met toepassing van artikel 145 Grondwet (1). (1) zie concl. OM

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art.

Si l'article 159 de la Constitution s'applique aux dispositions même non réglementaires de l'administration et aux actes administratifs, fussent-ils individuels, il n'en va pas ainsi lorsque le juge est saisi d'une contestation ayant trait à un droit politique dont le législateur a attribué la connaissance à une autre juridiction en application de l'article 145 de la Constitution (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 -

159 - Wettigheid van besluiten en verordeningen - Hoven en rechtbanken - Controle - Betwisting met betrekking tot een politiek recht

- Artt. 145 en 159 Grondwet 1994

Légalité des arrêtés et règlements - Cours et tribunaux - Contrôle - Contestation relative à un droit politique

- Art. 145 et 159 Constitution 1994

P.14.1710.N

10 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150210.3](#)

AC nr. 95

Uit de tekst van artikel 505, eerste lid, 4°, Strafwetboek en de wetsgeschiedenis ervan volgt dat het door deze bepaling bedoelde witwasmisdrijf steeds een voortdurend misdrijf is gebleven, dat ontstaat bij het verhelen of verhullen van de aard, oorsprong, vindplaats, vervreemding, verplaatsing of eigendom van de in artikel 42, 3°, Strafwetboek bedoelde zaken en dat blijft voortduren zolang de dader die elementen verheelt of verhult, mits hij bij de aanvang van zijn handelen de illegale oorsprong van de verheelde of verholde zaken kende of moest kennen (1). (1) Cass. 22 januari 2013, AR P.12.1545.N, AC 2013, nr. 45; zie D. LIBOTTE en H. VAN BAVEL, "Het wel en wee van het witwasmisdrijf", T. Straf. 2007, 345-372.

HELING - Witwassen - Vermogensvoordelen - Witwasmisdrijf bedoeld in artikel 505, eerste lid, 4°, Strafwetboek - Aard van het misdrijf - Strafbaarheid

Il résulte du texte de l'article 505, alinéa 1er, 4°, du Code pénal et de la genèse de la loi que l'infraction de blanchiment prévue par cette disposition constitue toujours une infraction continue qui naît du fait de dissimuler ou déguiser la nature, l'origine, l'emplacement, la disposition, le mouvement ou la propriété des choses visées à l'article 42, 3°, du Code pénal et persiste tant que l'auteur dissimule ou déguise ces éléments, dès lors qu'il connaissait ou devait connaître au début de ses agissements l'origine illégale des choses dissimulées ou déguisées (1). (1) Cass. 22 janvier 2013, RG P.12.1545.N, Pas. 2013, n° 45; voir D. LIBOTTE et H. VAN BAVEL, « Het wel en wee van het witwasmisdrijf », T.Straf. 2007, 345-372.

RECEL - Blanchiment - Avantages patrimoniaux - Infraction de blanchiment visées à l'article 505, alinéa 1er, 4°, du Code pénal - Nature de l'infraction - Caractère punissable

P.14.1739.F

11 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150211.5](#)

AC nr. 103

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

BEWIJS - Strafzaken - Allerlei - Telefonie - Mobiele telefoon - Uitlezen van het geheugen van een mobiele telefoon - Tekstberichten - Maatregel die voortvloeit uit de inbeslagneming

BEWIJS - Strafzaken - Allerlei - Telefonie - Mobiele telefoon - Onderzoek van de gegevens opgeslagen in het geheugen van de drager - Wettigheid

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Uitbreiding van een zoeking in een informaticasysteem - Artikel 88ter Wetboek van Strafvordering - Toepassingsgebied - Kennisname en inbeslagneming van een bericht na ontvangst op een mobiele telefoon

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Inbeslagneming - Inbeslagneming van informaticagegevens - Inbeslagneming van de informaticadrager - Onderzoek van de gegevens opgeslagen in het geheugen van de drager - Wettigheid

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - 3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

PREUVE - Matière répressive - Divers - Téléphonie - Téléphone portable - Exploitation de la mémoire d'un téléphone portable - Messages sms - Mesure découlant de la saisie

PREUVE - Matière répressive - Divers - Téléphonie - Téléphone portable - Analyse des données stockées dans la mémoire du support - Légalité

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Extension d'une recherche dans un système informatique - Article 88ter du Code d'instruction criminelle - Champ d'application - Prise de connaissance et saisie d'un message après son arrivée à destination sur un téléphone portable

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Actes d'information - Saisie - Saisie de données informatiques - Saisie du support informatique - Analyse des données stockées dans la mémoire du support - Légalité

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Actes

Opsporingshandelingen - Inbeslagneming - Mobiele telefoon - Uitlezen van het geheugen van een mobiele telefoon - Tekstberichten - Maatregel die voortvloeit uit de inbeslagneming

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Onmenselijke of vernederende straf

STRAF - Algemeen - Strafen maatregel - Wettigheid - Verdrag Rechten van de Mens - Artikel 3 - Onmenselijke of vernederende straf

De kennisname en inbeslagneming van een bericht na ontvangst op een mobiele telefoon vallen niet onder het toepassingsgebied van artikel 88ter, §1 van het Wetboek van Strafvordering, dat betrekking heeft op het geval waarin een door de onderzoeksrechter bevolen zoeking uitgebreid wordt naar een informaticasysteem of een deel daarvan dat zich op een andere plaats bevindt dan daar waar de zoeking plaatsvindt (1). (1) Zie concl. OM.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Uitbreiding van een zoeking in een informaticasysteem - Artikel 88ter Wetboek van Strafvordering - Toepassingsgebied - Kennisname en inbeslagneming van een bericht na ontvangst op een mobiele telefoon

- Art. 88ter Wetboek van Strafvordering

Wanneer de inbeslagneming van de drager van het informaticasysteem niet gerechtvaardigd is, kan de procureur des Konings de gegevens die van belang zijn voor het opsporingsonderzoek, laten kopiëren op dragers die toebehoren aan de overheid; de toegang daartoe houdt in dat de politieagenten die belast zijn met het onderzoek, de gegevens die zijn opgeslagen in het geheugen van de drager mogen onderzoeken (1). (1) Zie concl. OM.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Inbeslagneming - Inbeslagneming van informaticagegevens - Inbeslagneming van de informaticadrager - Onderzoek van de gegevens opgeslagen in het geheugen van de drager - Wettigheid

- Art. 39bis, § 2 Wetboek van Strafvordering

BEWIJS - Strafzaken - Allerlei - Telefonie - Mobiele telefoon - Onderzoek van de gegevens opgeslagen in het geheugen van de drager - Wettigheid

- Art. 39bis, § 2 Wetboek van Strafvordering

d'information - Saisie - Téléphone portable - Exploitation de la mémoire d'un téléphone portable - Messages sms - Mesure découlant de la saisie

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Peine inhumaine ou dégradante

PEINE - Généralités. peines et mesures. légalité - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Peine inhumaine ou dégradante

La prise de connaissance et la saisie d'un message après son arrivée à destination sur un téléphone portable sont étrangères au champ d'application de l'article 88ter, § 1er, qui vise l'hypothèse de l'extension d'une recherche ordonnée par le juge d'instruction vers un système informatique ou une partie de celui-ci qui se trouve dans un autre lieu que celui où la recherche est effectuée (1). (1) Voir les concl. MP.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Extension d'une recherche dans un système informatique - Article 88ter du Code d'instruction criminelle - Champ d'application - Prise de connaissance et saisie d'un message après son arrivée à destination sur un téléphone portable

- Art. 88ter Code d'Instruction criminelle

Lorsque la saisie du support du système informatique ne se justifie pas, le procureur du Roi peut prendre copie des données intéressant l'information sur des supports appartenant à l'autorité; l'accès à ce dispositif implique que les policiers chargés de l'enquête peuvent procéder à l'analyse des données stockées dans la mémoire du support (1). (1) Voir les concl. MP.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Actes d'information - Saisie - Saisie de données informatiques - Saisie du support informatique - Analyse des données stockées dans la mémoire du support - Légalité

- Art. 39bis, § 2 Code d'Instruction criminelle

PREUVE - Matière répressive - Divers - Téléphonie - Téléphone portable - Analyse des données stockées dans la mémoire du support - Légalité

- Art. 39bis, § 2 Code d'Instruction criminelle

Elke strafrechtelijke veroordeling kan als onmenselijk of vernederend ervaren worden maar de subjectieve beoordeling van de zwaarwichtigheid ervan laat niet toe die veroordeling als dusdanig te beschouwen, in de zin van artikel 3 EVRM; enkel de straffen waarvan die aard bijzonder ernstig blijkt, rekening houdend met het geheel der omstandigheden eigen aan de zaak en de persoonlijkheid van de veroordeelde alsook met de aard van de straf, de context en de voorzienbare uitvoeringsmodaliteiten, vallen onder het verbod bepaald in artikel 3 EVRM (1). (1) Zie concl. OM.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Onmenselijke of vernederende straf

- Art. 3 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

STRAF - Algemeen - Strafen maatregel - Wettigheid - Verdrag Rechten van de Mens - Artikel 3 - Onmenselijke of vernederende straf

- Art. 3 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Een mobiele telefoon is een toestel dat via een programma zorgt voor een geautomatiseerde gegevensverwerking en dat met name toelaat elektronische telecommunicatie te verzenden en te ontvangen; het uitlezen van het geheugen van een mobiele telefoon, waaronder de berichten die erin opgeslagen zijn in de vorm van tekstberichten, is een maatregel die voortvloeit uit de inbeslagneming, die kan worden uitgevoerd in het kader van een opsporingsonderzoek zonder andere vormvereisten dan die welke bepaald zijn voor die onderzoekshandeling (1). (1) Zie concl. OM.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Inbeslagneming - Mobiele telefoon - Uitlezen van het geheugen van een mobiele telefoon - Tekstberichten - Maatregel die voortvloeit uit de inbeslagneming

- Art. 35 Wetboek van Strafvordering

BEWIJS - Strafzaken - Allerlei - Telefonie - Mobiele telefoon - Uitlezen van het geheugen van een mobiele telefoon - Tekstberichten - Maatregel die voortvloeit uit de

Toute condamnation pénale peut être ressentie comme inhumaine ou dégradante mais l'appréciation subjective de sa sévérité ne permet pas de la considérer comme telle au sens de l'article 3 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales; ne tombent, en effet, sous l'application de l'interdiction prévue par l'article 3, que les peines dont ce caractère apparaît particulièrement grave compte tenu non seulement de l'ensemble des circonstances propres à la cause et à la personnalité du condamné, mais aussi de la nature de la peine, ainsi que du contexte et des modalités prévisibles de son exécution (1). (1) Voir les concl. MP.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Peine inhumaine ou dégradante

- Art. 3 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

PEINE - Généralités. peines et mesures. légalité - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Peine inhumaine ou dégradante

- Art. 3 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Un téléphone portable est un dispositif assurant, en exécution d'un programme, un traitement automatisé de données et permettant notamment l'envoi et la réception de télécommunications électroniques; l'exploitation de la mémoire d'un téléphone portable, dont les messages qui y sont stockés sous la forme de sms, est une mesure découlant de la saisie, laquelle peut être effectuée dans le cadre d'une information sans autres formalités que celles prévues pour cet acte d'enquête (1). (1) Voir les concl. MP.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Actes d'information - Saisie - Téléphone portable - Exploitation de la mémoire d'un téléphone portable - Messages sms - Mesure découlant de la saisie

- Art. 35 Code d'Instruction criminelle

PREUVE - Matière répressive - Divers - Téléphonie - Téléphone portable - Exploitation de la mémoire d'un téléphone portable - Messages sms - Mesure découlant de la saisie

inbeslagneming

- Art. 35 Wetboek van Strafvordering

- Art. 35 Code d'Instruction criminelle

P.14.1743.F

18 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150218.1](#)

AC nr. 126

Het feit van met een algemene aanneming een onderaannemingsovereenkomst af te sluiten, voor de uitvoering waarvan de werknemers in overtreding met de sociale wetgeving zijn tewerkgesteld, volstaat als dusdanig niet om ten gunste van de onderaannemer een vermogensvoordeel op te leveren in de zin van artikel 43bis van het Strafwetboek.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen - Begrip - Overtredingen van de sociale wetgeving - Algemene aanneming - Onderaannemingscontract - Schuldvordering
- Art. 43bis Strafwetboek

En tant que telle, la conclusion avec une entreprise générale d'un contrat de sous-traitance pour l'exécution duquel des travailleurs sont occupés en contravention à la législation sociale ne suffit pas à créer au profit du sous-traitant un avantage patrimonial au sens de l'article 43bis du Code pénal.

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Avantages patrimoniaux - Notion - Infractions à la législation sociale - Entreprise générale - Contrat de sous-traitance - Créance

- Art. 43bis Code pénal

P.14.1752.N

8 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150908.3](#)

AC nr. ...

De enkele herneming van een in eerste aanleg gevoerd verweer vormt geen nauwkeurig bepaalde grief in de zin van artikel 210 Wetboek van Strafvordering en de appelrechters dienen een dergelijk verweer dan ook niet te beantwoorden; wanneer evenwel een partij voor de appelrechters niet enkel het verweer herneemt dat zij reeds voor de eerste rechter heeft gevoerd, maar ook concreet aanvoert dat het beroepen vonnis haar verweer niet beantwoordt, dienen die rechters te onderzoeken of het beroepen vonnis dit verweer al dan niet beantwoordt en dienen zij, indien dat zo niet is, dat verweer zelf te beantwoorden (1). (1) Zie Cass. 2 september 2014, AR P.14.0459.N, AC 2014, nr. 483.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Beroepsconclusies - Herneming van het in eerste aanleg gevoerd verweer - Aanvoering dat dit verweer door het beroepen vonnis niet werd beantwoord - Taak appelrechter
REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Beroepsconclusies - Herneming van het in eerste aanleg gevoerd verweer - Aanvoering dat dit verweer door het beroepen vonnis niet werd beantwoord - Taak appelrechter

La simple adoption de la défense présentée en première instance ne constitue pas un grief précis au sens de l'article 210 du Code d'instruction criminelle et les juges d'appel ne sont ainsi pas tenus de répondre à une telle défense; cependant, lorsqu'une partie n'invoque pas uniquement devant les juges d'appel la défense qu'elle avait déjà présentée devant le juge du fond, mais qu'elle invoque également de manière concrète que le jugement dont appel n'a pas répondu à sa défense, ces juges sont tenus d'examiner si le jugement dont appel répond ou non à ladite défense et, si tel n'est pas le cas, d'y répondre eux-mêmes (1). (1) Voir Cass. 2 septembre 2014, RG P.14.0459.N, Pas. 2014, n° 483.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Conclusions d'appel - Adoption de la défense présentée en première instance - Allégation selon laquelle le jugement entrepris n'a pas répondu à cette défense - Mission de la juridiction d'appel

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Conclusions d'appel - Adoption de la défense présentée en première instance - Allégation selon laquelle le jugement entrepris n'a pas répondu à cette défense - Mission de la juridiction d'appel

P.14.1762.F

9 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150909.2](#)

AC nr. ...

Wanneer uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt dat de vervolgende partij na het cassatieberoep tegen de veroordelende beslissing, met inachtneming van de in artikel 216bis, §2, Wetboek van Strafvordering bepaalde voorwaarden, aan de eiser een minnelijke schikking heeft voorgesteld die deze heeft betaald, stelt het Hof het verval van de strafvordering vast, zodat de ten aanzien van de eiser genomen beslissing op de strafvordering zonder uitwerking blijft en het cassatieberoep geen bestaansreden meer heeft (1). (1) Zie Cass. 5 november 2013, AR P.12.1824.N, AC 2013, nr. 584.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Allerlei - Rechtspleging voor het Hof van Cassatie - Afsluiten en uitvoeren van een minnelijke schikking in de loop van de rechtspleging
- Art. 216bis, § 2 Wetboek van Strafvordering

Een tijdens de rechtspleging voor het Hof tussen de vervolgende partij en de eiser in cassatie afgesloten en uitgevoerde minnelijke schikking, met inachtneming van de in artikel 216bis, §2, Wetboek van Strafvordering bepaalde voorwaarden, heeft ten aanzien van de eiser het verval van de strafvordering tot gevolg, zodat de ten aanzien van de eiser genomen beslissing op de strafvordering zonder uitwerking blijft en het cassatieberoep geen bestaansreden meer heeft (1). (1) Zie Cass. 5 november 2013, AR P.12.1824.N, AC 2013, nr. 584.

STRAFVORDERING - Rechtspleging voor het Hof van Cassatie - Minnelijke schikking - Afsluiten en uitvoeren van een minnelijke schikking in de loop van de rechtspleging
- Art. 216bis, § 2 Wetboek van Strafvordering

Lorsqu'il ressort des pièces auxquelles la Cour peut avoir égard qu'après le pourvoi dirigé contre la décision de condamnation, la partie poursuivante a, dans le respect des conditions prévues à l'article 216bis, § 2, du Code d'instruction criminelle, proposé une transaction au demandeur et que celui-ci l'a payée, la Cour constate l'extinction de l'action publique, de sorte que la décision rendue à l'égard du demandeur sur l'action publique reste sans effet et le pourvoi en cassation n'a plus d'objet (1). (1) Voir Cass. 5 novembre 2013, RG P.12.1824.N, Pas. 2013, n° 584.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Divers - Procédure devant la Cour de cassation - Transaction conclue et effectuée au cours de la procédure

- Art. 216bis, § 2 Code d'Instruction criminelle

Une transaction conclue et effectuée au cours de la procédure devant la Cour entre la partie poursuivante et le demandeur en cassation dans le respect des conditions prévues à l'article 216bis, § 2, du Code d'instruction criminelle, entraîne, à l'égard du demandeur, l'extinction de l'action publique, de sorte que la décision rendue à l'égard du demandeur sur l'action publique reste sans effet et le pourvoi en cassation n'a plus d'objet (1). (1) Voir Cass. 5 novembre 2013, RG P.12.1824.N, Pas. 2013, n° 584.

ACTION PUBLIQUE - Procédure devant la Cour de cassation - Transaction - Transaction conclue et effectuée au cours de la procédure

- Art. 216bis, § 2 Code d'Instruction criminelle

P.14.1763.N

10 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150210.4](#)

AC nr. 96

Artikel 479 Wetboek van Strafvordering belast de procureur-generaal bij het hof van beroep met het opsporingsonderzoek ten aanzien van personen met voorrecht van rechtsmacht en de procureur-generaal kan zich bij dat onderzoek laten bijstaan door magistraten van de parketten van de procureur des Konings bij de gerechten die deel uitmaken van zijn rechtsgebied en die ertoe gehouden zijn de bevelen en de richtlijnen van de procureur-generaal uit te voeren binnen de perken van de wet; aldus kan de procureur-generaal bij algemene richtlijn die voorafgaat aan de vaststelling van enig misdrijf, bepalen hoe deze magistraten concreet moeten handelen bij het verlenen van de vermelde bijstand (1). (1) Zie J. MATTHIJS, Openbaar Ministerie, in A.P.R., nr. 687; W. VAN HAUWAERT, "Enkele beschouwingen in verband met het voorrecht van rechtsmacht", RW 1965-1966, p. 134, nr. 16.

VOORRANG VAN RECHTSMACHT - Opsporingsonderzoek - Bevoegdheid van de procureur-generaal bij het hof van beroep - Bijstand door de parketten van zijn rechtsgebied - Algemene richtlijn

L'article 479 du Code d'instruction criminelle charge le procureur général près la cour d'appel de l'information à l'égard des personnes dotées d'un privilège de juridiction et le procureur général peut, dans cette mission, être assisté par des magistrats des parquets du procureur du Roi près les tribunaux qui font partie de son ressort et qui sont tenus d'exécuter les ordres et directives du procureur général dans les limites de la loi; ainsi, le procureur général peut, par la directive générale préalable à la constatation de toute infraction, déterminer comment ces magistrats doivent agir concrètement pour prêter cette assistance (1). (1) Voir J. MATTHIJS, Openbaar Ministerie, dans A.P.R., n° 687; W. VAN HAUWAERT, "Enkele beschouwingen in verband met het voorrecht van rechtsmacht", R.W. 1965-1966, p. 134, n° 16.

PRIVILEGE DE JURIDICTION - Information - Compétence du procureur général près la cour d'appel - Assistance par les parquets de son ressort - Directive générale

Een richtlijn van de procureur-generaal bij het hof van beroep inzake voorrecht van rechtsmacht kan erin bestaan dat wanneer aan welbepaalde voorwaarden is voldaan, de magistraten van de parketten van de procureur des Konings verplicht zijn in naam en in opdracht van de procureur-generaal specifieke opsporingshandelingen te bevelen, zoals het opleggen van de ademtest en de ademanalyse in de gevallen bepaald in artikel 59, § 1, 1° en 2°, Wegverkeerswet, zonder dat zij daartoe telkens voorafgaandelijk contact moeten opnemen met de procureur-generaal of zijn parket; die opsporingshandelingen, bevolen door deze magistraten met opgave van hun bijzondere opdracht, worden dan geacht door de procureur-generaal zelf te zijn bevolen en hierdoor laat de procureur-generaal de beoordeling van de opportuniteit van die onderzoekshandelingen niet over aan de procureur des Konings, draagt hij zijn door artikel 479 Wetboek van Strafvordering bepaalde bevoegdheid niet over aan deze laatste en denatureert hij het opsporingsonderzoek ten aanzien van personen met voorrang van rechtsmacht niet tot een gewoon opsporingsonderzoek onder de leiding van de procureur des Konings (1). (1) S. DE DECKER, "Wat met een ademtest of ademanalyse in geval van voorrecht van rechtsmacht?", noot onder Antwerpen, 15 september 2009, Vigiles 2010, afl. 2, 79.

VOORRANG VAN RECHTSMACHT - Opsporingsonderzoek - Bevoegdheid van de procureur-generaal bij het hof van beroep - Bijstand door de parketten van zijn rechtsgebied - Algemene richtlijn - Verrichten van specifieke opsporingshandelingen - Wegverkeerswet - Draagwijdte

Une directive du procureur général près la cour d'appel en matière de privilège de juridiction peut consister en ce que, lorsque certaines conditions sont remplies, les magistrats des parquets du procureur du Roi sont tenus, au nom et à la diligence du procureur général, d'ordonner certains actes d'information, comme imposer le test de l'haleine et l'analyse de l'haleine dans les cas prévus à l'article 59, § 1er, 1° et 2°, de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière, sans devoir prendre systématiquement contact au préalable avec le procureur général ou son parquet; ces actes d'information, ordonnés par ces magistrats dans l'exercice de leur mission particulière, sont ainsi censés avoir été ordonnés par le procureur général en personne et le procureur général ne laisse de ce fait pas l'opportunité de ces actes d'instruction à l'appréciation du procureur du Roi, ne délègue pas à ce dernier sa compétence prévue à l'article 479 du Code d'instruction criminelle ni ne dénature l'information à l'égard des personnes dotée d'un privilège de juridiction en une simple information sous la conduite du procureur du Roi (1). (1) S. DE DECKER, "Wat met een ademtest of ademanalyse in geval van voorrecht van rechtsmacht?", note sous Anvers, 15 septembre 2009, Vigiles 2010, vol. 2, 79.

PRIVILEGE DE JURIDICTION - Information - Compétence du procureur général près la cour d'appel - Assistance par les parquets de son ressort - Directive générale - Exécution d'actes d'information spécifiques - Loi relative à la police de la circulation routière - Portée

Valsheid in geschrifte bestaat erin de waarheid te vermommen met bedrieglijk opzet of met het oogmerk te schaden, op een bij de wet bepaalde wijze, in een door de wet beschermd geschrift, waaruit een nadeel kan ontstaan; een door de wet beschermd geschrift is een geschrift dat in zekere mate tot bewijs kan strekken, met andere woorden dat zich aan het openbaar vertrouwen opdringt zodat de overheid of particulieren die er kennis van nemen of aan wie het wordt voorgelegd, overtuigd kunnen worden van de waarachtigheid van de rechtshandeling of van het rechtsfeit die in dat geschrift zijn vastgelegd of gerechtigd kunnen zijn daaraan geloof te hechten (1). (1) Cass. 21 juni 2005, AR P.05.0073.N, AC 2005, nr. 360.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Valsheid in geschrifte - Bestanddeel van het misdrijf - Beschermd geschrift

- Artt. 193, 196 en 197 Strafwetboek

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Valsheid in geschrifte - Bestanddelen

- Artt. 193, 196 en 197 Strafwetboek

Een proces-verbaal opgemaakt door de politie, op initiatief van een persoon die eenzijdig een valse aangifte van diefstal laat acteren, kan valsheid in geschriften opleveren; niettegenstaande het feit dat dergelijke akte wellicht zal worden gecontroleerd, kan zij bewijs opleveren aangezien derden immers overtuigd kunnen worden van de waarachtigheid van het valselijk aangegeven rechtsfeit of gerechtigd kunnen zijn daaraan geloof te hechten (1). (1) Cass. 21 juni 2005, AR P.05.0073.N, AC 2005, nr. 360.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Valsheid in geschrifte - Proces-verbaal waarin een valse aangifte van diefstal wordt geacteerd - Toepassing

- Artt. 193, 196 en 197 Strafwetboek

Le faux en écriture consiste en une altération de la vérité réalisée avec une intention frauduleuse ou à dessein de nuire, d'une manière prévue par la loi, dans un écrit protégé par celle-ci, d'où il peut résulter un préjudice; un écrit protégé par la loi est celui pouvant faire preuve dans une certaine mesure, c'est-à-dire qui s'impose à la confiance publique, de sorte que l'autorité ou les particuliers qui en prennent connaissance ou auxquels il est présenté peuvent être convaincus de la réalité de l'acte ou du fait juridique constaté par cet écrit ou sont en droit de lui accorder foi (1). (1) Cass. 21 juin 2005, RG P.05.0073.N, Pas. 2005, n° 360.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Faux en écriture - Élément constitutif de l'infraction - Ecrit protégé

- Art. 193, 196 et 197 Code pénal

FAUX ET USAGE DE FAUX - Faux en écriture - Éléments constitutifs

- Art. 193, 196 et 197 Code pénal

Un procès-verbal dressé par la police, à l'initiative d'une personne qui fait acter unilatéralement une fausse déclaration de vol, peut constituer un faux en écritures; nonobstant la circonstance qu'il est de nature à entraîner des vérifications, un tel acte est, en effet, susceptible de faire preuve puisque des tiers peuvent être convaincus de la réalité du fait juridique faussement dénoncé ou sont en droit d'y accorder foi (1). (1) Cass. 21 juin 2005, RG P.05.0073.N, Pas. 2005, n° 360.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Faux en écriture - Procès-verbal actant une fausse déclaration de vol - Application

- Art. 193, 196 et 197 Code pénal

P.14.1783.N

27 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151027.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van plaatsvervangend advocaat-generaal De Swaef.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Artikel 203.1 Communautair Douanewetboek - Onttrekking aan douanetoezicht

Conclusions de l'avocat général suppléant De Swaef.

DOUANES ET ACCISES - Article 203.1 Code des douanes communautaire - Soustraction à la surveillance douanière

*DOUANE EN ACCIJNZEN - Artikelen 203 en 204
Communautair Douanewetboek - Respectievelijk werkingssfeer*

*DOUANES ET ACCISES - Articles 203 et 204 du Code des douanes
communautaire - Champ d'application respectif*

De artikelen 203 en 204 CDW hebben een verschillende werkingssfeer: artikel 203 heeft betrekking op de gedragingen die onttrekking van goederen aan het douanetoezicht tot resultaat hebben; artikel 204 heeft betrekking op de niet-nakoming van de verplichtingen en de voorwaarden die aan de verschillende douaneregelingen verbonden zijn en volgens de bewoordingen van artikel 204 CDW wordt deze bepaling alleen toegepast in situaties die niet onder artikel 203 CDW vallen (1). (1) Zie concl. OM.

Les articles 203 et 204 du Code des douanes communautaire ont un champ d'application différent: l'article 203 concerne les agissements qui ont pour effet la soustraction de marchandises à la surveillance douanière; l'article 204 concerne l'inexécution des obligations et l'inobservation des conditions qui sont liées aux différents régimes douaniers et, selon les termes de l'article 204 dudit code, cette disposition est uniquement applicable aux situations qui ne relèvent pas de l'article 203 (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

*DOUANE EN ACCIJNZEN - Artikelen 203 en 204
Communautair Douanewetboek - Respectievelijk werkingssfeer*

*DOUANES ET ACCISES - Articles 203 et 204 du Code des douanes
communautaire - Champ d'application respectif*

Onttrekking aan het douanetoezicht in de zin van artikel 203.1 CDW is elk handelen of nalaten dat tot gevolg heeft dat de bevoegde douaneautoriteiten, al is het maar tijdelijk, de toegang tot de onder douanetoezicht staande goederen wordt belemmerd en de door de douanewetgeving voorgeschreven controles niet kan verrichten (1). (1) Zie concl. OM.

La soustraction à la surveillance douanière au sens de l'article 203.1 du Code des douanes communautaire se définit par tout agissement ou omission ayant pour conséquence le fait que les autorités douanières compétentes sont, ne fut-ce que temporairement, empêchées d'accéder aux marchandises soumises à leur surveillance douanière et ne peuvent effectuer les contrôles prescrits par la législation douanière (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

*DOUANE EN ACCIJNZEN - Artikel 203.1 Communautair
Douanewetboek - Onttrekking aan douanetoezicht*

*DOUANES ET ACCISES - Article 203.1 Code des douanes
communautaire - Soustraction à la surveillance douanière*

P.14.1788.F

11 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150311.5](#)

AC nr. ...

De uitdoving van de strafvordering belet het hof van assisen de grond ervan te onderzoeken.

*HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Uitdoving van de
strafvordering*

*STRAFVORDERING - Uitdoving van de strafvordering - Hof van
assisen - Vaststelling van de verjaring van de strafvordering*

L'extinction de l'action publique empêche la cour d'assises d'examiner son fondement.

COUR D'ASSISES - Arrêt définitif - Extinction de l'action publique

*ACTION PUBLIQUE - Extinction de l'action publique - Cour
d'assises - Constat de la prescription de l'action publique*

Wanneer de zaak niet kan worden berecht wegens de verjaring van de strafvordering, mag het hof van assisen een beschuldigde die niet schuldig kan worden verklaard omdat zijn zaak niet ten gronde kan worden beoordeeld, niet ontslaan van rechtsvervolgning.

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Verjaring van de strafvordering - Gevolg - Beslissing tot ontslag van rechtsvervolgning

- Art. 342 Wetboek van Strafvordering

Wanneer de zaak niet kan worden berecht wegens de verjaring van de strafvordering, mag het hof van assisen een beschuldigde die niet schuldig kan worden verklaard omdat zijn zaak niet ten gronde kan worden beoordeeld, niet ontslaan van rechtsvervolgning.

STRAFVORDERING - Verjaring van de strafvordering - Hof van assisen - Vaststelling van de verjaring van de strafvordering - Gevolg - Beslissing tot ontslag van rechtsvervolgning

- Art. 342 Wetboek van Strafvordering

Niettegenstaande artikel 4, eerste lid initio, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, kan het hof van assisen geen kennis nemen van de burgerlijke rechtsvordering wanneer het niet kan oordelen of de beschuldiging al dan niet gegrond is aangezien de strafvordering verjaard is.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Uitdoving van de strafvordering - Hof van assisen - Vaststelling van de verjaring van de strafvordering - Gevolg voor de burgerlijke rechtsvordering

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Uitdoving van de strafvordering - Gevolg voor de burgerlijke rechtsvordering

Hoewel het Hof de verjaring van de strafvordering ambtshalve onderzoekt wanneer het kennisneemt van het cassatieberoep van de beklagde of van het openbaar ministerie, doet het Hof dat niet wanneer het uitspraak doet over een beroep dat ingesteld werd door de burgerlijke partijen.

STRAFVORDERING - Verjaring van de strafvordering - Hof van Cassatie - Ambtshalve onderzoek

Lorsque la prescription de l'action publique empêche le jugement de la cause, la cour d'assises n'a pas à prononcer l'absolution d'un accusé qui, ne pouvant être jugé sur le fond, ne saurait être déclaré coupable.

COUR D'ASSISES - Arrêt définitif - Prescription de l'action publique - Conséquence - Décision d'absolution

- Art. 342 Code d'Instruction criminelle

Lorsque la prescription de l'action publique empêche le jugement de la cause, la cour d'assises n'a pas à prononcer l'absolution d'un accusé qui, ne pouvant être jugé sur le fond, ne saurait être déclaré coupable.

ACTION PUBLIQUE - Prescription de l'action publique - Cour d'assises - Constat de la prescription de l'action publique - Conséquence - Décision d'absolution

- Art. 342 Code d'Instruction criminelle

Nonobstant l'article 4, alinéa 1er initio, du titre préliminaire du Code de procédure pénale, la cour d'assises ne peut connaître de l'action civile lorsque, en raison de la prescription de l'action publique, elle ne peut apprécier si l'accusation est ou non fondée.

ACTION CIVILE - Action civile portée devant la juridiction répressive - Extinction de l'action publique - Cour d'assises - Constat de la prescription de l'action publique - Conséquence sur l'action civile

COUR D'ASSISES - Arrêt définitif - Extinction de l'action publique - Conséquence sur l'action civile

Si la Cour vérifie d'office la prescription de l'action publique lorsqu'elle est saisie du pourvoi du prévenu ou du ministère public, il n'en va pas de même lorsqu'elle statue sur un recours introduit par les parties civiles.

ACTION PUBLIQUE - Prescription de l'action publique - Cour de cassation - Contrôle d'office

Hoewel het Hof de verjaring van de strafvordering ambtshalve onderzoekt wanneer het kennisneemt van het cassatieberoep van de beklaagde of van het openbaar ministerie, doet het Hof dat niet wanneer het uitspraak doet over een beroep dat ingesteld werd door de burgerlijke partijen.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Ambtshalve op te werpen middelen - Verjaring van de strafvordering - Ambtshalve onderzoek

Si la Cour vérifie d'office la prescription de l'action publique lorsqu'elle est saisie du pourvoi du prévenu ou du ministère public, il n'en va pas de même lorsqu'elle statue sur un recours introduit par les parties civiles.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Des moyens d'office; voir aussi: 810 moyen de cassation - Prescription de l'action publique - Contrôle d'office

P.14.1796.F

4 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150304.2](#)

AC nr. ...

Het niet-vermelden van het advies van de procureur des Konings in een beschikking van de voorzitter van de rechtbank waarbij een werkend rechter wordt aangewezen om het ambt van onderzoeksrechter waar te nemen indien de behoeften van de dienst het rechtvaardigen, kan als dusdanig geen afbreuk doen aan het vermogen van de aangewezen magistraat om het onderzoek zowel à charge als à décharge te voeren alsook om te waken over de wettigheid en de loyaliteit van de bewijsvoering; dat verzuim kan evenmin doen veronderstellen dat de aangewezen magistraat niet langer over de eigenschappen beschikt waarvoor hij door de voorzitter van de rechtbank werd gekozen.

ONDERZOEKSRECHTER - Behoeften van de dienst rechtvaardigen de aanwijzing van een werkend rechter om het ambt van onderzoeksrechter waar te nemen - Beschikking tot aanwijzing - Niet-vermelden van het voorafgaand advies van de procureur des Konings

- Art. 80, tweede en derde lid Gerechtelijk Wetboek

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken -

Onderzoeksrechter - Behoeften van de dienst rechtvaardigen de aanwijzing van een werkend rechter om het ambt van onderzoeksrechter waar te nemen - Beschikking tot aanwijzing - Niet-vermelden van het voorafgaand advies van de procureur des Konings

- Art. 80, tweede en derde lid Gerechtelijk Wetboek

L'absence d'une mention de l'avis du procureur du Roi dans une ordonnance du président du tribunal désignant un juge effectif pour remplir les fonctions de juge d'instruction lorsque les nécessités du service le justifient ne saurait, en soi, porter atteinte à l'aptitude du magistrat désigné à instruire tant à décharge qu'à charge, ainsi qu'à veiller à la légalité et à la loyauté de la preuve; cette omission ne saurait davantage faire présumer, dans le chef du magistrat commis, la perte des qualités qui lui ont valu d'être choisi par le président du tribunal.

JUGE D'INSTRUCTION - Nécessités du service justifiant la désignation d'un juge effectif pour remplir les fonctions de juge d'instruction - Ordonnance de désignation - Absence d'une mention de l'avis préalable du procureur du Roi

- Art. 80, al. 2 et 3 Code judiciaire

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Juge d'instruction - Nécessités du service justifiant la désignation d'un juge effectif pour remplir les fonctions de juge d'instruction - Ordonnance de désignation - Absence d'une mention de l'avis préalable du procureur du Roi

- Art. 80, al. 2 et 3 Code judiciaire

Het advies van de procureur des Konings, dat aan de aanwijzing van een werkend rechter om het ambt van onderzoeksrechter te vervullen voorafgaat indien de behoeften van de dienst dit rechtvaardigen, licht de voorzitter van de rechtbank in over de wenselijkheid om een onderzoeksrechter aan te wijzen en over de keuze van een magistraat; dat advies is voor de voorzitter niet bindend (1). (1) Parl.st.Kamer, zitting 1995-1996, nr. 263/2, p. 2; Parl.st.Kamer, zitting 1995-1996, nr. 263/4, p. 4 en 5. 1 R.

ONDERZOEKSRECHTER - Behoeften van de dienst rechtvaardigen de aanwijzing van een werkend rechter om het ambt van onderzoeksrechter waar te nemen - Beschikking van de voorzitter van de rechtbank - Voorafgaand advies van de procureur des Konings

- Art. 80, tweede en derde lid Gerechtelijk Wetboek

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken -

Onderzoeksrechter - Behoeften van de dienst rechtvaardigen de aanwijzing van een werkend rechter om het ambt van onderzoeksrechter waar te nemen - Beschikking van de voorzitter van de rechtbank - Voorafgaand advies van de procureur des Konings

- Art. 80, tweede en derde lid Gerechtelijk Wetboek

Er wordt enkel tot afwijzing van een onregelmatig verkregen bewijselement besloten indien de nietigheid bij wet is bepaald, indien het verzuim de betrouwbaarheid van het bewijs verloren heeft doen gaan of indien de aanwending van het bewijs de eerlijke behandeling van de zaak in het gedrang brengt; een proces is niet langer eerlijk wanneer het met name ondanks zijn onregelmatigheid ontvankelijk verklaarde bewijs het risico inhoudt van een veroordeling op grond van twijfelachtige gegevens, terwijl de partij tegen wie ze worden aangevoerd ze niet op nuttige wijze kan tegenspreken om de waarheid te herstellen.

BEWIJS - Strafzaken - Algemeen - Onregelmatig verkregen bewijselement - Beslissing tot afwijzing - Voorwaarde - Aanwending van het bewijs brengt de eerlijke behandeling van de zaak in het gedrang

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

L'avis du procureur du Roi, préalable à la désignation d'un juge effectif pour remplir les fonctions de juge d'instruction si les nécessités du service le justifient, permet d'éclairer le président du tribunal sur l'opportunité de cette désignation et sur le choix d'un magistrat; cet avis ne lie pas le président (1). (1) Doc. parl., Ch., sess. 1995-1996, n° 263/2, p. 2; Doc. parl., Ch., sess. 1995-1996, n° 263/4, p. 4 et 5.

JUGE D'INSTRUCTION - Nécessités du service justifiant la désignation d'un juge effectif pour remplir les fonctions de juge d'instruction - Ordonnance du président du tribunal - Avis préalable du procureur du Roi

- Art. 80, al. 2 et 3 Code judiciaire

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Juge d'instruction - Nécessités du service justifiant la désignation d'un juge effectif pour remplir les fonctions de juge d'instruction - Ordonnance du président du tribunal - Avis préalable du procureur du Roi

- Art. 80, al. 2 et 3 Code judiciaire

L'écartement d'un élément de preuve obtenu irrégulièrement n'est décidé que si la nullité est stipulée par la loi, si l'omission a fait perdre à la preuve sa fiabilité ou si l'usage de la preuve compromet l'équité du procès; un procès cesse d'être équitable notamment lorsque la preuve reçue malgré son irrégularité entraîne le risque d'une condamnation fondée sur des éléments douteux alors que la partie qui se voit opposer ceux-ci n'est pas en mesure de les contredire utilement et de rétablir la vérité.

PREUVE - Matière répressive - Généralités - Élément de preuve obtenu irrégulièrement - Décision d'écartement - Condition - Usage de la preuve compromettant l'équité du procès

- Art. 32 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

De vernietiging van het arrest alvorens recht te doen dat de bewijselementen afwijst die door de onderzoeksrechter zijn verkregen, leidt tot vernietiging van de eindbeslissing die, op grond van die afwijzing, die telastleggingen niet-bewezen of verjaard verklaart en het beslag opheft, omdat de tweede beslissing onvermijdelijk uit de eerste beslissing voortvloeit (1). (1) R. Declercq, Cassation en matière répressive, Bruylant, 2006, p. 579, nr. 1013.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Openbaar ministerie en vervolgende partij - Arrest alvorens recht te doen wijst de bewijselementen af die door de onderzoeksrechter zijn verkregen - Arrest dat de telastleggingen niet-bewezen of verjaard verklaart en dat het beslag opheft - Cassatieberoep van het openbaar ministerie tegen beide arresten - Vernietiging van het arrest alvorens recht te doen

Het recht om gegevens à charge of à décharge tegen te spreken hangt niet af van de aanwezigheid in het dossier van een gewoon dan wel van een eensluidend verklaard afschrift van de beschikking waarbij de onderzoeksrechter wordt aangewezen.

ONDERZOEKSRECHTER - Behoeften van de dienst rechtvaardigen de aanwijzing van een werkend rechter om het ambt van onderzoeksrechter waar te nemen - Beschikking tot aanwijzing - Dossier van de rechtspleging - Aanwezigheid van een gewoon dan wel van een eensluidend verklaard afschrift van de beschikking - Gevolg - Recht om de gegevens à charge of à décharge tegen te spreken

- Art. 80, tweede en derde lid Gerechtelijk Wetboek
RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Onderzoeksrechter - Behoeften van de dienst rechtvaardigen de aanwijzing van een werkend rechter om het ambt van onderzoeksrechter waar te nemen - Beschikking tot aanwijzing - Dossier van de rechtspleging - Aanwezigheid van een gewoon dan wel van een eensluidend verklaard afschrift van de beschikking - Gevolg - Recht om de gegevens à charge of à décharge tegen te spreken

- Art. 80, tweede en derde lid Gerechtelijk Wetboek

La cassation de l'arrêt avant dire droit écartant les éléments de preuve recueillis par le juge d'instruction entraîne l'annulation de la décision définitive qui, sur le fondement dudit écartement, déclare ces préventions non établies ou prescrites et lève la saisie, la seconde décision étant la suite nécessaire de la première (1). (1) R. Declercq, Cassation en matière répressive, Bruylant, 2006, p. 579, n° 1013.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Ministère public et partie poursuivante - Arrêt avant dire droit écartant les éléments de preuve recueillis par le juge d'instruction - Arrêt déclarant les préventions non établies ou prescrites et levant une saisie - Pourvoi du ministère public contre les deux arrêts - Cassation de l'arrêt avant dire droit

Le droit de contredire des éléments à charge ou à décharge n'est pas tributaire de la présence, au dossier, d'une copie simple ou certifiée conforme de l'ordonnance désignant le juge d'instruction.

JUGE D'INSTRUCTION - Nécessités du service justifiant la désignation d'un juge effectif pour remplir les fonctions de juge d'instruction - Ordonnance de désignation - Dossier de la procédure - Présence d'une copie simple ou certifiée conforme de l'ordonnance - Conséquence - Droit de contredire des éléments à charge ou à décharge

- Art. 80, al. 2 et 3 Code judiciaire
ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Juge d'instruction - Nécessités du service justifiant la désignation d'un juge effectif pour remplir les fonctions de juge d'instruction - Ordonnance de désignation - Dossier de la procédure - Présence d'une copie simple ou certifiée conforme de l'ordonnance - Conséquence - Droit de contredire des éléments à charge ou à décharge

- Art. 80, al. 2 et 3 Code judiciaire

Artikel 128, eerste lid, Wetboek van Strafvordering verplicht het onderzoeksgerecht, wanneer de inverdenkinggestelde bij conclusie aanvoert dat het hem verweten feit, al stond het vast, geen strafbaar feit uitmaakt, die conclusie te beantwoorden en daarbij concreet te onderzoeken of dat feit strafbaar is (1). (1) Cass. 9 april 2013, AR P.12.1208.N, AC 2013, nr. 224.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Betwisting over de strafbaarheid der feiten - Beantwoorden van conclusie - Verplichting

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Betwisting over de strafbaarheid der feiten - Beantwoorden van conclusie - Verplichting

Wanneer de verwijzingsbeschikking van de raadkamer oordeelt dat het aan de inverdenkinggestelde verweten feit strafbaar is, dan is diens hoger beroep dat met betrekking tot dit oordeel een onwettigheid aanvoert, ontvankelijk overeenkomstig artikel 135, § 2, Wetboek van Strafvordering (1). (1) Cass. 9 april 2013, AR P.12.1208.N, AC 2013, nr. 224.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Onderzoeksgerecht - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsbeschikking - Uitspraak over de strafbaarheid der feiten - Hoger beroep dat hieromtrent een onwettigheid aanvoert - Ontvankelijkheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsbeschikking - Uitspraak over de strafbaarheid der feiten - Hoger beroep dat hieromtrent een onwettigheid aanvoert - Ontvankelijkheid

L'article 128, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle impose à la juridiction d'instruction, lorsque l'inculpé invoque dans ses conclusions que le fait qui lui est imputé, fût-il établi, ne constitue pas un fait punissable, de répondre à ces conclusions et d'examiner, en outre, concrètement si ce fait est punissable (1). (1) Cass. 9 avril 2013, RG P.12.1208.N, Pas. 2013, n° 224.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Contestation sur le caractère punissable des faits - Réponse aux conclusions - Obligation

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Contestation sur le caractère punissable des faits - Réponse aux conclusions - Obligation

Lorsque la chambre du conseil décide, par son ordonnance de renvoi, que le fait imputé à l'inculpé est punissable, alors l'appel qu'il interjette de cette décision en invoquant une illégalité, est recevable, conformément à l'article 135, § 2, du Code d'instruction criminelle (1). (1) Cass. 9 avril 2013, RG P.12.1208.N, Pas. 2013, n° 224.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Décisions et parties - Juridiction d'instruction - Chambre du conseil - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi - Décision sur le caractère punissable des faits - Appel qui invoque une illégalité à cet égard - Recevabilité

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi - Décision sur le caractère punissable des faits - Appel qui invoque une illégalité à cet égard - Recevabilité

P.14.1835.F

4 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150304.3](#)

AC nr. ...

De correctionele rechtbank is in de regel bevoegd om wanbedrijven te berechten, terwijl alleen het hof van assisen kennis kan nemen van misdaden, met uitzondering van de gevallen waarin deze zijn gecorrectionaliseerd.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Algemeen - Misdaden en wanbedrijven

- Artt. 179 en 216novies Wetboek van Strafvordering
- Artt. 2 en 3, derde lid Wet 4 okt. 1867 op de verzachtende omstandigheden

En règle, le tribunal correctionnel est compétent pour juger les délits, alors que seule la cour d'assises peut connaître des crimes, sauf les cas où ils sont correctionnalisés.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Généralités - Crimes et délits

- Art. 179 et 216novies Code d'Instruction criminelle
- Art. 2 et 3, al. 3 L. du 4 octobre 1867

De materiële onbevoegdheid van een rechtscollege is van openbare orde en kan niet worden gedekt door het feit dat de beklaagde geen bezwaar heeft ingediend.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Algemeen - Materiële onbevoegdheid van een rechtscollege - Openbare orde - Gevolg - Geen bezwaar vanwege de beklaagde

L'incompétence matérielle d'une juridiction est d'ordre public et n'a pu se couvrir par le défaut de réclamation de la part du prévenu.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Généralités - Incompétence matérielle d'une juridiction - Ordre public - Conséquence - Défaut de réclamation de la part du prévenu

Wanneer de raadkamer, met overneming van de redenen van de vordering van de procureur des Konings, de beklaagde naar de correctionele rechtbank heeft verwezen wegens een misdaad zonder bij name een verzachtende omstandigheid te zijnen gunste aan te nemen, schendt het hof van beroep de regels betreffende de correctionele bevoegdheid door uitspraak te doen over de gegrondheid van de strafvordering zonder de aanhangig gemaakte feiten eerst te correctionaliseren.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Algemeen - Beschikking raadkamer waarbij beklaagde wegens misdaad naar correctionele rb wordt verwezen zonder verzachtende omstandigheid - Arrest van het hof van beroep doet uitspraak over de gegrondheid van strafvordering zonder de feiten eerst te correctionaliseren - Wettigheid

- Artt. 179 en 216novies Wetboek van Strafvordering
- Art. 3, derde lid Wet 4 okt. 1867 op de verzachtende omstandigheden

Lorsque, en adoptant les motifs du réquisitoire du procureur du Roi, la chambre du conseil a renvoyé le prévenu devant le tribunal correctionnel du chef d'un crime sans admettre nommément de circonstance atténuante en sa faveur, la cour d'appel viole les règles régissant la compétence correctionnelle en statuant sur le fondement de l'action publique sans correctionnaliser au préalable les faits dont elle est saisie.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Généralités - Ordonnance chambre du conseil renvoyant le prévenu devant le TC du chef d'un crime sans admettre de circonstance atténuante - Arrêt de la cour d'appel statuant sur le fondement de l'action publique sans correctionnaliser au préalable des faits - Légalité

- Art. 179 et 216novies Code d'Instruction criminelle
- Art. 3, al. 3 L. du 4 octobre 1867

In het zich in het open dossier bevindend proces-verbaal bedoeld in artikel 47novies, §2, 3e lid, Wetboek van Strafvordering dient niet te worden verwezen naar de machtiging waarbij een infiltrant bij een welbepaalde operatie kortstondig beroep kan doen op de deskundigheid van een persoon die niet tot de politiediensten behoort, zodat het ontbreken van die informatie in het open dossier tot gevolg heeft dat de kamer van inbeschuldigingstelling die belast is met de controle van de toepassing van de infiltratie, het verweer van een partij die het bestaan van deze machtiging betwist, enkel kan beantwoorden met de vaststelling dat die machtiging zich al of niet in vertrouwelijk dossier bevindt; noch door die vaststelling, noch door het oordeel dat artikel 47octies, §1, tweede lid, Wetboek van Strafvordering in de zaak van toepassing is, schendt de kamer van inbeschuldigingstelling artikel 235ter, §4, Wetboek van Strafvordering niet.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Bijzondere opsporingslethoden - Infiltratie - Kortstondig beroep op de deskundigheid van een persoon die niet tot de politiediensten behoort - Machtiging - Geen wettelijke verplichting tot vermelding van die machtiging in het open dossier - Verweer waarbij het bestaan van die machtiging wordt betwist - Beantwoorden van het verweer - Wijze

- Artt. 47octies, § 1, tweede lid, en 47novies, § 2, derde lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 235ter, § 4 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden - Infiltratie - Kortstondig beroep op de deskundigheid van een persoon die niet tot de politiediensten behoort - Machtiging - Geen wettelijke verplichting tot vermelding van die machtiging in het open dossier - Verweer waarbij het bestaan van die machtiging wordt betwist - Beantwoorden van het verweer - Wijze

- Artt. 47octies, § 1, tweede lid, en 47novies, § 2, derde lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 235ter, § 4 Wetboek van Strafvordering

Le procès-verbal visé à l'article 47novies, § 2, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle, qui se trouve dans le dossier ouvert, ne doit pas faire référence à l'autorisation donnée à l'agent infiltrant, dans une opération déterminée, de faire brièvement appel à l'expertise d'une personne étrangère aux services de police, de sorte que l'absence de cette information dans le dossier ouvert a pour conséquence que la chambre des mises en accusation chargée du contrôle de la mise en oeuvre de l'infiltration, ne peut répondre à la défense d'une partie qui conteste l'existence de cette autorisation qu'en constatant que cette autorisation se trouve déjà ou non dans le dossier confidentiel; la chambre des mises en accusation ne viole pas l'article 235ter, § 4, du Code d'instruction criminelle ni par cette constatation, ni en décidant que l'article 47octies, § 1er, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle, est applicable en l'espèce.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Méthodes particulières de recherche - Infiltration - Bref recours à l'expertise d'une personne étrangère aux services de police - Autorisation - Pas d'obligation légale de mentionner cette autorisation dans le dossier ouvert - Défense contestant l'existence de cette autorisation - Réponse à la défense - Mode

- Art. 47octies, § 1er, al. 2, et 47novies, § 2, al. 3 Code d'Instruction criminelle

- Art. 235ter, § 4 Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche - Infiltration - Bref recours à l'expertise d'une personne étrangère aux services de police - Autorisation - Pas d'obligation légale de mentionner cette autorisation dans le dossier ouvert - Défense contestant l'existence de cette autorisation - Réponse à la défense - Mode

- Art. 47octies, § 1er, al. 2, et 47novies, § 2, al. 3 Code d'Instruction criminelle

- Art. 235ter, § 4 Code d'Instruction criminelle

Artikel 334, tweede lid, Wetboek van Strafvordering schrijft voor dat het hof van assisen en de gezworenen de voornaamste redenen van hun beslissing formuleren, zonder dat zij moeten antwoorden op alle neergelegde conclusies; wanneer het arrest aangeeft waarom elke accidentele oorzaak is uitgesloten en het vaststaat dat de beschuldigde de dader is van geweldplegingen welke de dood van het slachtoffer hebben veroorzaakt met het opzet die dood te veroorzaken, verplicht de omstandigheid dat volgens het verslag van de wetsgeneesheren meerdere vormen van geweldplegingen mogelijk zijn, het hof van assisen en de gezworenen niet bijkomend aan te geven welke precieze geweldpleging de beschuldigde heeft gesteld.

HOF VAN ASSISEN - Behandeling ter zitting en tussenaarresten - Verklaring van de jury - Motivering van de schuldigverklaring - Draagwijdte - Arrest dat elke accidentele oorzaak uitsluit - Arrest dat vaststelt dat de beschuldigde de dader is van de geweldplegingen die de dood hebben veroorzaakt met opzet te doden - Mogelijkheid volgens de wetsgeneesheren van verschillende vormen van geweldpleging - Gevolg op de motiveringsverplichting

Uit de samenhang van de artikelen 79, zevende lid, 119, § 2 en 121 Gerechtelijk Wetboek en bij afwezigheid van enige andersluidende wettelijke bepaling volgt dat een rechter in de jeugdrechtbank kan zetelen in het hof van assisen.

HOF VAN ASSISEN - Samenstelling van de jury en van het hof - Jeugdrechter deel uitmakend van het hof van assisen - Wettelijkheid

L'article 334, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle prescrit que la cour d'assises et les jurés formulent les principales raisons de leur décision, sans devoir répondre à l'ensemble des conclusions déposées; lorsque l'arrêt indique pourquoi toute origine accidentelle est exclue et qu'il est établi que l'accusé est l'auteur des violences ayant entraîné la mort de la victime avec intention de la donner, la circonstance que, selon le rapport des médecins légistes, plusieurs formes de violences sont possibles, n'oblige pas la cour d'assises et les jurés de préciser de surcroît l'acte de violence posé par l'accusé.

COUR D'ASSISES - Procédure a l'audience. arrêts interlocutoires. déclaration du jury - Motivation de la déclaration de culpabilité - Portée - Arrêt qui exclut toute origine accidentelle - Arrêt qui constate que l'accusé est l'auteur de violences ayant entraîné la mort avec intention de la donner - Plusieurs formes de violences possibles, selon les médecins légistes - Conséquence sur le devoir de motivation

Il résulte de la combinaison des articles 79, alinéa 7, 119, § 2, et 121 du Code judiciaire et en l'absence de toute disposition légale contraire, qu'un juge du tribunal de la jeunesse peut siéger à la cour d'assises.

COUR D'ASSISES - Composition de la cour et du jury - Juge de la jeunesse siégeant à la cour d'assises - Légalité

P.14.1873.F

4 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150304.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Loop.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Ouders - Schade veroorzaakt door hun minderjarig kind - Vermoeden van aansprakelijkheid - Weerlegbaar vermoeden

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Ouders - Schade veroorzaakt door hun minderjarig kind - Vermoeden van aansprakelijkheid - Draagwijdte - Fout in de opvoeding of het toezicht - Weerlegging van het vermoeden

Conclusions de l'avocat général Loop.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Parents - Dommages causés par leur enfant mineur - Présomption de responsabilité - Présomption réfragable

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Parents - Dommages causés par leur enfant mineur - Présomption de responsabilité - Portée - Faute dans l'éducation ou la surveillance - Renversement de la présomption

Om te worden ontslagen van de ouderlijke aansprakelijkheid voor de schade veroorzaakt door hun minderjarig kind, dient niet aangetoond te worden dat het schadelijke feit een externe oorzaak heeft die geen verband houdt met de invloed waarover de ouders beschikken door het vervullen van hun opdrachten van bewaking en opvoeding; om dat vermoeden te weerleggen moet worden aangetoond dat de daad waardoor de aansprakelijkheid in het gedrang komt, niet het gevolg is van een gebrek aan bewaking noch van een tekortkoming van de vader en moeder in de opvoeding van hun minderjarig kind, dat hen kan worden verweten (1). (1) Zie uittreksel concl. OM in Pas. 2015, nr.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Ouders - Schade veroorzaakt door hun minderjarig kind - Vermoeden van aansprakelijkheid - Draagwijdte - Fout in de opvoeding of het toezicht - Weerlegging van het vermoeden
- Art. 1384, tweede en vijfde lid Burgerlijk Wetboek

De aansprakelijkheid van de ouders voor de schade die door hun minderjarig kind is veroorzaakt, komt in het gedrang behoudens indien de vader en moeder bewijzen dat zij de daad die daartoe aanleiding geeft, niet hebben kunnen beletten; het vermoeden van aansprakelijkheid dat daarbij wordt ingevoerd is op een persoonlijke fout gegrond en kan dus, naar de geest van de wet, door het bewijs van het tegendeel worden weerlegd (1). (1) Zie uittreksel concl. OM in Pas. 2015, nr.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Herstelplicht - Ouders - Schade veroorzaakt door hun minderjarig kind - Vermoeden van aansprakelijkheid - Weerlegbaar vermoeden
- Art. 1384, tweede en vijfde lid Burgerlijk Wetboek

L'exonération de la responsabilité parentale pour les dommages causés par leur enfant mineur n'est pas subordonnée à la démonstration que le fait dommageable a pour origine une cause extérieure, totalement étrangère à l'influence dont les parents disposent par l'exercice de leurs devoirs de surveillance et d'éducation; la preuve à apporter pour renverser cette présomption consiste à établir que le fait donnant lieu à responsabilité n'est pas la conséquence d'un défaut de surveillance ni d'une carence des père et mère dans l'éducation de leur enfant mineur, qui leur soient imputables (1). (1) Voir l'extrait des concl. du MP.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Parents - Dommages causés par leur enfant mineur - Présomption de responsabilité - Portée - Faute dans l'éducation ou la surveillance - Renversement de la présomption

- Art. 1384, al. 2 et 5 Code civil

La responsabilité encourue par les parents pour les dommages causés par leur enfant mineur a lieu sauf aux père et mère à prouver qu'ils n'ont pas pu empêcher le fait qui l'engendre; cette présomption de responsabilité est basée sur une faute personnelle et peut donc, au vœu de la loi, être renversée par la preuve contraire (1). (1) Voir l'extrait des concl. du MP.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Obligation de réparer - Parents - Dommages causés par leur enfant mineur - Présomption de responsabilité - Présomption réfragable

- Art. 1384, al. 2 et 5 Code civil

P.14.1879.F

18 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150318.3](#)

AC nr. ...

Het verzuim om in een veroordelend vonnis de straf van verbeurdverklaring te vermelden, leidt tot vernietiging van de beslissing over die straf (1). (1) Zie Cass. 12 december 2012, AR P.12.1301.F, AC 2012, nr. 686.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken -

L'omission de préciser la peine de confiscation dans un jugement de condamnation entraîne la cassation de la décision concernant cette peine (1). (1) Voir Cass. 12 décembre 2012, RG P.12.1301.F, Pas. 2012, n° 686.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Prévenu et inculpé - Prévenu - Condamnation - Enonciations

Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Beklaagde - Veroordeling - Bij wet opgelegde vermeldingen - Vermelding van de straf - Verbeurdverklaring - Verzuim

- Art. 195, eerste lid Wetboek van Strafvordering

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Veroordeling - Bij wet opgelegde vermeldingen - Vermelding van de straf - Verzuim

- Art. 195, eerste lid Wetboek van Strafvordering

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Strafvordering - Veroordeling - Bij wet opgelegde vermeldingen - Vermelding van de straf - Verbeurdverklaring - Verzuim

- Art. 195, eerste lid Wetboek van Strafvordering

imposées par la loi - Indication de la peine - Confiscation - Omission

- Art. 195, al. 1er Code d'Instruction criminelle

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Condamnation - Enonciations imposées par la loi - Indication de la peine - Omission

- Art. 195, al. 1er Code d'Instruction criminelle

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action publique - Condamnation - Enonciations imposées par la loi - Indication de la peine - Confiscation - Omission

- Art. 195, al. 1er Code d'Instruction criminelle

P.14.1882.F

22 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150422.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

STRAFVORDERING - Verval - Overlijden van de beklaagde tijdens de beraadslaging - Gevolgen voor de beslissing op de burgerlijke rechtsvordering

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Overlijden van de beklaagde tijdens de beraadslaging - Gevolgen voor de beslissing op de burgerlijke rechtsvordering

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Algemeen - Cassatieberoep namens een overledene - Ontvankelijkheid

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Openbaar ministerie en vervolgende partij - Cassatieberoep tegen een overledene - Ontvankelijkheid

Het cassatieberoep dat namens een overledene is ingesteld, is niet ontvankelijk (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Algemeen - Cassatieberoep namens een overledene - Ontvankelijkheid

Het cassatieberoep dat door het openbaar ministerie is ingesteld tegen een beslissing die werd gewezen op een tijdstip dat de persoon tegen wie het is gericht, overleden was, is niet ontvankelijk (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

ACTION PUBLIQUE - Extinction - Décès du prévenu au cours du délibéré - Incidence sur la décision rendue sur l'action civile

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

ACTION CIVILE - Action civile portée devant le juge répressif - Décès du prévenu au cours du délibéré - Incidence sur la décision rendue sur l'action civile

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Généralités - Pourvoi formé au nom d'une personne décédée - Recevabilité

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Ministère public et partie poursuivante - Pourvoi formé contre une personne décédée - Recevabilité

Est irrecevable le pourvoi en cassation formé au nom d'une personne décédée (1). (1) Voir les concl. du MP.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Généralités - Pourvoi formé au nom d'une personne décédée - Recevabilité

Est irrecevable le pourvoi en cassation formé par le ministère public contre une décision rendue alors que la personne contre laquelle il est dirigé était décédée (1). (1) Voir les concl. du MP.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Openbaar ministerie en vervolgende partij - Cassatieberoep tegen een overledene - Ontvankelijkheid

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Ministère public et partie poursuivante - Pourvoi formé contre une personne décédée - Recevabilité

Hoewel het overlijden van de beklaagde tijdens de beraadslaging, van rechtswege het verval van de strafvordering meebrengt, heeft dit geen gevolgen voor de burgerrechtelijke beschikkingen van het na een tegensprekelijk debat gewezen vonnis (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

S'il éteint de plein droit l'action publique, le décès du prévenu, survenu au cours du délibéré, demeure sans effet sur les dispositions civiles du jugement rendu après un débat contradictoire (1). (1) Voir les concl. du MP.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Overlijden van de beklaagde tijdens de beraadslaging - Gevolgen voor de beslissing op de burgerlijke rechtsvordering

ACTION CIVILE - Action civile portée devant le juge répressif - Décès du prévenu au cours du délibéré - Incidence sur la décision rendue sur l'action civile

STRAFVORDERING - Verval - Overlijden van de beklaagde tijdens de beraadslaging - Gevolgen voor de beslissing op de burgerlijke rechtsvordering

ACTION PUBLIQUE - Extinction - Décès du prévenu au cours du délibéré - Incidence sur la décision rendue sur l'action civile

P.14.1891.F

25 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150325.3](#)

AC nr. ...

Wanneer het vonnisgerecht de zaak, op grond van artikel 189ter Wetboek van Strafvordering, heeft aangebracht bij de kamer van inbeschuldigingstelling, is deze niet bevoegd om de regelmatigheid van de rechtspleging in haar geheel te onderzoeken, met inbegrip van de regelmatigheid van de onderzoekshandelingen; in dat geval is de bevoegdheid van de kamer van inbeschuldigingstelling beperkt tot het toezicht op het vertrouwelijk dossier en is alleen de feitenrechter bij wie de zaak aanhangig is gemaakt, bevoegd om de regelmatigheid van de rechtspleging te onderzoeken; laatstgenoemde blijft het strafdossier overigens onder zich houden (1). (1) Zie Cass. 16 februari 2010, AR P.10.0012.N, AC 2010, nr. 104, met concl. van advocaat-generaal TIMPERMAN.

Lorsqu'elle est saisie par la juridiction de jugement sur la base de l'article 189ter du Code d'instruction criminelle, la chambre des mises en accusation n'a pas le pouvoir d'examiner la régularité de la procédure dans son ensemble, en ce compris celle des actes d'instruction; en pareil cas, la compétence de la chambre des mises en accusation est limitée au contrôle du dossier confidentiel, et l'examen de la régularité de la procédure relèvera de la compétence exclusive du juge du fond saisi de la cause, lequel reste d'ailleurs détenteur du dossier répressif (1). (1) Voir Cass. 16 février 2010, RG P.10.0012.N, Pas. 2010, n° 104, avec concl. de M. TIMPERMAN, avocat général.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Allerlei - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Artikel 235ter, Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte - Controle bevolen door het vonnisgerecht - Aard

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Divers - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Code d'instruction criminelle, article 235ter - Portée - Contrôle ordonné par la juridiction de jugement - Nature

- Artt. 189ter, 235bis en 235ter Wetboek van Strafvordering

- Art. 189ter, 235bis et 235ter Code d'Instruction criminelle

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van
3/05/2023

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en

inbeschuldigingstelling - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Artikel 235ter, Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte - Controle bevolen door het vonnisgerecht - Aard

- Artt. 189ter, 235bis en 235ter Wetboek van Strafvordering

accusation - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Code d'instruction criminelle, article 235ter - Portée - Contrôle ordonné par la juridiction de jugement - Nature

- Art. 189ter, 235bis et 235ter Code d'Instruction criminelle

P.14.1899.N

21 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150421.5](#)

AC nr. ...

Artikel 971 Gerechtelijk Wetboek, dat onverenigbaar is met de regels die de strafprocedure beheersen, is niet van toepassing in strafzaken, maar deze niet – toepasselijkheid houdt niet in dat de deskundige en de partijen niet vrijuit kunnen spreken en dat de betrouwbaarheid van het bewijs wordt aangetast (1). (1) Zie Cass. 8 februari 2000, AR P.97.0515.N, AC 2000, nr. 100, met concl. advocaat- generaal P. Duinslaeger, RW 2000-2001, 217 e.v.; Cass. 12 april 2000, AR P.00.0136.F, AC 2000, nr. 249, RW 2001-2002, 306 met noot B.DE SMET, 'De samenwerking tussen de deskundige en de partijen in strafzaken'.

DESKUNDIGENONDERZOEK - Strafzaken - Verzoek tot wraking van een deskundige - Niet-toepasselijkheid van artikel 971 Gerechtelijk Wetboek

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Strafzaken - Verzoek tot wraking van een deskundige - Niet-toepasselijkheid van artikel 971 Gerechtelijk Wetboek

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14 - Recht op een eerlijk proces - Strafzaken - Verzoek tot wraking van een deskundige - Niet-toepasselijkheid van artikel 971 Gerechtelijk Wetboek

WRAKING - Strafzaken - Verzoek tot wraking van een deskundige - Niet-toepasselijkheid van artikel 971 Gerechtelijk Wetboek

L'article 971 du Code judiciaire, inconciliable avec les règles qui régissent la procédure pénale, n'est pas applicable en matière répressive, mais cette inapplicabilité n'implique pas que l'expert et les parties ne peuvent s'exprimer librement et qu'il a été porté atteinte à la fiabilité de la preuve (1). (1) Voir Cass. 8 février 2000, RG P.97.0515.N, Pas. 2000, n° 100, avec concl. de M. Duinslaeger, avocat général, RW 2000-2001, 217 s.; Cass. 12 avril 2000, RG P.00.0136.F, Pas. 2000, n° 249, RW 2001-2002, 306, avec la note B. DE SMET, 'De samenwerking tussen de deskundige en de partijen in strafzaken'.

EXPERTISE - Matière répressive - Demande de récusation d'un expert - Inapplicabilité de l'article 971 du Code judiciaire

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Matière répressive - Demande de récusation d'un expert - Inapplicabilité de l'article 971 du Code judiciaire

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14 - Droit à un procès équitable - Matière répressive - Demande de récusation d'un expert - Inapplicabilité de l'article 971 du Code judiciaire

RECUSATION - Matière répressive - Demande de récusation d'un expert - Inapplicabilité de l'article 971 du Code judiciaire

P.14.1922.N

13 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150113.7](#)

AC nr. 34

Artikel 64, 3°, Wet Strafvuiging bepaalt dat het openbaar ministerie met het oog op de herroeping van de toegekende strafuitvoeringsmodaliteit, de zaak bij de strafuitvoeringsrechter of, in voorkomend geval, bij de strafuitvoeringsrechtbank aanhangig maakt wanneer de opgelegde bijzondere voorwaarden niet zijn nageleefd; deze bepaling houdt in dat het verzuim de opgelegde bijzondere voorwaarden na te leven moet te wijten zijn aan een foutieve tekortkoming van de veroordeelde; de enkele omstandigheid dat de veroordeelde aangehouden werd voor nieuwe strafbare feiten die tijdens de proefperiode zouden zijn gepleegd, houdt niet in dat de onmogelijkheid de opgelegde voorwaarden na te leven of het verzuim van die naleving die daarvan het gevolg zijn, te wijten zijn aan dergelijk foutief gedrag (1). (1) Cass. 2 januari 2008, AR P.07.1812.F, AC 2008, nr. 1, met concl. van advocaat-generaal D. Vandermeersch.

VOORWAARDELIJKE INVRIJHEIDSTELLING - Voorwaardelijk vrijgestelde veroordeelde - Proefperiode - Aanhouding voor nieuwe strafbare feiten - Gevolg - Herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling

L'article 64, 3°, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées prévoit que le ministère public peut saisir le juge de l'application des peines ou, le cas échéant, le tribunal de l'application des peines en vue de la révocation de la modalité d'exécution de la peine accordée, si les conditions particulières imposées ne sont pas respectées; cette disposition implique que l'omission de respecter les conditions particulières imposées doit être imputable au manquement fautif du condamné; la seule circonstance que le condamné a été détenu du chef de nouveaux faits punissables qui auraient été commis au cours de la période d'épreuve n'implique pas que l'impossibilité de respecter les conditions imposées ou l'omission dudit respect qui en résultent sont imputables à un tel comportement fautif (1). (1) Cass. 2 janvier 2008, RG P.07.1812.F, Pas. 2008, n° 1, avec concl. de M. Vandermeersch, avocat général.

LIBERATION CONDITIONNELLE - Condamné bénéficiant d'une libération conditionnelle - Période d'épreuve - Détention du chef de nouveaux faits punissables - Conséquence - Révocation de la libération conditionnelle

P.14.1934.N

12 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150512.5](#)

AC nr. ...

De rechter oordeelt onaantastbaar of verschillende hem gelijktijdig voorgelegde misdrijven al dan niet de opeenvolgende uitvoering zijn van het zelfde misdadig opzet in de zin van artikel 65, eerste lid, Strafwetboek en bijgevolg of hij al dan niet bij toepassing van die bepaling één straf oplegt voor al die misdrijven samen (1). (1) Cass. 11 april 1984, AR nr. 3526, AC 1983-1984, nr. 464; Cass. 7 februari 1990, AR 8044, AC 1989-1990, nr. 352; Cass. 23 mei 1990, AR nr. 8109, AC 1989-1990, nr. 558.

STRAF - Samenloop - Eendaadse - Voortgezet misdadig opzet - Onaantastbare beoordeeling van de rechter - Gevolg

Le juge apprécie souverainement si différentes infractions qui lui sont simultanément soumises constituent ou non la manifestation successive de la même intention délictueuse au sens de l'article 65, alinéa 1er, du Code pénal et, par conséquent, s'il inflige ou non, en application de cette disposition, une peine unique du chef de l'ensemble de ces infractions (1). (1) Cass. 11 avril 1984, RG 3526, Pas. 1984, n° 464; Cass. 7 février 1990, RG 8044, Pas. 1990, n° 352; Cass. 23 mai 1990, RG 8109, Pas. 1990, n° 558.

PEINE - Concours - Concours idéal - Intention délictueuse continue - Appréciation souveraine du juge - Conséquence

Geen enkele wetsbepaling noch enig algemeen rechtsbeginsel verplicht de rechter de beklaagde te verwittigen van zijn mogelijke oordeel dat de aan die beklaagde ten laste gelegde misdrijven niet de uitvoering zijn van hetzelfde opzet; het feit dat het openbaar ministerie in zijn vordering ervan is uitgegaan dat de rechter een dergelijke eenheid van opzet wel zou aannemen of dat het beroepen vonnis die eenheid van opzet heeft aangenomen, doet daaraan geen afbreuk aangezien bij het voeren van zijn verweer de beklaagde immers steeds rekening dient te houden met de mogelijkheid dat tussen de hem ten laste gelegde misdrijven geen eenheid van opzet zal worden aangenomen en hij zich dient te verdedigen op de straffen die elke rechtsinstantie binnen de perken van de wet kan uitspreken voor elk van de hem ten laste gelegde misdrijven.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Samenloop - Eéndaadse samenloop - Voortgezet misdadig opzet - Onaantastbare beoordeeling van de rechter - Mogelijkheid voor de rechter om de eenheid van opzet niet te weerhouden - Geen verplichting om de beklaagde hiervan te verwittigen

Aucune disposition légale ni aucun principe général du droit n'oblige le juge d'avertir le prévenu de son éventuelle décision que les infractions mises à sa charge ne constituent pas la manifestation de la même intention; le fait que le ministère public ait supposé dans son réquisitoire que le juge aurait admis une telle unité d'intention ou que le jugement dont appel ait admis cette unité d'intention n'y fait pas obstacle dès lors que, dans le développement de sa défense, le prévenu doit, en effet, toujours tenir compte de la possibilité que l'unité d'intention ne soit pas admise entre les infractions mises à sa charge et qu'il doit opposer sa défense à l'égard des peines que chaque instance judiciaire peut prononcer, dans les limites de la loi, du chef de chacune des infractions mises à sa charge.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Concours - Concours idéal - Intention délictueuse continue - Appréciation souveraine du juge - Possibilité pour le juge de ne pas retenir l'unité d'intention - Pas d'obligation d'en avertir le prévenu

Het arrest dat enerzijds de beklagde schuldig verklaart aan diefstal door middel van geweld of bedreigingen met de omstandigheid dat het misdrijf gepleegd werd onder twee van de in artikel 471 Strafwetboek vermelde omstandigheden en anderzijds op de burgerlijke rechtsvordering het beroepen vonnis bevestigt waarbij een gerechtsdeskundige werd aangesteld met als opdracht advies te verstrekken over een blijvende schade en meer bepaald aan te geven of de blijvende letsels op een blijvende wijze een aantasting van de arbeidsgeschiktheid van het slachtoffer uitmaken, is tegenstrijdig gemotiveerd aangezien de opdracht aan de deskundige de mogelijkheid open laat dat de diefstal met geweld of bedreiging onder meer een blijvende fysische of psychische ongeschiktheid zoals bepaald door artikel 473 Strafwetboek, ten gevolge heeft gehad (1). (1) Cass. 28 juni 2000, AR P.99.1886.F, AC 2000, nr. 409; Cass. 30 maart 1994, AR P.93.1596.F, AC 1994, nr. 155.

DIEFSTAL EN AFPERSING - Diefstal met geweld of bedreiging - Gepleegd onder twee van de verzwarende omstandigheden van artikel 471 Strafwetboek - Strafvordering - Veroordeling - Burgerlijke vordering - Deskundigenonderzoek - Motivering - Tegenstrijdigheid

- Art. 149 Grondwet 1994

- Artt. 468, 471, 472 en 473 Strafwetboek

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Diefstal met geweld of bedreiging - Gepleegd onder twee van de verzwarende omstandigheden van artikel 471 Strafwetboek - Strafvordering - Veroordeling - Burgerlijke vordering - Deskundigenonderzoek - Motivering - Tegenstrijdigheid

- Art. 149 Grondwet 1994

- Artt. 468, 471, 472 en 473 Strafwetboek

L'arrêt qui, d'une part, déclare le prévenu coupable du chef de vol commis à l'aide de violences ou de menaces, étant entendu que l'infraction a été commise avec deux des circonstances mentionnées à l'article 471 du Code pénal et qui, d'autre part, sur l'action civile, confirme le jugement dont appel qui désigne un expert dont la mission est de rendre un avis sur un dommage permanent et, plus précisément, d'indiquer si les blessures permanentes constituent de manière permanente une atteinte à la capacité de travail de la victime, est contradictoirement motivé dès lors que la mission confiée à l'expert laisse subsister la possibilité que le vol commis à l'aide de violences ou de menaces a notamment causé une incapacité permanente physique ou psychique telle que prévue à l'article 473 du Code pénal (1). (1) Cass. 30 mars 1994, RG P.93.1596.F, Pas. 1994, n° 155; Cass. 28 juin 2000, RG P.99.1886.F, Pas. 2000, n° 409.

VOL ET EXTORSION - Vol commis à l'aide de violences ou de menaces - Commission avec deux des circonstances aggravantes prévues à l'article 471 du Code pénal - Action publique - Condamnation - Action civile - Expertise - Motivation - Contradiction

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 468, 471, 472 et 473 Code pénal

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Vol commis à l'aide de violences ou de menaces - Commission avec deux des circonstances aggravantes prévues à l'article 471 du Code pénal - Action publique - Condamnation - Action civile - Expertise - Motivation - Contradiction

- Art. 149 Constitution 1994

- Art. 468, 471, 472 et 473 Code pénal

De kamer van inbeschuldigingstelling wiens rechtsmacht voortvloeit uit de devolutive werking van het hoger beroep heeft inzake voorlopige hechtenis dezelfde bevoegdheden als de raadkamer en zij kan dan ook, op hoger beroep van het openbaar ministerie tegen een beschikking van de raadkamer om de inverdenkinggestelde onder voorwaarden vrij te laten, beslissen dat de voorlopige hechtenis, uit te voeren in de gevangenis, wordt gehandhaafd, ook al had de onderzoeksrechter in het bevel tot aanhouding beslist dat de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht zou worden uitgevoerd; noch de regeling uitgewerkt in artikel 24bis, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet noch die uitgewerkt in artikel 25, §1 en 2, Voorlopige Hechteniswet, die betrekking hebben op niet vergelijkbare situaties, laten toe anders te oordelen (1). (1) Cass. 28 januari 2014, AR P.14.0128.N, AC 2014, nr. 76 en noot (1).

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht - Hoger beroep - Wijziging van de uitvoeringsmodaliteit - Bevoegdheid

- Artt. 22 en 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Hoger beroep - Voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wijziging van de uitvoeringsmodaliteit - Bevoegdheid

- Artt. 22 en 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

La chambre des mises en accusation dont le pouvoir juridictionnel résulte de l'effet dévolutif de l'appel a, en matière de détention préventive, les mêmes compétences que la chambre du conseil et elle peut ainsi, sur l'appel formé par le ministère public contre une ordonnance de la chambre du conseil de libérer l'inculpé sous conditions, décider que la détention préventive, à exécuter en prison, est maintenue, quand bien même le juge d'instruction avait-il décidé, dans le mandat d'arrêt, que la détention préventive serait exécutée sous surveillance électronique; ni la règle établie à l'article 24bis, alinéa 1er, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, ni celle de l'article 25, §§ 1er et 2, de cette même loi, qui ne concernent pas des situations comparables, ne permettent qu'il en soit décidé autrement (1). (1) Cass. 28 janvier 2014, RG P.14.0128.N, Pas. 2014, n° 76 et note (1).

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Détention préventive sous surveillance électronique - Appel - Modification de la modalité d'exécution - Compétence

- Art. 22 et 30 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Appel - Détention préventive sous surveillance électronique - Chambre des mises en accusation - Modification de la modalité d'exécution - Compétence

- Art. 22 et 30 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

De voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht is een daadwerkelijke voorlopige hechtenis waarbij de onderzoeksrechter of de raadkamer onaantastbaar oordelen over de wenselijkheid deze uitvoeringsmodaliteit al dan niet toe te kennen; de raadkamer kan de door de onderzoeksrechter bevolen voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht omzetten in een voorlopige hechtenis uit te voeren in de gevangenis en omgekeerd en de raadkamer en de onderzoeksrechter beslissen daarover op grond van alle omstandigheden eigen aan de zaak en aan de persoonlijkheid van de in verdenking gestelde zoals die blijken op het ogenblik van hun beslissing (1). (1) Cass. 2 april 2014, AR P.14.0498.F, AC 2014, nr. 260 met concl. van advocaat-generaal D.Vandermeersch; zie ook Y. LIEGEOIS en I. MENNES, "Elektronisch toezicht en andere nieuwigheden in de Wet Voorlopige Hechtenis", NC 2013, 336; D. VANDERMEERSCH, "La détention préventive sous surveillance électronique: quelques questions", JT 2014, 241 – 242.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Raadkamer - Voorlopige hechtenis - Uitvoering onder elektronisch toezicht - Onaantastbare beoordeling - Omzetting van de uitvoeringsmodaliteit - Bevoegdheid

- Artt. 16, 21 en 22 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Uitvoering onder elektronisch toezicht - Onaantastbare beoordeling - Omzetting van de uitvoeringsmodaliteit - Bevoegdheid

- Artt. 16, 21 en 22 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

La détention préventive sous surveillance électronique est une détention préventive effective pour laquelle le juge d'instruction ou la chambre du conseil apprécie souverainement l'opportunité d'octroyer ou non cette modalité d'exécution; la chambre du conseil peut convertir la détention préventive sous surveillance électronique ordonnée par le juge d'instruction en une détention préventive à exécuter en prison et inversement et la chambre du conseil et le juge d'instruction se prononcent à cet égard sur la base de toutes les circonstances propres à la cause et à la personnalité de l'inculpé, telles qu'elles ressortent au moment de leur décision (1). (1) Cass. 2 avril 2014, RG P.14.0498.F, Pas. 2014, n° 260, avec les conclusions de M. l'avocat général D. Vandermeersch; voir également Y. LIEGEOIS et Y. MENNES, «Elektronisch toezicht en andere nieuwigheden in de Wet Voorlopige Hechtenis», NC 2013, 336; D. VANDERMEERSCH, «La détention préventive sous surveillance électronique: quelques questions», JT 2014, 241 – 242.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Détention préventive - Exécution sous surveillance électronique - Appréciation souveraine - Conversion de la modalité d'exécution - Compétence

- Art. 16, 21 et 22 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Exécution sous surveillance électronique - Appréciation souveraine - Conversion de la modalité d'exécution - Compétence

- Art. 16, 21 et 22 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

Uit de opzet van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis blijkt dat geen enkel rechtsmiddel kan worden aangewend tegen de beslissingen van de onderzoeksgerechten die, bij de regeling van de rechtspleging, de aanhouding van de in verdenking gestelde bevestigen; in dat geval kan de in verdenking gestelde, zo hij zijn hechtenis betwist, een verzoek tot invrijheidstelling indienen, overeenkomstig artikel 27, § 1, van de voormelde wet (1). (1) Zie Cass. 16 februari 2011, AR P.11.0283.F, AC 2011, nr. 143, met concl. van advocaat-generaal Vandermeersch.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Beslissingen uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Voorlopige hechtenis - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Handhaving van de hechtenis - Hoger beroep van de in verdenking gestelde - Kamer van inbeschuldigingstelling - Beslissing van niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Art. 27, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Handhaving van de hechtenis - Hoger beroep van de in verdenking gestelde - Kamer van inbeschuldigingstelling - Beslissing van niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Art. 27, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Cassatieberoep - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Handhaving van de hechtenis - Hoger beroep van de in verdenking gestelde - Kamer van inbeschuldigingstelling - Beslissing van niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Art. 27, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Il résulte de l'économie de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive qu'aucune voie de recours n'est prévue contre les décisions des juridictions d'instruction qui, lors du règlement de la procédure, disent que l'inculpé restera en détention; dans ce cas, s'il conteste sa détention, l'inculpé peut déposer une requête de mise en liberté, conformément à l'article 27, § 1er, de la loi précitée (1). (1) Voir Cass. 16 février 2011, RG P.11.0283.F, Pas. 2011, n° 143, avec concl. de M. Vandermeersch, avocat général.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Décisions contre lesquelles on ne peut pas se pourvoir en raison de leur nature - Détention préventive - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Maintien en détention - Appel de l'inculpé - Chambre des mises en accusation - Décision d'irrecevabilité de l'appel - Pourvoi en cassation - Recevabilité

- Art. 27, § 1er L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Reglement de la procédure - Chambre du conseil - Maintien en détention - Appel de l'inculpé - Chambre des mises en accusation - Décision d'irrecevabilité de l'appel - Pourvoi en cassation - Recevabilité

- Art. 27, § 1er L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Pourvoi en cassation - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Maintien en détention - Appel de l'inculpé - Chambre des mises en accusation - Décision d'irrecevabilité de l'appel - Pourvoi en cassation - Recevabilité

- Art. 27, § 1er L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

Een inverdenkinggestelde kan slechts onmiddellijk cassatieberoep instellen tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat uitspraak doet over het hoger beroep tegen de beschikking tot verwijzing, op voorwaarde dat hij tegen die beschikking hoger beroep heeft kunnen instellen; aangezien de kamer van inbeschuldigingstelling de regelmatigheid niet hoeft te onderzoeken van een rechtspleging die niet regelmatig bij haar aanhangig is gemaakt, kan het ontbreken van dat toezicht niet tot cassatie kan leiden (1). (1) Zie Cass. 4 november 2003, AR P.03.0945.N, AC 2003, nr. 552.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Voorbarig cassatieberoep (geen eindbeslissing) - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Beschikking tot verwijzing - Hoger beroep van de inverdenkinggestelde - Kamer van inbeschuldigingstelling - Beslissing van niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep - Geen toezicht op de regelmatigheid van de rechtspleging - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Art. 416, tweede lid Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Beschikking tot verwijzing - Hoger beroep van de inverdenkinggestelde - Kamer van inbeschuldigingstelling - Beslissing van niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep - Geen toezicht op de regelmatigheid van de rechtspleging - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Art. 416, tweede lid Wetboek van Strafvordering

Un inculpé ne peut former un pourvoi en cassation immédiat contre l'arrêt de la chambre des mises en accusation statuant sur l'appel interjeté contre l'ordonnance de renvoi, qu'à la condition qu'il ait pu relever appel de cette ordonnance; la chambre des mises en accusation n'étant pas tenue de contrôler la régularité d'une procédure qui ne lui a pas été déférée régulièrement, l'absence de ce contrôle ne saurait donner ouverture à cassation (1). (1) Voir Cass. 4 novembre 2003, RG P.03.0945.N, Pas. 2003, n° 552.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Pourvoi prématuré (pas de décision définitive) - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Ordonnance de renvoi - Appel de l'inculpé - Chambre des mises en accusation - Décision d'irrecevabilité de l'appel - Absence de contrôle de la régularité de la procédure - Pourvoi en cassation - Recevabilité

- Art. 416, al. 2 Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Ordonnance de renvoi - Appel de l'inculpé - Chambre des mises en accusation - Décision d'irrecevabilité de l'appel - Absence de contrôle de la régularité de la procédure - Pourvoi en cassation - Recevabilité

- Art. 416, al. 2 Code d'Instruction criminelle

P.14.1964.N

24 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150324.5](#)

AC nr. ...

De tuchtbeslissingen van de tuchtraden en de tuchtraden van beroep, als organen van de rechterlijke macht, zijn jurisdictionele beslissingen waartegen krachtens artikel 20 Gerechtelijk Wetboek geen middelen van nietigheid kunnen worden aangewend, maar die enkel kunnen worden vernietigd door de rechtsmiddelen bij de wet bepaald, dewelke krachtens de artikelen 462, 463, 468, § 2, en 1121/1, § 1, 1°, Gerechtelijk Wetboek in de regel verzet, hoger beroep of cassatieberoep zijn; die beslissingen zijn aldus geen besluiten of verordeningen in de zin van artikel 159 Grondwet, die de hoven en rechtbanken alleen kunnen toepassen in zoverre zij met de wetten overeenstemmen.

Les décisions disciplinaires des conseils de discipline et des conseils de discipline d'appel, en tant qu'organes du pouvoir judiciaire, sont des décisions juridictionnelles contre lesquelles les voies de nullité n'ont pas lieu en vertu de l'article 20 du Code judiciaire, mais qui ne peuvent être anéanties que sur les recours prévus par la loi, lesquels sont en principe, en vertu des articles 462, 463, 468, § 2, et 1121/1, § 1er, 1°, du Code judiciaire, l'opposition, l'appel ou le pourvoi en cassation; ces décisions ne sont ainsi pas des arrêtés ou des règlements au sens de l'article 159 de la Constitution, que les cours et tribunaux ne peuvent appliquer qu'autant qu'ils sont conformes aux lois.

MACHTEN - Rechterlijke macht - Tuchtraden en tuchtraden van beroep van advocaten - Organen van de rechterlijke macht - Tuchtbeslissingen - Jurisdictionele beslissingen

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Conseils de discipline et conseils de discipline d'appel des avocats - Organes du pouvoir judiciaire - Décisions disciplinaires - Décisions juridictionnelles

Krachtens artikel 146 Grondwet kan geen rechtbank of geen met eigenlijke rechtspraak belast orgaan worden ingesteld dan krachtens een wet; de tuchtraden en de tuchtraden van beroep van de advocaten zijn instellingen die op grond van de artikelen 456 en 464 Gerechtelijk Wetboek als taak hebben de inbreuken op de eer van de orde van de advocaten en op de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid, en kiesheid, die aan het beroep ten grondslag liggen en een behoorlijke beroepsuitoefening moeten waarborgen, alsook de inbreuken op de reglementen te bestraffen, onverminderd de bevoegdheid van de rechtbanken indien daartoe grond bestaat en die raden kunnen aan advocaten die dergelijke inbreuken plegen, na afloop van de in het Gerechtelijk Wetboek voorgeschreven procedure, de tuchtmaatregelen opleggen die dat wetboek bepaalt, zodat die raden met rechtspraak belaste organen zijn ingesteld krachtens de wet.

Aux termes de l'article 146 de la Constitution, nul tribunal ou nulle juridiction contentieuse ne peut être établi qu'en vertu d'une loi; les conseils de discipline et les conseils de discipline d'appel des avocats sont des institutions qui sont chargées, sur la base des articles 456 et 464 du Code judiciaire, de sanctionner les atteintes à l'honneur de l'Ordre des avocats et aux principes de dignité, de probité et de délicatesse qui font la base de la profession et doivent garantir un exercice adéquat de celle-ci, ainsi que les infractions aux règlements, sans préjudice de la compétence des tribunaux, s'il y a lieu, et, au terme de la procédure prescrite par le Code judiciaire, ces conseils peuvent imposer aux avocats qui commettent de telles infractions des mesures disciplinaires que ledit code prévoit, de sorte que ces conseils sont des juridictions contentieuses établies en vertu de la loi.

ADVOCAAT - Tuchtraden en tuchtraden van beroep - Met rechtspraak belaste organen

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 146 - Rechterlijke macht - Tuchtraden en tuchtraden van beroep van advocaten - Met rechtspraak belaste organen

AVOCAT - Conseils de discipline et conseils de discipline d'appel - Juridictions contentieuses

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 146 - Pouvoir judiciaire - Conseils de discipline et conseils de discipline d'appel des avocats - Juridictions contentieuses

Krachtens artikel 1495, eerste en derde lid, Gerechtelijk Wetboek kan in burgerlijke zaken in de regel geen veroordelende beslissing worden ten uitvoer gelegd dan nadat zij aan de partij is betekend, dit op straffe van nietigheid van de daden van tenuitvoerlegging, zodat op grond van die bepalingen de betekening een vereiste is voor de gedwongen tenuitvoerlegging in civiele zaken; een veroordelende tuchtbeslissing van de tuchtraad van beroep van de advocaten is evenwel geen civiele zaak zoals hiervoor bedoeld en een dergelijke beslissing is van rechtswege uitvoerbaar na afloop van de termijn om cassatieberoep in te stellen, tenzij de tuchtraad van beroep anders beslist.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Allerlei - Burgerlijke zaken - Vereiste voor gedwongen tenuitvoerlegging - Tuchtraad van beroep van advocaten - Veroordelende tuchtbeslissing - Geen burgerlijke zaak

Prejudiciële vragen die berusten op onjuiste rechtsopvattingen worden niet gesteld.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting - Grenzen - Vraag die uitgaat van een onjuiste rechtsopvatting

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting - Grenzen - Vraag die uitgaat van een onjuiste rechtsopvatting

En vertu de l'article 1495, alinéas 1er et 3, du Code judiciaire, en matière civile, aucune décision de condamnation ne peut, en principe, être exécutée qu'après avoir été signifiée à la partie, cela à peine de nullité des actes d'exécution, de sorte que, sur la base de ces dispositions, la signification est une condition à l'exécution forcée en matière civile; une décision disciplinaire de condamnation rendue par le conseil de discipline d'appel des avocats ne relève toutefois pas de la matière civile, ainsi qu'il est précédemment visé, et une telle décision n'est exécutoire de plein droit qu'à l'échéance du délai pour se pourvoir en cassation, sauf décision contraire du conseil de discipline d'appel.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Divers - Matière civile - Condition à l'exécution forcée - Conseil de discipline d'appel des avocats - Décision disciplinaire de condamnation - Pas de matière civile

Les questions préjudicielles qui se fondent sur des prémisses juridiques erronées ne sont pas posées.

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation - Limites - Question déduite d'une prémisse juridique erronée

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation - Limites - Question déduite d'une prémisse juridique erronée

P.14.1968.F

1 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150401.4](#)

AC nr. ...

De artikelen 34 en 35 Wegverkeerswet vereisen niet dat de staat van alcoholintoxicatie of dronkenschap wordt vastgesteld op het ogenblik dat de vervolgde persoon het voertuig bestuurt, noch dat hij het voertuig bestuurt op het ogenblik van de tussenkomst van de verbalisanten.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 34 - Rijden in staat van alcoholintoxicatie - Vaststelling

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 35 - Rijden in staat van dronkenschap - Vaststelling

Les articles 34 et 35 de la loi relative à la police de la circulation routière ne requièrent pas que les états d'imprégnation alcoolique ou d'ivresse soient constatés au moment où la personne poursuivie conduit le véhicule, ni qu'au moment de l'intervention des verbalisateurs, elle assure la direction de celui-ci.

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 34 - Conduite en état d'imprégnation alcoolique - Constat

ROULAGE - Loi relative à la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 35 - Conduite en état d'ivresse - Constat

P.15.0002.F

29 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150429.3](#)

AC nr. ...

In tegenstelling tot de schadevergoeding beoogt de maatregel tot herstel van de plaats in de vorige staat niet de vergoeding van schade toegebracht aan particuliere belangen, maar strekt ze ertoe om, in het algemeen belang, de gevolgen van het misdrijf ongedaan te maken (1). (1) Zie Cass. 12 januari 2010, AR P.09.1066.N, AC 2010, nr. 19.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelmaatregel - Doel

De beslissing van de strafrechter waarbij de beklaagde wordt bevolen om, op vordering van de gemeente, de plaats in de vorige staat te herstellen dan wel het strijdige gebruik te staken, is naar Belgisch recht geen straf maar een maatregel van burgerlijke aard, ook al valt ze onder de strafdordering; artikel 211bis Wetboek van Strafvordering is niet van toepassing op de beslissing die de straf bevestigt en die daaraan een herstelmaatregel toevoegt (1). (1) Zie Cass. 5 mei 2009, AR P.08.1853.N, AC 2009, nr. 293.

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelvordering - Aard van de maatregel - Gevolg - Eenstemmigheid

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Stedenbouw - Herstelvordering - Aard van de maatregel - Gevolg - Eenstemmigheid

De rechtsspreuk *Electa una via* is geen algemeen rechtsbeginsel (1). (1) Zie Cass. 30 april 1997, AR P.97.0022.F, AC 1997, nr. 209.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Rechtsspreuk "Electa una via"

De ontvankelijkheid van de strafdordering tegen een persoon die een misdrijf heeft gepleegd, hangt niet af van de voorwaarde dat anderen, die in dezelfde omstandigheden van tijd en plaats een gelijkaardig misdrijf zouden hebben gepleegd, net als eerstgenoemde worden vervolgd.

STRAFVORDERING - Ontvankelijkheid

Contrairement aux dommages-intérêts, la mesure de remise en état ne vise pas l'indemnisation d'un dommage causé à des intérêts privés, mais tend à rendre non avenues, dans l'intérêt général, les conséquences de l'infraction (1). (1) Voir Cass. 12 janvier 2010, RG P.09.1066.N, Pas. 2010, n° 19.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Mesure de remise en état des lieux - Objectif

La décision du juge pénal ordonnant au prévenu, à la demande de la commune, de procéder à la remise en état des lieux ou de cesser l'usage contraire, ne constitue pas une peine au sens du droit belge mais une mesure de nature civile, même si elle ressortit à l'action publique; l'article 211bis du Code d'instruction criminelle n'est pas applicable à la décision qui confirme la peine et ajoute une mesure de rétablissement (1). (1) Voir Cass. 5 mai 2009, RG P.08.1853.N, Pas. 2009, n° 293.

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Demande de remise en état des lieux - Nature de la mesure - Conséquence - Unanimité

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Urbanisme - Demande de remise en état des lieux - Nature de la mesure - Conséquence - Unanimité

La maxime *Electa una via* n'est pas un principe général du droit (1). (1) Voir Cass. 30 avril 1997, RG P.97.0022.F, Pas. 1997, n° 209.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Maxime "Electa una via"]

La recevabilité de l'action publique intentée à charge d'une personne ayant commis une infraction n'est pas subordonnée à la condition que d'autres personnes, qui auraient commis une infraction similaire dans les mêmes circonstances de temps et de lieu, soient poursuivies comme la première.

ACTION PUBLIQUE - Recevabilité

Aangezien het herstel van de plaats in de vorige staat geen tweede strafrechtelijke veroordeling voor hetzelfde feit is, kan de rechter die een dergelijke maatregel uitspreekt het algemeen beginsel non bis in idem niet miskennen.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Algemeen rechtsbeginsel "non bis in idem" - Stedenbouw - Herstelmaatregel - Aard van de maatregel

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelmaatregel - Aard van de maatregel - Gevolg - Algemeen rechtsbeginsel "non bis in idem"

De rechter kan een laattijdig neergelegde conclusie uit het debat weren door ze als misbruik van rechtspleging aan te merken, op grond dat ze een goede rechtsbedeling verhindert, de rechten van de tegenpartij op onrechtmatige wijze benadeelt en het recht op een eerlijke behandeling van de zaak in het gedrang brengt (1). (1) Cass. 8 juni 2011, AR P.11.0181.F, AC 2011, nr. 388.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Neerlegging van conclusie - Laattijdige neerlegging - Misbruik van rechtspleging

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Neerlegging van conclusie - Laattijdige neerlegging - Misbruik van rechtspleging

La remise en état des lieux ne constituant pas une deuxième condamnation pénale pour le même fait, le juge qui prononce une telle mesure ne saurait méconnaître le principe général non bis in idem.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Principe général du droit "non bis in idem" - Urbanisme - Mesure de remise en état des lieux - Nature de la mesure

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Mesure de remise en état des lieux - Nature de la mesure - Conséquence - Principe général du droit "non bis in idem"

Le juge peut écarter des débats, comme étant constitutives d'un abus de procédure, des conclusions tardives qui empêchent la bonne administration de la justice, lèsent fautivement les droits de l'autre partie et portent atteinte au droit à un procès équitable (1). (1) Cass. 8 juin 2011, RG P.11.0181.F, Pas. 2011, n° 388.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Dépôt de conclusions - Dépôt tardif - Abus de procédure

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Dépôt de conclusions - Dépôt tardif - Abus de procédure

P.15.0003.N

17 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150217.3](#)

AC nr. 121

Een nieuw feit of een omstandigheid zoals bedoeld in artikel 443, eerste lid, 3°, Wetboek van Strafvordering, vereist het ontdekken of het achterhalen van een element van feitelijke of technische aard dat de veroordelende beslissing had kunnen wijzigen of beïnvloeden; een vergissing in rechte van de rechter behoort daar niet toe, maar geeft enkel aanleiding tot het aanwenden van een rechtsmiddel.

HERZIENING - Algemeen - Nieuw feit - Voorwaarde - Vergissing van de rechter

Un fait nouveau ou une circonstance nouvelle que prévoit l'article 443, alinéa 1er, 3°, du Code d'instruction criminelle requièrent la découverte ou la mise à jour d'un élément de nature technique ou de fait qui aurait pu modifier ou influencer la décision de condamnation; une erreur en droit du juge ne relève pas de cette nature mais donne uniquement lieu à un recours.

REVISION - Généralités - Fait nouveau - Condition - Erreur du juge

P.15.0023.N

19 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150519.5](#)

AC nr. ...

Artikel 1 Wet Opdecimen Geldboeten bepaalt dat het bedrag van de strafrechtelijke geldboeten met vijftig decimes wordt verhoogd, zonder dat die verhoging het juridisch karakter van die boeten wijzigt, en dat de hoven en rechtbanken in hun arresten of vonnissen vaststellen dat die geldboete met vijftig decimes is verhoogd bij toepassing van deze wet en tevens het uit die verhoging voortvloeiende cijfer vermelden; wanneer het cijfer dat voortvloeit uit de verhoging met de decimes niet overeenstemt met de samentelling van het bedrag van de geldboete en de decimes, schendt de beslissing deze bepaling en dient zij op dat punt te worden vernietigd, zonder dat er grond is tot verwijzing (1). (1) Cass. 21 maart 2001, AR P.00.1626.F, AC 2001, nr. 150; Cass. 19 juni 2001, AR P.99.1715.N, AC 2001, nr. 376; Cass. 20 september 1971, AC 1972, 69; zie P.ARNOU, 'Opdecimes', Comm. Strafr., nr. 82.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Veroordeling - Geldboete en opdecimen - Niet correct toepassen van de opdecimen - Beperkte vernietiging van de beslissing - Geen grond tot verwijzing

STRAF - Geldboete en opdecimen - Niet correct toepassen van de opdecimen - Beperkte vernietiging van de beslissing - Geen grond tot verwijzing

Het instellen van de in artikel 28bis, § 2, Wetboek van Strafvordering bedoelde proactieve recherche behoeft voorafgaande schriftelijke toestemming van het openbaar ministerie, hetgeen beoogt de autonomie van de speurder onder het toezicht en de leiding van het openbaar ministerie te plaatsen van zodra, met het oog op het vatten van de dader van een nog aan het licht te brengen misdrijf, relevante gegevens worden ingezameld en verwerkt, die tot het privéleven van de betrokkene behoren en die wegens hun vaagheid geen grond tot onmiddellijk repressief optreden opleveren (1). (1) Cass. 26 maart 2013, AR P.13.0133.N, AC 2013, nr. 212; Cass. 17 maart 2010, AR P.10.0010.F, AC 2010, nr. 192.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Proactieve recherche - Schriftelijke

L'article 1er de la loi du 5 mars 1952 relative aux décimes additionnels sur les amendes pénales prévoit que le montant des amendes pénales est majoré de cinquante décimes, sans que cette majoration modifie le caractère juridique de ces peines et que les cours et tribunaux constatent dans leurs arrêts ou jugements que cette amende est majorée de cinquante décimes en application de cette loi, en indiquant le chiffre qui résulte de cette majoration; lorsque le chiffre résultant de la majoration des décimes ne correspond pas au total du montant de l'amende et des décimes, la décision viole cette disposition et donne lieu à la cassation sur ce point, sans renvoi (1). (1) Cass. 20 septembre 1971 (Bull. et Pas., I, 1972, 63); Cass. 21 mars 2001, RG P.00.1626.F, Pas. 2001, n° 150; Cass. 19 juin 2001, RG P.99.1715.N, Pas. 2001, n° 376; voir P. ARNOU, 'Opdecimes', Comm.strafr., n° 82.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Prévenu et inculpé - Condamnation - Amende et décimes additionnels - Application non correcte des décimes additionnels - Cassation limitée de la décision - Pas lieu au renvoi

PEINE - Amende et décimes additionnels - Application non correcte des décimes additionnels - Cassation limitée de la décision - Pas lieu au renvoi

Entamer la recherche proactive visée à l'article 28bis, § 2, du Code d'instruction criminelle, requiert une autorisation écrite et préalable du ministère public, ce qui tend à mettre l'autonomie de l'enquêteur sous le contrôle et la direction du ministère public lorsque, aux fins d'arrêter l'auteur d'une infraction encore à mettre à jour, il s'agit de recueillir et de traiter des éléments pertinents qui relèvent de la vie privée de la personne concernée et qui, en raison de leur manque de précision, ne donnent pas lieu à une intervention répressive immédiate (1). (1) Cass. 17 mars 2010, RG P.10.0010.F, Pas. 2010, n° 192; Cass. 26 mars 2013, RG P.13.0133.N, Pas. 2013, n° 212.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Actes d'information - Recherche proactive - Autorisation écrite du

Uit het geheel van de bepalingen van artikel 28bis, § 2, en 28ter, § 2, Wetboek van Strafvordering en de artikelen 15, 1° en 40 van de Wet Politieambtenaar volgt dat, wanneer een politieambtenaar een aangifte ontvangt van verdachte handelingen die lijken te wijzen op het bestaan van een misdrijf, hij alvorens de procureur des Konings daarvan bij proces-verbaal in kennis te stellen, autonoom informatie kan inwinnen en vaststellingen kan doen om na te gaan van welk eventueel misdrijf er sprake kan zijn, om alzo de procureur des Konings op doelmatige wijze voor te lichten over de ernst en de draagwijdte van de aangifte; dergelijke handelingen behoren wegens hun beperkte opzet en draagwijdte niet tot de proactieve recherche.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Aangifte van verdachte handelingen nopens het bestaan van een misdrijf - Gevolg - Geen proactieve recherche

Il résulte de l'ensemble des dispositions des articles 28bis, § 2, et 28ter, § 2, du Code d'instruction criminelle et des articles 15, 1°, et 40 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police que, lorsque des actes suspects semblent indiquer l'existence d'une infraction font l'objet d'une dénonciation auprès d'un fonctionnaire de police, ce dernier peut, avant d'en informer le procureur du Roi par procès-verbal, recueillir des informations de manière autonome et procéder à des constatations afin de vérifier de quel type d'infraction il peut éventuellement s'agir, de manière à avertir efficacement le procureur du Roi de la gravité et de la portée de la dénonciation; du fait de leurs but et portée restreints, de tels actes ne relèvent pas de la recherche proactive.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Actes d'information - Dénonciation d'actes suspects relatifs à l'existence d'une infraction - Conséquence - Pas de recherche proactive

P.15.0024.F

15 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150415.2](#)

AC nr. ...

Geen enkele wettelijke- of verdragsbepaling verplicht de nationale rechter, die uitspraak moet doen over de vervolging die tegen een politieambtenaar is ingesteld wegens onrechtmatig geweld, om een verschillend geloof te hechten aan de beweringen van de persoon die hem daarvan beschuldigd dan aan de uitleg van de beklagde die zich daartegen verweert; dergelijke omkering van de bewijslast zou tot miskening van het vermoeden van onschuld leiden, dat algemeen geldend is en dat bijgevolg ook een politieambtenaar ten goede moet komen die wegens onrechtmatig geweld wordt vervolgd (1). (1) Zie Cass. 24 maart 2015, AR P.14.1298.N, AC 2015, nr.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Vervolging ingesteld tegen een politieagent wegens onrechtmatig geweld - Bewijslast - Aan de verklaringen van de partijen wordt een verschillend geloof gehecht

- Artt. 3 en 6.2 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Aucune disposition légale ou conventionnelle n'oblige le juge national, appelé à statuer sur les poursuites mues à charge d'un fonctionnaire de police du chef de violences illégitimes, à accorder aux dires de la personne qui l'en accuse, un crédit différent de celui donné aux explications du prévenu qui s'en défend; un tel renversement de la charge de la preuve emporterait une méconnaissance de la présomption d'innocence, laquelle est d'application générale et bénéficie dès lors également à un fonctionnaire de police poursuivi du chef de violence illégitime (1). (1) Voir Cass. 24 mars 2015, RG P.14.1298.N, Pas. 2015, n°

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.2 - Présomption d'innocence - Poursuites à charge d'un policier du chef de violences illégitimes - Charge de la preuve - Crédit différent accordé aux déclarations des parties

- Art. 3 et 6, § 2 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

BEWIJS - Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Vervolging ingesteld tegen een politieagent wegens onrechtmatig geweld - Aan de verklaringen van de partijen wordt een verschillend geloof gehecht - Vermoeden van onschuld - Miskenning

- Artt. 3 en 6.2 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

PREUVE - Matière répressive - Charge de la preuve. liberté d'appréciation - Charge de la preuve - Poursuites à charge d'un policier du chef de violences illégitimes - Crédit différent accordé aux déclarations des parties - Présomption d'innocence - Violation

- Art. 3 et 6, § 2 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Wanneer iemand op verdedigbare wijze aanvoert dat de politie hem aan vernederende of onmenselijke behandelingen heeft onderworpen, vereist artikel 3 EVRM, samen met de algemene plicht van de Staat om eenieder die onder zijn rechtsmacht ressorteert de rechten en vrijheden te verzekeren die in dat Verdrag zijn vastgesteld, dat een effectief officieel onderzoek wordt geopend dat moet kunnen leiden tot de identificatie en de bestraffing van de verantwoordelijken.

Lorsqu'un individu affirme de manière défendable avoir subi, de la part de la police, des traitements inhumains ou dégradants, l'article 3 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales combiné avec le devoir général imposé à l'État de reconnaître à toute personne relevant de sa juridiction les droits et libertés définis dans la Convention, requiert l'ouverture d'une enquête officielle effective qui doit pouvoir mener à l'identification et à la punition des responsables.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Verbod van foltering - Verdedigbare aanvoering van onmenselijke of vernederende behandelingen door de politie - Plicht van de Staat - Openen van een officieel onderzoek

- Art. 3 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 3 - Interdiction de la torture - Affirmation défendable de traitements inhumains ou dégradants de la part de la police - Devoir de l'État - Ouverture d'une enquête officielle

- Art. 3 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

POLITIE - Verbod van foltering - Verdedigbare aanvoering van onmenselijke of vernederende behandelingen door de politie - Plicht van de Staat - Openen van een officieel onderzoek

POLICE - Interdiction de la torture - Affirmation défendable de traitements inhumains ou dégradants de la part de la police - Devoir de l'État - Ouverture d'une enquête officielle

- Art. 3 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 3 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

De enkele omstandigheid dat de rechter de handhaving van de voorlopige hechtenis laat steunen op quasi dezelfde redenen als deze op grond waarvan in eerdere fases van de procedure de hechtenis van de verdachte werd gehandhaafd, levert geen miskening op van de noodzakelijke individualisering en het uitzonderlijke karakter van de voorlopige hechtenis, zodat wanneer de feitelijke omstandigheden eigen aan de zaak en aan de persoonlijkheid van de verdachte die in aanmerking werden genomen bij eerdere beslissingen, op het ogenblik dat de rechter over de handhaving van de voorlopige hechtenis oordeelt, nog steeds bestaan en de rechter dit vaststelt, hij geenszins deze vereisten miskent; op grond van die redenen die geen blijk geven van een automatisme waardoor de bijzondere en geïndividualiseerde motiveringsverplichting inzake de handhaving van de voorlopige hechtenis wordt miskend, maar waardoor integendeel het evolutieve karakter van de voorlopige hechtenis in aanmerking wordt genomen, is de beslissing regelmatig met redenen omkleed en naar recht verantwoord zonder dat ze, bij afwezigheid van daartoe strekkende conclusie, nader dient te worden gemotiveerd (1). (1) Cass. 13 mei 2014, AR P.14.0759.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 18 februari 2003, AR P.03.0184.N, AC 2003, nr.117; zie ook Cass. 12 augustus 2008, AR P.08.1265.F, AC 2008, nr.434; Cass. 2 maart 2004, AR P.04.0286.N, AC 2004, nr. 114; Cass. 27 november 2002, AR P.02.1507.F, AC 2002, nr. 638.

La seule circonstance que le juge fonde le maintien de la détention préventive sur des motifs quasiment identiques à ceux ayant fondé le maintien de la détention de l'inculpé, à des phases antérieures de la procédure, ne donne pas lieu à la méconnaissance de la nécessaire individualisation et du caractère exceptionnel de la détention préventive, de sorte que, lorsque les circonstances de fait propres à la cause et à la personnalité du suspect qui ont été prises en considération dans des décisions antérieures, subsistent encore au moment où le juge se prononce sur le maintien de la détention préventive et que le juge en fait la constatation, il ne viole en aucun cas ces conditions; sur la base de ces motifs qui ne révèlent pas un automatisme par lequel l'obligation de motivation particulière et individualisée en matière de maintien de la détention préventive est violée, mais par lesquels, au contraire, le caractère évolutif de la détention préventive est pris en considération, la décision est régulièrement motivée et légalement justifiée sans qu'elle doive, en l'absence de conclusions en ce sens, être motivée plus avant (1). (1) Cass. 18 février 2003, RG P.03.0184.N, Pas. 2003, n° 117; Cass. 13 mai 2014, RG P.14.0759.N, inédit; voir également Cass. 27 novembre 2002, RG P.02.1507.F, Pas. 2002, n° 638; Cass. 2 mars 2004, RG P.04.0286.N, Pas. 2004, n° 114; Cass. 12 août 2008, RG P.08.1265.F, Pas. 2008, n° 434.

*ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van
inbeschuldigingstelling - Voorlopige hechtenis - Handhaving -
Motivering - Verwijzing naar eerdere beslissingen - Geen
automatisme - Wettigheid*

*VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Motivering -
Verwijzing naar eerdere beslissingen - Geen automatisme -
Wettigheid*

*JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en
accusation - Détention préventive - Maintien - Motivation - Renvoi
à des décisions antérieures - Pas d'automatisme - Légalité*

*DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Motivation - Renvoi à des
décisions antérieures - Pas d'automatisme - Légalité*

Geen enkele wettelijke bepaling vereist, dat de schriftelijke bevestiging van de machtiging tot observatie of het in artikel 47septies, § 2, derde lid, van het Wetboek van Strafwetboek bedoelde proces-verbaal moeten gepaard gaan met elke machtiging en belet evenmin dat één beslissing verschillende machtigingen bevestigt.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Machtiging tot observatie - Bevestigende beslissing - Ogenblik waarop die beslissing moet worden genomen

- Artt. 47sexies en 47septies Wetboek van Strafvordering

Wanneer een inverdenkinggestelde de nietigheid aanvoert van de bewijsverkrijging en daaruit afleidt dat er onvoldoende aanwijzing van schuld bestaat om de handhaving van zijn voorlopige hechtenis te verantwoorden, is het onderzoeksgerecht alleen gehouden tot een prima facie onderzoek van de aangevoerde onregelmatigheid, aangezien de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis bijzondere regels dienaangaande voor het toezicht op de regelmatigheid van de handhaving van de hechtenis bevat, welke als enige van toepassing zijn (1). (1) Cass. 11 februari 2004, AR P.04.0203.F, AC 2004, nr. 74.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Ernstige aanwijzingen van schuld - Nietigheid die de bewijsverkrijging aantast - Opdracht van het onderzoeksgerecht - Onderzoek prima facie van de aangevoerde onregelmatigheid

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Ernstige aanwijzingen van schuld - Nietigheid die de bewijsverkrijging aantast - Opdracht van het onderzoeksgerecht - Onderzoek prima facie van de aangevoerde onregelmatigheid

Aucune disposition légale n'exige que la décision écrite de confirmation de l'autorisation d'observation ou le procès-verbal visé à l'article 47septies, § 2, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle soient concomitants à chaque autorisation, ni n'empêche qu'une décision unique confirme plusieurs autorisations.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Méthodes particulières de recherche - Autorisation d'observation - Décision de confirmation - Moment auquel doit intervenir la décision

- Art. 47sexies et 47septies Code d'Instruction criminelle

Lorsqu'un inculpé invoque la nullité affectant l'obtention d'une preuve pour en déduire qu'il n'existe pas d'indice suffisant de culpabilité justifiant le maintien de sa détention préventive, la juridiction d'instruction n'est tenue qu'à un examen prima facie de l'irrégularité invoquée, dès lors qu'en cette matière, la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive comporte des règles spécifiques de contrôle de la régularité du maintien de la détention, qui seules sont applicables (1). (1) Cass. 11 février 2004, RG P.04.0203.F, Pas. 2004, n° 74.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Détention préventive - Maintien - Indices sérieux de culpabilité - Nullité affectant l'obtention d'une preuve - Mission de la juridiction d'instruction - Examen de prime abord de l'irrégularité invoquée

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Indices sérieux de culpabilité - Nullité affectant l'obtention d'une preuve - Mission de la juridiction d'instruction - Examen de prime abord de l'irrégularité invoquée

Het recht op een eerlijk proces, dat door artikel 6.1 EVRM is gewaarborgd, vereist dat aan de verstekdoende veroordeelde, zo klaar en duidelijk mogelijk, de nadere regels worden meegedeeld van de mogelijke rechtsmiddelen tegen een verstekbeslissing, op het ogenblik waarop die regels de aanwending van een rechtsmiddel toelaten of op het ogenblik dat die beslissing hem wordt betekend (1). (1) EHRM, Hakimi t. België, 29 juni 2010, RABG, 2011, p. 91; EHRM, Faniel t. België, 1 maart 2011, JLMB, 2011, p. 788, noot P. Thevissen, "La notification des règles d'opposition comme condition du procès équitable", T.Strafr., 2011, p. 189, noot C. VAN DEUREN, "Informatieplicht omtrent rechtsmiddelen veralgemeend"; Cass. 23 februari 2011, AR P.10.2047.F, AC 2011, nr. 161, RW 2012-2013, p. 215, noot B. DE SMET, "Vormvereisten bij de betekening van verstekvonnissen".

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Algemeen - Strafzaken - Verstekbeslissing - Betekening - Vermeldingen - Informatie omtrent de nadere regels om rechtsmiddelen in te stellen - Verplichting

- Art. 187, tweede lid Wetboek van Strafvordering
VERZET - Strafzaken - Termijn - Buitengewone termijn - Verstekbeslissing - Betekening - Geen informatie omtrent de nadere regels om rechtsmiddelen in te stellen - Gevolg - Ontvankelijkheid van het verzet

- Art. 187, tweede lid Wetboek van Strafvordering
RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Verstekbeslissing - Betekening - Vermeldingen - Informatie omtrent de nadere regels om rechtsmiddelen in te stellen - Verplichting

- Art. 187, tweede lid Wetboek van Strafvordering

Garanti par l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, le droit à un procès équitable requiert que les modalités des recours possibles contre une décision rendue par défaut soient indiquées au condamné défaillant, de la manière la plus explicite possible, au moment où elles permettent l'exercice d'un recours, soit lorsque cette décision lui est signifiée (1). (1) Cour eur. D.H., Hakimi c. Belgique, 29 juin 2010, R.A.B.G., 2011, p. 91; Cour eur. D.H., Faniel c. Belgique, 1er mars 2011, J.L.M.B., 2011, p. 788, note P. THEVISSSEN, "La notification des règles d'opposition comme condition du procès équitable", T. Strafr., 2011, p. 189, note C. VAN DEUREN, "Informatieplicht omtrent rechtsmiddelen veralgemeend"; Cass. 23 février 2011, RG P.10.2047.F, Pas. 2011, n° 161, RW, 2012-2013, p. 215, note B. DE SMET, "Vormvereisten bij de betekening van verstekvonnissen".

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Généralités - Matière répressive - Décision rendue par défaut - Signification - Mentions - Information sur les modalités de recours - Obligation

- Art. 187, al. 2 Code d'Instruction criminelle
OPPOSITION - Matière répressive - Délai - Délai extraordinaire - Décision rendue par défaut - Signification - Absence d'information sur les modalités de recours - Conséquence - Recevabilité de l'opposition

- Art. 187, al. 2 Code d'Instruction criminelle
DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Matière répressive - Décision rendue par défaut - Signification - Mentions - Information sur les modalités de recours - Obligation

- Art. 187, al. 2 Code d'Instruction criminelle

P.15.0073.F

22 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150422.4](#)

AC nr. ...

In strafzaken is de werkgever de persoon die over de werknemer gezag uitoefent en die hem heeft tewerkgesteld (1). (1) Zie F. KEFER, Précis de droit pénal social, Limal, Anthemis, 2014, p. 100-103.

ARBEIDSVoorziening - Algemeen - Sociaal strafrecht - Werkgever

En matière répressive, l'employeur est la personne qui dispose de l'autorité sur le travailleur et l'a mis au travail (1). (1) Voy. F. KEFER, Précis de droit pénal social, Limal, Anthemis, 2014, pp. 100-103.

EMPLOI - Généralités - Droit pénal social - Employeur

Artikel 47bis, eerste en vierde lid, van het Wetboek van Strafvordering, vereist niet dat de opgeroepen persoon de wettelijke omschrijving wordt meegedeeld van de feiten waarvoor de strafvordering tegen hem wordt of zal worden ingesteld (1). (1) Cass. 21 oktober 2014, AR P.14.1512.N, AC 2014, nr.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Eerste verhoor van een verdachte - Niet van zijn vrijheid beroofde verdachte - Voorafgaande inlichtingen - Beknopte mededeling van de feiten

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Eerste verhoor van een verdachte - Niet van zijn vrijheid beroofde verdachte - Voorafgaande inlichtingen - Beknopte mededeling van de feiten

L'article 47bis, § 2, alinéas 1er et 4, du Code d'instruction criminelle ne requiert pas la communication à la personne convoquée de la qualification légale des faits du chef desquels l'action publique est ou sera engagée à sa charge (1). (1) Cass. 21 octobre 2014, RG P.14.1512.N, Pas. 2014, n° 627.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Actes d'information - Première audition d'un suspect - Suspect qui n'est pas privé de sa liberté - Informations préalables - Communication succincte des faits

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Première audition d'un suspect - Suspect qui n'est pas privé de sa liberté - Informations préalables - Communication succincte des faits

P.15.0085.N

29 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151229.1](#)

AC nr. ...

Agrarische activiteiten zijn activiteiten gericht op de productie van vruchten, gewassen of vee en para-agrarische activiteiten zijn activiteiten die onmiddellijk bij landbouw aansluiten of erop afgestemd zijn; een hondenkwekerij is vreemd aan landbouw en kan evenmin worden aangemerkt als een para-agrarisch bedrijf want het fokken van honden sluit immers niet onmiddellijk aan bij landbouw of is evenmin erop afgestemd (1). (1) Zie RvSt. nr. 96811 van 21 juni 2001, RvSt. nr. 112780 van 21 november 2002, RvSt. nr. 161270 van 12 juli 2006, RvSt. nr. 167375 van 1 februari 2007; RvSt. nr. 201009 van 17 februari 2010.

STEDENBOUW - Allerlei - Agrarische en para-agrarische activiteiten

- Art. 4.2.1, 6° Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

- Art. 2, § 1 Besluit van de Vlaamse regering 14 april 2000 tot bepaling van de vergunningsplichtige functiewijzigingen

Les activités agricoles sont des activités axées sur la production de fruits, plantes ou bétail et les activités para-agricoles sont des activités directement associées à l'agriculture ou qui y correspondent; un chenil est étranger à l'agriculture et ne peut davantage être assimilé à une activité para-agricole car l'élevage de chiens n'est pas directement associé à l'agriculture et n'y correspond pas (1). (1) Voir C.E. n° 96811 du 21 juin 2001; C.E. n° 112780 du 21 novembre 2002; C.E. n° 161270 du 12 juillet 2006; C.E. n° 167375 du 1er février 2007, C.E. n° 201009 du 17 février 2010.

URBANISME - Divers - Activités agricoles et para-agricoles

- Art. 4.2.1, 6° Arrêté du Gouvernement flamand du 15 mai 2009 portant coordination de la législation décrétole relative à l'aménagement du territoire

- Art. 2, § 1er Arrêté du Gouvernement flamand du 14 avril 2000 portant détermination des modifications de fonction subordonnées à un permis

Artikel 2, 3°, Stedenbouwdecreet, thans artikel 1.1.2, 5°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening omschrijft de functie als het feitelijk gebruik van een onroerend goed of een gedeelte daarvan zodat de hoofdfunctie van een bebouwd onroerend goed dan ook verwijst naar het voornaamste of belangrijkste feitelijk gebruik van dat onroerend goed; de rechter oordeelt op basis van de hem overgelegde feitelijke gegevens welke het voornaamste of belangrijkste feitelijk gebruik is van een bebouwd onroerend goed waarbij de voor het onroerend goed verleende stedenbouwkundige vergunningen een aanwijzing zijn, maar als dusdanig niet beslissend (1). (1) Zie RvSt. nr. 25191 van 19 september 2011.

ONROEREND EN ROEREND GOED - Stedenbouw - Onroerend goed - Functie - Beoordeling - Taak van de rechter

ONROEREND EN ROEREND GOED - Stedenbouw - Onroerend goed - Functie - Beoordeling - Criterium

L'article 2, 3°, du décret du Conseil flamand du 18 mai 1999 portant organisation de l'aménagement du territoire, actuellement article 1.1.2, 5°, du Code flamand de l'aménagement du territoire définit la fonction comme étant l'utilisation effective d'un bien immeuble ou d'une partie de celui-ci, de sorte que la fonction principale d'un bien immeuble construit renvoie ainsi à l'utilisation effective la plus essentielle et importante de cet immeuble; le juge décide, sur la base des éléments de fait qui lui sont soumis, quelle est l'utilisation effective la plus essentielle ou importante d'un immeuble construit, les autorisations urbanistiques délivrées pour l'immeuble étant indicatives, mais non déterminantes en tant que telles (1). (1) Voir C.E. n° 25191 du 19 septembre 2011.

IMMEUBLE ET MEUBLE - Urbanisme - Immeuble - Fonction - Appréciation - Mission du juge

IMMEUBLE ET MEUBLE - Urbanisme - Immeuble - Fonction - Appréciation - Critère

P.15.0089.N

26 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150526.6](#)

AC nr. ...

Het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijke behandeling van de zaak vereist dat de beslissing die ter gelegenheid van de regeling van de rechtspleging een einde stelt aan de strafvordering de voornaamste redenen vermeldt tot staving van die beslissing en dit ongeacht of er een conclusie is ingediend; niet is vereist dat de rechter een gedetailleerd antwoord verstrekt over elk mogelijk twistpunt en het volstaat dat hij de redenen vermeldt die de burgerlijke partij in staat stellen de beslissing te begrijpen (1). (1) Cass. 24 maart 2015, AR P. 14.1298.N, AC 2015, nr...

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Buitenvervolginstelling - Motivering van de beslissing

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling - Regeling van de rechtspleging - Buitenvervolginstelling - Motivering van de beslissing

Le droit à un traitement équitable de la cause garanti par l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales requiert que la décision mettant un terme à l'action publique dans le cadre du règlement de la procédure indique les principales raisons qui fondent cette décision et cela, indépendamment du dépôt de conclusions; il n'est pas requis que le juge réponde de manière détaillée à chaque point éventuellement litigieux et il suffit qu'il indique les motifs permettant à la partie civile de comprendre la décision (1). (1) Cass. 24 mars 2015, RG P.14.1298.N, Pas. 2015, n° ...

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Non-lieu - Motivation de la décision

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Règlement de la procédure - Non-lieu - Motivation de la décision

Hij die beweert door een misdaad of een wanbedrijf benadeeld te zijn, kan zich burgerlijke partij stellen, zowel voor de onderzoeksrechter als voor het onderzoeksgerecht, zonder dat hij in die stand van de rechtspleging het bewijs hoeft te leveren van de schade, haar omvang en het oorzakelijk verband ervan met het aan de verdachte ten laste gelegde misdrijf, maar de beweerde benadeelde moet, wil zijn burgerlijkepartijstelling ontvankelijk zijn, zijn bewering omtrent de schade die hij door het misdrijf zou hebben geleden, aannemelijk maken; bij die beoordeling dient het onderzoeksgerecht rekening te houden met de concrete feiten voorwerp van de klacht met burgerlijkepartijstelling en niet met de abstracte misdrijfomschrijvingen (1). (1) Cass. 8 mei 2012, AR P.11.1814.N, AC 2012, nr. 285.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke partij - Burgerlijke partijstelling - Ontvankelijkheid - Voorwaarde - Aannemelijke schade - Beoordeling

- Artt. 3 en 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Burgerlijke partij - Burgerlijke partijstelling - Ontvankelijkheid - Voorwaarde - Aannemelijke schade - Beoordeling

- Artt. 3 en 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

Celui qui prétend être lésé par un crime ou un délit, peut se constituer partie civile, tant devant le juge d'instruction que devant la juridiction d'instruction, sans, à ce stade de la procédure, devoir prouver le dommage, ni son ampleur ni le lien de causalité avec l'infraction imputée à l'inculpé, mais, pour que la constitution civile de la personne qui se prétend lésée soit recevable, celle-ci doit rendre plausible son allégation relative au dommage qu'elle a subi à cause de l'infraction; pour procéder à cette appréciation, la juridiction d'instruction doit tenir compte des faits concrets qui font l'objet de la plainte avec constitution de partie civile, et non des qualifications abstraites de l'infraction (1). (1) Cass. 8 mai 2012, RG P.11.1814.N, Pas. 2012, n° 285.

ACTION CIVILE - Partie civile - Constitution de partie civile - Recevabilité - Condition - Dommage acceptable - Appréciation

- Art. 3 et 4 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Partie civile - Constitution de partie civile - Recevabilité - Condition - Dommage acceptable - Appréciation

- Art. 3 et 4 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

P.15.0091.F

25 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150325.1](#)

AC nr. ...

De bevoegdheid van de onderzoeksgerechten inzake internering heeft tot gevolg dat de rechtzoekende bij de regeling van de rechtspleging een rechter wordt toegekend.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Bevoegdheid - Artikel 13, Grondwet 1994 - Bij wet aangewezen rechter

- Art. 13 Grondwet 1994

- Art. 7, eerste lid Wet Bescherming Maatschappij

GRONDWET - Art. 13 - Bij wet aangewezen rechter - Bescherming van de maatschappij - Internering - Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Bevoegdheid

- Art. 13 Grondwet 1994

- Art. 7, eerste lid Wet Bescherming Maatschappij

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging -

La compétence attribuée aux juridictions d'instruction en matière d'internement a pour effet d'assigner un juge au justiciable, au stade du règlement de la procédure.

DEFENSE SOCIALE - Internement - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Compétence - Constitution 1994, article 13 - Juge assigné par la loi

- Art. 13 Constitution 1994

- Art. 7, al. 1er L. du 9 avril 1930

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 13 - Juge assigné par la loi - Défense sociale - Internement - Juridictions d'instruction - Règlement de la procédure - Compétence

- Art. 13 Constitution 1994

- Art. 7, al. 1er L. du 9 avril 1930

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure -

Bevoegdheid - Bescherming van de maatschappij - Internering - Artikel 13, Grondwet 1994 - Bij wet aangewezen rechter

- Art. 13 Grondwet 1994

- Art. 7, eerste lid Wet Bescherming Maatschappij

Het Grondwettelijk Hof is niet bevoegd om toezicht uit te oefenen op de overeenstemming van een wet met artikel 150 Grondwet 1994, dat voor criminele zaken een jury instelt.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 150 - Instelling van de jury voor criminele zaken - Toezicht op de overeenstemming van een wet - Grondwettelijk Hof - Bevoegdheid

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

GRONDWETTELIJK HOF - Artikel 150, Grondwet 1994 - Instelling van de jury voor criminele zaken - Toezicht op de overeenstemming van een wet - Bevoegdheid

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

De procedure die kan leiden tot een beschikking tot internering vanwege het onderzoeksgerecht, eerbiedigt het recht van verdediging van de in verdenking gestelde (1). (1) Zie Cass. 14 oktober 2003, AR P.03.1153.N, AC 2003, nr. 500.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Onderzoeksgerechten - Rechtspleging - Recht van verdediging - Eerbiediging

- Artt. 7, 8, 9 en 28 Wet Bescherming Maatschappij

ONDERZOEKSGERECHTEN - Bescherming van de maatschappij - Internering - Rechtspleging - Algemeen beginsel van eerbiediging van het recht van verdediging

- Artt. 7, 8, 9 en 28 Wet Bescherming Maatschappij

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Bescherming van de maatschappij - Internering - Onderzoeksgerechten - Rechtspleging - Algemeen beginsel van eerbiediging van het recht van verdediging

- Artt. 7, 8, 9 en 28 Wet Bescherming Maatschappij

De instemming van de in verdenking gestelde betreffende het bestaan van bezwaren en de bij wet bepaalde ernstige geestesstoornis heeft geen invloed op de beslissing van het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de eventuele internering.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Onderzoeksgerechten - Bevoegdheid - Instemming van de in verdenking gestelde

Compétence - Défense sociale - Internement - Constitution 1994, article 13 - Juge assigné par la loi

- Art. 13 Constitution 1994

- Art. 7, al. 1er L. du 9 avril 1930

La Cour constitutionnelle est sans compétence pour contrôler la conformité d'une loi à l'article 150 de la Constitution qui institue le jury en matière criminelle.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 150 - Institution du jury en matière criminelle - Contrôle de conformité d'une loi - Cour constitutionnelle - Compétence

- Art. 26 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

COUR CONSTITUTIONNELLE - Constitution 1994, article 150 - Institution du jury en matière criminelle - Contrôle de conformité d'une loi - Compétence

- Art. 26 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

La procédure susceptible d'aboutir à une décision d'internement par la juridiction d'instruction respecte les droits de la défense de l'inculpé (1). (1) Voir Cass. 14 octobre 2003, RG P.03.1153.N, Pas. 2003, n° 500.

DEFENSE SOCIALE - Internement - Juridictions d'instruction - Procédure - Droits de la défense - Respect

- Art. 7, 8, 9 et 28 L. du 9 avril 1930

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Défense sociale - Internement - Procédure - Principe général du droit relatif au respect des droits de la défense

- Art. 7, 8, 9 et 28 L. du 9 avril 1930

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Défense sociale - Internement - Juridictions d'instruction - Procédure - Principe général du droit relatif au respect des droits de la défense

- Art. 7, 8, 9 et 28 L. du 9 avril 1930

Le consentement de l'inculpé concernant l'existence de charges et le trouble mental grave prévu par la loi est sans incidence sur la décision de la juridiction d'instruction appelée à statuer sur l'éventuel internement.

DEFENSE SOCIALE - Internement - Juridictions d'instruction - Compétence - Consentement de l'inculpé

- Art. 7, eerste lid Wet Bescherming Maatschappij

- Art. 7, al. 1er L. du 9 avril 1930

De instemming van de inverdenkinggestelde betreffende het bestaan van bezwaren en de bij wet bepaalde ernstige geestesstoornis heeft geen invloed op de beslissing van het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de eventuele internering.

Le consentement de l'inculpé concernant l'existence de charges et le trouble mental grave prévu par la loi est sans incidence sur la décision de la juridiction d'instruction appelée à statuer sur l'éventuel internement.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Bevoegdheid - Bescherming van de maatschappij - Internering - Instemming van de inverdenkinggestelde

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Compétence - Défense sociale - Internement - Consentement de l'inculpé

- Art. 7, eerste lid Wet Bescherming Maatschappij

- Art. 7, al. 1er L. du 9 avril 1930

Wanneer het onderzoeksgerecht de criminele of delictuele feiten bewezen verklaart welke geen politieke misdaad, een politiek wanbedrijf of een persdelict opleveren, en de inverdenkinggestelde, die in een van de staten verkeert bepaald in artikel 1, Wet Bescherming Maatschappij, een gevaar voor de maatschappij oplevert, kan het onderzoeksgerecht hem interneren maar is het daartoe niet verplicht; het beoordeelt in feite en bijgevolg op onaantastbare wijze of de feiten bewezen zijn, of er geen enkele twijfel bestaat over het bestaan en de ernst van de geestesstoornis en of het recidivegevaar groot genoeg is om, voor onbepaalde tijd, het opleggen van die veiligheidsmaatregel te verantwoorden (1). (1) H.D. Bosly, D. Vandermeersch en M.-A. Beernaert, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2010, 6de uitg., p. 764.

Lorsqu'elle déclare établis les faits criminels ou délictuels autres que constitutifs d'un crime ou d'un délit politiques ou de presse, et que l'inculpé, qui se trouve dans l'un des états prévus par l'article premier de la loi de défense sociale, constitue un danger pour la société, la juridiction d'instruction a la faculté et non l'obligation de l'interner; elle apprécie en fait et, partant, de manière souveraine, si les faits sont établis, si le trouble mental ne laisse aucun doute quant à son existence et son importance et si le danger de récidive est suffisamment grave pour justifier l'imposition, pour une durée indéterminée, de cette mesure de sûreté (1). (1) H.D. BOSLY, D. VANDERMEERSCH et M.-A. BEERNAERT, Droit de la procédure pénale, La Chartre, 2010, 6ème édition, p. 764.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Onderzoeksgerechten - Voorwaarden - Feitelijke beoordeling

DEFENSE SOCIALE - Internement - Juridictions d'instruction - Conditions - Appréciation en fait

- Artt. 7, 8 en 9 Wet Bescherming Maatschappij

- Art. 7, 8 et 9 L. du 9 avril 1930

ONDERZOEKSGERECHTEN - Bescherming van de maatschappij - Internering - Voorwaarden - Feitelijke beoordeling

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Défense sociale - Internement - Conditions - Appréciation en fait

- Artt. 7, 8 en 9 Wet Bescherming Maatschappij

- Art. 7, 8 et 9 L. du 9 avril 1930

Het staat aan het onderzoeksgerecht de weigeringsgrond van artikel 2bis, tweede lid, Uitleveringswet 1874 te onderzoeken en te dien einde, op grond van een onaantastbare beoordeling in feite, na te gaan of er ernstige en duidelijke redenen voorhanden zijn waaruit blijkt dat de vermelde risico's onvermijdelijk zijn (1). (1) Cass. 31 december 2013, AR P.13.1988.N, AC 2013, nr. 703; Cass. 24 juni 2009, AR P.09.0355.F, AC 2009, nr. 436; Cass. 28 mei 2008, AR P.08.0680.F, AC 2008, nr. 327.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Uitlevering - Uitleveringswet 1874 - Passieve uitlevering - Weigeringsgrond van artikel 2bis - Ernstige risico's op flagrante rechtsweigeren - Beoordeling

UITLEVERING - Uitleveringswet 1874 - Passieve uitlevering - Weigeringsgrond van artikel 2bis - Ernstige risico's op flagrante rechtsweigeren - Onderzoeksgerechten - Beoordeling

Krachtens artikel 2bis, tweede lid, Uitleveringswet 1874 kan uitlevering niet worden toegestaan wanneer er ernstige risico's bestaan dat de persoon, indien hij wordt uitgevoerd, in de verzoekende Staat wordt onderworpen aan flagrante rechtsweigeren, dit wil zeggen dat hij met enige graad van waarschijnlijkheid het voorwerp zal uitmaken van de meest ernstige schendingen van de artikelen 5 en 6 EVRM, zulks rekening houdend met de evoluerende rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (1). (1) Cass. 31 december 2013, AR P.13.1988.N, AC 2013, nr. 703.

UITLEVERING - Uitleveringswet 1874 - Passieve uitlevering - Weigeringsgrond van artikel 2bis - Ernstige risico's op flagrante rechtsweigeren

Il appartient à la juridiction d'instruction d'examiner la cause de refus de l'article 2bis, alinéa 2, de la loi du 15 mars 1874 sur les extraditions et de vérifier, à cette fin, sur la base d'une appréciation souveraine en fait, s'il existe des motifs graves et clairs établissant que les risques énoncés sont inévitables (1). (1) Cass. 28 mai 2008, RG P.08.0680.F, Pas. 2008, n° 327; Cass. 24 juin 2009, RG P.09.0355.F, Pas. 2009, n° 436; Cass. 31 décembre 2013, RG P.13.1988.N, Pas. 2013, n° 703.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Extradition - Loi du 15 mars 1874 sur les extraditions - Extradition passive - Cause de refus de l'article 2bis - Risques sérieux de déni flagrant de justice - Appréciation

EXTRADITION - Loi du 15 mars 1874 sur les extraditions - Extradition passive - Cause de refus de l'article 2bis - Risques sérieux de déni flagrant de justice - Juridictions d'instruction - Appréciation

En vertu de l'article 2bis, alinéa 2, de la loi du 15 mars 1874 sur les extraditions, l'extradition ne peut être accordée s'il existe des risques sérieux que la personne, si elle était extradée, serait soumise, dans l'État requérant, à un déni flagrant de justice, à savoir qu'elle fera très vraisemblablement l'objet des violations les plus graves aux articles 5 et 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, et ce compte tenu de l'évolution de la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (1). (1) Cass. 31 décembre 2013, RG P.13.1988.N, Pas. 2013, n° 703.

EXTRADITION - Loi du 15 mars 1874 sur les extraditions - Extradition passive - Cause de refus de l'article 2bis - Risques sérieux de déni flagrant de justice

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling wordt verzocht aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen over de bestaanbaarheid met de Grondwet van de Overeenkomst inzake uitlevering tussen het Koninkrijk België en de Verenigde Staten van Amerika ondertekend te Brussel op 27 april 1987 en aangezien deze overeenkomst een internationale overeenkomst is ondertekend tussen twee soevereine staten en dergelijke overeenkomst geen wet, decreet of regel is bedoeld in artikel 134 Grondwet, zoals bepaald in artikel 26, § 1, 1°, 2°, 3° en 4°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof, waarover het Grondwettelijk Hof bij wijze van prejudiciële vraag uitspraak kan doen, valt de bestaanbaarheid van de bepalingen van die overeenkomst met de Grondwet bijgevolg buiten het toepassingsgebied van artikel 26, § 1, van de voormelde wet, zodat de appelrechters de voorgestelde prejudiciële vraag niet hoefden te stellen en er evenmin aanleiding daartoe is voor het Hof.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudicieel geschil - Strafzaken - Uitlevering - Overeenkomst inzake uitlevering tussen het Koninkrijk België en de Verenigde Staten van Amerika - Artikel 26, § 1, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Toepassingsgebied

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Strafzaken - Uitlevering - Overeenkomst inzake uitlevering tussen het Koninkrijk België en de Verenigde Staten van Amerika - Artikel 26, § 1, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Toepassingsgebied

Lorsqu'il est demandé à la chambre des mises en accusation de poser à la Cour constitutionnelle une question préjudicielle sur la compatibilité avec la Constitution de la Convention d'extradition entre le Royaume de Belgique et les États-Unis d'Amérique, signée à Bruxelles le 27 avril 1987, et dès lors que celle-ci est une convention internationale signée entre deux États souverains sans constituer ni une loi, ni un décret ni une règle visée à l'article 134 de la Constitution, sur lesquels la Cour constitutionnelle peut statuer, à titre préjudiciel, en vertu de l'article 26, § 1er, 1°, 2°, 3° et 4°, de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour constitutionnelle, la compatibilité des dispositions de cette convention avec la Constitution ne relève, par conséquent, pas du champ d'application de l'article 26, § 1er, de la loi précitée, de sorte qu'il n'y avait pas lieu que soit posée la question préjudicielle soulevée ni par les juges d'appel, ni davantage par la Cour.

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Matière répressive - Extradition - Convention d'extradition entre le Royaume de Belgique et les États-Unis d'Amérique - Article 26, § 1er, de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour constitutionnelle - Champ d'application

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Matière répressive - Extradition - Convention d'extradition entre le Royaume de Belgique et les États-Unis d'Amérique - Article 26, § 1er, de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour constitutionnelle - Champ d'application

Voor de toepassing van artikel 65, tweede lid, strafwetboek oordeelt de rechter onaantastbaar of er eenheid van opzet bestaat tussen de feiten waarvoor hij een beklaagde schuldig verklaart en deze waarvoor diezelfde beklaagde bij een eerder in kracht van gewijsde gegane strafrechtelijke beslissing tot straf is veroordeeld en hij kan de afwezigheid van eenheid van opzet afleiden uit alle hem regelmatig overgelegde feitelijke gegevens, zoals onder meer het tijdsverloop tussen de reeds beoordeelde feiten en deze die bij hem aanhangig zijn (1). (1) Cass. 13 februari 2013, AR P.12.1634.F, AC 2013, nr. 106.

STRAF - Samenloop - Gescheiden berechting - Eenheid van opzet - Onaantastbare beoordeling van de rechter

Pour appliquer l'article 65, alinéa 2, du Code pénal, le juge apprécie souverainement s'il existe une unité d'intention entre les faits du chef desquels il déclare un prévenu coupable et ceux du chef desquels ce même prévenu a déjà été condamné à une peine par une décision pénale antérieure passée en force de chose jugée et il peut déduire l'absence d'unité d'intention de tous les éléments de fait qui lui sont régulièrement soumis, tel notamment le temps écoulé entre les faits déjà jugés et ceux dont il est saisi (1). (1) Cass. 13 février 2013, RG P.12.1634.F, Pas. 2013, n° 106.

PEINE - Concours - Jugement distinct - Unité d'intention - Appréciation souveraine du juge

P.15.0097.N

22 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150922.6](#)

AC nr. ...

Het enkele feit dat de kamer van inbeschuldigingstelling een verzoek tot voeging van andere stukken aan het strafdossier weigert omdat zij dit voor haar controle van de regelmatigheid van de procedure niet noodzakelijk acht, levert geen miskenning op van het recht op een eerlijk proces; het feit dat het openbaar ministerie wel inzage heeft in alle stukken, levert evenmin miskenning op van de wapengelijkheid aangezien de rechtstoestand van het openbaar ministerie, dat in het algemeen belang instaat voor de uitoefening van de strafvervolgning, immers niet vergelijkbaar is met deze van een partij die enkel haar privébelang verdedigt.

OPENBAAR MINISTERIE - Rechtstoestand van het openbaar ministerie - Wapengelijkheid - Draagwijdte - Weigering tot voeging van andere stukken aan het strafdossier

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Kamer van inbeschuldigingstelling - Regelmatigheid van de procedure - Verzoek tot voeging van andere stukken aan het strafdossier - Weigering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Kamer van inbeschuldigingstelling - Regelmatigheid van de procedure - Verzoek tot voeging van andere stukken aan het strafdossier - Weigering

Le seul fait que la chambre des mises en accusation refuse une demande de jonction d'autres pièces au dossier répressif parce qu'elle considère que cela n'est pas nécessaire pour son contrôle de la régularité de la procédure ne constitue pas une violation du droit à un procès équitable; le fait que le ministère public puisse consulter toutes les pièces ne constitue pas davantage une violation de l'égalité des armes étant donné que le statut juridique du ministère public, qui est chargé de l'exercice des poursuites pénales dans l'intérêt général, n'est en effet pas comparable avec celui d'une partie qui ne défend que son intérêt privé.

MINISTERE PUBLIC - Statut juridique du ministère public - Egalité des armes - Portée - Refus de jonction d'autres pièces au dossier répressif

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Chambre des mises en accusation - Régularité de la procédure - Demande de jonction d'autres pièces au dossier répressif - Refus

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Chambre des mises en accusation - Régularité de la procédure - Demande de jonction d'autres pièces au dossier répressif - Refus

Het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling waarbij op grond van artikel 61quinquies Wetboek van Strafvordering bijkomende onderzoekshandelingen worden bevolen, doet geen uitspraak over de gegrondheid van de strafvordering en is slechts voorlopig; een dergelijk arrest heeft geen gezag van gewijsde ten aanzien van de kamer van inbeschuldigingstelling die overgaat tot de regeling van de rechtspleging.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest waarbij bijkomende onderzoekshandelingen worden bevolen - Draagwijdte - Gezag van gewijsde

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Regeling van de rechtspleging - Arrest waarbij bijkomende onderzoekshandelingen worden bevolen - Draagwijdte - Gezag van gewijsde

Het feit dat in het gerechtelijk onderzoek waarvan de kamer van inbeschuldigingstelling de regelmatigheid controleert, resultaten worden gebruikt van gegevens die voortvloeien uit een in een ander gerechtelijk onderzoek bevolen huiszoeking en inbeslagneming, heeft in de regel niet tot gevolg dat deze kamer het openbaar ministerie moet verzoeken om stukken uit het andere onderzoek voor te leggen teneinde na te gaan of die onderzoekshandelingen de saisine van de onderzoeksrechter niet overschrijden aangezien een dergelijke overschrijding immers niet wordt vermoed; dit is slechts anders wanneer een partij aan de hand van de elementen die zij aanbrengt, deze overschrijding aannemelijk maakt waarbij de kamer van inbeschuldigingstelling onaantastbaar de aannemelijkheid van die aanvoering beoordeelt en bijgevolg de noodzaak, het nut en de raadzaamheid van de door die partij gevraagde voeging van stukken bij het voorliggende strafdossier.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Kamer van inbeschuldigingstelling - Regelmatigheid van de procedure - Verzoek tot voeging van andere stukken aan het strafdossier - Draagwijdte

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regelmatigheid van de procedure - Kamer van inbeschuldigingstelling - Verzoek tot voeging van andere

L'arrêt de la chambre des mises en accusation ordonnant des actes d'instruction complémentaires sur la base de l'article 61quinquies du Code d'instruction criminelle ne statue pas sur le bien-fondé de l'action publique et n'est que provisoire; un tel arrêt n'a pas autorité de chose jugée à l'égard de la chambre des mises en accusation qui procède au règlement de la procédure.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Chambre des mises en accusation - Arrêt ordonnant des actes d'instruction complémentaires - Portée - Autorité de chose jugée

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Règlement de la procédure - Arrêt ordonnant des actes d'instruction complémentaires - Portée - Autorité de chose jugée

Le fait que l'instruction dont la chambre des mises en accusation contrôle la régularité utilise des résultats de données provenant d'une perquisition et d'une saisie ordonnées dans une autre instruction n'a, en règle, pas pour conséquence que cette chambre doive demander au ministère public de produire des pièces de l'autre instruction afin de vérifier si ces actes d'instruction n'excèdent pas la saisine du juge d'instruction étant donné que pareil excès ne se présume en effet point; il n'en va autrement que lorsque, sur la base des éléments qu'elle fournit, une partie rend plausible cet excès, la chambre des mises en accusation appréciant souverainement la plausibilité de cette allégation et, par conséquent, la nécessité, l'utilité et l'opportunité de la jonction, demandée par cette partie, des pièces au dossier répressif en cause.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Chambre des mises en accusation - Régularité de la procédure - Demande de jonction d'autres pièces au dossier répressif - Portée

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Régularité de la procédure - Chambre des mises en accusation - Demande de jonction d'autres pièces au dossier répressif - Portée -

stukken aan het strafdossier - Draagwijdte - Gevolg -
Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van
inbeschuldigingstelling - Regelmatigheid van de procedure -
Verzoek tot voeging van andere stukken aan het strafdossier -
Draagwijdte - Gevolg - Onaantastbare beoordeling door de
feitenrechter

Conséquence - Appréciation souveraine par le juge du fond

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en
accusation - Régularité de la procédure - Demande de jonction
d'autres pièces au dossier répressif - Portée - Conséquence -
Appréciation souveraine par le juge du fond

P.15.0118.F

22 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150422.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor
casstieberoep - Strafvordering - Allerlei - Hof van assisen -
Beslissing van schuldigverklaring - Verschoningsgrond
uitlokking - Motiverend arrest - Cassatieberoep van de
burgerlijke partij - Cassatieberoep ingesteld samen met het
cassatieberoep tegen het eindarrest over de burgerlijke
belangen - Ontvankelijkheid

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Onaantastbare beoordeling
door feitenrechter - Verschoningsgrond uitlokking - Zware
gewelddaden tegen personen

HOF VAN ASSISEN - Burgerlijke rechtsvordering - Beslissing
van schuldigverklaring - Verschoningsgrond uitlokking -
Motiverend arrest - Cassatieberoep van de burgerlijke partij -
Cassatieberoep ingesteld samen met het cassatieberoep tegen
het eindarrest over de burgerlijke belangen - Ontvankelijkheid

HOF VAN ASSISEN - Burgerlijke rechtsvordering - Beslissing
van schuldigverklaring - Verschoningsgrond uitlokking -
Motiverend arrest - Cassatieberoep van de burgerlijke partij -
Cassatieberoep ingesteld samen met het cassatieberoep tegen
het eindarrest over de burgerlijke belangen - Aanneming van
de door verschoningsgrond aangetaste onwettigheid -
Vernietiging van het motiverend arrest en het arrest dat
uitspraak doet over de burgerlijke belangen - Aanwijzing van
het rechtscollege op verwijzing

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Verschoning -
Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen
personen

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Verschoning -
Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen
personen - Beoordeling - Maatstaf

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Verschoning -
Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen
personen - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter -
Toezicht door het Hof

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Verschoning -
Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen
personen - Beoordeling - Maatstaf

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Verschoning -
Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen
personen - Beoordeling - Evenredigheid

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre
lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Divers - Cour
d'assises - Verdict de culpabilité - Excuse de provocation - Arrêt de
motivation - Pourvoi de la partie civile - Pourvoi formé en même
temps que celui contre l'arrêt définitif rendu sur les intérêts civils -
Recevabilité

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Appréciation
souveraine par le juge du fond - Excuse de provocation - Violences
graves envers les personnes

COUR D'ASSISES - Action civile - Verdict de culpabilité - Excuse de
provocation - Arrêt de motivation - Pourvoi de la partie civile -
Pourvoi formé en même temps que celui contre l'arrêt définitif
rendu sur les intérêts civils - Recevabilité

COUR D'ASSISES - Action civile - Verdict de culpabilité - Excuse de
provocation - Arrêt de motivation - Pourvoi de la partie civile -
Pourvoi formé en même temps que celui contre l'arrêt définitif
rendu sur les intérêts civils - Illégalité entachant l'admission de la
cause d'excuse - Cassation de l'arrêt de motivation et de l'arrêt
statuant sur les intérêts civils - Désignation de la juridiction de
renvoi

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08
peine - Excuse de provocation - Violences graves envers les
personnes

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08
peine - Excuse de provocation - Violences graves envers les
personnes - Appréciation - Critère

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08
peine - Excuse de provocation - Violences graves envers les
personnes - Appréciation souveraine par le juge du fond - Contrôle
de la Cour

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08
peine - Excuse de provocation - Violences graves envers les
personnes - Appréciation - Critère

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08
peine - Excuse de provocation - Violences graves envers les
personnes - Appréciation - Rapport de proportionnalité

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Verschoningsgrond - Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen personen - Beoordeling - Evenredigheid

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Verschoningsgrond - Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen personen - Beoordeling - Maatstaf

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Verschoningsgrond - Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen personen

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Verschoningsgrond - Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen personen - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Verschoningsgrond - Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen personen - Beoordeling - Maatstaf

VERWIJZING NA CASSATIE - Strafzaken - Hof van assisen - Burgerlijke rechtsvordering - Beslissing van schuldigverklaring - Verschoningsgrond uitlokking - Motiverend arrest - Cassatieberoep van de burgerlijke partij - Cassatieberoep ingesteld samen met het cassatieberoep tegen het eindarrest over de burgerlijke belangen - Aanneming van de door verschoningsgrond aangetaste onwettigheid - Vernietiging van het motiverend arrest en het arrest dat uitspraak doet over de burgerlijke belangen - Aanwijzing van het rechtscollège op verwijzing

Het cassatieberoep van een burgerlijke partij tegen het motiverend arrest van het hof van assisen dat de verschoningsgrond uitlokking in aanmerking neemt, is ontvankelijk wanneer het samen met het cassatieberoep is ingesteld tegen het eindarrest dat uitspraak doet over de burgerlijke belangen (1) (Impliciet). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Allerlei - Hof van assisen - Beslissing van schuldigverklaring - Verschoningsgrond uitlokking - Motiverend arrest - Cassatieberoep van de burgerlijke partij - Cassatieberoep ingesteld samen met het cassatieberoep tegen het eindarrest over de burgerlijke belangen - Ontvankelijkheid

HOF VAN ASSISEN - Burgerlijke rechtsvordering - Beslissing van schuldigverklaring - Verschoningsgrond uitlokking - Motiverend arrest - Cassatieberoep van de burgerlijke partij - Cassatieberoep ingesteld samen met het cassatieberoep tegen

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Cause d'excuse - Excuse de provocation - Violences graves envers les personnes - Appréciation - Rapport de proportionnalité

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Cause d'excuse - Excuse de provocation - Violences graves envers les personnes - Appréciation - Critère

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Cause d'excuse - Excuse de provocation - Violences graves envers les personnes

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Cause d'excuse - Excuse de provocation - Violences graves envers les personnes - Appréciation souveraine par le juge du fond - Contrôle de la Cour

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Cause d'excuse - Excuse de provocation - Violences graves envers les personnes - Appréciation - Critère

RENOI APRES CASSATION - Matière répressive - Cour d'assises - Action civile - Verdict de culpabilité - Excuse de provocation - Arrêt de motivation - Pourvoi de la partie civile - Pourvoi formé en même temps que celui contre l'arrêt définitif rendu sur les intérêts civils - Illégalité entachant l'admission de la cause d'excuse - Cassation de l'arrêt de motivation et de l'arrêt statuant sur les intérêts civils - Désignation de la juridiction de renvoi

Est recevable le pourvoi d'une partie civile formé contre l'arrêt de motivation de la cour d'assises retenant l'excuse de provocation lorsqu'il est introduit en même temps que celui contre l'arrêt définitif statuant sur les intérêts civils (1). (Solution implicite) (1) Voir les concl. du MP.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Divers - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Excuse de provocation - Arrêt de motivation - Pourvoi de la partie civile - Pourvoi formé en même temps que celui contre l'arrêt définitif rendu sur les intérêts civils - Recevabilité

COUR D'ASSISES - Action civile - Verdict de culpabilité - Excuse de provocation - Arrêt de motivation - Pourvoi de la partie civile - Pourvoi formé en même temps que celui contre l'arrêt définitif rendu sur les intérêts civils - Recevabilité

het eindarrest over de burgerlijke belangen - Ontvankelijkheid

De beoordeling van het bestaan van uitlokking is een feitelijke kwestie die door de feitenrechter wordt beoordeeld; het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen naar recht het bestaan van de verschoningsgrond heeft kunnen afleiden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen personen

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Verschoning - Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen personen - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Verschoningsgrond - Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen personen - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof

De onwettigheid waardoor de aanneming van de verschoningsgrond is aangetast, leidt tot nietigheid van de beslissing die op grond daarvan uitspraak doet over de burgerlijke rechtsovereenkomst.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Burgerlijke rechtsovereenkomst - Burgerlijke partij - Aanneming van de door verschoningsgrond aangetaste onwettigheid - Gevolg voor de beslissing over de burgerlijke rechtsovereenkomst

HOF VAN ASSISEN - Burgerlijke rechtsovereenkomst - Beslissing van schuldigverklaring - Verschoningsgrond uitlokking - Motiverend arrest - Cassatieberoep van de burgerlijke partij - Cassatieberoep ingesteld samen met het cassatieberoep tegen het eindarrest over de burgerlijke belangen - Aanneming van de door verschoningsgrond aangetaste onwettigheid - Omvang van de vernietiging van de beslissing over de burgerlijke belangen

L'appréciation de l'existence d'une provocation est une question de fait relevant de l'appréciation du juge du fond; il appartient à la Cour de vérifier si le juge a pu légalement déduire de ses constatations en fait l'existence de la cause d'excuse (1). (1) Voir les concl. du MP.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Appréciation souveraine par le juge du fond - Excuse de provocation - Violences graves envers les personnes

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08 peine - Excuse de provocation - Violences graves envers les personnes - Appréciation souveraine par le juge du fond - Contrôle de la Cour

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Cause d'excuse - Excuse de provocation - Violences graves envers les personnes - Appréciation souveraine par le juge du fond - Contrôle de la Cour

L'illégalité entachant l'admission de la cause d'excuse entraîne la nullité de la décision qui, sur ce fondement, statue sur l'action civile.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action civile - Partie civile - Illégalité entachant l'admission de la cause d'excuse - Conséquence sur la décision rendue sur l'action civile

COUR D'ASSISES - Action civile - Verdict de culpabilité - Excuse de provocation - Arrêt de motivation - Pourvoi de la partie civile - Pourvoi formé en même temps que celui contre l'arrêt définitif rendu sur les intérêts civils - Illégalité entachant l'admission de la cause d'excuse - Etendue de la cassation à la décision rendue sur les intérêts civils

De verschoningsgrond bepaald bij artikel 411 Strafwetboek wordt alleen aangenomen ten aanzien van degene die zich schuldig maakt aan doodslag of aan opzettelijke slagen en verwondingen, in zoverre het om een onmiddellijke reactie gaat op tegen hem gepleegde onrechtmatige en zware gewelddaden, die niet noodzakelijk en uitsluitend fysiek maar ook uitsluitend moreel kunnen zijn (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Verschoning - Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen personen

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Verschoningsgrond - Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen personen

De wet meet de ernst van de gewelddaden die de verschoningsgrond opleveren, ongeacht of dat geweld fysiek dan wel moreel is, niet alleen af aan de hevigheid van de reactie die zij hebben veroorzaakt maar ook aan ernst van de concrete feiten, in verhouding tot de ernst van het uitgelokte misdrijf; de ernst van de uitlokking kan niet uitsluitend beoordeeld worden op grond van de persoonlijkheid van de uitgelokte dader (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Verschoning - Beoordeling - Maatstaf - Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen personen

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Verschoningsgrond - Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen personen - Beoordeling - Maatstaf

De bij artikel 411 Strafwetboek vereiste zware gewelddaden zijn die welke de vrije wil van een normaal en redelijk persoon in het gedrang brengen en niet die welke alleen die uitwerking hebben gehad door de bijzondere gevoeligheid van de uitgelokte dader (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Verschoningsgrond - Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen personen - Beoordeling - Maatstaf

La cause d'excuse prévue par l'article 411 du Code pénal n'est admise dans le chef de celui qui se rend coupable d'homicide ou de coups et blessures volontaires que pour autant qu'il s'agisse d'une réaction immédiate à des violences illicites et graves faites à son encontre, qui ne doivent pas être nécessairement et exclusivement physiques, mais peuvent être uniquement morales (1). (1) Voir les concl. du MP.

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08 peine - Excuse de provocation - Violences graves envers les personnes

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Cause d'excuse - Excuse de provocation - Violences graves envers les personnes

La loi ne mesure pas la gravité des violences génératrices de l'excuse, qu'elles soient physiques ou morales, uniquement sur l'intensité de la réaction qu'elles ont entraînées, mais également sur leur intensité matérielle comparée à la gravité de l'infraction provoquée; la gravité de la provocation ne peut pas s'apprécier uniquement en fonction de la subjectivité de l'agent provoqué (1). (1) Voir les concl. du MP.

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08 peine - Appréciation - Critère - Excuse de provocation - Violences graves envers les personnes

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Cause d'excuse - Excuse de provocation - Violences graves envers les personnes - Appréciation - Critère

Les violences graves requises par l'article 411 du Code pénal sont celles de nature à amoindrir le libre arbitre d'une personne normale et raisonnable et non celles qui n'ont eu cet effet qu'en raison de l'émotivité particulière de l'agent provoqué (1). (1) Voir les concl. du MP.

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Cause d'excuse - Excuse de provocation - Violences graves envers les personnes - Appréciation - Critère

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Verschoning - Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen personen - Beoordeling - Maatstaf

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08 peine - Excuse de provocation - Violences graves envers les personnes - Appréciation - Critère

Wanneer het Hof het motiverend arrest van het hof van assisen vernietigt met verwijzing, in zoverre het de verschoningsgrond uitlokking aanneemt, alsook het daaropvolgende arrest op de burgerlijke belangen, verwijst het de aldus beperkte zaak naar een ander hof van assisen, zitting houdende zonder bijstand van de jury (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

Lorsqu'elle casse avec renvoi l'arrêt de motivation de la cour d'assises en tant qu'il admet l'excuse de provocation et l'arrêt subséquent rendu sur les intérêts civils, la Cour renvoie la cause, ainsi limité, à une autre cour d'assises, siégeant sans l'assistance du jury (1). (1) Voir les concl. du MP.

HOF VAN ASSISEN - Burgerlijke rechtsvordering - Beslissing van schuldigverklaring - Verschoningsgrond uitlokking - Motiverend arrest - Cassatieberoep van de burgerlijke partij - Cassatieberoep ingesteld samen met het cassatieberoep tegen het eindarrest over de burgerlijke belangen - Door onwettigheid aangetaste verschoningsgrond - Vernietiging van het motiverend arrest en het arrest dat uitspraak doet over de burgerlijke belangen - Aanwijzing van het rechtscollege op verwijzing

COUR D'ASSISES - Action civile - Verdict de culpabilité - Excuse de provocation - Arrêt de motivation - Pourvoi de la partie civile - Pourvoi formé en même temps que celui contre l'arrêt définitif rendu sur les intérêts civils - Illégalité entachant l'admission de la cause d'excuse - Cassation de l'arrêt de motivation et de l'arrêt statuant sur les intérêts civils - Désignation de la juridiction de renvoi

VERWIJZING NA CASSATIE - Strafzaken - Hof van assisen - Burgerlijke rechtsvordering - Beslissing van schuldigverklaring - Verschoningsgrond uitlokking - Motiverend arrest - Cassatieberoep van de burgerlijke partij - Cassatieberoep ingesteld samen met het cassatieberoep tegen het eindarrest over de burgerlijke belangen - Aanneming van de door verschoningsgrond aangetaste onwettigheid - Vernietiging van het motiverend arrest en het arrest dat uitspraak doet over de burgerlijke belangen - Aanwijzing van het rechtscollege op verwijzing

RENVOI APRES CASSATION - Matière répressive - Cour d'assises - Action civile - Verdict de culpabilité - Excuse de provocation - Arrêt de motivation - Pourvoi de la partie civile - Pourvoi formé en même temps que celui contre l'arrêt définitif rendu sur les intérêts civils - Illégalité entachant l'admission de la cause d'excuse - Cassation de l'arrêt de motivation et de l'arrêt statuant sur les intérêts civils - Désignation de la juridiction de renvoi

De gezworenen verantwoordden hun beslissing om de verschoningsgrond aan te nemen niet naar recht wanneer ze de ernst van de uitlokking enkel beoordelen op grond van de persoonlijkheid van de uitgelokte dader en enkel met inachtneming van de hevigheid van de reactie die de beledigingen bij de beschuldigde hebben veroorzaakt, zonder de noodzakelijke evenredigheid te onderzoeken tussen het geweld dat aan de verschoningsgrond ten grondslag lag en het uitgelokte misdrijf (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

Ne justifie pas légalement sa décision de retenir l'excuse de provocation le jury qui a apprécié la gravité de la provocation uniquement en fonction de la subjectivité de l'agent provoqué en ayant égard seulement à l'intensité de la réaction que les insultes ont entraînées chez l'accusé sans examiner le rapport de proportionnalité nécessaire entre les violences génératrices de l'excuse et l'infraction provoquée (1). (1) Voir les concl. du MP.

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Verschoningsgrond - Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen personen - Beoordeling - Evenredigheid

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Volontaires - Cause d'excuse - Excuse de provocation - Violences graves envers les personnes - Appréciation - Rapport de proportionnalité

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Verschoning - Verschoningsgrond uitlokking - Zware gewelddaden tegen

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08 peine - Excuse de provocation - Violences graves envers les

P.15.0123.N

29 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150929.4](#)

AC nr. ...

Artikel 23 Taalwet Gerechtszaken kent aan de beklaagde het recht toe om in de in die bepaling bedoelde gevallen de verwijzing te horen bevelen naar een gerecht waar de taal van de rechtspleging die is welke hij kent of waarin hij zich gemakkelijker uitdrukt; die bepaling houdt weliswaar in dat de beklaagde zijn verzoek tot taalwijziging in eerste aanleg moet indienen, maar belet niet dat tegen de beslissing van afwijzing van dat verzoek hoger beroep wordt ingesteld en dat de appelrechter daarover uitspraak doet.

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In hoger beroep - Strafzaken - Beklaagde - Verzoek tot taalwijziging - In eerste aanleg - Afwijzing - Hoger beroep

L'article 23 de la loi du 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire accorde au prévenu le droit, dans les cas visés à cette disposition, de voir sa cause renvoyée à une autre juridiction dont la langue de la procédure est celle que connaît le prévenu ou dans laquelle il s'exprime plus facilement; cette disposition implique certes que le prévenu doit introduire sa demande de changement de langue en première instance, mais n'empêche pas qu'un recours en appel soit formé contre la décision rejetant cette demande et que le juge d'appel se prononce à cet égard.

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En appel - Matière répressive - Prévenu - Demande de changement de langue - En première instance - Rejet - Appel

P.15.0126.N

3 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150203.10](#)

AC nr. 83

Krachtens artikel 6.4° Wet Europees Aanhoudingsbevel kan de tenuitvoerlegging worden geweigerd in geval het Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd met het oog op de ten- uitvoerlegging van een straf of van een veiligheidsmaatregel, de betrokken persoon Belg is of in België verblijft, en de bevoegde Belgische autoriteiten zich ertoe verbinden die straf of veiligheidsmaatregel overeenkomstig de Belgische wetgeving ten uitvoer te leggen; uit die wetsbepaling volgt dat de weigeringsgrond van artikel 6.4° Wet Europees Aanhoudingsbevel enkel kan worden toegepast voor de uitvoerbaarverklaring van een Europees aanhoudingsbevel met het oog op de tenuitvoerlegging van een straf of een veiligheidsmaatregel, maar niet met het oog op vervolging (1). (1) Cass. 25 november 2009, AR P.09.1624.F, AC 2009, nr. 697; zie J. VAN GAEVER, Het Europees aanhoudingsbevel in de praktijk, Kluwer, 2013, p.112 - 129, nrs. 211-234.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Facultatieve weigeringsgrond bepaald in artikel 6, 4° Wet Europees Aanhoudingsbevel

En vertu de l'article 6.4° de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen, l'exécution peut être refusée si le mandat d'arrêt européen a été délivré aux fins d'exécution d'une peine ou d'une mesure de sûreté, lorsque la personne concernée est belge ou réside en Belgique et que les autorités belges compétentes s'engagent à exécuter cette peine ou mesure de sûreté conformément à la loi belge; il résulte de cette disposition légale que la cause de refus prévue à l'article 6.4° de la loi du 19 décembre 2003 ne peut être appliquée que pour l'exequatur d'un mandat d'arrêt européen aux fins d'exécution d'une peine ou d'une mesure de sûreté, mais non aux fins de poursuite (1). (1) Cass. 25 novembre 2009, RG P.09.1624.F, Pas. 2009, n° 697; voir J. VAN GAEVER, Het Europees aanhoudingsbevel in de praktijk, Kluwer, 2013, p. 112-129, nos 211-234.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution demandée à la Belgique - Motif de refus facultatif prévu à l'article 6, 4°, de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

Zoals blijkt uit het arrest C-306/9 van 21 oktober 2010 van het Hof van Justitie van de Europese Unie, bevindt de bij verstek veroordeelde die nog beschikt over de mogelijkheid om een nieuw proces te verzoeken, zich in een vergelijkbare situatie als een persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel met het oog op de strafvervolging is uitgevaardigd; hieruit volgt dat een Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd ter uitvoering van een vonnis bij verstek waartegen nog een rechtsmiddel kan worden ingesteld, vergelijkbaar is met een Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op vervolging, zodat het arrest dat toepassing maakt van de weigeringsgrond van artikel 6.4° Wet Europees Aanhoudingsbevel om de uitvoerbaarverklaring te weigeren van een Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op strafvervolging niet naar recht verantwoord is (1). (1) HvJ 21 oktober 2010, C – 306/09, I.B.; zie RW 2011-2012, 1528 en bespreking door K.WEIS; zie J. VAN GAEVER, o.c., p.199 – 202, nrs. 382-387.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Facultatieve weigeringsgrond bepaald in artikel 6, 4° Wet Europees Aanhoudingsbevel - Vonnis bij verstek - Vonnis nog vatbaar voor een rechtsmiddel

Ainsi qu'il ressort de l'arrêt C-306/9 du 21 octobre 2010 de la Cour de Justice de l'Union européenne, la personne qui a été condamnée par défaut et qui dispose encore de la possibilité de demander une nouvelle procédure est comparable à celle d'une personne qui fait l'objet d'un mandat d'arrêt européen à des fins de poursuite; il en résulte qu'un mandat d'arrêt européen délivré en exécution d'un jugement rendu par défaut et encore susceptible d'un recours est comparable à un mandat d'arrêt européen à des fins de poursuite, de sorte que l'arrêt qui applique la cause de refus prévue à l'article 6.4° de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen pour refuser l'exequatur d'un mandat d'arrêt européen aux fins de poursuite n'est pas légalement justifié (1). (1) C.J.C.E. 21 octobre 2010, C – 306/09, I. B.; voir R.W. 2011-2012, 1528 et commentaire par K. WEIS; voir J. VAN GAEVER, o.c., p. 199-202, nos 382-387.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution demandée à la Belgique - Motif de refus facultatif prévu à l'article 6, 4°, de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen - Jugement rendu par défaut - Jugement encore susceptible d'un recours

P.15.0143.N

22 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150922.1](#)

AC nr. ...

Degene die als bestuurder beschikt over het precaire bezit van gelden die behoren tot het vermogen van een vennootschap, is krachtens de wet ertoe gehouden deze gelden aan te wenden in het belang van de vennootschap, dit is in functie van haar economische bedrijvigheid, zodat wanneer die bestuurder de gelden niet aanwendt in het belang van de vennootschap maar ze verduistert om er zelf als eigenaar over te beschikken, het feit dat de vennootschap daarin met kennis van zaken toestemt niet uitsluit dat die bestuurder handelt met het door artikel 491 Strafwetboek vereiste bedrieglijk opzet.

MISBRUIK VAN VERTROUWEN - Vennootschappen - Vermogen van de vennootschap - Gelden - Bestuurder die

Quiconque dispose, en tant qu'administrateur, de la détention à titre précaire de fonds appartenant au patrimoine d'une entreprise est obligée par la loi d'utiliser ces fonds dans l'intérêt de la société, c'est-à-dire en fonction de son activité économique, de sorte que, lorsque cet administrateur n'emploie pas les fonds dans l'intérêt de la société, mais les détourne pour en disposer lui-même comme propriétaire, le fait que la société y consent en connaissance de cause n'exclut pas que cet administrateur agisse avec l'intention frauduleuse requise à l'article 491 du Code pénal.

ABUS DE CONFIANCE - Sociétés - Patrimoine de la société - Fonds - Administrateur disposant de la détention précaire - Détournement avec le consentement de la société

beschikt over het precair bezit - Verduistering met toestemming van de vennootschap

VENNOOTSCHAPPEN - Allerlei - Vermogen van de vennootschap - Gelden - Bestuurder die beschikt over het precair bezit - Wettelijke verplichting - Verduistering met toestemming van de vennootschap

SOCIETES - Divers - Patrimoine de la société - Fonds - Administrateur disposant de la détention précaire - Obligation légale - Détournement avec le consentement de la société

Het feit dat een partij niet kan deelnemen aan een door de onderzoeksrechter bevolen deskundigenonderzoek met betrekking tot de strafvordering, houdt geen schending in van artikel 6 EVRM noch miskenning van het recht van verdediging omdat de eerbiediging van die bepaling en dat recht immers wordt gewaarborgd bij de behandeling van de zaak voor de vonnisrechter, voor wie de partijen dat verslag vrij kunnen betwisten en tegenspreken en die eveneens onaantastbaar de bewijswaarde van het deskundigenverslag beoordeelt en die de deskundige of de door de partijen aangebrachte technische raadslieden kan horen, zelf deskundigen aanstellen en vragen dat bijkomend onderzoek wordt uitgevoerd; met betrekking tot het verslag van het technisch onderzoek van een gespecialiseerde politiedienst die een opdracht van de onderzoeksrechter uitvoert, gelden dezelfde waarborgen van tegenspraak omdat ook het verslag van een dergelijke politiedienst immers door de partijen vrij kan worden betwist en tegengesproken voor de vonnisrechter, die tot de uitvoering van gelijkaardige onderzoeksmaatregelen kan beslissen en die de bewijswaarde van zulk verslag even onaantastbaar beoordeelt als de bewijswaarde van een deskundigenverslag (1). (1) Zie: Cass. 22 oktober 2014, AR P.13.0764.F, AC 2014, nr. 628; Cass. 10 maart 2015, AR P.14.1339.N, AC 2015, nr. ...

Le fait qu'une partie ne peut pas prendre part à une expertise ordonnée par le juge d'instruction relativement à l'action publique n'implique la violation ni de l'article 6 CEDH, ni des droits de la défense parce que le respect de cette disposition et de ces droits est en effet garanti par l'examen de la cause devant la juridiction de jugement, devant laquelle les parties peuvent librement critiquer et contredire ce rapport, qui apprécie également souverainement la valeur probante du rapport de l'expert et qui peut entendre l'expert ou les conseillers techniques présentés par les parties, désigner elle-même des experts et demander qu'une enquête complémentaire soit effectuée; relativement au rapport de l'examen technique d'un service de police spécialisé effectuant un devoir du juge d'instruction, les mêmes garanties s'appliquent parce que le rapport d'un tel service de police peut en effet lui aussi être librement critiqué et contredit par les parties devant la juridiction de jugement, qui peut décider l'exécution de mesures d'instruction similaires et qui apprécie la valeur probante d'un tel rapport aussi souverainement que la valeur probante d'un rapport d'expertise (1). (1) Voir: Cass. 22 octobre 2014, RG P.13.0764.F, Pas. 2014, n°628; Cass. 10 mars 2015, RG P.14.1339.N, Pas. 2015, n°...

DESKUNDIGENONDERZOEK - Strafzaken - Door de onderzoeksrechter bevolen deskundigenonderzoek - Niet-tegensprekelijk karakter - Compenserende waarborgen - Verslag van het technisch onderzoek van een gespecialiseerde politiedienst - Toepasselijkheid

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Door de onderzoeksrechter bevolen deskundigenonderzoek - Niet-tegensprekelijk karakter - Compenserende waarborgen - Verslag van het technisch onderzoek van een gespecialiseerde politiedienst - Toepasselijkheid

ONDERZOEKSRECHTER - Door de onderzoeksrechter bevolen

EXPERTISE - Matière répressive - Expertise ordonnée par le juge d'instruction - Caractère non contradictoire - Garanties compensatoires - Rapport de l'examen technique d'un service de police spécialisé - Application

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Expertise ordonnée par le juge d'instruction - Caractère non contradictoire - Garanties compensatoires - Rapport de l'examen technique d'un service de police spécialisé - Application

JUGE D'INSTRUCTION - Expertise ordonnée par le juge

deskundigenonderzoek - Niet-tegensprekelijk karakter - Compenserende waarborgen - Verslag van het technisch onderzoek van een gespecialiseerde politiedienst - Toepasselijkheid

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Door de onderzoeksrechter bevolen deskundigenonderzoek - Niet-tegensprekelijk karakter - Compenserende waarborgen - Verslag van het technisch onderzoek van een gespecialiseerde politiedienst - Toepasselijkheid

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Door de onderzoeksrechter bevolen deskundigenonderzoek - Niet-tegensprekelijk karakter - Compenserende waarborgen - Verslag van het technisch onderzoek van een gespecialiseerde politiedienst - Toepasselijkheid

Het misdrijf misbruik van vertrouwen vereist, naast een bedrieglijk opzet, dat het precair bezit van een in artikel 491 Strafwetboek bedoelde zaak door of namens de eigenaar vrijwillig, dit wil zeggen zonder enige vorm van dwang of misleiding, wordt toevertrouwd aan de dader; dat toevertrouwen dient niet steeds te bestaan in een tussen partijen overeengekomen afgifte van de zaak, maar kan ook voortspuiten uit de rechtsgevolgen die de wet verbindt aan een bepaalde hoedanigheid van degene die andermans zaak beheert, zoals de verplichting voor de bestuurder van een vennootschap om het afgescheiden vermogen van die vennootschap in haar belang te beheren (1). (1) Zie: Cass. 03 juni 2014, AR P.13.0283.N, AC 2014, nr. 397.

MISBRUIK VAN VERTROUWEN - Constitutieve bestanddelen - Overhandiging - Begrip - Toepassing

d'instruction - Caractère non contradictoire - Garanties compensatoires - Rapport de l'examen technique d'un service de police spécialisé - Application

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Expertise ordonnée par le juge d'instruction - Caractère non contradictoire - Garanties compensatoires - Rapport de l'examen technique d'un service de police spécialisé - Application

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Expertise ordonnée par le juge d'instruction - Caractère non contradictoire - Garanties compensatoires - Rapport de l'examen technique d'un service de police spécialisé - Application

L'infraction d'abus de confiance requiert, outre une intention frauduleuse, que la détention précaire d'un objet visé à l'article 491 du Code pénal ait été confiée volontairement par ou au nom de son propriétaire à l'auteur, c'est-à-dire sans aucune forme de contrainte ou de tromperie; le fait de confier ne doit pas toujours consister dans une remise de la chose convenue entre les parties, mais peut également découler des effets juridiques que la loi attache à une qualité bien déterminée de celui qui gère l'affaire d'autrui, comme l'obligation pour l'administrateur d'une société de gérer le patrimoine distinct de cette société dans l'intérêt de celle-ci (1). (1) Voir: Cass. 03 juin 2014, RG P.13.0283.N, Pas. 2014, n°397.

ABUS DE CONFIANCE - Eléments constitutifs - Remise - Notion - Application

Het misdrijf van artikel 505, eerste lid, 3°, Strafwetboek dat het omzetten of overdragen bestraft van de in artikel 42, 3°, van dat wetboek bedoelde vermogensvoordelen met de bedoeling de illegale herkomst ervan te verbergen of te verdoezelen of een persoon die betrokken is bij een misdrijf waaruit deze zaken voortkomen, te helpen ontkomen aan de rechtsgevolgen van zijn daden bestaat in het verhelen van vermogensvoordelen die zijn verkregen uit een ander misdrijf zodat hieruit volgt dat enkel vermogensvoordelen die voortkomen uit een misdrijf dat reeds gepleegd is vóór het plegen van het witwasmisdrijf, het voorwerp van dat laatste misdrijf kunnen uitmaken.

*HELING - Witwasheling - Artikel 505, eerste lid, 3°
Strafwetboek - Omzetten of overdragen van
vermogensvoordelen - Materieel bestanddeel*

L'infraction prévue à l'article 505, alinéa 1er, 3°, du Code pénale, qui punit la conversion ou le transfert des avantages patrimoniaux visés à l'article 42, 3°, dudit code dans le but de dissimuler ou de déguiser leur origine illicite ou d'aider toute personne qui est impliquée dans la réalisation de l'infraction d'où proviennent ces choses, à échapper aux conséquences juridiques de ses actes consiste dans le recel d'avantages patrimoniaux obtenus d'une autre infraction de sorte qu'il s'ensuit que seules des avantages patrimoniaux produits par une infraction qui a déjà été commise avant la commission de l'infraction de blanchiment peuvent faire l'objet de cette dernière infraction.

RECEL - Recel de blanchiment - Article 505, al. 1er, 3° du Code pénal - Conversion ou transfert d'avantages patrimoniaux - Élément matériel

Het moreel bestanddeel van het misdrijf misbruik van vertrouwen bestaat in het opzet van de dader zich de hem toevertrouwde zaak toe te eigenen of ze aan de eigenaar te ontnemen en aldus als eigenaar erover te beschikken (1). (1) Zie: Cass. 25 juni 2008, AR P. 07.1873.F, AC 2008, nr. 396.

MISBRUIK VAN VERTROUWEN - Moreel bestanddeel

L'élément moral du délit d'abus de confiance consiste dans l'intention de l'auteur de s'approprier la chose remise ou d'en dépouiller celui à qui elle appartient et, dès lors, d'en disposer en tant que propriétaire (1). (1) Voir: Cass. 25 juin 2008, RG P. 07.1873.F, Pas. 2008, n° 396.

ABUS DE CONFIANCE - Élément moral

P.15.0144.F

2 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150902.3](#)

AC nr. ...

Vrijwillige verschijning houdt in dat de beklagde ermee instemt om voor feiten te worden berecht die nog niet bij de rechtbank aanhangig zijn gemaakt; die instemming moet blijken uit de stukken van de rechtspleging zodat een vrijwillig verweer niet kan worden gelijkgesteld met een vrijwillige verschijning (1). (1) Zie Cass. 4 oktober 1995, AR P.95.0411.F, AC 1995, nr. 414.

*RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering -
Aanhangigmaking van de zaak bij het vonnisgerecht -
Vrijwillige verschijning*

La comparution volontaire implique que le prévenu accepte d'être jugé pour des faits dont le tribunal n'est pas encore saisi; cette acceptation doit ressortir des pièces de la procédure de sorte qu'une défense volontaire ne saurait être assimilée à une comparution volontaire (1). (1) Voir Cass. 4 octobre 1995, RG P.95.0411.F, Pas. 1995, n° 414.

*TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Saisine de la
juridiction de jugement - Comparution volontaire*

P.15.0148.F

29 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150429.4](#)

AC nr. ...

De appelrechter, die enkel kennisneemt van het hoger beroep van de burgerlijke partij, heeft het recht te onderzoeken of het feit bestaat, of het als wanbedrijf moet worden omschreven, of het de beklaagde ten laste moet worden gelegd en of het schade heeft veroorzaakt; hij heeft dat recht van onderzoek louter omdat hij bevoegd is om uitspraak te doen over de burgerlijke rechtsvordering en omdat hij daartoe alle gegevens moet kunnen beoordelen die tot zijn beslissing kunnen bijdragen; mits de appelrechter zich houdt aan de enkele burgerlijke rechtsvordering die bij hem aanhangig is gemaakt, kunnen zijn bevoegdheden niet worden ingeperkt; daaruit volgt dat de appelrechter, wat betreft de beoordeling van het schadeverwekkend feit en van het bedrag dat nodig is om het te vergoeden, onder voorbehoud van de relatieve werking van het hoger beroep, niet gebonden is door de beoordeling van de eerste rechter, die kracht van gewijsde heeft wat betreft de schuld van de beklaagde en de strafwaardigheid van het feit (1). (1) Faustin Hélie, *Traité de l'instruction criminelle*, dl. III, Brussel, 1869, p. 3313, nr. 4493.

Saisi par le seul recours de la partie civile, le juge d'appel a le droit d'examiner si le fait existe, s'il doit être qualifié délit, s'il faut l'imputer au prévenu et s'il a causé un dommage; il a ce droit d'examen par cela seul qu'il est compétent pour statuer sur l'action civile et qu'à cette fin, il est nécessaire qu'il puisse apprécier tous les éléments susceptibles de concourir à sa décision; pourvu que le juge d'appel se renferme dans le cercle de l'action civile dont il est seulement saisi, ses pouvoirs ne peuvent être restreints; il en résulte que, quant à l'appréciation du fait dommageable et de la somme nécessaire pour le réparer, le juge d'appel n'est pas lié, sous réserve de l'effet relatif du recours, par l'appréciation du premier juge, passée en force de chose jugée en ce qui concerne la culpabilité du prévenu et la criminalité du fait (1). (1) Faustin Hélie, *Traité de l'instruction criminelle*, T. III, Bruxelles, 1869, p. 3313, n° 4493.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Bevoegdheid van de rechter - Appelrechter die enkel kennis neemt van het hoger beroep van de burgerlijke partij - Bevoegdheid

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Compétence du juge - Juge d'appel saisi du seul recours de la partie civile - Compétence

P.15.0158.F

29 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150429.5](#)

AC nr. ...

In strafzaken bestaat geen algemeen rechtsbeginsel van proportionaliteit (1). (1) Cass. 1 februari 1995, AR P.94.1545.F, AC 1995, nr. 62; A. Bossuyt, "Les principes généraux du droit", JT 2005, p. 734, nr. 53.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Proportionaliteitsbeginsel - Strafzaken

En matière répressive, la proportionnalité n'est pas élevée au rang de principe général du droit (1). (1) Cass. 1er février 1995, RG P.94.1545.F, Pas. 1995, n° 62; A. BOSSUYT, "Les principes généraux du droit", J.T. 2005, p. 734, n° 53.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Principe de proportionnalité - Matière répressive

Het verzet tegen de verstekbeslissing op de strafvordering moet worden betekend aan het openbaar ministerie dat de strafvordering heeft uitgeoefend (1). (1) Zie Cass. 28 april 1993, AR P.93.0015.F, AC 1993, nr. 205; H.-D. Bosly, D. Vandermeersch en M.-A. BEERNAERT, Droit de la procédure pénale, 6de uitg., Die Keure, 2010, p. 1193.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Exploot - Strafzaken - Strafvordering - Verstekbeslissing - Verzet - Exploot van gerechtsdeurwaarder - Betekening aan het openbaar ministerie - Openbaar ministerie

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

OPENBAAR MINISTERIE - Strafzaken - Strafvordering - Verstekbeslissing - Verzet - Exploot - Exploot van gerechtsdeurwaarder - Betekening aan het openbaar ministerie - Openbaar ministerie

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

VERZET - Strafzaken - Strafvordering - Verstekbeslissing - Verzet - Exploot - Exploot van gerechtsdeurwaarder - Betekening aan het openbaar ministerie - Openbaar ministerie

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

De rechter beoordeelt op onaantastbare wijze de feiten waaruit hij al dan niet het bestaan van overmacht afleidt; het Hof is alleen bevoegd om te onderzoeken of hij uit zijn vaststellingen die beslissing naar recht heeft kunnen afleiden (1). (1) Zie Cass. 8 november 2006, AR P.06.0488.F, AC 2006, nr. 545; B. DE SMET, "Overmacht als factor voor de verlenging van de verzettermijn", noot onder Cass. 27 april 2010, R.W. 2010-11, p. 1476.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Overmacht - Feitelijke beoordeling

Wanneer het verzet van de persoon die bij verstek is veroordeeld maar die voor het aanwenden van dat rechtsmiddel vertegenwoordigd wordt door een advocaat, de door de wet voorgeschreven rechtsvormen niet in acht neemt, kan uit het enkele feit dat de rechter de exceptie van overmacht niet aanneemt geen schending van artikel 6.1 EVRM worden afgeleid (1)). (1) Zie arrest Hof Mensenrechten van 1 maart 2011, zaak Faniel t. België, JT 2011, p. 562.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art.

3/05/2023

L'opposition contre la décision qui statue par défaut sur l'action publique doit être signifiée au ministère public qui a exercé l'action publique (1). (1) Voir Cass. 28 avril 1993, RG P.93.0015.F, Pas. 1993, n° 205; H.-D. BOSLY, D. VANDERMEERSCH et M.-A. BEERNAERT, Droit de la procédure pénale, 6ème édition, La Charte, 2010, p. 1193.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Exploit - Matière répressive - Action publique - Décision par défaut - Opposition - Exploit d'huissier de justice - Signification au ministère public - Ministère public

- Art. 187 Code d'Instruction criminelle

MINISTERE PUBLIC - Matière répressive - Action publique - Décision par défaut - Opposition - Exploit - Exploit d'huissier de justice - Signification au ministère public - Ministère public

- Art. 187 Code d'Instruction criminelle

OPPOSITION - Matière répressive - Action publique - Décision par défaut - Opposition - Exploit - Exploit d'huissier de justice - Signification au ministère public - Ministère public

- Art. 187 Code d'Instruction criminelle

Le juge apprécie souverainement les faits dont il déduit l'existence ou non d'un cas de force majeure, la Cour se bornant à vérifier si, de ses constatations, il a pu légalement déduire cette décision (1). (1) Cass. 8 novembre 2006, RG P.06.0488.F, Pas. 2006, n° 545; B. DE SMET, "Overmacht als factor voor de verlenging van de verzettermijn", note sous Cass. 27 avril 2010, R.W. 2010-11, p. 1476.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Matière répressive - Force majeure - Appréciation en fait

Lorsque l'opposition de la personne condamnée par défaut mais représentée par un avocat pour la mise en œuvre de ce recours ne respecte pas les formes prévues par la loi, il ne saurait se déduire une violation de l'article 6, § 1er, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales du seul fait que le juge n'admet pas l'exception de force majeure (1). (1) Voir C.E.D.H. 1er mars 2011, Affaire Faniel c. Belgique, J.T. 2011, p. 562.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de

P. 559/843

6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Verstekbeslissing - Verzet - Verzetdoende partij vertegenwoordigd door een advocaat voor het aanwenden van het verzet - Niet-naleving van de vormvoorschriften van het rechtsmiddel - Niet-ontvankelijkheid - Niet-aaneming van de exceptie van overmacht - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

VERZET - Strafzaken - Verstekbeslissing - Verzetdoende partij vertegenwoordigd door een advocaat voor het aanwenden van het verzet - Niet-naleving van de vormvoorschriften van het rechtsmiddel - Niet-ontvankelijkheid - Niet-aaneming van de exceptie van overmacht - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

De verplichting om verzet te doen in handen van de arbeidsauditeur wanneer deze de strafvordering uitoefent, zoals voorgeschreven met het oog op rechtszekerheid en een goede rechtsbedeling, ontnemt de rechtzoekende het recht niet om een daadwerkelijk rechtsmiddel in te stellen tegen een beslissing die zijn rechten kan benadelen.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Strafzaken - Strafvordering uitgeoefend door de arbeidsauditeur - Verstekbeslissing - Verzet - Betekening aan de arbeidsauditeur - Verplichting - Recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

VERZET - Strafzaken - Strafvordering uitgeoefend door de arbeidsauditeur - Verstekbeslissing - Verzet - Betekening aan de arbeidsauditeur - Verplichting - Rechten van de mens - Recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Matière répressive - Décision par défaut - Opposition - Opposant représenté par un avocat pour la mise en oeuvre de l'opposition - Non-respect des formes du recours - Irrecevabilité - Non-admission de l'exception de force majeure - Droit à un procès équitable

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 187 Code d'Instruction criminelle

OPPOSITION - Matière répressive - Décision par défaut - Opposant représenté par un avocat pour la mise en oeuvre de l'opposition - Non-respect des formes du recours - Irrecevabilité - Non-admission de l'exception de force majeure - Droit à un procès équitable

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 187 Code d'Instruction criminelle

Prescrite dans un but de sécurité juridique et de bonne administration de la justice, l'obligation de former opposition entre les mains de l'auditeur du travail lorsque celui-ci exerce l'action publique ne prive pas le justiciable du droit d'exercer un recours effectif contre une décision susceptible de léser ses droits.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Matière répressive - Action publique exercée par l'auditeur du travail - Décision par défaut - Opposition - Signification à l'auditeur du travail - Obligation - Droit à un recours effectif

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 187 Code d'Instruction criminelle

OPPOSITION - Matière répressive - Action publique exercée par l'auditeur du travail - Décision par défaut - Opposition - Signification à l'auditeur du travail - Obligation - Droits de l'homme - Droit à un recours effectif

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 187 Code d'Instruction criminelle

Behoudens in geval van overmacht is het verzet dat aan de procureur des Konings in plaats van aan de arbeidsauditeur is betekend, niet ontvankelijk; overmacht kan enkel voortvloeien uit een omstandigheid buiten de wil van de eiser om en die daardoor noch voorzien noch afgewend kon worden (1). (1) Zie Cass. 8 november 2006, AR P.06.0488.F, AC 2006, nr. 545, Rev.dr.pén.crim. 2007, p. 280; Cass. 27 april 2010, AR P.09.1847.N, AC 2010, nr. 285; Cass. 9 november 2011, AR P.11.1027.F, AC 2011, nr. 607, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH; M.-A. BEERNAERT, H. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale dl. 2, Brugge, Die Keure, 2014, p. 1357-1359; O. MICHIELS, L'opposition en matière pénale, dossier JT nr. 47, 2004, p. 51-54, nr. 32.

VERZET - Strafzaken - Ontvankelijkheid - Betekening aan de procureur des Konings in plaats van aan de arbeidsauditeur - Overmacht

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

Sauf le cas de force majeure, l'opposition signifiée au procureur du Roi alors qu'elle aurait dû l'être à l'auditeur du travail, est irrecevable; la force majeure ne peut résulter que d'une circonstance indépendante de la volonté du demandeur et que cette volonté n'a pu ni prévoir ni conjurer (1). (1) Voir Cass. 8 novembre 2006, RG P.06.0488.F, Pas. 2006, n° 545, Rev.dr.pén.crim. 2007, p. 280; Cass. 27 avril 2010, RG P.09.1847.N, Pas. 2010, n° 285; Cass. 9 novembre 2011, RG P.11.1027.F, Pas. 2011, n° 607, avec concl. de M. VANDERMEERSCH, avocat général; M.-A. BEERNAERT, H. BOSLY et D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, t. 2, Bruges, La Charte, 2014, pp. 1357-1359; O. Michiels, L'opposition en matière pénale, Dossier du J.T. n° 47, 2004, pp. 51-54, n° 32.

OPPOSITION - Matière répressive - Recevabilité - Signification au procureur du Roi au lieu de l'auditeur du travail - Force majeure

- Art. 187 Code d'Instruction criminelle

P.15.0160.F

11 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150211.3](#)

AC nr. 102

Wanneer het de verwijzing beveelt van een inverdenkinggestelde die zich in voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht bevond, kan het onderzoeksgerecht niet anders dan een einde te stellen aan die hechtenis of de inverdenkinggestelde vrij te laten onder voorwaarden (1). (1) Zie Cass. 4 februari 2015, AR P.15.0166.F, AC 2015, nr. met concl. advocaat-generaal Vandermeersch in Pas.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Regeling van de rechtspleging - Inverdenkinggestelde in hechtenis onder elektronisch toezicht - Verwijzing van de inverdenkinggestelde naar de correctionele rechtbank - Voorlopige hechtenis

- Artt. 16, § 1, tweede lid, 26 en 35 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Au moment où elle ordonne le renvoi de l'inculpé qui se trouvait en détention préventive sous surveillance électronique, la juridiction d'instruction ne peut que mettre fin à cette détention ou libérer l'inculpé sous conditions (1). (1) Voir Cass. 4 février 2015, RG P.15.0166.F, Pas. 2015, n°, avec concl. de M. Vandermeersch, avocat général.

DETENTION PREVENTIVE - Reglement de la procédure - Inculpé en détention sous surveillance électronique - Renvoi de l'inculpé devant le tribunal correctionnel - Détention préventive

- Art. 16, § 1er, al. 2, 26 et 35 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

Toen hij de hechtenis onder elektronisch toezicht invoerde, heeft de wetgever daartoe geen machtiging willen verlenen in geval van verwijzing van de inverdenkinggestelde naar de correctionele rechtbank; hij heeft artikel 26 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis immers niet gewijzigd (1). (1) Parl.St. Kamer, gew.z. 2012-13, nr. 53-2429/003, p. 7 en nr. 53-2429/006, p. 37.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Regeling van de rechtspleging - Verwijzing van de inverdenkinggestelde naar de correctionele rechtbank - Hechtenis onder elektronisch toezicht - Wettigheid

- Artt. 16, § 1, tweede lid en 26 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

En instituant la détention sous surveillance électronique, le législateur n'a pas voulu autoriser celle-ci en cas de renvoi de l'inculpé devant le tribunal correctionnel; il s'est en effet refusé à modifier l'article 26 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive (1). (1) Doc. parl., Chambre, sess. Ord. 2012-2013, n° 53-2429/003, p. 7 et n° 53-2429/006, p. 37.

DETENTION PREVENTIVE - Reglement de la procédure - Renvoi de l'inculpé devant le tribunal correctionnel - Détention sous surveillance électronique - Légalité

- Art. 16, § 1er, al. 2, et 26 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

P.15.0166.F

4 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150204.2](#)

AC nr. 85

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Allerlei - Voorlopige hechtenis - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Handhaving van de voorlopige hechtenis - Afzonderlijke beschikking - Handhaving van de hechtenis onder elektronisch toezicht - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Handhaving van de voorlopige hechtenis - Afzonderlijke beschikking - Handhaving van de hechtenis onder elektronisch toezicht - Rechtsmiddel

VOORLOPIGE HECHTENIS - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Handhaving van de voorlopige hechtenis - Afzonderlijke beschikking - Handhaving van de hechtenis onder elektronisch toezicht - Rechtsmiddel

Uit de opzet van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis blijkt dat geen enkel rechtsmiddel openstaat tegen de onderzoeksbeslissingen die, bij de regeling van de rechtspleging, zeggen dat de inverdenkinggestelde aangehouden blijft, zij het onder elektronisch toezicht; in dat geval kan de inverdenkinggestelde, zo hij zijn hechtenis betwist, een verzoek tot invrijheidstelling indienen, overeenkomstig artikel 27, § 1, van de voormelde wet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Regeling van de rechtspleging -

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Divers - Détention préventive - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Maintien de la détention préventive - Ordonnance séparée - Maintien de la détention sous surveillance électronique - Pourvoi - Recevabilité

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Maintien de la détention préventive - Ordonnance séparée - Maintien de la détention sous surveillance électronique - Voie de recours

DETENTION PREVENTIVE - Reglement de la procédure - Chambre du conseil - Maintien de la détention préventive - Ordonnance séparée - Maintien de la détention sous surveillance électronique - Voie de recours

Il résulte de l'économie de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive qu'aucune voie de recours n'est prévue contre les décisions d'instruction qui, lors du règlement de la procédure, disent que l'inculpé restera en détention, fût-ce sous la modalité d'une surveillance électronique; dans ce cas, s'il conteste sa détention, l'inculpé peut déposer une requête de mise en liberté, conformément à l'article 27, § 1er, de la loi précitée (1). (1) Voir les concl. du MP.

DETENTION PREVENTIVE - Reglement de la procédure - Chambre

P. 562/843

Raadkamer - Handhaving van de voorlopige hechtenis - Afzonderlijke beschikking - Handhaving van de hechtenis onder elektronisch toezicht - Rechtsmiddel

- Art. 26, § 3 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Handhaving van de voorlopige hechtenis - Afzonderlijke beschikking - Handhaving van de hechtenis onder elektronisch toezicht - Rechtsmiddel

- Art. 26, § 3 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Allerlei - Voorlopige hechtenis - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Handhaving van de voorlopige hechtenis - Afzonderlijke beschikking - Handhaving van de hechtenis onder elektronisch toezicht - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Art. 26, § 3 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

du conseil - Maintien de la détention préventive - Ordonnance séparée - Maintien de la détention sous surveillance électronique - Voie de recours

- Art. 26, § 3 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Maintien de la détention préventive - Ordonnance séparée - Maintien de la détention sous surveillance électronique - Voie de recours

- Art. 26, § 3 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Divers - Détention préventive - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Maintien de la détention préventive - Ordonnance séparée - Maintien de la détention sous surveillance électronique - Pourvoi - Recevabilité

- Art. 26, § 3 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

P.15.0172.N

10 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150210.5](#)

AC nr. 97

De rechter wordt tot bewijs van het tegendeel vermoed onpartijdig, onafhankelijk en onbevangen te oordelen en de vereisten van onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechter zijn nauw met elkaar verbonden zodat bij de beoordeling van de objectieve onpartijdigheid van de rechter de waarborgen van diens individuele onafhankelijkheid in aanmerking kunnen worden genomen (1). (1) Cass. 13 maart 2012, AR P.11.1750.N, AC 2012, nr. 166.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 151 - Rechterlijke macht - Rechter - Onpartijdigheid - Onafhankelijkheid - Beoordeling van de objectieve onpartijdigheid van de rechter - Criterium

- Art. 151, § 1 Grondwet 1994

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

MACHTEN - Rechterlijke macht - Rechter - Onpartijdigheid - Onafhankelijkheid - Beoordeling van de objectieve onpartijdigheid van de rechter - Criterium

- Art. 151, § 1 Grondwet 1994

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Rechter - Onpartijdigheid - Onafhankelijkheid - Beoordeling van de objectieve onpartijdigheid van de rechter - Criterium

3/05/2023

Jusqu'à preuve du contraire, le juge est présumé statuer de manière impartiale, indépendante et sans préjugé et les exigences d'indépendance et d'impartialité du juge sont étroitement liées entre elles, de sorte les garanties de l'indépendance individuelle du juge peuvent être prises en considération pour apprécier son impartialité objective (1). (1) Cass. 13 mars 2012, RG P.11.1750.N, Pas. 2012, n° 166.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 151 - Pouvoir judiciaire - Juge - Impartialité - Indépendance - Appréciation de l'impartialité objective du juge - Critère

- Art. 151, § 1er Constitution 1994

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Juge - Impartialité - Indépendance - Appréciation de l'impartialité objective du juge - Critère

- Art. 151, § 1er Constitution 1994

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Juge - Impartialité - Indépendance - Appréciation de l'impartialité objective du juge - Critère

P. 563/843

- Art. 151, § 1 Grondwet 1994
- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 151, § 1er Constitution 1994
- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Volgens artikel 412, § 1, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek ressorteren de plaats- vervangende magistraten onder dezelfde overheid als de beroepsmagistraten, oefenen zij hun functie uit onder dezelfde voorwaarden, moeten zij aan dezelfde vereisten van onpartijdigheid en onafhankelijkheid voldoen, zijn zij aan dezelfde tuchtregels onderworpen, ressorteren zij onder dezelfde tuchtverheid als de beroepsmagistraten, worden zij rechtstreeks voor het hof van beroep gedagvaard, zoals de beroepsmagistraten, wanneer zij ervan worden beschuldigd een misdrijf te hebben gepleegd in of buiten de uitoefening van hun ambt en zijn zij aan dezelfde onverenigbaarheden onderworpen als de beroepsmagistraten, behalve wat de uitoefening van hun beroep betreft en de bezigheden die hen daardoor geoorloofd zijn; uit het enkele feit dat een plaatsvervangend magistraat als hoofdberoep het beroep van advocaat uitoefent, kan niet worden afgeleid dat hij niet de waarborgen van onafhankelijkheid en onpartijdigheid biedt, ook niet indien de Orde van Advocaten partij is in het geding (1). (1) Vgl. Cass. 13 december 1988, AR nr. 2508, AC 1988- 1989, nr. 223.

Selon l'article 412, § 1er, alinéa 2, du Code judiciaire, les magistrats suppléants relèvent de la même autorité que les magistrats professionnels, exercent leur fonction sous les mêmes conditions, doivent satisfaire aux mêmes exigences d'impartialité et d'indépendance, sont soumis aux mêmes règles disciplinaires, relèvent de la même autorité disciplinaire que les magistrats professionnels, sont directement cités devant la cour d'appel, comme les magistrats professionnels, lorsqu'ils sont accusés d'avoir commis une infraction dans ou en dehors de l'exercice de leur fonction et sont soumis aux mêmes incompatibilités que les magistrats professionnels, hormis en ce qui concerne l'exercice de leur fonction et les occupations qui, de ce fait, leur sont permises; il ne peut être déduit du seul fait qu'un magistrat suppléant exerce le métier d'avocat en tant qu'activité professionnelle principale qu'il n'offre pas les garanties d'indépendance et d'impartialité, même lorsque l'Ordre des Avocats est partie à l'instance (1). (1) Cass. 13 décembre 1988, RG 2508, Pas. 1989, n° 223.

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Hof van beroep - Samenstelling - Advocaat zetelend als plaatsvervangend raadsheer - Orde van Advocaten tussenkomend als burgerlijke partij - Onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechter - Invloed

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Cour d'appel - Composition - Avocat siégeant en qualité de conseiller suppléant - Ordre des avocats intervenant en tant que partie civile - Indépendance et impartialité du juge - Influence

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Hof van beroep - Samenstelling - Advocaat zetelend als plaatsvervangend raadsheer - Orde van Advocaten tussenkomend als burgerlijke partij - Onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechter - Invloed

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Cour d'appel - Composition - Avocat siégeant en qualité de conseiller suppléant - Ordre des avocats intervenant en tant que partie civile - Indépendance et impartialité du juge - Influence

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Strafvordering - Hof van beroep - Samenstelling - Advocaat zetelend als plaatsvervangend raadsheer - Orde van Advocaten tussenkomend als burgerlijke partij - Onafhankelijkheid en

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Action publique - Cour d'appel - Composition - Avocat siégeant en qualité de conseiller suppléant - Ordre des avocats intervenant en tant que partie civile - Indépendance et impartialité du juge - Influence

onpartijdigheid van de rechter - Invloed

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

P.15.0183.F

27 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150527.4](#)

AC nr. ...

De verjaring van de strafvordering is geschorst telkens als de behandeling van de zaak door het vonnisgerecht wordt uitgesteld met het oog op het verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen; in dat geval is de verjaring geschorst vanaf de dag waarop het vonnisgerecht beslist om de zaak uit te stellen tot op de dag voor de eerste terechtzitting waarop de behandeling van de zaak door het vonnisgerecht wordt hervat, zonder dat elke schorsing van de verjaring evenwel langer dan een jaar mag duren; de wet legt de rechter die beslist om de zaak met het oog daarop uit te stellen, niet op om een vonnis te wijzen alvorens recht te doen en, uit de omstandigheid dat het openbaar ministerie zich niet tegen het uitstel heeft verzet, kan niet worden afgeleid dat dit uitstel niet door het vonnisgerecht werd beslist en evenmin dat het vonnisgerecht op de procureur des Konings druk zou hebben uitgeoefend met het oog op de tenuitvoerlegging van de hem gevraagde onderzoeksverrichtingen (1). (1) Zie M.-A. Beernaert, H.-D. Bosly en D. Vandermeersch, *Droit de la procédure pénale*, 7de uitg., Die Keure, 2014, p. 213; F. Verbruggen, B. Spriet en R. Verstraeten, *Straf- en strafprocesrecht*, Brugge, Die Keure, 2013, p. 175.

La prescription de l'action publique est à chaque fois suspendue lorsque la juridiction de jugement sursoit à l'instruction de l'affaire en vue d'accomplir des actes d'instruction complémentaires; dans ce cas, la prescription est suspendue à partir du jour où la juridiction de jugement décide de remettre l'affaire jusqu'à la veille de la première audience où l'instruction de l'affaire est reprise par la juridiction de jugement, sans que chaque suspension puisse toutefois dépasser un an; la loi n'impose pas au juge qui décide de reporter la cause à cet effet, de rendre un jugement avant dire droit et, de la circonstance que le ministère public ne s'est pas opposé à la remise, il ne se déduit ni que cette remise n'a pas été décidée par la juridiction de jugement ni que celle-ci aurait exercé une contrainte sur le procureur du Roi en vue d'obtenir l'exécution des devoirs qu'elle l'a invité à réaliser (1). (1) Voir M.-A. Beernaert, H.D. Bosly et D. Vandermeersch, *Droit de la procédure pénale*, 7ème éd., La Charte, 2014, p. 213; F. Verbruggen, B. Spriet et R. Verstraeten, *Straf en strafprocesrecht*, Bruges, Die Keure, 2013, p. 175.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Oorzaken - Vonnisgerecht - Beslissing om de behandeling van de zaak uit te stellen met het oog op het verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen - Vorm

- Art. 24, vierde lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Causes - Juridiction de jugement - Décision de sursoir à l'instruction de la cause en vue d'accomplir des actes d'instruction complémentaires - Forme

- Art. 24, al. 4 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

P.15.0185.F

7 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151007.2](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 74, tweede lid, Arbeidsongevallenwet, worden prejudiciële geschillen die zich stellen voor de strafrechter in verband met de interpretatie van die wet, door het arbeidsgerecht beslecht; om te kunnen worden aangenomen, moet de in artikel 74, tweede lid, Arbeidsongevallenwet bedoelde prejudiciële exceptie evenwel betrekking hebben op de interpretatie van die wet; de appelrechters, die hebben geoordeeld dat de verweerder op het ogenblik van het ongeval geen arbeidsovereenkomst had, verwerpen de door de eisers aangevoerde prejudiciële exceptie naar recht.

ARBEIDSONGEVAL - Rechtspleging - Algemeen - Strafgerecht - Prejudiciële vraag - Interpretatie van de wet - Arbeidsgerecht - Bevoegdheid

En vertu de l'article 74, alinéa 2, de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail, les questions préjudicielles qui se posent devant la juridiction répressive au sujet de l'interprétation de cette loi sont tranchées par la juridiction du travail mais pour être admise, l'exception préjudicielle visée à l'article 74, alinéa 2, de la loi du 10 avril 1971 doit concerner l'interprétation de cette loi; les juges d'appel, qui ont considéré qu'au moment de l'accident, le défendeur n'était pas dans les liens d'un contrat de travail, ont légalement rejeté l'exception préjudicielle soulevée par les demandeurs.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Procédure - Généralités - Juridiction répressive - Question préjudicielle - Interprétation de la loi - Juridiction du travail - Compétence

P.15.0188.N

24 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150224.4](#)

AC nr. 140

Krachtens artikel 68, §5, tweede lid, van de Wet van 17 mei 2006, bepaalt de strafuitvoeringsrechtbank ingeval van herroeping van een voorwaardelijke invrijheidstelling, het gedeelte van de vrijheidsstraf dat de veroordeelde nog moet ondergaan, rekening houdend met de periode van de proeftijd die goed is verlopen en met de inspanningen die de veroordeelde heeft geleverd om de voorwaarden te respecteren die hem waren opgelegd; uit deze wetsbepaling volgt dat de strafuitvoeringsrechtbank niet uitdrukkelijk het aantal dagen van de vrijheidsstraf dient te vermelden dat de eiser nog moet ondergaan, maar wel is het vereist dat de strafuitvoeringsrechtbank het gedeelte van de reeds ondergane proefperiode, dat voor de aftrek van de overblijvende vrijheidsstraf in aanmerking komt, bepaalt (1). (1) Cass. 19 december 2012, AR P.12.1931.N, AC 2012, nr. 702, Rev. dr. pén. 2013, 366 en noot M. BEERNAERT, «De quelques questions délicates autour de la révocation de la libération conditionnelle»; Cass. 30 maart 2010, AR P.10.0431.N, AC 2010, nr. 232; Cass. 10 oktober 2007, AR P.07.1357.F, AC 2007, nr. 473, Rev.dr.pén. 2008, 80 en noot X., «La peine restant à subir après la révocation de la libération conditionnelle».

*RECHTBANKEN - Strafzaken - Allerlei -
Strafuitvoeringsrechtbank - Herroeping van de voorwaardelijke
invrijheidstelling - Verplichting om het gedeelte van de
vrijheidsstraf dat nog moet worden ondergaan te bepalen*

*STRAFUITVOERING - Strafuitvoeringsrechtbank - Herroeping
van de voorwaardelijke invrijheidstelling - Verplichting om het
gedeelte van de vrijheidsstraf dat nog moet worden ondergaan
te bepalen*

*VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Allerlei -
Strafuitvoeringsrechtbank - Herroeping van de voorwaardelijke
invrijheidstelling - Verplichting om het gedeelte van de
vrijheidsstraf dat nog moet worden ondergaan te bepalen*

En vertu de l'article 68, § 5, alinéa 2, de la loi du 17 mai 2006, s'il y a révocation d'une libération conditionnelle, le tribunal de l'application des peines détermine la partie de la peine privative de liberté que doit encore subir le condamné en tenant compte de la période du délai d'épreuve qui s'est bien déroulée et des efforts fournis par le condamné pour respecter les conditions qui lui étaient imposées; il résulte de cette disposition légale que le tribunal de l'application des peines ne doit pas expressément énoncer le nombre de jours de privation de liberté que le demandeur doit encore subir mais il est requis que le tribunal de l'application des peines détermine la partie de la période du délai d'épreuve déjà subie à déduire dans le calcul de la peine privative de liberté restante (1). (1) Cass. 10 octobre 2007, RG P.07.1357.F, Pas. 2007, n° 473, Rev. dr. pén. 2008, 80 et la note X., «La peine restant à subir après la révocation de la libération conditionnelle»; Cass. 30 mars 2010, RG P.10.0431.N, Pas. 2010, n° 232; Cass. 19 décembre 2012, RG P.12.1931.N, Pas. 2012, n° 702, Rev. dr. pén. 2013, 366 et la note M. BEERNAERT, «De quelques questions délicates autour de la révocation de la libération conditionnelle».

*TRIBUNAUX - Matière répressive - Divers - Tribunal de
l'application des peines - Révocation de la libération
conditionnelle - Obligation de déterminer la partie de la peine
privative de liberté encore à subir*

*APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines -
Révocation de la libération conditionnelle - Obligation de
déterminer la partie de la peine privative de liberté encore à subir*

*JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Divers - Tribunal de
l'application des peines - Révocation de la libération
conditionnelle - Obligation de déterminer la partie de la peine
privative de liberté encore à subir*

Het aanmaken van een link waarmee een voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking komend werk kan worden gedownload, is een openbare mededeling die niet zonder toestemming van de houder van die rechten kan gebeuren, behalve indien dat werk vrij toegankelijk is op een andere site.

AUTEURSRECHT - Auteursrecht en naburige rechten - Recht om een werk aan het publiek mee te delen - Openbare mededeling - Begrip - Aanmaken van een link waarmee een voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking komend werk kan worden gedownload

- Artt. 1, 80 en 81 Wet 30 juni 1994 betreffende de auteursrechten en de naburige rechten

Wettige zelfverdediging veronderstelt dat het strafbaar feit dat kan worden gerechtvaardigd, werd gepleegd met het opzet een ander te schaden; zij moet aan een onmiddellijkheids criterium beantwoorden dat ter rechtvaardiging van het misdrijf namaak niet in aanmerking kan worden genomen.

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Auteursrecht en naburige rechten - Namaak - Wettige zelfverdediging - Rechtvaardigingsgrond - Toepassing

- Artt. 1, 80 en 81 Wet 30 juni 1994 betreffende de auteursrechten en de naburige rechten

- Artt. 416 en 417 Strafwetboek

AUTEURSRECHT - Auteursrecht en naburige rechten - Namaak - Rechtvaardiging - Wettige zelfverdediging - Rechtvaardigingsgrond - Toepassing

- Artt. 1, 80 en 81 Wet 30 juni 1994 betreffende de auteursrechten en de naburige rechten

- Artt. 416 en 417 Strafwetboek

De rechter oordeelt in feite over het bestaan en de omvang van zowel materiële als morele schade.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Beoordelingsbevoegdheid

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

De vonnisrechter, die kennisneemt van vervolgingen wegens namaak, gegrond op de artikelen 80 en 81 Auteurswet 1994, beoordeelt in feite of de verspreiding van het beschermde werk een openbaar karakter heeft zoals bij artikel 1 van de wet is vereist.

L'établissement d'un lien permettant de télécharger une œuvre protégeable par le droit d'auteur est une communication publique qui ne peut intervenir sans l'accord du titulaire des droits, sauf si cette œuvre est librement accessible sur un autre site.

DROITS D'AUTEUR - Droit d'auteur et droits voisins - Droit de communiquer une oeuvre au public - Communication publique - Notion - Etablissement d'un lien permettant de télécharger une oeuvre protégeable

- Art. 1er, 80 et 81 L. du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins

La légitime défense suppose que l'infraction susceptible d'être justifiée a été commise avec l'intention de porter atteinte à la personne d'autrui; elle doit répondre à un critère d'immédiateté qui ne saurait être rencontré pour justifier le délit de contrefaçon.

INFRACTION - Justification et excuse - Justification - Droit d'auteur et droits voisins - Contrefaçon - Légitime défense - Cause de justification - Application

- Art. 1er, 80 et 81 L. du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins

- Art. 416 et 417 Code pénal

DROITS D'AUTEUR - Droit d'auteur et droits voisins - Contrefaçon - Justification - Légitime défense - Cause de justification - Application

- Art. 1er, 80 et 81 L. du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins

- Art. 416 et 417 Code pénal

Le juge apprécie en fait l'existence et l'importance d'un dommage tant matériel que moral.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Dommage - Pouvoir d'appréciation. evaluation. date à considérer - Pouvoir d'appréciation

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Saisi de poursuites pour contrefaçon fondées sur les articles 80 et 81 de la loi du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins, le juge du fond apprécie en fait si la diffusion de l'œuvre protégée revêt le caractère de publicité requis par l'article 1er de la loi.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE
FEITENRECHTER - Auteursrecht en naburige rechten -
Namaak - Verspreiding van het werk - Openbaar karakter
vereist

- Artt. 1, 80 en 81 Wet 30 juni 1994 betreffende de
auteursrechten en de naburige rechten

AUTEURSRECHT - Auteursrecht en naburige rechten -
Namaak - Verspreiding van het beschermde werk - Openbaar
karakter vereist - Beoordeling door de feitenrechter

- Artt. 1, 80 en 81 Wet 30 juni 1994 betreffende de
auteursrechten en de naburige rechten

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Droit
d'auteur et droits voisins - Contrefaçon - Diffusion de l'oeuvre -
Caractère de publicité requis

- Art. 1er, 80 et 81 L. du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur
et aux droits voisins

DROITS D'AUTEUR - Droit d'auteur et droits voisins - Contrefaçon -
Diffusion de l'oeuvre protégée - Caractère de publicité requis -
Appréciation du juge du fond

- Art. 1er, 80 et 81 L. du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur
et aux droits voisins

P.15.0200.F

10 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150610.3](#)

AC nr. ...

Bij verdenking van vals getuigenis moet de
behandeling van de zaak niet noodzakelijk worden
geschorst tot er over de procedure wegens vals
getuigenis uitspraak is gedaan; de feitenrechter
beslist op onaantastbare wijze of de bij hem
aanhangig gemaakte zaak daartoe moet worden
verdaagd (1). (1) Cass. 5 januari 1999, AR
P.97.1370.N, AC 2009, nr. 4.

VALSE NAAM - Schorsing van de hangende zaak - Beslissing
van de feitenrechter

- Artt. 215 e.v. Strafwetboek

En cas de suspicion de faux témoignage, le
jugement de la cause ne doit pas nécessairement
être suspendu jusqu'à ce qu'il soit statué dans la
procédure en faux témoignage; le juge du fond
décide souverainement si la cause dont il est saisi
doit être remise à cette fin (1). (1) Cass. 5 janvier
1999, RG 97.1370.N, Pas. 1999, n° 4.

FAUX TEMOIGNAGE - Suspension de la cause pendante - Décision
du juge du fond

- Art. 215 et s. Code pénal

De verjaring van de strafvordering wordt onder
meer geschorst wanneer er een wettelijk beletsel
bestaat voor de uitoefening daarvan; de
onaantastbare beslissing van de feitenrechter om
de uitspraak over de bij hem aanhangig gemaakte
zaak uit te stellen tot er over de procedure wegens
vals getuigenis uitspraak is gedaan, staat aan de
voortzetting van de rechtspleging in de weg (1). (1)
Zie Cass. 19 september 1989, AR 3259, AC 1990, nr.
43.

VALSE NAAM - Procedure wegens vals getuigenis -
Strafzaken - Beslissing tot uitstel van de bij de rechter
aanhangig gemaakte zaak - Verjaring van de strafvordering -
Schorsing - Wettelijk beletsel voor de uitoefening van de
strafvordering - Wettelijk beletsel

- Art. 24 Voorafgaande titel van het Wetboek van
Strafvordering

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing -
Wettelijk beletsel voor de uitoefening van de strafvordering -
Wettelijk beletsel - Begrip - Procedure wegens vals getuigenis -
Beslissing tot uitstel van de bij de rechter aanhangig gemaakte
zaak

- Art. 24 Voorafgaande titel van het Wetboek van
Strafvordering

La prescription de l'action publique est suspendue
notamment lorsqu'il existe un obstacle légal à
l'exercice de cette action; constitue un obstacle à la
continuation de la procédure, la décision
souveraine du juge du fond de remettre le
jugement de la cause dont il est saisi jusqu'à ce
qu'il soit statué dans la procédure en faux
témoignage (1). (1) Voir Cass. 19 septembre 1989,
RG 3259, Pas. 1990, n° 43.

FAUX TEMOIGNAGE - Procédure en faux témoignage - Matière
répressive - Décision de remise de la cause dont le juge est saisi -
Prescription de l'action publique - Suspension - Existence d'un
obstacle légal à l'exercice de l'action publique - Obstacle légal

- Art. 24 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du
code de procédure pénale

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique -
Suspension - Existence d'un obstacle légal à l'exercice de l'action
publique - Obstacle légal - Notion - Procédure en faux
témoignage - Décision de remise de la cause dont le juge est saisi

- Art. 24 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du
code de procédure pénale

P.15.0217.F

13 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150513.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Loop.

STRAF - Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Straf en maatregel - Uitstel - Aard

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Artikel 52 Wet van 11 februari 2014 waarbij artikel 8, § 1, Probaticwet wordt gewijzigd - Verbod van uitstel van tenuitvoerlegging van de veroordeling tot een verbeurdverklaring - Werking in de tijd - Niet-terugwerkende kracht van een strengere wet - Toepassing

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER - Gewoon uitstel - Aard

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER - Gewoon uitstel - Artikel 52 Wet van 11 februari 2014 waarbij artikel 8, § 1, Probaticwet wordt gewijzigd - Verbod van uitstel van tenuitvoerlegging van de veroordeling tot een verbeurdverklaring - Werking in de tijd - Niet-terugwerkende kracht van een strengere wet - Toepassing

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER - Gewoon uitstel - Straf waarvoor uitstel kan worden verleend en straf waarvoor dat verboden is - Zwaarste straf

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Strafzaken - Werking in de tijd - Artikel 52 Wet van 11 februari 2014 waarbij artikel 8, § 1, Probaticwet wordt gewijzigd - Verbod van uitstel van tenuitvoerlegging van de veroordeling tot een verbeurdverklaring - Niet-terugwerkende kracht van een strengere wet - Toepassing

Conclusions de l'avocat général Loop.

PEINE - Généralités. peines et mesures. légalité - Peines et mesures - Sursis - Nature

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Article 52 de la Loi du 11 février 2014 modifiant l'article 8, § 1er de la loi du 29 juin 1964 - Interdiction du sursis à l'exécution d'une condamnation à une peine de confiscation - Application dans le temps - Non-rétroactivité d'une loi plus sévère - Application

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE - Sursis simple - Nature

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE - Sursis simple - Article 52 de la Loi du 11 février 2014 modifiant l'article 8, § 1er de la loi du 29 juin 1964 - Interdiction du sursis à l'exécution d'une condamnation à une peine de confiscation - Application dans le temps - Non-rétroactivité d'une loi plus sévère - Application

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE - Sursis simple - Peine pouvant être assortie du sursis et peine pour laquelle le sursis est interdit - Peine la plus forte

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Matière répressive - Application dans le temps - Article 52 de la Loi du 11 février 2014 modifiant l'article 8, § 1er de la loi du 29 juin 1964 - Interdiction du sursis à l'exécution d'une condamnation à une peine de confiscation - Non-rétroactivité d'une loi plus sévère - Application

Conclusie van advocaat-generaal Loop.

STRAF - Zwaarste straf - Begrip - Straf waarvoor uitstel kan worden verleend en straf waarvoor dat verboden is

Conclusions de l'avocat général Loop.

PEINE - Peine la plus forte - Notion - Peine pouvant être assortie du sursis et peine pour laquelle le sursis est interdit

Uitstel, dat door de rechter wordt bepaald, is een strafuitvoeringsmodaliteit die integraal deel uitmaakt van de straf (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

STRAF - Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Straf en maatregel - Uitstel - Aard

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER - Gewoon uitstel - Aard

Fixé par le juge, le sursis est une modalité d'exécution de la peine qui fait partie intégrante de celle-ci (1). (1) Voir les concl. du MP.

PEINE - Généralités. peines et mesures. légalité - Peines et mesures - Sursis - Nature

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE - Sursis simple - Nature

De wettelijke mogelijkheid of onmogelijkheid om van uitstel te genieten, moet op het ogenblik van het misdrijf voorspelbaar zijn; een straf waarvoor de wet hoe dan ook de toekenning van uitstel verbiedt, is strenger dan een straf waarvoor zij de rechter tot op zekere hoogte toestaat de toepassing ervan te beoordelen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

STRAF - Zwaarste straf - Begrip - Straf waarvoor uitstel kan worden verleend en straf waarvoor dat verboden is

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER - Gewoon uitstel - Straf waarvoor uitstel kan worden verleend en straf waarvoor dat verboden is - Zwaarste straf

Het beginsel van de niet-terugwerkende kracht van een strengere wet is van toepassing op de wijziging aangebracht aan artikel 8, § 1, Probatiwewet, door artikel 52 van de wet (I) van 11 februari 2014 houdende diverse bepalingen ter verbetering van de invordering van de vermogensstraffen en de gerechtskosten in strafzaken, die in werking is getreden op 18 april 2014 en met toepassing waarvan de tenuitvoerlegging van de veroordeling tot een verbeurdverklaring niet kan worden uitgesteld (1) (2). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ... (2) Zie Cass. 22 mei 2002, AR P.02.0372.F, AC 2002, nr. 314.

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER - Gewoon uitstel - Artikel 52 Wet van 11 februari 2014 waarbij artikel 8, § 1, Probatiwewet wordt gewijzigd - Verbod van uitstel van tenuitvoerlegging van de veroordeling tot een verbeurdverklaring - Werking in de tijd - Niet-terugwerkende kracht van een strengere wet - Toepassing

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Strafzaken - Werking in de tijd - Artikel 52 Wet van 11 februari 2014 waarbij artikel 8, § 1, Probatiwewet wordt gewijzigd - Verbod van uitstel van tenuitvoerlegging van de veroordeling tot een verbeurdverklaring - Niet-terugwerkende kracht van een strengere wet - Toepassing

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Artikel 52 Wet van 11 februari 2014 waarbij artikel 8, § 1, Probatiwewet wordt gewijzigd - Verbod van uitstel van tenuitvoerlegging van de veroordeling tot een verbeurdverklaring - Werking in de tijd - Niet-terugwerkende kracht van een strengere wet - Toepassing

La possibilité ou l'impossibilité légale d'obtenir le bénéfice d'un sursis doit être prévisible au moment de l'infraction; une peine pour laquelle la loi interdit dans tous les cas l'octroi du sursis est plus sévère qu'une peine dont elle permet au juge d'apprécier dans une certaine mesure l'application (1). (1) Voir les concl. du MP.

PEINE - Peine la plus forte - Notion - Peine pouvant être assortie du sursis et peine pour laquelle le sursis est interdit

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE - Sursis simple - Peine pouvant être assortie du sursis et peine pour laquelle le sursis est interdit - Peine la plus forte

Le principe de la non-rétroactivité d'une loi plus sévère s'applique à la modification apportée à l'article 8, § 1er, de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation par l'article 52 de la loi (I) du 11 février 2014 portant des mesures diverses visant à améliorer le recouvrement des peines patrimoniales et des frais de justice en matière pénale, entré en vigueur le 18 avril 2014, en application duquel il ne peut être sursis à l'exécution d'une condamnation à une peine de confiscation (1)(2). (1) Voir les concl. du MP. (2) Voir Cass. 22 mai 2002, RG P.02.0372.F, Pas. 2002, n° 314.

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE - Sursis simple - Article 52 de la Loi du 11 février 2014 modifiant l'article 8, § 1er de la loi du 29 juin 1964 - Interdiction du sursis à l'exécution d'une condamnation à une peine de confiscation - Application dans le temps - Non-rétroactivité d'une loi plus sévère - Application

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Matière répressive - Application dans le temps - Article 52 de la Loi du 11 février 2014 modifiant l'article 8, § 1er de la loi du 29 juin 1964 - Interdiction du sursis à l'exécution d'une condamnation à une peine de confiscation - Non-rétroactivité d'une loi plus sévère - Application

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Article 52 de la Loi du 11 février 2014 modifiant l'article 8, § 1er de la loi du 29 juin 1964 - Interdiction du sursis à l'exécution d'une condamnation à une peine de confiscation - Application dans le temps - Non-rétroactivité d'une loi plus sévère - Application

Artikel 429, derde lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de verweerder in cassatie zijn antwoord slechts kan aanvoeren in een memorie die ondertekend is door een advocaat en die hij uiterlijk acht dagen vóór de rechtszitting ter griffie van het Hof doet toekomen; deze memorie moet volgens artikel 429, vierde lid, Wetboek van Strafvordering bij aangetekende brief ter kennis van de eiser worden gebracht en het bewijs van verzending moet binnen de vermelde termijn van acht dagen ter griffie van het Hof worden neergelegd, dit op straffe van onontvankelijkheid (1). (1) In deze zaak dateerde het bestreden arrest van 29 januari 2015, dus vóór de inwerkingtreding op 1 februari 2015 van de wet van 14 februari 2014 met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie in strafzaken, terwijl het cassatieberoep werd ingesteld op 9 februari 2015, dus na deze inwerkingtreding. Het belang van dit arrest resideert in de impliciete uitspraak die wordt gedaan over de toepassing van de wet van 14 februari 2014 in de tijd, waarbij de datum van het cassatieberoep doorslaggevend is en niet de datum van de bestreden beslissing.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Memorie van antwoord - Termijn voor de indiening van de memorie van antwoord - Terkennisbrenging van de eiser - Bewijs van verzending - Neerlegging ter griffie - Ontvankelijkheid

L'article 429, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle dispose que le défendeur en cassation ne peut indiquer sa réponse que dans un mémoire signé par un avocat et remis au greffe de la Cour de Cassation, au plus tard huit jours avant l'audience; selon l'article 429, alinéa 4, du Code d'instruction criminelle, ce mémoire est communiqué par courrier recommandé au demandeur et la preuve de l'envoi est déposée au greffe de la Cour de Cassation, au plus tard huit jours avant l'audience, à peine d'irrecevabilité (1). (1) En cette cause, l'arrêt attaqué datait du 29 janvier 2015, donc avant l'entrée en vigueur le 1er février 2015 de la loi du 14 février 2014 relative à la procédure devant la Cour de Cassation en matière pénale, alors que le pourvoi a été introduit le 9 février 2015, donc après cette entrée en vigueur. L'intérêt de cet arrêt réside dans la décision implicite rendue sur l'application de la loi du 14 février 2014 dans le temps, la date du pourvoi étant déterminante et non la date de la décision attaquée.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire en réponse - Délai prévu pour introduire le mémoire en réponse - Communication au demandeur - Preuve de l'envoi - Dépôt au greffe - Recevabilité

De omstandigheid dat het openbaar ministerie ter gelegenheid van de behandeling door de kamer van inbeschuldigingstelling van de hogere beroepen tegen een interneringsbeschikking van de raadkamer een vordering neemt strekkende tot een regelmatigheidsonderzoek overeenkomstig artikel 235bis Wetboek van Strafvordering, heeft niet tot gevolg dat de eerdere vordering van de procureur-generaal strekkende tot het ongegrond verklaren van de hogere beroepen en de bevestiging van de interneringsbeschikking vervalt; die eerste vordering behoudt haar voorwerp voor het geval de kamer van inbeschuldigingstelling negatief beschikt over de op artikel 235bis Wetboek van Strafvordering gesteunde vordering en de partijen dienen bij het voeren van hun verdediging daarmee rekening te houden.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Hoger beroep tegen beschikking tot internering door de raadkamer - Kamer van inbeschuldigingstelling - Vordering van het openbaar ministerie tot bevestiging van de beschikking - Latere vordering strekkende tot een regelmatigheidsonderzoek overeenkomstig artikel 235bis Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regelmaticheid van de procedure - Internering uitgesproken door het onderzoeksgerecht - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Vordering van het openbaar ministerie tot bevestiging van de beschikking - Latere vordering strekkende tot een regelmatigheidsonderzoek overeenkomstig artikel 235bis Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Internering uitgesproken door het onderzoeksgerecht - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Vordering van het openbaar ministerie tot bevestiging van de beschikking - Latere vordering strekkende tot een regelmatigheidsonderzoek overeenkomstig artikel 235bis Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Hoger beroep tegen beschikking tot internering - Vordering van het openbaar ministerie tot bevestiging van de beschikking - Latere vordering strekkende tot een regelmatigheidsonderzoek overeenkomstig artikel 235bis Wetboek van Strafvordering

La circonstance que, dans le cadre de l'examen par la chambre des mises en accusation des appels formés contre une ordonnance d'internement rendue par la chambre du conseil, le ministère public requiert l'examen de la régularité, conformément à l'article 235bis du Code d'instruction criminelle, n'annule pas la requête précédente du procureur général visant à ce que les appels soient déclarés non fondés et tendant à la confirmation de l'ordonnance d'internement; l'objet de cette première requête est maintenu dans l'hypothèse où la chambre des mises en accusation n'accueille pas favorablement la réquisition fondée sur l'article 235bis du Code d'instruction criminelle et les parties sont invitées à en tenir compte pour assurer leur défense.

DEFENSE SOCIALE - Internement - Appel de l'ordonnance d'internement rendue par la chambre du conseil - Chambre des mises en accusation - Requête du ministère public tendant à la confirmation de l'ordonnance - Réquisition ultérieure visant un examen de la régularité, conformément à l'article 235bis du Code d'instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Régularité de la procédure - Internement prononcé par la juridiction d'instruction - Appel - Chambre des mises en accusation - Requête du ministère public tendant à la confirmation de l'ordonnance - Réquisition ultérieure visant un examen de la régularité, conformément à l'article 235bis du Code d'instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Internement prononcé par la juridiction d'instruction - Appel - Chambre des mises en accusation - Requête du ministère public tendant à la confirmation de l'ordonnance - Réquisition ultérieure visant un examen de la régularité, conformément à l'article 235bis du Code d'instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Appel de l'ordonnance d'internement - Requête du ministère public tendant à la confirmation de l'ordonnance - Réquisition ultérieure visant un examen de la régularité, conformément à l'article 235bis du Code d'instruction criminelle

De partijen kunnen worden ingelicht over een aanpassing van een telastlegging door middel van een vordering van het openbaar ministerie en zijn aldus in de mogelijkheid om daarover desgewenst verweer te voeren; het is niet vereist dat de partijen uitdrukkelijk door het openbaar ministerie of de rechter worden uitgenodigd om verweer te voeren.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Aanpassing van een telastlegging - Inlichten van de partijen - Vordering van het openbaar ministerie overeenkomstig artikel 235bis Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Aanpassing van een telastlegging - Inlichten van de partijen - Vordering van het openbaar ministerie overeenkomstig artikel 235bis Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte

Indien een partij in een conclusie haar verweer beperkt tot een bepaald aspect van de zaak en zichzelf een voorbehoud verleent om pas na de beslissing betreffende dat ene aspect over de andere elementen te concluderen, bindt dit voorbehoud de rechter niet en moet hij zich er niet over uitspreken, tenzij hij zou hebben aangegeven dat het debat werd beperkt tot dat ene aspect.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Verweer door partij in conclusie beperkt tot een bepaald aspect - Voorbehoud voor de andere aspecten - Draagwijdte voor de rechter

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Verweer door partij in conclusie beperkt tot een bepaald aspect - Voorbehoud voor de andere aspecten - Draagwijdte voor de rechter

Les parties peuvent être informées de l'adaptation d'une prévention par le biais d'un réquisitoire du ministère public et elles sont donc en mesure, si elles le souhaitent, d'y opposer leur défense; il n'est pas requis que les parties soient expressément invitées par le ministère public ou par le juge à opposer leur défense.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Adaptation d'une prévention - Information des parties - Réquisition du ministère public, conformément à l'article 235bis du Code d'instruction criminelle - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Adaptation d'une prévention - Information des parties - Réquisition du ministère public, conformément à l'article 235bis du Code d'instruction criminelle - Portée

Lorsqu'une partie limite sa défense, dans ses conclusions, à un certain aspect de la cause et s'accorde une réserve afin de ne conclure sur les autres éléments qu'après la décision rendue sur ce premier aspect, cette réserve ne lie pas le juge qui ne doit pas se prononcer à cet égard, à moins qu'il ait indiqué que les débats se limitaient à ce premier aspect.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Défense d'une partie limitée, dans ses conclusions, à un certain aspect - Réserve pour les autres aspects - Portée pour le juge

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Défense d'une partie limitée, dans ses conclusions, à un certain aspect - Réserve pour les autres aspects - Portée pour le juge

P.15.0236.F

11 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150311.1](#)

AC nr. ...

Artikel 96 Wet Strafvordering staat het slachtoffer niet toe om cassatieberoep in te stellen tegen de vonnissen van de strafvorderingsrechtbank (1). (1) Cass. 28 augustus 2012, AR P.12.1454.F, AC 2012, nr. 439.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Allerlei - Strafvorderingsrechtbank - Beslissing - Cassatieberoep van het slachtoffer - Ontvankelijkheid

L'article 96 de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique des personnes condamnées n'autorise pas la victime à se pourvoir contre les jugements du tribunal de l'application des peines (1). (1) Cass. 28 août 2012, RG P.12.1454.F, Pas. 2012, n° 439.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Divers - Tribunal de l'application des peines - Décision - Pourvoi de la victime - Recevabilité

- Art. 96 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

STRAFUITVOERING - Strafvueroeringsrechtbank - Beslissing - Cassatieberoep - Personen door wie cassatieberoep kan worden ingesteld - Slachtoffer

- Art. 96 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Het subjectieve belang om de vernietiging van een beslissing te verkrijgen, kan niet volstaan om de ontvankelijkheid te rechtvaardigen van het cassatieberoep dat buiten de door de wet toegestane gevallen ingesteld wordt.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Algemeen - Persoon die een subjectief belang heeft om de vernietiging te verkrijgen

Zelfs na burgerlijke partijstelling is het slachtoffer niet wettelijk betrokken bij het bepalen van de aard en de maat van de straf, noch bij de tenuitvoerlegging ervan; hoewel het slachtoffer het recht heeft om bepaalde informatie met betrekking tot de rechtspleging te verkrijgen, en gehoord wordt op de zitting van de strafuitvoeringsrechtbank, is het slachtoffer geen partij voor dat rechtscollege (1). (1) Cass. 28 augustus 2012, AR P.12.1454.F, AC 2012, nr. 439.

STRAFUITVOERING - Strafvueroeringsrechtbank - Rechtspleging - Slachtoffer - Hoedanigheid - Partij

- Artt. 3, 53 en 58, § 1 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

- Art. 96 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Décision - Pourvoi en cassation - Personnes ayant la qualité pour se pourvoir - Victime

- Art. 96 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

L'intérêt subjectif d'obtenir la cassation d'une décision ne saurait suffire à justifier la recevabilité du pourvoi formé en dehors des cas où la loi autorise l'introduction d'un tel recours.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Généralités - Personne ayant un intérêt subjectif d'obtenir la cassation

Même quand elle s'est constituée partie civile, la victime n'est légalement concernée ni par la détermination de la nature et du taux de la peine ni par son exécution; bien qu'elle ait le droit d'obtenir certaines informations relatives à la procédure et soit entendue à l'audience du tribunal de l'application des peines, la victime n'est pas partie devant cette juridiction (1). (1) Cass. 28 août 2012, RG P.12.1454.F, Pas. 2012, n° 439

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Procédure - Victime - Qualité - Partie

- Art. 3, 53 et 58, § 1er L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

P.15.0241.F

27 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150527.3](#)

AC nr. ...

Uit de enkele omstandigheid dat de wet ten aanzien van alle rechtzoekenden dezelfde voorwaarden bepaalt om hoger beroep in te stellen, ongeacht hun verblijfplaats of hun nationaliteit, kan geen discriminatie in de zin van artikel 14 EVRM worden afgeleid.

De la seule circonstance que la loi prévoit les mêmes conditions d'appel à l'égard de l'ensemble des justiciables quel que soit leur lieu de résidence ou leur nationalité, il ne peut se déduire une discrimination au sens de l'article 14 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Termijn - Op tegenspraak gewezen beslissing - Termijn om hoger beroep in te stellen - Identieke voorwaarden ten aanzien van alle rechtzoekenden - Gevolg - Verdrag Rechten van de Mens - Artikel 14 - Verbod op discriminatie

- Artt. 6.1 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 203, § 1 Wetboek van Strafvordering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 14 - Verbod op discriminatie - Strafzaken - Op tegenspraak gewezen beslissing - Termijn om hoger beroep in te stellen - Identieke voorwaarden ten aanzien van alle rechtzoekenden

- Art. 6.1 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 203, § 1 Wetboek van Strafvordering

Artikel 203, §1, Wetboek van Strafvordering legt de rechtzoekende die in het buitenland verblijft geen termijn op die onmogelijk kan worden nageleefd, door te bepalen dat de termijn van vijftien dagen om hoger beroep in te stellen ingaat vanaf de dag van de uitspraak van de op tegenspraak gewezen beslissing en zonder in dat geval in de betekening daarvan te voorzien; die bepaling schendt bijgevolg de artikelen 6 en 13 EVRM niet.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel - Strafzaken - Op tegenspraak gewezen beslissing - Termijn om hoger beroep in te stellen - Vijftien dagen te rekenen van de uitspraak - Ontstentenis van betekening van de beslissing - Rechtzoekende met verblijfplaats in het buitenland

- Artt. 6.1 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 203, § 1 Wetboek van Strafvordering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Strafzaken - Op tegenspraak gewezen beslissing - Termijn om hoger beroep in te stellen - Vijftien dagen te rekenen van de uitspraak - Ontstentenis van betekening van de beslissing - Rechtzoekende met verblijfplaats in het buitenland

- Artt. 6.1 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 203, § 1 Wetboek van Strafvordering

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Termijn -

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Délai - Décision contradictoire - Délai d'appel - Conditions identiques à l'égard de l'ensemble des justiciables - Conséquence - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 14 - Interdiction de discrimination

- Art. 6, § 1er et 13 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 203, § 1er Code d'Instruction criminelle

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 14 - Interdiction de discrimination - Matière répressive - Décision contradictoire - Délai d'appel - Conditions identiques à l'égard de l'ensemble des justiciables

- Art. 6, § 1er et 13 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 203, § 1er Code d'Instruction criminelle

L'article 203, § 1er, du Code d'instruction criminelle n'impose pas au justiciable résidant à l'étranger un délai impossible à respecter en disposant que le délai d'appel de quinze jours prend cours à compter de la prononciation de la décision contradictoire, et sans en prévoir dans ce cas la signification; cette disposition ne viole dès lors pas les articles 6 et 13 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 13 - Droit à un recours effectif - Matière répressive - Décision contradictoire - Délai d'appel - Quinze jours à compter de la prononciation - Pas de signification de la décision - Justiciable résidant à l'étranger

- Art. 6, § 1er et 13 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 203, § 1er Code d'Instruction criminelle

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Matière répressive - Décision contradictoire - Délai d'appel - Quinze jours à compter de la prononciation - Pas de signification de la décision - Justiciable résidant à l'étranger

- Art. 6, § 1er et 13 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 203, § 1er Code d'Instruction criminelle

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Délai - Décision contradictoire - Délai

Op tegenspraak gewezen beslissing - Termijn om hoger beroep in te stellen - Vijftien dagen te rekenen van de uitspraak - Ontstentenis van betekening van de beslissing - Rechtzoekende met verblijfplaats in het buitenland - Gevolg - Verdrag Rechten van de Mens - Artikel 6.1 - Recht op een eerlijk proces

- Artt. 6.1 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 203, § 1 Wetboek van Strafvordering

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Termijn - Op tegenspraak gewezen beslissing - Termijn om hoger beroep in te stellen - Vijftien dagen te rekenen van de uitspraak - Ontstentenis van betekening van de beslissing - Rechtzoekende met verblijfplaats in het buitenland - Gevolg - Verdrag Rechten van de Mens - Artikel 13 - Recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel

- Artt. 6.1 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 203, § 1 Wetboek van Strafvordering

De rechter oordeelt in feite over het bestaan van onoverkomelijke dwaling en het Hof gaat na of hij uit zijn onaantastbare vaststellingen zijn beslissing naar recht heeft kunnen afleiden (1). (1) Zie Cass. 22 januari 2000, AR P.98.0284.N, AC 2000, nr. 64.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Op tegenspraak gewezen beslissing - Laattijdig hoger beroep - Niet-ontvankelijkheid - Onoverkomelijke dwaling - Feitelijke beoordeling door de feitenrechter

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Termijn - Op tegenspraak gewezen beslissing - Laattijdig hoger beroep - Niet-ontvankelijkheid - Onoverkomelijke dwaling - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

De bepalingen van het EVRM verbieden de Staten die partij zijn bij het Verdrag niet om de in het intern recht bepaalde rechtsmiddelen gepaard te doen gaan met voorwaarden voor de uitoefening ervan, voor zover die het wezen ervan niet in het gedrang brengen.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Staten die partij zijn - Intern recht - Rechtsmiddelen - Toepassingsvoorwaarden - Overeenstemming

- Artt. 6.1 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

d'appel - Quinze jours à compter de la prononciation - Pas de signification de la décision - Justiciable résidant à l'étranger - Conséquence - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6, § 1er - Droit à un procès équitable

- Art. 6, § 1er et 13 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 203, § 1er Code d'Instruction criminelle

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Délai - Décision contradictoire - Délai d'appel - Quinze jours à compter de la prononciation - Pas de signification de la décision - Justiciable résidant à l'étranger - Conséquence - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 13 - Droit à un recours effectif

- Art. 6, § 1er et 13 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 203, § 1er Code d'Instruction criminelle

Le juge apprécie en fait l'existence d'une erreur invincible, la Cour vérifiant si, de ses constatations souveraines, il a pu légalement déduire sa décision (1). (1) Voir Cass. 22 janvier 2000, RG P.98.0284.N, Pas. 2000, n° 64.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Appréciation souveraine par le juge du fond - Décision contradictoire - Appel tardif - Irrecevabilité - Erreur invincible - Appréciation en fait par le juge du fond

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Délai - Décision contradictoire - Appel tardif - Irrecevabilité - Erreur invincible - Appréciation souveraine par le juge du fond

Les dispositions de la Convention européenne des droits de l'homme et des libertés fondamentales n'interdisent pas aux États qui en sont parties d'assortir les voies de recours prévues en droit interne de conditions d'exercice, pour autant qu'elles n'en compromettent pas la substance.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Etats parties - Droit interne - Voies de recours - Conditions d'exercice - Conformité

- Art. 6, § 1er et 13 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel - Staten die partij zijn - Intern recht - Rechtsmiddelen - Toepassingsvoorwaarden - Overeenstemming

- Artt. 6.1 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 13 - Droit à un recours effectif - Etats parties - Droit interne - Voies de recours - Conditions d'exercice - Conformité

- Art. 6, § 1er et 13 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

P.15.0245.F

7 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151007.3](#)

AC nr. ...

In tegenstelling tot de punten 3°, 5° en 6° van artikel 46, § 1, Arbeidsongevallenwet, is punt 7° van dat artikel alleen van toepassing op de werkgever; het arrest, dat de burgerlijke aansprakelijkheid grondt op artikel 46, § 1, 7°, zonder de hoedanigheid van werkgever van het slachtoffer te verlenen, verantwoordt zijn beslissing niet naar recht.

ARBEIDSONGEVAL - Aansprakelijkheid - Werknemer - Werkgever - Vordering inzake burgerlijke aansprakelijkheid - Welzijn van de werknemers - Aansprakelijkheid - Werkgever

Contrairement aux 3°, 5° et 6° du § 1er de l'article 46 de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail, le 7° du § 1er de l'article 46 de la loi du 10 avril 1971 n'est applicable qu'à l'employeur; l'arrêt, qui fonde la responsabilité civile sur la base du § 1er, 7°, de l'article 46, sans avoir reconnu la qualité d'employeur vis-à-vis de la victime, ne justifie pas légalement sa décision.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Responsabilité - Travailleur. employeur - Action en responsabilité civile - Bien-être des travailleurs - Responsabilité - Employeur

P.15.0257.N

10 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150310.6](#)

AC nr. ...

Ingeval van herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling oordeelt de strafuitvoeringsrechtbank overeenkomstig artikel 68, §5, tweede lid, Wet Strafwetgeving onaantastbaar in feite voor welke periode de proeftijd goed is verlopen rekening houdend met de inspanning die de veroordeelde heeft geleverd om de hem opgelegde voorwaarden te respecteren en bij afwezigheid van een daartoe strekkende conclusie moet de strafuitvoeringsrechtbank de overeenkomstig dat artikel genomen beslissing met betrekking tot de goed verlopen proeftijd niet nader motiveren (1). (1) Cass. 30 maart 2010, AR P.10.0431.N, AC 2010, nr. 232; Cass. 19 december 2012, AR P.12.1931.F, AC 2012, nr. 702; zie D. VANDERMEERSCH, Le nouveau statut externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et les tribunaux d'application des peines, Akten van het colloquium georganiseerd op 9 februari 2007 door "l'Institut des droits de l'homme du barreau de Bruxelles" met als titel "Le nouveau droit des peines", collectie Droit et Justice, nr. 73, Bruylant, 2007, p. 297.

Conformément à l'article 68, § 5, alinéa 2, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, s'il y a révocation de la libération conditionnelle, le tribunal de l'application des peines détermine en fait, de manière souveraine, la partie du délai d'épreuve qui s'est bien déroulée, compte tenu des efforts fournis par le condamné pour respecter les conditions qui lui étaient imposées, et, à défaut de conclusions en ce sens, le tribunal de l'application des peines n'est pas tenu de motiver plus avant la décision prise conformément audit article concernant le bon déroulement du délai d'épreuve (1). (1) Cass. 30 mars 2010, RG P.10.0431.N, Pas. 2010, n° 232; Cass. 19 décembre 2012, RG P.12.1931.F, Pas. 2012, n° 702; voir D. VANDERMEERSCH, Le nouveau statut externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et les tribunaux d'application des peines, Actes du colloque organisé le 9 février 2007 par l'Institut des droits de l'homme du barreau de Bruxelles, ayant pour titre 'Le nouveau droit des peines', collection Droit et Justice, n° 73, Bruylant, 2007, p. 297.

RECHTBANKEN - Strafzaken - Allerlei - Strafwetgeving - Herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling - Verplichting om het gedeelte van de vrijheidsstraf dat nog moet worden ondergaan te bepalen - Aftrek van een gedeelte van de proeftijd - Mate waarin wordt afgetrokken - Onaantastbare beoordeling

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Strafwetgeving - Herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling - Verplichting om het gedeelte van de vrijheidsstraf dat nog moet worden ondergaan te bepalen - Aftrek van een gedeelte van de proeftijd - Mate waarin wordt afgetrokken - Onaantastbare beoordeling - Motivering

STRAFWETGEVING - Strafwetgeving - Herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling - Verplichting om het gedeelte van de vrijheidsstraf dat nog moet worden ondergaan te bepalen - Aftrek van een gedeelte van de proeftijd - Mate waarin wordt afgetrokken - Onaantastbare beoordeling

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Allerlei - Strafwetgeving - Herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling - Verplichting om het gedeelte van de

TRIBUNAUX - Matière répressive - Divers - Tribunal de l'application des peines - Révocation de la libération conditionnelle - Obligation de déterminer la partie de la peine privative de liberté encore à subir - Imputation d'une partie du délai d'épreuve - Mesure de l'imputation - Appréciation souveraine

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Tribunal de l'application des peines - Révocation de la libération conditionnelle - Obligation de déterminer la partie de la peine privative de liberté encore à subir - Imputation d'une partie du délai d'épreuve - Mesure de l'imputation - Appréciation souveraine - Motivation

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Révocation de la libération conditionnelle - Obligation de déterminer la partie de la peine privative de liberté encore à subir - Imputation d'une partie du délai d'épreuve - Mesure de l'imputation - Appréciation souveraine

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Divers - Tribunal de l'application des peines - Révocation de la libération conditionnelle - Obligation de déterminer la partie de la peine

vrijheidsstraf dat nog moet worden ondergaan te bepalen - Aftrek van een gedeelte van de proeftijd - Mate waarin wordt afgetrokken - Onaantastbare beoordeling

privative de liberté encore à subir - Imputation d'une partie du délai d'épreuve - Mesure de l'imputation - Appréciation souveraine

P.15.0262.F

3 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150603.6](#)

AC nr. ...

Vermits de cassatieprocedure wordt ingeleid met de verklaring van cassatieberoep, is het de datum van die verklaring die het toepassingsgebied bepaalt van de nieuwe artikelen van het Wetboek van Strafvordering, voortvloeiend uit de wet van 14 februari 2014 met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie, die in werking is getreden op 1 februari 2015, en niet de datum van de bestreden beslissing.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Wetten op de rechtspleging - Strafzaken - Wet 14 februari 2014 - Vaststelling van het toepassingsgebied van de nieuwe bepalingen - Datum van de verklaring van cassatieberoep

- Artt. 2 en 3 Gerechtelijk Wetboek

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Algemeen - Wet 14 februari 2014 - Werking in de tijd - Vaststelling van het toepassingsgebied van de nieuwe bepalingen - Datum van de verklaring van cassatieberoep

- Artt. 2 en 3 Gerechtelijk Wetboek

Aangezien het niet werd betekend aan de partijen waartegen het is gericht, is het cassatieberoep dat op 4 februari 2015 werd ingesteld, dus na de inwerkingtreding van het nieuwe artikel 427 Wetboek van Strafvordering, niet ontvankelijk.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Wet 14 februari 2014 - Cassatieberoep ingesteld na inwerkingtreding van de wet - Gebrek aan betekening van het cassatieberoep aan de partijen waartegen het is gericht - Ontvankelijkheid

Dès lors que la procédure en cassation s'engage au moment de la déclaration de pourvoi, c'est la date de celle-ci qui détermine le champ d'application des nouvelles dispositions du Code d'instruction criminelle résultant de la loi du 14 février 2014 relative à la procédure devant la Cour de cassation en matière pénale, entrée en vigueur le 1er février 2015, et non la date de la décision attaquée.

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Lois de procédure - Matière répressive - Loi du 14 février 2014 - Détermination du champ d'application des nouvelles dispositions - Moment de la déclaration de pourvoi

- Art. 2 et 3 Code judiciaire

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Généralités - Loi du 14 février 2014 - Application dans le temps - Détermination du champ d'application des nouvelles dispositions - Moment de la déclaration de pourvoi

- Art. 2 et 3 Code judiciaire

N'ayant pas été signifié aux parties contre lesquelles il est dirigé, le pourvoi en cassation formé le 4 février 2015, soit après l'entrée en vigueur, le 1er février 2015, du nouvel article 427 du Code d'instruction criminelle, est irrecevable.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Loi du 14 février 2014 - Pourvoi postérieur à l'entrée en vigueur de la loi - Défaut de signification du pourvoi aux parties contre lesquelles il est dirigé - Recevabilité

P.15.0263.N

2 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150602.7](#)

AC nr. ...

De controle op de regelmatigheid van de toegepaste bijzondere opsporingsmethode infiltratie en observatie gebeurt eensdeels aan de hand van een vertrouwelijk dossier, waartoe alleen de procureur des Konings toegang heeft, en waarvan de onderzoeksrechter en de kamer van inbeschuldigingstelling inzage kunnen nemen, anderdeels aan de hand van de limitatief in de artikelen 47septies en 47novies Wetboek van Strafvordering opgesomde stukken die aan het strafdossier worden gevoegd en waarvan de partijen en de vonnisrechter kennis kunnen nemen.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden

- Artt. 47septies, 47novies en 235ter Wetboek van Strafvordering

De politieambtenaren en het openbaar ministerie worden geacht loyaal op te treden en het komt aan de partijen toe aannemelijk te maken dat de politie en het openbaar ministerie voor hen relevante informatie niet hebben opgenomen of laten opnemen in een proces-verbaal en dat dit hun recht van verdediging heeft geschaad; de rechter oordeelt daarover onaantastbaar in feite.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Optreden van politie en openbaar ministerie - Vermoeden van loyaliteit - Weerlegging
OPENBAAR MINISTERIE - Optreden - Vermoeden van loyaliteit - Weerlegging - Voorwaarde - Beoordeling door de rechter - Aard

POLITIE - Optreden - Vermoeden van loyaliteit - Weerlegging - Voorwaarde - Beoordeling door de rechter - Aard

Le contrôle de la régularité de la méthode particulière de recherche d'infiltration et d'observation mise en œuvre s'opère, d'une part, à la lumière du dossier confidentiel auquel seul le procureur du Roi a accès et que le juge d'instruction et la chambre des mises en accusation peuvent consulter, et, d'autre part, à la lumière des pièces limitativement énumérées aux articles 47septies et 47novies du Code d'instruction criminelle annexées au dossier répressif et dont les parties et la juridiction de jugement peuvent prendre connaissance.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la mise en oeuvre des méthodes particulières de recherche

- Art. 47septies, 47novies et 235ter Code d'Instruction criminelle

Les fonctionnaires de police et le ministère public sont censés intervenir loyalement et il appartient aux parties de rendre admissible que la police et le ministère public n'ont, selon elles, pas mentionné ou fait mentionner les informations pertinentes dans un procès-verbal et cela, au préjudice de leurs droits de défense; le juge se prononce souverainement en fait à cet égard.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Intervention de la police et du ministère public - Présomption de loyauté - Renversement

MINISTERE PUBLIC - Intervention - Présomption de loyauté - Renversement - Condition - Appréciation par le juge - Nature

POLICE - Intervention - Présomption de loyauté - Renversement - Condition - Appréciation par le juge - Nature

Het staat aan de politieambtenaren die met schriftelijke machtiging van het openbaar ministerie een proactief onderzoek voeren, om indien dit onderzoek concrete informatie oplevert over een in de tijd en in de ruimte bepaalde misdrijf, onder de verantwoordelijkheid van het openbaar ministerie, daarover proces-verbaal op te stellen overeenkomstig artikel 40 Wet Politieambt, daders te vatten en bewijzen te verzamelen; slechts die informatie die relevant is met betrekking tot het misdrijf waarvoor dit proces-verbaal wordt opgesteld, moet worden vermeld en informatie die geen betrekking heeft op dit misdrijf moet niet worden vermeld.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Proactief onderzoek - Opstellen van een proces-verbaal - Verplichting - Voorwaarde - Informatie te vermelden in het proces-verbaal

- Art. 28bis, § 2 Wetboek van Strafvordering
- Art. 40 Wet 5 aug. 1992 op het politieambt

POLITIE - Proactief onderzoek - Opstellen van een proces-verbaal - Verplichting - Voorwaarde - Informatie te vermelden in het proces-verbaal

- Art. 28bis, § 2 Wetboek van Strafvordering
- Art. 40 Wet 5 aug. 1992 op het politieambt

Uit de samenhang van de artikelen 28bis, § 2, laatste zin, 47septies en 47novies Wetboek van Strafvordering, volgt dat bij het gebruik van bijzondere opsporingsmethoden in het kader van proactieve recherche tegelijk moet voldaan zijn aan de wettelijke voorwaarden die gelden voor het proactief rechercheren en aan deze die gelden voor de ingezette bijzondere opsporingsmethode.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Gebruik van bijzondere opsporingsmethoden in proactieve recherche - Wettelijke voorwaarden

- Artt. 28bis, § 2, laatste zin, 47septies en 47novies Wetboek van Strafvordering

Il appartient aux fonctionnaires de police autorisés par écrit par le ministère public à procéder à une enquête proactive, si celle-ci révèle des informations concrètes sur une infraction déterminée dans le temps et dans l'espace, de dresser à ce propos, sous la responsabilité du ministère public, un procès-verbal, conformément à l'article 40 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police, d'arrêter les auteurs et de recueillir des preuves; seules ces informations pertinentes en ce qui concerne l'infraction faisant l'objet dudit procès-verbal doivent être mentionnées et non celles qui ne concernent pas cette infraction.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Actes d'information - Enquête proactive - Rédaction d'un procès-verbal - Obligation - Condition - Informations à mentionner dans le procès-verbal

- Art. 28bis, § 2 Code d'Instruction criminelle
- Art. 40 L. du 5 août 1992

POLICE - Enquête proactive - Rédaction d'un procès-verbal - Obligation - Condition - Informations à mentionner dans le procès-verbal

- Art. 28bis, § 2 Code d'Instruction criminelle
- Art. 40 L. du 5 août 1992

Il résulte de la combinaison des articles 28bis, § 2, dernière phrase, 47septies et 47novies du Code d'instruction criminelle que la mise en œuvre de méthodes particulières de recherche dans le cadre d'une enquête proactive doit satisfaire à la fois aux conditions légales valables pour les recherches proactives et à celles valables pour la mise en œuvre de la méthode particulière de recherche.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Méthode particulières de recherche - Mise en oeuvre des méthodes particulières en cas de recherche proactive - Conditions légales

- Art. 28bis, § 2, dernière phrase, 47septies et 47novies Code d'Instruction criminelle

Artikel 235ter, §2, derde lid, Wetboek van Strafvordering laat de kamer van inbeschuldigingstelling toe ambtshalve de onderzoeksrechter en de BTS-officier afzonderlijk en buiten de aanwezigheid van de partijen te horen; de partijen kunnen zich daartegen niet verzetten.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Horen van onderzoeksrechter en BTS-officier - Afzonderlijk en buiten de aanwezigheid van de partijen

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Horen van onderzoeksrechter en BTS-officier - Afzonderlijk en buiten de aanwezigheid van de partijen

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Horen van onderzoeksrechter en BTS-officier - Afzonderlijk en buiten de aanwezigheid van de partijen

De aan de kamer van inbeschuldigingstelling opgedragen controle van de bijzondere opsporingsmethode infiltratie overeenkomstig de artikelen 189ter en 235ter Wetboek van Strafvordering heeft niet alleen betrekking op de infiltratie door politieambtenaren als bedoeld door artikel 47octies, §1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, maar ook op een infiltratie waarbij een beroep wordt gedaan op een burger overeenkomstig artikel 47octies, §1, tweede lid, Wetboek van Strafvordering.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Infiltratie - Burger - Toepassing

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Infiltratie - Burger - Toepassing

L'article 235ter, § 2, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle autorise la chambre des mises en accusation d'entendre d'office le juge d'instruction et l'officier BTS séparément et en l'absence des parties; les parties ne peuvent s'y opposer.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Méthodes particulières de recherche - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Audition du juge d'instruction et de l'officier-BTS - Séparément et en l'absence des parties

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Méthodes particulières de recherche - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Audition du juge d'instruction et de l'officier-BTS - Séparément et en l'absence des parties

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Chambre des mises en accusation - Méthodes particulières de recherche - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Audition du juge d'instruction et de l'officier-BTS - Séparément et en l'absence des parties

Le contrôle de la méthode particulière de recherche d'infiltration confié à la chambre des mises en accusation, conformément aux articles 189ter et 235ter du Code d'instruction criminelle, concerne non seulement l'infiltration par les fonctionnaires de police visée à l'article 47octies, § 1er, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, mais également une infiltration pour laquelle il est fait appel à un civil, conformément à l'article 47octies, § 1er, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Méthodes particulières de recherche - Chambre des mises en accusation - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Infiltration - Civil - Application

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Méthodes particulières de recherche - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Infiltration - Civil - Application

De door artikel 1107, derde lid, Gerechtelijk Wetboek bedoelde antwoordnoot laat uitsluitend toe te antwoorden op de door het openbaar ministerie genomen conclusie; deze noot mag geen toelichting noch een uitbreiding inhouden van de eerder in de memorie aangevoerde middelen.

CASSATIE - Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Openbaar ministerie bij het Hof - Conclusies - Antwoordnoot

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Nieuw middel - Openbaar ministerie bij het Hof van Cassatie - Conclusies - Antwoordnoot

La note en réponse visée à l'article 1107, alinéa 3, du Code judiciaire permet exclusivement de répondre aux conclusions prises par le ministère public; cette note ne peut impliquer ni une explication ni une extension des moyens préalablement exposés dans le mémoire.

CASSATION - Généralités. mission et raison d'être de la cour de cassation. nature de l'instance en cassation - Ministère public près la Cour - Conclusions - Note en réponse

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Moyen nouveau - Ministère public près la Cour de cassation - Conclusions - Note en réponse

De kamer van inbeschuldigingstelling die uitspraak doet bij toepassing van de artikelen 189ter en 235ter Wetboek van Strafvordering, onderzoekt uitsluitend aan de hand van het vertrouwelijk dossier of de grondrechten van de beklaagden bij de aanwending van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie niet op ontoelaatbare wijze zijn miskend; haar uitspraak heeft enkel een behoedend karakter en alhoewel haar beslissing van gerechtelijke aard is, treedt zij niet op als vonnisgerecht, maar als onderzoeksgerecht (1). (1) Zie Cass. 14 september 2010, AR P.10.1068.N, AC 2010, nr. 519.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Omvang - Arrest - Aard

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Omvang - Arrest - Aard

La chambre des mises en accusation qui se prononce en application des articles 189ter et 235ter du Code d'instruction criminelle, examine à la seule lumière du dossier confidentiel s'il n'y a pas eu violation inadmissible des droits fondamentaux des prévenus lors de la mise en œuvre des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration; sa décision n'a valeur que de garantie et, même si celle-ci revêt également un caractère juridique, la chambre des mises en accusation n'intervient pas en tant que juridiction de jugement, mais en tant que juridiction d'instruction (1). (1) Voir Cass. 14 septembre 2010, RG P.10.1068.N, Pas. 2010, n° 519.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Méthodes particulières de recherche - Chambre des mises en accusation - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Etendue - Arrêt - Nature

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Méthodes particulières de recherche - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Etendue - Arrêt - Nature

Er bestaat geen algemeen rechtsbeginsel van tegenspraak in strafzaken te onderscheiden van het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging (1). (1) Zie Cass. 21 mei 2014, AR P.14.0094.F, AC 2014, nr. 366.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Recht van verdediging - Tegenspraak - Onderscheid

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Strafzaken - Recht van verdediging - Tegenspraak - Onderscheid

Il n'existe pas de principe général du droit du contradictoire en matière répressive qui se distinguerait du principe général du droit relatif au respect des droits de la défense (1). (1) Voir Cass. 21 mai 2014, RG P.14.0094.F, Pas. 2014, n° 366.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Droits de la défense - Contradiction - Distinction

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Matière répressive - Droits de la défense - Contradiction - Distinction

Het openbaar ministerie bij het Hof is niet verplicht een schriftelijke conclusie te nemen en geen enkele wetsbepaling of algemeen rechtsbeginsel verleent aan partijen het recht op een kopie van de schriftelijke voorbereiding van het openbaar ministerie dat mondeling concludeert; geen miskenning van het recht van verdediging met inbegrip van het recht op tegenspraak kan worden afgeleid uit de omstandigheid dat het openbaar ministerie bij het Hof bij het mondeling concluderen een geschreven nota snel zou hebben voorgelezen want die omstandigheid, zo zij zich zou hebben voorgedaan, geldt immers voor alle partijen en ook voor het Hof en belet bovendien de partijen niet kennis te nemen van het standpunt van het openbaar ministerie (1). (1) Zie Cass. 3 maart 2009, AR P.09.0079.N, AC 2009, nr. 169.

CASSATIE - Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Openbaar ministerie bij het Hof - Zitting - Mondelinge conclusie - Wijze

CASSATIE - Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Openbaar ministerie bij het Hof - Conclusies - Schriftelijke conclusies - Verplichting

CASSATIE - Algemeen - Opdracht en bestaansreden van het hof - Aard van het cassatiegeding - Openbaar ministerie bij het Hof - Conclusies - Mondelinge conclusie - Schriftelijke voorbereiding - Mededeelbaarheid

OPENBAAR MINISTERIE - Openbaar ministerie bij het Hof van Cassatie - Conclusies - Mondelinge conclusie - Schriftelijke voorbereiding - Mededeelbaarheid

OPENBAAR MINISTERIE - Openbaar ministerie bij het Hof van Cassatie - Conclusies - Schriftelijke conclusies - Verplichting

OPENBAAR MINISTERIE - Openbaar ministerie bij het Hof van Cassatie - Zitting - Mondelinge conclusie - Wijze

RECHT VAN VERDEDIGING - Allerlei - Openbaar ministerie bij het Hof van Cassatie - Zitting - Mondelinge conclusie - Wijze

Le ministère public près la Cour n'est pas tenu de prendre des conclusions écrites et aucune disposition légale ni principe général du droit ne confère aux parties le droit d'obtenir copie des notes préparatoires écrites du ministère public qui conclut oralement; aucune violation des droits de la défense, en ce compris le droit au contradictoire, ne saurait être déduite de la circonstance que le ministère public près la Cour aurait, lors de ses conclusions orales, rapidement lu à voix haute une note écrite, car cette circonstance, si elle devait s'être produite, vaut en effet pour toutes les parties et également pour la Cour et, de surcroît, n'empêche pas les parties de prendre connaissance du point de vue du ministère public (1). (1) Cass. 3 mars 2009, RG P.09.0079.N, Pas. 2009, n° 169.

CASSATION - Généralités. mission et raison d'être de la cour de cassation. nature de l'instance en cassation - Ministère public près la Cour - Audience - Conclusions orales - Mode

CASSATION - Généralités. mission et raison d'être de la cour de cassation. nature de l'instance en cassation - Ministère public près la Cour - Conclusions - Conclusions écrites - Obligation

CASSATION - Généralités. mission et raison d'être de la cour de cassation. nature de l'instance en cassation - Ministère public près la Cour - Conclusions - Conclusions orales - Notes préparatoires écrites - Communication

MINISTERE PUBLIC - Ministère public près la Cour de cassation - Conclusions - Conclusions orales - Notes préparatoires écrites - Communication

MINISTERE PUBLIC - Ministère public près la Cour de cassation - Conclusions - Conclusions écrites - Obligation

MINISTERE PUBLIC - Ministère public près la Cour de cassation - Audience - Conclusions orales - Mode

DROITS DE LA DEFENSE - Divers - Ministère public près la Cour de cassation - Audience - Conclusions orales - Mode

Het recht op een eerlijk proces en de aan het openbaar ministerie door artikel 28bis, §3, tweede lid, Wetboek van Strafvordering opgelegde verplichting te waken over de wettigheid van de bewijsmiddelen en de loyaliteit waarmee ze worden verzameld, houden niet in dat het openbaar ministerie bij de toepassing van artikel 235ter Wetboek van Strafvordering de partijen moet verwittigen dat de onderzoeksrechter en de BTS-officier zich ter beschikking houden.

OPENBAAR MINISTERIE - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Ter beschikking houden van onderzoeksrechter en BTS-officier - Verwittiging partijen door openbaar ministerie - Toepassing - Verplichting te waken voor de wettigheid van de bewijsmiddelen en de loyaliteit waarmee ze worden ingezameld - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Ter beschikking houden van onderzoeksrechter en BTS-officier - Verwittiging partijen door openbaar ministerie - Toepassing

Indien de rechtbank de kamer van inbeschuldigingstelling overeenkomstig artikel 189ter, eerste lid, Wetboek van Strafvordering gelast met de controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie wegens het aan het licht komen van concrete gegevens met betrekking tot een beweerd gebruik van een burgerinfiltrant, mag het openbaar ministerie de met de beweerde burgerinfiltratie verband houdende informatie aan het vertrouwelijk dossier toevoegen; pas op die wijze kan de kamer van inbeschuldigingstelling de haar krachtens de artikelen 189ter en 235ter Wetboek van Strafvordering opgedragen controleopdracht, die ook inhoudt dat zij geen gewag mag maken van de in artikel 235ter, §4, Wetboek van Strafvordering vermelde gegevens, zinvol uitoefenen.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Nieuwe gegevens na de controle - Voeging informatie aan

Le droit à un procès équitable et l'obligation imposée au ministère public par l'article 28bis, § 3, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle de veiller à la légalité des moyens de preuve ainsi qu'à la loyauté avec laquelle ils sont rassemblés, n'impliquent pas que le ministère public soit tenu, en application de l'article 235ter du Code d'instruction criminelle, d'avertir les parties que le juge d'instruction et l'officier BTS se tiennent à disposition.

MINISTERE PUBLIC - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Juge d'instruction et officier BTS se tenant à disposition - Avertissement aux parties par le ministère public - Application - Obligation de veiller à la légalité des moyens de preuve ainsi qu'à la loyauté avec laquelle ils sont rassemblés - Chambre des mises en accusation - Méthodes particulières de recherche

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Chambre des mises en accusation - Méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Juge d'instruction et officier BTS se tenant à disposition - Avertissement aux parties par le ministère public - Application

Lorsque, conformément à l'article 189ter, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, le tribunal charge la chambre des mises en accusation du contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration en raison de la mise en lumière d'éléments concrets concernant le prétendu recours à un infiltrant, le ministère public peut joindre au dossier confidentiel les informations relatives à la prétendue infiltration; ce n'est que de cette manière que la chambre des mises en accusation peut pleinement exercer sa mission de contrôle qui lui incombe en vertu des articles 189ter et 235ter du Code d'instruction criminelle, étant également entendu qu'elle ne peut pas faire mention des éléments énoncés à l'article 235ter, § 4, dudit Code d'instruction criminelle.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Méthodes particulières de recherche - Chambre des mises en accusation - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Nouveaux éléments après le contrôle - Jonction d'information au dossier confidentiel par le ministère public -

vertrouwelijk dossier door openbaar ministerie - Toelaatbaarheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Nieuwe gegevens na de controle - Voeging informatie aan vertrouwelijk dossier door openbaar ministerie - Toelaatbaarheid

OPENBAAR MINISTERIE - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Nieuwe gegevens na de controle - Voeging informatie aan vertrouwelijk dossier door openbaar ministerie - Toelaatbaarheid

Noch artikel 235ter, §2, Wetboek van Strafvordering noch het recht op een eerlijk proces noch het recht van verdediging vereisen dat partijen voorafgaandelijk wordt medegedeeld dat het horen van de onderzoeksrechter en de BTS-officier zal worden gevorderd of dat de kamer van inbeschuldigingstelling daartoe zal overgaan; de partijen weten dat de kamer van inbeschuldigingstelling de onderzoeksrechter en de BTS-officier kan horen en onaantastbaar beslist over de noodzaak daarvan en kunnen, zo zij het wensen, daarover middelen ontwikkelen; indien de onderzoeksrechter en de BTS-officier reeds werden gehoord vooraleer de partijen worden gehoord, belet niets hen de kamer van inbeschuldigingstelling te verzoeken deze personen opnieuw te horen.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Horen van onderzoeksrechter en BTS-officier - Voorafgaandelijke mededeling aan partijen - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Horen van onderzoeksrechter en BTS-officier - Voorafgaandelijke mededeling aan partijen - Toepassing

Admissibilité

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Méthodes particulières de recherche - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Nouveaux éléments après le contrôle - Jonction d'information au dossier confidentiel par le ministère public - Admissibilité

MINISTERE PUBLIC - Chambre des mises en accusation - Méthodes particulières de recherche - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Nouveaux éléments après le contrôle - Jonction d'information au dossier confidentiel par le ministère public - Admissibilité

Ni l'article 235ter, § 2, du Code d'instruction criminelle, ni le droit à un procès équitable, ni les droits de la défense ne requièrent que les parties soient préalablement informées que l'audition du juge d'instruction et de l'officier BTS sera requise ni que la chambre des mises en accusation va y procéder; les parties savent que la chambre des mises en accusation peut entendre le juge d'instruction et l'officier BTS et qu'elle se prononce souverainement sur cette nécessité, et elles peuvent, si elles le désirent, développer leurs moyens de défense à cet égard; lorsque le juge d'instruction et l'officier BTS ont déjà été entendus avant les parties, rien n'empêche celles-ci de demander à la chambre des mises en accusation d'entendre à nouveau ces personnes.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Chambre des mises en accusation - Méthodes particulières de recherche - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Audition du juge d'instruction et de l'officier-BTS - Communication préalable aux parties - Application

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Chambre des mises en accusation - Méthodes particulières de recherche - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Audition du juge d'instruction et de l'officier-BTS - Communication préalable aux parties - Application

Noch uit de tekst van artikel 235ter, §2, tweede tot en met vijfde lid, Wetboek van Strafvordering, noch uit de wetsgeschiedenis ervan volgt dat de kamer van inbeschuldigingstelling eerst de procureur-generaal, dan de partijen en pas als laatste de onderzoeksrechter en de BTS-officier mag horen; de kamer van inbeschuldigingstelling oordeelt naar eigen inzicht in welke volgorde zij de in artikel 235, §2, tweede, derde en vierde lid, Wetboek van Strafvordering bedoelde personen hoort en aangezien de procureur-generaal wordt gehoord buiten aanwezigheid van de partijen, de in verdenking gestelden of de beklaagden afzonderlijk worden gehoord en ook de onderzoeksrechter en de BTS-officier afzonderlijk worden gehoord buiten aanwezigheid van de partijen, kan de volgorde waarin de partijen worden gehoord, de rechten van een in verdenking gestelde of een beklagde niet miskennen.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Horen van betrokkenen en partijen - Volgorde

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Horen van betrokkenen en partijen - Volgorde

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Horen van betrokkenen en partijen - Volgorde

Il ne résulte ni du texte de l'article 235ter, § 2, alinéas 2 à 5, du Code d'instruction criminelle, ni de sa genèse que la chambre des mises en accusation doit entendre en premier lieu le procureur général, puis les parties et enfin le juge d'instruction et l'officier BTS; la chambre des mises en accusation décide par elle-même l'ordre dans lequel elle entend les personnes visées à l'article 235, § 2, alinéas 2, 3 et 4, du Code d'instruction criminelle et, dès lors que le procureur général est entendu séparément, en l'absence des parties, des inculpés ou des prévenus, ce qui est également le cas du juge d'instruction et de l'officier BTS, l'ordre dans lequel les parties sont entendues ne saurait violer les droits d'un inculpé ou d'un prévenu.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Méthodes particulières de recherche - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Audition des personnes concernées et des parties - Ordre

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Méthodes particulières de recherche - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Audition des personnes concernées et des parties - Ordre

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Chambre des mises en accusation - Méthodes particulières de recherche - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Audition des personnes concernées et des parties - Ordre

Uit artikel 189ter, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en uit de wetsgeschiedenis ervan volgt dat indien voor de rechtbank concrete gegevens worden aangevoerd, die pas aan het licht zijn gekomen na de krachtens artikel 235ter Wetboek van Strafvordering door de kamer van inbeschuldigingstelling vóór de regeling van de rechtspleging uitgeoefende controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie, waaruit zou kunnen blijken dat gebruik werd gemaakt van een burgerinfiltrant, de rechtbank wel degelijk de mogelijkheid heeft om gelet op deze nieuwe en concrete gegevens de kamer van inbeschuldigingstelling te gelasten overeenkomstig de artikelen 189ter en 235ter de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie te controleren en bij die gelegenheid kan de kamer van inbeschuldigingstelling aan de hand van de gegevens van het vertrouwelijk dossier en de voor de rechtbank aan het licht gekomen nieuwe gegevens vaststellen dat er geen infiltratie door een burger heeft plaatsgevonden; de omstandigheid dat de kamer van inbeschuldigingstelling bij deze controle geen toepassing kan maken van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering doet daaraan niets af en zo de kamer van inbeschuldigingstelling beslist tot de onregelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie staat het aan de rechtbank te beslissen over het gevolg dat daaraan moet worden gegeven (1). (1) Zie Cass. 16 februari 2010, AR P.10.0012.N, AC 2010, nr. 104; Cass. 14 september 2010, AR P.10.1068.N, AC 2010, nr. 519; Cass. 9 oktober 2013, AR P.13.1191.F, AC 2013, nr. 511.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Nieuwe gegevens na de controle

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Nieuwe gegevens na de controle

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en

Il résulte de l'article 189ter, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle et de sa genèse que, lorsque sont invoqués devant le tribunal des éléments concrets qui n'ont été mis en lumière qu'après le contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration, exercé par la chambre des mises en accusation avant le règlement de la procédure, en vertu de l'article 235ter dudit Code d'instruction criminelle, ledit contrôle ayant révélé le recours à un infiltrant, le tribunal a la possibilité, compte tenu de ces nouveaux éléments concrets, de charger la chambre des mises en accusation de contrôler la mise en œuvre des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration, conformément aux articles 189ter et 235ter du Code d'instruction criminelle, et, dans ce contexte, la chambre des mises en accusation peut, à la lumière des éléments du dossier confidentiel et des nouveaux éléments mis en lumière devant le tribunal, constater qu'il n'y a pas eu d'infiltration par un civil; la circonstance que, lors de ce contrôle, la chambre des mises en accusation ne puisse appliquer l'article 235bis du Code d'instruction criminelle n'y fait pas obstacle et, si la chambre des mises en accusation conclut à l'irrégularité des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration, il appartient au tribunal de décider de la suite qu'il y a lieu d'y donner (1). (1) Voir Cass. 16 février 2010, RG P.10.0012.N, Pas. 2010, n° 104; Cass. 14 septembre 2010, RG P.10.1068.N, Pas. 2010, n° 519; Cass. 9 octobre 2013, RG P.13.1191.F, Pas. 2013, n° 511.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Méthodes particulières de recherche - Chambre des mises en accusation - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Nouveaux éléments après le contrôle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Méthodes particulières de recherche - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Nouveaux éléments après le contrôle

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Chambre des mises en accusation - Méthodes particulières de recherche - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et

infiltratie - Nieuwe gegevens na de controle - Vonnisgerecht - Bevoegdheid

d'infiltration - Nouveaux éléments après le contrôle - Jurisdiction de jugement - Compétence

Uit de artikelen 235ter, §2, vierde en vijfde lid en 235ter, §4, Wetboek van Strafvordering volgt dat de kamer van inbeschuldigingstelling die overeenkomstig artikel 235ter, §2, vierde lid, Wetboek van Strafvordering de onderzoeksrechter en de BTS-officier hoort, dit niet kan doen onder eed en dat de verantwoording daarvoor bestaat in de noodzaak de gebruikte technieken, tactieken en bronnen af te schermen; de toestand waarin, eensdeels, de onderzoeksrechter en de BTS-officier verkeert, wiens identiteit steeds is gekend en wiens opdracht is beperkt tot het voorlichten van de kamer van inbeschuldigingstelling over de gebruikte bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie in het licht van de gegevens vervat in het vertrouwelijk dossier, en, anderdeels, de politieambtenaren die belast zijn met de uitvoering van de observatie en de infiltratie en de in artikel 47octies, §1, tweede lid, bedoelde burger, die door de kamer van inbeschuldigingstelling niet kunnen worden verhoord, maar slechts door de onderzoeksrechter onder het statuut van volledig anonieme getuige, valt niet te vergelijken.

Il résulte des articles 235ter, § 2, alinéas 4 et 5, et 235ter, § 4, du Code d'instruction criminelle que la chambre des mises en accusation qui entend le juge d'instruction et l'officier BTS, conformément à l'article 235ter, § 2, alinéa 4, dudit code, ne peut le faire sous serment, ce qui se justifie par la nécessité de protéger les techniques, tactiques et sources employées; la situation dans laquelle se trouvent, d'une part, le juge d'instruction et l'officier BTS, dont l'identité est toujours connue et dont la mission se borne à informer la chambre des mises en accusation des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration mises en œuvre, à la lumière des éléments figurant dans le dossier confidentiel, et, d'autre part, celle des fonctionnaires de police chargés de la mise en œuvre de l'observation et de l'infiltration et de l'infiltrant visé à l'article 47octies, § 1er, alinéa 2, qui ne peuvent être entendus par la chambre des mises en accusation, mais uniquement par le juge d'instruction sous le statut de témoin totalement anonyme, ne sont pas comparables.

BEWIJS - Strafzaken - Getuigen - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie en infiltratie - Horen van onderzoeksrechter en BTS-officier - Horen van politieambtenaren - Onderscheid

BEWIJS - Strafzaken - Getuigen - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Horen van onderzoeksrechter en BTS-officier

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie en infiltratie - Horen van onderzoeksrechter en BTS-officier - Horen van politieambtenaren - Onderscheid

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Horen van onderzoeksrechter en BTS-officier

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie en infiltratie - Horen van onderzoeksrechter en BTS-officier - Horen van politieambtenaren - Onderscheid

PREUVE - Matière répressive - Preuve testimoniale - Méthodes particulières de recherche - Observation et infiltration - Audition du juge d'instruction et de l'officier-BTS - Audition des fonctionnaires de police - Distinction

PREUVE - Matière répressive - Preuve testimoniale - Chambre des mises en accusation - Méthodes particulières de recherche - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Audition du juge d'instruction et de l'officier-BTS

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Méthodes particulières de recherche - Observation et infiltration - Audition du juge d'instruction et de l'officier-BTS - Audition des fonctionnaires de police - Distinction

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Méthodes particulières de recherche - Chambre des mises en accusation - Contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Audition du juge d'instruction et de l'officier-BTS

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Méthodes particulières de recherche - Observation et infiltration - Audition du juge d'instruction et de l'officier-BTS - Audition des fonctionnaires de police - Distinction

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van
inbeschuldigingstelling - Bijzondere opsporingsmethoden -
Controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en
infiltratie - Horen van onderzoeksrechter en BTS-officier

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en
accusation - Méthodes particulières de recherche - Contrôle des
méthodes particulières de recherche d'observation et
d'infiltration - Audition du juge d'instruction et de l'officier-BTS

P.15.0278.F

1 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150401.3](#)

AC nr. ...

Met toepassing van artikel 5.4 EVRM kan de persoon die is opgesloten met het oog op uitlevering de rechter vragen om op korte termijn uitspraak te doen over de wettigheid van zijn gevangenhouding en met name over het toezicht op de eerbiediging van de redelijke termijn bepaald bij artikel 5.3 van het Verdrag (1). (1) Cass. 31 maart 2009, AR P.09.0162.N, AC 2009, nr. 224, met concl. procureur-generaal P. Duinslaeger, toen advocaat-generaal.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Recht op vrijheid - Aangehouden persoon - Recht op verhaal voor een rechtbank - Persoon opgesloten met het oog op uitlevering - Uitleveringsdetentie - Toepasbaarheid

UITLEVERING - Passieve uitlevering - Persoon opgesloten met het oog op uitlevering - Uitleveringsdetentie - Verzoek tot invrijheidstelling - Ontvankelijkheid

Wanneer de minister van Justitie het verzoek tot uitlevering inwilligt, heeft die bestuurshandeling tot doel de vreemdeling door het openbaar ministerie naar de grens te doen terugleiden en de buitenlandse autoriteiten daarvan op de hoogte te brengen; dit is evenwel geen nieuwe titel van vrijheidsberoving vermits de daarin bedoelde persoon aangehouden blijft met het oog op uitlevering.

UITLEVERING - Passieve uitlevering - Persoon opgesloten met het oog op uitlevering - Beslissing van de minister om de uitlevering toe te kennen - Voorwerp

En application de l'article 5.4 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, la personne placée sous écrou extraditionnel peut demander au juge de se prononcer à bref délai sur la légalité de sa détention et notamment sur le contrôle du respect du délai raisonnable, prévue par l'article 5.3 de la Convention (1). (1) Cass. 31 mars 2009, RG P.09.0162.N, Pas. 2009, n° 224, avec les concl. du procureur général P. Duinslaeger, alors avocat général.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 5 - Article 5.4 - Droit à la liberté - Personne détenue - Droit à un recours devant un tribunal - Personne placée sous écrou extraditionnel - Détention en vue de l'extradition - Applicabilité

EXTRADITION - Extradition passive - Personne placée sous écrou extraditionnel - Détention en vue de l'extradition - Demande de mise en liberté - Recevabilité

Lorsque le ministre de la Justice fait droit à la demande d'extradition, cet acte administratif a pour objet de faire remettre l'étranger à la frontière par les soins du ministère public et d'en avertir les autorités étrangères; il ne constitue toutefois pas un nouveau titre de privation de liberté, la personne qui en fait l'objet restant détenue sur la base de l'écrou extraditionnel.

EXTRADITION - Extradition passive - Personne placée sous écrou extraditionnel - Décision du ministre d'accorder l'extradition - Objet

P.15.0279.N

14 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150414.6](#)

AC nr. ...

De vernietiging van de schuldigverklaring aan één telastlegging in hoofde van de beklaagde brengt de vernietiging mee van de aan deze beklaagde voor alle bewezen verklaarde telastleggingen samen opgelegde straffen.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Vernietiging van de schuldigverklaring aan één telastlegging - Eén enkele straf voor alle telastleggingen

Het artikel 149 Grondwet verplicht de rechter in strafzaken te antwoorden op het door de partijen in conclusie gevoerde verweer; de rechter dient ook de conclusie van een vrijgesproken medebeklaagde te beantwoorden wanneer daarin een verweer wordt gevoerd dat ook dienstig is voor het oordeel over de strafvordering tegen een andere beklaagde (1). (1) Cass. 7 februari 2006, AR P.05.1346.N, AC 2006, nr. 79; Cass. 5 april 2000, AR P.99.1889.F, AC 2000, nr. 225.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Belang - Bestreden arrest - Geen antwoord op de conclusie van een medebeklaagde - Verweer dat ook dienstig is voor het oordeel over de strafvordering tegen de eiser - Vrijgesproken medebeklaagde - Ontvankelijkheid

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Conclusie van een medebeklaagde - Verweer dat ook dienstig is voor het oordeel over de strafvordering tegen de eiser - Vrijgesproken medebeklaagde - Verplichting van de rechter

La cassation de la déclaration de culpabilité du chef d'une prévention prononcée à l'encontre du prévenu entraîne l'annulation des peines infligées à ce prévenu du chef de toutes les préventions déclarées établies.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action publique - Prévenu et inculpé - Cassation de la déclaration de culpabilité du chef d'une prévention - Peine unique prononcée du chef de toutes les préventions

L'article 149 de la Constitution oblige le juge pénal à répondre à la défense invoquée par les parties en leurs conclusions; le juge doit également répondre aux conclusions d'un co-prévenu acquitté, lorsque celles-ci contiennent une défense pouvant également servir à la décision rendue sur l'action publique exercée à charge d'un autre prévenu (1). (1) Cass. 5 avril 2000, RG P.99.1889.F, Pas. 2000, n° 225; Cass. 7 février 2009, RG P.05.1346.N, Pas. 2006, n° 79.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Intérêt - Arrêt attaqué - Défaut de réponse aux conclusions d'un coprévenu - Défense pouvant également servir à la décision rendue sur l'action publique exercée à charge du demandeur - Co-prévenu acquitté - Recevabilité

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Conclusions d'un coprévenu - Défense pouvant également servir à la décision rendue sur l'action publique exercée à charge du demandeur - Co-prévenu acquitté - Obligation du juge

P.15.0284.F

24 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150624.2](#)

AC nr. ...

De daden van onderzoek of van vervolging stuiten de oorspronkelijke verjaringstermijn, aangezien ze ertoe strekken samenhangende feiten te kunnen berechten, zelfs als ze tegen andere personen dan de vervolgde persoon zijn gericht of als daarop geen veroordeling kan worden gegrond.

SAMENHANG - Strafzaken - Strafvordering - Verjaring - Stuiting - Samenhangende feiten - Verjaringsstuitende daden - Begrip - Daden gericht op andere personen dan de vervolgde persoon of waarop geen veroordeling kan worden gegrond

- Art. 22 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

Les actes d'instruction ou de poursuites interrompent le délai originaire de prescription, dès lors qu'ils tendent à permettre le jugement de faits connexes, même s'ils visent d'autres personnes que celle qui est poursuivie ou s'avèrent impuissants à fonder une condamnation.

CONNEXITE - Matière répressive - Action publique - Prescription - Interruption - Faits connexes - Actes interruptifs - Notion - Actes visant d'autres personnes que celle poursuivie ou s'avérant impuissants à fonder une condamnation

- Art. 22 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

- Artt. 226 en 227 Wetboek van Strafvordering
VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Stuiting - Samenhangende feiten - Verjaringsstuitende daden - Begrip - Daden gericht op andere personen dan de vervolgte persoon of waarop geen veroordeling kan worden gegrond

- Art. 22 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Artt. 226 en 227 Wetboek van Strafvordering

De uitwerking van de daden van onderzoek of van vervolging strekt zich uit tot alle misdrijven die samen onderzocht en behandeld worden, wanneer ze door intrinsieke samenhang nauw met elkaar verbonden zijn (1). (1) Cass. 13 september 2006, AR P.06.0966.F, AC 2006, nr. 413.

SAMENHANG - Strafzaken - Strafvordering - Verjaring - Verjaringsstuitende daden - Verschillende misdrijven - Intrinsieke samenhang

- Art. 22 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Artt. 226 en 227 Wetboek van Strafvordering

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Stuiting - Verjaringsstuitende daden - Verschillende misdrijven - Intrinsieke samenhang

- Art. 22 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Artt. 226 en 227 Wetboek van Strafvordering

- Art. 226 et 227 Code d'Instruction criminelle
PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Interruption - Faits connexes - Actes interruptifs - Notion - Actes visant d'autres personnes que celle poursuivie ou s'avérant impuissants à fonder une condamnation

- Art. 22 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

- Art. 226 et 227 Code d'Instruction criminelle

Les effets des actes d'instruction ou de poursuite s'étendent à toutes les infractions instruites et jugées ensemble, lorsqu'elles se rattachent intimement les unes aux autres par les liens d'une connexité intrinsèque (1). (1) Cass. 13 septembre 2006, RG P.06.0966.F, Pas. 2006, n° 413.

CONNEXITE - Matière répressive - Action publique - Prescription - Actes interruptifs - Plusieurs infractions - Connexité intrinsèque

- Art. 22 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

- Art. 226 et 227 Code d'Instruction criminelle

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Interruption - Actes interruptifs - Plusieurs infractions - Connexité intrinsèque

- Art. 22 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

- Art. 226 et 227 Code d'Instruction criminelle

P.15.0286.F

25 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151125.2](#)

AC nr. ...

Door te vermelden dat de beklaagden zeven huizen van ontucht verwierven met volledige kennis van hun vroegere bestemming en dat zij er, door middel van een ongebreidelde verhuur van de prostitutiesalons die zich op de benedenverdieping van die gebouwen bevinden, de prostitutie exploiteerden van 161 personen die aangeworven werden om hun lichaam te verkopen om eens anders driften te voldoen, hebben de appelrechters het moreel bestanddeel vastgesteld van het misdrijf van aanwerving met het oog op prostitutie, met name het opzet om eens anders driften te voldoen.

ONTUCHT EN PROSTITUTIE - Aanwerving met het oog op prostitutie - Moreel bestanddeel - Opzet om eens anders driften te voldoen

- Art. 380bis, § 1, 1° Strafwetboek

En énonçant que les prévenus ont acquis sept maisons de débauche en pleine connaissance de leur affectation antérieure et que, par une location effrénée des salons de prostitution situés au rez-de-chaussée de ces immeubles, ils y ont exploité la prostitution de 161 personnes recrutées en vue de faire commerce de leur corps pour satisfaire les passions d'autrui, les juges d'appel ont constaté l'élément moral de l'infraction d'embauche à des fins prostitutionnelles, à savoir l'intention de satisfaire les passions d'autrui.

DEBAUCHE ET PROSTITUTION - Embauche à des fins prostitutionnelles - Élément moral - Intention de satisfaire les passions d'autrui

- Art. 380bis, § 1er, 1° Code pénal

Door de personen die een huis van ontucht houden, te bestraffen, beoogt de wet al diegenen die er een rechtstreeks of onrechtstreeks voordeel uit halen, ongeacht het juridisch kader waarin het beheer van voornoemde exploitatie gebeurt (1). (1) M. Rigaux et P.-E. Trousse, Les crimes et délits du Code pénal, t. V., Bruxelles, Larcier, 1976, p. 381; S. Demars, "De la corruption des jeunes et de la prostitution", in Les Infractions - Les infractions contre l'ordre des familles, la moralité publique et les mineurs, Vol. 3, Bruxelles, Larcier, 2011, p. 203.

ONTUCHT EN PROSTITUTIE - Houden van een huis van ontucht - Dader van het misdrijf
- Art. 380, § 1, 2° Strafwetboek

En sanctionnant les personnes qui tiennent une maison de débauche, la loi vise tous ceux qui en retirent un profit direct ou indirect, quel que soit le cadre juridique dans lequel la gestion de ladite exploitation est faite (1). (1) M. Rigaux et P.-E. Trousse, Les crimes et délits du Code pénal, t. V, Bruxelles, Larcier, 1976, p. 381; S. Demars, "De la corruption des jeunes et de la prostitution", in Les Infractions. – Les infractions contre l'ordre des familles, la moralité publique et les mineurs, Vol. 3, Bruxelles, Larcier, 2011 p. 203.

DEBAUCHE ET PROSTITUTION - Tenue d'une maison de débauche - Auteur de l'infraction
- Art. 380, § 1er, 2° Code pénal

De rechtsdwaling is slechts onoverkomelijk en slechts een rechtvaardigingsgrond in zoverre zij van die aard is dat ieder redelijk en voorzichtig persoon die dwaling had kunnen begaan indien hij in dezelfde feitelijke en wettelijke omstandigheden was geplaagd (1). (1) Cass. 28 maart 2012, AR P.11.2083.F, AC 2012, nr. 202, JT, 2012, p. 460, noot F. KONING.

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Schuldsluitingsgrond - Onoverkomelijke rechtsdwaling

L'erreur de droit n'est invincible et ne constitue une cause de justification que pour autant qu'elle soit de nature telle que toute personne raisonnable et prudente, placée dans les mêmes circonstances de fait et de droit, l'eût commise (1). (1) Cass. 28 mars 2012, RG P.11.2083.F, Pas. 2012, n° 202, JT, 2012, p. 460, note F. KONING.

INFRACTION - Justification et excuse - Justification - Cause d'exemption de culpabilité - Erreur de droit invincible

De rechter beoordeelt in feite het bestaan van een onoverkomelijke rechtsdwaling terwijl het Hof nagaat of hij uit die onaantastbare vaststellingen zijn beslissing wettig heeft kunnen afleiden.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Misdrijf - Fout - Onoverkomelijke rechtsdwaling - Beoordeling door de feitenrechter - Toetsing door het Hof

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Schuldsluitingsgrond - Onoverkomelijke rechtsdwaling - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toetsing door het Hof

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Misdrijf - Fout - Onoverkomelijke rechtsdwaling - Beoordeling door de feitenrechter - Toetsing door het Hof

Le juge apprécie en fait l'existence d'une erreur de droit invincible, la Cour vérifiant si, de ses constatations souveraines, il a pu légalement déduire sa décision.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Appréciation souveraine par le juge du fond - Infraction - Élément fautif - Erreur de droit invincible - Appréciation par le juge du fond - Contrôle par la Cour

INFRACTION - Justification et excuse - Justification - Cause d'exemption de culpabilité - Erreur de droit invincible - Appréciation souveraine par le juge du fond - Contrôle par la Cour

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Matière répressive - Infraction - Élément fautif - Erreur de droit invincible - Appréciation par le juge du fond - Contrôle par la Cour

Een vonnis of een arrest is met redenen omkleed naar vereiste van artikel 149 Grondwet wanneer de rechter duidelijk en ondubbelzinnig de juridische en feitelijke redenen opgeeft, ook al zijn die beknopt, op grond waarvan hij aldus heeft geoordeeld (1). (1) J. de Codt, Des nullités et l'instruction et du jugement, Bruxelles, Larcier, 2006, p. 201; P. Maffei, "La motivation des décisions judiciaires en matière répressive et son contrôle par la Cour de cassation de Belgique", R.D.P.C., 2009, p. 889; zie Cass. 17 december 2008, AR P.08.1233.F, AC 2008, nr. 737.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Motiveringsplicht - Artikel 149 Grondwet

Un jugement ou un arrêt est motivé au vœu de l'article 149 de la Constitution lorsque le juge indique clairement et sans équivoque les raisons de droit et de fait, fussent-elles sommaires, qui l'ont déterminé à statuer comme il l'a fait (1). (1) J. de Codt, Des nullités et l'instruction et du jugement, Bruxelles, Larcier, 2006, p. 201; P. Maffei, "La motivation des décisions judiciaires en matière répressive et son contrôle par la Cour de cassation de Belgique", R.D.P.C., 2009, p. 889; voir Cass. 17 décembre 2008, RG P.08.1233.F, Pas. 2008, n° 737.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Obligation de motivation - Article 149 de la Constitution

P.15.0296.F

25 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151125.3](#)

AC nr. ...

Wanneer, sinds het instellen van het cassatieberoep, de norm waarover de eiser het Grondwettelijk Hof wenst te ondervragen, vernietigd werd maar dat Hof de gevolgen van de vernietigde bepaling heeft gehandhaafd tot de inwerkingtreding van een nieuwe wetsbepaling, verhindert die handhaving van de gevolgen dat de grondwettigheid van die norm betwist kan worden door middel van een prejudiciële vraag, aangezien het erga omnes karakter van die beslissing elk nuttig gevolg aan een dergelijke vraag ontnemt (1). (1) Zie G. Rosoux, "Le maintien des " effets " des dispositions annulées par la Cour d'arbitrage: théorie et pratique", in Liber amicorum Paul Martens, 2007, nr. 24, pp. 454-455.

GRONDWETTELIJK HOF - Prejudiciële vraag - Vraag over een ondertussen vernietigde norm - Handhaving van de gevolgen van de vernietigde norm

GRONDWETTELIJK HOF - Beroep tot vernietiging - Vernietiging van een wetsbepaling - Handhaving van de gevolgen van de bepaling tot een bepaalde datum - Gevolg - Prejudiciële vraag over een ondertussen vernietigde norm

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Vraag over een ondertussen vernietigde norm - Handhaving van de gevolgen van de vernietigde norm tot een bepaalde datum

Lorsque, depuis l'introduction du pourvoi, la norme à propos de laquelle le demandeur propose d'interroger la Cour constitutionnelle a été annulée mais que cette Cour a maintenu les effets de la disposition annulée jusqu'à l'entrée en vigueur d'une nouvelle disposition législative, ce maintien des effets empêche que la constitutionnalité de cette norme puisse être remise en cause par le biais d'une question préjudicielle, le caractère erga omnes de cette décision privant d'effet utile une telle question (1). (1) Voir G. Rosoux, " Le maintien des "effets " des dispositions annulées par la Cour d'arbitrage: théorie et pratique ", in Liber amicorum Paul Martens, 2007, n° 24, pp. 454-455.

COUR CONSTITUTIONNELLE - Question préjudicielle - Question portant sur une norme entre-temps annulée - Maintien des effets de la norme annulée

COUR CONSTITUTIONNELLE - Recours en annulation - Annulation d'une disposition légale - Maintien des effets de la disposition jusqu'à une certaine date - Conséquence - Question préjudicielle portant sur la norme entre-temps annulée

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Question portant sur une norme entre-temps annulée - Maintien des effets de la norme annulée jusqu'à une certaine date

In zijn arrest nr. 83/2015 van 11 juni 2015 heeft het Grondwettelijk Hof artikel 7 van de wet van 14 januari 2013 houdende fiscale en andere bepalingen betreffende justitie, zoals het is gewijzigd bij artikel 3 van de wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie, gedeeltelijk vernietigd in zoverre het met name tot gevolg heeft dat de verjaring geschorst wordt telkens als de behandeling van de zaak door het vonnisgerecht wordt uitgesteld met het oog op het verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen; in hetzelfde arrest heeft het Grondwettelijk Hof echter de gevolgen van de vernietigde bepaling gehandhaafd tot de inwerkingtreding van een nieuwe wetsbepaling en ten laatste tot 31 december 2016; die gevolgen hebben betrekking op de hangende zaken of de zaken waarover nog geen definitieve beslissing werd genomen.

GRONDWETTELIJK HOF - Beroep tot vernietiging - Vernietiging van een wetsbepaling - Handhaving van de gevolgen van de bepaling tot een bepaalde datum

- Art. 24, vierde lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

STRAFVORDERING - Verjaring - Schorsing - Schorsingsgrond - Verzoek om bijkomende onderzoekshandelingen - Artikel 24, vierde lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Gedeeltelijke vernietiging - Handhaving van de gevolgen van de bepaling tot een bepaalde datum

- Art. 24, vierde lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Schorsingsgrond - Verzoek om bijkomende onderzoekshandelingen - Artikel 24, vierde lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Gedeeltelijke vernietiging - Handhaving van de gevolgen van de bepaling tot een bepaalde datum

- Art. 24, vierde lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

Par arrêt n° 83/2015 du 11 juin 2015, la Cour constitutionnelle a partiellement annulé l'article 7 de la loi du 14 janvier 2013 portant des dispositions fiscales et autres en matière de justice, tel qu'il a été modifié par l'article 3 de la loi du 25 avril 2014 portant des dispositions diverses en matière de Justice, dans la mesure notamment où il a pour effet de suspendre la prescription lorsque la juridiction de jugement sursoit à l'instruction de la cause en vue d'accomplir des actes d'instruction complémentaires, mais par le même arrêt, elle a maintenu les effets de la disposition annulée jusqu'à l'entrée en vigueur d'une nouvelle disposition législative, et au plus tard jusqu'au 31 décembre 2016; ces effets visent les affaires pendantes ou qui n'ont pas déjà fait l'objet d'une décision définitive.

COUR CONSTITUTIONNELLE - Recours en annulation - Annulation d'une disposition légale - Maintien des effets de la disposition jusqu'à une certaine date

- Art. 24, al. 4 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

ACTION PUBLIQUE - Prescription - Suspension - Cause de suspension - Demande de devoirs complémentaires - Article 24, al. 4, T.P.C.P.P. - Annulation partielle - Maintien des effets de la disposition jusqu'à une certaine date

- Art. 24, al. 4 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Cause de suspension - Demande de devoirs complémentaires - Article 24, al. 4, T.P.C.P.P. - Annulation partielle - Maintien des effets de la disposition jusqu'à une certaine date

- Art. 24, al. 4 L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

Uit het gegeven dat het openbaar ministerie bevoegd is om de door de herstellvorderende overheid per brief geformuleerde herstellvordering voor de strafrechter uit te oefenen, inclusief het aanwenden van rechtsmiddelen, en dit ongeacht of de herstellvorderende overheden zich als procespartij hebben gemanifesteerd en dat de beslissing van de strafrechter over een door de herstellvorderende overheid ingediende herstellvordering een maatregel is van burgerlijke aard, die niettemin onder de strafvordering valt, volgt dat hij tegen wie op grond van artikel 6.1.41, § 1, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening een herstellmaatregel is bevolen, op straffe van niet-ontvankelijkheid, zijn cassatieberoep wat betreft die beslissing moet laten betekenen aan het openbaar ministerie bij het gerecht dat die beslissing heeft gewezen.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Allerlei - Strafzaken - Stedenbouw - Beslissing over de door de herstellvorderende overheid gevorderde herstellmaatregel - Cassatieberoep van de veroordeelde - Verplichting te betekenen aan het openbaar ministerie - Verzuim

- Art. 427, eerste lid Wetboek van Strafvordering
CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Stedenbouw - Veroordeelde - Cassatieberoep tegen de beslissing over de door de herstellvorderende overheid gevorderde herstellmaatregel - Verplichting te betekenen aan het openbaar ministerie - Verzuim

- Art. 427, eerste lid Wetboek van Strafvordering
STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Beslissing over de door de herstellvorderende overheid gevorderde herstellmaatregel - Cassatieberoep van de veroordeelde - Verplichting te betekenen aan het openbaar ministerie - Verzuim

- Art. 427, eerste lid Wetboek van Strafvordering

Il résulte du fait que le ministère public est compétent pour exercer devant la juridiction répressive l'action en réparation introduite par courrier par l'autorité demanderesse en réparation, y compris les voies de recours, et ce indépendamment du fait que l'autorité demanderesse en réparation se soit manifesté en tant que partie au procès et que la décision rendue par le juge pénal sur une action en réparation introduite par l'autorité demanderesse en réparation implique une mesure de nature civile relevant néanmoins de l'action publique, que la personne à l'encontre de laquelle une mesure de réparation est ordonnée sur la base de l'article 6.1.41, § 1er, du Code flamand de l'aménagement du territoire, doit, à peine d'irrecevabilité, faire signifier son pourvoi relatif à cette décision au ministère public près la juridiction qui a rendu cette décision.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Divers - Matière répressive - Urbanisme - Décision rendue sur la mesure de réparation demandée par l'autorité demanderesse en réparation - Pourvoi de la personne condamnée - Obligation de signifier au ministère public - Omission

- Art. 427, al. 1er Code d'Instruction criminelle
POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Urbanisme - Personne condamnée - Pourvoi formé contre la décision rendue sur la mesure de réparation demandée par l'autorité demanderesse en réparation - Obligation de signifier au ministère public - Omission

- Art. 427, al. 1er Code d'Instruction criminelle
URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Décision rendue sur la mesure de réparation demandée par l'autorité demanderesse en réparation - Pourvoi de la personne condamnée - Obligation de signifier au ministère public - Omission

- Art. 427, al. 1er Code d'Instruction criminelle

P.15.0311.N

3 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151103.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Decreus.

ADVOCAAT - Cassatieberoep - Strafzaken - Memorie - Ontvankelijkheid - Handtekening door advocaat met vermelding "op vordering en naar ontwerp"

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Memorie - Ontvankelijkheid - Ondertekening "op vordering en concept" door advocaat

Conclusions de l'avocat général Decreus.

AVOCAT - Pourvoi en cassation - Matière répressive - Mémoire - Recevabilité - Signature d'un avocat assortie de la mention "sur requête et projet"

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire - Recevabilité - Signature "sur requête et concept" de l'avocat

In strafzaken is de tussenkomst van een advocaat bij het Hof van Cassatie niet vereist en is de advocaat geen ministerieel ambtenaar zodat hij niet de hoedanigheid heeft om een memorie te ondertekenen "op vordering en concept"; de handtekening met de vermelding "op vordering en naar ontwerp" is geen handtekening als bedoeld bij artikel 429 Wetboek van Strafvordering (1). (1) Zie concl. OM.

ADVOCAAT - Cassatieberoep - Strafzaken - Memorie - Ontvankelijkheid - Handtekening door advocaat met vermelding "op vordering en naar ontwerp"

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Memorie - Ontvankelijkheid - Ondertekening "op vordering en concept" door advocaat

En matière répressive, l'intervention d'un avocat à la Cour de cassation n'est pas requise et l'avocat n'est pas un officier ministériel, de sorte qu'il n'a pas qualité à signer un mémoire "sur requête et concept"; la signature assortie de la mention "sur requête et projet" ne constitue pas une signature au sens de l'article 429 du Code d'instruction criminelle (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

AVOCAT - Pourvoi en cassation - Matière répressive - Mémoire - Recevabilité - Signature d'un avocat assortie de la mention "sur requête et projet"

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire - Recevabilité - Signature "sur requête et concept" de l'avocat

P.15.0315.F

24 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150624.9](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Loop.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Algemeen - Heropening van de rechtspleging - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging in zoverre zij betrekking heeft op de strafvordering - Voorwaarden - Tekortkoming in de rechtspleging dermate ernstig dat er ernstige twijfel over de uitkomst van de bestreden rechtspleging rijst

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Algemeen - Heropening van de rechtspleging - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging in zoverre zij betrekking heeft op de strafvordering

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Algemeen - Heropening van de rechtspleging - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging in zoverre zij betrekking heeft op de strafvordering - Voorwaarden - Eiser blijft zeer ernstige nadelige gevolgen ondervinden

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging in zoverre zij betrekking heeft op de strafvordering

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging in zoverre zij betrekking heeft op de strafvordering

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging in zoverre zij betrekking heeft op de strafvordering - Voorwaarden - Tekortkoming in de rechtspleging dermate ernstig dat er ernstige twijfel over de uitkomst van de bestreden rechtspleging rijst

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Loop.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Généralités - Réouverture de la procédure - Arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure en ce qu'elle concerne l'action publique - Conditions - Défaillance de la procédure d'une gravité telle qu'un doute sérieux est jeté sur le résultat de la procédure attaquée

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Généralités - Réouverture de la procédure - Arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure en ce qu'elle concerne l'action publique

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Généralités - Réouverture de la procédure - Arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure en ce qu'elle concerne l'action publique - Conditions - Demandeur continuant à souffrir des conséquences négatives très graves

REOUVERTURE DE LA PROCEDURE - Arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure en ce qu'elle concerne l'action publique

REOUVERTURE DE LA PROCEDURE - Arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure en ce qu'elle concerne l'action publique

REOUVERTURE DE LA PROCEDURE - Arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure en ce qu'elle concerne l'action publique - Conditions - Défaillance de la procédure d'une gravité telle qu'un doute sérieux est jeté sur le résultat de la procédure attaquée

P. 598/843

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging in zoverre zij betrekking heeft op de strafvordering - Voorwaarden - Eiser blijft zeer ernstige nadelige gevolgen ondervinden

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Schuldigverklaring - Motivering - Recht op een eerlijk proces

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Arrest van het Europees Hof - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging - Voorwaarden - Tekortkoming in de rechtspleging dermate ernstig dat er ernstige twijfel over de uitkomst van de bestreden rechtspleging rijst

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Arrest van het Europees Hof - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Arrest van het Europees Hof - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Arrest van het Europees Hof - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging - Voorwaarden - Eiser blijft zeer ernstige nadelige gevolgen ondervinden

Maakt een zeer ernstig nadelig en dadelijk gevolg uit dat de heropening van de rechtspleging verantwoordt, in de zin van artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, het feit dat de eiser tot heropening van de rechtspleging momenteel ter uitvoering van zijn straf is aangehouden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.....

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Arrest van het Europees Hof - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging - Voorwaarden - Eiser blijft zeer ernstige nadelige gevolgen ondervinden

- Artt. 442bis, 442ter, 1°, en 442quinquies, eerste lid Wetboek van Strafvordering

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Algemeen - Heropening van de rechtspleging - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging in zoverre zij betrekking heeft op de strafvordering - Voorwaarden - Eiser blijft zeer ernstige nadelige gevolgen ondervinden

- Artt. 442bis, 442ter, 1°, en 442quinquies, eerste lid Wetboek van Strafvordering

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag -

REOUVERTURE DE LA PROCEDURE - Arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure en ce qu'elle concerne l'action publique - Conditions - Demandeur continuant à souffrir des conséquences négatives très graves

COUR D'ASSISES - Arrêt définitif - Verdict de culpabilité - Motivation - Droit à un procès équitable

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Généralités - Arrêt de la Cour européenne - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure - Conditions - Défaillance de la procédure d'une gravité telle qu'un doute sérieux est jeté sur le résultat de la procédure attaquée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Généralités - Arrêt de la Cour européenne - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Généralités - Arrêt de la Cour européenne - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Généralités - Arrêt de la Cour européenne - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure - Conditions - Demandeur continuant à souffrir des conséquences négatives très graves

Constitue une conséquence négative très grave et actuelle qui justifie la réouverture de la procédure, au sens de l'article 442quinquies, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, le fait que le demandeur en réouverture de la procédure est actuellement détenu en exécution de sa peine (1). (1) Voir les concl. du MP.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Généralités - Arrêt de la Cour européenne - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure - Conditions - Demandeur continuant à souffrir des conséquences négatives très graves

- Art. 442bis, 442ter, 1°, et 442quinquies, al. 1er Code d'Instruction criminelle

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Généralités - Réouverture de la procédure - Arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure en ce qu'elle concerne l'action publique - Conditions - Demandeur continuant à souffrir des conséquences négatives très graves

- Art. 442bis, 442ter, 1°, et 442quinquies, al. 1er Code d'Instruction criminelle

REOUVERTURE DE LA PROCEDURE - Arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme - Violation de la Convention - Réouverture

Heropening van de rechtspleging in zoverre zij betrekking heeft op de strafvordering - Voorwaarden - Eiser blijft zeer ernstige nadelige gevolgen ondervinden

- Artt. 442bis, 442ter, 1°, en 442quinquies, eerste lid Wetboek van Strafvordering

Maakt een tekortkoming in de rechtspleging uit die dermate ernstig is dat er ernstige twijfel rijst over de uitkomst van de bestreden rechtspleging, in de zin van artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, het door het Europees Hof vastgestelde feit dat de rechtspleging, door na afloop ervan de redenen van de beslissing niet op te geven, onvoldoende waarborgen heeft geboden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.....

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Arrest van het Europees Hof - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging - Voorwaarden - Tekortkoming in de rechtspleging dermate ernstig dat er ernstige twijfel over de uitkomst van de bestreden rechtspleging rijst

- Artt. 442bis, 442ter, 1°, en 442quinquies, eerste lid Wetboek van Strafvordering

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging in zoverre zij betrekking heeft op de strafvordering - Voorwaarden - Tekortkoming in de rechtspleging dermate ernstig dat er ernstige twijfel over de uitkomst van de bestreden rechtspleging rijst

- Artt. 442bis, 442ter, 1°, en 442quinquies, eerste lid Wetboek van Strafvordering

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Algemeen - Heropening van de rechtspleging - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging in zoverre zij betrekking heeft op de strafvordering - Voorwaarden - Tekortkoming in de rechtspleging dermate ernstig dat er ernstige twijfel over de uitkomst van de bestreden rechtspleging rijst

- Artt. 442bis, 442ter, 1°, en 442quinquies, eerste lid Wetboek van Strafvordering

de la procédure en ce qu'elle concerne l'action publique - Conditions - Demandeur continuant à souffrir des conséquences négatives très graves

- Art. 442bis, 442ter, 1°, et 442quinquies, al. 1er Code d'Instruction criminelle

Constitue une défaillance de procédure d'une gravité telle qu'un doute sérieux est jeté sur le résultat de la procédure attaquée, au sens de l'article 442quinquies, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, le fait, constaté par la Cour européenne, qu'en ne livrant pas, à son terme, les raisons du verdict, la procédure n'a pas offert de garanties suffisantes (1). (1) Voir les concl. du MP.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Généralités - Arrêt de la Cour européenne - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure - Conditions - Défaillance de la procédure d'une gravité telle qu'un doute sérieux est jeté sur le résultat de la procédure attaquée

- Art. 442bis, 442ter, 1°, et 442quinquies, al. 1er Code d'Instruction criminelle

REOUVERTURE DE LA PROCEDURE - Arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure en ce qu'elle concerne l'action publique - Conditions - Défaillance de la procédure d'une gravité telle qu'un doute sérieux est jeté sur le résultat de la procédure attaquée

- Art. 442bis, 442ter, 1°, et 442quinquies, al. 1er Code d'Instruction criminelle

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Généralités - Réouverture de la procédure - Arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure en ce qu'elle concerne l'action publique - Conditions - Défaillance de la procédure d'une gravité telle qu'un doute sérieux est jeté sur le résultat de la procédure attaquée

- Art. 442bis, 442ter, 1°, et 442quinquies, al. 1er Code d'Instruction criminelle

Krachtens artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering beveelt het Hof van Cassatie de heropening van de rechtspleging, wanneer uit het onderzoek van de aanvraag blijkt dat de vastgestelde schending het gevolg is van procedurefouten of -tekortkomingen die dermate ernstig zijn dat ernstige twijfel bestaat over de uitkomst van de bestreden rechtspleging, voor zover de veroordeelde partij zeer ernstige nadelige gevolgen blijft ondervinden die slechts door een heropening kunnen worden hersteld (1)(2). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr..... (2) Cass. 9 april 2008, AR P.08.0051.F, AC 2008, nr. 214.

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging in zoverre zij betrekking heeft op de strafvordering

- Artt. 442bis, 442ter, 1°, en 442quinquies, eerste lid Wetboek van Strafvordering

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Algemeen - Heropening van de rechtspleging - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging in zoverre zij betrekking heeft op de strafvordering

- Artt. 442bis, 442ter, 1°, en 442quinquies, eerste lid Wetboek van Strafvordering

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Arrest van het Europees Hof - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging

- Artt. 442bis, 442ter, 1°, en 442quinquies, eerste lid Wetboek van Strafvordering

Krachtens de artikelen 442bis en 442ter, 1°, Wetboek van Strafvordering, kan de veroordeelde, wanneer bij een definitief arrest van het EHRM is vastgesteld dat het EVRM werd geschonden, de heropening vragen van de rechtspleging die geleid heeft tot zijn veroordeling op de tegen hem ingestelde strafvordering in de zaak die voor het voormelde Hof is gebracht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.....

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Algemeen - Arrest van het Europees Hof - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging

- Artt. 442bis en 442ter, 1° Wetboek van Strafvordering

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING - Arrest Europees Hof voor de Rechten van de Mens - Schending van het Verdrag - Heropening van de rechtspleging in zoverre zij betrekking heeft

En vertu de l'article 442quinquies, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, lorsqu'il ressort de l'examen de la demande que la violation constatée est la conséquence d'erreurs ou de défaillances dans la procédure d'une gravité telle qu'un doute sérieux existe quant au résultat de la procédure attaquée, la Cour de cassation ordonne la réouverture de la procédure, pour autant que la partie condamnée continue à souffrir des conséquences négatives très graves que seule une réouverture peut réparer (1)(2). (1) Voir les concl. du MP. (2) Cass. 9 avril 2008, RG P.08.0051.F, Pas. 2008, n° 214.

REOUVERTURE DE LA PROCEDURE - Arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure en ce qu'elle concerne l'action publique

- Art. 442bis, 442ter, 1°, et 442quinquies, al. 1er Code d'Instruction criminelle

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Généralités - Réouverture de la procédure - Arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure en ce qu'elle concerne l'action publique

- Art. 442bis, 442ter, 1°, et 442quinquies, al. 1er Code d'Instruction criminelle

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Généralités - Arrêt de la Cour européenne - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure

- Art. 442bis, 442ter, 1°, et 442quinquies, al. 1er Code d'Instruction criminelle

En vertu des articles 442bis et 442ter, 1°, du Code d'instruction criminelle, s'il a été établi par un arrêt définitif de la Cour européenne que la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales a été violée, le condamné peut demander la réouverture de la procédure qui a conduit à sa condamnation sur l'action publique exercée à sa charge dans l'affaire portée devant la cour précitée (1). (1) Voir les concl. du MP.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Généralités - Arrêt de la Cour européenne - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure

- Art. 442bis et 442ter, 1° Code d'Instruction criminelle

REOUVERTURE DE LA PROCEDURE - Arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme - Violation de la Convention - Réouverture de la procédure en ce qu'elle concerne l'action publique

op de strafvordering

- Artt. 442bis en 442ter, 1° Wetboek van Strafvordering

- Art. 442bis et 442ter, 1° Code d'Instruction criminelle

Het recht op een eerlijk proces houdt voor het hof van assisen de verplichting in om in zijn beslissing over de beschuldiging melding te maken van de overwegingen die de jury overtuigd hebben van de schuld of onschuld van de beschuldigde en de concrete redenen te vermelden waarom op elke vraag ja of neen werd geantwoord; de enkele bewering dat de eiser schuldig is aan de feiten waarvan hij in de bewezen verklaarde omstandigheden werd beschuldigd, stellen hem niet in staat de concrete redenen te kennen waarom de juryleden tot dat besluit zijn gekomen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.....

Le droit à un procès équitable implique, en ce qui concerne la cour d'assises, que la décision rendue sur l'accusation mette en avant les considérations qui ont convaincu le jury de la culpabilité ou de l'innocence de l'accusé et indique les raisons concrètes pour lesquelles il a été répondu positivement ou négativement à chacune des questions; la seule affirmation que le demandeur est coupable des faits dont il était accusé dans les circonstances déclarées établies ne lui permet pas de connaître les raisons concrètes pour lesquelles les jurés sont arrivés à cette conclusion (1). (1) Voir les concl. du MP.

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Schuldigverklaring - Motivering - Recht op een eerlijk proces

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Motivering

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

COUR D'ASSISES - Arrêt définitif - Verdict de culpabilité - Motivation - Droit à un procès équitable

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Cour d'assises - Verdict de culpabilité - Motivation

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

P.15.0316.F

10 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150610.2](#)

AC nr. ...

De wet stelt een onweerlegbaar vermoeden van gebrek aan toestemming in ten aanzien van ieder persoon beneden de leeftijd van zestien jaar, op het ogenblik waarop jegens hem een handeling wordt gepleegd die zijn seksuele integriteit in het gedrang brengt (1). (1) I. Wattiez, L'attentat à la pudeur et le viol, in Les infractions, dl. 3, Les infractions contre l'ordre des familles, la moralité publique et les mineurs, Larcier, 2011, p. 101.

La loi établit une présomption irréfragable d'absence de consentement dans le chef de toute personne âgée de moins de seize ans au moment où elle fait l'objet d'un acte portant atteinte à son intégrité sexuelle (1). (1) I. Wattiez, L'attentat à la pudeur et le viol, in Les Infractions, Volume 3, Les infractions contre l'ordre des familles, la moralité publique et les mineurs, Larcier, 2011, p. 101.

AANRANDING VAN DE EERBAARHEID EN VERKRACHTING - Aanranding van de eerbaarheid - Slachtoffer beneden de leeftijd van zestien jaar - Gebrek aan toestemming - Onweerlegbaar vermoeden

- Artt. 372, 373 en 374 Strafwetboek

ATTENTAT A LA PUDEUR ET VIOL - Attentat à la pudeur - Victime âgée de moins de seize ans - Absence de consentement - Présomption irréfragable

- Art. 372, 373 et 374 Code pénal

Het bestaan van de aanranding van de seksuele integriteit van ieder persoon beneden de leeftijd van zestien jaar op het ogenblik waarop de handeling wordt gesteld, wordt objectief en niet op grond van de persoonlijke indruk van het kind beoordeeld; daaruit volgt dat het strafbare karakter van de handeling niet afhangt van het besef of het beeld dat de minderjarige ervan heeft op het ogenblik waarop de handeling jegens hem wordt gepleegd, noch van het onbehagen, de gêne of de schaamte die de handelingen van de dader al dan niet bij hem hebben opgewekt (1). (1) Zie Cass. 6 februari 2013, AR P.12.1650.F, AC 2013, nr. 86, met concl. van advocaat-generaal Vandermeersch en Cass. 27 november 2013, AR P.13.0714.F, AC 2013, nr. 635, met concl. van advocaat-generaal Vandermeersch. Beide zaken hebben betrekking op feiten van aanranding van de eerbaarheid, gepleegd op een meerderjarige en niet, zoals te dezen, op een persoon beneden de leeftijd van zestien jaar.

*AANRANDING VAN DE EERBAARHEID EN VERKRACHTING -
Aanranding van de eerbaarheid - Bestanddelen - Slachtoffer
beneden de leeftijd van zestien jaar - Schending van de
seksuele integriteit - Objectieve beoordeling*

- Artt. 372, 373 en 374 Strafwetboek

La réalité de l'atteinte portée à l'intégrité sexuelle de toute personne âgée de moins de seize ans au moment où elle fait l'objet de l'acte s'apprécie objectivement et non en fonction du sentiment individuel de l'enfant; il en résulte que le caractère culpeux de l'acte n'est tributaire ni de la conscience ou de la perception que le mineur d'âge en a au moment où il en est l'objet, ni du malaise, de la gêne ou de la honte que les agissements de l'auteur ont, ou non éveillés en lui (1). (1) Voir Cass. 6 février 2013, RG P.12.1650.F, Pas. 2013, n° 86, avec concl. de M. Vandermeersch, avocat général, et Cass. 27 novembre 2013, RG P.13.0714.F, Pas. 2013, n° 635, avec concl. de M. Vandermeersch, avocat général, ces deux causes concernant des faits d'attentat à la pudeur commis sur une personne majeure et non, comme en l'espèce, sur une personne âgée de moins de seize ans.

*ATTENTAT A LA PUDEUR ET VIOL - Attentat à la pudeur - Éléments
constitutifs - Victime âgée de moins de seize ans - Atteinte portée
à l'intégrité sexuelle - Appréciation objective*

- Art. 372, 373 et 374 Code pénal

Het openbaar ministerie is bevoegd om de door de herstellvorderende overheid per brief geformuleerde herstellvordering voor de strafrechter uit te oefenen, inclusief het aanwenden van rechtsmiddelen, zelfs als de herstellvorderende overheden zich als procespartij hebben gemanifesteerd en de beslissing van de strafrechter over een door de herstellvorderende overheid ingediende herstellvordering is een maatregel van burgerlijke aard, die niettemin onder de strafvordering valt; daaruit volgt dat hij tegen wie een herstelmaatregel is bevolen zijn memorie in cassatie voor wat betreft de beslissing op de herstellvordering per aangetekende brief moet ter kennis brengen van het openbaar ministerie bij het gerecht dat de bestreden beslissing heeft gewezen, en zo zij zich heeft gemanifesteerd als procespartij, aan de herstellvorderende overheid, en dit op straffe van ontvankelijkheid van de memorie wat betreft de herstellvordering (1). (1) Cass. 3 september 2013, AR P.12.1253.N, AC 2013, nr. 415; Cass. 22 mei 2012, AR P.11.1808.N, AC 2012, nr. 319, NC, 2014, 481 en noot D. DE WOLF, "De persoon aan wie bij een herstellvordering in stedenbouwstrafzaken het verzet moet worden betekend"; Cass. 5 mei 2009, AR P.08.1853.N, AC 2009, nr. 293.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Stedenbouw - Herstellvordering - Aard van de maatregel - Gevolg - Cassatieberoep - Memorie - Ter kennis brengen van het openbaar ministerie en de herstellvorderende overheid - Ontvankelijkheid

- Artt. 427 en 429 Wetboek van Strafvordering
STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstellvordering - Aard van de maatregel - Gevolg - Cassatieberoep - Memorie - Ter kennis brengen van het openbaar ministerie en de herstellvorderende overheid - Ontvankelijkheid

- Artt. 427 en 429 Wetboek van Strafvordering

Le ministère public est compétent pour exercer devant le juge pénal l'action en réparation formulée dans une lettre par l'autorité demanderesse en réparation, ce qui implique l'exercice des voies de recours, même si l'autorité demanderesse en réparation s'est manifestée comme étant partie au procès et que la décision rendue par le juge pénal sur une action en réparation introduite par l'autorité demanderesse en réparation est une mesure de nature civile, qui relève néanmoins de l'action publique; il en résulte que celui qui s'est vu ordonner une mesure de réparation doit communiquer son mémoire en cassation en ce qui concerne la décision rendue sur l'action en réparation, par courrier recommandé adressé au ministère public de la juridiction ayant rendu la décision entreprise, et, si elle s'est manifestée comme partie au procès, à l'autorité demanderesse en réparation, et ce à peine d'irrecevabilité du mémoire en ce qui concerne l'action en réparation (1). (1) Cass. 5 mai 2009, RG P.08.1853.N, Pas. 2009, n° 293; Cass. 22 mai 2012, RG P.11.1808.N, Pas. 2012, n° 319, N.C., 2014, 481 et la note D. DE WOLF, "De persoon aan wie bij een herstellvordering in stedenbouwstrafzaken het verzet moet worden betekend"; Cass. 3 septembre 2013, RG P.12.1253.N, Pas. 2013, n° 415.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Urbanisme - Action en réparation - Nature de la mesure - Conséquence - Pourvoi en cassation - Mémoire - Communication au ministère public et à l'autorité demanderesse en réparation - Recevabilité

- Art. 427 et 429 Code d'Instruction criminelle
URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Action en réparation - Nature de la mesure - Conséquence - Pourvoi en cassation - Mémoire - Communication au ministère public et à l'autorité demanderesse en réparation - Recevabilité

- Art. 427 et 429 Code d'Instruction criminelle

Niet ontvankelijk is het cassatieberoep dat door een niet vervolgd maar belanghebbende partij is aangetekend tegen de beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling over de tenuitvoerlegging van de overdracht aan de verzoekende buitenlandse overheden van in het kader van een internationaal rechtshulpverzoek in beslaggenomen goederen, wanneer dit cassatieberoep niet werd betekend.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Algemeen - Internationaal rechtshulpverzoek - In beslag genomen goederen - Verzoek tot overdracht aan de verzoekende buitenlandse overheden - Kamer van inbeschuldigingstelling - Tussenkomsst van een niet-vervolgd maar belanghebbende partij - Geen betekening - Ontvankelijkheid

Est irrecevable le pourvoi d'une partie ne faisant pas l'objet de poursuites mais ayant intérêt, formé contre la décision rendue par la chambre des mises en accusation sur l'exécution de la remise aux autorités étrangères requérantes de marchandises saisies dans le cadre d'une demande d'entraide judiciaire internationale, lorsque ledit pourvoi n'a pas été signifié.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Généralités - Demande d'entraide judiciaire internationale - Marchandises saisies - Demande de remise aux autorités étrangères requérantes - Chambre des mises en accusation - Intervention d'une partie ne faisant pas l'objet de poursuites mais ayant intérêt - Pas de signification - Recevabilité

P.15.0353.F

16 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150916.1](#)

AC nr. ...

Het vonnis, dat niet vaststelt dat het opduiken van de voetganger die het slachtoffer was van de aanrijding, een niet te voorziene hindernis was, aangezien die omstandigheid slechts bij wijze van hypothese wordt vermeld, verantwoordt zijn beslissing om elke fout aan de zijde van de verweerster uit te sluiten hoewel zij verplicht was haar snelheid aan de geringe zichtbaarheid aan te passen, niet naar recht.

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 10 - Artikel 10.1.1° - Snelheid - Onaangepaste snelheid

WEGVERKEER - Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 10 - Artikel 10.1.3° - Te voorziene hindernis

Wanneer een beklagde wordt vervolgd wegens het onopzettelijk doden van een persoon, moet de rechtbank onderzoeken waarin het gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg bestaat waardoor de doding is veroorzaakt; daarbij moet ze met name alle fouten in aanmerking nemen die dat gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg kunnen opleveren, ongeacht of ze de beklagde al dan niet ten laste zijn gelegd (1). (1) Cass. 20 november 1996, AR P.96.1111.F, AC 1996, nr. 444.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Daad -

3/05/2023

Le jugement, qui ne constate pas que la survenance du piéton victime de la collision représentait un obstacle imprévisible, cette circonstance n'étant mentionnée qu'au titre d'une hypothèse, n'a pas légalement justifié sa décision d'exclure toute faute dans le chef de la partie défenderesse alors que celle-ci avait l'obligation d'adapter sa vitesse à la faible visibilité.

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 10 - Article 10, § 1er, 1° - Vitesse - Vitesse inadaptée

ROULAGE - Code de la route du 01121975 - Dispositions réglementaires - Article 10 - Article 10, § 1er, 3° - Obstacle prévisible

Lorsqu'un prévenu est poursuivi du chef d'avoir involontairement causé la mort d'une personne, le tribunal est tenu d'examiner en quoi consiste le défaut de prévoyance ou de précaution ayant causé l'homicide; à cet égard, il est notamment tenu de prendre en considération toutes les fautes susceptibles de constituer ce défaut de prévoyance ou de précaution, qu'elles aient ou non été mises à charge du prévenu (1). (1) Cass. 20 novembre 1996, RG P.96.1111.F, Pas. 1996, I, n° 444.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Urbanisme -

P. 605/843

Fout - Stedenbouw - Onroerend goed - Functie - Beoordeling -
Taak van de rechter

- Artt. 418-420 Strafwetboek

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Onopzettelijk
toebrengen van verwondingen en onopzettelijk doden - Gebrek
aan voorzichtigheid of voorzorg

- Artt. 418-420 Strafwetboek

Immeuble - Fonction - Appréciation - Mission du juge

- Art. 418-420 Code pénal

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Involontaires - Défaut de
prévoyance ou de précaution

- Art. 418-420 Code pénal

P.15.0356.F

1 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150401.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

*INTERNATIONALE RECHTSHULP - Internationaal
Straftribunaal voor voormalig Joegoslavië - Samenwerking met
de strafuitvoeringsrechtbank - Straf opgelegd door het
Tribunaal en ten uitvoer gelegd in België - Overeenkomst
tussen de Organisatie van de Verenigde Naties en België
betreffende de tenuitvoerlegging van de straffen - Juridische
draagwijdte*

*INTERNATIONALE RECHTSHULP - Internationaal
Straftribunaal voor voormalig Joegoslavië - Samenwerking met
de strafuitvoeringsrechtbank - Straf opgelegd door het
Tribunaal en ten uitvoer gelegd in België - Toepasselijk recht*

*INTERNATIONALE RECHTSHULP - Internationaal
Straftribunaal voor voormalig Joegoslavië - Samenwerking met
de strafuitvoeringsrechtbank - Straf opgelegd door het
Tribunaal en ten uitvoer gelegd in België - Toepasselijk recht*

*INTERNATIONALE VERDRAGEN - Internationale
verplichtingen - Internationaal Straftribunaal voor voormalig
Joegoslavië - Samenwerking met de
strafuitvoeringsrechtbank - Straf opgelegd door het Tribunaal
en ten uitvoer gelegd in België - Overeenkomst tussen de
Organisatie van de Verenigde Naties en België betreffende de
tenuitvoerlegging van de straffen - Juridische draagwijdte*

*INTERNATIONALE VERDRAGEN - Internationale
verplichtingen - Internationaal Straftribunaal voor voormalig
Joegoslavië - Samenwerking met de
strafuitvoeringsrechtbank - Straf opgelegd door het Tribunaal
en ten uitvoer gelegd in België - Toepasselijk recht*

*INTERNATIONALE VERDRAGEN - Internationale
verplichtingen - Internationaal Straftribunaal voor voormalig
Joegoslavië - Samenwerking met de
strafuitvoeringsrechtbank - Straf opgelegd door het Tribunaal
en ten uitvoer gelegd in België - Toepasselijk recht*

*STRAFUITVOERING - Straf opgelegd door het Internationaal
Straftribunaal voor voormalig Joegoslavië - Samenwerking met
het Tribunaal - Straf ten uitvoer gelegd in België - Toepasselijk
recht*

*STRAFUITVOERING - Straf opgelegd door het Internationaal
Straftribunaal voor voormalig Joegoslavië - Samenwerking met*

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

*ENTRAIDE JUDICIAIRE INTERNATIONALE - Tribunal pénal
international pour l'ex-Yougoslavie - Coopération avec le tribunal
pour l'exécution des peines - Peine infligée par le Tribunal et
exécutée en Belgique - Accord entre l'Organisation des Nations
unies et la Belgique concernant l'exécution des peines - Portée
juridique*

*ENTRAIDE JUDICIAIRE INTERNATIONALE - Tribunal pénal
international pour l'ex-Yougoslavie - Coopération avec le tribunal
pour l'exécution des peines - Peine infligée par le Tribunal et
exécutée en Belgique - Droit applicable*

*ENTRAIDE JUDICIAIRE INTERNATIONALE - Tribunal pénal
international pour l'ex-Yougoslavie - Coopération avec le tribunal
pour l'exécution des peines - Peine infligée par le Tribunal et
exécutée en Belgique - Droit applicable*

*TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: -
Engagements internationaux - Tribunal pénal international pour
l'ex-Yougoslavie - Coopération avec le tribunal pour l'exécution
des peines - Peine infligée par le Tribunal et exécutée en Belgique -
Accord entre l'Organisation des Nations unies et la Belgique
concernant l'exécution des peines - Portée juridique*

*TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: -
Engagements internationaux - Tribunal pénal international pour
l'ex-Yougoslavie - Coopération avec le tribunal pour l'exécution
des peines - Peine infligée par le Tribunal et exécutée en Belgique -
Droit applicable*

*TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: -
Engagements internationaux - Tribunal pénal international pour
l'ex-Yougoslavie - Coopération avec le tribunal pour l'exécution
des peines - Peine infligée par le Tribunal et exécutée en Belgique -
Droit applicable*

*APPLICATION DES PEINES - Peine infligée par le Tribunal pénal
international pour l'ex-Yougoslavie - Coopération avec le
Tribunal - Peine exécutée en Belgique - Droit applicable*

*APPLICATION DES PEINES - Peine infligée par le Tribunal pénal
international pour l'ex-Yougoslavie - Coopération avec le*

het Tribunaal - Straf ten uitvoer gelegd in België - Overeenkomst tussen de Organisatie van de Verenigde Naties en België betreffende de tenuitvoerlegging van de straffen - Juridische draagwijdte

STRAFUITVOERING - Straf opgelegd door het Internationaal Straftribunaal voor voormalig Joegoslavië - Samenwerking met het Tribunaal - Straf ten uitvoer gelegd in België - Toepasselijk recht

Tribunal - Peine exécutée en Belgique - Accord entre l'Organisation des Nations unies et la Belgique concernant l'exécution des peines - Portée juridique

APPLICATION DES PEINES - Peine infligée par le Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie - Coopération avec le Tribunal - Peine exécutée en Belgique - Droit applicable

Uit artikel 55, § 3, van de wet van 29 maart 2004 betreffende de samenwerking met het Internationaal Strafgerechtshof en de internationale straftribunalen blijkt dat voor de straffen opgelegd door het Internationaal Straftribunaal voor voormalig Joegoslavië die in België ten uitvoer worden gelegd, de procedures inzake vervroegde vrijlating uitsluitend worden geregeld door het Statuut van het Tribunaal en dat de bepalingen van de Belgische wetgeving met betrekking tot de wijze van strafuitvoering niet van toepassing zijn op de gedetineerde die in België een door het Tribunaal uitgesproken vrijheidsbenemende straf uitzit (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

Il ressort de l'article 55, § 3, de la loi du 29 mars 2004 concernant la coopération avec la Cour pénale internationale et les tribunaux pénaux internationaux que pour les peines infligées par le Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie et exécutées en Belgique, les procédures de libération anticipée sont régies exclusivement par le Statut du Tribunal et que les dispositions de la législation belge relatives aux modalités d'exécution des peines ne s'appliquent pas au détenu qui exécute en Belgique une peine privative de liberté prononcée par le Tribunal (1). (1) Voir les concl. du MP.

STRAFUITVOERING - Straf opgelegd door het Internationaal Straftribunaal voor voormalig Joegoslavië - Samenwerking met het Tribunaal - Straf ten uitvoer gelegd in België - Toepasselijk recht

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Internationale verplichtingen - Internationaal Straftribunaal voor voormalig Joegoslavië - Samenwerking met de strafuitvoeringsrechtbank - Straf opgelegd door het Tribunaal en ten uitvoer gelegd in België - Toepasselijk recht

INTERNATIONALE RECHTSHULP - Internationaal Straftribunaal voor voormalig Joegoslavië - Samenwerking met de strafuitvoeringsrechtbank - Straf opgelegd door het Tribunaal en ten uitvoer gelegd in België - Toepasselijk recht

APPLICATION DES PEINES - Peine infligée par le Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie - Coopération avec le Tribunal - Peine exécutée en Belgique - Droit applicable

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Engagements internationaux - Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie - Coopération avec le tribunal pour l'exécution des peines - Peine infligée par le Tribunal et exécutée en Belgique - Droit applicable

ENTRAIDE JUDICIAIRE INTERNATIONALE - Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie - Coopération avec le tribunal pour l'exécution des peines - Peine infligée par le Tribunal et exécutée en Belgique - Droit applicable

Uit de artikelen 27 van het Statuut van het Internationaal Straftribunaal voor voormalig Joegoslavië en 25.1 van het Internationaal mechanisme belast met de uitoefening van de restbevoegdheden van de straftribunalen, volgt dat de door het Tribunaal opgelegde straffen ten uitvoer worden gelegd volgens de interne regels van de Staat van de plaats van tenuitvoerlegging, maar onder toezicht van het internationaal gerechtshof; artikel 25.1, dat aldus verwijst naar de regels van de Staat die bij de tenuitvoerlegging is betrokken, heeft geen betrekking op de Wet Strafvuivering maar op de specifieke wetgeving, met name de wet van 29 maart 2004 betreffende de samenwerking met het Internationaal Strafgerechtshof en de internationale straftribunalen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Internationale verplichtingen - Internationaal Straftribunaal voor voormalig Joegoslavië - Samenwerking met de strafuitvoeringsrechtbank - Straf opgelegd door het Tribunaal en ten uitvoer gelegd in België - Toepasselijk recht

STRAFUITVOERING - Straf opgelegd door het Internationaal Straftribunaal voor voormalig Joegoslavië - Samenwerking met het Tribunaal - Straf ten uitvoer gelegd in België - Toepasselijk recht

INTERNATIONALE RECHTSHULP - Internationaal Straftribunaal voor voormalig Joegoslavië - Samenwerking met de strafuitvoeringsrechtbank - Straf opgelegd door het Tribunaal en ten uitvoer gelegd in België - Toepasselijk recht

De overeenkomst van 2 mei 2007 tussen de Organisatie van de Verenigde Naties en de regering van het Koninkrijk België betreffende de tenuitvoerlegging van de door het Internationaal Straftribunaal voor voormalig Joegoslavië opgelegde straffen, die de problemen regelt betreffende alle aan België gerichte verzoeken met het oog op de tenuitvoerlegging van de door het Tribunaal opgelegde straffen, mag, ongewijzigd, noch van de Belgische wet noch van het Statuut van het Tribunaal afwijken (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Internationale verplichtingen - Internationaal Straftribunaal voor voormalig Joegoslavië - Samenwerking met de strafuitvoeringsrechtbank - Straf opgelegd door het Tribunaal

3/05/2023

Il résulte des articles 27 du Statut du Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie et 25.1 de celui du Mécanisme international chargé d'exercer les fonctions résiduelles des tribunaux pénaux, que les peines infligées par le Tribunal s'exécutent conformément aux règles nationales de l'Etat du lieu de l'exécution, mais sous le contrôle de la juridiction internationale; en renvoyant ainsi aux règles de l'Etat concerné par l'exécution, cet article 25.1 vise non la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées, mais la législation spécifique, soit la loi du 29 mars 2004 concernant la coopération avec la Cour pénale internationale pénale et les tribunaux pénaux internationaux (1). (1) Voir les concl. du MP.

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Engagements internationaux - Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie - Coopération avec le tribunal pour l'exécution des peines - Peine infligée par le Tribunal et exécutée en Belgique - Droit applicable

APPLICATION DES PEINES - Peine infligée par le Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie - Coopération avec le Tribunal - Peine exécutée en Belgique - Droit applicable

ENTRAIDE JUDICIAIRE INTERNATIONALE - Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie - Coopération avec le tribunal pour l'exécution des peines - Peine infligée par le Tribunal et exécutée en Belgique - Droit applicable

L'accord du 2 mai 2007, conclu entre l'Organisation des Nations unies et le gouvernement du Royaume de Belgique, concernant l'exécution des peines imposées par le Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie, qui régit les questions relatives à toutes les demandes adressées à la Belgique en vue de l'exécution des peines imposées par le Tribunal, ne peut déroger, sans être modifié, ni à la loi belge ni au Statut du Tribunal (1). (1) Voir les concl. du MP.

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Engagements internationaux - Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie - Coopération avec le tribunal pour l'exécution des peines - Peine infligée par le Tribunal et exécutée en Belgique -

P. 608/843

en ten uitvoer gelegd in België - Overeenkomst tussen de Organisatie van de Verenigde Naties en België betreffende de tenuitvoerlegging van de straffen - Juridische draagwijdte

INTERNATIONALE RECHTSHULP - Internationaal Straftribunaal voor voormalig Joegoslavië - Samenwerking met de strafuitvoeringsrechtbank - Straf opgelegd door het Tribunaal en ten uitvoer gelegd in België - Overeenkomst tussen de Organisatie van de Verenigde Naties en België betreffende de tenuitvoerlegging van de straffen - Juridische draagwijdte

STRAFUITVOERING - Straf opgelegd door het Internationaal Straftribunaal voor voormalig Joegoslavië - Samenwerking met het Tribunaal - Strafen uitvoer gelegd in België - Overeenkomst tussen de Organisatie van de Verenigde Naties en België betreffende de tenuitvoerlegging van de straffen - Juridische draagwijdte

Accord entre l'Organisation des Nations unies et la Belgique concernant l'exécution des peines - Portée juridique

ENTRAIDE JUDICIAIRE INTERNATIONALE - Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie - Coopération avec le tribunal pour l'exécution des peines - Peine infligée par le Tribunal et exécutée en Belgique - Accord entre l'Organisation des Nations unies et la Belgique concernant l'exécution des peines - Portée juridique

APPLICATION DES PEINES - Peine infligée par le Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie - Coopération avec le Tribunal - Peine exécutée en Belgique - Accord entre l'Organisation des Nations unies et la Belgique concernant l'exécution des peines - Portée juridique

P.15.0358.N

8 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150908.5](#)

AC nr. ...

Ingevolge het overlijden van de in verdenkinggestelde, vervalt de tegen hem ingestelde strafvordering, zodat het onderzoeksgerecht geen rechtsmacht meer heeft om uitspraak te doen over de daarop geënte burgerlijke rechtsvordering; hieruit volgt dat het cassatieberoep geen bestaansreden meer heeft (1). (1) Zie Cass. 8 februari 2011, AR P.10.1331.N, arrest niet gepubliceerd.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Burgerlijke rechtsvordering - Burgerlijke partij - Verval van strafvordering - Overlijden van in verdenkinggestelde

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Verval van strafvordering - Overlijden van in verdenkinggestelde

ONDERZOEKSGERECHTEN - Cassatieberoep - Verval van strafvordering door overlijden van in verdenkinggestelde - Burgerlijke rechtsvordering

STRAFVORDERING - Cassatieberoep - Verval van strafvordering door overlijden van in verdenkinggestelde - Burgerlijke rechtsvordering

Le décès de l'inculpé éteint l'action publique exercée à sa charge, de sorte que la juridiction d'instruction n'a plus le pouvoir juridictionnel de se prononcer sur l'action civile qui y est greffée; il en résulte que le pourvoi en cassation n'a plus d'objet (1). (1) Voir Cass. 8 février 2011, RG P.10.1331.N, inédit.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action civile - Partie civile - Extinction de l'action publique - Décès de l'inculpé

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action publique - Prévenu et inculpé - Extinction de l'action publique - Décès de l'inculpé

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Pourvoi en cassation - Extinction de l'action publique en raison du décès de l'inculpé - Action civile

ACTION PUBLIQUE - Pourvoi en cassation - Extinction de l'action publique en raison du décès de l'inculpé - Action civile

P.15.0363.F

13 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150513.4](#)

AC nr. ...

Niet ontvankelijk is het cassatiemiddel dat enkel betrekking heeft op het toepasselijke wetsartikel waarop de toekenning van het uitstel is gebaseerd, aangezien krachtens artikel 422 Wetboek van Strafvordering, wanneer de uitgesproken straf dezelfde is als die welke bepaald is door de op het misdrijf toepasselijke wet, niemand de vernietiging van het vonnis kan vragen, enkel omdat bij de vermelding van de tekst van de wet een vergissing is begaan (1). (1) Zie Cass. 3 oktober 2006, AR P.06.0476.N, AC 2006, nr. 456.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Veroordeling - Vergissing bij de vermelding van de tekst van de wet - Toepassing

- Art. 422 Wetboek van Strafvordering

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Belang - Veroordeling - Vergissing bij de vermelding van de tekst van de wet - Toepassing

- Art. 422 Wetboek van Strafvordering

Est irrecevable le moyen de cassation qui concerne uniquement l'article de la loi applicable qui fonde l'octroi du sursis, dès lors qu'en vertu de l'article 422 du Code d'instruction criminelle, lorsque la peine prononcée est la même que celle portée par la loi qui s'applique à l'infraction, nul ne peut demander l'annulation du jugement, au seul motif qu'il y a erreur dans la citation du texte de la loi (1). (1) Voir Cass. 3 octobre 2006, RG P.06.0476.N, Pas. 2006, n° 456.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Condamnation - Erreur dans la citation du texte de loi - Application

- Art. 422 Code d'Instruction criminelle

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Intérêt - Condamnation - Erreur dans la citation du texte de loi - Application

- Art. 422 Code d'Instruction criminelle

P.15.0374.F

23 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150923.6](#)

AC nr. ...

Volgens artikel 155, § 2, Waals Wetboek van ruimtelijke ordening, stedenbouw, patrimonium en energie beveelt de rechtbank, op verzoek van de gemachtigde ambtenaar of het college van burgemeester en schepenen: 1. ofwel het herstel van de plaats in haar oorspronkelijke staat of de stopzetting van het onrechtmatig gebruik; 2. ofwel de uitvoering van werkzaamheden of inrichtingswerken; 3. ofwel de betaling van een som gelijk aan de meerwaarde die het goed ingevolge de overtreding verworven heeft, voor zover het noch op de beschermingslijst voorkomt, noch beschermd is; uit die bepaling volgt dat die wijzen van herstel alternatief zijn en niet kunnen worden gecumuleerd.

STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Waals Wetboek van Ruimtelijke Ordening - Overtreding - Sanctie - Herstel van de plaats in de vorige staat - Uitvoering van de werkzaamheden - Betaling van een meerwaarde - Alternatief karakter van de wijzen van herstel

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Waals Wetboek van Ruimtelijke Ordening - Overtreding - Sanctie - Herstel van de plaats in de vorige staat - Uitvoering van de werkzaamheden - Betaling van een meerwaarde - Alternatief karakter van de

Selon l'article 155, § 2, du Code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme, du patrimoine et de l'énergie, le tribunal ordonne, à la demande du fonctionnaire délégué ou du collègue des bourgmestre et échevins: 1. soit la remise en état des lieux ou la cessation de l'utilisation abusive; 2. soit l'exécution d'ouvrages ou de travaux d'aménagement; 3. soit le paiement d'une somme représentative de la plus-value acquise par le bien à la suite de l'infraction pour autant qu'il ne soit ni inscrit sur la liste de sauvegarde, ni classé; il résulte de cette disposition que ces modes de réparation sont alternatifs et ne peuvent être cumulés.

URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Code wallon de l'aménagement du territoire - Infraction - Sanction - Remise en état - Exécution de travaux - Paiement d'une plus-value - Caractère alternatif des modes de réparation

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Code wallon de l'aménagement du territoire - Infraction - Sanction - Remise en état - Exécution de travaux - Paiement d'une plus-value - Caractère alternatif des modes de réparation

P.15.0379.F

6 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150506.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Stukken die de betekening aantonen van het cassatieberoep aan de beklaagde - Niet binnen de wettelijke termijn neergelegd - Niet-ontvankelijkheid van het cassatieberoep

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Verzoekschrift neergelegd door openbaar ministerie op de griffie van het rechtscollege dat de bestreden beslissing heeft gewezen - Ontvankelijkheid

MILIEURECHT - Waals Gewest - Afvalstoffen - Milieuvergunning - Misdrijf - Administratieve boete - Toepasselijk recht - Artikel 100 Strafwetboek

MILIEURECHT - Waals Gewest - Afvalstoffen - Milieuvergunning - Misdrijf - Administratieve boete - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen - Artikel 5 Strafwetboek - Toepassing

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Verschoning - Rechtspersoon verantwoordelijk gesteld wegens het optreden van een geïdentificeerde natuurlijke persoon - Strafuitsluitende verschoningsgrond - Toepassingsvoorwaarde - Willens en wetens begane fout

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Milieurecht - Waals Gewest - Afvalstoffen - Milieuvergunning - Misdrijf - Administratieve boete - Artikel 5 Strafwetboek - Toepassing

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Natuurlijke personen - Veroordeling samen met de verantwoordelijke rechtspersoon - Strafuitsluitende verschoningsgrond - Toepassingsvoorwaarde - Willens en wetens begane fout

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Veroordeling samen met de verantwoordelijke natuurlijke persoon - Strafuitsluitende verschoningsgrond - Toepassingsvoorwaarde - Willens en wetens begane fout

STRAFVORDERING - Milieurecht - Waals Gewest - Afvalstoffen - Milieuvergunning - Misdrijf - Administratieve boete - Toepasselijk recht - Artikel 100 Strafwetboek

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification et ou de dépôt - Pourvoi du ministère public - Pièces établissant la signification du pourvoi au prévenu - Absence de dépôt dans le délai légal - Irrecevabilité du pourvoi

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Requête déposée par le ministère public au greffe de la juridiction qui a rendu la décision attaquée - Recevabilité

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Région wallonne - Déchets - Permis d'environnement - Infraction - Amende administrative - Droit applicable - Article 100 du Code pénal

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Région wallonne - Déchets - Permis d'environnement - Infraction - Amende administrative - Responsabilité pénale des personnes morales - Article 5 du Code pénal - Application

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08 peine - Personne morale responsable en raison de l'intervention d'une personne physique identifiée - Cause d'excuse absolutoire - Condition d'application - Faute commise sciemment et volontairement

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Droit de l'environnement - Région wallonne - Déchets - Permis d'environnement - Infraction - Amende administrative - Article 5 du Code pénal - Application

INFRACTION - Imputabilité - Personnes physiques - Condamnation en même temps que la personne morale responsable - Cause d'excuse absolutoire - Condition d'application - Faute commise sciemment et volontairement

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Condamnation en même temps que la personne physique responsable - Cause d'excuse absolutoire - Condition d'application - Faute commise sciemment et volontairement

ACTION PUBLIQUE - Droit de l'environnement - Région wallonne - Déchets - Permis d'environnement - Infraction - Amende administrative - Droit applicable - Article 100 du Code pénal

Met toepassing van het nieuwe artikel 429 Wetboek van Strafvordering, vermag het Hof geen acht te slaan op de middelen van het openbaar ministerie, eiser in cassatie, die zijn aangevoerd in een verzoekschrift neergelegd op de griffie van het rechtscollege dat de bestreden beslissing heeft gewezen, aangezien ze niet zijn aangevoerd in een memorie die op de griffie van het Hof is neergelegd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Verzoekschrift neergelegd door openbaar ministerie op de griffie van het rechtscollege dat de bestreden beslissing heeft gewezen - Ontvankelijkheid

- Art. 429 Wetboek van Strafvordering

Het cassatieberoep van het openbaar ministerie dat na de inwerkingtreding van het nieuwe artikel 427 Wetboek van Strafvordering is ingesteld, is niet ontvankelijk, bij ontstentenis van de neerlegging op de griffie van het Hof, binnen de dubbele termijn van het nieuwe artikel 429 Wetboek van Strafvordering, van de stukken die de betekening ervan aan de beklaagde aantonen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Stukken die de betekening aantonen van het cassatieberoep aan de beklaagde - Niet binnen de wettelijke termijn neergelegd - Niet-ontvankelijkheid van het cassatieberoep

- Art. 427 Wetboek van Strafvordering

En application de l'article 429, nouveau, du Code d'instruction criminelle, la Cour ne peut avoir égard aux moyens du ministère public, demandeur en cassation, invoqués dans une requête déposée au greffe de la juridiction qui a rendu la décision attaquée, dès lors qu'ils ne sont pas invoqués dans un mémoire déposé au greffe de la Cour (1). (1) Voir les concl. du MP.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Requête déposée par le ministère public au greffe de la juridiction qui a rendu la décision attaquée - Recevabilité

- Art. 429 Code d'Instruction criminelle

Formé après l'entrée en vigueur de l'article 427, nouveau, du Code d'instruction criminelle, le pourvoi du ministère public est irrecevable, en l'absence de dépôt au greffe de la Cour, dans le double délai du nouvel article 429 de ce code, des pièces établissant sa signification au prévenu (1). (1) Voir les concl. du MP.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Pourvoi du ministère public - Pièces établissant la signification du pourvoi au prévenu - Absence de dépôt dans le délai légal - Irrecevabilité du pourvoi

- Art. 427 Code d'Instruction criminelle

Artikel 5, tweede lid, Strafwetboek, dat de gevallen regelt waarin de verantwoordelijkheid van een natuurlijk persoon en van een rechtspersoon in het gedrang kunnen komen wegens eenzelfde misdrijf, voert een strafuitsluitende verschoningsgrond in ten gunste van degene die de minst zware fout heeft begaan, voor zover het misdrijf evenwel, hetzij door onvoorzichtigheid of nalatigheid is gepleegd, hetzij een inbreuk uitmaakt op een verordenende bepaling; als het misdrijf opzettelijk is gepleegd kan, maar dat is geen verplichting, de natuurlijke persoon samen met de rechtspersoon worden veroordeeld, zodat de strafuitsluitende verschoningsgrond alleen de natuurlijke persoon ten goede kan komen en de rechtspersoon in dat geval schuldig moet worden verklaard (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Natuurlijke personen - Veroordeling samen met de verantwoordelijke rechtspersoon - Strafuitsluitende verschoningsgrond - Toepassingsvoorwaarde - Willens en wetens begane fout

- Art. 5, tweede lid Strafwetboek

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Veroordeling samen met de verantwoordelijke natuurlijke persoon - Strafuitsluitende verschoningsgrond - Toepassingsvoorwaarde - Willens en wetens begane fout

- Art. 5, tweede lid Strafwetboek

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Verschoning - Rechtspersoon verantwoordelijk gesteld wegens het optreden van een geïdentificeerde natuurlijke persoon - Strafuitsluitende verschoningsgrond - Toepassingsvoorwaarde - Willens en wetens begane fout

- Art. 5, tweede lid Strafwetboek

Aangezien de decretale milieuwetgeving geen enkele specifieke regel bevat betreffende de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen, is artikel 5 Strafwetboek van toepassing op de in die wetgeving bepaalde misdrijven (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

MILIEURECHT - Waals Gewest - Afvalstoffen - Milieuvergunning - Misdrijf - Administratieve boete - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen - Artikel 5 Strafwetboek - Toepassing

- Art. 5 Strafwetboek

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Milieurecht - Waals Gewest - Afvalstoffen - Milieuvergunning - Misdrijf - Administratieve boete - Artikel 5 Strafwetboek - Toepassing

3/05/2023

L'article 5, alinéa 2, qui régit les cas où la responsabilité d'une personne physique et celle d'une personne morale peuvent être engagées en raison d'une même infraction, instaure une cause d'excuse absolutoire au profit de la personne qui a commis la faute la moins grave, pour autant, toutefois, qu'il s'agisse soit d'une infraction commise par imprudence ou négligence, soit d'une infraction réglementaire; si l'infraction est volontaire, la personne physique peut mais ne doit pas être condamnée en même temps que la personne morale, de sorte que la cause d'excuse absolutoire ne peut bénéficier qu'à la personne physique, la personne morale devant en ce cas être déclarée coupable (1). (1) Voir les concl. du MP.

INFRACTION - Imputabilité - Personnes physiques - Condamnation en même temps que la personne morale responsable - Cause d'excuse absolutoire - Condition d'application - Faute commise sciemment et volontairement

- Art. 5, al. 2 Code pénal

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Condamnation en même temps que la personne physique responsable - Cause d'excuse absolutoire - Condition d'application - Faute commise sciemment et volontairement

- Art. 5, al. 2 Code pénal

INFRACTION - Justification et excuse - Excuse; voir aussi: 419/08 peine - Personne morale responsable en raison de l'intervention d'une personne physique identifiée - Cause d'excuse absolutoire - Condition d'application - Faute commise sciemment et volontairement

- Art. 5, al. 2 Code pénal

La législation décrétable en matière d'environnement ne prévoyant aucune règle spécifique relative à la responsabilité pénale des personnes morales, l'article 5 du Code pénal s'applique aux infractions prévues par cette législation (1). (1) Voir les concl. du MP.

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Région wallonne - Déchets - Permis d'environnement - Infraction - Amende administrative - Responsabilité pénale des personnes morales - Article 5 du Code pénal - Application

- Art. 5 Code pénal

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Droit de l'environnement - Région wallonne - Déchets - Permis d'environnement - Infraction - Amende administrative - Article 5

P. 613/843

- Art. 5 Strafwetboek

du Code pénal - Application

- Art. 5 Code pénal

Voor de administratieve boete, die een aanvulling en een alternatief is voor de strafvordering, gelden in de regel dezelfde principes als voor de strafvordering zelf; artikel 100 Strafwetboek bepaalt dat bij gebreke van andersluidende bepalingen in bijzondere wetten en verordeningen, de bepalingen van het eerste boek van dit wetboek worden toegepast op de misdrijven die bij die wetten en verordeningen strafbaar zijn gesteld, met uitzondering van hoofdstuk VII en van artikel 85 (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

Subsidiaire et alternative aux poursuites pénales, l'amende administrative est régie, en règle, par les mêmes principes que l'action publique elle-même; l'article 100 du Code pénal prévoit qu'à défaut de dispositions contraires dans les lois et règlements particuliers, les dispositions du premier livre de ce code sont appliquées aux infractions prévues par ces lois et règlements, à l'exception du chapitre VII et de l'article 85 (1). (1) Voir les concl. du MP.

STRAFVORDERING - Milieurecht - Waals Gewest - Afvalstoffen - Milieuvergunning - Misdrijf - Administratieve boete - Toepasselijk recht - Artikel 100 Strafwetboek

ACTION PUBLIQUE - Droit de l'environnement - Région wallonne - Déchets - Permis d'environnement - Infraction - Amende administrative - Droit applicable - Article 100 du Code pénal

- Art. 100 Strafwetboek

- Art. 100 Code pénal

MILIEURECHT - Waals Gewest - Afvalstoffen - Milieuvergunning - Misdrijf - Administratieve boete - Toepasselijk recht - Artikel 100 Strafwetboek

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Région wallonne - Déchets - Permis d'environnement - Infraction - Amende administrative - Droit applicable - Article 100 du Code pénal

- Art. 100 Strafwetboek

- Art. 100 Code pénal

P.15.0384.F

7 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151007.4](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 2, § 1, W.A.M. 1989, worden motorrijtuigen alleen toegelaten tot het verkeer op de openbare weg en op terreinen die toegankelijk zijn voor het publiek of slechts voor een zeker aantal personen die het recht hebben om er te komen, indien de burgerlijke aansprakelijkheid waartoe zij aanleiding kunnen geven, gedekt is door een verzekeringsovereenkomst die aan de bepalingen van deze wet voldoet en waarvan de werking niet is geschorst; een motor die bestuurd wordt op een omloop die volledig voor autoverkeer is gevrijwaard, is niet onderworpen aan de wettelijke verzekeringsplicht inzake motorrijtuigen.

En vertu de l'article 2, § 1er, de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire des véhicules automoteurs, les véhicules automoteurs ne sont admis à la circulation sur la voie publique, les terrains ouverts au public et les terrains non publics mais ouverts à un certain nombre de personnes ayant le droit de les fréquenter que si la responsabilité civile à laquelle ils peuvent donner lieu est couverte par un contrat d'assurance répondant aux dispositions de la présente loi et dont les effets ne sont pas suspendus; une moto pilotée sur un circuit totalement soustrait à la circulation automobile n'est pas soumise à l'application légale d'assurance des véhicules automoteurs.

VERZEKERING - WAM- verzekering - Artikel 2, § 1 - Autosportcircuit - Ongeval - Verzekeringsplicht

ASSURANCES - Assurance automobile obligatoire - Article 2, § 1er - Circuit de compétition automobile - Accident - Obligation d'assurance

- Art. 2, § 1 Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

- Art. 2, § 1er L. du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

P.15.0393.F

25 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150325.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Loop.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging in België - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest dat uitspraak doet over de tenuitvoerlegging - Cassatieberoep - Cassatieberoep ingesteld in de gevangenis door de aangehouden persoon - Ontvankelijkheid

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging in België - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest dat uitspraak doet over de tenuitvoerlegging - Cassatieberoep - Vorm van het cassatieberoep - Cassatieberoep ingesteld in de gevangenis door de aangehouden persoon - Ontvankelijkheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging in België - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest dat uitspraak doet over de tenuitvoerlegging - Cassatieberoep - Vorm van het cassatieberoep - Cassatieberoep ingesteld in de gevangenis door de aangehouden persoon - Ontvankelijkheid

Het cassatieberoep is ontvankelijk wanneer het door de aangehouden persoon is ingesteld bij de directeur van de gevangenis of bij zijn gemachtigde, zonder tussenkomst van een advocaat, en gericht is tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling inzake een Europees aanhoudingsbevel (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

ONDERZOEKSGERECHTEN - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging in België - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest dat uitspraak doet over de tenuitvoerlegging - Cassatieberoep - Vorm van het cassatieberoep - Cassatieberoep ingesteld in de gevangenis door de aangehouden persoon - Ontvankelijkheid

- Art. 18 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Artt. 2 to 43 Wet 14 februari 2014 met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie in strafzaken

- Art. 12 Wet 19 december 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging in België - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest dat uitspraak doet over de tenuitvoerlegging - Cassatieberoep - Vorm van het cassatieberoep - Cassatieberoep ingesteld in de gevangenis door de aangehouden persoon - Ontvankelijkheid

Conclusions de l'avocat général Loop.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Mandat d'arrêt européen - Exécution en Belgique - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Arrêt statuant sur l'exécution - Pourvoi en cassation - Pourvoi formé à la prison par la personne détenue - Recevabilité

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution en Belgique - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Arrêt statuant sur l'exécution - Pourvoi en cassation - Forme du pourvoi - Pourvoi formé à la prison par la personne détenue - Recevabilité

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Mandat d'arrêt européen - Exécution en Belgique - Chambre des mises en accusation - Arrêt statuant sur l'exécution - Pourvoi en cassation - Forme du pourvoi - Pourvoi formé à la prison par la personne détenue - Recevabilité

Est recevable, le pourvoi en cassation formé auprès du directeur de la prison ou de son délégué, sans l'intervention d'un avocat, par la personne détenue contre l'arrêt de la chambre des mises en accusation rendu en matière de mandat d'arrêt européen (1). (1) Voir les concl. du MP.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Mandat d'arrêt européen - Exécution en Belgique - Chambre des mises en accusation - Arrêt statuant sur l'exécution - Pourvoi en cassation - Forme du pourvoi - Pourvoi formé à la prison par la personne détenue - Recevabilité

- Art. 18 L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

- Art. 2 à 43 L. du 14 février 2014

- Art. 12 L. du 19 décembre 2014

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution en Belgique - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Arrêt statuant sur l'exécution - Pourvoi en cassation - Forme du pourvoi - Pourvoi formé à la prison par la personne détenue - Recevabilité

- Art. 18 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Artt. 2 to 43 Wet 14 februari 2014 met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie in strafzaken
- Art. 12 Wet 19 december 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging in België - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest dat uitspraak doet over de tenuitvoerlegging - Cassatieberoep - Cassatieberoep ingesteld in de gevangenis door de aangehouden persoon - Ontvankelijkheid

- Art. 12 Wet 19 december 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie
- Art. 18 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Artt. 2 to 43 Wet 14 februari 2014 met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie in strafzaken

- Art. 18 L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen
- Art. 2 à 43 L. du 14 février 2014
- Art. 12 L. du 19 décembre 2014

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Mandat d'arrêt européen - Exécution en Belgique - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Arrêt statuant sur l'exécution - Pourvoi en cassation - Pourvoi formé à la prison par la personne détenue - Recevabilité

- Art. 12 L. du 19 décembre 2014
- Art. 18 L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen
- Art. 2 à 43 L. du 14 février 2014

P.15.0397.N22 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150922.7](#)

AC nr. ...

Aan het begrip afbreken in de zin van de bepalingen van artikel 99, §1, 1°, Stedenbouwdecreet 1999 en artikel 4.2.1, 1°, c), Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, dat door de regelgever niet werd gedefinieerd, moet rekening houdend met de doelstelling van die bepalingen en de overige bewoordingen ervan, zijn spraakgebruikelijke betekenis worden gegeven, zonder dat die betekenis beperkt is tot de verklaringen die in een bepaald woordenboek voor dit begrip worden gegeven; daaruit volgt dat afbreken als vergunningsplichtige handeling niet noodzakelijk veronderstelt dat het bouwwerk uit elkaar is gehaald of werd losgemaakt of gedemonteerd.

STEDENBOUW - Bouwvergunning - Afbraak van een gebouw of constructie

À la notion de démolition au sens des dispositions des articles 99, § 1er, 1°, du décret du 18 mai 1999 et 4.2.1, 1°, c), du Code flamand de l'aménagement du territoire, qui n'a pas été définie par le législateur, il faut donner, compte tenu de l'objectif de ces dispositions et de leurs autres formulations, la signification qu'elle a dans le langage courant, sans que cette signification soit restreinte aux explications données pour cette notion dans un dictionnaire déterminé; il s'ensuit qu'en tant qu'acte soumis à autorisation, une démolition ne suppose pas nécessairement que la construction soit dissociée ou ait été défaite ou démontée.

URBANISME - Permis de bâtir - Démolition d'un bâtiment ou d'une construction

Hij tegen wie een herstelmaatregel is bevolen moet zijn cassatieberoep wat betreft die beslissing laten betekenen aan het openbaar ministerie bij het gerecht dat die beslissing heeft gewezen en, zo zij heeft gemanifesteerd, aan de herstellvorderende overheid (1). (1) Cass. 15 september 2015, AR P.15.0911.N, AC 2015, nr...; Cass. 21 september 2015, AR P.15.0398.N, AC 2015, nr...; Cass. 22 september 2015, AR P.15.0397.N, AC 2015, nr....

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Stedenbouw - Herstelmaatregel - Betekening van het cassatieberoep aan het openbaar ministerie en aan de herstellvorderende overheid - Verplichting

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelmaatregel - Betekening van het cassatieberoep aan het openbaar ministerie en aan de herstellvorderende overheid - Verplichting

Celui contre qui une mesure de remise en état est ordonnée doit faire signifier son pourvoi en cassation en ce qui concerne cette décision au ministère public près la juridiction qui a rendu cette décision et, si elle s'est manifestée, à l'autorité demandant la remise en état (1). (1) Cass. 15 septembre 2015, RG P.15.091 I.N, Pas. 2015, n°...; Cass. 21 septembre 2015, RG P.15.0398.N, Pas. 2015, n°...; Cass. 22 septembre 2015, AR P.15.0397.N, Pas. 2015, n°...

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Urbanisme - Mesure de remise en état - Signification du pourvoi en cassation au ministère public et à l'autorité demandant la remise en état - Obligation

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Mesure de remise en état - Signification du pourvoi en cassation au ministère public et à l'autorité demandant la remise en état - Obligation

Met artikel 427, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, zoals gewijzigd door de wet van 14 februari 2014 met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie, heeft de wetgever aan de eisers in cassatie een algemene verplichting tot betekening opgelegd, met als enige en dus strikt te interpreteren uitzondering het geval waarbij het cassatieberoep uitgaat van een vervolgde partij tegen een beslissing over de strafvordering zelf en daarmee gelijk te stellen gevallen (1). (1) Cass. 15 september 2015, AR P.15.0538.N, AC 2015, nr...; Cass. 15 september 2015, AR P.15.0911.N, AC 2015, nr..

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Betekeningsplicht van de partij die cassatieberoep instelt - Draagwijdte - Uitzondering

Par l'article 427, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, modifié par la loi du 14 février 2014 relative à la procédure devant la Cour de cassation, le législateur a imposé aux demandeurs en cassation une obligation générale de signification, ayant pour seule exception, à interpréter strictement, le cas où le pourvoi en cassation émane d'une partie poursuivie contre une décision sur l'action publique même et des cas assimilés (1). (1) Cass. 15 septembre 2015, RG P.15.0538.N,, Pas. 2015, n°...; Cass. 15 septembre 2015, RG P.15.0911.N, Pas. 2015, n°...

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Obligation de signification de la partie qui forme le pourvoi en cassation - Portée - Exception

Hij tegen wie een herstelmaatregel is bevolen moet zijn cassatieberoep wat betreft die beslissing laten betekenen aan het openbaar ministerie bij het gerecht dat die beslissing heeft gewezen en, zo zij heeft gemanifesteerd, aan de herstellvorderende overheid (1). (1) Cass. 22 september 2015, AR P.15.0397.N, AC 2015, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Stedenbouw - Herstelmaatregel - Betekening van het cassatieberoep aan het openbaar ministerie en aan de herstellvorderende overheid - Verplichting

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelmaatregel - Betekening van het cassatieberoep aan het openbaar ministerie en aan de herstellvorderende overheid - Verplichting

Met artikel 427, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, zoals gewijzigd door de wet van 14 februari 2014 met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie, heeft de wetgever aan de eisers in cassatie een algemene verplichting tot betekening opgelegd, met als enige en dus strikt te interpreteren uitzondering het geval waarbij het cassatieberoep uitgaat van een vervolgde partij tegen een beslissing over de strafvordering zelf en daarmee gelijk te stellen gevallen (1). (1) Cass. 22 september 2015, AR P.15.0397.N, AC 2015, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Betekeningsplicht van de partij die cassatieberoep instelt - Draagwijdte - Uitzondering

Celui contre qui une mesure de remise en état est ordonnée doit faire signifier son pourvoi en cassation en ce qui concerne cette décision au ministère public près la juridiction qui a rendu cette décision et, si elle s'est manifestée, à l'autorité demandant la remise en état (1). (1) Cass. 22 septembre 2015, RG P.15.0397.N, Pas. 2015, n°...

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Urbanisme - Mesure de remise en état - Signification du pourvoi en cassation au ministère public et à l'autorité demande la remise en état des lieux - Obligation

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Mesure de remise en état - Signification du pourvoi en cassation au ministère public et à l'autorité demande la remise en état des lieux - Obligation

Par l'article 427, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, modifié par la loi du 14 février 2014 relative à la procédure devant la Cour de cassation, le législateur a imposé aux demandeurs en cassation une obligation générale de signification, ayant pour seule exception, à interpréter strictement, le cas où le pourvoi en cassation émane d'une partie poursuivie contre une décision sur l'action publique même et des cas assimilés (1). (1) Cass. 22 septembre 2015, RG P.15.0397.N, Pas. 2015, n°...

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Obligation de signification de la partie formant le pourvoi en cassation - Portée - Exception

De appelrechter komt in de plaats van de eerste rechter en heeft dan ook tot plicht alles te doen wat de eerste rechter had dienen te doen en hij moet bijgevolg, zoals de eerste rechter, zowel uitspraak doen over de strafvordering als over de burgerlijke rechtsvorderingen, voor zover de eerste rechter rechtsmacht had; de appelrechter die op het enkel hoger beroep van het openbaar ministerie tegen een vonnis alvorens recht te doen dat de behandeling van de strafvordering en de erop gesteunde burgerlijke rechtsvorderingen heeft uitgesteld, dit vonnis teniet doet en de zaak tot zich trekt, dient niet alleen de strafvordering, maar ook de burgerlijke rechtsvorderingen te beoordelen (1). (1) M. FRANCHIMONT, A. JACOBS en A. MASSET, Manuel de procédure pénale, Brussel, Larcier, 2012, 1029-1030; R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Antwerpen, Maklu, 2012, 1241, nr. 2518; M. BEERNAERT, H. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Brugge, la Chartre, 2014, 1041.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Hoger beroep van het openbaar ministerie tegen een vonnis alvorens recht te doen

- Art. 215 Wetboek van Strafvordering

OPENBAAR MINISTERIE - Hoger beroep van het openbaar ministerie tegen een vonnis alvorens recht te doen

- Art. 215 Wetboek van Strafvordering

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Hoger beroep van het openbaar ministerie tegen een vonnis alvorens recht te doen

- Art. 215 Wetboek van Strafvordering

Le juge d'appel se substitue au juge d'instance et a ainsi pour devoir de faire tout ce que le juge d'instance aurait dû faire et doit, par conséquent, comme le juge d'instance, tant se prononcer sur l'action publique que sur les actions civiles, pour autant que le juge d'instance en avait le pouvoir de juridiction; le juge d'appel qui, sur l'appel unique du ministère public formé contre un jugement avant dire droit qui a remis l'examen de l'action publique et des actions civiles fondées sur celle-ci, annule ledit jugement et évoque la cause, est tenu de se prononcer non seulement sur l'action publique, mais également sur les actions civiles (1). (1) M. FRANCHIMONT, A. JACOBS et A. MASSET, Manuel de procédure pénale, Bruxelles, Larcier, 2012, 1029-1030; R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Anvers, Maklu, 2012, 1241, n° 2518 ; M. BEERNAERT, H. BOSLY et D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Bruges, la Chartre, 2014, 1041.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Appel du ministère public formé contre un jugement avant dire droit

- Art. 215 Code d'Instruction criminelle

MINISTERE PUBLIC - Appel du ministère public formé contre un jugement avant dire droit

- Art. 215 Code d'Instruction criminelle

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Appel du ministère public formé contre un jugement avant dire droit

- Art. 215 Code d'Instruction criminelle

Het staat aan de appelrechter onaantastbaar te oordelen of een beslissing de behandeling van de strafvordering en de daarop gesteunde herstellvordering en burgerlijke rechtsvorderingen uit te stellen, de uitoefening van de strafvordering belemmert zonder dat hij daarbij is gebonden door de beslissing van de eerste rechter op dat punt; uit de omstandigheid dat tegen eerder verleende uitstellen van de behandeling van de zaak geen rechtsmiddel werd aangewend, volgt niet dat die uitstellen de uitoefening van de strafvordering niet belemmeren of dat een volgend uitstel de uitoefening van de strafvordering niet belemmert en de rechter mag bij beoordeling van de vraag of een uitstel van behandeling van de zaak de uitoefening van de strafvordering belemmert, wel degelijk de bedoeling van de om uitstel verzoekende procespartij om de afhandeling van de zaak te vertragen, in aanmerking nemen (1). (1) Zie Cass. 6 september 2011, AR P. 11.0501.N, AC 2011, nr. 452.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Beslissing die de uitoefening van de strafvordering belemmert - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Beoordeling door appelrechter

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Bevoegdheid van de rechter - Beslissing die de uitoefening van de strafvordering belemmert - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Uitspraak bij wijze van evocatie - Toepassing

OPENBAAR MINISTERIE - Beslissing die de uitoefening van de strafvordering belemmert - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Ontvankelijkheid

Hij tegen wie een herstelmaatregel is bevolen moet zijn cassatieberoep wat betreft die beslissing laten betekenen aan het openbaar ministerie bij het gerecht dat die beslissing heeft gewezen en, zo zij zich heeft gemanifesteerd als procespartij, aan de herstellvorderende overheid (1). (1) Zie Cass. 15 september 2015, AR P.15.0911.N, AC 2015, nr. ...; Cass. 22 september 2015, AR P.15.0398.N, AC 2015, nr.; Cass. 22 september 2015, AR P.15.0397.N, AC 2015, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn

3/05/2023

Il appartient au juge d'appel d'apprécier souverainement si une décision de surseoir à l'examen de l'action publique et de l'action en réparation et des actions civiles fondées sur celle-ci, fait obstacle à l'exercice de l'action publique, sans qu'il soit lié à cet égard par la décision rendue sur ce point par le juge d'instance; il ne résulte pas de la circonstance que les remises de l'examen de la cause préalablement accordées n'aient fait l'objet d'aucun recours, que ces remises ou une remise ultérieure ne font pas obstacle à l'exercice de l'action publique et le juge appelé à trancher la question de savoir si une remise de l'examen de la cause fait obstacle à l'exercice de l'action publique, peut prendre en considération l'intention de la partie au procès qui sollicite la remise dans le but d'enliser l'administration de la justice (1). (1) Voir Cass. 6 septembre 2011, RG P.11.0501.N, Pas. 2011, n° 452.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Décisions et parties - Décision faisant obstacle à l'exercice de l'action publique - Appel du ministère public - Appréciation par le juge d'appel

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Compétence du juge - Décision faisant obstacle à l'exercice de l'action publique - Appel du ministère public - Décision par voie d'évocation - Application

MINISTERE PUBLIC - Décision faisant obstacle à l'exercice de l'action publique - Appel du ministère public - Recevabilité

Quiconque s'est vu infliger une mesure en réparation doit faire signifier son pourvoi concernant cette décision au ministère public près la juridiction qui l'a rendue et, si elle s'est manifestée comme partie au procès, à l'autorité demanderesse en réparation (1). (1) Voir Cass. 6 septembre 2011, RG P.11.0501.N, Pas. 2011, n° 452.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et

P. 620/843

van betekening en/of neerlegging - Stedenbouw - Milieubeleid - Herstelmaatregel - Betekening van het cassatieberoep aan het openbaar ministerie en aan de herstellvorderende overheid - Verplichting

MILIEURECHT - Decreet inzake milieubeleid - Herstelmaatregel - Betekening van het cassatieberoep aan het openbaar ministerie en aan de herstellvorderende overheid - Verplichting

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelmaatregel - Betekening van het cassatieberoep aan het openbaar ministerie en aan de herstellvorderende overheid - Verplichting

délagi de signification etou de dépôt - Urbanisme - Politique de l'environnement - Mesure de réparation - Signification du pourvoi au ministère public et à la partie demanderesse en réparation - Obligation

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Décret du Gouvernement flamand du 5 avril 1995 contenant des dispositions générales concernant la politique de l'environnement - Mesure de réparation - Signification du pourvoi au ministère public et à la partie demanderesse en réparation - Obligation

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Mesure de réparation - Signification du pourvoi au ministère public et à la partie demanderesse en réparation - Obligation

Met artikel 427, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, zoals gewijzigd door de wet van 14 februari 2014 met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie, heeft de wetgever aan de eisers in cassatie een algemene verplichting tot betekening opgelegd, met als enige en dus strikt te interpreteren uitzondering het geval waarbij het cassatieberoep uitgaat van een vervolgde partij tegen een beslissing over de strafvordering zelf en daarmee gelijk te stellen gevallen (1). (1) Cass. 15 september 2015, AR P.15.0911.N, AC 2015, nr. ...; Cass. 22 september 2015, AR P.15.0398.N, AC 2015, nr. ...; Cass. 22 september 2015, AR P.15.0397.N, AC 2015, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Betekeningsplicht van de partij die cassatieberoep instelt - Draagwijdte - Uitzondering

Par l'article 427, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, tel que modifié par la loi du 14 février 2014 relative à la procédure devant la Cour de Cassation en matière pénale, le législateur a imposé aux demandeurs en cassation une obligation générale de signification, avec pour seule exception, à interpréter dès lors au sens strict, le cas où le pourvoi est formé par une partie poursuivie contre une décision rendue sur l'action publique et les cas similaires (1). (1) Cass. 15 septembre 2015, RG P.15.0911.N, Pas. 2015, n° ...; Cass. 22 septembre 2015, RG P.15.0398.N, Pas. 2015, n° ... ; Cass. 22 septembre 2015, RG P.15.0397.N, Pas. 2015, n° ...

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Obligation de signification de la partie qui se pourvoit en cassation - Portée - Exception

P.15.0400.N

25 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150625.12](#)

AC nr. ...

Niet toelaatbaar, want niet ontvankelijk, is het cassatieberoep ingesteld buiten de termijn van vijftien dagen na de uitspraak van de bestreden beslissing.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Algemeen - Termijn voor cassatieberoep

- Artt. 423 en 433 Wetboek van Strafvordering

Il y a lieu de décréter la non admission, pour cause d'irrecevabilité, du pourvoi qui n'a pas été introduit dans les quinze jours du prononcé de la décision attaquée.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Généralités - Délai dans lequel il faut se pourvoir

- Art. 423 et 433 Code d'Instruction criminelle

P.15.0416.F

2 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151202.1](#)

AC nr. ...

De inverdenkingstelling van een verdachte wegens een voortdurend misdrijf betekent niet dat alle bestanddelen van dat misdrijf bewezen zijn; op grond van een feitelijke beoordeling inzake het voortduren van de onoverkomelijke dwaling, blijft de bodemrechter bijgevolg bevoegd om, als daartoe grond bestaat, een misdrijf te rechtvaardigen dat bleef voortduren nadat de dader in verdenking was gesteld.

MISDRIJF - Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Voortdurend misdrijf - Inverdenkingstelling van de dader - Onoverkomelijke dwaling - Misdrijf bleef voortduren na de inverdenkingstelling - Voortduren van de onoverkomelijke dwaling - Feitelijke beoordeling door de bodemrechter

- Art. 71 Strafwetboek

MISDRIJF - Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend misdrijf - Voortdurend misdrijf - Inverdenkingstelling van de dader - Onoverkomelijke dwaling - Misdrijf bleef voortduren na de inverdenkingstelling - Voortduren van de onoverkomelijke dwaling - Feitelijke beoordeling door de bodemrechter

- Art. 71 Strafwetboek

L'inculpation d'un suspect à raison d'un délit continu n'emporte pas l'affirmation que ce délit est établi dans tous ses éléments constitutifs; sur le fondement d'une appréciation en fait quant à la persistance de l'erreur invincible, le juge du fond conserve dès lors le pouvoir de justifier, s'il y a lieu, un délit qui a continué à se commettre après l'inculpation de son auteur.

INFRACTION - Justification et excuse - Justification - Délit continu - Inculpation de l'auteur - Erreur invincible - Délit ayant continué à se commettre après l'inculpation - Persistance de l'erreur invincible - Appréciation en fait du juge du fond

- Art. 71 Code pénal

INFRACTION - Espèces - Infraction instantanée. infraction continuée. infraction continue - Infraction continue - Inculpation de l'auteur - Erreur invincible - Délit ayant continué à se commettre après l'inculpation - Persistance de l'erreur invincible - Appréciation en fait du juge du fond

- Art. 71 Code pénal

P.15.0419.F

10 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150610.4](#)

AC nr. ...

De omstandigheid dat bij de uitvoering van een overeenkomst een misdrijf wordt gepleegd sluit in beginsel noch de toepassing van de strafwet noch die van de regels betreffende de uit een misdrijf voortvloeiende burgerrechtelijke aansprakelijkheid uit (1). (1) Zie Cass. 26 oktober 1990, AR 6702, AC 1991, nr. 110.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Daad - Misdrijf - Misdrijf gepleegd bij de uitvoering van een overeenkomst

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

La circonstance qu'une infraction est commise lors de l'exécution d'un contrat ne fait, en principe, obstacle ni à l'application de la loi pénale ni à celle des règles relatives à la responsabilité civile résultant d'une infraction (1). (1) Voir Cass. 26 octobre 1990, RG 6702, Pas. 1991, n° 110.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Infraction - Infraction commise lors de l'exécution d'un contrat

- Art. 1382 et 1383 Code civil

P.15.0429.N

30 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150630.3](#)

AC nr. ...

De kamer van inbeschuldigingstelling die overeenkomstig artikel 235bis Wetboek van Strafvordering de regelmatigheid van de aangewende bijzondere opsporingsmethode als dusdanig controleert, kan daarbij ook de processen-verbaal en de schriftelijke beslissingen betrekken, vermeld in artikel 47septies, § 2, derde lid, Wetboek van Strafvordering, welke uiterlijk na het beëindigen van de opsporingmethode aan het dossier worden gevoegd; deze regelmatigheidscontrole vereist dan ook geen kennisname van het vertrouwelijk dossier.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regulariteit van de procedure - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Regulariteitscontrole overeenkomstig artikel 235bis Wetboek van Strafvordering - Processen-verbaal vermeld in artikel 47septies Wetboek van Strafvordering

- Artt. 47septies, § 2, en 235bis Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Regulariteitscontrole overeenkomstig artikel 235bis Wetboek van Strafvordering - Processen-verbaal vermeld in artikel 47septies Wetboek van Strafvordering

- Artt. 47septies, § 2, en 235bis Wetboek van Strafvordering

De kamer van inbeschuldigingstelling kan ter gelegenheid van haar onderzoek overeenkomstig artikel 235ter Wetboek van Strafvordering, met toepassing van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering en mits naleving van de in dat artikel bepaalde voorwaarden, de regelmatigheid van de onderzoekshandeling observatie als dusdanig onderzoeken; deze regelmatigheidscontrole gebeurt aan de hand van het strafdossier zoals het aan de partijen ter beschikking wordt gesteld (1). (1) Cass. 16 februari 2010, AR P.10.0012.N, AC 2010, nr. 104 met concl. van advocaat-generaal Timperman; Cass. 31 oktober 2006, AR P.06.0898.N, AC 2006, nr. 534; Cass. 31 oktober 2006, AR P.06.1016.N, AC 2006, nr. 535; Cass. 30 oktober 2007, AR P.07.1150.N, AC 2007, nr. 519 met concl. van eerste advocaat-generaal De Swaef.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek -

La chambre des mises en accusation qui, conformément à l'article 235bis du Code d'instruction criminelle, contrôle la régularité de la méthode particulière de recherche mise en œuvre en tant que telle, peut, à cet égard, inclure également les procès-verbaux et les décisions écrites mentionnés à l'article 47septies, § 2, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle, lesquels sont joints au dossier au plus tard après qu'il a été mis fait à la méthode de recherche; ainsi, ce contrôle de la régularité ne requiert pas la communication du dossier confidentiel.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Régularité de la procédure - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité, conformément à l'article 235bis du Code d'instruction criminelle - Procès-verbaux mentionnés à l'article 47septies du Code d'instruction criminelle

- Art. 47septies, § 2, et 235bis Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité, conformément à l'article 235bis du Code d'instruction criminelle - Procès-verbaux mentionnés à l'article 47septies du Code d'instruction criminelle

- Art. 47septies, § 2, et 235bis Code d'Instruction criminelle

La chambre des mises en accusation peut, dans le cadre de son examen, conformément à l'article 235ter du Code d'instruction criminelle, en application de l'article 235bis dudit code, et sous réserve de l'observation des conditions prévues audit article, examiner la régularité de l'acte d'instruction d'observation en tant que tel; ce contrôle de la régularité s'effectue à la lumière du dossier répressif tel qu'il est mis à la disposition des parties (1). (1) Cass. 31 octobre 2006, RG P.06.0898.N, Pas. 2006, n° 534; Cass. 31 octobre 2006, RG P.06.1016.N, Pas. 2006, n° 535; Cass. 30 octobre 2007, RG P.07.1150.N, Pas. 2007, n° 519, avec les concl. de M. le premier avocat général De Swaef, publiées à leur date dans AC; Cass. 16 février 2010, RG P.10.0012.N, Pas. 2010, n° 104, avec les concl. de M. l'avocat général Timperman.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Régularité

Regelmatigheid van de procedure - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden overeenkomstig artikel 235ter Wetboek van Strafvordering - Regelmatigheidscontrole overeenkomstig artikel 235bis Wetboek van Strafvordering

- Artt. 235bis en 235ter Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de bijzondere opsporingsmethoden overeenkomstig artikel 235ter Wetboek van Strafvordering - Regelmatigheidscontrole overeenkomstig artikel 235bis Wetboek van Strafvordering

- Artt. 235bis en 235ter Wetboek van Strafvordering

de la procédure - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Contrôle des méthodes particulières de recherche, conformément à l'article 235ter du Code d'instruction criminelle - Contrôle de la régularité, conformément à l'article 235bis du Code d'instruction criminelle

- Art. 235bis et 235ter Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle des méthodes particulières de recherche, conformément à l'article 235ter du Code d'instruction criminelle - Contrôle de la régularité, conformément à l'article 235bis du Code d'instruction criminelle

- Art. 235bis et 235ter Code d'Instruction criminelle

P.15.0445.F

24 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150624.3](#)

AC nr. ...

De artikelen 327, eerste lid, en 330 Strafwetboek bestraffen op verschillende wijze de onder een bevel of onder een voorwaarde geuite mondelinge of schriftelijke bedreigingen, naargelang op de aanslag op personen of op eigendommen, die het voorwerp daarvan uitmaakt, een criminele straf dan wel een gevangenisstraf van minstens drie maanden is gesteld; de rechter oordeelt of het voorwerp van de bedreiging overeenstemt met de bij wet vereiste ernst; hij hoeft de feiten waarmee het slachtoffer aldus wordt bedreigd niet strafrechtelijk te omschrijven, maar het Hof dient na te gaan of hij uit zijn feitelijke vaststellingen naar recht heeft kunnen afleiden dat op die feiten, in de veronderstelling dat ze bewezen zijn, hetzij een criminele straf dan wel een correctionele gevangenisstraf van minstens drie maanden is gesteld.

BEDREIGINGEN - Mondelinge of schriftelijke bedreigingen onder een bevel of onder voorwaarde - Bedreigingen met een aanslag op personen of op eigendommen - Aanslag waarop een criminele straf dan wel een gevangenisstraf van ten minste drie maanden is gesteld - Beoordeling door de feitenrechter

- Artt. 327, eerste lid, en 330 Strafwetboek

Les articles 327, alinéa 1er, et 330 du Code pénal punissent différemment les menaces verbales ou écrites, proférées avec ordre ou sous condition, selon que l'attentat contre les personnes ou les propriétés, qui en constitue l'objet, est punissable d'une peine criminelle ou d'un emprisonnement de trois mois au moins; le juge apprécie si l'objet de la menace correspond à la gravité requise par la loi; il n'est pas tenu de qualifier pénalement les faits dont la victime est ainsi menacée, mais il appartient à la Cour de vérifier si, de ses constatations en fait, il a pu légalement déduire que ces faits, à les supposer établis, seraient de nature à être punis soit d'une peine criminelle, soit d'une peine correctionnelle d'emprisonnement de trois mois au moins.

MENACES - Menaces verbales ou écrites avec ordre ou sous condition - Menaces d'un attentat contre les personnes ou les propriétés - Attentat punissable d'une peine criminelle ou d'une peine de trois mois au moins - Appréciation par le juge du fond

- Art. 327, al. 1er, et 330 Code pénal

P.15.0446.F

10 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150610.5](#)

AC nr. ...

Met toepassing van het nieuwe artikel 429 Wetboek van Strafvordering vermag het Hof geen acht te slaan op het middel van de eiser wanneer het niet is aangevoerd in een memorie die op de griffie van het Hof is neergelegd (1). (1) Zie Cass. 6 mei 2015, AR P.15.0379.F, AC 2015, nr. Te dezen had de procureur-generaal bij het hof van beroep te Luik, de eiser in cassatie, een middel aangevoerd in zijn verklaring van cassatieberoep en niet in een op de griffie van het Hof neergelegde memorie.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Wijze van neerlegging van een memorie

- Art. 429 Wetboek van Strafvordering

En application de l'article 429, nouveau, du Code d'instruction criminelle, la Cour ne peut avoir égard au moyen du demandeur, dès lors qu'il n'est pas invoqué dans un mémoire déposé au greffe de la Cour (1). (1) Voir Cass. 6 mai 2015, RG P.15.0379.F, Pas. 2015, n°.... Dans la présente espèce, le procureur général près la cour d'appel de Liège, demandeur en cassation, avait invoqué un moyen dans sa déclaration de pourvoi et non dans un mémoire déposé au greffe de la Cour.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Forme du dépôt d'un mémoire

- Art. 429 Code d'Instruction criminelle

P.15.0451.F

24 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150624.4](#)

AC nr. ...

In strafzaken wordt niet vereist dat het cassatiemiddel de wetsbepaling vermeldt, in de zin van artikel 608 Gerechtelijk Wetboek, die volgens de eiser door de bestreden beslissing is geschonden; daaruit volgt dat de eiser niet gehouden is de door hem bedoelde bepaling met redenen te omkleden of te verantwoorden.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Vereiste vermeldingen - Geschonden wetsbepaling

- Art. 608 Gerechtelijk Wetboek

En matière répressive, il n'est pas requis que le moyen de cassation mentionne la disposition légale, au sens de l'article 608 du Code judiciaire, qui, selon le demandeur, est violée par la décision attaquée; il s'ensuit que le demandeur n'est tenu ni de motiver ni de justifier la disposition qu'il vise.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Indications requises - Disposition légale violée

- Art. 608 Code judiciaire

Door het onbeperkte hoger beroep van het openbaar ministerie neemt de appelrechter kennis van de strafvordering in al haar omvang; de devolutieve werking van het hoger beroep kan evenwel worden afgebakend in de verklaring op de griffie van het rechtscollege dat de bestreden beslissing heeft gewezen of in het exploit van betekening waarbij de zaak in tweede aanleg aanhangig wordt gemaakt.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Gevolgen - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Devolutieve werking van het beperkte hoger beroep

L'appel non limité du ministère public défère au juge d'appel la connaissance de l'action publique dans toute son étendue; toutefois, l'effet dévolutif du recours peut être circonscrit dans la déclaration faite au greffe de la juridiction qui a rendu la décision attaquée ou dans l'exploit de signification qui saisit la juridiction du second degré.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Effets - Appel du ministère public - Effet dévolutif du recours circonscrit

Artikel 429 Wetboek van Strafvordering legt op dat de memorie wordt meegedeeld, teneinde het recht van verdediging van de verweerder te vrijwaren.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn

L'article 429 du Code d'instruction criminelle impose la communication du mémoire en cassation afin de garantir les droits de la défense du défendeur.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et

voor memories en stukken - Mededeling van de memorie - Verplichting - Draagwijdte - Vrijwaring recht van verdediging van de verweerder

- Art. 429 Wetboek van Strafvordering

délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Communication du mémoire - Obligation - Portée - Garantie des droits de la défense du défendeur

- Art. 429 Code d'Instruction criminelle

Artikel 429 Wetboek van Strafvordering legt op dat de memorie wordt meegedeeld, teneinde het recht van verdediging van de verweerder te vrijwaren.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Cassatieberoep - Vormen - Mededeling van de memorie - Verplichting - Draagwijdte - Vrijwaring recht van verdediging van de verweerder

- Art. 429 Wetboek van Strafvordering

L'article 429 du Code d'instruction criminelle impose la communication du mémoire en cassation afin de garantir les droits de la défense du défendeur.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Pourvoi en cassation - Formes - Communication du mémoire - Obligation - Portée - Garantie des droits de la défense du défendeur

- Art. 429 Code d'Instruction criminelle

P.15.0455.F

24 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150624.10](#)

AC nr. ...

Geen enkele wetsbepaling verbiedt om een ordemaatregel te nemen zonder de rechtzoekende op te roepen.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Rechtbanken - Ordemaatregel - Oproeping van de rechtzoekende

RECHTBANKEN - Strafzaken - Algemeen - Ordemaatregel - Recht van verdediging - Oproeping van de rechtzoekende

Aucune disposition légale n'interdit qu'une mesure d'ordre soit prise sans convocation du justiciable.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Tribunaux - Mesure d'ordre - Convocation du justiciable

TRIBUNAUX - Matière répressive - Généralités - Mesure d'ordre - Droits de la défense - Convocation du justiciable

In strafzaken zijn de regels inzake bevoegdheid van openbare orde zodat de rechtzoekende zijn rechter slechts kan kiezen voor zover de wet dit toelaat.

OPENBARE ORDE - Rechtbanken - Strafzaken - Bevoegdheidsregels - Recht om zijn rechter te kiezen

RECHTBANKEN - Strafzaken - Algemeen - Bevoegdheidsregels - Openbare orde - Gevolg - Recht om zijn rechter te kiezen

En matière répressive, les règles de compétence sont d'ordre public, de sorte que le justiciable ne peut choisir son juge que dans la mesure où la loi le lui permet.

ORDRE PUBLIC - Tribunaux - Matière répressive - Règles de compétence - Droit de choisir son juge

TRIBUNAUX - Matière répressive - Généralités - Règles de compétence - Ordre public - Conséquence - Droit de choisir son juge

Artikel 13 Grondwet zegt niet dat een ordemaatregel met instemming van de partijen moet worden genomen.

GRONDWET - Art. 13 - Ordemaatregel - Wettigheidsvoorwaarde - Instemming van partijen

- Art. 13 Grondwet 1994

RECHTBANKEN - Strafzaken - Algemeen - Ordemaatregel - Wettigheidsvoorwaarde - Instemming van partijen - Artikel 13, Grondwet 1994

- Art. 13 Grondwet 1994

L'article 13 de la Constitution n'impose pas qu'une mesure d'ordre doive être prise de l'accord des parties.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 13 - Mesure d'ordre - Condition de légalité - Accord des parties

- Art. 13 Constitution 1994

TRIBUNAUX - Matière répressive - Généralités - Mesure d'ordre - Condition de légalité - Accord des parties - Constitution 1994, article 13

- Art. 13 Constitution 1994

De beschikking van onttrekking van de zaak aan de onderzoeksrechter is geen daad van vervolging in de zin van artikel 12 van de Grondwet (1). (1) Zie GwH 12 februari 2015, nr. 19/2015, J.L.M.B. 2015, p. 1169, met opm. O. Michiels.

GRONDWET - Art. 12 - Daad van vervolging - Begrip - Beschikking tot onttrekking van de zaak aan de onderzoeksrechter

- Art. 12 Grondwet 1994

ONDERZOEKSGERECHTEN - Raadkamer - Beschikking tot onttrekking van de zaak aan de onderzoeksrechter - Artikel 12 Grondwet 1994 - Daad van vervolging

- Art. 12 Grondwet 1994

ONDERZOEKSRECHTER - Raadkamer - Beschikking tot onttrekking van de zaak aan de onderzoeksrechter - Artikel 12 Grondwet 1994 - Daad van vervolging

- Art. 12 Grondwet 1994

De beschikking van onttrekking van de zaak aan de onderzoeksrechter is slechts een interne ordemaatregel; aangezien ze geen uitspraak doet over enige betwisting in feite of in rechte, wordt de zaak daarbij enkel aan de onderzoeksrechter onttrokken, niet om de zaak onmiddellijk aanhangig te maken bij de onderzoeksrechter van een ander gerechtelijk arrondissement maar om de stukken van het gerechtelijk onderzoek over te zenden aan het openbaar ministerie om te handelen zoals het nuttig oordeelt.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Raadkamer - Beschikking tot onttrekking van de zaak aan de onderzoeksrechter - Interne ordemaatregel

ONDERZOEKSRECHTER - Raadkamer - Beschikking tot onttrekking van de zaak aan de onderzoeksrechter - Interne ordemaatregel

De procedure tot onttrekking van de zaak aan de onderzoeksrechter voor de raadkamer valt niet binnen het toepassingsgebied van artikel 127 Wetboek van Strafvordering.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Allerlei - Raadkamer - Procedure tot onttrekking van de zaak aan de onderzoeksrechter - Artikel 127, Wetboek van Strafvordering - Toepassingsgebied

ONDERZOEKSGERECHTEN - Raadkamer - Procedure tot onttrekking van de zaak aan de onderzoeksrechter - Artikel 127, Wetboek van Strafvordering - Toepassingsgebied

ONDERZOEKSRECHTER - Raadkamer - Procedure tot

3/05/2023

L'ordonnance de dessaisissement du juge d'instruction ne constitue pas un acte de poursuite au sens de l'article 12 de la Constitution (1). (1) Voir C. const., 12 février 2015, n° 19/2015, J.L.M.B. 2015, p. 1169, avec obs. O. Michiels.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 12 - Acte de poursuite - Notion - Ordonnance de dessaisissement du juge d'instruction

- Art. 12 Constitution 1994

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Ordonnance de dessaisissement du juge d'instruction - Constitution 1994, article 12 - Acte de poursuite

- Art. 12 Constitution 1994

JUGE D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Ordonnance de dessaisissement du juge d'instruction - Constitution 1994, article 12 - Acte de poursuite

- Art. 12 Constitution 1994

L'ordonnance de dessaisissement du juge d'instruction ne constitue qu'une mesure d'ordre interne; ne statuant sur aucune contestation de fait ou de droit, elle se limite à dessaisir le juge d'instruction en vue, non de saisir directement celui d'un autre arrondissement judiciaire, mais de renvoyer les pièces de l'instruction au ministère public à telles fins qui lui apparaîtront utiles.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Ordonnance de dessaisissement du juge d'instruction - Mesure d'ordre interne

JUGE D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Ordonnance de dessaisissement du juge d'instruction - Mesure d'ordre interne

La procédure en dessaisissement du juge d'instruction devant la chambre du conseil est étrangère au champ d'application de l'article 127 du Code d'instruction criminelle.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Divers - Chambre du conseil - Procédure en dessaisissement du juge d'instruction - C.I.cr., article 127 - Champ d'application

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Procédure en dessaisissement du juge d'instruction - C.I.cr., article 127 - Champ d'application

JUGE D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Procédure en

P. 627/843

onttrekking - Artikel 127, Wetboek van Strafvordering - Toepassingsgebied

dessaisissement - C.I.cr., article 127 - Champ d'application

Eenieder moet worden berecht volgens objectief vastgestelde bevoegdheids- en procedureregels en mag niet voor een ander dan het door de wet aangewezen rechtscollege worden gedaagd; daaruit volgt ook dat, in de regel, niemand zijn rechter kan kiezen (1). (1) Zie Cass. 7 januari 1997, AR P.96.0678.N, AC 1997, nr. 14.

Toute personne doit être jugée selon les règles de compétence et de procédure objectivement fixées et elle ne peut être citée devant une juridiction autre que celle prévue par la loi; il s'en déduit aussi qu'elle ne peut, en règle, choisir son juge (1). (1) Voir Cass. 7 janvier 1997, RG 96.0678.N, Pas. 1997, n° 14.

GRONDWET - Art. 13 - Bevoegd rechtscollege - Bij wet bepaald rechtscollege - Gevolg - Recht om zijn rechter te kiezen

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 13 - Juridiction compétente - Juridiction prévue par la loi - Conséquence - Droit de choisir son juge

- Art. 13 Grondwet 1994

- Art. 13 Constitution 1994

P.15.0474.F

20 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150520.1](#)

AC nr. ...

Zelfs wanneer de strafgerichten uitspraak doen over een burgerlijke rechtsvordering, kunnen ze de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek alleen maar opleggen in de gevallen die in de artikelen 162bis, 194, 211 en 351 Wetboek van Strafvordering zijn bepaald; daaruit volgt dat wanneer de strafvordering door het openbaar ministerie werd ingesteld en de burgerlijke partij zich op de rechtszitting daarbij heeft aangesloten, de rechter haar niet kan veroordelen tot het betalen van die rechtsplegingsvergoeding aan de vrijwillig in de zaak tussengekomen verzekeraar van de beklagde (1). (1) Zie Cass. 24 februari 2010, AR P.09.1870.F, AC 2010, nr. 122.

Même lorsqu'elles se prononcent sur une action civile, les juridictions répressives ne peuvent infliger l'indemnité de procédure visée à l'article 1022 du Code judiciaire que dans les cas énoncés aux articles 162bis, 194, 211 et 351 du Code d'instruction criminelle; il s'ensuit que lorsque l'action publique a été initiée par le ministère public et que la partie civile s'est jointe aux poursuites à l'audience, le juge ne peut condamner celle-ci au paiement de ladite indemnité de procédure à l'assureur du prévenu, intervenu volontairement à la cause (1). (1) Voir Cass. 24 février 2010, RG P.09.1870.F, Pas. 2010, n° 122.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Burgerlijke rechtsvordering - Burgerlijke partij of haar indeplaatsgestelde - Burgerlijke partij sluit zich aan bij de strafvordering - Beklaagde vrijgesproken - Verzekeraar van de vrijwillig tussengekomen beklagde - Rechtsplegingsvergoeding - Veroordeling van de burgerlijke partij - Wettigheid

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Action civile - Partie civile ou subrogé de celle-ci - Partie civile jointe aux poursuites - Prévenu acquitté - Assureur du prévenu intervenu volontairement - Indemnité de procédure - Condamnation de la partie civile - Légalité

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1022 Code judiciaire

- Art. 162bis, tweede lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 162bis, al. 2 Code d'Instruction criminelle

- Art. 153, § 5 Wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, inwerkingtreding 1 nov. 2014

- Art. 153, § 5 L. du 4 avril 2014, entrée en vigueur le 1er novembre 2014

VERZEKERING - Algemeen - Verzekeraar van de vrijwillig tussengekomen beklagde - Rechtsplegingsvergoeding - Veroordeling van de burgerlijke partij - Wettigheid - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Procedure voor de feitenrechter - Burgerlijke partij of indeplaatsgestelde

ASSURANCES - Généralités - Assureur du prévenu intervenu volontairement - Indemnité de procédure - Condamnation de la partie civile - Légalité - Action civile portée devant le juge pénal - Procédure devant le juge du fond - Partie civile ou assureur subrogé - Partie civile jointe aux poursuites - Prévenu acquitté

verzekeraar - Burgerlijke partij sluit zich aan bij de strafvordering - Beklaagde vrijgesproken

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 162bis, tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 153, § 5 Wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, inwerkingtreding 1 nov. 2014

- Art. 1022 Code judiciaire
- Art. 162bis, al. 2 Code d'Instruction criminelle
- Art. 153, § 5 L. du 4 avril 2014, entrée en vigueur le 1er novembre 2014

Zowel krachtens artikel 162bis, tweede lid, Wetboek van Strafvordering als krachtens artikel 153, §5, van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, wordt het slachtoffer of zijn indeplaatsgestelde die dagvaardt in schadevergoeding, hetzij voor het strafgerecht, hetzij voor het burgerlijk gerecht, en wiens vordering wordt afgewezen, veroordeeld tot het betalen van de rechtsplegingsvergoeding.

Tant en vertu de l'article 162bis, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle qu'en vertu de l'article 153, § 5, de la loi du 4 avril 2014 relative aux assurances, la victime ou son subrogé qui met en œuvre l'action en réparation du dommage en lançant citation soit devant la juridiction répressive, soit devant la juridiction civile, et qui est débouté de sa demande, est condamné à l'indemnité de procédure.

GERECHTSKOSTEN - Strafzaken - Procédure voor de feitenrechter - Burgerlijke rechtsvordering - Burgerlijke partij of haar indeplaatsgestelde - Rechtstreekse dagvaarding voor de feitenrechter door de burgerlijke partij - Beklaagde vrijgesproken - Verzekeraar van de vrijwillig tussengekomen beklagde - Rechtsplegingsvergoeding - Veroordeling van de burgerlijke partij

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Procédure devant le juge du fond - Action civile - Partie civile ou subrogé de celle-ci - Citation directe devant le juge du fond par la partie civile - Prévenu acquitté - Assureur du prévenu intervenu volontairement - Indemnité de procédure - Condamnation de la partie civile

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 162bis, tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 153, § 5 Wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, inwerkingtreding 1 nov. 2014

- Art. 1022 Code judiciaire
- Art. 162bis, al. 2 Code d'Instruction criminelle
- Art. 153, § 5 L. du 4 avril 2014, entrée en vigueur le 1er novembre 2014

VERZEKERING - Algemeen - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Burgerlijke partij of indeplaatsgestelde verzekeraar - Rechtstreekse dagvaarding voor de feitenrechter door de burgerlijke partij - Beklaagde vrijgesproken - Verzekeraar van de vrijwillig tussengekomen beklagde - Rechtsplegingsvergoeding - Veroordeling van de burgerlijke partij

ASSURANCES - Généralités - Action civile portée devant le juge pénal - Partie civile ou assureur subrogé - Citation directe devant le juge du fond par la partie civile - Prévenu acquitté - Assureur du prévenu intervenu volontairement - Indemnité de procédure - Condamnation de la partie civile

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 162bis Wetboek van Strafvordering
- Art. 153, § 5 Wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, inwerkingtreding 1 nov. 2014

- Art. 1022 Code judiciaire
- Art. 162bis Code d'Instruction criminelle
- Art. 153, § 5 L. du 4 avril 2014, entrée en vigueur le 1er novembre 2014

Het cassatieberoep van het openbaar ministerie is niet ontvankelijk wanneer uit de rechtspleging niet blijkt dat het openbaar ministerie zijn cassatieberoep heeft doen betekenen op de door de verweerder in het raam van de rechtspleging in hoger beroep gekozen woonplaats, nu deze geen andere in België gekende woon- of verblijfplaats heeft.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Betekening - Verweerder zonder gekende woon- of verblijfplaats in België - Door de verweerder in het raam van de rechtspleging in hoger beroep gekozen woonplaats

- Art. 427 Wetboek van Strafvordering

Le pourvoi du ministère public est irrecevable lorsqu'il n'apparaît pas de la procédure que le ministère public a fait signifier son pourvoi au domicile élu par le défendeur dans le cadre de l'instance d'appel, alors que celui-ci ne dispose d'aucun autre domicile ou résidence connue en Belgique.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Pourvoi du ministère public - Signification - Défendeur sans domicile ou résidence connus en Belgique - Domicile élu par le défendeur dans le cadre de l'instance d'appel

- Art. 427 Code d'Instruction criminelle

P.15.0483.F

14 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151014.4](#)

AC nr. ...

Uit artikel 195, tweede en vierde lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat de correctionele rechtbank, die uitspraak doet in hoger beroep, de aard en de strafmaat enkel moet motiveren wanneer het een rijverbod oplegt; bijgevolg heeft de correctionele rechtbank die uitspraak doet in hoger beroep en die niet alleen het rijverbod motiveert maar ook de andere door haar, boven de werkstraf, verkozen straffen, noodzakelijkerwijs de redenen opgegeven waarom de gevraagde werkstraf niet werd toegekend (1). (1) Met verwijzing naar het arrest van het Hof van 24 september 2008 (Cass. 24 september 2008, AR P.08.1234.F, AC 2008, nr. 504, met concl. OM), had het openbaar ministerie geconcludeerd dat het bestreden vonnis niet regelmatig was gemotiveerd omdat de appelrechters in hun beslissing nergens het verzoek van de beklaagde hadden vermeld om hem een werkstraf toe te kennen, zodat het leek alsof zij dat verzoek niet in aanmerking hadden genomen.

STRAF - Andere straffen - Werkstraf - Weigering van toekenning - Correctionele rechtbank doet uitspraak in hoger beroep - Motivering

- Art. 37ter, § 3, tweede lid Strafwetboek

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Allerlei - Verzoek om een werkstraf op te leggen - Weigering van toekenning - Motivering - Correctionele rechtbank doet uitspraak in hoger beroep

Il résulte de l'article 195, alinéas 2 et 4, du Code d'instruction criminelle que, statuant en degré d'appel, le tribunal correctionnel ne doit motiver la nature et le taux de la peine que lorsqu'il inflige une déchéance du droit de conduire; dès lors, en motivant non seulement la déchéance du droit de conduire mais aussi les autres peines qu'il a prononcées de préférence à la peine de travail, le tribunal correctionnel, statuant en degré d'appel, a nécessairement rendu compte des raisons pour lesquelles la peine de travail sollicitée n'avait pas été octroyée (1). (1) En se référant à l'arrêt rendu par la Cour le 24 septembre 2008 (Cass. 24 septembre 2008, RG P.08.1234.F, Pas. 2008, n° 504, avec les concl. MP.), le ministère public avait conclu que le jugement attaqué n'était pas régulièrement motivé en raison du fait que dans leur décision, les juges d'appel n'avaient évoqué d'aucune façon la demande du prévenu de se voir octroyer une peine de travail et que par conséquent, ils ne paraissaient pas avoir pris en considération cette demande.

PEINE - Autres Peines - Peine de Travail - Refus d'octroi - Tribunal correctionnel statuant en degré d'appel - Motivation

- Art. 37ter, § 3, al. 2 Code pénal

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRESTS - Divers - Demande d'une peine de travail - Refus d'octroi - Motivation - Tribunal correctionnel statuant en degré d'appel

P.15.0486.F30 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150930.6](#)

AC nr. ...

Het opwekken van omstandige twijfel omtrent de integriteit van het openbaar ambt is geen constitutief bestanddeel van het wanbedrijf belangeneming (1). (1) Zie Cass. 26 oktober 2011, AR P.11.0808.F, AC 2011, nr. 575.

AMBTENAAR - Allerlei - Belangeneming - Voorwaarde - Opwekken van omstandige twijfel omtrent de integriteit van het openbaar ambt

- Art. 245 Strafwetboek

La création d'un doute circonstancié quant à l'intégrité de la fonction publique n'est pas un élément constitutif du délit de prise d'intérêt (1). (1) Voir Cass. 26 octobre 2011, RG P.11.0808.F, Pas. 2011, n° 575.

FONCTIONNAIRE - Divers - Prise d'intérêt - Condition - Création d'un doute circonstancié quant à l'intégrité de la fonction publique

- Art. 245 Code pénal

De rechter mag de keuze van de uitgesproken straffen en de strafmaat voor elk ervan verantwoorden door middel van dezelfde motivering wanneer de door hem aangegeven redenen zowel de keuze van de uitgesproken straffen als de strafmaat voor elk ervan verantwoorden (1). (1) Cass. 21 december 1993, AR 7191, AC 1993, nr. 537.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Straf - Motiveringsplicht

- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering

STRAF - Allerlei - Motiveringsplicht

- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering

Le juge peut justifier, par les mêmes motifs, le choix des peines qu'il prononce et le degré de chacune d'elles, lorsque les raisons qu'il donne justifient à la fois le choix des peines prononcées et leur degré (1). (1) Cass. 21 décembre 1993, RG 7191, Pas. 1993, n° 537.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Peine - Obligation de motivation

- Art. 195, al. 2 Code d'Instruction criminelle

PEINE - Divers - Obligation de motivation

- Art. 195, al. 2 Code d'Instruction criminelle

Het arrest dat een burgemeester veroordeelt omdat hij een belang heeft genomen in partijwerkzaamheden die tijdens de diensturen toevertrouwd werden aan gemeentepersoneel dat voor andere doeleinden werd aangeworven en verloond, verbiedt niet aan elke gemeentelijke ambtenaar om deel te nemen aan de verkiezingscampagne van zijn burgemeester.

AMBTENAAR - Allerlei - Belangeneming - Burgemeester - Gemeentepersoneel - Partijwerkzaamheden tijdens de diensturen

- Art. 245 Strafwetboek

N'interdit pas à tout agent communal de participer à la campagne électorale de son bourgmestre, l'arrêt qui condamne le fait pour un bourgmestre de prendre un intérêt dans des activités militantes confiées pendant les heures de service à du personnel communal engagé et rémunéré à d'autre fins.

FONCTIONNAIRE - Divers - Prise d'intérêt - Bourgmestre - Personnel communal - Activités militantes confiées pendant les heures de service

- Art. 245 Code pénal

P.15.0512.N22 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150922.3](#)

AC nr. ...

Het facultatief karakter van de bijzondere verbeurdverklaring van de door artikel 42, 3°, Strafwetboek bedoelde vermogensvoordelen belet niet dat de rechter bij de bepaling van de uit een misdrijf verkregen vermogensvoordelen, uitgaat van het brutobedrag en geen aftrek doet van de kosten die verbonden zijn aan het plegen van het misdrijf (1). (1) Zie: Cass. 29 mei 2001, AR P.00.1434.N, AC 2001, nr. 316; Cass. 14 oktober 2014, AR P.13.1970.N, AC 2014, nr. 604.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen uit misdrijf - Kosten verbonden aan het misdrijf - Begroting van de vermogensvoordelen

Hij tegen wie een herstelmaatregel is bevolen moet zijn cassatieberoep wat betreft die beslissing laten betekenen aan het openbaar ministerie bij het gerecht dat die beslissing heeft gewezen en, zo zij zich heeft gemanifesteerd, aan de herstellvorderende overheid (1). (1) Cass. 15 september 2015, AR P.15.0911.N, AC 2015, nr. ...; Cass. 22 september 2015, AR P.15.0397.N, AC 2015, nr. ...; Cass. 22 september 2015, AR P.15.0398.N, AC 2015, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Huisvesting - Vlaamse Wooncode - Herstelvordering - Herstelmaatregel - Betekening van het cassatieberoep aan het openbaar ministerie en aan de herstellvorderende overheid - Verplichting

HUISVESTING - Vlaamse Wooncode - Herstelvordering - Herstelmaatregel - Betekening van het cassatieberoep aan het openbaar ministerie en aan de herstellvorderende overheid - Verplichting

Le caractère facultatif de la confiscation spéciale des avantages patrimoniaux visés à l'article 42, 3°, du Code pénal n'interdit pas au juge, lorsqu'il détermine les avantages patrimoniaux tirés d'une infraction, de partir du montant brut et de ne pas déduire les frais liés à la commission de l'infraction (1). (1) Voir: Cass. 29 mai 2001, RG P.00.1434.N, Pas. 2001, n° 316; Cass. 14 octobre 2014, RG P. 13.1970.N, Pas. 2014, n° 604.

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Avantages patrimoniaux de l'infraction - Coûts liés à l'infraction - Estimation des avantages patrimoniaux

Celui contre qui une mesure de remise en état est ordonnée doit faire signifier son pourvoi en cassation en ce qui concerne cette décision au ministère public près la juridiction qui a rendu cette décision et, si elle s'est manifestée, à l'autorité demandant la remise en état (1). (1) Cass. 15 septembre 2015, RG P.15.0911.N, Pas. 2015, n°...; Cass. 22 septembre 2015, RG P.15.0397.N, Pas. 2015, n°...; Cass. 22 septembre 2015, ARP.15.0398.N, Pas. 2015, n°...

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Logement - Code flamand du Logement - Demande de remise en état - Mesure de remise en état - Signification du pourvoi en cassation au ministère public et à l'autorité demande la remise en état des lieux - Obligation

LOGEMENT - Code flamand du Logement - Demande de remise en état - Mesure de remise en état - Signification du pourvoi en cassation au ministère public et à l'autorité demandant la remise en état - Obligation

Met artikel 427, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, zoals gewijzigd door de wet van 14 februari 2014 met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie, heeft de wetgever aan de eisers in cassatie een algemene verplichting tot betekening opgelegd, met als enige en dus strikt te interpreteren uitzondering het geval waarbij het cassatieberoep uitgaat van een vervolgde partij tegen een beslissing over de strafvordering zelf en daarmee gelijk te stellen gevallen (1). (1) Cass. 15 september 2015, AR P.15.0911.N, AC 2015, nr. ...; Cass. 22 september 2015, AR P.15.0397.N, AC 2015, nr. ...; Cass. 22 september 2015, AR P.15.0398.N, AC 2015, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Betekeningsplicht van de partij die cassatieberoep instelt - Draagwijdte - Uitzondering

Par l'article 427, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, modifié par la loi du 14 février 2014 relative à la procédure devant la Cour de cassation, le législateur a imposé aux demandeurs en cassation une obligation générale de signification, ayant pour seule exception, à interpréter strictement, le cas où le pourvoi en cassation émane d'une partie poursuivie contre une décision sur l'action publique même et des cas assimilés (1). (1) Cass. 15 septembre 2015, RG P.15.0911.N, Pas. 2015, n°...; Cass. 22 septembre 2015, RG P.15.0397.N, Pas. 2015, n°...; Cass. 22 septembre 2015, ARP.15.0398.N, Pas. 2015, n°...

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Obligation de signification de la partie formant le pourvoi en cassation - Portée - Exception

P.15.0535.N

24 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151124.5](#)

AC nr. ...

Artikel 24, derde lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering vereist niet dat de beslissing van de onderzoeksrechter tot het verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen in het kader van de regeling van de rechtspleging moet zijn genomen ingevolge een verzoek tot het verrichten van dergelijke onderzoekshandelingen opdat de verjaring van de strafvordering zou zijn geschorst vanaf de eerste rechtszitting van de raadkamer die op het moment van die beslissing reeds was vastgesteld of opnieuw was vastgesteld met het oog op de regeling van de rechtspleging (1). (1) Zie concl. OM.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Onderzoeksrechter - Verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen in kader van regeling van de rechtspleging

L'article 24, alinéa 3, de la loi du 17 avril 1878 contenant le Titre préliminaire du Code de procédure pénale ne requiert pas que la décision du juge d'instruction d'ordonner l'accomplissement d'actes d'instruction complémentaires doit être prise dans le cadre du règlement de la procédure ensuite d'une demande en ce sens afin que la prescription de l'action publique puisse être suspendue à compter du jour de la première audience de la chambre du conseil qui avait déjà été fixée au moment de cette décision ou qui avait été à nouveau fixée en vue du règlement de la procédure (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Juge d'instruction - Accomplissement d'actes d'instruction complémentaires dans le cadre du règlement de la procédure

Conclusie van plaatsvervangend advocaat-generaal De Swaef.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Beschikking zaak niet in staat van wijzen - Onderzoeksrechter - Beslissing tot het verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen - Beslissing binnen het kader van de regeling van de

Conclusions de l'avocat général suppléant De Swaef.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Ordonnance estimant que l'affaire n'est pas en état d'être jugée - Juge d'instruction - Décision d'ordonner l'accomplissement d'actes d'instruction complémentaires - Décision dans le cadre du règlement de la

rechtspleging

ONDERZOEKSGERECHTEN - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Beschikking zaak niet in staat van wijzen - Onderzoeksrechter - Beslissing tot het verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen - Beslissing binnen het kader van de regeling van de rechtspleging

ONDERZOEKSRECHTER - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Beschikking zaak niet in staat van wijzen - Beslissing tot het verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen door onderzoeksrechter - Beslissing binnen het kader van de regeling van de rechtspleging

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Onderzoeksrechter - Verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen in kader van regeling van de rechtspleging

De beslissing van de onderzoeksrechter tot het verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen na een beschikking van de raadkamer dat de zaak niet in staat van wijzen is, is geen beslissing die is genomen buiten het kader van de regeling van de rechtspleging (1). (1) Zie concl. OM.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Beschikking zaak niet in staat van wijzen - Onderzoeksrechter - Beslissing tot het verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen - Beslissing binnen het kader van de regeling van de rechtspleging

ONDERZOEKSGERECHTEN - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Beschikking zaak niet in staat van wijzen - Onderzoeksrechter - Beslissing tot het verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen - Beslissing binnen het kader van de regeling van de rechtspleging

ONDERZOEKSRECHTER - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Beschikking zaak niet in staat van wijzen - Beslissing tot het verrichten van bijkomende onderzoekshandelingen door onderzoeksrechter - Beslissing binnen het kader van de regeling van de rechtspleging

procédure

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Règlement de la procédure - Ordonnance estimant que l'affaire n'est pas en état d'être jugée - Juge d'instruction - Décision d'ordonner l'accomplissement d'actes d'instruction complémentaires - Décision dans le cadre du règlement de la procédure

JUGE D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Règlement de la procédure - Ordonnance estimant que l'affaire n'est pas en état d'être jugée - Décision du juge d'instruction d'ordonner l'accomplissement d'actes d'instruction complémentaires - Décision dans le cadre du règlement de la procédure

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Suspension - Juge d'instruction - Accomplissement d'actes d'instruction complémentaires dans le cadre du règlement de la procédure

La décision du juge d'instruction d'ordonner l'accomplissement d'actes d'instruction complémentaires après l'ordonnance de la chambre du conseil estimant que l'affaire n'est pas en état d'être jugée, ne constitue pas une décision prise en dehors du cadre du règlement de la procédure (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Ordonnance estimant que l'affaire n'est pas en état d'être jugée - Juge d'instruction - Décision d'ordonner l'accomplissement d'actes d'instruction complémentaires - Décision dans le cadre du règlement de la procédure

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Règlement de la procédure - Ordonnance estimant que l'affaire n'est pas en état d'être jugée - Juge d'instruction - Décision d'ordonner l'accomplissement d'actes d'instruction complémentaires - Décision dans le cadre du règlement de la procédure

JUGE D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Règlement de la procédure - Ordonnance estimant que l'affaire n'est pas en état d'être jugée - Décision du juge d'instruction d'ordonner l'accomplissement d'actes d'instruction complémentaires - Décision dans le cadre du règlement de la procédure

P.15.0538.N

15 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150915.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal m.o. Winants.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Betekeningsplicht van de partij die cassatieberoep instelt - Draagwijdte - Uitzondering - Cassatieberoep ingesteld door de vader van een minderjarige in het kader van een procedure jeugdbescherming

Conclusions de l'avocat général délégué Winants.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Obligation de signification de la partie qui se pourvoit en cassation - Portée - Exception - Pourvoi introduit par le père d'un mineur dans le cadre d'une procédure relative à la protection de la jeunesse

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Geschrift ondertekend door eiser - Ontvankelijkheid

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Écrit signé par le demandeur - Recevabilité

Krachtens artikel 427, eerste lid, Wetboek van Strafvordering moet de partij die cassatieberoep instelt, het cassatieberoep laten betekenen aan de partij tegen wie het gericht is; de vervolgte persoon is daartoe evenwel enkel verplicht in zoverre zijn cassatieberoep gericht is tegen de beslissing over de tegen hem ingestelde burgerlijke rechtsvordering (1). (1) Zie concl. OM. Cass. 21 september 2015, AR P.15.0398.N, AC 2015, nr...

En vertu de l'article 427, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, la partie qui se pourvoit en cassation doit faire signifier son pourvoi à la partie contre laquelle il est dirigé; toutefois, la personne poursuivie n'y est tenue qu'en tant qu'elle se pourvoit contre la décision rendue sur l'action civile exercée contre elle (1). (1) Voir les concl. MP. Cass. 21 septembre 2015, RG P.15.0398.N, Pas. 2015, n° ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Betekeningsplicht van de partij die cassatieberoep instelt - Draagwijdte - Uitzondering - Cassatieberoep ingesteld door de vader van een minderjarige in het kader van een procedure jeugdbescherming

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Obligation de signification de la partie qui se pourvoit en cassation - Portée - Exception - Pourvoi introduit par le père d'un mineur dans le cadre d'une procédure relative à la protection de la jeunesse

Krachtens artikel 429, eerste en tweede lid, Wetboek van Strafvordering kan, behalve het openbaar ministerie de eiser in cassatie zijn middelen slechts aanvoeren in een memorie die ondertekend is door een advocaat; het geschrift dat niet ondertekend is door een advocaat is niet ontvankelijk (1). (1) Zie concl. OM. Cass. 8 juli 2015, AR P. 15.0850.N, AC 2015, nr...

En vertu de l'article 429, alinéas 1er et 2, du Code d'instruction criminelle, hormis le ministère public, le demandeur en cassation ne peut indiquer ses moyens que dans un mémoire signé par un avocat; un écrit non signé par un avocat est irrecevable (1). (1) Voir les concl. MP. Cass. 8 juillet 2015, RG P.15.0850.N, Pas. 2015, n° ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Geschrift ondertekend door eiser - Ontvankelijkheid

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Écrit signé par le demandeur - Recevabilité

P.15.0547.F

2 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150902.5](#)

AC nr. ...

Het Hof slaat geen acht op de memorie die is neergelegd door een burgerlijke partij, eiseres in cassatie, wanneer uit de rechtspleging niet blijkt dat het bewijs van mededeling van de memorie aan de verweerder, op de griffie werd neergelegd binnen de termijn van twee maanden, die ingaat de dag van de ondertekening van de verklaring van cassatieberoep.

La Cour n'a pas égard au mémoire déposé par une partie civile, demanderesse en cassation, lorsqu'il n'apparaît pas de la procédure que la preuve de la communication du mémoire au défendeur a été déposée au greffe dans le délai de deux mois prenant cours le jour de la signature de la déclaration de recours.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Cassatieberoep van een burgerlijke partij - Memorie - Ontvankelijkheid - Neerlegging van het bewijs van mededeling van de memorie

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Pourvoi d'une partie civile - Mémoire - Recevabilité - Dépôt de la preuve de la communication du mémoire

P.15.0552.F

2 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150902.2](#)

AC nr. ...

Naar luid van artikel 64 Strafwetboek worden de straffen van bijzondere verbeurdverklaring wegens verscheidene misdaden, wanbedrijven of overtredingen, altijd samen opgelegd; bijgevolg dienen de zaken die tot het plegen van het misdrijf hebben gediend verplicht te worden verbeurdverklaard wanneer ze eigendom zijn van de veroordeelde, zelfs wanneer de rechter heeft geoordeeld dat de feiten een collectief misdrijf uitmaakten waarop enkel facultatieve verbeurdverklaring van toepassing is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Verveurdverklaring van de zaak die tot het plegen van het misdrijf heeft gediend - Verplichte verbeurdverklaring - Samenloop van misdrijven - Collectief misdrijf - Cumulatie van de verbeurdverklaringen
- Artt. 42, 1°, 43, eerste lid, 64 en 65 Strafwetboek

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Verveurdverklaring van de zaak die tot het plegen van het misdrijf heeft gediend - Verplichte verbeurdverklaring - Samenloop van misdrijven - Collectief misdrijf - Cumulatie van de verbeurdverklaringen

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Verveurdverklaring van de zaak die tot het plegen van het misdrijf heeft gediend - Verplichte verbeurdverklaring - Overtredingen tegen bijzondere wetten - Exploitatie van een taxidienst zonder vergunning - Artikel 42, 1° Sw. - Toepassing

De rechter moet de verbeurdverklaring bevelen van het voertuig waarvan hij vaststelt dat het eigendom is van de overtreder en dat het gediend heeft tot het plegen van het misdrijf exploitatie van een taxidienst zonder vergunning, bedoeld in artikel 35, § 1, eerste lid, Ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 27 april 1995 betreffende de taxidiensten en de diensten voor het verhuren van voertuigen met chauffeur (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Verveurdverklaring van de zaak die tot het plegen van het

3/05/2023

Aux termes de l'article 64 du Code pénal, les peines de confiscation spéciale, à raison de plusieurs crimes, délits ou contraventions, sont toujours cumulées; dès lors, la confiscation des choses ayant servi à commettre le délit est obligatoire quand la propriété en appartient au condamné, même lorsque le juge a considéré que les faits constituaient une infraction collective dont le régime ne prévoyait qu'une peine de confiscation facultative (1). (1) Voir les concl. du MP.

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Confiscation de la chose qui a servi à commettre l'infraction - Confiscation obligatoire - Concours d'infractions - Infraction collective - Cumul des confiscations

- Art. 42, 1°, 43, al. 1er, 64 et 65 Code pénal

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Confiscation de la chose qui a servi à commettre l'infraction - Confiscation obligatoire - Concours d'infractions - Infraction collective - Cumul des confiscations

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Confiscation de la chose qui a servi à commettre l'infraction - Confiscation obligatoire - Infractions aux lois particulières - Exploitation d'un service de taxis sans autorisation - Code pénal, article 42, 1° - Application

Le juge est tenu d'ordonner la confiscation du véhicule dont il constate qu'il appartient au contrevenant et qu'il a servi à commettre le délit d'exploitation d'un service de taxis sans autorisation, visé à l'article 35, § 1er, alinéa 1er, de l'ordonnance de la Région de Bruxelles-Capitale du 27 avril 1995 relative aux services de taxis et aux services de location de voitures avec chauffeur (1). (1) Voir les concl. du MP.

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Confiscation de la chose qui a servi à commettre l'infraction - Confiscation obligatoire -

P. 636/843

misdrifj heeft gediend - Verplichte verbeurdverklaring - Overtredingen tegen bijzondere wetten - Exploitation van een taxidienst zonder vergunning - Artikel 42, 1° Sw. - Toepassing

- Artt. 42, 1°, en 43, eerste lid Strafwetboek
- Art. 35, §§ 1 en 3 Ordonnantie Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 27 april 1995 betreffende de taxidiensten en de diensten voor het verhuren van voertuigen met chauffeur

Infractions aux lois particulières - Exploitation d'un service de taxis sans autorisation - Code pénal, article 42, 1° - Application

- Art. 42, 1°, et 43, al. 1er Code pénal
- Art. 35, § 1er et 3 Ordonnance du Conseil de la région de Bruxelles-Capitale du 27 avril 1995 relative aux services de taxis et aux services de location de voitures avec chauffeur

P.15.0554.F

17 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150617.4](#)

AC nr. ...

Ofschoon artikel 181 Strafwetboek alleen de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber straft, bestraft het ook de niet-mededeling aan de instelling belast met de inning van de sociale zekerheidsbijdragen, van de door het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels opgelegde gegevens; artikel 2, 1°, a, van dat koninklijk besluit stelt met werknemers gelijk de personen die, anders dan krachtens een arbeidsovereenkomst, arbeid verrichten onder het gezag van een ander persoon.

ARBEID - Sociale documenten - Mededeling van de gegevens aan de instelling belast met de inning van de sociale zekerheidsbijdragen - Niet-mededeling - Misdrifj - Artikel 181 Sociaal Strafwetboek - Werknemers

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Mededeling van de gegevens aan de instelling belast met de inning van de sociale zekerheidsbijdragen - Niet-mededeling - Misdrifj - Artikel 181 Sociaal Strafwetboek - Werknemers

Si l'article 181 du Code pénal social ne punit que l'employeur, son préposé ou son mandataire, il sanctionne toutefois l'absence de communication, à l'institution chargée de la perception des cotisations de sécurité sociale, des données imposées par l'arrêté royal du 5 novembre 2002 instaurant une déclaration immédiate de l'emploi, en application de l'article 38 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions; l'article 2, 1°, a, de cet arrêté royal assimile aux travailleurs les personnes qui, autrement qu'en vertu d'un contrat de travail, exécutent des prestations de travail sous l'autorité d'une autre personne.

TRAVAIL - Documents sociaux - Communication des données à l'institution chargée de la perception des cotisations de sécurité sociale - Défaut de communication - Infraction - Article 181 du Code pénal social - Travailleurs

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Communication des données à l'institution chargée de la perception des cotisations de sécurité sociale - Défaut de communication - Infraction - Article 181 du Code pénal social - Travailleurs

P.15.0555.F

24 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150624.5](#)

AC nr. ...

Het cassatieberoep van de geïnterneerde, dat is ingesteld na de inwerkingtreding, op 1 februari 2015, van de artikelen 27 en 45 tot 48 van de wet van 14 februari 2014 met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie in strafzaken, moet worden ondertekend door een advocaat op de griffie van het rechtscollege dat de bestreden beslissing heeft gewezen.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het

Formé après l'entrée en vigueur, le 1er février 2015, des articles 27 et 45 à 48 de la loi du 14 février 2014 relative à la procédure devant la Cour de cassation en matière pénale, le pourvoi en cassation de la personne internée doit être signé par un avocat au greffe de la juridiction qui a rendu la décision attaquée.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Défense sociale - Décision

cassatieberoep en vermeldingen - Bescherming van de maatschappij - Beslissing tot internering - Cassatieberoep van de geïnterneerde - Ontvankelijkheid

- Art. 425 Wetboek van Strafvordering

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Cassatieberoep van de geïnterneerde persoon - Vormen - Ontvankelijkheid

- Art. 425 Wetboek van Strafvordering

d'internement - Pourvoi de la personne internée - Recevabilité

- Art. 425 Code d'Instruction criminelle

DEFENSE SOCIALE - Internement - Pourvoi en cassation de la personne internée - Formes - Recevabilité

- Art. 425 Code d'Instruction criminelle

P.15.0558.N

6 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151006.4](#)

AC nr. ...

Elke rechter heeft de plicht aan de bij hem aanhangig gemaakte feiten de juiste kwalificatie te geven, onder de dubbele voorwaarde dat de kwalificatiewijziging niet tot gevolg mag hebben dat hij zich inlaat met andere feiten dan die welke bij hem aanhangig waren en dat het recht van verdediging wordt gerespecteerd; indien het openbaar ministerie een kwalificatiewijziging vordert, zijn de partijen door die vordering in kennis gesteld van de mogelijkheid dat de rechter die wijziging zal aannemen en dienen zij er bij hun verdediging rekening mee te houden; het recht van verdediging vereist in een dergelijk geval niet dat de partijen uitdrukkelijk worden uitgenodigd zich over de gevorderde wijziging te verdedigen (1). (1) Zie Cass. 27 mei 2014, AR P.12.1265.N, AC 2014, nr. 379; R. DECLERCQ, *Beginnelsen van strafrechtspleging*, Mechelen, Kluwer, 2014, 925-926, nr. 2173-2174.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Kwalificatiewijziging - Kennisgeving

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Kwalificatiewijziging - Kennisgeving - Kwalificatiewijziging gevorderd door het openbaar ministerie

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Aanhangigmaking - Kwalificatie - Wijziging - Kennisgeving

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Aanhangigmaking - Kwalificatie - Wijziging

STRAFVORDERING - Aanhangigmaking - Kwalificatie - Wijziging

STRAFVORDERING - Aanhangigmaking - Kwalificatie - Wijziging - Kennisgeving

Chaque juge a le devoir de donner aux faits dont il est saisi la qualification correcte, à la double condition que la modification de la qualification n'a pas pour conséquence qu'il se penche sur des faits autres que ceux dont il est saisi et que les droits de la défense sont respectés; si le ministère public demande une modification de la qualification, les parties, par cette demande, sont informées de la possibilité que le juge admette cette modification et ils doivent en tenir compte pour assurer leur défense; les droits de la défense ne requièrent pas, dans un tel cas, que les parties soient explicitement invitées à assurer leur défense à l'égard de la modification demandée (1). (1) Voir Cass. 27 mai 2014, RG P.12.1265.N, Pas. 2014, n° 379; R. DECLERCQ, *Beginnelsen van strafrechtspleging*, Malines, Kluwer, 2014, 925-926, n° 2173-2174.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Modification de la qualification - Information

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Modification de la qualification - Information - Modification de la qualification demandée par le ministère public

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Saisine - Qualification - Modification - Information

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Saisine - Qualification - Modification

ACTION PUBLIQUE - Saisine - Qualification - Modification

ACTION PUBLIQUE - Saisine - Qualification - Modification - Information

Er bestaat geen algemeen rechtsbeginsel van het recht op tegenspraak te onderscheiden van het algemeen rechtsbeginsel houdende eerbiediging van het recht van verdediging (1). (1) Zie Cass. 21 mei 2014, AR P.14.0094.F, AC 2014, nr. 366.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Recht op tegenspraak - Onderscheid - Strafzaken - Recht van verdediging

Het enkele feit dat een persoon betrokken is bij feiten voorwerp van een proces-verbaal of een door de politie opgestelde melding houdt niet in dat een politieambtenaar, zonder schending van zijn beroepsgeheim, aan die persoon het nummer, de datum, een beknopte beschrijving, een plaats, een straat en een huisnummer met betrekking tot het proces-verbaal of de melding mag meedelen.

BEROEPSGEHEIM - Politieambtenaar - Mededeling van gegevens aan persoon betrokken bij feiten voorwerp van een PV of een door de politie opgestelde melding - Toepassing

POLITIE - Politieambtenaar - Beroepsgeheim - Mededeling van gegevens aan persoon betrokken bij feiten voorwerp van een PV of een door de politie opgestelde melding - Toepassing

Il n'existe pas de principe général du droit du contradictoire à distinguer du principe général du droit relatif au respect des droits de la défense (1). (1) Voir Cass. 21 mai 2014, AR P.14.0094.F, AC 2014, n° 366.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Droit au contradictoire - Distinction - Matière répressive - Droits de la défense

Le seul fait qu'une personne soit impliquée dans des faits faisant l'objet d'un procès-verbal ou d'une mention faite par la police n'implique pas qu'un fonctionnaire de police, puisse communiquer à cette personne les nom, date, description succincte, lieu, rue et numéro de maison relatifs au procès-verbal ou à la mention, sans violer son secret professionnel.

SECRET PROFESSIONNEL - Fonctionnaire de police - Communication des éléments à la personne impliquée dans les faits faisant l'objet d'un PV ou d'une mention faite par la police - Application

POLICE - Fonctionnaire de police - Secret professionnel - Communication des éléments à la personne impliquée dans les faits faisant l'objet d'un PV ou d'une mention faite par la police - Application

De termijn van vijftien dagen bedoeld in artikel 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, zoals gewijzigd door artikel 31 van de wet van 14 februari 2014 met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie in strafzaken, is een volle termijn, wat inhoudt dat vijftien volledig vrije dagen moeten worden gelaten tussen de dag van de indiening van de memorie en de dag van de rechtszitting; indien de zestiende en de zeventiende dag vóór de rechtszitting een zaterdag, zondag of feestdag zijn, moet de memorie ervóór zijn neergelegd (1). (1) Het OM had geconcludeerd dat het niet om een vrije termijn ging en dat de memorie derhalve ontvankelijk was. De wet van 14 februari 2014 met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie in strafzaken (BS 27 februari 2014) heeft een aantal belangrijke hervormingen aangebracht aan het penaal cassatieberoep, met de bedoeling het buitengewoon karakter van dit rechtsmiddel te onderstrepen. Deze wijzigingen zijn van kracht met ingang van 1 februari 2015, behoudens de vereiste voor de advocaten om houder te zijn van een getuig- schrift van een opleiding in cassatieprocedures die pas in werking treedt op 1 februari 2016. Eén van de wijzigingen betreft de termijn om cassatieberoep in te stellen: daar waar het oude artikel 359 Sv. sprak over vijftien vrije dagen, bedraagt de termijn thans, ingevolge de gewijzigde artikelen 359 en 423 Sv. vijftien dagen en de parlementaire voorbereiding vermeldt uitdrukkelijk dat ze berekend worden overeenkomstig de artikelen 52 en 53 van het Gerechtelijk Wetboek (Parl.St., Senaat, Zitting 2012-2013, n° 5- 1832/1, blz. 12), zodat het geen vrije termijnen meer zijn. Ook aan de vormen en termijnen voor het indienen van de middelen werden wijzigingen aangebracht. De mogelijkheid om zijn middelen te doen kennen in een verzoekschrift, neer te leggen binnen de termijn van vijftien dagen op de griffie van het hof of de rechtbank die de uitspraak deed, overeenkomstig het oude artikel 422 Sv., wordt door de nieuwe wet afgeschaft. Thans kunnen de middelen ter ondersteuning van een voorziening in cassatie, overeenkomstig het nieuwe artikel 429 Sv., enkel nog worden ingediend via een memorie die op de griffie van het Hof van Cassatie dient toe te komen

Le délai de quinze jours prévu à l'article 429, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, tel que modifié par l'article 31 de la loi du 14 février 2014 relative à la procédure devant la Cour de cassation en matière pénale, est un délai franc, ce qui implique que quinze jours francs entiers doivent séparer le jour de l'introduction du mémoire et le jour de l'audience; si les seizième et dix-septième jours précédant l'audience tombent un samedi, dimanche ou jour férié, le mémoire devra avoir été déposé au préalable (1). (1) Le MP avait conclu qu'il ne s'agissait pas d'un délai franc et que, par conséquent, le mémoire était recevable. La loi du 14 février 2014 relative à la procédure devant la Cour de cassation en matière pénale (MB 27 février 2014) a apporté une série de réformes importantes au pourvoi pénal, dans l'intention de souligner le caractère exceptionnel de ce recours. Ces modifications sont entrées en vigueur le 1er février 2015, hormis la condition pour les avocats d'être titulaires d'une attestation de formation en procédure en cassation, laquelle n'entre en vigueur que le 1er février 2016. Une des modifications concerne le délai d'introduction du pourvoi: alors que l'ancien article 359 du Code d'instruction criminelle parlait de quinze jours francs, le délai compte aujourd'hui, ensuite de la modification des articles 359 et 423 du Code d'instruction criminelle, quinze jours et les travaux parlementaires indiquent expressément qu'ils sont calculés conformément aux articles 52 et 53 du Code judiciaire (Doc. parl., Sénat, Séance 2012-2013, n° 5-1832/1, p. 12), de sorte qu'il ne s'agit plus de délais francs. De même, des modifications ont été apportées aux formes et délais pour introduire des moyens. La possibilité de communiquer ses moyens dans une requête déposée dans les quinze jours au greffe de la cour ou du tribunal qui aura rendu la décision, conformément à l'ancien article 422 du Code d'instruction criminelle, a été supprimée par la nouvelle loi. Actuellement, les moyens à l'appui d'un pourvoi en cassation ne peuvent plus être introduits, conformément au nouvel article 429 du Code d'instruction criminelle, que par le biais d'un mémoire qui doit parvenir au greffe de la Cour quinze jours au plus tard avant l'audience et dans les deux mois qui suivent la déclaration de pourvoi en cassation. Sous l'ancien

uiterlijk vijftien dagen vóór de terechtzitting én binnen de termijn van twee maanden van de verklaring van cassatieberoep. Onder de vroegere regeling ging het om een termijn van acht dagen vóór de terechtzitting én binnen de twee maanden van de inschrijving op de algemene rol. De termijn van twee maanden werd reeds onder de gelding van de vroegere regeling berekend overeenkomstig de artikelen 52 tot 54 Gerechtelijk Wetboek (A. BLOCH, "Over kamelen en cassatie: de onontvankelijke memorie", T. Strafr., 2013, 25) en dit blijft zo onder de nieuwe artikelen. De termijn van acht dagen, waarover in het oude stelsel niet gepreciseerd was of het een vrije dan wel een gewone termijn was, werd door de rechtspraak van het Hof van Cassatie beschouwd als een vrije termijn (zie R.DECLERCQ, Cassation en matière répressive, Bruylant, 2006, nr. 546 en de aldaar aangehaalde cassatie- arresten). De vraag die thans aan de orde was is of dit nog steeds zo is nu de termijn verlengd werd van acht naar vijftien dagen? Het Hof van Cassatie heeft daarop bevestigend geantwoord. Het is juist dat uit niets in de parlementaire voorbereiding van de wet van 14 februari 2014 blijkt dat de wetgever is willen afstappen van de rechtspraak van het Hof van Cassatie dat de termijn van acht dagen – en dus mutatis mutandis ook deze van vijftien dagen – een vrije termijn is, voor zover de wetgever zich van deze rechtspraak bewust was. Het is ook zo dat strikt genomen het niet is omdat diezelfde wetgever uitdrukkelijk is afgestapt van de vrije termijn voor het instellen van het cassatieberoep, dit zou impliceren dat hij dat ook wenste te doen inzake de termijn om een memorie in te dienen. Anderzijds dient evenwel onderstreept te worden dat de oude regeling een interne logica bezat: vanaf het ogenblik dat de termijn om cassatieberoep in te stellen een vrije termijn was, leek het logisch dat ook zo te interpreteren voor het indienen van de memorie. Deze logica is echter zoek wanneer enerzijds de termijn om een voorziening in cassatie in te stellen geen vrije termijn meer is, maar die om een memorie in te dienen dan weer wel. Men kan zich ook afvragen of alsdan dezelfde redenering zich opdringt voor de memorie van antwoord waarvan het nieuwe artikel 429 Sv. stelt dat die uiterlijk acht dagen vóór de

régime, il était question d'un délai de huit jours avant l'audience et dans les deux mois écoulés depuis le jour où la cause a été inscrite au rôle général. Le délai de deux mois a déjà été fixé sous l'empire de l'ancien régime, conformément aux articles 52 à 54 du Code judiciaire (A. BLOCH, "Over kamelen en cassatie: de onontvankelijke memorie", T. Strafr., 2013, 25) et cela persiste sous les nouveaux articles. Le délai de huit jours, pour lequel il n'était pas précisé, sous l'ancien système, s'il s'agissait d'un délai franc ou ordinaire, a été considéré comme franc par la jurisprudence de la Cour de cassation (voir R. DECLERCQ, Cassation en matière répressive, Bruylant, 2006, n° 546 et les arrêts de cassations qui y sont mentionnés). La question actuellement soulevée est de savoir si cela est maintenu dès lors que le délai a été porté de huit à quinze jours? La Cour y a répondu par l'affirmative. Il est vrai qu'il ne ressort aucunement des travaux parlementaires de la loi du 14 février 2014 que le législateur a eu l'intention de se distancier de la jurisprudence de la Cour de cassation selon laquelle le délai de huit jours – et donc mutatis mutandis également celui de quinze jours – est un délai franc, pour autant que le législateur ait eu conscience de cette jurisprudence. D'un strict point de vue, ce n'est pas parce que ce même législateur s'est expressément distancié du délai franc pour introduire le pourvoi que cela impliquerait qu'il a également souhaité faire de même en ce qui concerne le délai pour introduire un mémoire. D'autre part, il faut souligner que l'ancien régime comportait une logique propre: dès l'instant où le délai pour introduire un pourvoi était un délai franc, il semblait logique de l'interpréter également de la sorte pour l'introduction du mémoire. Cela est toutefois dénué de toute logique lorsque, d'une part, le délai pour introduire un pourvoi en cassation n'est plus un délai franc alors que ce serait par contre le cas de celui pour introduire un mémoire. On peut également se demander si ce même raisonnement s'impose pour le mémoire en réponse pour lequel le nouvel article 429 du Code d'instruction criminelle énonce qu'il doit être remis au greffe de la Cour de Cassation au plus tard huit jours avant l'audience? De plus, l'emploi des délais francs en certaines matières peut induire des difficultés. Ainsi, la durée

zitting op de griffie van het Hof van Cassatie dient toe te komen? Daarenboven lijkt het hanteren van vrije termijnen in bepaalde materies tot moeilijkheden te kunnen leiden. Zo is de geldigheidsduur van de vrijheidsberovende beslissing in de wet betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen in principe beperkt tot maximum 2 maanden (artikelen 7, 25 27, 74/5 en 74/6 van de wet van 15 december 1980). De beslissingen die een vasthouding inhouden zijn vatbaar voor rechtsmiddelen, waaronder het cassatieberoep. Een deel van deze termijn is op het ogenblik van de rechtszitting van het Hof van Cassatie reeds verstreken, maar indien daarbij ook nog vrije termijnen gelden voor de neerlegging van de memorie, wordt de in praktijk nuttige tijdspanne hiervoor wel zeer kort. De wet van 14 februari 2014 beoogt, luidens het verslag uitgebracht namens de commissie voor de justitie, de coherentie tussen de strafwetten te verhogen en ze te verduidelijken (Parl.St., Kamer, Zitting 2012-2013, n° 53-3065/003, blz. 3) en deze bekommernis lag dan ook mee aan de basis van het standpunt van het OM in deze. AW

de validité de la décision privative de liberté dans la loi sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers est, en principe, limitée à maximum deux mois (articles 7, 25, 27, 74/5 et 74/6 de la loi du 15 décembre 1980). Les décisions qui impliquent une détention sont susceptibles de recours, dont le pourvoi en cassation. Un partie de ce délai est déjà écoulé au moment de l'audience devant la Cour de cassation, mais s'il s'agit encore aussi de délais francs en vigueur pour le dépôt du mémoire, le laps de temps nécessaire en pratique pour ce faire est ainsi très limité. La loi du 14 février 2014 vise, selon le rapport dressé au nom de la commission de la justice, à renforcer la cohérence entre les lois pénales et à les préciser ((Doc. parl., Chambre, Séance 2012-2013, n° 53-3065/1, p. 3) et cette préoccupation était aussi à la base du point de vue du MP en l'espèce. AW

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Termijn voor de indiening van de memorie - Ontvankelijkheid

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Délai d'introduction du mémoire - Recevabilité

P.15.0562.F

16 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150916.6](#)

AC nr. ...

Het verzuim van een voorzitter om het proces-verbaal van de rechtszitting te ondertekenen, kan worden hersteld overeenkomstig artikel 788 Gerechtelijk Wetboek; de omstandigheid dat de betrokken magistraat ondertussen in ruste is gesteld, doet daaraan niets af.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Proces-verbaal van de rechtszitting niet door de voorzitter ondertekend - Herstel van het verzuim - Magistraat ondertussen in ruste gesteld
- Art. 788 Gerechtelijk Wetboek

L'omission de la signature d'un président dans le procès-verbal de l'audience peut être réparée conformément à l'article 788 du Code judiciaire; la circonstance que le magistrat concerné a été entre-temps admis à la retraite est sans incidence à cet égard.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Procès-verbal d'audience non signé par le président - Réparation de l'omission - Magistrat entre-temps admis à la retraite
- Art. 788 Code judiciaire

Het verzuim van een voorzitter om het proces-verbaal van de rechtszitting te ondertekenen, kan worden hersteld overeenkomstig artikel 788 Gerechtelijk Wetboek; dergelijk herstel heeft terugwerkende kracht, ook al gebeurt het nadat een rechtsmiddel is ingesteld (1). (1) Zie Cass. 10 oktober 2007, AR P.07.0864.F, AC 2007, nr. 472, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Proces-verbaal van de rechtszitting niet door de voorzitter ondertekend - Herstel van het verzuim - Terugwerkende kracht

- Art. 788 Gerechtelijk Wetboek

De vermelding in een proces-verbaal van de rechtszitting, dat geen enkele andersluidende vermelding bevat volgens welke "de behandeling van de zaak overeenkomstig artikel 190, eerste lid, Wetboek van Strafvordering is geschied", bewijst dat de debatten in het openbaar hebben plaatsgevonden (1). (1) Zie Cass. 15 januari 2003, AR P.02.1296.F, AC 2003, nr. 30.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 148 - Strafzaken - Debatten - Openbare rechtszitting - Vaststelling - Proces-verbaal van de rechtszitting - Vermelding

- Art. 148 Grondwet 1994

- Art. 190, eerste lid Wetboek van Strafvordering

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Debatten - Openbare rechtszitting - Vaststelling - Proces-verbaal van de rechtszitting - Vermelding

- Art. 148 Grondwet 1994

- Art. 190, eerste lid Wetboek van Strafvordering

L'omission de la signature d'un président dans le procès-verbal de l'audience peut être réparée conformément à l'article 788 du Code judiciaire; pareille réparation opère rétroactivement, même si elle est postérieure à l'introduction d'un recours (1). (1) Voir Cass. 10 octobre 2007, RG P.07.0864.F, Pas. 2007, n° 472, avec concl. de M. VANDERMEERSCH, avocat général.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Procès-verbal d'audience non signé par le président - Réparation de l'omission - Effet rétroactif

- Art. 788 Code judiciaire

La mention figurant dans un procès-verbal d'audience, qui ne comporte aucune indication contraire, suivant laquelle "l'instruction de la cause s'est faite conformément à l'article 190, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle" établit que les débats ont eu lieu publiquement (1). (1) Voir Cass. 15 janvier 2003, RG P.02.1296.F, Pas. 2003, n° 30.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 148 - Matière répressive - Débats - Audience publique - Constatation - Procès-verbal d'audience - Mention

- Art. 148 Constitution 1994

- Art. 190, al. 1er Code d'Instruction criminelle

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Débats - Audience publique - Constatation - Procès-verbal d'audience - Mention

- Art. 148 Constitution 1994

- Art. 190, al. 1er Code d'Instruction criminelle

P.15.0573.F

28 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151028.1](#)

AC nr. ...

De omstandigheid dat de hiërarchische verantwoordelijken met handtekeningsbevoegdheid van een partij bij een overeenkomst de bepalingen van de door een medewerker van die partij onderhandelde en voorbereide overeenkomst moesten nagaan of de mogelijkheid hadden om die na te gaan alvorens die overeenkomst te ondertekenen, sluit niet uit dat die medewerker, auteur of medeauteur van de akte, die gebruikt om die hiërarchie te misleiden.

La circonstance que les responsables de la hiérarchie d'une partie à un contrat, ayant le pouvoir de signature, devaient vérifier ou étaient dans la possibilité de vérifier les termes du contrat négocié et préparé par un collaborateur de cette partie, avant d'apposer leur signature, n'exclut pas que ce collaborateur, auteur ou coauteur de l'acte, utilise celui-ci en vue de tromper cette hiérarchie.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Valsheid in geschriften - Door een medewerker onderhandelde en voorbereide overeenkomst - Toepassing

- Artt. 193, 196 en 197 Strafwetboek

Een overeenkomst die onderhandeld en voorbereid werd door een medewerker van een partij en die een intellectuele valsheid bevat die bedoeld is om die partij bij de overeenkomst te misleiden, is een door de wet beschermd geschrift ten aanzien van die partij.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Valsheid in geschriften - Door een medewerker onderhandelde en voorbereide overeenkomst - Beschermd geschrift

- Artt. 193, 196 en 197 Strafwetboek

FAUX ET USAGE DE FAUX - Faux en écritures - Contrat négocié et préparé par un collaborateur - Application

- Art. 193, 196 et 197 Code pénal

Un contrat négocié et préparé par un collaborateur d'une partie et contenant un faux intellectuel destiné à tromper cette partie au contrat constitue un écrit protégé par la loi dans le chef de ladite partie.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Faux en écritures - Contrat négocié et préparé par un collaborateur - Ecrit protégé

- Art. 193, 196 et 197 Code pénal

P.15.0576.F

23 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150923.5](#)

AC nr. ...

Een grief van miskennis van de bewijskracht van een akte bestaat erin een stuk aan te wijzen waarnaar de bestreden beslissing uitdrukkelijk verwijst en deze te verwijten dat ze, ofwel aan dat stuk een bewering toeschrijft die niet erin voorkomt, ofwel te verklaren dat het stuk een vermelding niet bevat die wel erin voorkomt, met andere woorden dat het van dat stuk een uitlegging geeft die onverenigbaar is met de bewoordingen ervan (1). (1) Zie J. de CODT, Les nullités de l'instruction et du jugement, Brussel, Larcier, 2006, p. 190.

BEWIJS - Strafzaken - Geschriften - Bewijskracht - Miskennis van de bewijskracht van een akte

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Allerlei - Grief van miskennis van de bewijskracht van een akte

Un grief de violation de la foi due à un acte consiste à désigner une pièce à laquelle la décision attaquée se réfère expressément et à reprocher à celle-ci, soit d'attribuer à cette pièce une affirmation qu'elle ne comporte pas, soit de déclarer qu'elle ne contient pas une mention qui y figure, en d'autres termes de donner de cette pièce une interprétation inconciliable avec ses termes (1). (1) Voir J. de CODT, Les nullités de l'instruction et du jugement, Bruxelles, Larcier, 2006, p. 190.

PREUVE - Matière répressive - Preuve littérale - Foi due aux actes - Violation de la foi due à un acte

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Divers - Grief de violation de la foi due à un acte

P.15.0578.F

9 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151209.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal met opdracht Palumbo.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Oorzaak - Begrip - Beoordeling door de rechter - Oorzakelijk verband tussen fout en schade

BELAGING - Pesterijen op het werk

FOLTERING - ONMENSELIJKE BEHANDELING - Onterende behandeling

MISDRIJF - Allerlei - Onterende behandeling - Ernst van de vernederende of menonterende behandeling - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

MISDRIJF - Allerlei - Onterende behandeling - Begrip -

Conclusions de l'avocat général délégué Palumbo.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Cause - Notion. appréciation par le juge - Lien de causalité entre la faute et le dommage

HARECELEMENT - Harcèlement moral au travail

TORTURE - TRAITEMENT INHUMAIN - Traitement dégradant

INFRACTION - Divers - Traitement dégradant - Gravité de l'humiliation ou de l'avilissement - Appréciation souveraine par le juge du fond

INFRACTION - Divers - Traitement dégradant - Notion - Application

Toepassing

ONAAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE
FEITENRECHTER - Misdrijf - Onterende behandeling - Ernst van
de vernederende of mensonterende behandeling

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Onopzettelijk
toebrengen van verwondingen en onopzettelijk doden -
Onopzettelijk doden - Oorzakelijk verband tussen de fout en de
zelfmoord - Voorzienbaarheid van de schade - Onaantastbare
beoordeling door de feitenrechter

De ernst van de vernedering of van de mensonterende behandeling wordt met name beoordeeld op grond van de daarmee gepaard gaande omstandigheden, inzonderheid de duur van de bejegening en de fysieke of psychische gevolgen daarvan, alsook, in voorkomend geval, het geslacht, de leeftijd en de gezondheidstoestand van het slachtoffer; de rechter beoordeelt in feite het geheel van de gedraging die de vervolgte persoon ten laste wordt gelegd wegens het misdrijf bepaald in de wetsbepaling die in artikel 417quinquies Strafwetboek wordt bedoeld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

MISDRIJF - Allerlei - Onterende behandeling - Begrip -
Toepassing

MISDRIJF - Allerlei - Onterende behandeling - Ernst van de
vernederende of mensonterende behandeling - Onaantastbare
beoordeling door de feitenrechter

FOLTERING - ONMENSELIJKE BEHANDELING - Onterende
behandeling

ONAAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE
FEITENRECHTER - Misdrijf - Onterende behandeling - Ernst van
de vernederende of mensonterende behandeling

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR -
Infraction - Traitement dégradant - Gravité de l'humiliation ou de
l'avilissement

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Involontaires - Homicide
involontaire - Lien de causalité entre la faute et le suicide -
Prévisibilité du dommage - Appréciation souveraine par le juge du
fond

La gravité de l'humiliation ou de l'avilissement s'apprécie en fonction notamment des circonstances qui l'entourent et particulièrement de la durée du traitement et de ses effets physiques ou mentaux ainsi que, le cas échéant, du sexe, de l'âge et de l'état de santé de la victime; le juge apprécie en fait l'ensemble du comportement reproché à la personne poursuivie du chef de l'infraction prévue par la disposition visée par l'article 417quinquies du code pénal (1). (1) Voir les concl. du MP.

INFRACTION - Divers - Traitement dégradant - Notion - Application

INFRACTION - Divers - Traitement dégradant - Gravité de
l'humiliation ou de l'avilissement - Appréciation souveraine par le
juge du fond

TORTURE - TRAITEMENT INHUMAIN - Traitement dégradant

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR -
Infraction - Traitement dégradant - Gravité de l'humiliation ou de
l'avilissement

De rechter beoordeelt of, op het ogenblik dat de fout wordt begaan, de daaruit voortvloeiende schade voorzienbaar is; door te oordelen dat ingevolge de opeenvolging van de feiten de door de politieagente veroorzaakte lichamelijke schade het gevolg is van haar geestelijke gezondheidstoestand, die op haar beurt het gevolg is van de pesterijen waarvan zij het slachtoffer was, verantwoordt het hof van beroep het bestaan van een oorzakelijk verband tussen die pesterijen en de telastleggingen onopzettelijke doding of onopzettelijke slagen en verwondingen naar recht; door een rechtstreeks verband te leggen tussen de interneringsmodaliteiten van de politieagente en haar geestelijke toestand, die overigens als het gevolg wordt beschouwd van de pesterijen en de ontorende behandeling, miskent het arrest het begrip oorzakelijk verband niet en verantwoordt het de veroordeling van de eiser naar recht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN - Onopzettelijk toebrengen van verwondingen en onopzettelijk doden - Onopzettelijk doden - Oorzakelijk verband tussen de fout en de zelfmoord - Voorzienbaarheid van de schade - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Oorzaak - Begrip - Beoordeling door de rechter - Oorzakelijk verband tussen fout en schade

Iedere daad van pesterijen houdt op zich een herhaling van feiten in; pesterijen op het werk zijn wezenlijk onderscheiden van het in artikel 442bis Strafwetboek bepaalde misdrijf omdat de feiten zich binnen een werksituatie voordoen, met name naar aanleiding van de hiërarchische verhouding die bij de uitoefening van het werk wordt aangegaan (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

BELAGING - Pesterijen op het werk

Le juge apprécie si, au moment où la faute se commet, le dommage qui en résulte apparaît prévisible; en considérant qu'ensuite de l'enchaînement des faits, les dommages corporels causés par la policière sont la conséquence de son état de santé mentale, résultant lui-même du harcèlement dont elle fut victime, la cour d'appel a pu légalement justifier l'existence d'un lien causal entre ces faits de harcèlement et les préventions d'homicide et de coups ou blessures involontaires; en reliant directement les modalités de l'internement de la policière à son état mental, celui-ci étant par ailleurs considéré comme la conséquence des faits de harcèlement et de traitement dégradant, l'arrêt ne méconnaît pas la notion de lien causal et justifie légalement la condamnation du demandeur (1). (1) Voir les concl. du MP.

COUPS ET BLESSURES. HOMICIDE - Involontaires - Homicide involontaire - Lien de causalité entre la faute et le suicide - Prévisibilité du dommage - Appréciation souveraine par le juge du fond

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Cause - Notion. appréciation par le juge - Lien de causalité entre la faute et le dommage

Tout harcèlement implique en soi une répétition de faits; le harcèlement moral au travail se distingue essentiellement de l'infraction prévue à l'article 442bis du Code pénal en ce qu'il se manifeste dans le cadre professionnel, notamment à l'occasion de la relation hiérarchique nouée lors de l'exécution du travail (1). (1) Voir les concl. du MP.

HARECELEMENT - Harcèlement moral au travail

De rechter in strafzaken oordeelt onaantastbaar in feite over de noodzaak, het nut of de raadzaamheid van een door een partij gedaan verzoek tot het laten voegen bij het strafdossier van een ander strafdossier; hij kan hierbij in aanmerking nemen of de partij aannemelijk maakt dat die voeging noodzakelijk is voor het recht van verdediging of het recht op een eerlijk proces (1). (1) Cass. 1 april 2014, AR P. 13.1957.N, AC 2014, nr. 255.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Voeging van een ander strafdossier

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Voeging van een ander strafdossier - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14 - Artikel 14.1 - Recht op een eerlijk proces - Voeging van een ander strafdossier - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Voeging van een ander strafdossier - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

Le juge pénal apprécie souverainement en fait le caractère nécessaire, adéquat et opportun de la demande d'une des parties de joindre un autre dossier pénal au dossier; à cet égard, il peut considérer si la partie rend plausible le fait que cette jonction est nécessaire pour garantir ses droits de défense et son droit à un procès équitable (1). (1) Cass. 1er avril 2014, RG P.13.1957.N, Pas. 2014, n° 255.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Matière répressive - Jonction d'un autre dossier répressif

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Jonction d'un autre dossier répressif - Appréciation souveraine par le juge du fond

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14 - Article 14, § 1er - Droit à un procès équitable - Jonction d'un autre dossier répressif - Appréciation souveraine par le juge du fond

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Jonction d'un autre dossier répressif - Appréciation souveraine par le juge du fond

P.15.0599.N

16 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150616.9](#)

AC nr. ...

Artikel 29 Wet Politieambt bepaalt dat de politieambtenaren kunnen overgaan tot het doorzoeken van een voertuig indien zij, op grond van de gedragingen van de bestuurder of de passagiers, van materiële aanwijzingen of van omstandigheden van tijd en plaats, redelijke gronden hebben te denken dat het voertuig werd gebruikt, wordt gebruikt of zou kunnen worden gebruikt om een misdrijf te plegen, om opgespoorde personen of personen die aan een identiteitscontrole willen ontsnappen, een schuilplaats te geven of te vervoeren, of om een voor de openbare orde gevaarlijk voorwerp, overtuigingstukken of bewijsmateriaal in verband met een misdrijf op te slaan of te vervoeren; de rechter stelt in feite en dus onaantastbaar vast of de politieambtenaar op grond van materiële aanwijzingen redelijk kan denken dat het voertuig wordt gebruikt voor het plegen van een misdrijf (1). (1) Cass. 8 mei 2012, AR P.11.1908.N, AC 2012, nr. 282.

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Onderzoek in strafzaken - Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Politie - Doorzoeking voertuig

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Politie - Doorzoeking voertuig - Voorwaarden - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

POLITIE - Onderzoek in strafzaken - Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Doorzoeking voertuig - Voorwaarden - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

L'article 29 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police dispose que les fonctionnaires de police peuvent procéder à la fouille d'un véhicule lorsqu'ils ont des motifs raisonnables de croire, en fonction du comportement du conducteur ou des passagers, d'indices matériels ou des circonstances de temps et de lieu, que le véhicule ou le moyen de transport a servi, sert ou pourrait servir à commettre une infraction, à abriter ou à transporter des personnes recherchées ou qui veulent se soustraire à un contrôle d'identité ou à entreposer ou à transporter des objets dangereux pour l'ordre public, des pièces à conviction ou des éléments de preuve d'une infraction; le juge constate en fait et donc souverainement si le fonctionnaire de police peut raisonnablement croire, en fonction d'indices matériels, que le véhicule sert à commettre une infraction (1). (1) Cass. 8 mai 2012, RG P.11.1908.N, Pas. 2012, n° 282.

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Instruction en matière répressive - Information - Actes d'information - Police - Fouille d'un véhicule

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Actes d'information - Police - Fouille d'un véhicule - Conditions - Appréciation souveraine par le juge du fond

POLICE - Instruction en matière répressive - Information - Actes d'information - Fouille d'un véhicule - Conditions - Appréciation souveraine par le juge du fond

Uit de bepalingen van artikel 15, 1° en 40 Wet Politieambt volgt dat, wanneer een politieambtenaar inlichtingen heeft verkregen over een reeds gepleegd misdrijf, hij alvorens de procureur des Konings daarvan bij proces-verbaal in kennis te stellen, autonoom informatie kan inwinnen en vaststellingen kan doen over dit misdrijf, om alzo de procureur des Konings op doelmatige wijze in te lichten; geen bepaling verplicht de politieambtenaar om van elke inlichting onmiddellijk proces-verbaal op te stellen en de wet maakt terzake geen onderscheid tussen aanvankelijke en andere processen-verbaal (1). (1) Cass. 19 mei 2015, AR P.15.0023.N, AC 2015, nr. ...

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Politie - Inlichtingen over een reeds gepleegd misdrijf - Autonome informatievergaring en vaststellingen door politieambtenaar - Inlichten van de Procureur des Konings

POLITIE - Onderzoek in strafzaken - Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Inlichtingen over een reeds gepleegd misdrijf - Autonome informatievergaring en vaststellingen door politieambtenaar - Inlichten van de Procureur des Konings

Il résulte des dispositions des articles 15, 1°, et 40 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police que, lorsqu'un fonctionnaire de police a reçu des renseignements sur une infraction déjà commise, il peut, avant d'en donner connaissance au procureur du Roi par un procès-verbal, procéder à un recueil d'informations et à des constatations sur ladite infraction, afin d'en informer ainsi efficacement le procureur du Roi; aucune disposition n'impose au fonctionnaire de police de dresser immédiatement un procès-verbal au sujet de tout renseignement et la loi ne fait à cet égard aucune distinction entre le procès-verbal initial et les suivants (1). (1) Cass. 19 mai 2015, RG P.15.0023.N, Pas. 2015, n° ...

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Actes d'information - Police - Informations sur une infraction déjà commise - Recueil d'informations et constatations auxquels procède le fonctionnaire de police de façon autonome - Communication au procureur du Roi

POLICE - Instruction en matière répressive - Information - Actes d'information - Informations sur une infraction déjà commise - Recueil d'informations et constatations auxquels procède le fonctionnaire de police de façon autonome - Communication au procureur du Roi

P.15.0608.F

6 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150506.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Gevangenneming - Raadkamer - Geen onmiddellijke tenuitvoerlegging bevolen

VOORLOPIGE HECHTENIS - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Beschikking tot gevangenneming - Geen onmiddellijke tenuitvoerlegging bevolen

Wanneer de raadkamer geen bevel geeft tot de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de beschikking tot gevangenneming, die de plaats inneemt van de voorlopige hechtenis, wordt de inverdenkinggestelde in vrijheid gesteld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

VOORLOPIGE HECHTENIS - Gevangenneming - Raadkamer - Geen onmiddellijke tenuitvoerlegging bevolen

- Art. 26, § 5 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

DETENTION PREVENTIVE - Prise de corps - Chambre du conseil - Absence d'exécution immédiate

DETENTION PREVENTIVE - Reglement de la procédure - Chambre du conseil - Prise de corps - Absence d'exécution immédiate

Lorsque la chambre du conseil n'ordonne pas l'exécution immédiate de la prise de corps, laquelle se substitue à la détention préventive, l'inculpé est mis en liberté (1). (1) Voir les concl. du MP.

DETENTION PREVENTIVE - Prise de corps - Chambre du conseil - Absence d'exécution immédiate

- Art. 26, § 5 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

P. 649/843

VOORLOPIGE HECHTENIS - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Beschikking tot gevangenneming - Geen onmiddellijke tenuitvoerlegging bevolen

- Art. 26, § 5 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

DETENTION PREVENTIVE - Reglement de la procédure - Chambre du conseil - Prise de corps - Absence d'exécution immédiate

- Art. 26, § 5 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

P.15.0609.F

14 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151014.2](#)

AC nr. ...

In de zin van artikel 6, § 1er EVRM wordt een vervolging als strafrechtelijk omschreven wanneer ze volgens het interne recht aan een strafrechtelijke omschrijving beantwoordt, wanneer het misdrijf, naargelang zijn aard, geldt voor alle burgers of wanneer de bestraffing van het misdrijf, naargelang de aard en de ernst ervan, een repressief dan wel een preventief oogmerk heeft (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafvervolging

STRAFVORDERING - Strafvervolging - Begrip - Artikel 6.1 E.V.R.M.

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

EUROPESE UNIE - Algemeen - Handvest van de grondrechten - Artikel 50 - Beginsel "non bis in idem" - Tuchtstraf - Latere strafrechtelijke vervolging - Toepassing

EUROPESE UNIE - Algemeen - Handvest van de grondrechten - Artikel 50 - Beginsel "non bis in idem" - Tuchtstraf - Latere strafrechtelijke vervolging - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.7 - Beginsel "non bis in idem" - Tuchtstraf - Latere strafrechtelijke vervolging - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Protocol nr. 7 - Artikel 4.1 - Beginsel "non bis in idem" - Tuchtstraf - Latere strafrechtelijke vervolging - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafvervolging

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.7 - Beginsel "non bis in idem" - Tuchtstraf - Latere strafrechtelijke vervolging - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Protocol nr. 7 - Artikel 4.1 - Beginsel "non bis in idem" - Tuchtstraf - Latere strafrechtelijke vervolging - Toepassing

3/05/2023

Au sens de l'article 6, § 1er de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, une poursuite est qualifiée de pénale lorsqu'elle répond à une qualification pénale selon le droit interne, lorsque, selon sa nature, l'infraction vaut pour l'ensemble des citoyens ou lorsque, selon sa nature et sa gravité, la sanction de l'infraction poursuit un but répressif ou préventif (1). (1) Voir les concl. du MP.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Poursuite pénale

ACTION PUBLIQUE - Poursuite pénale - Notion - Conv. D.H., article 6, § 1er

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

UNION EUROPEENNE - Généralités - Charte des droits fondamentaux - Article 50 - Principe "non bis in idem" - Sanction disciplinaire - Poursuite pénale ultérieure - Application

UNION EUROPEENNE - Généralités - Charte des droits fondamentaux - Article 50 - Principe "non bis in idem" - Sanction disciplinaire - Poursuite pénale ultérieure - Application

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 7 - Principe "non bis in idem" - Sanction disciplinaire - Poursuite pénale ultérieure - Application

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Divers - Protocole n° 7 - Article 4, § 1er - Principe "non bis in idem" - Sanction disciplinaire - Poursuite pénale ultérieure - Application

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Poursuite pénale

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 7 - Principe "non bis in idem" - Sanction disciplinaire - Poursuite pénale ultérieure - Application

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Divers - Protocole n° 7 - Article 4, § 1er - Principe "non bis in idem" - Sanction disciplinaire - Poursuite pénale ultérieure - Application

P. 650/843

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - "Non bis in idem" - Tuchtstraf - Latere strafrechtelijke vervolging - Toepassing

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - "Non bis in idem" - Tuchtstraf - Latere strafrechtelijke vervolging - Toepassing

STRAFVORDERING - Ontvankelijkheid - Beginsel "non bis in idem" - Tuchtstraf - Latere strafrechtelijke vervolging - Toepassing

STRAFVORDERING - Strafvervolgving - Begrip - Artikel 6.1 E.V.R.M.

STRAFVORDERING - Ontvankelijkheid - Beginsel "non bis in idem" - Tuchtstraf - Latere strafrechtelijke vervolging - Toepassing

De artikelen 4.1 Protocol nr. 7 EVRM, 14.7 IVBPR en 50 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, alsook het algemeen rechtsbeginsel non bis in idem staan niet in de weg van een strafrechtelijke vervolging na een tuchtprocedure, wanneer die niet de kenmerken van een strafrechtelijke vervolging draagt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

EUROPESE UNIE - Algemeen - Handvest van de grondrechten - Artikel 50 - Beginsel "non bis in idem" - Tuchtstraf - Latere strafrechtelijke vervolging - Toepassing

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - "Non bis in idem" - Tuchtstraf - Latere strafrechtelijke vervolging - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.7 - Beginsel "non bis in idem" - Tuchtstraf - Latere strafrechtelijke vervolging - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Protocol nr. 7 - Artikel 4, § 1 - Beginsel "non bis in idem" - Tuchtstraf - Latere strafrechtelijke vervolging - Toepassing

STRAFVORDERING - Ontvankelijkheid - Beginsel "non bis in idem" - Tuchtstraf - Latere strafrechtelijke vervolging - Toepassing

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - "Non bis in idem" - Sanction disciplinaire - Poursuite pénale ultérieure - Application

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - "Non bis in idem" - Sanction disciplinaire - Poursuite pénale ultérieure - Application

ACTION PUBLIQUE - Recevabilité - Principe "non bis in idem" - Sanction disciplinaire - Poursuite pénale ultérieure - Application

ACTION PUBLIQUE - Poursuite pénale - Notion - Conv. D.H., article 6, § 1er

ACTION PUBLIQUE - Recevabilité - Principe "non bis in idem" - Sanction disciplinaire - Poursuite pénale ultérieure - Application

Les articles 4, § 1er du Protocole n° 7 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, 14.7 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques et 50 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne, ainsi que le principe général du droit non bis in idem ne font pas obstacle à une poursuite pénale après une procédure disciplinaire, lorsque celle-ci ne présente pas les caractères d'une poursuite pénale (1). (1) Voir les concl. du MP.

UNION EUROPEENNE - Généralités - Charte des droits fondamentaux - Article 50 - Principe "non bis in idem" - Sanction disciplinaire - Poursuite pénale ultérieure - Application

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - "Non bis in idem" - Sanction disciplinaire - Poursuite pénale ultérieure - Application

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 7 - Principe "non bis in idem" - Sanction disciplinaire - Poursuite pénale ultérieure - Application

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Divers - Protocole n° 7 - Article 4, § 1er - Principe "non bis in idem" - Sanction disciplinaire - Poursuite pénale ultérieure - Application

ACTION PUBLIQUE - Recevabilité - Principe "non bis in idem" - Sanction disciplinaire - Poursuite pénale ultérieure - Application

Wanneer de tuchtrechtelijke vervolgingen een overtreding van tuchtrechtelijke aard betreffen, deze geen betrekking heeft op alle burgers maar enkel gericht is op een beperkte categorie personen en de opgelegde tuchtstraf noch een hoge geldboete, noch een vrijheidsberoving, noch een langdurig beroepsverbod inhoudt, kan de rechter wettig beslissen dat de tuchtvordering tegen een persoon niet gelijkstaat aan strafrechtelijke vervolgingen in de zin van artikel 6, § 1er EVRM (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Protocol nr. 7 - Artikel 4.1 - Beginsel "non bis in idem" - Tuchtstraf - Latere strafrechtelijke vervolging - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - Internationaal verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.7 - Beginsel "non bis in idem" - Tuchtstraf - Latere strafrechtelijke vervolging - Toepassing

EUROPESE UNIE - Algemeen - Handvest van de grondrechten - Artikel 50 - Beginsel "non bis in idem" - Tuchtstraf - Latere strafrechtelijke vervolging - Toepassing

STRAFVORDERING - Ontvankelijkheid - Beginsel "non bis in idem" - Tuchtstraf - Latere strafrechtelijke vervolging - Toepassing

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - "Non bis in idem" - Tuchtstraf - Latere strafrechtelijke vervolging - Toepassing

Lorsque les poursuites disciplinaires visent une transgression de nature disciplinaire, qu'elle ne concerne pas l'ensemble des citoyens mais s'adresse uniquement à une catégorie limitée de personnes et que la peine disciplinaire infligée n'implique ni une amende élevée, ni une privation de liberté, ni une interdiction professionnelle de longue durée, le juge peut légalement décider que l'action disciplinaire dont une personne a fait l'objet ne s'identifie pas à des poursuites pénales au sens de l'article 6, § 1er de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales (1). (1) Voir les concl. du MP.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Divers - Protocole n° 7 - Article 4, § 1er - Principe "non bis in idem" - Sanction disciplinaire - Poursuite pénale ultérieure - Application

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14, § 7 - Principe "non bis in idem" - Sanction disciplinaire - Poursuite pénale ultérieure - Application

UNION EUROPEENNE - Généralités - Charte des droits fondamentaux - Article 50 - Principe "non bis in idem" - Sanction disciplinaire - Poursuite pénale ultérieure - Application

ACTION PUBLIQUE - Recevabilité - Principe "non bis in idem" - Sanction disciplinaire - Poursuite pénale ultérieure - Application

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - "Non bis in idem" - Sanction disciplinaire - Poursuite pénale ultérieure - Application

P.15.0615.F

23 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151223.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Algemeen - Aanhangigmaking bij de onderzoeksrechter - Uitbreiding van de aanhangigmaking door de kamer van inbeschuldigingstelling - Toepassing van artikel 235 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Algemeen - Aanhangigmaking bij de onderzoeksrechter - Uitbreiding van de aanhangigmaking door de kamer van inbeschuldigingstelling - Toepassing van artikel 235 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Met toepassing van artikel 235 Wetboek van Strafvordering toegekende bevoegdheden - Uitbreiding van de aanhangigmaking bij de onderzoeksrechter

*ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van
3/05/2023*

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Généralités - Saisine du juge d'instruction - Extension de la saisine par la chambre des mises en accusation - Application de l'article 235 du Code d'instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Généralités - Saisine du juge d'instruction - Extension de la saisine par la chambre des mises en accusation - Application de l'article 235 du Code d'instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Pouvoirs reconnus en application de l'article 235 du Code d'instruction criminelle - Extension de la saisine de juge d'instruction

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en

inbeschuldigingstelling - Onderzoek in strafzaken - Met toepassing van artikel 235 Wetboek van Strafvordering toegekende bevoegdheden

accusation - Instruction en matière répressive - Pouvoirs reconnus en application de l'article 235 du Code d'instruction criminelle

Met toepassing van artikel 235 Wetboek van Strafvordering kan de kamer van inbeschuldigingstelling onder meer de vervolging gelasten van personen die door het openbaar ministerie of de burgerlijke partij niet waren aangeklaagd en die de onderzoeksrechter niet in verdenking had gesteld of ook nieuwe feiten bij hem aanhangig maken, voor zover die uit het dossier van de rechtspleging blijken en de partijen de gelegenheid krijgen om daarover te worden gehoord (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

En application de l'article 235 du Code d'instruction criminelle, la chambre des mises en accusation peut, notamment, ordonner des poursuites à l'égard de personnes qui n'avaient été ni mises en prévention par le ministère public ou la partie civile ni inculpées par le juge d'instruction, ou encore saisir celui-ci de nouveaux faits, pour autant que ceux-ci ressortent du dossier de la procédure et que les parties aient l'occasion d'être entendues à leur sujet (1). (1) Voir les concl. du MP.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Algemeen - Aanhangigmaking bij de onderzoeksrechter - Uitbreiding van de aanhangigmaking door de kamer van inbeschuldigingstelling - Toepassing van artikel 235 Wetboek van Strafvordering

- Art. 235 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Met toepassing van artikel 235 Wetboek van Strafvordering toegekende bevoegdheden - Uitbreiding van de aanhangigmaking bij de onderzoeksrechter

- Art. 235 Wetboek van Strafvordering

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Généralités - Saisine du juge d'instruction - Extension de la saisine par la chambre des mises en accusation - Application de l'article 235 du Code d'instruction criminelle

- Art. 235 Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Pouvoirs reconnus en application de l'article 235 du Code d'instruction criminelle - Extension de la saisine de juge d'instruction

- Art. 235 Code d'Instruction criminelle

Hoewel in strafzaken geen enkele wetsbepaling de vervolgte partij verbiedt een conclusie neer te leggen tot het sluiten van het debat en haar evenmin verplicht haar conclusie, alvorens ze neer te leggen, aan het openbaar ministerie en de burgerlijke partij mee te delen, onder voorbehoud van het recht van laatstgenoemden om mededeling daarvan te vragen, kan de rechter evenwel, met eerbiediging van het recht van verdediging, de neerlegging van een conclusie weigeren die louter om dilatoire reden is ingediend; hetzelfde geldt des te meer voor de burgerlijke partij die, zonder dat zij kennelijk benadeeld is ten aanzien van de inverdenkinggestelde, de beklaagde of de beschuldigde, die net zoals zij hun persoonlijk belang verdedigen, enkel schadevergoeding probeert te verkrijgen, terwijl de vervolgte persoon, naast de verdediging van zijn vermogen, een vrijheidsberoving riskeert alsook de overige gevolgen van een strafrechtelijke veroordeling (1).

(1) Zie Cass. 16 juni 2004, AR P.04.0623.F, AC 2004, nr. 331; Cass. 8 juni 2011, AR P.11.0181.F, AC 2011, nr. 388.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Burgerlijke partij - Neerlegging van conclusie - Laattijdige neerlegging - Weigering door de rechter

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Neerlegging van conclusie door de burgerlijke partij - Laattijdige neerlegging - Weigering door de rechter

Het gebruik van een vals stuk duurt voort, zelfs zonder nieuw feit van de dader van de valsheid en zonder zijn herhaalde tussenkomst, zolang het door hem beoogde doel niet volledig is bereikt en zolang de hem verweten aanvankelijke handeling, zonder dat hij zich daartegen verzet, het nuttig gevolg blijft hebben dat hij ervan verwachtte; vereist wordt evenwel dat de dader van de valsheid aanvankelijk van het valse stuk gebruik heeft gemaakt door het aan derden tegen te stellen en dat het gebruik dat een derde later daarvan heeft gemaakt, voorzienbaar was (1). (1) Zie Cass. 27 januari 2009, AR P.08.1639.N, AC 2009, nr. 68.

MISDRIJF - Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend

3/05/2023

En matière répressive, si aucune disposition légale n'interdit à la partie poursuivie de déposer des conclusions jusqu'à la clôture des débats, ni ne l'oblige, avant de les déposer, à les communiquer au ministère public et à la partie civile, sous réserve du droit de ceux-ci d'en demander la communication, le juge peut toutefois, en respectant les droits de la défense, refuser le dépôt de conclusions qui ne se ferait que dans un but dilatoire; il en va de même, à plus forte raison, de la partie civile qui, sans pouvoir se trouver dans une situation de net désavantage par rapport à l'inculpé, au prévenu ou à l'accusé qui, comme elle, défendent leur intérêt personnel, ne cherche à obtenir que la réparation de son dommage, alors qu'outre la défense de son patrimoine, la personne poursuivie risque une privation de liberté et les autres conséquences d'une condamnation pénale (1). (1) Voir Cass. 16 juin 2004, RG P.04.0623.F, Pas. 2004, n° 331; Cass. 8 juin 2011, RG P.11.0181.F, Pas. 2011, n° 388.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Partie civile - Dépôt de conclusions - Dépôt tardif - Refus par le juge

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Action civile - Dépôt de conclusions par la partie civile - Dépôt tardif - Refus par le juge

L'usage de faux persiste, même sans fait nouveau de l'auteur du faux et sans intervention renouvelée de sa part, tant que le but qu'il visait n'est pas entièrement atteint et tant que l'acte initial qui lui est reproché ne cesse pas d'engendrer, sans qu'il s'y oppose, l'effet utile qu'il en attendait; il faut toutefois que l'auteur du faux se soit servi initialement du faux en l'opposant à des tiers et que l'usage qui en est fait ultérieurement par un tiers ait été prévisible (1). (1) Voir Cass. 27 janvier 2009, RG P.08.1639.N, Pas. 2009, n° 68.

INFRACTION - Espèces - Infraction instantanée. infraction

P. 654/843

misdrif - Voortgezet misdrif - Gebruik van valse stukken - Duur van het misdrif

- Artt. 196 en 197 Strafwetboek

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Gebruik van valse stukken - Duur van het misdrif

- Artt. 196 en 197 Strafwetboek

Hoewel artikel 235 Wetboek van Strafvordering de kamer van inbeschuldigingstelling bevoegd maakt om in verdenking te stellen en het gerechtelijk onderzoek uit te breiden, maakt het daarvan geen verplichting; door haar die bevoegdheid "ambtshalve" toe te kennen, met andere woorden buiten enige vordering om, staat ze dat rechtscollege eigenlijk toe de redenen niet te vermelden waarom zij het voormelde artikel 235 niet toepast, zo haar daarom wordt verzocht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Algemeen - Aanhangigmaking bij de onderzoeksrechter - Uitbreiding van de aanhangigmaking door de kamer van inbeschuldigingstelling - Toepassing van artikel 235 Wetboek van Strafvordering

- Art. 235 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Onderzoek in strafzaken - Met toepassing van artikel 235 Wetboek van Strafvordering toegekende bevoegdheden

- Art. 235 Wetboek van Strafvordering

continué. infraction continue - Infraction continuée - Usage de faux - Durée de l'infraction

- Art. 196 et 197 Code pénal

FAUX ET USAGE DE FAUX - Usage de faux - Durée de l'infraction

- Art. 196 et 197 Code pénal

Si l'article 235 du Code d'instruction criminelle confère à la chambre des mises en accusation la compétence d'inculper et d'étendre l'instruction, elle ne lui en fait pas l'obligation; en la lui accordant « d'office », soit indépendamment de toute demande, elle revient à permettre à cette juridiction de ne pas indiquer les motifs pour lesquels elle ne fait pas application dudit article 235 si celle-ci lui est demandée (1). (1) Voir les concl. du MP.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Généralités - Saisine du juge d'instruction - Extension de la saisine par la chambre des mises en accusation - Application de l'article 235 du Code d'instruction criminelle

- Art. 235 Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Instruction en matière répressive - Pouvoirs reconnus en application de l'article 235 du Code d'instruction criminelle

- Art. 235 Code d'Instruction criminelle

De controle van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie, uitgevoerd met toepassing van artikel 235ter Wetboek van Strafvordering, heeft voor gevolg dat de rechtspleging niet kan worden geregeld zolang die procedure, daarin begrepen het cassatieberoep tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling waarbij die controle wordt uitgevoerd, niet afgehandeld is; noch uit deze wetsbepaling noch uit artikel 127 van hetzelfde wetboek volgt evenwel dat de procedure van regeling van de rechtspleging niet kan opgestart worden door de partijen reeds op te roepen voor de rechtszitting voor de raadkamer, met als gevolg dat de partijen op dat ogenblik en binnen de daarin bepaalde termijn toepassing kunnen maken van de in artikel 127, § 3, bepaalde mogelijkheid een verzoek in te dienen om bijkomende onderzoekshandelingen te verrichten en het feit dat cassatieberoep werd ingesteld tegen het arrest waarbij de controle overeenkomstig artikel 235ter Wetboek van Strafvordering werd uitgevoerd en hierover nog geen definitieve uitspraak is gedaan, doet hieraan geen afbreuk (1). (1) Cass. 23 november 2010, AR P.10.1643.N, AC 2010, nr.691 met concl. van advocaat-generaal DUINSLAEGER

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Vaststelling van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethoden - Cassatieberoep - Oproeping voor de raadkamer voor de regeling van de rechtspleging - Oproeping vóór de uitspraak over het cassatieberoep - Invloed op de mogelijkheid om bijkomende onderzoekshandelingen te vragen

- Artt. 127 en 235ter Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Invloed op de regeling van de rechtspleging

- Artt. 127 en 235ter Wetboek van Strafvordering

Le contrôle des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration exercé en application de l'article 235ter du Code d'instruction criminelle, implique que la procédure ne peut être réglée tant que ce contrôle n'est pas achevé, en ce compris le pourvoi en cassation formé contre l'arrêt de la chambre des mises en accusation ayant exercé ce contrôle; il ne résulte toutefois ni de cette disposition légale, ni de l'article 127 du même code que la procédure du règlement de la procédure ne peut être lancée en convoquant déjà les parties à l'audience devant la chambre du conseil, avec pour conséquence que les parties peuvent, à cet instant et dans le délai fixé, faire valoir la possibilité offerte à l'article 127, § 3, d'introduire une demande visant l'accomplissement d'actes d'instruction complémentaires et le fait que l'arrêt ayant exercé le contrôle conformément à l'article 235ter du Code d'instruction criminelle fasse l'objet d'un pourvoi en cassation en attente d'une décision définitive n'y fait pas obstacle (1). (1) Cass. 23 novembre 2010, RG P.10.1643.N, Pas. 2010, n° 691, avec concl. de M. Duinslaeger, procureur général, alors avocat général, publiées à leur date dans AC.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Constatation de la régularité des méthodes particulières de recherche - Pourvoi en cassation - Convocation devant la chambre du conseil en vue du règlement de la procédure - Convocation antérieure à la décision rendue sur le pourvoi en cassation - Incidence sur la possibilité de demander des actes d'instruction complémentaires

- Art. 127 et 235ter Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Incidence sur le règlement de la procédure

- Art. 127 et 235ter Code d'Instruction criminelle

Het feit dat in het kader van het cassatieberoep tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling, waarbij tot de controle van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie werd overgegaan, nog geen uitspraak werd gedaan door het Hof, belet de eiser niet om in toepassing van de artikelen 61quinquies en 127, § 3, Wetboek van Strafvordering de onderzoeksrechter met kennis van zaken te verzoeken om bijkomende onderzoekshandelingen te verrichten.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Controle van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethoden observatie en infiltratie - Vaststelling van de regelmatigheid van de bijzondere opsporingsmethoden - Cassatieberoep - Oproeping voor de raadkamer voor de regeling van de rechtspleging - Oproeping vóór de uitspraak over het cassatieberoep - Mogelijkheid om met kennis van zaken bijkomende onderzoekshandelingen te vragen

- Artt. 61quinquies, 127, § 3 en 235ter Wetboek van Strafvordering

Le fait que la Cour ne se soit pas encore prononcée dans le cadre du pourvoi en cassation formé contre l'arrêt de la chambre des mises en accusation ayant procédé au contrôle de la régularité des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration, n'empêche pas le demandeur d'introduire, en connaissance de cause, auprès du juge d'instruction, une requête visant l'accomplissement d'actes d'instruction complémentaires, en application des articles 61quinquies et 127, § 3, du Code d'instruction criminelle.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité des méthodes particulières de recherche d'observation et d'infiltration - Constatation de la régularité des méthodes particulières de recherche - Pourvoi en cassation - Convocation devant la chambre du conseil en vue du règlement de la procédure - Convocation antérieure à la décision rendue sur le pourvoi en cassation - Possibilité de demander des actes d'instruction complémentaires en connaissance de cause

- Art. 61quinquies, 127, § 3, et 235ter Code d'Instruction criminelle

P.15.0630.F

30 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150930.7](#)

AC nr. ...

Artikel 782bis Gerechtelijk Wetboek verplicht noch verbiedt dat een vonnis of arrest uitgesproken wordt door alle magistraten die tijdens de zitting van de uitspraak zitting hebben; daaruit volgt dat de loutere aanwezigheid in de rechtbank op de dag van die zitting van een magistraat die niet heeft deelgenomen aan de beraadslaging over de beslissing, niet van die aard is een gewettigde verdenking met betrekking tot de onpartijdigheid van het rechtscollege te doen ontstaan in de geesten van de partijen of derden.

RECHTBANKEN - Strafzaken - Allerlei - Vonnissen en arresten - Zitting van de uitspraak - Aanwezigheid van een magistraat die niet heeft deelgenomen aan de beraadslaging over de beslissing - Onpartijdigheid van het rechtscollege

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 782bis Gerechtelijk Wetboek

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art.

L'article 782bis du Code judiciaire n'impose ni n'interdit qu'un jugement ou arrêt soit prononcé par l'ensemble des magistrats siégeant à l'audience de prononciation; il s'ensuit que la seule présence au siège, le jour de cette audience, d'un magistrat qui n'a pas participé au délibéré de la décision, ne saurait être de nature à susciter dans l'esprit des parties ou des tiers, un doute légitime quant à l'impartialité de la juridiction.

TRIBUNAUX - Matière répressive - Divers - Jugements et arrêts - Audience de prononciation - Présence au siège d'un magistrat n'ayant pas participé au délibéré de la décision - Impartialité de la juridiction

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 782bis Code judiciaire

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de

6 - Art. 6.1 - Vonnissen en arresten - Strafzaken - Zitting van de uitspraak - Aanwezigheid van een magistraat die niet heeft deelgenomen aan de beraadslaging over de beslissing - Onpartijdigheid van het rechtscollege

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 782bis Gerechtelijk Wetboek

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Allerlei - Zitting van de uitspraak - Aanwezigheid van een magistraat die niet heeft deelgenomen aan de beraadslaging over de beslissing - Onpartijdigheid van het rechtscollege

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 782bis Gerechtelijk Wetboek

De vonnissen en arresten worden achtereenvolgens "gewezen" en "ondertekend" door de magistraten van de rechtbank die alle zittingen van de zaak hebben bijgewoond; vervolgens worden ze in de regel enkel "uitgesproken" door de voorzitter van de kamer die ze heeft gewezen.

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Allerlei - Rechtspleging - Terminologie

- Artt. 779, 782 en 782bis Gerechtelijk Wetboek

De magistraat die het ambt van openbaar ministerie bekleedt, oefent de strafvordering niet uit wanneer hij een zitting bijwoont waarop de rechter, nadat het debat gesloten werd, de uitspraak van zijn beslissing naar een latere zitting uitstelt; de aanwezigheid van die magistraat op de openbare terechtzitting is onontbeerlijk voor de geldige samenstelling van elk strafrechtelijk college en is uitsluitend bedoeld om over de regelmatigheid van de dienst van de hoven en rechtbanken te waken.

OPENBAAR MINISTERIE - Rechtbanken - Strafzaken - Debatten gesloten - Zaak in beraad genomen - Zitting van de uitspraak - Uitstel van de uitspraak naar een latere zitting - Magistraat van het openbaar ministerie - Functie

- Art. 140 Gerechtelijk Wetboek

RECHTBANKEN - Strafzaken - Allerlei - Debatten gesloten - Zaak in beraad genomen - Zitting van de uitspraak - Uitstel van de uitspraak naar een latere zitting - Magistraat van het openbaar ministerie - Functie

- Art. 140 Gerechtelijk Wetboek

L'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Jugements et arrêts - Matière répressive - Audience de prononciation - Présence au siège d'un magistrat n'ayant pas participé au délibéré de la décision - Impartialité de la juridiction

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 782bis Code judiciaire

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Divers - Audience de prononciation - Présence au siège d'un magistrat n'ayant pas participé au délibéré de la décision - Impartialité de la juridiction

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 782bis Code judiciaire

Les jugements et arrêts sont successivement « rendus » et « signés » par les magistrats du siège qui ont assisté à toutes les audiences de la cause, puis ils ne sont « prononcés », en règle, que par le seul président de la chambre qui les a rendus.

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Divers - Procédure - Terminologie

- Art. 779, 782 et 782bis Code judiciaire

Lorsqu'il assiste à l'audience à laquelle, les débats étant clos, le juge reporte la prononciation de sa décision à une audience ultérieure, le magistrat occupant les fonctions du ministère public n'exerce pas l'action publique; indispensable pour que toute juridiction pénale soit régulièrement composée, sa présence à l'audience publique de remise n'est prévue qu'à seule fin de veiller à la régularité du service des cours et tribunaux.

MINISTERE PUBLIC - Tribunaux - Matière répressive - Débats clôturés - Affaire prise en délibéré - Audience de prononciation - Report de la prononciation à une audience ultérieure - Magistrat du ministère public - Fonction

- Art. 140 Code judiciaire

TRIBUNAUX - Matière répressive - Divers - Débats clôturés - Affaire prise en délibéré - Audience de prononciation - Report de la prononciation à une audience ultérieure - Magistrat du ministère public - Fonction

- Art. 140 Code judiciaire

Een substituut-procureur-generaal heeft geen enkel hiërarchisch gezag over een eerste substituut-procureur des Konings met opdracht om het ambt van openbaar ministerie uit te oefenen bij het parket van het hof van beroep.

OPENBAAR MINISTERIE - Parket van het hof van beroep - Uitoefening van het ambt van openbaar ministerie - Hiërarchisch gezag

Un substitut du procureur général ne détient aucune autorité hiérarchique sur un premier substitut du procureur du Roi délégué pour exercer les fonctions du ministère public au sein du parquet près la cour d'appel.

MINISTERE PUBLIC - Parquet de la cour d'appel - Exercice des fonctions du ministère public - Autorité hiérarchique

P.15.0641.N

30 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150630.4](#)

AC nr. ...

Wanneer het openbaar ministerie geen hoger beroep heeft ingesteld tegen een bij verstek gewezen vonnis, kan de appelrechter, op het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen het op verzet van de beklaagde gewezen vonnis, zijn toestand niet verzwaren ten aanzien van het bij verstek gewezen vonnis; hoewel het verval van het recht een voertuig te besturen wegens lichaamsongeschiktheid een beveiligingsmaatregel is en geen straf, verzwart de rechter in hoger beroep die deze maatregel, die niet opgelegd werd door de eerste rechter, uitspreekt met behoud van de eerder uitgesproken straffen, de toestand van de beklaagde (1). (1) Cass. 29 november 1988, AR nr. 2184, AC 1988-89, nr. 183; Cass. 23 april 1985, AR nr. 9265, AC 1984-85, nr. 593; Cass. 10 januari 2012, AR P.11.0868.N, AC 2012, nr. 17.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Strafvordering - Bij verstek gewezen vonnis waartegen het openbaar ministerie geen hoger beroep heeft ingesteld - Verzet van de beklaagde - Vonnis op verzet - Hoger beroep van beklaagde en openbaar ministerie - Verzwaring van de bij verstek uitgesproken straf - Wettigheid

- Artt. 187, 188 en 202 Wetboek van Strafvordering
- Art. 42 Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

VERZET - Strafzaken - Strafvordering - Bij verstek gewezen vonnis waartegen het openbaar ministerie geen hoger beroep heeft ingesteld - Verzet van de beklaagde - Vonnis op verzet - Hoger beroep van beklaagde en openbaar ministerie - Verzwaring van de bij verstek uitgesproken straf - Wettigheid

- Artt. 187, 188 en 202 Wetboek van Strafvordering
- Art. 42 Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

Lorsque le ministère public n'a pas interjeté appel d'un jugement rendu par défaut, le juge d'appel ne peut, sur l'appel du ministère public formé contre le jugement rendu sur l'opposition du prévenu, aggraver la situation à l'égard du jugement rendu par défaut; quoique la déchéance du droit de conduire un véhicule pour cause d'incapacité physique constitue une mesure de sûreté et non pas une peine, le juge qui, en degré d'appel, prononce pour la première fois cette mesure en sus des peines déjà infligées par le juge, aggrave la situation du prévenu (1). (1) Cass. 23 avril 1985, RG 9265, Pas. 1985, n° 593; Cass. 29 novembre 1988, RG 2184, Pas. 1989, n 183; Cass. 10 janvier 2012, RG P.11.0868.N, Pas. 2012, n° 17.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Action publique - Jugement rendu par défaut contre lequel le ministère public n'a pas interjeté appel - Opposition du prévenu - Jugement rendu sur opposition - Appel du prévenu et du ministère public - Aggravation de la peine prononcée par défaut - Légalité

- Art. 187, 188 et 202 Code d'Instruction criminelle
- Art. 42 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

OPPOSITION - Matière répressive - Action publique - Jugement rendu par défaut contre lequel le ministère public n'a pas interjeté appel - Opposition du prévenu - Jugement rendu sur opposition - Appel du prévenu et du ministère public - Aggravation de la peine prononcée par défaut - Légalité

- Art. 187, 188 et 202 Code d'Instruction criminelle
- Art. 42 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 42 - Verval van het recht een voertuig te besturen wegens lichaamsongeschiktheid - Aard - Maatregel niet opgelegd door de eerste rechter - Maatregel opgelegd in hoger beroep - Wettigheid

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 42 - Déchéance du droit de conduire pour incapacité physique - Nature - Mesure non infligée par le juge du fond - Mesure prononcée en degré d'appel - Légalité

P.15.0647.F

27 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150527.2](#)

AC nr. ...

Uit artikel 15.6 Richtlijn 2008/115/EG van het Europees parlement en van de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven, kan niet worden afgeleid dat die bepaling onverenigbaar is met een nieuwe bewaringsmaatregel ten aanzien van de vreemdeling die weigert mee te werken aan zijn verwijdering, welke een titel uitmaakt die onderscheiden is van de vorige beslissing en tot gevolg heeft dat de periode van bewaring in de zin van de richtlijn wordt verlengd.

VREEMDELINGEN - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Vrijheidsberovende maatregel - Europese Unie - Onderdanen van derde landen - Terugkeer - Lidstaten - Vreemdeling weigert mee te werken aan zijn verwijdering - Nieuwe bewaringsmaatregel - Richtlijn 2008/115/EG - Overeenstemming

De motiveringsplicht van de appelrechter vereist dat hij de conclusies van de partijen beantwoordt maar niet dat hij aan de bewijsvoering van de eerste rechter tegemoetkomt (1). (1) R. Declercq, Procédure pénale, R.P.D.B., Aanvulling, dl. 9, Bruylant, 2004, p. 664, nr. 1496, en de verwijzingen daarin.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Beslissing - Motiveringsplicht - Verplichting om te antwoorden op de conclusies van de partijen

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hoger beroep - Rechtspleging in hoger beroep - Beslissing - Motiveringsplicht - Verplichting om te antwoorden op de conclusies van de partijen

Il ne saurait se déduire de l'article 15.6 de la Directive 2008/115/CE du Parlement européen et du Conseil du 16 décembre 2008 relative aux normes et procédures communes applicables dans les États membres au retour des ressortissants de pays tiers en séjour irrégulier que cette disposition est incompatible avec une nouvelle mesure de rétention à l'égard de l'étranger qui refuse de coopérer à son éloignement, laquelle, si elle constitue un titre distinct de la décision antérieure, a pour effet de prolonger la période de rétention au sens de la directive.

ETRANGERS - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Union européenne - Ressortissants de pays tiers - Retour - Etats membres - Etranger refusant de coopérer à son éloignement - Nouvelle mesure de rétention - Directive 2008/115/CE - Conformité

L'obligation de motivation du juge d'appel requiert qu'il réponde aux conclusions des parties, mais non de rencontrer l'argumentation du premier juge (1). (1) R. Declercq, Procédure pénale, R.P.D.B., Complément, Tome neuvième, Bruylant, 2004, p. 664, n° 1496, et références citées.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Décision - Obligation de motivation - Obligation de répondre aux conclusions des parties

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRESTS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Appel - Procédure en degré d'appel - Décision - Obligation de motivation - Obligation de répondre aux conclusions des parties

De omstandigheid dat de maatregel van wederopsluiting werd gemotiveerd door het feit dat de vreemdeling had geweigerd gevolg te geven aan het bevel om het grondgebied te verlaten en de voortzetting heeft belet van de tenuitvoerlegging van de georganiseerde verwijderingsmaatregel, stemt overeen met het subsidiariteitsbeginsel.

VREEMDELINGEN - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Vrijheidsberovende maatregel - Vreemdeling weigert gevolg te geven aan het bevel om het grondgebied te verlaten - Maatregel tot wederopsluiting - Motivering - Subsidiariteitsvoorwaarde

- Art. 27, § 3 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

La circonstance que la mesure de réécrou a été motivée par le fait que l'étranger avait refusé de donner suite à l'ordre de quitter le territoire et empêché la poursuite de l'exécution de la mesure d'éloignement qui avait été organisée répond au principe de subsidiarité.

ETRANGERS - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Etranger ayant refusé de donner suite à l'ordre de quitter le territoire - Mesure de réécrou - Motivation - Condition de subsidiarité

- Art. 27, § 3 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

P.15.0653.F

9 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150909.3](#)

AC nr. ...

In geval van samenloop van fouten van verscheidene personen beoordeelt de rechter niet alleen of ieders fout de schade heeft veroorzaakt, maar ook in welke mate ze tot het ontstaan van de schade heeft bijgedragen; op grond van het oorzakelijk aandeel van elk van de samenlopende fouten bepaalt hij vervolgens het aandeel van de schade dat elk van de schadeveroorzakers kan worden toegerekend (1). (1) Cass. 29 januari 1988, AR 5630, AC 1987-1988, nr. 327.

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST - Daad - Fout - Samenloop van fouten - Onderlinge verhoudingen tussen de aansprakelijke personen - Aandeel van de schade dat elk van hen kan worden toegerekend

- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek

En cas de concours de fautes commises par plusieurs personnes, le juge apprécie non seulement si la faute de chacune a causé le dommage, mais aussi dans quelle mesure elle a contribué à sa réalisation; sur la base de l'importance causale de chacune des fautes concurrentes, il détermine ensuite la part du dommage imputable à chacun des fautifs (1). (1) Cass. 29 janvier 1988, RG 5630, Pas. 1988, n° 327.

RESPONSABILITE HORS CONTRAT - Fait - Faute - Concours de fautes - Rapports respectifs entre les personnes responsables - Part du dommage imputable à chacune d'elles

- Art. 1382 et 1383 Code civil

Wanneer de eiser, in zijn hoedanigheid van beklagde en burgerlijke partij, zijn cassatieberoep heeft beperkt tot de beslissing over het aansprakelijkheidsbeginsel, leidt de vernietiging van die beslissing tot de vernietiging van de niet-definitieve beslissingen over de omvang van de schade, gewezen op de door en tegen hem ingestelde burgerlijke rechtsvorderingen, welke uit de eerste beslissing voortvloeien.

CASSATIE - Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Beklaagde - Beklaagde en burgerlijke partij - Cassatieberoep beperkt tot de beslissing over het

Lorsqu'en qualité de prévenu et de partie civile, le demandeur a limité son pourvoi à la décision rendue sur le principe d'une responsabilité, la cassation de ladite décision entraîne l'annulation des décisions non définitives relatives à l'étendue des dommages, rendues sur les actions civiles exercées par lui et contre lui, qui sont la conséquence de la première.

CASSATION - Etendue - Matière répressive - Action civile - Prévenu - Prévenu et partie civile - Pourvoi limité à la décision rendue sur le principe d'une responsabilité - Cassation de ladite décision

P.15.0667.N 2 juni 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150602.8](#) AC nr. ...

Een memorie die is ingediend ter griffie van het hof van beroep en niet ter griffie van het Hof van Cassatie, is niet ontvankelijk.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Memorie ingediend ter griffie van het hof van beroep - Ontvankelijkheid

- Art. 429 Wetboek van Strafvordering

Est irrecevable le mémoire déposé au greffe de la cour d'appel et non au greffe de la Cour de cassation.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - mémoire déposé au greffe de la cour d'appel - Recevabilité

- Art. 429 Code d'Instruction criminelle

P.15.0675.N 15 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150915.6](#) AC nr. ...

De onderzoeksrechter kan de ernstige redenen om te vrezen dat de in vrijheid gelaten verdachte nieuwe misdaden of wanbedrijven zou plegen, zoals bedoeld in artikel 16, §1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet, afleiden uit alle aan tegenspraak onderworpen feitelijke gegevens die hem regelmatig zijn overgelegd en een dergelijk gegeven kan bestaan in een vroegere strafrechtelijke veroordeling van de verdachte, ook al is die nog niet in kracht van gewijsde getreden; de rechter die bij de beoordeling van het recidivegevaar verwijst naar een vroegere nog niet in kracht van gewijsde gegane strafrechtelijke veroordeling, miskent dan ook niet het vermoeden van onschuld, voor zover hij niet aanneemt dat de veroordeelde zich aan die feiten heeft schuldig gemaakt (1). (1) Cass. 4 maart 1974, AC 1974, blz. 729.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Onpartijdige rechter

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Onpartijdige rechter - Vermoeden van onschuld

VOORLOPIGE HECHTENIS - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Recidivegevaar - Begrip

WRAGING - Wettige verdenking - Onpartijdige rechter - Vermoeden van onschuld

Le juge d'instruction peut déduire les sérieuses raisons de craindre que l'inculpé, s'il était laissé en liberté, commette de nouveaux crimes ou délits, ainsi que le prévoit l'article 16, § 1er, alinéa 4, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, de tous les éléments de fait soumis à la contradiction et qui lui ont été régulièrement soumis et un tel élément peut consister en une condamnation pénale antérieure de l'inculpé, même si celle-ci n'a pas encore acquis force de chose jugée; le juge qui, dans son appréciation du danger de récidive, se réfère à une condamnation pénale antérieure n'ayant pas encore acquis force de chose jugée ne viole donc pas la présomption d'innocence, dans la mesure où il n'admet pas que le condamné s'est rendu coupable de ces faits (1). (1) Cass. 4 mars 1974 (Bull. et Pas., I, 1974, 683).

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.2 - Présomption d'innocence - Juge impartial

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Juge impartial - Présomption d'innocence

DETENTION PREVENTIVE - (Mise en) liberté sous conditions - Danger de récidive - Notion

RECUSATION - Suspicion légitime - Juge impartial - Présomption d'innocence

P.15.0682.F 4 november 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151104.2](#) AC nr. ...

De miskennis van een omzendbrief, die geen wet is in de zin van artikel 608 Gerechtelijk Wetboek, kan niet tot vernietiging leiden (1). (1) Cass. 16 februari 2011, AR P.11.0279.F, AC 2011, nr. 142.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Algemeen - Middel dat de miskennis van een ministeriële omzendbrief aanvoert - Ontvankelijkheid

Wanneer verschillende misdrijven een collectief misdrijf uitmaken door eenheid van opzet waarop, om die reden, slechts één enkele straf staat, maar, in het tijdvak waarin die misdrijven werden gepleegd, de wet werd gewijzigd die de toepasselijke straf bepaalt, moet de straf worden toegepast die bij de nieuwe wet wordt ingevoerd, ook al was de straf die ten tijde van het eerste misdrijf was bepaald minder zwaar dan die welke door de nieuwe wet is bepaald.

MISDRIJF - Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend misdrijf - Collectief misdrijf - Werking in de tijd - Geldboete - Wet die de opdecimen verhoogt - Feiten gepleegd voor en na de inwerkingtreding van de wet

STRAF - Geldboete en opdecimen - Wet die de opdecimen verhoogt - Werking in de tijd - Collectief misdrijf - Feiten gepleegd voor en na de inwerkingtreding van de wet

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Geldboete - Wet die de opdecimen verhoogt - Collectief misdrijf - Feiten gepleegd voor en na de inwerkingtreding van de wet

Behalve wanneer de hoedanigheid van de dader een essentieel bestanddeel is van het misdrijf, is eenieder strafbaar die het strafbaar feit heeft gepleegd en staat het aan de rechter om de dader van het misdrijf te bepalen; als daders van een misdrijf worden beschouwd, ook al betreft het een overtreding of een door een bijzondere wet omschreven misdrijf, al degenen die door hun persoonlijk optreden rechtstreeks aan de uitvoering van het strafbaar feit hebben meegewerkt, zodat zonder hun deelneming aan de uitvoering ervan, het misdrijf niet zou zijn gepleegd zoals het in concreto werd gepleegd.

*MISDRIJF - Deelneming - Hoedanigheid van dader
STEDENBOUW - Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Stedenbouwkundige overtreding - Deelneming - Hoedanigheid van dader*

3/05/2023

La violation d'une circulaire, qui n'est pas une loi au sens de l'article 608 du Code judiciaire, ne peut donner ouverture à cassation (1). (1) Cass. 16 février 2011, RG P.11.0279.F, Pas. 2011, n° 142.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Généralités - Moyen invoquant la violation d'une circulaire ministérielle - Recevabilité

Lorsque des infractions différentes constituent un délit collectif par unité d'intention et ne donnent lieu, pour ce motif, qu'à l'application d'une seule peine, mais que pendant la période de perpétration de ces infractions, la loi portant la peine applicable a été modifiée, il y a lieu d'appliquer la peine établie par la loi nouvelle, même si la peine prévue à la date de la première infraction était moins forte que celle prévue par la loi nouvelle.

INFRACTION - Espèces - Infraction instantanée. infraction continuée. infraction continue - Infraction collective - Application dans le temps - Amende - Loi majorant les décimes additionnels - Faits commis avant et après l'entrée en vigueur de la loi

PEINE - Amende et décimes additionnels - Loi majorant les décimes additionnels - Application dans le temps - Infraction collective - Faits commis avant et après l'entrée en vigueur de la loi

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans le temps - Amende - Loi majorant les décimes additionnels - Infraction collective - Faits commis avant et après l'entrée en vigueur de la loi

Sauf lorsque la qualité de l'auteur est un élément essentiel de l'infraction, toute personne qui a commis le fait infractionnel est punissable et il appartient au juge de déterminer l'agent de l'infraction; doivent être tenus pour auteurs d'une infraction, fût-elle une contravention ou une infraction prévue par une loi particulière, tous ceux qui, par leurs agissements personnels, ont directement coopéré à l'exécution du fait punissable, de manière telle que, sans la part prise par eux à cette exécution, l'infraction n'eût pas été commise telle qu'elle l'a été.

*INFRACTION - Participation - Qualité d'auteur
URBANISME - Aménagement du territoire. plan d'aménagement - Infraction urbanistique - Participation - Qualité d'auteur*

P. 663/843

P.15.0684.F

17 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150617.5](#)

AC nr. ...

Het is op grond van de wet en niet ingevolge de devolutieve werking van het hoger beroep tegen de beschikking tot verzending van de stukken naar de procureur-generaal dat de kamer van inbeschuldigingstelling, wanneer zij de beschuldigde naar het hof van assisen verwijst, de gevangenneming met onmiddellijke tenuitvoerlegging beveelt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

HOF VAN ASSISEN - Rechtspleging tot de verwijzing naar het hof - Raadkamer - Beschikking tot verzending van de stukken - Gevangenneming - Aanhangigmaking bij de kamer van inbeschuldigingstelling - Hoger beroep

- Artt. 133, 219 en 233 Wetboek van Strafvordering

VOORLOPIGE HECHTENIS - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Beschikking tot verzending van de stukken - Gevangenneming - Aanhangigmaking bij de kamer van inbeschuldigingstelling - Hoger beroep

- Artt. 133, 219 en 233 Wetboek van Strafvordering

VOORLOPIGE HECHTENIS - Gevangenneming - Raadkamer - Beschikking tot verzending van de stukken - Gevangenneming - Aanhangigmaking bij de kamer van inbeschuldigingstelling - Hoger beroep

- Artt. 133, 219 en 233 Wetboek van Strafvordering

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Geen eindbeslissing, toch onmiddellijk vatbaar voor cassatieberoep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest tot verwijzing naar het hof van assisen - Onmiddellijk cassatieberoep - Voorwerp

HOF VAN ASSISEN - Rechtspleging tot de verwijzing naar het hof - Kamer van inbeschuldigingstelling - Verwijzingsarrest - Uitspraak van de beslissing - Rechtszitting - Verschijning van de partijen en van hun advocaten - Tolk

HOF VAN ASSISEN - Rechtspleging tot de verwijzing naar het hof - Kamer van inbeschuldigingstelling - Verwijzingsarrest - Onmiddellijk cassatieberoep - Voorwerp

HOF VAN ASSISEN - Rechtspleging tot de verwijzing naar het hof - Kamer van inbeschuldigingstelling - Verwijzingsarrest - Onmiddellijk cassatieberoep - Vorm - Vermelding van de reden van het cassatieberoep

HOF VAN ASSISEN - Rechtspleging tot de verwijzing naar het hof - Raadkamer - Beschikking tot verzending van de stukken - Gevangenneming - Aanhangigmaking bij de kamer van inbeschuldigingstelling - Hoger beroep

HOF VAN ASSISEN - Rechtspleging tot de verwijzing naar het
3/05/2023

C'est en vertu de la loi, et non ensuite de l'effet dévolutif de l'appel dirigé contre l'ordonnance de transmission des pièces au procureur général, que, renvoyant l'accusé devant la cour d'assises, la chambre des mises en accusation ordonne la prise de corps avec exécution immédiate (1). (1) Voir les concl. du MP.

COUR D'ASSISES - Renvoi a la cour - Chambre du conseil - Ordonnance de transmission des pièces - Prise de corps - Saisine de la chambre des mises en accusation - Appel

- Art. 133, 219 et 233 Code d'Instruction criminelle

DETENTION PREVENTIVE - Reglement de la procédure - Chambre du conseil - Ordonnance de transmission des pièces - Prise de corps - Saisine de la chambre des mises en accusation - Appel

- Art. 133, 219 et 233 Code d'Instruction criminelle

DETENTION PREVENTIVE - Prise de corps - Chambre du conseil - Ordonnance de transmission des pièces - Prise de corps - Saisine de la chambre des mises en accusation - Appel

- Art. 133, 219 et 233 Code d'Instruction criminelle

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Décision non définitive, mais contre laquelle on peut se pourvoir immédiatement - Chambre des mises en accusation - Arrêt de renvoi à la cour d'assises - Pourvoi en cassation immédiat - Objet

COUR D'ASSISES - Renvoi a la cour - Chambre des mises en accusation - Arrêt de renvoi - Prononcé de la décision - Audience - Comparution des parties et de leurs avocats - Interprète

COUR D'ASSISES - Renvoi a la cour - Chambre des mises en accusation - Arrêt de renvoi - Pourvoi en cassation immédiat - Objet

COUR D'ASSISES - Renvoi a la cour - Chambre des mises en accusation - Arrêt de renvoi - Pourvoi en cassation immédiat - Forme - Indication du motif du pourvoi

COUR D'ASSISES - Renvoi a la cour - Chambre du conseil - Ordonnance de transmission des pièces - Prise de corps - Saisine de la chambre des mises en accusation - Appel

COUR D'ASSISES - Renvoi a la cour - Chambre des mises en

hof - Kamer van inbeschuldigingstelling - Verwijzingsarrest - Uitspraak van de beslissing - Vervroegde uitspraak - Recht van verdediging - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Gevolg

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest tot verwijzing naar het hof van assisen - Uitspraak van de beslissing - Rechtszitting - Verschijning van de partijen en van hun advocaten - Tolk

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Uitspraak van de beslissing - Vervroegde uitspraak - Recht van verdediging - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Gevolg

VOORLOPIGE HECHTENIS - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Beschikking tot overzending van de stukken - Gevangenneming - Aanhangigmaking bij de kamer van inbeschuldigingstelling - Hoger beroep

VOORLOPIGE HECHTENIS - Gevangenneming - Raadkamer - Beschikking tot overzending van de stukken - Gevangenneming - Aanhangigmaking bij de kamer van inbeschuldigingstelling - Hoger beroep

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest tot verwijzing naar het hof van assisen - Onmiddellijk cassatieberoep - Verklaring van cassatieberoep - Vermelding van de reden van het cassatieberoep

De rechter die vervroegd uitspraak doet miskent noch het recht van verdediging noch het recht op een eerlijke behandeling van de zaak, vermits die omstandigheid geen gevolgen heeft voor de termijnen waarover de partijen beschikken om eventuele rechtsmiddelen in te stellen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

HOF VAN ASSISEN - Rechtspleging tot de verwijzing naar het hof - Kamer van inbeschuldigingstelling - Verwijzingsarrest - Uitspraak van de beslissing - Vervroegde uitspraak - Recht van verdediging - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Gevolg

- Art. 219 Wetboek van Strafvordering

VONNISSEN EN ARRESTEN - Strafzaken - Algemeen - Uitspraak van de beslissing - Vervroegde uitspraak - Recht van verdediging - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Gevolg

- Art. 219 Wetboek van Strafvordering

accusation - Arrêt de renvoi - Prononcé de la décision - Anticipation du prononcé - Droits de la défense - Droit à un procès équitable - Incidence

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Arrêt de renvoi à la cour d'assises - Prononcé de la décision - Audience - Comparution des parties et de leurs avocats - Interprète

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Prononcé de la décision - Anticipation du prononcé - Droits de la défense - Droit à un procès équitable - Incidence

DETENTION PREVENTIVE - Reglement de la procédure - Chambre du conseil - Ordonnance de transmission des pièces - Prise de corps - Saisine de la chambre des mises en accusation - Appel

DETENTION PREVENTIVE - Prise de corps - Chambre du conseil - Ordonnance de transmission des pièces - Prise de corps - Saisine de la chambre des mises en accusation - Appel

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Chambre des mises en accusation - Arrêt de renvoi à la cour d'assises - Pourvoi en cassation immédiat - Déclaration de pourvoi - Indication du motif du pourvoi

Le juge qui rend anticipativement sa décision ne méconnaît ni les droits de la défense ni le droit à un procès équitable, dès lors que cette circonstance est sans incidence sur les délais ouverts aux parties pour exercer d'éventuels recours (1). (1) Voir les concl. du MP.

COUR D'ASSISES - Renvoi à la cour - Chambre des mises en accusation - Arrêt de renvoi - Prononcé de la décision - Anticipation du prononcé - Droits de la défense - Droit à un procès équitable - Incidence

- Art. 219 Code d'Instruction criminelle

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière répressive - Généralités - Prononcé de la décision - Anticipation du prononcé - Droits de la défense - Droit à un procès équitable - Incidence

- Art. 219 Code d'Instruction criminelle

Het onmiddellijk cassatieberoep van de beschuldigde tegen een arrest van verwijzing naar het hof van assisen is niet ontvankelijk wanneer de verklaring geen melding maakt van de reden van het cassatieberoep (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest tot verwijzing naar het hof van assisen - Onmiddellijk cassatieberoep - Verklaring van cassatieberoep - Vermelding van de reden van het cassatieberoep

- Artt. 231 en 421 Wetboek van Strafvordering

HOF VAN ASSISEN - Rechtspleging tot de verwijzing naar het hof - Kamer van inbeschuldigingstelling - Verwijzingsarrest - Onmiddellijk cassatieberoep - Vorm - Vermelding van de reden van het cassatieberoep

- Artt. 231 en 421 Wetboek van Strafvordering

Het onmiddellijk cassatieberoep van de beschuldigde tegen een arrest van verwijzing naar het hof van assisen, dat niet met toepassing van de artikelen 135 en 235bis Wetboek van Strafvordering uitspraak heeft gedaan, legt het Hof alleen de schending voor van de wetten betreffende de bevoegdheid van de kamer van inbeschuldigingstelling en van het hof van assisen en draagt het slechts de toetsing op van de nietigheden die op beperkende wijze in artikel 421, derde lid, van dat wetboek zijn vermeld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

HOF VAN ASSISEN - Rechtspleging tot de verwijzing naar het hof - Kamer van inbeschuldigingstelling - Verwijzingsarrest - Onmiddellijk cassatieberoep - Voorwerp

- Artt. 231 en 421 Wetboek van Strafvordering

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Geen eindbeslissing, toch onmiddellijk vatbaar voor cassatieberoep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest tot verwijzing naar het hof van assisen - Onmiddellijk cassatieberoep - Voorwerp

- Artt. 231 en 421 Wetboek van Strafvordering

Le pourvoi immédiat de l'accusé contre un arrêt de renvoi à la cour d'assises est irrecevable lorsque la déclaration de recours n'indique pas le motif du pourvoi (1). (1) Voir les concl. du MP.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Chambre des mises en accusation - Arrêt de renvoi à la cour d'assises - Pourvoi en cassation immédiat - Déclaration de pourvoi - Indication du motif du pourvoi

- Art. 231 et 421 Code d'Instruction criminelle

COUR D'ASSISES - Renvoi à la cour - Chambre des mises en accusation - Arrêt de renvoi - Pourvoi en cassation immédiat - Forme - Indication du motif du pourvoi

- Art. 231 et 421 Code d'Instruction criminelle

Le pourvoi immédiat de l'accusé contre un arrêt de renvoi à la cour d'assises qui n'a pas statué en application des articles 135 et 235bis du Code d'instruction criminelle, ne défère à la Cour que la violation des lois relatives à la compétence de la chambre des mises en accusation et de la cour d'assises ainsi que l'examen des nullités énoncées limitativement par l'article 421, alinéa 3, du même code (1). (1) Voir les concl. du MP.

COUR D'ASSISES - Renvoi à la cour - Chambre des mises en accusation - Arrêt de renvoi - Pourvoi en cassation immédiat - Objet

- Art. 231 et 421 Code d'Instruction criminelle

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Décision non définitive, mais contre laquelle on peut se pourvoir immédiatement - Chambre des mises en accusation - Arrêt de renvoi à la cour d'assises - Pourvoi en cassation immédiat - Objet

- Art. 231 et 421 Code d'Instruction criminelle

Noch artikel 219 Wetboek van Strafvordering noch enige wetsbepaling of algemeen rechtsbeginsel verplichten dat, enerzijds, de partijen en hun advocaten worden opgeroepen om te verschijnen op de rechtszitting waarop de kamer van inbeschuldigingstelling het arrest van verwijzing naar het hof van assisen wijst, en dat, anderzijds, de beschuldigde over een tolk moet beschikken om op de dag van de uitspraak de draagwijdte van dat arrest te begrijpen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

HOF VAN ASSISEN - Rechtspleging tot de verwijzing naar het hof - Kamer van inbeschuldigingstelling - Verwijzingsarrest - Uitspraak van de beslissing - Rechtszitting - Verschijning van de partijen en van hun advocaten - Tolk

- Art. 219 Wetboek van Strafvordering
ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest tot verwijzing naar het hof van assisen - Uitspraak van de beslissing - Rechtszitting - Verschijning van de partijen en van hun advocaten - Tolk
- Art. 219 Wetboek van Strafvordering

Ni l'article 219 du Code d'instruction criminelle ni aucune disposition légale ou principe général du droit n'imposent, d'une part, que les parties et leurs avocats soient invités à comparaître à l'audience à laquelle la chambre des mises en accusation rend l'arrêt de renvoi à la cour d'assises et, d'autre part, que l'accusé dispose d'un interprète pour comprendre la portée de cet arrêt le jour où il est rendu (1). (1) Voir les concl. du MP.

COUR D'ASSISES - Renvoi a la cour - Chambre des mises en accusation - Arrêt de renvoi - Prononcé de la décision - Audience - Comparution des parties et de leurs avocats - Interprète

- Art. 219 Code d'Instruction criminelle
JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Arrêt de renvoi à la cour d'assises - Prononcé de la décision - Audience - Comparution des parties et de leurs avocats - Interprète
- Art. 219 Code d'Instruction criminelle

P.15.0685.F

7 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151007.5](#)

AC nr. ...

Wanneer de appelrechter twee of meerdere zaken voegt die bij hem aanhangig zijn gemaakt en de beklaagde tot één enkele straf veroordeelt, nadat de beroepen vonnissen hem zowel tot een gevangenisstraf als een werkstraf hebben veroordeeld, wordt de ernst van de voor het geheel van de feiten opgelegde enkele straf alleen afgemeten aan de strafmaat; het arrest, dat de beklaagde tot vijf jaar gevangenisstraf veroordeelt, zonder vast te stellen dat het met eenparige stemmen van de appelrechters werd gewezen, terwijl de gevangenisstraf die in eerste aanleg werd opgelegd minder lang was, schendt artikel 211bis Wetboek van Strafvordering.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Een enkele straf - Langere straf - Eenstemmigheid van de appelrechters - Verplichting

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

Lorsque le juge d'appel joint deux ou plusieurs causes dont il est saisi et condamne le prévenu à une seule peine, après que les jugements entrepris l'ont condamné à la fois à l'emprisonnement et à la peine de travail, la gravité de la peine unique infligée pour l'ensemble des faits se mesure uniquement en fonction de son degré; condamnant le prévenu à une peine d'emprisonnement de cinq ans, sans constater qu'il a été rendu à l'unanimité des juges d'appel, alors que l'emprisonnement infligé en première instance était de moins longue durée, l'arrêt viole l'article 211bis du Code d'instruction criminelle.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Peine unique - Peine de plus longue durée - Unanimité des juges d'appel - Obligation

- Art. 211bis Code d'Instruction criminelle

P.15.0701.F

14 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151014.3](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 26 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan de strafrechter, wanneer de strafvordering verjaard is verklaard, slechts kennis nemen van de burgerlijke rechtsvordering op voorwaarde dat deze vóór de verjaring van de strafvordering bij hem is aangebracht (1). (1) Zie M.-A. Beernaert, H.-D. Bosly en D. Vandermeersch, Droit de la procédure pénale, Brussel, Die Keure, 2014, p. 284.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Bevoegdheid van de strafrechter om kennis te nemen van de burgerlijke rechtsvordering - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Verjaard verklaarde strafvordering

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Burgerlijke vordering voor de strafrechter - Verjaard verklaarde strafvordering - Bevoegdheid van de strafrechter om kennis te nemen van de burgerlijke rechtsvordering

Wanneer de strafrechter de strafvordering vervallen verklaart, kan hij de burgerlijke rechtsvordering van de burgerlijke partij niet ontvankelijk verklaren zonder na te zien of zij zich vóór de verjaring van de strafvordering burgerlijke partij heeft gesteld.

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING - Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Verjaard verklaarde strafvordering - Bevoegdheid van de strafrechter om kennis te nemen van de burgerlijke rechtsvordering - Voorwaarde - Burgerlijke partijstelling vóór de verjaring van de strafvordering - Nazicht

Wanneer de strafrechter de strafvordering vervallen verklaart, kan hij de burgerlijke rechtsvordering van de burgerlijke partij niet ontvankelijk verklaren zonder na te zien of zij zich vóór de verjaring van de strafvordering burgerlijke partij heeft gesteld.

VERJARING - Strafzaken - Strafvordering - Burgerlijke vordering voor de strafrechter - Verjaard verklaarde strafvordering - Bevoegdheid van de strafrechter om kennis te nemen van de burgerlijke rechtsvordering - Voorwaarde - Burgerlijke partijstelling vóór de verjaring van de strafvordering - Nazicht

En vertu de l'article 26 du titre préliminaire du Code de procédure pénale, si l'action publique est déclarée prescrite, le juge pénal ne peut connaître de l'action civile qu'à la condition qu'elle ait été portée devant lui avant la prescription de l'action publique (1). (1) Voir M.-A. Beernaert, H.-D. Bosly et D. Vandermeersch, Droit de la procédure pénale, Bruxelles, La Chartre, 2014, p. 284.

ACTION CIVILE - Compétence du juge pénal pour connaître de l'action civile - Action civile portée devant le juge pénal - Action publique déclarée prescrite

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Action civile intentée devant le juge répressif - Action publique déclarée prescrite - Compétence du juge pénal pour connaître de l'action civile

Lorsque le juge pénal déclare l'action publique éteinte, il ne peut déclarer l'action civile de la partie civile recevable sans avoir vérifié si celle-ci s'est constituée partie civile avant la prescription de l'action publique.

ACTION CIVILE - Action civile portée devant le juge pénal - Action publique déclarée prescrite - Compétence du juge pénal pour connaître de l'action civile - Condition - Constitution de partie civile avant la prescription de l'action publique - Vérification

Lorsque le juge pénal déclare l'action publique éteinte, il ne peut déclarer l'action civile de la partie civile recevable sans avoir vérifié si celle-ci s'est constituée partie civile avant la prescription de l'action publique.

PRESCRIPTION - Matière répressive - Action publique - Action civile intentée devant le juge répressif - Action publique déclarée prescrite - Compétence du juge pénal pour connaître de l'action civile - Condition - Constitution de partie civile avant la prescription de l'action publique - Vérification

De onderzoeksgerechten die de wettigheid van het bevel tot aanhouding moeten onderzoeken, zijn bevoegd om de redenen ervan te verbeteren, hetzij door een foutieve reden door een juiste reden te vervangen, hetzij door de eventuele vergissingen te verbeteren waardoor het bevel is aangetast, voor zover die geen onherstelbaar gebrek opleveren.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Voorlopige hechtenis - Bevel tot aanhouding - Wettigheidstoetsing - Bevoegdheid

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Wettigheidstoetsing - Onderzoeksgerechten - Bevoegdheid

Wanneer uit het proces-verbaal van het verhoor dat aan de uitvoering van het bevel tot aanhouding voorafgaat, blijkt dat de inverdenkinggestelde de bijstand van een advocaat heeft verlangd maar dat het onmogelijk was een advocaat aan te wijzen, en uit het bevel tot aanhouding blijkt dat de onderzoeksrechter niettemin verklaringen van de inverdenkinggestelde, die voor hem zijn afgelegd in afwezigheid van een advocaat, in aanmerking heeft genomen als aanwijzingen van schuld, is het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling niet naar recht verantwoord dat, bij de wettigheidstoetsing van het bevel tot aanhouding, aanneemt dat de aanwijzingen van schuld, zij het slechts gedeeltelijk, steunen op verklaringen die voor de onderzoeksrechter zijn afgelegd in afwezigheid van een advocaat, maar toch beslist dat het bevel tot aanhouding regelmatig was (1). (1) Zie Cass. 14 augustus 2012, AR P.12.1470.F, AC 2012, nr. 437.

ONDERZOEKSRECHTER - Bevel tot aanhouding - Inverdenkinggestelde - Verhoor - Verzoek om bijstand van een advocaat - Onmogelijkheid om een advocaat aan te wijzen - Aanwijzingen van schuld - Verklaringen afgelegd zonder advocaat - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing van het bevel tot aanhouding - Beslissing - Wettigheid

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Onderzoeksrechter - Inverdenkinggestelde - Verhoor - Verzoek om bijstand van een advocaat - Onmogelijkheid om een advocaat aan te wijzen - Aanwijzingen van schuld - Verklaringen afgelegd zonder advocaat - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing van het bevel tot aanhouding - Beslissing - Wettigheid

- Art. 16, § 2, tweede lid, en § 5, eerste lid Wet van 20 juli 1990
3/05/2023

Les juridictions d'instruction qui sont appelées à examiner la légalité du mandat d'arrêt ont le pouvoir d'en corriger les motifs soit en remplaçant un motif erroné par un motif exact, soit en rectifiant les erreurs éventuelles dont le mandat serait entaché, pour autant qu'elles ne constituent pas un vice irréparable.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Détention préventive - Mandat d'arrêt - Contrôle de légalité - Pouvoir

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Contrôle de légalité - Juridictions d'instruction - Pouvoir

Lorsqu'il apparaît du procès-verbal d'audition préalable à la délivrance du mandat d'arrêt que l'inculpé a souhaité l'assistance d'un avocat mais qu'il a été impossible de lui en désigner un, et qu'il ressort du mandat d'arrêt que le juge d'instruction a néanmoins retenu des déclarations de l'inculpé, faites devant lui en l'absence d'un avocat, à titre d'indices de culpabilité, n'est pas légalement justifié, l'arrêt de la chambre des mises en accusation qui, en exerçant le contrôle de la légalité du mandat d'arrêt, admet que les indices de culpabilité prennent, fût-ce partiellement, appui sur des déclarations faites devant le juge d'instruction en l'absence d'un avocat, mais décide toutefois que le mandat d'arrêt était régulier (1). (1) Voir Cass. 14 août 2012, RG P.12.1470.F, Pas. 2012, n° 437.

JUGE D'INSTRUCTION - Mandat d'arrêt - Inculpé - Interrogatoire - Demande d'assistance d'un avocat - Impossibilité de désigner un avocat - Indices de culpabilité - Déclarations faites sans avocat - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Contrôle de légalité du mandat d'arrêt - Décision - Légalité

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Juge d'instruction - Inculpé - Interrogatoire - Demande d'assistance d'un avocat - Impossibilité de désigner un avocat - Indices de culpabilité - Déclarations faites sans avocat - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Contrôle de légalité du mandat d'arrêt - Décision - Légalité

- Art. 16, § 2, al. 2, et § 5, al. 1er L. du 20 juillet 1990 relative à

betreffende de voorlopige hechtenis

- Art. 47bis, § 6 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Bevel tot aanhouding - Onderzoeksrechter - Inverdenkinggestelde - Verhoor - Verzoek om bijstand van een advocaat - Onmogelijkheid om een advocaat aan te wijzen - Aanwijzingen van schuld - Verklaringen afgelegd zonder advocaat - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing van het bevel tot aanhouding - Beslissing - Wettigheid

- Art. 16, § 2, tweede lid, en § 5, eerste lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Art. 47bis, § 6 Wetboek van Strafvordering

la détention préventive

- Art. 47bis, § 6 Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Mandat d'arrêt - Juge d'instruction - Inculpé - Interrogatoire - Demande d'assistance d'un avocat - Impossibilité de désigner un avocat - Indices de culpabilité - Déclarations faites sans avocat - Chambre des mises en accusation - Contrôle de légalité du mandat d'arrêt - Décision - Légalité

- Art. 16, § 2, al. 2, et § 5, al. 1er L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

- Art. 47bis, § 6 Code d'Instruction criminelle

P.15.0714.N

10 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151110.6](#)

AC nr. ...

De rechter mag het verzoek om taalwijziging als bedoeld in artikel 23 Taalwet Gerechtszaken afwijzen indien er objectiveerbare omstandigheden zijn eigen aan de zaak die maken dat het aangewezen is dat hijzelf de zaak beoordeelt; de rechter oordeelt onaantastbaar over het voorhanden zijn van dergelijke omstandigheden maar het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (1). (1) Cass. 10 november 2015, AR P.14.1296.N, AC 2015, nr. ...; Zie: Cass. 15 november 2011, AR P.11.0563.N, AC 2011, nr. 618; Cass. 3 maart 1999, AR P.99.0148.F, AC 1999, nr. 128.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Taalgebruik gerechtszaken - Strafzaken - Verzoek tot verwijzing naar een andere rechtscollege van dezelfde rang - Objectiveerbare omstandigheden van de zaak - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Taalgebruik gerechtszaken - Strafzaken - Verzoek tot verwijzing naar een andere rechtscollege van dezelfde rang - Objectiveerbare omstandigheden van de zaak

TAAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In hoger beroep - Strafzaken - Verzoek tot verwijzing naar een andere rechtscollege van dezelfde rang - Omstandigheden van de zaak - Aard - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof

Le juge peut rejeter la demande de changement de langue telle que prévue à l'article 23 de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, s'il existe des circonstances objectives propres à la cause préconisant qu'il statue lui-même; le juge apprécie souverainement l'existence de telles circonstances mais la Cour examine si le juge ne déduit pas de ses constatations des conséquences qu'elles ne peuvent justifier (1). (1) Cass. 10 novembre 2015, RG P.14.1296.N, Pas. 2015, n° ...; Voir: Cass. 3 mars 1999, RG P.99.0148.F, Pas. 1999, n° 128; Cass. 15 novembre 2011, RG P.11.0563.N, Pas. 2011, n° 618.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Langues (Emploi des) en matière judiciaire - Matière répressive - Demande de renvoi à une autre juridiction de même ordre - Circonstances objectives de la cause - Appréciation souveraine par le juge du fond - Examen par la Cour

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Langues (Emploi des) en matière judiciaire - Matière répressive - Demande de renvoi à une autre juridiction de même ordre - Circonstances objectives de la cause

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En appel - Matière répressive - Demande de renvoi à une autre juridiction de même ordre - Circonstances de la cause - Nature - Appréciation souveraine par le juge du fond - Examen par la Cour

Verantwoordt de afwijzing van het verzoek om verwijzing naar een ander rechtscollege overeenkomstig artikel 23, tweede en vierde lid, Taalwet Gerechtshoven niet naar recht, de rechter die oordeelt dat bij verwijzing naar een dergelijk rechtscollege het risico ontstaat dat de verzoekers niet meer berecht kunnen worden binnen een redelijke termijn, zonder daarbij concreet aan te geven waarin dit risico op miskennen van de redelijke termijn vereiste bestaat (1). (1) Zie: Cass. 10 november 2015, AR P.14.1296.N, AC 2015, nr. ...

TAALGEBRUIK - Gerechtshoven (wet 15 juni 1935) - In hoger beroep - Strafzaken - Verzoek tot verwijzing naar een ander rechtscollege van dezelfde rang - Afwijzing op grond dat de redelijke termijn zou worden overschreden - Geen concrete aanduiding waarin het risico op miskennen van de redelijke termijn bestaat - Wettigheid

Ne justifie pas légalement le rejet de la demande de renvoi à une autre juridiction de même ordre, conformément à l'article 23, alinéas 2 et 4, de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, le juge qui décide qu'un renvoi à une telle juridiction engendre le risque que les demandeurs ne puissent plus être jugés dans un délai raisonnable, sans donner aucune indication concrète quant à ce risque de violation de la condition du délai raisonnable (1). (1) Voir: Cass. 10 novembre 2015, RG P. 14.1296.N, Pas. 2015, n° ...

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En appel - Matière répressive - Demande de renvoi à une autre juridiction de même ordre - Rejet fondé sur l'éventuel dépassement du délai raisonnable - Aucune indication concrète quant au risque de violation du délai raisonnable - Légalité

P.15.0716.F

10 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150610.1](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 72, tweede lid, Vreemdelingenwet, gaan de onderzoeksgerechten na of de maatregelen van vrijheidsberoving en tot verwijdering van het grondgebied in overeenstemming zijn met de wet, zonder zich te mogen uitspreken over hun opportuniteit (1). (1) Cass. 27 juli 2010, AR P.10.1228.F, AC 2010, nr. 488.

VREEMDELINGEN - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Omvang van het toezicht

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Omvang van het toezicht

Artikel 237, derde lid, Strafwetboek en het grondwettelijk beginsel van de scheiding der machten, verbieden het onderzoeksgerecht om de maatregel op zijn verdienste, relevantie of doeltreffendheid te beoordelen (1). (1) Cass. 17 november 2010, AR P.10.1676.F, AC 2010, nr. 682.

MACHTEN - Scheiding der machten - Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel

En vertu de l'article 72, alinéa 2, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, les juridictions d'instruction vérifient si les mesures privatives de liberté et d'éloignement du territoire sont conformes à la loi sans pouvoir se prononcer sur leur opportunité (1). (1) Cass. 27 juillet 2010, RG P.10.1228.F, Pas. 2010, n° 488.

ETRANGERS - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Juridictions d'instruction - Etendue du contrôle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Etendue du contrôle

L'article 237, alinéa 3, du Code pénal ainsi que le principe constitutionnel de la séparation des pouvoirs interdisent à la juridiction d'instruction de censurer la mesure au point de vue de ses mérites, de sa pertinence ou de son efficacité (1). (1) Cass. 17 novembre 2010, RG P.10.1676.F, Pas. 2010, n° 682.

POUVOIRS - Séparation des pouvoirs - Etrangers - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Etendue du contrôle

van vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht -
Omvang van het toezicht

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Maatregel tot
verwijdering van het grondgebied - Maatregel van
vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Omvang
van het toezicht

VREEMDELINGEN - Beroep bij de rechterlijke macht -
Onderzoeksgerechten - Omvang van het toezicht - Maatregel
tot verwijdering van het grondgebied - Maatregel van
vrijheidsberoving

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Mesure d'éloignement
du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du
pouvoir judiciaire - Etendue du contrôle

ETRANGERS - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Juridictions
d'instruction - Etendue du contrôle - Mesure d'éloignement du
territoire - Mesure privative de liberté

Het wettigheidstoezicht door de onderzoeksgerichten op de maatregelen van vrijheidsberoving en tot verwijdering van het grondgebied heeft betrekking op de formele geldigheid van de akte, met name op de motivering en de overeenstemming ervan met zowel de internationale rechtsregels met rechtstreekse werking in de nationale rechtsorde als met de Vreemdelingenwet; het toezicht houdt eveneens in dat de werkelijke toedracht en de juistheid van de door de administratieve overheid aangevoerde feiten worden nagegaan; de rechter onderzoekt of de beslissing steunt op een redengeving die niet door een kennelijke beoordelingsfout of feitelijke vergissing is aangetast (1). (1) Cass. 17 november 2010, AR P.10.1676.F, AC 2010, nr. 682; Cass. 11 september 2013, AR P.13.1497.F, AC 2013, nr. 442, met concl. van advocaat-generaal Vandermeersch.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Maatregel tot
verwijdering van het grondgebied - Maatregel van
vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Voorwerp
van het toezicht

VREEMDELINGEN - Maatregel tot verwijdering van het
grondgebied - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep bij de
rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Voorwerp van het
toezicht

Le contrôle de légalité des mesures privatives de liberté et d'éloignement du territoire par les juridictions d'instruction porte sur la validité formelle de l'acte, notamment quant à l'existence de sa motivation et au point de vue de sa conformité tant aux règles de droit international ayant des effets directs dans l'ordre interne, qu'à la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers; le contrôle implique également la vérification de la réalité et de l'exactitude des faits invoqués par l'autorité administrative, le juge examinant si la décision s'appuie sur une motivation que n'entache aucune erreur manifeste d'appréciation ou de fait (1). (1) Cass. 17 novembre 2010, RG P.10.1676.F, Pas. 2010, n° 682; Cass. 11 septembre 2013, RG P.13.1497.F, Pas. 2013, n° 442, avec concl. de M. Vandermeersch, avocat général.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Mesure d'éloignement
du territoire - Mesure privative de liberté - Recours auprès du
pouvoir judiciaire - Objet du contrôle

ETRANGERS - Mesure d'éloignement du territoire - Mesure
privative de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire -
Juridictions d'instruction - Objet du contrôle

Het vonnis dat niet naar de Wet Bescherming Maatschappij verwijst, de kosten ten laste van de Staat laat en uitdrukkelijk beslist dat de feiten die de beklaagde ten laste zijn gelegd geen misdrijf zijn krachtens artikel 71 Strafwetboek, geldt als een vrijspraak en kan niet worden gelijkgesteld met een beslissing tot internering, zelfs wanneer de motivering van de beslissing aangeeft dat een interneringsmaatregel geboden is, ter bescherming van de beklaagde en van de maatschappij (1). (1) Zie Cass. 5 november 2014, AR P.14.0688.F, AC 2014, nr. 664.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Beslissing tot internering - Begrip - Beslissing beperkt zich tot de toepassing van artikel 71 Strafwetboek - Als vrijspraak geldende beslissing

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Natuurlijke personen - Toepassing van artikel 71 Strafwetboek

Le jugement qui ne vise pas la loi de défense sociale, laisse les frais à charge de l'Etat et décide expressément que les faits imputés au prévenu ne constituent pas une infraction en vertu de l'article 71 du Code pénal équivaut à un acquittement et ne peut être assimilé à une décision d'internement, même si la motivation de la décision indique qu'une mesure d'internement s'impose pour la protection du prévenu et celle de la société (1). (1) Voir Cass. 5 novembre 2014, RG P.14.0688.F, Pas. 2014, n°.....

DEFENSE SOCIALE - Internement - Décision ordonnant l'internement - Notion - Décision se bornant à faire application de l'article 71 du Code pénal - Décision équivalant un acquittement

INFRACTION - Imputabilité - Personnes physiques - Application de l'article 71 du Code pénal

P.15.0726.N

27 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151027.4](#)

AC nr. ...

Artikel 780, 3°, Gerechtelijk Wetboek is niet van toepassing in strafzaken (1). (1) Zie Cass. 20 december 1988, AR nr. 2944, AC 1988-1989, nr. 242.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Strafzaken - Artikel 780, 3°, Gerechtelijk Wetboek - Toepasselijkheid

L'article 780, 3°, du Code judiciaire n'est pas applicable en matière répressive (1). (1) Voir Cass. 20 décembre 1988, RG 2944, Pas. 1989, n° 242.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Généralités - Matière répressive - Article 780, 3°, du Code judiciaire - Applicabilité

Geen ontvankelijk cassatieberoep kan worden ingesteld tegen een persoon die op het ogenblik van het instellen ervan, is overleden (1). (1) Cass. 31 mei 1996, AR C.95.0364.F, AC 1996, nr. 201.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Burgerlijke rechtsvordering - Beklaagde - Burgerlijke partij overleden op het ogenblik van het cassatieberoep

Est irrecevable le pourvoi en cassation dirigé contre une personne décédée au moment où il est formé (1). (1) Cass. 31 mai 1996, RG C.95.0364.F, Pas. 1996, n° 201.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Personnes ayant qualité pour se pourvoir ou contre lesquelles on peut ou on doit se pourvoir - Action civile - Prévenu - Partie civile décédée au moment du pourvoi

P.15.0739.N

30 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150630.5](#)

AC nr. ...

Artikel 6.3.b EVRM is niet van toepassing indien het onderzoeksgerecht oordeelt over het bevelen van een beschikking tot gevangenneming en de onmiddellijke tenuitvoerlegging ervan.

L'article 6.3.b de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales n'est pas applicable si la juridiction d'instruction se prononce sur la délivrance d'une ordonnance de prise de corps et son exécution immédiate.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.b - Recht op tegenspraak - Regeling van de rechtspleging - Verwijzing naar het hof van assisen - Beschikking tot gevangenneming - Onmiddellijke tenuitvoerlegging

- Art. 6.3, b Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Indien een inverdenkinggestelde bij de regeling van de rechtspleging weet dat een verwijzing naar het hof van assisen en bijgevolg ook een beschikking tot gevangenneming tot de mogelijkheden behoort, kan hij zich over de bij wet bepaalde mogelijkheid van het verlenen van een beschikking tot gevangenneming en de onmiddellijke tenuitvoerlegging ervan verweren.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Verwijzing naar het hof van assisen - Beschikking tot gevangenneming - Onmiddellijke tenuitvoerlegging - Mogelijkheid tot verweer

- Art. 5.4 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Regeling van de rechtspleging - Verwijzing naar het hof van assisen - Beschikking tot gevangenneming - Onmiddellijke tenuitvoerlegging - Mogelijkheid tot verweer

- Art. 5.4 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Recht op tegenspraak - Kamer van inbeschuldigingstelling - Regeling van de rechtspleging - Verwijzing naar het hof van assisen - Beschikking tot gevangenneming - Onmiddellijke tenuitvoerlegging - Mogelijkheid tot verweer

- Art. 5.4 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Uit artikel 421, tweede lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat de partij die cassatieberoep aantekent tegen het arrest tot verwijzing naar het hof van assisen, op straffe van verval, in de akte van cassatieberoep moet preciseren welke van de in artikel 421, derde lid, Wetboek van Strafvordering vermelde gronden hij inroept (1). (1) Cass. 17 juni 2015, AR P.15.0684.F, AC 2015, nr. X.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3, b - Droit au contradictoire - Règlement de la procédure - Renvoi à la cour d'assises - Ordonnance de prise de corps - Exécution immédiate

- Art. 6, § 3, b Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Si un inculpé sait, lors du règlement de la procédure, qu'un renvoi à la cour d'assises et, par conséquent, également une ordonnance de prise de corps relèvent des possibilités, il peut assurer sa défense contre la possible délivrance légalement prévue d'une ordonnance de prise de corps et contre son exécution immédiate.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Renvoi à la cour d'assises - Ordonnance de prise de corps - Exécution immédiate - Possibilité de défense

- Art. 5, § 4 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Règlement de la procédure - Renvoi à la cour d'assises - Ordonnance de prise de corps - Exécution immédiate - Possibilité de défense

- Art. 5, § 4 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 5 - Article 5.4 - Droit au contradictoire - Chambre des mises en accusation - Règlement de la procédure - Renvoi à la cour d'assises - Ordonnance de prise de corps - Exécution immédiate - Possibilité de défense

- Art. 5, § 4 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Il résulte de l'article 421, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle que la partie qui forme un pourvoi en cassation contre l'arrêt de renvoi à la cour d'assises, doit, à peine de déchéance, préciser quels sont les motifs énoncés à l'article 421, alinéa 3, dudit code, qui fondent son pourvoi (1). (1) Cass. 17 juin 2015, RG P.15.0684.F, Pas. 2015, n° ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Verwijzing naar het hof van assisen - Vermelding van de grond tot cassatieberoep
- Art. 421, tweede en derde lid Wetboek van Strafvordering

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Renvoi à la cour d'assises - Indication du motif du pourvoi
- Art. 421, al. 2 et 3 Code d'Instruction criminelle

P.15.0740.N

13 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151013.3](#)

AC nr. ...

De commissie tot bescherming van de maatschappij en de hoge commissie tot bescherming van de maatschappij die uitspraak doen over een verzoek tot invrijheidsstelling, beoordelen onaantastbaar in feite of de geestestoestand van de geïnterneerde voldoende verbeterd is en deze commissies kunnen bij die beoordeling alle hen overgelegde gegevens in aanmerking nemen, zoals onder meer deskundigenverslagen van geneesheren-psygiater of adviezen van psychosociale diensten of justitieassistenten, zonder dat die verslagen of adviezen voor hen bindend zijn; de multidisciplinaire samenstelling van deze commissies met telkens een magistraat of ere-magistraat, een geneesheer en een advocaat, laat toe dat zij met kennis van zaken en zonder willekeur de geestestoestand van een geïnterneerde beoordelen in overeenstemming met artikel 5.1.e EVRM (1). (1) Cass. 19 januari 1993, AR 7255, AC 1993, nr. 37.

La commission de défense sociale et la commission supérieure de défense sociale qui se prononcent sur une demande de libération, apprécient souverainement en fait si l'état mental d'un interné s'est suffisamment amélioré et ces commissions peuvent, dans leur appréciation, prendre en considération tous les éléments qui leur sont soumis, comme notamment des rapports d'expertises psychiatriques ou des avis de services psycho-sociaux ou d'assistants de justice, sans que ces rapports ou avis ne leur soient contraignants; la composition multidisciplinaire de ces commissions avec à chaque fois un magistrat ou un magistrat émérite, un médecin et un avocat, leur permet d'apprécier l'état mental d'un interné en connaissance de cause et sans risque d'arbitraire, conformément à l'article 5.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales (1). (1) Cass. 19 janvier 1993, RG 7255, Pas. 1993, n° 37.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Hoge commissie - Bevoegdheid - Onaantastbare beoordeling of de geestestoestand van de geïnterneerde voldoende is verbeterd - Gegevens die kunnen in aanmerking genomen worden

DEFENSE SOCIALE - Commission supérieure - Compétence - Appréciation souveraine visant à savoir si l'état mental de l'interné s'est suffisamment amélioré - Eléments pouvant être pris en considération

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Commissie tot bescherming van de maatschappij - Samenstelling - Multidisciplinaire samenstelling - Gevolg - Beoordeling van de geestestoestand van de geïnterneerde in overeenstemming met artikel 5.1.e EVRM

DEFENSE SOCIALE - Commission de défense sociale - Composition - Composition multidisciplinaire - Conséquence - Appréciation de l'état mental de l'interné conformément à l'article 5.1.e de la Conv. D.H.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Hoge commissie - Multidisciplinaire samenstelling - Gevolg - Beoordeling van de geestestoestand van de geïnterneerde in overeenstemming met artikel 5.1.e EVRM

DEFENSE SOCIALE - Commission supérieure - Composition multidisciplinaire - Conséquence - Appréciation de l'état mental de l'interné conformément à l'article 5.1.e de la Conv. D.H.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Commissie tot bescherming van de maatschappij - Bevoegdheid - Onaantastbare beoordeling of de geestestoestand van de geïnterneerde voldoende is verbeterd - Gegevens die kunnen in aanmerking genomen worden

DEFENSE SOCIALE - Commission de défense sociale - Compétence - Appréciation souveraine visant à savoir si l'état mental de l'interné s'est suffisamment amélioré - Eléments pouvant être pris en considération

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Wet tot bescherming van de maatschappij -

APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Loi de défense sociale - Commission et Commission supérieure de défense sociale - Appréciation visant à savoir si l'état mental de

Commissie en hoge commissie tot bescherming van de maatschappij - Beoordeling of de geestestoestand van de geïnterneerde voldoende is verbeterd - Gegevens die in aanmerking kunnen genomen worden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.1 - Artikel 5.1.e - Rechtmatige detentie van een geesteszieke - Beoordeling of de geestestoestand van de geïnterneerde voldoende is verbeterd - Commissie en hoge commissie tot bescherming van de maatschappij - Multidisciplinaire samenstelling

l'interné s'est suffisamment amélioré - Eléments qui peuvent être pris en considération

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 5 - Article 5.1 - Article 5, § 1er, e - Détention régulière d'un aliéné - Appréciation visant à savoir si l'état mental de l'interné s'est suffisamment amélioré - Commission et Commission supérieure de défense sociale - Composition multidisciplinaire

P.15.0746.F

2 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150902.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Afstand - Strafvordering - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Afstand - Geldigheid

Het openbaar ministerie kan op geldige wijze afstand doen van het cassatieberoep dat het heeft ingesteld (1). (Impliciet) (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Afstand - Strafvordering - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Afstand - Geldigheid

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Désistement - Action publique - Pourvoi du ministère public - Désistement - Validité

Le ministère public peut valablement se désister du pourvoi qu'il a formé (1). (Solution implicite) (1) Voir les concl. du MP.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Désistement - Action publique - Pourvoi du ministère public - Désistement - Validité

P.15.0748.F

30 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150930.3](#)

AC nr. ...

Op verzet van de beklaagde tegen het vonnis van de eerste rechter mag de straf die bij verstek werd opgelegd, noch in eerste aanleg noch, bij ontstentenis van hoger beroep door het openbaar ministerie tegen de beslissing bij verstek, in hoger beroep verzwaaard worden.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Verstekvonnis - Geen hoger beroep van het openbaar ministerie - Verzet van de beklaagde - Veroordeling - Hoger beroep van het openbaar ministerie en de beklaagde - Beslissing gewezen op dat hoger beroep - Verzwaring van de toestand van de beklaagde - Wettigheid

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

VERZET - Strafzaken - Verstekvonnis - Geen hoger beroep van het openbaar ministerie - Verzet van de beklaagde - Veroordeling - Hoger beroep van het openbaar ministerie en de beklaagde - Beslissing gewezen op dat hoger beroep - Verzwaring van de toestand van de beklaagde - Wettigheid

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

Ensuite de l'opposition du prévenu au jugement rendu par le premier juge, la peine infligée par défaut ne peut être aggravée ni en première instance ni, en l'absence d'appel formé par le ministère public contre la décision rendue par défaut, en degré d'appel.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Jugement rendu par défaut - Pas d'appel du ministère public - Opposition du prévenu - Condamnation - Appel du ministère public et du prévenu - Décision rendue sur cet appel - Aggravation de la situation du prévenu - Légalité

- Art. 187 Code d'Instruction criminelle

OPPOSITION - Matière répressive - Jugement rendu par défaut - Pas d'appel du ministère public - Opposition du prévenu - Condamnation - Appel du ministère public et du prévenu - Décision rendue sur cet appel - Aggravation de la situation du prévenu - Légalité

- Art. 187 Code d'Instruction criminelle

De regel luidens welke de appelrechter, op het hoger beroep van het openbaar ministerie en van de beklaagde tegen het op verzet van de beklaagde gevelde vonnis, de toestand van de beklaagde niet mag verzwaren wanneer het openbaar ministerie geen hoger beroep ingesteld heeft tegen het verstekvonnis, geldt niet wanneer de appelrechter, op het hoger beroep van het openbaar ministerie en van de beklaagde tegen een ander op tegenspraak geveld vonnis, de zaken heeft gevoegd en de beklaagde veroordeeld heeft tot een enkele straf aangezien het geheel van de hem in beide zaken ten laste gelegde misdrijven de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet (1). (1) Zie Cass. 12 september 1995, AR P.95.0558.N, AC 1995, nr. 379.

VERZET - Strafzaken - Verstekvonnis - Geen hoger beroep van het openbaar ministerie - Verzet van de beklaagde - Veroordeling - Hoger beroep van het OM en van beklaagde tegen het vonnis op verzet van beklaagde en tegen een ander vonnis op tegenspraak - Appelrechter - Beslissing gewezen op die hogere beroepen - Voeging van de zaken - Veroordeling tot een enkele straf - Verzwaring van de toestand van de beklaagde - Wettigheid

- Artt. 65, 147, 187, 188, 202 en 203 Wetboek van Strafvordering

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Verstekvonnis - Geen hoger beroep van het openbaar ministerie - Verzet van de beklaagde - Veroordeling - Hoger beroep van het OM en van beklaagde tegen het vonnis op verzet van beklaagde en tegen een ander vonnis op tegenspraak - Appelrechter - Beslissing gewezen op die hogere beroepen - Voeging van de zaken - Veroordeling tot een enkele straf - Verzwaring van de toestand van de beklaagde - Wettigheid

- Artt. 65, 147, 187, 188, 202 en 203 Wetboek van Strafvordering

La règle suivant laquelle le juge d'appel, statuant sur l'appel du ministère public et du prévenu contre le jugement rendu sur opposition du prévenu, ne peut aggraver la situation du prévenu lorsque le jugement par défaut n'a pas été frappé d'appel par le ministère public, ne vaut pas lorsque, statuant sur l'appel du ministère public et du prévenu contre un autre jugement rendu contradictoirement, le juge d'appel a joint les causes et, l'ensemble des infractions reprochées au prévenu dans les deux causes constituant la manifestation successive et continue de la même intention délictueuse, il l'a condamné à une seule peine (1). (1) Voir Cass. 12 septembre 1995, RG P.95.0558.N, Pas. 1995, n° 379.

OPPOSITION - Matière répressive - Jugement rendu par défaut - Pas d'appel du ministère public - Opposition du prévenu - Condamnation - Appel du MP et du prévenu contre le jugement sur opposition du prévenu et contre un autre jugement contradictoire - Juge d'appel - Décision rendue sur ces appels - Jonction des causes - Condamnation à une seule peine - Aggravation de la situation du prévenu - Légalité

- Art. 65, 147, 187, 188, 202 et 203 Code d'Instruction criminelle

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets. compétence du juge - Jugement rendu par défaut - Pas d'appel du ministère public - Opposition du prévenu - Condamnation - Appel du MP et du prévenu contre le jugement sur opposition du prévenu et contre un autre jugement contradictoire - Juge d'appel - Décision rendue sur ces appels - Jonction des causes - Condamnation à une seule peine - Aggravation de la situation du prévenu - Légalité

- Art. 65, 147, 187, 188, 202 et 203 Code d'Instruction criminelle

P.15.0749.F

25 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151125.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Gemis aan belang of bestaansreden - Minnelijke schikking gesloten en uitgevoerd in strafzaken tijdens de aanleg in cassatie

MINNELIJKE SCHIKKING - Minnelijke schikking gesloten en uitgevoerd tijdens de aanleg in cassatie - Gevolg - Verval van

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Défaut d'intérêt. défaut d'objet - Transaction pénale conclue et exécutée durant l'instance en cassation

TRANSACTION PENALE - Transaction conclue et exécutée durant l'instance en cassation - Conséquence - Extinction de l'action publique - Pourvoi devenu sans objet

P. 677/843

de strafvordering - Cassatieberoep zonder bestaansreden
STRAFVORDERING - Verval van de strafvordering - Minnelijke
schikking gesloten en uitgevoerd in strafzaken tijdens de
aanleg in cassatie

ACTION PUBLIQUE - Extinction de l'action publique - Transaction
pénale conclue et exécutée durant l'instance en cassation

Wanneer blijkt uit de rechtspleging dat, sinds het instellen van het cassatieberoep door de inverdenkinggestelde, de procureur-generaal bij het hof van beroep hem een minnelijke schikking heeft voorgesteld met inachtneming van de in artikel 216bis, §2, Wetboek van Strafvordering bepaalde voorwaarden en dat hij die heeft betaald, verklaart het Hof de strafvordering vervallen en stelt vast dat het cassatieberoep geen bestaansreden meer heeft (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.....

Lorsqu'il apparaît de la procédure que, depuis l'introduction du pourvoi par l'inculpé, le procureur général près la cour d'appel lui a, dans le respect des conditions prévues à l'article 216bis, § 2, du Code d'instruction criminelle, proposé une transaction et que celui-ci l'a payée, la Cour déclare l'action publique éteinte et constate que le pourvoi est devenu sans objet (1). (1) Voir les concl. du MP.

STRAFVORDERING - Verval van de strafvordering - Minnelijke
schikking gesloten en uitgevoerd in strafzaken tijdens de
aanleg in cassatie

ACTION PUBLIQUE - Extinction de l'action publique - Transaction
pénale conclue et exécutée durant l'instance en cassation

- Art. 216bis Wetboek van Strafvordering

- Art. 216bis Code d'Instruction criminelle

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor
cassatieberoep - Strafvordering - Gemis aan belang of
bestaansreden - Minnelijke schikking gesloten en uitgevoerd in
strafzaken tijdens de aanleg in cassatie

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre
lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Défaut d'intérêt.
défaut d'objet - Transaction pénale conclue et exécutée durant
l'instance en cassation

- Art. 216bis Wetboek van Strafvordering

- Art. 216bis Code d'Instruction criminelle

MINNELIJKE SCHIKKING - Minnelijke schikking gesloten en
uitgevoerd tijdens de aanleg in cassatie - Gevolg - Verval van
de strafvordering - Cassatieberoep zonder bestaansreden

TRANSACTION PENALE - Transaction conclue et exécutée durant
l'instance en cassation - Conséquence - Extinction de l'action
publique - Pourvoi devenu sans objet

- Art. 216bis Wetboek van Strafvordering

- Art. 216bis Code d'Instruction criminelle

Het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling, dat niet vaststelt dat de tenuitvoerlegging van de verwijderingsmaatregel de vreemdeling niet kan blootstellen aan een ernstig risico op ernstige en onomkeerbare verslechtering van zijn gezondheidstoestand, verantwoordt zijn beslissing niet naar recht dat het niet-opschortende karakter van het beroep tot nietigverklaring van de beslissing tot weigering van verblijf, gegrond op artikel 9ter Vreemdelingenwet, dat de vreemdeling bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen heeft ingediend, geen afbreuk doet aan de regelmatigheid van zijn titel van inbewaringstelling (1). (1) Zie HvJ, 18 december 2014, aff. C-256/13, OCMW Ottignies-LLN t. Abdida.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Allerlei - Richtlijnen - Onderdanen van derde landen - Richtlijn 2008/115/EG - Beslissing tot weigering van verblijf, gegrond op artikel 9ter Vreemdelingenwet - Beroep tot nietigverklaring - Vrijheidsberoving met het oog op verwijdering - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Toezicht op de wettigheid van de administratieve maatregel - opschortend karakter van het beroep tot nietigverklaring

- Artt. 9ter, 27, § 1, en 72 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Artt. 5 en 13 Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 dec. 2008

- Artt. 19.2 en 47 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007

VREEMDELINGEN - Europese Unie - Onderdanen van derde landen - Terugkeer - Richtlijn 2008/115/EG - Beslissing tot weigering van verblijf, gegrond op artikel 9ter Vreemdelingenwet - Beroep tot nietigverklaring - Vrijheidsberoving met het oog op verwijdering - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Toezicht op de wettigheid van de administratieve maatregel - opschortend karakter van het beroep tot nietigverklaring

- Artt. 9ter, 27, § 1, en 72 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Artt. 5 en 13 Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 dec. 2008

- Artt. 19.2 en 47 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007

Ne justifie pas légalement sa décision de considérer que le caractère non suspensif du recours en annulation de la décision de refus de séjour, fondée sur l'article 9ter de la loi du 15 décembre 1980, introduit par l'étranger devant le Conseil du contentieux des étrangers, n'affecte pas la régularité de son titre de rétention, l'arrêt de la chambre des mises en accusation qui ne constate pas que l'exécution de la mesure d'éloignement n'est pas susceptible d'exposer ledit étranger à un risque sérieux de détérioration grave et irréversible de son état de santé (1). (1) Voir C.J.U.E., 18 décembre 2014, aff. C-256/13, CPAS d'Ottignies-LLN c. Abdida.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Divers - Directives - Ressortissants de pays tiers - Directive 2008/115/CE - Décision de refus de séjour fondée sur l'article 9ter de la loi du 15 décembre 1980 - Recours en annulation - Privation de liberté en vue d'éloignement - Recours judiciaire - Juridictions d'instruction - Contrôle de légalité de la mesure administrative - Caractère suspensif du recours en annulation

- Art. 9ter, 27, § 1er, et 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

- Art. 5 et 13 Directive 2008/115/CE du Parlement européen et du Conseil du 16 décembre 2008

- Art. 19, § 2, et 47 Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne du 12 décembre 2007

ETRANGERS - Union européenne - Ressortissants de pays tiers - Retour - Directive 2008/115/CE - Décision de refus de séjour fondée sur l'article 9ter de la loi du 15 décembre 1980 - Recours en annulation - Privation de liberté en vue d'éloignement - Recours judiciaire - Juridictions d'instruction - Contrôle de légalité de la mesure administrative - Caractère suspensif du recours en annulation

- Art. 9ter, 27, § 1er, et 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

- Art. 5 et 13 Directive 2008/115/CE du Parlement européen et du Conseil du 16 décembre 2008

- Art. 19, § 2, et 47 Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne du 12 décembre 2007

Er bestaat geen absoluut recht voor de partijen om de deskundige die een niet-tegensprekelijk deskundigenverslag heeft opgesteld onder eed te ondervragen op de rechtszitting; het staat aan de vonnisrechter om onder meer rekening houdend met de aard en de inhoud van het niet-tegensprekelijk deskundigenverslag, de aard, de inhoud en het onderbouwd zijn van de daarop door de partijen geformuleerde kritieken en het al dan niet beslissend of doorslaggevend karakter van het niet-tegensprekelijk deskundigenverslag bij de bewijslevering te oordelen of de tegenspraak voldoende is gewaarborgd door de mogelijkheid voor de partijen om dit verslag te bekritisieren zonder dat het noodzakelijk is de deskundige op de rechtszitting onder eed te horen (1). (1) EHRM, 15 december 2011, Al-Khawaja en Tahery t./ Verenigd Koninkrijk.

DESKUNDIGENONDERZOEK - Gerechtelijk onderzoek - Niet-tegensprekelijk deskundigenonderzoek - Recht van de partijen om de deskundige op de rechtszitting onder eed te horen

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

DESKUNDIGENONDERZOEK - Gerechtelijk onderzoek - Niet-tegensprekelijk deskundigenonderzoek - Recht van de partijen om de deskundige op de rechtszitting onder eed te horen - Beoordeling door de rechter - Criteria

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Gerechtelijk onderzoek - Niet-tegensprekelijk deskundigenonderzoek - Recht van de partijen om de deskundige op de rechtszitting onder eed te horen

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Gerechtelijk onderzoek - Niet-tegensprekelijk deskundigenonderzoek - Recht van de partijen om de deskundige op de rechtszitting onder eed te horen - Beoordeling door de rechter - Criteria

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Strafzaken - Gerechtelijk onderzoek - Niet-tegensprekelijk deskundigenonderzoek - Recht van de partijen om de deskundige op de rechtszitting onder eed te horen

Il n'existe pas de droit absolu pour les parties d'interroger sous serment à l'audience l'expert ayant rédigé un rapport d'expertise non contradictoire; il appartient à la juridiction de jugement, en tenant compte notamment de la nature et du contenu du rapport d'expertise non contradictoire, de la nature, du contenu et du fondement des critiques formulées à son égard par les parties et du caractère oui ou non décisif ou déterminant du rapport d'expertise non contradictoire dans l'administration de la preuve, de décider si la contradiction est suffisamment garantie par la possibilité des parties de critiquer ce rapport sans qu'il soit nécessaire d'entendre l'expert sous serment à l'audience (1). (1) Cour eur. D.H., 15 décembre 2011, Al-Khawaja et Tahery c/ Royaume-Uni.

EXPERTISE - Instruction judiciaire - Expertise non contradictoire - Droit des parties d'entendre l'expert sous serment à l'audience

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

EXPERTISE - Instruction judiciaire - Expertise non contradictoire - Droit des parties d'entendre l'expert sous serment à l'audience - Appréciation par le juge - Critères

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Instruction judiciaire - Expertise non contradictoire - Droit des parties d'entendre l'expert sous serment à l'audience

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Instruction judiciaire - Expertise non contradictoire - Droit des parties d'entendre l'expert sous serment à l'audience - Appréciation par le juge - Critères

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Matière répressive - Instruction judiciaire - Expertise non contradictoire - Droit des parties d'entendre l'expert sous serment à l'audience

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht van verdediging - Gerechtelijk onderzoek - Niet-tegensprekelijk deskundigenonderzoek - Recht van de partijen om de deskundige op de rechtszitting onder eed te horen - Beoordeling door de rechter - Criteria

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Het in aanmerking nemen van een tijdens het gerechtelijk onderzoek niet op tegenspraak uitgevoerd deskundigenonderzoek bij de schuldbeoordeling miskent als dusdanig niet het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging van de partijen; deze rechten worden gewaarborgd door de mogelijkheid van de partijen om het verslag van dat deskundigenonderzoek tijdens het debat voor de vonnisrechter te bespreken en te bekritisieren en de deskundige ter rechtszitting op te roepen (1). (1) Cass. 10 januari 2012, AR P.11.0117.N, NC 2012, p. 383 met noot HUYBRECHTS, L.

DESKUNDIGENONDERZOEK - Gerechtelijk onderzoek - Niet-tegensprekelijk deskundigenonderzoek - Aanwending bij schuldbeoordeling - Recht op een eerlijk proces - Recht van verdediging - Compenserende maatregelen

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Gerechtelijk onderzoek - Niet-tegensprekelijk deskundigenonderzoek - Aanwending bij schuldbeoordeling - Compenserende maatregelen

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht van verdediging - Gerechtelijk onderzoek - Niet-tegensprekelijk deskundigenonderzoek - Aanwending bij schuldbeoordeling - Compenserende maatregelen

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Strafzaken - Gerechtelijk onderzoek - Niet-tegensprekelijk deskundigenonderzoek - Aanwending bij schuldbeoordeling - Compenserende maatregelen

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Droits de la défense - Instruction judiciaire - Expertise non contradictoire - Droit des parties d'entendre l'expert sous serment à l'audience - Appréciation par le juge - Critères

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Le fait de prendre en considération, pour apprécier la culpabilité, une expertise effectuée non contradictoirement au cours de l'instruction judiciaire ne viole pas, en tant que tel, le droit à un procès équitable et les droits de défense des parties; ces droits sont garantis par la possibilité des parties de contredire et critiquer le rapport de cette expertise au cours des débats devant la juridiction de jugement et d'appeler l'expert à l'audience (1). (1) Cass. 10 janvier 2012, RG P.11.0117.N, N.C. 2012, p. 383 avec la note de HUYBRECHTS, L.

EXPERTISE - Instruction judiciaire - Expertise non contradictoire - Prise en considération dans l'appréciation de la culpabilité - Droit à un procès équitable - Droits de la défense - Mesures compensatoires

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Instruction judiciaire - Expertise non contradictoire - Prise en considération dans l'appréciation de la culpabilité - Mesures compensatoires

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Droits de la défense - Instruction judiciaire - Expertise non contradictoire - Prise en considération dans l'appréciation de la culpabilité - Mesures compensatoires

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Matière répressive - Instruction judiciaire - Expertise non contradictoire - Prise en considération dans l'appréciation de la culpabilité - Mesures compensatoires

- Art. 6 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 6 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

P.15.0775.F

9 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150909.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

HERZIENING - Verzoek en verwijzing om advies - Ontvankelijkheid van het verzoek - Toetsing door het Hof - Bewijs van onschuld - Omstandigheid waarvan de veroordeelde het bestaan niet heeft kunnen aantonen ten tijde van het geding

REVISION - Requete et renvoi pour avis - Recevabilité de la requête - Contrôle de la Cour - Preuve de l'innocence - Circonstance que le condamné n'a pas été à même d'établir lors du procès

Krachtens artikel 443, eerste lid, 3°, Wetboek van Strafvordering kan de herziening van in kracht van gewijsde gegane veroordelingen in correctionele zaken met name worden aangevraagd wanneer het bewijs dat de veroordeelde onschuldig is of dat een strengere strafwet is toegepast dan die welke hij werkelijk heeft overtreden, schijnt te volgen uit een omstandigheid waarvan hij het bestaan niet heeft kunnen aantonen ten tijde van het geding; wanneer de stukken waarop de aanvraag tot herziening is gegrond, werden opgesteld na het veroordelend arrest waarvan de herziening is aangevraagd en die stukken van aard kunnen zijn om de onschuld van de eiser aan te tonen, is er grond om de aanvraag tot herziening ontvankelijk te verklaren (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

En vertu de l'article 443, alinéa 1er, 3°, du Code d'instruction criminelle, la révision des condamnations correctionnelles passées en force de chose jugée pourra notamment être demandée lorsque la preuve de l'innocence du condamné ou de l'application d'une loi pénale plus sévère que celle à laquelle il a réellement contrevenu paraît résulter d'une circonstance qu'il n'a pas été à même d'établir lors du procès; lorsque les documents sur lesquels se fonde la demande en révision ont été établis après l'arrêt de condamnation dont la révision est demandée et que ces documents pourraient être de nature à démontrer l'innocence du demandeur, il y a lieu de déclarer la demande en révision recevable (1). (1) Voir les concl. du MP.

HERZIENING - Verzoek en verwijzing om advies - Ontvankelijkheid van het verzoek - Toetsing door het Hof - Bewijs van onschuld - Omstandigheid waarvan de veroordeelde het bestaan niet heeft kunnen aantonen ten tijde van het geding

REVISION - Requete et renvoi pour avis - Recevabilité de la requête - Contrôle de la Cour - Preuve de l'innocence - Circonstance que le condamné n'a pas été à même d'établir lors du procès

P.15.0777.F

24 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150624.7](#)

AC nr. ...

De strafuitvoeringsrechtbank die de verzochte strafuitvoeringsmodaliteit niet toekent, moet in haar beslissing de datum vermelden waarop de veroordeelde een nieuw verzoek kan indienen; de rechtbank hoeft die verplichting evenwel niet na te leven wanneer zij de voormelde strafuitvoeringsmodaliteit niet toekent omdat de eiser zich niet in de wettelijk vereiste tijdsvoorwaarden bevindt; in dat geval wordt de termijn immers door de wet zelf bepaald (1). (1) Zie Cass. 30 april 2013, AR P.13.0634.N, AC 2013, nr. 272.

STRAFUITVOERING - Strafvuivoeingsrechtbank - Verzoek tot toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit - Verzoeker verkeert niet in de tijdsvoorwaarden - Grond van niet-ontvankelijkheid - Geen verplichting om in het vonnis de datum te bepalen waarop een nieuw verzoek kan worden ingediend

- Artt. 23, § 1, en 57, eerste lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Wanneer in de beslissing van de strafuitvoeringsrechtbank waarbij de verzochte strafmodaliteit niet wordt toegekend, de datum is vermeld waarop de veroordeelde een nieuw verzoek kan indienen, is een nieuw verzoek niet onontvankelijk enkel omdat het vóór de door de strafuitvoeringsrechtbank vastgestelde datum is ingediend (1). (1) Zie Cass. 20 april 2008, AR P.08.0560.N, nr. 262, met concl. advocaat-generaal Timperman.

STRAFUITVOERING - Strafvuivoeingsrechtbank - Verzoek tot toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit - Grond van niet-ontvankelijkheid - Bepaling in het vonnis van de datum waarop een nieuw verzoek kan worden ingediend - Nieuw verzoek ingediend vóór die datum - Ontvankelijkheid

- Artt. 23, § 1, en 57, eerste lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Le tribunal de l'application des peines qui n'accorde pas la modalité d'exécution de la peine sollicitée doit indiquer dans sa décision la date à laquelle le condamné peut introduire une nouvelle demande; le tribunal n'est toutefois pas tenu de respecter cette obligation lorsqu'il n'octroie pas ladite modalité d'exécution de la peine parce que le demandeur ne se trouve pas dans les conditions de temps légalement requises; en ce cas, le délai est fixé par la loi elle-même (1). (1) Voir Cass. 30 avril 2013, RG P.13.0634.N, Pas. 2013, n° 272.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Demande d'octroi d'une modalité d'exécution de la peine - Demandeur ne se trouvant pas dans les conditions de temps - Fin de non-recevoir - Pas d'obligation de fixer dans le jugement la date à laquelle une nouvelle demande peut être introduite

- Art. 23, § 1er, et 57, al. 1er L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

Lorsque, dans la décision du tribunal de l'application des peines n'accordant pas la modalité d'exécution de la peine sollicitée, la date à laquelle le condamné peut introduire une nouvelle demande a été indiquée, une nouvelle demande ne serait pas irrecevable du seul fait qu'elle serait introduite avant la date fixée par le tribunal de l'application des peines (1). (1) Voir Cass. 20 avril 2008, RG P.08.0560.N, Pas. 2008, n° 262, avec concl. de M. Timperman, avocat général.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Demande d'octroi d'une modalité d'exécution de la peine - Fin de non-recevoir - Fixation dans le jugement de la date à laquelle une nouvelle demande peut être introduite - Nouvelle demande introduite avant la date fixée - Recevabilité

- Art. 23, § 1er, et 57, al. 1er L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

De strafuitvoeringsrechtbank verantwoordt haar beslissing dat de eiser op een bepaalde datum een nieuw verzoek tot toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit kan indienen, niet naar recht, wanneer ze de strafuitvoeringsmodaliteit niet toekent omdat de verzoeker zich niet in de wettelijk vereiste tijdsvoorwaarden bevindt en vaststelt dat die verzoeker voor die strafuitvoeringsmodaliteit in aanmerking komt vanaf een datum voorafgaand aan de datum die voor een nieuwe aanvraag is bepaald.

STRAFUITVOERING - Strafwitvoeringsrechtbank - Verzoek tot toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit - Verzoeker verkeert niet in de tijdsvoorwaarden - Grond van niet-ontvankelijkheid - Bepaling in het vonnis van de datum waarop een nieuw verzoek kan worden ingediend - De bepaalde datum valt na de datum waarop de verzoeker in de tijdsvoorwaarden zal verkeren - Wettigheid

- Artt. 23, § 1, en 57, eerste lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Ne justifie pas légalement sa décision selon laquelle le demandeur pourra introduire à une date déterminée une nouvelle demande de modalité d'exécution de la peine, le tribunal de l'application des peines qui n'octroie pas la modalité d'exécution de la peine parce que le demandeur ne se trouve pas dans les conditions de temps légalement requises et constate que ledit demandeur sera admissible à cette modalité d'exécution de la peine à partir d'une date antérieure à la date fixée pour introduire une nouvelle demande.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Demande d'octroi d'une modalité d'exécution de la peine - Demandeur ne se trouvant pas dans les conditions de temps - Fin de non-recevoir - Fixation dans le jugement de la date à laquelle une nouvelle demande peut être introduite - Date fixée postérieurement à la date laquelle le demandeur se trouvera dans les conditions de temps - Légalité

- Art. 23, § 1er, et 57, al. 1er L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

P.15.0788.N

23 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150623.4](#)

AC nr. ...

Artikel 6 EVRM en artikel 14 IVBPR zijn niet van toepassing op de strafuitvoeringsrechtbank die geen uitspraak doet over het vaststellen van burgerlijke rechten en verplichtingen noch over de gegrondheid van de strafvordering (1). (1) Zie Cass. 20 november 2007, AR P.07.1528.N, AC 2007, nr. 569.

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14 - Strafwitvoeringsrechtbank - Toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafwitvoeringsrechtbank - Toepassing

STRAFUITVOERING - Strafwitvoeringsrechtbank - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Artikel 14, I.V.B.P.R. - Toepassing

Les articles 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales et 14 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques ne sont pas applicables au tribunal de l'application des peines qui ne se prononce pas sur la constatation des droits et obligations civils, ni sur le bien-fondé de l'action publique (1). (1) Voir Cass. 20 novembre 2007, RG P.07.1528.N, Pas. 2007, n° 569.

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 14 - Tribunal de l'application des peines - Application

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Tribunal de l'application des peines - Application

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Conv. D.H., article 6, § 1er - P.I.D.C.P., article 14 - Application

Artikel 635, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de strafuitvoeringsrechtbanken, behoudens de door de Koning bepaalde uitzonderingen, bevoegd zijn voor de tot één of meerdere vrijheidsstraffen veroordeelden die gedetineerd zijn in de strafinrichtingen in het rechtsgebied van het hof van beroep waarin zij zijn gevestigd en dat deze strafuitvoeringsrechtbanken bevoegd blijven voor elke beslissing tot op het moment van de definitieve invrijheidstelling; hieruit volgt dat de oorspronkelijk territoriaal bevoegde strafuitvoeringsrechtbank, waarvoor de gedetineerde eerder reeds verscheen, in beginsel bevoegd blijft voor elke nieuwe beslissing tot zijn definitieve invrijheidstelling (1). (1) Zie Cass. 24 juni 2014, AR P.14.0930.N, AC 2014, nr. 454 .

STRAFUITVOERING - Strafwitvoeringsrechtbank - Territoriale bevoegdheid - Toepassing

L'article 635, alinéa 1er, du Code judiciaire, dispose que les tribunaux de l'application des peines sont compétents pour les condamnés à une ou à plusieurs peines privatives de liberté détenus dans les établissements pénitentiaires situés dans le ressort de la cour d'appel où ils sont établis, sauf les exceptions prévues par le Roi et que ces tribunaux de l'application des peines restent compétents pour toute décision jusqu'au moment où la libération devient définitive; il en résulte que le tribunal de l'application des peines territorialement compétent à l'origine, devant lequel a déjà comparu le détenu, reste, en principe, compétent pour toute nouvelle décision jusqu'à sa libération définitive (1). (1) Voir Cass. 24 juin 2014, RG P.14.0930.N, Pas. 2014, n° 454.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Compétence territoriale - Application

De door artikel 74 Wet Strafwitvoering bepaalde procedure met het oog op het verkrijgen van een voorlopige invrijheidstelling om medische redenen is een schriftelijke procedure: de strafuitvoeringsrechter onderzoekt of het verzoek voldoet aan de in de artikelen 72 en 73 Wet Strafwitvoering bepaalde voorwaarden op basis van het schriftelijk verzoek van de veroordeelde of zijn vertegenwoordiger en van de in artikel 74 Wet Strafwitvoering vermelde adviezen; artikel 74 Wet Strafwitvoering noch enig andere bepaling of algemeen rechtsbeginsel verplicht de strafuitvoeringsrechter andere stukken die de veroordeelde hem zou toesturen, in aanmerking te nemen of te beantwoorden.

STRAFUITVOERING - Strafwitvoeringsrechtbank - Verzoek voorlopige invrijheidstelling om medische redenen - Schriftelijke procedure

La procédure prévue à l'article 74 de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, en vue de l'obtention d'une libération provisoire pour raisons médicales est une procédure écrite: le juge de l'application des peines examine si la demande satisfait aux conditions prévues aux articles 72 et 73 de la loi du 17 mai 2006 sur la base de la demande écrite du condamné ou de son représentant et des avis énoncés à l'article 74 de cette même loi; ledit article 74 ni aucune autre disposition ou principe général du droit n'impose au juge de l'application des peines de prendre en considération d'autres pièces que le condamné lui aurait fait parvenir, et ne doit pas davantage y répondre.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Demande de libération provisoire pour raisons médicales - Procédure écrite

Uit de enkele omstandigheid dat de veroordeelde in de door artikel 74 Wet Strafvuivering bedoelde procedure niet wordt gehoord, kan geen miskenning van zijn recht van verdediging of het recht op tegenspraak worden afgeleid; de veroordeelde kan al zijn argumenten met betrekking tot de door de artikelen 72 en 73 Wet Strafvuivering voorgeschreven toekenningsvoorwaarden aan de strafvuivingsrechter voorleggen door middel van zijn schriftelijk verzoek of dat van zijn vertegenwoordiger.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Strafvuivingsrechtbank - Verzoek voorlopige invrijheidstelling om medische redenen - Schriftelijke procedure - Toepassing

STRAFUIVOERING - Strafvuivingsrechtbank - Recht van verdediging - Verzoek voorlopige invrijheidstelling om medische redenen - Schriftelijke procedure - Toepassing

Aucune violation des droits de la défense ou du droit au contradictoire ne peut être déduite de la seule circonstance que le condamné n'a pas été entendu au cours de la procédure visée à l'article 74 de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine; le condamné peut soumettre au juge de l'application des peines tous ses arguments relatifs aux conditions d'octroi prescrites aux articles 72 et 73 de la loi du 17 mai 2006, par le biais de sa demande écrite ou de celle de son représentant.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Tribunal de l'application des peines - Demande de libération provisoire pour raisons médicales - Procédure écrite - Application

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Droits de la défense - Demande de libération provisoire pour raisons médicales - Procédure écrite - Application

De in artikel 28bis, § 1, derde lid, Wetboek van Strafvordering vastgelegde regel dat het opsporingsonderzoek wordt gevoerd onder de leiding en het gezag van de bevoegde procureur des Konings belet niet dat overeenkomstig de artikelen 28bis, § 1, tweede lid, en 28ter, § 3, Wetboek van Strafvordering en artikel 15 Wet Politieambt, de politiediensten die bij het vervullen van hun opdrachten stoten op aanwijzingen van het plegen van een misdrijf, in het kader van hun algemene opdracht van gerechtelijke politie autonoom kunnen optreden teneinde dit misdrijf op te sporen, de bewijzen ervan te verzamelen, de daders ervan te vatten, aan te houden en ter beschikking te stellen van de bevoegde overheid, op de wijze en in de vormen bepaald door de wet, op voorwaarde dat zij de procureur des Konings over de gevoerde opsporingen op de hoogte brengen binnen de termijn en op de wijze die deze bij richtlijn vaststelt; de verplichting de procureur des Konings in te lichten, welke beoogt het gezag en de verantwoordelijkheid van deze magistraat met betrekking tot het verloop van het door hem geleide onderzoek te verzekeren en bijgevolg de efficiëntie ervan te waarborgen, is noch substantieel noch op straffe van nietigheid voorgeschreven (1). (1) Cass. 16 juni 2015, AR P.15.0599.N, AC 2015, nr. X; Cass. 21 augustus 2001, AR P.01.1203.F, AC 2001, nr. 433; Cass. 27 juli 1999, AR P.99.1082.N, AC 1999, nr. 421.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Politie - Aanwijzingen over het plegen van een misdrijf - Autonome informatievergaring en vaststellingen door politieambtenaar - Verplichting tot inlichten van de procureur des Konings

POLITIE - Onderzoek in strafzaken - Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Aanwijzingen over het plegen van een misdrijf - Autonome informatievergaring en vaststellingen door politieambtenaar - Verplichting tot inlichten van de procureur des Konings

La règle consacrée par l'article 28bis, § 1er, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle selon laquelle l'information est conduite sous la direction et l'autorité du procureur du Roi compétent n'empêche pas que, conformément aux articles 28bis, § 1er, alinéa 2, 28ter, § 3, du Code d'instruction criminelle, et 15 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police, les services de police, qui, dans l'exercice de leurs missions de police, sont confrontés à des indices de la perpétration d'une infraction, puissent, dans le cadre de leur mission générale de police judiciaire, agir de manière autonome afin de rechercher cette infraction, d'en rassembler les preuves, d'en saisir, arrêter et mettre à disposition de l'autorité compétente les auteurs, de la manière et dans les formes déterminées par la loi, à condition, toutefois, qu'ils avisent le procureur du Roi des informations conduites, dans le délai et de la manière que celui-ci fixe par directive; l'obligation d'informer le procureur du Roi, qui vise à conforter l'autorité et la responsabilité de ce magistrat quant à la conduite de l'information qu'il dirige et, partant, à assurer l'efficacité de celle-ci, n'est ni substantielle ni prescrite à peine de nullité (1). (1) Cass. 16 juin 2015, RG P.15.0599.N, Pas 2015, n°...; Cass. 21 août 2001, RG P.01.1203.F, AC 2001, n° 433; Cass. 27 juillet 1999, RG P.99.1082.N, Pas 1999, n° 421.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Actes d'information - Police - Indices de la perpétration d'une infraction - Recueil d'informations et constatations auxquels procède le fonctionnaire de police de façon autonome - Obligation d'informer le procureur du Roi

POLICE - Instruction en matière répressive - Information - Actes d'information - Indices de la perpétration d'une infraction - Recueil d'informations et constatations auxquels procède le fonctionnaire de police de façon autonome - Obligation d'informer le procureur du Roi

Uit de omstandigheid alleen dat een tolk die door of namens de gerechtelijke overheid werd aangesteld om in een bepaald opsporings- of gerechtelijk onderzoek te tolken, ter gelegenheid van zijn werkzaamheden feiten verneemt die voor dat onderzoek nuttig zijn en die vervolgens meedeelt aan de betrokken politionele of gerechtelijke overheid, volgt niet dat hij daardoor deelneemt aan de opsporing en vervolging en hij niet langer als tolk in dit opsporings- of gerechtelijk onderzoek kan optreden (1). (1) Vgl. Cass. 6 oktober 2009, AR P.09.0814.N, AC 2009, nr. 559 ivm. het beroepsgeheim van de tolk.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Allerlei - Aangestelde tolk - Feiten nuttig voor het onderzoek vernomen tijdens zijn werkzaamheden - Mededeling aan de gerechtelijke of politionele overheid

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht op een eerlijk proces - Aangestelde tolk - Feiten nuttig voor het onderzoek vernomen tijdens zijn werkzaamheden - Mededeling aan de gerechtelijke of politionele overheid

Il ne résulte pas de la seule circonstance qu'un interprète, qui a été désigné par ou au nom de l'autorité judiciaire pour interpréter dans une information ou une instruction judiciaire déterminée, apprend à l'occasion de ses activités des faits qui sont utiles à cette instruction et qu'il communique ensuite à l'autorité policière ou judiciaire concernée, qu'il participe ainsi à la recherche et à la poursuite, et qu'il ne peut plus intervenir comme interprète dans cette information ou instruction judiciaire (1). (1) Comp. Cass. 6 octobre 2009, RG P.09.0814.N, Pas 2009, n° 559 concernant le secret professionnel de l'interprète.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Divers - Interprète désigné - Faits utiles à l'instruction appris pendant ses activités - Communication à l'autorité judiciaire ou policière

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Droit à un procès équitable - Interprète désigné - Faits utiles à l'instruction appris pendant ses activités - Communication à l'autorité judiciaire ou policière

P.15.0802.F

30 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150930.4](#)

AC nr. ...

Het verzuim van de in artikel 127, § 2, Wetboek van Strafvordering voorgeschreven kennisgevingen tast de regelmatigheid van de verwijzingsbeschikking slechts aan wanneer hierdoor het recht van verdediging van een partij voor de raadkamer of de kamer van inbeschuldigingstelling in het gedrang komt (1). (1) Zie Cass. 19 februari 2002, AR P.01.1715.N, AC 2002, nr. 121; Cass. 15 oktober 2002, AR P.02.0885.N, AC 2002, nr. 542.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsbeschikking - Verzuim van de voorgeschreven kennisgevingen

- Artt. 127, § 2 en 135, § 2 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsbeschikking - Verzuim van de voorgeschreven kennisgevingen

- Artt. 127, § 2 en 135, § 2 Wetboek van Strafvordering

L'omission d'une des notifications prescrites à l'article 127, § 2, du Code d'instruction criminelle n'entache la régularité de l'ordonnance de renvoi que lorsqu'elle a porté préjudice aux droits de la défense d'une partie devant la chambre du conseil ou devant la chambre des mises en accusation (1). (1) Voir Cass. 19 février 2002, RG P.01.1715.N, Pas. 2002, n° 121; Cass. 15 octobre 2002, RG P.02.0885.N, Pas. 2002, n° 542.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi - Omission des notifications prescrites

- Art. 127, § 2, et 135, § 2 Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Règlement de la procédure - Ordonnance de renvoi - Omission des notifications prescrites

- Art. 127, § 2, et 135, § 2 Code d'Instruction criminelle

Wanneer de grief volgens welke het bericht om te verschijnen de eiser slechts dertien dagen voor de zitting van de raadkamer met het oog op de regeling van de rechtspleging werd verzonden, niet aan de kamer van inbeschuldigingstelling werd voorgelegd aangezien die grief niet bij schriftelijke conclusie werd aangevoerd voor de raadkamer, kan hij ook niet voor het eerst voor het Hof van Cassatie worden aangevoerd.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Inverdenkinggestelde - Geen schriftelijke conclusie - Verwijzingsbeschikking - Hoger beroep van de inverdenkinggestelde - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest - Cassatieberoep van de inverdenkinggestelde - Grief die betrekking heeft op het bericht om te verschijnen voor de raadkamer - Ontvankelijkheid

- Artt. 127, § 2 en 3, 131, § 1, 135, § 2, en 235bis Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Inverdenkinggestelde - Geen schriftelijke conclusie - Verwijzingsbeschikking - Hoger beroep van de inverdenkinggestelde - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest - Cassatieberoep van de inverdenkinggestelde - Grief die betrekking heeft op het bericht om te verschijnen voor de raadkamer - Ontvankelijkheid

- Artt. 127, § 2 en 3, 131, § 1, 135, § 2, en 235bis Wetboek van Strafvordering

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Nieuw middel - Onderzoek in strafzaken - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Inverdenkinggestelde - Geen schriftelijke conclusie - Verwijzingsbeschikking - Hoger beroep van de inverdenkinggestelde - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest - Cassatieberoep van de inverdenkinggestelde - Grief die betrekking heeft op het bericht om te verschijnen voor de raadkamer - Ontvankelijkheid

- Artt. 127, § 2 en 3, 131, § 1, 135, § 2, en 235bis Wetboek van Strafvordering

Lorsque, faute d'avoir été invoqué par voie de conclusions écrites devant la chambre du conseil, le grief faisant valoir que l'avis de comparution n'a été adressé au demandeur que treize jours avant l'audience fixée pour le règlement de la procédure en chambre du conseil n'a pas été déféré à la chambre des mises en accusation, il ne peut être invoqué pour la première fois devant la Cour de cassation.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre du conseil - Règlement de la procédure - Inculpé - Pas de conclusions écrites - Ordonnance de renvoi - Appel de l'inculpé - Chambre des mises en accusation - Arrêt - Pourvoi en cassation de l'inculpé - Grief portant sur l'avis de comparution en chambre du conseil - Recevabilité

- Art. 127, §§ 2 et 3, 131, § 1er, 135, § 2 et 235bis Code d'Instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Inculpé - Pas de conclusions écrites - Ordonnance de renvoi - Appel de l'inculpé - Chambre des mises en accusation - Arrêt - Pourvoi en cassation de l'inculpé - Grief portant sur l'avis de comparution en chambre du conseil - Recevabilité

- Art. 127, §§ 2 et 3, 131, § 1er, 135, § 2 et 235bis Code d'Instruction criminelle

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Moyen nouveau - Instruction en matière répressive - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Inculpé - Pas de conclusions écrites - Ordonnance de renvoi - Appel de l'inculpé - Chambre des mises en accusation - Arrêt - Pourvoi en cassation de l'inculpé - Grief portant sur l'avis de comparution en chambre du conseil - Recevabilité

- Art. 127, §§ 2 et 3, 131, § 1er, 135, § 2 et 235bis Code d'Instruction criminelle

De verwijzing van een zaak van een rechtbank naar een andere rechtbank wegens gewettigde verdenking is slechts mogelijk wanneer alle rechters van het rechtscollege niet in staat zijn op een onafhankelijke en onpartijdige wijze uitspraak te doen over de zaak of indien bij partijen, derden of zelfs de publieke opinie daarover redelijkerwijze twijfel zou kunnen bestaan en een dergelijk verzoek is slechts ontvankelijk als het gegrond is op duidelijk aanwijs- bare en precieze feiten die dat vermoeden kunnen verantwoorden ten aanzien van alle rechters van dit rechtscollege; een persrechter is niet de vertegenwoordiger van het rechtscollege noch van alle magistraten die dit rechtscollege samenstellen en hij spreekt dan ook niet namens dit rechtscollege of de individuele magistraten die dit rechtscollege samenstellen (1). (1) Cass. 18 juni 2013, AR P.13.0892.N, AC 2013, nr. 377; Cass. 27 maart 2013, AR P.13.0417.F, AC 2013, nr. 215; Cass. 30 juni 2010, AR P. 10.1072.F, AC 2010, nr. 474; Vgl. in burgerlijke zaken Cass. 9 januari 2015, AR C.14.0586.N, AC 2015, nr 19; Cass. 20 februari 2014, AR C.14.0053.N – C.14.0054.N, AC 2014, nr. 129.

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE -
Strafzaken - Verzoek tot verwijzing wegens gewettigde
verdenking - Voorwaarden - Ontvankelijkheid - Persrechter -
Verklaringen van de persrechter
- Artt. 542 en 545 Wetboek van Strafvordering

Le renvoi d'une affaire d'un tribunal à un autre pour cause de suspicion légitime n'est possible que lorsque tous les juges de la juridiction ne sont pas en mesure de se prononcer de manière indépendante et impartiale sur l'affaire ou s'il devait exister un doute raisonnable à cet égard, dans le chef des parties, de tiers ou même dans l'opinion publique, et une telle requête n'est recevable que si elle se fonde sur des faits clairement identifiables et précis permettant de justifier cette présomption à l'égard de tous les juges de cette juridiction; un magistrat de presse n'est pas le représentant de la juridiction ni de tous les magistrats qui la composent et il ne s'exprime pas davantage au nom de cette juridiction, ni individuellement au nom des magistrats qui la composent (1). (1) Cass. 30 juin 2010, RG P.10.1072.F, Pas. 2010, n° 474; Cass. 27 mars 2013, RG P.13.0417.F, Pas. 2013, n° 215; Cass. 18 juin 2013, RG P.13.0892.N, Pas. 2013, n° 377; Comp. en matière civile Cass. 20 février 2014, RG C.14.0053.N – C.14.0054.N, Pas. 2014, n° 129; Cass. 9 janvier 2015, RG C.14.0586.N, Pas. 2015, n° 19.

RENOI D'UN TRIBUNAL A UN AUTRE - Matière répressive -
Requête visant le renvoi pour cause de suspicion légitime -
Conditions - Recevabilité - Magistrat de presse - Déclarations du
magistrat de presse
- Art. 542 et 545 Code d'Instruction criminelle

P.15.0822.F

13 augustus 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150813.1](#)

AC nr. ...

Krachtens de artikelen 427 en 429, tweede en derde lid, Wetboek van Strafvordering is de ontvankelijkheid van het cassatieberoep van het openbaar ministerie onderworpen aan de voorwaarde dat het exploit van betekening of het stuk dat de betekening aan een gedetineerde of geïnterneerde door de directeur van de inrichting aantoon, neergelegd wordt op de griffie van het Hof van Cassatie binnen twee maanden die volgen op de verklaring van cassatieberoep.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn
van betekening en/of neerlegging - Voorziening van het
openbaar ministerie - Betekening aan de gedetineerde of aan

En vertu des articles 427 et 429, alinéas 2 et 3, du Code d'instruction criminelle, la recevabilité du pourvoi formé par le ministère public est subordonnée à la condition que l'exploit de signification ou la pièce établissant la signification faite à un détenu ou à un interné par le directeur de l'établissement, soit déposée au greffe de la Cour de cassation dans les deux mois qui suivent la déclaration de pourvoi.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et
délai de signification etou de dépôt - Pourvoi du ministère public -
Signification au détenu ou à l'interné - Dépôt au greffe - Délai -
Recevabilité

de geïnterneerde - Neerlegging ter griffie - Termijn -
Ontvankelijkheid

P.15.0828.F 23 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150923.1](#) AC nr. ...

Op straffe van niet-ontvankelijkheid van de memorie, is de afgevaardigd sanctionerend ambtenaar, eiser in cassatie, verplicht zijn memorie mee te delen aan de verweerder.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Cassatieberoep ingesteld door de afgevaardigd sanctionerend ambtenaar van de Waalse overheidsdienst - Memorie van de eiser - Ontvankelijkheid - Verplichting tot mededeling

- Art. 429 Wetboek van Strafvordering

A peine d'irrecevabilité du mémoire, le fonctionnaire sanctionnateur délégué, demandeur en cassation, est tenu de communiquer son mémoire au défendeur.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Pourvoi formé par le fonctionnaire sanctionnateur délégué du service public Wallonie - Mémoire du demandeur - Recevabilité - Obligation de communication

- Art. 429 Code d'Instruction criminelle

Op straffe van niet-ontvankelijkheid van het cassatieberoep, is de afgevaardigd sanctionerend ambtenaar van de Waalse overheidsdienst verplicht zijn cassatieberoep te betekenen aan de persoon tegen wie het is gericht.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Cassatieberoep ingesteld door de afgevaardigd sanctionerend ambtenaar van de Waalse overheidsdienst - Ontvankelijkheid - Verplichting het cassatieberoep te betekenen

- Art. 427 Wetboek van Strafvordering

A peine d'irrecevabilité du pourvoi, le fonctionnaire sanctionnateur délégué du service public Wallonie est tenu de signifier son pourvoi à la personne contre laquelle il est dirigé.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Pourvoi formé par le fonctionnaire sanctionnateur délégué du service public Wallonie - Recevabilité - Obligation de signifier le pourvoi

- Art. 427 Code d'Instruction criminelle

P.15.0838.F 16 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150916.2](#) AC nr. ...

Artikel 18 Arbeidsovereenkomstenwet beperkt de burgerrechtelijke aansprakelijkheid maar niet de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de werknemer (1). (1) Cass. 27 januari 1998, AR P.96.1265.N, AC 1998, nr. 51.

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Allerlei - Arbeidsovereenkomst - Aansprakelijkheid van de werknemer - Wettelijke beperking - Toepassingsgebied

- Art. 18 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

L'article 18 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail prévoit une limitation de la responsabilité civile, mais non de la responsabilité pénale, du travailleur (1). (1) Cass. 27 janvier 1998, RG P.96.1265.N, Pas. 1998, n° 51.

INFRACTION - Imputabilité - Divers - Contrat de travail - Responsabilité du travailleur - Limitation légale - Champ d'application

- Art. 18 L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

Behoudens wanneer de hoedanigheid van de dader een essentieel bestanddeel van het misdrijf is, wat niet het geval is voor de in het decreet van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijk openbaar wegen- en waterwegendomein bepaalde misdrijven, is eenieder die het strafbaar feit heeft gepleegd strafbaar en staat het aan de rechter om de dader van het misdrijf vast te stellen; moeten als daders van een misdrijf worden aangemerkt, ook al gaat het om een overtreding of een bij een bijzondere wet bepaald misdrijf, al degenen die door hun persoonlijk optreden rechtstreeks aan de uitvoering van het strafbaar feit hebben meegewerkt, op een zodanige wijze dat het misdrijf, zonder hun deelname daaraan, niet als dusdanig zou zijn gepleegd (1). (1) Cass. 6 november 1967, AC 1967, p. 339.

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Algemeen - Dader

Hoewel de rechter, op een beknopte maar nauwkeurige wijze, de redenen moet vermelden waarom hij weigert de vervolgte persoon de maatregel van opschorting toe te kennen waartoe laatstgenoemde of het openbaar ministerie voor hem verzoekt, is hij niet verplicht te oordelen dat een verzoek tot opschorting ook een subsidiair verzoek tot uitstel inhoudt, waarover hij zou moeten oordelen.

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER - Gewone opschorting - Verzoek tot opschorting van de uitspraak van de veroordeling - Subsidiair verzoek tot uitstel - Bevoegdheid van de rechter

Sauf lorsque la qualité de l'auteur est un élément essentiel de l'infraction, ce qui n'est pas le cas pour celles prévues par le décret du 19 mars 2009 relatif à la conservation du domaine public régional routier et des voies hydrauliques, toute personne qui a commis le fait infractionnel est punissable et il appartient au juge de déterminer l'agent de l'infraction; doivent être tenus pour auteurs d'une infraction, fût-elle une contravention ou une infraction prévue par une loi particulière, tous ceux qui, par leurs agissements personnels, ont directement coopéré à l'exécution du fait punissable, de manière telle que, sans la part prise par eux à cette exécution, l'infraction n'eût pas été commise telle qu'elle l'a été (1). (1) Cass. 6 novembre 1967, Pas. 1968, I, p. 316.

INFRACTION - Imputabilité - Généralités - Auteur

S'il doit indiquer, d'une manière qui peut être succincte mais qui doit être précise, les raisons pour lesquelles il refuse d'accorder à la personne poursuivie la mesure de suspension que celle-ci ou le ministère public sollicite devant lui, le juge n'est pas tenu de considérer qu'une demande de suspension implique une demande subsidiaire de sursis qu'il devrait examiner.

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE - Suspension simple - Demande de suspension du prononcé de la condamnation - Demande subsidiaire de sursis - Pouvoir du juge

De artikelen R.95 tot R.100 en R.106 tot R.108 van Boek I van het Milieuwetboek regelen de procedure van monsterneming, analyse en tegenanalyse enkel wanneer de ambtenaren die met de opsporing van milieumisdrijven zijn belast, daartoe overgaan bij wijze van onderzoeksmaatregel als bepaald in artikel D.146, 2° en 3°, van dat wetboek; die regels zijn niet van toepassing wanneer het misdrijf wordt vastgesteld op grond van door de exploitant krachtens artikel D.146, 1°, b, aan die ambtenaren overgelegde gegevens.

HINDERLIJKE INRICHTINGEN - Waals Gewest - Milieuwetboek - Exploitatievergunning - Procedure van autocontrole - Monsterneming - Monster van het door de exploitant geloosde industriële afvalwater - Toepasselijke procedure

MILIEURECHT - Waals Gewest - Milieuwetboek - Exploitatievergunning - Procedure van autocontrole - Monsterneming - Monster van het door de exploitant geloosde industriële afvalwater - Toepasselijke procedure

Les articles R.95 à R.100 et R.106 à R.108 du Livre Ier du Code de l'environnement ne règlent la procédure d'échantillonnage, d'analyse et de contre-analyse, qu'au cas où les agents chargés de la recherche des infractions en matière d'environnement y recourent au titre de mesure d'investigation prévue par l'article D.146, 2° et 3°, de ce code; ces règles ne s'appliquent pas lorsque l'infraction est constatée sur la base d'éléments produits par l'exploitant auxdits agents en vertu de l'article D.146, 1°, b.

ETABLISSEMENTS DANGEREUX ET INSALUBRES - Région wallonne - Code de l'environnement - Permis d'exploiter - Procédure d'autocontrôle - Echantillonnage - Prélèvement des eaux usées industrielles par l'exploitant - Procédure applicable

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Région wallonne - Code de l'environnement - Permis d'exploiter - Procédure d'autocontrôle - Echantillonnage - Prélèvement des eaux usées industrielles par l'exploitant - Procédure applicable

P.15.0847.N

17 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151117.1](#)

AC nr. ...

De procureur des Konings kan op gemotiveerde wijze zijn machtiging tot observatie ver- lengen en een dergelijke verlenging vereist dan ook in beginsel een nog van kracht zijnde machtiging tot observatie; evenwel valt onder het begrip verlengen ook de beschikking waarbij de procureur des Konings de dag volgend op het verstrijken van een oorspronkelijk gemachtigde periode tot observatie beslist te verlengen, welke dan de dag van de verlenging om 00.00 u uitwerking heeft (1). (1) Cass. 7 juni 2011, AR P.11.0494.N, AC 2011, nr. 385.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie - Machtiging tot observatie - Verlenging

Le procureur du Roi peut, de manière motivée, prolonger son autorisation d'observation et pareille prolongation requiert dès lors en principe une autorisation d'observation encore en vigueur; relève toutefois également de la notion de prolongation l'ordonnance par laquelle le procureur du Roi décide de prolonger le jour suivant l'expiration d'une période d'observation initialement autorisée, qui sortit alors son effet le jour de la prolongation à 00 h 00 (1). (1) Cass. 7 juin 2011, RG P.11.0494.N, Pas. 2011, n° 385.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Méthode particulières de recherche - Observation - Autorisation d'observation - Prolongation

P.15.0850.N

8 juli 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150708.3](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, zoals gewijzigd bij wet van 14 februari 2014, kan de eiser in cassatie zijn middelen slechts aanvoeren in een memorie die ondertekend is door een advocaat en de Wet Strafvordering bevat geen bepaling die hiervan afwijkt; een grievenchrift door eiser zelf geschreven en niet ondertekend door een advocaat is niet ontvankelijk.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Artikel 429 Wetboek van Strafvordering - Wet Strafvordering - Geen afwijkende bepaling - Grievenschrift ondertekend door de eiser zelf en niet door advocaat - Ontvankelijkheid

STRAFUITVOERING - Cassatieberoep - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Artikel 429 Wetboek van Strafvordering - Wet Strafvordering - Geen afwijkende bepaling - Grievenschrift ondertekend door de eiser zelf en niet door advocaat - Ontvankelijkheid

En vertu de l'article 429, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, tel que modifié par la loi du 14 février 2014, le demandeur en cassation ne peut indiquer ses moyens que dans un mémoire signé par un avocat et la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées ne contient pas de disposition y dérogeant; un grief écrit par le demandeur même et non signé par un avocat est irrecevable.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Code d'instruction criminelle, article 429 - L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté - Pas de disposition dérogatoire - Grief signé par le demandeur même et non par un avocat - Recevabilité

APPLICATION DES PEINES - Pourvoi en cassation - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Code d'instruction criminelle, article 429 - L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté - Pas de disposition dérogatoire - Grief signé par le demandeur même et non par un avocat - Recevabilité

P.15.0861.F

8 juli 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150708.1](#)

AC nr. ...

Artikel 37 Wet Strafvordering bepaalt dat de strafuitvoeringsrechter de behandeling van de zaak slechts éénmaal kan uitstellen tot een latere zitting, zonder dat deze meer dan twee maanden later mag plaatsvinden; de termijn van dat artikel is een ordetermijn en is niet op straffe van nietigheid voorgeschreven (1). (1) Zie Cass. 4 december 2012, AR P.12.1797.N, AC 2012, nr. 664.

STRAFUITVOERING - Toekenningsprocedure - Behandeling van de zaak op de rechtszitting - Uitsstel - Nieuwe rechtszitting meer dan twee maanden na het uitsstel - Toekenning van de strafuitvoeringsmodaliteiten

L'article 37 de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées dispose que le juge de l'application des peines peut remettre une seule fois l'examen de l'affaire à une audience ultérieure, sans que celle-ci puisse avoir lieu plus de deux mois après la remise; le délai prévu par cet article est un délai d'ordre, qui n'est pas prévu à peine de nullité (1). (1) Voir Cass. 4 décembre 2012 RG P 12.1797.N, Pas. 2012, n° 664.

APPLICATION DES PEINES - Procédure d'octroi - Examen de l'affaire à l'audience - Remise - Nouvelle audience plus de deux mois après la remise - Octroi des modalités d'exécution de la peine

P.15.0869.F

16 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150916.3](#)

AC nr. ...

Aangezien de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf afhankelijk blijft van de toestemming van betrokkene, levert het enkele feit van een dergelijke straf te hebben uitgesproken, geen schending op van artikel 37, § 2, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel (1). (1) Cass. 24 maart 2009, AR P.08.1881.N, AC 2009, nr. 214.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Aanhoudingsbevel uitgevaardigd door de Belgische rechterlijke overheid - Overlevering - Specialiteitsbeginsel - Vervolgning en berechting voor een ander feit dan dat welke de reden tot overlevering was - Strafrechtspleging geeft aanleiding tot de toepassing van een maatregel die de individuele vrijheid beperkt - Toepassing

- Art. 37, § 2, 3° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

Dès lors que l'exécution d'une peine privative de liberté demeure subordonnée au consentement de la personne qui en est l'objet, le seul fait d'avoir prononcé une telle peine ne viole pas l'article 37, § 2, 3° de la loi du 19 décembre 2003 (1). (1) Cass. 24 mars 2009, RG P.08.1881.N, Pas. 2009, n° 214.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Mandat d'arrêt délivré par l'autorité judiciaire belge - Remise - Règle de la spécialité - Poursuite et jugement pour un fait autre que celui motivant la remise - Procédure pénale donnant lieu à l'application d'une mesure restreignant la liberté individuelle - Application

- Art. 37, § 2, 3° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

P.15.0880.N

17 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151117.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal m.o. Winants.

BEROEPSGEHEIM - Advocaat - Gesprekken tussen advocaat en cliënt - Opname van die gesprekken zonder medeweten van de advocaat - Gebruik in rechte

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Privé-communicaties - Opnemen van privé-communicaties waaraan men zelf deelneemt zonder medeweten van de andere deelnemers - Gebruik van de opname in het kader van de verdediging in rechte

COMMUNICATIE TELECOMMUNICATIE - Privé-communicaties - Opnemen van privé-communicaties waaraan men zelf deelneemt zonder medeweten van de andere deelnemers - Gebruik van zulke opname buiten het gebruik voor zichzelf en buiten het geval bedoeld in artikel 314bis Strafwetboek - Gevolg - Beoordeling door de rechter - In aanmerking te nemen criteria

COMMUNICATIE TELECOMMUNICATIE - Privé-communicaties - Opnemen van privé-communicaties waaraan men zelf deelneemt zonder medeweten van de andere deelnemers - Bestaanbaarheid met artikel 314bis Strafwetboek

COMMUNICATIE TELECOMMUNICATIE - Privé-communicaties - Opnemen van privé-communicaties waaraan men zelf deelneemt zonder medeweten van de andere deelnemers - Gebruik van de opname in het kader van de verdediging in rechte - Artikel 314bis, § 2, tweede lid Strafwetboek - Moreel bestanddeel

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Bescherming van de persoonlijke levenssfeer - Privé-communicaties - Opnemen van privé-communicaties waaraan men zelf deelneemt zonder medeweten van de andere deelnemers - Bestaanbaarheid met het Verdrag

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général délégué Winants.

SECRET PROFESSIONNEL - Avocat - Conversations entre avocat et client - Enregistrement de ces conversations à l'insu de l'avocat - Utilisation en justice

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Communications privées - Enregistrement de communication privées auxquelles l'on prend part soi-même à l'insu des autres participants - Utilisation de l'enregistrement dans le cadre de la défense en justice

COMMUNICATION TELECOMMUNICATION - Communications privées - Enregistrement de communication privées auxquelles l'on prend part soi-même à l'insu des autres participants - Utilisation d'un tel enregistrement hors l'utilisation pour soi-même et hors le cas visé à l'article 314bis du Code pénal - Conséquence - Appréciation par le juge - Critères à prendre en considération

COMMUNICATION TELECOMMUNICATION - Communications privées - Enregistrement de communication privées auxquelles l'on prend part soi-même à l'insu des autres participants - Compatibilité avec l'article 314bis du Code pénal

COMMUNICATION TELECOMMUNICATION - Communications privées - Enregistrement de communication privées auxquelles l'on prend part soi-même à l'insu des autres participants - Utilisation de l'enregistrement dans le cadre de la défense en justice - Article 314bis, § 2, alinéa 2, du Code pénal - Élément moral

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 8 - Protection de la vie privée - Communications privées - Enregistrement de communication privées auxquelles l'on prend part soi-même à l'insu des autres participants - Compatibilité avec la Convention

P. 695/843

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Bescherming van de persoonlijke levenssfeer - Privé-communicaties - Opnemen van privé-communicaties waaraan men zelf deelneemt zonder medeweten van de andere deelnemers - Gebruik van zulke opname buiten het gebruik voor zichzelf en buiten het geval bedoeld in artikel 314bis Strafwetboek - Gevolg - Beoordeling door de rechter - In aanmerking te nemen criteria

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 8 - Protection de la vie privée - Communications privées - Enregistrement de communication privées auxquelles l'on prend part soi-même à l'insu des autres participants - Utilisation d'un tel enregistrement hors l'utilisation pour soi-même et hors le cas visé à l'article 314bis du Code pénal - Conséquence - Appréciation par le juge - Critères à prendre en considération

Elk gebruik van een zonder medeweten van de andere deelnemers gemaakte opname, buiten het geval van het louter gebruik voor zichzelf en anders dan het gebruik bedoeld in artikel 314bis, § 2, tweede lid, Strafwetboek, kan een inbreuk zijn op artikel 8 EVRM; bij de beoordeling of het gebruik een inbreuk oplevert op artikel 8 EVRM betreft de rechter onder meer het criterium van de redelijke privacyverwachting van de deelnemers aan het gesprek of het doel dat met het gebruik van de opname wordt beoogd en daarbij kunnen onder meer de inhoud van het gesprek, de omstandigheden waaronder het gesprek plaatsvond, de hoedanigheid van de deelnemers aan het gesprek en de hoedanigheid van de bestemming van de opname een rol spelen (1). (1) Zie concl. OM

Toute utilisation d'un enregistrement effectué à l'insu des autres participants, hors de le cas de la simple utilisation pour soi-même et à la différence de l'utilisation visées à l'article 314bis, § 2, alinéa 2, du Code pénal, peut constituer une infraction à l'article 8 CEDH; lorsqu'il apprécie si l'utilisation constitue une infraction à l'article 8 CEDH, le juge recourt notamment au critère de l'attente raisonnable en matière de respect de la vie privée des participants à la conversation ou de l'objectif poursuivi par l'utilisation de l'enregistrement et, à cet égard, la teneur de la conversation, les circonstances dans lesquelles cette conversation a eu lieu, la qualité des participants à la conversation et la qualité du destinataire de l'enregistrement peuvent notamment jouer un rôle (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

COMMUNICATIE TELECOMMUNICATIE - Privé-communicaties - Opnemen van privé-communicaties waaraan men zelf deelneemt zonder medeweten van de andere deelnemers - Gebruik van zulke opname buiten het gebruik voor zichzelf en buiten het geval bedoeld in artikel 314bis Strafwetboek - Gevolg - Beoordeling door de rechter - In aanmerking te nemen criteria

COMMUNICATION TELECOMMUNICATION - Communications privées - Enregistrement de communication privées auxquelles l'on prend part soi-même à l'insu des autres participants - Utilisation d'un tel enregistrement hors l'utilisation pour soi-même et hors le cas visé à l'article 314bis du Code pénal - Conséquence - Appréciation par le juge - Critères à prendre en considération

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Bescherming van de persoonlijke levenssfeer - Privé-communicaties - Opnemen van privé-communicaties waaraan men zelf deelneemt zonder medeweten van de andere deelnemers - Gebruik van zulke opname buiten het gebruik voor zichzelf en buiten het geval bedoeld in artikel 314bis Strafwetboek - Gevolg - Beoordeling door de rechter - In aanmerking te nemen criteria

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 8 - Protection de la vie privée - Communications privées - Enregistrement de communication privées auxquelles l'on prend part soi-même à l'insu des autres participants - Utilisation d'un tel enregistrement hors l'utilisation pour soi-même et hors le cas visé à l'article 314bis du Code pénal - Conséquence - Appréciation par le juge - Critères à prendre en considération

Het door artikel 458 Strafwetboek strafrechtelijk gesanctioneerde beroepsgeheim verbiedt een cliënt niet een gesprek dat plaatsvindt in het kantoor van zijn raadsman tussen hemzelf, zijn raadsman en een derde op te nemen en die opname te gebruiken indien dit noodzakelijk blijkt te zijn voor zijn verdediging in een strafrechtelijke procedure tegen onder meer die raadsman (1). (1) Zie concl. OM

BEROEPSGEHEIM - Advocaat - Gesprekken tussen advocaat en cliënt - Opname van die gesprekken zonder medeweten van de advocaat - Gebruik in rechte

Hij die met het oog op de bewijsvoering in een geschil waarbij de deelnemers aan een gesprek betrokken zijn, gebruik maakt van een door hem gemaakte opname van dat gesprek waaraan hij heeft deelgenomen, handelt niet met het door artikel 314bis, § 2, tweede lid, Strafwetboek bedoelde bedrieglijk opzet of oogmerk om te schaden (1). (1) Zie concl. OM.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Privé-communicaties - Opnemen van privé-communicaties waaraan men zelf deelneemt zonder medeweten van de andere deelnemers - Gebruik van de opname in het kader van de verdediging in rechte

COMMUNICATIE TELECOMMUNICATIE - Privé-communicaties - Opnemen van privé-communicaties waaraan men zelf deelneemt zonder medeweten van de andere deelnemers - Gebruik van de opname in het kader van de verdediging in rechte - Artikel 314bis, § 2, tweede lid Strafwetboek - Moreel bestanddeel

Noch artikel 8.1 EVRM noch artikel 314bis Strafwetboek beletten het louter opnemen van een gesprek door een deelnemer aan dit gesprek zonder medeweten van de andere deelnemers (1). (1) Zie concl. OM.

COMMUNICATIE TELECOMMUNICATIE - Privé-communicaties - Opnemen van privé-communicaties waaraan men zelf deelneemt zonder medeweten van de andere deelnemers - Bestaanbaarheid met artikel 314bis Strafwetboek

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Bescherming van de persoonlijke levenssfeer - Privé-communicaties - Opnemen van privé-communicaties waaraan men zelf deelneemt zonder medeweten van de andere deelnemers - Bestaanbaarheid met het Verdrag

Le secret professionnel pénalement sanctionné par l'article 458 du Code pénal n'interdit pas à un client d'enregistrer une conversation ayant lieu dans le cabinet de son conseil entre lui-même, son conseil et un tiers et d'utiliser cet enregistrement si cela s'avère nécessaire à sa défense dans une procédure pénale engagée notamment contre ce conseil (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

SECRET PROFESSIONNEL - Avocat - Conversations entre avocat et client - Enregistrement de ces conversations à l'insu de l'avocat - Utilisation en justice

Celui qui, en vue de l'administration de la preuve dans un litige impliquant les participants à une conversation, fait usage d'un enregistrement effectué par lui de cette conversation à laquelle il a pris part, n'agit pas avec l'intention frauduleuse ou le dessein de nuire visés par l'article 314bis, § 2, alinéa 2, du Code pénal (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Communications privées - Enregistrement de communication privées auxquelles l'on prend part soi-même à l'insu des autres participants - Utilisation de l'enregistrement dans le cadre de la défense en justice

COMMUNICATION TELECOMMUNICATION - Communications privées - Enregistrement de communication privées auxquelles l'on prend part soi-même à l'insu des autres participants - Utilisation de l'enregistrement dans le cadre de la défense en justice - Article 314bis, § 2, alinéa 2, du Code pénal - Élément moral

Ni l'article 8.1 CEDH ni l'article 314bis du Code pénal n'interdisent le simple enregistrement d'une conversation par un participant à cette conversation à l'insu des autres participants (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

COMMUNICATION TELECOMMUNICATION - Communications privées - Enregistrement de communication privées auxquelles l'on prend part soi-même à l'insu des autres participants - Compatibilité avec l'article 314bis du Code pénal

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 8 - Protection de la vie privée - Communications privées - Enregistrement de communication privées auxquelles l'on prend part soi-même à l'insu des autres participants - Compatibilité avec la Convention

P.15.0881.N29 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150929.5](#)

AC nr. ...

De enkele omstandigheid dat een verzoek tot wraking moet worden ingediend van zodra de grond tot wraking gekend is en onmiddellijk na de rechtszitting waarop die grond zich heeft gerealiseerd, belet een partij geenszins het wrakingsverzoek voor de door de wet ingestelde rechtsmacht te brengen; aldus wordt het recht van toegang tot de rechter geenszins beperkt.

WRAKING - Strafzaken - Tijdstip van verzoek tot wraking - Recht van toegang tot de rechter

La seule circonstance que la récusation doit être soulevée aussitôt que la cause qui la fonde est connue et immédiatement après l'audience au cours de laquelle cette cause est survenue n'empêche nullement une partie de proposer la récusation devant la juridiction désignée par la loi; ainsi, le droit d'accès à la justice n'est en aucun cas restreint.

RECUSATION - Matière répressive - Moment pour proposer la récusation - Droit d'accès à la justice

Hoewel artikel 833 Gerechtelijk Wetboek geen uitdrukkelijke termijn oplegt waarbinnen de wraking moet worden voorgedragen die steunt op een grond die zich heeft voorgedaan na de opening van de rechtszitting, blijkt zowel uit de letter en de geest van die bepaling, als uit de welomschreven termijnen voor de wrakingsprocedure en uit de schorsing van alle vonnissen en handelingen die zij met zich meebrengt, dat een dergelijke wraking moet worden voorgedragen zodra de grond van de wraking gekend is door de partij die zich erop beroept; hieruit volgt dat wanneer de grond tot wraking zich voordoet ter rechtszitting, het verzoek tot wraking onmiddellijk na de rechtszitting moet worden ingediend (1). (1) Cass. 21 april 2011, AR C.11.0002.F, AC 2011, nr. 276 met concl. van adv.-generaal Werquin in Pas. 2011.

WRAKING - Strafzaken - Wrakingsgrond na opening van de rechtszitting - Tijdstip van indienen van verzoek tot wraking

Si l'article 833 du Code judiciaire ne prescrit pas de délai exprès dans lequel doit être proposée la récusation fondée sur une cause survenue une fois l'audience ouverte, il ressort tant des termes et de l'économie de cette disposition que des délais précis qui régissent la procédure en récusation et de la suspension qu'elle entraîne de tous jugements et opérations, que pareille récusation doit être proposée aussitôt que la cause qui la fonde est connue de la partie qui s'en prévaut; il en ressort que, lorsque la cause de récusation survient à l'audience, la récusation doit être soulevée immédiatement après l'audience (1). (1) Cass. 21 avril 2011, RG C.11.0002.F, Pas. 2011, n° 276, avec concl. de M. Werquin, avocat général.

RECUSATION - Matière répressive - Cause de récusation survenue après l'ouverture de l'audience - Moment pour proposer la récusation

P.15.0882.N

30 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150630.6](#)

AC nr. ...

Artikel 11.1 EVRM, artikel 22.1 IVBPR, artikel 8.1.a, eerste zin, IVESCR en artikel 27 Grondwet waarborgen het recht van vergadering, vereniging of vakvereniging en beperking van de uitoefening van die rechten is overeenkomstig artikel 11.2 EVRM, artikel 22.2 IVBPR, artikel 8.1.a, tweede zin, IVESCR toegelaten, indien deze door de wet is voorgeschreven en in een democratische maatschappij noodzakelijk is onder andere voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen; de bepalingen van artikel 35, §§ 1, 2, 3 en 5 Voorlopige Hechteniswet zijn de nauwkeurige, toegankelijke en voorzienbare wettelijke bepalingen die inmenging in de uitoefening van het recht op vergadering, vereniging of vakvereniging toestaan, en die in een democratische maatschappij noodzakelijk zijn onder meer om de rechten en vrijheden van anderen te beschermen.

GRONDWET - Art. 27 - Recht van vereniging - Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Beperking van het recht op vereniging - Wettigheid

- Artt. 11.1 en 11.2 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 22.1 en 22.2 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 19 dec. 1966

- Art. 8.1.a Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten

- Artt. 35, §§ 1, 2, 3 en 5 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 11 - Artikel 11.1 - Vrijheid van vergadering en vereniging - Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Beperking van het recht op vergadering, vereniging of vakvereniging - Wettigheid

- Artt. 11.1 en 11.2 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Les articles 11, § 1er de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, 22, § 1er du Pacte international relatif aux droits civils et politiques, 8, § 1er, a, première phrase, du Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels et 27 de la Constitution garantissent la liberté de réunion, d'association et le droit de s'affilier à un syndicat et, conformément aux articles 11, § 2 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, 22, § 2 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques et 8, § 1er, a, alinéa 2, du Pacte international aux droits économiques, sociaux et culturels, la restriction dans l'exercice de ces droits est admise si celle-ci est prévue par la loi et est nécessaire, dans une société démocratique, notamment à la protection des droits et libertés d'autrui; les dispositions de l'article 35, § 1er, 2, 3 et 5 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive sont des dispositions légales précises, accessibles et prévisibles qui autorisent l'ingérence dans l'exercice de la liberté de réunion, d'association et du droit de s'affilier à un syndicat et qui sont nécessaires, dans une société démocratique, notamment à la protection des droits et libertés d'autrui.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 27 - Droit d'association - Détention préventive - Libération sous conditions - Restriction de la liberté d'association - Légalité

- Art. 11, § 1er, et 11, § 2 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 22, § 1er et 22, § 2 Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966

- Art. 8, § 1er, a Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels

- Art. 35, § 1er, 2, 3 et 5 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 11 - Article 11.1 - Liberté de réunion et d'association - Détention préventive - Libération sous conditions - Restriction de la liberté de réunion, d'association ou du droit de s'affilier à un syndicat - Légalité

- Art. 11, § 1er, et 11, § 2 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Artt. 22.1 en 22.2 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 19 dec. 1966

- Art. 8.1.a Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten

- Art. 27 Grondwet 1994

- Artt. 35, §§ 1, 2, 3 en 5 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

RECHTEN VAN DE MENS - International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 22 - Artikel 22.1 - Vrijheid van vereniging of vakvereniging - Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Beperking van het recht op vereniging of vakvereniging - Wettigheid

- Artt. 11.1 en 11.2 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 22.1 en 22.2 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 19 dec. 1966

- Art. 8.1.a Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten

- Art. 27 Grondwet 1994

- Artt. 35, §§ 1, 2, 3 en 5 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

RECHTEN VAN DE MENS - Internationaal verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Beperking van het recht op vakvereniging - Wettigheid - Artikel 8 - Artikel 8.1.a - Recht op vakvereniging - Voorlopige hechtenis

- Artt. 11.1 en 11.2 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 22.1 en 22.2 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 19 dec. 1966

- Art. 8.1.a Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten

- Art. 27 Grondwet 1994

- Artt. 35, §§ 1, 2, 3 en 5 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Art. 22, § 1er et 22, § 2 Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966

- Art. 8, § 1er, a Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels

- Art. 27 Constitution 1994

- Art. 35, § 1er, 2, 3 et 5 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits civils et politiques - Article 22 - Article 22, § 1er - Liberté d'association ou de s'affilier à un syndicat - Détention préventive - Libération sous conditions - Restriction de la liberté d'association ou du droit de s'affilier à un syndicat - Légalité

- Art. 11, § 1er, et 11, § 2 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 22, § 1er et 22, § 2 Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966

- Art. 8, § 1er, a Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels

- Art. 27 Constitution 1994

- Art. 35, § 1er, 2, 3 et 5 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DROITS DE L'HOMME - Pacte international relatif aux droits économiques sociaux et culturels - Libération sous conditions - Restriction du droit de s'affilier à un syndicat - Légalité - Article 8 - Article 8, § 1er, a - Droit de s'affilier à un syndicat - Détention préventive

- Art. 11, § 1er, et 11, § 2 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 22, § 1er et 22, § 2 Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels, fait à New York le 19 décembre 1966

- Art. 8, § 1er, a Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels

- Art. 27 Constitution 1994

- Art. 35, § 1er, 2, 3 et 5 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

De bepalingen van artikel 35, §§ 1, 2, 3 en 5 van de Voorlopige Hechteniswet zijn de nauwkeurige, toegankelijke en voorzienbare wettelijke bepalingen die inmenging in de uitoefening van het recht op privacy, zoals bepaald in artikel 8 EVRM, toestaan en die in een democratische maatschappij noodzakelijk zijn in het belang van de voorkoming van strafbare feiten en de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Recht op privé, familie en gezinsleven - Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Inmenging in het recht op privacy - Wettigheid

- Artt. 35, §§ 1, 2, 3 en 5 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 8 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

VOORLOPIGE HECHTENIS - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Artikel 8, E.V.R.M. - Recht op privé, familie en gezinsleven - Inmenging in het recht op privacy - Wettigheid

- Artt. 35, §§ 1, 2, 3 en 5 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 8 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

De rechter oordeelt onaantastbaar in feite welke voorwaarden noodzakelijk zijn, gelet op de redenen vermeld in artikel 16, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet; bij het bepalen van voorwaarden voor de invrijheidstelling is hij echter niet alleen gehouden de voorschriften van de Voorlopige Hechteniswet na te leven, maar kan hij daarbij ook geen voorwaarden opleggen die in strijd zijn met supranationale verdragsbepalingen die rechtstreekse werking hebben in de interne rechtsorde, of die strijdig zijn met de Grondwet, de nationale wetten of de algemene rechtsbeginselen, zonder motivering van de absolute noodzaak ervan (1). (1) Cass. 18 maart 2003, AR P.03.0352.N, AC 2003, nr. 178.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Oordeel over de op te leggen voorwaarden - Onaantastbare beoordeling door de rechter - Grenzen

Les dispositions de l'article 35, § 1er, 2, 3 et 5, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive sont des dispositions légales précises, accessibles et prévisibles qui consentent à l'ingérence dans l'exercice du droit à la vie privée, tel que prévu à l'article 8 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, et qui, dans une société démocratique, sont nécessaires à la prévention des infractions pénales et à la protection des droits et libertés d'autrui.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 8 - Droit au respect de la vie privée et familiale - Détention préventive - Libération sous conditions - Ingérence dans le droit à la vie privée - Légalité

- Art. 35, § 1er, 2, 3 et 5 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive
- Art. 8 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DETENTION PREVENTIVE - (Mise en) liberté sous conditions - Conv. D.H., article 8 - Droit au respect de la vie privée et familiale - Ingérence dans le droit à la vie privée - Légalité

- Art. 35, § 1er, 2, 3 et 5 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive
- Art. 8 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

Le juge apprécie souverainement en fait quelles conditions sont nécessaires, eu égard aux motifs énoncés à l'article 16, § 1er, alinéa 4, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive; cependant, pour déterminer les conditions de la libération, il est non seulement tenu d'observer les prescriptions de ladite loi du 20 juillet 1990, mais, en outre, il ne peut infliger de conditions contraires aux dispositions conventionnelles supranationales qui ont un effet direct dans l'ordre juridique interne ou qui sont contraires à la Constitution, aux lois nationales ou aux principes généraux du droit, sans en motiver l'absolue nécessité (1). (1) Cass. 18 mars 2003, RG P.03.0352.N, Pas. 2003, n° 178.

DETENTION PREVENTIVE - (Mise en) liberté sous conditions - Décision sur les conditions à imposer - Appréciation souveraine par le juge - Limites

- Artt. 16, § 1, vierde lid, en 35, §§ 1, 2, 3 en 5 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Art. 16, § 1er, al. 4, et 35, § 1er, 2, 3 et 5 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

Uit de bepaling van artikel 35, § 2, Voorlopige Hechteniswet volgt niet dat elke voorwaarde die aan de verdachte of beklaagde wordt opgelegd afzonderlijk dient te worden gemotiveerd.

Il ne résulte pas de la disposition de l'article 35, § 2, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive que chaque condition imposée à l'inculpé ou au prévenu doit être spécifiquement motivée.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Motivering van de beslissing

DETENTION PREVENTIVE - (Mise en) liberté sous conditions - Motivation de la décision

- Art. 35, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Art. 35, § 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

P.15.0890.N

24 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151124.6](#)

AC nr. ...

Krachtens de artikelen 42, 1°, 43, eerste lid, en 505, zesde lid, Strafwetboek is de verbeurdverklaring van de zaken die het voorwerp uitmaken van het witwasmisdrijf, bedoeld in onder meer artikel 505, eerste lid, 3°, van dat wetboek, verplicht ten aanzien van alle daders, mededaders of medeplichtigen van dat misdrijf, ook al heeft de veroordeelde die zaken niet in eigendom, zonder dat die straf de rechten mag schaden die derden op voor verbeurdverklaring vatbare goederen kunnen doen gelden; kunnen die zaken niet in het vermogen van de veroordeelde worden aangetroffen, dan gaat de rechter over tot een raming van de geldwaarde ervan en heeft de verbeurdverklaring betrekking op een daarmee overeenstemmend geldbedrag; alleen in dat laatste geval kan de rechter het verbeurd te verklaren bedrag verminderen en dit enkel om de veroordeelde geen onredelijk zware straf op te leggen.

En vertu des articles 42, 1°, 43, alinéa 1er, et 505, alinéa 6, du Code pénal, les choses formant l'objet du blanchiment, visées notamment à l'article 505, alinéa 1er, 3°, dudit code, seront confisquées dans le chef de chacun des auteurs, coauteurs ou complices de cette infraction, même si la propriété n'en appartient pas au condamné, sans que cette peine puisse porter préjudice aux droits des tiers sur des biens susceptibles de faire l'objet de la confiscation; si ces choses ne peuvent être trouvées dans le patrimoine du condamné, le juge procèdera à leur évaluation monétaire et la confiscation portera sur une somme d'argent qui lui sera équivalente; ce n'est que dans ce dernier cas que le juge pourra réduire la somme à confisquer et cela en vue de ne pas soumettre le condamné à une peine déraisonnablement lourde.

HELING - Witwasmisdrijf - Zaken die het voorwerp uitmaken van het witwasmisdrijf - Verplichte verbeurdverklaring

RECEL - Blanchiment - Choses qui constituent l'objet du blanchiment - Confiscation obligatoire

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Witwasmisdrijf - Zaken die het voorwerp uitmaken van het witwasmisdrijf - Verplichte verbeurdverklaring

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Blanchiment - Choses qui constituent l'objet du blanchiment - Confiscation obligatoire

P.15.0903.N

1 juli 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150701.5](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 16, § 2, Voorlopige hechteniswet, moet de verdachte in beginsel in vrijheid worden gesteld indien het verhoor bedoeld in het eerste lid van die paragraaf zonder bijstand van een advocaat wordt afgenomen en zonder dat de verdachte daarvan afstand heeft gedaan (1). (1) Cass. 18 juni 2013, AR P.13.1022.N, AC 2013, nr. 379, RW, 2013-2014, 861 en noot B. DE SMET, 'Recht op bijstand van een advocaat voor de onderzoeksrechter tijdens een verhoor voorafgaand aan het bevel tot aanhouding'.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Voorafgaand verhoor - Verhoor zonder bijstand van een advocaat - Geen afstand van het recht op bijstand
- Art. 16, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Wanneer niet blijkt dat, conform artikel 16, § 2, lid 4, Voorlopige Hechteniswet de onderzoeksrechter tijdig de advocaat heeft verwittigd van de plaats en het uur van de ondervraging die hij kan bijwonen en het arrest ook niet vaststelt dat er dringende redenen zouden hebben bestaan die als overmacht kunnen beschouwd worden en die de onderzoeksrechter zouden hebben toegelaten de verdachte te verhoren zonder advocaat, is de beslissing dat de in verdenkinggestelde niet in vrijheid diende te worden gesteld niet naar recht verantwoord.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Voorafgaand verhoor - Verhoor zonder bijstand van een advocaat - Geen afstand van het recht op bijstand - Geen overmacht - Eerste verschijning - Kamer van inbeschuldigingstelling - Handhaving van de hechtenis - Wettigheid
- Art. 16, § 2, vierde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

En vertu de l'article 16, § 2, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, l'inculpé doit en principe être mis en liberté si l'interrogatoire visé à l'alinéa 1er de ce paragraphe est effectué sans l'assistance d'un avocat et sans que l'inculpé ait renoncé à ce droit (1). (1) Cass. 18 juin 2013, RG P.13.1022.N, Pas 2013, n° 379, RW, 2013-2014, 861 et note B. DE SMET, 'Recht op bijstand van een advocaat voor de onderzoeksrechter tijdens een verhoor voorafgaand aan het bevel tot aanhouding'.

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Audition préalable - Audition sans l'assistance d'un avocat - Pas de renonciation au droit à l'assistance
- Art. 16, § 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

Lorsqu'il ne ressort pas que, conformément à l'article 16, § 2, alinéa 4, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, le juge d'instruction a informé l'avocat à temps des lieu et heure de l'interrogatoire auquel il peut assister et que l'arrêt ne constate pas davantage qu'il y aurait eu des raisons urgentes qui peuvent être considérées comme force majeure et qui auraient permis au juge d'instruction d'entendre l'inculpé sans avocat, la décision suivant laquelle l'inculpé ne devait pas être mis en liberté n'est pas légalement justifiée.

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Audition préalable - Audition sans l'assistance d'un avocat - Pas de renonciation au droit à l'assistance - Pas de force majeure - Première comparution - Chambre des mises en accusation - Maintien de la détention - Légalité
- Art. 16, § 2, al. 4 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

Artikel 16, § 2, vierde lid, Wet Voorlopige Hechtenis, dat de onderzoeksrechter oplegt om de advocaat tijdig te verwittigen van de plaats en het uur van de ondervraging, strekt ertoe het recht van verdediging te waarborgen, vermits het bepaalt dat wanneer de advocaat laattijdig ter plaatse komt, de ondervraging op het voorziene uur kan aanvangen maar dat de advocaat zijn cliënt dan in de loop van het verhoor kan bijstaan; wanneer de voorwaarden betreffende de verplichte tussenkomst van de advocaat niet zijn nageleefd, wordt de inverdenkinggestelde in vrijheid gesteld, zodat het arrest, dat niet vermeldt dat de inverdenkinggestelde afstand zou hebben gedaan van zijn recht op bijstand van zijn advocaat en dat vaststelt dat de advocaat, die de opdracht heeft aanvaard, zich op het afgesproken uur heeft aangemeld, hoewel het verhoor reeds voorbij was, bijgevolg zijn beslissing dat het bevel tot aanhouding regelmatig is niet naar recht verantwoord (1). (1) Cass. 18 juni 2013, AR P.13.1022.N, AC 2013, nr. 379.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Verhoor zonder bijstand van een advocaat - Geen afstand van het recht op bijstand - Uitvaardiging van een bevel tot aanhouding - Eerste verschijning voor de raadkamer - Invrijheidstelling - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Handhaving - Wettigheid

- Art. 16, § 2, vierde en vijfde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Voorafgaand verhoor - Advocaat tijdig verwittigd van de plaats en het uur van de ondervraging - Advocaat heeft de opdracht aanvaard en meldt zich aan op het afgesproken uur - Verhoor zonder bijstand van een advocaat - Geen afstand van het recht op bijstand

- Art. 16, § 2, vierde en vijfde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

L'article 16, § 2, alinéa 4 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive qui impose au juge d'instruction d'informer l'avocat, à temps, des lieu et heure de l'interrogatoire, tend à garantir les droits de la défense, en précisant qu'en cas d'arrivée tardive de l'avocat, l'interrogatoire peut commencer à l'heure prévue, mais que l'avocat peut alors assister son client en cours d'audition; à défaut de respect des conditions relatives à l'intervention obligatoire de l'avocat, l'inculpé est mis en liberté et dès lors, l'arrêt qui ne relève pas que l'inculpé aurait renoncé au droit d'être assisté de son avocat et qui constate que l'avocat, ayant accepté la mission, s'est présenté à l'heure convenue, alors que l'audition avait déjà eu lieu, ne justifie pas légalement sa décision que le mandat d'arrêt est régulier (1). (1) Cass. 18 juin 2013, RG P.13.1022.N, Pas. 2013, n° 379.

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Audition sans l'assistance d'un avocat - Pas de renonciation au droit à l'assistance - Délivrance d'un mandat d'arrêt - Première comparution en chambre du conseil - Remise en liberté - Appel - Chambre des mises en accusation - Maintien - Légalité

- Art. 16, § 2, al. 4 et 5 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Audition préalable - Avocat informé à temps du lieu et de l'heure de l'interrogatoire - Avocat ayant accepté la mission et se présentant à l'heure convenue - Audition sans l'assistance d'un avocat - Pas de renonciation au droit à l'assistance

- Art. 16, § 2, al. 4 et 5 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

Het vorderen van een gerechtelijk onderzoek door de procureur des Konings vereist niet het bestaan van voldoende aanwijzingen van schuld en geen enkele wetsbepaling verbiedt de procureur des Konings een gerechtelijk onderzoek te vorderen op basis van inlichtingen die hem werden toegestuurd door een buitenlandse ambtgenoot.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regelmatigheid van de procedure - Vordering van een gerechtelijk onderzoek door de PK op basis van inlichtingen toegestuurd door een buitenlandse ambtgenoot - Toelaatbaarheid

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Algemeen - Vordering van een gerechtelijk onderzoek door de procureur des Konings - Aanwijzingen van schuld - Vereiste

OPENBAAR MINISTERIE - Gerechtelijk onderzoek - Vordering van een gerechtelijk onderzoek door de procureur des Konings - Aanwijzingen van schuld - Vereiste

OPENBAAR MINISTERIE - Gerechtelijk onderzoek - Vordering van een gerechtelijk onderzoek door de PK op basis van inlichtingen toegestuurd door een buitenlandse ambtgenoot - Toelaatbaarheid

La requête du procureur du Roi visant l'ouverture d'une instruction judiciaire ne requiert pas l'existence d'indices suffisants de culpabilité et aucune disposition légale n'empêche le procureur du Roi de requérir une instruction judiciaire sur la base des renseignements qui lui ont été transmis par un collègue étranger.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Régularité de la procédure - Requête du PR visant l'ouverture d'une instruction judiciaire fondée sur des renseignements transmis par un collègue étranger - Admissibilité

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Généralités - Requête du procureur du Roi visant l'ouverture d'une instruction judiciaire - Indices de culpabilité - Condition

MINISTERE PUBLIC - Instruction judiciaire - Requête du procureur du Roi visant l'ouverture d'une instruction judiciaire - Indices de culpabilité - Condition

MINISTERE PUBLIC - Instruction judiciaire - Requête du PR visant l'ouverture d'une instruction judiciaire fondée sur des renseignements transmis par un collègue étranger - Admissibilité

Noch artikel 6 EVRM noch het recht van verdediging of het recht op een eerlijk proces verzetten zich ertegen dat informatie louter als inlichting in aanmerking wordt genomen die toelaat het onderzoek in een bepaalde richting te oriënteren en vervolgens op autonome wijze bewijzen te verzamelen, voor zover niet aannemelijk wordt gemaakt dat de informatie op onregelmatige wijze is verkregen; indien een buitenlandse ambtgenoot aan een Belgisch ambtenaar van het openbaar ministerie met betrekking tot in België gepleegde feiten informatie bezorgt uit een in het buitenland gevoerd en nog niet afgesloten strafonderzoek, staat het in de eerste plaats aan het openbaar ministerie en uiteindelijk aan de rechter om te oordelen of die informatie in aanmerking wordt genomen als loutere inlichting dan wel als bewijs en indien een partij aanvoert dat de informatie op onregelmatige wijze werd verkregen, dient zij dit aannemelijk te maken op een wijze die het niveau van een loutere bewering overstijgt waarbij de rechter onaantastbaar oordeelt of die partij haar aanvoering geloofwaardig maakt en waarbij die aanvoeringsplicht geen miskenning inhoudt van het recht van verdediging of het recht op een eerlijk proces (1). (1) Zie Cass. 10 september 2013, AR P.13.0376.N, AC 2013, nr. 434; F. SCHUERMANS, "De zoektocht naar of de jacht op de herkomst van de politionele informatie als start van een strafrechtelijk vooronderzoek", T.Strafr. 2014/1, (47) 48-50.

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Onderzoek in strafzaken - Gebruik van informatie uit een in het buitenland gevoerd en nog niet afgesloten strafonderzoek - Aanvoering door partij dat de informatie op onregelmatige wijze zou zijn verkregen

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Algemeen - Gebruik van informatie uit een in het buitenland gevoerd en nog niet afgesloten strafonderzoek

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Onderzoek in strafzaken - Gebruik van informatie uit een in het buitenland gevoerd en nog niet afgesloten strafonderzoek

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Onderzoek in strafzaken - Gebruik van informatie uit een in het buitenland

3/05/2023

Ni l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, ni les droits de la défense ou le droit à un procès équitable ne s'opposent à ce que des informations soient prises en considération à titre de simples renseignements permettant d'orienter l'instruction dans une direction déterminée et de recueillir ensuite des preuves de manière autonome, pour autant qu'il n'est pas rendu plausible que les informations ont été obtenues de manière irrégulière; si un collègue étranger fournit à un membre belge du ministère public des informations concernant des faits commis en Belgique issues d'une instruction pénale menée à l'étranger et toujours en cours, il appartient tout d'abord au ministère public et enfin au juge de décider si ces informations entrent en considération à titre de simples renseignements ou à titre de preuve et si une partie invoque que les informations ont été obtenues de manière irrégulière, elle doit convertir ce qu'elle avance en une affirmation plausible dépassant le stade de la simple allégation, le juge étant appelé à décider de manière souveraine si cette partie rend son affirmation crédible et cette obligation d'apporter crédit à son allégation n'impliquant pas la violation des droits de la défense ni du droit à un procès équitable (1). (1) Voir Cass. 10 septembre 2013, RG P.13.0376.N, Pas. 2013, n° 434; F. SCHUERMANS, "De zoektocht naar of de jacht op de herkomst van de politionele informatie als start van een strafrechtelijk vooronderzoek", T.Strafr. 2014/1, (47) 48-50.

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Instruction en matière répressive - Utilisation d'informations issues d'une instruction pénale menée à l'étranger et toujours en cours - Allégation d'une partie que les informations auraient été obtenues de manière irrégulière

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Généralités - Utilisation d'informations issues d'une instruction pénale menée à l'étranger et toujours en cours

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Instruction en matière répressive - Utilisation d'informations issues d'une instruction pénale menée à l'étranger et toujours en cours

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Instruction en matière répressive

P. 706/843

gevoerd en nog niet afgesloten strafonderzoek - Aanvoering door partij dat de informatie op onregelmatige wijze zou zijn verkregen - Aanvoeringsplicht - Bestaanbaarheid

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Onderzoek in strafzaken - Gebruik van informatie uit een in het buitenland gevoerd en nog niet afgesloten strafonderzoek

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Onderzoek in strafzaken - Gebruik van informatie uit een in het buitenland gevoerd en nog niet afgesloten strafonderzoek

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Onderzoek in strafzaken - Gebruik van informatie uit een in het buitenland gevoerd en nog niet afgesloten strafonderzoek - Aanvoering door partij dat de informatie op onregelmatige wijze zou zijn verkregen - Aanvoeringsplicht - Bestaanbaarheid

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Onderzoek in strafzaken - Gebruik van informatie uit een in het buitenland gevoerd en nog niet afgesloten strafonderzoek - Aanvoering door partij dat de informatie op onregelmatige wijze zou zijn verkregen

Utilisation d'informations issues d'une instruction pénale menée à l'étranger et toujours en cours - Allégation d'une partie que les informations auraient été obtenues de manière irrégulière - Obligation d'apporter crédit à son allégation - Compatibilité

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Instruction en matière répressive - Utilisation d'informations issues d'une instruction pénale menée à l'étranger et toujours en cours

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Instruction en matière répressive - Utilisation d'informations issues d'une instruction pénale menée à l'étranger et toujours en cours

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Instruction en matière répressive - Utilisation d'informations issues d'une instruction pénale menée à l'étranger et toujours en cours - Allégation d'une partie que les informations auraient été obtenues de manière irrégulière - Obligation d'apporter crédit à son allégation - Compatibilité

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Instruction en matière répressive - Utilisation d'informations issues d'une instruction pénale menée à l'étranger et toujours en cours - Allégation d'une partie que les informations auraient été obtenues de manière irrégulière

P.15.0911.N15 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150915.7](#)

AC nr. ...

Hij tegen wie een herstelmaatregel is bevolen moet zijn cassatieberoep wat betreft die beslissing laten betekenen aan het openbaar ministerie bij het gerecht dat de op grond van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en het Decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid genomen beslissingen op de herstellvorderingen heeft gewezen (1). (1) Cass. 22 september 2015, AR P.15.0397.N, AC 2015, nr.; Cass. 22 september 2015, AR P.15.0398.N, AC 2015, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Stedenbouw - Milieubeleid - Herstelmaatregel - Betekening van het cassatieberoep aan het openbaar ministerie en aan de herstellvorderende overheid - Verplichting

MILIEURECHT - Decreet inzake milieubeleid - Herstelmaatregel - Betekening van het cassatieberoep aan het openbaar ministerie en aan de herstellvorderende overheid - Verplichting

STEDENBOUW - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Herstelmaatregel - Betekening van het cassatieberoep aan het openbaar ministerie en aan de herstellvorderende overheid - Verplichting

Quiconque s'est vu infliger une mesure en réparation doit faire signifier son pourvoi concernant cette décision au ministère public auprès de la juridiction ayant prononcé les décisions sur les actions en réparation rendues sur la base des dispositions du Code flamand de l'aménagement du territoire et du Décret du Gouvernement flamand du 5 avril 1995 contenant des dispositions générales concernant la politique de l'environnement (1). (1) Cass. 22 septembre 2015, RG P.15.0397.N, Pas. 2015, n° ...; Cass. 22 septembre 2015, RG P.15.0398.N, Pas. 2015, n° ...

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Urbanisme - Politique de l'environnement - Mesure de réparation - Signification du pourvoi au ministère public et à la partie demanderesse en réparation - Obligation

ENVIRONNEMENT (DROIT DE L'); VOIR AUSSI: 571 ETABL - Décret du Gouvernement flamand du 5 avril 1995 contenant des dispositions générales concernant la politique de l'environnement - Mesure de réparation - Signification du pourvoi au ministère public et à la partie demanderesse en réparation - Obligation

URBANISME - Remise en état des lieux. paiement d'une plusvalue - Mesure de réparation - Signification du pourvoi au ministère public et à la partie demanderesse en réparation - Obligation

Met artikel 427, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, zoals gewijzigd door de wet van 14 februari 2014 met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie, heeft de wetgever aan de eisers in cassatie een algemene verplichting tot betekening opgelegd, met als enige en dus strikt te interpreteren uitzondering het geval waarbij het cassatieberoep uitgaat van een vervolgde partij tegen een beslissing over de strafvordering zelf en daarmee gelijk te stellen gevallen (1). (1) Cass. 22 september 2015, AR P.15.0397.N, AC 2015, nr.; Cass. 22 september 2015, AR P.15.0398.N, AC 2015, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Betekeningsplicht van de partij die cassatieberoep instelt - Draagwijde - Uitzondering

Par l'article 427, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, tel que modifié par la loi du 14 février 2014 relative à la procédure devant la Cour de Cassation en matière pénale, le législateur a imposé aux demandeurs en cassation une obligation générale de signification, avec pour seule exception, à interpréter dès lors au sens strict, le cas où le pourvoi est formé par une partie poursuivie contre une décision rendue sur l'action publique et les cas similaires (1). (1) Cass. 22 septembre 2015, RG P.15.0397.N, Pas. 2015, n° ...; Cass. 22 septembre 2015, RG P.15.0398.N, Pas. 2015, n° ...

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Obligation de signification de la partie qui se pourvoit en cassation - Portée - Exception

P.15.0962.N

8 juli 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150708.4](#)

AC nr. ...

Uit artikel 31, §§1 en 2 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis volgt dat de inverdenkinggestelde geen cassatieberoep kan instellen tegen het afzonderlijke arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat met toepassing van artikel 26, §4, van voormelde wet, op hoger beroep van het openbaar ministerie tegen de invrijheidstelling onder voorwaarden van de inverdenkinggestelde bij diens verwijzing door de raad- kamer, beslist dat hij aangehouden blijft (1). (1) Cass. 23 september 2014, AR P.14.1424.N en P.14.1431.N, AC 2014, nr 549; Cass. 3 april 2007, AR P.07.0377.N, AC, 2007, nr. 172; Cass. 22 februari 2006, AR P.06.0270.F, AC, 2006, nr. 105.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Beslissingen uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Voorlopige hechtenis - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Beschikking tot verwijzing - Beschikking tot invrijheidstelling onder voorwaarden - Hoger beroep van de procureur des Konings - Hervorming van de bestreden beschikking - Afzonderlijk arrest dat beslist dat de inverdenkinggestelde aangehouden blijft - Voorziening - Ontvankelijkheid

- Artt. 26, § 4, 30 en 31, §§ 1 en 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Cassatieberoep - Raadkamer -

Il résulte de l'article 31, §1 et 2 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive que l'inculpé ne peut pas se pourvoir contre un arrêt distinct de la chambre des mises en accusation décidant, en application de l'article 26, § 4, de ladite loi, sur l'appel du ministère public contre la mise en liberté sous conditions de l'inculpé lors de son renvoi par la chambre du conseil, que sa détention est maintenue (1). (1) Cass. 23 septembre 2014, RG P.14.1424.N et P.14.1431.N, Pas 2014, n° 549; Cass. 3 avril 2007, RG P.07.0377.N, Pas, 2007, n° 172; Cass. 22 février 2006, RG P.06.0270.F, Pas, 2006, n° 105.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoir - Action publique - Décisions contre lesquelles on ne peut pas se pourvoir en raison de leur nature - Détention préventive - Règlement de la procédure - Chambre du conseil - Ordonnance de renvoi - Ordonnance de mise en liberté sous conditions - Appel du procureur du Roi - Réformation de l'ordonnance entreprise - Arrêt distinct décidant que la détention du prévenu est maintenue - Pourvoi - Recevabilité

- Art. 26, § 4, 30 et 31, § 1er et 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Pourvoi en cassation - Chambre du

Beschikking tot verwijzing - Beschikking tot invrijheidstelling onder voorwaarden - Hoger beroep van de procureur des Konings - Hervorming van de bestreden beschikking - Afzonderlijk arrest dat beslist dat de in verdenking gestelde aangehouden blijft - Voorziening - Ontvankelijkheid

- Artt. 26, § 4, 30 en 31, §§ 1 en 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Beschikking tot verwijzing - Beschikking tot invrijheidstelling onder voorwaarden - Hoger beroep van de procureur des Konings - Hervorming van de bestreden beschikking - Afzonderlijk arrest dat beslist dat de in verdenking gestelde aangehouden blijft - Voorziening - Ontvankelijkheid

- Artt. 26, § 4, 30 en 31, §§ 1 en 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

conseil - Ordonnance de renvoi - Ordonnance de mise en liberté sous conditions - Appel du procureur du Roi - Réformation de l'ordonnance entreprise - Arrêt distinct décidant que la détention du prévenu est maintenue - Pourvoi - Recevabilité

- Art. 26, § 4, 30 et 31, § 1er et 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Reglement de la procédure - Chambre du conseil - Ordonnance de renvoi - Ordonnance de mise en liberté sous conditions - Appel du procureur du Roi - Réformation de l'ordonnance entreprise - Arrêt distinct décidant que la détention du prévenu est maintenue - Pourvoi - Recevabilité

- Art. 26, § 4, 30 et 31, § 1er et 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

P.15.0982.N

1 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151201.5](#)

AC nr. ...

Artikel 429 Wetboek van Strafvordering vereist dat de memorie door een advocaat is ondertekend: met de handtekening geeft de auteur aan zich de inhoud van de memorie eigen te maken en de ondertekening is een substantiële vormvereiste om de authenticiteit en de geldigheid van de memorie te waarborgen; aan de vereiste van ondertekening moet zijn voldaan bij het indienen van de memorie ter griffie of uiterlijk bij het verstrijken van de door artikel 429 Wetboek van Strafvordering bepaalde termijn om de memorie ter griffie van het Hof in te dienen (1). (1) Zie concl. OM.

ADVOCAAT - Cassatieberoep - Strafzaken - Memorie - Vormvereisten - Handtekening

ADVOCAAT - Cassatieberoep - Strafzaken - Memorie - Vormvereisten - Handtekening - Tijdstip

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Memorie - Vormvereisten - Handtekening door advocaat - Tijdstip

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Memorie - Vormvereisten - Handtekening door advocaat

Conclusie van advocaat-generaal Decreus.

ADVOCAAT - Cassatieberoep - Strafzaken - Memorie - Vormvereisten - Handtekening

ADVOCAAT - Cassatieberoep - Strafzaken - Memorie - Vormvereisten - Handtekening - Tijdstip

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn

3/05/2023

L'article 429 du Code d'instruction criminelle impose la signature du mémoire par un avocat: en le signant, l'auteur fait sien le contenu du mémoire et la signature est une formalité substantielle permettant de garantir l'authenticité et la validité du mémoire; la condition de la signature doit être remplie lors du dépôt du mémoire au greffe ou au plus tard à l'expiration du délai fixé à l'article 429 du Code d'instruction criminelle pour la remise du mémoire au greffe de la Cour (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC.

AVOCAT - Pourvoi en cassation - Matière répressive - Mémoire - Formalités - Signature

AVOCAT - Pourvoi en cassation - Matière répressive - Mémoire - Formalités - Signature - Moment

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire - Formalités - Signature de l'avocat - Moment

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire - Formalités - Signature de l'avocat

Conclusions de l'avocat général Decreus.

AVOCAT - Pourvoi en cassation - Matière répressive - Mémoire - Formalités - Signature

AVOCAT - Pourvoi en cassation - Matière répressive - Mémoire - Formalités - Signature - Moment

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et

P. 709/843

voor memories en stukken - Memorie - Vormvereisten -
Handtekening door advocaat

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn
voor memories en stukken - Memorie - Vormvereisten -
Handtekening door advocaat - Tijdstip

délag prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire -
Formalités - Signature de l'avocat

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et
délag prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire -
Formalités - Signature de l'avocat - Moment

P.15.0983.F

2 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150902.7](#)

AC nr. ...

Noch artikel 9bis Vreemdelingenwet, noch enige andere wettelijke bepaling, verbieden de uitvaardiging van een bevel om het grondgebied te verlaten met vasthouding in een welbepaalde plaats, enkel omdat de illegaal verblijvende vreemdeling die het voorwerp ervan is, een aanvraag tot machtiging tot verblijf heeft ingediend waarbij hij zich op het voormelde artikel 9bis beroept (1). (1) Zie Cass. 27 juli 2010, AR P.10.1206.F, AC 2010, nr. 487.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vrijheidsberoving - Wettigheid - Vreemdelingen - Vreemdelingenwet - Onwettig verblijf - Aanvraag tot machtiging tot verblijf gericht aan de burgemeester

- Art. 9bis Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

VREEMDELINGEN - Vreemdelingenwet - Onwettig verblijf - Aanvraag tot machtiging tot verblijf gericht aan de burgemeester - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vrijheidsberoving - Wettigheid

- Art. 9bis Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

Ni l'article 9bis de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers ni aucune autre disposition légale ne prohibe la délivrance d'un ordre de quitter le territoire avec maintien dans un lieu déterminé, du seul fait que l'étranger en séjour illégal qui en est l'objet a introduit une demande d'autorisation de séjour invoquant l'article 9bis précité (1). (1) Voir Cass. 27 juillet 2010, RG P.10.1206.F, Pas. 2010, n° 487.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Ordre de quitter le territoire - Privation de liberté - Légalité - Etrangers - L. du 15 décembre 1980 - Séjour illégal - Demande d'autorisation de séjour adressée au bourgmestre

- Art. 9bis L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

ETRANGERS - L. du 15 décembre 1980 - Séjour illégal - Demande d'autorisation de séjour adressée au bourgmestre - Ordre de quitter le territoire - Privation de liberté - Légalité

- Art. 9bis L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

P.15.0991.N

20 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151020.3](#)

AC nr. ...

Artikel 149 Grondwet houdt voor de strafrechter niet de verplichting in om bij afwezigheid van een conclusie de voornaamste redenen voor de beslissing op de strafvordering op te geven of aan te geven hoe de elementen van het strafdossier bijdragen tot de constitutieve elementen van de aan een beklaagde verweten misdrijven en geen enkele wetsbepaling staat eraan in de weg dat de appelrechters hun beslissing met redenen omkleden door overname van de redenen van het beroepen vonnis; de rechter motiveert overeenkomstig artikel 149 Grondwet regelmatig de schuldigverklaring van een beklaagde door in de bewoordingen van de strafwet de bestanddelen van het misdrijf vast te stellen, zonder dat hij, bij ontstentenis van een daartoe strekkende conclusie, uitdrukkelijk het bestaan van elk van de verschillende bestanddelen van het misdrijf dient vast te stellen, de gronden daartoe moet opgeven en de juiste rol van een beklaagde daarin dient te bepalen.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 - Redenen van de vonnissen en arresten - Strafzaken - Geen conclusie

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissing over de schuld - Motiveringsplicht

Het bij artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijke behandeling van de zaak houdt in dat de beslissing op de strafvordering met redenen moet zijn omkleed, ook als er geen conclusie is; de rechter moet de redenen vermelden die hem van de schuld of onschuld van de beklaagde hebben overtuigd en moet daartoe op een wijze die beknopt mag zijn de voornaamste redenen opgeven, zonder dat die noodzakelijk betrekking moeten hebben op alle bestanddelen van het misdrijf (1). (1) Cass. 23 oktober 2012, AR P.12.0300.N, AC 2012, nr. 555; Cass. 8 juni 2011, AR P.11.0570.F, AC 2011, nr. 391.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Strafzaken - Beslissing over de schuld - Motiveringsplicht

L'article 149 de la Constitution n'implique pas pour le juge répressif l'obligation d'exposer, en l'absence de conclusions, les principaux motifs de la décision rendue sur l'action publique ou d'indiquer comment les éléments du dossier répressif contribuent aux éléments constitutifs des infractions imputées à un prévenu et aucune disposition légale ne s'oppose à ce que les juges d'appel motivent leur décision en s'appropriant les motifs du jugement dont appel; le juge motive régulièrement, conformément à l'article 149 de la Constitution, la déclaration de culpabilité d'un prévenu en constatant dans les termes de la loi pénale les éléments constitutifs de l'infraction, sans devoir expressément, à défaut de conclusions déposées à cette fin, constater l'existence de chacun des éléments constitutifs de l'infraction, en indiquer les motifs et déterminer le rôle exact d'un prévenu à cet égard.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 149 - Motifs des jugements et arrêts - Matière répressive - Pas de conclusions

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Décision sur la culpabilité - Obligation de motivation

Le droit à un procès équitable garanti par l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales implique que la décision rendue sur l'action publique doit être motivée, indépendamment du dépôt de conclusions; le juge doit énoncer les motifs qui l'ont convaincu de la culpabilité ou de l'innocence du prévenu et exposer à cette fin, fût-ce succinctement, les principaux motifs, sans que ces motifs doivent nécessairement concerner tous les éléments constitutifs de l'infraction (1). (1) Cass. 23 octobre 2012, RG P.12.0300.N, Pas 2012, n° 555; Cass. 8 juin 2011, RG P.11.0570.F, Pas 2011, n° 391.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Matière répressive - Décision sur la culpabilité - Obligation de motivation

P.15.1014.F

14 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151014.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Betekening - Verzoek tot wraking van een onderzoeksrechter door een burgerlijke partij - Cassatieberoep ingesteld door de verzoeker tot wraking - Verplichte betekening

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Verzoek tot wraking van een onderzoeksrechter door een burgerlijke partij - Cassatieberoep ingesteld door de verzoeker tot wraking - Memorie in cassatie - Verplichting de memorie mede te delen

WRAKING - Strafzaken - Verzoek tot wraking van een onderzoeksrechter door een burgerlijke partij - Cassatieberoep ingesteld door de verzoeker tot wraking - Memorie in cassatie - Verplichting de memorie mede te delen

WRAKING - Strafzaken - Verzoek tot wraking van een onderzoeksrechter door een burgerlijke partij - Cassatieberoep ingesteld door de verzoeker tot wraking - Verplichte betekening

Uit artikel 427 Wetboek van Strafvordering volgt dat het cassatieberoep, behoudens wanneer de vervolgte partij cassatieberoep indient tegen de veroordelende beslissing op de tegen hem ingestelde strafvordering en buiten de materies waar het cassatieberoep door bijzondere bepalingen wordt geregeld, aan de partijen moet worden betekend tegen wie het is gericht, op straffe van niet-ontvankelijkheid; het cassatieberoep van een eiser, verzoeker tot wraking, is niet ontvankelijk wanneer uit de rechtspleging niet blijkt dat hij zijn cassatieberoep heeft betekend aan de partijen tegen wie hij, als burgerlijke partij, zijn vordering had ingesteld (1). (1) Zie concl. OM. in Pas. 2015, nr. ...

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Betekening - Verzoek tot wraking van een onderzoeksrechter door een burgerlijke partij - Cassatieberoep ingesteld door de verzoeker tot wraking - Verplichte betekening

- Art. 427 Wetboek van Strafvordering

WRAKING - Strafzaken - Verzoek tot wraking van een onderzoeksrechter door een burgerlijke partij - Cassatieberoep ingesteld door de verzoeker tot wraking - Verplichte betekening

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Signification - Demande de récusation d'un juge d'instruction par une partie civile - Pourvoi formé par le requérant en récusation - Obligation de signifier

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Demande de récusation d'un juge d'instruction par une partie civile - Pourvoi formé par le requérant en récusation - Mémoire en cassation - Obligation de communiquer le mémoire

RECUSATION - Matière répressive - Demande de récusation d'un juge d'instruction par une partie civile - Pourvoi formé par le requérant en récusation - Mémoire en cassation - Obligation de communiquer le mémoire

RECUSATION - Matière répressive - Demande de récusation d'un juge d'instruction par une partie civile - Pourvoi formé par le requérant en récusation - Obligation de signifier

Il résulte de l'article 427 du Code d'instruction criminelle qu'à la seule exception de la partie poursuivie qui se pourvoit contre la décision de condamnation rendue sur l'action publique exercée à sa charge, le pourvoi en cassation doit, hors les matières où il est régi par des dispositions particulières, être signifié aux parties contre lesquelles il est dirigé, sous peine d'irrecevabilité; est irrecevable le pourvoi formé par un demandeur, requérant en récusation, lorsqu'il n'apparaît pas de la procédure qu'il a signifié son pourvoi aux parties contre lesquelles il avait, comme partie civile, exercé son action (1). (1) Voir les concl. du MP.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Signification - Demande de récusation d'un juge d'instruction par une partie civile - Pourvoi formé par le requérant en récusation - Obligation de signifier

- Art. 427 Code d'Instruction criminelle

RECUSATION - Matière répressive - Demande de récusation d'un juge d'instruction par une partie civile - Pourvoi formé par le requérant en récusation - Obligation de signifier

- Art. 427 Wetboek van Strafvordering

- Art. 427 Code d'Instruction criminelle

Het Hof vermag geen acht te slaan op de memorie van de eiser, verzoeker tot wraking, wanneer uit de rechtspleging niet blijkt dat zij werd meegedeeld aan de andere partijen in de zaak, in het kader waarvan werd verzocht de onderzoeksrechter te wraken (1). (1) Zie concl. OM. in Pas. 2015, nr. ...

La Cour ne peut avoir égard au mémoire du demandeur, requérant en récusation, lorsqu'il n'apparaît pas de la procédure qu'il a été communiqué aux autres parties à la cause dans le cadre de laquelle la récusation du juge d'instruction était sollicitée (1). (1) Voir les concl. du MP.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Verzoek tot wraking van een onderzoeksrechter door een burgerlijke partij - Cassatieberoep ingesteld door de verzoeker tot wraking - Memorie in cassatie - Verplichting de memorie mede te delen

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Demande de récusation d'un juge d'instruction par une partie civile - Pourvoi formé par le requérant en récusation - Mémoire en cassation - Obligation de communiquer le mémoire

- Art. 429 Wetboek van Strafvordering

- Art. 429 Code d'Instruction criminelle

WRAKING - Strafzaken - Verzoek tot wraking van een onderzoeksrechter door een burgerlijke partij - Cassatieberoep ingesteld door de verzoeker tot wraking - Memorie in cassatie - Verplichting de memorie mede te delen

RECUSATION - Matière répressive - Demande de récusation d'un juge d'instruction par une partie civile - Pourvoi formé par le requérant en récusation - Mémoire en cassation - Obligation de communiquer le mémoire

- Art. 429 Wetboek van Strafvordering

- Art. 429 Code d'Instruction criminelle

P.15.1019.F

21 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151021.1](#)

AC nr. ...

Het misdrijf witwassen bestaat in het in omloop brengen van een vermogensvoordeel dat uit het plegen van een misdrijf is verkregen, met de bedoeling de illegale herkomst ervan te verbergen of te verdoezelen; de Belgische rechtscollèges kunnen daarvan kennisnemen zodra één van de bestanddelen ervan in België is gepleegd; aangezien dat misdrijf verschillende bestanddelen omvat, wordt het wegens zijn complexiteit geacht te zijn gepleegd in elke plaats waar een van de materiële bestanddelen ervan heeft plaatsgegrepen (1). (1) Zie Cass. 23 januari 1979, AC 1978-1979, p. 575; Cass. 14 november 2000, AR P.00.1231.N, AC 2000, nr. 620.

L'infraction de blanchiment consiste à mettre en circulation, un avantage patrimonial tiré de la commission d'une infraction, dans le but d'en dissimuler ou d'en déguiser l'origine illicite; les juridictions belges peuvent en connaître dès que l'un de ses éléments est réalisé en Belgique; comportant divers éléments constitutifs, cette infraction est censée, en raison de sa complexité, se commettre en chaque endroit où se constate l'un de ses éléments matériels (1). (1) Voir Cass. 23 janvier 1979, Bull. et Pas. 1979, p. 582; Cass. 14 novembre 2000, RG P.00.1231.N, Pas. 2000, n° 620.

MISDRIJF - Allerlei - Witwassen - Belgische rechtbanken - Territoriale bevoegdheid - Bestanddeel in België gepleegd

INFRACTION - Divers - Blanchiment - Tribunaux belges - Compétence territoriale - Élément constitutif réalisé en Belgique

- Artt. 3, 42, 3° en 505, 3° Strafwetboek

- Art. 3, 42, 3° et 505, 3° Code pénal

HELING - Witwassen - Belgische rechtbanken - Territoriale bevoegdheid - Bestanddeel in België gepleegd

RECEL - Blanchiment - Tribunaux belges - Compétence territoriale - Élément constitutif réalisé en Belgique

- Artt. 3, 42, 3° en 505, 3° Strafwetboek

- Art. 3, 42, 3° et 505, 3° Code pénal

RECHTBANKEN - Strafzaken - Strafvordering - Belgische rechtbanken - Territoriale bevoegdheid - Witwassen - Bestanddeel in België gepleegd

TRIBUNAUX - Matière répressive - Action publique - Tribunaux belges - Compétence territoriale - Blanchiment - Élément constitutif réalisé en Belgique

- Artt. 3, 42, 3° en 505, 3° Strafwetboek

- Art. 3, 42, 3° et 505, 3° Code pénal

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid -
Territoriale bevoegdheid - Belgische rechtbanken -
Witwassen - Bestanddeel in België gepleegd
- Artt. 3, 42, 3° en 505, 3° Strafwetboek

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence -
Compétence territoriale - Tribunaux belges - Blanchiment -
Élément constitutif réalisé en Belgique
- Art. 3, 42, 3° et 505, 3° Code pénal

P.15.1024.F

22 juli 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150722.3](#)

AC nr. ...

Wanneer het Europees aanhoudingsbevel niet met het oog op vervolging maar met het oog op de uitvoering van een straf is uitgevaardigd, is artikel 8 van de wet van 19 december 2003 niet van toepassing.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging van een straf - Artikel 8, Wet Europees aanhoudingsbevel - Toepassing

- Art. 8 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

Artikel 4 van de wet van 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel bepaalt "in principe" niet dat de tenuitvoerlegging van het bevel kan worden geweigerd ingeval de verzoeker niet in persoon op zijn proces is verschenen.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging - Niet in persoon op het proces verschenen

- Art. 4 Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

De weigering tot tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel ter uitvoering van een straf is facultatief wanneer de betrokkene in het buitenland bij verstek werd veroordeeld, maar de tenuitvoerlegging van een dergelijk bevel kan niet worden geweigerd wanneer hij op de hoogte was van het proces en hij erop werd gewezen dat hij bij verstek kon worden berecht.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging - Persoon tegen wie een aanhoudingsbevel is uitgevaardigd - Veroordeling bij verstek - Persoon was van het proces op de hoogte

- Art. 7, 1° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

Dès lors que le mandat d'arrêt européen est décerné non aux fins de poursuites mais aux fins d'exécution d'une peine, l'article 8 de la loi du 19 décembre 2003 n'est pas d'application.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution d'une peine - Article 8 de la loi du 19 décembre 2003 - Application

- Art. 8 L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

L'article 4 de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen ne prévoit pas «dans son principe» que l'exécution du mandat peut être refusée si le requérant n'a pas comparu en personne à son procès.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution - Non comparution personnelle au procès

- Art. 4 L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

Le refus d'exécution d'un mandat d'arrêt européen aux fins d'exécution d'une peine est facultative lorsque l'intéressé a été condamné à l'étranger par défaut, mais l'exécution d'un tel mandat ne peut être refusée lorsqu'il a eu connaissance du procès et a été averti qu'il pouvait être jugé par défaut.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution - Personne faisant l'objet du mandat d'arrêt - Condamnation par défaut - Personne ayant connaissance du procès

- Art. 7, 1° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

P.15.1036.N

22 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151222.3](#)

AC nr. ...

Niets belet de rechter voor wie de strafvordering aanhangig is gemaakt, zijn overtuiging te steunen op de hem regelmatig overgelegde feitelijke gegevens die aan de tegenspraak van de partijen zijn onderworpen; het is daarbij niet vereist dat deze gegevens enkel in het kader van een gerechtelijk onderzoek werden verkregen (1). (1) R. DECLERCQ, *Beginselen van strafrechtspleging*, 6e Editie 2014, nr. 2084.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Algemeen - Aan de rechter overgelegde feitelijke gegevens - Wijze van verkrijging

STRAFVORDERING - Aan de rechter overgelegde feitelijke gegevens - Wijze van verkrijging

Rien n'empêche le juge saisi de l'action publique de fonder sa conviction sur les éléments de fait qui lui sont régulièrement remis et qui ont été soumis à la contradiction des parties; en outre, il n'est pas requis que ces éléments n'aient été obtenus que dans le cadre d'une instruction judiciaire (1). (1) R. DECLERCQ, *Beginselen van strafrechtspleging*, 6ème édition 2014, n° 2084.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Généralités - Eléments de fait remis au juge - Mode d'obtention

ACTION PUBLIQUE - Eléments de fait remis au juge - Mode d'obtention

P.15.1040.F

30 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150930.5](#)

AC nr. ...

Artikel 429 Wetboek Strafvordering, zoals van toepassing op de cassatieberoepen die zijn ingesteld na 1 februari 2015, datum waarop de wet van 14 februari 2014 gedeeltelijk in werking getreden is, bepaalt dat de eiser in cassatie zijn middelen moet aanvoeren in een memorie die ondertekend is door een advocaat en die per aangetekende brief ter kennis gebracht wordt van de partij waartegen het beroep gericht is; hoewel, krachtens die bepaling, ook de mededeling van de memorie langs elektronische weg mogelijk is "onder de door de Koning bepaalde voorwaarden", staat de ontstentenis van een koninklijk besluit dat die voorwaarden nader bepaalt, aan die wijze van mededeling in de weg.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Memorie - Mededeling aan de partij waartegen het beroep gericht is - Wijze van mededeling

- Art. 429, eerste en vierde lid Wetboek van Strafvordering

De eiser in cassatie moet zijn middelen aanvoeren in een memorie die ondertekend is door een advocaat en die per aangetekende brief ter kennis gebracht wordt van de partij waartegen het beroep gericht is; die vormvereisten zijn voorgeschreven op straffe van niet-ontvankelijkheid.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn

3/05/2023

Dans sa version applicable au pourvoi formé après le 1er février 2015, date d'entrée en vigueur partielle de la loi du 14 février 2014, l'article 429 du Code d'instruction criminelle prévoit que le demandeur en cassation doit indiquer ses moyens dans un mémoire signé par un avocat et communiqué par courrier recommandé à la partie contre laquelle le pourvoi est dirigé; si, en vertu de cette disposition, la communication du mémoire par voie électronique est également prévue « dans les conditions fixées par le Roi », l'absence d'arrêté royal déterminant ces conditions rend ce mode de communication inopérant.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire - Communication à la partie contre laquelle le pourvoi est dirigé - Mode de communication

- Art. 429, al. 1er et 4 Code d'Instruction criminelle

Le demandeur en cassation doit indiquer ses moyens dans un mémoire signé par un avocat et communiqué par courrier recommandé à la partie contre laquelle le pourvoi est dirigé; ces formalités sont prescrites à peine d'irrecevabilité.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et

P. 715/843

voor memories en stukken - Memorie - Op straffe van niet-ontvankelijkheid voorgeschreven vormvereisten

- Art. 429, eerste en vierde lid Wetboek van Strafvordering

Om regelmatig te zijn, moet de memorie ter kennis gebracht worden van de partij waartegen het beroep gericht is en niet van diens raadsman.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Memorie - Mededeling aan de partij waartegen het beroep gericht is - Mededeling aan diens raadsman - Regelmatigheid

- Art. 429, vierde lid Wetboek van Strafvordering

délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire - Formalités prescrites à peine d'irrecevabilité

- Art. 429, al. 1er et 4 Code d'Instruction criminelle

Pour être régulière, la communication du mémoire doit être faite à la partie contre laquelle le pourvoi est dirigé et non à son conseil.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Mémoire - Communication à la partie contre laquelle le pourvoi est dirigé - Communication à son conseil - Régularité

- Art. 429, al. 4 Code d'Instruction criminelle

P.15.1045.F

23 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151223.8](#)

AC nr. ...

De zaak wordt bij de appelrechter aanhangig gemaakt door de verklaring van hoger beroep en niet door de dagvaarding om voor die rechter te verschijnen (1). (1) Cass. 20 mei 1987, AR 5337, AC 1986-1987, nr. 561.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Aanhangigmaking bij de appelrechter - Verklaring van hoger beroep - Dagvaarding om voor de appelrechter te verschijnen

- Art. 203 Wetboek van Strafvordering

Inzake douane en accijnzen ontzegt het feit dat het openbaar ministerie dagvaardt in hoger beroep, de administratie het recht niet om van vervolging af te zien (1). (1) Zie RPDB., trefwoord "Douanes et Accises", nrs. 369 en 383, p. 211-212.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Administratie der douane en accijnzen - Door de administratie opgestarte vervolging - Hoger beroep van de beklagde - Dagvaarding door het openbaar ministerie om voor de appelrechter te verschijnen

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Aanhangigmaking bij de appelrechter - Verklaring van hoger beroep - Dagvaarding door het openbaar ministerie om voor de appelrechter te verschijnen

C'est la déclaration d'appel et non la citation à comparaître devant le juge d'appel qui saisit celui-ci (1). (1) Cass. 20 mai 1987, RG 5337, Pas. 1987, n° 561.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets, compétence du juge - Saisine du juge d'appel - Déclaration d'appel - Citation à comparaître devant le juge d'appel

- Art. 203 Code d'Instruction criminelle

En matière de douanes et accises, le fait que le ministère public lance citation en degré d'appel ne prive pas l'administration du droit de renoncer aux poursuites (1). (1) Voir R.P.D.B., v° Douanes et accises, n°s 369 et 383, p. 211-212.

DOUANES ET ACCISES - Administration des douanes et accises - Poursuites initiées par l'administration - Appel du prévenu - Citation à comparaître devant le juge d'appel lancée par le ministère public

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Effets, compétence du juge - Saisine du juge d'appel - Déclaration d'appel - Citation à comparaître devant le juge d'appel lancée par le ministère public

Artikel 29, tweede lid, Wetboek van Strafvordering houdt geen verband met de vervolging waartoe de minister van Financiën, administratie der douane en accijnzen, het initiatief heeft genomen (1). (1) Cass. 29 september 2010, AR P.10.0614.F, AC 2010, nr. 561.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Administratie der douane en accijnzen - Door de administratie opgestarte vervolging - Artikel 29, tweede lid, Wetboek van Strafvordering - Toepassing

STRAFVORDERING - Douane en accijnzen - Door de administratie opgestarte vervolging - Artikel 29, tweede lid, Wetboek van Strafvordering - Toepassing

L'article 29, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle est étranger aux poursuites dont le ministre des Finances, administration des douanes et accises, a pris l'initiative (1). (1) Cass. 29 septembre 2010, RG P.10.0614.F, Pas. 2010, n° 561.

DOUANES ET ACCISES - Administration des douanes et accises - Poursuites initiées par l'administration - Article 29, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle - Application

ACTION PUBLIQUE - Douanes et accises - Poursuites initiées par l'administration - Article 29, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle - Application

P.15.1047.N

29 juli 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150729.1](#)

AC nr. ...

Uit artikel 16, § 2, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet dat bepaalt dat de onderzoeksrechter tijdig de advocaat verwittigt van de plaats en het uur van de ondervraging die hij kan bijwonen, volgt niet dat de onderzoeksrechter de advocaat eigenhandig moet verwittigen; de onderzoeksrechter delegeert zijn wettelijke bevoegdheid niet door aan de politie opdracht te geven die materiële handeling te verrichten.

ONDERZOEKSRECHTER - Voorlopige hechtenis - Advocaat - Verwittiging

- Art. 16, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Bevel tot aanhouding - Voorafgaande ondervraging door de onderzoeksrechter - Verwittiging - Politie

- Art. 16, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Voorafgaande ondervraging door de onderzoeksrechter - Recht van de verdediging - Verwittiging - Politie

- Art. 16, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Il ne résulte pas de l'article 16, §2, alinéa 4, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive qui dispose que le juge d'instruction informe l'avocat à temps des lieu et heure de l'interrogatoire, auquel il peut assister, que le juge d'instruction doit informer l'avocat en mains propres; le juge d'instruction ne délègue pas sa compétence légale en faisant procéder par la police à cet acte matériel.

JUGE D'INSTRUCTION - Détention préventive - Avocat - Information

- Art. 16, § 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Mandat d'arrêt - Interrogatoire préalable par le juge d'instruction - Information - Police

- Art. 16, § 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Interrogatoire préalable par le juge d'instruction - Droits de la défense - Information - Police

- Art. 16, § 2 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

P.15.1056.F

5 augustus 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150805.1](#)

AC nr. ...

Noch uit artikel 149 Grondwet noch uit enige andere bepaling volgt dat de veroordeelde, als er geen rechtszitting wordt georganiseerd volgens artikel 95/13, § 2, Wet Strafvuivering, kennis moet worden gegeven van de datum waarop de strafvuivingsrechtbank in openbare rechtszitting uitspraak doet over zijn verzoek om een periodieke uitgaansvergunning.

STRAFUIVOERING - Strafvuivingsrechtbank - Terbeschikkingstelling van de strafvuivingsrechtbank - Verzoek om periodieke uitgaansvergunning - Geen rechtszitting georganiseerd - Datum van de uitspraak in openbare rechtszitting - Kennisgeving aan de veroordeelde

Il ne résulte ni de l'article 149 de la Constitution ni d'aucune autre disposition que, en l'absence d'organisation d'une audience selon l'article 95/13, § 2, de la loi du 17 mai 2006, le condamné mis à disposition doit être informé de la date à laquelle le tribunal de l'application des peines prononce en audience publique sa décision sur sa demande de permission de sortie périodique.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Mise à disposition du tribunal de l'application des peines - Demande de permission de sortie périodique - Absence d'organisation d'une audience - Date de la prononciation en audience publique - Information du condamné

Noch uit artikel 95/15 Wet Strafvuivering noch uit enige andere bepaling volgt dat de strafvuivingsrechtbank de datum moet vermelden waarop de veroordeelde een nieuw verzoek om een periodieke uitgaansvergunning kan indienen.

STRAFUIVOERING - Strafvuivingsrechtbank - Terbeschikkingstelling van de strafvuivingsrechtbank - Periodieke uitgaansvergunning - Weigering - Vonnis - Vereiste vermelding - Datum waarop een nieuw verzoek kan worden ingediend

Il ne résulte ni de l'article 95/15 de la loi 17 mai 2006 ni d'aucune autre disposition que le tribunal de l'application des peines doit indiquer la date à laquelle le condamné peut introduire une nouvelle demande de permission de sortie périodique.

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Mise à disposition du tribunal de l'application des peines - Permission de sortie périodique - Refus - Jugement - Indication requise - Date d'introduction d'une nouvelle demande

Uit de enkele omstandigheid dat het bestreden vonnis door de strafvuivingsrechtbank werd gewezen, voorgezeten door dezelfde rechter als die welke de rechtbank voorzat toen die reeds eerder uitspraak deed over een onderscheiden verzoek van de veroordeelde en waarvan het vonnis voorwerp was van een cassatiearrest met verwijzing, volgt niet dat er een risico bestaat dat afbreuk wordt gedaan aan de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de strafvuivingsrechtbank.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Algemeen rechtsbeginsel van de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechter - Strafvuivingsrechtbank - Terbeschikkingstelling van de strafvuivingsrechtbank - Verzoek om periodieke uitgaansvergunning - Samenstelling van de rechtbank - Eerder en onderscheiden verzoek van de veroordeelde - Vernietiging van het vonnis, met verwijzing - Rechtbank voorgezeten door dezelfde rechter

Il ne résulte pas de la seule circonstance que le jugement attaqué a été rendu par le tribunal de l'application des peines présidé par le même juge que celui qui le présidait lorsqu'il a précédemment statué sur une demande distincte du condamné, dont le jugement a fait l'objet d'un arrêt de cassation avec renvoi qu'il existe un risque d'atteinte à l'indépendance et à l'impartialité du tribunal de l'application des peines.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Principe général du droit relatif à l'indépendance et à l'impartialité du juge - Tribunal de l'application des peines - Mise à disposition du tribunal de l'application des peines - Demande de permission de sortie périodique - Composition du tribunal - Demande antérieure distincte du condamné - Cassation du jugement avec renvoi - Tribunal présidé par le même juge

STRAFUIVOERING - Strafvuivingsrechtbank - Terbeschikkingstelling van de strafvuivingsrechtbank - Verzoek om periodieke uitgaansvergunning - Samenstelling van de rechtbank - Eerder en onderscheiden verzoek van de

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Mise à disposition du tribunal de l'application des peines - Demande de permission de sortie périodique - Composition du tribunal - Demande antérieure distincte du condamné - Cassation

veroordeelde - Vernietiging van het vonnis, met verwijzing -
Rechtbank voorgezeten door dezelfde rechter - Beginsel van
onafhankelijkheid en onpartijdigheid

du jugement avec renvoi - Tribunal présidé par le même juge -
Principe d'indépendance et d'impartialité

Artikel 45 Wet Strafvueroering houdt geen verband met de beslissing tot weigering van een periodieke uitgaansvergunning, aangevraagd door een veroordeelde die overeenkomstig titel XIbis ter beschikking is gesteld van de strafvueroeringsrechtbank.

L'article 45 de la loi du 17 mai 2006 est étranger à la décision de refus d'une permission de sortie périodique introduite par un condamné mis à la disposition du tribunal de l'application des peines selon le titre XIbis.

STRAFUEROERING - Strafvueroeringsrechtbank -
Terbeschikkingstelling van de strafvueroeringsrechtbank -
Periodieke uitgaansvergunning - Weigering - Vonnis - Vereiste vermelding - Artikel 45 Wet Strafvueroering -
Toepassingsgebied

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines -
Mise à disposition du tribunal de l'application des peines -
Permission de sortie périodique - Refus - Jugement - Indication requise - Article 45 L. du 17 mai 2006 - Champ d'application

- Art. 45 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafvueroeringsmodaliteiten

- Art. 45 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

P.15.1061.F

4 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151104.3](#)

AC nr. ...

De beslissing die de beklagde rechtspersoon veroordeelt tot betaling van de kosten en honoraria van de lasthebber ad hoc, is een veroordeling tot de gerechtskosten die deel uitmaakt van de strafvordering (1). (Impliciet). (1) Zie F. Lugentz en O. Klees, "Le point sur la responsabilité pénale des personnes morales", RDPC, 2008, p. 213 tot 215.

La décision condamnant la personne morale prévenue au paiement des frais et honoraires du mandataire ad hoc est une condamnation aux frais de justice qui relève de l'action publique (1). (solution implicite). (1) Voir F. Lugentz et O. Klees, « Le point sur la responsabilité pénale des personnes morales », R.D.P.C., 2008, pp. 213 à 215.

GERECHTSKOSTEN - Strafvonden - Allerlei - Beklagde rechtspersoon - Kosten en honoraria van de lasthebber ad hoc - Gerechtskosten - Veroordeling van de rechtspersoon tot de kosten en honoraria van de lasthebber ad hoc - Veroordeling maakt deel uit van de strafvordering

FRAIS ET DEPENS - Matière répressive - Divers - Personne morale prévenue - Frais et honoraires du mandataire ad hoc - Frais de justice - Condamnation de la personne morale aux frais et honoraires du mandataire ad hoc - Condamnation relevant de l'action publique

- Art. 2bis Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 2bis L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

MISDRIJF - Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Beklagde rechtspersoon - Kosten en honoraria van de lasthebber ad hoc - Gerechtskosten - Veroordeling van de rechtspersoon tot de kosten en honoraria van de lasthebber ad hoc - Veroordeling maakt deel uit van de strafvordering

INFRACTION - Imputabilité - Personnes morales - Personne morale prévenue - Frais et honoraires du mandataire ad hoc - Frais de justice - Condamnation de la personne morale aux frais et honoraires du mandataire ad hoc - Condamnation relevant de l'action publique

- Art. 2bis Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 2bis L. du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du code de procédure pénale

P.15.1062.F

23 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151223.7](#)

AC nr. ...

De artikelen 6, 7, 11.2 en 12 van het Verdrag van Genève betreffende de overeenkomst tot internationaal vervoer van goederen over de weg (CMR-Verdrag), houden geen verband met de beoordeling van de gevolgen van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de beklagde die schuldig is verklaard aan het binnenbrengen van goederen met ontduiking van de accijnsrechten, de bijzondere accijnsrechten en de verpakkingshoefting op die goederen.

DOUANE EN ACCIJNZEN - Ontdoken accijnsrechten - Strafvordering - CMR-Verdrag - Vrijstelling van de aansprakelijkheid van de vervoerder - Toepassing op de gevolgen van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de beklagde

Les articles 6, 7, 11.2 et 12 la Convention de Genève relative au contrat de transport international de marchandises par route (Convention CMR) sont étrangères à l'appréciation des effets de la responsabilité pénale du prévenu déclaré coupable d'avoir introduit des marchandises en éludant les droits d'accises, les droits d'accises spéciaux et la cotisation d'emballage afférents auxdites marchandises.

DOUANES ET ACCISES - Droits d'accises éludés - Poursuites pénales - Convention CMR - Exonération de responsabilité du transporteur - Application aux effets de la responsabilité pénale du prévenu

P.15.1112.F

16 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151216.4](#)

AC nr. ...

Onder een tegenstrijdigheid die een gebrek aan redengeving oplevert, wordt een tegenstrijdigheid begrepen tussen de redenen of tussen de redenen en het beschikkend gedeelte van eenzelfde beslissing; zij kan niet volgen uit de enkele vergelijking van de beslissing die het misdrijf bewezen verklaart met de wetsbepalingen waarop die beslissing is gegrond.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 - Verplichting de vonnissen en arresten met redenen te omkleden - Strafzaken - Beslissing op de strafvordering - Veroordeling - Tegenstrijdigheid - Gebrek aan redengeving

- Art. 149 Grondwet 1994

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Motivering - Beslissing op de strafvordering - Veroordeling - Tegenstrijdigheid - Gebrek aan redengeving

- Art. 149 Grondwet 1994

Een vergissing in de bedoelde wetsbepaling leidt niet tot cassatie (1). (1) Zie Cass. 3 mei 2000, AR P.99.1197.F, AC 2000, nr. 268; R. Declercq, Procédure pénale, R.P.D.B., Aanvulling IX, nrs. 1414 en 1430.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Motivering in rechte - Beslissing op de strafvordering - Veroordeling - Vermelding van de

3/05/2023

Une contradiction valant absence de motivation s'entend d'une contradiction entre les motifs ou entre les motifs et le dispositif d'une même décision; elle ne peut résulter du seul rapprochement entre la décision déclarant l'infraction établie et les dispositions légales fondant cette décision.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 149 - Obligation de motivation des jugements et arrêts - Matière répressive - Décision sur l'action publique - Condamnation - Contradiction - Absence de motivation

- Art. 149 Constitution 1994

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Motivation - Décision sur l'action publique - Condamnation - Contradiction - Absence de motivation

- Art. 149 Constitution 1994

Une erreur quant à la disposition visée ne donne pas ouverture à cassation (1). (1) Voir Cass. 3 mai 2000, RG P.99.1197.F, Pas. 2000, n° 268; R. Declercq, Procédure pénale, R.P.D.B., Compl. IX, n° 1414 et 1430.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Motivation en droit - Décision sur l'action publique - Condamnation - Indications des dispositions légales -

P. 720/843

P.15.1142.N

15 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151215.1](#)

AC nr. ...

Artikel 505, derde lid, Strafwetboek, zoals van toepassing vóór de wijziging ervan door de wet van 10 mei 2007, vereist niet dat de verbeurd te verklaren goederen tot het vermogen van de veroordeelde behoren, maar laat enkel toe dat derden, dit zijn personen die niet werden veroordeeld voor het witwasmisdrijf of een eraan ten grondslag liggend misdrijf, aanspraken op die goederen doen gelden krachtens hun rechtmatig bezit, wat onder meer kan voortspruiten uit de goede trouw van deze derden, wanneer zij kunnen geloven in de regelmatigheid van de aard en de oorsprong van de goederen (1). (1) Zie: Cass. 14 januari 2004, AR P.03.1185.F, AC 2004, nr. 20 met concl. van advocaat-generaal Loop; Cass. 4 maart 2014, AR P.13.1852.N, AC 2014, nr. 170.

HELING - Witwasmisdrijf - Voorwerp van het misdrijf - Bijzondere verbeurdverklaring - Vereiste - Rechten van derden - Draagwijdte - Rechtmatig bezit

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Witwasmisdrijf - Voorwerp van het misdrijf - Bijzondere verbeurdverklaring - Vereiste - Rechten van derden - Draagwijdte - Rechtmatig bezit

Het gebruik van valse stukken duurt voort, zelfs zonder een nieuw feit van de dader van de valsheid en zonder herhaalde tussenkomst van zijnentwege, zolang het door hem beoogde doel niet is bereikt en de hem verweten beginhandeling, zonder verzet van zijn kant, het nuttige gevolg heeft dat hij ervan verwachtte, zodat de rechter niet moet vaststellen dat de beklaagde na het plegen van de valsheden nog concrete handelingen van gebruik met betrekking tot de door hem vervalste stukken heeft gesteld (1). (1) Zie: Cass. 7 februari 2007, AR P.06.1491.F, AC 2007, nr. 72; Cass. 21 januari 2014, AR P.12.1642.N, AC 2014, nr. 46; Cass. 16 december 2014, AR P.14.0430.N, AC 2014, nr. 796.

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN - Strafzaken - Gebruik van valse stukken - Duur van het misdrijf - Voorwaarden

L'article 505, alinéa 3, du Code pénal, tel qu'il était applicable avant sa modification par la loi du 10 mai 2007, ne requiert pas que les marchandises à confisquer fasse partie du patrimoine du condamné, mais permet uniquement que des tiers, c'est-à-dire des personnes qui n'ont pas été condamnées du chef du blanchiment ou d'une infraction lui servant de fondement, font valoir des titres sur ces biens en vertu de leur possession légitime, ce qui peut notamment découler de la bonne foi de ces tiers, lorsqu'ils peuvent croire à la régularité de la nature et de l'origine des biens (1). (1) Voir: Cass. 14 janvier 2004, RG P.03.1185.F, Pas. 2004, n° 20 avec concl. de M. Loop, avocat général; Cass. 4 mars 2014, RG P.13.1852.N, Pas. 2014, n° 170.

RECEL - Infraction de blanchiment - Objet de l'infraction - Confiscation spéciale - Condition - Droits des tiers - Portée - Possession légitime

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Infraction de blanchiment - Objet de l'infraction - Confiscation spéciale - Condition - Droits des tiers - Portée - Possession légitime

L'usage de faux se poursuit, même sans fait nouveau de l'auteur du faux et sans intervention itérative de sa part, tant que le but qu'il visait n'est pas atteint et que l'acte initial qui lui est reproché ne cesse pas d'engendrer, sans qu'il s'y oppose, l'effet utile qu'il en attendait, de sorte que le juge n'est pas tenu de constater qu'après la commission des faux, le prévenu a encore posé des actes concrets d'usage concernant les pièces falsifiées par lui (1). (1) Voir: Cass. 7 février 2007, RG P.06.1491.F, Pas. 2007, n° 72; Cass. 21 janvier 2014, RG P.12.1642.N, Pas. 2014, n° 46; Cass. 16 décembre 2014, RG P.14.0430.N, Pas. 2014, n° 796.

FAUX ET USAGE DE FAUX - Matière répressive - Usage de faux - Durée de l'infraction - Conditions

- Artt. 193, 196 en 197 Strafwetboek

- Art. 193, 196 et 197 Code pénal

Om zijn aanspraken te doen gelden op goederen die in aanmerking komen voor verbeurdverklaring en de rechtmatigheid van zijn bezit op die goederen aan te tonen, kan een derde tussenkomen in elke stand van de procedure en kan hij, ongeacht of hij reeds procespartij is, rechtsmiddelen aanwenden tegen de beslissing die een goed verbeurdverklaart waarop hij aanspraak maakt; is een derde reeds in een andere hoedanigheid procespartij in de procedure waarin het bedoelde goed dreigt te worden verbeurdverklaard, dan volstaat het dat hij de rechter kennis geeft van het feit dat hij aanspraken op dat goed doet gelden.

Pour faire valoir ses titres sur des biens entrant en ligne de compte pour une confiscation et démontrer la régularité de sa possession de ces biens, un tiers peut intervenir à tout stade de la procédure et exercer, qu'il soit ou non déjà partie au procès, des voies de recours contre la décision confisquant un bien sur lequel il a un titre; si un tiers est déjà, dans une autre qualité, partie au procès dans la procédure dans laquelle le bien en cause risque d'être confisqué, il suffit alors qu'il informe le juge du fait qu'il fait valoir des titres sur ce bien.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Goederen die in aanmerking komen voor verbeurdverklaring - Aanspraak op die goederen door een derde

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Biens entrant en ligne de compte pour une confiscation - Tiers faisant valoir son titre sur ces biens

Uit de hoedanigheid of bijkomende hoedanigheid die een derde ingevolge een rechtsmiddel, een kennisgeving of zijn tussenkomst in de procedure waarin een goed dreigt te worden verbeurdverklaard, verkrijgt, volgt de verplichting voor de vonnisrechter om de aanspraken van die derde in feite en in rechte te onderzoeken en voor het Hof om de wettigheid van de verbeurdverklaring na te gaan.

La qualité ou la qualité supplémentaire qu'un tiers acquiert en raison d'une voie de recours, d'une notification ou de son intervention dans la procédure dans laquelle un bien risque d'être confisqué, entraîne l'obligation pour la juridiction de jugement d'examiner les titres de ce tiers en fait et en droit, et pour la Cour celle de vérifier la légalité de cette confiscation.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Goederen die in aanmerking komen voor verbeurdverklaring - Aanspraak op die goederen door een derde - Tussenkomst of aanwezigheid in de procedure

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Biens entrant en ligne de compte pour une confiscation - Tiers faisant valoir son titre sur ces biens - Intervention ou présence dans la procédure

Wanneer geen enkele partij optreedt in een hoedanigheid waarbij hij aanspraak maakt op voor verbeurdverklaring in aanmerking komende goederen, verplicht geen enkele verdragsrechtelijke of wettelijke bepaling de rechter die een beklagde schuldig verklaart aan een witwasmisdrijf, ambtshalve na te gaan of de goede trouw van een derde zich verzet tegen de verbeurdverklaring van goederen die het voorwerp van dat misdrijf uitmaken.

Lorsqu'aucune partie n'intervient dans une qualité par laquelle elle a un titre sur des biens entrant en ligne de compte pour une confiscation, aucune disposition conventionnelle ou légale n'oblige le juge qui déclare coupable un prévenu du chef d'un blanchiment, à vérifier d'office si la bonne foi d'un tiers s'oppose à la confiscation de biens faisant l'objet de cette infraction.

STRAF - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Goederen die in aanmerking komen voor verbeurdverklaring - Geen enkele partij maakt aanspraak - Ambtshalve onderzoek

PEINE - Autres Peines - Confiscation - Biens entrant en ligne de compte pour une confiscation - Aucune partie n'a de titre - Examen d'office

P.15.1146.F

4 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151104.4](#)

AC nr. ...

Het cassatieberoep gericht tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling die met toepassing van artikel 61quater Wetboek van Strafvordering uitspraak doet, zonder een betwisting te moeten beslechten waarbij, in de zin van artikel 131, § 1, 1°, Wetboek van Strafvordering, een onregelmatigheid, verzuim of nietigheid wordt aangevoerd waardoor het beslag van goederen en de blokkering van bankrekeningen is aangetast, is voorbarig en bijgevolg niet ontvankelijk (1). (1) Zie Cass. 23 maart 2005, AR P.05.0148.F, AC 2005, nr. 181, met concl. OM in Pas. 2005, nr. 181; Cass. 20 april 2010, AR P.09.1750.N, AC 2010, nr. 265.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Voorbarig cassatieberoep (geen eindbeslissing) - Onderzoeksrechter - Beslag - Strafrechtelijk kortgeding - Hoger beroep - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Art. 420 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Beslag - Strafrechtelijk kortgeding - Hoger beroep - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Art. 420 Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Onderzoeksrechter - Beslag - Strafrechtelijk kortgeding - Hoger beroep - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

- Art. 420 Wetboek van Strafvordering

Est prématuré et, partant irrecevable, le pourvoi dirigé contre l'arrêt de la chambre des mises en accusation qui statue en application de l'article 61quater du Code d'instruction criminelle sans être appelée à trancher une contestation invoquant, au sens de l'article 131, § 1er, 1°, du Code d'instruction criminelle, une irrégularité, une omission ou une cause de nullité affectant la saisie de biens et le blocage de comptes bancaires (1). (1) Cass. 23 mars 2005, RG P.05.0148.F, Pas. 2005, n° 181, avec concl. de M. Vandermeersch, avocat général; Cass. 20 avril 2010, RG P.09.1750.N, Pas. 2010, n° 265.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Délais dans lesquels il faut se pourvoir ou signifier le pourvoi - Action publique - Pourvoi prématuré (pas de décision définitive) - Juge d'instruction - Saisie - Référé pénal - Appel - Arrêt de la chambre des mises en accusation - Pourvoi en cassation immédiat - Recevabilité

- Art. 420 Code d'Instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Saisie - Référé pénal - Appel - Arrêt de la chambre des mises en accusation - Pourvoi en cassation immédiat - Recevabilité

- Art. 420 Code d'Instruction criminelle

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Juge d'instruction - Saisie - Référé pénal - Appel - Arrêt de la chambre des mises en accusation - Pourvoi en cassation immédiat - Recevabilité

- Art. 420 Code d'Instruction criminelle

P.15.1147.F

16 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151216.1](#)

AC nr. ...

De vonnissen van de correctionele rechtbank moeten alleen de wetsbepalingen vermelden die het feit strafbaar stellen en die daarop straffen stellen, wanneer ze tot veroordeling leiden (1). (1) Zie Cass. 23 oktober 2001, AR P.00.0304.N, AC 2001, nr. 565.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Vermelding van de wettelijke bepalingen - Bestanddelen van het misdrijf - Misdrijf waarvoor

Les jugements du tribunal correctionnel ne doivent énoncer les dispositions de la loi érigeant le fait en infraction et établissant la peine qu'au cas où ils emportent condamnation (1). (1) Voir Cass. 23 octobre 2001, RG P.00.0304.N, Pas. 2001, n° 565.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRESTS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Indication des dispositions légales - Éléments constitutifs de l'infraction - Infraction du chef de laquelle le prévenu n'est pas condamné

beklaagde niet wordt veroordeeld

- Art. 149 Grondwet 1994
- Artt. 163 en 195, eerste lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 149 Constitution 1994
- Art. 163 et 195, al. 1er Code d'Instruction criminelle

P.15.1156.N

26 augustus 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150826.1](#)

AC nr. ...

Artikel 149 van de Grondwet is niet toepasselijk op de beslissingen van de onderzoeksgerechten, die op grond van de Vreemdelingenwet uitspraak doen over de handhaving van een vrijheidsberovende maatregel, aangezien die beslissingen geen vonnissen in de zin van die bepaling zijn (1). (1) Cass. 20 juli 2010, AR P.10.1060.F, AC 2010, nr. 482; zie Cass. 2 oktober 2013, AR P.13.1553.F, AC 2013, nr. 493; Cass. 17 september 2013, AR P.13.1522.N, AC 2013, nr. 458; Cass. 30 november 2010, AR P.10.1735.N, AC 2010, nr. 704.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 - Onderzoeksgerechten - Vreemdelingen - Maatregel van vrijheidsberoving - Handhaving - Toepassing

- Art. 149 Grondwet 1994
- Art. 72 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Maatregel van vrijheidsberoving - Handhaving - Beslissing - Artikel 149, Grondwet 1994 - Toepassing

- Art. 149 Grondwet 1994
- Art. 72 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

L'article 149 de la Constitution n'est pas applicable aux décisions des juridictions d'instruction qui statuent sur le maintien d'une mesure privative de liberté prise sur la base de la loi du 15 décembre 1980, ces décisions ne constituant pas des jugements au sens de cette disposition (1). (1) Cass. 20 juillet 2010, RG P.10.1060.F, Pas. 2010, n° 482; voir Cass. 2 octobre 2013, RG P.13.1553.F, Pas. 2013, n° 493; Cass. 17 septembre 2013, RG P.13.1522.N, Pas. 2013, n° 458; Cass. 30 novembre 2010, RG P.10.1735.N, Pas. 2010, n° 704.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 149 - Juridictions d'instruction - Etrangers - Mesure privative de liberté - Maintien - Application

- Art. 149 Constitution 1994
- Art. 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Mesure privative de liberté - Maintien - Décision - Constitution 1994, article 149 - Application

- Art. 149 Constitution 1994
- Art. 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

Artikel 5.1.f van het EVRM staat vrijheidsberoving langs wettelijke weg toe in het geval van rechtmatige arrestatie of gevangenhouding van een persoon teneinde hem te beletten op onrechtmatige wijze het land binnen te komen, of indien tegen hem een uitwijzings- of uitleveringsprocedure aanhangig is; die bepaling maakt het mogelijk dat een vreemdeling tijdens het onderzoek van zijn asielaanvraag rechtmatig wordt aangehouden om hem te beletten dat hij op onrechtmatige wijze het land zou binnenkomen (1) ; daaraan wordt gelijkgesteld de toestand van de vreemdeling die onwettig het land is binnengekomen en er zonder geldige verblijfsvergunning wil blijven. (1) Cass. 20 juli 2010, AR P.10.1060.F, AC 2010, nr. 482.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.1 - Artikel 5.1.f - Vreemdelingen - Terbeschikkingstelling van de regering - Asielaanvraag - Vrijheidsberoving tijdens het onderzoek van de aanvraag - Verenigbaarheid

- Art. 5.1.f Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 54, § 2, tweede lid Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

VREEMDELINGEN - Vreemdelingenwet - Artikel 54, § 2, tweede lid - Terbeschikkingstelling van de regering - Asielaanvraag - Vrijheidsberoving tijdens het onderzoek van de aanvraag - Artikel 5.1.f EVRM - Verenigbaarheid

- Art. 5.1.f Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 54, § 2, tweede lid Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

De in artikel 54, §2, tweede lid, van de Vreemdelingenwet bedoelde maatregel heeft niet de verwijdering van de betrokken vreemdeling van het grondgebied als uiteindelijk doel, maar strekt alleen ertoe hem van zijn vrijheid te beroven tijdens het onderzoek van zijn asielaanvraag, waarbij zijn verwijdering uiteraard is uitgesloten indien die aanvraag wordt ingewilligd (1). (1) Cass. 20 juli 2010, AR P.10.1060.F, AC 2010, nr. 482.

L'article 5.1.f. de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales autorise la privation de liberté s'il s'agit, selon les voies légales, de l'arrestation ou de la détention régulières d'une personne pour l'empêcher de pénétrer irrégulièrement dans le territoire, ou contre laquelle une procédure d'expulsion ou d'extradition est en cours; cette disposition permet la détention régulière d'un étranger durant l'examen de sa demande d'asile en vue de l'empêcher de pénétrer illégalement sur le territoire (1) ; y est assimilée la situation de l'étranger qui est entré illégalement dans le pays et souhaite y demeurer sans titre de séjour valable. (1) Cass. 20 juillet 2010, RG P.10.1060.F, Pas. 2010, n° 482.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 5 - Article 5.1 - Article 5, § 1er, f - Etrangers - Mise à la disposition du gouvernement - Demande d'asile - Privation de liberté au cours de l'instruction de la demande - Compatibilité

- Art. 5, § 1er, f Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 54, § 2, al. 2 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

ETRANGERS - Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers - Article 54, § 2, al. 2 - Mise à la disposition du gouvernement - Demande d'asile - Privation de liberté au cours de l'instruction de la demande - Article 5.1.f de la convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Compatibilité

- Art. 5, § 1er, f Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

- Art. 54, § 2, al. 2 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

La mesure visée à l'article 54, §2, alinéa 2, de la loi du 15 décembre 1980 n'a pas pour but ultime l'éloignement du territoire de l'étranger qu'elle concerne, mais tend seulement à le priver de sa liberté durant l'examen de sa demande d'asile, son éloignement étant à l'évident exclu si cette demande est accueillie (1). (1) Cass. 20 juillet 2010, RG P.10.1060.F, Pas. 2010, n° 482.

VREEMDELINGEN - Vreemdelingenwet - Artikel 54, § 2, tweede lid - Terbeschikkingstelling van de regering - Doel

- Art. 54, § 2, tweede lid Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

Wanneer de minister beslist de vreemdeling ter beschikking van de regering te stellen, is hij niet ertoe gehouden, naast de vermelding van de uitzonderlijk ernstige omstandigheden ter motivering van deze beslissing, ook afzonderlijk de redenen te vermelden waarom niet kan worden volstaan hem te verplichten in een bepaalde plaats te verblijven.

VREEMDELINGEN - Vreemdelingenwet - Artikel 51, § 2, tweede lid - Artikel 54, § 2, tweede lid - Terbeschikkingstelling van de regering - Beslissing van de minister - Motivering

- Artt. 51, § 2, tweede lid, en 54, § 2, tweede lid Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

ETRANGERS - Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers - Article 54, § 2, al. 2 - Mise à la disposition du gouvernement - But

- Art. 54, § 2, al. 2 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

Lorsque le ministre décide de mettre l'étranger à la disposition du gouvernement, il n'est pas tenu de mentionner également de manière distincte, outre la mention des circonstances exceptionnellement graves afin de motiver cette décision, les raisons pour lesquelles l'on ne peut se contenter de lui enjoindre de résider en un lieu déterminé.

ETRANGERS - Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers - Article 51, § 2, al. 2 - Article 54, § 2, al. 2 - Mise à la disposition du gouvernement - Décision du ministre - Motivation

- Art. 51, § 2, al. 2, et 54, § 2, al. 2 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

P.15.1157.F

18 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151118.2](#)

AC nr. ...

Artikel 211bis Wetboek van Strafvordering is van toepassing op de daarin op limitatieve wijze bepaalde gevallen en niet op alle gevallen waarin de strafrechtelijke toestand van de vervolgte persoon in hoger beroep wordt verzwaaard (1). (1) Zie Cass. 11 maart 1935, Pas. 1935, p. 183.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Eenstemmigheid - Toepassing

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

L'article 211bis du Code d'instruction criminelle s'applique dans les cas qu'il précise de manière limitative et non pas dans tous les cas où la situation pénale de la personne poursuivie est aggravée en degré d'appel (1). (1) Voir Cass. 11 mars 1935, Pas. 1935, p. 183.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Unanimité - Application

- Art. 211bis Code d'Instruction criminelle

Indien de inverdenkinggestelde zich, op het ogenblik dat de internering wordt bevolen, in een strafinrichting bevindt, heeft de internering voorlopig plaats in de psychiatrische afdeling van die inrichting of, bij ontstentenis daarvan, in een afdeling aangewezen door het gerecht dat de maatregel beveelt; daaruit volgt dat de onderzoeks- of vonnisgerechten noch de onmiddellijke uitvoering van de internering kunnen bevelen, noch kunnen beslissen dat er daartoe geen grond bestaat; het behoud van de aangehouden geïnterneerde in de psychiatrische afdeling vloeit immers voort uit de wet en niet uit de beslissing van de rechter (1). (1) Zie Cass. 27 september 1932, Pas. 1932, p. 247.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Aangehouden inverdenkinggestelde - Beslissing over de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de internering - Wettigheid

- Art. 14 Wet Bescherming Maatschappij

Si, au moment où l'internement est ordonné, l'inculpé est détenu dans un centre pénitentiaire, l'internement a lieu provisoirement dans l'annexe psychiatrique de ce centre ou, à défaut de celle-ci, dans l'annexe désignée par la juridiction qui ordonne la mesure; il s'en déduit que les juridictions d'instruction ou de jugement ne peuvent ni ordonner l'exécution immédiate de l'internement ni décider qu'il n'y a pas lieu de l'ordonner; le maintien de l'interné détenu à l'annexe psychiatrique résulte, en effet, de la loi et non de la décision du juge (1). (1) Voir Cass. 27 septembre 1932, Pas. 1932, p. 247.

DEFENSE SOCIALE - Internement - Inculpé détenu - Décision sur l'exécution immédiate de l'internement - Légalité

- Art. 14 L. du 9 avril 1930

P.15.1158.N

12 augustus 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150812.1](#)

AC nr. ...

Artikel 27, § 1, Voorlopige Hechteniswet heeft enkel betrekking op de rechtstoestand waarin de verzoeker tot voorlopige invrijheidstelling, als gevolg van het cassatieberoep, nog niet is veroordeeld bij een in kracht van gewijsde getreden beslissing; eenmaal het cassatieberoep is verworpen en de veroordelende beslissing aldus kracht van gewijsde heeft verkregen, is die bepaling niet meer van toepassing.

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING - Veroordeling door het hof van assisen strijdig met artikel 6.1 EVRM bevonden door het EHRM - Verzoek tot heropening van de rechtspleging - Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Artikel 27, § 1, Voorlopige Hechteniswet - Toepassingsgebied

- Art. 27, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Voorlopige invrijheidstelling - Veroordeling door het hof van assisen strijdig met artikel 6.1 EVRM bevonden door het EHRM - Verzoek tot heropening van de rechtspleging - Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Artikel 27, § 1, Voorlopige Hechteniswet - Toepassingsgebied

- Art. 27, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

L'article 27, § 1er, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive ne concerne que la situation juridique où, à la suite du recours en cassation, le demandeur d'une mise en liberté provisoire n'a pas encore été condamné par une décision passée en force de chose jugée; dès que le recours en cassation a été rejeté et que la décision de condamnation a ainsi acquis force de chose jugée, cette disposition n'est plus applicable.

REOUVERTURE DE LA PROCEDURE - Condamnation par la cour d'assises jugée contraire à l'article 6, § 1er CEDH par la Cour eur. D. H. - Demande de réouverture de la procédure - Demande de mise en liberté provisoire - Article 27, § 1er, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive - Champ d'application

- Art. 27, § 1er L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Mise en liberté provisoire - Condamnation par la cour d'assises jugée contraire à l'article 6, § 1er CEDH par la Cour eur. D. H. - Demande de réouverture de la procédure - Demande de mise en liberté provisoire - Article 27, § 1er, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive - Champ d'application

- Art. 27, § 1er L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

De in artikel 27, § 1, 5°, Voorlopige Hechteniswet bedoelde rechtstoestand van voorlopige hechtenis ontstaat slechts vanaf de beslissing van het Hof tot heropening van de rechtspleging; die rechtstoestand ontstaat aldus niet door het feit dat de veroordeelde een verzoek tot heropening van de rechtspleging heeft ingediend als gevolg van een arrest van het EHRM dat beslist heeft dat de veroordeling strijdig met artikel 6.1 EVRM werd bevonden.

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING - Artikel 27, § 1, Voorlopige Hechteniswet - Toepassingsgebied - Veroordeling door het hof van assisen strijdig met artikel 6.1 EVRM bevonden door het EHRM - Verzoek tot heropening van de rechtspleging - Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling

- Art. 27, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Veroordeling door het hof van assisen strijdig met artikel 6.1 EVRM bevonden door het EHRM - Verzoek tot heropening van de rechtspleging - Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Artikel 27, § 1, Voorlopige Hechteniswet - Toepassingsgebied

- Art. 27, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

De inleiding van een verzoek tot heropening van de rechtspleging brengt niet mee dat artikel 5.4 EVRM automatisch opnieuw van toepassing wordt; zolang de heropening niet plaatsvindt en de aangevochten procedure door het Hof niet wordt vernietigd, blijft de veroordeling, die geleid heeft tot de beslissing van het EHRM, uitvoerbaar en zijn de toepassingsvoorwaarden van voornoemd artikel niet verenigd.

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING - Veroordeling door het hof van assisen strijdig met artikel 6.1 EVRM bevonden door het EHRM - Verzoek tot heropening van de rechtspleging - Toegang tot de rechter om de rechtmatigheid van de aanhouding te laten nagaan

- Art. 442bis Wetboek van Strafvordering

- Art. 5.4 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Veroordeling door het hof van assisen strijdig met artikel 6.1 EVRM bevonden door het EHRM - Verzoek tot heropening van de rechtspleging - Toegang tot de rechter om

La situation juridique, visée à l'article 27, § 1er, 5°, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive ne naît qu'à partir de la décision de la Cour de rouvrir la procédure; cette situation juridique ne naît ainsi pas du fait que le condamné a introduit une demande de réouverture de la procédure à la suite d'un arrêt de la Cour eur. D. H. qui a décidé que la condamnation a été jugée contraire à l'article 6.1 CEDH.

REOUVERTURE DE LA PROCEDURE - Article 27, § 1er, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive - Champ d'application - Condamnation par la cour d'assises jugée contraire à l'article 6, § 1er CEDH par la Cour eur. D. H. - Demande de réouverture de la procédure - Demande de mise en liberté provisoire

- Art. 27, § 1er L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Condamnation par la cour d'assises jugée contraire à l'article 6, § 1er CEDH par la Cour eur. D. H. - Demande de réouverture de la procédure - Demande de mise en liberté provisoire - Article 27, § 1er, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive - Champ d'application

- Art. 27, § 1er L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

L'introduction d'une demande de réouverture de la procédure n'implique pas que l'article 5.4 CEDH s'applique à nouveau automatiquement; tant que la réouverture n'a pas lieu et que la procédure critiquée n'est pas annulée par la Cour, la condamnation qui a donné lieu à la décision de la Cour eur. D. H. demeure exécutoire et les conditions d'application de l'article précité ne sont pas réunies.

REOUVERTURE DE LA PROCEDURE - Condamnation par la cour d'assises jugée contraire à l'article 6, § 1er CEDH par la Cour eur. D. H. - Demande de réouverture de la procédure - Accès au juge afin de faire vérifier la régularité de l'arrestation

- Art. 442bis Code d'Instruction criminelle

- Art. 5, § 4 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 5 - Article 5.4 - Condamnation par la cour d'assises jugée contraire à l'article 6, § 1er CEDH par la Cour eur. D. H. - Demande de réouverture de la procédure - Accès au juge afin de faire vérifier la régularité de

de rechtmatigheid van de aanhouding te laten nagaan

- Art. 442bis Wetboek van Strafvordering
- Art. 5.4 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Veroordeling door het hof van assisen strijdig met artikel 6.1 EVRM bevonden door het EHRM - Verzoek tot heropening van de rechtspleging - Toegang tot de rechter om de rechtmatigheid van de aanhouding te laten nagaan

- Art. 442bis Wetboek van Strafvordering
- Art. 5.4 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

l'arrestation

- Art. 442bis Code d'Instruction criminelle
- Art. 5, § 4 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Condamnation par la cour d'assises jugée contraire à l'article 6, § 1er CEDH par la Cour eur. D. H. - Demande de réouverture de la procédure - Accès au juge afin de faire vérifier la régularité de l'arrestation

- Art. 442bis Code d'Instruction criminelle
- Art. 5, § 4 Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

De rechtstoestand waarin een inverdenkinggestelde zich in voorlopige hechtenis bevindt en op die grond kan vallen onder het toepassingsgebied van artikel 27, § 1, 5°, Voorlopige Hechteniswet is kennelijk niet vergelijkbaar met de rechtstoestand van de veroordeelde die van zijn vrijheid is beroofd ter uitvoering van de straf die hem bij een in kracht van gewijsde getreden veroordeling is opgelegd zodat er geen grond tot het stellen van de voorgestelde prejudiciële vraag bestaat (1). (1) Cass. 15 februari 2011, AR P.10.1665.N, AC 2011, nr. 134, met concl. van advocaat.-generaal Duinslaeger.

PREJUDICIEEL GESCHIL - Grondwettelijk Hof - Strafzaken - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting - Grenzen - Geen kennelijk vergelijkbare rechtstoestanden

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

La situation juridique d'un inculpé se trouvant en détention préventive et susceptible, sur cette base, de relever du champ d'application de l'article 27, § 1, 5°, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive est manifestement non comparable à la situation juridique du condamné qui a été privé de sa liberté en exécution de la peine qui lui a été infligée par une condamnation passée en force de chose jugée de sorte qu'il n'y a pas lieu de poser la question préjudicielle proposée (1). (1) Cass. 15 février 2011, RG P.10.1665.N, Pas. 2011, n° 134, avec les concl. de M. Duinslaeger, avocat général.

QUESTION PREJUDICIELLE; VOIR AUSSI: 143/01 UNION E - Cour constitutionnelle - Matière répressive - Question préjudicielle - Cour de cassation - Obligation - Limites - Pas de situations juridiques manifestement comparables

- Art. 26 Loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage

Er bestaat geen algemeen rechtsbeginsel van de uitlegging van nationale wetten overeenkomstig de internationale normen.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Algemeen rechtsbeginsel van de uitlegging van nationale wetten overeenkomstig de internationale normen

Miskenning van een rechtsbeginsel dat geen algemeen rechtsbeginsel uitmaakt, levert geen grond op tot cassatie.

CASSATIEMIDDELEN - Strafzaken - Vereiste vermeldingen - Miskenning van een rechtsbeginsel

Il n'existe pas de principe général du droit de l'interprétation des lois nationales conformément aux normes internationales.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Principe général du droit de l'interprétation des lois nationales conformément aux normes internationales

La violation d'un principe de droit qui ne constitue pas un principe général du droit ne donne pas lieu à cassation.

MOYEN DE CASSATION - Matière répressive - Indications requises - Violation d'un principe de droit

De onderzoeksgerechten die de voorlopige hechtenis handhaven, kunnen de gronden overnemen van één of meerdere reeds eerder in de zaak gewezen beslissingen, door vast te stellen dat die gronden op het ogenblik van hun uitspraak nog steeds bestaan, voor zover dat niet tot een automatisme leidt (1). (1) Cass. 26 januari 2000, AR P.00.0094.F, AC 2000, nr. 70.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Onderzoeksgerechten - Motivering - Gronden van eerdere beslissingen - Automatische

- Artt. 16, §§ 1 en 5, 22, vijfde en zesde lid, en 30, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Les juridictions d'instruction qui maintiennent la détention préventive peuvent réitérer les motifs énoncés par une ou plusieurs décisions antérieures rendues en la cause, lorsqu'elles constatent que ces motifs existent toujours au moment où elles statuent, pourvu qu'il n'en résulte aucun automatisme (1). (1) Cass. 26 janvier 2000, RG P.00.0094.F, Pas. 2000, n° 70.

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Juridictions d'instruction - Motivation - Motifs de décisions antérieures - Automatische

- Art. 16, § 1er et 5, 22, al. 5 et 6, et 30, § 4 L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

P.15.1175.N

24 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151124.7](#)

AC nr. ...

Er is grond tot heropening van de rechtspleging wanneer de in artikel 442 quinquies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bedoelde voorwaarden zijn verenigd (1). (1) Cass. 19 maart 2014, AR P.14.0157.F, AC 2014, nr. 216.

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING - Aan de rechter overgelegde feitelijke gegevens - Wijze van verkrijging

Wanneer het arrest van het hof van assisen de schuldigverklaring enkel motiveert door verwijzing naar het bevestigend antwoord van de jury op niet-geïndividualiseerde vragen die niet verwijzen naar enige concrete of bijzondere omstandigheid, stelt het de beschuldigde niet in staat de redenen te kennen van de schuldigverklaring en schendt het artikel 6.1 EVRM (1). (1) Artikel 334 Wetboek van Strafvordering bepaalt thans (sedert 21 januari 2010) dat het hof van assisen en de gezworenen zonder dat zij moeten antwoorden op alle neergelegde conclusies, de voornaamste redenen van hun beslissing moeten formuleren.

HOF VAN ASSISEN - Eindarrest - Schuldigverklaring - Redenen van de schuldigverklaring - Schending artikel 6.1 E.V.R.M.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Redenen van de schuldigverklaring

Il y a lieu d'ordonner la réouverture de la procédure lorsque les conditions visées à l'article 442quinquies, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle, sont réunies (1). (1) Cass. 19 mars 2014, RG P.14.0157.F, Pas. 2014, n° 216.

REOUVERTURE DE LA PROCEDURE - Eléments de fait remis au juge - Mode d'obtention

Lorsque l'arrêt de la cour d'assises ne motive la déclaration de culpabilité qu'en se référant à la réponse affirmative du jury aux questions non individualisées qui ne font référence à aucune circonstance concrète ou particulière, il ne permet pas à l'accusé de connaître les raisons de la déclaration de culpabilité et viole l'article 6.1 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales (1). (1) L'article 334 du Code d'instruction criminelle prévoit actuellement (depuis le 21 janvier 2010) que la cour d'assises et les jurés doivent formuler les principales raisons de leur décision, sans devoir répondre à l'ensemble des conclusions déposées.

COUR D'ASSISES - Arrêt définitif - Déclaration de culpabilité - Raisons de la déclaration de culpabilité - Violation de l'article 6, § 1er Conv. D.H.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Cour d'assises - Déclaration de culpabilité - Raisons de la déclaration de culpabilité

P.15.1176.F

2 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150902.8](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Territoriale bevoegdheid - Strafvueroeringsrechtbank - Strafvueroeringsmodaliteit - Herroeping - Territoriale bevoegdheid na herroeping

STRAFUITVOERING - Strafvueroeringsrechtbank - Territoriale bevoegdheid - Strafvueroeringsmodaliteit - Herroeping - Territoriale bevoegdheid na herroeping

Uit artikel 635, § 1, eerste en derde lid, Gerechtelijk Wetboek, volgt dat na herroeping van de strafuitvoeringsmodaliteit, de strafuitvoeringsrechtbank die op grond van de plaats van opsluiting bevoegd is en waarbij de zaak op grond daarvan aanhangig werd gemaakt, bevoegd blijft voor elke daaropvolgende beslissing, tot op het ogenblik van de definitieve invrijheidstelling (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Strafzaken - Bevoegdheid - Territoriale bevoegdheid - Strafvueroeringsrechtbank - Strafvueroeringsmodaliteit - Herroeping - Territoriale bevoegdheid na herroeping

STRAFUITVOERING - Strafvueroeringsrechtbank - Territoriale bevoegdheid - Strafvueroeringsmodaliteit - Herroeping - Territoriale bevoegdheid na herroeping

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Compétence territoriale - Tribunal de l'application des peines - Modalité d'exécution de la peine - Révocation - Compétence territoriale après la révocation

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Compétence territoriale - Modalité d'exécution de la peine - Révocation - Compétence territoriale après la révocation

Il résulte des alinéas 1er et 3 de l'article 635, § 1er, du Code judiciaire, qu'après révocation de la modalité d'application de la peine, le tribunal de l'application des peines compétent sur la base du lieu de détention et qui a été saisi sur cette base, conserve sa compétence pour toute décision à prendre ultérieurement jusqu'à la libération définitive (1). (1) Voir les concl. du MP.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière répressive - Compétence - Compétence territoriale - Tribunal de l'application des peines - Modalité d'exécution de la peine - Révocation - Compétence territoriale après la révocation

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Compétence territoriale - Modalité d'exécution de la peine - Révocation - Compétence territoriale après la révocation

P.15.1179.F

16 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151216.2](#)

AC nr. ...

Bij overtreding van de wetten en verordeningen betreffende het wegverkeer zijn, in de limitatief in artikel 63 Wegverkeerswet bepaalde gevallen, de in artikel 59, § 1 van die wet bedoelde overheidsagenten bevoegd om een bloedafname op te leggen aan de in de 1° en 2° van die paragraaf bedoelde personen en om daartoe een arts op te vorderen.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 63 - Bloedafname - Door overheidsagenten opgelegde afname - Toepassingsgeval

- Art. 44bis Wetboek van Strafvordering
- Artt. 59, § 1, en 63 Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

En cas d'infraction aux lois et règlements relatifs à la police du roulage, dans les cas limitativement prévus par l'article 63 de la loi relative à la police de la circulation routière, ce sont les agents de l'autorité visés à l'article 59, § 1er, de cette loi qui se trouvent investis du pouvoir d'imposer une prise de sang aux personnes visées aux 1° et 2° de ce paragraphe et de requérir un médecin à cet effet.

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 63 - Prélèvement sanguin - Prélèvement imposé par les agents de l'autorité - Cas d'application

- Art. 44bis Code d'Instruction criminelle
- Art. 59, § 1er, et 63 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

P.15.1180.F

2 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150902.9](#)

AC nr. ...

Ingevolge artikel 72, tweede lid, Vreemdelingenwet, toetsen de onderzoeksgerechten of de maatregelen van vrijheidsberoving of tot verwijdering van het grondgebied in overeenstemming zijn met de wet; uit die bepaling volgt niet dat de rechter bij wie een verzoek tot invrijheidstelling aanhangig is gemaakt, zich bovendien moet uitspreken over de wettigheid van de uitvoeringsmodaliteiten van de vasthoudingsmaatregel.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Vreemdelingenwet - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Wettigheidstoetsing - Draagwijdte - Wettigheid van de uitvoeringsmodaliteiten van de vasthoudingsmaatregel

- Art. 72, tweede lid Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

VREEMDELINGEN - Vreemdelingenwet - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vrijheidsberoving - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Wettigheidstoetsing - Draagwijdte - Wettigheid van de uitvoeringsmodaliteiten van de vasthoudingsmaatregel

- Art. 72, tweede lid Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

En application de l'article 72, alinéa 2, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, les juridictions d'instruction contrôlent si les mesures privatives de liberté et d'éloignement du territoire sont conformes à la loi; il ne se déduit pas de cette disposition que le juge saisi d'une requête de mise en liberté doive se prononcer en outre sur la légalité des modalités d'exécution de la mesure de rétention.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - L. du 15 décembre 1980 - Ordre de quitter le territoire - Privation de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Contrôle de légalité - Portée - Légalité des modalités d'exécution de la mesure de rétention

- Art. 72, al. 2 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

ETRANGERS - L. du 15 décembre 1980 - Ordre de quitter le territoire - Privation de liberté - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Juridictions d'instruction - Contrôle de légalité - Portée - Légalité des modalités d'exécution de la mesure de rétention

- Art. 72, al. 2 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

P.15.1197.F

16 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151216.3](#)

AC nr. ...

Het hoger beroep tegen de vonnissen van de politierechtbank wordt binnen dezelfde termijnen ingesteld als het hoger beroep tegen de vonnissen van de correctionele rechtbank; die termijn bedraagt, in de regel, uiterlijk vijftien dagen na de dag waarop het vonnis op tegenspraak werd uitgesproken, zodat hij ingaat vanaf de uitspraak van het vonnis; die termijn wordt berekend vanaf de dag volgend op de dag of de gebeurtenis die hem doet ingaan.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Termijn - Hoger beroep tegen de vonnissen van de politierechtbank - Berekening van de termijn - Aanvang

- Artt. 172, tweede lid, 174, tweede lid, en 203, § 1 Wetboek

L'appel des jugements rendus par le tribunal de police sera interjeté dans les mêmes délais que l'appel des jugements rendus par le tribunal correctionnel; ce délai est, en règle, de quinze jours au plus tard après le jour où le jugement contradictoire a été prononcé, de sorte qu'il court à dater de la prononciation du jugement; ce délai se calcule depuis le lendemain du jour ou de l'événement qui y donne cours.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Appel principal. forme. délai - Délai - Appel des jugements du tribunal de police - Calcul du délai - Point de départ

- Art. 172, al. 2, 174, al. 2, et 203, § 1er Code d'Instruction

van Strafvordering

- Art. 52, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

De procureur des Konings oefent het ambt van openbaar ministerie uit bij zowel de rechtbank van eerste aanleg als bij de politierechtbanken van het gerechtelijk arrondissement; wanneer hoger beroep werd ingesteld in de vormen en binnen de termijn die bij artikel 203, § 1, Wetboek van Strafvordering zijn bepaald, dient het hoger beroep van de procureur des Konings tegen een vonnis van de politierechtbank, niet aan de beklaagde te worden betekend.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Vonnis van de politierechtbank - Hoger beroep van de procureur des Konings - Betekening van het rechtsmiddel aan de beklaagde

- Artt. 203, § 1, en 205 Wetboek van Strafvordering

- Art. 150, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

Aan magistraten van het openbaar ministerie bij de krijgsraad en de magistraten van het openbaar ministerie bij het militair gerechtshof behorend tot de tijdelijke personeelsformatie wordt door de minister van Justitie een opdracht gegeven bij het openbaar ministerie van een burgerlijk rechtscollege; daaruit volgt dat de akte van hoger beroep tegen een vonnis van de politierechtbank, door een substituut-krijgsauditeur met opdracht bij het parket van het rechtscollege dat het vonnis heeft gewezen, wordt ingesteld overeenkomstig artikel 202, 5°, Wetboek van Strafvordering.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Vonnis van de politierechtbank - Hoger beroep van de procureur des Konings - Hoger beroep ingesteld door een substituut-krijgsauditeur met opdracht bij het parket van het rechtscollege - Wettigheid

- Art. 202, 5° Wetboek van Strafvordering

- Art. 112 Wet 10 april 2003 tot regeling van de afschaffing van de militaire rechtscolleges in vreedstijd alsmede van het behoud ervan in oorlogstijd

criminelle

- Art. 52, al. 1er Code judiciaire

Le procureur du Roi exerce les fonctions du ministère public tant près le tribunal de première instance que devant les tribunaux de police de l'arrondissement judiciaire; dès lors qu'il a été interjeté dans les formes et délai prévus à l'article 203, § 1er, du Code d'instruction criminelle, l'appel formé par le procureur du Roi contre un jugement rendu par le tribunal de police ne doit pas être notifié au prévenu.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Décisions et parties - Jugement du tribunal de police - Appel du procureur du Roi - Notification du recours au prévenu

- Art. 203, § 1er, et 205 Code d'Instruction criminelle

- Art. 150, al. 2 Code judiciaire

Les magistrats du ministère public près le conseil de guerre et les magistrats du ministère public près la cour militaire repris dans le cadre temporaire sont délégués par le ministre de la Justice près le ministère public d'une juridiction civile; il s'ensuit que l'acte d'appel d'un jugement du tribunal de police par un substitut de l'auditeur militaire délégué près le parquet de la juridiction l'ayant rendu est formé conformément à l'article 202, 5°, du Code d'instruction criminelle.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Décisions et parties - Jugement du tribunal de police - Appel du procureur du Roi - Appel formé par un substitut de l'auditeur militaire délégué près le parquet de la juridiction - Légalité

- Art. 202, 5° Code d'Instruction criminelle

- Art. 112 L. du 10 avril 2003 réglant la suppression des juridictions militaires en temps de paix ainsi que leur maintien en temps de guerre

Wanneer uit de vermelding onderaan het vonnis blijkt dat een van de rechters, volgens de authentieke vaststelling van de griffier, in de onmogelijkheid verkeerde te tekenen, is de beslissing geldig mits handtekening van de overige leden van de zetel en wordt aldus de bij artikel 211bis Wetboek van Strafvordering vereiste eenstemmigheid regelmatig vastgesteld.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Eenparigheid - Vaststelling - Rechter verkeert in de onmogelijkheid het vonnis te tekenen - Authentieke vaststelling door de griffier - Geldige beslissing met de handtekening van de overige leden van de zetel

- Art. 785, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

Lorsqu'il apparaît de la mention figurant au bas du jugement que, selon la constatation authentique du greffier, l'un des juges se trouvait dans l'impossibilité de signer, la décision est valable sous la signature des autres membres du siège et l'unanimité requise par l'article 211bis du Code d'instruction criminelle est ainsi régulièrement constatée.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Unanimité - Constatation - Juge dans l'impossibilité de signer le jugement - Constatation authentique du greffier - Décision valable sous la signature des autres membres du siège

- Art. 785, al. 1er Code judiciaire
- Art. 211bis Code d'Instruction criminelle

P.15.1211.F

2 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150902.10](#)

AC nr. ...

Het bij artikel 235bis Wetboek van Strafvordering voorgeschreven toezicht op de regelmatigheid van de rechtspleging is voor de kamer van inbeschuldigingstelling enkel verplicht in zoverre daarom wordt verzocht; uit de omstandigheid dat zij het door haar volledig verrichte toezicht verkeerdelijk als een toezicht "prima facie" heeft omschreven en dat het resultaat van het toezicht niet in het dictum van het bestreden arrest wordt herhaald, volgt niet dat de kamer van inbeschuldigingstelling zich aan dat toezicht zou hebben onttrokken.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Toezicht op de regelmatigheid van de rechtspleging - Verplicht toezicht

- Art. 235bis Wetboek van Strafvordering

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Regulariteit van de procedure - Toezicht van de kamer van inbeschuldigingstelling - Verplicht toezicht

- Art. 235bis Wetboek van Strafvordering

Le contrôle de la régularité de la procédure prescrit par l'article 235bis du Code d'instruction criminelle n'est obligatoire pour la chambre des mises en accusation que dans la mesure où il est demandé à celle-ci; des circonstances qu'elle a qualifié erronément de contrôle « prima facie » le contrôle complet auquel elle a procédé et que le résultat du contrôle n'est pas répété au dispositif de l'arrêt attaqué, il ne résulte pas que la chambre des mises en accusation se serait dispensée de l'effectuer.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité de la procédure - Obligation de procéder au contrôle

- Art. 235bis Code d'Instruction criminelle

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Régularité de la procédure - Contrôle de la chambre des mises en accusation - Obligation de procéder au contrôle

- Art. 235bis Code d'Instruction criminelle

De aanwijzingen en concrete feiten, eigen aan de zaak, die de in artikel 88bis Wetboek van Strafvordering bepaalde maatregel tot het af luisteren van telefoongesprekken wettigen, kunnen bestaan uit anonieme inlichtingen betreffende het te onderzoeken misdrijf; daaruit volgt dat de beschikking tot telefoontap niet onregelmatig is wanneer zij voortvloeit uit een niet gepreciseerde politionele bron (1). (1) Zie Cass. 17 december 2013, AR P.13.1438.N, AC 2013, nr. 691.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtig onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Opsporen van telefoongesprekken - Regelmaticheid van de beschikking - Aanwijzingen en concrete feiten die de maatregel wettigen - Anonieme inlichtingen

- Art. 88bis Wetboek van Strafvordering

Les indices et faits concrets propres à la cause justifient la mesure de repérage téléphonique prévue à l'article 88bis du Code d'instruction criminelle peuvent consister en des renseignements anonymes relatifs à l'infraction qui fait l'objet de l'instruction; il s'ensuit que l'ordonnance autorisant le repérage n'est pas irrégulière du fait qu'elle est la conséquence d'une source policière non précisée (1). (1) Voir Cass. 17 décembre 2013, RG P.13.1438.N, Pas. 2013, n° 691.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Repérage téléphonique - Régularité de l'ordonnance - Indices et faits concrets justifiant la mesure - Renseignements anonymes

- Art. 88bis Code d'Instruction criminelle

P.15.1214.F

9 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150909.1](#)

AC nr. ...

In navolging van de andere bij de Voorlopige Hechteniswet bepaalde betekeningen houdt de betekening van het op grond van artikel 15bis van die wet genomen bevel tot verlenging van de vrijheidsbeneming in dat een volledig afschrift van de akte aan de aangehouden persoon wordt afgegeven en de beslissing mondeling wordt medegedeeld, in de taal van de rechtspleging; dat kan worden gedaan door een agent van de openbare macht en is aan geen enkele andere vormvoorwaarde onderworpen; aangezien die betekening aan de aangehouden persoon moet worden gedaan, wordt zij, zonder nadere precisering, geacht op de plaats te zijn gedaan waar die zich bevindt (1). (1) Zie Cass. 13 december 2000, AR P.00.1660.F, AC 2000, nr. 689, R.D.P.C. 2001, p. 580, met noot.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Algemeen - Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Aanhouding - Duur - Bevel tot verlenging van de termijn van vrijheidsbeneming - Betekening - Vormvoorschriften

- Art. 15bis Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Verlenging van de termijnen - Bevel tot verlenging van de termijn van vrijheidsbeneming - Betekening - Vormvoorschriften

- Art. 15bis Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

VOORLOPIGE HECHTENIS - Aanhouding - Duur - Bevel tot
3/05/2023

A l'instar des autres significations prévues par la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, la signification de l'ordonnance de prolongation du délai de privation de liberté, rendue en application de l'article 15bis de ladite loi, implique la remise d'une copie intégrale de l'acte à la personne arrêtée, accompagnée d'une communication verbale de la décision dans la langue de la procédure; elle peut être faite par un agent de la force publique et n'est subordonnée à aucune autre condition de forme; dès lors qu'elle doit être faite à la personne arrêtée, elle est censée être faite au lieu où celle-ci se trouve, sans qu'il doive être autrement précisé (1). (1) Voir Cass. 13 décembre 2000, RG P.00.1660.F, Pas. 2000, n° 689, R.D.P.C. 2001, p. 580, avec note.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Généralités - Matière répressive - Détention préventive - Arrestation - Durée - Ordonnance de prolongation du délai de privation de liberté - Signification - Conditions de forme

- Art. 15bis L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Prolongation des délais - Ordonnance de prolongation du délai de privation de liberté - Signification - Conditions de forme

- Art. 15bis L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

DETENTION PREVENTIVE - Arrestation - Durée - Ordonnance de

*verlenging van de termijn van vrijheidsbeneming -
Betekening - Vormvoorschriften*

- Art. 15bis Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Aangezien de betekening van het bevel tot verlenging van de vrijheidsbeneming, genomen op grond van artikel 15bis Voorlopige Hechteniswet, wordt geregeld door wetsbepalingen waarvan de toepassing niet verenigbaar is met het Gerechtelijk Wetboek, zijn de bepalingen van de artikelen 32 en 43 van dat wetboek daarop niet van toepassing (1). (1) Zie Cass. 29 december 1992, AR 7285, AC 1991-1992, nr. 816.

*BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Algemeen -
Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Aanhouding - Duur -
Verlenging - Bevel tot verlenging van de termijn van
vrijheidsbeneming - Betekening - Artikelen 32 en 43, Ger. W. -
Toepassing*

- Art. 15bis Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Artt. 32 en 43 Gerechtelijk Wetboek

*VOORLOPIGE HECHTENIS - Verlenging van de termijnen -
Bevel tot verlenging van de termijn van vrijheidsbeneming -
Betekening - Artikelen 32 en 43, Ger. W. - Toepassing*

- Art. 15bis Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Artt. 32 en 43 Gerechtelijk Wetboek

*prolongation du délai de privation de liberté - Signification -
Conditions de forme*

- Art. 15bis L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

La signification de l'ordonnance de prolongation du délai de privation de liberté rendue en application de l'article 15bis de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive étant régie par des dispositions légales dont l'application n'est pas compatible avec le Code judiciaire, les dispositions des articles 32 et 43 de ce code ne lui sont pas applicables (1). (1) Voir Cass. 29 décembre 1992, RG 7285, Pas. 1992, n° 816.

*SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Généralités - Matière
répressive - Détention préventive - Arrestation - Durée -
Prolongation - Ordonnance de prolongation du délai de privation
de liberté - Signification - Code judiciaire, articles 32 et 43 -
Application*

- Art. 15bis L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

- Art. 32 et 43 Code judiciaire

*DETENTION PREVENTIVE - Prolongation des délais - Ordonnance
de prolongation du délai de privation de liberté - Signification -
Code judiciaire, articles 32 et 43 - Application*

- Art. 15bis L. du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive

- Art. 32 et 43 Code judiciaire

P.15.1215.F

2 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151202.2](#)

AC nr. ...

De beslissing die het verzet ontvankelijk verklaart, houdt niet in dat de verstekprocedure verdwijnt; aangezien de verwijzing naar de bestanddelen van een als ongedaan beschouwde beslissing niet van dien aard is om het vonnis op verzet ongeldig te maken, kan de rechter uitspraak doen over de grond van de vervolging door de bewoordingen van de verstekbeslissing over te nemen (1). (1) Zie Cass. 15 oktober 2008, AR P.08.0421.F, AC 2008, nr. 548; R. Declercq, Opposition en matière répressive, RPDB, Aanvulling, dl. 8, Brussel, 1995, p. 508, nrs. 225 tot 227; M.-A. Beernaert, H.D. Bosly en D. Vandermeersch, Droit de la procédure pénale, 7de uitgave, Die Keure 2014, dl. II, p. 1375.

REDENEN VAN DE VONNISSSEN EN ARRESTEN - Geen

3/05/2023

La décision disant l'opposition recevable n'implique pas la disparition de la procédure par défaut; la référence aux éléments d'une décision considérée comme non avenue n'étant pas de nature à vicier le jugement rendu sur opposition, le juge peut statuer sur le fond de la poursuite en empruntant les termes de la décision rendue par défaut (1). (1) Voir Cass. 15 octobre 2008, RG P.08.0421.F, Pas. 2008, n° 548; R. Declercq, Opposition en matière répressive, R.P.D.B., Complément, Tome huitième, Bruxelles 1995, p. 508, n° 225 à 227; M.-A. Beernaert, H.D. Bosly et D. Vandermeersch, Droit de la procédure pénale, 7ème édition, La Chartre 2014, Tome II, p. 1375.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions -

P. 736/843

conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Strafvordering - Verstekvonnis - Verzet - Ontvankelijk verzet - Vonnis op verzet - Vonnis neemt de bewoordingen van de verstekbeslissing over - Wettigheid

VERZET - Vonnis neemt de bewoordingen van de verstekbeslissing over - Wettigheid - Strafzaken - Strafvordering - Verstekvonnis - Ontvankelijk verzet - Vonnis op verzet

Wanneer de rechter de kwalificatie wijzigt, dient hij met name erop toe te zien dat de beklaagde zich tegen de nieuwe kwalificatie kan verweren; aangezien het hof van beroep, op het hoger beroep van de beklaagde en van het openbaar ministerie, uitspraak doende bij verstek, de omschrijving van de feiten heeft gewijzigd door daar een verzwarende omstandigheid aan toe te voegen, door ten gevolge van het verzet uitspraak te doen op tegenspraak en door te oordelen dat de feiten de aldus aangevulde omschrijving dienden te krijgen, zijn de appelrechters niet gehouden de beklaagde daarvan op de hoogte brengen omdat die kwalificatie dezelfde is als die van het arrest waartegen hij verzet heeft aangetekend en hij de gelegenheid krijgt zich daartegen te verweren (1). (1) Zie Cass. 5 januari 1971, AC 1971, p. 428.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Strafvordering - Correctionele rechtbank - Veroordeling - Hoger beroep van de beklaagde en van het openbaar ministerie - Hof van beroep - Verstek van de beklaagde - Herkwalificatie - Verzet van de beklaagde - Veroordeling wegens de nieuwe kwalificatie - Recht om zich tegen de nieuwe kwalificatie te verweren - Kwalificatie reeds gewijzigd in de verstekbeslissing waartegen de beklaagde in verzet is gekomen

Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Action publique - Jugement rendu par défaut - Opposition - Opposition recevable - Jugement rendu sur opposition - Jugement empruntant les termes de la décision rendue par défaut - Légalité

OPPOSITION - Jugement empruntant les termes de la décision rendue par défaut - Légalité - Matière répressive - Action publique - Jugement rendu par défaut - Opposition recevable - Jugement rendu sur opposition

Lorsqu'il change la qualification, le juge est notamment tenu de veiller à ce que le prévenu soit mis à même de se défendre sur la qualification nouvelle; dès lors que, sur l'appel du prévenu et du ministère public, la cour d'appel, statuant par défaut, a modifié la qualification des faits en y ajoutant une circonstance aggravante, en statuant contradictoirement par suite de l'opposition et en considérant que les faits doivent recevoir la qualification ainsi complétée, les juges d'appel ne sont pas tenus d'en avertir le prévenu puisque cette qualification est celle dans l'arrêt contre lequel il a formé opposition, et qu'il est à même de s'en défendre (1). (1) Voir Cass. 5 janvier 1971, Bull. et Pas. 1971, p. 411.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Action publique - Tribunal correctionnel - Condamnation - Appel du prévenu et du ministère public - Cour d'appel - Défaut du prévenu - Changement de qualification - Opposition du prévenu - Condamnation du chef de la nouvelle qualification - Droit de se défendre sur la qualification nouvelle - Modification de la qualification déjà faite dans la décision rendue par défaut et frappée d'opposition par le prévenu

Wanneer artikel 211bis Wetboek van Strafvordering van toepassing is op het vonnisgerecht, heeft het alleen betrekking op de gevallen waarin de appelrechter veroordeelt wegens feiten waarvoor de beklaagde in eerste aanleg werd vrijgesproken of waarin hij de straf verzwart die door de eerste rechter is opgelegd; het gerecht in hoger beroep moet dus niet met eenparige stemmen van zijn leden uitspraak doen wanneer het, zonder de beklaagde te veroordelen wegens een feit waarvoor hij was vrijgesproken of zonder zijn straf te verzwaren, zich ertoe beperkt de wettelijke omschrijving van het hem ten laste gelegde feit te wijzigen, ook als het een zwaardere feit betreft (1). (1) Zie Cass. 30 november 2005, AR P.05.1143.F, AC 2005, nr. 636.

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Eenparigheid - Strafvordering - Herkwalificatie
- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

Lorsqu'il s'applique à la juridiction de jugement, l'article 211bis du Code d'instruction criminelle concerne uniquement les cas où le juge d'appel condamne du chef de faits pour lesquels le prévenu a été acquitté en première instance ou augmente la peine infligée par le premier juge; la juridiction d'appel ne doit donc pas statuer à l'unanimité de ses membres lorsque, sans condamner le prévenu du chef d'un fait dont il avait été acquitté ni aggraver une peine, elle se borne à modifier la qualification légale du fait, fût-il plus grave, mis à sa charge (1). (1) Voir Cass. 30 novembre 2005, RG P.05.1143.F, Pas. 2005, n° 636.

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Unanimité - Action publique - Changement de qualification
- Art. 211bis Code d'Instruction criminelle

P.15.1225.N

15 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151215.4](#)

AC nr. ...

Wanneer de appelrechter voor het eerst de staat van wettelijke herhaling vaststelt en dezelfde straf uitspreekt als deze uitgesproken door de eerste rechter, dan spreekt hij geen zwaardere straf uit zodat geen eenstemmigheid is vereist (1); het feit dat de staat van wettelijke herhaling voor gevolg heeft dat de veroordeelde overeenkomstig artikel 25, § 2, b) Wet Strafvordering later in aanmerking komt voor een voorwaardelijke invrijheidsstelling, betreft enkel de uitvoering van de veroordeling, maar heeft niet voor gevolg dat daardoor een zwaardere straf wordt uitgesproken. (1) Zie: Cass. 6 maart 2013, AR P.13.0014.F, AC 2013, nr. 150.

HERHALING - Vaststelling van staat van wettelijke herhaling

HOGER BEROEP - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Strafvordering - Eenparigheid van stemmen - Toepassing - Wettelijke herhaling voor het eerst in aanmerking genomen in hoger beroep

Lorsque le juge d'appel constate pour la première fois l'état de récidive légale et prononce la même peine que celle prononcée par le premier juge, il ne prononce pas de peine plus forte, de sorte que l'unanimité n'est pas requise (1); le fait que l'état de récidive légale a pour conséquence, conformément à l'article 25, § 2, b), de la loi du 17 mai 2006 relative aux modalités d'exécution de la peine, que l'octroi au condamné de la libération conditionnelle est retardé, concerne uniquement l'exécution de la condamnation, mais n'a pas pour conséquence qu'une peine plus forte soit ainsi prononcée. (1) Voir: Cass. 6 mars 2013, RG P.13.0014.F, Pas. 2013, n° 150.

RECIDIVE - Constatation de l'état de récidive légale

APPEL - Matière répressive (y compris douanes et accises) - Procédure en degré d'appel - Action publique - Unanimité - Application - Récidive légale prise en considération pour la première fois en degré d'appel

P.15.1227.F

16 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150916.4](#)

AC nr. ...

Uit de enkele omstandigheid dat de advocaat die een inverdenkinggestelde bijstand heeft verleend tijdens diens verhoor door de onderzoeksrechter, niet degene is waarvoor die inverdenkinggestelde verklaart te kiezen, kan geen schending van artikel 16, § 2, tweede en vijfde lid, Wet Voorlopige Hechtenis worden afgeleid.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Verhoor door de onderzoeksrechter - Bijstand van een andere dan de door de eiser gekozen raadsman

- Art. 16, § 2, tweede lid, en 5 Wet 20 juli 1990 tot instelling van een flexibele pensioenleeftijd voor werknemers en tot aanpassing van de werknemerspensioenen aan de evolutie van het algemeen welzijn

Uit artikel 2bis, Wet Voorlopige Hechtenis, volgt niet dat het gebrek aan overleg met een advocaat naar keuze, vóór het politieverhoor, met invrijheidstelling moet worden bestraft.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Verhoor door de politie - Bijstand van een andere dan de door de eiser gekozen raadsman

- Art. 2bis, § 1 Wet 20 juli 1990 tot instelling van een flexibele pensioenleeftijd voor werknemers en tot aanpassing van de werknemerspensioenen aan de evolutie van het algemeen welzijn

De la seule circonstance que l'avocat ayant prêté son concours à un inculpé lors de son audition par le juge d'instruction n'est pas celui dont cet inculpé déclare faire le choix, il ne saurait se déduire une violation de l'article 16, § 2, alinéas 2 et 5 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive.

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Interrogatoire par le juge d'instruction - Assistance d'un conseil autre que celui choisi par le demandeur

- Art. 16, § 2, al. 2 et 5 L. du 20 juillet 1990 instaurant un âge flexible de la retraite pour les travailleurs salariés et adaptant les pensions des travailleurs salariés à l'évolution du bien-être général

Il ne résulte pas de l'article 2bis de la loi du 20 juillet 1990 que l'absence de concertation avec un avocat de son choix avant l'interrogatoire par la police doit être sanctionnée par la remise en liberté.

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Interrogatoire par la police - Assistance d'un conseil autre que celui choisi par le demandeur

- Art. 2bis, § 1er L. du 20 juillet 1990 instaurant un âge flexible de la retraite pour les travailleurs salariés et adaptant les pensions des travailleurs salariés à l'évolution du bien-être général

P.15.1234.F

7 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151007.6](#)

AC nr. ...

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling de internering van de inverdenkinggestelde beveelt, doet zij uitspraak als een vonnisgerecht; haar arrest wordt in openbare rechtszitting uitgesproken, hetgeen, met toepassing van artikel 782bis, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek, de aanwezigheid inhoudt van het openbaar ministerie.

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ - Internering - Vonnis - Uitspraak - Aanwezigheid van het openbaar ministerie - Verplichting

OPENBAAR MINISTERIE - Bescherming van de maatschappij - Internering - Vonnis - Uitspraak - Aanwezigheid van het openbaar ministerie - Verplichting

RECHTERLIJKE ORGANISATIE - Strafzaken - Bescherming van de maatschappij - Internering - Vonnis - Uitspraak -

Lorsqu'elle ordonne l'internement de l'inculpé, la chambre des mises en accusation statue comme une juridiction de jugement; son arrêt est prononcé en audience publique, ce qui, en application de l'article 782bis, alinéa 1er, du Code judiciaire, implique la présence du ministère public.

DEFENSE SOCIALE - Internement - Jugement - Prononciation - Présence du ministère public - Obligation

MINISTERE PUBLIC - Défense sociale - Internement - Jugement - Prononciation - Présence du ministère public - Obligation

ORGANISATION JUDICIAIRE - Matière répressive - Défense sociale - Internement - Jugement - Prononciation - Présence du ministère

P.15.1238.N15 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150915.9](#)

AC nr. ...

De strafuitvoeringsrechter die niet binnen de door artikel 74, §3, eerste lid, Wet Strafvordering bedoelde termijn van zeven dagen beslist en die bijgevolg bij toepassing van artikel 74, §4, Wet Strafvordering afwijzend beschikt over een verzoek om voorlopige invrijheidstelling om medische redenen, doet geen uitspraak over de vaststelling van een burgerlijk recht noch over de gegrondheid van een strafvordering, zodat artikel 6 EVRM niet van toepassing is (1). (1) Cass. 15 juni 2011, AR P.11.0964.F, AC 2011, nr. 402, T.Strafr. 2012/4, 212-215 en noot B. REYNAERTS en K. WEIS, "De procedure voor de strafuitvoeringsrechtbank in het licht van artikel 6 EVRM."; Cass. 28 december 2010, AR P.10.1893.F, AC 2010, nr. 771; zie ook M. DE SWAEF en M. TRAEST, "Overzicht van cassatierechtspraak in strafuitvoeringszaken, maart 2009-31 december 2010", RW 2010-2011, p. 1643, nr. 53.

STRAFUITVOERING - Geen beslissing over de voorlopige invrijheidstelling om medische redenen binnen de wettelijke termijn - Gelijkstelling met een afwijzing - Draagwijdte

Le juge de l'application des peines qui ne se prononce pas dans le délai de sept jours visé à l'article 74, § 3, alinéa 1er, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées et qui, par conséquent, rejette une demande de libération provisoire pour raisons médicales, en application de l'article 74, § 4, de cette même loi, ne se prononce pas ni sur une contestation relative à un droit civil ni sur le bien-fondé d'une action publique, de sorte que l'article 6 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales n'est pas applicable (1). (1) Cass. 15 juin 2011, RG P.11.0964.F, Pas. 2011, n° 402, T. Strafr. 2012/4, 212-215 et note B. REYNAERTS et K. WEIS, "De procedure voor de strafuitvoeringsrechtbank in het licht van artikel 6 EVRM."; Cass. 28 décembre 2010, RG P.10.1893.F, Pas. 2010, n° 771; voir également M. DE SWAEF et M. TRAEST, "Overzicht van cassatierechtspraak in strafuitvoeringszaken, maart 2009. – 31 décembre 2010", RW 2010-2011, p. 1643, n° 53.

APPLICATION DES PEINES - Pas de décision rendue sur la libération provisoire pour raisons médicales dans le délai légal - Assimilation à un rejet - Portée

De strafuitvoeringsrechter oordeelt onaantastbaar over het toekennen van een voorlopige invrijheidstelling om medische redenen; het voldoen aan de in de artikelen 72 en 73 Wet Strafvordering bedoelde voorwaarden heeft niet tot gevolg dat de strafuitvoeringsrechter verplicht is deze voorlopige invrijheidstelling toe te kennen, hetgeen blijkt uit het gebruik van het woord "kan" in de artikelen 72, 73 en 74, §1, Wet Strafvordering en het gegeven dat uit de wetsgeschiedenis van deze bepalingen niet volgt dat de wetgever de bedoeling had om de verzoeker om een voorlopige invrijheidstelling om medische reden een dergelijk recht toe te kennen.

Le juge de l'application des peines apprécie souverainement l'opportunité d'octroyer une libération provisoire pour raisons médicales; l'observation des conditions visées aux articles 72 et 73 de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées n'impose pas au juge de l'application des peines d'octroyer cette libération provisoire, ce qui ressort de l'emploi du terme "peut" aux articles 72, 73 et 74, § 1er, de cette même loi et de la genèse légale de ces dispositions dont il ne peut être déduit que le législateur avait l'intention d'octroyer au demandeur le droit de bénéficier d'une libération provisoire pour raisons médicales.

STRAFUITVOERING - Voorlopige invrijheidstelling om medische redenen - Voorwaarden

APPLICATION DES PEINES - Libération provisoire pour raisons médicales - Conditions

De Wet Strafvuering bepaalt dat een niet-tijdige beslissing wordt gelijk gesteld met een afwijzende beslissing; een dergelijke afwijzende beslissing kan door haar aard niet aangetast zijn door een motiveringsgebrek in de zin van artikel 149 Grondwet.

La loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées dispose qu'une décision qui n'est pas rendue en temps utile est réputée rejetée; une telle décision de rejet ne peut, par nature, être entachée d'un défaut de motivation, au sens de l'article 149 de la Constitution.

STRAFUITVOERING - Strafvueringrechter - Geen beslissing over de voorlopige invrijheidstelling om medische redenen binnen de wettelijke termijn - Gelijktelling met een afwijzing - Aard van de beslissing - Gevolg - Motivering

APPLICATION DES PEINES - Juge de l'application des peines - Pas de décision rendue sur la libération provisoire pour raisons médicales dans le délai légal - Assimilation à un rejet - Nature de la décision - Conséquence - Motivation

P.15.1240.F

16 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150916.5](#)

AC nr. ...

Geen enkele bepaling legt de onderzoeksgerechten de verplichting op om in hun beslissing de toegepaste procedurele bepalingen te vermelden, zodat een vergissing bij de vermelding daarvan niet tot cassatie kan leiden.

Aucune disposition n'impose aux juridictions d'instruction de mentionner dans leur décision les dispositions de procédure dont elles font application, de sorte que l'erreur commise dans l'indication de celles-ci ne peut donner ouverture à cassation.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen - Strafzaken - Onderzoeksgerecht - Verwijzing naar de procedurevoorschriften - Niet-toepassing

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Généralités - Matière répressive - Juridiction d'instruction - Référence aux dispositions de procédure - Non application

Uit artikel 28 Wet Voorlopige Hechtenis volgt dat de rechtbank of het hof een bevel tot aanhouding kan uitvaardigen tegen de in vrijheid gelaten of in vrijheid gestelde verdachte die verzuimt bij een proceshandeling te verschijnen; de onder voorwaarde vrijgelaten persoon is een in vrijheid gestelde verdachte, in de zin van die bepaling; aangezien door de ontvankelijkheid van het verzet het veroordelend arrest van het hof van assisen voor niet-bestaande wordt gehouden, is artikel 28 Wet Voorlopige Hechtenis van toepassing op de schuldig bevonden beschuldigde die zich aan het debat over de straf heeft onttrokken.

Il résulte de l'article 28 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive que le tribunal ou la cour ne peut décerner un mandat d'arrêt à charge de l'inculpé qui, laissé ou remis en liberté, reste en défaut de se présenter à un acte de la procédure; la personne libérée sous conditions est un inculpé remis en liberté au sens de cette disposition; dès lors que la recevabilité de l'opposition rend inexistant l'arrêt de condamnation rendu par la cour d'assises, l'article 28 de la loi du 20 juillet 1990 est applicable à l'accusé reconnu coupable qui s'est soustrait aux débats relatifs à la peine.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - In vrijheid gelaten of in vrijheid gestelde verdachte - Voorwaardelijk in vrijheid gestelde persoon - Schuldig bevonden beschuldigde heeft zich aan het debat over de straf onttrokken - Bevel tot aanhouding uitgevaardigd door de kamer van inbeschuldigingstelling

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Inculpé laissé ou remis en liberté - Personne libérée sous condition - Accusé reconnu coupable qui s'est soustrait aux débats relatifs à la peine - Mandat d'arrêt décerné par la chambre des mises en accusation

- Art. 28 Wet 20 juli 1990 tot instelling van een flexibele pensioenleeftijd voor werknemers en tot aanpassing van de

- Art. 28 L. du 20 juillet 1990 instaurant un âge flexible de la retraite pour les travailleurs salariés et adaptant les pensions

P.15.1241.N29 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150929.7](#)

AC nr. ...

Artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering is niet van toepassing op vonnissen van de strafuitvoeringsrechtbank, die geen veroordelende vonnissen zijn (1). (1) Zie M. De Swaef en M. Traest, Overzicht van cassatierechtspraak in strafuitvoeringszaken (1 februari 2008 – 28 februari 2009) RW 2008-2009, 1586 (1591).

STRAFUITVOERING - Strafvordering - Motivering van het vonnis - Artikel 195, tweede lid, Sv. - Toepassing

L'article 195, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle n'est pas applicable aux jugements du tribunal de l'application des peines, qui ne sont pas des jugements de condamnation (1). (1) Voir M. De Swaef et M. Traest, Overzicht van cassatierechtspraak in strafuitvoeringszaken (1 februari 2008 – 28 februari 2009) RW 2008-2009, 1586 (1591).

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Motivation du jugement - C.I.cr., article 195, al. 2 - Application

Een vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank vertoont geen motiveringsgebrek omdat de rechtbank, anders dan met een vorig vonnis, van oordeel is dat het reclasseringsplan van een veroordeelde het risico op het plegen van nieuwe ernstige strafbare feiten niet kan opvangen of omdat het elementen in aanmerking neemt om tot dat oordeel te komen die reeds bestonden op het ogenblik van het vorig vonnis (1). (1) Zie Cass. 15 oktober 2013, AR P.13.1575.N, AC 2013, nr. 524.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Strafvordering - Motivering van het vonnis - Wijze

Un jugement du tribunal de l'application des peines ne présente pas un défaut de motivation dès lors que, à la différence de par un jugement antérieur, le tribunal décide que le plan de reclassement d'un condamné ne peut pallier le risque de perpétration de nouvelles infractions graves ou dès lors que, pour parvenir à cette décision, il prend en considération des éléments qui existaient déjà au moment du jugement antérieur (1). (1) Voir Cass. 15 octobre 2013, RG P.13.1575.N, Pas. 2013, n° 524.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Tribunal de l'application des peines - Motivation du jugement - Modalités

P.15.1242.N15 december 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151215.2](#)

AC nr. ...

Het is vereist, doch voldoende dat degene voor wie de maatregel van probatieuitstel is genomen één van de opgelegde voorwaarden niet naleeft opdat het probatieuitstel zou kunnen worden herroepen; de herroeping vereist niet dat wordt vastgesteld dat alternatieve probatiemaatregelen niet mogelijk zijn (1). (1) Zie: Cass. 3 oktober 2001, AR P.01.0881.F., AC 2001, nr. 520; Cass. 6 oktober 2004, AR P.04.0919.F, AC 2004, nr. 461.

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER - Probatieuitstel - Herroeping - Voorwaarde - Vaststelling dat alternatieve probatiemaatregelen niet mogelijk zijn -

Il est requis, mais suffisant, que la personne qui fait l'objet de la mesure de sursis probatoire ne respecte pas l'une des conditions imposées pour que le sursis probatoire soit révoqué; la révocation ne requiert pas qu'il soit constaté que des mesures probatoires alternatives ne sont pas possibles (1). (1) Voir: Cass. 3 octobre 2001, RG P.01.0881.F, Pas. 2001, n° 520; Cass. 6 octobre 2004, RG P.04.0919.F, Pas. 2004, n° 461.

CONDAMNATION AVEC SURSIS ET SUSPENSION DU PRONONCE - Sursis probatoire - Révocation - Condition - Constatation que des mesures probatoires alternatives ne sont pas possibles - Exigence

Vereiste

- Art. 14, § 2, eerste lid Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Art. 14, § 2, al. 1er L. du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation

P.15.1251.N

29 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150929.8](#)

AC nr. ...

Uit de samenhang van artikel 18 Wet Europees Aanhoudingsbevel en de artikelen 425, § 1, en 426, eerste lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat de wet niet voorziet in de mogelijkheid voor een gedetineerde persoon de verklaring van cassatieberoep tegen de beslissing die in hoger beroep uitspraak doet over de tenuitvoerlegging van het tegen hem uitgevaardigde Europees aanhoudingsbevel, overeenkomstig artikel 18, § 1, Wet Europees Aanhoudingsbevel te doen zowel zonder de tussenkomst van een advocaat als op een andere plaats dan de griffie van het gerecht dat de bestreden beslissing heeft gewezen (1). (1) Contra: Cass. 25 maart 2015, AR P.15.0393.F, AC 2015, nr. met andersluidende concl. van advocaat-generaal Loop. Het thans geannoteerde arrest had betrekking op een aanvullend verzoek tot overlevering van een reeds in het buitenland gedetineerde persoon ingevolge het aanvankelijk uitgevoerde Europees aanhoudingsbevel. Artikel 31 Wet Europees aanhoudingsbevel bepaalt dat de raadkamer die de betrokken persoon heeft overgeleverd, over de tenuitvoerlegging van het bijkomend EAB beslist onder de voorwaarden gesteld in artikel 16 van die wet. Die beslissing wordt genomen ten laatste 30 dagen na ontvangst van het verzoek. Dit is geen vervaltermijn. Tevens bepaalt artikel 31 dat de overgeleverde persoon zich kan laten vertegenwoordigen door zijn advocaat in België indien hij, zoals te dezen, niet persoonlijk voor de Belgische rechter kan verschijnen. De advocaat zal in zulk geval gebeurlijk moeten instaan voor het instellen van rechtsmiddelen. MDS

Il résulte de la combinaison de l'article 18 de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen et des articles 425, § 1er, et 426, alinéa 1er, du Code d'instruction criminelle que la loi n'offre pas la possibilité à la personne détenue de faire la déclaration de pourvoi formé contre la décision rendue en appel sur l'exécution du mandat d'arrêt européen décerné à son encontre, conformément à l'article 18, § 1er, de la loi du 19 décembre 2003, tant sans l'intervention d'un avocat que dans un lieu autre que le greffe de la juridiction qui a rendu la décision attaquée (1). (1) Contra: Cass. 25 mars 2015, RG P.15.0393.F, Pas. 2015, n° ..., avec les conclusions contraires de M. l'avocat général Loop. L'arrêt annoté en l'espèce concernait une demande d'extradition complémentaire d'une personne déjà détenue à l'étranger ensuite du mandat d'arrêt européen initialement décerné. L'article 31 de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen prévoit que la chambre du conseil qui a remis la personne se prononce, dans les conditions prévues à l'article 16 de cette loi, sur l'exécution du mandat d'arrêt européen complémentaire. Cette décision est prise au plus tard 30 jours après réception de la demande. Il ne s'agit pas d'un délai de déchéance. De plus, l'article 31 prévoit que la personne remise pourra se faire représenter par son avocat en Belgique s'il ne lui est pas possible, tel qu'en l'espèce, de se présenter personnellement devant le juge belge. Dans ce cas, l'avocat devra éventuellement veiller à introduire les voies de recours. MDS

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Europees aanhoudingsbevel - Beslissing van tenuitvoerlegging - Gedetineerde - Verklaring van cassatieberoep - Door advocaat ter griffie van het gerecht dat de bestreden beslissing heeft gewezen

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Mandat d'arrêt européen - Décision d'exécution - Personne détenue - Déclaration de pourvoi - Déclaration faite par un avocat au greffe de la juridiction qui a rendu la décision attaquée

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - *Beslissing van tenuitvoerlegging - Gedetineerde - Verklaring van cassatieberoep - Door advocaat ter griffie van het gerecht dat de bestreden beslissing heeft gewezen*

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - *Décision d'exécution - Personne détenue - Déclaration de pourvoi - Déclaration faite par un avocat au greffe de la juridiction qui a rendu la décision attaquée*

P.15.1254.N

29 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150929.6](#)

AC nr. ...

Uit de tekst van artikel 36, § 3, Voorlopige Hechteniswet, de samenhang tussen de daarin uitgewerkte regeling en de regeling van artikel 36, § 1, Voorlopige Hechteniswet, de doelstelling van die bepalingen en het gegeven dat de wetgever, die zich blijkens de wetsgeschiedenis over de problematiek heeft beraden, niet heeft bepaald dat het vonnisgerecht de voorwaarden slechts één keer kon verlengen, volgt dat het vonnisgerecht dat uitspraak doet bij toepassing van artikel 36, § 3, Voorlopige Hechteniswet de opgelegde voorwaarden meermaals kan verlengen voor telkens een maximumtermijn van drie maanden en uiterlijk tot het vonnis.

VOORLOPIGE HECHTENIS - *Invrijheidstelling onder voorwaarden - Vonnisgerecht - Verlenging van de voorwaarden*

Il résulte du texte de l'article 36, § 3, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, de la combinaison entre la règle qui y est établie et de celle de l'article 36, § 1er, de cette même loi, de l'objectif poursuivi par ces dispositions et du fait que le législateur, qui s'est penché sur cette problématique au regard de la genèse légale, n'a pas prévu que la juridiction de jugement ne pouvait prolonger les conditions qu'à une seule reprise, que la juridiction de jugement statuant en application de l'article 36, § 3, de la loi du 20 juillet 1990 peut prolonger à plusieurs reprises les conditions imposées, chaque fois pour un terme maximum de trois mois et au plus tard jusqu'au jugement.

DETENTION PREVENTIVE - *(Mise en) liberté sous conditions - Juridiction de jugement - Prolongation des conditions*

P.15.1257.F

21 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151021.2](#)

AC nr. ...

De vernietiging, op het cassatieberoep dat de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie met toepassing van artikel 442 Wetboek van Strafvordering tegen een beslissing in strafzaken heeft ingesteld, wordt uitsluitend uitgesproken in het belang van de wet en zonder verwijzing (1). (1) Cass. 14 augustus 2001, AR P.01.1159.F, AC 2001, nr. 431.

CASSATIE - *Vorderingen tot vernietiging - Cassatieberoep in het belang van de wet - Strafzaken - Cassatieberoep van de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie - Cassatie beperkt tot het belang van de wet en zonder verwijzing*

- Art. 442 Wetboek van Strafvordering

La cassation, sur le pourvoi formé par le procureur général près la Cour de cassation, par application de l'article 442 du Code d'instruction criminelle, contre une décision rendue en matière répressive, est prononcée uniquement dans l'intérêt de la loi et sans renvoi (1). (1) Cass. 14 août 2001, RG P.01.1159.F, Pas. 2001, n° 431.

CASSATION - *Des demandes en annulation. des pourvois dans l'intérêt de la loi - Matière répressive - Pourvoi par le procureur général près la Cour de cassation - Cassation limitée à l'intérêt de la loi sans renvoi*

- Art. 442 Code d'Instruction criminelle

Wanneer de rechter beslist dat de administratieve bewaringsmaatregel waarvan hij de wettigheid toetst geen bestaansreden meer heeft, hoeft hij geen uitspraak meer te doen over de bewaring van de vreemdeling; de kamer van inbeschuldigingstelling die evenwel, in het kader van de mate waarin de zaak bij haar aanhangig is gemaakt, beslist de vreemdeling ter beschikking van de Dienst Vreemdelingenzaken te houden, begaat machtsoverschrijding en schendt artikel 1138, 3°, Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Zie Cass. 20 oktober 2010, AR P.10.1553.F, AC 2010, nr. 618.

VREEMDELINGEN - Administratieve bewaringsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Wettigheidstoezicht - Maatregel zonder bestaansreden - Gevolg - Beslissing van de rechter om de vreemdeling ter beschikking van de Dienst Vreemdelingenzaken te houden - Wettigheid

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 1138, 3° Gerechtelijk Wetboek

MACHTSOVERSCHRIJDING - Vreemdelingen - Administratieve bewaringsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Wettigheidstoezicht - Maatregel zonder bestaansreden - Gevolg - Beslissing van de rechter om de vreemdeling ter beschikking van de Dienst Vreemdelingenzaken te houden - Wettigheid

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 1138, 3° Gerechtelijk Wetboek

Wanneer het cassatieberoep van de vreemdeling tegen wie een administratieve bewaringsmaatregel werd uitgevaardigd geen bestaansreden meer heeft, kan de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie, op de rechtszitting en in het belang van de wet, de vernietiging vorderen van de beslissing tot handhaving van de terbeschikkingstelling van die vreemdeling aan de Dienst Vreemdelingenzaken, die door onwettigheid is aangetast (1). (1) Zie Cass. 7 augustus 2007, AR P.07.1106.F, AC 2007, nr. 375.

CASSATIE - Vorderingen tot vernietiging - Cassatieberoep in het belang van de wet - Strafzaken - Vreemdelingen - Administratieve bewaringsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Beslissing om de vreemdeling ter beschikking van de Dienst Vreemdelingenzaken te houden - Cassatieberoep - Cassatieberoep zonder bestaansreden -

Lorsqu'il décide que la mesure de rétention administrative dont il vérifie la légalité est devenue sans objet, le juge n'a plus à statuer sur la rétention de l'étranger; en décidant toutefois, dans le cadre de sa saisine, de maintenir l'étranger à la disposition de l'Office des étrangers, la chambre des mises en accusation a commis un excès de pouvoir et a violé l'article 1138, 3° du Code judiciaire (1). (1) Voir Cass. 20 octobre 2010, RG P.10.1553.F, Pas. 2010, n° 618.

ETRANGERS - Mesure de rétention administrative - Recours judiciaire - Contrôle de légalité - Mesure devenue sans objet - Conséquence - Décision du juge de maintien de l'étranger à la disposition de l'Office des étrangers - Légalité

- Art. 71 et 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

- Art. 1138, 3° Code judiciaire

EXCES DE POUVOIR - Etrangers - Mesure de rétention administrative - Recours judiciaire - Contrôle de légalité - Mesure devenue sans objet - Conséquence - Décision du juge de maintien de l'étranger à la disposition de l'Office des étrangers - Légalité

- Art. 71 et 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

- Art. 1138, 3° Code judiciaire

Lorsque le pourvoi de l'étranger ayant fait l'objet d'une mesure de rétention administrative est devenu sans objet, le procureur général près la Cour de cassation peut demander, à l'audience, dans l'intérêt de la loi, l'annulation de la décision de maintien dudit étranger à la disposition de l'Office des étrangers, entachée d'illégalité (1). (1) Voir Cass. 7 août 2007, RG P.07.1106.F, Pas. 2007, n° 375.

CASSATION - Des demandes en annulation. des pourvois dans l'intérêt de la loi - Matière répressive - Etrangers - Mesure de rétention administrative - Recours judiciaire - Décision de maintien de l'étranger à la disposition de l'Office des étrangers - Pourvoi en cassation - Pourvoi devenu sans objet - Décision de maintien illégale - Pourvoi du procureur général près la Cour de cassation dans l'intérêt de la loi

Onrechtmatige beslissing tot handhaving - Cassatieberoep van de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie in het belang van de wet

- Art. 442 Wetboek van Strafvordering

- Art. 442 Code d'Instruction criminelle

P.15.1258.N

6 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151006.5](#)

AC nr. ...

Uit de samenhang tussen de bepalingen van artikel 427, eerste en tweede lid, 429 Wetboek van Strafvordering en artikel 18, § 2, Wet Europees Aanhoudingsbevel volgt dat de procureur-generaal die cassatieberoep instelt tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat uitspraak doet over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel het exploit van betekening van zijn cassatieberoep aan de betrokkene, ter griffie van het Hof moet doen toekomen ten laatste de vijfde dag te rekenen vanaf de datum van het instellen van het cassatieberoep.

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN - Exploit - Strafzaken - Europees aanhoudingsbevel - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest dat uitspraak doet over de tenuitvoerlegging - Cassatieberoep door procureur-generaal - Neerlegging betekeningsexploit ter griffie

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Europees aanhoudingsbevel - Kamer van inbeschuldigingstelling - Uitspraak over de tenuitvoerlegging - Cassatieberoep door procureur-generaal - Neerlegging betekeningsexploit ter griffie

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Kamer van inbeschuldigingstelling - Uitspraak over de tenuitvoerlegging - Cassatieberoep door procureur-generaal - Neerlegging betekeningsexploit ter griffie

Il résulte de la combinaison entre les dispositions des articles 427, alinéas 1er et 2, et 429 du Code d'instruction criminelle et de l'article 18, § 2, de la loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen que le procureur général qui se pourvoit contre l'arrêt rendu par la chambre des mises en accusation sur l'exequatur d'un mandat d'arrêt européen doit faire parvenir l'exploit de signification de son pourvoi à la personne concernée au greffe de la Cour, au plus tard le cinquième jour après la date du pourvoi.

SIGNIFICATIONS ET NOTIFICATIONS - Exploit - Matière répressive - Mandat d'arrêt européen - Chambre des mises en accusation - Arrêt rendu sur l'exequatur - Pourvoi en cassation formé par le procureur général - Dépôt de l'exploit de signification au greffe

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification etou de dépôt - Mandat d'arrêt européen - Chambre des mises en accusation - Décision sur l'exequatur - Pourvoi en cassation formé par le procureur général - Dépôt de l'exploit de signification au greffe

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Chambre des mises en accusation - Décision sur l'exequatur - Pourvoi en cassation formé par le procureur général - Dépôt de l'exploit de signification au greffe

P.15.1261.F

21 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151021.3](#)

AC nr. ...

De voorlopige invrijheidstelling om medische redenen kan, op schriftelijk verzoek van de veroordeelde of van diens vertegenwoordiger, worden toegekend door de strafuitvoeringsrechter, die zijn beslissing neemt buiten enige zitting om en zonder tegenspraak, na een met redenen omkleed advies van de directeur, vergezeld van medische adviezen en van het navolgend met redenen omkleed schriftelijk advies van het openbaar ministerie.

STRAFUITVOERING - Strafvtoeringsrechter - Verzoek
3/05/2023

La libération provisoire pour raisons médicales peut être accordée, à la demande écrite du condamné ou de son représentant, par le juge de l'application des peines, qui statue hors de toute audience et sans débats, après avis motivé du directeur accompagné d'avis médicaux et de l'avis écrit motivé subséquent du ministère public.

APPLICATION DES PEINES - Juge de l'application des peines -

voorlopige invrijheidstelling om medische redenen - Procedure

- Art. 74 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Het vonnis, dat uitspraak doet over het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling om medische redenen, zonder het regelmatig aangevoerde antwoord te onderzoeken van de veroordeelde op de door de strafuitvoeringsrechter gestelde vragen, miskent het recht van verdediging.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Strafwitvoering - Strafwitvoeringsrechter - Verzoek voorlopige invrijheidstelling om medische redenen - Het vonnis doet uitspraak zonder het antwoord te onderzoeken van de veroordeelde op de vragen van de rechter - Miskening

- Art. 74 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

STRAFUITVOERING - Strafwitvoeringsrechter - Verzoek voorlopige invrijheidstelling om medische redenen - Het vonnis doet uitspraak zonder het antwoord te onderzoeken van de veroordeelde op de vragen van de rechter - Recht van verdediging - Miskening

- Art. 74 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

De beslissingen van de strafuitvoeringsrechter die de voorlopige invrijheidstelling om medische redenen weigeren, deze al dan niet toekennen met of zonder een bijzondere voorwaarde dan wel de voorlopige invrijheidstelling herroepen, alsook de beslissingen die uitspraak doen over de verdere invrijheidstelling na opsluiting van de veroordeelde van wie de procureur des Konings de voorlopige aanhouding heeft bevolen, zijn vatbaar voor cassatieberoep; aangezien de beslissing alvorens recht te doen die de beslissing van de strafuitvoeringsrechter slechts uitstelt, in afwachting van aanvullende medische onderzoeken en niet definitief uitspraak doet over het verzoek tot toekenning van de voorlopige invrijheidstelling, kan er daartegen noch onmiddellijk noch uitgesteld cassatieberoep worden ingesteld.

Demande de libération provisoire pour raisons médicales - Procédure

- Art. 74 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

Méconnaît les droits de la défense, le jugement qui statue sur la demande de libération provisoire pour raisons médicales sans examiner la réponse apportée régulièrement par le condamné aux questions posées par le juge de l'application des peines.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Application des peines - Juge de l'application des peines - Demande de libération provisoire pour raisons médicales - Jugement statuant sans examiner la réponse du condamné aux questions du juge - Méconnaissance

- Art. 74 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

APPLICATION DES PEINES - Juge de l'application des peines - Demande de libération provisoire pour raisons médicales - Jugement statuant sans examiner la réponse du condamné aux questions du juge - Droits de la défense - Méconnaissance

- Art. 74 L. du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

Sont susceptibles de pourvoi en cassation, les décisions du juge de l'application des peines qui refusent, octroient avec ou sans condition particulière ou révoquent la libération provisoire pour raisons médicales, ainsi que celles qui statuent sur la poursuite de cette libération après l'incarcération du condamné dont le procureur du Roi a ordonné l'arrestation provisoire; dès lors qu'il ne statue pas définitivement sur la demande d'octroi de la libération provisoire pour raisons médicales, le jugement avant dire droit qui se borne à reporter la décision du juge de l'application des peines, dans l'attente d'avis médicaux complémentaires, n'est susceptible d'aucun pourvoi, qu'il soit immédiat ou différé.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Uitvoering in België - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest over de uitvoerbaarverklaring - Cassatieberoep in de gevangenis door de gedetineerde - Ontvankelijkheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Europees aanhoudingsbevel - Uitvoering in België - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest over de uitvoerbaarverklaring - Cassatieberoep in de gevangenis door de gedetineerde - Ontvankelijkheid

Het cassatieberoep ingesteld door een persoon die in België is gedetineerd in uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel zonder de tussenkomst van een advocaat en door middel van een verklaring gedaan voor de directeur van de gevangenis of zijn gemachtigde is ontvankelijk (1) (Impliciete oplossing). (1) Zie de concl. van het OM. Het Hof, in voltallige zitting, heeft, zonder opgave van redenen, de zienswijze van het openbaar ministerie verworpen.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Europees aanhoudingsbevel - Uitvoering in België - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest over de uitvoerbaarverklaring - Cassatieberoep in de gevangenis door de gedetineerde - Ontvankelijkheid

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Uitvoering in België - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest over de uitvoerbaarverklaring - Cassatieberoep in de gevangenis door de gedetineerde - Ontvankelijkheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Europees aanhoudingsbevel - Uitvoering in België - Onderzoeksgerechten - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest over de uitvoerbaarverklaring - Cassatieberoep in de gevangenis door de gedetineerde - Ontvankelijkheid

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution en Belgique - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Arrêt sur l'exequatur - Pourvoi en cassation formé dans la prison par le détenu - Recevabilité

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Mandat d'arrêt européen - Exécution en Belgique - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Arrêt sur l'exequatur - Pourvoi en cassation formé dans la prison par le détenu - Recevabilité

Le pourvoi en cassation formé par une personne détenue en Belgique en exécution d'un mandat d'arrêt européen, sans l'intervention d'un avocat et au moyen d'une déclaration faite devant le directeur de la prison ou son délégué, est recevable (1) (Solution implicite). (1) Voir les concl. du MP. La Cour, statuant en audience plénière, a, sans en indiquer le motif, rejeté la thèse du ministère public.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme du pourvoi en cassation et indications - Mandat d'arrêt européen - Exécution en Belgique - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Arrêt sur l'exequatur - Pourvoi en cassation formé dans la prison par le détenu - Recevabilité

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution en Belgique - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Arrêt sur l'exequatur - Pourvoi en cassation formé dans la prison par le détenu - Recevabilité

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Mandat d'arrêt européen - Exécution en Belgique - Juridictions d'instruction - Chambre des mises en accusation - Arrêt sur l'exequatur - Pourvoi en cassation formé dans la prison par le détenu - Recevabilité

Met toepassing van het nieuwe artikel 429 Wetboek van Strafvordering mag het Hof geen acht slaan op het middel van het openbaar ministerie, eiser in cassatie, dat aangevoerd wordt in een verklaring van cassatieberoep die neergelegd werd op de griffie van het rechtscollege dat de bestreden beslissing gewezen heeft, aangezien het niet wordt aangevoerd in een memorie die neergelegd werd op de griffie van het Hof.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Verzoekschrift neergelegd door openbaar ministerie op de griffie van het rechtscollege dat de bestreden beslissing heeft gewezen - Ontvankelijkheid

- Art. 429 Wetboek van Strafvordering

Het cassatieberoep van het openbaar ministerie is niet ontvankelijk wanneer de stukken die de betekening ervan aan de veroordeelde aantonen, niet werden neergelegd op de griffie van het Hof.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Stukken die de betekening van het cassatieberoep aan de veroordeelde aantonen - Niet binnen de wettelijke termijn neergelegd

- Art. 427 Wetboek van Strafvordering

En application de l'article 429, nouveau, du Code d'instruction criminelle, la Cour ne peut avoir égard au moyen du ministère public, demandeur en cassation, invoqué dans une déclaration de pourvoi déposée au greffe de la juridiction qui a rendu la décision attaquée, dès lors qu'il n'est pas invoqué dans un mémoire déposé au greffe de la Cour.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Requête déposée par le ministère public au greffe de la juridiction qui a rendu la décision attaquée - Recevabilité

- Art. 429 Code d'Instruction criminelle

Le pourvoi du ministère public est irrecevable en l'absence de dépôt au greffe de la Cour des pièces établissant sa signification au condamné.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai de signification et ou de dépôt - Pourvoi du ministère public - Pièces établissant la signification du pourvoi au condamné - Absence de dépôt dans le délai légal

- Art. 427 Code d'Instruction criminelle

P.15.1332.F

23 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151223.6](#)

AC nr. ...

De rechter kan, zonder zich tegen te spreken, onregelmatigheden vaststellen ten opzichte van de regels betreffende de bloedproef met het oog op het bepalen van het alcoholgehalte en tegelijkertijd beslissen dat de bloedanalyse nog steeds voldoende wetenschappelijke waarborgen bood waardoor geloof kon worden gehecht aan de resultaten ervan.

WEGVERKEER - Wetsbepalingen - Art. 63 - Bloedanalyse - Vaststelling van onregelmatigheden tijdens de afnameprocedure - Beslissing die de betrouwbaarheid van het bewijs vaststelt - Tegenstrijdigheid

- Art. 63 Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

BEWIJS - Strafzaken - Bewijsvoering - Bloedanalyse - Vaststelling van onregelmatigheden tijdens de afnameprocedure - Beslissing die de betrouwbaarheid van het bewijs vaststelt - Tegenstrijdigheid

Le juge peut, sans se contredire, relever des irrégularités par rapport aux règles relatives au prélèvement sanguin en vue du dosage d'alcool tout en décidant que l'analyse de sang demeurerait entourée de garanties scientifiques permettant d'accorder crédit aux résultats.

ROULAGE - Loi relative a la police de la circulation routière - Dispositions légales - Article 63 - Analyse sanguine - Constat d'irrégularités dans la procédure de prélèvement - Décision constatant la fiabilité de la preuve - Contradiction

- Art. 63 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

PREUVE - Matière répressive - Administration de la preuve - Analyse sanguine - Constat d'irrégularités dans la procédure de prélèvement - Décision constatant la fiabilité de la preuve - Contradiction

- Art. 63 Wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 63 Loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée par Arrêté royal du 16 mars 1968

P.15.1335.N

1 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151201.6](#)

AC nr. ...

Uit de bepalingen van artikel 12, tweede lid, Grondwet en de artikelen 1, 1°, en 2 Voorlopige Hechteniswet, die een algemene draagwijdte hebben en ook van toepassing zijn op minderjarigen, volgt dat indien de jeugdrechter niet binnen de termijn van vierentwintig uren na vrijheidsberoving wettig heeft beslist tot de plaatsing van een minderjarige in een gesloten afdeling van een openbare gemeenschapsinstelling de minderjarige in vrijheid moet worden gesteld, ook al kan tegenover hem een opvoedende maatregel worden genomen; de jeugdrechter in hoger beroep die vaststelt dat de beschikking van de jeugdrechter tot plaatsing van een minderjarige in een gesloten afdeling van een openbare gemeenschapsinstelling nietig is wegens niet-naleving van het hoorrecht van de minderjarige, kan niet met terugwerkende kracht beslissen tot de plaatsing van een minderjarige in een gesloten afdeling van een openbare gemeenschapsinstelling (1). (1) Zie Cass. 15 mei 2002, AR P.02.0507.F, AC 2002, nr. 296; Cass. 31 augustus 2010, AR P.10.1472.N, AC 2010, nr. 491.

Il résulte des dispositions de l'article 12, alinéa 2, de la Constitution et des articles 1er, 1°, et 2 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, qui ont une portée générale et sont également applicables aux mineurs, que, si un juge de la jeunesse n'a pas légalement ordonné le placement d'un mineur en section fermée d'une institution communautaire publique dans le délai de vingt-quatre heures suivant sa privation de liberté, le mineur doit être remis en liberté, bien qu'il puisse faire l'objet d'une mesure éducative; le juge d'appel de la jeunesse qui constate la nullité de l'ordonnance du juge de la jeunesse ayant décidé le placement d'un mineur en section fermée d'une institution communautaire publique en raison de l'inobservation du droit d'audition du mineur, ne peut ordonner rétroactivement le placement d'un mineur en section fermée d'une institution communautaire publique (1). (1) Voir Cass. 15 mai 2002, RG P.02.0507.F, Pas. 2002, n° 296; Cass. 31 août 2010, RG P.10.1472.N, Pas. 2010, n° 491.

GRONDWET - Art. 12 - Artikel 12, tweede lid - Minderjarige - Vrijheidsberoving - Beslissing tot plaatsing in een gesloten afdeling van een openbare gemeenschapsinstelling - Termijn van vierentwintig uur - Overschrijding

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 12 - Article 12, al. 2 - Mineur - Privation de liberté - Décision de placement en section fermée d'une institution communautaire publique - Délai de vingt-quatre heures - Dépassement

HOGER BEROEP - Allerlei - Jeugdrechter in hoger beroep - Beslissing van jeugdrechter tot plaatsing in een gesloten afdeling van een openbare gemeenschapsinstelling - Nietigverklaring

APPEL - Divers - Juge de la jeunesse en degré d'appel - Décision du juge de la jeunesse de placement en section fermée d'une institution communautaire publique - Déclaration de nullité

JEUGDBESCHERMING - Jeugdrechter in hoger beroep - Beslissing van jeugdrechter tot plaatsing in een gesloten afdeling van een openbare gemeenschapsinstelling - Nietigverklaring

PROTECTION DE LA JEUNESSE - Juge de la jeunesse en degré d'appel - Décision du juge de la jeunesse de placement en section fermée d'une institution communautaire publique - Déclaration de nullité

JEUGDBESCHERMING - Vrijheidsberoving - Beslissing tot plaatsing in een gesloten afdeling van een openbare gemeenschapsinstelling - Termijn van vierentwintig uur - Overschrijding

PROTECTION DE LA JEUNESSE - Privation de liberté - Décision de placement en section fermée d'une institution communautaire publique - Délai de vingt-quatre heures - Dépassement

MINDER-VALIDEN - Vrijheidsberoving - Beslissing tot plaatsing in een gesloten afdeling van een openbare gemeenschapsinstelling - Termijn van vierentwintig uur -

MINORITE - Privation de liberté - Décision de placement en section fermée d'une institution communautaire publique - Délai de vingt-quatre heures - Dépassement

Overschrijding

VONNISSEN EN ARRESTEN - Allerlei - Jeugdrechter in hoger beroep - Beslissing van jeugdrechter tot plaatsing in een gesloten afdeling van een openbare gemeenschapsinstelling - Nietigverklaring

VOORLOPIGE HECHTENIS - Aanhouding - Minderjarige - Vrijheidsberoving - Beslissing tot plaatsing in een gesloten afdeling van een openbare gemeenschapsinstelling - Termijn van vierentwintig uur - Overschrijding

JUGEMENTS ET ARRETS - Divers - Juge de la jeunesse en degré d'appel - Décision du juge de la jeunesse de placement en section fermée d'une institution communautaire publique - Déclaration de nullité

DETENTION PREVENTIVE - Arrestation - Mineur - Privation de liberté - Décision de placement en section fermée d'une institution communautaire publique - Délai de vingt-quatre heures - Dépassement

P.15.1346.N

27 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151027.3](#)

AC nr. ...

Het feit dat een inverdenkinggestelde aan de onderzoeksrechter kan vragen dat een getuige anoniem zou worden ondervraagd zoals bedoeld bij artikel 75bis Wetboek van Strafvordering, houdt niet in dat hij in die hoedanigheid kan worden ondervraagd; een inverdenkinggestelde is in zijn eigen strafzaak immers geen getuige zoals bedoeld in die wetsbepaling en kan dan ook het erin bedoeld verzoek niet doen voor zichzelf.

BEWIJS - Strafzaken - Getuigen - Anonieme getuige - Inverdenkinggestelde

Le fait qu'un inculpé puisse demander au juge d'instruction qu'un témoin soit interrogé sous le couvert de l'anonymat tel que le prévoit l'article 75bis du Code d'instruction criminelle, n'implique pas qu'il puisse être interrogé en cette qualité; en effet, un inculpé ne représente pas en sa propre cause pénale un témoin tel que visé par cette disposition légale et ne peut ainsi pas formuler pour lui-même la demande qui y est visée.

PREUVE - Matière répressive - Preuve testimoniale - Témoin anonyme - Inculpé

P.15.1425.N

17 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151117.4](#)

AC nr. ...

Artikel 6.1 EVRM is niet van toepassing op de kamer van inbeschuldigingstelling die oordeelt over het verzoek tot invrijheidstelling door een persoon wiens uitlevering wordt gevraagd (1). (1) Zie Cass. 3 januari 2007, AR P.06.1456.F, AC 2007, nr. 3 (m.b.t. procedure van exequatur).

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Uitlevering - Passieve uitlevering - Verzoek tot invrijheidstelling - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Geen toepassing

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Uitlevering - Passieve uitlevering - Verzoek tot invrijheidstelling - Kamer van inbeschuldigingstelling

UITLEVERING - Passieve uitlevering - Kamer van inbeschuldigingstelling - Verzoek tot invrijheidstelling - Artikel 6.1 E.V.R.M. - Geen toepassing

L'article 6.1 CEDH ne s'applique pas à la chambre des mises en accusation qui statue sur la demande de mise en liberté formée par une personne dont l'extradition est demandée (1). (1) Voir Cass. 3 janvier 2007, RG P.06.1456.F, Pas. 2007, n° 3 (concernant la procédure d'exequatur).

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Extradition - Extradition passive - Demande de mise en liberté - Conv. D.H., article 6, § 1er - Inapplication

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Extradition - Extradition passive - Demande de mise en liberté - Chambre des mises en accusation

EXTRADITION - Extradition passive - Chambre des mises en accusation - Demande de mise en liberté - Conv. D.H., article 6, § 1er - Inapplication

Geen wetsbepaling verhindert de kamer van inbeschuldigingstelling het gevaar voor onttrekking af te leiden uit het gegeven dat blijkens de vordering van de procureur-generaal de uitlevering werd toegestaan bij een aan de betrokkene betekend ministerieel besluit, ook al maakt dit besluit geen deel uit van het dossier op het ogenblik van de behandeling van het verzoek tot invrijheidstelling.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Uitlevering - Passieve uitlevering - Verzoek tot invrijheidstelling - Artikelen 5.1.f en 5.4 EVRM - Criteria - Gevaar voor onttrekking - Ministerieel besluit houdende uitlevering - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Recht op voorziening bij de rechter - Uitlevering - Passieve uitlevering - Kamer van inbeschuldigingstelling - Verzoek tot invrijheidstelling - Criteria - Gevaar voor onttrekking - Ministerieel besluit houdende uitlevering - Draagwijdte

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.1 - Artikel 5.1.f - Recht op vrijheid en veiligheid - Uitlevering - Passieve uitlevering - Kamer van inbeschuldigingstelling - Verzoek tot invrijheidstelling - Criteria - Gevaar voor onttrekking - Ministerieel besluit houdende uitlevering - Draagwijdte

UITLEVERING - Passieve uitlevering - Kamer van inbeschuldigingstelling - Verzoek tot invrijheidstelling - Artikelen 5.1.f en 5.4 EVRM - Criteria - Gevaar voor onttrekking - Ministerieel besluit houdende uitlevering - Draagwijdte

Aucune disposition légale n'empêche la chambre des mises en accusation de déduire le risque de se soustraire à l'action de la justice du fait que, selon les réquisitions du procureur général, l'extradition a été autorisée par un arrêté ministériel signifié à l'intéressé, même si cet arrêté ne fait pas partie du dossier au moment de l'examen de la demande de mise en liberté.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Extradition - Extradition passive - Demande de mise en liberté - Conv. D.H., article 5, § 1er, f et 5, § 4 - Critères - Risque de se soustraire à l'action de la justice - Arrêté ministériel portant extradition - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 5 - Article 5.4 - Droit de recours devant le juge - Extradition - Extradition passive - Chambre des mises en accusation - Demande de mise en liberté - Critères - Risque de se soustraire à l'action de la justice - Arrêté ministériel portant extradition - Portée

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 5 - Article 5.1 - Article 5, § 1er, f - Droit à la liberté et à la sûreté - Extradition - Extradition passive - Chambre des mises en accusation - Demande de mise en liberté - Critères - Risque de se soustraire à l'action de la justice - Arrêté ministériel portant extradition - Portée

EXTRADITION - Extradition passive - Chambre des mises en accusation - Demande de mise en liberté - Conv. D.H., article 5, § 1er, f et 5, § 4 - Critères - Risque de se soustraire à l'action de la justice - Arrêté ministériel portant extradition - Portée

Uit artikel 5.1.f en 5.4 EVRM en artikel 5, vierde lid, Uitleveringswet 1874 volgt dat de vreemdeling die is opgesloten om te worden uitgeleverd en die ter beschikking staat van de uitvoerende macht, niettemin het recht heeft om de rechter te vragen op korte termijn te beslissen over de wettigheid van zijn gevangenhouding; de rechter beoordeelt in dat kader de redelijkheid van de duur van de hechtenis met het oog op uitlevering op grond van de concrete gegevens van de zaak en hij kan bij die beoordeling onder meer rekening houden met de complexiteit van de zaak, de eventuele tussenkomst van internationale of buitenlandse instanties, de houding van de bij de procedure betrokken overheden, de mate waarin de betrokkene zelf heeft bijgedragen tot het verlengen van de procedure en de in het geding zijnde belangen, waarbij de rechter de redelijkheid van de duur van de hechtenis met het oog op uitlevering moet beoordelen op het ogenblik van zijn beslissing en zich niet mag steunen op toekomstige omstandigheden (1). (1) Cass. 31 maart 2009, AR P. 09.0162.N, AC 2009, nr. 224, met concl. adv.-gen. Duinslaeger, RW 2009-2010, p. 490 en noot S.DEWULF, "Rechterlijke controle op de uitlevering: (r)evoluties"; Cass. 13 juli 2010, AR P.10.1173.N, AC 2010, nr. 481; Cass. 29 februari 2012, AR P.12.2017.F, AC 2012, nr. 140.

Il résulte des articles 5.1.f et 5.4 CEDH et 5, alinéa 4, de la loi du 15 mars 1874 sur les extraditions que l'étranger écroué en vue de son extradition et mis à la disposition du pouvoir exécutif a toutefois le droit de demander au juge de se prononcer à court terme sur la légalité de sa détention; le juge apprécie dans ce cadre le caractère raisonnable de la durée de la détention en vue d'extradition sur la base des éléments concrets de la cause et il peut, lors de cette appréciation, notamment tenir compte de la complexité de la cause, de l'intervention éventuelle d'instances internationales ou étrangères, de la position des autorités concernées par la procédure, de la mesure dans laquelle l'intéressé a lui-même contribué à la prolongation de la procédure et des intérêts en cause, le juge étant tenu d'apprécier le caractère raisonnable de la durée de la détention en vue d'extradition au moment de sa décision, sans pouvoir se fonder sur des circonstances futures (1). (1) Cass. 31 mars 2009, RG P.09.0162.N, Pas. 2009, n° 224, avec concl. de M. Duinslaeger, avocat général Duinslaeger, R.W., 2009-2010, p. 490 et note S.DEWULF, « Rechterlijke controle op de uitlevering: (r)evoluties »; Cass. 13 juillet 2010, RG P.10.1173.N, Pas. 2010, n° 481; Cass. 29 février 2012, RG P.12.2017.F, Pas. 2012, n° 140.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Uitlevering - Passieve uitlevering - Hechtenis met het oog op uitlevering - Verzoek tot invrijheidstelling - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheid van de hechtenis - Redelijke termijn - Criteria

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Extradition - Extradition passive - Détention en vue d'extradition - Demande de mise en liberté - Chambre des mises en accusation - Légalité de la détention - Délai raisonnable - Critères

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Passieve uitlevering - Hechtenis met het oog op uitlevering - Verzoek tot invrijheidstelling - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheid van de hechtenis - Redelijke termijn - Criteria - Recht op voorziening bij de rechter - Uitlevering

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 5 - Article 5.4 - Extradition passive - Détention en vue d'extradition - Demande de mise en liberté - Chambre des mises en accusation - Légalité de la détention - Délai raisonnable - Critères - Droit de recours devant le juge - Extradition

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.1 - Artikel 5.1.f - Recht op vrijheid en veiligheid - Uitlevering - Passieve uitlevering - Hechtenis met het oog op uitlevering - Verzoek tot invrijheidstelling - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheid van de hechtenis - Redelijke termijn - Criteria

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 5 - Article 5.1 - Article 5, § 1er, f - Droit à la liberté et à la sûreté - Extradition - Extradition passive - Détention en vue d'extradition - Demande de mise en liberté - Chambre des mises en accusation - Légalité de la détention - Délai raisonnable - Critères

UITLEVERING - Passieve uitlevering - Hechtenis met het oog op uitlevering - Verzoek tot invrijheidstelling - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheid van de hechtenis -

EXTRADITION - Extradition passive - Détention en vue d'extradition - Demande de mise en liberté - Chambre des mises en accusation - Légalité de la détention - Délai raisonnable - Critères

P.15.1427.F

10 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151110.1](#)

AC nr. ...

Aangezien de incidentele valsheidsvordering voor de onderzoeksgerechten kon worden ingeleid, kan zij niet voor het eerst voor het Hof worden aangevoerd en is zij bijgevolg niet ontvankelijk (1). (1) Zie Cass. 12 november 2003, AR P.03.1248.F, AC 2003, nr. 567; Cass. 9 juni 2015, AR P.14.0580.N, AC 2015, nr.....

BETICHTING VAN VALSHEID - Strafzaken - Cassatiegeding - Valsheidsvordering ingesteld naar aanleiding van een cassatieberoep - Verzoekschrift - Ontvankelijkheid

Ne pouvant être invoquée pour la première fois devant la Cour alors qu'il était possible de l'introduire devant les juridictions d'instruction, la requête en faux incidente est irrecevable (1). (1) Voir Cass. 12 novembre 2003, RG P.03.1248.F, Pas. 2003, n° 567; Cass. 9 juin 2015, AR P.14.0580.N, Pas. 2015, n° ...

INSCRIPTION DE FAUX - Matière répressive - Instance en cassation - Demande en faux incidente au pourvoi - Requête - Recevabilité

P.15.1450.F

18 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151118.1](#)

AC nr. ...

Het staat aan de rechter om op grond van hem overgelegde gegevens, in feite te oordelen of de opsporingen die tot het openen van een strafdossier hebben geleid proactieve dan wel reactieve recherche vormen; het toezicht van het Hof beperkt zich ertoe na te gaan of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen heeft kunnen afleiden die daarmee geen verband houden of die, op grond daarvan, niet kunnen worden verantwoord (1). (1) Zie Cass. 4 juni 2002, AR P.02.0387.N, AC 2002, nr. 340, met concl. van advocaat-generaal P. Duinslaeger.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Proactieve of reactieve recherche - Feitelijke beoordeling door de bodemrechter
ONAAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER - Strafzaken - Opsporingsonderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Proactieve of reactieve recherche - Feitelijke beoordeling

Il incombe au juge d'apprécier en fait, sur la base des éléments qui lui sont soumis, si les investigations ayant conduit à l'ouverture d'un dossier répressif relèvent de la recherche proactive ou réactive; le contrôle de la Cour se limite à vérifier si le juge ne déduit pas de ses constatations des conséquences qui seraient sans aucun lien avec elles ou qui ne seraient susceptibles, sur leur fondement, d'aucune justification (1). (1) Voir Cass. 4 juin 2002, RG P.02.0387.N, Pas. 2002, n° 340, avec concl. de M. Duinslaeger, alors avocat général.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Méthode particulières de recherche - Recherche proactive ou recherche réactive - Appréciation en fait par le juge du fond
APPRECIATION SOUVERAINE PAR LE JUGE DU FOND; VOIR - Matière répressive - Information - Méthodes particulières de recherche - Recherche proactive ou recherche réactive - Appréciation en fait

De regeling van de proactieve recherche, die een schriftelijke en voorafgaande machtiging inhoudt, heeft als doel de autonomie van de speurder onder het toezicht en de leiding van het openbaar ministerie te brengen wanneer, teneinde de dader van de bedoelde misdrijven aan te houden, relevante gegevens dienen ingezameld en verwerkt te worden die tot het privéleven van de betrokkene behoren en die, wegens hun vaagheid geen grond tot een dadelijk repressief optreden opleveren (1). (1) Zie Cass. 4 juni 2002, AR P.02.0387.N, AC 2002, nr. 340, met concl. van advocaat-generaal P. Duinslaeger; Cass. 17 maart 2010, AR P.10.0010.F, AC 2010, nr. 192.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Opsporingsonderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Proactieve recherche - Voorafgaande schriftelijke toestemming van het openbaar ministerie - Doel

- Art. 28bis, § 2 Wetboek van Strafvordering

De partijen die in de loop van het opsporingsonderzoek en van het gerechtelijk onderzoek worden gehoord gebruiken de taal van hun keuze voor al hun mondelinge verklaringen; wanneer de agenten of de magistraten die deze verklaringen afnemen de door de partijen gebruikte taal kennen, worden hun verklaringen in die taal opgetekend; is dat niet het geval, dan wordt er een beroep gedaan op een beëdigd tolk; als de opsteller van het proces-verbaal de verklaring heeft opgetekend in de taal waarin de gehoorde persoon zich heeft uitgedrukt, verbiedt geen enkele wetsbepaling hem om, daarenboven, die verklaring in substantie, bij wijze van inlichting, over te nemen in de taal van de rechtspleging (1). (1) Zie Cass. 13 oktober 1981, nr. 6459, AC 1981-1982, nr. 111, p. 224.

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - Opsporingsonderzoek en gerechtelijk onderzoek - Mondelinge verklaringen afgelegd door de partijen in de taal van hun keuze - Verklaring afgelegd in een taal die niet de taal is waarin het proces-verbaal is opgemaakt - Verbalisant is met die andere taal bekend - Verklaring als dusdanig opgetekend in het proces-verbaal - Toevoeging door de verbalisant van een korte inhoud van die verklaring in de taal van de rechtspleging - Wettigheid

- Art. 31 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in

La réglementation de l'enquête proactive, qui comprend une autorisation écrite et préalable, vise à mettre l'autonomie de l'enquêteur sous le contrôle et la direction du ministère public lorsqu'aux fins d'arrêter l'auteur des infractions visées, il s'agit de recueillir et de traiter des éléments pertinents qui relèvent de la vie privée de la personne concernée et qui, en raison de leur manque de précision, ne donnent pas lieu à une intervention répressive immédiate (1). (1) Voir Cass. 4 juin 2002, RG P.02.0387.N, Pas. 2002, n° 340, avec concl. de M. Duinslaeger, alors avocat général; Cass. 17 mars 2010, RG P.10.0010.F, Pas. 2010, n° 192.

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Information - Méthode particulières de recherche - Recherche proactive - Autorisation écrite et préalable du ministère public - But

- Art. 28bis, § 2 Code d'Instruction criminelle

Les parties entendues au cours de l'information et de l'instruction font usage de la langue de leur choix pour toutes les déclarations verbales; lorsque les agents ou les magistrats recueillant ces déclarations connaissent la langue dont il est fait usage par les parties, elles sont consignées dans cette langue; dans le cas contraire, il est fait appel à un interprète juré; si l'auteur du procès-verbal a consigné la déclaration dans la langue dans laquelle s'est exprimée la personne entendue, aucune disposition légale ne lui interdit de reproduire, en outre, cette déclaration en substance, à titre de renseignements, dans la langue de la procédure (1). (1) Voir Cass. 13 octobre 1981, n° 6459, Pas. 1982, p. 225.

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En première instance - Matière répressive - Information et instruction - Déclarations verbales faites par les parties dans la langue de leur choix - Déclaration faite dans une langue autre que celle dans laquelle le procès-verbal est établi - Verbalisant connaissant cette autre langue - Déclaration reproduite dans le procès-verbal telle qu'elle a été faite - Auteur du procès-verbal y ajoutant une reproduction de cette déclaration en substance dans la langue de la procédure - Légalité

- Art. 31 L. du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues

Noch het recht op een eerlijk proces noch het recht van verdediging verplichten de rechter om bij de debatten een afschrift te voegen van een dossier dat niet bij hem aanhangig is gemaakt, enkel omdat één van de aan zijn onderzoek voorgelegde stukken dat dossier vermeldt als de bron van de daarin aangebrachte inlichtingen; het recht op tegenspraak houdt in dat de inverdenkinggestelde de mogelijkheid heeft kennis te nemen van elk aan de rechter voorgelegd stuk of elke aan de rechter voorgelegde opmerking teneinde zijn beslissing te beïnvloeden en deze te betwisten; het enkele feit dat de stukken uit een afzonderlijk dossier met betrekking tot samenhangende feiten, niet werden gevoegd, miskent het recht van verdediging niet, voor zover ze niet ertoe bijdragen de beslissing van de rechter te vormen (1). (1) Zie Cass. 3 oktober 2012, AR P.12.0758.F, AC 2012, nr. 509, met concl. van advocaat-generaal Vandermeersch in Pas.

RECHT VAN VERDEDIGING - Strafzaken - Stuk vermeldt een ander niet gevoegd dossier als bron van de aangebrachte inlichtingen - Verplichting om een afschrift te voegen van het dossier dat niet bij de rechter aanhangig is gemaakt

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Stuk vermeldt een ander niet gevoegd dossier als bron van de aangebrachte inlichtingen - Verplichting om een afschrift te voegen van het dossier dat niet bij de rechter aanhangig is gemaakt

- Art. 6.1 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Ni le droit à un procès équitable ni les droits de la défense n'obligent le juge à faire joindre aux débats la copie d'un dossier dont il n'est pas saisi, du seul fait qu'une des pièces soumises à son examen mentionne ce dossier comme étant la source des informations qu'elle rapporte; le droit à la contradiction implique la faculté pour l'inculpé de prendre connaissance de toute pièce ou observation présentée au juge en vue d'influencer sa décision et de la discuter; la seule circonstance que les pièces faisant l'objet d'un dossier distinct portant sur des faits connexes ne soient pas jointes ne méconnaît pas les droits de la défense, pour autant qu'elles ne contribuent pas à fonder la décision du juge (1). (1) Voir Cass. 3 octobre 2012, RG P.12.0758.F, Pas. 2012, n° 509, avec concl. de M. Vandermeersch, avocat général.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière répressive - Pièce mentionnant un autre dossier non joint comme étant la source des informations rapportées - Obligation de joindre une copie du dossier dont le juge n'est pas saisi

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.1 - Droit à un procès équitable - Pièce mentionnant un autre dossier non joint comme étant la source des informations rapportées - Obligation de joindre une copie du dossier dont le juge n'est pas saisi

- Art. 6, § 1er Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950

P.15.1461.F

25 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151125.5](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

MISDRIJF - Gepleegd in het buitenland - Internationaal humanitair recht - Ernstige schendingen - Wet van 5 augustus 2003 - Feiten gepleegd onder vigeur van de wet van 16 juni 1993

MISDRIJF - Gepleegd in het buitenland - Internationaal
3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

INFRACTION - Infraction commise a l'étranger - Droit international humanitaire - Violations graves - Loi du 5 août 2003 - Faits commis sous l'empire de la loi du 16 juin 1993

INFRACTION - Infraction commise a l'étranger - Droit international
P. 757/843

humanitair recht - Ernstige schendingen - Misdrijf gepleegd door een Belg - Bevoegdheid van de Belgische rechter - Artikel 12bis, V.T.Sv. - Toepassing

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Onderzoek van de regelmatigheid van de rechtspleging - Arrest - Opgave van de wetsbepalingen met betrekking tot de rechtspleging - Verplichting

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Opgave van de wetsbepalingen met betrekking tot de rechtspleging - Verplichting

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de ruimte - Internationaal humanitair recht - Ernstige schendingen - Misdrijf gepleegd door een Belg in het buitenland - Bevoegdheid van de Belgische rechter - Artikel 12bis, V.T.Sv. - Toepassing

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking van de wet in de tijd - Nieuwe strafwet - Feit gepleegd onder vigeur van de oude wet

humanitaire - Violations graves - Infraction commise par un Belge - Compétence du juge belge - Article 12bis du titre préliminaire du Code de procédure pénale - Application

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité de la procédure - Arrêt - Indication des dispositions légales relatives à la procédure - Obligation

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Indication des dispositions légales relatives à la procédure - Obligation

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans l'espace - Droit international humanitaire - Violations graves - Infraction commise par un Belge à l'étranger - Compétence du juge belge - Article 12bis du titre préliminaire du Code de procédure pénale - Application

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application de la loi dans le temps - Loi pénale nouvelle - Fait commis sous le régime de l'ancienne loi

Artikel 6, 1°bis, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering heeft betrekking op de vervolging in België van iedere Belg die buiten het grondgebied van het Rijk zich schuldig maakt aan een ernstige schending van het internationaal humanitair recht in boek II, titel Ibis, van het Strafwetboek omschreven; artikel 12bis Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering is niet van toepassing op een dergelijke vervolging (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de ruimte - Internationaal humanitair recht - Ernstige schendingen - Misdrijf gepleegd door een Belg in het buitenland - Bevoegdheid van de Belgische rechter - Artikel 12bis, V.T.Sv. - Toepassing

MISDRIJF - Gepleegd in het buitenland - Internationaal humanitair recht - Ernstige schendingen - Misdrijf gepleegd door een Belg - Bevoegdheid van de Belgische rechter - Artikel 12bis, V.T.Sv. - Toepassing

De beslissingen in strafzaken dienen de wetsbepalingen met betrekking tot de rechtspleging niet te vermelden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

ONDERZOEKSGERECHTEN - Kamer van inbeschuldigingstelling - Onderzoek van de regelmatigheid van de rechtspleging - Arrest - Opgave van de wetsbepalingen met betrekking tot de rechtspleging - Verplichting

L'article 6, 1°bis, du titre préliminaire du Code de procédure pénale vise l'exercice de poursuites en Belgique à l'égard de tout Belge qui, hors du territoire du Royaume, se sera rendu coupable d'une violation grave du droit international humanitaire définie dans le Livre II, titre 1bis, du Code pénal; l'article 12bis du titre préliminaire ne s'applique pas à de telles poursuites (1). (1) Voir les concl. du MP.

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application dans l'espace - Droit international humanitaire - Violations graves - Infraction commise par un Belge à l'étranger - Compétence du juge belge - Article 12bis du titre préliminaire du Code de procédure pénale - Application

INFRACTION - Infraction commise à l'étranger - Droit international humanitaire - Violations graves - Infraction commise par un Belge - Compétence du juge belge - Article 12bis du titre préliminaire du Code de procédure pénale - Application

Les décisions rendues en matière répressive ne doivent pas mentionner les dispositions légales relatives à la procédure (1). (1) Voir les concl. du MP.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Chambre des mises en accusation - Contrôle de la régularité de la procédure - Arrêt - Indication des dispositions légales relatives à la procédure - Obligation

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Opgave van de wetsbepalingen met betrekking tot de rechtspleging - Verplichting

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Indication des dispositions légales relatives à la procédure - Obligation

Wanneer het aan een vervolgte persoon ten laste gelegde feit gekwalificeerd wordt volgens de omschrijving van een nieuwe wet terwijl het onder vigeur van de oude wet werd gepleegd, moet de rechter vaststellen dat het feit ook strafbaar was op het ogenblik dat het werd gepleegd; deze vaststelling vereist dat hij de bepalingen van de oude wet vermeldt welke de bestanddelen van het misdrijf omschrijven en welke de straf bepalen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

Lorsqu'un fait imputé à une personne poursuivie est qualifié suivant la définition d'une loi nouvelle alors qu'il a été commis sous le régime d'une loi ancienne, le juge doit constater que le fait était aussi punissable au moment où il a été commis; cette constatation requiert qu'il indique les dispositions de l'ancienne loi définissant les éléments constitutifs de l'infraction et comminant la peine (1). (1) Voir les concl. du MP.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Werking van de wet in de tijd - Nieuwe strafwet - Feit gepleegd onder vigeur van de oude wet

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Application de la loi dans le temps - Loi pénale nouvelle - Fait commis sous le régime de l'ancienne loi

MISDRIJF - Gepleegd in het buitenland - Internationaal humanitair recht - Ernstige schendingen - Wet van 5 augustus 2003 - Feiten gepleegd onder vigeur van de wet van 16 juni 1993

INFRACTION - Infraction commise à l'étranger - Droit international humanitaire - Violations graves - Loi du 5 août 2003 - Faits commis sous l'empire de la loi du 16 juin 1993

P.15.1497.F

9 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151209.1](#)

AC nr. ...

Geen enkele regel van de Europese Unie legt de omstandigheden vast waarin de eerbiediging van het recht van verdediging moet worden gewaarborgd van de onderdanen van derde landen die illegaal op het grondgebied verblijven, vooraleer tegen hen een maatregel wordt uitgevaardigd tot handhaving in een welbepaalde plaats, naar aanleiding van een bevel om het grondgebied te verlaten; geen schending van artikel 41 Handvest kan worden afgeleid uit de omstandigheid dat de vasthoudingsmaatregel niet door een verhoor van de vreemdeling werd voorafgegaan.

Aucune norme établie par l'Union européenne ne fixe les conditions dans lesquelles doit être assuré le respect des droits de la défense des ressortissants de pays tiers en situation irrégulière avant de faire l'objet d'un maintien dans un lieu déterminé à la suite d'un ordre de quitter le territoire; aucune violation de l'article 41 de la Charte ne saurait se déduire de la circonstance que la mesure de rétention n'a pas été précédée d'une audition de l'étranger.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Algemeen - Vreemdelingen - Onderdanen van derde landen - Onregelmatig verblijf - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vasthouding in een welbepaalde plaats - Recht van verdediging - Europese norm

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Généralités - Etrangers - Ressortissants de pays tiers - Situation irrégulière - Ordre de quitter le territoire - Maintien dans un lieu déterminé - Droits de la défense - Norme européenne

VREEMDELINGEN - Europese Unie - Onderdanen van derde landen - Onregelmatig verblijf - Bevel om het grondgebied te verlaten - Vasthouding in een welbepaalde plaats - Recht van verdediging - Europese norm

ETRANGERS - Union européenne - Ressortissants de pays tiers - Situation irrégulière - Ordre de quitter le territoire - Maintien dans un lieu déterminé - Droits de la défense - Norme européenne

Uit de tekst van artikel 41.1 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie blijkt dat het recht om te worden gehoord een aspect is van het recht op behoorlijk bestuur en niet erop gericht is om ten aanzien van de Lidstaten te worden toegepast maar enkel ten aanzien van de instellingen, organen en organismen van de Unie.

RECHTEN VAN DE MENS - Allerlei - Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie - Individuele maatregel die iemand ongunstig kan raken - Recht van die persoon om vooraf te worden verhoord - Toepassingsgebied

- Art. 41.1 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Algemeen - Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie - Individuele maatregel die iemand ongunstig kan raken - Recht van die persoon om vooraf te worden verhoord - Toepassingsgebied

- Art. 41.1 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007

De verplichting om de grondrechten te eerbiedigen zoals ze in het kader van de Europese Unie zijn omschreven, geldt voor de lidstaten alleen wanneer ze met toepassing van het communautair recht handelen.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie - Toepassingsgebied

RECHTEN VAN DE MENS - Allerlei - Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie - Toepassingsgebied

Hoewel het wettigheidstoezicht van de administratieve beslissing het toezicht op de juistheid van de feitelijke gegevens omvat waarop zij berust, kan daaruit niet worden afgeleid dat het onderzoeksgerecht daarenboven uitspraak moet doen over het proces-verbaal van politie dat aan de onderschepping van de vreemdeling ten grondslag ligt; uit de omstandigheid dat dit proces-verbaal zich niet in het dossier van de Dienst Vreemdelingenzaken bevindt, volgt niet dat die dienst zijn beslissing niet heeft gemotiveerd of dat het onderzoeksgerecht moest besluiten dat het onmogelijk was de wettigheid daarvan na te gaan.

VREEMDELINGEN - Illegaal verblijf - Vasthoudingsbeslissing -

Il ressort du libellé de l'article 41.1 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union Européenne que le droit d'être entendu constitue un aspect du droit à une bonne administration et qu'il n'a pas vocation à s'appliquer à l'égard des Etats membres mais seulement des institutions, organes et organismes de l'Union.

DROITS DE L'HOMME - Divers - Charte des Droits fondamentaux de l'Union européenne - Mesure individuelle pouvant affecter défavorablement une personne - Droit pour cette personne d'être entendue préalablement - Champ d'application

- Art. 41.1 Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne du 12 décembre 2007

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Généralités - Charte des Droits fondamentaux de l'Union européenne - Mesure individuelle pouvant affecter défavorablement une personne - Droit pour cette personne d'être entendue préalablement - Champ d'application

- Art. 41.1 Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne du 12 décembre 2007

L'obligation de respecter les droits fondamentaux tels que définis dans le cadre de l'Union européenne ne s'impose aux États membres que lorsqu'ils agissent en application du droit communautaire.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Charte des Droits fondamentaux de l'Union européenne - Champ d'application

DROITS DE L'HOMME - Divers - Charte des Droits fondamentaux de l'Union européenne - Champ d'application

Si le contrôle de légalité de la décision administrative englobe celui de l'exactitude des motifs de fait sur lesquels elle repose, il ne s'en déduit pas que la juridiction d'instruction doit se prononcer en outre sur le procès-verbal de police à l'origine de l'interception de l'étranger; de la circonstance que ce procès-verbal ne figure pas dans le dossier de l'Office des étrangers, il ne résulte pas que celui-ci n'a pas motivé sa décision ou que la juridiction d'instruction devait conclure à l'impossibilité d'en vérifier la légalité.

ETRANGERS - Séjour illégal - Décision de rétention - Dossier

P.15.1501.N

1 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151201.7](#)

AC nr. ...

Zelfs al zou het onderzoeksgerecht op basis van de concrete elementen van de zaak oordelen dat de persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd een ingezetene is van België of er verblijft, kan het de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel niettemin toestaan, indien het van oordeel is dat de tenuitvoerlegging van de in de uitvaardigende lidstaat opgelegde straf op het grondgebied van de uitvoerende lidstaat niet door enig rechtmatig belang wordt gerechtvaardigd (1). (1) Zie HvJ 18 juli 2008, nr. C-66/08, Kozłowski; S. DE WULF, Handboek Uitleveringsrecht, Antwerpen, Intersentia, 2013, blz. 234 e.v.

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Tenuitvoerlegging - Persoon die ingezetene is van België of er verblijft - Tenuitvoerlegging van de in de uitvaardigende lidstaat opgelegde straf op het grondgebied van de uitvoerende lidstaat - Rechtvaardiging - Rechtmatig belang - Toepassing

- Art. 6, 4° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL - Weigering tenuitvoerlegging door uitvoerende rechterlijke autoriteit - Criteria

- Art. 6, 4° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

ONDERZOEKSGERECHTEN - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Persoon die ingezetene is van België of er verblijft - Tenuitvoerlegging van de in de uitvaardigende lidstaat opgelegde straf op het grondgebied van de uitvoerende lidstaat - Rechtvaardiging - Rechtmatig belang - Toepassing

- Art. 6, 4° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

UITLEVERING - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Persoon die ingezetene is van België of er verblijft - Tenuitvoerlegging van de in de uitvaardigende lidstaat opgelegde straf op het grondgebied van de uitvoerende lidstaat - Rechtvaardiging - Rechtmatig belang - Toepassing

- Art. 6, 4° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

UITLEVERING - Europees aanhoudingsbevel - Weigering tenuitvoerlegging door uitvoerende rechterlijke autoriteit - Criteria

- Art. 6, 4° Wet 19 dec. 2003 betreffende het Europees

Même si la juridiction d'instruction décide sur la base des éléments concrets de l'affaire que la personne faisant l'objet d'un mandat d'arrêt européen demeure ou réside en Belgique, elle peut néanmoins consentir à l'exécution du mandat d'arrêt européen si elle estime que l'exécution de la peine infligée dans l'État membre d'émission sur le territoire de l'État membre d'exécution n'est pas justifiée par un intérêt légitime (1). (1) Voir C.J.U.E. 18 juillet 2008, n° C-66/08, Kozłowski; S. DE WULF, Handboek Uitleveringsrecht, Anvers, Intersentia, 2013, p. 234 s.

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Exécution - Personne demeurant ou résidant en Belgique - Exécution de la peine infligée dans l'État membre d'émission sur le territoire de l'État membre d'exécution - Justification - Intérêt légitime - Application

- Art. 6, 4° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

MANDAT D'ARRET EUROPEEN - Refus d'exécution par l'autorité judiciaire d'exécution - Critères

- Art. 6, 4° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Mandat d'arrêt européen - Exécution - Personne demeurant ou résidant en Belgique - Exécution de la peine infligée dans l'État membre d'émission sur le territoire de l'État membre d'exécution - Justification - Intérêt légitime - Application

- Art. 6, 4° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

EXTRADITION - Mandat d'arrêt européen - Exécution - Personne demeurant ou résidant en Belgique - Exécution de la peine infligée dans l'État membre d'émission sur le territoire de l'État membre d'exécution - Justification - Intérêt légitime - Application

- Art. 6, 4° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen

EXTRADITION - Mandat d'arrêt européen - Refus d'exécution par l'autorité judiciaire d'exécution - Critères

- Art. 6, 4° L. du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt

P.15.1508.N

1 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151201.8](#)

AC nr. ...

Uit de bepalingen van artikel 16, § 2 en § 4, Voorlopige Hechteniswet volgt dat indien het verhoor bedoeld in dit artikel 16, § 2 wordt afgenomen zonder bijstand van een advocaat, en zonder dat de inverdenkinggestelde daarvan afstand heeft gedaan, de inverdenkinggestelde, in beginsel, in vrijheid moet worden gesteld; van de verplichte bijstand van een advocaat kan enkel worden afgeweken wegens dwingende redenen van algemeen belang of wanneer dit ingevolge overmacht, dit is een onvoorzienbare omstandigheid, onmogelijk is (1). (1) Zie Cass. 29 mei 2012, P.12.0878.N, RW 2012-13, 779-782, noot B. DE SMET; Cass. 18 juni 2013, P.13.1022.N, RW 2013-14, blz. 861-865, noot B. DE SMET.

RECHTEN VAN DE MENS - Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.c - Voorlopige hechtenis - Bevel tot aanhouding - Voorafgaand verhoor - Gebrek aan bijstand van een advocaat - Geen afstand van het recht op bijstand - Afwijking

VOORLOPIGE HECHTENIS - Bevel tot aanhouding - Voorafgaand verhoor - Gebrek aan bijstand van een advocaat - Geen afstand van het recht op bijstand - Afwijking

Il résulte des dispositions de l'article 16, § 2 et 4, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive que, si l'audition visée audit article 16, § 2, se déroule sans l'assistance d'un avocat et sans que l'inculpé y ait renoncé, l'inculpé doit, en principe, être libéré; il ne peut être dérogé à l'assistance obligatoire d'un avocat qu'en raison de motifs impérieux d'intérêt général ou lorsqu'elle se révèle impossible en raison d'une force majeure, à savoir d'une circonstance imprévisible (1). (1) Voir Cass. 29 mai 2012, RG P.12.0878.N, RW 2012-13, 779-782, note B. DE SMET; Cass. 18 juin 2013, P.13.1022.N, RW 2013-14, p. 861-865, note B. DE SMET.

DROITS DE L'HOMME - Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales - Article 6 - Article 6.3 - Article 6, § 3, c - Détention préventive - Mandat d'arrêt - Audition préalable - Défaut d'assistance d'un avocat - Pas de renonciation au droit à l'assistance - Dérogation

DETENTION PREVENTIVE - Mandat d'arrêt - Audition préalable - Défaut d'assistance d'un avocat - Pas de renonciation au droit à l'assistance - Dérogation

P.15.1541.N

22 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151222.4](#)

AC nr. ...

De enkele omstandigheid dat een van de assessoren van de strafuitvoeringsrechtbank als lid van de psychosociale dienst van de gevangenis in het verleden over de veroordeelde verslagen heeft uitgebracht, houdt niet in dat hij in een andere hoedanigheid kennis heeft genomen van diens verzoek tot voorwaardelijke invrijheidstelling en niet onpartijdig en onafhankelijk over de zaak kan oordelen (1). (1) Zie: Algemene rechtsbeginselen, Verslag van het Hof van Cassatie, 2003, 112 (117).

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de rechter - Strafwitvoeringsrechtbank - Assessor - Voorheen lid van de psychosociale dienst van de gevangenis

STRAFUITVOERING - Strafwitvoeringsrechtbank -

La simple circonstance qu'en tant que membre du service psychosocial de la prison, un des assesseurs du tribunal de l'application des peines ait, par le passé, rendu des rapports sur le condamné, n'implique pas qu'il ait pris connaissance, en une autre qualité, de sa demande de libération conditionnelle et qu'il ne puisse se prononcer de manière impartiale et indépendante en la cause (1). (1) Voir: Principes généraux du droit, Rapport de la Cour de cassation, 2003, 435 (441).

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Impartialité et indépendance du juge - Tribunal de l'application des peines - Assesseur - Membre par le passé du service psychosocial de la prison

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines -

Onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de rechter - Assessor - Voorheen lid van de psychosociale dienst van de gevangenis

Impartialité et indépendance du juge - Assesseur - Membre par le passé du service psychosocial de la prison

Verzet kan niet worden toegelaten wanneer de strafuitvoeringsrechtbank bij verstek ten aanzien van de veroordeelde uitspraak doet over een verzoek tot voorwaardelijke invrijheidstelling (1). (1) Zie Cass. 12 maart 2013, AR P.13.0185.N, AC 2013, nr. 174.

L'opposition ne saurait être admise lorsque le tribunal de l'application des peines se prononce, à l'égard du condamné défaillant, sur une demande de libération conditionnelle (1). (1) Cass. 12 mars 2013, RG P.13.0185.N, Pas. 2013, n° 174.

STRAFUITVOERING - Strafvuivierungsrechtbank - Verzoek tot voorwaardelijke invrijheidstelling - Uitspraak bij verstek ten aanzien van veroordeelde - Verzet - Ontvankelijkheid

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Demande de libération conditionnelle - Décision rendue à l'égard du condamné défaillant - Opposition - Recevabilité

VERZET - Strafvuivierungsrechtbank - Verzoek tot voorwaardelijke invrijheidstelling - Uitspraak bij verstek ten aanzien van veroordeelde - Verzet - Ontvankelijkheid

OPPOSITION - Tribunal de l'application des peines - Demande de libération conditionnelle - Décision rendue à l'égard du condamné défaillant - Opposition - Recevabilité

P.15.1545.F

23 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151223.5](#)

AC nr. ...

Krachtens artikel 71 Wet Strafvuivering gaat de proeftijd die op de voorwaardelijke of voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied van toepassing is, in op de dag waarop de beslissing betreffende zijn vrijlating uitvoerbaar is geworden.

En vertu de l'article 71 de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées, le délai d'épreuve applicable à la libération conditionnelle ou à la libération provisoire en vue de l'éloignement du territoire, prend cours au jour où la décision relative à la libération est devenue exécutoire.

STRAFUITVOERING - Strafvuivierungsrechtbank - Uitvoeringsmodaliteit van de vrijheidsberovende straf - Vrijlating met het oog op verwijdering van het grondgebied - Toekenning - Proeftijd - Aanvang

APPLICATION DES PEINES - Tribunal de l'application des peines - Modalité d'exécution de la peine privative de liberté - Libération en vue de l'éloignement du territoire - Octroi - Délai d'épreuve - Point de départ

VOORWAARDELIJKE INVRIJHEIDSTELLING - Strafvuivierungsrechtbank - Uitvoeringsmodaliteit van de vrijheidsberovende straf - Vrijlating met het oog op verwijdering van het grondgebied - Toekenning - Proeftijd - Aanvang

LIBERATION CONDITIONNELLE - Tribunal de l'application des peines - Modalité d'exécution de la peine privative de liberté - Libération en vue de l'éloignement du territoire - Octroi - Délai d'épreuve - Point de départ

P.15.1548.N

15 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151215.3](#)

AC nr. ...

Artikel 32 Wet Politieambt dat bepaalt dat in geval van samenloop van een gerechtelijke aanhouding in de zin van artikel 15, 1° en 2°, van die wet, met een bestuurlijke aanhouding, de vrijheidsberoving niet langer mag duren dan vierentwintig uren, heeft betrekking op de toestand waarin feiten die behoren tot eenzelfde feitencomplex, zowel aanleiding geven tot een bestuurlijke aanhouding als tot een gerechtelijke aanhouding die gepaard gaat met of volgt op deze bestuurlijke aanhouding.

L'article 32 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police qui prévoit qu'en cas de concours d'une arrestation judiciaire au sens de l'article 15, 1° et 2°, de cette loi, et d'une arrestation administrative, la privation de liberté ne peut durer plus de vingt-quatre heures concerne la situation où des faits ressortissant à un même ensemble de faits donnent lieu aussi bien à une arrestation administrative qu'à une arrestation judiciaire concomitante ou subséquente à cette arrestation administrative.

POLITIE - Wet Politieambt - Artikel 32 - Bestuurlijke aanhouding - Gerechtelijke aanhouding - Samenloop
VOORLOPIGE HECHTENIS - Aanhouding - Wet Politieambt - Artikel 32 - Bestuurlijke aanhouding - Gerechtelijke aanhouding - Samenloop

POLICE - Loi sur la fonction de police - Article 32 - Arrestation administrative - Arrestation judiciaire - Concours

DETENTION PREVENTIVE - Arrestation - Loi sur la fonction de police - Article 32 - Arrestation administrative - Arrestation judiciaire - Concours

Schendt de artikelen 12, tweede lid, Grondwet, 32 Wet Politieambt, 2 en 18, §1, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet, het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat de beslissing bevestigt van de raadkamer waarbij de voorlopige hechtenis bij een eerste verschijning werd gehandhaafd, wanneer de redenen ervan niet toelaten uit te maken of er sprake is van een samenloop van een gerechtelijke aanhouding met een bestuurlijke aanhouding in de zin van artikel 32 Wet Politieambt en of dienvolgens het bevel tot aanhouding regelmatig aan de eiser werd betekend binnen vierentwintig uur vanaf zijn vrijheidsbeneming.

Viole les articles 12, alinéa 2, de la Constitution, 32 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police, 2 et 18, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, l'arrêt de la chambre des mises en accusation confirmant la décision de la chambre du conseil ayant maintenu la détention préventive lors d'une première comparution, lorsque ses motifs ne permettent pas de déterminer s'il y a concours entre une arrestation judiciaire et une arrestation administrative au sens de l'article 32 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police et si, par conséquent, le mandat d'arrêt a été régulièrement signifié au demandeur dans les 24 heures à compter de sa privation de liberté.

REDEKEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Eerste verschijning - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bevestiging van de beschikking van de raadkamer die de hechtenis handhaaft - Redengeving - Onmogelijkheid uit te maken of er samenloop tussen gerechtelijke en bestuurlijke aanhouding is - Onmogelijkheid uit te maken of het bevel tot aanhouding binnen vierentwintig uur werd betekend

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Détention préventive - Maintien - Première comparution - Chambre des mises en accusation - Confirmation de l'ordonnance de la chambre du conseil maintenant la détention - Motivation - Impossibilité de déterminer s'il y a concours entre l'arrestation judiciaire et l'arrestation administrative - Impossibilité de déterminer si le mandat d'arrêt a été signifié dans les 24 heures

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Eerste verschijning - Kamer van inbeschuldigingstelling - Bevestiging van de beschikking van de raadkamer die de hechtenis handhaaft - Redengeving - Onmogelijkheid uit te maken of er samenloop tussen gerechtelijke en bestuurlijke aanhouding is - Onmogelijkheid uit te maken of het bevel tot aanhouding binnen vierentwintig uur werd betekend

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Première comparution - Chambre des mises en accusation - Confirmation de l'ordonnance de la chambre du conseil maintenant la détention - Motivation - Impossibilité de déterminer s'il y a concours entre l'arrestation judiciaire et l'arrestation administrative - Impossibilité de déterminer si le mandat d'arrêt a été signifié dans les 24 heures

P.15.1572.F

23 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151223.1](#)

AC nr. ...

De geldigheid van een arrest waarbij het Hof uitspraak doet over een cassatieberoep kan enkel worden aangevochten met de procedure tot intrekking (1). (1) Zie R. DECLERCQ, Pourvoi en cassation en matière répressive, Brussel, Bruylant, 2015, p. 759-760.

La validité d'un arrêt par lequel la Cour statue sur un pourvoi en cassation ne peut être mise en cause que par la voie de la rétractation (1). (1) Voir R. DECLERCQ, Pourvoi en cassation en matière répressive, Bruxelles, Bruylant, 2015, p. 759-760.

CASSATIE - Arresten - vorm - Algemeen - Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Verwerpingsarrest - Betwisting van de

CASSATION - Arrêts. forme - Généralités - Matière répressive - Détention préventive - Arrêt de rejet - Remise en cause de la validité de l'arrêt - Procédure de rétractation

geldigheid van het arrest - Procedure van intrekking
VOORLOPIGE HECHTENIS - Cassatieberoep -
Verwerpingsarrest - Betwisting van de geldigheid van het
arrest - Procedure van intrekking

DETENTION PREVENTIVE - Pourvoi en cassation - Arrêt de rejet -
Remise en cause de la validité de l'arrêt - Procédure de rétractation

P.15.1596.F

23 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151223.4](#)

AC nr. ...

Geen enkele wetsbepaling verbiedt de kamer van inbeschuldigingstelling om de redenen over te nemen van het advies van het openbaar ministerie voor haar uitspraak over de vrijheidsberovende maatregel waarop de beslissing tot vasthouding in een welbepaalde plaats neerkomt; de verwijzing naar die redenen houdt in dat de appelrechters de relevantie ervan hebben erkend ten opzichte van het voor hen aangevoerde verweer (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

REDEKENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Administratieve maatregel - Beroep voor de raadkamer - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Motivering van de beslissing - Overneming van de redenen van het advies van het openbaar ministerie - Wettigheid

- Art. 72 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberoving - Administratieve maatregel - Beroep voor de raadkamer - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Motivering van de beslissing - Overneming van de redenen van het advies van het openbaar ministerie - Wettigheid

- Art. 72 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Administratieve maatregel - Beroep voor de raadkamer - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Motivering van de beslissing - Overneming van de redenen van het advies van het openbaar ministerie - Wettigheid

- Art. 72 Wet van 15 dec. 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Dringende zaak - Memorie neergelegd binnen twee maanden te rekenen van de verklaring van cassatieberoep - Memorie neergelegd minder

3/05/2023

Aucune disposition légale n'interdit à la chambre des mises en accusation de s'approprier les motifs de l'avis du ministère public pour statuer sur la mesure privative de liberté que constitue la décision de maintien d'un étranger dans un lieu déterminé; la référence à ces motifs implique que les juges d'appel ont reconnu leur pertinence par rapport à la défense proposée devant eux (1). (1) Voir les concl. du MP.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions - Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les douanes et accises) - Etrangers - Privation de liberté - Mesure administrative - Recours devant la chambre du conseil - Appel - Chambre des mises en accusation - Motivation de la décision - Adoption des motifs de l'avis du ministère public - Légalité

- Art. 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

ETRANGERS - Privation de liberté - Mesure administrative - Recours devant la chambre du conseil - Appel - Chambre des mises en accusation - Motivation de la décision - Adoption des motifs de l'avis du ministère public - Légalité

- Art. 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Privation de liberté - Mesure administrative - Recours devant la chambre du conseil - Appel - Chambre des mises en accusation - Motivation de la décision - Adoption des motifs de l'avis du ministère public - Légalité

- Art. 72 L. du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

Conclusions de l'avocat général Vandermeersch.

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Affaire urgente - Mémoire déposé dans les deux mois à compter de la déclaration de pourvoi - Mémoire déposé moins de quinze jours

P. 765/843

dan vijftien dagen voor de rechtszitting - Memorie neergelegd vóór de vaststelling van de zaak - Ontvankelijkheid

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie - Door het Handvest toegekende rechten - Toegestane beperkingen - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Administratieve maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Recht op de openbaarheid van het debat - Gesloten deuren - Toegestane afwijking

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie - Door het Handvest toegekende rechten - Toegestane beperkingen

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Administratieve maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Toepassing van de bepalingen van het Handvest

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie - Toepassingsgebied

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Administratieve maatregel - Beroep voor de raadkamer - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Toepassing van de bepalingen van het Handvest van de Europese Unie - Recht op de openbaarheid van het debat - Gesloten deuren - Toegestane afwijking

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Administratieve maatregel - Beroep voor de raadkamer - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Motivering van de beslissing - Overneming van de redenen van het advies van het openbaar ministerie - Wettigheid

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Administratieve maatregel - Beroep voor de raadkamer - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Toepassing van de bepalingen van het Handvest van de Europese Unie

RECHTEN VAN DE MENS - Allerlei - Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie - Door het Handvest toegekende rechten - Toegestane beperkingen

RECHTEN VAN DE MENS - Allerlei - Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Administratieve maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Toepassing van de bepalingen van het Handvest

RECHTEN VAN DE MENS - Allerlei - Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie - Toepassingsgebied

RECHTEN VAN DE MENS - Allerlei - Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie - Door het Handvest toegekende rechten - Toegestane beperkingen - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Administratieve maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Recht op de openbaarheid van het

avant l'audience - Mémoire déposé avant la fixation de l'affaire - Recevabilité

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Charte des Droits fondamentaux de l'Union européenne - Droits reconnus par la Charte - Limitations autorisées - Etrangers - Privation de liberté - Mesure administrative - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Chambre des mises en accusation - Droit à la publicité des débats - Huis clos - Dérogation autorisée

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Charte des Droits fondamentaux de l'Union européenne - Droits reconnus par la Charte - Limitations autorisées

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Charte des Droits fondamentaux de l'Union européenne - Etrangers - Privation de liberté - Mesure administrative - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Application des dispositions de la Charte

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Charte des Droits fondamentaux de l'Union européenne - Champ d'application

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Privation de liberté - Mesure administrative - Recours devant la chambre du conseil - Appel - Chambre des mises en accusation - Application des dispositions de la Charte de l'Union européenne - Droit à la publicité des débats - Huis clos - Dérogation autorisée

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Privation de liberté - Mesure administrative - Recours devant la chambre du conseil - Appel - Chambre des mises en accusation - Motivation de la décision - Adoption des motifs de l'avis du ministère public - Légalité

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Privation de liberté - Mesure administrative - Recours devant la chambre du conseil - Appel - Chambre des mises en accusation - Application des dispositions de la Charte de l'Union européenne

DROITS DE L'HOMME - Divers - Charte des Droits fondamentaux de l'Union européenne - Droits reconnus par la Charte - Limitations autorisées

DROITS DE L'HOMME - Divers - Charte des Droits fondamentaux de l'Union européenne - Etrangers - Privation de liberté - Mesure administrative - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Application des dispositions de la Charte

DROITS DE L'HOMME - Divers - Charte des Droits fondamentaux de l'Union européenne - Champ d'application

DROITS DE L'HOMME - Divers - Charte des Droits fondamentaux de l'Union européenne - Droits reconnus par la Charte - Limitations autorisées - Etrangers - Privation de liberté - Mesure administrative - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Chambre des mises en accusation - Droit à la publicité des débats - Huis clos - Dérogation autorisée

debat - Gesloten deuren - Toegestane afwijking
REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Geen
conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en
accijnzen inbegrepen) - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving -
Administratieve maatregel - Beroep voor de raadkamer -
Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Motivering
van de beslissing - Overneming van de redenen van het advies
van het openbaar ministerie - Wettigheid

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberoving - Administratieve
maatregel - Beroep voor de raadkamer - Hoger beroep -
Kamer van inbeschuldigingstelling - Toepassing van de
bepalingen van het Handvest van de Europese Unie - Recht op
de openbaarheid van het debat - Gesloten deuren -
Toegestane afwijking

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberoving - Administratieve
maatregel - Beroep voor de raadkamer - Hoger beroep -
Kamer van inbeschuldigingstelling - Toepassing van de
bepalingen van het Handvest van de Europese Unie

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberoving - Administratieve
maatregel - Beroep voor de raadkamer - Hoger beroep -
Kamer van inbeschuldigingstelling - Motivering van de
beslissing - Overneming van de redenen van het advies van
het openbaar ministerie - Wettigheid

Door te verwijzen naar de behandeling met
gesloten deuren zoals bepaald inzake voorlopige
hechtenis, wijkt artikel 72 Vreemdelingenwet,
binnen het kader en met eerbiediging van de in
artikel 52.1 van het Handvest van de Europese Unie
vastgelegde beperkingen af van de regel van de
openbaarheid van de rechtszittingen (1). (1) Zie
concl. OM in Pas. 2015, nr.

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen -
Vrijheidsberoving - Administratieve maatregel - Beroep voor
de raadkamer - Hoger beroep - Kamer van
inbeschuldigingstelling - Toepassing van de bepalingen van
het Handvest van de Europese Unie - Recht op de
openbaarheid van het debat - Gesloten deuren - Toegestane
afwijking

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen -
Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie - Door
het Handvest toegekende rechten - Toegestane beperkingen -
Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Administratieve
maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van
inbeschuldigingstelling - Recht op de openbaarheid van het
debat - Gesloten deuren - Toegestane afwijking

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberoving - Administratieve
maatregel - Beroep voor de raadkamer - Hoger beroep -
Kamer van inbeschuldigingstelling - Toepassing van de
bepalingen van het Handvest van de Europese Unie - Recht op
de openbaarheid van het debat - Gesloten deuren -
Toegestane afwijking

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Pas de conclusions -
Matière répressive (y compris les boissons spiritueuses et les
douanes et accises) - Etrangers - Privation de liberté - Mesure
administrative - Recours devant la chambre du conseil - Appel -
Chambre des mises en accusation - Motivation de la décision -
Adoption des motifs de l'avis du ministère public - Légalité

ETRANGERS - Privation de liberté - Mesure administrative -
Recours devant la chambre du conseil - Appel - Chambre des mises
en accusation - Application des dispositions de la Charte de
l'Union européenne - Droit à la publicité des débats - Huis clos -
Dérogation autorisée

ETRANGERS - Privation de liberté - Mesure administrative -
Recours devant la chambre du conseil - Appel - Chambre des mises
en accusation - Application des dispositions de la Charte de
l'Union européenne

ETRANGERS - Privation de liberté - Mesure administrative -
Recours devant la chambre du conseil - Appel - Chambre des mises
en accusation - Motivation de la décision - Adoption des motifs de
l'avis du ministère public - Légalité

En renvoyant à la procédure à huis clos prévue en
matière de détention préventive, l'article 72 de la
loi du 15 décembre 1980 déroge, dans le cadre et
le respect des limites fixées à l'article 52.1 de la
Charte de l'Union européenne, à la règle de la
publicité des audiences (1). (1) Voir les concl. du
MP.

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Privation de liberté -
Mesure administrative - Recours devant la chambre du conseil -
Appel - Chambre des mises en accusation - Application des
dispositions de la Charte de l'Union européenne - Droit à la
publicité des débats - Huis clos - Dérogation autorisée

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Charte des
Droits fondamentaux de l'Union européenne - Droits reconnus par
la Charte - Limitations autorisées - Etrangers - Privation de
liberté - Mesure administrative - Recours auprès du pouvoir
judiciaire - Chambre des mises en accusation - Droit à la publicité
des débats - Huis clos - Dérogation autorisée

ETRANGERS - Privation de liberté - Mesure administrative -
Recours devant la chambre du conseil - Appel - Chambre des mises
en accusation - Application des dispositions de la Charte de
l'Union européenne - Droit à la publicité des débats - Huis clos -
Dérogation autorisée

RECHTEN VAN DE MENS - Allerlei - Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie - Door het Handvest toegekende rechten - Toegestane beperkingen - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Administratieve maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Recht op de openbaarheid van het debat - Gesloten deuren - Toegestane afwijking

DROITS DE L'HOMME - Divers - Charte des Droits fondamentaux de l'Union européenne - Droits reconnus par la Charte - Limitations autorisées - Etrangers - Privation de liberté - Mesure administrative - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Chambre des mises en accusation - Droit à la publicité des débats - Huis clos - Dérogation autorisée

Krachtens artikel 51 Handvest van de Europese Unie, zijn de bepalingen ervan gericht tot de instellingen en organen van de Unie met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel en tot de lidstaten, uitsluitend wanneer zij het recht van de Unie ten uitvoer brengen; de verplichting om de grondrechten te eerbiedigen zoals ze in het kader van de Europese Unie zijn omschreven, geldt voor de lidstaten alleen wanneer ze handelen met toepassing van het communautair recht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

En vertu de l'article 51 de la Charte de l'Union européenne, les dispositions de cet acte s'adressent aux institutions et organes de l'Union dans le respect du principe de subsidiarité, ainsi qu'aux États membres uniquement lorsqu'ils mettent en œuvre le droit de l'Union; l'obligation de respecter les droits fondamentaux tels que définis dans le cadre de l'Union européenne ne s'impose dès lors aux États membres que lorsqu'ils agissent en application du droit communautaire (1). (1) Voir les concl. du MP.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie - Toepassingsgebied

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Charte des Droits fondamentaux de l'Union européenne - Champ d'application

RECHTEN VAN DE MENS - Allerlei - Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie - Toepassingsgebied

DROITS DE L'HOMME - Divers - Charte des Droits fondamentaux de l'Union européenne - Champ d'application

Artikel 52.1 Handvest Europese Unie staat, met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel, beperkingen toe op de uitoefening van de daarin toegekende rechten en vrijheden indien zij noodzakelijk zijn en daadwerkelijk aan door de Unie erkende doelstellingen van algemeen belang of aan de nood aan bescherming van de rechten en vrijheden van anderen beantwoorden; die beperkingen moeten bij wet zijn gesteld en de essentie van die rechten en vrijheden eerbiedigen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

L'article 52.1 de la Charte de l'Union européenne autorise, dans le respect du principe de proportionnalité, des limitations à l'exercice des droits et libertés qui y sont reconnus si celles-ci sont nécessaires et répondent effectivement à des objectifs d'intérêt général reconnus par l'Union ou au besoin de protection des droits et libertés d'autrui; ces limitations doivent être prévues par la loi et respecter le contenu essentiel desdits droits et libertés (1). (1) Voir les concl. du MP.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie - Door het Handvest toegekende rechten - Toegestane beperkingen

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Charte des Droits fondamentaux de l'Union européenne - Droits reconnus par la Charte - Limitations autorisées

RECHTEN VAN DE MENS - Allerlei - Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie - Door het Handvest toegekende rechten - Toegestane beperkingen

DROITS DE L'HOMME - Divers - Charte des Droits fondamentaux de l'Union européenne - Droits reconnus par la Charte - Limitations autorisées

De vreemdeling die het voorwerp uitmaakt van een verwijderingsmaatregel moet kunnen genieten van de rechten vastgelegd door de richtlijn 2013/33/EU van het Europees parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming waarvan de uiterste omzettingsdatum werd vastgesteld op 20 juli 2015, inzonderheid van de waarborgen bepaald in de artikelen 8 tot 11 van die richtlijn betreffende het in bewaring houden en in artikel 26 betreffende het beroep; de kamer van inbeschuldigingstelling, die met toepassing van het communautair recht uitspraak moet doen, is bijgevolg ertoe gehouden uitspraak te doen over het beroep van de vreemdeling tegen de bewaringsmaatregel, met inachtneming van de bepalingen van het Handvest van de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

EUROPESE UNIE - Verdragsbepalingen - Beginselen - Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Administratieve maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Toepassing van de bepalingen van het Handvest

ONDERZOEKSGERECHTEN - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Administratieve maatregel - Beroep voor de raadkamer - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Toepassing van de bepalingen van het Handvest van de Europese Unie

RECHTEN VAN DE MENS - Allerlei - Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Administratieve maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Toepassing van de bepalingen van het Handvest

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberoving - Administratieve maatregel - Beroep voor de raadkamer - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Toepassing van de bepalingen van het Handvest van de Europese Unie

Het indienen van een asielaanvraag na kennisgeving van een bevel om het grondgebied te verlaten met een beslissing van vasthouding in een bepaalde plaats die op grond van de artikelen 7, eerste tot derde lid, en 74/14, § 3, 4°, Vreemdelingenwet is genomen, beoogt niet die beslissing ongeldig te maken en evenmin om die hechtenistitel te doen vervallen.

VREEMDELINGEN - Vrijheidsberoving - Administratieve

3/05/2023

L'étranger qui fait l'objet d'une mesure d'éloignement doit pouvoir bénéficier des droits consacrés par la directive 2013/33/UE du Parlement européen et du Conseil du 26 juin 2013 établissant des normes pour l'accueil des personnes demandant la protection internationale dont la date ultime de transposition a été fixée au 20 juillet 2015, et plus particulièrement des garanties prévues par les articles 8 à 11 de cette directive relatifs au placement en rétention et par l'article 26 relatif au recours; appelée à statuer en application du droit communautaire, la chambre des mises en accusation est, partant, tenue de statuer sur le recours de l'étranger formé contre la mesure de rétention dans le respect des dispositions de la Charte de l'Union européenne (1). (1) Voir les concl. du MP.

UNION EUROPEENNE - Droit matériel - Principes - Charte des Droits fondamentaux de l'Union européenne - Etrangers - Privation de liberté - Mesure administrative - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Application des dispositions de la Charte

JURIDICTIONS D'INSTRUCTION - Etrangers - Privation de liberté - Mesure administrative - Recours devant la chambre du conseil - Appel - Chambre des mises en accusation - Application des dispositions de la Charte de l'Union européenne

DROITS DE L'HOMME - Divers - Charte des Droits fondamentaux de l'Union européenne - Etrangers - Privation de liberté - Mesure administrative - Recours auprès du pouvoir judiciaire - Application des dispositions de la Charte

ETRANGERS - Privation de liberté - Mesure administrative - Recours devant la chambre du conseil - Appel - Chambre des mises en accusation - Application des dispositions de la Charte de l'Union européenne

L'introduction d'une demande d'asile postérieure à la notification d'un ordre de quitter le territoire assorti d'une décision de maintien dans un lieu déterminé pris sur les articles 7, alinéas 1 à 3, et 74/14, § 3, 4°, de la loi du 15 décembre 1980, n'a pas vocation à invalider cette décision ni pour effet d'entraîner la caducité de ce titre de détention.

ETRANGERS - Privation de liberté - Mesure administrative -

P. 769/843

maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Wettigheidstoezicht - Voorgaande bewaringsbeslissing - Latere indiening van een asielaanvraag - Gevolg

Recours auprès du pouvoir judiciaire - Contrôle de légalité - Décision de rétention antérieure - Introduction postérieure d'une demande d'asile - Incidence

De memorie die binnen twee maanden te rekenen van de verklaring van cassatieberoep is neergelegd, is ontvankelijk wanneer zij vóór de vaststelling van de zaak werd neergelegd, zelfs als zij minder dan vijftien dagen voor de rechtszitting werd neergelegd (Impliciet) (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr.

Le mémoire déposé dans les deux mois à compter de la déclaration de pourvoi est recevable lorsqu'il a été déposé avant la fixation de l'affaire, même s'il a été déposé moins de quinze jours avant l'audience (solution implicite) (1). (1) Voir les concl. du MP.

CASSATIEBEROEP - Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Dringende zaak - Memorie neergelegd binnen twee maanden te rekenen van de verklaring van cassatieberoep - Memorie neergelegd minder dan vijftien dagen voor de rechtszitting - Memorie neergelegd vóór de vaststelling van de zaak - Ontvankelijkheid

POURVOI EN CASSATION - Matière répressive - Formes - Forme et délai prévus pour le dépôt des mémoires et des pièces - Affaire urgente - Mémoire déposé dans les deux mois à compter de la déclaration de pourvoi - Mémoire déposé moins de quinze jours avant l'audience - Mémoire déposé avant la fixation de l'affaire - Recevabilité

- Art. 429 Wetboek van Strafvordering

- Art. 429 Code d'Instruction criminelle

P.15.1610.F

23 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151223.2](#)

AC nr. ...

Met uitzondering van het op verzoek van de inverdenkinggestelde of zijn raadsman toegekende uitstel van de zaak is de termijn van vijftien dagen, bepaald bij artikel 30, § 3, Wet Voorlopige Hechtenis, niet voor verlenging vatbaar; wanneer die termijn op een zondag vervalt kan hij in geval van overmacht niet tot de volgende werkdag worden verlengd.

A l'exception de la remise de la cause accordée à la demande de l'inculpé ou de son conseil, le délai de quinze jours prévu par l'article 30, § 3, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive n'est pas susceptible de prorogation; si ce délai vient à échéance un dimanche, il ne peut être prorogé jusqu'au prochain jour ouvrable en cas de force majeure.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Cassatieberoep - Termijn om uitspraak te doen - Verlenging van de termijn - Geval van overmacht - Wettigheid

DETENTION PREVENTIVE - Pourvoi en cassation - Délai pour statuer - Prorogation du délai - Cas de force majeure - Légalité

VOORLOPIGE HECHTENIS - Verlenging van de termijnen - Cassatieberoep - Termijn om uitspraak te doen - Verlenging van de termijn - Geval van overmacht - Wettigheid

DETENTION PREVENTIVE - Prolongation des délais - Pourvoi en cassation - Délai pour statuer - Prorogation du délai - Cas de force majeure - Légalité

Artikel 31 Taalwet Gerechtszaken belet niet dat de tolk in geval van nood de verklaringen van de inverdenkinggestelde in een andere taal vertaalt dan die van de rechtspleging maar die de rechter begrijpt (1). (1) Cass. 18 januari 2012, AR P.12.0065.F, AC 2012, nr. 52.

L'article 31 de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire n'empêche pas qu'en cas de nécessité, l'interprète traduise les déclarations de l'inculpé dans une langue autre que celle de la procédure mais que le juge comprend (1). (1) Cass. 18 janvier 2012, RG P.12.0065.F, Pas. 2012, n° 52.

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN - Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Verhoor door de onderzoeksrechter - Rechtspleging in het Duits - Inverdenkinggestelde drukt zich uit in het Roemeens - Vertaling

INSTRUCTION EN MATIERE REPRESSIVE - Instruction - Actes d'instruction - Audition par le juge d'instruction - Procédure en langue allemande - Inculpé s'exprimant en langue roumaine - Traduction par un interprète assermenté - Traduction vers le français - Légalité

door een beëdigd tolk - Vertaling naar het Frans - Wettigheid

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - Rechtspleging in het Duits - Verhoor van een in verdenking gestelde - In verdenking gestelde drukt zich uit in het Roemeens - Vertaling door een beëdigd tolk - Vertaling naar het Frans - Wettigheid

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En première instance - Matière répressive - Procédure en langue allemande - Audition d'un inculpé - Inculpé s'exprimant en langue roumaine - Traduction par un interprète assermenté - Traduction vers le français - Légalité

Wanneer de rechter door strikte termijnen is gehouden, kan hij naar recht beslissen dat een regelmatig opgeroepen tolk die niet komt opdagen een geval van overmacht uitmaakt, voor zover hij de nodige maatregelen treft waardoor de daadwerkelijke uitoefening van het recht van verdediging wordt verzekerd.

Lorsqu'il est tenu par des délais stricts, le juge peut légalement décider que la défection d'un interprète dûment convoqué constitue un cas de force majeure pour autant qu'il prenne les mesures nécessaires pour assurer l'exercice effectif des droits de la défense.

TAALGEBRUIK - Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - Rechtspleging in het Duits - Handhaving van de voorlopige hechtenis - Kamer van inbeschuldigingstelling - In verdenking gestelde drukt zich niet uit in de taal van de rechtspleging - Opgeroepen tolk daagt niet op - Geval van overmacht - Recht van verdediging

LANGUES (EMPLOI DES) - Matière judiciaire (loi du 15 juin 1935) - En première instance - Matière répressive - Procédure en langue allemande - Maintien en détention préventive - Chambre des mises en accusation - Inculpé ne s'exprimant pas dans la langue de la procédure - Défection de l'interprète convoqué - Cas de force majeure - Droits de la défense

VOORLOPIGE HECHTENIS - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - In verdenking gestelde drukt zich niet uit in de taal van de rechtspleging - Opgeroepen tolk daagt niet op - Geval van overmacht - Recht van verdediging

DETENTION PREVENTIVE - Appel - Chambre des mises en accusation - Inculpé ne s'exprimant pas dans la langue de la procédure - Défection de l'interprète convoqué - Cas de force majeure - Droits de la défense

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Kamer van inbeschuldigingstelling - In verdenking gestelde drukt zich niet uit in de taal van de rechtspleging - Opgeroepen tolk daagt niet op - Geval van overmacht - Recht van verdediging

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Chambre des mises en accusation - Inculpé ne s'exprimant pas dans la langue de la procédure - Défection de l'interprète convoqué - Cas de force majeure - Droits de la défense

Krachtens de artikelen 16, § 5, en 30, §§ 1 en 4, Voorlopige Hechteniswet moet de kamer van inbeschuldigingstelling, indien zij oordeelt dat de voorlopige hechtenis moet worden gehandhaafd, onderzoeken of er tegen de inverdenkinggestelde ernstige aanwijzingen van schuld blijven bestaan en de feitelijke omstandigheden van de zaak vermelden en die welke eigen zijn aan de persoonlijkheid, die op het ogenblik van haar uitspraak die maatregel nog volstrekt noodzakelijk maken; die bepalingen voorzien niet in dezelfde motiveringsplicht indien het onderzoeksgerecht, na geoordeeld te hebben dat de voorlopige hechtenis moet worden gehandhaafd, beslist dat er een beletsel bestaat voor de tenuitvoerlegging van die hechtenis onder elektronisch toezicht.

VOORLOPIGE HECHTENIS - Handhaving - Hechtenis onder elektronisch toezicht - Beletsel voor de tenuitvoerlegging - Motivering

En vertu des articles 16, § 5, et 30, § 1er et 4, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, si elle estime que cette détention doit être maintenue, la chambre des mises en accusation doit vérifier s'il subsiste des indices sérieux de culpabilité à charge de l'inculpé et mentionner les circonstances de fait de la cause et celles liées à la personnalité qui, au moment de sa décision, rendent encore cette mesure absolument nécessaire; ces dispositions ne prévoient pas la même obligation de motivation dans le cas où, après avoir considéré que le maintien de la détention préventive s'impose, la juridiction d'instruction décide qu'il existe un obstacle à l'exécution de celle-ci sous le régime de la surveillance électronique.

DETENTION PREVENTIVE - Maintien - Détention sous surveillance électronique - Obstacle à l'exécution - Motivation

S.10.0216.F

14 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151214.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Administratieve overheid - Beslissing - Machtoverschrijding - Beroep tot vernietiging - Verwerpingsarrest van de Raad van State - Draagwijdte - Fout van de administratieve overheid

RAAD VAN STATE - Administratieve overheid - Beslissing - Machtoverschrijding - Beroep tot vernietiging - Verwerpingsarrest van de Raad van State - Draagwijdte - Fout van de administratieve overheid

RAAD VAN STATE - Administratieve overheid - Beslissing - Vernietigingsarrest van de Raad van State - Fout van de administratieve overheid - Rechterlijk gewijsde - Draagwijdte - Rechtscollege van de rechterlijke orde

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Algemeen - Administratieve overheid - Beslissing - Machtoverschrijding - Beroep tot vernietiging - Verwerpingsarrest van de Raad van State - Draagwijdte - Fout van de administratieve overheid

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Algemeen - Administratieve overheid - Beslissing - Vernietigingsarrest van de Raad van State - Fout van de administratieve overheid - Draagwijdte - Rechtscollege van de rechterlijke orde

Conclusions de l'avocat général Genicot.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Moyen nouveau - Autorité administrative - Décision - Excès de pouvoir - Recours en annulation - Arrêt de rejet par le Conseil d'Etat - Portée - Faute de l'autorité administrative

CONSEIL D'ETAT - Autorité administrative - Décision - Excès de pouvoir - Recours en annulation - Arrêt de rejet par le Conseil d'Etat - Portée - Faute de l'autorité administrative

CONSEIL D'ETAT - Autorité administrative - Décision - Arrêt d'annulation du Conseil d'Etat - Faute de l'autorité administrative - Chose jugée - Portée - Juridiction de l'ordre judiciaire

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Généralités - Autorité administrative - Décision - Excès de pouvoir - Recours en annulation - Arrêt de rejet par le Conseil d'Etat - Portée - Faute de l'autorité administrative

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Généralités - Autorité administrative - Décision - Arrêt d'annulation du Conseil d'Etat - Faute de l'autorité administrative - Portée - Juridiction de l'ordre judiciaire

De verwerping door de Raad van State van een vordering tot vernietiging wegens overtreding van hetzij substantiële, hetzij op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen, machtsoverschrijding of machtsafwending, die is ingesteld tegen de handelingen of reglementen van de administratieve overheden, impliceert niet dat de litigieuze handeling geen enkele onwettelijkheid inhoudt noch dat de aanneming ervan foutloos is; het gezag van gewijsde geldt slechts ten aanzien van dezelfde feiten die volgens dezelfde rechtsnorm beoordeeld zijn (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

RAAD VAN STATE - Administratieve overheid - Beslissing - Machtsoverschrijding - Beroep tot vernietiging - Verwerpingsarrest van de Raad van State - Draagwijdte - Fout van de administratieve overheid

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Algemeen - Administratieve overheid - Beslissing - Machtsoverschrijding - Beroep tot vernietiging - Verwerpingsarrest van de Raad van State - Draagwijdte - Fout van de administratieve overheid

Wanneer bij een rechtscollege van de rechterlijke orde, op grond van artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek, een aansprakelijkheidsvordering geldig aanhangig is gemaakt, die steunt op machtsoverschrijding als gevolg van de miskennis, door de administratieve overheid, van de grondwettelijke of wettelijke normen die haar verplichten zich te onthouden of op een bepaalde wijze te handelen en die machtsoverschrijding bestraft werd door de vernietiging van de administratieve handeling door de Raad van State, moet het rechtscollege van de rechterlijke macht, wegens het absolute gezag van gewijsde van een dergelijke beslissing tot vernietiging, noodzakelijkerwijs beslissen dat de administratieve overheid, auteur van de vernietigde handeling, behoudens rechtvaardigingsgrond, een fout heeft begaan die vergoeding behoeft op voorwaarde dat het oorzakelijk verband tussen de machtsoverschrijding en de schade bewezen is (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

RAAD VAN STATE - Administratieve overheid - Beslissing - Vernietigingsarrest van de Raad van State - Fout van de

Le rejet par le Conseil d'État d'un recours en annulation pour violation des formes, soit substantielles, soit prescrites à peine de nullité, excès ou détournement de pouvoir, formés contre les actes et les règlements des autorités administratives, n'implique pas que l'acte litigieux est dépourvu de toute illégalité ou que son adoption est dénuée de faute; l'autorité de la chose jugée n'a lieu qu'à l'égard des mêmes faits appréciés en fonction de la même norme juridique (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONSEIL D'ETAT - Autorité administrative - Décision - Excès de pouvoir - Recours en annulation - Arrêt de rejet par le Conseil d'Etat - Portée - Faute de l'autorité administrative

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Généralités - Autorité administrative - Décision - Excès de pouvoir - Recours en annulation - Arrêt de rejet par le Conseil d'Etat - Portée - Faute de l'autorité administrative

Lorsqu'une juridiction de l'ordre judiciaire est valablement saisie sur la base l'article 1382 du Code civil d'une demande en responsabilité fondée sur l'excès de pouvoir résultant de la méconnaissance par l'autorité administrative des règles constitutionnelles ou légales lui imposant de s'abstenir ou d'agir d'une manière déterminée et que cet excès de pouvoir a été sanctionné par l'annulation de l'acte administratif par le Conseil d'État, la juridiction de l'ordre judiciaire doit nécessairement décider, en raison de l'autorité absolue de la chose jugée qui s'attache à pareille décision d'annulation, que l'autorité administrative, auteur de l'acte annulé, a, sauf cause de justification, commis une faute et que cette faute donne lieu à réparation à la condition que le lien causal entre l'excès de pouvoir et le dommage soit prouvé (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONSEIL D'ETAT - Autorité administrative - Décision - Arrêt d'annulation du Conseil d'Etat - Faute de l'autorité administrative - Chose jugée - Portée - Juridiction de l'ordre

administratieve overheid - Rechterlijk gewijsde - Draagwijdte - Rechtscollege van de rechterlijke orde

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Algemeen - Administratieve overheid - Beslissing - Vernietigingsarrest van de Raad van State - Fout van de administratieve overheid - Draagwijdte - Rechtscollege van de rechterlijke orde

judiciaire

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Généralités - Autorité administrative - Décision - Arrêt d'annulation du Conseil d'Etat - Faute de l'autorité administrative - Portée - Juridiction de l'ordre judiciaire

Het middel is in beginsel niet nieuw wanneer het kritiek oefent op een reden die de rechter ter verantwoording van zijn beslissing opgeeft, zelfs als dat middel de openbare orde niet raakt en niet van dwingend recht is (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Voorzitter van het hof van assisen - Wraking - Redenen - Gewettigde verdenking

N'est, en principe, pas nouveau le moyen, même étranger à une disposition d'ordre public ou impérative, qui critique un motif que le juge a donné pour justifier sa décision (1). (1) Voir les concl. du MP.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Moyen nouveau - Président de la cour d'assises - Récusation - Causes - Suspicion légitime

S.12.0026.N

9 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150309.5](#)

AC nr. ...

De appelrechters die vaststellen dat artikel 34, §2.1, Algemeen Reglement Werknemerspension ongrondwettig is en desondanks oordelen dat artikel 159 Grondwet niet kan worden toegepast, op grond dat de discriminatie zijn oorsprong niet vindt in dat artikel maar in een "lacune in de wetgeving", schenden artikel 159 Grondwet.

PENSIOEN - Werknemers - Bruggpensioen - Deeltijdse betrekking - Invloed op de pensioenopbrengst - Ongrondwettigheid

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Wettigheid van besluiten en verordeningen - Pensioen - Werknemers - Bruggpensioen - Deeltijdse betrekking - Invloed op de pensioenopbrengst - Ongrondwettigheid

Lorsqu'ils constatent que l'article 34, § 2.1, de l'arrêté royal du 21 décembre 1967 portant règlement général du régime de pension de retraite et de survie des travailleurs salariés est inconstitutionnel, tout en considérant malgré tout que l'article 159 de la Constitution ne peut être appliqué, au motif que la discrimination ne trouve pas son origine dans cet article, mais dans une "lacune de la législation", les juges d'appel violent l'article 159 de la Constitution.

PENSION - Travailleurs salariés - Prépension - Emploi à temps partiel - Influence sur le montant de pension - Inconstitutionnalité

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Légalité des arrêtes et règlements - Pension - Travailleurs salariés - Prépension - Emploi à temps partiel - Influence sur le montant de pension - Inconstitutionnalité

De met eigenlijke rechtspraak belaste organen moeten krachtens die bepaling de interne en externe wettigheid onderzoeken van elke administratieve handeling waarop een vordering, eis of verweer is gegrond (1). (1) Cass 10 oktober 2011, AR S.10.0112.F, AC 2010, nr. 535.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Wettigheidstoezicht - Bevoegdheid en plicht van het met eigenlijke rechtspraak belaste orgaan

- Art. 159 Grondwet 1994

MACHTEN - Rechterlijke macht - Artikel 159, gecoörd.

Les juridictions contentieuses ont, en vertu de cette disposition, le devoir de vérifier la légalité interne et la légalité externe de tout acte administratif sur lequel est fondée une demande, une défense ou une exception (1). (1) Cass. 10 octobre 2011, RG S.10.0112.F, Pas. 2010, n° 535.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 - Contrôle de légalité - Pouvoir et devoir de la juridiction contentieuse

- Art. 159 Constitution 1994

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Constitution coord. [1994], art.

Grondwet - Wettigheidstoezicht - Bevoegdheid en plicht van het met eigenlijke rechtspraak belaste orgaan

- Art. 159 Grondwet 1994

159 - Contrôle de légalité - Pouvoir et devoir de la juridiction contentieuse

- Art. 159 Constitution 1994

S.12.0034.N

9 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150309.6](#)

AC nr. ...

Artikel 38, §3ter, tweede lid, Algemene Beginselenwet Sociale Zekerheid maakt geen onderscheid naargelang de aard van de tewerkstelling van het bedoelde personeel, zodat de bijdrage die ze omschrijft zonder onderscheid moet worden berekend op alle storting die door een werkgever worden verricht om aan zijn contractueel of statutair tewerkgestelde personeelsleden of hun rechtverkrijgenden buitenwettelijke voordelen inzake ouderdom of vroegtijdige dood te verlenen (1). (1) Zie concl. OM.

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Bijzondere bijdrage - Toepassingsgebied - Statutaire personeelsleden

L'article 38, § 3ter, alinéa 2, de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés n'établit aucune distinction selon la nature de l'emploi du personnel visé, de sorte que la cotisation qu'elle définit doit être calculée sans distinction sur tous les versements effectués par un employeur en vue d'allouer aux membres de son personnel engagés contractuellement ou statutairement ou à leurs ayants droit des avantages extra-légaux en matière de retraite ou de décès prématuré (1). (1) Voir les concl. du MP.

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Cotisation spéciale - Champ d'application - Membres du personnel statutaires

Conclusie van advocaat-generaal Vanderlinden.

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Bijzondere bijdrage - Toepassingsgebied - Statutaire personeelsleden

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Inwerkingtreding - Uitdrukkelijke bepaling

Conclusions de l'avocat général Vanderlinden.

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Cotisation spéciale - Champ d'application - Membres du personnel statutaires

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Entrée en vigueur - Disposition expresse

Uit artikel 41 Algemene Beginselenwet Sociale Zekerheid volgt dat een bepaling van de Algemene Beginselenwet Sociale Zekerheid, behoudens andersluidende wettelijk regeling, niet in werking kan treden alvorens de Koning in de datum van haar inwerkingtreding voorziet (1). (1) Zie concl. OM.

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Werking in de tijd en in de ruimte - Inwerkingtreding - Uitdrukkelijke bepaling

Il résulte de l'article 41 de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés que, sauf réglementation légale contraire, une disposition de ladite loi ne peut entrer en vigueur avant que le Roi ne prévoie la date de son entrée en vigueur (1). (1) Voir les concl. du MP.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Application dans le temps et dans l'espace - Entrée en vigueur - Disposition expresse

S.12.0052.F

14 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151214.5](#)

AC nr. ...

Diezelfde bepaling beperkt de bevoegdheid van het lid van de hiërarchische lijn niet om te beslissen dat de feiten waarvan hij op de hoogte is gebracht een zware fout vormen die de beëindiging zonder opzegging rechtvaardigt van de arbeidsovereenkomst van de persoon aan wie ze worden verweten en ontzeggen hem niet het recht de informatie aan te voeren die hem aldus werd meegedeeld tot staving van die feiten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

ARBEID - Arbeidsbescherming - Welzijn op het werk - Belaging - Klacht - Preventieadviseur - Vertrouwenspersoon - Mededeling - Hiërarchische lijn - Werkgever - Zware fout - Beëindiging - Bewijs

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Algemeen - Welzijn op het werk - Belaging - Klacht - Preventieadviseur - Vertrouwenspersoon - Mededeling - Hiërarchische lijn - Werkgever - Zware fout - Beëindiging - Bewijs

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

ARBEID - Arbeidsbescherming - Welzijn op het werk - Belaging - Klacht - Preventieadviseur - Vertrouwenspersoon - Mededeling - Hiërarchische lijn - Werkgever - Zware fout - Beëindiging - Bewijs

ARBEID - Arbeidsbescherming - Welzijn op het werk - Belaging - Klacht - Preventieadviseur - Vertrouwenspersoon - Schriftelijk verslag - Mededeling - Hiërarchische lijn - Werkgever - Wettelijkheid

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Algemeen - Welzijn op het werk - Belaging - Klacht - Preventieadviseur - Vertrouwenspersoon - Schriftelijk verslag - Mededeling - Hiërarchische lijn - Werkgever - Wettelijkheid

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Algemeen - Welzijn op het werk - Belaging - Klacht - Preventieadviseur - Vertrouwenspersoon - Mededeling - Hiërarchische lijn - Werkgever - Zware fout - Beëindiging - Bewijs

Cette même disposition ne limite pas le pouvoir du membre de la ligne hiérarchique de décider que les faits portés à sa connaissance constituent un motif grave de nature à justifier la résiliation sans préavis du contrat de travail de la personne à laquelle ils sont reprochés et ne le privent pas du droit d'invoquer, pour établir ces faits, les informations qui lui ont ainsi été communiquées (1). (1) Voir les concl. du MP.

TRAVAIL - Protection du travail - Bien-être au travail - Harcèlement - Plainte - Conseiller en prévention - Personne de confiance - Communication - Ligne hiérarchique - Employeur - Motif grave - Résiliation - Preuve

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Généralités - Bien-être au travail - Harcèlement - Plainte - Conseiller en prévention - Personne de confiance - Communication - Ligne hiérarchique - Employeur - Motif grave - Résiliation - Preuve

Conclusions de l'avocat général Genicot.

TRAVAIL - Protection du travail - Bien-être au travail - Harcèlement - Plainte - Conseiller en prévention - Personne de confiance - Communication - Ligne hiérarchique - Employeur - Motif grave - Résiliation - Preuve

TRAVAIL - Protection du travail - Bien-être au travail - Harcèlement - Plainte - Conseiller en prévention - Personne de confiance - Rapport écrit - Communication - Ligne hiérarchique - Employeur - Légalité

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Généralités - Bien-être au travail - Harcèlement - Plainte - Conseiller en prévention - Personne de confiance - Rapport écrit - Communication - Ligne hiérarchique - Employeur - Légalité

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Généralités - Bien-être au travail - Harcèlement - Plainte - Conseiller en prévention - Personne de confiance - Communication - Ligne hiérarchique - Employeur - Motif grave - Résiliation - Preuve

Artikel 32quinquiesdecies, tweede lid van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, dat de mededeling toestaat van de bedoelde informatie aan het lid van de hiërarchische lijn bij wie een interventie plaatsvindt, om op informele wijze een oplossing voor het probleem te zoeken, sluit niet uit dat die mededeling geschiedt onder de vorm van een schriftelijk verslag met de verklaringen van de werknemer die zich tot de vertrouwenspersoon of tot de preventieadviseur heeft gericht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

L'article 32quinquiesdecies, alinéa 2, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, qui autorise la communication des informations qu'il vise au membre de la ligne hiérarchique auprès duquel une intervention a lieu en vue de rechercher de manière informelle une solution à la situation, n'exclut pas que cette communication prenne la forme d'un rapport écrit relatant les déclarations du travailleur qui s'est adressé à la personne de confiance ou au conseiller en prévention (1). (1) Voir les concl. du MP.

ARBEID - Arbeidsbescherming - Welzijn op het werk - Belaging - Klacht - Preventieadviseur - Vertrouwenspersoon - Schriftelijk verslag - Mededeling - Hiërarchische lijn - Werkgever - Wettelijkheid

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Algemeen - Welzijn op het werk - Belaging - Klacht - Preventieadviseur - Vertrouwenspersoon - Schriftelijk verslag - Mededeling - Hiërarchische lijn - Werkgever - Wettelijkheid

TRAVAIL - Protection du travail - Bien-être au travail - Harcèlement - Plainte - Conseiller en prévention - Personne de confiance - Rapport écrit - Communication - Ligne hiérarchique - Employeur - Légalité

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Généralités - Bien-être au travail - Harcèlement - Plainte - Conseiller en prévention - Personne de confiance - Rapport écrit - Communication - Ligne hiérarchique - Employeur - Légalité

De rechtsplegingen vermeld bij artikel 1017, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, zoals dat op het geschil van toepassing is, betreffen een vordering van of tegen een begunstigde van de wetten en verordeningen bedoeld in de artikelen 580, 1° tot 17°, 581 en 582, 1° en 2°, Gerechtelijk Wetboek; de vordering van een aangeslotene bij het overzeese sociale zekerheidsstelsel, dat bij de wet van 17 juli 1963 betreffende de overzeese sociale zekerheid wordt geregeld en die hij niet als uitkeringsgerechtigde van dat sociale zekerheidsstelsel ingesteld heeft, maar tot terugbetaling van de sociale bijdragen die hij voor zijn lidmaatschap betaald heeft, vormt geen dergelijke vordering (1). (1) Ter herinnering, het openbaar ministerie concludeerde in dit geding tot de vernietiging op het tweede middel omdat het oordeelt dat, aangezien de appelrechters het verval van de overeenkomst van lidmaatschap van de verweerder ambtshalve opwerpen terwijl laatstgenoemde zich beperkte tot het aanvoeren van de nietigheid ervan – die verschilt van het verval zowel door de aard als door het tijdstip waarop ze beoordeeld wordt en de gevolgen ervan in de tijd –, ze een middel hadden opgeworpen waarop de verweerder zich niet had beroepen en waarop de eiser, die zich redelijkerwijs daaraan niet kon verwachten, niet was verzocht te antwoorden met schending van zijn recht van verdediging.

GERECHTSKOSTEN - Burgerlijke zaken - Sociaal procesrecht (bijzondere regels) - Artikel 1017, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek - Toepassing - Voorwaarde - Begunstigde van de wetten en verordeningen bedoeld in de artikelen 580, 1° tot 17°, 581 en 582, 1° en 2°, Ger. W.

Les procédures mentionnées à l'article 1017, alinéa 2, du Code judiciaire, tel qu'il est applicable au litige, sont celles qui concernent une demande introduite par ou contre un bénéficiaire des lois et règlements prévus aux articles 580, 1° à 17°, 581 et 582, 1° et 2°, du Code judiciaire; ne constitue pas une telle demande celle introduite par un affilié au régime de sécurité sociale d'outre-mer, organisé par la loi du 17 juillet 1963 relative à la sécurité sociale d'outre-mer, non en qualité de bénéficiaire des prestations prévues par ce régime de sécurité sociale, mais en remboursement de cotisations sociales qu'il a payées en raison de son affiliation (1). (1) Pour mémoire, le ministère public concluait en cette cause à la cassation sur le second moyen estimant que les juges d'appel, en soulevant d'office la caducité du contrat d'affiliation du défendeur alors que ce dernier se bornait à en invoquer la nullité - distincte de la caducité tant par sa nature que par la date à laquelle elle s'apprécie et ses effets dans le temps -, avaient élevé un moyen dont ne s'était pas prévalu le défendeur et dont le demandeur qui ne pouvait raisonnablement s'y attendre, n'avait pas été invité à y répondre en violation de ses droits de défense.

FRAIS ET DEPENS - Matière civile - Procédure en matière sociale (règles particulières) - Article 1017, alinéa 2 du Code judiciaire - Application - Condition - Bénéficiaire des lois et règlements prévus aux articles 580, 1° à 17°, 581 et 582, 1° et 2°, du Code judiciaire

Geen enkele wettelijke bepaling staat de arbeidsgerechten toe kennis te nemen van een hoofdvordering die steunt op de artikelen 1382 en 1383 van het Burgerlijk Wetboek en die strekt tot vergoeding van de schade die de getroffene van een arbeidsongeval beweert te hebben geleden als gevolg van het niet-ontvangen van vergoedingen wegens de verjaring (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Volstreckte bevoegdheid (materiële - persoonlijke) - Arbeidsgerechten - Hoofdvordering - Artikelen 1382 en 1383 van het Burgerlijk Wetboek
- Artt. 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek
- Art. 9 Gerechtelijk Wetboek

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

ARBEIDSONGEVAL - Allerlei - Rechtsvordering tot betaling van vergoedingen - Verjaring - Termijn - Aanvang - Beslissing tot toekenning of weigering van het karakter van het arbeidsongeval

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Volstreckte bevoegdheid (materiële - persoonlijke) - Arbeidsgerechten - Hoofdvordering - Artikelen 1382 en 1383 van het Burgerlijk Wetboek

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Volstreckte bevoegdheid (materiële - persoonlijke) - Openbare orde

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Arbeidsongeval - Rechtsvordering tot betaling van vergoedingen - Termijn - Aanvang - Beslissing tot toekenning of weigering van het karakter van het arbeidsongeval

De bevoegdheid ratione materiae bepaald naar het voorwerp van het geschil is van openbare orde (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

BEVOEGDHEID EN AANLEG - Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Volstreckte bevoegdheid (materiële - persoonlijke) - Openbare orde

Aucune disposition légale n'autorise les juridictions du travail à connaître d'une demande principale fondée sur les articles 1382 et 1383 du Code civil et tendant à la réparation du dommage que la victime d'un accident du travail prétend avoir subi à la suite de la non-perception d'indemnités atteintes par la prescription (1). (1) Voir les concl. du MP.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Compétence d'attribution - Juridictions du travail - Action principale - Articles 1382 et 1383 du Code civil

- Art. 1382 et 1383 Code civil
- Art. 9 Code judiciaire

Conclusions de l'avocat général Genicot.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Divers - Action en paiement des indemnités - Prescription - Délai - Point de départ - Décision reconnaissant ou déniaant le caractère d'accident du travail

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Compétence d'attribution - Juridictions du travail - Action principale - Articles 1382 et 1383 du Code civil

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Compétence d'attribution - Ordre public

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Accident du travail - Action en paiement des indemnités - Délai - Point de départ - Décision reconnaissant ou déniaant le caractère d'accident du travail

La compétence d'attribution déterminée en raison de l'objet du litige est d'ordre public (1). (1) Voir les concl. du MP.

COMPETENCE ET RESSORT - Matière civile - Compétence - Compétence d'attribution - Ordre public

De verjaringstermijn van drie jaar van de rechtsvordering tot betaling van de vergoedingen beoogd bij artikel 69, eerste lid, Arbeidsongevallenwet, gaat in op het tijdstip waarop het recht op herstel voor de getroffene ontstaat; het ontstaan van dat recht hangt niet af van de beslissing van de verzekeringsinstelling om het ongeval al dan niet als arbeidsongeval te erkennen, of aan de getroffene een vergoeding, waarop deze aanspraak maakt toe te kennen of te weigeren; ook als die beslissing verschillende vermeldingen van artikel 4, koninklijk besluit 24 november 1997 niet bevat, kan dat niet tot gevolg hebben dat de verjaringstermijn niet is ingegaan (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

VERJARING - Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Arbeidsongeval - Rechtsvordering tot betaling van vergoedingen - Termijn - Aanvang - Beslissing tot toekenning of weigering van het karakter van het arbeidsongeval

- Art. 69, eerste lid Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

- Art. 14, eerste, tweede en derde lid Wet 11 april 1995 tot invoering van het "handvest" van de sociaal verzekerde

- Art. 4 KB 24 november 1997 tot uitvoering, wat de arbeidsongevallenverzekering in de private sector betreft, van sommige bepalingen van de wet van 11 april 1995 tot invoering van het "handvest" van de sociale verzekerde

ARBEIDSONGEVAL - Allerlei - Rechtsvordering tot betaling van vergoedingen - Verjaring - Termijn - Aanvang - Beslissing tot toekenning of weigering van het karakter van het arbeidsongeval

- Art. 69, eerste lid Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

- Art. 14, eerste, tweede en derde lid Wet 11 april 1995 tot invoering van het "handvest" van de sociaal verzekerde

- Art. 4 KB 24 november 1997 tot uitvoering, wat de arbeidsongevallenverzekering in de private sector betreft, van sommige bepalingen van de wet van 11 april 1995 tot invoering van het "handvest" van de sociale verzekerde

Le délai de prescription de trois ans de l'action en paiement des indemnités visées à l'article 69, alinéa 1er, de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail prend cours au moment où naît pour la victime le droit à la réparation; la naissance de ce droit ne dépend pas de la décision de l'entreprise d'assurance reconnaissant ou déniaut à l'accident le caractère d'un accident du travail ou accordant ou refusant à la victime une indemnité à laquelle elle prétend droit; même si cette décision ne contient pas plusieurs des mentions de l'article 4 de l'arrêté royal du 24 novembre 1997, il ne peut s'ensuivre que le délai de prescription n'a pas pris cours (1). (1) Voir les concl. du MP.

PRESCRIPTION - Matière civile - Délais (nature, durée, point de départ, fin) - Accident du travail - Action en paiement des indemnités - Délai - Point de départ - Décision reconnaissant ou déniaut le caractère d'accident du travail

- Art. 69, al. 1er L. du 10 avril 1971 sur les accidents du travail

- Art. 14, al. 1er, 2 et 3 L. du 11 avril 1995 visant à instituer "la charte" de l'assuré social

- Art. 4 A.R. du 24 novembre 1997

ACCIDENT DU TRAVAIL - Divers - Action en paiement des indemnités - Prescription - Délai - Point de départ - Décision reconnaissant ou déniaut le caractère d'accident du travail

- Art. 69, al. 1er L. du 10 avril 1971 sur les accidents du travail

- Art. 14, al. 1er, 2 et 3 L. du 11 avril 1995 visant à instituer "la charte" de l'assuré social

- Art. 4 A.R. du 24 novembre 1997

Wanneer het slachtoffer van een bewezen discriminatie in het kader van de arbeidsbetrekkingen of van de aanvullende regelingen voor sociale zekerheid een forfaitair bedrag vordert ten titel van morele en materiële schadevergoeding en de werkgever aantoont dat de betwiste ongunstige of nadelige behandeling ook op niet discriminerende gronden getroffen zou zijn, het slachtoffer recht heeft op een schadevergoeding gelijk aan drie maanden bruto beloning; in zoverre het onderdeel schending aanvoert van artikel 18, § 2, Discriminatiewet, gaat het uit van een onjuiste rechtsopvatting dat wanneer is aangetoond dat de betwiste ongunstige of nadelige behandeling ook op niet discriminerende gronden zou getroffen zijn, de materiële schade die uit de discriminatie voortvloeit via de toepassing van de in artikel 15 bepaalde nietigheid sanctie kan hersteld worden en faalt het aldus naar recht.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Allerlei - Discriminatiewet - Slachtoffer van een discriminatie - Ongunstige of nadelige behandeling ook op niet discriminerende gronden getroffen - Morele en materiële forfaitaire schadevergoeding - Omvang - Bepaling

- Artt. 15 en 18, §§ 1 en 2 Wet 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen en discriminatie

Lorsque la victime d'une discrimination établie dans le cadre des relations de travail ou des régimes complémentaires de sécurité sociale réclame un montant forfaitaire à titre d'indemnisation du préjudice moral et matériel et que l'employeur démontre que le traitement litigieux défavorable ou désavantageux aurait également été adopté en l'absence de discrimination, la victime a droit à un indemnisation égale à trois mois de rémunération brute; en tant qu'il invoque la violation de l'article 18, § 2, de la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre certaines formes de discrimination, le moyen, en cette branche, se fonde sur un soutènement juridique erroné selon lequel, lorsqu'il est démontré que le traitement litigieux défavorable ou désavantageux aurait également été adopté en l'absence de discrimination, le préjudice matériel résultant de la discrimination peut être réparé par le biais de l'application de la sanction de nullité prévue à l'article 15, et manque ainsi en droit.

CONTRAT DE TRAVAIL - Divers - Loi contre la discrimination - Victime d'une discrimination - Traitement défavorable ou désavantageux également adopté en l'absence de discrimination - Indemnisation forfaitaire du préjudice moral et matériel - Etendue - Détermination

- Art. 15 et 18, § 1er et 2 L. du 10 mai 2007 tendant à lutter contre certaines formes de discrimination

De arbeidsovereenkomst loopt in de regel verder na de kennisgeving van het ontslag gedurende de opzegging en eindigt slechts na afloop daarvan; niettemin kan de vrijstelling van het verrichten van prestaties, die eenzijdig door de werkgever beslist wordt, een eenzijdige en belangrijke wijziging vormen van een essentiële voorwaarde van de arbeidsovereenkomst, die als een ontslag kan beschouwd worden. In dat geval eindigt de beëindiging van de overeenkomst niet noodzakelijk op het tijdstip van de wijziging en kan de beëindiging afhangen van de houding die de werknemer daarna heeft aangenomen. Laatstgenoemde kan immers zijn werkgever meedelen dat volgens hem de arbeidsovereenkomst verbroken is, zodat de overeenkomst eindigt op het tijdstip van die kennisgeving. Ook kan hij de overeenkomst voorlopig onder de nieuwe voorwaarden verder uitvoeren en de werkgever binnen een redelijke termijn aanmanen om de overeengekomen voorwaarden binnen een bepaalde termijn te herstellen, op straffe van de arbeidsovereenkomst als beëindigd te beschouwen, zodat zij eindigt bij het verstrijken van de toegestane termijn als de werkgever de wijziging handhaaft. Als hij de verbreking van de overeenkomst niet aanvoert, dan loopt zij verder tot zij op een andere wijze eindigt.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Eenzijdige wijziging - Overeenkomst voor onbepaalde tijd - Ontslag - Opzegging - Vrijstelling van het verrichten van prestaties - Eenzijdige wijziging - Essentiële voorwaarde van de overeenkomst - Tijdstip van de beëindiging van de overeenkomst - Houding van de werknemer

- Artt. 15, eerste lid en 37, § 1, eerste lid Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

En règle, le contrat de travail se poursuit après la notification du congé durant le préavis et ne cesse qu'à l'expiration de celui-ci; toutefois, la dispense d'effectuer les prestations de travail décidée unilatéralement par l'employeur peut constituer une modification unilatérale et importante d'une condition essentielle du contrat de travail, qui peut être considérée comme un congé. Dans ce cas, la cessation du contrat ne se produit pas nécessairement au moment de la modification et peut dépendre de l'attitude adoptée ultérieurement par le travailleur. Celui-ci peut, en effet, notifier à l'employeur qu'il considère que le contrat de travail est rompu, auquel cas le contrat prend fin au moment de cette notification. Il peut également poursuivre provisoirement l'exécution du contrat aux nouvelles conditions et mettre dans un délai raisonnable l'employeur en demeure de restaurer les conditions convenues dans un délai déterminé, sous peine de considérer le contrat de travail comme résilié, auquel cas celui-ci prend fin à l'expiration du délai imparti si l'employeur maintient la modification. Il peut encore renoncer à invoquer la rupture du contrat, auquel cas celui-ci se poursuit jusqu'à ce qu'il cesse autrement.

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Modification unilatérale - Contrat à durée indéterminée - Congé - Préavis - Dispense d'effectuer des prestations - Modification unilatérale - Condition essentielle du contrat - Moment de la cessation du contrat - Attitude du travailleur

- Art. 15, al. 1er et 37, § 1er, al. 1er L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

In de zin van artikel 125, tweede lid, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994, dat een persoonlijke bijdrage oplegt aan de werknemer bedoeld in artikel 32, eerste lid, 7°, en wiens rustpensioen niet overeenstemt met een minimale beroepsloopbaan, moet, voor de beoordeling van het aandeel van die beroepsloopbaan waarmee het rustpensioen van de rechthebbende overeenstemt, rekening worden gehouden met alle verzekeringstijdvakken die, overeenkomstig de wetgeving betreffende de rust- en overlevingspensioenen van de werknemers, in aanmerking komen voor de berekening van dat pensioen (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Allerlei - Pensioen - Werknemer - Verzekering geneeskundige verzorging - Rechthebbende - Persoonlijke bijdrage - Voorwaarde - Beroepsloopbaan - Berekening

- Artt. 125, tweede lid en 32, eerste lid, 7° Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

PENSIOEN - Werknemers - Verzekering geneeskundige verzorging - Rechthebbende - Persoonlijke bijdrage - Voorwaarde - Beroepsloopbaan - Berekening

- Artt. 125, tweede lid en 32, eerste lid, 7° Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Overeenkomst over de sociale zekerheid tussen het Koninkrijk België en de Verenigde Staten van Amerika van 19 februari 1982 - Pensioen - Werknemer - Ziekte- en invaliditeitsverzekering - Rechthebbende - Voorwaarde - Beroepsloopbaan - Respectievelijke erkenning van de verzekeringstijdvakken

PENSIOEN - Werknemers - Overeenkomst over de sociale zekerheid tussen het Koninkrijk België en de Verenigde Staten van Amerika van 19 februari 1982 - Ziekte- en invaliditeitsverzekering - Rechthebbende - Voorwaarde - Beroepsloopbaan - Berekening - Erkenning van de verzekeringstijdvakken

PENSIOEN - Werknemers - Verzekering geneeskundige verzorging - Rechthebbende - Persoonlijke bijdrage - Voorwaarde - Beroepsloopbaan - Berekening

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Allerlei - Pensioen - Werknemer - Verzekering geneeskundige verzorging - Rechthebbende - Persoonlijke bijdrage - Voorwaarde -

Au sens de l'article 125, alinéa 2, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée par l'arrêté royal du 14 juillet 1994, qui impose une cotisation personnelle au travailleur visé à l'article 32, alinéa 1er, 7° et dont la pension de retraite ne correspond pas à un certain minimum de carrière professionnelle, il y a lieu pour apprécier l'importance de cette carrière professionnelle à laquelle correspond la pension de retraite du bénéficiaire, de tenir compte de toutes les périodes d'assurance qui, conformément à la législation relative aux pensions de retraite et de survie des travailleurs salariés concourent au calcul de cette pension (1). (1) Voir les concl. du MP.

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Divers - Pension - Travailleur salarié - Assurance soins de santé - Bénéficiaire - Cotisation personnelle - Condition - Carrière professionnelle - Calcul

- Art. 125, al. 2 et 32, al. 1er, 7° Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

PENSION - Travailleurs salariés - Assurance soins de santé - Bénéficiaire - Cotisation personnelle - Condition - Carrière professionnelle - Calcul

- Art. 125, al. 2 et 32, al. 1er, 7° Loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994

Conclusions de l'avocat général Genicot.

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Convention conclue le 19 février 1982 entre le royaume de Belgique et les États-Unis d'Amérique - Pension - Travailleur salarié - Assurance maladie-invalidité - Bénéficiaire - Condition - Carrière professionnelle - Reconnaissance respective des périodes d'assurance

PENSION - Travailleurs salariés - Convention conclue le 19 février 1982 entre le royaume de Belgique et les États-Unis d'Amérique - Assurance maladie-invalidité - Bénéficiaire - Condition - Carrière professionnelle - Calcul - Reconnaissance des périodes d'assurance

PENSION - Travailleurs salariés - Assurance soins de santé - Bénéficiaire - Cotisation personnelle - Condition - Carrière professionnelle - Calcul

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Divers - Pension - Travailleur salarié - Assurance soins de santé - Bénéficiaire - Cotisation personnelle - Condition - Carrière professionnelle - Calcul

De omstandigheid dat het toepassingsgebied van de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Verenigde Staten van Amerika van 19 februari 1982 zich volgens artikel 2.1, b)ii en iv, van die overeenkomst, wat België betreft, niet uitstrekt tot geneeskundige prestaties aan niet-actieve werknemers, heeft niet tot gevolg dat artikel 9.1 van die overeenkomst, inzake de erkenning, door de verbindingsorganen van beide overeenkomstsluitende partijen, van de verzekeringstijdvakken die zijn aangemerkt in de wetgeving van de andere, niet van toepassing zou zijn om na te gaan of het pensioen van de werknemer bedoeld in artikel 32, eerste lid, 7°, van de Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, waarvoor die tijdvakken in aanmerking komen voor de berekening ervan, hoger is dan de bij voornoemd artikel 125, tweede lid, vastgestelde grens (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

INTERNATIONALE VERDRAGEN - Overeenkomst over de sociale zekerheid tussen het Koninkrijk België en de Verenigde Staten van Amerika van 19 februari 1982 - Pensioen - Werknemer - Ziekte- en invaliditeitsverzekering - Rechthebbende - Voorwaarde - Beroepsloopbaan - Respectievelijke erkenning van de verzekeringstijdvakken

PENSIOEN - Werknemers - Overeenkomst over de sociale zekerheid tussen het Koninkrijk België en de Verenigde Staten van Amerika van 19 februari 1982 - Ziekte- en invaliditeitsverzekering - Rechthebbende - Voorwaarde - Beroepsloopbaan - Berekening - Erkenning van de verzekeringstijdvakken

La circonstance que le champ d'application de la convention conclue le 19 février 1982 entre le royaume de Belgique et les États-Unis d'Amérique ne s'étend pas, suivant son article 2.1, b)ii et iv, en ce qui concerne la Belgique aux prestations de soins de santé des travailleurs qui ne sont pas en activité n'a pas pour effet que l'article 9.1 de cette convention, relatif à la reconnaissance par les organismes de chacune des parties contractantes des périodes d'assurance admises dans la législation de l'autre, ne s'appliquerait pas pour apprécier si la pension du travailleur visé à l'article 32, alinéa 1er, 7°, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités au calcul de laquelle concourent ces périodes, est supérieur au seuil fixé à l'article 125 alinéa 2 précité (1). (1) Voir les concl. du MP.

TRAITES ET ENGAGEMENTS INTERNATIONAUX; VOIR AUSSI: - Convention conclue le 19 février 1982 entre le royaume de Belgique et les États-Unis d'Amérique - Pension - Travailleur salarié - Assurance maladie-invalidité - Bénéficiaire - Condition - Carrière professionnelle - Reconnaissance respective des périodes d'assurance

PENSION - Travailleurs salariés - Convention conclue le 19 février 1982 entre le royaume de Belgique et les États-Unis d'Amérique - Assurance maladie-invalidité - Bénéficiaire - Condition - Carrière professionnelle - Calcul - Reconnaissance des périodes d'assurance

S.13.0005.N

15 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150615.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vanderlinden.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Verordening (EG) nr. 1393/2007 - Niet-naleving

EUROPESE UNIE - Algemeen - Exploit van gerechtsdeurwaarder - Cassatieberoep - Burgerlijke zaken - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Verordening (EG) nr. 1393/2007 - Niet-naleving

VENNOOTSCHAPPEN - Allerlei - Vordering in rechte - Overdracht schuldvordering - Afsluiting vereffening

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Vanderlinden.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Forme et délai de signification et/ou de dépôt - Règlement (CE) n° 1393/2007 - Non-respect

UNION EUROPEENNE - Généralités - Exploit d'huissier - Pourvoi en cassation - Matière civile - Forme et délai de signification et/ou de dépôt - Règlement (CE) n° 1393/2007 - Non-respect

SOCIETES - Divers - Action en justice - Cession de créance - Clôture de la liquidation

P. 784/843

VORDERING IN RECHTE - Vennootschap - Overdracht
schuldvordering - Afsluiting vereffening

DEMANDE EN JUSTICE - Société - Cession de créance - Clôture de
la liquidation

Krachtens artikel 9.2. van de Betekeningsverordening wordt, wanneer de betekening of de kennisgeving van een stuk overeenkomstig het recht van een lidstaat binnen een bepaalde termijn moet worden verricht, de datum die ten aanzien van de aanvrager in aanmerking moet worden genomen bepaald door het recht van deze lidstaat; ten aanzien van de eiser, die zich in cassatie diende te voorzien binnen de drie maanden na de betekening van het arrest van het arbeidshof op 16 oktober 2012, dient de betekening van het cassatieberoep overeenkomstig artikel 40, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek dan ook geacht te zijn verricht door de afgifte tegen ontvangstbewijs van de akte aan de postdienst; het middel van niet-ontvankelijkheid van het cassatieberoep dient te worden verworpen (1). (1) Zie concl. OM.

En vertu de l'article 9.2. du règlement (CE) n° 1393 du Parlement européen et du Conseil du 13 novembre 2007 relatif à la signification et à la notification dans les États membres des actes judiciaires et extrajudiciaires en matière civile ou commerciale, lorsque, conformément à la législation d'un État membre, un acte doit être signifié ou notifié dans un délai déterminé, la date à prendre en considération à l'égard du requérant est celle fixée par la législation de cet État membre; à l'égard du demandeur, qui devait se pourvoir en cassation dans un délai de trois mois à partir de la signification de l'arrêt de la cour du travail le 16 octobre 2012, la signification du pourvoi en cassation doit dès lors, conformément à l'article 40, alinéa 1er, du Code judiciaire, être réputée accomplie par la remise de l'acte aux services de la poste contre le récépissé de l'envoi; la fin de non-recevoir du pourvoi en cassation doit être rejetée (1). (1) Voir les concl. du MP.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm en
termijn van betekening en/of neerlegging - Verordening (EG)
nr. 1393/2007 - Niet-naleving

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Forme et délai
de signification et/ou de dépôt - Règlement (CE) n° 1393/2007 -
Non-respect

EUROPESE UNIE - Algemeen - Exploit van
gerechtshoofden - Cassatieberoep - Burgerlijke zaken -
Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging -
Verordening (EG) nr. 1393/2007 - Niet-naleving

UNION EUROPEENNE - Généralités - Exploit d'huissier - Pourvoi en
cassation - Matière civile - Forme et délai de signification et/ou de
dépôt - Règlement (CE) n° 1393/2007 - Non-respect

Uit de artikelen 815, 816 en 824, derde lid, Gerechtelijk Wetboek volgt dat, wanneer een vennootschap vóór het afsluiten van haar vereffening een schuldvordering overdraagt waarvan kennis werd gegeven met toepassing van artikel 1690 Burgerlijk Wetboek aan de gecedeerde schuldenaar, de overnemer in beginsel het geding kan hervatten dat op grond van die schuldvordering door de vennootschap voorheen was ingesteld en dat uit de enkele omstandigheid van de afsluiting van de vereffening niet kan worden afgeleid dat de vennootschap afstand heeft gedaan van het geding (1). (1) Zie concl. OM.

Il résulte des articles 815, 816 et 824, alinéa 3, du Code judiciaire que, lorsqu'une société cède avant la clôture de sa liquidation une créance qui a été notifiée au débiteur cédé en application de l'article 1690 du Code civil, le cessionnaire peut en principe reprendre l'instance qui avait été introduite antérieurement par la société sur la base de cette créance et qu'il ne peut être déduit de la seule circonstance de la clôture de la liquidation que la société se soit désistée de l'instance (1). (1) Voir les concl. du MP.

VENNOOTSCHAPPEN - Allerlei - Vordering in rechte -
Overdracht schuldvordering - Afsluiting vereffening

SOCIETES - Divers - Action en justice - Cession de créance - Clôture
de la liquidation

VORDERING IN RECHTE - Vennootschap - Overdracht

DEMANDE EN JUSTICE - Société - Cession de créance - Clôture de

S.13.0008.F

21 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150921.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

GRONDWET - Art. 10 - Artikel 11 - Werkloosheid - Werknemers die werkloos geworden zijn door omstandigheden afhankelijk van hun wil - Werklozen die actief naar werk moeten zoeken - Onderscheid - Gedifferentieerde behandeling - Objectief criterium - Rechtvaardiging - Wettelijkheid

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Werknemers die werkloos geworden zijn door omstandigheden afhankelijk van hun wil - Werklozen die actief naar werk moeten zoeken - Onderscheid - Gedifferentieerde behandeling - Objectief criterium - Rechtvaardiging - Wettelijkheid

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Werknemers die werkloos geworden zijn door omstandigheden afhankelijk van hun wil - Werklozen die actief naar werk moeten zoeken - Onderscheid - Gedifferentieerde behandeling - Objectief criterium

Het arrest dat, met toepassing van artikel 159 van de Grondwet, artikel 59sexies, § 6, Werkloosheidsbesluit afwijst op grond dat er voor de door die bepaling bedoelde uitsluiting geen modaliteiten zijn die vergelijkbaar zijn met deze die gekoppeld zijn aan de evenwaardige maatregelen, die van toepassing zijn op de in het voornoemde artikel 51, § 1, eerste lid, bedoelde werknemer, en dat het bestaan ontkent van een objectief en redelijk criterium dat dit verschil in behandeling verantwoordt, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. nr. ...

GRONDWET - Art. 10 - Artikel 11 - Werkloosheid - Werknemers die werkloos geworden zijn door omstandigheden afhankelijk van hun wil - Werklozen die actief naar werk moeten zoeken - Onderscheid - Gedifferentieerde behandeling - Objectief criterium - Rechtvaardiging - Wettelijkheid

- Artt. 51, § 1, eerste lid, 52 tot 54, en 58, § 1, eerst lid KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering
- Artt. 59bis, § 1, eerste lid, en 59ter tot decies KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering
- Artt. 10, 11 en 159 Grondwet 1994

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Werknemers die werkloos geworden zijn door omstandigheden afhankelijk van hun wil - Werklozen die actief naar werk moeten zoeken - Onderscheid - Gedifferentieerde behandeling - Objectief criterium - Rechtvaardiging - Wettelijkheid

- Artt. 51, § 1, eerste lid, 52 tot 54, en 58, § 1, eerst lid KB 25

Conclusions de l'avocat général Genicot.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Article 11 - Chômage - Travailleurs devenus chômeurs par suite de circonstances dépendant de leur volonté - Chômeurs tenus de rechercher activement du travail - Distinction - Traitement différencié - Critère objectif - Justification - Légalité

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Travailleurs devenus chômeurs par suite de circonstances dépendant de leur volonté - Chômeurs tenus de rechercher activement du travail - Distinction - Traitement différencié - Critère objectif - Justification - Légalité

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Travailleurs devenus chômeurs par suite de circonstances dépendant de leur volonté - Chômeurs tenus de rechercher activement du travail - Distinction - Traitement différencié - Critère objectif

En écartant, par application de l'article 159 de la Constitution, l'article 59sexies, § 6, de l'arrêté Royal du 25 novembre 1991 au motif que l'exclusion que prévoit cette disposition ne peut faire l'objet de modalités comparables à celles qui peuvent assortir les mesures équivalentes applicables au travailleur visé à l'article 51, § 1er, alinéa 1er, précité, l'arrêt, qui nie l'existence d'un critère objectif et raisonnable justifiant ce traitement différent, viole les articles 10 et 11 de la Constitution (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Article 11 - Chômage - Travailleurs devenus chômeurs par suite de circonstances dépendant de leur volonté - Chômeurs tenus de rechercher activement du travail - Distinction - Traitement différencié - Critère objectif - Justification - Légalité

- Art. 51, § 1er, al. 1er, 52 à 54, et 58, § 1er, al. 1er A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage
- Art. 59bis, § 1er, al. 1er, et 59ter à decies A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage
- Art. 10, 11 et 159 Constitution 1994

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Travailleurs devenus chômeurs par suite de circonstances dépendant de leur volonté - Chômeurs tenus de rechercher activement du travail - Distinction - Traitement différencié - Critère objectif - Justification - Légalité

- Art. 51, § 1er, al. 1er, 52 à 54, et 58, § 1er, al. 1er A.R. du 25

nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering
- Artt. 59bis, § 1, eerste lid, en 59ter tot decies KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering
- Artt. 10, 11 en 159 Grondwet 1994

novembre 1991 portant réglementation du chômage
- Art. 59bis, § 1er, al. 1er, et 59ter à decies A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage
- Art. 10, 11 et 159 Constitution 1994

De werknemers die werkloos worden wegens omstandigheden afhankelijk van hun wil en de volledig werklozen die hun verplichting verzuimen om actief naar werk te zoeken, vormen categorieën van personen die volgens een objectief en redelijk criterium zijn onderscheiden aangezien enkel laatstgenoemden genieten van een begeleide opvolging van hun inspanningen (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. nr. ...

Les travailleurs qui deviennent chômeurs par suite de circonstances dépendant de leur volonté et les chômeurs complets qui manquent à leur obligation de rechercher activement du travail constituent des catégories de personnes que distingue un critère objectif et raisonnable dès lors que les seconds seuls bénéficient d'un suivi encadré de leurs efforts (1). (1) Voir les concl. du MP.

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Werknemers die werkloos geworden zijn door omstandigheden afhankelijk van hun wil - Werklozen die actief naar werk moeten zoeken - Onderscheid - Gedifferentieerde behandeling - Objectief criterium

- Artt. 51, § 1, eerste lid, 52 tot 54, en 58, § 1, eerst lid KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering
- Artt. 59bis, § 1, eerste lid, en 59ter tot decies KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering
- Artt. 10, 11 en 159 Grondwet 1994

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Travailleurs devenus chômeurs par suite de circonstances dépendant de leur volonté - Chômeurs tenus de rechercher activement du travail - Distinction - Traitement différencié - Critère objectif

- Art. 51, § 1er, al. 1er, 52 à 54, et 58, § 1er, al. 1er A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage
- Art. 59bis, § 1er, al. 1er, et 59ter à decies A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage
- Art. 10, 11 et 159 Constitution 1994

S.13.0012.F

18 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150518.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Arbeidsongeschiktheid - Arbeidsongeschiktheid - Vermindering van het verdienvermogen - Artikel 100, § 2, wet gecoördineerd op 14 juli 1994 - Hervatting van het werk - Voorwaarde van het verdienvermogen - Afwijking van artikel 100, § 1

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Arbeidsongeschiktheid - Arbeidsongeschiktheid - Vermindering van het verdienvermogen - Beoordeling - Bezoldigde deeltijdse beroepsactiviteit - In rekening brengen

Artikel 100, §2, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen wijkt af van de voorwaarde van het verdienvermogen voorgeschreven bij paragraaf 1, ten gunste van de werknemer die, zoals bepaald bij paragraaf 1, arbeidsongeschikt is geworden en later, overeenkomstig paragraaf 2, de arbeid hervat (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING -
3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Genicot.

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Assurance indemnités - Incapacité de travail - Réduction de capacité de gain - Article 100, § 2, loi coordonnée du 14 juillet 1994 - Reprise du travail - Conditions de capacité de gain - Dérogation à l'article 100, § 1er

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Assurance indemnités - Incapacité de travail - Réduction de capacité de gain - Appréciation - Activité professionnelle salariée à temps partiel - Prise en compte

L'article 100 § 2, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités déroge à la condition de capacité de gain fixée par le paragraphe 1er, au profit du travailleur devenu incapable de travailler comme prévu audit paragraphe 1er qui reprend ultérieurement travail conformément au paragraphe 2 (1). (1) Voir les concl. du MP.

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Assurance indemnités -

Arbeidsongeschiktheid - Arbeidsongeschiktheid - Vermindering van het verdienvermogen - Artikel 100, § 2, wet gecoördineerd op 14 juli 1994 - Hervatting van het werk - Voorwaarde van het verdienvermogen - Afwijking van artikel 100, § 1

Incapacité de travail - Réduction de capacité de gain - Article 100, § 2, loi coordonnée du 14 juillet 1994 - Reprise du travail - Conditions de capacité de gain - Dérogation à l'article 100, § 1er

Artikel 100, §1, eerste lid, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994 bepaalt dat het verdienvermogen dat de werknemer nog heeft in een bezoldigde werkzaamheid moet vergeleken worden met dat van een persoon van dezelfde stand en met dezelfde opleiding in de beroepscategorie waartoe de beroepsarbeid behoort; het staat niet toe om bij de beoordeling van het resterende verdienvermogen van de werknemer het verdienvermogen dat hij in een deeltijds bezoldigde arbeid heeft niet in rekening te brengen (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

L'article 100, § 1er, alinéa 1er, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, commande de comparer la capacité qu'a encore le travailleur de gagner sa vie dans une activité professionnelle salariée avec celle d'une personne de même condition et de même formation dans les professions de référence; elle n'autorise pas à négliger pour apprécier la capacité de gain restante du travailleur celle qu'il a de gagner sa vie dans une activité professionnelle salariée à temps partiel (1). (1) Voir les concl. du MP.

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Arbeidsongeschiktheid - Arbeidsongeschiktheid - Vermindering van het verdienvermogen - Beoordeling - Bezoldigde deeltijdse beroepsactiviteit - In rekening brengen

ASSURANCE MALADIE/INVALIDITE - Assurance indemnités - Incapacité de travail - Réduction de capacité de gain - Appréciation - Activité professionnelle salariée à temps partiel - Prise en compte

S.13.0015.F

14 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151214.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Gemis aan belang of bestaansreden - Gemis aan belang

GRONDWET - Art. 10 - Artikel 11 - Gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel - Begrippen - Verschillende behandeling - Rechtvaardiging

SOCIALE ZEKERHEID - Zelfstandigen - Gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel - Activiteit in bijberoep - Andere gewoontelijke en hoofdzakelijke activiteit uitgeoefend op het Belgisch grondgebied - Verschillende behandeling - Rechtvaardiging

SOCIALE ZEKERHEID - Zelfstandigen - Activiteit in bijberoep

Conclusions de l'avocat général Genicot.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoi - Défaut d'intérêt ou défaut d'objet - Défaut d'intérêt

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Article 11 - Principe d'égalité et de non-discrimination - Notions - Traitement différencié - Justification

SECURITE SOCIALE - Indépendants - Principe d'égalité et de non-discrimination - Activité complémentaire - Autre activité en ordre principal et habituel exercée sur le territoire de la Belgique - Traitement différencié - Justification

SECURITE SOCIALE - Indépendants - Activité complémentaire

Het cassatieberoep dat geen enkel middel opwerpt tegen de enige beslissing van een arrest die de eiser kan schaden, mist belang (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

Le pourvoi qui n'élève aucun moyen contre la décision d'un arrêt qui seule est de nature à causer grief demandeur, est dénué d'intérêt (1). (1) Voir les concl. du MP.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Gemis aan belang of bestaansreden -

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Décisions contre lesquelles on peut se pourvoi - Défaut d'intérêt ou défaut d'objet -

Het bijdragestelsel voor zelfstandigen die, naast hun beroepsactiviteit als zelfstandige, gewoonlijk en hoofdzakelijk een andere beroepsactiviteit uitoefenen, heeft tot doel sommige zelfstandigen, die trouwens bijdragen tot de financiering van de sociale zekerheid, vrij te stellen van bijdragen; rekening houdend met die doelstelling, is het onderscheid dat artikel 35, § 1, a), van het koninklijk besluit van 19 december 1967 maakt tussen de activiteiten die op het Belgisch grondgebied worden uitgeoefend en deze die in het buitenland worden uitgeoefend, onder voorbehoud van de toepassing van de Europese verordeningen of internationale verdragen, redelijkerwijs verantwoord (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

SOCIALE ZEKERHEID - Zelfstandigen - Gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel - Activiteit in bijberoep - Andere gewoontelijke en hoofdzakelijke activiteit uitgeoefend op het Belgisch grondgebied - Verschillende behandeling - Rechtvaardiging

Le régime de cotisations propre aux travailleurs indépendants exerçant habituellement et en ordre principal, à côté de l'activité professionnelle en qualité de travailleur indépendant, une autre activité professionnelle a pour but de dispenser de cotisations certains travailleurs indépendants qui participent d'ailleurs au financement de la sécurité sociale; eu égard à ce but, la distinction faite à l'article 35, §1er, a), l'arrêté royal du 19 décembre 1967 entre les activités exercées sur le territoire de la Belgique et celles qui sont exercées à l'étranger est, sous réserve de l'application de règlements européens ou de conventions internationales raisonnablement justifiée (1). (1) Voir les concl. du MP.

SECURITE SOCIALE - Indépendants - Principe d'égalité et de non-discrimination - Activité complémentaire - Autre activité en ordre principal et habituel exercée sur le territoire de la Belgique - Traitement différencié - Justification

De grondwettelijke regels van de gelijkheid van de Belgen voor de wet en van de niet-discriminatie in het genot van de rechten en vrijheden die hen zijn toegekend, beletten niet dat verschillende behandelingen voor bepaalde categorieën van personen worden ingesteld voor zover dat onderscheidingscriterium objectief en redelijk verantwoord is; het bestaan van die rechtvaardiging moet beoordeeld worden in het licht van de doelstelling en de gevolgen van de genomen maatregel; het gelijkheidsbeginsel is miskend wanneer de aangewende middelen en het beoogde doel niet redelijk evenredig zijn (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

GRONDWET - Art. 10 - Artikel 11 - Gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel - Begrippen - Verschillende behandeling - Rechtvaardiging

Les règles constitutionnelles de l'égalité des Belges devant la loi et de non-discrimination dans la jouissance des droits et libertés qui leur sont reconnus n'interdisent pas l'instauration de traitements différents selon des catégories déterminées des personnes pour autant que le critère de distinction soit objectivement et raisonnablement justifié; l'existence de cette justification doit être appréciée à la lumière du but et des effets de la mesure prise; le principe de l'égalité est violé lorsque les moyens utilisés et le but visé ne sont pas raisonnablement proportionnés (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 10 - Article 11 - Principe d'égalité et de non-discrimination - Notions - Traitement différencié - Justification

Onder voorbehoud van de toepassing van de Europese verordeningen of internationale verdragen tot regeling van de onderwerping van zelfstandige werknemers aan het Belgische statuut voor de uitoefening van een zelfstandige activiteit in bijberoep, wordt enkel rekening gehouden met de activiteiten die op het Belgisch grondgebied worden uitgeoefend als beroepsactiviteit in hoofdberoep om te bepalen of de werknemer zijn zelfstandige activiteit in bijberoep uitoefent (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

SOCIALE ZEKERHEID - Zelfstandigen - Activiteit in bijberoep

Sous réserve de l'application de règlements européens ou de conventions internationales réglant l'assujettissement au statut social belge des travailleurs indépendants pour l'exercice d'une activité indépendante exercée à titre complémentaire, seules les activités exercées sur le territoire de la Belgique sont prises en compte au titre d'activité professionnelle exercée à titre principal pour déterminer si le travailleur exerce son activité indépendante à titre complémentaire (1). (1) Voir les concl. du MP.

SECURITE SOCIALE - Indépendants - Activité complémentaire

S.13.0016.N

23 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151123.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vanderlinden.

ARBEIDSONGEVAL - Vergoeding - Arbeidsongeschiktheid en wedertewerkstelling - Arbeidsongeschiktheid - Blijvende arbeidsongeschiktheid - Hulp van een ander persoon - Bijkomende vergoeding

Uit artikel 24, vierde en vijfde lid, Arbeidsongevallenwet volgt dat bij de vaststelling van de bijkomende vergoeding geen vast bedrag wordt bepaald, maar wel de vaste verhouding van deze vergoeding ten aanzien van het vanaf de consolidatiedatum geïndexeerd gemiddeld maandelijks minimumloon; deze wetsbepalingen stellen geen criterium vast voor de berekening van die bijkomende vergoeding, maar laten het aan de rechter over het bedrag vast te stellen binnen de erin bepaalde grenzen; uit die bepalingen volgt niet dat de maximale bijkomende vergoeding voorbehouden is aan de getroffen die nood heeft aan de grootst mogelijke hulp; hieruit volgt dat niets verhindert dat bij het vaststellen van de bijkomende vergoeding rekening wordt gehouden met de werkelijke kosten of de tijdsduur van de benodigde hulp (1). (1) Zie concl. OM.

ARBEIDSONGEVAL - Vergoeding - Arbeidsongeschiktheid en wedertewerkstelling - Arbeidsongeschiktheid - Blijvende arbeidsongeschiktheid - Hulp van een ander persoon - Bijkomende vergoeding

Conclusions de l'avocat général Vanderlinden.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Réparation - Incapacité de travail et remise au travail - Incapacité de travail - Incapacité permanente de travail - Assistance d'une autre personne - Allocation complémentaire

Il résulte de l'article 24, alinéas 4 et 5, de la loi sur les accidents du travail que, lors de la fixation de l'allocation complémentaire, ce n'est pas un montant fixe qui est prévu, mais bien le rapport constant entre cette allocation et le salaire minimum mensuel indexé depuis la date de la consolidation; ces dispositions légales ne fixent pas de critère pour le calcul de cette allocation complémentaire, mais laissent au juge le soin d'en fixer le montant dans les limites qu'elles prévoient; il ne résulte pas de ces dispositions que l'allocation complémentaire maximale soit réservée à la victime nécessitant l'assistance la plus grande possible; il s'ensuit que rien n'empêche de tenir compte, lors de la fixation de l'allocation complémentaire, des frais réels ou de la durée de l'assistance nécessaire (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC 2015, n° ...

ACCIDENT DU TRAVAIL - Réparation - Incapacité de travail et remise au travail - Incapacité de travail - Incapacité permanente de travail - Assistance d'une autre personne - Allocation complémentaire

S.13.0024.F

18 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150518.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

ARBEID - Arbeidstijden en rusttijden - Arbeidstijd - Begrip - Periodes van thuiswachtdienst - Periodes van niet-actieve of slapende wachtdienst

Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie blijkt dat voor de toepassing van artikel 2, §1, van de Richtlijnen 93/104 en 2003/88, omgezet bij artikel 8, §1, van de wet van 14 december 2000, enkel de tijd van de effectieve arbeidsprestatie verricht bij een eventuele oproep moet beschouwd worden als arbeidstijd wanneer de werknemers wachtdiensten verrichten volgens een stelsel waarbij ze permanent beschikbaar, maar niet aanwezig moeten zijn op de arbeidsplaats of op een door de werkgever bepaalde plaats; artikel 8, §1, van de wet van 14 december 2000 is voor geen andere uitlegging vatbaar (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

ARBEID - Arbeidstijden en rusttijden - Arbeidstijd - Begrip - Periodes van thuiswachtdienst - Periodes van niet-actieve of slapende wachtdienst

- Art. 8, § 1, tweede lid Wet 14 dec. 2000 tot vaststelling van sommige aspecten van de organisatie van de arbeidstijd in de openbare sector

- Art. 2, § 1 Richtlijn 93/104/EG van de Raad van 23 november 1993

- Art. 2, § 1 Richtlijn 2003/88/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 november 2003

Conclusions de l'avocat général Genicot.

TRAVAIL - Durée du travail et repos - Temps de travail - Notion - Période de garde à domicile - Périodes de garde inactives ou dormantes

Il ressort de la jurisprudence de la Cour de justice de l'Union européenne que, pour l'application de l'article 2, § 1er, des directives 93/104 et 2003/88 dont l'article 8, § 1er de la loi du 14 décembre 2000 est la transposition, lorsque les travailleurs effectuent des gardes selon un système qui veut qu'ils soient accessibles en permanence sans pour autant être obligés d'être présents sur les lieux de travail ou en un lieu déterminé par l'employeur, seul le temps lié à la prestation effective de travail assurée en cas d'appel doit être considérée comme du temps de travail; l'article 8, § 1er de la loi du 14 décembre 2000 n'appelle pas une autre interprétation (1). (1) Voir les concl. du MP.

TRAVAIL - Durée du travail et repos - Temps de travail - Notion - Période de garde à domicile - Périodes de garde inactives ou dormantes

- Art. 8, § 1er, al. 2 L. du 14 décembre 2000 fixant certains aspects de l'aménagement du temps de travail dans le secteur public

- Art. 2, § 1er Directive 93/104/CE du Conseil du 23 novembre 1993

- Art. 2, § 1er Directive 2003/88/CE du Parlement européen et du Conseil du 4 novembre 2003

S.13.0026.N

12 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151012.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vanderlinden.

AMBTENAAR - Algemeen - Arbeidsovereenkomst - Einde - Wet Motivering Bestuurshandelingen - Toepasselijkheid

AMBTENAAR - Algemeen - Arbeidsovereenkomst - Einde - Beginselen van behoorlijk bestuur - Hoopplicht - Toepasselijkheid

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Algemeen - Ambtenaar - Contractuele tewerkstelling - Wet Motivering Bestuurshandelingen - Toepasselijkheid

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Algemeen - Ambtenaar - Contractuele tewerkstelling - Beginselen van behoorlijk bestuur - Hoopplicht - Toepasselijkheid

OPENBARE DIENST - Ambtenaar - Arbeidsovereenkomst -

Conclusions de l'avocat général Vanderlinden.

FONCTIONNAIRE - Généralités - Contrat de travail - Fin - L. du 29 juillet 1991 relative à la motivation formelle des actes administratifs - Applicabilité

FONCTIONNAIRE - Généralités - Contrat de travail - Fin - Principes de bonne administration - Obligation d'audition - Applicabilité

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Généralités - Fonctionnaire - Emploi contractuel - L. du 29 juillet 1991 relative à la motivation formelle des actes administratifs - Applicabilité

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Généralités - Fonctionnaire - Emploi contractuel - Principes de bonne administration - Obligation d'audition - Applicabilité

SERVICE PUBLIC - Fonctionnaire - Contrat de travail - Fin - L. du 29

Einde - Wet Motivering Bestuurshandelingen - Toepasselijkheid

*OPENBARE DIENST - Ambtenaar - Arbeidsovereenkomst -
Einde - Beginselen van behoorlijk bestuur - Hoopplicht -
Toepasselijkheid*

De regeling inzake de beëindiging van arbeidsovereenkomsten voor onbepaalde duur waarin de artikelen 32, 3°, 27, §1, eerste lid en 39, § 1, eerste lid, Arbeidsovereenkomstenwet voorzien, verplicht een werkgever niet om een werknemer te horen alvorens over te gaan tot diens ontslag; aan die regeling die overeenkomstig artikel 1, tweede lid, Arbeidsovereenkomstenwet ook de overeenkomsten beheerst van de werknemers tewerkgesteld door de gemeenten en wier toestand niet statutair geregeld is, kan geen afbreuk worden gedaan op grond van een algemeen beginsel van behoorlijk bestuur (1)(2). (1) Zie concl. OM. (2) Artikel 39, §1, eerste lid Arbeidsovereenkomstenwet zoals van toepassing voor de wijziging bij wet van 26 december 2013, artt. 14, 1° en 27, 1°.

*AMBTENAAR - Algemeen - Arbeidsovereenkomst - Einde -
Beginselen van behoorlijk bestuur - Hoopplicht -
Toepasselijkheid*

*ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Algemeen - Ambtenaar -
Contractuele tewerkstelling - Beginselen van behoorlijk
bestuur - Hoopplicht - Toepasselijkheid*

*OPENBARE DIENST - Ambtenaar - Arbeidsovereenkomst -
Einde - Beginselen van behoorlijk bestuur - Hooplicht -
Toepasselijkheid*

Zoals de wetsgeschiedenis aangeeft, volgt uit de artikelen 1 en 2 Wet Motivering Bestuurshandelingen niet dat een administratieve overheid die een werknemer ervan in kennis stelt dat zij de tussen hen bestaande arbeidsovereenkomst beëindigt, verplicht is dit ontslag uitdrukkelijk te motiveren (1). (1) Zie concl. OM.

*AMBTENAAR - Algemeen - Arbeidsovereenkomst - Einde - Wet
Motivering Bestuurshandelingen - Toepasselijkheid*

*ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Algemeen - Ambtenaar -
Contractuele tewerkstelling - Wet Motivering
Bestuurshandelingen - Toepasselijkheid*

OPENBARE DIENST - Ambtenaar - Arbeidsovereenkomst -

*juillet 1991 relative à la motivation formelle des actes
administratifs - Applicabilité*

*SERVICE PUBLIC - Fonctionnaire - Contrat de travail - Fin -
Principes de bonne administration - Obligation d'audition -
Applicabilité*

La réglementation en matière de cessation de contrats de travail à durée indéterminée prévue aux articles 32, 3°, 27, § 1er, alinéa 1er, et 39, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail n'oblige pas un employeur à entendre un travailleur avant de procéder à son licenciement; il ne peut être dérogé en vertu d'un principe général de bonne administration à cette réglementation qui, conformément à l'article 1er, alinéa 2, de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, régit également les contrats des travailleurs occupés par les communes, qui ne sont pas régis par un statut (1)(2). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC. (2) Article 39, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, tel qu'il était applicable avant sa modification par la loi du 26 décembre 2013, artt. 14, 1° et 27, 1°.

*FONCTIONNAIRE - Généralités - Contrat de travail - Fin - Principes
de bonne administration - Obligation d'audition - Applicabilité*

*CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Généralités - Fonctionnaire - Emploi
contractuel - Principes de bonne administration - Obligation
d'audition - Applicabilité*

*SERVICE PUBLIC - Fonctionnaire - Contrat de travail - Fin -
Principes de bonne administration - Obligation d'audition -
Applicabilité*

Ainsi que le révèlent les travaux préparatoires de la loi, il ne résulte pas des articles 1er et 2 de la loi du 29 juillet 1991 relative à la motivation formelle des actes administratifs qu'une autorité administrative qui informe un travailleur qu'elle met fin au contrat de travail existant entre eux est obligée de motiver expressément ce licenciement (1). (1) Voir les concl. du MP publiées à leur date dans AC.

*FONCTIONNAIRE - Généralités - Contrat de travail - Fin - L. du 29
juillet 1991 relative à la motivation formelle des actes
administratifs - Applicabilité*

*CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Généralités - Fonctionnaire - Emploi
contractuel - L. du 29 juillet 1991 relative à la motivation formelle
des actes administratifs - Applicabilité*

SERVICE PUBLIC - Fonctionnaire - Contrat de travail - Fin - L. du 29

S.13.0030.N14 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150914.1](#)

AC nr. ...

De werkgever die zich bevrijd wil zien van zijn verplichting om aan de werkwilligen werk te verschaffen, moet bewijzen dat de staking voor hem een geval van overmacht was die hem verhinderde zijn verplichtingen na te komen; hij moet als schuldenaar aantonen dat hij zijn verplichtingen onmogelijk kon nakomen.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Verplichtingen - Tewerkstelling - Overmacht - Bewijs

- Artt. 1146 tot 1148 Burgerlijk Wetboek
- Art. 26 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

L'employeur qui entend se voir libéré de son obligation de fournir du travail aux non-grévistes est tenu de prouver que la grève constituait pour lui un cas de force majeure qui l'empêchait de respecter ses obligations; il doit, en qualité de débiteur, démontrer qu'il lui était impossible de respecter ses obligations.

CONTRAT DE TRAVAIL - Obligations - Occupation - Force majeure - Preuve

- Art. 1146 à 1148 Code civil
- Art. 26 L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

S.13.0038.F16 februari 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150216.2](#)

AC nr. 116

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Werkloosheid - Recht op uitkering - Activeringsovereenkomst - Actief zoekgedrag naar werk - Beoordeling - Gevolg - Ontvankelijkheid

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Arbeidsmarkt - Beschikbaarheid - Zoeken naar werk - Activeringsovereenkomst - Actief zoekgedrag naar werk

Uit de vaststelling van het arrest dat de verweerster "de derde verbintenis in het kader van de [tweede] activeringsovereenkomst" niet heeft nageleefd, die erin bestaat "vier spontane kandidaturen per maand tot het volgende evaluatiegesprek voor te leggen", kan niet worden afgeleid dat zij niet actief naar werk zou hebben gezocht (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Arbeidsmarkt - Beschikbaarheid - Zoeken naar werk - Activeringsovereenkomst - Actief zoekgedrag naar werk

- Artt. 56, 58, 59quater, 59quinquies en 59sexies KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering

Conclusions de l'avocat général Genicot.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Appréciation souveraine par le juge du fond - Chômage - Droit aux allocations de chômage - Contrat d'activation - Recherche active de travail - Appréciation - Conséquence - Recevabilité

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Marché de l'emploi - Disponibilité - Recherche d'emploi - Contrat d'activation - Recherche active de travail

De ce que l'arrêt constate que la défenderesse "n'a pas respecté le troisième engagement souscrit dans le cadre du [second] contrat" d'activation et consistant à "présenter quatre candidatures spontanées par mois jusqu'au prochain entretien" d'évaluation, il ne se déduit pas que celle-ci n'aurait pas recherché activement du travail (1). (1) Voir les concl. MP.

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Marché de l'emploi - Disponibilité - Recherche d'emploi - Contrat d'activation - Recherche active de travail

- Art. 56, 58, 59quater, 59quinquies et 59sexies A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage

Het middel waarvan het onderzoek het Hof zou verplichten, wegens het ontbreken van vaststellingen van het arrest op die punten, na te gaan of de werkloze op de arbeidsmarkt beschikbaar was en actief naar werk heeft gezocht, en aldus zijn bevoegdheden te overschrijden, is niet-ontvankelijk (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Werkloosheid - Recht op uitkering - Activeringsovereenkomst - Actief zoekgedrag naar werk - Beoordeling - Gevolg - Ontvankelijkheid

Le moyen, dont l'examen obligerait la Cour, en l'absence de constatations de l'arrêt sur ces points, à rechercher si le chômeur était disponible sur le marché de l'emploi et a recherché activement du travail, partant, à excéder ses pouvoirs, est irrecevable (1). (1) Voir les concl. MP.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Appréciation souveraine par le juge du fond - Chômage - Droit aux allocations de chômage - Contrat d'activation - Recherche active de travail - Appréciation - Conséquence - Recevabilité

S.13.0042.N

9 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151109.2](#)

AC nr. ...

De stilzwijgende afstand wordt niet vermoed en kan slechts worden afgeleid uit feiten die voor geen andere uitleg vatbaar zijn; de rechter oordeelt in feite of er stilzwijgende afstand van recht is, met dien verstande dat het Hof nagaat of de rechter uit de door hem gedane vaststellingen een dergelijke afstand heeft kunnen afleiden.

AFSTAND VAN RECHT - Bewijs - Onaantastbare beoordeling

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Afstand - Bewijs - Onaantastbare beoordeling

Wanneer de werknemer de arbeidsovereenkomst voortzet nadat hij de onmiddellijke beëindiging ervan door de werkgever heeft vastgesteld wegens een belangrijke eenzijdige wijziging van essentiële bestanddelen van de overeenkomst, kan dit inhouden dat door hem afstand werd gedaan van het aanvoeren van de aan de werkgever te wijten onregelmatige beëindiging en dat een stilzwijgend akkoord is bereikt over de nieuwe arbeidsvoorwaarden.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Eenzijdige wijziging - Verbreking van de overeenkomst - Uitvoering van de oorspronkelijke overeenkomst

- Art. 1134 Burgerlijk Wetboek

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Afstand - Arbeidsovereenkomst - Einde - Eenzijdige wijziging - Verbreking van de overeenkomst - Uitvoering van de oorspronkelijke overeenkomst

- Art. 1134 Burgerlijk Wetboek

La renonciation tacite ne se présume pas et ne peut se déduire que de faits non susceptibles d'une autre interprétation; le juge décide en fait s'il y a renonciation tacite, étant entendu que la Cour examine si, des constatations qu'il a faites, le juge a pu déduire pareille renonciation.

RENONCIATION - Preuve - Appréciation souveraine

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Renonciation - Preuve - Appréciation souveraine

Lorsque le travailleur poursuit le contrat de travail après en avoir constaté la résiliation immédiate par l'employeur en raison d'une modification unilatérale importante d'éléments essentiels du contrat, cela peut impliquer qu'il a renoncé à se prévaloir de la résiliation irrégulière imputable à l'employeur et qu'un accord tacite est intervenu sur les nouvelles conditions de travail.

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Modification unilatérale - Rupture du contrat - Exécution du contrat initial

- Art. 1134 Code civil

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Renonciation - Contrat de travail - Fin - Modification unilatérale - Rupture du contrat - Exécution du contrat initial

- Art. 1134 Code civil

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Vervoer - Goederenvervoer - Verruiming van de wet van 27 juni 1969 - Draagwijdte

VERVOER - Goederenvervoer - Allerlei - Sociale zekerheid - Werknemers - Verruiming van de wet van 27 juni 1969 - Draagwijdte

Artikel 3, 5°, van het koninklijk besluit van 28 november 1969 verruimt de toepassing van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders tot de personen die vervoer van goederen verrichten dat hun door een onderneming opgedragen wordt, door middel van voertuigen waarvan zij geen eigenaar zijn of waarvan de aankoop gefinancierd of de financiering gewaarborgd wordt door de ondernemer, alsmede tot die ondernemer: de voorwaarden van die bepaling zijn slechts vervuld wanneer het goederenvervoer is opgedragen aan de personen die ze verrichten, door de onderneming tot wiens ondernemer de toepassing van de wet verruimd is (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2015, nr. ...

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Vervoer - Goederenvervoer - Verruiming van de wet van 27 juni 1969 - Draagwijdte

- Art. 2, § 1, 1° Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 dec. 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

- Art. 3, 5° KB 28 nov. 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

VERVOER - Goederenvervoer - Allerlei - Sociale zekerheid - Werknemers - Verruiming van de wet van 27 juni 1969 - Draagwijdte

- Art. 2, § 1, 1° Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 dec. 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

- Art. 3, 5° KB 28 nov. 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

Conclusions de l'avocat général Genicot.

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Transport - Transport de biens - Extension de l'application de la loi du 27 juin 1969 - Portée

TRANSPORT - Transport de biens - Divers - Sécurité sociale - Travailleurs salariés - Extension de l'application de la loi du 27 juin 1969 - Portée

L'article 3, 5° de l'arrêté royal du 28 novembre 1969 étend l'application de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs aux personnes qui effectuent des transports de choses qui leur sont commandés par une entreprise au moyen de véhicules dont elles ne sont pas propriétaires ou dont l'achat est financé ou le financement garanti par l'exploitant de cette entreprise, ainsi qu'à cet exploitant: les conditions de cette disposition ne sont réunies que lorsque les transports de choses sont commandés aux personnes qui les effectuent par l'entreprise à l'exploitant de laquelle l'application de la loi est étendue (1). (1) Voir les concl. du MP.

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Transport - Transport de biens - Extension de l'application de la loi du 27 juin 1969 - Portée

- Art. 2, § 1er, 1° L. du 27 juin 1969 révisant l'A.-L. du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

- Art. 3, 5° A.R. du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

TRANSPORT - Transport de biens - Divers - Sécurité sociale - Travailleurs salariés - Extension de l'application de la loi du 27 juin 1969 - Portée

- Art. 2, § 1er, 1° L. du 27 juin 1969 révisant l'A.-L. du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

- Art. 3, 5° A.R. du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

De kinderbijslag waarvan artikel 69, §1, van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders van 19 december 1939 de bijslagtrekkende bepaalt, namelijk de persoon aan wie de kinderbijslag ten voordele van het begunstigde kind daadwerkelijk betaald wordt, is een bestaansmiddel van de bijslagtrekkende in de zin van artikel 16, §1, eerste lid, van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, en niet een bestaansmiddel van het begunstigde kind.

*MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) -
Recht op maatschappelijke integratie - Leefloon - Berekening
van het bedrag - Bestaansmiddelen - Kinderbijslag -
Bijslagtrekkende*

- Artt. 14, § 2 en 16, § 1, eerste lid Wet 26 mei 2002
betreffende het recht op maatschappelijke integratie
- Art. 69, § 1 Gecoördineerde wetten van 19 dec. 1939
betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders
- GEZINSBIJSLAG - Allerlei - Aanvraag voor leefloon -
Berekening van het bedrag - Samenwonen -
Bestaansmiddelen - Kinderbijslag - Bijslagtrekkende*
- Artt. 14, § 2 en 16, § 1, eerste lid Wet 26 mei 2002
betreffende het recht op maatschappelijke integratie
- Art. 69, § 1 Gecoördineerde wetten van 19 dec. 1939
betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders

Les allocations familiales dont l'article 69, § 1er, des lois relatives aux allocations familiales des travailleurs salariés coordonnées de 19 décembre 1939, détermine l'allocataire, c'est-à-dire la personne à laquelle sont effectivement payées les allocations familiales en faveur de l'enfant bénéficiaire, constituent une ressource de l'allocataire au sens de l'article 16, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale et non une ressource de l'enfant bénéficiaire.

*AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Droit à l'intégration sociale -
Revenu d'intégration - Calcul du montant - Ressources -
Allocations familiales - Allocataire*

- Art. 14, § 2, et 16, § 1er, al. 1er L. du 26 mai 2002 concernant
le droit à l'intégration sociale
- Art. 69, § 1er Lois coordonnées du 19 décembre 1939
relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés
- PRESTATIONS FAMILIALES - Divers - Demande de revenu
d'intégration - Calcul du montant - Cohabitation - Ressources -
Allocations familiales - Allocataire*
- Art. 14, § 2, et 16, § 1er, al. 1er L. du 26 mai 2002 concernant
le droit à l'intégration sociale
- Art. 69, § 1er Lois coordonnées du 19 décembre 1939
relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés

Noch het karakter van openbare orde van de wet van 10 april 1971, noch de artikelen 24, 28, 28bis, 58bis, 65 en 72 van die wet, noch de andere door het middel aangevoerde bepalingen beletten dat de verzekeraar en de getroffene, nadat de consolidatiedatum werd bepaald en de jaarlijkse vergoeding werd berekend, een onderscheiden overeenkomst sluiten over de prothesen en orthopedische toestellen die door het ongeval genoodzaakt zijn, en evenmin dat het Fonds voor Arbeidsongevallen die overeenkomst goedkeurt of de arbeidsrechtbank deze beoordeelt, zelfs niet wanneer het verlies van arbeidsgeschiktheid van de getroffene geen wijzigingen ondergaat; het gezag van gewijsde van een vonnis dat uitspraak doet over de consolidatiedatum en over de jaarlijkse vergoeding belet dat evenmin (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

Après qu'ont été fixés la date de consolidation et le calcul de l'allocation annuelle, le caractère d'ordre public de la loi du 10 avril 1971, ses articles 24, 28, 28bis, 58bis, 65 et 72 ainsi que les autres dispositions invoquées par le moyen n'interdisent pas, même lorsque la perte de capacité de travail de la victime ne subit pas de modification, la conclusion par l'assureur et la victime d'un accord distinct sur les appareils de prothèse et d'orthopédie nécessités par l'accident, l'entérinement de cet accord par le Fonds des accidents du travail ou son appréciation par le tribunal du travail; l'autorité de la chose jugée qui s'attache au jugement statuant sur la date de consolidation et l'allocation annuelle ne l'empêche pas davantage (1). (1) Voir les concl. du MP.

ARBEIDSONGEVAL - Vergoeding - Allerlei - Gezag van gewijsde van een vonnis dat uitspraak doet over de consolidatiedatum van de ongeschiktheid en over de jaarlijkse vergoed - Draagwijdte - Beperking - Onderscheiden overeenkomst over de prothesen en orthopedische toestellen

ACCIDENT DU TRAVAIL - Réparation - Divers - Autorité de la chose jugée qui s'attache au jugement statuant sur la date de consolidation de l'incapacité et l'allocation annuell - Portée - Limite - Accord distinct sur les appareils de prothèse et d'orthopédie

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Allerlei - Arbeidsongeval - Ongeschiktheid - Vergoeding - Gezag van gewijsde van een vonnis dat uitspraak doet over de consolidatiedatum van de ongeschiktheid en over de jaarlijkse vergoed - Draagwijdte - Beperking - Onderscheiden overeenkomst over de prothesen en orthopedische toestellen

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Divers - Accident du travail - Incapacité - Réparation - Autorité de la chose jugée qui s'attache au jugement statuant sur la date de consolidation de l'incapacité et l'allocation annuell - Portée - Limite - Accord distinct sur les appareils de prothèse et d'orthopédie

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

Conclusions de l'avocat général Genicot.

ARBEIDSONGEVAL - Vergoeding - Allerlei - Gezag van gewijsde van een vonnis dat uitspraak doet over de consolidatiedatum van de ongeschiktheid en over de jaarlijkse vergoed - Draagwijdte - Beperking - Onderscheiden overeenkomst over de prothesen en orthopedische toestellen

ACCIDENT DU TRAVAIL - Réparation - Divers - Autorité de la chose jugée qui s'attache au jugement statuant sur la date de consolidation de l'incapacité et l'allocation annuell - Portée - Limite - Accord distinct sur les appareils de prothèse et d'orthopédie

RECHTERLIJK GEWIJSDE - Gezag van gewijsde - Allerlei - Arbeidsongeval - Ongeschiktheid - Vergoeding - Gezag van gewijsde van een vonnis dat uitspraak doet over de consolidatiedatum van de ongeschiktheid en over de jaarlijkse vergoed - Draagwijdte - Beperking - Onderscheiden overeenkomst over de prothesen en orthopedische toestellen

CHOSE JUGEE - Autorité de chose jugée - Divers - Accident du travail - Incapacité - Réparation - Autorité de la chose jugée qui s'attache au jugement statuant sur la date de consolidation de l'incapacité et l'allocation annuell - Portée - Limite - Accord distinct sur les appareils de prothèse et d'orthopédie

Op de bij artikel 1, 5°, van het koninklijk besluit van 25 november 1991 bedoelde aanwijzing, inzake de voorwaarde van afwezigheid of verhindering van de directeur, zijn dezelfde regels van toepassing als op de overdracht bepaald bij artikel 142, derde lid, van het koninklijk besluit van 25 november 1991.

WERKLOOSHEID - Allerlei - Directeur van het werkloosheidsbureau - Aanwijzing - Afwezigheid of verhindering van de directeur

- Art. 1, 5° KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering

De directeur van het werkloosheidsbureau kan een deel van de hem verleende bevoegdheden overdragen aan personeelsleden van dat bureau; artikel 142, derde lid, van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, vereist niet en staat niet toe dat de bevoegdheidsaanwijzing die het instelt afhankelijk gesteld wordt van de voorwaarde dat de directeur afwezig of verhinderd is; hoewel de akte van overdracht een dergelijke voorwaarde bevat, heeft die voorwaarde geen enkele uitwerking op de bevoegdheid van de afgevaardigde ambtenaar.

WERKLOOSHEID - Allerlei - Directeur van het werkloosheidsbureau - Gedeeltelijke bevoegdheidsoverdracht - Afwezigheid of verhindering van de directeur

- Art. 142, derde lid KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering

Het middel dat een tegenstrijdigheid tussen twee beslissingen van het arrest aanklaagt maar enkel de schending aanvoert van artikel 149 van de Grondwet dat daarmee geen verband houdt, is niet ontvankelijk (1). (1) Cass. 18 januari 2002, AR C.00.0208.F, AC 2002, nr. 41.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Middel dat een tegenstrijdigheid aanvoert in de beslissingen van de bestreden beslissing - Ontvankelijkheid

La désignation visée à l'article 1er, 5° de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 est, s'agissant de la condition d'absence ou d'empêchement du directeur, régie par les mêmes règles que celles qui s'appliquent à la délégation prévue à l'article 142, alinéa 3 de l'arrêté royal du 25 novembre 1991.

CHOMAGE - Divers - Directeur du bureau du chômage - Désignation - Absence ou empêchement du directeur

- Art. 1er, 5° A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage

Le directeur du bureau du chômage peut déléguer à des membres du personnel de ce bureau une partie des pouvoirs qui lui sont conférés. L'article 142, alinéa 3 de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage ne requiert ni ne permet que l'attribution de compétence qu'il organise soit subordonnée à la condition que le directeur soit absent ou empêché. Si elle est prévue dans l'acte de délégation, pareille condition demeure sans effet sur la compétence de l'agent délégué.

CHOMAGE - Divers - Directeur du bureau du chômage - Délégation partielle de pouvoirs - Absence ou empêchement du directeur

- Art. 142, al. 3 A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage

Le moyen qui dénonce une contrariété entre deux dispositions de l'arrêt mais ne mentionne comme étant violé que l'article 149 de la Constitution, qui est étranger à pareil grief, est irrecevable (1). (1) Cass. 18 janvier 2002, RG C.00.0208.F, Pas. 2002, n° 41.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Moyen invoquant une contradiction dans les dispositions de la décision attaquée - Recevabilité

S.13.0078.N

23 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151123.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vanderlinden.

ARBEIDSONGEVAL - Algemeen - Verwittiging van de verzekeringsinstelling - Wijziging van graad van

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Vanderlinden.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Généralités - Avertissement de l'organisme assureur - Modification du pourcentage de

P. 798/843

*arbeidsongeschiktheid - Begrip**l'incapacité de travail - Notion*

Uit het geheel van de artikelen 63, §1 en 63, §2, eerste, tweede, derde en vierde lid Arbeidsongevallenwet volgt dat de krachtens artikel 63, § 2, vierde lid, Arbeidsongevallenwet op de verzekeringsonderneming op straffe van verhaal rustende verplichting de verzekeringsinstelling te verwittigen, niet alleen geldt bij wijziging van de graad van de arbeidsongeschiktheid als dusdanig, maar ook wanneer de arbeidsongeschiktheid naar het oordeel van de verzekeringsonderneming niet meer het gevolg is van het arbeidsongeval, maar van een andere oorzaak (1). (1) Zie concl. OM.

Il résulte de l'ensemble des articles 63, § 1er et 63, § 2, alinéas 1er, 2, 3 et 4 de la loi sur les accidents du travail que l'obligation de prévenir l'organisme assureur incombant, sous peine de remboursement, en vertu de l'article 63, § 2, alinéa 4, de la loi sur les accidents du travail, à l'entreprise d'assurance, s'applique non seulement en cas de modification du pourcentage de l'incapacité de travail en tant que telle, mais également lorsque, selon l'entreprise d'assurances, l'incapacité de travail ne résulte plus de l'accident du travail, mais d'une autre cause (1). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC 2015, n° ...

ARBEIDSONGEVAL - Algemeen - Verwittiging van de verzekeringsinstelling - Wijziging van graad van arbeidsongeschiktheid - Begrip

ACCIDENT DU TRAVAIL - Généralités - Avertissement de l'organisme assureur - Modification du pourcentage de l'incapacité de travail - Notion

S.13.0084.F

19 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150119.3](#)

AC nr. ...

Artikel 22, §1, eerste lid, b), van het koninklijk besluit van 11 juli 2002 houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie en luidens hetwelk voor de berekening van de bestaansmiddelen geen rekening wordt gehouden met de gezinsbijslag waarvoor de betrokkene de hoedanigheid van bijslagtrekkende bezit ten voordele van kinderen krachtens de Belgische of een buitenlandse sociale wetgeving voor zover hij deze opvoedt en ze volledig of gedeeltelijk te zijnen laste heeft, is enkel van toepassing op de bestaansmiddelen van de aanvrager van het leefloon, en niet op die van de bloedverwanten met wie hij samenwoont.

L'article 22, § 1er, alinéa 1er, b), de l'arrêté royal du 11 juillet 2002 portant règlement général en matière de droit à l'intégration sociale et aux termes duquel, pour le calcul des ressources, il n'est pas tenu compte des prestations familiales pour lesquelles l'intéressé a la qualité d'allocataire en faveur d'enfants en application de la législation sociale belge ou d'une législation étrangère pour autant que l'intéressé les élève et en ait la charge totalement ou partiellement, s'applique aux seules ressources du demandeur du revenu d'intégration, et non à celles des ascendants avec lesquels il cohabite.

GEZINSBIJSLAG - Allerlei - Aanvraag voor leefloon - Berekening van het bedrag - Samenwonen - Bestaansmiddelen - Kinderbijslag - Bijslagtrekkende - Aanvrager van het leefloon

PRESTATIONS FAMILIALES - Divers - Demande de revenu d'intégration - Calcul du montant - Cohabitation - Ressources - Allocations familiales - Allocataire - Demandeur du revenu d'intégration

- Artt. 22, § 1, eerste lid, b), en 34, § 2 KB 11 juli 2002 houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie

- Art. 22, § 1er, al. 1er, b), et 34, § 2 A.R. du 11 juillet 2002

- Artt. 14, § 2, en 16, § 1, eerste lid, en § 2 Wet 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie

- Art. 14, § 2, et 16, § 1er, al. 1er, et § 2 L. du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Recht op maatschappelijke integratie - Leefloon - Berekening van het bedrag - Samenwonen - Bestaansmiddelen - Kinderbijslag - Bijslagtrekkende - Aanvrager van het leefloon

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Droit à l'intégration sociale - Revenu d'intégration - Calcul du montant - Cohabitation - Ressources - Allocations familiales - Allocataire - Demandeur du revenu d'intégration

- Artt. 22, § 1, eerste lid, b), en 34, § 2 KB 11 juli 2002 houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie
- Artt. 14, § 2, en 16, § 1, eerste lid, en § 2 Wet 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie

- Art. 22, § 1er, al. 1er, b), et 34, § 2 A.R. du 11 juillet 2002
- Art. 14, § 2, et 16, § 1er, al. 1er, et § 2 L. du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale

S.13.0085.F

16 februari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150216.3](#)

AC nr. 117

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Willekeurig ontslag - Werking van de onderneming - Reden - Beoordeling - Bevoegdheid van de rechter

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Dwingende bepaling ten voordele van de werknemer

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Arbeidsovereenkomst - Arbeider - Willekeurig ontslag - Redenen - Noodwendigheden inzake de werking van de onderneming - Beoordeling - Bevoegdheid van de rechter

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Algemeen - Artikel 627, 9°, Gerechtelijk Wetboek - Aard - Dwingende bepaling ten voordele van de werknemer

De rechter kan bij beoordeling van de wettigheid van de op de noodwendigheden inzake de werking van de onderneming, de instelling of de dienst gegronde reden voor het ontslag, zijn eigen criteria betreffende de organisatie van die werking niet in de plaats te stellen van die van de werkgever (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Willekeurig ontslag - Werking van de onderneming - Reden - Beoordeling - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 63, eerste lid Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Arbeidsovereenkomst - Arbeider - Willekeurig ontslag - Redenen - Noodwendigheden inzake de werking van de onderneming - Beoordeling - Bevoegdheid van de rechter

- Art. 63, eerste lid Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

Artikel 627, 9, Gerechtelijk Wetboek, is enkel dwingend in het voordeel van de werknemer (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Algemeen - Artikel 627, 9°, Gerechtelijk Wetboek - Aard - Dwingende bepaling ten voordele van de werknemer

- Art. 627, 9° Gerechtelijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Genicot.

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Licenciement abusif - Fonctionnement de l'entreprise - Motif - Appréciation - Pouvoir du juge

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Moyen nouveau - Disposition impérative en faveur du travailleur

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Contrat de travail - Ouvrier - Licenciement abusif - Motifs - Nécessités du fonctionnement de l'entreprise - Appréciation - Pouvoir du juge

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Généralités - Article 627, 9° du Code judiciaire - Nature - Disposition impérative en faveur du travailleur

L'appréciation de la légitimité du motif de licenciement fondé sur les nécessités du fonctionnement de l'entreprise, de l'établissement ou du service n'autorise pas le juge de substituer à ceux de l'employeur ses propres critères d'organisation de ce fonctionnement (1). (1) Voir les concl. MP.

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Licenciement abusif - Fonctionnement de l'entreprise - Motif - Appréciation - Pouvoir du juge

- Art. 63, al. 1er L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Contrat de travail - Ouvrier - Licenciement abusif - Motifs - Nécessités du fonctionnement de l'entreprise - Appréciation - Pouvoir du juge

- Art. 63, al. 1er L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

L'article 627, 9 du Code judiciaire n'est impératif qu'en faveur du seul travailleur (1). (1) Voir les concl. MP.

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Généralités - Article 627, 9° du Code judiciaire - Nature - Disposition impérative en faveur du travailleur

- Art. 627, 9° Code judiciaire

Het middel dat de werkgever afleidt uit de schending van artikel 627, 9°, dat niet aan het arbeidshof is voorgelegd en dat het niet zelf heeft opgeworpen, is nieuw en, bijgevolg, niet ontvankelijk (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Dwingende bepaling ten voordele van de werknemer
- Art. 627, 9° Gerechtelijk Wetboek

Le moyen pris par l'employeur de la violation de l'article 627,9°, qui n'a pas été soumis à la cour du travail et dont celle-ci ne s'est pas saisie de sa propre initiative est nouveau et, partant, irrecevable (1). (1) Voir les concl. MP.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Moyen nouveau - Disposition impérative en faveur du travailleur
- Art. 627, 9° Code judiciaire

S.13.0088.F

16 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150316.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Gevolg - Ontvankelijkheid
PARITAIR COMITE - Ressort - Wijze van bepaling - Paritair comité voor het hotelbedrijf

Het middel dat het Hof zou verplichten tot een beoordeling van de feiten waardoor het zijn bevoegdheden overschrijdt, is niet-ontvankelijk.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Gevolg - Ontvankelijkheid

Het ressort van een paritair comité wordt in de regel bepaald door de hoofdactiviteit van de betrokken onderneming, behalve als een ander criterium is vastgelegd bij het oprichtingsbesluit; het koninklijk besluit van 4 oktober 1974 tot oprichting en tot vaststelling van de benaming en van de bevoegdheid van het Paritair Comité voor het hotelbedrijf en tot vaststelling van het aantal leden ervan schrijft geen criteria voor voor het bepalen van het rechtsgebied van dat paritair comité (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

PARITAIR COMITE - Ressort - Wijze van bepaling - Paritair comité voor het hotelbedrijf
- Art. 35 Wet van 5 dec. 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités
- Art. 1 KB 4 oktober 1974 tot oprichting en tot vaststelling van de benaming en van de bevoegdheid van het Paritair Comité voor het hotelbedrijf en tot vaststelling van het aantal leden ervan

Conclusions de l'avocat général Genicot.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Appréciation souveraine par le juge du fond - Conséquence - Recevabilité
COMMISSION PARITAIRE - Ressort - Mode de détermination - Commission paritaire de l'industrie hôtelière

Le moyen qui obligerait la Cour à une appréciation de faits excédant ses pouvoirs est irrecevable.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Appréciation souveraine par le juge du fond - Conséquence - Recevabilité

Le ressort d'une commission paritaire est, en règle, déterminé par l'activité principale de l'entreprise concernée, sauf si un autre critère est fixé par l'arrêté d'institution; l'arrêté royal du 4 octobre 1974 instituant la commission paritaire de l'industrie hôtelière, fixant sa dénomination et sa compétence, et en fixant le nombre de membres ne prévoit pas de critères déterminant le ressort de cette commission paritaire (1). (1) Voir les concl. du MP.

COMMISSION PARITAIRE - Ressort - Mode de détermination - Commission paritaire de l'industrie hôtelière
- Art. 35 L. du 5 décembre 1968 sur les conventions collectives de travail et les commissions paritaires
- Art. 1er A.R. du 4 octobre 1974

S.13.0095.N

15 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150615.3](#)

AC nr. ...

Het feit is aan de werkgever bekend wanneer deze voldoende zekerheid heeft, met name voor zijn eigen overtuiging tegenover de ontslagen partij en het gerecht, om met kennis van zaken een beslissing te kunnen nemen omtrent het bestaan van dit feit en de omstandigheden die er een dringende reden tot onmiddellijk ontslag van maken; door aan te nemen dat de termijn van drie werkdagen bepaald bij artikel 35, derde lid, Arbeidsovereenkomstenwet, begint te lopen wanneer het feit aan de partij die zich erop beroept, niet bekend is maar had kunnen of moeten bekend zijn, schenden de appelrechters die bepaling.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Ontslag om dringende redenen - Feit dat sedert ten minste drie dagen bekend is - Werkgever - Kennis van het feit - Voorafgaande controle - Onderzoek - Termijn - Snelheid

Le fait est connu de l'employeur lorsqu'il a une certitude suffisante, à savoir une certitude suffisante à sa propre conviction et à l'égard de la partie licenciée et de la justice, pour pouvoir prendre en connaissance de cause une décision quant à l'existence de ce fait et des circonstances qui en font un motif grave de licenciement immédiat; en admettant que le délai de trois jours ouvrables prévu à l'article 35, alinéa 3, de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail commence à courir lorsque le fait n'est pas connu de la partie qui donne congé, mais aurait pu ou aurait dû l'être, les juges d'appel violent cette disposition.

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Motif grave - Fait connu depuis au moins trois jours - Employeur - Connaissance du fait - Contrôle préalable - Enquête - Délai - Célérité

S.13.0108.F

19 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150119.4](#)

AC nr. ...

Het arrest dat beslist dat de door de jonge werknemer gevolgde studie geen studie met volledig leerplan is in de zin van artikel 36, § 1, eerste lid, 3°, van het koninklijk besluit van 25 november 1991, op grond dat de lessen "in avondonderwijs [hetzij] enkel 's avonds [na 18 uur] en op zaterdagochtend" verstrekt worden, schendt voornoemde bepaling, in de versie die op de feiten van toepassing is, en volgens welke de jonge werknemer om toegelaten te worden tot de inschakelingsuitkering om het even welk programma van een studie met volledig leerplan moet hebben stopgezet.

WERKLOOSHEID - Gerechtigde - Jonge werknemer - Wachttuitkeringen - Voorwaarde - Studie met volledig leerplan - Beëindiging

- Art. 36, § 1, eerste lid, 3° KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering

En décidant que les études suivies par le jeune travailleur ne constituent pas des études de pleine exercice au sens de l'article 36, § 1er, alinéa 1er, 3° de l'arrêté royal du 25 novembre 1991, au motif que les cours sont dispensés «en horaire décalé [soit] uniquement soirée [après 18 heures] et le samedi matin», l'arrêt viole cette disposition, dans sa version applicable à l'espèce, suivant laquelle pour être admis au bénéfice des allocations d'attente, le jeune travailleur doit avoir mis fin à tout programme d'études de plein exercice.

CHOMAGE - Beneficiaires des allocations de chômage - Jeune travailleur - Allocations d'attente - Condition - Etude de plein exercice - Cessation

- Art. 36, § 1er, al. 1er, 3° A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage

S.13.0109.F

4 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150504.3](#)

AC nr. ...

De partijen beschikken, met ingang van de kennisgeving van het advies van het openbaar ministerie, over een termijn om ter griffie conclusie neer te leggen uitsluitend met betrekking tot de inhoud van dat advies en de conclusies worden alleen in aanmerking genomen in zoverre ze antwoorden op het advies van het openbaar ministerie; in zoverre de rechter die conclusies in aanmerking moet nemen, is hij verplicht erop te antwoorden.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Op conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Conclusie na advies van het openbaar ministerie - Antwoord op conclusie

- Art. 767, § 3, tweede en derde lid Gerechtelijk Wetboek

Les parties disposent d'un délai à partir de la notification de l'avis du ministère public pour déposer au greffe des conclusions portant exclusivement sur le contenu de cet avis et que les conclusions sont uniquement prises en considération pour autant qu'elles répondent à l'avis. Dans la mesure où il doit prendre ces conclusions en considération, le juge est tenu d'y répondre.

MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - En cas de dépôt de conclusions - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Conclusions après avis du ministère public - Réponse aux conclusions

- Art. 767, § 3, al. 2 et 3 Code judiciaire

S.13.0128.F

4 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150504.4](#)

AC nr. ...

De schorsing van het rust- en overlevingspensioen wordt opgelegd aan de gedetineerden krachtens een wetgevende norm, overeenkomstig artikel 6, § 1, van de wet van 12 januari 2005; het middel dat ervan uitgaat dat die schorsing haar oorsprong vindt in een regelgevende bepaling, faalt naar recht.

PENSIOEN - Werknemers - Rustpensioen - Schorsing van betaling wegens opsluiting - Hechtenis - Toepasselijke bepaling - Wetgevende norm

- Art. 6, § 1 Basiswet 12 jan. 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden

- Art. 31, 5° KB nr. 50 van 24 okt. 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers

- Art. 215 Wet 25 jan. 1999 houdende sociale bepalingen

- Art. 70 KB 21 dec. 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers

La suspension de la pension de retraite et de survie est imposée aux détenus en vertu d'une norme législative conformément à l'article 6, § 1er, de la loi du 12 janvier 2005; le moyen qui repose sur le soutènement que cette suspension trouve son origine dans une disposition réglementaire, manque en droit.

PENSION - Travailleurs salariés - Pension de retraite - Suspension du paiement pour cause d'incarcération - Détention - Disposition applicable - Norme législative

- Art. 6, § 1er L. de principes du 12 janvier 2005 concernant l'administration pénitentiaire ainsi que le statut juridique des détenus

- Art. 31, 5° A.R. n° 50 du 24 octobre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs salariés

- Art. 215 L. du 25 janvier 1999 portant des dispositions sociales

- Art. 70 A.R. du 21 décembre 1967 portant règlement général du régime de pension de retraite et de survie des travailleurs salariés

S.13.0134.F

18 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150518.3F.7](#)

AC nr. ...

In de regel komt het aan de ministers toe om, onder voorbehoud van hun politieke verantwoordelijkheid, te oordelen of de hoogdringendheid voorhanden is die hen ontslaat van de verplichting om de tekst van ontwerpen van reglementaire besluiten te onderwerpen aan het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State (1). (1) Zie concl. OM, ECLI:BE:CASS:2015:CONC.20150518.3F.7.

MACHTEN - Uitvoerende macht - Ontwerpen van reglementaire besluiten - Vrijstelling van advies van de Raad van State - Voorwaarde - Hoogdringendheid - Beoordeling - Bevoegdheid

- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Wettigheid van besluiten en verordeningen - Vrijstelling van advies van de Raad van State - Voorwaarde - Hoogdringendheid - Beoordeling - Bevoegdheid

- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

De hoven en rechtbanken moeten onderzoeken of de ministers, door het advies van de Raad van State niet in te winnen, hun bevoegdheid hebben overschreden door het wettelijk begrip hoogdringendheid te miskennen (1). (1) Zie concl. OM, ECLI:BE:CASS:2015:CONC.20150518.3F.7.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Vrijstelling van advies van de Raad van State - Voorwaarde - Hoogdringendheid - Beoordeling - Bevoegdheid - Bevoegdheid van de hoven en rechtbanken

- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

MACHTEN - Rechterlijke macht - Ontwerpen van reglementaire besluiten - Vrijstelling van advies van de Raad van State - Voorwaarde - Hoogdringendheid - Beoordeling - Bevoegdheid van de hoven en rechtbanken

- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

En règle, il appartient aux ministres d'apprécier, sous réserve de leur responsabilité politique, l'urgence qui les dispense de soumettre à l'avis du Conseil d'État, section de législation, le texte des projets d'arrêtés réglementaires (1). (1) Voir les concl. du MP.

POUVOIRS - Pouvoir exécutif - Projets d'arrêtés réglementaires - Dispense d'avis du Conseil d'Etat - Condition - Urgence - Appréciation - Compétence

- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Légalité des arrêtés et règlements - Dispense d'avis du Conseil d'Etat - Condition - Urgence - Appréciation - Compétence

- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

Il incombe aux cours et tribunaux d'examiner si, en se dispensant de solliciter l'avis du Conseil d'État, les ministres excèdent leur pouvoir en méconnaissant la notion légale de l'urgence (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 - Dispense d'avis du Conseil d'Etat - Condition - Urgence - Appréciation - Compétence - Pouvoir des cours et tribunaux

- Art. 159 La Constitution coordonnée 1994

- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Projets d'arrêtés réglementaires - Dispense d'avis du Conseil d'Etat - Condition - Urgence - Appréciation - Pouvoir des cours et tribunaux

- Art. 159 La Constitution coordonnée 1994

- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

De rechter die de artikelen 2 en 8 van het koninklijk besluit van 20 juni 1994 toepast om op grond hiervan een gemeente te veroordelen tot betaling aan een vrijwillige brandweerman van overloon voor nacht- en zondagwerk, schendt artikel 3, § 1, Wet Raad van State en artikel 159 Grondwet (1). (1) Zie concl. OM, ECLI:BE:CASS:2015:CONC.20150518.3F.7.

MACHTSOVERSCHRIJDING - Personeel van de openbare brandweerdiensten - Veroordeling van een gemeente tot betaling van loon voor de thuiswachtendiensten - Onwettige toepassing van het KB 3 juni 1999

- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973
- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

MACHTSOVERSCHRIJDING - Personeel van de openbare brandweerdiensten - Veroordeling van een gemeente tot betaling van loon voor de thuiswachtendiensten - Onwettige toepassing van het KB 3 juni 1999

- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973
- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

MACHTEN - Rechterlijke macht - Personeel van de openbare brandweerdiensten - Veroordeling van een gemeente tot betaling van loon voor de thuiswachtendiensten - Onwettige toepassing van het KB 3 juni 1999

- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973
- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

MACHTEN - Rechterlijke macht - Personeel van de openbare brandweerdiensten - Veroordeling van een gemeente tot betaling van loon voor de thuiswachtendiensten - Onwettige toepassing van het KB 3 juni 1999

- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973
- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

Le juge qui, pour condamner une commune à payer à un pompier volontaire un sursalaire pour les prestations de nuit ou de dimanche, fait application des articles 2 et 8 de l'arrêté royal du 20 juin 1994, viole les articles 3, § 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État et 159 de la Constitution (1). (1) Voir les concl. du MP.

EXCES DE POUVOIR - Personnel des services publics d'incendie - Condamnation d'une commune au paiement d'une rémunération pour les heures de gardes à domicile - Application de l'A.R. du 3 juin 1999 illégal

- Art. 159 La Constitution coordonnée 1994
- Art. 159 La Constitution coordonnée 1994
- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973
- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

EXCES DE POUVOIR - Personnel des services publics d'incendie - Condamnation d'une commune au paiement d'une rémunération pour les heures de gardes à domicile - Application de l'A.R. du 3 juin 1999 illégal

- Art. 159 La Constitution coordonnée 1994
- Art. 159 La Constitution coordonnée 1994
- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973
- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Personnel des services publics d'incendie - Condamnation d'une commune au paiement d'une rémunération pour les heures de gardes à domicile - Application de l'A.R. du 3 juin 1999 illégal

- Art. 159 La Constitution coordonnée 1994
- Art. 159 La Constitution coordonnée 1994
- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973
- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - Personnel des services publics d'incendie - Condamnation d'une commune au paiement d'une rémunération pour les heures de gardes à domicile - Application de l'A.R. du 3 juin 1999 illégal

- Art. 159 La Constitution coordonnée 1994
- Art. 159 La Constitution coordonnée 1994
- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973
- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

De aanhef van een verordenende bepaling waarvan het ontwerp niet werd onderworpen aan het advies van de Raad van State, moet de hoogdringendheid verklaren, die moet voortvloeien uit precieze en relevante omstandigheden en zich niet mag beperken tot louter abstracte en algemene standaardformules (1). (1) Zie concl. OM, ECLI:BE:CASS:2015:CONC.20150518.3F.7.

*WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN -
Wettigheid van besluiten en verordeningen - Vrijstelling van
advies van de Raad van State - Voorwaarde -
Hoogdringendheid*

- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij
KB van 12 januari 1973

- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij
KB van 12 januari 1973

*WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN -
Wettigheid van besluiten en verordeningen - Vrijstelling van
advies van de Raad van State - Voorwaarde -
Hoogdringendheid*

- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij
KB van 12 januari 1973

- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij
KB van 12 januari 1973

Le préambule d'une disposition réglementaire, dont le projet n'a pas été soumis à l'avis de la section de législation du Conseil d'État, doit donner une explication de l'urgence, qui doit procéder de circonstances exactes et pertinentes et ne pas se limiter à de pures clauses de style abstraites et générales (1). (1) Voir les concl. du MP.

*LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Légalité des arrêtés et
reglements - Dispense d'avis du Conseil d'Etat - Condition -
Urgence*

- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R.
du 12 janvier 1973

- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R.
du 12 janvier 1973

*LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Légalité des arrêtés et
reglements - Dispense d'avis du Conseil d'Etat - Condition -
Urgence*

- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R.
du 12 janvier 1973

- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R.
du 12 janvier 1973

De aanhef van het koninklijk besluit van 20 juni 1994 beroept zich op de hoogdringendheid om het intersectorieel akkoord voor sociale programmatie voor de jaren 1991-1994 uit te voeren en op de beslissing van de ministerraad van 19 juni 1992 om de statuten van de veiligheidsdiensten te harmoniseren, inzonderheid de bepalingen betreffende de toekenning van een toelage voor nachtwerk en werk op zaterdagen en zondagen; aangezien deze meerdere jaren aan het koninklijk besluit voorafgaan, kunnen die passages uit de aanhef van het koninklijk besluit de bijzondere omstandigheden niet verklaren die de goedkeuring van de voorgenomen maatregelen zodanig spoedeisend maakten dat de Raad van State niet binnen een termijn van drie dagen kan worden geraadpleegd; de niet-inachtneming van die substantiële vormvereiste, namelijk het inwinnen van het advies van de Raad van State, zonder verantwoording van de aangevoerde hoogdringendheid, heeft de onwettigheid van het koninklijk besluit van 20 juni 1994 tot gevolg (1).

(1) Zie concl. OM, ECLI:BE:CASS:2015:CONC.20150518.3F.7.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - KB 20 juni 1994 - Personeel van de openbare brandweerdiensten - Toelage voor nachtwerk en werk op zaterdagen en zondagen - Vrijstelling van advies van de Raad van State - Voorwaarde - Hoogdringendheid - Motivering van de hoogdringendheid - Toezicht door de hoven en rechtbanken - Miskenning van het wettelijk begrip hoogdringendheid

- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

MACHTEN - Rechterlijke macht - KB 20 juni 1994 - Personeel van de openbare brandweerdiensten - Toelage voor nachtwerk en werk op zaterdagen en zondagen - Vrijstelling van advies van de Raad van State - Voorwaarde - Hoogdringendheid - Motivering van de hoogdringendheid - Toezicht door de hoven en rechtbanken - Miskenning van het wettelijk begrip hoogdringendheid

- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Wettigheid van besluiten en verordeningen - KB 20 juni 1994 - Personeel van de openbare brandweerdiensten - Toelage voor nachtwerk en werk op zaterdagen en zondagen - Vrijstelling

Le préambule de l'arrêté royal du 20 juin 1994 invoque l'urgence de l'exécution de l'accord intersectoriel de programmation sociale pour les années 1991-1994 et la décision du conseil des ministres du 19 juin 1992 d'harmoniser les statuts des services de sécurité, notamment les dispositions relatives à l'octroi d'une allocation pour travail de nuit, de samedi et de dimanche; ceux-ci précédant de plusieurs années l'arrêté royal, ces extraits de son préambule n'expliquent pas les circonstances particulières rendant l'adoption des mesures envisagées urgente au point de ne pas permettre la consultation du Conseil d'État dans un délai de trois jours; l'inobservation de de la formalité substantielle que constitue la demande d'avis du Conseil d'État sans que soit justifiée l'urgence invoquée entraîne l'illégalité de l'arrêté royal du 20 juin 1994 (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 - A.R. du 20 juin 1994 - Personnel des services publics d'incendie - Allocation pour travail de nuit, de samedi et de dimanche - Dispense d'avis du Conseil d'Etat - Condition - Urgence - Motivation de l'urgence - Contrôle par les cours et tribunaux - Méconnaissance de la notion légale d'urgence

- Art. 159 La Constitution coordonnée 1994
- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - A.R. du 20 juin 1994 - Personnel des services publics d'incendie - Allocation pour travail de nuit, de samedi et de dimanche - Dispense d'avis du Conseil d'Etat - Condition - Urgence - Motivation de l'urgence - Contrôle par les cours et tribunaux - Méconnaissance de la notion légale d'urgence

- Art. 159 La Constitution coordonnée 1994
- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES, ARRETES - Légalité des arrêtes et règlements - A.R. du 20 juin 1994 - Personnel des services publics d'incendie - Allocation pour travail de nuit, de samedi et de dimanche - Dispense d'avis du Conseil d'Etat - Condition -

van advies van de Raad van State - Voorwaarde - Hoogdringendheid - Motivering van de hoogdringendheid - Toezicht door de hoven en rechtbanken - Miskenning van het wettelijk begrip hoogdringendheid

- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

De aanhef van het koninklijk besluit van 3 juni 1999 tot wijziging van het koninklijk besluit van 6 mei 1971 tot vaststelling van de modellen van gemeentelijke reglementen betreffende de organisatie van de gemeentelijke brandweerdiensten motiveert de hoogdringendheid van die wijziging door de noodzaak om onmiddellijk bepalingen betreffende het statuut van de vrijwillige agenten van de brandweerdiensten te nemen om de veiligheid waarop deze agenten recht hebben in het kader van hun opdrachten te waarborgen en, inzonderheid, om redenen van gelijkheid onverwijld een minimumuurloon vast te stellen; die overwegingen verklaren de bijzondere omstandigheden niet die de goedkeuring van de voorgenomen maatregelen zodanig spoedeisend maken dat de Raad van State niet binnen een termijn van drie dagen kan worden geraadpleegd; de niet-inachtneming van die substantiële vormvereiste, zonder verantwoording van de aangevoerde hoogdringendheid, heeft de onwettigheid van het koninklijk besluit van 3 juni 1999 tot gevolg (1). (1) Zie concl. OM, ECLI:BE:CASS:2015:CONC.20150518.3F.7.

GRONDWET - GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - KB 3 juni 1999 - Gemeentelijke brandweerdiensten - Statuut van de vrijwillige agenten van de brandweerdiensten - Vaststelling van het minimumuurloon - Vrijstelling van advies van de Raad van State - Motivering van de hoogdringendheid - Toezicht door de hoven en rechtbanken - Miskenning van het wettelijk begrip hoogdringendheid - Gevolg

- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994
 - Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973
- WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN - Wettigheid van besluiten en verordeningen - KB 3 juni 1999 - Gemeentelijke brandweerdiensten - Statuut van de vrijwillige agenten van de brandweerdiensten - Vaststelling van het minimumuurloon - Vrijstelling van advies van de Raad van State - Motivering van de hoogdringendheid - Toezicht door de*

Urgence - Motivation de l'urgence - Contrôle par les cours et tribunaux - Méconnaissance de la notion légale d'urgence

- Art. 159 La Constitution coordonnée 1994
- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

Le préambule de l'arrêté royal du 3 juin 1999 modifiant l'arrêté royal du 6 mai 1971 fixant les types de règlements communaux relatifs à l'organisation des services communaux d'incendie motive l'urgence de cette modification par la nécessité d'adopter immédiatement des dispositions relatives au statut des agents volontaires des services d'incendie afin de leur garantir la sécurité à laquelle ils ont droit dans le cadre de leurs mission et, en particulier, dans un souci d'égalité, de fixer sans délai un salaire horaire minimum; ces considérations n'expliquent pas les circonstances particulières rendant l'adoption des mesures envisagées urgente au point de ne pas permettre de consulter le Conseil d'État dans un délai de trois jours; l'inobservation de cette formalité substantielle sans que soit justifiée l'urgence invoquée entraîne l'illégalité de l'arrêté royal du 3 juin 1999 (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (art. 100 a fin) - Article 159 - A.R. du 3 juin 1999 - Services communaux d'incendie - Statut des agents volontaires des services d'incendie - Fixation du salaire horaire minimum - Dispense d'avis du Conseil d'Etat - Motivation de l'urgence - Contrôle par les cours et tribunaux - Méconnaissance de la notion légale d'urgence - Conséquence

- Art. 159 La Constitution coordonnée 1994
 - Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973
- LOIS. DECRETS. ORDONNANCES. ARRETES - Légalité des arrêtes et règlements - A.R. du 3 juin 1999 - Services communaux d'incendie - Statut des agents volontaires des services d'incendie - Fixation du salaire horaire minimum - Dispense d'avis du Conseil d'Etat - Motivation de l'urgence - Contrôle par les cours et tribunaux - Méconnaissance de la notion légale d'urgence -*

hoven en rechtbanken - Miskenning van het wettelijk begrip hoogdringendheid - Gevolg

- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

GEMEENTE - KB 3 juni 1999 - Gemeentelijke brandweerdiensten - Statuut van de vrijwillige agenten van de brandweerdiensten - Vaststelling van het minimumuurloon - Vrijstelling van advies van de Raad van State - Motivering van de hoogdringendheid - Toezicht door de hoven en rechtbanken - Miskenning van het wettelijk begrip hoogdringendheid - Gevolg

- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

MACHTEN - Rechterlijke macht - KB 3 juni 1999 - Gemeentelijke brandweerdiensten - Statuut van de vrijwillige agenten van de brandweerdiensten - Vaststelling van het minimumuurloon - Vrijstelling van advies van de Raad van State - Motivering van de hoogdringendheid - Toezicht door de hoven en rechtbanken - Miskenning van het wettelijk begrip hoogdringendheid - Gevolg

- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 3, § 1 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

.....
Noch de artikelen 9, § 2, en 13, § 2, Wet Civiele Bescherming 1963 noch eender welke andere bepaling kennen aan de inspectie of aan de provinciegouverneur de bevoegdheid toe om het loon van de vrijwillige brandweerlieden van een brandweerdienst vast te stellen (1). (1) Zie concl. OM, ECLI:BE:CASS:2015:CONC.20150518.3F.7.

GEMEENTE - Provinciegouverneur - Brandweerdiensten van de gemeenten, de intercommunales en de prezones - Loon van de vrijwillige brandweerlieden - Bevoegdheid

- Art. 9, § 2, et 13, § 2 Wet 31 december 1963 betreffende de civiele bescherming

LOON - Recht op loon - Brandweerdiensten van de gemeenten, de intercommunales en de prezones - Loon van de vrijwillige brandweerlieden - Bevoegdheid van de door de Koning georganiseerde inspectie en van de gouverneur

- Art. 9, § 2, et 13, § 2 Wet 31 december 1963 betreffende de civiele bescherming

PROVINCIE - Provinciegouverneur - Brandweerdiensten van de gemeenten, de intercommunales en de prezones - Loon van de vrijwillige brandweerlieden - Bevoegdheid

- Art. 9, § 2, et 13, § 2 Wet 31 december 1963 betreffende de civiele bescherming

Conséquence

- Art. 159 La Constitution coordonnée 1994

- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

COMMUNE - A.R. du 3 juin 1999 - Services communaux d'incendie - Statut des agents volontaires des services d'incendie - Fixation du salaire horaire minimum - Dispense d'avis du Conseil d'Etat - Motivation de l'urgence - Contrôle par les cours et tribunaux - Méconnaissance de la notion légale d'urgence - Conséquence

- Art. 159 La Constitution coordonnée 1994

- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

POUVOIRS - Pouvoir judiciaire - A.R. du 3 juin 1999 - Services communaux d'incendie - Statut des agents volontaires des services d'incendie - Fixation du salaire horaire minimum - Dispense d'avis du Conseil d'Etat - Motivation de l'urgence - Contrôle par les cours et tribunaux - Méconnaissance de la notion légale d'urgence - Conséquence

- Art. 159 La Constitution coordonnée 1994

- Art. 3, § 1er Lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par A.R. du 12 janvier 1973

.....
Ni les articles 9, § 2, et 13, § 2, de la loi du 31 décembre 1963 ni aucune autre ne confèrent à l'inspection ou au gouverneur de la province le pouvoir de fixer la rémunération des pompiers volontaires d'un service d'incendie (1). (1) Voir les concl. du MP.

COMMUNE - Gouverneur de province - Services d'incendie communaux, intercommunaux et des pré-zones - Rémunération des pompiers volontaires - Pouvoir

- Art. 9, § 2, et 13, § 2 L. du 31 décembre 1963

REMUNERATION - Droit à la rémunération - Services d'incendie communaux, intercommunaux et des pré-zones - Rémunération des pompiers volontaires - Pouvoir de l'inspection organisée par le Roi et du gouverneur

- Art. 9, § 2, et 13, § 2 L. du 31 décembre 1963

PROVINCIE - Gouverneur de province - Services d'incendie communaux, intercommunaux et des pré-zones - Rémunération des pompiers volontaires - Pouvoir

- Art. 9, § 2, et 13, § 2 L. du 31 décembre 1963

S.14.0001.N

26 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150126.1](#)

AC nr. ...

Uit de artikelen 2 en 3 van de Arbeidsovereenkomstenwet Betaalde Sportbeoefenaars volgt dat, ongeacht de bewoordingen of de betiteling van de overeenkomst, de tussen een werkgever en een betaalde sportbeoefenaar gesloten overeenkomst wordt vermoed een arbeidsovereenkomst te zijn, die daarenboven ressorteert onder het bediendenstatuut, zonder dat een arbeidsrechtelijk gezag moet worden aangetoond.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Begrip - Bestaansvereisten - Vorm - Begrip en bestaansvereisten - Betaalde sportbeoefenaars - Vermoeden - Draagwijdte

SPORT - Vermoeden - Draagwijdte - Arbeidsovereenkomst - Begrip en bestaansvereisten - Betaalde sportbeoefenaars

Il résulte des articles 2 et 3 de la loi du 24 février 1978 relative au contrat de travail du sportif rémunéré que, quels que soient les termes ou l'intitulé du contrat, le contrat conclu entre un employeur et un sportif rémunéré est présumé être un contrat de travail, qui ressortit en outre au statut d'employé, sans qu'il faille démontrer un lien de subordination en droit du travail.

CONTRAT DE TRAVAIL - Notion. éléments constitutifs. forme - Notion et conditions d'existence - Sportifs rémunérés - Présomption - Portée

SPORT - Présomption - Portée - Contrat de travail - Notion et conditions d'existence - Sportifs rémunérés

S.14.0004.N

9 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151109.1](#)

AC nr. ...

Voor de toepassing artikel 19, § 2, 5°, van het Uitvoeringsbesluit RSZ-wet is het onverschillig door wie het voordeel wordt toegekend en volstaat de vaststelling dat het voordeel arbeidsgereedschap of werkkledij betreft; het onderdeel dat ervan uitgaat dat de regel enkel kan worden toegepast op door de werkgever bepaald arbeidsgereedschap en niet op door derden toegekend arbeidsgereedschap, faalt naar recht.

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Bijdrageheffing - Loon - Voordelen - Arbeidsgereedschap - Bepaling

Pour l'application de l'article 19, § 2, 5°, de l'arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, peu importe qui octroie l'avantage et il suffit de constater que l'avantage concerne les outils ou les vêtements de travail; le moyen qui, en cette branche, suppose que la règle ne peut être appliquée qu'aux outils de travail déterminés par l'employeur et non aux outils de travail octroyés par un tiers manque en droit.

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Perception de la cotisation - Rémunération - Avantages - Outils de travail - Détermination

S.14.0008.F

16 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151116.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

WERKLOOSHEID - Bedrag - Artistieke activiteiten - Inkomens - Bepaling, vermindering van het bedrag van de uitkeringen

Conclusions de l'avocat général Genicot.

CHOMAGE - Montant des allocations de chômage - Activités artistiques - Revenus - Réduction, diminution du montant des allocations

De artistieke activiteiten die definitief beëindigd werden vóór het begin van de werkloosheidsperiode of reeds gedurende ten minste twee opeenvolgende kalenderjaren beëindigd werden, waarvan de inkomens, overeenkomstig artikel 130, §2, vierde lid, niet in rekening worden gebracht om het bedrag van de werkloosheidsvergoedingen te verminderen, worden niet gevormd door alle onderzochte werken afzonderlijk, maar door het geheel van de artistieke activiteiten van de werkloze (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

WERKLOOSHEID - Bedrag - Artistieke activiteiten - Inkomens - Bepanking, vermindering van het bedrag van de uitkeringen

- Artt. 27, 10°, 71, 74bis, §§ 1, 2 en 3, en 130, §§ 1 en 2 KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering

Les activités artistiques ayant pris définitivement fin avant le début de la période de chômage ou ayant pris fin depuis au moins deux années civiles consécutives, dont, conformément à l'article 130, § 2, alinéa 4, les revenus ne sont pas pris en compte pour diminuer le montant des allocations de chômage, sont constituées, non de chacune des œuvres examinées séparément, mais de l'ensemble des activités artistiques du chômeur (1). (1) Voir les concl. du MP.

CHOMAGE - Montant des allocations de chômage - Activités artistiques - Revenus - Réduction, diminution du montant des allocations

- Art. 27, 10°, 71, 74bis, § 1er, 2 et 3, et 130, § 1er et 2 A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage

S.14.0009.N

9 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150309.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vanderlinden.

ARBEIDSONGEVAL - Vergoeding - Arbeidsongeschiktheid en wedertewerkstelling - Opeenvolgende ongevallen - Oorzakelijk verband - Blijvende arbeidsongeschiktheid - Beoordeling

ARBEIDSONGEVAL - Vergoeding - Arbeidsongeschiktheid en wedertewerkstelling - Blijvende arbeidsongeschiktheid - Schadevergoeding - Doel

ARBEIDSONGEVAL - Vergoeding - Basisloon - Economische waarde van getroffen op de arbeidsmarkt - Waarde uitgedrukt in basisloon

De vergoeding die verschuldigd is wegens een uit een arbeidsongeval voortvloeiende blijvende arbeidsongeschiktheid, strekt ertoe de werknemer te vergoeden, in zoverre het ongeval zijn vermogen om te werken, dit wil zeggen zijn economische waarde op de arbeidsmarkt, heeft aangetast (1). (1) Zie concl. OM.

ARBEIDSONGEVAL - Vergoeding - Arbeidsongeschiktheid en wedertewerkstelling - Blijvende arbeidsongeschiktheid - Schadevergoeding - Doel

Conclusions de l'avocat général Vanderlinden.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Réparation - Incapacité de travail et remise au travail - Accidents successifs - Lien de causalité - Incapacité permanente de travail - Appréciation

ACCIDENT DU TRAVAIL - Réparation - Incapacité de travail et remise au travail - Incapacité permanente de travail - Indemnité - But

ACCIDENT DU TRAVAIL - Réparation - Rémunération de base - Valeur économique de la victime sur le marché du travail - Valeur exprimée par la rémunération de base

L'allocation due pour une incapacité permanente de travail résultant d'un accident du travail tend à indemniser le travailleur, dans la mesure où l'accident a porté atteinte à sa capacité de travailler, c'est-à-dire sa valeur économique sur le marché du travail (1). (1) Voir les concl. du MP.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Réparation - Incapacité de travail et remise au travail - Incapacité permanente de travail - Indemnité - But

Die economische waarde op de arbeidsmarkt wordt wettelijk vermoed te zijn weergegeven in het basisloon van de getroffene (1). (1) Zie concl. OM.

ARBEIDSONGEVAL - Vergoeding - Basisloon - Economische waarde van getroffene op de arbeidsmarkt - Waarde uitgedrukt in basisloon

Wanneer een werknemer slachtoffer is van opeenvolgende ongevallen en het laatste ongeval de gevolgen van een vorig ongeval verergerd heeft, moet de rechter de blijvende arbeidsongeschiktheid van het slachtoffer in haar geheel beoordelen, wanneer de arbeidsongeschiktheid die na het laatste ongeval is vastgesteld, daar, – zelfs maar gedeeltelijk – het gevolg van is; hieruit volgt dat om de graad van arbeidsongeschiktheid te bepalen er een vergelijking moet worden gemaakt tussen de waarde van het slachtoffer op de arbeidsmarkt zonder enige aantasting van een voorgaande pathologische toestand of een voorgaand ongeval en die waarde op datum van de consolidatie van het laatste ongeval waarvan de gevolgen dienen te worden beoordeeld (1). (1) Zie concl. OM.

ARBEIDSONGEVAL - Vergoeding - Arbeidsongeschiktheid en wedertewerkstelling - Opeenvolgende ongevallen - Oorzakelijk verband - Blijvende arbeidsongeschiktheid - Beoordeling

Cette valeur économique sur le marché du travail est légalement présumée trouver sa traduction dans la rémunération de base de la victime (1). (1) Voir les concl. du MP.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Réparation - Rémunération de base - Valeur économique de la victime sur le marché du travail - Valeur exprimée par la rémunération de base

Lorsqu'un travailleur est victime d'accidents successifs et que le dernier accident a aggravé les conséquences d'un accident antérieur, le juge doit apprécier l'incapacité permanente de travail de la victime dans son ensemble, lorsque l'incapacité de travail constatée après le dernier accident en est – fût-ce partiellement – la conséquence; il s'ensuit que, pour déterminer le taux de l'incapacité de travail, il y a lieu de comparer la valeur de la victime sur le marché du travail sans aucune atteinte par un état pathologique préalable ou par un accident antérieur avec cette valeur à la date de la consolidation du dernier accident dont il y a lieu d'évaluer les conséquences (1). (1) Voir les concl. du MP.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Réparation - Incapacité de travail et remise au travail - Accidents successifs - Lien de causalité - Incapacité permanente de travail - Appréciation

S.14.0010.F

5 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150105.2](#)

AC nr. 2

Een materiële vergissing in het verzoekschrift en in de akte van betekening ervan brengt niet de niet-ontvankelijkheid van het cassatieberoep teweeg als de stukken van de rechtspleging de verbetering ervan mogelijk maken.

CASSATIEBEROEP - Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Vermeldingen - Materiële verschrijving - Verbetering

Une erreur matérielle dans la requête en cassation et dans l'acte de signification de celle-ci ne rend pas le pourvoi irrecevable si les pièces de la procédure permettent de la rectifier.

POURVOI EN CASSATION - Matière civile - Formes - Forme du pourvoi et indications - Mentions - Erreur matérielle - Rectification

S.14.0014.F

22 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150622.1](#)

AC nr. ...

Uit de artikelen 2220, 2221, 2224 en 2248 van het Burgerlijk Wetboek kan niet worden afgeleid dat de loutere erkenning, door de schuldenaar, van het recht van diegene tegen wie de verjaring loopt, aangeeft dat hij wil afzien van de verkregen verjaring.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Allerlei - Verjaring - Afstand - Erkenning van het recht door de schuldenaar
- Artt. 2220, 2221, 2224 en 2248 Burgerlijk Wetboek

Il ne se déduit pas des articles 2220, 2221, 2224 et 2248 du Code civil que la seule reconnaissance que le débiteur fait du droit de celui contre lequel il prescrivait manifeste sa volonté de renoncer à la prescription acquise.

PRESCRIPTION - Matière civile - Divers - Prescription - Renonciation - Reconnaissance du droit par le débiteur
- Art. 2220, 2221, 2224 et 2248 Code civil

Afstand van een recht moet strikt worden uitgelegd en kan enkel worden afgeleid uit feiten die voor geen andere uitlegging vatbaar zijn; voor zover het middel dat algemeen rechtsbeginsel aanvoert om kritiek uit te oefenen op de beslissing van het arrest dat de afstand van een partij niet uit bepaalde feiten volgt, houdt het geen verband met dat beginsel en is het niet-ontvankelijk (1). (1) Cass. 24 juni 2013, AR S.11.0116.F, AC 2013, nr. 393; P. MARSCHAL, Observations onder Cass. 24 juni 2013, JLMB, 2014, p. 143.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Algemeen rechtsbeginsel - Afstand van een recht - Strikte uitlegging - Middel dat dit algemeen rechtsbeginsel aanvoert - Draagwijdte - Ontvankelijkheid
AFSTAND VAN RECHT - Strikte uitlegging - Middel dat dit algemeen rechtsbeginsel aanvoert - Draagwijdte - Ontvankelijkheid
RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Afstand van een recht - Strikte uitlegging - Middel dat dit algemeen rechtsbeginsel aanvoert - Draagwijdte - Ontvankelijkheid

La renonciation à un droit est de stricte interprétation et ne peut se déduire que de faits non susceptibles d'une autre interprétation; dans la mesure où il invoque ce principe général du droit pour critiquer la décision de l'arrêt que la renonciation d'une partie il ne se déduit pas de certains faits, le moyen, qui est étranger à ce principe, est irrecevable (1). (1) Cass. 24 juin 2013, RG S.11.0116.F, Pas. 2013. n° 393, P. Marschal. Observations sous Cass. 24 juin 2013, J.L.M.B., 2014. p.143.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Principe général du droit - Renonciation à un droit - Interprétation restrictive - Moyen invoquant ce principe général du droit - Portée - Recevabilité
RENONCIATION - Interprétation restrictive - Moyen invoquant ce principe général du droit - Portée - Recevabilité
PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Renonciation à un droit - Interprétation restrictive - Moyen invoquant ce principe général du droit - Portée - Recevabilité]

S.14.0015.F

7 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150907.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Algemeen - Voorwaarde van ontslag - Discriminatie - Bescherming tegen ontslag - Verlies

Het verlies van een bescherming tegen ontslag vormt een voorwaarde van ontslag in de zin van artikel 2, §4, van de wet van 25 februari 2003 ter bestrijding discriminatie en tot wijziging van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Algemeen - Voorwaarde
3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Genicot.

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Généralités - Condition de licenciement - Discrimination - Protection contre le licenciement - Perte

La perte d'une protection contre le licenciement constitue une condition de licenciement au sens de l'article 2, § 4, de la loi du 25 février 2003 contre la discrimination et modifiant le loi du 15 février 1993 créant un Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Généralités - Condition de

van ontslag - Discriminatie - Bescherming tegen ontslag - Verlies

- Art. 2, § 4 Wet 25 feb. 2003

licenciement - Discrimination - Protection contre le licenciement - Perte

- Art. 2, § 4 L. du 25 février 2003

S.14.0017.F

30 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150330.2](#)

AC nr. ...

Krachtens het algemeen rechtsbeginsel volgens hetwelk de rechter verplicht is het geschil te beslechten overeenkomstig de rechtsregel die erop van toepassing is, is hij verplicht om, met eerbiediging van het recht van verdediging, ambtshalve de rechtsregels op te werpen waarvan de toepassing vereist is door de feiten die de partijen in het bijzonder tot staving van hun vorderingen aanvoeren.

RECHT VAN VERDEDIGING - Burgerlijke zaken - Algemeen - Bevoegdheid van de rechter - Toepasselijk recht - Feit dat in het bijzonder is aangevoerd - Ambtshalve opgeworpen middel - Verplichting - Beschikkingsbeginsel - Recht van verdediging

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Bevoegdheid van de rechter - Toepasselijk recht - Feit dat in het bijzonder is aangevoerd - Ambtshalve opgeworpen middel - Verplichting - Beschikkingsbeginsel - Recht van verdediging

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Burgerlijke zaken - Algemeen - Bevoegdheid van de rechter - Toepasselijk recht - Feit dat in het bijzonder is aangevoerd - Ambtshalve opgeworpen middel - Verplichting - Beschikkingsbeginsel - Recht van verdediging

VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Bevoegdheid van de rechter - Toepasselijk recht - Feit dat in het bijzonder is aangevoerd - Ambtshalve opgeworpen middel - Verplichting - Beschikkingsbeginsel - Recht van verdediging

Uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 12 januari 2007 blijkt dat het risico op verzadiging van de opvangcapaciteit van de asielaanvragers een bijzondere omstandigheid kan betekenen bedoeld in artikel 11, §1, en bijgevolg in artikel 13, eerste lid van die wet, waardoor de verplichte plaats van inschrijving kan worden opgeheven die werd toegewezen overeenkomstig de artikelen 9 tot 12 van de wet (1). (1) Cass. 7 januari 2013, RG S.11.0111.F, Pas. 2013, nr. 12.

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Federaal opvangcentrum - Federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers - Fedasil - Verplichte plaats van inschrijving - Toewijzing - Opheffing - Voorwaarden -

En vertu du principe général du droit suivant lequel le juge est tenu de trancher le litige conformément à la règle de droit qui lui est applicable, il a l'obligation, en respectant les droits de la défense, de relever d'office les moyens de droit dont l'application est commandée par les faits spécialement invoqués par les parties au soutien de leur prétention.

DROITS DE LA DEFENSE - Matière civile - Généralités - Pouvoir du juge - Droit applicable - Fait spécialement invoqué - Moyen relevé d'office - Obligation - Principe dispositif - Droits de la défense

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Pouvoir du juge - Droit applicable - Fait spécialement invoqué - Moyen relevé d'office - Obligation - Principe dispositif - Droit de la défense

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Matière civile - Généralités - Pouvoir du juge - Droit applicable - Fait spécialement invoqué - Moyen relevé d'office - Obligation - Principe dispositif - Droits de la défense

JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Pouvoir du juge - Droit applicable - Fait spécialement invoqué - Moyen relevé d'office - Obligation - Principe dispositif - Droits de la défense

Il ressort des travaux préparatoires de la loi du 12 janvier 2007 que le risque de saturation de la capacité d'accueil des demandeurs d'asile peut constituer une circonstance particulière visée à l'article 11, § 1er, partant à l'article 13, alinéa 1er de cette loi, permettant de supprimer le lieu obligatoire d'inscription désigné conformément aux articles 9 à 12 de la loi (1). (1) Cass. 7 janvier 2013, RG. S.11.0111.F, Pas. 2013, n° 12.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Centre fédéral d'accueil - Agence fédérale pour l'accueil des demandeurs d'asile - Fedasil - Lieu obligatoire d'inscription - Désignation - Suppression - Conditions - Circonstances particulières

Bijzondere omstandigheden

- Artt. 11, §§ 1 en 3, en 13, eerste lid Wet 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen

VREEMDELINGEN - Maatschappelijke dienstverlening - Federaal opvangcentrum - Federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers - Verplichte plaats van inschrijving - Fedasil - Toewijzing - Opheffing - Voorwaarden - Bijzondere omstandigheden

- Artt. 11, §§ 1 en 3, en 13, eerste lid Wet 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen

Uit de artikelen 2, 6° en 9°, 3, 9, 10, 11, 13, 55, 56, § 2, 1°, en 62 van de wet van 12 januari 2007 blijkt dat de bij artikel 57ter, tweede lid, van de wet van 8 juli 1976 bepaalde maatschappelijke dienstverlening de materiële hulp is die het Federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers, Fedasil afgekort, rechtstreeks of door één van zijn partners verstrekt; die materiële hulp is dus één van de vormen van maatschappelijke dienstverlening bepaald bij artikel 1, eerste lid, van de wet van 8 juli 1976 (1). (1) Cass. 16 december 2013, RG S.13.0056.F, Pas. 2013, nr. 687.

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Asielzoeker - Opvangstructuur - Fedasil - Hulp - Aard - Materiële hulp

- Artt. 1, 57, § 1, en 57ter, tweede lid Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

- Artt. 2, 6° en 9°, 3, 9, 10, 11, 13, 55, 56, § 2, 1° Wet 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen

- Art. 62, eerste lid Wet 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen

- Art. 11, § 1er et 3, et 13, al. 1er L. du 12 janvier 2007 sur l'accueil des demandeurs d'asile et de certaines autres catégories d'étrangers

ETRANGERS - Aide sociale - Centre fédéral d'accueil - Agence fédérale pour l'accueil des demandeurs d'asile - Lieu obligatoire d'inscription - Fedasil - Désignation - Suppression - Conditions - Circonstances particulières

- Art. 11, § 1er et 3, et 13, al. 1er L. du 12 janvier 2007 sur l'accueil des demandeurs d'asile et de certaines autres catégories d'étrangers

Il résulte des articles 2, 6° et 9°, 3, 9, 10, 11, 13, 55, 56, § 2, 1°, et 62 de la loi du 12 janvier 2007 que l'aide sociale visée à l'article 57ter, alinéa 2, de la loi du 8 juillet 1976 est l'aide matérielle octroyée par L'agence fédérale pour l'accueil des demandeurs d'asile, en abrégé Fedasil, directement ou à l'intervention de partenaires; cette aide matérielle constitue donc l'une des formes de l'aide sociale prévue à l'article 1er, alinéa 1er, de la loi du 8 juillet 1976 (1). (1) Cass. 16 décembre 2013, RG. S.13.0056.F, Pas. 2013, n° 687.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Demandeur d'asile - Structure d'accueil - Fedasil - Aide - Nature - Aide matérielle

- Art. 1er, 57, § 1er, et 57ter, al. 2 Loi organique des centres publics d'aide sociale (8 juillet 1976)

- Art. 2, 6° et 9°, 3, 9, 10, 11, 13, 55, 56, § 2, 1° L. du 12 janvier 2007 sur l'accueil des demandeurs d'asile et de certaines autres catégories d'étrangers

- Art. 62, al. 1er L. du 12 janvier 2007 sur l'accueil des demandeurs d'asile et de certaines autres catégories d'étrangers

Het arrest dat oordeelt dat "de verzadiging van de opvangstructuren of het risico op verzadiging kunnen worden aangevoerd als een bijzondere omstandigheid in de zin van de artikelen 11, §3, en 13 van de wet van 12 januari 2007, in zoverre ze betrekking hebben op de persoonlijke situatie van de asielgerechtigde, doordat ze zijn opvang zouden beletten in een opvangcentrum waarvoor hij precies in aanmerking komt, hetgeen uiteraard niet het geval is wanneer de asielzoeker reeds in een dergelijke structuur gehuisvest is" en daaruit afleidt dat de door Fedasil aangevoerde "veralgemeende toestand van verzadiging van zijn opvangnetwerk", die geen "bijzondere omstandigheid is met betrekking tot de persoonlijke situatie" van de vreemdeling, geen "bijzondere omstandigheid is bedoeld in de artikelen 11, §3, en 13 van de wet van 12 januari 2007, schendt die wettelijke bepalingen.

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Federaal opvangcentrum - Federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers - Fedasil - Verplichte plaats van inschrijving - Toewijzing - Opheffing - Voorwaarden - Bijzondere omstandigheden - Begrip - Persoonlijke situatie van de gerechtigde

- Artt. 11, § 3, en 13 Wet 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen

VREEMDELINGEN - Maatschappelijke dienstverlening - Federaal opvangcentrum - Federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers - Verplichte plaats van inschrijving - Fedasil - Toewijzing - Opheffing - Voorwaarden - Bijzondere omstandigheden - Begrip - Persoonlijke situatie van de gerechtigde

- Artt. 11, § 3, en 13 Wet 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen

Artikel 23, eerste lid van de wet van 11 april 1995 tot invoering van het "handvest" van de sociaal verzekerde is bijgevolg van toepassing op de termijnen die de gerechtigde van de materiële hulp heeft om beroep in te stellen tegen de beslissingen van het Agentschap Fedasil (1). (1) Cass. 7 januari 2013, RG S.11.0111.F, Pas. 2013, nr. 12.

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Maatschappelijke dienstverlening - Materiële hulp - Fedasil - Beslissing tot weigering - Rechtsmiddel van de asielzoeker - Verjaring - Termijn - Handvest Sociaal Verzekerde - Toepassing

L'arrêt qui considère que "la saturation des structures d'accueil ou le risque de saturation pourraient être invoqués comme circonstance particulière au sens des articles 11 § 3, et 13 de la loi du 12 janvier 2007, dans la mesure où ils auraient une relation avec la situation personnelle du bénéficiaire de l'asile, faisant obstacle à l'accueil de celui-ci dans une structure d'accueil précisément en ce qui le concerne, ce qui ne sera d'évidence pas le cas lorsque, le demandeur d'asile est déjà hébergé dans une telle structure", et qui en déduit que la "situation généralisée de saturation de son réseau d'accueil" invoqué par Fedasil, qui n'est pas une "circonstance particulière relative à la situation personnelle" de l'étranger, n'est pas "la circonstance particulière" visée aux articles 11, § 3, et 13 de la loi du 12 janvier 2007, viole ces dispositions légales.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Centre fédéral d'accueil - Agence fédérale pour l'accueil des demandeurs d'asile - Fedasil - Lieu obligatoire d'inscription - Désignation - Suppression - Conditions - Circonstances particulières - Notion - Situation personnelle du bénéficiaire

- Art. 11, § 3, et 13 L. du 12 janvier 2007 sur l'accueil des demandeurs d'asile et de certaines autres catégories d'étrangers

ETRANGERS - Aide sociale - Centre fédéral d'accueil - Agence fédérale pour l'accueil des demandeurs d'asile - Lieu obligatoire d'inscription - Fedasil - Désignation - Suppression - Conditions - Circonstances particulières - Notion - Situation personnelle du bénéficiaire

- Art. 11, § 3, et 13 L. du 12 janvier 2007 sur l'accueil des demandeurs d'asile et de certaines autres catégories d'étrangers

L'article 23, alinéa 1er, de la loi du 11 avril 1995 visant à instaurer la charte de l'assuré social s'applique, dès lors, aux délais de recours du bénéficiaire de l'aide matérielle contre les décisions de l'Agence Fedasil (1). (1) Cass. 7 janvier 2013, RG. S.11.0111.F, Pas. 2013, n° 12.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Aide sociale - Aide matérielle - Fedasil - Décision de refus - Recours du demandeur d'asile - Prescription - Délai - Charte de l'assuré social - Application

- Artt. 1, 2, 1°, e), en 2°, a) en 23, eerste lid Wet 11 april 1995 tot invoering van het "handvest" van de sociaal verzekerde

SOCIALE ZEKERHEID - Algemeen - Handvest Sociaal Verzekerde - Maatschappelijke dienstverlening - Materieële hulp - Fedasil - Beslissing tot weigering - Rechtsmiddel van de asielzoeker - Verjaring

- Artt. 1, 2, 1°, e), en 2°, a) en 23, eerste lid Wet 11 april 1995 tot invoering van het "handvest" van de sociaal verzekerde

- Art. 1er, 2, 1°, e), et 2°, a), et 23, al. 1er L. du 11 avril 1995 visant à instituer "la charte" de l'assuré social

SECURITE SOCIALE - Généralités - Charte de l'assuré social - Aide sociale - Aide matérielle - Fedasil - Décision de refus - Recours du demandeur d'asile - Prescription

- Art. 1er, 2, 1°, e), et 2°, a), et 23, al. 1er L. du 11 avril 1995 visant à instituer "la charte" de l'assuré social

De omstandigheden die verband houden met de beschikbaarheid van de opvangplaatsen in de opvangstructuren, bedoeld in artikel 11, §4, eerste lid, zijn uitzonderlijk in die zin dat ze het aannemen rechtvaardigen, bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, van een plan van gelijkmatige verdeling van de asielzoekers tussen de gemeenten; dat artikel sluit niet uit dat de omstandigheden die verband houden met de beschikbaarheid van de opvangplaatsen in de opvangstructuren eveneens bijzondere omstandigheden vormen bedoeld in de artikelen 11, §3, en 13, eerste lid, van de wet van 12 januari 2007.

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Federaal opvangcentrum - Federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers - Fedasil - Verplichte plaats van inschrijving - Uitzonderlijke omstandigheden - Wijziging - Nieuwe verdeling

- Artt. 11, §§ 3 en 4, en 13, eerste lid Wet 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen

VREEMDELINGEN - Maatschappelijke dienstverlening - Federaal opvangcentrum - Federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers - Fedasil - Verplichte plaats van inschrijving - Uitzonderlijke omstandigheden - Wijziging - Nieuwe verdeling

- Artt. 11, §§ 3 en 4, en 13, eerste lid Wet 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen

Les circonstances liées à la disponibilité des places d'accueil dans les structures d'accueil, visées par l'article 11, § 4, alinéa 1er sont exceptionnelles en ce sens qu'elles justifient l'adoption, par un arrêté royal délibéré en conseil des ministres, d'un plan de répartition harmonieuse des demandeurs d'asile entre les communes; cet article n'exclut pas que les circonstances liées à la disponibilité des places d'accueil dans les structures d'accueil constituent également une des circonstances particulières visées aux articles 11, § 3, et 13, alinéa 1er, de la loi du 12 janvier 2007.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Centre fédéral d'accueil - Agence fédérale pour l'accueil des demandeurs d'asile - Fedasil - Lieu obligatoire d'inscription - Circonstances exceptionnelles - Modification - Nouvelle répartition

- Art. 11, § 3 et 4, et 13, al. 1er L. du 12 janvier 2007 sur l'accueil des demandeurs d'asile et de certaines autres catégories d'étrangers

ETRANGERS - Aide sociale - Centre fédéral d'accueil - Agence fédérale pour l'accueil des demandeurs d'asile - Fedasil - Lieu obligatoire d'inscription - Circonstances exceptionnelles - Modification - Nouvelle répartition

- Art. 11, § 3 et 4, et 13, al. 1er L. du 12 janvier 2007 sur l'accueil des demandeurs d'asile et de certaines autres catégories d'étrangers

S.14.0019.N

9 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150309.3](https://ecli.be/cass/2015/ARR.20150309.3)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Vanderlinden.

ONDERNEMINGSRAAD EN VEILIGHEIDSCOMITE - Beschermd werknemers - Personeelsafgevaardigde - Re-integratie - Procedure

Conclusions de l'avocat général Vanderlinden.

CONSEIL D'ENTREPRISE ET COMITE DE SECURITE ET D'HY - Travailleurs protégés - Délégué du personnel - Réintégration - Procédure

Noch uit artikel 14, noch uit artikel 17, §1, Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden, volgt dat een aanvraag tot herplaatsing in de onderneming van een ontslagen personeelsafgevaardigde geen uitwerking heeft om de enkele reden dat het verzoek niet werd toegezonden aan de juridische entiteit met wie de arbeidsovereenkomst van de personeelsafgevaardigde was afgesloten, maar aan de onderneming waarin de ondernemingsraad of het comité voor preventie en bescherming op het werk is opgericht en waarvan die juridische entiteit deel uitmaakt (1). (1) Zie concl. OM.

ONDERNEMINGSRAAD EN VEILIGHEIDSCOMITE - Beschermde werknemers - Personeelsafgevaardigde - Re-integratie - Procedure

Il ne résulte ni de l'article 14, ni de l'article 17, § 1er, de la loi du 19 mars 1991 portant un régime de licenciement particulier pour les délégués du personnel aux conseils d'entreprise et aux comités de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail, ainsi que pour les candidats délégués du personnel, qu'une demande de remplacement dans l'entreprise d'un délégué du personnel licencié ne produit pas d'effet au seul motif que la demande n'a pas été adressée à l'entité juridique avec laquelle le contrat de travail du délégué du personnel avait été conclu, mais à l'entreprise où le conseil d'entreprise ou le comité pour la prévention et la protection au travail est établi et dont cette entité juridique fait partie (1). (1) Voir les concl. du MP.

CONSEIL D'ENTREPRISE ET COMITE DE SECURITE ET D'HY - Travailleurs protégés - Délégué du personnel - Réintégration - Procédure

S.14.0023.N

13 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150413.1](#)

AC nr. ...

De vergoeding voor de kosten bedoeld in de artikelen 119.4 en 119.6 Arbeidsovereenkomstenwet is een terugbetaling van kosten die ten laste komt van de werkgever en bijgevolg een in geld waardeerbaar voordeel waarop de werknemer ingevolge zijn dienstbetrekking recht heeft ten laste van de werkgever en bijgevolg loon in zin van de artikelen 2 en 10 Loonbeschermingswet.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Verplichtingen - Huisarbeid - Vergoeding van de kosten verbonden aan de huisarbeid - Aard

LOON - Bescherming - Huisarbeid - Vergoeding van de kosten verbonden aan de huisarbeid - Aard

Étant à charge de l'employeur, le remboursement des frais visé aux articles 119.4 et 119.6 de la loi du 3 juillet 1978 constitue dès lors un avantage évaluable en argent auquel le travailleur a droit à charge de l'employeur en raison de son engagement et par conséquent une rémunération au sens des articles 2 et 10 de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs.

CONTRAT DE TRAVAIL - Obligations - Travail à domicile - Remboursement des frais liés au travail à domicile - Nature

REMUNERATION - Protection - Travail à domicile - Remboursement des frais liés au travail à domicile - Nature

Gerechtelijke intrest is de vergoedende of moratoire intrest die de rechter vanaf de inleidende akte van het rechtsgeding tot op het ogenblik van de betaling van de hoofdsom toekent; uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan blijkt dat de verweerder voor de appelrechters de betaling vorderden van een kostenvergoeding "te vermeerderen met de wettelijke intrestvoet" vanaf de respectievelijke vervaldatum der betalingen; aldus vordert de verweerder intrest tot de datum van de betaling en dus ook gerechtelijke intrest.

INTEREST - Moratoire interest - Gerechtelijke interesten - Vordering vergoedende of moratoire interesten tot datum betaling

INTEREST - Compensatoire interest - Gerechtelijke interesten - Vordering vergoedende of moratoire interesten tot datum betaling

INTEREST - Gerechtelijke interest - Vordering vergoedende of moratoire interesten tot datum betaling

Uit de samenhang van de artikelen 119.4, §1 en §2, 4°, 119.5 en 119.6 Arbeidsovereenkomstenwet volgt dat indien er geen geschrift is, de huisarbeider op elk ogenblik aan de arbeidsovereenkomst een einde kan stellen zonder naleving van een opzeggingstermijn of -vergoeding en de werkgever bovendien het forfaitair bedrag bedoeld in artikel 119.6 verschuldigd is.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Begrip - Bestaansvereisten - Vorm - Vorm - Huisarbeid - Vergoeding van de kosten verbonden aan de huisarbeid - Geen geschrift

Uit het forfaitair karakter van de in artikel 119.6 Arbeidsovereenkomstenwet vermelde vergoeding volgt dat wordt vermoed dat de werknemer die verbonden is door een arbeidsovereenkomst voor huisarbeid effectief kosten maakt die kunnen doorlopen tijdens een periode dat hij vrijgesteld is van prestaties.

ARBEIDSOVEREENKOMST - Verplichtingen - Huisarbeid - Vergoeding van de kosten verbonden aan de huisarbeid - Forfaitair karakter - Vrijstelling van prestaties

Les intérêts judiciaires sont les intérêts compensatoires ou moratoires que le juge octroie à partir de l'acte introductif d'instance jusqu'au moment du paiement de la somme en principal; il ressort des pièces auxquelles la Cour peut avoir égard que le défendeur demandait devant les juges d'appel le paiement d'un remboursement de frais "à majorer du taux d'intérêt légal" à partir des échéances respectives des paiements; le défendeur demande ainsi des intérêts jusqu'à la date du paiement et donc également des intérêts judiciaires.

INTERETS - Intérêts moratoires - Intérêts judiciaires - Demande d'intérêts compensatoires ou moratoires jusqu'à la date du paiement

INTERETS - Intérêts compensatoires - Intérêts judiciaires - Demande d'intérêts compensatoires ou moratoires jusqu'à la date du paiement

INTERETS - Intérêts judiciaires - Demande d'intérêts compensatoires ou moratoires jusqu'à la date du paiement

Il résulte de la lecture combinée des articles 119.4, § 1er et § 2, 4°, 119.5 et 119.6 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail qu'à défaut d'écrit, le travailleur à domicile pourra à tout moment mettre fin au contrat de travail sans préavis ni indemnité et que l'employeur sera en outre redevable du forfait visé à l'article 119.6.

CONTRAT DE TRAVAIL - Notion. éléments constitutifs. forme - Forme - Travail à domicile - Remboursement des frais liés au travail à domicile - Absence d'écrit

Il résulte du caractère forfaitaire de l'indemnité mentionnée à l'article 119.6 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail que le travailleur lié par un contrat de travail à domicile est présumé faire effectivement des frais qui peuvent s'échelonner au cours d'une période où il est dispensé de prestations.

CONTRAT DE TRAVAIL - Obligations - Travail à domicile - Remboursement des frais liés au travail à domicile - Caractère forfaitaire - Dispense de prestations

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

ARBEIDSONGEVAL - Weg naar en van het werk (begrip - bestaan - bewijs) - Normaal traject - Begrip - Onderbreking van de duur - Beoordeling

Het traject kan beschouwd worden als een normaal traject wanneer de onderbreking, waarvan de duur niet belangrijk is, met een wettige reden verantwoord is; het traject is niettemin niet meer normaal wanneer de onderbreking belangrijk en niet aan overmacht toe te schrijven is; de rechter mag, om het belang van de duur van de onderbreking van het traject te beoordelen, geen rekening houden met de objectieve duur van die onderbreking (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

ARBEIDSONGEVAL - Weg naar en van het werk (begrip - bestaan - bewijs) - Normaal traject - Begrip - Onderbreking van de duur - Beoordeling

Conclusions de l'avocat général Genicot.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Chemin du travail (notion, existence, preuve) - Trajet normal - Notion - Interruption de la durée - Appréciation

Le trajet peut être considéré comme normal lorsque l'interruption dont la durée n'est pas importante est justifiée par un motif légitime; le trajet cesse toutefois d'être normal lorsque l'interruption est importante sans être justifiée par la force majeure; pour apprécier l'importance de la durée de l'interruption du trajet le juge ne peut pas ne pas tenir compte de la durée objective de cette interruption (1). (1) Voir les concl. du MP.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Chemin du travail (notion, existence, preuve) - Trajet normal - Notion - Interruption de la durée - Appréciation

S.14.0029.F

5 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151005.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Allerlei - Ziekenfondsen en landsbonden van ziekenfondsen - Toekenning van voordelen - Verbod - Samenwerking met derden - Aansprakelijkheid van de ziekenfondsen - Bewijs
ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Allerlei - Ziekenfondsen en landsbonden van ziekenfondsen - Toekenning van voordelen - Verbod - Samenwerking met derden - Aansprakelijkheid

Noch uit artikel 43quinquies, tweede lid, van de wet van 6 augustus 1990, noch uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat die bepaling een wettelijk vermoeden van aansprakelijkheid van de ziekenfondsen en bonden van ziekenfondsen zou instellen voor het toekennen, door de derden, van de door haar bedoelde voordelen, zelfs niet onder voorbehoud van het bewijs van het tegendeel (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Allerlei - Toekenning van voordelen - Verbod - Samenwerking met derden - Aansprakelijkheid van de ziekenfondsen - Bewijs - Ziekenfondsen en landsbonden van ziekenfondsen
- Artt. 43quinquies, 1e en 2e lid, 43bis en 60bis, 1e lid, 1° Wet 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de

Conclusions de l'avocat général Genicot.

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Divers - Mutualités et unions de mutualités - Octroi d'avantages - Interdiction - Collaboration avec des tiers - Responsabilité des mutualités - Preuve

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Divers - Mutualités et unions de mutualités - Octroi d'avantages - Interdiction - Collaboration avec des tiers - Responsabilité

Il ne ressort ni de l'article 43quinquies, alinéa 2, de la loi du 6 août 1990 ni des travaux préparatoires que cette disposition instaurerait une présomption légale de responsabilité des mutualités et unions de mutualités pour l'octroi par les tiers des avantages qu'elle vise, fût-ce sous réserve de la preuve du contraire (1). (1) Voir les concl. du MP.

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Divers - Octroi d'avantages - Interdiction - Collaboration avec des tiers - Responsabilité des mutualités - Preuve - Mutualités et unions de mutualités

- Art. 43quinquies, al. 1er et 2, 43bis et 60bis, al. 1er, 1° L. du 6 août 1990

landsbonden van ziekenfondsen

Artikel 43quinquies, tweede lid, van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en landsbonden van ziekenfondsen moet in die zin moet worden uitgelegd dat die bepaling met de woorden "elke andere derde", enkel de hypothese bedoelt waarbij het verboden voordeel door een derde wordt toegekend, maar in samenwerking met een of meerdere ziekenfondsen of nationale landsbonden van geïdentificeerde ziekenfondsen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Allerlei - Ziekenfondsen en landsbonden van ziekenfondsen - Toekenning van voordelen - Verbod - Samenwerking met derden - Aansprakelijkheid

- Artt. 43quinquies, 1e en 2e lid, 43bis en 60bis, 1e lid, 1° Wet 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen

L'article 43quinquies, alinéa 2, de la loi du 6 août 1990 relative aux mutualités et aux unions de mutualités doit être interprété en ce sens que, par les mots « tout autre tiers », cette disposition vise seulement l'hypothèse dans laquelle l'avantage qu'elle interdit est accordé par un tiers, mais avec la collaboration d'une ou plusieurs mutualités ou unions nationales de mutualités identifiées (1). (1) Voir les concl. du MP.

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Divers - Mutualités et unions de mutualités - Octroi d'avantages - Interdiction - Collaboration avec des tiers - Responsabilité

- Art. 43quinquies, al. 1er et 2, 43bis et 60bis, al. 1er, 1° L. du 6 août 1990

S.14.0038.F

5 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150105.7](#)

AC nr. 3

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

COLLECTIEVE SCHULDENREGELING - Beschikking van toelaatbaarheid - Herroeping - Bemiddelingsrekening - Verdeling onder schuldeisers

Bij herroeping van de beschikking van toelaatbaarheid wordt de schorsing van de gevolgen van de zakelijke zekerheden en van de voorrechten beëindigd en de verdeling, onder de schuldeisers, van de bedragen die beschikbaar zijn op de bemiddelingsrekening moet geschieden rekening houdend met de wettelijke of conventionele redenen van voorrang (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr.

COLLECTIEVE SCHULDENREGELING - Beschikking van toelaatbaarheid - Herroeping - Bemiddelingsrekening - Verdeling onder schuldeisers

- Artt. 1675/7, § 1, derde lid, en 1675/15, § 3 Gerechtelijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Genicot.

REGLEMENT COLLECTIF DE DETTES - Décision d'admissibilité - Révocation - Compte de la médiation - Partage entre créanciers

En cas de révocation de la décision d'admissibilité, la suspension de l'effet des sûretés réelles et des privilèges prend fin et le partage des sommes disponibles sur le compte de la médiation entre les créanciers doit être effectué en tenant compte des causes légales ou conventionnelles de préférence (1). (1) Voir les concl. du MP.

REGLEMENT COLLECTIF DE DETTES - Décision d'admissibilité - Révocation - Compte de la médiation - Partage entre créanciers

- Art. 1675/7, § 1er, al. 3, et 1675/15, § 3 Code judiciaire

S.14.0042.F

18 mei 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150518.6](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

GRONDWET - Art. 23 - "Standstill"-verplichting - Bezoldiging - Billijke bezoldiging - Vermindering

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Genicot.

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 23 - Obligation de "standstill" - Rémunération - Rémunération

P. 821/843

LOON - Bescherming - Grondwet - Artikel 23 - "Standstill"-verplichting - Bezoldiging - Billijke bezoldiging - Vermindering

équitable - Réduction

REMUNERATION - Protection - Constitution - Article 23 - Obligation de "standstill" - Rémunération - Rémunération équitable - Réduction

Artikel 23 van de Grondwet bevat, inzake de materies waarop het betrekking heeft, een standstill-verplichting die de bevoegde overheid verbiedt het door de toepasselijke wetgeving geboden beschermingsniveau aanzienlijk te verminderen zonder dat daartoe redenen van algemeen belang bestaan; daaruit volgt dat die verplichting enkel in de weg staat dat de bezoldiging van de arbeid, zelfs aanzienlijk, verminderd wordt om redenen van algemeen belang als die vermindering het billijke karakter van de bezoldiging aantast (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, ...

Dans les matières qu'il couvre, l'article 23 de la Constitution implique une obligation de standstill qui s'oppose à ce que l'autorité compétente réduise sensiblement le degré de protection offert par la législation applicable sans qu'existe pour ce faire de motifs liés à l'intérêt général; il s'ensuit que cette obligation ne s'oppose à une réduction, fût-elle sensible, de la rémunération du travail justifiée par des motifs liés à l'intérêt général que si cette réduction affecte le caractère équitable de la rémunération (1). (1) Voir les concl. du MP.

GRONDWET - Art. 23 - "Standstill"-verplichting - Bezoldiging - Billijke bezoldiging - Vermindering

CONSTITUTION - Constitution 1994 (article 1 a 99) - Article 23 - Obligation de "standstill" - Rémunération - Rémunération équitable - Réduction

- Art. 23 Grondwet 1994

- Art. 23 Constitution 1994

LOON - Bescherming - Grondwet - Artikel 23 - "Standstill"-verplichting - Bezoldiging - Billijke bezoldiging - Vermindering

REMUNERATION - Protection - Constitution - Article 23 - Obligation de "standstill" - Rémunération - Rémunération équitable - Réduction

- Art. 23 Grondwet 1994

- Art. 23 Constitution 1994

S.14.0047.N

9 maart 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150309.7](#)

AC nr. ...

Het bestreden arrest beslist dat de tegen de Staat ingestelde vordering op grond van door de administratieve commissie begane fouten bij het nemen van beslissingen inzake functieclassificatie, ontvankelijk en gegrond is; het laat die beslissing steunen, in toepassing van de beginselen van behoorlijk bestuur die het recht op rechtszekerheid en op rechtmatig vertrouwen insluiten, op het oordeel dat een schijn van bevoegdheid van de administratieve commissie is ontstaan, waarvoor de Staat moet instaan; door zich hiervoor op deze beginselen te steunen, terwijl de bevoegdheid van de administratieve commissie handelend als orgaan van de Staat alleen door de wet wordt geregeld, past het bestreden arrest ze verkeerd toe en miskent het bijgevolg die beginselen.

L'arrêt attaqué décide que l'action intentée contre l'État sur la base des fautes commises par la commission administrative lorsqu'elle prend des décisions en matière de classification des fonctions est recevable et fondée; il fait reposer cette décision, en application des principes de bonne administration qui incluent le droit à la sécurité juridique et à la confiance légitime, sur la considération qu'il est né une apparence de compétence de la commission administrative, dont l'État doit répondre; en se fondant à cette fin sur ces principes, alors que la compétence de la commission administrative agissant en tant qu'organe de l'État n'est réglée que par la loi, l'arrêt attaqué en fait une application erronée et viole par conséquent lesdits principes.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - Beginselen van behoorlijk bestuur - Rechtszekerheidsbeginsel - Bestuur - Wettelijke bevoegdheid - Afwijkend gedrag - Rechtmatig vertrouwen - Voorwaarde

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - Principes de bonne administration - Principe de la sécurité juridique - Administration - Compétence légale - Comportement non conforme - Confiance légitime - Condition

S.14.0048.F

5 januari 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150105.4](#)

AC nr. 4

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

COLLECTIEVE SCHULDENREGELING - Beschikking van toelaatbaarheid - Betekening - Schuldeisers - Aangifte van schuldvordering - Hypothécaire schuldeiser - Garantie voor de verbintenissen van een derde

COLLECTIEVE SCHULDENREGELING - Beschikking van toelaatbaarheid - Betekening - Schuldeisers van de verzoeker - Aangifte van schuldvordering

De schuldeiser die geniet van een hypotheek waarmee de verzoeker heeft ingestemd voor één van zijn gebouwen als garantie voor de verbintenissen van een derde, is niet de schuldeiser van de verzoeker en bijgevolg niet verplicht een aangifte van schuldvordering te doen binnen de bij artikel 1675/9, Gerechtelijk Wetboek, voorgeschreven termijn (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr.

COLLECTIEVE SCHULDENREGELING - Beschikking van toelaatbaarheid - Betekening - Schuldeisers - Aangifte van schuldvordering - Hypothécaire schuldeiser - Garantie voor de verbintenissen van een derde

- Art. 1675/9 Gerechtelijk Wetboek

De bij artikel 1675/9, Gerechtelijk Wetboek, voorgeschreven verplichting tot aangifte van schuldvordering is enkel van toepassing op de schuldeisers van de verzoeker (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr.

COLLECTIEVE SCHULDENREGELING - Beschikking van toelaatbaarheid - Betekening - Schuldeisers van de verzoeker - Aangifte van schuldvordering

- Art. 1675/9 Gerechtelijk Wetboek

Conclusions de l'avocat général Genicot.

REGLEMENT COLLECTIF DE DETTES - Décision d'admissibilité - Notification - Créanciers - Déclaration de créance - Créancier hypothécaire - Garantie des engagements d'un tiers

REGLEMENT COLLECTIF DE DETTES - Décision d'admissibilité - Notification - Créanciers du requérant - Déclaration de créance

Le créancier, qui bénéficie d'une hypothèque consentie par le requérant sur un de ses immeubles en garantie des engagements d'un tiers, n'est pas le créancier du requérant et n'est dès lors pas tenu de faire une déclaration de créance dans le délai prescrit à l'article 1675/9 du Code judiciaire (1). (1) Voir les concl. du MP.

REGLEMENT COLLECTIF DE DETTES - Décision d'admissibilité - Notification - Créanciers - Déclaration de créance - Créancier hypothécaire - Garantie des engagements d'un tiers

- Art. 1675/9 Code judiciaire

L'obligation de déclaration de créance prescrite par l'article 1675/9 du Code judiciaire n'est applicable qu'aux créanciers du requérant (1). (1) Voir les concl. du MP.

REGLEMENT COLLECTIF DE DETTES - Décision d'admissibilité - Notification - Créanciers du requérant - Déclaration de créance

- Art. 1675/9 Code judiciaire

S.14.0053.F

21 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150921.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Vreemdelingen - Illegaal verblijf - Ouders en minderjarig kind - Materiële hulp - Federaal opvangcentrum - Geen aanvraag of schriftelijke verbintenis - Gevolg - Dringende medische hulp - Openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

Conclusions de l'avocat général Genicot.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Etrangers - Séjour illégal - Parents et enfant mineur - Aide matérielle - Centre fédéral d'accueil - Absence de demande ou d'engagement écrit - Conséquence - Aide médicale urgente - Centre public d'action sociale

Wanneer de bij artikel 57, § 2, eerste lid, 2° en tweede lid, OCMW-wet, bedoelde materiële hulp niet gevraagd wordt of de aanvrager van die hulp zich niet schriftelijk ertoe verbindt, zoals voorgeschreven bij artikel 4, derde en vijfde lid, van het koninklijk besluit van 4 juni 2004, de voorgestelde hulp te wensen, is het krachtens artikel 57, § 2, eerste en tweede lid, van die wet de taak van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn de dringende medische hulp te verstrekken aan de ouders of hun kind jonger dan achttien jaar, die vreemdelingen zijn en illegaal in het Rijk verblijven (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. nr. ...

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Vreemdelingen - Illegaal verblijf - Ouders en minderjarig kind - Materiële hulp - Federaal opvangcentrum - Geen aanvraag of schriftelijke verbintenis - Gevolg - Dringende medische hulp - Openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

- Art. 57, § 2, eerste en tweede lid Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

- Art. 60 Wet 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen

- Artt. 2 en 4, tweede lid KB 24 juni 2004 tot bepaling van de voorwaarden en de modaliteiten voor het verlenen van materiële hulp aan een minderjarige vreemdeling die met zijn ouders illegaal in het Rijk verblijft

Lorsque l'aide matérielle visée à l'article 57, § 2, alinéas 1er, 2° et 2, de la loi du 8 juillet 1976 n'est pas demandée ou que le demandeur de cette aide ne s'engage pas par l'écrit prévu à l'article 4, alinéa 3 et 5 de l'arrêté royal du 4 juin 2004 sur le fait qu'il souhaite l'aide proposée, la mission d'octroyer l'aide médicale urgente aux parents et à son enfant âgé de moins de 18 ans, étrangers et séjournant ensemble illégalement dans le royaume, incombe au centre public d'action sociale en vertu de l'article 57, § 2, alinéa 1er, 1°, de ladite loi (1). (1) Voir les concl. du MP.

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Etrangers - Séjour illégal - Parents et enfant mineur - Aide matérielle - Centre fédéral d'accueil - Absence de demande ou d'engagement écrit - Conséquence - Aide médicale urgente - Centre public d'action sociale

- Art. 57, § 2, al. 1er et 2 Loi organique des centres publics d'aide sociale (8 juillet 1976)

- Art. 60 L. du 12 janvier 2007 sur l'accueil des demandeurs d'asile et de certaines autres catégories d'étrangers

- Art. 2 et 4, al. 2 A.R. du 24 juin 2004

S.14.0054.F

20 april 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150420.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

ARBEIDSONGEVAL - Overheidspersoneel - Bijzondere regels - Personeel van de Federale Overheidsdienst Justitie - Toelagen voor onregelmatige prestaties - Werkonderbreking - Gevolg van een agressie of een interventie

Conclusions de l'avocat général Genicot.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Secteur public. règles particulières - Personnel du service public fédéral de la Justice - Allocations pour prestations irrégulières - Interruption de travail - Conséquence d'une agression ou d'une intervention

Uit artikel 5bis, §§1 en 2 van het ministerieel besluit van 24 september 1998 houdende toekenning van een toelage voor onregelmatige prestaties aan sommige personeelsleden van de Federale Overheidsdienst Justitie volgt niet dat het personeelslid dat zich daarop beroept en het slachtoffer is van een onderbreking van de uitoefening van de functie te wijten aan de gevolgen van een agressie of een interventie erkend als voortkomende uit een arbeidsongeval bedoeld in de wet van 3 juli 1967, de agressie persoonlijk en rechtstreeks moet hebben ondergaan of zijn overgegaan tot de interventie waaruit de onderbreking van de uitoefening van zijn functie voortvloeit (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

ARBEIDSONGEVAL - Overheidspersoneel - Bijzondere regels - Personeel van de Federale Overheidsdienst Justitie - Toelagen voor onregelmatige prestaties - Werkonderbreking - Gevolg van een agressie of een interventie

- Art. 5 KB 26 maart 1965 houdende de algemene regeling van de vergoedingen, toelagen en premies van alle aard toegekend aan het personeel van de federale overheidsdiensten

- Art. 5bis, §§ 1 en 2 MB 24 september 1998 houdende toekenning van een toelage voor onregelmatige prestaties aan sommige personeelsleden van het Federale Overheidsdienst Justitie

Il ne suit pas de l'article 5bis, § 1er et 2 de l'arrêté ministériel du 24 septembre 1998 réglant l'octroi d'une allocation pour prestations irrégulières aux membres du personnel du service public fédéral de la Justice que le membre du personnel qui s'en prévaut, victime d'une interruption de l'exercice de la fonction consécutivement aux conséquences d'une agression ou d'une intervention reconnue comme résultant d'un accident du travail visé à la loi du 3 juillet 1967, devrait avoir personnellement et directement subi l'agression ou procédé à l'intervention aux conséquences de laquelle l'interruption de l'exercice de sa fonction est consécutive (1). (1) Voir les concl. du MP.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Secteur public. règles particulières - Personnel du service public fédéral de la Justice - Allocations pour prestations irrégulières - Interruption de travail - Conséquence d'une agression ou d'une intervention

- Art. 5 A.R. du 26 mars 1965 portant réglementation générale des indemnités, allocations et primes quelconques accordées au personnel des services publics fédéraux

- Art. 5bis, § 1er et 2 A.M. du 24 septembre 1998 réglant l'octroi d'une allocation pour prestations irrégulières à certains membres du personnel du Service Public Fédéral Justice

S.14.0055.F

5 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151005.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - R.V.A. - Koninklijk besluit van 25 november 1991, artikelen 59quinquies en 59sexies, § 1, vierde lid - Evaluatiegesprek - Uitnodiging - Niet opdagen zonder geldige reden - Sanctie - Beslissing - Uitdrukkelijke motivering

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Arbeidsmarkt - Beschikbaarheid - Zoeken naar werk - Activeringsovereenkomst - Actief zoekgedrag naar werk - Evaluatiegesprek - Derde evaluatiegesprek - Uitnodiging - Afwezigheid - Werkloze die op dat tijdstip geen uitkeringen meer vraagt

Conclusions de l'avocat général Genicot.

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - O.N.Em. - Arrêté royal du 25 novembre 1991, articles 59quinquies et 59sexies, § 1er, alinéa 4 - Entretien d'évaluation - Convocation - Non présentation sans motif valable - Sanction - Décision - Motivation formelle

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Marché de l'emploi - Disponibilité - Recherche d'emploi - Contrat d'activation - Recherche active de travail - Entretien d'évaluation - Troisième entretien d'évaluation - Convocation - Absence - Chômeur ne demandant plus d'allocations à cette date

De omstandigheid dat de werknemer geen uitkeringen meer vraagt op de dag waarop hij is uitgenodigd tot een derde evaluatiegesprek inzake zijn houding actief naar werk te zoeken, staat in de regel de toepassing van artikel 59sexies, §6, niet in de weg en vormt ook geen geldige reden in de zin van artikel 59sexies, §1, vierde lid, geen gevolg te geven aan de uitnodiging tot dat gesprek (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015 nr. ...

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Arbeidsmarkt - Beschikbaarheid - Zoeken naar werk - Activeringsovereenkomst - Actief zoekgedrag naar werk - Evaluatiegesprek - Derde evaluatiegesprek - Uitnodiging - Afwezigheid - Werkloze die op dat tijdstip geen uitkeringen meer vraagt

- Artt. 59quinquies, §§ 5 en 6 KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering

- Artt. 59sexies, §1, eerste, derde en vierde lid, en §6, en 143 KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering

Hoewel de RVA, krachtens de artikelen 1 tot 3, van de wet van 29 juli 1991, zijn beslissing inzake het recht op uitkeringen van de werkloze uitdrukkelijk moet motiveren, verplichten die bepalingen de RVA niet over te gaan tot een bepaald onderzoek alvorens die beslissing te nemen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015 nr. ...

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - R.V.A. - Koninklijk besluit van 25 november 1991, artikelen 59quinquies en 59sexies, § 1, vierde lid - Evaluatiegesprek - Uitnodiging - Niet opdagen zonder geldige reden - Sanctie - Beslissing - Uitdrukkelijke motivering

- Artt. 1 tot 3 Wet 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen

La circonstance que le travailleur ne demande plus d'allocations à la date pour laquelle il est convoqué à un troisième entretien d'évaluation de son comportement de recherche active d'emploi, en règle, ne fait pas obstacle à l'application de l'article 59sexies, §6, et ne constitue pas davantage un motif valable, au sens de l'article 59sexies, § 1er, alinéa 4, de ne pas donner suite à la convocation à cet entretien (1). (1) Voir les concl. du MP.

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Marché de l'emploi - Disponibilité - Recherche d'emploi - Contrat d'activation - Recherche active de travail - Entretien d'évaluation - Troisième entretien d'évaluation - Convocation - Absence - Chômeur ne demandant plus d'allocations à cette date

- Art. 59quinquies, § 5 et 6 A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage

- Art. 59sexies, § 1er, al. 1er, 3 et 4, et § 6, et 143 A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage

Si, en vertu des articles 1er à 3 de la loi du 29 juillet 1991, l'ONEM doit motiver formellement sa décision relative au droit aux allocations du chômeur, ces dispositions n'imposent pas à l'ONEM de procéder à un examen déterminé avant de prendre cette décision (1). (1) Voir les concl. du MP.

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - O.N.Em. - Arrêté royal du 25 novembre 1991, articles 59quinquies et 59sexies, § 1er, alinéa 4 - Entretien d'évaluation - Convocation - Non présentation sans motif valable - Sanction - Décision - Motivation formelle

- Art. 1er à 3 L. du 29 juillet 1991

Artikel 174, eerste lid, 10°, ZIV-wet, zoals hier van toepassing, houdt in dat de in artikel 146, eerste lid, bedoelde geneesheren-inspecteurs, apothekers-inspecteurs of verpleegkundigen-controleurs, na twee jaar, te rekenen vanaf de datum waarop de bescheiden betreffende de verleende geneeskundige verstrekkingen door de verzekeringsinstellingen zijn ontvangen, inzake die verstrekkingen geen overtredingen van de gecoördineerde wet en haar uitvoeringsbesluiten meer kunnen opsporen of vaststellen; dit wil zeggen dat twee jaar nadat een getuigschrift van verstrekte hulp bij de verzekeringsinstelling is ingediend, de daarin geattesteerde prestaties niet meer kunnen worden gecontroleerd op het vlak van realiteit en conformiteit met de voorschriften van de gecoördineerde wet en haar uitvoeringsbesluiten (1)(2). (1) Zie concl. OM. (2) Artikel 174, eerste lid, 10°, ZIV-wet, zoals van toepassing voor de wijziging bij programmawet (II) van 24 december 2002, art.26, 1° en artikel 174, vierde lid ZIV-wet, zoals van toepassing voor de wijziging bij wet van 19 december 2008, art. 47.

L'article 174, alinéa 1er, 10°, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé, coordonnée le 14 juillet 1994, tel qu'applicable en l'espèce, implique qu'après deux ans, à compter du jour où les documents relatifs aux prestations de santé dispensées sont reçus par les organismes assureurs, les médecins-inspecteurs, pharmaciens-inspecteurs ou infirmiers-contrôleurs visés à l'article 146, alinéa 1er, ne peuvent plus rechercher ou constater en ce qui concerne ces prestations des infractions à la loi coordonnée et à ses arrêtés d'exécution; cela signifie que deux ans après qu'une attestation de soins donnés a été introduite auprès de l'organisme assureur, les prestations qui y sont attestées ne peuvent plus être contrôlées sur le plan de la réalité et de la conformité aux dispositions de la loi coordonnée et de ses arrêtés d'exécution (1)(2). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC. (2) Art. 174, al. 1er, 10°, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé, coordonnée le 14 juillet 1994, tel qu'il était applicable avant sa modification par la loi programme (II) du 24 décembre 2002, art. 26, 1° et art. 174, al. 4, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé, tel qu'il était applicable avant sa modification par la loi du 19 décembre 2008, art. 47.

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Algemeen -
Getuigschriften van verstrekte hulp - Controle - Optreden
inspectiedienst - Termijn

ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Généralités - Attestations de
soins donnés - Contrôle - Intervention du service d'inspection -
Délai

Conclusie van advocaat-generaal Vanderlinden.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Stuiting - Getuigschriften van
verstrekte hulp - Controle - Optreden inspectiedienst -
Termijn - Verjaringstermijn - Vervaltermijn - Onderscheid
ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING - Algemeen -
Getuigschriften van verstrekte hulp - Controle - Optreden
inspectiedienst - Termijn

Conclusions de l'avocat général Vanderlinden.

PRESCRIPTION - Matière civile - Interruption - Attestations de
soins donnés - Contrôle - Intervention du service d'inspection -
Délai - Délai de prescription - Délai de forclusion - Distinction
ASSURANCE MALADIEINVALIDITE - Généralités - Attestations de
soins donnés - Contrôle - Intervention du service d'inspection -
Délai

De in artikel 174, eerste lid, 10°, ZIV-wet, zoals hier van toepassing, bepaalde termijn van twee jaar is geen verjaringstermijn, maar een vervaltermijn; die termijn kan niet worden gestuit met toepassing van artikel 174, vierde lid, ZIV-wet, zoals hier van toepassing (1)(2). (1) Zie concl. OM. (2) Artikel 174, eerste lid, 10°, ZIV-wet, zoals van toepassing voor de wijziging bij programmawet (II) van 24 december 2002, art.26, 1° en artikel 174, vierde lid ZIV-wet, zoals van toepassing voor de wijziging bij wet van 19 december 2008, art. 47.

Le délai de deux ans prévu à l'article 174, alinéa 1er, 10°, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé, coordonnée le 14 juillet 1994, tel qu'applicable en l'espèce, n'est pas un délai de prescription, mais un délai de forclusion; ce délai ne peut être interrompu en application de l'article 174, alinéa 4, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé, coordonnée le 14 juillet 1994, tel qu'applicable en l'espèce (1)(2). (1) Voir les concl. du MP, publiées à leur date dans AC. (2) Art. 174, al. 1er, 10°, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé, coordonnée le 14 juillet 1994, tel qu'il était applicable avant sa modification par la loi programme (II) du 24 décembre 2002, art. 26, 1° et art. 174, al. 4, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé, tel qu'il était applicable avant sa modification par la loi du 19 décembre 2008, art. 47.

VERJARING - Burgerlijke zaken - Stuiting - Getuigschriften van verstrekte hulp - Controle - Optreden inspectiedienst - Termijn - Verjaringstermijn - Vervaltermijn - Onderscheid

PRESCRIPTION - Matière civile - Interruption - Attestations de soins donnés - Contrôle - Intervention du service d'inspection - Délai - Délai de prescription - Délai de forclusion - Distinction

S.14.0078.N

14 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150914.2](#)

AC nr. ...

De door artikel 3, 2°, Uitvoeringsbesluit RSZ-wet aangewezen schouwspelartiesten worden, indien ze onder de erin bepaalde voorwaarden vallen, geacht personen te zijn die een arbeid verrichten in gelijkaardige voorwaarden als die van een arbeidsovereenkomst; deze bepaling vereist niet dat wordt aangetoond dat de daarin vermelde schouwspelartiest werkt onder gelijkaardige voorwaarden als die van een arbeidsovereenkomst, maar enkel dat hij tegen betaling van een loon werd aangeworven om op te treden tijdens voorstellingen, andere dan familiefeesten (1). (1) Artikel 3, 2°, Uitvoeringsbesluit RSZ-wet voor zijn opheffing door artikel 171 van de Programmawet van 24 december 2002.

Les artistes de spectacles désignés par l'article 3, 2°, de l'arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs sont, s'ils relèvent des conditions prévues par cet article, sont censés être des personnes qui exécutent un travail selon des modalités similaires à celles d'un contrat de travail; cette disposition ne requiert pas qu'il soit démontré que l'artiste de spectacles qu'elle mentionne travaille selon des modalités similaires à celle d'un contrat de travail, mais uniquement qu'il soit engagé contre rémunération pour se produire au cours de représentations autres que des fêtes de famille (1). (1) Article 3, 2°, de l'arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs avant son abrogation par l'article 171 de la loi-programme du 24 décembre 2002.

S.14.0082.F

14 december 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151214.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

*ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Willekeurig ontslag -
Voorwaarden - Ongeschiktheid*

De rechter beoordeelt of de reden van ontslag niet kennelijk onredelijk is, maar hij mag het willekeurig karakter van het ontslag niet afleiden uit de omstandigheid dat de ongeschiktheid van de werknemer de werking van de onderneming, de instelling of de dienst niet ontwricht heeft (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015 nr. ...

*ARBEIDSOVEREENKOMST - Einde - Willekeurig ontslag -
Voorwaarden - Ongeschiktheid*

- Art. 63, eerste lid Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

Conclusions de l'avocat général Genicot.

*CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Licenciement abusif - Conditions -
Inaptitude*

S'il lui revient d'apprécier si le motif de licenciement n'est pas manifestement déraisonnable, le juge ne peut déduire le caractère abusif du licenciement de la circonstance que l'inaptitude du travailleur n'a pas affecté le fonctionnement de l'entreprise, de l'établissement ou du service (1). (1) Voir les concl. du MP.

*CONTRAT DE TRAVAIL - Fin - Licenciement abusif - Conditions -
Inaptitude*

- Art. 63, al. 1er L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

S.14.0091.F

8 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150608.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

*NAAMLOZE VENNOOTSCHAP [ZIE: 453/02.02
VENNOOTSCHAP - Naamloze vennootschap met sociaal
oogmerk - Maatschappelijke inschakeling - Verenigbaarheid**PARITAIR COMITE - Ressort - Bepaling - Criteria -
Hoofdactiviteit - Maatschappelijke en professionele
inschakeling**PARITAIR COMITE - Ressort - Bepaling - Criteria -
Hoofdactiviteit - Schoonmaakactiviteit - Uitoefening samen
met een inschakelingsactiviteit van hetzelfde belang**PARITAIR COMITE - Ressort - Bepaling - Criteria - Waals
decreet houdende erkenning en subsidiëring van de
inschakelingsbedrijven van 19 december 2012 - Besluit van de
Waalse regering van 31 januari 2013*

Uit de artikelen 1, eerste lid, 19, eerste lid, 69, eerste lid, 11°, en 661, eerste lid, 2°, Wetboek van Vennootschappen volgt niet dat een naamloze vennootschap met een sociaal oogmerk geen activiteit van maatschappelijke en professionele inschakeling van kwetsbare werknemers mag uitoefenen (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

Conclusions de l'avocat général Genicot.

*SOCIETE ANONYME [VOIR: 453/02.02 SOCIETES - Société anonyme
à finalité sociale - Insertion sociale - Compatibilité**COMMISSION PARITAIRE - Ressort - Détermination - Critères -
Activité principale - Insertion sociale et professionnelle**COMMISSION PARITAIRE - Ressort - Détermination - Critères -
Activité principale - Activité de nettoyage - Exercice conjoint d'une
activité d'insertion d'égale importance**COMMISSION PARITAIRE - Ressort - Détermination - Critères -
Décret wallon du 19 décembre 2012 relatif à l'agrément et à
l'octroi de subventions aux entreprises d'insertion - Arrêté du
gouvernement wallon du 31 janvier 2013*

Il ne résulte pas des articles 1er, alinéa 1er, 19, alinéa 1er, 69, alinéa 1er, 11°, et 661, alinéa 1er, 2°, du Code des sociétés qu'une société anonyme à finalité sociale ne peut avoir pour activité l'insertion sociale et professionnelle de travailleurs défavorisés (1). (1) Voir les concl. du MP.

NAAMLOZE VENNOOTSCHAP [ZIE: 453/02.02
VENNOOTSCHAP - Naamloze vennootschap met sociaal
oogmerk - Maatschappelijke inschakeling - Verenigbaarheid

SOCIETE ANONYME [VOIR: 453/02.02 SOCIETES - Société anonyme
à finalité sociale - Insertion sociale - Compatibilité

Het ressort van een paritair comité wordt in de regel bepaald door de hoofdactiviteit van de betrokken onderneming, tenzij een ander criterium is vastgelegd bij zijn oprichtingsbesluit; de maatschappelijke en professionele inschakeling van kwetsbare werknemers kan zo'n activiteit zijn (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

Le ressort d'une commission paritaire est, en règle, déterminé par l'activité principale de l'entreprise concernée, sauf si un autre critère est fixé par l'arrêté qui l'institue; l'insertion sociale et professionnelle de travailleurs défavorisés peut constituer une telle activité (1). (1) Voir les concl. du MP.

PARITAIR COMITE - Ressort - Bepaling - Criteria -
Hoofdactiviteit - Maatschappelijke en professionele
inschakeling

- Art. 35 Wet van 5 dec. 1968 betreffende de collectieve
arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités

COMMISSION PARITAIRE - Ressort - Détermination - Critères -
Activité principale - Insertion sociale et professionnelle

- Art. 35 L. du 5 décembre 1968 sur les conventions collectives
de travail et les commissions paritaires

De bepalingen van de artikelen 2, § 1, 12°, eerste lid en 8 van het Waals decreet van 19 december 2012 en 16, § 1, van het Besluit van de Waalse Regering van 31 januari 2013 tot uitvoering van het decreet van 19 december 2012 houden geen verband met de bepaling van het paritair comité dat voor de inschakelingsbedrijven bevoegd is (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

Les dispositions des articles 2, § 1er, 12°, alinéa 1er et 8 du décret wallon du 19 décembre 2012 et 16 § 1er, de l'arrêté du gouvernement wallon du 31 janvier 2013 portant exécution du décret du 19 décembre 2012 sont étrangers à la détermination de la commission paritaire compétente pour les entreprises d'insertion (1). (1) Voir les concl. du MP.

PARITAIR COMITE - Ressort - Bepaling - Criteria - Waals
decreet houdende erkenning en subsidiëring van de
inschakelingsbedrijven van 19 december 2012 - Besluit van de
Waalse regering van 31 januari 2013

COMMISSION PARITAIRE - Ressort - Détermination - Critères -
Décret wallon du 19 décembre 2012 relatif à l'agrément et à
l'octroi de subventions aux entreprises d'insertion - Arrêté du
gouvernement wallon du 31 janvier 2013

De schoonmaakactiviteit die samen met een inschakelingsactiviteit van hetzelfde belang wordt uitgeoefend is geen hoofdactiviteit, die het paritair comité waaronder de onderneming valt, bepaalt (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

Ne constitue pas l'activité principale, déterminant la commission paritaire à laquelle ressortit entreprise, l'activité de nettoyage exercé conjointement avec une activité d'insertion d'égale importance (1). (1) Voir les concl. du MP.

PARITAIR COMITE - Ressort - Bepaling - Criteria -
Hoofdactiviteit - Schoonmaakactiviteit - Uitoefening samen
met een inschakelingsactiviteit van hetzelfde belang

- Art. 35 Wet van 5 dec. 1968 betreffende de collectieve
arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités

COMMISSION PARITAIRE - Ressort - Détermination - Critères -
Activité principale - Activité de nettoyage - Exercice conjoint d'une
activité d'insertion d'égale importance

- Art. 35 L. du 5 décembre 1968 sur les conventions collectives
de travail et les commissions paritaires

Maatschappelijke integratie - Aanvraag - Sociaal onderzoek - Verplichting tot het verstrekken van inlichtingen - Verzuim

Demande - Enquête sociale - Obligation de renseignement - Manquement

Hoewel artikel 19, § 2, Leefloonwet, geen termijn oplegt waarbinnen de betrokkene de inlichtingen moet verstrekken die nuttig zijn voor het onderzoek van zijn aanvraag in het raam van het sociaal onderzoek en de uitvoering van die verplichting geen voorwaarde is waarvan het verzuim de betrokkene het recht op de maatschappelijke integratie zou ontnemen, kan dat verzuim beletten na te gaan of de voorwaarden van dat recht vervuld zijn; in dat geval kan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn het recht op maatschappelijke integratie weigeren voor de periode dat het niet over de nodige elementen beschikt om het onderzoek naar de aanvraag te voeren (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. nr. ...

Si l'article 19, §2, de la loi du 26 mai 2002 n'impose pas le délai dans lequel l'intéressé doit fournir les renseignements utiles à l'examen de sa demande dans le cadre de l'enquête sociale et si l'exécution de cette obligation ne constitue pas une condition dont le défaut priverait l'intéressé du droit à l'intégration sociale, ce défaut peut empêcher de vérifier que les conditions du droit sont réunies; en pareil cas, le centre public d'action sociale peut refuser le droit à l'intégration sociale pour la période pour laquelle il ne dispose pas des éléments nécessaires à l'examen de la demande (1). (1) Voir les concl. du MP.

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR) - Maatschappelijke integratie - Aanvraag - Sociaal onderzoek - Verplichting tot het verstrekken van inlichtingen - Verzuim

AIDE SOCIALE (CENTRES PUBLICS D') - Intégration sociale - Demande - Enquête sociale - Obligation de renseignement - Manquement

- Artt. 2, 3, 4°, 16, § 1, eerste lid, en 19, §§ 1 en 2 Wet 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie

- Art. 2, 3, 4°, 16, § 1er, al. 1er, et 19, § 1er et 2 L. du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale

S.14.0094.F

8 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150608.2](#)

AC nr. ...

De appelrechter moet de ontvankelijkheid van de beroepen ambtshalve onderzoeken en inzonderheid nagaan of een hoger beroep dat als incidenteel hoger beroep gekwalificeerd wordt niet ontvankelijk is als principaal beroep (1). (1) Cass. 2 februari 1989, AR 6064-6065, AC 1989, nr. 324; Cass. 27 mei 2011, AR C.10.0197.N – C.10.0205.N, AC 2011, nr. 358; G. de Leval, "Eléments de procédure civile", tweede uitgave, "Les voies de recours – L'appel", p. 339.

Le juge d'appel est tenu d'examiner d'office la recevabilité des appels et notamment si un appel qualifié d'appel incident n'est pas recevable en tant qu'appel principal (1). (1) Cass. 2 février 1989, RG 6064-6065, Pas. 1989, n° 324; Cass. 27 mai 2011, RG C.10. 0197. N - C.10.0205.N, Pas. 2011, n° 358; G. de Leval, « Eléments de procédure civile », deuxième éd., « Les voies de recours - L'appel », p. 339.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Incidenteel beroep - Opdracht van het hof van beroep - Ambt van de appelrechter - Bevoegdheid van de appelrechter - Ontvankelijkheid - Incidenteel beroep - Principaal beroep

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et sociale) - Appel incident - Mission de la cour d'appel - Office du Juge d'appel - Pouvoir du juge d'appel - Recevabilité - Appel incident - Appel principal

- Artt. 1050, eerste lid, 1054 en 1056, 4° Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1050, al. 1er, 1054 et 1056, 4° Code judiciaire

RECHTBANKEN - Burgerlijke zaken - Algemeen - Opdracht

TRIBUNAUX - Matière civile - Généralités - Mission de la cour

van het hof van beroep - Ambt van de appelrechter -
Bevoegdheid van de appelrechter - Ontvankelijkheid -
Incidenteel beroep - Principaal beroep
- Artt. 1050, eerste lid, 1054 en 1056, 4° Gerechtelijk Wetboek

d'appel - Office du Juge d'appel - Pouvoir du juge d'appel -
Recevabilité - Appel incident - Appel principal

- Art. 1050, al. 1er, 1054 et 1056, 4° Code judiciaire

De wetsbepalingen betreffende de ontvankelijkheid
van het hoger beroep in burgerlijke zaken raken de
openbare orde.

HOGER BEROEP - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale
zaken inbegrepen) - Algemeen - Ontvankelijkheid - Aard van
de wetsregels

OPENBARE ORDE - Hoger beroep - Burgerlijke zaken -
Ontvankelijkheid - Aard van de wetsregels

Les dispositions légales concernant la recevabilité
de l'appel en matière civile sont d'ordre public.

APPEL - Matière civile (y compris les matières commerciale et
sociale) - Généralités - Recevabilité - Nature des règles légales

ORDRE PUBLIC - Appel - Matière civile - Recevabilité - Nature des
règles légales

S.14.0097.F

16 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151116.3](#)

AC nr. ...

Het algemeen rechtsbeginsel *Fraus omnia*
corrumpit verbiedt elk bedrog of elke oneerlijkheid
met het oogmerk om te schaden of winst te
behalen; daaruit volgt dat om de oneerlijke
handeling als bedrog aan te merken, deze moet
zijn begaan om te schaden of winst te behalen; het
middel dat ervan uitgaat dat het volstaat dat de
oneerlijke handeling opzettelijk is en zodoende
schaadt, faalt naar recht.

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE) - "*Fraus omnia corrumpit*" -
Begrip

Le principe général du droit *Fraus omnia corrumpit*
prohibe toute tromperie ou déloyauté dans le but
de nuire ou de réaliser un gain; il en résulte que,
pour être constitutif de fraude, l'acte déloyal doit
être accompli dans l'intention de causer un
dommage ou d'obtenir un gain; le moyen, qui
repose sur le soutènement qu'il suffit que l'acte
déloyal soit volontaire et cause de la sorte un
dommage, manque en droit.

PRINCIPES GENERAUX DU DROIT [VOIR AUSSI: 576 ABUS - "*Fraus*
omnia corrumpit" - Notion

S.14.0101.N

12 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151012.2](#)

AC nr. ...

Uit de artikelen 22ter, tweede lid RSZ-wet, 157, eerste lid, Wet Deeltijdse Arbeid en 15, vierde lid, eerste zin, Arbeidsreglementenwet volgt dat de werkgever om te voldoen aan het bepaalde van artikel 157 Wet Deeltijdse Arbeid, opdat het vermoeden van artikel 22ter RSZ-wet geen toepassing zou vinden, de erin bedoelde documenten moet bewaren op de werkplaats in de voor de werknemers gemakkelijk toegankelijke plaats waar het arbeidsreglement geraadpleegd kan worden, maar niet dat die documenten bij een controle door de ambtenaren die met het toezicht op de uitvoering van die wetgeving zijn belast, onmiddellijk aan die ambtenaren moeten kunnen worden voorgelegd (1). (1) Artikel 22ter, tweede lid, RSZ-wet voor zijn wijziging door de Programmawet van 29 maart 2012, art. 79.

Il résulte des articles 22ter, alinéa 2, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, 157, alinéa 1er, de la loi-programme du 22 décembre 1989 (concernant le travail à temps partiel) et 15, alinéa 4, première phrase, de la loi du 8 avril 1965 instituant les règlements de travail que, pour satisfaire au prescrit de l'article 157 de la loi-programme du 22 décembre 1989, l'employeur doit, afin que la présomption prévue à l'article 22ter de la loi du 27 juin 1969 ne trouve pas à s'appliquer, conserver les documents qui y sont mentionnés sur le lieu de travail à l'endroit facilement accessible pour les travailleurs où le règlement de travail peut être consulté, mais non que, lors d'un contrôle par les fonctionnaires chargés de la surveillance de l'exécution de cette législation, ces documents doivent pouvoir être présentés immédiatement à ces fonctionnaires (1). (1) Article 22ter, alinéa 2, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, avant sa modification par la loi-programme du 29 mars 2012, art. 79.

ARBEID - Sociale documenten - Deeltijdse werknemers - Vermoeden van het verrichten van voltijdse prestaties - Arbeidsinspectie - Toezicht

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Sociale zekerheidsbijdragen - Deeltijdse werknemers - Vermoeden van het verrichten van voltijdse prestaties - Documenten - Arbeidsinspectie - Toezicht

TRAVAIL - Documents sociaux - Travailleurs à temps partiel - Présomption de prestations de travail à temps plein - Inspection du travail - Surveillance

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Cotisations de sécurité sociale - Travailleurs à temps partiel - Présomption de prestations de travail à temps plein - Documents - Inspection du travail - Surveillance

S.14.0105.F21 september 2015 [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150921.3](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

PENSIOEN - Gewaarborgd inkomen voor bejaarden - Bedrag - Berekening - Aanvrager die samenwoont met een meerderjarige afstammeling die geen recht heeft op kinderbijslag

Conclusions de l'avocat général Genicot.

PENSION - Revenu garanti aux personnes âgées - Montant - Calcul - Demandeur cohabitant avec un descendant majeur ne bénéficiant pas d'allocations familiales

Wanneer de aanvrager samenwoont met een meerderjarige afstammeling die geen recht heeft op kinderbijslag en die bijgevolg niet geacht wordt dezelfde hoofdverblijfplaats met hem te delen, worden de bestaansmiddelen van die afstammeling niet in aanmerking genomen voor de berekening van de inkomensgarantie en wordt hijzelf niet opgenomen in het aantal personen waardoor het totaal van de bestaansmiddelen en pensioenen, bedoeld bij artikel 7, § 2, eerste lid, wet 22 maart 2001 gedeeld wordt (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. nr. ...

PENSIOEN - Gewaarborgd inkomen voor bejaarden - Bedrag - Berekening - Aanvrager die samenwoont met een meerderjarige afstammeling die geen recht heeft op kinderbijslag

- Art. 6, § 2, eerste, tweede en derde lid Wet 22 maart 2001 tot instelling van een inkomensgarantie voor ouderen

- Art. 7, § 1, tweede, derde en vierde lid, en § 2 Wet 22 maart 2001 tot instelling van een inkomensgarantie voor ouderen

- Art. 1 KB 5 juni 2004 tot uitvoering van artikel 6, § 2, derde lid en van artikel 7, § 1, derde lid en § 2, tweede lid, van de wet van 22 maart 2001 tot instelling van een inkomensgarantie voor ouderen

Lorsque que le demandeur cohabite avec un descendant majeur pour lequel ne sont pas perçues d'allocations familiales et qui n'est, dès lors, pas censé partager la même résidence principale que lui, les ressources de ce descendant ne sont pas prises en considération pour le calcul de la garantie de revenus et lui-même n'est pas inclus dans le nombre de personnes par lequel est divisé le montant total des ressources et pensions visées à l'article 7, § 2, alinéa 1er, de la loi du 22 mars 2001 (1). (1) Voir les concl. du MP.

PENSION - Revenu garanti aux personnes âgées - Montant - Calcul - Demandeur cohabitant avec un descendant majeur ne bénéficiant pas d'allocations familiales

- Art. 6, § 2, al. 1er, 2 et 3 L. du 22 mars 2001 instituant la garantie de revenus aux personnes âgées

- Art. 7, § 1er, al. 2, 3 et 4, et § 2 L. du 22 mars 2001 instituant la garantie de revenus aux personnes âgées

- Art. 1er A.R. du 5 juin 2004

S.15.0003.F

22 juni 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150622.3](#)

AC nr. ...

Het misdrijf dat bestaat in de niet-betaling van het loon is voltrokken door één enkel verzuim, op het ogenblik dat de betaling moet worden verricht; een dergelijk misdrijf is een aflopend misdrijf en geen voortdurend misdrijf (1). (1) Cass. 21 december 1992, AR 9547, AC 1992, nr. 807; Cass. 4 december 1989, AR 6869, AC 1990, nr. 218.

MISDRIJF - Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend misdrijf - Aflopend misdrijf - Loon - Bescherming - Niet-betaling

- Art. 56 Wet van 5 dec. 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités

- Artt. 162 en 189 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

LOON - Bescherming - Niet-betaling - Misdrijf - Tijdstip waarop het misdrijf wordt voltrokken - Aflopend misdrijf

- Art. 42 Wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers

L'infraction consistant dans le non-paiement de la rémunération est consommée par une seule omission au moment où le paiement doit être effectué; une telle infraction est une infraction instantanée et non une infraction continue (1). (1) Cass. 21 décembre 1992, RG 9547, Pas. 1992, n° 807; Cass. 4 décembre 1989, RG 6869, Pas. 1990, n° 218.

INFRACTION - Espèces - Infraction instantanée. infraction continuée. infraction continue - Infraction instantanée - Rémunération - Protection - Défaut de paiement

- Art. 56 L. du 5 décembre 1968 sur les conventions collectives de travail et les commissions paritaires

- Art. 162 et 189 L. du 6 juin 2010

REMUNERATION - Protection - Défaut de paiement - Infraction - Moment où l'infraction est consommée - Infraction instantanée

- Art. 42 L. du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs

- Art. 56 Wet van 5 dec. 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités
- Artt. 162 en 189 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

- Art. 56 L. du 5 décembre 1968 sur les conventions collectives de travail et les commissions paritaires
- Art. 162 et 189 L. du 6 juin 2010

S.15.0016.F

7 september 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150907.4](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

LOON - Allerlei - Sociale zekerheid - Werknemers - Sociale bijdragen - Berekening - Loon - Verplaatsingen - Terugbetaling - Kosten

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Sociale bijdragen - Berekening - Loon - Verplaatsingen - Terugbetaling - Kosten

Uit de artikelen 14, §1, van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders en 19, § 2, 4°, van het koninklijk besluit van 28 november 1969, volgt niet dat de forfaitaire bedragen die een werkgever aan zijn werknemers stort als terugbetaling van de verplaatsingskosten slechts aan de door de RSZ aangenomen kwalificatie als loon kunnen ontkomen indien voor elke werknemer de door hem gemaakte verplaatsingskosten worden bewezen (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

LOON - Allerlei - Sociale zekerheid - Werknemers - Sociale bijdragen - Berekening - Loon - Verplaatsingen - Terugbetaling - Kosten

- Art. 14, § 1 Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 dec. 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

- Art. 19, § 2, 4° KB 28 nov. 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

SOCIALE ZEKERHEID - Werknemers - Sociale bijdragen - Berekening - Loon - Verplaatsingen - Terugbetaling - Kosten

- Art. 14, § 1 Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 dec. 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

- Art. 19, § 2, 4° KB 28 nov. 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

Conclusions de l'avocat général Genicot.

REMUNERATION - Divers - Sécurité sociale - Travailleurs salariés - Cotisations sociales - Calcul - Rémunération - Déplacements - Remboursement - Frais

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Cotisations sociales - Calcul - Rémunération - Déplacements - Remboursement - Frais

Il ne résulte pas des articles 14, § 1er, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs et 19, § 2, 4°, de l'arrêté royal du 28 novembre 1969, que les sommes forfaitaires qu'un employeur verse aux travailleurs en remboursement de frais de déplacement ne peuvent échapper à la qualification de rémunération retenue par l'Office national de sécurité sociale que si les frais exposés par chaque travailleur pour ses propres déplacements sont prouvés (1). (1) Voir les concl. du MP.

REMUNERATION - Divers - Sécurité sociale - Travailleurs salariés - Cotisations sociales - Calcul - Rémunération - Déplacements - Remboursement - Frais

- Art. 14, § 1er L. du 27 juin 1969 révisant l'A.-L. du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

- Art. 19, § 2, 4° A.R. du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

SECURITE SOCIALE - Travailleurs salariés - Cotisations sociales - Calcul - Rémunération - Déplacements - Remboursement - Frais

- Art. 14, § 1er L. du 27 juin 1969 révisant l'A.-L. du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

- Art. 19, § 2, 4° A.R. du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

S.15.0034.F

19 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151019.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Onrechtmatig uitbetaalde uitkeringen - Terugvordering van het onverschuldigd betaalde - Beperkingen - Voorwaarden - Controlekaart - Tekortkoming - Niet voorleggen

Artikel 169, vijfde lid, van het koninklijk besluit van 25 november 1991, krachtens hetwelk het bedrag van de terugvordering van de onrechtmatig betaalde uitkeringen beperkt kan worden tot het bruto bedrag van de inkomsten die de werkloze genoten heeft en die niet cumuleerbaar waren met de werkloosheidsuitkeringen, kan slechts worden toegepast wanneer het onverschuldigde het gevolg is van de verboden cumulatie van de werkloosheidsuitkeringen en andere inkomsten die de werkloze ontvangen heeft; het kan niet worden toegepast om het bedrag dat van de werkloze wordt teruggevorderd te beperken, wanneer vastgesteld is dat het onverschuldigd betaalde het gevolg is van diens uitsluiting van het recht op werkloosheidsuitkeringen omdat hij de bij artikel 71, eerste lid, 1° en 5°, van datzelfde koninklijk besluit voorgeschreven verplichtingen inzake de controlekaart niet heeft nageleefd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015, nr. ...

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Beperkingen - Voorwaarden - Controlekaart - Tekortkoming - Niet voorleggen - Onrechtmatig uitbetaalde uitkeringen - Terugvordering van het onverschuldigd betaalde
- Artt. 71, eerste lid, 1° en 5°, 169, 1e en 5e lid, en 157bis KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering

Conclusions de l'avocat général Genicot.

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Allocations payées indûment - Répétition de l'indu - Limitations - Conditions - Carte de contrôle - Manquement - Non-présentation

L'article 169, alinéa 5, de l'arrêté Royal du 25 novembre 1991, en vertu duquel le montant de la récupération des allocations indûment payées peut être limité au montant brut des revenus dont le chômeur a bénéficié et qui n'étaient pas cumulables avec les allocations de chômage, n'est susceptible de s'appliquer que lorsque l'indu résulte du cumul prohibé des allocations de chômage et d'autres revenus dont le chômeur a bénéficié; il ne peut s'appliquer pour réduire le montant de la récupération poursuivie contre le chômeur lorsqu'il est constaté que l'indu résulte de l'exclusion de celui-ci du bénéfice des allocations de chômage pour ne s'être pas conformé aux obligations prescrites en matière de carte de contrôle par l'article 71, alinéa 1er, 1° et 5°, du même arrêté royal (1). (1) Voir les concl. du MP.

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Limitations - Conditions - Carte de contrôle - Manquement - Non-présentation - Allocations payées indûment - Répétition de l'indu
- Art. 71, al. 1er, 1° et 5°, 169, al. 1er et 5, et 157bis A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage

S.15.0037.F

19 oktober 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151019.2](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Tijdelijke werkloosheid - Voorwaarde - Tijdelijke schorsing van de arbeidsovereenkomst - Definitieve ongeschiktheid om de overeengekomen arbeid te verrichten - Gevolgen - Bedoelde wetsbepalingen - Ontvankelijkheid

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Tijdelijke werkloosheid - Voorwaarde - Tijdelijke schorsing van de arbeidsovereenkomst - Definitieve ongeschiktheid om de

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Genicot.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Chômage temporaire - Condition - Suspension temporaire du contrat de travail - Inaptitude définitive à exécuter le travail convenu - Conséquences - Dispositions légales visées - Recevabilité

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Chômage temporaire - Condition - Suspension temporaire du contrat de travail - Inaptitude définitive à exécuter le travail convenu -

P. 836/843

overeengekomen arbeid te verrichten - Gevolgen - Cassatiemiddel - Vereiste aanwijzingen - Bedoelde wetsbepalingen - Ontvankelijkheid

Conséquences - Moyen de cassation - Indications requises - Dispositions légales visées - Recevabilité

Het middel bekritiseert de beslissing van het bestreden arrest dat de eiser arbeidsgeschikt heeft verklaard in de zin van de wetgeving op de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering en hem vervolgens tijdelijke werkloosheidsuitkeringen heeft toegekend, hoewel hij definitief ongeschikt was de overeengekomen arbeid voor rekening van zijn werkgever uit te voeren, terwijl de arbeidsovereenkomst niet meer geschorst is zodra de ongeschiktheid van de werknemer om die overeengekomen arbeid te verrichten definitief wordt; aangezien uit geen enkele van de in het middel aangevoerde wetsbepalingen volgt dat de arbeidsovereenkomst, zoals hij aanvoert, niet meer geschorst is zodra de ongeschiktheid van de werknemer om de overeengekomen arbeid te verrichten definitief wordt, volstaan de in het middel vermelde wetsbepalingen, indien het middel gegrond zou zijn, niet om de vernietiging te verantwoorden; het middel is niet ontvankelijk (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2015,nr. ...

Le moyen fait grief à l'arrêt attaqué d'avoir admis le demandeur au bénéfice des allocations de chômage temporaire après l'avoir reconnu apte au travail au sens de la législation relative à l'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité, tout en étant définitivement incapable d'exécuter le travail convenu pour le compte de son employeur, alors que le contrat de travail n'est plus suspendu dès que l'inaptitude du travailleur à exécuter ce travail convenu devient définitive dès lors qu' il ne résulte d'aucune disposition légales visées au moyen que, comme il l'allègue, le contrat de travail n'est plus suspendu dès que l'inaptitude du travailleur à exécuter le travail convenu devient définitive, les dispositions légales mentionnées dans le moyen ne sauraient suffire, s'il était fondé, à justifier la cassation; le moyen est irrecevable (1). (1) Voir les concl. du MP.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Tijdelijke werkloosheid - Voorwaarde - Tijdelijke schorsing van de arbeidsovereenkomst - Definitieve ongeschiktheid om de overeengekomen arbeid te verrichten - Gevolgen - Bedoelde wetsbepalingen - Ontvankelijkheid

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Indications requises - Chômage temporaire - Condition - Suspension temporaire du contrat de travail - Inaptitude définitive à exécuter le travail convenu - Conséquences - Dispositions légales visées - Recevabilité

- Art. 27, 2°, a) KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering

- Art. 31, § 1 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

WERKLOOSHEID - Recht op uitkering - Tijdelijke werkloosheid - Voorwaarde - Tijdelijke schorsing van de arbeidsovereenkomst - Definitieve ongeschiktheid om de overeengekomen arbeid te verrichten - Gevolgen - Cassatiemiddel - Vereiste aanwijzingen - Bedoelde wetsbepalingen - Ontvankelijkheid

- Art. 27, 2°, a) KB 25 nov. 1991 houdende de werkloosheidsreglementering

- Art. 31, § 1 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

- Art. 27, 2°, a) A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage

- Art. 31, § 1er L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

CHOMAGE - Droit aux allocations de chômage - Chômage temporaire - Condition - Suspension temporaire du contrat de travail - Inaptitude définitive à exécuter le travail convenu - Conséquences - Moyen de cassation - Indications requises - Dispositions légales visées - Recevabilité

- Art. 27, 2°, a) A.R. du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage

- Art. 31, § 1er L. du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail

De rechter beoordeelt in feite of de werknemer zich op het ogenblik van het ongeval onder het gezag van de werkgever bevindt; het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen.

CASSATIE - Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Arbeidsongeval - Ongeval overkomen tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst - Werknemer onder het gezag van de werkgever - Begrip - Beoordeling van de feitenrechter - Toezicht van het Hof

- Art. 7 Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

Een ongeval is overkomen tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst wanneer de werknemer op het ogenblik van het ongeval onder het gezag van de werkgever staat; de gezagsverhouding duurt in beginsel zolang de werknemer ten gevolge van het verrichten van de arbeid in zijn persoonlijke activiteit en vrijheid wordt beperkt.

ARBEIDSONGEVAL - Begrip - Bestaan - Bewijs - Begrip - Ongeval overkomen tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst - Werknemer onder het gezag van de werkgever - Verhouding van ondergeschiktheid

- Art. 7 Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

Het ongeval dat een werknemer tijdens een sportmanifestatie overkomt, kan als arbeidsongeval worden aangenomen, indien wordt vastgesteld dat de werkgever ook tijdens de wedstrijd, waaraan de werknemer zelfs vrijwillig deelneemt, zijn gezag uitoefent of kan uitoefenen, zelfs indien deze sportmanifestatie, buiten de normale arbeidsuren plaatsvindt.

ARBEIDSONGEVAL - Begrip - Bestaan - Bewijs - Begrip - Ongeval overkomen tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst - Werknemer onder het gezag van de werkgever - Onaantastbare beoordeling der feiten - Sportmanifestatie

- Art. 7 Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

Le juge apprécie en fait si, au moment de l'accident, le travailleur se trouve sous l'autorité de l'employeur; la Cour se borne à vérifier si, de ses constatations, le juge ne déduit pas des conséquences sans rapport avec elles ou qui ne seraient susceptibles, sur leur fondement, d'aucune justification.

CASSATION - De la compétence de la cour de cassation - Divers - Accident du travail - Accident survenu dans le cours de l'exécution du contrat de travail - Travailleur sous l'autorité de l'employeur - Notion - Appréciation par le juge du fond - Contrôle de la Cour

- Art. 7 L. du 10 avril 1971 sur les accidents du travail

Un accident est survenu dans le cours de l'exécution du contrat de travail lorsque, au moment où il se produit, le travailleur se trouve sous l'autorité de l'employeur; le lien de subordination perdure en principe tant que l'activité et la liberté personnelles du travailleur sont limitées en raison de l'exécution du travail.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Notion. existence. preuve - Notion - Accident survenu dans le cours de l'exécution du contrat de travail - Travailleur sous l'autorité de l'employeur - Relation de subordination

- Art. 7 L. du 10 avril 1971 sur les accidents du travail

L'accident qui survient à un travailleur au cours d'une manifestation sportive peut être admis comme accident du travail, s'il est constaté que l'employeur exerce ou peut exercer également son autorité au cours de la compétition, à laquelle le travailleur prend même part volontairement, même si cette manifestation sportive a lieu en dehors des heures normales de travail.

ACCIDENT DU TRAVAIL - Notion. existence. preuve - Notion - Accident survenu dans le cours de l'exécution du contrat de travail - Travailleur sous l'autorité de l'employeur - Appréciation souveraine des faits - Manifestation sportive

- Art. 7 L. du 10 avril 1971 sur les accidents du travail

S.15.0058.F

30 november 2015

[ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151130.1](#)

AC nr. ...

Conclusie van advocaat-generaal Genicot.

CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Niet bestreden redenen met dezelfde grond tot verantwoording van de

3/05/2023

Conclusions de l'avocat général Genicot.

MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Motif non attaqué dont le fondement qui justifie la décision n'est pas

P. 838/843

*beslissing als die van de andere bekritiseerde redenen -
Ontvankelijkheid*

*REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen -
Motivering door verwijzing naar een andere beslissing -
Beslissing bij wege van algemene en regelgevende bepaling -
Artikel 6 van het Gerechtelijk Wetboek*

*VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen -
Motivering door verwijzing naar een andere beslissing -
Beslissing bij wege van algemene en regelgevende bepaling -
Artikel 6 van het Gerechtelijk Wetboek*

distinct de celui des autres motifs critiqués - Recevabilité

*MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Généralités - Motivation par
référence à une autre décision - Décision par voie de disposition
générale et réglementaire - Article 6 du Code judiciaire*

*JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Motivation
par référence à une autre décision - Décision par voie de
disposition générale et réglementaire - Article 6 du Code judiciaire*

Wanneer een reden van het bestreden arrest dezelfde grond van zijn beslissing vormt als die van de andere, door het middel bekritiseerde, redenen van het arrest, kan de grond van niet-ontvankelijkheid die tegen dat middel is opgeworpen en afgeleid is uit het gebrek aan belang, niet worden aangenomen (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. nr. ...

*CASSATIEMIDDELEN - Burgerlijke zaken - Belang - Niet
bestreden reden met dezelfde grond tot verantwoording van de
beslissing als die van de andere bekritiseerde redenen -
Ontvankelijkheid*

Dès lors qu'un motif de l'arrêt attaqué ne constitue pas de sa décision un fondement distinct de celui que lui donnent les autres motifs de cet arrêt que critique le moyen, la fin la fin de non-recevoir opposée à ce moyen et déduite du défaut d'intérêt ne peut être accueillie (1). (1) Voir les concl. du MP.

*MOYEN DE CASSATION - Matière civile - Intérêt - Motif non
attaqué dont le fondement qui justifie la décision n'est pas
distinct de celui des autres motifs critiqués - Recevabilité*

Het bestreden arrest, dat om de door een partij opgeworpen exceptie van verjaring van de gerechtelijke band te weren enkel de motivering van een arrest van het Hof in een andere zaak weergeeft, zonder aan te geven dat het zich daarbij aansluit, verleent aan dat arrest van het Hof een algemene en als regel geldende draagwijdte, en schendt derhalve artikel 6 van het Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. nr. ...

*VONNISSEN EN ARRESTEN - Burgerlijke zaken - Algemeen -
Motivering door verwijzing naar een andere beslissing -
Beslissing bij wege van algemene en regelgevende bepaling -
Artikel 6 van het Gerechtelijk Wetboek*

- Art. 6 Gerechtelijk Wetboek

En se bornant, pour écarter l'exception de prescription du lien d'instance soulevée par une partie, à reproduire la motivation d'un arrêt rendu par la Cour dans une autre cause, sans indiquer s'il s'y rallie, l'arrêt attaqué attribue à cet arrêt de la Cour une portée générale et réglementaire et viole, partant, l'article 6 du Code judiciaire (1). (1) Voir les concl. du MP.

*JUGEMENTS ET ARRETS - Matière civile - Généralités - Motivation
par référence à une autre décision - Décision par voie de
disposition générale et réglementaire - Article 6 du Code judiciaire*

- Art. 6 Code judiciaire

Het bestreden arrest, dat om de door een partij opgeworpen exceptie van verjaring van de gerechtelijke band te weren enkel de motivering van een arrest van het Hof in een andere zaak weergeeft, zonder aan te geven dat het zich daarbij aansluit, verleent aan dat arrest van het Hof een algemene en als regel geldende draagwijdte, en schendt derhalve artikel 6 van het Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Zie de concl. OM in Pas. nr. ...

*REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN - Algemeen -
Motivering door verwijzing naar een andere beslissing -
Beslissing bij wege van algemene en regelgevende bepaling -
Artikel 6 van het Gerechtelijk Wetboek*

- Art. 6 Gerechtelijk Wetboek

En se bornant, pour écarter l'exception de prescription du lien d'instance soulevée par une partie, à reproduire la motivation d'un arrêt rendu par la Cour dans une autre cause, sans indiquer s'il s'y rallie, l'arrêt attaqué attribue à cet arrêt de la Cour une portée générale et réglementaire et viole, partant, l'article 6 du Code judiciaire (1). (1) Voir les concl. du MP.

*MOTIFS DES JUGEMENTS ET ARRETS - Généralités - Motivation par
référence à une autre décision - Décision par voie de disposition
générale et réglementaire - Article 6 du Code judiciaire*

- Art. 6 Code judiciaire
